

MATERYAŁY DO DZIEJÓW KOMISYI RZĄDZĄCEJ

Z R. 1807

WYDAŁ

MICHAŁ ROSTWOROWSKI

TOM I

DZIENNIK CZYNNOŚCI KOMISYI RZĄDZĄCEJ

W KRAKOWIE
NAKŁADEM AKADEMII UMIEJ. I TOW. POPIERANIA WYDAWNICTW AKADEMII UMIEJ.
SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI G. GEBETHNERA I SPÓŁKI
1918.

MATERYAŁY DO DZIEJÓW KOMISYI RZĄDZĄCEJ

Z R. 1807

WYDAŁ

MICHAŁ ROSTWOROWSKI

TOM I

DZIENNIK CZYNNOŚCI KOMISYI RZĄDZĄCEJ

W KRAKOWIE
NAKŁADEM AKADEMII UMIEJ. I TOW. POPIERANIA WYDAWNICTW AKADEMII UMIEJ.
SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI G. GEBETHNERA I SPÓŁKI
1918.

MATERYAŁY DO DZIEJÓW KOMISYI RZĄDZĄCEJ

Z R. 1807

WYDAŁ

MICHAŁ ROSTWOROWSKI

TOM I

DZIENNIK CZYNNOŚCI KOMISYI RZĄDZĄCEJ

W KRAKOWIE
NAKŁADEM AKADEMII UMIEJ. I TOW. POPIERANIA WYDAWNICTW AKADEMII UMIEJ.
SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI G. GEBETHNERA I SPÓŁKI
1918.

Biblioteka Wojsk. Akad. Polit.
53910/2
im. F. Dzierżyńskiego

Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego pod zarządem J. Filipowskiego.

Słowo wstępne.

Nasza literatura prawno-polityczna, dotycząca ustroju ziem polskich w epoce porozbiorowej, jest jeszcze względnie szczupła. Pośród przyczyn, które złożyły się na to zjawisko, o ile chodzi o Księstwo Warszawskie i Królestwo Polskie, niepoślednią rolę odegrała niedostępność materyału archiwalnego o pierwszorzędnem znaczeniu. Mimo, że ustrój obu tych formacyj państwowych był konstytucyjny, zasada jawności życia publicznego małe znalazła tam zastosowanie. Nie w rzadko zwoływanych Sejmach, ale w Rządzie, w Radzie Stanu i w Radzie Ministrów, później w Radzie Administracyjnej tworzyła się i w pewnem poczuciu ciągłości urzeczywistniała się myśl polityczna polska, której tylko zewnętrzne — i to nie wszystkie — przejawy dochodziły do świadomości społeczeństwa. Protokóły posiedzeń i nawet ważne niektóre postanowienia były i pozostały tajnemi. Poza widoczną w części tylko fasadą kryło się wnętrze zgoła lub prawie nieznane. Nie lepsza była mu sądzona dola, gdy oba ustroje odeszły do historyi. Do ostatnich niemal chwil przed obecną wojną, dla rzadkich jedynie pracowników, korzystających ze szczególnych pozwoleń, otwierały się podwoje generał-gubernatorskiego Archiwum w Warszawie, w którem spoczywały omal nietknięte, dość dobrze zachowane i uporządkowane cenne materyały rękopiśmienne.

Nie omieszkał też zwrócić na nie baczną uwagę powstały przed dwunastu laty z ramienia Akademii Umiejętności Komitet dla dziejów Polski porozbiorowych i postanowił je stopniowo wciągnąć w zakres swoich wydawnictw. Przedsięwzięcie to,

w danej chwili nie było łatwe: liczyć się trzeba wówczas było i z granicą, która dzieliła Kraków od Warszawy, i z krótkością czasu, na jaki można było dla studyów z Krakowa się oddalać, i z obszernością materyałów, obejmujących setki woluminów, i z ograniczonymi wreszcie środkami finansowymi, jakimi Komitet rozporządzał. Pracę należało rozłożyć na długie lata. Poczucie potrzeby systemu wskazało porządek chronologiczny w zamierzonych w tym dziale publikacyach i stąd konieczność rozpoczęcia szeregu *ab ovo* t. j. od materyałów do dziejów Komisyi Rządzącej z r. 1807.

Królestwo Polskie z r. 1815, wytwór Kongresu wiedeńskiego, nie było w gruncie rzeczy niczem innem jak okrojonem o dwa departamenty Księstwem Warszawskiem, z którem też utrzymało ciągłość prawną mimo zastąpienia dotychczasowego związku z Saksonią przez związek z Rosyą. Nietylko więc znaczna część obszaru i ludności pozostała tą samą, ale utrzymały się w mocy liczne przepisy prawne z epoki Księstwa i przejętym został z pewnemi zmianami jego też personal sądowy i administracyjny. Prawidłowe ujęcie ustroju Królestwa i ogarnięcie całokształtu jego prawnych urządzeń wymagało uprzedniego zaznajomienia się z ustrojem i urządzeniami Księstwa. Podobny stosunek zachodził między Księstwem Warszawskiem, zrodzonem dopiero z traktatów tylżyckich, a temi wcześniej już faktycznie wyzwolonemi z pod pruskiego panowania ziemiami polskiemi, nad któremi rozciągniętą została władza Komisyi Rządzącej.

Jeżeli przy powyższem cofaniu się wstecz, wolno było zatrzymać się na tym epizodzie z r. 1807 i wziąć go niejako za punkt wyjścia, to dlatego, że po brutalnem przerwaniu dzieła reformatorskiego Wielkiego Sejmu przez traktaty podziałowe epizod ten stanowi punkt zwrotny i jak gdyby wstęp do nowego okresu, który po jedenastoletniej niewoli jest okresem próby wskrzeszenia, choć w szczupłych na razie rozmiarach, państwa polskiego i zbudowania jego ustroju i zarządu na nowożytnych podstawach. Wzgląd więc na historyczną zewnętrzną i wewnętrzną filiacyę, jaka wiąże w jedną całość te trzy napozór odrębne organizacye, wystarcza, ażeby uprzystępnić historykom materyał, wyświetlający p i e r w s z e kroki stawiane na nowej drodze przez naszych mężów stanu. Niemniejszy inte-

res budzić musi u prawników epoka Komisyi Rządzącej, jako ciekawe zobrazowanie procesu przemiany prowincyj, wchodzących w skład pewnego państwa, a następnie odeń oderwanych, w państwo samoistne — procesu, w którym rozróżnić z konieczności wypadnie trojakiego rodzaju pierwiastki: ślady urządzeń przeszłych państwa puskiego, urządzenia przemijające, związane z krótkotrwałą francuską okupacyą, zawiązki wreszcie urządzeń przyszłego państwa polskiego. W tej epoce, która ma wszelkie cechy epoki przejściowej, w miarę wypierania z ziem polskich i wojsk i władz i organizacyj pruskich, dochodzą do wpływu dwie inne, odrębne, choć razem sprzęgnięte idee organizacyjne: zasada okupacyjna i dążenie wyzwoleńcze.

Nowe urządzenia, z jednej strony, są wytworem wojny, przejawem chwilowym okupacyi wojennej, skazanym w pewnej mierze właśnie z tytułu tej prowizoryczności na zagładę. Działalność ich z konieczności pozbawiona będzie trwałej podstawy, a słuch jednostek kierujących, jak i całego podwładnego im społeczeństwa, wytężonym będzie ku północy, skąd wyczekiwać będzie wyroków, jakie dla narodu zgotują zmagania się wojsk napoleońskich i rosyjskich. Ziemie polskie są dla Napoleona formalnie obszarami pruskimi, a więc nieprzyjacielskimi, którymi zwycięzca na razie włada na miejsce wypartego dotychczasowego zwierzchnika, ale włada, jako zwycięzca, a więc rządzi i exploatuje w myśl swojego politycznego i wojskowego interesu: konfiskuje kapitały publiczne, nakłada kontrybucye i rekwizycye, kwateruje swoje wojska, umieszcza lazarety.

Ustanowione przezeń organy mają mu być pomocnymi w tej działalności exploatacyjnej, jako pewne ułatwienie techniczne i przedłużenie jego ciężkiej ręki, która spada na kraj zajęty. Armię musi w on czas żywić wojna, a ofiarą wojny pada przedewszystkiem obszar zawładnięty. Wprawdzie okupant, sadowiąc się na miejsce dotychczasowego pana, przejmuje administracyę kraju, utrzymuje porządek publiczny, gospodaruje groszem państwowym, wymierza sprawiedliwość i t. p.; niemniej rola miejscowych organów z ramienia okupanta ustanowionych będzie w wysokim stopniu niewdzięczną, skoro wojna i jej potrzeby wyciskają swe piętno na administracyi wewnętrznej

zmuszonej w swej funkcyi służebnej do dostosowywania się do obcych jej w gruncie wymagań.

Z drugiej jednak strony, Napoleon, wkraczając na ziemie polskie, pragnie politycznie wyzyskać niezadowolenie miejscowej ludności z rządów pruskich, wywołać lub poprzeć samorzutną działalność polskiego społeczeństwa ku wyzwoleniu z pod jarzma obcego. Poza swoją akcyą wojskową, która, wypierając nieprzyjacielską siłę zbrojną, usuwa też podstawę dotychczasowego zarządu, liczy on jeszcze na czynny udział narodu, który wyjdzie z biernej roli wyzyskiwanej ofiary i »powstanie«, to znaczy, nie tylko odmówi posłuszeństwa dawnemu panu, ale dobrowolnie odda na usługi wybawcy część sił swoich w formie armii ochotniczej, a część sił zużytkuje na zorganizowanie się w samodzielny agregat państwowy. Ujęte z tego punktu widzenia nowe urządzenia i nowe organy mają za zadanie wytworzyć tymczasowy Rząd polski i wziąć w ręce powyższą akcyę organizacyjną.

Połączenie tych dwóch idei, między któremi, w gruncie rzeczy, niema ani koniecznego logicznego związku ani też zasadniczej sprzeczności, jest w danym, konkretnym wypadku ciekawe w swoich skutkach: doprowadza ono do zharmonizowania w drodze kompromisu obu zbiegających się tendencyj, skoro ten sam aparat, pochodzący z ramienia okupanta, ale z łona społeczeństwa, pełnić jednocześnie musi podwójną funkcyę: służebną ze względów na okupacyę — twórczą i samodzielną z tytułu surogatu rządu narodowego.

Jeżeli ziemie polskie mają w przyszłości stanowić własne państwo, nie mogą być traktowane ani eksploatowane tak, jak wówczas były zwykle traktowane krainy nieprzyjacielskie. Punkt widzenia formalny, iż to są jeszcze ziemie i ludność pruska, musi się zmienić wobec względu, iż stanowią one substrat terytoryalny i ludnościowy przyszłego zaprzyjaźnionego państwa polskiego. Idea emancypacyjna osłabia więc działanie zasady okupacyjnej, łagodzi jej bezwzględność, nakłada jej pewne więzy; w miejsce surowości wprowadza czynnik życzliwości czy pobłażliwości; nie tykając samej formy, ożywia ją bądź co bądź innym duchem.

Przejściowa ta epoka, zawarta między datą 3 listopada 1806 (dniem wkroczenia wojsk francuskich do Poznania) a datą

5 października 1807 (dniem installacyi nowych konstytucyjnych organów Księstwa Warszawskiego) i obejmująca jedenaście miesięcy może być podzielona na trzy okresy:

Pierwszy wypełnią początkowe próby organizacyi zajętego kraju w listopadzie, grudniu i połowie stycznia, zakończone ustanowieniem Komisyi Rządzącej w dniu 14 stycznia 1807.

Na drugi okres, ciągnący się aż do traktatów tylżyckich z 7—9 lipca 1807, przypadnie twórcza działalność Komisyi Rządzącej, jej epoka, można powiedzieć, bohaterska.

W trzecim okresie trwającym do 5 października 1807 działa wprawdzie jeszcze Komisya Rządząca, ale odkąd zmienił się tytuł jej władzy, odkąd przestała być Rządem narodowym tymczasowym z ramienia Napoleona, a przeobraziła się w organ tymczasowy z polecenia króla saskiego, słabnie jej energia i rozpęd pierwotny. Wobec zarysowujących się na horyzoncie władz konstytucyjnych odkłada Komisya nawet rozpoczęte już prace do chwili wejścia w życie nowych prawnych urządzeń, a sama ogranicza się do załatwiania spraw bieżących nie cierpiących zwłoki.

Terenem działania w pierwszym przedwstępnym okresie stają się przedewszystkiem trzy zdobyte i zajęte departamenty: Poznański, Kaliski i Warszawski, stanowiące w systemie pruskim pewną całość, zwaną Prusami Południowymi. Każdy z tych departamentów ma swoją władzę administracyjną pod nazwą Kamery i swoją władzę sądową pod nazwą Regencyi.

Wszystkie trzy razem podlegają władzom centralnym w Berlinie w szczególności południowo-pruskiemu oddziałowi w General Directorium.

Okupacya francuska odrywa faktycznie zajęte prowincye od władz centralnych i pociąga za sobą nową, choć tymczasową, organizacyę w każdym z tych trzech departamentów. Kierunek tej akcyi wytkną hasła powstańcze, które są cechą charakterystyczną całego tego okresu i doprowadzą do spolszczenia wspomnianych urządzeń administracyjnych i sądowych.

Pod wpływem entuzyazmu, jaki budzą wkraczające w tych warunkach wojska napoleońskie, a jednocześnie i konieczności szybkiego zaspokojenia potrzeb zatrzymującej się czy przechodzącej armii, akcya organizacyjna nie jest planowo jednolitą.

Jesteśmy świadkami zarządzeń, za któremi idą zarządzenia przeciwne lub uzupełniające, i to dla każdego z trzech departamentów osobno. Co innego czynią samorzutnie formacye obywatelskie, co innego przynoszą rozkazy generałów i urzędników francuskich; co innego wreszcie zaprowadzają z polecenia Napoleona działający Dombrowski i Wybicki.

Z chaosu tego wyłowić możemy trzy waryanty. Jeden z nich odnieść trzeba na rachunek samego społeczeństwa; polega on na usunięciu pruskich Kamer i Regencyi i zaprowadzeniu komisyi obywatelskich: idea polityczna najwcześniejsza, która jednakże szybko znika z placu, skoro się okaże, że komisye te nie są w stanie poprostu podołać zwykłym zadaniom sądowym czy administracyjnym, a tem mniej zaspokoić potrzeby związane z okupacyą.

Drugi waryant, który jest próbą pogodzenia tendencyi francuskiej, by utrzymać urządzenia pruskie wraz z całym o ile się da, personalem urzędniczym niemieckim, z dążeniem polskiem do ułatwiania w tych urządzeniach elementów polskich, polega na tem, że wskrzesza się, względnie zachowuje się Kamery i Regencye, ale wprowadza się do nich, obok istniejących już tam urzędników Niemców, mniej więcej równą liczbę urzędników Polaków.

Trzeci wreszcie i ostatecznie ustalający się waryant pod wpływem trudności, jakie się mnożą z tego rodzaju współpracownictwa czynników mało ze sobą zgodnych i pod naporem patryotycznych dążeń polskich, polega na usunięciu z Kamer i Regencyi Niemców, na obsadzeniu stanowisk odpowiedzialnych wyłącznie Polakami, na powierzeniu niemniej Niemcom roli doradczej i informacyjnej, ażeby w ten sposób nadać polski charakter tym urządzeniom, a zapobiedz szkodzie płynącej z niedostatecznego obznajmienia nowych urzędników z całym skomplikowanym mechanizmem dotychczasowej administracyi.

W ten sposób powstają pod polską nazwą Izby wojenne i administracyjne i Izby sprawiedliwości w Poznaniu i w Kaliszu. Podobnie powinnoby być i w Warszawie. Tu jednak ze względu na stołeczny charakter miasta następuje pewne odchylenie. Kamera warszawska, oprócz swych czynności departamentowych na równi z poznańską i kaliską,

pełnić miała funkcye Komisyi żywności i jako taka wydawać polecenia innym Izbom departamentowym. W ten sposób i w tej właśnie dziedzinie wyrastała ona ponad inne. Otrzymała tytuł Najwyższej Izby Wojennej i Administracyjnej (podobnie zresztą jak i Regencya — nazwę Najwyższej Izby Sprawiedliwości) z prawem używania pieczęci polskiej i znaku orła polskiego i przybierała w części charakter instytucyi nie departamentowej a krajowej.

Rozwiązanie to problematu administracyjnego i politycznego było dalekiem od doskonałości. Brakło tu węzła łączącego trzy luźne departamenty; brakło instancyi wyższej na miejsce tej, która w centrum odpadła; brakło wspólnego Rządu, któryby był wcieleniem indywidualności wyswobodzonego fragmentu ziem polskich.

Posypały się skargi na liczne niedogodności związane z działaniami tych urzędów na krzyżowaniu się atrybucyi władz różnych, na zamieszanie i bezład, na słabe poczucie odpowiedzialności. Zarzuty te wymownie są przedstawione w ogłoszonych przez Handelsmana memoryałach Moszyńskiego, Zajączka i Potockiego. (Napoleon et Pologne 184—187, 245–246).

Wraz z krytyką istniejących urządzeń zawierały powyższe przełożenia także wnioski, zdążające do utworzenia choćby tymczasowego Rządu. Słuszność zarzutów i racyonalność dążeń wystarczają, by w zupełności usprawiedliwić ustanowienie Komisyi Rządzącej bez potrzeby dawania wiary złośliwej uwadze Schottmüllera, jakoby tą drogą chciał Napoleon wynagrodzić Polaków za daremne oczekiwanie nominacyi króla na 1 stycznia 1807. O nominacyi króla na seryo — wśród trwającej wojny — przed podpisaniem traktatu pokojowego — mowy być nie mogło, a od pokoju oddzielały Polaków długie jeszcze miesiące wyczekiwań i niepewności.

Żaden z podanych projektów nie wszedł bezpośrednio w życie. Wypracowanie ostatecznego statutu spoczywało w rękach Mareta, który, pozostając w ścisłych stosunkach z Stanisławem Potockim, mógł przejąć kilka myśli z dostarczonego przezeń memoryału i uzupełnić go na konferencyach poufnych; niemniej on nadał mu kształt ścisłego poprawnego projektu ustawodawczego i włożył weń treść znacznie lepiej przemyślaną.

Akt ustanawiający Komisyę Rządzącą ujęty jest w formę

Dekretu Cesarza Napoleona i nosi datę: 14 stycznia 1807 w kwaterze Cesarskiej w Warszawie.

Podpisał go Cesarz a kontrasygnował wspomniany francuski minister Sekretarz Stanu Hugues Maret. Brzmienie autentyczne w języku francuskim znajduje się podane w Dzienniku czyli Protokóle czynności Komisyi Rządzącej z pierwszego jej posiedzenia w d. 15 stycznia, brzmienie o tyle zmieniono nazajutrz, że zamiast wyrazów »la Pologne prussienne« z rozkazu cesarza wstawiono »la Pologne conquise sur le Roi de Prusse«, ażeby wyraźnie zaznaczyć, że Francya nigdy nie uznawała podziałów Polski.

W języku polskim dekret ukazał się w Uniwersale z 18 stycznia donoszącym o ustanowieniu Komisyi Rządzącej i zawierającym urzędowe i dosłowne tłomaczenie tekstu francuskiego.

Jeżeli przypominam te dane, to dlatego, że niejednokrotnie historycy nasi powołują się, o ile chodzi o tekst francuski, na brzmienie dekretu podane w zbiorze Angeberg: Pologne str. 437 i oparte rzekomo na dokumentach z Archiwum Rządu tymczasowego, które jednakże mimo zaopatrzenia go w podpisy Napoleona i Mareta, nie może mieć żadnej pretensyi do autentyczności, skoro odbiega w zupełności od tekstu zapisanego w Dzienniku Komisyi i zawiera rażące błędy. Tekst Angeberg'a jest, mojem zdaniem, błędnem tylko tłomaczeniem z powrotem z polskiego tekstu, które z konieczności rozejść się musiało z pierwotnym oryginałem.

Z chwilą ustanowienia Komisyi Rządzącej otrzymywało społeczeństwo polskie ponad organami departamentowymi organ wyższego rzędu, będący dla nich łącznikiem i w powagę władzy uposażonym kierownikiem, a zarazem i zastępcą zbiorowego interesu tak na wewnątrz, jak i na zewnątrz w stosunku więc do Cesarza i jego agentów. Ujęty z formalnie prawnego punktu widzenia Rząd tymczasowy jest dziełem Napoleona, który jako okupant mógł ze swej władzy faktycznej, jaki chciał, uczynić użytek. Komisya Rządząca jest organem delegowanym przez Cesarza do spełniania z jego ramienia funkcyj w dekrecie określonych. Czerpiąc zeń swoją niewątpliwą prawną podstawę, jakiej jej użycza prawo narodów, dzielić musi losy okupacyi wojennej, której jest przejawem. Władza

Komisyi rozciągać się może tak daleko jedynie i tak długo, jak daleko sięga i jak długo trwa władza wojenna jej mocodawcy. Komisya Rządząca jest organem tymczasowym nie tylko w tem znaczeniu (jak to określa Dekret) »dopóki los Polski zdobytej na królu pruskim nie będzie przez pokój ostateczny ustalnym«, ale i w tem znaczeniu, że nawet przed tą chwilą ustać może sama okupacya francuska a dzielnice polskie, chwilowo oswobodzone, zajęte zostaną przez armię nieprzyjacielską.

Komisya Rządząca jest jednakże czemś więcej niż zwykłym organem okupanta. Natura jej jest bardziej złożoną.

1. Wbrew temu, co zwykle zachodzi przy okupacyi, gdzie rządy nad zajętym krajem powierza się jednemu człowiekowi i to najczęściej przedstawicielowi władzy wojskowej, Napoleon organizuje na ziemiach polskich władzę kollegialną. Nie jednoosobowego, ale zbiorowego z 7 osób złożonego Gubernatora wyznacza Cesarz w swym dekrecie, czem składa dowód, iż nie tyle potrzeby armii okupacyjnej i wymagania natury wojskowej, ile jeszcze inne względy wchodzą tu w grę, które skłaniają go do opuszczenia drogi zapewniającej zwykle sprężystość i energię działania.

2. Ten organ zbiorowy zostaje złożony wyłącznie z Polaków, z synów więc tej właśnie ziemi, na jakiej władzę wykonywać mają. Napoleon tak daleko posuwa się w kierunku zrzeczenia ze swoich indywidualnych widoków, iż dobór sześciu członków Komisyi dokonywa się na skutek poufnej ankiety i głosowania w gronie zbliżonych do Mareta Polaków, a tym sześciu wyróżnionym dozwala się dobrać siódmego w drodze kooptacyi. (Tym kooptowanym był Walenty Sobolewski).

Sięgając wgłąb społeczeństwa po osoby cieszące się szacunkiem powszechnym, słynące z patryotyzmu, otoczone aureolą prześladowania i łącząc je razem przy wspólnym warsztacie rządowym wypełnia Napoleon swój wytwór czynnikami miejscowymi, których zdolności, doświadczenia, znajomość spraw politycznych zesumowane pozwolą zastąpić jednego — zbiorowym naczelnikiem narodu zdolnym też do poprowadzenia go ku dalszym niewyraźnie jeszcze zarysowującym się przeznaczeniom. Oba te momenty — kollegialność i polskość — uzupełniają się i warunkują się nawzajem, a razem skła-

dają się na podniesienie tego formalnie okupacyjnego organu do rangi surogata Rządu narodowego.

Komisya Rządząca jest zwierzchnikiem zbiorowym i tylko nim to zn., że członkowie jej oprócz uczestnictwa w obradach i uchwałach, nie piastują indywidualnie żadnej szczególnej władzy. Kierownikami pięciu głównych działów administracyi publicznej mają być Dyrektorowie Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych, Finansów, Wojny i Policyi. Ci podlegają Komisyi Rządzącej, która ich mianuje i od której otrzymują zalecenia. Sami zaś, jak zaraz zobaczymy, pracować mają z Komisyą i czynić wnioski do ustaw i rozporządzeń, które po uchwaleniu przez Komisyę Rządzącą nabierają mocy obowiązującej. Władza Komisyi o tyle jest władzą zwierzchniczą, że jej uchwały nie potrzebują być zatwierdzone przez Cesarza lub kogokolwiek z jego ramienia, co nie wyklucza zresztą bynajmniej ani pośredniego wpływu Cesarza lub jego agentów, którzy będąc w ciągłem zetknięciu z Komisyą Rządzącą komunikują jej swoje żądania lub życzenia lub uwagi i spostrzeżenia — ani też nie wyklucza bezpośredniej akcyi Cesarza, który i nadal w formie swych dekretów załatwia pewne materye (np. w kwestyach wojskowych) a czyni to w swym charakterze okupanta, wobec którego władza Kom. Rządzącej jest zawsze tylko władzą delegowaną a sama Komisya obowiązana do spełniania jego najwyższych rozkazów.

Paru słowami wspomnieć muszę o obszarze mającym podlegać Komisyi Rządzącej.

Według art. 1 Dekretu władza Komisyi rozciągać się miała na ziemie historyczne polskie — zaboru pruskiego — na królu pruskim zdobyte. Gdy obok dwóch znamion prawno historycznych, trzecie, opierające się na zmiennej fortunie wojny było czysto faktycznem, nadawało ono temu obszarowi granice niezupełnie jasno określone. Mogło ono ewentualnie służyć, jako maximum, t. zn. w razie gdyby powodzenie oręża napoleńskiego doprowadziło do zawojowania wszystkich ziem polskich pruskiego zaboru, ogół ich znalazłby się też pod władzą Komisyi Rządzącej. I w tym więc względzie idea okupacyjna łączyła się z ideą emancypacyjną polską; postępy akcyi wojennej nadawały obszarowi cechę ruchliwości w granicach wszakże wskazanych przez zasadę wyzwoleńczą. Wy-

odrębnienie ziem polskich znalazło wyraz już przedtem — podczas rokowań o zawieszenie broni w Charlottenburgu, listopad 1806 — gdy Napoleon proponował pozostawienie w ręku wojsk francuskich tych części Polski pruskiej, które w danej chwili zajmowały, reszta zaś ziem polskich miała być neutralną i wolną od pobytu wojsk zarówno francuskich jak i pruskich (i oczywiście rosyjskich). Tą drogą nie tylko wyróżniano obszar historyczny polski, ale pozostawiono otwartą drogę dla rozwoju ruchu powstańczego w tych nawet ziemiach, dokąd jeszcze był nie dotarł oręż francuski.

Wprawdzie król pruski nie zatwierdził tych układów, ale idea wyodrębnienia polskiego obszaru nie zaginęła i przewija się przez cały rozpatrywany przez nas okres aż do Traktatów Tylżyckich.

Jest w Dekrecie inny jeszcze artykuł, który pośrednio wiązał się z kwestyą obszaru, ten mianowicie, który dotykał podziału na departamenty i wyliczał oprócz trzech poprzednio wspomnianych Poznańskiego, Kaliskiego i Warszawskiego czyli Prus południowych, znajdujących się pod okupacyą, trzy inne: Płocki i Białostocki czyli tzw. Nowe Prusy wschodnie i Dep. Bydgowski, które były naówczas jeszcze terenem walki. W porównaniu z maximum określonem w art. 1 było to mniej niewątpliwie, ale na drodze do osiągnięcia maximum mogły te sześć departamentów służyć za punkt wyjścia. Pewne trudności sprawiał zwłaszcza wspomniany departament bydgowski, który pod rządami pruskimi posiadał dwoistą naturę. Rozumiano pod tą nazwą kraj nadnotecki, który pod względem administracyjnym nie stanowił osobnego departamentu, a podlegał Regenturze kwidzyńskiej, jedynie pod względem sądowym stanowił on okręg odrębny obok okręgu kwidzyńskiego. Na tej podstawie wywindykowała Kom. Rządząca dla swojego obszaru powiat Choynicki, który podlegał rejencyi w Bydgoszczy. Poza granice artykułu o departamentach wyszła też Kom. Rządząca, podciągając pod swoją władzę t. zw. Nowy Śląsk, czyli dwa powiaty Pilicki i Siewierski, będące nabytkiem pruskim z III rozbioru, mimo, że ani słowem dekret o nich nie wspominał. Próbowała też Komisya, choć już bez rezultatu, postąpić podobnie z województwem malborskiem z tytułu, iż podlegało kamerze kwidzyńskiej, upo-

minało się o województwo pomorskie i chełmińskie; zanosiło też prośby do Napoleona o przyłączenie Gdańska a myślą przewodnią całej tej akcyi było zbliżyć się jaknajbardziej do maximum z artykułu I-go.

Odnośnie do epoki Komisyi Rządzącej znajdujemy w wspomnianem na wstępie Archiwum Warszawskiem trzy główne grupy źródeł:

1. Dziennik czyli protokuł czynności Komisyi Rządowej (później nazwanej Rządzącą, Commission de Gouvernement) z woli Najj. Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego Napoleona Wielkiego wyznaczonej. Tom jeden, półarkuszowy 141, oprawny w czerwoną skórę. Dziennik zawiera krótkie, zwięzłe streszczenie obrad Komisyi, podaje w całości krótsze uchwały, a przy dłuższych zadawalnia się wzmianką i odwołaniem się do zbioru uchwał.

2. Trzytomowy Zbiór wyroków, uchwał, zaleceń i wszelkich rezolucyj Komisyi Rządzącej, znajdujących się w Protokule. Tom pierwszy obejmuje czas od 14 stycznia do końca marca 1807, tom drugi do końca czerwca 1807, tom trzeci do końca jej urzędowania, czyli do 5 Października 1807.

Co do treści, to w każdym tomie idą po kolei uchwały, odnoszące się do poszczególnych Dyrekcyj, w tomie I i II także uchwały co do administratora generalnego Poczt. Oprócz tego w tomie pierwszym znajduje się protokuł zawierający urządzenia wewnętrznych czynności Komisyi Rządzącej i jej kancelaryi; w tomie drugim zbiór rezolucyj co do Directorium Generalnego; protokuł uchwał, zaleceń i wszelkich rezolucyj tyczących się Pełnomocników wyznaczonych do organizacyi różnych części kraju, tudzież Komisarzy tak do oznaczenia granic, jakoteż do odebrania od Rządu Pruskiego Akt i wszelkich papierów do X. Warszawskiego należących; zbiór uchwał i wszelkich rezolucyj Komisyi Rządzącej pod bytność jej w Dreznie wydanych tak do Directorium Generalnego jak i do Dyrektorów w szczególności; wreszcie zbiór innych rezolucyi w ogólności.

W ten sposób Zbiór obejmuje wszystkie uchwały, z których jedne są niczem innem jak dosłownem powtórzeniem brzmienia Dziennika, a inne, obszerniejsze zawierają tekst autentyczny w dzienniku w pełnem brzmieniu nie zaprotokołowany.

3. Akta Komisyi Rządzącej podzielone na ośm sekcyj, a tek ośmnaście, obejmujących woluminów 96, z których dziesięć brakuje. Pierwsze pięć tek dotyczą spraw pięciu dyrekcyj; trzy pozostałe różnych interesów, korespondencyj, raportów, memoryałów treści najróżniejszej. Akta stanowią bardzo ważne źródło pomocnicze, zawierając szereg materyałów, które rzucają dodatkowe światło na losy zamierzonych czy zaprowadzonych urządzeń, na trudności powstałe w praktyce, na stronę nieraz zakulisową spraw publicznych.

Niniejsze wydawnictwo Materyałów do dziejów Komisyi Rządzącej obliczone jest na dwa tomy. Pierwszy obecnie ukazujący się w druku zużytkowuje źródła pod 1 i 2 czyli Dziennik i Zbiór uchwał w ten sposób, iż Dziennik przedrukowanym jest in extenso, a ze Zbioru podane są te tylko uchwały, które nie figurują w tekscie Dziennika. W ten sposób czytelnik w I tomie odnajduje cały pozytywny materyał prawodawczy, za podstawę przyjmując Dziennik czynności, a przy obszerniejszych uchwałach odszukując je w Allegatach, związanych z Dziennikiem odnośnikami.

Tom drugi, zamierzony w dalszej przyszłości, zawierać będzie wyciąg z Aktów Komisyi Rządzącej. Znajdą w nim miejsce zarówno pomocnicze materyały prawodawcze, jak polityczne i administracyjne, które mogą przyczynić się do bliższego zrozumienia działalności rządowej i organizacyjnej Komisyi Rządzącej.

W końcu składam niniejszem wyrazy wdzięczności dla P. Dra Zachorowskiego za pomoc okazaną mi przy korekcie i układzie indeksu.

M. Rostworowski.

Biblioteka Wojsk. Akad. Polit. im. F. Dzierżyńskiego

DZIENNIK CZYLI PROTOKUŁ
CZYNNOŚCI KOMMISYI RZĄDOWEJ

Z WOLI

NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA FRANCUZÓW Y KRÓLA WŁOSKIEGO

NAPOLEONA WIELKIEGO

WYZNACZONEJ.

SESYA 1.

Dnia 15 Stycznia 1807 w Warszawie.

W Pałacu JW. Stanisława Potockiego.

Zgromadzeni JWW. Stanisław Małachowski, Ludwik Gutakowski, Stanisław Potocki, Józef Wybicki, Xawery Działyński, Walenty Sobolewski, tymczasowo protokół trzymający, zaczęli sesyą od złożenia dowodów nominacyi swojej, która jest następująca, i tu się od słowa do słowa wypisuje:

Extrait des minutes de la Secrétairerie d'Etat.
Au Quartier Impérial à Varsovie le 14 Janvier 1807.
NAPOLEON, Empereur des Français et Roi d'Italie.
Nous avons décrété et décrétons ce qui suit.

Art. 1-er. Jusqu'à ce que le sort de la Pologne Prussienne[1]) ait été fixé par la paix définitive, elle sera gouvernée par un Gouvernement provisoire.

Art. 2. Ce Gouvernement sera composé de sept membres. Il prendra le titre de Commission de Gouvernement.

Art. 3. La Commission de Gouvernement nommera son Président dans son sein. Elle choisira un Secrétaire hors de son sein.

Art. 4. Elle choisira également hors de son sein cinq personnes chargées de la Direction des différentes branches de l'Administration Publique, savoir: Un Directeur de la Justice, un Directeur de l'Intérieur, un Directeur des Finances, un Directeur de la Guerre et un Directeur de la Police.

---

[1]) Wyrazy »La Pologne Prussienne« zastąpiono słowami: »La Pologne conquise sur le Roi de Prusse« w dniu 16 Stycznia. Ob. niżej str. 6—7.

Art. 5. Ces Directeurs travailleront avec la Commission, dont les décisions seront portées à la pluralité des voix.

Art. 6. La Commission de Gouvernement est investie de toute l'autorité nécessaire pour faire sur le rapport du Directoire de chaque partie, les Loix et réglemens, relatifs à la Justice, à l'administration intérieure, aux Finances, à l'Armée et à la Police du Pays.

Art. 7. Il ne sera rien changé à la division actuelle du territoire en six Départements, savoir: Varsovie, Posen, Kalisch, Bromberg, Płock et Białystok.

Art. 8. Sont nommés Membres de la Commission de Gouvernement: M. M-rs. Le Maréchal Comte Małachowski; Gutakowski, Président de la Chambre des Finances; Le Comte Stanislas Potocki; Wybicki; Le Comte Działyński; Bi(e)liński, Président de la Chambre de Kalisch; Sobolewski.

Signé Napoléon.

[L. S.].

Par l'Empereur Le Ministre Secrétaire d'Etat Hugues Maret.

Przystąpili potym podług brzmienia wyżej wypisanego Dekretu do wyboru z pośrzód siebie Prezydenta, którego jednogłośnie obrali, a ten jest JW. Stanisław Małachowski.

Następnie podług tegoż Cesarskiego Dekretu wybrali z poza grona swego na Sekretarza Generalnego JW. Jana Pawła Łuszczewskiego.

Przystąpili potym według tegoż Dekretu do wyznaczenia z poza grona swego na Dyrektorów różnych wydziałów Administracyi Publicznej, to jest:

Do Wydziału Sprawiedliwości JW. Felixa Łubieńskiego; do Wydziału Wewnętrznego JW. Stanisława Brezę, Prezydenta Izby Administracyjnej Departamentu Poznańskiego; do Wydziału Skarbowego JW. Nepomucena Małachowskiego; do Wydziału Wojennego JO. Xięcia Józefa Poniatowskiego; do Wydziału Policyi JW. Alexandra Potockiego.

Następujące roty przysięgi przepisali:

Dla Sekretarza: »Ja N. N. przysięgam przed Kommissyą Rządową Dekretem Najjaśniejszego Napoleona Wielkiego Cesarza Francuzów y Króla Włoskiego dnia 14 Stycznia 1807 wydanym ustanowioną, wierność w sprawowaniu urzędu mnie powierzonego, nieskazitelną poczciwość, y posłuszeństwo wydanym mnie rozkazom. Przysięgam oraz, iż sekretu Izby dochowam. Tak mi Boże dopomóż«.

Dla Dyrektorów: »Ja N. N. przysięgam przed Kommissyą Rządową Dekretem Najjaśniejszego Napoleona Wielkiego Cesarza Francuzów y Króla Włoskiego, dnia 14 Stycznia roku 1807 wydanym ustanowioną, wierność w sprawowaniu urzędu mnie powierzonego, nieskazitelną poczciwość, y posłuszeństwo wydanym mnie rozkazom. Tak mi Boże dopomóż«.

Nim zaś przystąpią do uporządkowania zupełnego między sobą, umówili następne do niej służyć mające artykuły:

1-o. Komplet najmniej ze trzech osób składać się ma.

2-o. W przypadku równości głosów, Prezydujący drugą swoją kreską wątpliwość rozwiąże.

3-o. Sesye tymczasem codziennie odbywać się mają, od godziny 10 do 1-ej po południu. W nagłych zaś przypadkach JW. Prezydujący Członków na sesyą Extraordynaryjną zwoła. Gdyby zaś potrzeba wypadła poobiedniej sesyi, natenczas w protokóle rannej wzmianka o tej poobiedniej sesyi się uczyni.

4-o. Minuta Protokułu zaraz po przeczytaniu na Sessyi przez Prezydującego podpisana będzie. Na następującej zaś Sessyi w księgę wpisany Dziennik także przez Prezydującego ma być podpisany.

Uprosili JW. Prezydującego, aby wzwyż wzmiankowanych Dyrektorów uwiadomił o ich wybraniu, y na Sessyą poobiednią dziś się agitować mającą na godzinę 5 zaprosił w celu wykonania przez nich przysięgi.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 2.

Dnia 15 Stycznia 1807 po południu.

W przytomności JJWW. Małachowskiego, Gutakowskiego, Stanisława Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Sobolewskiego.

Sekretarz Generalny Łuszczewski, na ranniejszej Sessyi nominowany, przepisaną przysięgę wykonał.

Przytomni Dyrektorowie:

JJWW. Feliks Łubieński Wydziału Sprawiedliwości, Jan Nepomucen Małachowski Wydziału Skarbowego, JO. X. Józef Poniatowski Wydziału Woiennego, JW. Alexander Potocki Wydziału Policyi, przepisaną wyżej rotę przysięgi wykonali.

Zlecono Sekretarzowi uformowanie projektu do Proklamacyi ogłaszającej ustanowienie niniejszej Komisyi Rządowej, oraz projektu doniesień władzom Rządowym teraźniejszym, o tymże ustanowieniu.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 3.

Dnia 16 Stycznia.

W przytomności jako y na poprzedzającej Sesyi Członków, oprócz JW. Bielińskiego.

Zlecone Sekretarzowi na dniu wczorajszym projekta do Uniwersału y Listów obwieszczających do Izb Administracyjnych przeczytane, y przez Komisyą aprobowane zostały.

Sesya extraordynaryjna na po obiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 4.

Dnia 16 Stycznia po obiedzie.

W przytomności jak wyżej.

Odebrała Komisya list pod adresem Prezydenta od JW. Maret Ministra Sekretarza Stanu, w którym donosi, iż dla zdarzonej myłki w expedycyi Dekretu Cesarskiego, nowe exemplarze będą Członkom nadesłane. Myłka ta w tym się znajduje, iż w artykule 1-szym położono słowa: La Pologne Prussienne na miejsce słów: La Pologne conquise sur le Roi de Prusse, który to wyraz jest tym właściwszy, że Francya (słowa są JW. Sekretarza Stanu Maret) nieuzna-

wszy nigdy podziału Polski, nigdy też dla niej nie było Polski Pruskiej. List ten do pióra oddany.

Roztrząsano Projekt ogólnej Organizacyi Rządowej.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 5.

Dnia 17 Stycznia 1807.

W przytomności jak wyżej.

Komisya kontynuowała roztrząsanie projektu Organizacyi Rządu Ogólnej.

Zapowiedziana sesya na po obiedzie.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 6.

Dnia 17 Stycznia po obiedzie.

W przytomności jak wyżej.

Dyrektor Wydziału Wojennego JO. X. Józef Poniatowski złożył w Komisyi do deliberacyi Etat Wojska z woli Naj. Cesarza Jemu podany, Organizacyę Dyrektoryatu Wojennego, oraz niektóre przełożenia w materyi wojska. Co wszystko (oprócz Etatu Wojska) do pióra oddanym było.

Etat wojska jednomyślnie przyjęty został, a zaświadczenie o tym przyjęciu na projekcie przez Sekretarza zapisane.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 7.

Dnia 18 Stycznia 1807.

W przytomności: JJWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stanisława Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Sobolewskiego.

Odebrała Komisya list od JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, w którym donosi, iż Projekt Uniwersału[1]) Jemu komunikowany żadnej odmianie nie podlega, tylko tej, aby stosownie do oświadczonej myśli Komisyi Dekret Cesarski *per extensum* w uniwersale był umieszczony. List ten JW. Maret do pióra oddany.

---

[1]) Brzmienie Uniwersału ob. niżej w Zbiorze Uchwał, allegat l. 1.

Stosownie więc do tego uwiadomienia Komisya uchwaliwszy, aby tytuł na czele Uniwersału był: KOMISYA RZĄDZĄCA, zaleciła Sekretarzowi, aby ułożone y podpisane listy obwieszczające do Izb Administracyjnych[1]) y Uniwersał niezwłocznie wyexpedyował.

JW. Wybicki y Sobolewski uczynili relacyą z konferencyi, którą mieli w rozmaitych objektach z JW. Ministrem Sekretarzem Stanu Maret y która w osobnym annexie się przyłącza.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 8.

Dnia 18 Stycznia po obiedzie.

W przytomości JJWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stanisława Potockiego, Działyńskiego, Sobolewskiego.

Podał JO. Xiążę Poniatowski Dyrektor Wojenny przełożenie względem patentowania Generałów y Officerów, które do pióra oddane było.

Za zgodą Komisyi Rządzącej, JW. Prezydujący w Imieniu Jej podpisał Patent na Szarżę Generała Dywizyi komenderującego Pierwszą Legią JO. Xięciu Józefowi Poniatowskiemu, niegdy Generałowi Leytnantowi w czasie pierwszej Kampanii Wojsko Polskie en cheff komenderującemu.

Etat wojska Narodowego[2]) na wczorajszej sesyi przez JO. Xięcia Józefa Poniatowskiego Dyrektora Wojennego podany, y przez Komisyą Rządzącą przyjęty, dziś podpisany przez JW. Prezydującego y Sekretarza, JO. Xięciu Jmc. Poniatowskiemu do exekucyi oddany został. Drugi oryginał z podpisem JO. Xięcia Poniatowskiego do pióra złożony.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 9.

Dnia 19 Stycznia 1807.

W przytomności JJWW. Małachowskiego Prezydującego, Gutakowskiego, Stanisława Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Sobolewskiego.

---

[1]) Ob. niżej, allegat l. 2.

[2]) Ob. niżej, all. l. 3.

Komisya Rządząca zaleciła Dyrektorowi Policyi W. Alexandrowi Potockiemu, przez osobną swą rezolucyą, aby Izbie Wojennej y Administracyi Publicznej Departamentu Warszawskiego polecił przygotowanie w Pałacu Rządowym sali y trzech pokojów na posiedzenia y Kancelaryą Komisyi Rządzącej[1]).

Za zgodą Komisyi JW. Prezydujący w Imieniu Jej podpisał Patent na Szarżę Generała Dywizyi Komenderującego Legią drugą Wojska Narodowego U. Zajączkowi Generałowi Dywizyi Wojsk Francuskich.

Przytomnemu W. Małachowskiemu Dyrektorowi Skarbowemu zaleciła, aby o stanie dochodów y wydatków skarbowych jak najprędszy uczynił rapport, w czym na żądanie Jego osobna oddana mu jest rezolucya[2]).

Sesya na po obiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 10.

Dnia 19 Stycznia po obiedzie.

W przytomności JJWW. Małachowskiego Prezydującego, Gutakowskiego, Stanisława Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Sobolewskiego.

Przełożenie y zapytania w wątpliwościach urządzenia wojska tyczących się, w nocie do JW. Sekretarza Stanu wyrażone, y do Akt złożone, przesłane zostało temuż JW. Ministrowi Sekretarzowi Stanu.

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

[1]) Komisya żądała »miejsca przyzwoitego i przystojnie ozdobionego w Pałacu Rządowym Krasińskich zwanym«, a w szczególności Izby dla warty, Izby konferencyonalnej czyli ustępowej, Izby na posiedzenia Komisyi i Izby dla kancelaryi. (Zbiór wyroków etc. I. pag. 299).

[2]) Dyrektor Skarbu miał sobie zalecone, by nieodwłocznie uwiadomił Izbę wojenną i Administracyi publicznej każdego Departamentu o swojej nominacyi, oraz zalecił nadesłać jaknajprędzej stan wszystkich dochodów i wydatków od ostatniego zdanego rachunku Rządowi Pruskiemu końcem ułożenia stanu generalnego skarbu w prowincyi polskiej Komisyi Rządzącej na mocy dekretu 14 Stycznia podległej. (Zbiór wyroków etc. I, pag. 175).

SESYA 11.

Dnia 20 Stycznia.

W przytomności JJWW. Małachowskiego Prezydującego, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Sobolewskiego.

Za zgodą Komisyi, JW. Prezydujący w Imieniu Jej podpisał Patent na Szarżę Generała Dywizyi Komenderującego Legią Trzecią Wojska Narodowego U. Henrykowi Dąbrowskiemu Generałowi Dywizyi Wojska Włoskiego.

Komisya Rządząca przesłała zalecenie JO. Xięciu Poniatowskiemu Dyrektorowi Wojennemu, wygotowania projektu, do zapobieżenia gwałtownym exekucyom w wybieraniu do pospolitego ruszenia przez Generałów Województwa.

Sesya na po obiedzie naznaczona.

Stanisław Nałęcz Małachowski, Prezes.

SESYA 12.

Dnia 20 Stycznia po obiedzie.

W przytomności wszystkich, jako wyżej, oprócz JW. Bielińskiego.

Na raport JO. Xięcia Poniatowskiego Dyrektora Wojny względem Pospolitego Ruszenia, w jakim względzie ma być uważane, którzy Obywatele, y jakim sposobem mają być exekwowani o niestawienie się do Pospolitego Ruszenia, nastąpiła uchwała Komisyi, która w minucie podpisanej do akt złożona została [1]).

Na podanie JW. Dyrektora Skarbu, Komisya uchwaliła ustanowienie opłaty cła od towarów szląskich do Polski wchodzących, w czym osobną rezolucyą do JW. Dyrektora Skarbu wydano [2]).

JW. Stanisław Potocki Członek Komisyi y JO. X. Ponia-

---

[1]) Ob. niżej all. l. 4.

[2]) »Kom. Rządz. osądziwszy za rzecz przyzwoitą ustanowić opłaty cła od towarów z krajów szląskich do Polski przychodzących, upoważniła Dyrektora Skarbu do przedsięwzięcia przyzwoitych do tego środków i urządzenia taryffy z względem na stosunki handlowe krajów obydwóch«. (Zbiór wyroków etc. I pag. 176).

towski Dyrektor Wojenny zostali upoważnieni od Komisyi ażeby przełożyli Najjaśniejszemu Cesarzowi spodziewany niedostatek Skarbu, y potrzebę awansu ze Skarbu Cesarskiego na najpilniejsze wydatki Wojska Narodowego.

Na podane przełożenie JW. Łubieńskiego Dyrektora Sprawiedliwości uchwalono, aby Izby Sprawiedliwości y Administracyi Publicznej odtąd wszelkie proklamacye, Dekreta, y pisma wydawały w Imieniu Komisyi Rządzącej[1]).

Udecydowano, ażeby Dyrektorowie do Izby nie wchodzili, tylko po jednemu, chyba gdyby ich więcej zawołano.

Stanisław Nałęcz Małachowski, Prezes.

SESYA 13.

Dnia 21 Stycznia.

W przytomności JJWW. Małachowskiego Prezydującego, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Sobolewskiego.

Do wczorajszego zalecenia Dyrektorowi Wojny przyłączono dodatek, aby y Generałowie y Officerowie Wojewódzcy do domu powrócili.

JW. Działyński złożył do pióra raport rozmowy z JW. Maret Ministrem Sekretarzem Stanu.

Na odebrane na dniu wczorajszym listy od Izb Sprawiedliwości y Administracyi Publicznej, uformowane przez Sekretarza odpisy podpisane zostały[2]).

Podany projekt przez JW. Wybickiego Uniwersału do Obywatelów, którzy stanęli na Pospolite Ruszenie, z odmianami przez Komisyą uczynionemi przyjęty i podpisany został[3]).

Wyszło zalecenie, do Dyrektora Policyi, aby, zastępując miejsce Dyrektora Wewnętrznego, na podaną Notę Wyganowskiego, zniósł się z Prezydentem Izby Administracyi Depar-

---

[1]) Ob. niżej all. l. 5. [2]) Ob. niżej, all. l. 6 i 7.
[3]) Ob. niżej all. l. 8.

tamentu Warszawskiego, dla zaradzenia w nocie, temuż Dyrektorowi przesłanej, okoliczności, jako jest w annexie.

Sesya na po obiedzie wyznaczona.

Stanisław Nałęcz Małachowski, Prezes.

SESYA 14.

Dnia 21 Stycznia po obiedzie.

W przytomności JJWW. Małachowskiego Prezydującego, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Sobolewskiego.

JW. Sobolewski zdał sprawę z rozmowy z JW. Maret Ministrem Sekretarzem Stanu, którą na piśmie złożył do pióra.

JW. Łubieński Dyrektor Sprawiedliwości podał Projekt Organizacyi Generalnej Sądownictwa, który końcem niektórych przydatków wziął jeszcze do siebie.

Polecono temuż, aby, zastępując miejsce Dyrektora Wewnętrznego, wygotował projekt względem ogólnego urządzenia Duchowieństwa y Edukacyi.

Na list Izby Administracyi Publicznej Departamentu Warszawskiego, względem zawieszenia extraordynaryjnego podatku przez nią ustanowionego, wyszła rezolucya Komisyi Rządzącej, odsyłająca Izbę po naradzenie się z Dyrektorem Skarbu.

Uniwersał czyli Odezwa do Obywatelów stawających na Pospolite Ruszenie[1]) przepisana na czysto, przeczytana i podpisana została, z nakazem odesłania jej do Dyrektora Wojennego, wraz z rezolucyą wczorajszą tegoż Pospolitego Ruszenia tyczącą się[2]).

Stanisław Nałęcz Małachowski, Prezes.

SESYA 15.

Dnia 22 Stycznia 1807.

W przytomności JJWW. Małachowskiego Prezydującego, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Sobolewskiego.

JW. Potocki złożył do pióra relacyą rozmowy z JW. Ministrem Sekretarzem Stanu Maret. Stosownie do tej relacy Komisya Rządząca stanowi:

[1]) Ob. niżej all. l. 8.
[2]) Ob. niżej all. l. 4.

1º. Iż administracya poczty tak konnej, jako listownej, zostawać ma przy JP. Ignacym Zaiączku, z tytułem Administratora y z pensyą złp. 20.000. — Rzeczony Administrator wykonać ma przysięgę w Komisyi Rządzącej. Powinnością jego będzie wszelkie doniesienia sekretniejsze Osobom dwom z tejże Komisyi wyznaczonym, to jest JW. Małachowskiemu Prezesowi y JW. Stanisławowi Potockiemu raportować. Ci zaś JW. Prezes y Stanisław Potocki uczynione im sekretne doniesienia, gdy tykać będą ogólność Krajową y bezpieczeństwo Władzy Zwierzchniej, winni będą komunikować Komisyi Rządzącej, celem wzięcia srzodków zapobieżenia przypadkom wyniknąć mogącym. Co zaś do dochodów wszelkich z poczty, ponieważ te do Skarbu należą, Administrator zdawać będzie rachunek Dyrektorowi Skarbowemu, y pod Jego Dyrekcyą w tej mierze zostawać ma. — Komisya zleciła Sekretarzowi wygotowanie projektu do Instrumentu na ten urząd Administratora Poczty dla U. Zaiączka.

2º. Stosując się do insynuacyi JW. Maret, aby który z Członków zasiadających w Komisyi Rządzącej znajdował się na pokojach, nim Cesarz wychodzi na paradę, końcem czekania na zapytania Cesarza o czynnościach Komisyi uczynić się mogących, Komisya stanowi, aby zawsze jeden z Jej Członków na pokojach znajdował się.

3º. Względem *Jus agratiandi* Komisya w Organizacyi Sprawiedliwości stosować się będzie do insynuacyi w tej mierze uczynionych JW. Potockiemu przez JW. Maret.

Na odebrany list od Xięcia de Neuchatel Ministra Wojny względem nakazu Izbie Administracyi Departamentu Płockiego, przyspieszenia robót mostu pod Pomikowem, y fortyfikacyi pod Modlinem, wydała Komisya zalecenie stosowne, w nieprzytomności Dyrektora Wewnętrznego, Dyrektorowi Skarbu, jako jest w aktach [1]).

---

[1]) Kom. Rządz. na wyraźne żądanie JO. Xięcia Neuchatel Ministra Wojny, zaleciła W. Dyrektorowi Skarbowemu, aby niezwłocznie przez sztafetę stosowne wydał rozkazy do Izby Administracyi publicznej Dep. Pło-

Przybyły Dyrektor Skarbu oddał do Komisyi Projekt Etatu y Organizacyi wewnętrznej Dyrektoryatu swego.

Stanisław Nałęcz Małachowski, Prezes.

SESYA 16.

Dnia 22 Stycznia po obiedzie.

W przytomności JJWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stanisława Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Sobolewskiego.

Przybyły JW. Breza, Dyrektor Wydziału Wewnętrznego, wykonał przepisaną przysięgę.

Zalecono przez osobną rezolucyą [1]) JJWW. Dyrektorom Wydziału Wewnętrznego, Skarbu y Policyi, znieść się z sobą y porozumieć względem wzajemnych związków, stosunku y granicy tychże Wydziałów, y o tym rapport zdać mają w jak najprędszym czasie.

JO. Xiążę Poniatowski Dyrektor Wojny podał tabellę płacy czyli żołdu wojska liniowego, podług etatu już przyjętego.

Po roztrząśnieniu tej płacy wojska, Komisya Rządząca jednomyślnie ten etat przyjęła, a oryginał przez Xięcia Dyrektora podany, podpisem Prezydującego upoważniony, do akt złożony został.

JW. Łubieński, Dyrektor Sprawiedliwości, zlecony sobie na dniu wczorajszym Projekt ogólny Organizacyi Sądownictwa, wniósł powtóre z przydatkami y do pióra oddał. Równie zlecony wczoraj do uformowania Projekt ogólnej Organizacyi Edukacyi podał. Obydwa te projekta przeczytane.

Udecydowała Komisya, aby stosownie do mającej się wydać Organizacyi wewnętrznej w etacie podanym dziś przez Xięcia Poniatowskiego Dyrektora Wojennego, artykuły: »Departament Wojenny, Sztab Generalny, y Bureau« po-

---

ckiego, iżby zadosyć uczyniono we wszystkiem żądaniu X. Neuchatelskiego, Ministra Wojny, względem mostu pod Pomikowem i fortyfikacyi pod Modlinem. (Zbiór wyroków I. pag. 177).

[1]) Ob. niżej, all. l. 9.

szły jeszcze do explikacyi y deliberacyi Komisyi. Uchwała ta z rozkazu Komisyi na oryginale Etatu ręką Sekretarza zapisana, przez JW. Prezydującego podpisana została. Zalecono więc osobną rezolucyą JO. Xięciu Dyrektorowi Wojny, aby wypis osób z oznaczeniem pensyi przysłał do Komisyi, tudzież żeby przysłał tłómaczenie na język francuzki etatu żołdu dla wojska.

Stanisław Nałęcz Małachowski, Prezes.

SESYA 17.

Dnia 23 Stycznia 1807.

W przytomności JJWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Sobolewskiego.

Dozwoliła Komisya na żądanie Xięcia Dyrektora Wojny Józefa Poniatowskiego, aby celem poprawy omyłek, etat płacy wojska na wczorajszej sesyi podany, był Xięciu Dyrektorowi odesłany.

JW. Potocki zdał sprawę na piśmie z audyencyi, którą miał u Najj. Cesarza y Króla, która do akt podana.

Wyszło zalecenie do Dyrektora Policyi JW. Alexandra Potockiego, ażeby zatrudnił się ustanowieniem taxy żywności, y ceny po oberżach, oraz wyznaczył osobę światłą do cenzury pism publicznych. Obszerniejsza rezolucya w aktach [1]).

Projekt Organizacyi ogólnej władz administracyjnych, y projekt względem Izby Edukacyi przyjęty y podpisany został. Projekt zaś Sądownictwa Organizacyi jeszcze do poprawy Dyrektora Sprawiedliwości odesłany.

Dodatek względem miast przyjęty y podpisany.

Stanisław Nałęcz Małachowski, Prezes.

SESYA 18.

Dnia 23 Stycznia po obiedzie.

W przytomności JJWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, St. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Sobolewskiego.

---

[1]) Ob. niżej, all. l. 10.

Projekt do rozdziału ostatniego Ogólnej Organizacyi względem Duchowieństwa podany przez JW. Wybickiego, przyjęty i podpisany.

Na podane przełożenie na piśmie JP. Zaiączka, Komisya udecydowała, aby tytuł Jego był: Administrator Generalny Poczt w Departamentach: Warszawskim, Poznańskim, Kaliskim, Bydgoskim, Płockim y Białystockim. Zlecono Sekretarzowi wezwać JP. Zaiączka na pojutrze do przysięgi y wysłuchania Instrukcyi.

Projekt Organizacyi ogólnej Sądownictwa, podany przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości, przyjęty y podpisany został.

Przybyłego JW. Dyrektora Wydziału Interesów Wewnętrznych przełożenie, do akt złożone, rozwięzując Komisya, rezolucyą in actis, aby w imieniu Komisyi Rządzącej przełożył JP. Intendentowi Generalnemu Daru nieodbitą potrzebę, aby domy w Płocku, na posiedzenia Władz Rządowych y skład papierów przeznaczone, były nie tknięte, a oraz ułożył się z tymże JP. Intendentem Generalnym Daru względem dostatecznego pomieszczenia potrzebnych tam lazaretów.

Podana prośba od obywatelów części Województwa Krakowskiego, aby ta część, dawniej do Szląska przyłączona, dziś przez Deputacyą Administracyjną y Sądowniczą była rządzona, oddana ad referendum Dyrektorowi Interesów Wewnętrznych.

Na list od JP. Intendenta Generalnego Daru do akt złożony, względem ewaluacyi monet, przesłane zalecenie do Dyrektora Skarbowego, aby tabellę tę ewaluacyi drukiem publiczności ogłosił.

Stanisław Nałęcz Małachowski, Prezes.

SESYA 19.

Dnia 24 Stycznia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Sobolewskiego.

Projekt Instrumentu, y Przepisu obowiązków dla Administratora Generalnego Poczt JW. Ignacego

Zaiączka[1]), tudzież zalecenie stosowne do Dyrektora Skarbowego[2]), Komisya przyjęła.

Projekt Organizacyi ogólnej jeszcze roztrząsany, y poprawiony, podpisany został.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Nałęcz Małachowski, Prezes.

SESYA 20.

Dnia 24 Stycznia po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Sobolewskiego.

JW. Dyrektor Sprawiedliwości podał projekt względem pozwolenia Moratorium, który do pióra oddany poszedł do deliberacyi.

JO. X. Dyrektor Wojny złożył Etat żołdu wojska z poprawą omyłek postrzeżonych, y podał na piśmie przypomnienie podanych dawniej artykułów do rezolucyi Kommissyi.

JW. Dyrektor Wewnętrzny doniósł, iż przełożył JP. Intendentowi Generalnemu Daru, na zalecenie Kommissyi, aby w Płocku domy rządowe były nie ruszone y nie brane na Lazarety, y że tenże JP. Daru na to zezwolił, przyrzekając dać odpowiedź na piśmie. Równą odpowiedź na piśmie przyobiecał JP. Daru, względem żądania, aby to, co Obywatele wydali kantonującym y przechodzącym wojskom Francuskim, było bonifikowane.

Na przełożenie P. Dyrektora Policyi udecydowano, dodać do Organizacyi ogólnej warunek, iż Prezydent miasta stołecznego Warszawy, co się tycze samej Policyi, bezpośrednio od Dyrektora Policyjnego ma zależeć. Z urzędu zaś swego, jako Prezes Magistratu, przychodzić będzie przez Izbę Administracyi Departamentu Warszawskiego. Rezolucya w tej mierze ma być wydana JW. Dyrektorowi Policyi.

Przełożenia przysłane od szefa Policyi JP. Moszyńskiego

---

[1]) Ob. niżej all. l. 11.

[2]) Ob. niżej all. l. 12.

oddane do roztrząśnienia y relacyi przytomnemu JW. Dyrektorowi Policyi.

Sesya jutrzejsza ranna na po obiedzie odłożona.

Stanisław Nałęcz Małachowski, Prezes.

SESYA 21.

Dnia 25 Stycznia po południu.

W przytomności JJWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Złożył do pióra JW. Stanisław Potocki relacyą rozmowy, którą z zlecenia Kommissyi miał z JW. Maret Ministrem Sekretarzem Stanu, który zapewnił, iż wyda od N. Cesarza rozkazy, aby dochody Publiczne, odbierane dotąd od Kommissarzy Francuzkich, do Skarbu Narodowego wchodziły[1]).

Po przeczytaniu Instrukcyi, W. JP. Zaiączek Administrator Generalny Poczt przepisaną wykonał przysięgę.

W Projekcie Organizacyi ogólnej przydano artykuł, dozwalający Prezesom Departamentowym przybrać Assessorów do Izb Administracyjnych, *cum voce consultativa*. Punkt zaś nakazujący Izbie Edukacyjnej ustanowienie w głównych miastach Departamentowych Wydziałów Wykonawczych z 3 Profesorów złożonych, jako szczególnych i wewnętrznych urządzeń, do dalszej decyzyi zostawionych, tyczący się, z woli Komisyi wymazany został.

Zalecono JWW. Dyrektorom Wewnętrznemu Wojennemu y Skarbowemu, aby się znieśli z sobą, względem reparacyi koszar Artylleryi w Warszawie, y ułożony projekt wraz z tabellą kosztu na to do potwierdzenia Komisyi Rządzącej przynieśli.

Na podane przez JO. X. Poniatowskiego Dyrektora Wojny na dniu wczorajszym punkta uformowana była odpowiedź przez Komisyą, jak jest w osobnej rezolucyi, która X. Dyrektorowi Wojennemu ma być przesłana[2]).

Na przełożenie podane wczoraj Dyrektora Policyi, względem przeszkód, których doznaje Deputacya Kwaternicza w do-

[1]) Por. niżej. sessya 24 i allegat l. 16. [2]) Ob. niżej all. l. 13.

pełnieniu obowiązków swego urzędowania, poszło zalecenie do tegoż JW. Dyrektora, aby udał się do zwierzchniej władzy wojskowej Francuzkiej, y starał się o uprzątnienie tych przeszkód.

S. Małachowski, Prezes.

SESYA 22.

Dnia 26 Stycznia.

W przytomności wszystkich Członków.

Podał JW. Prezydujący uwagi względem projektu o Moratorium. Przydała Komisya y inne, a te wszystkie zleciła Sekretarzowi kommunikować JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości.

Ustawę zasad do ogólnej organizacyi na czysto przepisaną, y podpisaną na dzisiejszej sesyi, zalecono przesłać do publikacyi JW. Dyrektorowi Wewnętrznemu[1]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 23.

Dnia 26 Stycznia po południu.

W przytomności wszystkich Członków.

Zapytanie Izby Administracyjnej Departamentu Warszawskiego, czyli w Dobrach Narodowych Dzierżawcy, lub też chłopi potrzebne pieniądze na oporządzenie rekruta składać mają, przesłała Komissya po opinią JW. Dyrektorowi Wewnętrznemu; otwierając mu jednak myśl swoją, jako obszerniej w rezolucyi[2]).

Z referatu JW. Dyrektora Wewnętrznego wyszła rezolucya dla powiatów Pilickiego y Siewierskiego, stanowiąca dla nich Izbę Powiatową pod zwierzchnictwem Izby

---

[1]) Ob. niżej all. l. 14.

[2]) Kom. Rządz. żądając opinii, wyrażała zdanie, aby właściciele gruntów pod różnemi nazwiskami w różnych departamentach znani, jako to: okupnicy, holendrzy i czynszownicy, sami za siebie składali te pieniądze na oporządzanie rekruta, pod co jednak komornicy czynsz płacący nie mają być podciągani; tam zaś, gdzie włościanie pańszczyznę odbywają, dzierżawcy dóbr narodowych mają ten wydatek zastąpić, z zapewnieniem dla nich bonifikacyi przy pierwszej opłacie raty. (Zbiór wyroków I pag. 100).

Administracyi Departamentu Kaliskiego, y Sąd Ziemiański, z Apellacyą do Sądu Apelacyjnego Kaliskiego [1]).

Z tegoż referatu JW. Dyrektora Wewnętrznego, interes względem zaległościów y pensyi Duchowieństwa [2]) przez rezolucyą Komisya do Dyrektora Skarbowego odsyła.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 24.

Dnia 27 Stycznia.

W przytomności wszystkich Członków.

Na podaną notę dnia wczorajszego przez Magistrat miasta Warszawy z prośbą potwierdzenia przywilejów, wyszła rezolucya uwiadamiająca, iż już Kommissya w Zasadach Organizacyi prośbę tę uprzedziła [3]).

Ponowiono zalecenie JW. Dyrektorowi Policyi, aby taxę żywności y porcyów po oberżach przyspieszył.

JW. Dyrektor Skarbu złożył ad acta raport.

Komunikował także urządzenie swoje względem ceł, y taryf, podług których też cła mają być wybierane, a to urządzenie Komisya aprobowała.

Wyszło zalecenie do Dyrektorów Wewnętrznego i Skarbowego, nakazujące im zapytanie się Generalnego Intendenta Daru, czyli już wydał rozkazy do Intendentów Prowincyonalnych, aby dochody publiczne, nie do Kas Francuzkich, ale do Kas Narodowych wpływały. Jako obszerniej w rezolucyi [4]).

Gutakowski.

SESYA 25.

Dnia 27 Stycznia po obiedzie.

W przytomności wszystkich Członków.

Projekt względem Moratorium, z odmianami przez

---

[1]) Ob. niżej alleg. l. 15.

[2]) Na skutek listu od Intendenta warszawskiego Garreau do Dyrektora Spraw Wewn. wraz z kopią rozkazu do wspomnianego Intendenta od Generalnego Intendenta Daru na wyraźną wolę N. Cesarza i Króla wydanego i z tabelą zaległości i pensyi należnej dla Duchowieństwa Polskiego. (Zbiór wyroków I pag. 179).

[3]) Ob. niżej all. l. 17. [4]) Ob. niżej allg. l. 16.

JW. Dyrektora Sprawiedliwości przyniesiony, roztrząsany był, y wzięty jeszcze od tegoż JW. Dyrektora Sprawiedliwości do poprawy.

W Organizacyi ogólnej w artykule 57 odmieniono, zamiast słów: Niemniej osobny oddział do Interesów Religijnych jakiegokolwiek bądź wyznania, następujące słowa umieszczone: Niemniej osobny Wydział do zabezpieczenia sądowego Tolerancyi wszelkich wyznań.

Wyszło zalecenie do JW. Dyrektora Wewnętrznego, aby zniósł się z Intendentem Generalnym Daru, względem uzupełnienia magazynów dla wojska Francuzkiego, y miejsc w których formować się mają; jako obszerniej w rezolucyi [1]).

Gutakowski.

SESYA 26.

Dnia 28 Stycznia.

W przytomności JJWW. Gutakowskiego Prezydującego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Postanowiono: aby Dyrektorowie, cokolwiek do druku y ogłoszenia podadzą, następującej używali aryngi:

Na wyrokach y uchwałach, które directe od Komisyi Rządzącej wychodzą, tytuł powinien być na początku: KOMMISYA RZĄDZĄCA. Na końcu wyrażony być powinien podpis Prezydującego Komisyi; na lewym boku słowa: Zgodno z oryginałem — podpis Dyrektora; na prawym boku niżej — podpis Sekretarza Generalnego.

Na tym zaś, co prosto od Dyrektora w Imieniu Komisyi Rządzącej wychodzi, taka ma być intytulacya:

W Imieniu Komisyi Rządzącej
Dyrekcya N. N.

Na mocy Rezolucyi Komisyi Rządzącej dnia miesiąca roku zapadłej etc etc.

---

[1]) Ob. niżej. all. l. 18.

Na końcu podpis Dyrektora N. N.

Niżej podpis Sekretarza Dyrekcyi N. N.

Takowej prosto od siebie publikacyi żaden Dyrektor nie będzie mocen uczynić, wprzód nie przełożywszy pisma publikować się mającego przed oczy Komisyi.

Także gdy z zlecenia y w Imieniu Komisyi czynić będą Dyrektorowie z Władzami Francuzkiemi, pisma swoje, do osób tychże władz adresować się mające, wprzódy Komisyi komunikować mają.

Niniejsza Uchwała wszystkim Dyrektorom ma być przesłana.

Gutakowski.

SESYA 27.

Dnia 28 Stycznia po obiedzie.

W przytomności JJWW. Gutakowskiego Prezydującego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Na przełożenie JW. Dyrektora Policyi, Komisya tymczasowie stanowi, iż: ponieważ JW. Gouvion jest Gubernatorem nietylko miasta Warszawy, ale y całego Departamentu Warszawskiego, pensya dzienna dla tegoż JW. Gubernatora Gouvion płacona być ma, w połowie przez miasto Warszawę, a w drugiej połowie z Kasy Ogólnej Departamentu Warszawskiego[1]).

Roztrząsano projekt względem Sędziów Pokoju, a uwagi Komisyi spisane zlecono Sekretarzowi komunikować Dyrektorowi Sprawiedliwości.

Złożył ad acta JW. Dyrektor Policyi relacyą względem kroków przedsięwziętych o taxę żywności w Warszawie.

Na wniesienie Dyrektora Wewnętrznego wyszło zalecenie do Dyrektora Skarbu, aby na reparacyą koszar Artyllery suma 4033 była wypłacona na ręce Dyrektora Wojny.

Gutakowski.

---

[1]) Ob. niżej, sesya 32.

SESYA 28.

Dnia 29 Stycznia.

W przytomności JJWW. Gutakowskiego Prezydującego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Na przełożenie JO. X. Poniatowskiego Dyrektora Wojennego, wyszło zalecenie do JW. Dyrektora Wewnętrznego, aby wydał rozkazy do Izb Administracyjnych Warszawskiej, Poznańskiej y Kaliskiej, sprowadzenia broni, patrontaszów y bębnów z Poznania y Kalisza, jako obszerniej w rezolucyi.

Projekt przez JW. Łubieńskiego Dyrektora Sprawiedliwości podany, przepisy dla Sądów y pozwolenie Moratoryi zawierający, przeczytany z niektóremi poprawami przyjęty i podpisany został [1]).

JW. Potocki Dyrektor Policyi przedstawił przed oczy Komisyi obwieszczenie względem taxy mięsa y chleba. To obwieszczenie uznała Komisya za przyzwoite y wydrukować go dozwoliła.

Gutakowski, Prezyd.

SESYA 29.

Dnia 29 Stycznia 1807.

W przytomności JJWW. Gutakowskiego Prezydującego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Komisya Rządząca na wniesienie Sekretarza udecydowała, aby dla pomocy onemuż w pracy jego przydane były dwie osoby, z tytułem Konsyliarzów, które przysięgę wykonawszy na rotę dla Sekretarza przepisaną, przytomnemi być mogą na sesyach Komisyi, y zlecenia jej dopełniać będą. Na te miejsca nominuje Komisya JPP. Ignacego Sobolewskiego, y Aleksandra Potockiego, których wezwać do wykonania przysięgi, y zaczęcia swoich obowiązków, odbiera Sekretarz zlecenie.

Złożył JW. Wybicki do pióra relacyą na piśmie rozmowy z JW. Maret Sekretarzem Ministrem Stanu.

Na przełożenie JW. Małachowskiego Dyrektora Skarbo-

---

[1]) Ob. niżej, sesya 31 i all. l. 21.

wego, żądającego objaśnienia Komisyi względem Dekretu Cesarskiego de 13 Xbris 1806 kontrybucyą in natura w 4/5 częściach podatku nakazującego, wyszła rezolucya, uwiadamiająca Go, iż ta okoliczność do układu z Intendentem Generalnym Daru JW. Dyrektorowi Wewnętrznemu jest polecona [1]).

Przez osobną rezolucyą nakazała Komisya JW. Brezie Dyrektorowi Wewnętrznemu, aby zawarł kontrakt z Entrepreneramі o dostawienie łóżek i potrzebnych do nich porządków dla lazaretów [2]), a względem funduszu na to, który z rozkładu na cały kraj ma być wynaleziony, poleciła uformować projekt JJWW. Dyrektorom Skarbowemu y Wewnętrznemu.

Projekt ustanowienia Sędziów Pokoju z poprawami przyniesiony do JW. Dyrektora Sprawiedliwości przyjęty, y podpisany został.

Gutakowski, Prezyd.

SESYA 30.

Dnia 30 Stycznia.

W przytomności JJWW. Gutakowskiego Prezydującego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Nominowany na wczorajszej sesyi na urząd Konsyliarza JW. Alexander Potocki przepisaną wykonał przysięgę.

Żądanie X. Dyrektora Wojennego, aby był upoważniony do wzięcia w rekwizycyą rzemieślników i materyałów potrzebnych do postawienia w stanie użycia pułków pieszych, odesłano JW. Dyrektorowi Policyi, z zaleceniem dania raportu.

Gutakowski, Prezyd.

SESYA 31

Dnia 30 Stycznia po obiedzie.

W przytomności JJWW. Gutakowskiego Prezydującego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

---

[1]) Kom. Rządz. zawiadamia Dyrektora Skarbowego przytem, że gdy ten układ nastąpi, doniesiono będzie W. Dyrektorowi Skarbowemu, ile będzie pozostałości do odebrania podatków w gotowiźnie, które wtedy do jego Dyrekcyi należeć będą. (Zbiór I pag. 181).

[2]) »Wojsk francuskich« wstawione w Zbiorze Uchwał I p. 103.

Dano zalecenie Dyrektorowi Wewnętrznemu, aby wydał najspieszniej rozkazy do Izb Administracyjnych, iżby z wypłatą wszelkich podatków do kas Francuzkich wstrzymały się. Obszerniej w rezolucyi [1]).

W odpowiedzi na zapytanie Dyrektora Skarbowego, czyli kupcy Moskiewscy z towarami mają być wpuszczeni, wydano rezolucyą dozwalającą wjazdu tymże kupcom [2]), Dyrektorowi zaś Policyi straż nad temiż kupcami y baczne oko polecono [3]).

Dyrektorowi Skarbowemu zalecono, aby na dzień jutrzejszy taryfy cła, za rządu Pruskiego używane, na sesyą przyniósł.

Dyrektorowi Policyi nakazano, aby raport codzienny podawał o tym, co tyczyć się może sprawy publicznej, a Redaktorom Gazet Warszawskich zalecił, iżby wyciąg tego, co w Gazety umieścić mają, przed wydrukowaniem onych podawali JW. Ministrowi Maret [4]).

Wyrok stanowiący przepisy dla Sądów, y pozwolenie Moratorium na czysto przepisany, podpisany został [5]).

Zalecono Dyrektorowi Skarbu, aby z Kasy Poznańskiej awansował na forszus dla wojska w Kaliszu y Poznaniu będącego, który potem z kasy wojskowej zwrócony będzie. Gutakowski, Prezes.

SESYA 32.

Dnia 31 Stycznia 1807.

W przytomności JJWW. Małachowskiego Prezydującego Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Postanowiono: iż gdyby które z miast w sześciu departamentach okazało się być w niemożności utrzymywania lazaretów, wtedy na przełożenie Dyrektora Wewnętrznego zapewnia mu Rząd ulgę

---

[1]) Ob. niżej, alleg. l. 19.

[2]) »Za zwykłą na granicy opłatą«. (Zbiór I. 181).

[3]) »Iżby bezpieczeństwo kraju nie było narażone« (Zbiór I pag. 305).

[4]) Ob. niżej alleg. l. 20. [5]) Ob. niżej alleg. l. 21.

podobną, jaka dla miasta Warszawy przez wczorajszą decyzyą jest zaręczona.

Uprosiła Komisya JW. Prezydującego, ażeby w jej imieniu zapewnił listownie JW. Gouvion Gubernatora, iż pensya 50 duk. na dzień będzie mu wypłacana.

Złożył JW. Wybicki do pióra relacyą konferencyi swojej z JW. Maret Ministrem Sekretarzem Stanu.

Ustawa względem Sędziów Pokoju[1]) na czysto przepisana pod wczorajszą datą podpisaną została.

Stan y płacę Departamentu Wojennego ułożono i podpisano[2]).

Uchwały, pierwsza przepisy dla Sądów, y pozwolenie Moratorium, druga Sędziów Pokoju stanowiące, przytomnemu JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości do ostatniego referatu były komunikowane.

JW. Dyrektor Sprawiedliwości zaczął czytanie projektu: Urządzenia tymczasowego skróconej Procedury Prawnej. Przybycie JW. Marszałka Duroc toż czytanie przerwało.

JW. Marszałek Duroc oznajmił wolą N. Cesarza y Króla uformowania pułku lekkiej kawaleryi, która będzie Gwardyą Cesarską. Wzywał rady i pomocy do uskutecznienia w tej mierze woli cesarskiej. Komisya wraz z JO. X. Dyrektorem Wojny uwagi swoje przedstawiła.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 33.

Dnia 31 Januarij po obiedzie.

W przytomności JJWW. Gutakowskiego Prezydującego, Stanisława Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Udecydowano: względem importacyi towarów y cła od nich opłacać się mającego, aby towary angielskie nie były wprowadzane; od innych towarów cło podług dawnej taryfy przeszłego Rządu było zachowane; nakoniec co się tycze towarów Francuzkich, aby wszystkim, a nawet y tym, które za Rządu Pruskiego były zakazane, wolne wnijście do

---

[1]) Ob. niżej alleg. l. 22. [2]) Ob. niżej alleg. l. 23.

kraju, z opłatą tylko jednego procentu od sta, było dozwolone O czym obszerniej w uformowanej na sesyi rezolucyi [1]).

Przyniesione z ostatecznego referatu Dyrektora Sprawiedliwości uchwały, pierwsza: przepisy dla Sądów y pozwolenie Moratorium, druga Sądy Pokoju stanowiące do ogłoszenia temuż Dyrektorowi Sprawiedliwości mają być przez Sekretarza przesłane [2]).

Sesya na dzień pojutrzejszy poniedziałkowy odwołana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 34.

Dnia 2 Lutego.

W przytomności JJWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, St. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Przeczytawszy list od Intendenta Generalnego Daru, y przyłączony Dekret Cesarski stanowiący najprzód, iż od 1 Lutego przychody wszelkie publiczne do kas Narodowych wpływać mają, powtóre pożyczkę jednego miliona franków jako obszerniej w tym dekrecie do akt złożonym, zalecono przez rezolucyą ten dekret w kopii JWW. Dyrektorowi Skarbowemu y Wojennemu komunikować, z nakazem, aby Dyrektor Skarbowy względem sposobu odebrania sum na terminach y ustanowienia agentów w miejscach oznaczonych stosowny przyniósł projekt [3]).

Odezwa do Duchowieństwa podług par. 73 Zasad Ogólnych przez JW. Brezę Dyrektora Wewnętrznego ułożona, y przed oczy Komisyi przedstawiona, z należytą pochwałą przyjęta, y do ogłoszenia dozwolona.

Obwieszczenie ostrzegające Publiczność o pokazujących się fałszywych talarach Niderlandzkich, przez JW. Dyrektora Skarbowego przed oczy Komisyi przedstawione, dozwolono publikować; o czym JW. Dyrektorowi Skarbowemu donieść polecono Sekretarzowi.

Na doniesienie W. Dyrektora Skarbowego, iż Intendent

---

[1]) Ob. niżej alleg. l. 24. [2]) Ob. niżej alleg. l. 21 i 22.
[3]) Ob. niżej alleg. l. 25 i 26.

Francuzki Departamentu Bydgowskiego nie chce [wy]puścić [z] rządu [swego] tegoż departamentu, póki nie będzie miał od swoich rozkazu, odpowiedziano przez rezolucyą, odsyłającą do dekretu Cesarskiego dnia 29 Januarij wydanego, y do listu Intendenta Generalnego Daru dziś odebranego, którego kopia była przesłana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 35.

Dnia 2 Lutego po obiedzie.

W przytomności JJWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, St. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Za zgodą powszechną wyszła rezolucya w języku Francuzkim, wzywająca Bankiera Warszawskiego Noffock, aby wspólnie z innemi Bankierami, wyrażonemi w rezolucyi ad acta złożonej, awansował dla Rządu trzy tysiące czerwonych złt., której kwoty wypłatę Rząd w ciągu miesiąca Marca zaręczył [1]).

Rozwięzując zapytanie Izby Sprawiedliwości Departamentu Poznańskiego, Komisya ustanowiła, iż Obywatel w kilku Departamentach dobra dziedziczne mający, z każdego Departamentu, a nie z Województwa, winien dać Zastępcę y Szeregowego. Równie udecydowano, iż urząd żaden nie uwalnia od dostawienia zastępcy y szeregowego. Kto zaś służbą wojskową jest obowiązany [2]), ten od dostawienia zastępcy jest uwolniony, wszelako szeregowego dać ma, a wojskowy w kilku Departamentach mający dobra, z jednego tylko Departamentu od dostawienia zastępcy jest wolny. Rezolucyą w tej mierze wydano do JO. X. Dyrektora Wojny.

Wyszło zalecenie do Dyrektora Wewnętrznego, aby jak

---

[1]) Ob. alleg. l. 27.

[2]) To znaczy: »Kto w służbie wojskowej się znajduje« (Zbiór I, pag. 257).

najmocniejszych użył środków dla przyspieszenia robót [mostu pod Serockiem i] fortyfikacyi pod Modlinem[1]). Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 36.

Dnia 3 Lutego.

W przytomności JJWW. Małachowskiego Prezydującego, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Przełożenie Izby Administracyjnej Departamentu Kaliskiego względem Instytutu Kadetów w Kaliszu rozwiązując Komisya udecydowała, iż ten Instytut chce mieć utrzymanym, y bierze go pod swoją zwierzchnią opiekę. O czym donosząc Dyrektorowi Wewnętrznemu, zaleca mu, ażeby nakazał Izbie Administracyi, dawać sobie o nim rapporta. Obszerniej w aktach. Do JW. zaś Dyrektora Skarbowego poszło zalecenie, aby z Skarbu ogólnego krajowego na utrzymanie tego Instytutu koszt był łożony.

Przysłany od JW. Brezy Dyrektora Wewnętrznego projekt względem pozwolenia pożyczki 150.000 złt. miastu Warszawie z uwagami uczynionemi na sesyi, odesłała naodwrót do poprawy Dyrektorowi Wewnętrznemu.

Zawieszając przełożenie W. Dyrektora Skarbowego względem wypłaty pensyów y kompetencyów, przez dawny rząd ustanowionych, Komisya zaleciła temuż Dyrektorowi podać sobie ich wyszczególnienie.

Uniwersał do Narodu, donoszący o ustanowieniu Sędziów Pokoju, podany w projekcie przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości, przyjęty został y do ogłoszenia JW. Łubieńskiemu Dyrektorowi Sprawiedliwości przesłany być ma[2]).

Wyszło zalecenie do JW. Dyrektora Policyi, aby z Kasy Miejskiej codzień po 25 duk., a do JW. Dyrektora Skarbowego, aby z kasy Departamentu Warszawskiego drugie 25 duk. codziennie pensyi JW. Gubernatorowi Gouvion od daty, jak zaległa, wypłacali.

---

[1]) »...ażeby woli Najj. Cesarza i Króla w najprędszym czasie było zadosyć uczynione« (Zbiór I, pag. 105).

[2]) Ob. alleg. l. 28.

Udecydowano, aby złt. 15.000 z kasy na awans dla officyalistów policyi było wypłacono, o co poszło zalecenie do JW. Dyrektora Skarbu, y uwiadomienie do JW. Dyrektora Policyi.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 37.

Dnia 3 Lutego po obiedzie.

W przytomności JJWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Odebrawszy przez sztafetę list od Komissoriatu Wojennego Kaliskiego, Komisya w odpowiedzi na niego, powodowana tą pobudką, że podległe urzędy dla zwierzchniej władzy należyte zawsze zachować winny posłuszeństwo, udecydowała: ażeby wyznaczeni przez Izbę Administracyi Departamentu Kaliskiego Deputowani do odebrania rachunków od Komissoriatu Wojennego czynności swojej dopełnili. O której woli Komisyi JW. Dyrektor Wewnętrzny Komissoriat ma uwiadomić, podług osobnego wydać się mającego do niego zalecenia. Chcąc jednak Komisya zapobiedz smutnym w skutkach y nieprzyzwoitym zwłaszcza w teraźniejszym czasie w obywatelstwie poróżnieniom, zaleciła JW. Bielińskiemu Członkowi swemu, aby konfidencyonalnym listem do składu Izby Administracyi pisać się mianym, radził z liczby osób Deputacyą składających usunąć tę, przeciwko której umieszczeniu Komissoriat Kaliski podał zażalenie.

Do JJWW. Dyrektorów Wewnętrznego y Policyi wyszły zalecenia, wzięcia w rekwizycyę sukna u kupców Warszawskich na umundurowanie wojska Narodowego.

Projekt pozwolenia miastu Warszawie zaciągnienia długu 150.000 złt. pols. na opatrzenie y ubranie 900 rekrutów, przez JW. Brezę Dyrektora Wewnętrznego z poprawami przyniesiony, przyjęty y podpisany został [1]).

Upoważniła swą rezolucyą Komisya JW. Dyrektora We-

---

[1]) Ob. all. l. 29.

wnętrznego do zawarcia kontraktu o sukna z Aaronem Moyżeszem Fürstemberg.

Zalecono JW. Dyrektorowi Policyi przez przesłaną mu rezolucyą, aby pieniądze w kasie miejskiej na umundurowanie 900 rekrutów w kwocie około 8.000 talarów złożone, do dyspozycyi JW. Dyrektora Wewnętrznego były oddane[1]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 38.

Dnia 4 Lutego 1807.

W przytomności JJWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Na podaną na dniu wczorajszym dimisyą z urzędu swego przez JW. Małachowskiego Dyrektora Skarbu odpis do tegoż Dyrektora dziś przeczytany, y przyjęty został, jak jest in actis.

Poszło zalecenie do JW. Dyrektora Wewnętrznego, aby na doszły wczoraj list od Komissoryatu Wojennego Kaliskiego z zażaleniem na tamtejszą Izbę Admistracyjną odpisał podług myśli Komisyi w rezolucyi wyrażonej.

Memoryały Obywatelów Płockich, y Obywatelów Ziemi Rawskiej do Dyrektora Sprawiedliwości, a JP. Czołhańskiego do Dyrektora Policyi odesłano.

JW. Wybicki złożył do pióra relacyą konferencyi z JW. Sekretarzem Stanu Maret.

Rozkazała Komisya Sekretarzowi przynieść na sesyą poobiednią do podpisu plenipotencyą dla JW. Dyrektora Skarbowego do odbierania y kwitowania sum podług terminów przez Dekret Naj. Cesarza y Króla de die 29 Stycznia Rządowi pożyczonych, tudzież zalecenia JO. X. Dyrektorowi Wojennemu dania eskorty do transportowania pieniędzy.

Zaleciła Komisya Dyrektorowi Sprawiedliwości y Skarbowemu, podanie tabel y etatów przychodu y rozchodu,

---

[1]) Ob. all. l. 30.

oraz officyalistów, podług rezolucyów *in actis*. Podobne zalecenie wyszło y do Administratora Poczt.

Wszystkim Dyrektorom zalecono podać na dzień 8 praesentis Kandydatów do Izby Administracyjnej Warszawskiej y Sądu Apelacyjnego Warszawskiego, a na ostatni tegoż miesiąca w innych Departamentach [1]).

JW. Dyrektor Wewnętrzny odebrał zalecenie starania się o uwolnienie od kwaterunku mieszkań JWW. Członków Komisyi, JWW. Dyrektorów, y Sekretarza.

Projekt przez JO. Xięcia Dyrektora Wojennego, Regulamen Wojska na sposób Francuzki, a karność wojskową podług dawnych przepisów Polskich stanowiący, przyjęty został, jak *in actis* [2]).

Sesya na po obiedzie solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 39.

Dnia 4 Lutego po obiedzie.

W przytomności JJWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Plenipotencya na osobę W-o Dyrektora Skarbowego, z władzą substytucyi, do odebrania y kwitowania sumy miliona franków Rządowi Polskiemu Dekretem Naj. Cesarza y Króla de 29 Januarij pożyczonej, przeczytaną, przyjętą y podpisaną została, którą JW. Dyrektorowi Skarbowemu przesłano z uwiadomieniem, iż JO. X. Dyrektorowi Wojny zalecono eskortą transport pieniędzy zabezpieczyć, jako jest w rezolucyach in actis.

Komisya, chcąc mieć pewne y najprędsze wiadomości, sprawy publicznej tyczyć się mogące, czynność ich powzięcia poleciła dwom Członkom Swoim, na których przełożenie wszelkiej na to expensy powrót zastrzeżony.

Memoryał JP. Szulmierski(ej) do JW. Dyrektora Sprawiedliwości odesłany.

Poleciła Komisya Członkom Swym JWW. Gutakowskiemu y Wybickiemu roztrząśnienie przełożeń od JW. Dyrektora Spra-

[1]) Ob. alleg. l. 31. [2]) Ob. alleg. l. 32.

wiedliwości podać się mających, a JWW. Działyńskiemu y Bielińskiemu roztrząśnienie Organizacyi Dyrekcyów y ich etatów, oraz materyi niektórych skarbowych, którym ostatnim stosowne do tego papiery od pióra oddane były.

Zalecono X. Dyrektorowi Wojny, aby Hauptwach w Pałacu Rządowym na dawne miejsce był przeniesiony.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 40.

Dnia 5 Lutego.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Memoryał Obywatelów Łęczyckich odesłano po opinią do JW. Dyrektora Sprawiedliwości.

JP. Ignacy Sobolewski, Konsyliarz, wykonał przysięgę.

Etat płacy Departamentu Wojennego, dawniej przyjęty y podpisany, przesłać JO. X. Dyrektorowi Wojny zalecono.

Organizacya wewnętrzna Komisyi Rządzącej uchwalona, y podpisana y aby kommunikowana JWW. Dyrektorom była, Sekretarzowi rozkaz wydany [1]).

JW. Dyrektor Skarbowy złożył z poleconych mu czynności rapporta, które do akt złożone.

Tenże JW. Małachowski, Dyrektor Skarbu, powtórzył ustnie prośbę o uwolnienie siebie od obowiązków urzędu Dyrektora Skarbowego.

Wydane następujące zalecenia do JW. Dyrektora Wewnętrznego: 1° aby Izby Administracyjne przysłały w przeciągu dwóch tygodni projekta organizacyi swojej, w celu uformowania z nich ogólnej dla wszystkich uchwały, y aby wezwał tenże Dyrektor Członki i officyalistów Kamer do kontynuacyi ich obowiązków, aż do ogłoszenia Ogólnej Organizacyi [2]). 2°. Aby informacya względem soli podług wyrażonych

[1]) Ob. niżej sesya 55 i alleg. l. 47.

[2]) Ob. niżej alleg. l. 33.

w rezolucyi punktów była nadesłana. 3º. Aby Kanał Notecki był jak najlepiej utrzymywany, a względem stanu jego y sposobu utrzymywania rapport był uczyniony. 4º. Aby JP. Rembowski, upoważniony pełnomocnictwem Komisyi, po kupno sukna dla wojska do fabryk Wielkopolskich był wysłany.

Przedstawił przed oczy Komisyi JW. Dyrektor Skarbowy ogłoszenie Dekretu Cesarskiego względem pożyczki miliona franków. Komisya osądziła, iż umieszczenie tego dekretu w gazetach wstrzymane być powinno.

Sesya na po obiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 41.

Dnia 5 Lutego po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Stan. Potockiego, Działyńskiego.

Roztrząsano projekt podatku extraordynaryjnego przez JW. Dyrektora Wewnętrznego podany, tudzież zapytanie Izby Administracyi Kaliskiej, y Komisyi Powiatu Orłowskiego względem Pospolitego ruszenia, przez X. Dyrektora Wojny nadesłane, po opinią do JW. Dyrektora Wewnętrznego odesłano.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 42.

Dnia 6 Lutego.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stanisława Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Odebraną urzędownie przez Generała Lemarrois wiadomość o zwycięztwie dnia 4 tego miesiąca między Allenstein y Guttstadt przez Wojsko Francuzkie odniesionym, zleciła Sekretarzowi Komisya donieść JW. Dyrektorowi Policyi, aby ją niezwłocznie publikować rozkazał, co zaraz Sekretarz dopełnił.

Modlitwę za Napoleona, y pomyślność Rządu przez Niego ustanowionego, z mocy par. 73 Zasad ogólnych publikować się mającą, JW. Breza Dyrektor Wewnętrzny przedstawił przed oczy Komisyi, która ją ogłosić dozwoliła.

Projekt przez JWW. Dyrektorów Wewnętrznego y Skarbowego podany, ustanawiający podatek extraordynaryjny na założenie, opatrzenie Lazaretów y inne potrzeby, z poprawami przez Komisyą uczynionemi, jak jest in actis, przyjęty został [1]).

Równie był przyjęty projekt JW. Dyrektora Policyi uchwalający, aby dochody miasta Warszawy odtąd do kasy Miejskiej wpływały, pod dozorem Izby Administracyjnej w Wydziale Policyi; a co dotąd weszło do Kasy Kameralnej, ma być uczyniony rozrachunek, y wzajemna kas kompensacya [2]).

Do tegoż JW. Dyrektora Policyi wyszło zalecenie, aby miasto Warszawa w przeciągu dni pięciu do wyboru Magistratu przystąpiła.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 43.

Dnia 6 Lutego po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Memoryał Jana Turskiego odesłany do JW. Dyrektora Wewnętrznego, a drugi Stanisława Kordaszewskiego przez JW. Dyrektora Skarbowego do Izby Administracyjnej Departamentu Warszawskiego.

Uproszony JW. Prezes, aby upatrzonej jakiej osobie polecił zbieranie materyałów do Historyi teraźniejszego powstania Narodowego.

Zalecono Dyrektorowi Wewnętrznemu, ażeby o stanie Magazynów, y przedsięwziętych do ich zapełnienia środkach, dał rapport niezwłoczny.

Po odebraniu od JW. JP. Zaiączka, Generalnego Poczt Administratora, listy osób będących przy tej Generalnej Administracyi, zalecono temuż, ażeby przysłał Etat Pocztamtu Warszawskiego, z wyszczególnieniem osób za przeszłego Rządu użytych, ich pensyi, y obowiązków, y z podaniem myśli swoich do ułożenia nadal tegoż Pocztamtu.

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

[1]) Ob. alleg. l. 34. [2]) Ob. alleg. l. 35.

SESYA 44.

Dnia 7 Lutego.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Memoryały Komisyi Łęczyckiej, y Onufrego Pokrzywnickiego, do JW. Dyrektora Wewnętrznego, a Roberta Byszewskiego do JW. Dyrektora Policyi odesłano.

Zalecono Dyrektorowi Skarbowemu, przez wyszłą do Niego rezolucyą, jak in actis, aby powziął wiadomość, czyli, w jakiej cenie, na jaki czas, y jakiemi sposobami, mogłaby być sól Wielicka sprowadzona.

Podaną dawniej dymissyą JW. Dyrektora Skarbowego, y ustnie dnia onegdajszego powtórzoną, rozwięzując Komisya, z żalem widziała się być zniewoloną przychylić się do Jego żądania. W rezolucyi, którą w tej mierze ułożyć Sekretarzowi polecono, rozkazano przydać, iż się Komisya spodziewa, że przy tak koniecznej w różnych częściach administracyi potrzebie, nie zechce się W. Dyrektor od usługi publicznej usunąć. Do odebrania rachunków od JW. Dyrektora Skarbowego wyznaczony został JW. Gutakowski Członek Komisyi, a w pomoc onemuż przydany JP. Ignacy Sobolewski Konsyliarz Sekretaryatu, o czym donieść JW. Dyrektorowi Skarbu zalecono.

Na wakujący urząd Dyrektora Skarbu podany był za kandydata jednomyślnie JP. Tadeusz Mostowski. Stosownie jednak do wewnętrznego urządzenia Komisyi JW. Prezes przydał dwóch jeszcze kandydatów: JP. Dembowskiego, Starostę Jankowskiego, y Stanisława Stasicę. Przystąpiono potym do elekcyi, podług przepisanego sposobu sekretnych kresek, po których obrachunku przez JW. Prezydującego, okazało się, iż z pięciu wotujących, cztery miał kreski JW. Tadeusz Mostowski, a jedną JW. Dembowski, Starosta Jankowski. Obrany więc pluralitate JW. Mostowski Dyrektorem Skarbowym był ogłoszony. Uproszono JW. Prezesa, aby niezwłocznie listem w Imieniu Komisyi do Paryża przesłać się mianym, uwiadomił JW. Mostowskiego o Jego nominacyi, y wezwał Go do najspieszniejszego przybycia. Dla zastąpienia Go zaś tymczasowie wezwany został JW. Dyrektor Wewnętrzny,

które wezwanie przytomny JW. Breza przyjął, y pełnienie obowiązków Dyrektora Skarbowego aż do przyjazdu JW. Mostowskiego wziął na siebie. O czym wszystkim oznajmienie ma być przydane do odpowiedzi JW. Małachowskiemu, bywszemu Dyrektorowi Skarbu, z zaleceniem, ażeby tymczasowemu Zastępcy JW. Brezie zdał swą czynność [1]).

Po odebranej przez sztafetę expedycyi od Deputacyi Powiatów Pilickiego y Siewierskiego, z doniesieniem, iż Kamera Wrocławska kontrybucyą, na Szląsk nałożoną, na te Powiaty rozciąga, y inne rozkazy swoje przesyła. Komisya udecydowała podać Notę do JW. Maret Ministra Sekretarza Stanu, z prośbą, aby temu najprędzej było zabieżono. Do tej Noty myśli ułożono, y JW. Prezydujący uproszony, aby ją wraz z listem od siebie przesłał JW. Maret.

Sesya na poniedziałek odwołana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 45.

Dnia 9 Lutego.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Doniósł Sekretarz, iż list JW. Prezesa do JW. Mostowskiego z uwiadomieniem o wyborze jego na urząd Dyrektora Skarbu, y rezolucya Komissyi przyjmująca dymissyą z tegoż urzędu JW. Małachowskiemu, stosownie do woli Komisyi, przesłane zostały; równie uwiadomił, że listy od JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, y Generalnego Intendenta Daru, zalecające Intendentowi w Wrocławiu, wstrzymanie exekucyi wyboru kontrybucyi na Szląsk nałożonej, a na powiaty Pilicki y Siewierski rozciągnionej, JW. Brezie oddane, y przez niego są posłane.

Zalecono JW. Dyrektorowi Wewnętrznemu, aby w imieniu Komisyi odpisał Deputacyi wyżej wzmiankowanych powiatów, z oznajmieniem o tym, y podziękowaniem za gorliwość w spiesznym doniesieniu wypadku, tak pilnego zaradzenia potrzebującego.

---

[1]) Ob. alleg. l. 36.

Złożył do pióra JW. Wybicki rapport rozmowy z JW. Maret.

JW. Gutakowski w dopełnieniu danego sobie zlecenia, doniósł na piśmie, iż widział nakazane roboty fortyfikacyi pod Modlinem, y że troskliwość Komisyi zaspokojona być powinna, ponieważ te idą z pośpiechem.

Na przełożenie tegoż, aby mosty na Wiśle były zabezpieczone, zalecono JW. Dyrektorowi Wewnętrznemu, iżby te mosty za zniesieniem się z Władzami Francuzkiemi rozebrane były, a łyżwy w bezpieczne miejsca ustawione.

Memoryał Izby Administracyi Departamentu Kaliskiego, do JW. Dyrektora Wewnętrznego, a Piotra Prysieckiego do tegoż, jako do Zastępcy Skarbowego, odesłano.

Na list powiatu Radomskiego polecony odpis z pochwałą jego gorliwości JW. Dyrektorowi Wewnętrznemu.

Wyszło zalecenie do JO. X. Dyrektora Wojennego, ażeby sposób fortragowania Officerów w wojsku Francuzkim podał do rozwagi Komisyi.

Pozwolono na żądanie tego JO. X. Dyrektora, umiarkować podług swej woli płacę szczególną osób w Etacie Departamentu Wojennego, nie przechodząc jednak sumy ogólnej, przez Komisyą determinowanej, y z warunkiem, aby tę odmienioną tabellę Komisyi kommunikował[1]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 46.

Dnia 9 Lutego po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Memoryał JP. Adam, od JW. Gubernatora Gouvion Komisyi przesłany, do JW. Dyrektora Wewnętrznego jako Zastępcy Skarbowego odesłano.

Skład Dyrekcyi Wewnętrznej, z oznaczeniem dla każdej osoby pensyi, przyjęty został. Równie skład Dyrekcyi Skarbu przyjęto. Obydwa w tej mierze projekta przez JW. Dyrektora Wewnętrznego podane, a przez wyznaczone Członki Komisyi roztrząsane były[2]).

[1]) Ob. alleg. l. 37. [2]) Ob. alleg. l. 40 i 41.

Na rapport Dyrektora Zastępcy Skarbowego, iż w Kasie Poznańskiej znajduje się w gotowiźnie 60.258 tallarów 21 d. g. y 7 den. a Kassa tutejsza zasilenia potrzebuje, zalecono onemuż, aby tę sumę do Warszawy sprowadził.

Potwierdziwszy pożyczkę 6.000 talarów od JP. Chevalier na kupno 205 wołów dla Departamentu Poznańskiego, a conto kontrybucyi Dekretem Cesarskim 13 Xbris nakazanej, Komisya zapewniła zaspokojenie JP. Chevalier awansem z kasy Krajowej na rzecz Departametu Poznańskiego, w przypadku gdyby według terminu 8-tygodniowego, rewersem JW. Dyrektora Wewnętrznego zapewnionego, wypłata przez Obywateli Departamentu Poznańskiego nie nastąpiła.

Roztrząsano Etaty Dyrekcyów, y podany skład Dyrekcyi Policyi[1]) przez Dyrektora Policyi z odmianami, równie jak y skład Dyrekcyi Sprawiedliwości[2]), podany przez Dyrektora Sprawiedliwości, także z odmianami przyjęto.

Nakoniec skład Administracyi Generalnej Poczty[3]), y skład kancelaryi Komisyi[4]) wszędzie z oznaczeniem pensyi przyjęte zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 47.

Dnia 10 Lutego.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Memoryał ur. Kujawy, bywszego Prezesa podatków nie-

---

[1]) Ob. alleg. l. 42. [2]) Ob. alleg. 38.

[3]) Uchwała miejsc i płacy w Administracyi Generalnej Poczt. Lista oficyalistów formujących Bureau administracyi generalnej poczt: Pensye roczne złt.: Administrator 20.000; 1 Sekretarz Administracyi Fontanna 3.600; 1 Kassyer Administracyi Karsunowski 4.800; 1 Verificator Dunkierc 2.400; 1 Buchalter Kassy Burger 1.500; 1 Inspektor Warsz. i Poznań. Zacharyaszewicz 2.400; 1 Inspektor Kaliski i Bydg. Zacharyaszewicz junior 2.400; 1 Inspektor Płocki i Białystocki Sulikowski 2.400; Posługacze Kancelaryi f. 360; Na papier, lak i materyalia do pisania f. 140 = fl. 500. In summa f. 40.000. [L. S.] podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen. (Zbiór I, pag. 341).

[4]) Ob. alleg. l. 45.

stałych za przeszłego Rządu, proszącego o kontynuacyą pensyi y o umieszczenie na funkcyi, odesłany do Dyrektora Wewnętrznego; równie do Niego odesłany memoryał Felixa Kurkowskiego, Profesora Matematyki w Gymnasium Płockim, donoszącego, iż budynek na szkoły przeznaczony w Płocku wzięty jest na Lazaret, przez co gdy szkoły ustały, y on bez sposobu do życia zostaje, prosi o umieszczenie na funkcyi.

Na przełożenie JW. Dyrektora Policyi, wydania Uniwersału w celu wstrzymania przeszłych Oficialistów Niemieckich od mów nieprzyzwoitych, odpowiedziano, iż takowy Uniwersał nie odpowiadałby zamiarowi; polecono więc tylko temuż JW. Dyrektorowi Policyi, ażeby na nich miał baczne oko, y Izbom Administracyjnym to zalecił, z przyzwoitą ostrożnością y instrukcyą.

Ponowiono zalecenie do 4 Dyrektorów: Wewnętrznego, Zastępcy Skarbowego, Wojennego, y Policyi, ażeby w przeciągu 3 dni podali najmniej po 6 kandydatów do Izby Administracyjnej Warszawskiej, z wyrażeniem imion, przezwisk, y ich użycia od czasu powstania Narodowego. W szczególności zaś zalecono JW. Dyrektorowi Wewnętrznemu, ażeby do miejsc wakujących w Izbie Edukacyi w 4 dniach podał kandydatów.

JWW. Gutakowski, Stan. Potocki, Wybicki, y Sobolewski, z zlecenia Komisyi wezwali listem JW. Xiędza Biskupa Albertrandego, Prezesa Towarzystwa Przyjaciół Nauk, do złożenia sesyi extraordynaryjnej, a to w zamiarze wybrania osób do pisania Historyi Polskiej teraźniejszych czasów.

Sesya na Czwartek solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 48. Extraordynaryjna.

Dnia 11 Lutego.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JWW. Działyński y Sobolewski przełożyli, iż powodem żądania dzisiejszej sesyi extraordynaryjnej była im oświadczona na dniu wczorajszym rada JW. Maret Ministra Sekretarza Stanu,

aby żalenie się Generała Francuzkiego Becher na jakiegoś Officialistę y Xiędza we wsi Troczynie między Ostrowem y Ostrołęką sytuowanej, podejrzanych o zmowę z nieprzyjacielem, było roztrząśnione. Po przeczytaniu przesłanej przez JW. Dyrektora Policyi relacyi, z zeznania samego Generała Becher powziętej o całym tym wypadku udecydowano, ażeby obwinieni, za staraniem Policyi, po wyprowadzeniu na miejscu indagacyi, tu do Warszawy z eskortą wojskową byli sprowadzeni. y w przystojnym miejscu w celu tylko zabezpieczenia osób byli osadzeni. Przybył JW. Dyrektor Policyi, y za naradzeniem się z nim, stosowne do powyższej decyzyi wyszły zalecenia tak do niego, jak y względem eskorty do JO. X. Dyrektora Wojennego, jako jest in actis.

Przełożenie JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, względem cła od towarów y produktów Francuzkich wzięto do deliberacyi y do ustnego rozmówienia się z JW Brezą.

Podane myśli przez X. Dyrektora Wojenncgo względem Kompanij służbowej dla Komisyi przyjęte, z uwagami, które przez rezolucyą in actis X. Dyrektorowi są przesłane.

Memoryał JP. Rudnickiego z prośbą umieszczenia go na jakiej funkcyi, odesłano do WW. Dyrektorów.

List JP. Pawła Skórzewskiego zalecający osoby Kommissoriat Wojenny Kaliski składające, do akt złożyć kazano.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 49.

Dnia 12 Lutego.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Bieliński przedstawił Komisyi list od Izby Administracyjnej Departamentu Kaliskiego do siebie adresowany, z zaleceniem JP. Zenowicza Pułkownika w wojsku Francuzkim. Komisya list ten JW. Prezydującemu zleciła odesłać brevi manu X-u Dyrektorowi Wojny.

Komisya, uznawszy potrzebę podania sposobów do dalszego ukształcenia się młodym ludziom possessionatom przez siebie lub z ojców, których talenta są znane, uchwala, aby

przy każdym z WW. Dyrektorów znajdowało się po dwóch Konsyliarzy, których Komisya nominować będzie.

W Tabelli składu Dyrekcyi Sprawiedliwości rozkazano tytuł Referendarzów odmienić na tytuł Assessorów.

JO. X. Dyrektor Wojenny podał różne przełożenia, które wzięto do deliberacyi.

List JP. Zaiączka Generalnego Administratora Poczty do JW. Stanisława Potockiego adresowany z doniesiem sekretnym z Poczty, do JW. Dyrektora Policyi odesłano.

Skład Dyrekcyi Sprawiedliwości[1]) z opisem jej obowiązków, podany przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości, przyjęty został.

Z wdzięcznością należytą, y winnym podziękowaniem przyjęła Komisya od JW. Dyrektora Sprawiedliwości siedm sztuk Mapp Kraju, które do składu swego Archiwum złożyć rozkazała.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 50.

Dnia 12 Lutego po obiedzie.

W przytomności JWW. Gutakowskiego Prezydującego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zasady do Organizacyi Dyrekcyi Skarbowej przyjęte zostały[2]). Równie przyjęto zasady do Organizacyi Dyrekcyi Wewnętrznej[3]). Także przyjęto zasady do Organizacyi Dyrekcyi Policyi[4]).

Wątpliwości względem Pospolitego ruszenia podane dawniej przez X. Dyrektora Wojennego, za zdaniem Wewnętrznego Dyrektora rezolucyą in actis rozwiązane zostały, co do publikacyi JO. X. Dyrektorowi Wojennemu odesłać zlecono[5]).

Na przełożenie Zastępcy Dyrektora Skarbowego, podany

---

[1]) Ob. alleg. l. 39. [2]) Ob. alleg. l. 41. [3]) Ob. alleg. l. 40.
[4]) Ob. alleg. l. 42. [5]) Ob. alleg. l. 43.

przez niego projekt wprowadzenia w kurs dawnej monety Polskiej Komisya przyjęła[1]).

Przytomnemu JW. Zastępcy Dyrektora Skarbowego zalecono, ażeby wcześnie podał projekta względem podatków, w celu zapewnienia funduszów na zapłatę wojska Narodowego, y wszelkich innych krajowych wydatków.

Po zdanej relacyi złożonej do akt przez JW. Gutakowskiego, y konsyliarza Sobolewskiego, z odebranych rachunków od przeszłego Dyrektora Skarbu Małachowskiego, kwit od tychże dla Niego proponowany, z oświadczeniem ukontentowania z dopełnienia obowiązków urzędu przyjęty został, a tenże kwit wydać JW. Małachowskiemu zalecono Sekretarzowi[2]).

Gutakowski.

SESYA 51.

Dnia 13 Lutego.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Po roztrząśnieniu zapytań Izby Administracyi Departamentu Poznańskiego, czyli y w jakim sposobie rata Sty-

---

[1]) Ob. alleg. l. 44.

[2]) Luty 12. Zakwitowanie W. Jana Nepomucena Małachowskiego Dyrektora Skarbu. Komisya Rządząca. Odebrawszy raport od delegowanych z grona swego JW. Gutakowskiego Członka Komisyi Rządzącej i ur. Ignacego Sobolewskiego Konsyliarza Sekretaryatu do odebrania rachunków z czynności W. Małachowskiego Dyrektora Skarbu, gdy się okazało, iż żadnych pieniędzy z dochodów publicznych za Jego urzędowania nie wpłynęło, oprócz ośmiu tysięcy dziewięćset czterdzieści i dwa talarów, które z Płockiej Izby Administracyjnej rezolucyą swoją sprowadzić rozkazał, i te do kasy tutejszego Departameutu złożyć zalecił, na co okazał raport tutejszej Izby Administracyjnej Warszawskiej, pod d. 8 Lutego, iż tę sumę do swej kasy przyjęła; kasa zaś generalna departamentu Warszawskiego, równie jak i inne kasy departamentowe bezpośrednio dotąd pod dyspozycyą Izb Administracyjnych zostają: przeto gdy żadnego wpływu do kas W. Małachowski Dyrektor Skarbu nie miał, Onego od wszelkiej odpowiedzi uwalniamy i kwitujemy, a z innych urządzeń tegoż W. Jana Nepomucena Małachowskiego oświadczamy Mu Nasze ukontentowanie. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 12 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Potocki Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Gen. (Zbiór I. pag. 194).

czniowa 24 grosza y rata Marcowa Kominowego mają być zapłacone, y po przeczytaniu w tej mierze opinii przeszłego Dyrektora Skarbu Małachowskiego, udecydowano przez rezolucyą in actis, ażeby ta cała kwestya równie jak y względem następnych rat podatkowych 24 grosza y kominowego, po uformowanie projektu jeszcze do JW. Dyrektora Wewnętrznego jako Zastępcy Skarbowego była odesłana.

Równie memoryał Michaliny z Prusimskich Dambski[ej] odesłano po opinią do JW. Dyrektora Sprawiedliwości, z zaleceniem, ażeby względem konfiskaty dóbr Obywatelom przez przeszły Rząd, podał projekt do ogólnych w tej mierze prawideł.

Listy kandydatów do Izby Administracyjnej Warszawskiej, przez 4 Dyrektorów podane, przeczytane były. Podobnie lista przez Dyrektora Sprawiedliwości podana Sędziów Pokoju do Dep-tów Płockiego, Kaliskiego, Poznańskiego y Warszawskiego, Sędziów Ziemiańskich y Sądu Appellacyjnego Departamentu Warszawskiego przeczytaną została. Zalecono Dyrektorowi Sprawiedliwości podanie innej listy, z umieszczeniem po dwóch na każde miejsce kandydatów.

Uproszony JW. Prezes, aby dał odpis JP. Gubernatorowi Gouvion, na list Jego zalecający JPP. Jędrzejewiczów, z zapewnieniem, iż polecono będzie X. Dyrektorowi Wojny zadosyć uczynienie wstawienia się JP. Gubernatora, ile okoliczności pozwolą.

Sesya na po obiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 52.

Dnia 13 Lutego po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przełożenie Sekretarza względem odmiany Etatu Kancellaryi[1]) w części przyjęto, jako jest w Tabelli do akt zło-

[1]) Por. alleg. l. 45.

żonej, opuszczenia pensyi dla niego oznaczonej nie dozwolono, a co się tycze expensy na oporządzenie miejsca w pałacu Rządowym do posiedzeń Komisyi przeznaczonego, zalecono Dyrektorowi Wewnętrznemu jako Zastępcy Skarbowego, ażeby podług podania Sekretarza wydatki na to obrachowane y ze Skarbu zapłacone były.

Na przełożenie X. Dyrektora Wojny na wczorajszej sesyi podane zalecono Dyrektorowi Policyi, wezwać JM. X. Cybulskiego w imieniu Komisyi do doniesienia i oddania temuż X. Dyrektorowi Wojny składu prochu, ołowiu y płócien w Warszawie w ukryciu będących, z zapewnieniem od Rządu należytej za tę obywatelską usługę wdzięczności.

Równie na przełożenie tegoż X. Dyrektora Wojennego, zalecono Dyrektorowi Wewnętrznemu, ażeby przedsięwziął skuteczne środki do sprowadzenia do Warszawy ołowiu fur kilkanaście zabranych przez JP. Generała Wojewódzkiego Męcińskiego nieprzyjacielowi. Rezolucye in actis.

Projekt względem fortragów wojskowych, sporządzenia amunicyi do kalibru broni, y żądania JW. Zaiączka Generała Legii 2-ej powiększenia dla niego funduszów, stosownie do opłat dla Generała Dywizyi w wojsku Francuzkim oznaczonych, wzięto do układu z JO. X. Dyrektorem Wojennym.

JW. Dyrektor Sprawiedliwości przybywszy na sesyą przedstawił Komisyi Dekret Sądu Appellacyjnego Warszawskiego, wskazujący na śmierć włościana Urbana Sichel, y podał na piśmie prośbę, ażeby Komisya prawa swego aggratiandi w tym przypadku użyła. Przełożenie to wzięła Komisya do rozwagi, JW. zaś Dyrektor Sprawiedliwości ostrzegł, iż kiedy Komisya bierze darowanie kary dekretowanemu do zastanowienia, w przypadku niepomyślnego w tej mierze Komisyi wyroku, on czuje się obowiązanym podać jeszcze temuż na śmierć skazanemu winowajcy drogę obrony przez appellacyą do Trybunału Ostatecznego.

Rozwięzując Komisya przełożenie Dyrektora Policyi jeszcze względem pensyi dla JW. Gubernatora Gouvion podane, udecydowała, iż ponieważ już raz powodowana zdaniem samego JW. Dyrektora Policyi tę pensyą do połowy, to jest do 25 duk. na dzień dla miasta Warszawy zmniejszyła, nie widzi

przyczyny odmieniać wyroku swego. A gdy fundusze zwyczajne miasta Warszawy nie wystarczają, upoważniła rezolucyą swą in actis Dyrektora Policyi, ażeby ten z Magistratem z nadzwyczajnej na obywatelów miasta rozrzuconej składki fundusz na to oznaczył.

Przedsięwziąwszy zaś przełożyć żądanie do Komendantów Francuzkich, aby się od wszelkich innych rekwizycyi wstrzymali, ostrzegła Komisya Dyrektora Policyi, iż na te wszelkie inne rekwizycye miasto nie ma obowiązku nic wydawać.

Przybyły JW. Dyrektor Wewnętrzny oznajmił o trudnościach, jakich doznał JP. Tayler, delegowany do odebrania sum przez N. Cesarza Skarbowi pożyczonych, w Berlinie y Poznaniu. Ułatwienie tych trudności wziął na siebie JW. Dyrektor Wewnętrzny.

Kommunikował tenże JW. Dyrektor rapport y zapytania Izby Administracyjnej Poznańskiej w różnych objektach, a przełożywszy opinie swoje do odpowiedzi, które Komisya approbowała, oświadczył, iż na to, co wyraźnej rezolucyi Komisyi potrzebuje, gotowe projekta na jutrzejszą sesyą przyniesie.

W podanej przez tegoż Dyrektora Wewnętrznego liście, do dawnych osób Eforat Warszawski składających przydany JMX. Stasic, jednomyślnie w Izbie Edukacyjnej przez Komisyą umieszczony został[1]), a na Sekretarza nominowany JP. Lipiński, któremu prawo wedle dawnej ustawy służyć będzie zasiadania w gronie Członków

---

[1]) Luty 14. Nominacya Członków do Izby Edukacyjnej. Komisya Rządząca. Przychylając się do przełożenia W. Dyrektora Wewnętrznego, stosownie do zasad ogólnych par. 67 na miejsca Izby Edukacyjnej nominujemy: JW. Stanisława Potockiego Członka Komisyi naszej Prezydującym w Izbie Edukacyjnej; JW. Walentego Sobolewskiego Członka Komisyi naszej; W. Aleksandra Potockiego Dyrektora Policyi; Ur. Xiędza Adama Prażmowskiego Officyała Warszawskiego; Xiędza Kopczyńskiego Prowincyała Pijarskiego; Xiędza Stanisława Staszyca; Diehl Kaznodzieję wyznania Reformowanego; Bogumiła Linde Dyrektora Liceum Warszawskiego; Schmitt Pastora kościoła Luterskiego.

Niniejszą uchwałę naszą podpisem Prezydującego upoważnioną pieczęcią wielką stwierdzić rozkazaliśmy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 14 Lutego 1807. [L. S.] podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen. (Zbiór I 119).

Izby Edukacyjnej, y wybrania dwóch kancellarzystów, którzy kancellaryą Jego składać mają.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 52 (sic!).

Dnia 14 Lutego.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, St. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

W odpowiedzi na żądanie wczoraj przełożone JW. Dyrektora Sprawiedliwości darowania kary śmierci włościaninowi Urbanowi Sichel, udecydowała Komisya, zostawić onemuż wolność appellowania do Trybunału Ostatecznego.

Memoryał Paulinów Warszawskich proszących o wsparcie, a Komisyi Powiatowej Orłowskiej żądającej wyznaczenia miasta Zowicza na Sądy Ziemiańskie, do JW. Dyrektora Sprawiedliwości odesłano.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prez.

SESYA 53.

Dnia 14 Lutego po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Memoryał Komisyi Łęczyckiej proszącej o wyznaczenie miasta Łęczycy na miejsce Sądów Ziemiańskich, do JW. Dyrektora Sprawiedliwości odesłany.

Roztrząsany był projekt skróconego procesu, przez JW. Dyrektora Sprawiodliwości podany. Myśli do popraw kommunikować mu zlecono.

Na doniesienie Dyrektora Wewnętrznego, iż JP. Roguin nie chce dać assygnacyi do Płatnika Richer w Poznaniu, na wypłacenie summ przez N. Cesarza y Króla Skarbowi Narodowemu pożyczonych, z powodu, iż niema na to wyraźnego rozkazu od Xięcia de Neuchatel Ministra Wojennego, Komisya uprosiła JW. Prezesa, aby pisał do JW. Maret Ministra Sekretarza Stanu, przekładając tę nową trudność,

y prosząc o jej uprzątnienie, co niezwłocznie było uskuteczniono. A o tym Ministrowi Wewnętrznemu donieść Sekretarzowi polecono.

Odpowiedzi JW. Dyrektora Wewnętrznego na zapytania Izby Administracyjnej Departamentu Poznańskiego, jak jest w aktach, approbowano.

Mappę Warmii, przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości nadesłaną, z oświadczeniem podziękowania, Komisya do akt złożyć rozkazała.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 54.

Dnia 16 Lutego.

W Pałacu Rządowym Krasińskich zwanym.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JWW. Dyrektorowie otoczeni gronem Członków Izb Sprawiedliwości y Administracyi Departamentu Warszawskiego, mających na czele swoich Prezesów, oraz w towarzystwie licznie zgromadzonych Generałów, Urzędników, Officerów y Obywateli przyjmowali przybyłą na przeznaczone miejsce posiedzeń swoich Komisyą.

Po ustąpieniu wszystkich przytomnych, przystąpiła Komisya do zwykłych czynności, y na przełożenie X. Dyrektora Wojennego ustanowiła najprzód, ażeby zachowując kolej z każdej ze trzech Legii, jedna Kompania przez 6 miesięcy straż przy boku Komisyi odprawowała, dla której Culag postanowiono, rozkwaterowanie onej X. Dyrektorowi zalecono, y tegoż X. Dyrektora o ustanowieniu 2 Officerów Ordynansów uwiadomiono[1]). Powtóre, chcąc nadgrodzić JW. Zajączkowi, Generałowi Komenderującemu Legią drugą, stratę, jaką poniósł w gaży swojej, przechodząc z służby Francuzkiej do Narodowej, Komisya płacę Jego w czasie wojny do sumy złt. 49.865 podniosła. Obie te rezolucye obszerniej in actis[2]).

JW. Prezes złożył do pióra odpis do Niego adresowany

[1]) Ob. alleg. l. 46. [2]) Ob. alleg. l. 47.

JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, w którym donosi, iż po nadejściu rozkazu od X. de Neuchatel Ministra Wojny, już jest przesłana do Poznania assygnacya na wyliczenie 200 m franków, a druga podobna summa 200 m franków, nie już w Berlinie, jak jest w Dekrecie N. Cesarza, ale tu w Warszawie będzie wypłacona.

Na list JW. Dyrektora Sprawiedliwości względem kandydatów na urzędy sądowe, zlecono Sekretarzowi odpisać, oznajmując wolą Komisyi, ażeby rezolucya jej, nakazująca podanie po dwóch kandydatów na każde miejsce, nie była drukowana. Co niezwłocznie Sekretarz uskutecznił.

Memoryały Antoniego Zaleskiego Rendanta, y Mozesa Kontrolera officyalistów poboru konsumpcyjnego, z prośbą o gratyfikacyą; Karola Wilhelma v. Korkow, bywszego Majora Kommendanta w wojsku Pruskim, z prośbą o kontynuacyą pensyi za przeszłego Rządu wyznaczonej do JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, a memoryał Gromady wsi Dąbrówki y Białłostark z Powiatu Orłowskiego proszących o ulgę w opłatach publicznych do JW. Dyrektora Wewnętrznego odesłane; nakoniec memoryał JP. Siemiątkowskiego żądającego być umieszczonym na funkcyi Prezesa Sądu Appellacyjnego Kaliskiego, ad acta złożyć kazano.

W odpowiedzi na przełożenie JO. X. Dyrektora Wojennego, iż Kommissoriat Kaliski wzbrania się zdać należne od niego rachunki, Komisya odesłała do rezolucyi swej w tej okoliczności dnia 4 Lutego wyszłej, której kopią do niniejszej przyłączyć rozkazała.

Przystąpiono do elekcyi Prezesa Departamentu Warszawskiego. Zgodzono się, stosownie do wewnętrznego Komisyi urządzenia, na trzech kandydatów, to jest Michała Kochanowskiego, Tadeusza Dembowskiego, y Franciszka Nakwaskiego. Napisano kartki z imionami y przezwiskami tych kandydatów; przez Sekretarza rozdane przytomnym Członkom, wrzucone do wazonu, porachowane nakoniec przy rewizyi przez JW. Prezesa okazały jednomyślny wybór na ten urząd JW. Michała Kochanowskiego.

JW. Dyrektor Policyi zdał rapport o powrocie JP. Glińskiego, wysłanego do indagacyi osób przez Generała Francuzkiego Becher o zmowę z nieprzyjacielem

obwinionych. Donosi JP. Gliński, iż na miejsce dla blizkości wojsk rossyiskich dojechać nie mógł. Raport ten do akt złożono.

Z podanych przez JWW. Dyrektorów kandydatów Komisya obrała jednozgodnie do Izby Administracyjnej osoby następujące: Tadeusza Dembowskiego, Antoniego Gliszczyńskiego, Jędrzeja Horodyskiego, Ignacego Woyczyńskiego, Franciszka Nakwaskiego, Xawerego Gorczyczewskiego, Piotra Łubieńskiego, Stanisława Węgrzeckiego, Antoniego Chevalier, Piotra Wulffersa, Wilhelma Orsettego, Onufrego Okęckiego.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 55.

Dnia 16 Lutego po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Poprawy niektóre w Organizacyi wewnętrznej Komisyi Rządzącej[1]) podane przez Sekretarza przyjęto jak jest w aktach.

Mappę Powiatów Siewierskiego i Pilickiego przez Dyrektora Sprawiedliwości przysłaną z podziękowaniem do akt złożyć rozkazano.

Po udecydowaniu jednomyślnie, iżby JP. Tadeusz Dembowski był mianowany Vice-Prezydentem Izby Administracyjnej Departamentu Warszawskiego, wezwani byli na posiedzenie Komisyi JWW. Kochanowski y tenże JW. Dembowski. Oznajmił im JW. Prezes o ich na te urzędy przez Komisyą wyborze, oddawszy w krótkiej przemowie należyte ich zasług, cnocie, pracowitości, obywatelstwu i talentom świadectwo. Oprócz tego ustnego oświadczenia, urzędowe na piśmie uwiadomienie JW. Kochanowskiemu o jego wyborze było podpisane, a do JWW. Dyrektorów osobne poszło oznajmienie tak o nominowaniu na Prezesa Departamentu

[1]) Ob. alleg. l. 45 i 48.

JW. Kochanowskiego, jako y dwunastu Konsyliarzy do Izby Administracyjnej.

Zgodzono się, aby Prezesi Departamentowi po 12.000 złt., a Konsyliarze Izb Administracyjnych po 8.000 złt. rocznie mieli pensyi wyznaczonej.

Przedstawieni Komisyi przez Sekretarza Generalnego, JPP. Eliasz Alloy Sekretarz Adjunkt do języka Francuzkiego, Jakób Adamczewski Sekretarz Expedycyjny, y Ignacy Szczurowski Sekretarz Archiwista przepisaną wykonali przysięgę.

Roztrząsano projekt względem podatków, który podług podanych myśli na jutro popraw(io)ny, do finalnej y niezwłocznej decyzyi Komisyi przynieść JW. Dyrektorowi Wewnętrznemu zalecono.

Podał JW. Dyrektor Wewnętrzny y jako Zastępca Skarbowego listę kandydatów do Izb Administracyjnych Departamentu Poznańskiego y Kaliskiego.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 56.

Dnia 17 Lutego.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zalecono W-u Dyrektorowi Policyi, ażeby za podaniem się sposobności powtórnie wysłał JP. Glińskiego na indagacyą osób przez Generała Francuzkiego Becher o zmowę z nieprzyjacielem obwinionych.

Doniósł JW. Breza ,iż summa 200m Franków a conto pożyczonego przez N. Cesarza miliona Franków już do kasy Narodowej wpłynęła. Memoryał Roberta Byszewskiego proszącego, aby na funkcyi officyalisty policyjnego był umieszczony, odesłano do JW. Dyrektora Policyi, z zaleceniem, iż by na dawnych officyalistów Polskich z względem na ich zasługi y zdatność miano uwagę.

Zaleciła Komisya W-u Dyrektorowi Wewnętrznemu, ażeby nominowanemu Prezesowi Departamentu Warszawskiego polecił uorganizowanie Kancellaryi Izby Administra-

cyjnej z oznaczeniem pensyi, w czym projekt niezwłocznie ma podać Komisyi na ręce Dyrektora Wewnętrznego.

Nominowała Komisya na Konsyliarzy: Przy Dyrektorze Sprawiedliwości Jacka Jezierskiego, y Ignacego Zielińskiego; przy Dyrektorze Wewnętrznym Pawła Bielińskiego y Jana Nepomucena Bielińskiego, przy Dyrektorze Skarbowym Antoniego Ostrowskiego.

Memoryały Jana Zbiiewskiego y Wincentego Czartkowskiego proszących o umieszczenie w Izbie Administracyjnej Kaliskiej odesłano do Dyrektora Wewnętrznego.

Projekt względem podatków przez JW. Dyrektora Brezę nadesłany roztrząsała Komisya, y decyzyą jego na dzień jutrzejszy odłożyła.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 57.

Dnia 18 Lutego.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Wezwany do sali posiedzeń Komisyi JP. Meyer z Gwardyi Cesarskiej Honorowej opowiedział z zlecenia X-cia de Neuchatel Ministra Wojennego wszystkie szczegóły odniesionego nad nieprzyjacielem na dniu 12 Lutego pod Preussisch-Eylau zwycięztwa.

JW. Dyrektor Breza przedstawił Komisyi list Intendenta Generalnego Daru, żądającego zwrócenia summ wpłynionych do 31 Stycznia w kasę Izby Administracyjnej Poznańskiej. Okoliczność tę odłożono do konferencyi z JW. Ministrem Sekretarzem Stanu Maret, której się podjął JW. Wybicki Członek Komisyi.

Uproszony JW. Prezes, aby odpisał JP. Le Marrois Generałowi na list Jego, w którym żąda odmiany składu osób Komisyi Powiatowej Pułtuskiej. List ten ma zawierać uwiadomienie, iż Komisya zaleciła Dyrektorowi Wewnętrznemu, aby nakazał Izbie Administracyjnej Płockiej, dopóki nie przystąpi do wyboru nowych Członków Komisyi Powiatowej Pułtuskiej, zwołać teraz nieprzytomych, pochwaliwszy gorliwość

pracującego w niej bez przerwy Prezesa. W takiej treści dane zalecenie JW. Dyrektorowi Wewnętrznemu [1]).

Na przełożenie tegoż Dyrektora jako Zastępcy Skarbowego, summa tal. 2632 na opłatę Proffessorów y Kollaboratorów w Liceum Warszawskim, przez rezolucyą in actis zaassygnowana została [2]).

Po dostatecznem roztrząśnieniu, projekt przez JW. Brezę Dyrektora podany, podatki za przeszłego Rządu ustanowione, lubo już podług Dekretu Cesarskiego de 13 Xbris 1806 kontrybucyą in natura w znacznej części były wypłacone, jednak dla nieodbitych kraju potrzeb, powtórnie zacząwszy od raty Styczniowej, z warunkami w wyroku opisanemi, płacić nakazujący, jednomyślnie przyjęty y podpisany został, jako jest w aktach [3]).

Przystąpiła Komisya do elekcyi Prezesa Departa-

---

[1]) Zalecenie względem Komisyi Pułtuskiej, ażeby obowiązki swoje pełniła.

Komisya Rządząca. Odebrawszy zażalenie JP. Generała Lemarois na Komisyę Pułtuską wsparte listem Generała Baville z Pułtuska dnia 17 tego miesiąca pisanym, iż ta od wielu Członków opuszczona i z samego tylko prawie Prezesa składając się, nie czyni zadosyć włożonym na się obowiązkom, zalecamy W. Dyrektorowi Wewnętrznemu, aby, dopóki Izba Administracyjna Płocka nie przystąpi do wyboru nowych Członków, którym się niezwłocznie ma zatrudnić, nakazał Prezesowi rzeczonej Komisyi, z którego gorliwości należyte prześle Naszego ukontentowania oświadczenie, zwołać natychmiast Członków nieprzytomnych i napomnieć ich, aby odtąd z nieprzerwaną pilnością swoje pełnili obowiązki. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 18 Lutego 1807. [L. S.] podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen. (Zbiór I 122).

[2]) Luty 17. Rezolucya assygnowania summy 2.632 talarów dla Izby Edukacyjnej na zapłacenie Professorów.

Komisya Rządząca. Na przełożenie Zastępcy Dyrektora Skarbu, względem potrzeby assygnowania dla Izby Edukacyjnej summy talarów dwa tysiące sześćset trzydzieści dwa na zapłacenie Professorom i Kollaboratorom przez Izbę Edukacyjną rekwirowanej; stanowiemy, iż lubo nowy etat wydatków dla Izby Edukacyjnej nie jest jeszcze uformowany, wszelako uznając konieczność zapłacenia tej summy, jako na expensa usługi publicznej żądanej, summa ta wypłaconą być ma, i do assygnowania jej Zastępcę Dyrektora Skarbu autoryzujemy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 17 Lutego 1807. [L. S.] podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen. (Zbiór I. 200).

[3]) Ob. alleg. l. 49.

mentu Poznańskiego. Podani najprzód kandydaci: Augustyn Gorzeński, Antoni Garczyński, Stanisław Kęszycki. Nastąpiło potym sekretne wotowanie, a z tego okazało się, iż JW. Augustyn Gorzeński Generał Leytnant jednomyślnością na ten stopień wybrany został. Przywołany do sali, odebrał ustne, z winną Jego zasług y obywatelstwa zaletą, przez JW. Prezesa o swojej nominacyi uwiadomienie, a urzędowe na piśmie przesłać mu się mające było podpisane.

Memoryał miasta Piotrkowa z prośbą, aby to miasto na miejsce Sądów Ziemiańskich y Appellacyjnych było wyznaczone, odesłano do JW. Dyrektora Sprawiedliwości.

Czytany list od JW. Wielkiego Marszałka Pałacu Duroc, zawierający opis formacyi Pułku Lekkokonnicy Gwardyi Cesarskiej, z żądaniem wydania w tej mierze proklamacyi od Komisyi. Odpowiedź na ten list wziął na siebie JW. Prezes, a JO. X. Dyrektorowi Wojennemu zalecono, ażeby, porozumiawszy się z tymże JW. Marszałkiem Duroc, projekt do uchwały podał.

Sesya na po obiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 58.

Dnia 18 Lutego po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Memoryały X. Podgurskiego proszącego, ażeby mu wolno było dostawiać nakazane furaże nie do Łowicza, lecz do Kalisza lub Częstochowy, Wojciecha Maryańskiego z prośbą o funkcyą, Magistratu Mszczonowskiego żądającego pozwolenia założyć magazyn furażów y bydła w mieście Mszczonowie, do JW. Dyrektora Wewnętrznego odesłano; projekt zaś Amtmanowicza Kossowskiego względem dziesięcin ad acta złożyć kazano.

Po odebranej od JW. Dyrektora Sprawiedliwości, na przesłany mu memoryał Michaliny z Prusimskich Dąbskiej opinii, iż prośba przez nią zaniesiona względem zwrotu dóbr za przeszłego rządu skonfiskowanych, jest przed-

miotem jedynie politycznym, a jako wypływającym z woli Samowładnego Monarchy, gdy prawa na takowe przypadki milczą, zwyczajną drogą sądownictwa iść nie może, Komisya udecydowała podanie noty do Najj. Cesarza y Króla, z prośbą o zniesienie tych konfiskat, y powrót dóbr dawnym prawym właścicielom. Wyszło przytem zalecenie do JW. Dyrektora Wewnętrznego, ażeby nakazał Izbom Administracyjnym pilne baczenie na stan tych dóbr, y strzeżenie, aby od teraźniejszych posiedzicielów rujnowane nie były. Wyciąg tego artykułu Dziennika, z komunikacyą w kopii zalecenia do Dyrektora Wewnętrznego JP. Dąbskiej w odpowiedzi na jej memoryał Komisya wydać rozkazała.

Listę Sędziów Pokoju y kandydatów do Sądów Appellacyjnych podaną przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości, oraz formę patentów dla Sędziów Pokoju wzięto do deliberacyi.

Na przełożenie JW. Dyrektora Wewnętrznego Komisya przez rezolucyą in actis pensyą dla JP. Dentzel Kommendanta Warszawy po Tal. 15 na dzień wyznaczyła.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 59.

Dnia 19 Lutego.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Na list JW. Gubernatora Gouvion, z zaleceniem JP. Moszyńskiego na Szeffa Policyi, ułożono odpis, do którego w imieniu Komisyi przesłania uproszony JW. Prezes.

Memoryał Powiatu Mławskiego podany przez Delegowanego Wincentego Scypiona różne żądania obejmujący, szczególniej radę ustanowienia kredytowych papierów, y memoryał konfraternij Kupców Warszawskich proszących o wyrobienie u Zwierzchności Francuzkiej pozwolenia przedaży towarów Angielskich im zapieczętowanych, których walor w części już do Skarbu Francuzkiego zapłacony, a na resztę ciż kupcy wexle swoje wydali, do Dyrektora Wewnętrznego odesłano, z zale-

ceniem dania rychłej opinii. Równie memoryał Augustyna Komorowskiego, który w Legiach pod Gaetą murem przywalony zdrowie stracił, y teraz prosi o funkcyą cywilną, do tegoż Dyrektora Wewnętrznego odesłała Komisya, zalecając Mu, aby supplikantowi wskazana była droga do udowodnienia swoich podań, a po przekonaniu się o ich prawdzie, aby na jego prośbę wzgląd miano. Nakoniec memoryał Wawrzeńca Gniewkowskiego proszącego o funkcyą w Skarbie do Dyrektora Zastępcy Skarbowego odesłany.

Projekt proklamacyi względem sposobu formacyi pułku Lekkokonnego Polskiego Gwardyi Cesarskiej, y wezwania do tej służby młodzieży, przyniósł JO. X. Poniatowski Dyrektor Wojny. Ten projekt przeczytany, z małą poprawą przyjęty, jak jest w aktach, y do publikacyi JO. X. Dyrektorowi Wojny polecony został[1]).

Przystąpiła Komisya do elekcyi Członków Izby Administracyjnej Kaliskiej y następujące osoby jednomyślnie wybrała:

Łubieńskiego Landsdyrektora Vice-Prezesem;

Woydę, Mikołaja Jabłkowskiego, (Winc.) Niemojewskiego, Masłowskiego, Jasińskiego — przeszłych Konsyliarzy; Wojciecha Szpinka; Bonawenturę Rembowskiego, Parczewskiego — przeszłych konsyliarzy;

Józefa Zychlińskiego Landrata;

Wilhelma Fischera przeszłego Konsyliarza w Poznaniu;

Augustyna Zabłockiego.

Dalej nastąpiła elekcya Konsyliarzów do Izby Administracyjnej Departamentu Poznańskiego. Obranemi są:

Jakób Kęszycki Vice-Prezesem przeszły Konsyliarz; X. Teofil Wolicki Proboszcz Gnieźnieński przeszły Konsyliarz; Antoni Garczyński przeszły Konsyliarz; Klemens Kwilecki przeszły Konsyliarz; Ignacy Kołaczkowski; Kacper Wilczyński przeszły Konsyliarz; Karol Tayler przeszły Konsyliarz; Alexander Walknowski przeszły Konsyliarz; Tadeusz Roznowski przeszły Konsyliarz; Tolkmit przeszły Konsyliarz; Ascheborn przeszły Konsyliarz; Schoenfeld przeszły Konsyliarz.

---

[1]) Ob. allegat l. 50.

Z tych na JP. Kołaczkowskiego szły kreski sekretne, z których tenże miał pięć, a JMX. Miaskowski dwie.

Z ugodzonych trzech kandydatów: Jacka Zakrzewskiego, Biernackiego Kasztelana, y Niemojewskiego, na Prezesa Departametu Kaliskiego, pierwszy, to jest Jacek Zakrzewski pluralitate sześciu sekretnych kresek przeciw jednej, którą miał JW. Biernacki Kasztelan, na ten urząd obrała Komisya.

Za przedstawieniem przez JOX. Dyrektora Wojny prośby JP. Lenartowicza, aby formująca się przez niego Brygada osobno pod jego komendą była zachowana, wydała Komisya rezolucyą, w której zaleca JO. X. Dyrektorowi Wojny, aby oświadczywszy pomienionemu JP. Lenartowiczowi wdzięczność Rządu za gorliwość jego w przyłożeniu się do wystawienia siły zbrojnej Narodowej, odpowiedział, iż ustanowiony raz etat odmiennej organizacyi wojska nie dopuszcza, co służyć ma X. Dyrektorowi Wojny za prawidło do odpowiedzi y na inne podobne żądania.

Sesya na po obiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 60.

Dnia 19 Lutego po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Na przełożenie JW. Dyrektora Wewnętrznego, wydana przez rezolucyą Komisyi assygnacya na talarów 435 kupcom Gallicyjskim Kiszałewiczowi y Pinkuszewskiemu za zabrane im towary y galar na potrzeby wojska Francuzkiego.

Oznajmienie JP. Jackowi Zakrzewskiemu o wyborze Jego na urząd Prezesa Departamentu Kaliskiego, oraz oznajmienie JW. Dyrektorowi Wewnętrznemu Zastępcy Skarbowego, Wojennemu y Policyi o wyborze Prezesów Departamentów Poznańskiego y Kaliskiego, równie jak Konsyliarzy do Izb Administracyjnych tych dwóch Departamentów, podpisane zostały.

Za przedstawieniem JW. Dyrektora Wewnętrznego, dozwolono, aby z pieniędzy przez Departament Płocki w kassie ogólnej złożonych summa 2500 talarów na rzecz Departamentu

Poznańskiego była wyliczona rzeźnikom Warszawskim na conto wołów przez nich za Departament Poznański dostawionych.

Projekt urządzenia tymczasowego processu był roztrząsany.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 61.

Dnia 20 Lutego.

W przytomości JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Stanisław Potocki podał Komisyi sobie oddane przełożenie Kapituły Kujawskiej, żalącej się na Izbę Administracyjną Poznańską, iż ta przez repartycyą kontrybucyi Dekretem Cesarskim dnia 13 Xbris 1806 nakazanej, tęż kapitułę uciążyła, nakazując jej dostawienie do magazynów wojska Francuzkiego żyta, pszenicy, owsa, siana, słomy y bydła, chociaż ta Kapituła żadnych dóbr nie posiada. Przełożenie to z annexami po roztrząśnienie y opinią do W. Dyrektora Wewnętrznego Komissya odesłała [1]).

JW. Wybicki złożył do pióra opis konferencyi z JW. Ministrem Sekretarzem Stanu Maret, poleconej mu względem summ weszłych do kassy Poznańskiej przed 1 Lutego, a przez Intendenta Generalnego Daru jako własność wojska Francuzkiego pretendowanych; względem summy 200.000 franków w Berlinie wypłacić się mającej, aby ta w Warszawie wyliczoną była; nakoniec względem wypłat należności aptekarzom Warszawskim za medykamenta wzięte dla wojska Francuzkiego. Co do pierwszego punktu poleciła Komisya JW. Stanisławowi Potockiemu ułożyć wspólnie z Dyrektorem Brezą notę, całą tę okoliczność wyświecającą; względem drugiego przytomny JW. Dyrektor Zastępca Skarbowego został uwiadomiony; co zaś do ostatniego, żądaną przez JW. Maret notę ułożono, a tę przez Prezesa podpisaną wziął JW. Wybicki do podania JW. Ministrowi Sekretarzowi Stanu.

---

[1]) Ob. niżej sesya 63.

List w niemieckim języku od Dyrekcyi cła akcyzy, konsumpcyi y soli Bydgowskiej, zapytującej się, do kogo raporta o stanie kasy, y pieniądze przesyłać ma, odesłano do Dyrektora Zastępcy Skarbowego.

Równie list JP. Generała Le Marrois z ponowieniem żądania, aby do robót fortyfikacyi pod Serockiem 1500 ludzi było dodawanych, odesłany do JW. Dyrektora Wewnętrznego.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 62.

Dnia 20 Lutego po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Doniósł JW. Wybicki, iż w odpowiedzi na notę podaną względem wypłaty za medykamenta, JW. Minister Sekretarz Stanu Maret zapewnił, iż to będzie zaspokojono.

Na wstawienie się JW. Dyrektora Policyi, aby miasto Warszawa od żądanego dostawienia 4 koni z ubiorem dla Gubernatora Gouvion, y karety remizy dla Vice-Gubernatora Dentzla było uwolnione, Komisya osądziła, iż gdy już im pensya dzienna jest wyznaczona, niema potrzeby zadosyć juczynienia tej nowej rekwizycyi.

Podany projekt przez JW. Dyrektora Policyi, opisujący władzę y obowiązki Prezydenta Magistratu y Policyi miasta Warszawy w stosunkach z urzędem Dyrektora Policyi Krajowej, przyjęty został [1]).

Wsrzód czytania y roztrząsania projektu podanego przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości o Sądach Ziemiańskich, przybyły JW. Dyrektor Policyi złożył raport o nastąpionej elekcyi Magistratu miasta Warszawy.

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

[1]) Ob. alleg. l. 51.

SESYA 63.

Dnia 21 Lutego.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Nominowała Komisya JP. Józefa Wielopolskiego Margrabiego Pinczowskiego Konsyliarzem przy Dyrekcyi Policyi.

Na odebrany memoryał Kapituły Kujawskiej żałący się na Izbę Administracyjną Departamentu Poznańskiego, iż ta kontrybucyą in natura Dekretem 13 Xbris 1806 nakazaną, na nią nałożyła, po przeczytaniu przełożenia przez nią JW. Dyrektorowi Wenętrznemu podanego w tej mierze, y Jego odpowiedzi, Komisya w rezolucyi tejże Kapitule wydanej oświadczyła, iż dopóki nie będzie dokładny raport dany w tej okoliczności od Dyrektora Wewnętrznego, dopóty decyzyą swoją mieć chce zawieszoną.

Przełożenie Doktora Twardo Chlebowicza proponującego nowy rodzaj żywności w roślinach przez niego wskazać się mianych, do Dyrektora Policyi, a przełożenie Generalnego Administratora Poczt, żądającego ogłoszenia swego urzędu Izbom Administracyjnym, do Dyrektora Wewnętrznego odesłano. Memoryał zaś Grochowickiego z prośbą o umieszczenie na funkcyi odesłany został do Dyrektora Wewnętrznego, y do Zastępcy Dyrektora Skarbu.

Na przełożenie Dyrektora Policyi, Komisya elekcyą Prezydenta Miasta Warszawy y dwunastu Radców, przez rezolucyą in actis approbowała.

Dane zalecenie Dyrektorowi Wewnętrznemu, aby dla zaspokojenia troskliwości Komisyi o żywność dla wojska, rapport niezwłoczny dał o stanie magazynów.

Nominuje Komisya za Konsyliarza przy Dyrekcyi Skarbowej JP. Tomasza Łubieńskiego.

Nota do JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, względem summ do kassy Poznańskiej ad 1 Februarij wniesionych, a napowrót od Intendenta Generalnego Daru żądanych, z oświadczeniem ich oddania, ale razem z żądaniem, aby to, co do pierwszego Lutego przez Skarb publiczny na potrzeby wojska Francuzkiego, koszta administracyi,

listę cywilną etc. wypłacone być miało, przez kassę Francuzką było zaspokojone, ułożona, podpisana, y JW. Potockiemu do oddania JP. Maret poleconą została.

Nominuje Komisya JP. Atanazego Raczyńskiego na Konsyliarza do Dyrekcyi Wojennej.

Doniósł listem swym JP. Moszyński, bywszy Prezydent miasta, iż przez odmiany w tych dniach zaszłe Policya miasta Warszawy jest rozprzężona, subalterni troskliwi o dalszy swój los, rozkazów nie słuchają, a nie wiedząc do kogo się udać, zostają bez pomocy, w takim położeniu rzeczy oświadcza, iż odpowiedzialności dalej brać na siebie nie może. Odpowiedziała Komisya rezolucyą in actis, iż porucza mu uspokojenie troskliwości osób urzędowych y subalternów zapewnieniem, iż zalecono będzie Dyrektorowi Policyi, aby w rozdawaniu ustanowionych funkcyi na ich zasługi wzgląd miano. Do nowoobranego y przez Komisyą potwierdzonego Prezydenta władze jemu podległe udawać się mają; W. zaś Moszyńskiemu ukontentowanie z pełnienia obowiązków urzędu oświadczyła Komisya.

Przychylając się do przełożeń JW. Dyrektora Sprawiedliwości, zaleciła Komisya JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego aby tysiąc dwieście 1200 talarów z kassy Poznańskiej pożyczanym sposobem Izbie Sprawiedliwości Departamentu Poznańskiego na utrzymanie więźniów wypłacić kazał; o czym JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości doniesiono. Wyszło zalecenie do Dyrektorów Sprawiedliwości, Wewnętrznego, Zastępcy Skarbowego y Wojny, aby zniósłszy się z sobą oznaczyli fortecę, w którejby więźniowie ostatecznym dekretem na karę festunkową skazani osadzeni byli, y sposób ich przeprowadzenia, wyżywienia, y miejsce mieszkania obmyślili.

Na list JP. Generała Le Marrois wczoraj do Komisyi pisany, z żądaniem dostawienia do robót fortyfikacyi pod Serockiem 1500 ludzi, y wczoraj także JW. Dyrektorowi Wewnętrznemu w celu uskutecznienia tego żądania przesłany, odpisał JW. Prezes, donosząc o tym y prosząc, aby dla przyspieszenia skutku podobne żądania directe do JW. Dyrektora Wewnętrznego były adresowane.

Sesya na poniedziałek solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 64.

Dnia 23 Lutego.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Projekt urządzenia Administracyi Centralnej Lazaretów przez JW. Dyrektora Wewnętrznego podany, y do akt złożony, potwierdziła Komisya.

Zalecono JW. Dyrektorowi Policyi, ażeby osoby pracujące przy bywszym Prezydencie JP. Joachimie Moszyńskim, y przy przeszłym Magistracie, stosownie do ich zasług y zdatności, przy Dyrekcyi swojej, lub przy nowym Prezydencie y Magistracie umieścić starał się.

Udecydowano, aby jeden z Członków Komisyi, z pomocą Konsyliarza uczyniwszy rewizyą protokułu y aktów, zdał rapport, co już jest z rozmaitych zaleceń uskuteczniono, a co jeszcze do uskutecznienia pozostaje. Do tej czynności w pierwszym tygodniu uproszony JW. Gutakowski z JP. Konsyliarzem Alexandrem Potockim.

Po oznajmieniu przez JW. Dyrektora Wewnętrznego, iż zebrana Izba Edukacyjna w sali konferencyjnej pragnie być in corpore przedstawioną Komisyi, y po otrzymanym na to zezwoleniu, przez tegoż JW. Dyrektora Wewnętrznego wprowadzoną została. Zabrał głos jej Członek JW. Alexander Potocki Dyrektor Policyi. W tym złożywszy hołd uszanowania dla Rządu Narodowego, wystawił ważność obowiązków Magistratury, która pilne baczenie y pieczę nad wychowaniem młodzieży ma sobie powierzoną, y zapewnił, iż Izba Edukacyjna, odpowiadając chlubnemu zaufaniu w niej położonemu, wszelkiej usilności przyłoży w dopełnieniu swoich powinności. Odpowiedział JW. Prezes, iż Komisya mile to oświadczenie przyjmując, o swojej, y współziomków wdzięczności zaręcza w przekonaniu, iż tak godni mężowie Izbę Edukacyjną składający zaszczytnemu powołaniu swemu zadosyć uczynią. Zaproszeni przytomni Konsyliarze Izby Edukacyjnej do zasiądzenia y uczestnictwa sesyi, gdy po krótkiej chwili wyszli, Komisya do zwykłych czynności przystąpiła.

Przedstawił JW. Dyrektor Wewnętrzny list Intendenta Generalnego Daru, z żądaniem dostawienia owsa y siana

na Pragę, tak krótki czas zamierzając, iż JW. Dyrektor widział się przymuszonym w odpisie swoim wystawić niepodobieństwo uskutecznienia, zwłaszcza przy trudnej przez Wisłę przeprawie, y niedostatku zapasów. Mimo tego doniósł, iż przez zawarte z liwerantami kontrakty stara się żądaną ilość dostarczyć. Uznała Komisya potrzebę komunikacyi tej korespondencyi JW. Maret Ministrowi Sekretarzowi Stanu.

Czytał tenże JW. Dyrektor Wewnętrzny odpis Intendenta Generalnego Daru, w interesie pretensyi Skarbu Francuzkiego do summ do kassy Poznańskiej ad 1 Februarij wniesionych, y wzajemnych pretensyi Departamentu Poznańskiego do Skarbu Francuzkiego. Zlecono ustnie Dyrektorowi Wewnętrznemu, ażeby stosownie do myśli Komisyi, w nocie JW. Ministrowi Sekretarzowi Stanu Maret od niej podanej, wyrażonych, odpowiedział JP. Generalnemu Intendentowi.

Czytany był nakoniec list tegoż Intendenta Generalnego Daru, zawierający żądanie objaśnienia względem summ na hypotekę przez Skarb Króla Pruskiego Obywatelom pożyczonych.

Memoryał włościan wsi Moczydłowa proszących o ulgę w pańszczyznie do Dyrektora Wewnętrznego odesłany.

Przybyły na sesyą JW. Marszałek Pałacu Duroc oznajmił wolę Cesarską, aby Kawalerya Narodowa najprędzej wystawiona, y do użycia przysposobiona była. Tłomaczono JW. Marszałkowi, w jakim sposobie poprawione uorganizowanie przez Komisyą Pospolitego Ruszenia; przełożono, iż na tym Pospolitym ruszeniu y rekrucie z 10 dymu, oraz wydaniu konia z dymu 40° formacya wojska Narodowego jest oparta. Stosując się zaś do żądania JW. Marszałka Duroc, dane zalecenie X. Dyrektorowi Wojennemu, aby uczyniwszy na jutro raport, który Cesarzowi ma być przesłany o stanie wojska, uformowaniem jak najprędszym kawaleryi do liczby etatowej zatrudnił się.

Gdy odszedł JW. Marszałek Duroc, w dalszym postępowaniu czynności Komisya nominowała swych officerów ordynansów JP. Borysławskiego w randze, którą już ma, kapitana, y JP. Brzozowskiego w randze porucznika, zapewniając im awans w wojsku.

Nominuje Komisya Konsyliarzem przy Dyrekcyi Wojennej Xięcia Marcellego Lubomirskiego, a przy Dyrekcyi Policyi Michała Potockiego.

Stosownie do żądania JW. Dyrektora Sprawiedliwości, prośba Komisyi Powiatowej Łęczyckiej wyznaczenia miasta Łęczycy na miejsce Sądów, odesłana do JW. Dyrektora Wewnętrznego, aby za naradzeniem się z Dyrektorem Sprawiedliwości projekt oznaczenia miejsc sądowych ułożyli y podali.

Zalecono wszystkim JWW. Dyrektorom, aby podług par. 15 rozdziału 2-o Zasad Ogólnych, raporta swych czynności, podług ułożyć się mianych schematów, podawali.

Konieczna potrzeba dostarczania żywności wojsku zwycięzkiemu będąc przedmiotem codziennej troskliwości Komisyi, zalecono Dyrektorowi Wewnętrznemu, ażeby względem uformowania magazynów, z użyciem nawet summ przez N. Cesarza pożyczonych, projekt podał. Nim zaś to nastąpi, użyć wszelkich srzodków, aby wojsko Francuzkie w żywności nie cierpiało niedostatku.

Na przełożenie Dyrektora Wewnętrznego Komisya nieprawne prezenty przez JP. Pisarzewskiego na Archidiakonią Pułtuską y Probostwo kollegiaty Pułtuskiej poczynione skasowała[1]).

Czytana skarga Izby Administracyjnej Bydgowskiej na władze Francuzkie w tymże Departamencie. Podjął się JW. Wybicki przełożyć tę okoliczność JW. Sekretarzowi Stanu Maret, oraz wyrozumieć, czyliby nie można, aby od Rządu Polskiego przydani byli officyaliści do magazynów.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 65.

Dnia 23 Lutego po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

---

[1]) Ob. all. l. 52.

Czytane rapporta Izb Sprawiedliwości Warszawskiej y Kaliskiej, listę Członków dawnych y teraźniejszych, oznaczenie pensyi, przychód y rozchód kass szportułowych zawierające.

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Sprawiedliwości, zalecono Mu, aby projekt listu żelaznego dla Marcellego Gołębowskiego do potwierdzenia podał.

Prośbę Opata Kulpińskiego o wypłatę kompetencyi odesłano do Dyrektora Zastępcy Skarbowego.

Roztrząsano wraz z JW. Dyrektorem Wewnętrznym sposoby, jakim(i) magazyny napełnione być by mogły.

Na przełożenie X. Dyrektora Wojennego, zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby na sprawienie tornistrów y sprzętów kuchennych dla Legii pierwszej, co najmniej 120.000 złt. wymaga, część tej summy w gotowiznie, ile na awans y zaliczenie będzie potrzeba, wyliczył, a reszty wypłatę imieniem Rządu zaręczył. Względem zaś innych potrzeb tejże Legii mają ciż obydwa Dyrektorowie wspólnie użyć szrodków, aby one wojsku dostarczonemi być mogły.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 66.

Dnia 24 Lutego 1807.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zalecono JO. X. Dyrektorowi Wojny, aby zaczynając od 1 Marca raporta ogólne o stanie całego wojska dwa razy na miesiąc, pierwszego y piętnastego, a Garnizonu Warszawskiego zwykłe wojskowe codzień podawał[1]).

Podany przez JW. Wybickiego wzór rapportów przysyłać się mianych Komisyi Rządzącej od Dyrektorów, przyjęty y podpisany został, jak jest in actis[2]).

Równie projekt od JW. Dyrektora Sprawiedliwości da-

[1]) ...jak się dla Najwyższej Władzy Krajowej tu swoją rezydencyę mającej należy« (Zbiór I 271).

[2]) Ob. all. l. 53.

wniej podany, po dostatecznym roztrząśnieniu z deliberacyi wyszły, Urządzenia tymczasowego skróconego postępowania sądowego, Komisya przyjęła, y do ogłoszenia JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości poleciła[1]).

JO. X. Dyrektor Wojny złożył raport stanu y liczby aktualnej Wojska Narodowego.

Przesłano JWW. Dyrektorom oznajmienie ustanowienia konsyliarzy przy Dyrekcyach, y ich nominacyą, z wyszczególnieniem w tejże rezolucyi, jak jest in actis, obowiązków y stosunku z Dyrekcyami JPP. Konsyliarzy[2]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 67.

Dnia 24 Lutego po obiedzie.

W przytomności JWW. Gutakowskiego Prezydującego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Na odebrany list od JW. Marszałka Pałacowego Duroc, z żądaniem, aby trakt kuryerski y Poczta od Osterrode głównej kwatery aż do Warszawy była ustanowiona, odpisał niezwłocznie w imieniu Komisyi JW. Prezydujący, iż tej woli Cesarskiej będzie zadosyć uczyniono, y zaraz wydano zalecenie do JW. Dyrektora Wewnętrznego, aby w tym celu wysłał Kommissarza ad hoc, y wszystko stosownie do przyłączonej marszruty urządził. Odebrała Komisya niebawnie od JW. Dyrektora Wewnętrznego doniesienie, iż już przed odebraniem jej zalecenia wola ta N. Cesarza była uskuteczniona.

Za przełożeniem Sekretarza, zalecono JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, aby dla osób w kancellaryi Komisyi pracujących od 15 Stycznia do 1 Marca podług ustanowionej tabelli złt. 3875, na wydatki kancelaryi a conto wyznaczonej 6000 złt. summy złt. 1065 gr. 10, a dla odźwiernych y posługacza także do 1 Marca złt. 240 z kassy wypłacić kazał.

Memoryały: Officyalistów Solnych z Modlina donoszących o poniesionej szkodzie w rekwizytach y statkach do Skarbu należących, do JW. Dyrektora Wewnętrznego z zaleceniem,

---

[1]) Ob. all. l. 54. [2]) Ob. all. l. 55.

aby im protekcya y pomoc do odzyskania tych rekwizytów y zabezpieczenia statków była dodana; Jana Szarzyńskiego proszącego o funkcyą cywilną do składu Direktorii, Wojciecha Szulmierzyckiego o toż proszącego także do Directorium in pleno, Erdmana Czaykowskiego z prośbą o funkcyą Skarbową do Zastępcy Dyrektora Skarbu, nakoniec J. Smolińskiego zanoszącego prośbę o umieszczenie przy magazynie solnym w Włocławku do Dyrektora Wewnętrznego jako Zastępcy Skarbowego, z zaleceniem aby był miany wzgląd na supplikanta, odesłano. Rafała zaś Wojakowskiego, żądającego urzędu Prezesa lub Kommissarza Powiatu Ostrzeszowskiego, pamięci y wyjaśnieniu JW. Bielińskiego polecono. Przysłane zaś od niektórych obywatelów Warszawskich przeciw elekcyi Prezydenta protestacye, jako niewłaściwie i nieprzyzwoicie podane, bez odpowiedzi do akt złożyć kazano.

Gutakowski.

SESYA 68.

Dnia 25 Lutego.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Udecydowała Komisya, aby dnia jutrzejszego śpiewane było w kościele katedralnym Te Deum z wszelką okazałością na podziękowanie Bogu za zwycięztwa przez Najj. Cesarza y Króla otrzymane[1]), o czym proklamacya przez JW. Wybickiego podana

[1]) Luty 25. Urządzenie uroczystości na podziękowanie Bogu za zwycięstwa W. Napoleona. Komisya Rządząca. Mając sobie urzędownie udzieloną odezwę N. Cesarza Francuzów do Wojska Wielkiej Armii, dnia 16 Lutego uczynioną, nie możemy jak tylko z pośpiechem dzielić radość z każdym prawdziwym Polakiem, jaką mu ciągłe zwycięztwa Wielkiego Napoleona Zbawcy Narodu Naszego przynoszą. Odwieczni nasi nieprzyjaciele ścigani byli przez mil 40 w trwałym boju, w którym 65 dział, 16 chorągwi, i przeszło 40.000 wojska utracili. Zachowała ich od zupełnej zaguby przyjazna im pora niestałej zimy i potrzeba spocznienia na leżach utrudzonego samem ściganiem zwycięzkiego żołnierza. Polacy, napełnieni jak najczulszą radością z tak chlubnej wyprawy, spieszmy się iść do Świątyni Boga na oddanie Mu chwały za stałe sprzyjanie i zachowanie

przyjęta, podpisana, y do ogłoszenia JW. Dyrektorowi Policyi polecona, jako jest in actis.

JO. X. Dyrektor Wojny przedstawił Komisyi raport JW. Generała Dywizyi Dąbrowskiego.

Przystąpiono do elekcyi Prezesa Departamentu Płockiego. Z udecydowanych trzech kandydatów JPP. Zielińskiego, Lasockiego y Piegłowskiego, pierwszy JW. (Aleksander) Zieliński w sekretnym wotowaniu jednomyślnie obrany został.

JW. Dyrektor Wewnętrzny podał przełożenie, aby na żądanie JP. Ordonatora Pradel cło od wina dla lazaretów sprowadzać się mającego nie było wybierane. W chęci przychylenia się do tego przełożenia, Komisya poleciła ustnie JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbu obmyślenie sposobu zapobieżenia, aby tej wolności, dla lazaretów Francuzkich użyczonej, inni do przemycania nie użyli.

Projekt ukończenia obrachunku z Generałami Wojewódzkiemi, y finalnego urządzenia Pospolitego ruszenia, ułożony, przyjęty, y do wykonania JWW. Dyrektorom Zastępcy Skarbowego y Wojennemu polecony, jak jest w aktach [1]).

Także projekt obrachunku z temi, którzy składki y ofiary od Obywatelów odbierali, ułożony y przyjęty, jak jest in actis [2]).

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

dni drogie Zbawcy naszego, którego jest przeznaczeniem gromić i zwyciężać liczne wojsk nieprzyjaciół naszych hufce.

Obrządek ten tak wielki jak uroczysty złożenia dzięków Bogu Zastępów dnia jutrzejszego odprawiać się będzie w kościele tutejszym katedralnym o godzinie 10 zrana. — Wzywają się nań wszystkie urzędniki publiczne i wszystkie stany, którym przewodzić będzie Rząd Kraju otoczony Duchowieństwem. Łączmy wszyscy dzięki i modły do Boga Zastępów za dni Tego, w którego ręku złożone są losy nasze i wszystkich ludów Europy.

Urządzenie tej uroczystości aby z przyzwoitą okazałością i porządkiem była odprawiona WW. Xięciu Dyrektorowi Wojennemu i Policyi, a ogłoszenie tej woli naszej W. Dyrektorowi Policyi polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 25 Lutego 1807. [L. S.] podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen. (Zbiór I p. 320).

[1]) Ob. alleg. l. 56. [2]) Ob. all. l. 57.

SESYA 69.

Dnia 25 Lutego po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Roztrząsano materyą ułożenia ogólnego budgetu, y w celu przyspieszenia onego, zawołany JW. Kochanowski, Prezydent Departamentu Warszawskiego, miał sobie polecone jak najprędsze podanie obrazu przychodów y rozchodów swego Departamentu.

JO. X. Dyrektor Wojenny przedstawił Komisyi raport JW. Generała Dywizyi Zaiączka.

Układ jutrzejszej uroczystości, y porządek w niej zachować się mający; kwestya przez JW. Dyrektora Policyi podana, czyli on lub Magistrat Warszawy ma urzędników policyjnych stanowić; żądanie JP. Zaiączka Generalnego Administratora Poczt, aby urząd Jego Izbom Administracyjnym był ogłoszony, z zaleceniem pomocy y powolności na Jego przełożenia; opinia w tej mierze JW. Dyrektora Wewnętrznego; nakoniec prośba JP. Moszyńskiego, bywszego Prezydenta Miasta, aby wyznaczona była Delegacya do examinu jego czynności — były przedmiotami deliberacyi Komisyi.

Nadesłany przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości list żelazny dla Marcellego Gołębowskiego podpisany został.

Udecydowano, aby osoby, Komisyą Rządzącą składające, jutro na miejsce zwykłych posiedzeń o godzinie 10-ej zjechały y razem ztąd udały się do kościoła katedralnego.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 70.

Dnia 27 Lutego.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Oznajmienie JP. Alexandrowi Zielińskiemu o wyborze jego na Prezesa Departamentu Płockiego podpisano.

W celu ułożenia Budgetu ogólnego, zalecono Dyrektorowi Sprawiedliwości, aby wezwawszy Prezesa Izby Spra-

wiedliwości Warszawskiej, y niektórych Członków, ułożył projective etat płacy Sądu Appellacyjnego Departamentu Warszawskiego, Sądów Ziemiańkich y innych Sądów niższych, y na dzień 1 Marca Komisyi podał.

Podobnie zalecono JO. X. Dyrektorowi Wojny, aby etat płacy wojska dostatecznie wyrachowany y stosowny do uchwał zapadłych, podał, oraz ogół expensy w czasie wojny na potrzeby wojska, a to równie w celu ułożenia budgetu. Rezolucye in actis.

Zaleciła Komisya Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, aby przez wyznaczonych na to szczególnie Kommissarzów, 1° dla wyszukania y dokładnego oznaczenia ustąpionych przez Dekret N. Cesarza de 29 Januarij zaległości, odebrał od Izb Administracyjnyh y innych Dyrekcyi rachunek wszelkich przychodów y rozchodów Skarbowych. 2°. Podobny rachunek przez tychże Kommissarzy ma odebrać od 1 Lutego do czasu zmiany osób Izby Administracyjne składających. 3° Rapport tych rachunków Komisyi złożyć. Obszerniej w rezolucyi in actis[1]).

Memoryał Aleksandra Puławskiego proszącego o Dzierżawę Dóbr Narodowych do Dyrektora Wewnętrznego odesłany.

W zamiarze ułożenia Etatu Listy cywilnej Deparmentu Warszawskiego przywołany JW. Kochanowski Prezes Departamentu Warszawskiego, z którym Komisya wspólnie nad tym przedmiotem deliberowała.

Po uczynionej relacyi poleconej rozmowy z JP. Generalnym Intendentem Daru względem Magazynów, JW. Stanisław Potocki złożył do pióra podane w tej materyi przez tegoż Intendenta Generalnego Daru myśli.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 71.

Dnia 27 Lutego po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

---

[1]) Ob. alleg. l. 58.

Za ofiarowane mappy, które wraz z regestrem do akt złożone, przez JP. Ignacego Szymanowskiego Regentowicza, zleciła Komisya Sekretarzowi podziękować.

Zalecono Dyrektorowi Wewnętrznemu, aby doniósł Izbie Administracyjnej Bydgowskiej, iż zażalenie jej przeciw władzom Francuzkim jest N. Cesarzowi na ręce JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret przesłane, y że Komisya spodziewa się pomyślnego swojej prośby skutku, a oraz aby wezwał tęż Izbę Administracyjną do kontynuacyi swego urzędowania. Obszerniej w rezolucyi in actis.

Memoryały: Stanisława Kobyłeckiego z prośbą o funkcyą sądową do Dyrektora Sprawiedliwości, do roztrząśnienia y odpowiedzi; Franciszka Krzyckiego zalecającego się do funkcyi Skarbowej do Dyrektora Zastępcy Skarbowego; Stanisława Sikorskiego o miejsce przy Skarbie dopraszającego się, odesłano także do Dyr. Zastępcy Skarbowego.

Rezolwując memoryał JP. Lenartowicza, zalecono JO. X. Dyrektorowi Wojennemu, aby przez wyznaczoną Komisyą pretensye jego wyexaminował, a Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, aby względem utajonych 60 tysięcy talarów do Skarbu publicznego należących, a przez tegoż Lenartowicza wskazać się mianych, powziął wiadomość. Tych dwóch rezolucyi kopie w odpowiedzi na memoryał JP. Lenartowiczowi mają być przesłane.

Zalecono JWW. Dyrektorowi Wewnętrznemu, Zastępcy Skarbowego, Wojennemu y Policyi, aby podanie kandydatów do Izb Administracyjnych Płockiej y Bydgowskiej przyspieszyli.

Pozwolono JW. Dyrektorowi Wewnętrznemu jako Zastępcy Skarbowego, aby na przewiezienie Francuzkich transportów z Warszawy do Torunia Wisłą kilka łyżew kupił.

Wydana rezolucya do JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, aby summę 9500 złt. jako część czwartą dwóch summ: pierwszej 18 tysięcy na expensa kancellaryi, drug(iej) 20 tysięcy na expensa sekretne w etacie Dyrekcyi Policyi wyznaczonych, na kwartał od 1 Marca za kwitem JW. Dyrektora Policyi wypłacił.

Na przełożenie Dyrektora Policyi zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, aby Izba Administracyjna Warszawska,

co miesiąc po 500 talarów dla Szpitala Dzieciątka Jezus z kassy swojej wypłacała.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 72.

Dnia 28 Lutego 1807.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Memoryał Samuela Toeplitza proszącego o zwrot towarów Francuzkich na komorze Warszawskiej będących, y darowanie nakazanego sztrafu talarów 865 dekretem Zastępcy Dyrektora Skarbu zatwierdzonego, odesłany do tego JW. Dyrektora z zaleceniem dania w tej okoliczności objaśnienia.

W skutku danego sobie ustnie od Komisyi na dniu 25 (lutego) zlecenia, JW. Dyrektor Wewnętrzny podał opinią swoją do urządzenia, aby przy wprowadzeniu bez cła 100 beczek wina dla lazaretów Francuzkich przemycenia nie było. Komisya, uznawszy podane sposoby za dostateczne, wydała przez rezolucyą pozwolenie sprowadzenia tych stu beczek wina bez opłaty cła dla lazaretów Francuzkich, y urządzenie dziś podane, y do akt złożone, także przez osobną rezolucyą approbowała.

Przybyły JO. X. Dyrektor Wojny tłomaczył potrzebę dodatku do Etatu płacy Wojska co do Jazdy. Za Jego więc przełożeniem, Komisya ten dodatek przyjęła, a X. Dyrektor oświadczył, iż z tą poprawą etat płacy, y wszelkich wydatków na wojsko, podług danego sobie zalecenia, w jak najprędszym czasie Komisyi przedstawi.

Na przełożenie tegoż Xięcia Dyrektora, pozwolono rezolucyą in actis przez wzgląd na zasługi JP. Pawła Skórzewskiego, y znaczne wydatki Jego na sprawienie płaszczów dla regimentu którym kommenderuje, syna Jego na szarżę Pułkownika w tym regimencie fortragować.

Czytany list JW. Marszałka Pałacowego Duroc z żądaniem, aby do wystawienia mostu na Wiśle pod Warszawą potrzebna była dana pomoc, y ludzie jak najspieszniej dostawieni. Przywołano natychmiast JWW. Dyrektorów We-

wnętrznego y Policyi y ustnie jak najmocniej uskutecznienie tego żądania było zalecone. JW. zaś Prezes w imieniu Komisyi odpisał JW. Duroc, o tym zaleceniu donosząc.

Projekt organizacyi wewnętrznej Izb Administracyjnych, przez Izbę Departamentu Poznańskiego nadesłany, roztrząsano.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 73.

Dnia 28 Lutego po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

W odpowiedzi na żądanie JW. Zaiączka Generalnego Poczt Administratora wyszła rezolucya zalecająca Dyrektorowi Wewnętrznemu, aby Izby Administracyjne obwieścił o nominacyi tegoż JP. Zaiączka na urząd Administratora Generalnego Poczt. O czym doniesiono JP. Zaiączkowi. A co się tycze jego życzenia, aby Izby Administracyjne we wszelkich zgłoszeniach żądanej mu pomocy nie odmawiały, odpowiedziano, iż ponieważ podług zasad ogólnych Administracya Poczt nie ma żadnego w Izbach Administracyjnych wydziału, nie może więc prosto do nich, ale przez Dyrekcye, podług gatunku żądań, udawać się. Obszerniej w aktach.

Projekt Organizacyi Izb Administracyjnych, y pensyi tak tych Izb, jako y Izb Powiatowych, z przywołanym JW. Kochanowskim Prezesem Departamentu Warszawskiego Komisya roztrząsała.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 74.

Dnia 2 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Etat płacy Wojska ostatecznie poprawiony, z doda-

tkiem osób do etatu wojska nieuchronnie potrzebnych y reformy Jazdy w osobnym obrachunku, przez JO. Xięcia Dyrektora Wojennego do potwierdzenia Komisyi nadesłany, przyjęty y podpisany został [1]).

Czytano Uniwersał Imperatora Rossyjskiego nakazujący y urządzający milicyą y uzbrojenie Narodowe; ten Uniwersał kommunikowany był Komisyi przez JW. Referendarza Małachowskiego.

Na przełożenie JP. Zaiączka Generalnego Poczt Administratora, zalecono JW. Dyrektorowi Wewnętrznemu, ażeby nim Izby Powiatowe urządzą posługę Poczty, tenże JW. Dyrektor wydawał na żądanie Administratora Generalnego Poczt onemuż umocowanie do wzięcia w rekwizycyą potrzebnych na usługę Poczty koni, z zachowaniem ile być może przyzwoitego porządku. O tej rezolucyi JW. Zaiączkowi doniesiono.

Na zapytanie X. Dyrektora Wojennego względem summy (złt. 63.116) od JP. Rydzewskiego Porucznika na pospolite ruszenie Ziemi Wieluńskiej wybranych, odpowiedziano zaleceniem, ażeby X że Dyrektor Wojny tę summę do kassy wojennej odebrał, zapewniając obywatelom tejże Ziemi przyzwoitą bonifikacyą, gdyby się okazać miało, że nad przepis uchwał Komisyi, y już po publikacyi onych, kwoty jakie wybrane były.

Na przełożenie Dyrektora Wewnętrznego, zalecono Dyrektorom Wewnętrznemu y Policyi, ażeby na ulokowanie JW. Marszałka Masseny, y opatrzenie Jego mieszkania w potrzebne porządki, skuteczne przedsięwzięli szrodki.

Przywołany do sali posiedzeń JP. Wincenty Krasiński doniósł z rozkazu N. Cesarza Komisyi o wygranej potyczce pod Bronsbergiem przez Dywizyą Generała Dupont, y zabraniu 18 armat y 4000 niewolnika nieprzyjacielowi. Równie z wyraźnego rozkazu oświadczył, iż N. Cesarz zapewnia tak Rząd, jako y miasto Warszawę, o swojej protekcyi, y zaleca przyspieszenie szrodków do opatrzenia wojska Swego w żywność. Z wdzięcznością i uszanowaniem przy-

[1]) Ob. alleg. l. 59.

jęła Komisya najłaskawsze to N. Cesarza opieki zapewnienie, postanowiwszy woli Jego względem żywności dla wojska, ile w jej mocy będzie, zadosyć uczynić.

Na rachunek żołdu Legii trzeciej pod komendą Generała Dąbrowskiego będącej summę 60.000 złt. pols. tymczasem, a na opatrzenie lazaretu dla wojska Narodowego w Warszawie także tymczasowie summę 12.000 złp. — zaassygnowano.

Projekt od JO. Xięcia Dyrektora Wojennego podany sposób fortragów na Szarżę Officerów, y formę dla nich patentów przepisujący, przyjęty został[1]).

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 75.

Dnia 2 Marca po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Na przełożenie JW. Dyrektora Wewnętrznego, JW. Prezes pisał list do JW. Maret Ministra Sekretarza Stanu, z prośbą o wstawienie się do JP. Intendenta Generalnego Daru, aby 200.000 franków, które podług dekretu 29 Januarij w Berlinie miały być płacone, tu w Warszawie wyliczone były.

Czytano list JO. X. Beneventu donoszący o wygranej na dniu 26 Lutego pod Braunsbergiem, miastem przy ujściu rzeki Passarge leżącym, potyczce, w której Generał Dywizyi Dupont, z korpusu X. Ponte Corvo, 1.400 ludzi na placu położył y nieprzyjaciel tak w rannych jak y niewolnikach, do 2.000, dwie chorągwie y 16 armat utracił. JW. Prezes w imieniu Komisyi pisanym listem przesłał X. Beneventu za komunikacyą tej pomyślnej nowiny podziękowanie.

W uskutecznieniu woli N. Cesarza y Króla, aby był uczyniony wypis z ksiąg Regencyi kapitałów przez banki y kassy Pruskie sposobem hypoteki na Dobra Ziemiańskie wniesionych, wyznaczyła Komisya do tej czynności Delegowanych, z instrukcyą jak jest w rezolucyi[2]).

---

[1]) Ob. alleg. l. 60. [2]) Ob. alleg. l. 61.

Projekt organizacyi Deputacyi Kwaterniczej, wraz z etatem jej płacy, przez JW. Dyrektora Policyi podany, przyjęty y podpisany został [1]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 76.

Dnia 3 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przystąpiono do elekcyi Prezesa Departamentu Bydgowskiego, a z podanych trzech kandydatów: Fryderyka Skórzewskiego, Kleista y Józefa Czapskiego, JW. Fryderyk Skórzewski na Prezesa tegoż Departamentu jednomyślnością sekretnych kresek był wybrany, y rezolucya oznajmująca o tej nominacyi JW. Skórzewskiemu podpisana.

Komisya ciągle troskliwa o dopełnienie rozkazów Cesarskich, y w celu dowiedzenia się, czyli roboty około fortyfikacyi Pragi, przez Niego nakazane, idą z pośpiechem, przywołała JW. Kochanowskiego Prezesa Departamentu Warszawskiego, który doniósł, iż, podług raportów, wczoraj przeszło 2.000 ludzi koło tej fortyfikacyi pracowało. Dla zapewnienia się zaś o liczbie dzisiejszych robotników, wysłała swego Officera Ordynansa, z rozkazem obejrzenia wszystkiego na miejscu, y zdania rapportu.

Memoryały: Wincentego Dziedzickiego żądającego być umieszczonym na funkcyi sądowej, do Dyrektora Sprawiedliwości, Gawareckiego Dzierżawcy, przekładającego uciążliwości, których we wsi Łuszczewie od wojsk Francuzkich doświadcza, do Xięcia Dyrektora Wojennego, z zaleceniem aby w tym interesie pomówił z kommendą Francuzką, y wdaniem się za proszącym, pomyślną mógł otrzymać rezolucyę, odesłano. Rady zaś y myśli od Bezimiennego podane względem praw, formy processu etc. do Dyrektora Sprawiedliwości.

Zaleciła Komisya JWW. Dyrektorom Sprawiedliwości y Wewnętrznemu, ażeby powzięli wiadomość, ile y jakie są

[1]) Ob. alleg. l. 62.

summy Pupilarne Depozytowe po kassach różnych, własności tutejszych Departamentów w innych Prowincyach lokowane, summy z szportlów wynikające, kaucye Dzierżawców, należytości za furaże przez przeszły Rząd wybierane, inwentarze Starostom y Duchownym zabrane, dobra darowane y w Erbpacht puszczone etc. jako obszerniej w rezolucyi in actis [1]).

Nominuje Komisya Członkami Izby Administracyjnej Departamentu Płockiego: Jana Lasockiego Vice-Prezesem, Franciszka Piegłowskiego, Maryana Rutkowskiego, Gabryela Podoskiego, Augustyna Karskiego, Józefa Wyssockiego, Antoniego Sumińskiego, Klemensa Radzimińskiego, Golańskiego, Szymona Szydłowskiego, Franciszka Twarowskiego, Königa.

Na wniesienie X. Dyrektora Wojennego, pozwolono JW. Biernackiemu Kasztelanowi Sieradzkiemu Generałowi Majorowi, przychylając się do jego prośby, wydać uwolnienie od służby z rangą wyższą.

JP. Paweł Bieliński, Konsyliarz przy Dyrekcyi Wewnętrznej, przepisaną wykonał przysięgę.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski.

SESYA 77.

Dnia 3 Marca po obiedzie.

W przytomności JWW. Gutakowskiego Prezydującego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Wysłany na Pragę officer ordynans JP. Brzozowski doniósł, iż tylko 1128 ludzi około fortyfikacyi pracuje. Rapport jego JW. Kochanowskiemu był kommunikowany.

Przyjętą na dniu 24 Lutego ustawę: Urządzenia tymczasowego skróconego postępowania sądowego na czysto przepisaną, końcem przesłania jej Dyrektorowi Sprawiedliwości, za zgodą Komisyi podpisał JW. Prezydujący.

Zalecono Dyrektorowi Wewnętrznemu, ażeby JP. Pawła Bielińskiego Konsyliarza przy Dyrekcyi swojej

---

[1]) Ob. all. I. 63.

wysłał do Bydgoszczy, a to w celu w rezolucyi wyrażonym, y ażeby dokładną opatrzył go instrukcyą [1]).

Memoryał Obywatelów z Powiatu Pułtuskiego, parafii Podoskiej, żądających przepisów względem dostawienia rekruta, po opinią do JW. Dyrektora Wewnętrznego odesłany.

Rota Przysięgi dla Prezesów Departamentowych przepisana, y JW. Dyrektorowi Wewnętrznemu przesłana [2]).

Gutakowski.

SESYA 78.

Dnia 4 Marca 1807.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Na doniesienie X. Dyrektora Wojennego, zalecono Dyrektorowi Wewnętrznemu ażeby, (przez) Izby Administracyjne Komisyom Wykonawczym Powiatowym, pod ich odpowiedzialnością, nakazał wybranie przez surową exekucyą do

---

[1]) 3 marca 1807. Zalecenie wysłania do Bydgoszczy Pawła Bielińskiego Konsyliarza przy Dyrekcyi Wewnętrznej z różnemi zleceniami.

Komisya Rządząca. Zalecamy W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby ur. Pawła Bielińskiego Konsyliarza naszego przy Dyrekcyi Wewnętrznej, wysłał do Bydgoszczy końcem ogłoszenia Dekretu N. Cesarza i Króla, Komisyę Rządzącą stanowiącego, której powaga i do Departamentu Bydgowskiego jest rozciągnięta, oddania Ur. Fryderykowi Hrabi Skórzewskiemu nominacyi jego przez nas na urząd Prezydenta Departamentu Bydgowskiego, odebrania od niego przysięgi, powzięcia wiadomości o stanie kassy magazynów, o uskutecznieniu kontrybucyi dekretem Cesarskim d. 13 X-bris 1806 nakazanej, możność tego departamentu dostawienia żywności dla wojska Francuskiego, słowem o wszelkich przedmiotach statystycznych tegoż departamentu tyczących się, w czym W. Dyrektor Wewnętrzny ma dać dokładną instrukcyę ur. Bielińskiemu, a opatrzywszy go listem do Generalnego Intendenta Daru, zaleci, aby mu przedstawił sposoby, jakie mógł wynaleźć w tymże departamencie do dostawienia żywności dla wojska Francuskiego, nakoniec raport jak najrychlejszy zdać mu nakaże. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 3 Marca 1807. (L. S.) podp. Gutakowski Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekretarz Gen. (Zbiór I, 138).

[2]) Ob. alleg. l. 64.

dnia 15 Marca rekrutów y koni z repartycyi na dymy wyznaczonych. Takich zaś obywatelów, którzyby do tego dnia nie dostawili, lista do Komisyi ma być przysłana. Obszerniej w rezolucyi [1]).

Projekta wyznaczenia miejsc na Izby Powiatowe Wykonawcze, y gdzie się Sądy Ziemiańskie odbywać mają, przez JW. Wybickiego podane, przyjęła Komisya.

Równie przez tegoż podane tabelle składu Izb Administracyjnych, y Powiatowych, oraz Sądów, z ich officyalistami, y oznaczeniem pensyi dla każdego przyjęte zostały.

W skutku uczynionej rewizyi protokułu y aktów Komisyi podane przez JW. Gutakowskiego y Konsyliarza Alexandra Potockiego zalecenie do wszystkich Dyrektorów, z wypisem dla każdego w szczególności, tego, co przez nich z zaleceń Komisyi nie dopełnione było, przyjęto [2]).

Czytany rapport czynności przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości przysłany z winną regularności w dopełnieniu tego zalecenia Komisyi pochwałą do akt złożyć rozkazano.

JPP. Konsyliarze przy Dyrekcyi Policyi: Józef Margrabia Wielopolski y Michał Potocki, przez JW. Dyrektora Policyi przedstawieni, zwykłą wykonali przysięgę.

Na przełożenie Dyrektora Wewnętrznego na podróż do

---

[1]) Ob. alleg. l. 65.

[2]) 4 marca 1807. Rezolucya, aby Dyrektorowie dali explikacyę na punkta, podług zaleceń Komisyi nie wykonane.

Komisya Rządząca. Przekonana o tej prawdzie, iż najlepsze ustawy i przepisy są niczem bez ścisłego i prędkiego ich wykonania, gdy znajduje między danemi od siebie W. Dyrektorowi N. zleceniami niektóre z nich dotąd będące bez odpowiedzi i exekucyi, przypomina powtórnie znanej jego gorliwości i obywatelstwu przywiedzenie onych do skutku. Przekonana jest Komisya Rządząca, iż w początkach ustanowienia Rządowego ile w tak ciężkich czasach doznaje W. Dyrektor niepospolitej trudności w dopełnianiu wszystkich jej zleceń i obowiązków swoich, a zatym że trudno jest tak ogromnemu ciężarowi zadosyć uczynić, tuszy wszelako, iż natężenie talentów i gorliwości jego tyle im zaradzi, ile tylko możność dozwala, a w tym zaufaniu przyłączone mu punkta do niezwłocznej explikacyi przedstawia. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 4 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes. (Zbiór I, 141).

Bydgoszczy JP. Pawłowi Bielińskiemu po 5 talarów, a Sekretarzowi jego po 2 talary na dzień diety wyznaczyła Komisya.

Dozwolono JW. Dyrektorowi Wewnętrznemu, z summy 200.000 franków w kassie ogólnej złożonej, złt. 30.000 użyć tymczasowie na wypłatę in vim należytości za potrzeby lazaretowe.

Sesya na po obiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 79.

Dnia 4 Marca po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Na miejsce JP. Stanisława Węgrzeckiego, który Vice-Prezydentem miasta Warszawy obrany, dał dymisyą z urzędu Konsyliarza Izby Administracyjnej, Komisya z podanych kandydatów przez Dyrektora Wewnętrznego nominowała do tejże Izby Administracyjnej Departamentu Warszawskiego JP. Franciszka Rychłowskiego, o której nominacyi przez rezolucyą Dyrektora Wewnętrznego uwiadomiono.

Podany przez JW. Dyrektora Zastępcę Skarbowego projekt przywrócenia loteryi liczbowej Genueńskiej prawem r. 1786 opisanej, Komisya approbowała, jak jest in actis [1]).

Dozwoliła Komisya, oprócz dawniej uwolnionych stu, jeszcze czterysta beczek wina węgierskiego dla lazaretów francuzkich bez opłaty cła sprowadzić z zachowaniem przepisanych ostrożności.

Na przełożenie Dyrektora Policyi, zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, aby szpitalowi S-o Łazarza naznaczone przez Rząd Pruski złt. 1200 co miesiąc z Skarbu Publicznego wypłacał. O czym doniesiono Dyrektorowi Policyi, przy zaleceniu, ażeby stan tego szpitala wyexaminował, y o nim dał rapport.

Równie na przełożenie Dyrektora Policyi, uwolniła Ko-

[1]) Ob. alleg. l. 66.

misya Szpitale Ś. Kazimierza, Ś. Rocha, y Ś. Marcina od opłaty wszelkich nadzwyczajnych od czasu powstania Narodowego ustanowionych podatków. Czego uskutecznienie Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego poruczono, a o zapadłej uchwale Dyrektora Policyi uwiadomiono.

Rozpoznanie wzajemnych pretensyi kassy Departamentu Warszawskiego y kassy Miasta Warszawy, poleciła Komisya Członkowi swemu JW. Bielińskiemu, który rzecz tę, za wezwaniem JWW. Dyrektorów Wewnętrznego y Policyi, y JPP. Kochanowskiego Prezesa Departamentu, y Węgrzeckiego Vice-Prezydenta miasta, ma rozstrząsnąć.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 80.

Dnia 5 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zalecono Dyrektorowi Policyi, ażeby o stanie szpitalów warszawskich co miesiąc podawał raport.

Do umówienia się z Izbą Edukacyjną względem funduszów Edukacyjnych y ich zarządzenia, y do ułożenia w tej mierze projektu, wyznacza Komisya JW-o Wybickiego y JW. Bielińskiego.

Przedstawiony przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych etat kosztów kancelaryi Izby Edukacyjnej przyjęty y podpisany [1]).

JO. X. Dyrektor Wojenny podaje raport z czynności Dyrekcyi, od początku urzędowania swego, aż do 1 Marca. Raport ten do akt złożony, a przytomnemu X-ciu Dyrektorowi ukontentowanie z dopełnienia w tej mierze woli swojej Komisya oświadcza.

Uwolnienie od służby wojskowej JW. Pawłowi Biernackiemu, Kasztelanowi Sieradzkiemu, z rangą Generała Leytnanta w projekcie od JO. X. Dyrektora Wojennego podane, przyjęto y podpisano.

Podane oświadczenie JPP. Hiża bywszego Majora w korpusie Inżynierów, Stanisława Hoffmana bywszego Kapitana,

[1]) Ob. alleg. l. 67.

Mateusza Piotrowskiego także Kapitana tegoż Korpusu, Karola Konkowskiego, Ludwika Simon, Jana Siewieluńskiego y Dupont, założenia tymczasowo bezpłatnie Szkoły Inżynierskiej, komunikowano JO. X. Dyrektorowi Wojennemu, z zaleceniem przez rezolucyą, ażeby miejsce zdatne na rzeczoną szkołę obmyślił, y Officerom dawniejszym rangi, jakie mieli w korpusie Inżynierów, zapewnił, gdy tenże formowanym będzie, jako też przyzwoite umieszczenie w tymże korpusie tym, którzy w nim dotąd nie byli, a którzy mu talenta swoje poświęcić żądają[1]).

Na przełożenie JO. X. Dyrektora Wojennego, zaleca Komisya onemu przez rezolucyą in actis, ażeby Officerom Polakom z zagranicy powracającym, dopóki umieszczeni w wojsku nie będą, wypłacał dwie trzecie części żołdu Polskiego, podług stopni, jakie rzeczywiście mają, zastrzegając od X. Dyrektora miesięczny z tego wydatku rachunek[2]).

Na podaną przez JW. Dyrektora prośbę JMX. Kopczyńskiego Prowincyała Pijarskiego, ażeby Probostwo Piotrkowskie, przez przeszły Rząd na utrzymanie Nowicyatu przyobiecane, teraz przez Kommendę Zgromadzeniu Pijarów było dane, wstrzymała rezolucyą swą Komisya, do odebrania w tej okoliczności raportu Izby Administracyjnej Departamentu Kaliskiego, którego to raportu JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych żądać ma; co brevi manu na przełożenie JW. Dyrektora zakonnotowano, y toż cum annexis napowrót do niego odesłano.

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Wewnętrznego na dniu 24 Lutego przedstawionego, w skutku dawniej wziętej decyzyi Komisyi, JW. Prezes pisał list do JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, z prośbą y wstawieniem się w imieniu Komisyi, za kupcami krajowemi, ażeby im towarów angielskich zasekwestrowanych, a których wartość do Skarbu Francuzkiego zapłacili, przedaż była dozwolona.

Na list JP. Tilly, bywszego Prezydenta Policyi Warszawy, do JW. Prezesa pisany, z prośbą, aby Officyalistom Pruskim pensya była kontynuowana, z woli Komisyi odpisał JW. Prezes, oświadczając, iż Komisya nic względem

[1]) Ob. alleg. l. 68. [2]) Ob. alleg. l. 69.

tego stanowić nie może, y że niedostatek Skarbu kontynuacyi tych pensyi nie pozwala.

Podany przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, y już na poprzedzających sesyach roztrząsany projekt, w celu zapewnienia magazynom y wojsku Francuzkiemu owsa, siana y słomy ułożony, przyjmuje Komisya. Uchwała ta[1]) w jedynastu punktach zawiera polecenie Dyrektorowi Wewnętrznemu wyznaczenia extraordynaryjnych pełnomocnych Kommissarzy, którzy z dodać się mianemi Officerami Francuzkiemi mają, podług wydać się mającej od Dyrektora Instrukcyi, opatrzyć stacye transportowe w żądaną od Rządu Francuzkiego liczbę koni, y cokolwiek wykaże się po folwarkach y chałupach wiejskich owsa, siana y słomy, zbywających od zapasu siewnego y istotnej potrzeby gospodarskiej, spisać y zająć na rzecz publiczną, z zapewnieniem zapłaty podług ceny targowej. Obszerniejsze przepisy do uskutecznienia tego zamiaru w rezolucyi in actis.

Memoryały różne, których treść y rezolucya, brevi manu na nich zakonnotowana, w Dzienniku Expedycyjnym znajdują się, do JWW. Dyrektorów odesłane.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 81.

Dnia 6 Marca 1807.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, St. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Po przeczytaniu raportu Izby Administracyjnej Departamentu Bydgowskiego względem Noteckiego Kanału, zalecono Dyrektorowi Wewnętrznemu, ażeby rekommendowany przez Izbę Inspektor Peterson przy inspekcyi tegoż Kanału, y inni Dozorcy byli utrzymani, y fundusz na potrzebne reparacye wskazany, jako w rezolucyi in actis.

Rapport o robotnikach przy fortyfikacyi na Pradze y u Mostu, z dnia wczorajszego przez Porucznika Brzozowskiego Officera Ordynansa podany, y do akt złożony.

[1]) Ob. alleg. l. 70.

Na przełożenie JW. Dyrektora Policyi, ażeby dla Komisyi kwaterniczej miesięczne pensye z góry były wypłacane, odpowiedziano w krótkości na podanym piśmie, iż gdy rezolucyą 2 Marca wypłatę tych pensyi Komisya co kwartał decursive ustanowiła, JW. Dyrektor powody do odmiany tej rezolucyi powinien przełożyć.

Stosownie do przełożenia X. Dyrektora Wojennego, aby na uformowanie szwadronu Hułanów summa 139.171 złt. z Skarbu była awansowana, zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby ile teraz będzie potrzeba na zaliczenie rzemieślnikom, y rychłe uskutecznienie wystawienia tego szwadronu, niezwłocznie na tę summę wypłacił, a reszty wypłatę imieniem Rządu zaręczył.

Na podane przez JO. X. Dyrektora Wojennego prośby Obywatelów niektórych, ażeby z różnych powodów od dostawienia Zastępcy y Szeregowego na Pospolite Ruszenie byli uwolnieni, odpowiedziano rezolucyą in actis, iż ponieważ uchwałą dnia 24 Lutego ustanowienie listy zastępców y szeregowych Izbom Administracyjnym jest polecone, przeto y prośby do nich w tej mierze podawane być powinny, a dopiero gdy ztamtąd przez Dyrektora Wojennego do Komisyi przyjdą, rezolwowane być mogą.

Wywozu skór rozmaitego gatunku za granicę, na przełożenie JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, Komisya rezolucyą swą zabroniła.

Officerom Ordynansom, Kapitanowi Borysławskiemu y Porucznikowi Brzozowskiemu, przez wzgląd wydanego na oporządzenie kosztu, półroczną ich pensyą po 1500 złt. dla każdego zaassygnowano.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 82.

Dnia 6 Marca po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Czytano list JO. Xięcia Benewentu, pod adresem JW. Prezesa pisany, w którym wzywa Komisyą, ażeby wy-

stawienie mostu, y dostarczenie sposobów do przewożenia żywności dla wojska przyspieszyć rozkazała. Posłała natychmiast Komisya Ordynansa do obejrzenia, w jakim stopniu jest stawianie mostu, y przywołała JW. Dyrektora Wewnętrznego dla powzięcia dokładnej w tej mierze wiadomości. Zdane raporta do odpisu X-u Benewentskiemu przyłączono.

Przybyły na sesyę JO. X. Dyrektor Wojenny oddał nadesłany z Głównej kwatery rapport Generała Dąbrowskiego zawierający opis potyczki, y zdobycia miasta Tczewa przez Dywizyą pod jego komendą będącą, z chwalebną naszych wygraną. Tak pomyślna wiadomość napełniła wszystkich przytomnych najżywszą radością. Pomieniony raport do gazet podać rozkazano, a z doniesieniem tej wesołej nowiny Izbie Administracyjnej y Izbie Sprawiedliwości natychmiast officera ordynansa wysłano.

Z powodu ubóstwa kupca Samuela Töplitz, Komisya od aresztu y stroffu za przemycenie uwolniła, potwierdziwszy tylko konfiskatę towarów, z pozwoleniem temuż kupcowi ich wykupna podług taxy, y z zastrzeżeniem zwykłej dla donoszącego strażnika nagrody.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominuje Komisya za Delegowanych do egzaminu akt hypotecznych podług rezolucyi dnia 2 Marca zaszłej w Departamencie Płockim wyznaczonych, na miejsca JPP. Kisielnickiego y Fichte, którzy się od tej funkcyi wymówili, JPP. Jana Mioduskiego y Zurmegede.

Memoryały różne, jako jest w expedycyjnym dzienniku zapisano, do JWW. Dyrektorów odesłano.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 83.

Dnia 7 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Koszt wyłożony na ubranie dwóch odźwiernych przez rezolucyą w kwocie złt. 4300 gr. 12 do Skarbu zaassygnowano.

Przesyłając Dyrektorowi Wewnętrznemu Memoryały Kapituły Płockiej y X. Wacława Dobrzelewskiego, żądających wypłaty zaległych kompetencyi, do dania swojej opinii, zaleciła razem onemuż Komisya, ażeby podał projekt do uchwały, przez którąby ogłoszono, iż gdy podług dekretu Cesarskiego dnia 29 Stycznia wydanego zarządzenie Skarbem od dnia 1 Lutego Rządowi Narodowemu jest oddane, przeto od tego dnia tylko Komisya Rządząca wypłatę wszelkich należytości ze Skarbu zapewnia.

Z podanych kandydatów: Józefa Jaraczewskiego, Adama Gaiewskiego y Hrabi Unruga z Kargowy, pierwszy Józef Jaraczewski jednomyślnością sekretnych kresek Prezesem Sądu Appellacyjnego Poznańskiego obrany, y uwiadomienie o wyborze na ten urząd JP. Jaraczewskiego podpisane.

JP. Ignacy Zieliński, Konsyliarz przy Dyrekcyi Sprawiedliwości, przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości przedstawiony, zwykłą wykonał przysięgę.

Przystąpiono do elekcyi Prezesa Sądu Appellacyjnego Kaliskiego. Z podanych trzech kandydatów: Kiełczewskiego, Tymowskiego, y Gębarta, pierwszy miał pięć kresek, drugi jedną. JW. Józef Kiełczewski więc Prezesem Sądu Appellacyjnego Kaliskiego ogłoszony.

Nominuje Komisya Konsyliarzami:

Do Sądu Appellacyjnego Poznańskiego: Adama Gaiewskiego Vice-Prezesem; Piotra Sokolnickiego, Nepomucena Kwileckiego, Andrzeja Górzeńskiego, Hrabiego Unruga z Kargowy, Feliciana Walknowskiego, Pawła Wyganowskiego, Mielęckiego z Grodziszczka, Faustyna Zakrzewskiego, Daleszyńskiego z Pomorzan, Stanisława Kurowskiego, Rose.

Do Sądu Appellacyjnego Kaliskiego: Tymowskiego z Postękalic Vice-Prezesem; Kacpra Gembarta z Kamienia, Jana Gliszczyńskiego, Sokolnickiego Opata Lędzkiego, Adama Bronikowskiego z Krągoli, Ignacego Smogorzewskiego, Pągowskiego, Franciszka Taczanowskiego z Rudy, Józefa Kurowskiego, Stawiskiego przeszłego Konsyliarza, Michała Lipskiego z Maykowa, Wadzica przeszłego Konsyliarza.

Przyznając słuszność powodów w przełożeniu JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, ażeby sześcio-groszówki Pru-

skie do kraju nie były puszczane, nie sądzi Komisya, aby w teraźniejszym położeniu rzeczy takowe urządzenie mogło być do skutku przyprowadzone. Z tego względu proponowanego przez JW. Dyrektora projektu w tej mierze decyzyą do dalszego czasu odłożyła.

W odpowiedzi na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, oświadczyła Komisya, iż nie sądzi, aby mogła wstrzymać Delegowanego Francuzkiego, do rewizyi akt hypotecznych wyznaczonego, od czynności, w jakimkolwiek sposobie ją odbywa. Zalecono tylko Delegowanym Polskim, ażeby zapisując w swoich tabellach to wszystko, co Delegowani Francuzcy konnotować będą, w rozgatunkowaniu summ stosowali się do ich natury, y w tym największej ostrożności y pilności dokładali, aby summy różnych własności w różnych rubrykach były zapisane.

Raport dzisiejszy oficera ordynansa Porucznika Brzozowskiego ludzi robiących około fortyfikacyi na Pradze y około mostu, komunikowany JW. Dyrektorowi Wewnętrznemu, z zaleceniem exekucyi niektórych w nim wyszczególnionych artykułów.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 84.

Dnia 9 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Doniesienie przez Krasińskiego Kommissarza Mostowego uczynione o skończeniu na dniu wczorajszym mostu, równie raport JP. Porucznika Brzozowskiego wczorajszy y dzisiejszy o liczbie ludzi około fortyfikacyi na Pradze robiących, do akt złożono.

Nadesłane przez JW. Dyrektora Wewnętrznego przełożenie względem soli przeczytano, y zgodzono się, aby do listu przez JW. Prezesa do JW. Ministra Sekretarza Stanu w tej okoliczności pisać się mianym było przyłączone.

Z odebranej odpowiedzi Xięcia Dyrektora Wojennego na zalecenie, pod dniem 4 Marca zaszłe, oświadczając w rezolucyi swojej Komisya ukontentowanie, zaleciła temuż Xięciu Dyre-

ktorowi, ażeby w krótkości podał liczbę aktualnego wojska dla okazania jej N. Cesarzowi.

Na przełożenie Dyrektora Wewnętrznego, po wysłuchaniu objaśnień od przywołanego JP. Kubickiego, który od Izby Administracyjnej Warszawskiej dozór nad robotą około fortyfikacyi Pragi ma sobie powierzony, dla przyspieszenia tejże roboty, zapłatę dla ludzi pracujących dzienną po złt. 1 gr. $7^1/_2$ wyznaczyła Komisya, y przyjmując projekt rozkładu na powiaty Departamentu Warszawskiego niektóre y miasto Warszawę w dostawieniu ludzi, jak obszerniej w rezolucyi, summę 114.210 złt. na ten wydatek zaassygnowała [1]).

Ogłoszenie nominacyi do Sądów Appellacyjnych Poznańskiego y Kaliskiego na dniu wczorajszym zaszłej, podpisane zostało.

Przybyły JO. X. Dyrektor Wojny, przedstawił rozmaite rozkazy y ordynanse w imieniu N. Cesarza sobie przesłane. Gdy się Komisya przekonała, iż uskutecznienie tych rozkazów nowych z Skarbu publicznego wymaga wydatków, w celu okazania niedostatku onego, y potrzebnego zasobu, zaleciła najprzód Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby, stosownie do wyrażonych Mu myśli, wygotował pismo wystawujące stan przychodów y wydatków Kassy Ogólnej, obrachunek należących się z Skarbu Publicznego opłat już oblikwidowanych, a jeszcze nieuskutecznionych, na co użyczone przez N. Cesarza pieniądze były obrócone, jakie nowe podatki są ustanowione, w jakich terminach y w jakiej ilości wchodu do Skarbu pieniędzy spodziewać się można, słowem wyjaśnił niepodobieństwo, aby się Skarb bez nowej pożyczki mógł obejść. Powtóre zaleciła Dyrektorom Xięciu Wojennemu y Zastępcy Skarbowego, aby zniósłszy się z sobą, podali przełożenie, jak wielki zasób pieniężny jest potrzebny, iżby w teraźniejszym położeniu ruch y popęd całej machinie mógł być dany.

Upoważniła Komisya swą rezolucyą JO. X. Dyrektora Wojennego, y JW. Dyrektora Policyi, do przedsięwzięcia wszelkich

---

[1]) Ob. alleg. l. 71.

srzodków, jakie są w ich mocy, dla najprędszego uzupełnienia wyboru rekruta należącego się z miasta Warszawy.

Memoryał Officialistów Pruskich Akcyzy, y inne, jak jest w dzienniku expedycyi zapisano, do JWW. Dyrektorów, częścią po opinią, częścią po rezolucyą odesłano.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 85.

Dnia 10 Marca 1807.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Wybicki przedstawił pracowicie przez siebie ułożony ogólny obraz wydatków w pięciu Departamentach. Komisya, oświadczywszy Mu należytą wdzięczność za podjętą pracę, na wniesienie Jego, wyznaczyła z grona swego Deputacyą, do której uproszeni tenże JW. Wybicki, JWW. Działyński, Bieliński y Sobolewski. Ta Deputacya, wezwawszy JWW. Dyrektorów, JP. Konsyliarza Sobolewskiego, y inne osoby, od których wyświecenia y pomocy zasięgnąć będzie chciała, ma się zatrudnić, zaczynając czynność swoją od dnia jutrzejszego, dokładnym budgetu ułożeniem.

Przybyły na posiedzenie JO. Xiążę Dyrektor Wojny przedstawił Komisyi wolą N. Cesarza w listach do siebie adresowanych Xięcia de Neuchatel y Xięcia Benewentu wyrażoną, y oddającą JP. Generałowi Zaiączkowi władzę zupełną w Departamencie Płockim, y na całym prawym brzegu Wisły. W dopełnieniu tej woli N. Cesarza postanowiła Komisya [1]) zalecić Dyrektorowi Wewnętrznemu, co zaraz przez rezolucyą uskuteczniono, ażeby obwieścił Izbę Administracyi Departamentu Płockiego, iżby, tej woli Cesarskiej czyniąc zadosyć, na wszelkie wezwania JP. Generała Zaiączka była powolną. Równie dano zalecenie JO. Xięciu Dyrektorowi Wojennemu, ażeby temuż Generałowi Zaiączkowi zachowanie porządku w dawaniu na piśmie wezwań do władz krajowych, y kwitów na wypaść mające dostarczania zalecił.

[1]) Ob. alleg. l. 72.

Odpowiedzi na zalecenie pod datą 4 Marca wyszłe, tudzież inne rapporta Xięcia Dyrektora Wojny przeczytano i do aktz złożono.

Na przełożenie Dyrektora Sprawiedliwości względem zaradzenia niedostatkowi funduszu na opatrzenie więzień Warszawskich, zalecono temuż Dyrektorowi, aby zniósłszy się z Dyrektorem Zastępcą Skarbu, projekt podał Komisyi tymczasowego oznaczenia summy gwałtownie teraz potrzebnej, później zaś zniósłszy się z Dyrektorem Policyi ogólny ułoży projekt względem użycia więźniów do robót, aby sami na siebie zarabiali.

Na przełożenie Dyrektora Zastępcy Skarbu wywóz grubej monety za granicę, a wprowadzenie bilonów do kraju zakazano, co jednak nie ściąga się do kas N-o Cesarza, które żadnej rewizyi nie podpadają [1]).

List do JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret w interesie soli, z przyłączeniem przełożenia y objaśnień przez Dyrektora Wewnętrznego podanych, podpisany przez JW. Prezesa.

Odpowiedziano na przedstawione przez Dyrektora Wewnętrznego zapytanie, czyli być ma pozwolono JMX. Zacharyasiewiczowi Officyałowi Łowickiemu w interesie dyspensy małżeństwa Augustyna Stępowskiego udać się do Rzymu przez osoby przeszłego Rządu, iż gdy ten interes już jest blizki końca, JMX. Zacharyasiewicz może go podług zdania swego ułatwić. Nadal jednak niema żadnych czynić kroków, tylko tą drogą, która mu przez Rząd będzie wskazana [2]).

---

[1]) Ob. alleg. l. 73.

[2]) Rezolucya, aby odtąd żadnych kroków do Rzymu nie czynić bez wiadomości Rządu.

Komisya Rządząca. Odpowiadając na zapytanie W. Dyrektora Wewnętrznego: czyli być ma pozwolone Jmć Xiędzu Zacharyasiewiczowi Officyałowi Łowickiemu, w interesie dyspensy małżeństwa ur. Augustyna Stępowskiego, udać się do Rzymu przez osoby przeszłego Rządu tamże ten interes polecony mające, gdy wzmiankowany interes już jest podług doniesienia Jmci Xiędza Zacharyasiewicza blizki końca, uwiadamiamy W. Dyrektora Wewnętrznego, iż co się tycze tylko tego interesu Ur. Augustyna Stępowskiego, ułatwienie onego zupełne zdaniu Jmści Xiędza Zacharyasiewicza oddajemy. Nadal zaś ostrzegamy go, aby żadnych innych nie czynił kroków, tylko tą drogą, jaka mu od Rządu wskazana będzie. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 10 Marca 1807. [L. S.] podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen. (Zbiór I, pag. 147).

Do Organizacyi Administracyi Centralnej Lazaretowej przydatek i etat płacy miesięcznej jej kancelaryi y pomocników, Kommisya approbowała, i do exekucyi Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych podała.

Memoryały niektóre, jak zwykle, do Dyrektorów odesłane.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 86.

Dnia 11 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Dla podanych przez Xięcia Biskupa Płockiego, na przełożenie Dyrektora Wewnętrznego, JMX. Jędrzeja Chalińskiego, na Probostwo kollegiaty Płockiej, y Szymona Smardzewskiego na Archidiakonią kollegiaty Pułtuskiej prezenty podpisał JW. Prezes, za zgodą Komisyi[1]).

---

[1]) Prezenta na Archidyakonię Pułtuską dla Xiędza Smardzewskiego.

Komisya Rządząca. Przewielebnemu Xięciu Onufremu Szembekowi Biskupowi Płockiemu, lub jego Officyałowi Generalnemu, albo komukolwiek innemu do tego moc mającemu względy Nasze.

Przewielebny Mości Xięże Biskupie, wakuje teraz Archidyakonia Kościoła Kollegialnego Pułtuskiego, prawa kollacyi Rządowej, a to po śmierci Jmć Xiędza Górskiego ostatniego jej posiadacza. Do której Archidyakonii tym sposobem wakującej my podług prawa nam służącego, Jmć Xiędza Szymona Smardzewskiego Kanonika Katedralnego Płockiego, z dobrych obyczajów i dostatecznej nauki zaleconego, Wielebności Waszej prezentować postanowiliśmy; jakoż niniejszym Naszym patentem prezentujemy, żądając od Wielebności Waszej, abyście tego a nie innego do rzeczonej Archidyakonii instytuowali, Rząd Duchowny i doczesny jej onemuż całkowicie polecili, podług tego, jak do urzędu Waszego należy. Co dla większej wagi podpisem Prezesa upoważniwszy pieczęcią większą stwierdzić rozkazaliśmy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 11 Marca 1807. [L. S.] podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

Prezenta na Probostwo Płockie dla Jmć Xiędza Jędrzeja Chalińskiego.

Komisya Rządząca. Przewielebnemu Xięciu Onufremu Szembekowi Biskupowi Płockiemu lub jego Officyałowi Generalnemu, albo komukolwiek innemu do tego moc mającemu względy Nasze.

Przewielebny Mości Xięże Biskupie. Wakuje teraz Probostwo Kolle-

Czytano: Rapport Izby Sprawiedliwości Płockiej, tłomaczenie się Dyrektora Spraw Wewnętrznych na zaległe u Niego dopełnienie rezolucyów y zaleceń Komisyi, raport czynności Dyrekcyi Wewnętrzej od początku aż do 10 Marca, oraz przychodu y rozchodu weszłych do jej kassy pieniędzy, co wszystko do akt złożono.

Równie czytany był y do akt złożony list JP. Tadeusza Mostowskiego nominowanego Dyrektora Skarbowego z Paryża, odpowiedni na wezwanie przez JW. Prezesa uczynione, w którym donosi, iż skoro stan zdrowia Jego pozwoli, pospieszy do kraju służyć Ojczyźnie.

Przytomni JWW. Dyrektorowie Spraw Wewnętrznych y Policyi przedstawili rozmaite przełożenia, które przeczytane były przedmiotem roztrząsań Komisyi.

Memeryały, jak jest w Dzienniku Expedycyjnym, do Dyrektorów odesłano.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, Komisya, godząc sprawiedliwe Jego żądanie z wycieńczonym stanem Skarbu, zaleciła Dyrektorowi Zastępcy Skarbu wypłatę tymczasowie po 6.000 złt. z kass Departamentowych dla Izb Sprawiedliwości Warszawskiej, Poznańskiej, Kaliskiej i Płockiej sposobem pożyczki, na utrzymanie więźniów y kancelaryi. O czym Dyrektorowi Sprawiedliwości przez rezolucyą doniesiono.

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

giaty Płockiej prawa kollacyi Rządowej, a to po śmierci Jmć Xiędza Górskiego ostatniego jego posiadacza; do którego Probostwa tym sposobem wakującego My podług prawa Nam służącego, Jmć Xiędza Jędrzeja Chalińskiego, Kantora Katedry Płockiej, z dobrych obyczajów i dostatecznej nauki zaleconego Wielebności Waszej prezentować postanowiliśmy; jakoż niniejszym naszym Patentem prezentujemy, żądając od Wielebnośei Waszej, abyście tego a nie innego do rzeczonego Probostwa instytuowali, rząd duchowny i doczesny jego onemuż całkowicie polecili, podług tego, jak do urzędu Waszego należy. Co dla większej wagi podpisem Prezesa upoważniwszy, pieczęcią większą stwierdzić rozkazaliśmy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 11 Marca 1807. [L. S.] podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

SESYA 87.

Dnia 12 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

W podanym przez JW. Dyrektora Wewnętrznego, y przyjętym projekcie oświadczyła Komisya, iż ponieważ w dniu 1 Grudnia wszelkie dochody publiczne na rzecz Skarbu J. Cesar. Kr. Mci były wybierane, przeto rata na ten dzień przypadająca kompetencyów z dóbr Duchownych y Królewskich przez Rząd teraźniejszy nie może być wypłacona. Zapewniając tylko o usilnym swoim wstawieniu się do władz Francuzkich, aby ta należytość za miesiąc Grudzień y Styczeń z kassy Cesarskiej była uspokojona, zaleciła Komisya Dyrektorowi Zastępcy Skarbu, aby za miesiąc Luty z kassy krajowej niezwłocznie te kompetencye wypłacać kazał, a co się tycze następującej raty Marcowej, aby skoro przychody do kass wpływać zaczną, wypłata miesięcznie decursive następowała [1]).

Na przełożenie Dyrektora Policyi, zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbu aby dla Członków i Officialistów Deputacyi Kwaterniczej za kwitem Dyrektora Policyi summę miesięcznie złt. 3483 z kassy Departamentowej wypłacać kazał.

Przybyły na sesyą JO. Xiąże Dyrektor Wojny złożył na piśmie tłomaczenie, z jakich przyczyn raportu o stanie wojska dać jeszcze nie może, lecz zapewnił, iż Legia pierwsza w tym miesiącu będzie wystawiona. Podał opinią na przesłany Mu memoryał Obywatelów Płockich, względem wybierania, z 10 dymu rekruta, co do Dyrektora Wewnętrznego odesłano, ażeby supplikantom stosowną dał odpowiedź. Nakoniec podał projekt względem ogłoszenia pardonu dla dezerterów, a nadal obostrzenia surowości tak przeciwko nim, jako y przeciwko ich przechowującym, który od Komisyi, jak jest in actis, przyjęty został [2]).

Przychylając się do prośby U. Joachima Moszyńskiego bywszego Prezydenta miasta Warszawy, oraz przełożenia Dyrektora Policyi, Komisya w celu dostatecznej oblikwidacyi wszelkich rekwizycyów na rzecz wojska

[1]) Ob. alleg. l. 74. [2]) Ob. alleg. 75.

Francuzkiego w Warszawie uczynionych, y obmyślenia sposobu ich wynagrodzenia, wyznaczyła Deputacyą z osób następujących: Jana Nepomucena Małachowskiego Referendarza, Józefa Margrabię Wielopolskiego Konsyliarza przy Dyrekcyi Policyi, Xawerego Gorczyczewskiego Konsyliarza Izby Administracyjnej Warszawskiej, Horaima Wojewodzica, Kortuma, której to Deputacyi obowiązki y czynność, obszernie w rezolucyi wypisane [1]).

Na przełożenie Dyrektora Wewnętrznego zalecono, aby z magazynów solnych Modrzejowa y Pilicy po beczek 2.000 z każdego do magazynu Częstochowskiego było transportowano.

Zalecono Dyrektorowi Wewnętrznemu na jego przełożenie, aby Izbom Administracyjnym Departamentowym wybranie od Kawalerów Orderu S. Stanisława należącej się składki [2]) pod exekucyą skarbową nakazał.

Raport czynności Dyrekcyi Policyi przeczytany, y z winną pochwałą regularności JW. Dyrektora do akt złożyć kazano.

Na różne memoryały y przełożenia dano rezolucye brevi manu, jako jest w dzienniku expedycyjnym, z odesłaniem ich do JWW. Dyrektorów; inne, jako odpowiedzi nie potrzebujące, do akt złożyć zalecono.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 88.

Dnia 13 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zalecono JW. Dyrektorowi Policyi, ażeby przedstawił Komisyi projekt do urządzenia wydawania paszportów y zaświadczeń policyjnych, podług zasad w rezolucyi wyrażonych [3]).

JWW. Wybicki y Bieliński, jako wyznaczeni delegowani do roztrząśnienia przełożeń Izby Edukacyjnej względem zapewnienia, windykowania, y zarządzania

---

[1]) Ob. alleg. l. 76.

[2]) »na potrzeby Szpitali Sióstr Miłosierdzia« (Zbiór 1, 149).

[3]) Ob. alleg. l. 77.

funduszów Edukacyjnych, złożyli projekt w tej mierze od tejże Izby podany. Projekt ten po ostateczną opinią do JW. Dyrektora Wewnętrznego odesłany.

Zachowując W. X. Dyrektorowi Wojny zwierzchnictwo nad wszelkimi w kraju Korpusami Kadetów, zalecono temuż X. Dyrektorowi, ażeby podał kilku Generałów, z pomiędzy których Naczelnika tychże kadetów mianować ma Komisya. Ten zaś względem cywilnej edukacyi młodzieży w tychże korpusach umieszczonej znosić się będzie z Izbą Edukacyjną.

Z powodu podanego przełożenia Dyrektora Policyi, iż jest potrzebą, ażeby wszyscy cudzoziemcy w kraju osiedli przysięgę wierności Rządowi teraźniejszemu wykonali, poleciła Komisya JW. Prezesowi pisać list do JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, sądząc obowiązkiem swoim zasięgnąć w tym woli N. Cesarza. List ten podpisany został.

Nietylko z sprawiedliwego względu na stratę w gaży, którą poniósł Generał Dąbrowski w przejściu z służby zagranicznej do Narodowej, ale y z powodu należytego szacunku znakomitych y świeżych jego z przelaniem krwi własnej w obronie Ojczyzny usług, w tymczasowym upominku winnej wdzięczności, Komisya, podobnie jak dawniej JP. Generałowi Zajączkowi, tak teraz JP. Generałowi Dąbrowskiemu gażę Jego w czasie wojny do summy 49.865 złt. podniosła[1]), a oprócz tego zleciła JW. Prezesowi oświadczyć w imieniu

[1]) 13 Marca. Powiększenie gaży Generałowi Dąbrowskiemu. Komisya Rządząca. Nietylko z sprawiedliwego względu na stratę w gaży, którą u. Generał Dąbrowski w przejściu z zagranicznej do Narodowej służby poniósł, ale i z powodu należytego szacunku, którym przejęci jesteśmy dla znakomitych i świeżych jego z przelaniem krwie własnej na obronę Ojczyzny usług, w tymczasowym upominku winnej naszej wdzięczności, gażę jego roczną podniesioną mieć chcemy, to jest ażeby oprócz zwyczajnej, jako Generała komenderującego Legią gaży 27.000, przez czas ciągnącej się wojny na expensa extraordynaryjne miał sobie dodanych złt. 16783, a oprócz tego zwykły w wojsku Francuskiem culag złt. 6.082, zgoła, aby wszystkie te kwoty wynosiły ogółem złt. pols. zp. 49.865. Uskutecznienie tej woli naszej W. Xięciu Dyrektorowi Wojennemu i W. Dyrektorowi Zastępcy Skarbu polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 13 Marca 1807. [L. S.] podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen. (Zbiór I, pag. 286).

swoim, listem jak jest in actis, niepospolite ukontentowanie, swoje, które każdy Polak czuć y dzielić powinien, z sławy, jaką się okrył wraz z wojskiem pod jego komendą będącym w pamiętnej pod Tczewem bitwie.

Memoryały różnych partykularnych, do JWW. Dyrektorów odesłano.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 89.

Dnia 14 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbu, aby wybieranie podatku od szlubów Żydowskich, podług urządzeń zeszłego Rządu, przywiódł do exekucyi, jako jest w rezolucyi in actis [1]).

Na przełożenie Dyrektora Wewnętrznego, zalecono mu aby Inwalidom Pruskim wypłaty swych pensyi żądającym, odpowiedział, iż Rząd Polski nie ma obowiązku ani powodu brać na siebie ten ciężar, który przez żaden sposób jego się nie tyczy [2]).

Na prośbę JP. Crutta bywszego tłomacza do języków orientalnych, aby przy dawnej funkcyi był utrzymany, odpisał JW. Prezes z zlecenia Komisyi, iż gdy ten urząd jeszcze nie jest ustanowiony, powrót do niego dla suplikanta nastąpić nie może.

Rozmaite memoryały częścią do Dyrektorów odesłane, częścią z rezolucyami w krótkości na nich zapisanemi, jako jest w expedycyi.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 90. Extraordynaryjna.

Dnia 15 Marca po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

[1]) Ob. alleg. l. 78. [2]) Ob. niżej, sesya 96.

Oświadczył JW. Prezes, iż powodem do zwołania dzisiejszej extraordynaryjnej sesyi jest odebrany list od Xięcia Benewentu, w którym wzywa w Imieniu N. Cesarza y Króla najusilniej Komisyą do użycia wszelkich najskuteczniejszych szrodków, ażeby do przewożenia żywności dla Wielkiej Armii potrzebne statki y fury były dostawione. Wezwanie to Xięcia Benewentskiego, równie jak i materya dostarczania zboża dla wojska, były przedmiotem roztrząsań Komisyi z przytomnym JW. Dyrektorem Spraw Wewnętrznych. Przekładał, iż dla zapewnienia się o potrzebnej zboża ilości, niemasz innego sposobu, jak zakupienie onego z Gallicyi, a dla zniszczonego stanu okolic Warszawy, y trudności transportu przez fury wiejskie, wypada kupić konie y wozy do tego transportu. Przychylając się do tych wniosków Komisya, przez swą rezolucyą in actis, upoważniła Go do ponowienia w jej imieniu uczynionej już przez Niego Xięciu JM. Benewentskiemu propozycyi, aby awansowane na to pieniądze były z Skarbu Francuzkiego, y do zaręczenia ich pewności przez Rząd Narodowy. Zalecono zaraz w tejże rezolucyi JW. Dyrektorowi Wewnętrznemu, aby wziętych pieniędzy użył pod odpowiedzialnością własną na zakupienie zboża, statków, koni y wozów, y wszelkich, jakie mu dawniej wskazane były, srzodków w tym celu nie opuścił. Nie przestała na tym Komisya, y przyzwawszy JW. Dyrektora Policyi, po naradzeniu się z nim, zaleciła, ażeby dnia jutrzejszego kazał uczynić konskrypcyą wszystkich koni y wozów w Warszawie się znajdujących, y doniósł, ile z nich do transportu żywności dla wojska użytych być może, a oraz powziął wiadomość, jak wiele w oznaczonym czasie tutejsi kowale, stelmachy y kołodzieje wozów wystawić mogą. W odpisie zaś na list Xięcia Benewentu przez JW. Prezesa podpisanym, wyrażono, iż Komisya zawsze gotowa do ułatwienia, ile jest w jej mocy, wszelkich dostarczeń dla wojska, blizka była dokończenia układów z JW. Generalnym Intendentem Daru, z których można się było pomyślnego spodziewać skutku, gdyby nagły wyjazd tego JP. Intendenta y niedostatek instrukcyi pozostałych tu urzędników mu podległych nie był całej przerwał czynności. Co się tycze teraźniejszego wezwania, doniesiono o przedsięwziętych wyżej opisanych szrodkach.

Wysłuchawszy przedstawionych przez X. Dyrektora Wojennego skarg Komisyi Wykonawczej powiatu Rawskiego, przekładającej uciski Obywatelów od przechodzącego wojska Bawarskiego doświadczone, upoważniła Komisya X. Dyrektora Wojennego, aby jej imieniem uczynił w tej mierze do Królewicza Bawarskiego przełożenie.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 91.

Dnia 16 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przybyły na sesyą X. Dyrektor Wojenny złożył raport dwutygodniowy wojska, y tygodniowy czynności Dyrekcyi, y przyniósł opinie do odpowiedzi na memoryały do Niego odesłane różnych wojskowych, o umieszczenie w służbie proszących, którym stosownie do tych opinii X. Dyrektora wydała Komisya rezolucye, jak in actis.

Zalecono Xięciu Dyrektorowi Wojny, ażeby, stosując się do woli N. Cesarza y Króla, na Szarżę Pułkownika Regimentu Jazdy w Legii drugiej, na miejsce, które po złożeniu dobrowolnym JP. Biernackieęo Kasztelana Sieradzkiego wakuje, JP. Wincentego Krasińskiego fortragował.

JWW. Dyrektorowie Wewnętrzny y Policyi, przybywszy na sesyą, zdają raport z czynności swych, w skutku danych wczoraj zleceń względem dostawienia żywności dla wojska y ułatwienia transportu przedsięwziętych, y woli Komisyi w dalszym swym postępowaniu zasięgają.

JW. Wybicki czyta Projekt Organizacyi Izb Administracyjnych Departamentowych y Izb Wykonawczych Powiatowych, tudzież oznaczenie liczby y miejsc Sądów Ziemiańskich y Urzędów Aktowych. Co do dalszej odłożono decyzyi.

Zapytanie X. Dyrektora Wojennego, czyli chorągwie y sztandary, czyli też na tryb francuzki orły wprowadzone być mają, rezolwując Komisya, za użyciem

orłów białych wolę swoją oświadczyła, rezolucyą in actis [1]).

List do JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, z wstawieniem się za kupcami Tykocińskiemi Żydami, których prośba w przyłączonym tłomaczeniu memoryału do akt złożonego zawarta, przez JW. Prezesa podpisany.

Na przełożenie całego Directorium, wydana uchwała, zalecająca wszystkim Izbom Administracyjnym, Izbom Powiatowym y Magistratom, aby pod ich odpowiedzialnością we wszelkich urządzeniach y zaleceniach Dyrektorów należne posłuszeństwo y pośpiech w exekucyi zachowywały [2]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 92.

Dnia 17 Marca.

W przytomości JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Odpowiadając na zapytanie Dyrektora Sprawiedliwości, jak sobie ma postępować w przypadkach małżeństw zaszłych za przeszłego Rządu, z mocy rozwodów wy-

---

[1]) Ob. alleg. l. 79.

[2]) To przełożenie, za wniesieniem X. Dyrektora Wojny, popartem od innych Dyrektorów, brzmiało według Protok. Dir. Gen. z 13 Marca 1807: »Dyrektoryat Gen. w całym swoim komplecie zgromadzony, będąc przekonanym, że jedna tylko dzielna i prędka exekucya, toż posłuszeństwo rozkazom wyższym, znamionem są stałego i czynnego Rządu, i jedynie tylko dobro publiczne zrządzić mogą, gdy doświadcza, iż zalecenia jego członków stają się częstokroć czczemi i bezskutecznemi z powodu braku exekucyi i posłuszeństwa od podległych władz Dyrektorowi winnego — z obowiązku swojego czyni przełożenie Komisyi Rządzącej, aby w tej okoliczności wyrok swój wydać chciała, zalecając pod odpowiedzialnością wszystkim urzędom i magistraturom podległym Dyrektorom, aby powolniejszemi i pilniejszemi były w dokonaniu ich rozkazów.

Inaczej mimo całej chęci i pracy Dyrektorów, sprawa publiczna w takim stanie rzeczy tracić musi i porządek pożądany, we wszelkich szczegółach Rządu, miasto przyspieszenia, oddalonym zostanie«. Ob. też allegat l. 80.

danych w dawnych Regencyach, y przez zwierzchników wyznań Dyssydenckich skojarzonych, gdy tak ważna okoliczność dojrzałego umysłu potrzebuje, Komisya udecydowała, ażeby, póki ogólne na takowe przypadki nie zajdzie urządzenie, wszelkie w tej mierze kwestye były zawieszone; y ta decycya w rezolucyi JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości przesłana.

W skutku danego na dniu onegdajszym zalecenia, złożył JW. Dyrektor Policyi raport z uczynionej w Warszawie konskrypcyi koni y wozów. Raport ten ad acta złożony, a JW. Dyrektorowi Policyi z tak rychłego y dokładnego woli Rządu dopełnienia Komisya wdzięczność oświadczyła.

Przybył JW. Dyrektor Wewnętrzny, y uwiadomił, w jakim stopniu jest interes Jemu polecony względem dostarczenia zboża y fur do transportu dla wojska. Doniósł przy tym, iż JP. Roise, inspektor y kommendant robót około fortyfikacyi Pragi, był u niego z oświadczeniem podziękowania Rządowi za skuteczną pomoc przez dostawienie ludzi do sypania szańców, które już teraz w takim być mają stanie, że za mocną przeciw nieprzyjacielowi służyć mogą obronę. Przydał, iż o tym N. Cesarzowi donieść nieomieszka.

Przywołanemu znowu JW. Dyrektorowi Policyi zalecono, ażeby na dzień czwartkowy z okazyi imienin N. Cesarzowej Józefiny illuminacyą w całym mieście, y Teatra gratis na koszt Rządu nakazał. A JWW. Stanisława Potockiego y Sobolewskiego wyznaczono, ażeby udali się do JO. Xięcia Benewentu z oświadczeniem w imieniu Komisyi winnego hołdu Najjaśniejszej Cesarzowej.

Przystąpiono do elekcyi Prezesa Sądu Appellacyjnego Płockiego. Z ugodzonych trzech kandydatów: Karnkowskiego, Jerzego Skarżyńskiego y Kazimierza Szydłowskiego, z sześciu (tyle bowiem było członków wotujących) sekretnych kresek, pierwszy miał trzy, y drugi trzy kreski. Paritatem tę rozwiązał JW. Prezes przydaniem swego Votum za JP. Stefanem Karnkowskim. Ten więc Prezesem Sądu Appellacyjnego Płockiego został ogłoszonym.

Nastąpiła potym elekcya Prezesa Sądu Appellacyjnego Warszawskiego. Podani byli kandydaci: Ossoliński Starosta Drohicki, Czarnecki z Tymianki, y Ludwik X-że

Radziwiłł. Pierwszy miał kresek cztery, drugi dwie, a zatym Jan Ossoliński Starosta za Prezydenta Sądu Appellacyjnego Warszawskiego ogłoszony.

Nakoniec nominowała Komisya za Członków Sądu Appellacyjnego Płockiego następujących: Kazimierza Szydłowskiego, Stanisława Sękowskiego, Tadeusza Skarżyńskiego, Tomasza Zboińskiego, Józefa Młodzianowskiego, Stanisława Bromirskiego, Marka Zielińskiego, Pawła Chmielewskiego, Idziego Niskiego, Antoniego Nałęcza z Zembrowa, Franciszka Małowieskiego, Jana Mioduskiego.

Za Członków zaś Sądu Appellacyjnego Warszawskiego następujących: Makarego Gorzeńskiego Kasztelana, Karola Wodzińskiego Starostę Nurskiego, Ludwika Xięcia Radziwiłła, Felixa Czarneckiego z Tymianki, Antoniego Grabińskiego, Piotra Łączyńskiego, Antoniego Ostrowskiego, Woyciecha Ciechomskiego, Grzegorza Grotowskiego, Franciszka Kiiewskiego, Antoniego Wyczechowskiego, Woyciecha Sleżańskiego.

Memoryały z rezolucyami brevi manu, lub do Dyrektorów, jako jest w dzienniku expedycyjnym zapisano, odesłane zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 93. Extraordynaryjna.

Dnia 17 Marca wieczór o godzinie blizko dziesiątej.

W mieszkaniu JW. Prezesa Małachowskiego.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Działyńskiego, Bielińskiego.

Przedstawił JW. Prezes list Xięcia Jmć Benewentu donoszący, iż wolą jest N. Cesarza, ażeby Komisya wysłała jednego z swych Członków do Płocka, dając mu pełnomocnictwo nieograniczone; ażeby we wszelkich materyach Administracyi y Wysokiej Policyi przedsiębrać mógł szrodki, jakie okoliczności uczynią potrzebnemi. Chęcią jest N. Cesarza, ażeby przez to nadać większą szybkość działaniom rządowym w tym punkcie, gdzie znaczniejsza część wojska Polskiego jest zebrana, y w tej części kraju, który przez swoje na prawym brzegu Wisły położenie bardziej jest na wypadki wojenne wy-

stawiony, a służy za przechód kommunikacyi z główną kwaterą, y wszelkich dla wojska transportów.

W zamiarze dopełnienia tej woli Najj. Cesarza, pokładając zupełną ufność w wysokiej cnocie, znanej gorliwości y talentach JW. Wybickiego, Komisya postanowiła Go do tego wezwać, y potrzebnym opatrzyć pełnomocnictwem.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 94.

Dnia 18 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Po przeczytaniu protokułu wczorajszych sesyi, uwiadomiony JW. Wybicki o wezwaniu siebie na urząd Pełnomocnika do kraju na prawym brzegu Wisły sytuowanego, dowód ten ufności całego składu Komisyi z wdzięcznością przyjął, y zadosyć uczynić woli jej oświadczył.

Projekt do pełnomocnictwa JW. Wybickiemu przeczytany, przyjęty, y podpisany został [1]).

Zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbu, aby wyznaczonemu pełnomocnikowi JW. Wybickiemu tyle ile potrzeba na podróż y inne expensa z Skarbu publicznego wypłacił.

Uwiadomiono wszystkich Dyrektorów o nominacyi wzwyż rzeczonego pełnomocnika, z zaleceniem, ażeby władze sobie podległe o tym obwieścili, y posłuszeństwo onemuż nakazali.

Odpis do JO. X. Benewentu na list wczoraj odebrany podpisał JW. Prezes.

Na przełożenie Dyrektora Spraw Wewnętrznych, na miejsce JP. Tolkmita, który przysięgi wykonać nie chciał, Komisya JP. Józefa Ponińskiego nominowała [2]).

---

[1]) Ob. alleg. l. 81.

[2]) 18 Marca 1807. Nominacya Józefa Ponińskiego do Izby Administr. Poznańskiej, na miejsce Tolkmita nie chcącego wykonać przysięgi.

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych wsparte doniesieniem Izby Administracyi Publicznej Departamentu Poznańskiego, że na jej Członka nominowany uchwałą Komisyi naszej ur.

JW. Dyrektor tenże Wewnętrzny złożył do akt raport JP. Pawła Bielińskiego Konsyliarza wysłanego z woli Komisyi do Bydgoszczy.

Przybyły JO. X. Dyrektor Wojny, w uskutecznieniu zalecenia Komisyi podaje w swym przełożeniu na Naczelnika Kadetów JW. Stanisława Potockiego, a gdyby ten nie przyjął, JW. Generała Gorzeńskiego. Kommunikuje rozkaz dzienny ogłaszający wojsku imiona wojowników Polskich orderem legii honorowej zaszczyconych przez N. Cesarza z Dywizyi Generała Dąbrowskiego.

Doniósł Xiążę Dyrektor Wojenny, iż JW. Minister Sekretarz Stanu Maret kommunikował Mu projekt do Dekretu Cesarskiego względem formacyi Pułku Lekkokonnego Gwardyi Cesarskiej. Projekt ten przeczytany, ściągnąłby odmiany w zaszłych od Komisyi urządzeniach, a w skutku odprawionych wówczas z JW. Marszałkiem Pałacu Duroc zaszłych. W tym względzie y w innych przeczytał X. Dyrektor swoje uwagi, które Komisya za słuszne uznawszy, upoważniła X. Dyrektora przez swą rezolucyą przesłać je JW. Ministrowi Sekretarzowi Stanu Maret.

Podany przez JW. Dyrektora Wewnętrznego projekt, zawierający urządzenie, jakim sposobem składka 10 grosza przez Zgromadzenie Obywatelów niektórych Departamentu Poznańskiego uchwalona, być ma wybierana, przyjęty został, jak in actis [1]).

Na przełożenie JW. Dyrektora Wewnętrznego Duchowieństwo w Powiatach Pilickim y Siewierskim, za przeszłego Rządu pod zwierzchnictwo Juryzdykcyi Wrocławskiej poddane, tymczasowie do Ar-

---

Tolkmit, uważany jako Polak, przecież zapominając on tych obowiązków, pamiętny tylko na te, które powziął wchodząc w służbę Króla Pruskiego, nie chce łamać uczynionej mu przysięgi i wzbrania się wykonać ją Komisyi Naszej i ustanowionym przez nią władzom, stanowi: Że nominacyę swoją pod dniem 29 Lutego r. b. zapadłą, przeznaczającą ur. Tolkmitta na Członka Izby Administracyi Publicznej Departamentu Poznańskiego, uchyla i za niebyłą deklaruje; a na miejsce jego ur. Józefa Ponińskiego nominuje. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 18 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen. (Zbior I, p. 153).

[1]) Ob. alleg. l. 82.

chidyecezyi Gnieźnieńskiej przez rezolucyą przyłączone[1]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 95.

Dnia 19 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Poprawując opuszczenia w rezolucyach dnia 4 Marca zaszłych, szpitale Warszawskie od podatków nadzwyczajnych uwalniających, uwiadomiono Dyrektora Zastępcę Skarbu, iż do liczby tych Szpitalów należy y Szpital Ś. Łazarza, a Dyrektora Policyi podobnie uwiadomiono, że y Szpital Ś. Kazimierza jest uwolniony.

JW. Wybicki, złożywszy w ręce JW. Bielińskiego polecone sobie y już wygotowane układu budgetu, y organizacyi Izb Administracyjnych y Powiatowych roboty, pożegnał zgromadzenie, pospieszając do Płocka, jako wyznaczony na prawy brzeg Wisły Komisyi Pełnomocnik.

Przedstawiony od Dyrektora Policyi Uniwersał czyli obwieszczenie, przez Niego ułożone względem paszportów, przeczytany, z małą poprawą, jak in actis, przyjęty y do ogłoszenia pozwolony został.

Przy odesłaniu Xięciu Dyrektorowi Wojny memoryałów niektórych Obywatelów proszących o uwolnienie od dostawienia rekruta, wskazała rezolucyą swą Komisya Xięciu Dyrektorowi potrzebę obwieszczenia przez gazety, ażeby podobne żądania, do Izb Administracyjnych, jako mających układ listy dostawić się mających zastępców y szeregowych polecony, podawali.

Rozmaite podania y memoryały, częścią po opinie, częścią do odpowiedzi, jako jest w expedycyi zapisano, odesłane zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

[1]) Ob. alleg. l. 83.

SESYA 96.

Dnia 20 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Bieliński czyta projekt organizacyi Izb Administracyjnych Departamentowych y Izb Wykonawczych Powiatowych.

W ciągu tego czytania przybywa JW. Dyrektor Wewnętrzny y przekłada potrzebę wystawienia N. Cesarzowi najprzód, szkody, jaką Skarb publiczny ponosi przez wprowadzenie wina dla lazaretów francuzkich bez opłaty cła, y słuszności, aby ta była bonifikowana; powtóre, trudnej exekucyi w postawieniu na Wiśle mostu na palach, z prośbą, aby ten projekt był zaniechany; potrzecie, stanu nędzy, w jakim się znajdują Inwalidzi Pruscy, z wyrażeniem życzenia, ażeby im pensye z Skarbu Cesarskiego były wypłacone, a tymczasem proponował, ażeby Skarb Narodowy pensyą tę na miesiąc sposobem awansu wypłacił. Przełożenia te w języku francuzkim napisane y do akt złożone, z niektóremi poprawami przy Żurnalu przesłać JW. Ministrowi Sekretarzowi Stanu Maret Komisya zaleciła.

Na przełożenie tegoż Dyrektora pozwolono przez rezolucyą, ażeby z kassy ogólnej summa 3.131 złt. 15 gr. na Lazaret Łowicki wyłożona Izbie Administracyjnej Warszawskiej była awansowana.

Projekt organizacyi Izb Administracyjnych Departamentowych, y Izb Wykonawczych Powiatowych przeczytany, przyjęty y podpisany został.

Memoryały, jak zwykle z rezolucyami ad marginem zapisanemi, a w Dzienniku Expedycyjnym wyrażonemi, do JWW. Dyrektorów odesłano.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 97.

Dnia 21 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Projekt organizacyi Izb Administracyjnych y Wykonawczych Powiatowych w niektórych miejscach poprawiono, decydując, ażeby połączenie Dystryktów y oznaczenie miejsc dla Izb Wykonawczych, z poprawami później zaszłemi do tej Organizacyi dopisane było.

JW. Dyrektor Wewnętrzny przedstawia Komisyi podany przez JP. Intendenta Vincent projekt do umowy względem nabycia na rzecz Skarbu Polskiego soli. Zaleca Komisya podać mu kontraprojekt podług wskazanych mu myśli.

Na podany memoryał przez JP. Wincentego Scypiona, uprosiła Komisya JW. Prezesa, aby w jej imieniu pisał do JO. X. Benewentu y do JW. Maret, z wstawieniem się za bratem suplikanta Pawłem Scypionem, w Gallicyi przez tameczny rząd uwięzionym y pod sąd militarny oddanym.

Zalecono Dyrektorowi Wewnętrznemu na Jego przełożenie, ażeby Izbę Administracyjną Warszawską upoważnił, do wypłacenia gracyonalistom Polakom y Cudzoziemcom dawniej w kraju naszym zasłużonym, tak zaległych, jako y za miesiąc Marzec pensyi, zalecając jej, ażeby w przeciągu 6 niedziel wszystkim legitymacyą nakazała, y ułożoną ich listę podała [1]).

List do JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret z przyłączeniem w kopii przełożeń Dyrektora Wewnętrznego względem mostu na palach na Wiśle stawiać się mającego, względem wina do lazaretów bez opłaty cła wprowadzonego, y względem Inwalidów Pruskich, podpisany przez JW. Prezesa.

Czytany przez JW. Bielińskiego Projekt Organizacyi Deputacyi ceł, akcyz y soli, przyłączonej do Izb Administracyjnych, przyjęty y podpisany został.

Proponowany na wczorajszej sesyi przez JW. Dyrektora Wewnętrznego a dziś nadesłany projekt zalecenia, ażeby Inwalidom Pruskim pensya za miesiąc Marzec była wypłacona, przyjęto y podpisano [2]).

Nadesłaną przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości mappę Polski teraźniejszej, przez JP. Hippolita Rogowskiego wyrysowaną, podział na Departamenta wystawu-

[1]) Ob. alleg. l. 84. [2]) Ob. alleg. l. 85.

jącą, przyjęła Komisya z ukontentowaniem, zalecając Sekretarzowi, ażeby ofiarę czyniącemu swej pracy JP. Rogowskiemu w Jej Imieniu oświadczył podziękowanie.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 98. Extraordynaryjna.

Dnia 22 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Prezes przedstawił Komisyi expedycyą przez kuryera nadesłaną od JW. Wybickiego Pełnomocnika na prawym brzegu Wisły ustanowionego. Donosi JW. Wybicki, iż umocowanie przez N. Cesarza JP. Zaiączka jest zupełną władzę nadające, że nałożone podług przyłączonego raportu Izby Administracyjnej rekwizycye na Departament Płocki są wielkie, że jednak powziął wiadomość y zamówił znaczną ilość zboża, w niższej niżeli tu y w Galicyi cenie, którąby w znacznej części nakazanym rekwizycyom zadosyć uczyniła, a łatwiej dla blizkości od Osterode transportowaną być by mogła, ale że do tego koniecznie potrzeba awansu pieniędzy, a bez pewności uroczystej do czynienia rozrządzeń, y bez pieniędzy, rząd militarny exekucyjny zostać musi, y obawa głodu w tamtych okolicach. Radzi, aby to wszystko przełożyć, JO. Xięciu Benewentu, y oprócz tego wysłać kuryera do JW. Maret, ażeby rzecz całą N. Cesarzowi wystawił. Gdyby zaś rzeczy miały tak zostać, jak są teraz, nie sądzi tam swoją przytomność być potrzebną, y oświadcza w takim przypadku wrócić do Warszawy. Komisya, dojrzale rozważywszy to przełożenie, udecydowała, iż dla przyspieszenia zaradzenia temu, najskuteczniej będzie, gdy sam JW. Wybicki pojedzie do N. Cesarza, y rzecz całą z zwykłą gorliwością y wymową przedstawi, nie wątpiąc, że JW. Wybicki albo wedle myśli swojej zyska tej rzeczy urządzenie, albo będzie miał słuszne prawo oświadczyć, że dłuższe bawienie się Jego w Departamencie Płockim jest nieużyteczne, kiedyby tam, zamiast działania wedle danej sobie mocy, próżnieby tylko narażał nadane od N. Cesarza nad krajem zwierzchnictwo Komisyi Rządzącej. W tej osnowie pisany list, równie jak y drugi do JW. Ministra Se-

kretarza Stanu Maret, z doniesieniem o tym wypadku, y poleceniem przełożenia przez JW. Wybickiego uczynić się mającego, podług minut u pióra będących, naodwrót przez tegoż samego kuryera wyexpedyowane zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 99.

Dnia 23 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Bieliński czyta projekt względem dzierżaw Dóbr Narodowych, zapewnienia Possessorom bonifikacyi za wydany rekrut, przedłużenia kontraktów do roku dla tych, którym termina wychodzą etc. Projekt ten do dalszej wzięty deliberacyi.

JO. X. Dyrektor Wojny składa rapport czynności tygodniowych, przedstawia odpowiedzi, jakie dał na odesłane do Siebie od Komisyi różnych memoryały, tudzież podaje projekt odpisu officerom Biernackiemu, Krąkowskiemu y Rudnickiemu na ich list do Komisyi pisany. Odpis ten przyjęty, jak in actis, a przesłanie onego X-u Dyrektorowi przez rezolucyą polecone. Komunikuje X. Dyrektor list do JP. Generała Zaiączka pisany, nakoniec przekłada potrzebę oznaczenia funduszu na expens wyprawiania kuryerami Officerów Polskich, którzy przez władze Francuzkie są wysyłani.

Z przytomnemi JW. Dyrektorem Wewnętrznym y Zastępcą Skarbu, y JO. X. Dyrektorem Wojennym, z powodu raportów Izby Kaliskiej o wymuszonych z kass tamecznych wypłatach pieniędzy na żołd wojska, naradza się Komisya względem obmyślenia sposobu zapewnienia regularności tych wypłat. y poleca tymże Dyrektorom ułożenie y podanie w tej mierze projektu.

Komisya, wyczytawszy w rapportach od JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych podanych, list od Magistratu Miasta Warszawy do tego JW. Dyrektora pisany, w którym wyrazy nieprzyzwoite, y nie z tym poważaniem, jakie się od podległych dla zwierzchniej władzy należy, znalazła, uważając w tym kroku Magistratu War-

szawy naganne uchybienie, zaleciła Dyrektorowi Policyi, ażeby mu surowe przesłał napomnienie, y zapowiedział, iż podobne zdrożności bez przykładnej kary nadal uchodzić nie będą.

JW. Dyrektor Sprawiedliwości przybył na sesyą, y czytał tłomaczenie swoje, oraz odpowiedź na zaskarżenie przeciw sobie do Komisyi podane od Izby Sprawiedliwości Warszawskiej, z powodu rezolucyi Dyrekcyi Sprawiedliwości wydanej do tejże Izby, ażeby w sprawie Müllera blacharza z Justitzkommissarzem Krieger appelacya nie była tamowana.

Memoryały różne zwykłym sposobem, jako jest w Dzienniku expedycyjnym zapisano, zostały odesłane.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 100.

Dnia 24 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Podane przez JP. Doktora Lafontaine uwagi względem wczesnego zapobieżenia zarazie z niepochowania trupów na pobojowiskach wyniknąć mogącej, odesłała Komisya do Dyrektora Policyi, z zaleceniem na piśmie JP. Lafontaine brevi manu wyrażonym, ażeby podziękowawszy mu za te patryotyczne przełożenie, dokładniej się z nim rozmówił o szrodkach, jakie użyć w tej mierze należy, y stosowny podał projekt.

JW. Stan. Potocki podał do pióra komunikacyą X. Benewentu, w kopii przez JP. Batowskiego mu nadesłaną, woli N. Cesarza, ażeby starano się powziąć w sekrecie wiadomość przez Izby Administracyjne y Powiatowe o wojskowych Francuzkich, którzy się w kraju po tej stronie Wisły pozostali, y ażeby o nich Xięciu Benewentskiemu było doniesiono. Poleciła Komisya ustnie Dyrektorowi Wewnętrznemu, ażeby listy do Prezesów Departamentowych rozpisał, y zaleciwszy sekret, wskazał im przez instrukcyą sposób uskutecznienia tej woli Cesarskiej.

Czytany od JW. Bielińskiego projekt, przepisanie pra-

wideł wynagrodzenia Dzierżawcom Dóbr Narodowych za dostawienie rekruta, przedłużenie do roku kontraktów tym, którym termina 1 Czerwca wychodzą, zapewnienie possessyi innym za opłatą Laudemii i wzgląd na mających zniszczone te dobra przez wojska przechody, etc. zawierający, przyjęty został. y temuż JW. Bielińskiemu do ostatecznej redakcyi powierzony.

Organizacyą Dyrekcyi Skarbowej przez JW. Dyrektora Zastępcę Skarbu dawniej podaną w projekcie, dziś przeczytaną, przyjęła Komisya [1]).

Projekt przez Dyrektora Sprawiedliwości podany, względem zapewnienia opieki Rządowej nad pozostałym potomstwem poległych na placu bitwy obrońców Ojczyzny, z winną pochwałą tak pięknej myśli, do Dyrektorium Generalnego po ostateczną opinią odesłano.

Na przełożenie obecnego X. Dyrektora Wojennego, pozwoliła Mu Komisya rezolucyą in actis, aby Officerów Patenta od ś. p. Króla Stanisława Augusta y Naczelnika Kościuszki mających, mógł po korpusach z pensyą miesięczną nad liczbę mieścić, z warunkiem jednak przedstawienia ich wprzódy Komisyi [2]).

Równie na tegoż przełożenie zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbu, ażeby na fundusz wydatków wysyłania Officerów Polskich kuryerami przez władze Francuzkie summę 24 tysiące złt., do kassy Dyrekcyi Wojennej za kwitem X. Dyrektora z Skarbu wypłacił.

Przesłany od Dyrektora Sprawiedliwości projekt potwierdzenia Deputacyi z przydaniem Sędziów Polskich, ustanowionej od przeszłego Rządu, do rozsądzenia sprawy między sukcesorem ś. p. Króla Stanisława Augusta y kredytorami, nie znajdując stosownym do teraźniejszych okoliczności, do akt złożyć Komisya rozkazała.

Wyszło zalecenie do Dyrektora Zastępcy Skarbowego, ażeby w dniu jutrzejszym doniósł, z jakich przyczyn podatek lazaretowy dotąd do Skarbu nie jest wniesiony.

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

[1]) Ob. alleg. l. 86 i por. alleg. l. 41.

[2]) Ob. allegat l. 87.

SESYA 101.

Dnia 24 Marca po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Udecydowano y zalecono Sekretarzowi odesłać do Directorium in pleno uchwały Organizacyi Izb Administracyjnych Departamentowych y Wykonawczych Powiatowych, ażeby Dyrektorowie uwagi swoje względem tej organizacyi Komisyi podać mogli.

W skutku danego zalecenia Komisyi pod dniem (21 Lutego) podany przez Direktorium projekt oznaczający dla więźniów, na roboty w festunku skazanych, fortecę Częstochowę y Łęczycę, y przepisujący sposób, jak tam sprowadzeni y utrzymywani być mają, przyjęła Komisya.

Przedstawiony od JW. Dyrektora Wewnętrznego, a polecony mu dawniej odpis na list Obywatelów Gostyńskich przyjęto.

Zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbu, ażeby summę 14.466 (złt.) gr. 20 wypadającą za dwa miesiące od 1 Lutego pensyi dla Kancelaryi Dyrekcyi Sprawiedliwości, za kwitem Dyrektora Sprawiedliwości wypłacił. Assygnacya ta na ręce Dyrektora Sprawiedliwości przesłana.

Memoryały y różne podania po opinie y odpowiedzi do Dyrektorów odesłano.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 102.

Dnia 25 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JP. Zieliński, Konsyliarz przy Dyrekcyi Sprawiedliwości, przybył dla opowiedzenia się Komisyi, iż w dopełnieniu odebranych rozkazów od N. Cesarza, który go mianował Pułkownikiem wystawić się mającego Pułku Strzelców znanych pod imieniem Kurpików, mieszkańców Ostrołęckiej puszczy, y pospieszając na miejsce swego przeznaczenia, oddalić się musi z Warszawy, y poprzestać pełnić obowiązków Konsyliarza.

Uprzedziwszy wczorajszą decyzyą swoją Komisyą, nadesłane dziś od Directorium Generalnego przełożenie[1]), aby mu Organizacya Izb Administracyjnych y Powiatowych, była kommunikowana, pozwoliła przez rezolucyą

---

[1]) Przełożenie to brzmi wedle Prot. Dir. Gen. Sesya XII 24/III 1807: Dyrektor Sprawiedliwości od swych kolegów został uproszony do napisania projektu do Kom. Rządz. względem poddania Organizacyów Izb Administracyjnych pod uwagę i roztrząśnienie Dyrektorów, przed ich zadecydowaniem.

Następujące przełożenie przyjętem zostało:

Dir. Gen. do Komisyi Rządzącej.

»Dir. Gen..

in pleno na sesyi d. 24 marca stosownie do wyroku Kom. Rz. w par. 13 zgromadziwszy się, ma honor przedstawić Kom. Rz. nast. przełożenie:

Zastanowiwszy się Dyrektorowie:

1° że w § 16 Dyrektorowie są w odpowiedzialności za wszystkie czynności swoje, a odpowiedzialność tyle ich tylko wiązać może, ile zalecenia ich słuchanemi będą;

2° że w § 27 Prezes dostrzega porządku Izby i exekucyi rozkazów Dyrektorów;

3° że w § 28 każdy Wydział jak najściślej i jak najpilniej wykonywa oddane sobie przez Prezesa rozkazy, resp. swoich Dyrektorów;

4° że w § 31 Prezes Departamentu co miesiąc raporta czynności każdego respective Wydziału Izby, do Dyrektora tegoż Wydziału przesyłać będzie.

Sądzi Dicrectorium in pleno za powinność swoją... przełożyć, że jeżeli Dyrektorowie nie będą każdy respective w swoim Wydziale twórcami Organizacyów, które pod najwyższą aprobacyę Rządu winni poddać; jeżeli podległe im Magistratury, za które są w odpowiedzialności, wpływ do ostatecznych układów Organizacyi mieć będą; jeżeli niższe Magistratury, wskazując stosunki między niemi a ich zwierzchnością Dyrektorami, będą słuchane, a przez to niejakie zrobione w Radach porównanie, nastąpić zatym koniecznie musi nieposłuszeństwo i anarchia, a w tym już Dyrektorowie zapobiedz nie zdoływając, w odpowiedzi być nie mogą.

Dyrektoryum zatym uprasza Najw. Rządu, ażeby raczył utrzymać powagę swoją, którą Dyrektorowie, wykonywając jego rozkazy, reprezentują, co inaczej nie nastąpi, jeżeli wszystkie projekta Organizacyów Izb Administracyjnych dotąd stosownie do ustawy pod dniem od bywszych Izb Departamentowych przesłane, poddane nie będą pod Directorium Generalnego roztrząśnienie i finalne ułożenie, aby stosunek przyzwoity między władzą wyższą i zwierzchniczą, a władzą podległą i tylko przez Dyrektorów czynną i znaczącą, był zachowany i z posłuszeństwem utrzymany«.

dzisiejszą, podać sobie myśli do odmian y popraw zapadłej uchwały, podług ustanowionych zasad.

Zalecono Dyrektorom Spraw Wewnętrznych, Wojennemu y Policyi, ażeby jak najściślej w stan lazaretów Polskich trzech Doktorów do rewizyi wyznaczyli, o użyciu zaassygnowanych na też lazarety dwunastu tysięcy donieśli, y wiele na nieodbite opatrzenie ich potrzeba funduszu, przedstawili.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawia ogłosić się mające Obwieszczenie względnie rzezi po miastach. Komisya na publikacyą onegoż zezwala.

Tenże Dyrektor podaje odpowiedź swoją na zapytanie wczorajsze Komisyi, z jakich przyczyn podatek lazaretowy dotąd do kassy nie wpłynął.

Nakoniec kommunikuje rapport Izby Administracyi Departamentu Bydgowskiego, użalający się na JP. de Langle Kommendanta Placu, który kwaterunku urządzenie nie chce poddać pod władzę Izby. Komisya postanowiła przełożenie JW. Dyrektora Wewnętrznego przesłać JW. Ministrowi Sekretarzowi Stanu Maret.

Czytano przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości potrzeby przyspieszenia decyzyi Organizacyi Sądów y wyboru Sędziów. Nastąpiło potym czytanie projektu urządzenia Sądów Ziemiańskich. Projekt ten wziął JW. Działyński do wskazania potrzebnych popraw JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości.

Dalej czytano projekt przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości podany, przepisujący sposób wybierania przez Sądy Appellacyjne, y Izby Administracyi Kandydatów do Trybunału Ostatecznego. Projekt ten przyjęty y podpisany został [1]).

Sesya na po obiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 103.

Dnia 25 Marca po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

---

[1]) Ob. all. l. 88.

Na podany powtórnie, y przysłany przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości memoryał Lewinowy Hausendorff, proszącej Komisyi o użycie Juris aggratiandi w uwolnieniu jej męża z więzienia, na które przez dekret wskazany został — odpowiedziała Komisya, iż nie znajduje żadnego powodu do odmiany wyroku sądowego.

Na miejsce JP. Jaraczewskiego, obranego Prezesem Sądu Appellacyjnego Poznańskiego, nominuje Komisya do Deputacyi wyznaczonej do rewizyi akt hypotecznych w Poznaniu JP. Faustyna Zakrzewskiego, Członka Sądu Appellacyjnego.

Przystąpiono do elekcyi Prezesa Sądu Appellacyjnego Departamentu Bydgowskiego. Z podanych trzech kandydatów: Kleista, Czapskiego, y Radzimińskiego, w sekretnym wotowaniu pierwszy miał cztery kreski, a ostatni jednę. JP. Kleist[1]) zatym za Prezesa Sądu Appellacyjnego ogłoszony.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, przybywszy na posiedzenie, czytał list JO. X. Benewentu, w którym donosi, iż na propozycyą przez tegoż Dyrektora uczynioną, względem układu o kupno zboża y furażów, y awansu pieniędzy, jeszcze decyzya N. Cesarza nie nadeszła; wzywa jednak X. Benewentu Rząd, ażeby wszelkich użył szrodków, jakie znana gorliwość podać mu może, do zasilenia potrzeb wojska. Wygotowany odpis JW. Dyrektora Wewnętrznego, w którym zapewniając o najgorliwszych chęciach Rządu, wyraża, iż opóźnienie w przyjęciu podanych szrodków przez niego postawić może tenże Rząd w zupełnej nadal niemożności dostarczenia potrzebom wojska, Komisya approbowała.

List do JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, z przełożeniem zażaleń Izby Administracyjnej Bydgowskiej na Kommendanta Placu de Langle podpisał JW. Prezes. Przyłączone kopie rapportu JW. Dyrektora Wewnętrznego, y listu JP. de Langle do Izby Administracyjnej Bydgowskiej.

Nominuje Komisya za Konsyliarzy Sądu Appellacyjnego Departamentu Bydgowskiego nastę-

[1]) Prezes bywszej Regencyi.

pujących: Józefa Czapskiego, Łukowicza z Czerska, Bronikowskiego zasiadającego w Landschafftskassie, Piotra Radzimińskiego, Prądzyńskiego z Ogorzelin, Kraszewskiego z Tarkowa, Łakińskiego z Dęb(r)owa, Gzowskiego, Wolffszlegera z Laskownicy, Zielińskiego z Rybitw, Antoniego Lewińskiego, Hantellmana z Bydgoszczy.

Sesya na dzień sobotni solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 104. Extraordynaryjna.

Dnia 27 Marca w Wielki Piątek.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przełożył JW. Prezes, iż powodem do zwołania dzisiejszej sesyi są odebrane listy JW. Wybickiego Pełnomocnika, które złożył, y które przeczytano. W listach tych donosi JW. Wybicki, iż w celu dostarczenia żywności dla wojska poszukuje wszędzie zboża, y że ma nadzieję dostania za Wisłą znacznej ilości zboża, siana y wołów, na które kontraktuje, używając pieniędzy z Kassy Płockiej, ale prosi, ażeby mu do transportu bryki y konie z Warszawy przysłane były.

Przyłączone do listów JW. Wybickiego annexa, jako to: rozkaz dzienny JW. Zaiączka, kassujący niektórych officerów powinności swoich nie pełniących, list tegoż JW. Generała odpowiedni na pisany do siebie od JW. Wybickiego z doniesieniem o mianowaniu go przez Komisyą pełnomocnikiem, odpisy Komisyów powiatowych Gostyńskiej y Brzeskiej, z przełożeniem niemożności dostawienia JW. Wybickiemu koni y wozów do transportów, etc. przeczytano, y do pióra oddano.

Równie list JW. Generała Dąbrowskiego z dziękczynieniem za pisany do Niego list w imieniu Komisyi od JW. Prezesa, był czytany y do pióra oddany.

W celu naradzenia się względem dostawienia koni y wozów żądanych przez JW. Wybickiego, przywołano JWW. Dyrektorów Wewnętrznego, Wojennego y Policyi, a w skutku tej namowy wypadła decyzya, ażeby z koni y bryk dawniej

w Warszawie przez policyą spisanych, a potrzebie miasta odjąć się mogących, 40 bryk czterokonnych w poniedziałek do Płocka wyprawiono. w czym dano zalecenie wzmiankowanym wyżej Dyrektorom, jako jest in actis.

Odpis JW. Wybickiemu ułożony, y do przesłania polecony.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych miał sposobność, przy traktowaniu powyższej materyi, odpowiedzenia, jakie są czynione przeszkody w dostawianiu żywności y koni dla Armii przez samych Officyalistów Francuzkich. Doniósł także, iż pozostałe 400 m franków, z mocy dekretu N. Cesarza de 29 Januarij Skarbowi Narodowemu należące się, jeszcze do kassy nie wpłynęły, o co pisał kilka listów do JW. Intendenta Generalnego Daru, ale żadnego dotąd nie odebrał na nie odpisu.

JO. X. Dyrektor Wojny podaje żądanie, ażeby z powodu, iż, oprócz Kantonistów, wiele dobrowolnych rekrutów dla skompletowania regimentów zaciągnąć było potrzeba, a kantoniści płaszczów, ani pieniędzy na nie z sobą nie przynieśli, Dyrektor Zastępca Skarbu, sukna, którego w pewnej ilości wojsku udzielić obiecał, z płacy na wojsko assygnowanej nie potrącał. Na to żądanie przystała Komisya, y przytomnemu JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbu wolę swoją ustnie oświadczyła.

Przełożył JO. X. Dyrektor Wojny potrzebę, ażeby Komisya zatrudniła się obmyśleniem sposobu, przez któryby rekrut wojsku, w czasie wojny ubywać mogącego, był zapewniony. Przełożenie to po opinią y uformowanie projektu do JWW. Dyrektorów Spraw Wewnętrznych, Wojennego y Policyi odesłano.

Zalecenie JO. X. Dyrektorowi Wojny przesłania odpisu, równie jak y sam odpis na pismo przez JPP. Skórzewskiego, Krąkowskiego y Rudnickiego do Komisyi doszłe przez X. Dyrektora Wojny w projekcie dawniej podany y przyjęty, podpisał JW. Prezes.

Na zapytanie uczynione Sekretarzowi, czyli niema jakich zaległych expedycyi, ten odpowiedział, iż oprócz zwyczajnych podań od Dyrektorów y różnych memoryałów jeszcze nierezolwowanych, co się tycze odpisów na listy przez JW. Prezesa pisane, żaden rąk jego nie doszedł; JW. zaś Prezes doniósł, iż

na listy do JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret pisane żadnego dotąd nie odebrał responsu.

Sesya na dzień wtorkowy solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 105. Extraordynaryjna.

Dnia 30 Marca w Poniedziałek świąteczny.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Oświadcza JW. Prezes, iż odebrany na dniu wczorajszym list od JW. Wybickiego de 28 praesentis z Płocka datowany, był mu powodem do zwołania niniejszej extraordynaryjnej sesyi. Przeczytano list JW. Wybickiego cum annexis. Donosi JW. Pełnomocnik, iż odebrawszy pozwolenie od N. Cesarza, jedzie niezwłocznie do Głównej kwatery, iż z Kujaw do 12 m korcy pszenicy mieć może, nie traci nadziei dostarczenia y owsa, o fur zaś przysłanie najusilniej prosi. Annexa były: 1-szy list od JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret do JW. Prezesa, w którym wyraża, iż nie mogło być nic stosowniejszego do teraźniejszych okoliczności, jak wysłanie jednego z Członków Komisyi do N. Cesarza, y donosi, że żądane od JW. Wybickiego pozwolenie udania się do głównej kwatery otrzymał, y to mu przesyła, co w drugim liście do JW. Wybickiego pisanym przez tegoż JW. Ministra jest zawarte. W czasie nieprzytomności swojej w Płocku JW. Wybicki JW. Generała Woyczyńskiego na miejscu swoim postanowił.

Po przeczytaniu tych listów w przytomności JWW. Dyrektorów Spraw Wewnętrznych y Policyi, ponowiono im najmocniejsze zalecenie wyprawienia jak najprędszego bryk y koni do Płocka. Odpis do JW. Wybickiego ułożony y podpisany, jako jest w minucie u pióra.

W oczekiwaniu decyzyi N. Cesarza względem proponowanego przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych układu o dostawienie żywności dla armii, y w nadziei, iż ten układ będzie potwierdzony, zaleciła Komisya ustnie przytomnemu JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby potrzebne uczynił przygotowanie końcem przyspieszenia skutku

najgorętszych chęci Komisyi, ażeby wojsku żywności były dostarczone.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 106.

Dnia 31 Marca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Podany dawniej przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości, a przez całe Direktorium roztrząsany y podpisany projekt zapewnienia rządowej opieki, wychowania y do usług Ojczyzny sposobienia sierot pozostałych po poległych w boju Rycerzy, przyjęty został, jako jest in actis[1]).

Czytano list JW. Wybickiego do JW. Brezy Dyrektora Spraw Wewnętrznych pisany de 30 Marca, w którym donosi, iż znaczne zasoby zboża y siana ma w pogotowiu, żąda tylko, ażeby mu jak najprędzej fury do transportu, y pieniądze do zapłacenia zakontraktowanych artykułów były przysłane.

Przybyły na posiedzenie JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych doniósł, iż wskutku nadeszłego utwierdzenia N. Cesarza proponowanego przez niego o dostawienie w pewnej części żywności dla wojska układu, już rozpoczął z JP. Pradel, listowne zlecenie od JO. Xięcia Benewentu mającym, w tej mierze konferencye. Podany przez tegoż JP. Pradel projekt był przeczytany. Poleciła Komisya JW. Dyrektorowi dalsze traktowanie, y udecydowała wydać mu do zawarcia kontraktu pełnomocnictwo, jakoż to ułożone y przyjęte zostało. Wniósł JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, ażeby mu było dozwolono pisać do JW. Wybickiego, iżby dostarczenia przez niego czynione mogły iść na konto zawrzeć się tu mającego kontraktu. Nie sprzeciwiała się temu Komisya, byle tylko zachowana była ostrożność, ażeby wojsko w odbieraniu żywności opóźnienia nie doświadczyło.

Uwiadomiona została Komisya przez JW. Dyrektora Spraw

[1]) Ob. alleg. l. 89.

Wewnętrznych, iż już nadeszły od Generalnego Intendenta Daru assygnacye do odebrania pozostałej z mocy dekretu Cesarskiego de 29 Januarij summy 400 m franków. Żąda tylko JP. Intendent Generalny, aby z tej summy kwota 28 m talarów z kassy Poznańskiej Rządowi Francuzkiemu należna była potrącona, co uskutecznić Komisya pozwoliła.

Przełożenie X. Dyrektora Wojennego, wystawujące smutny stan wojska Narodowego, z niedostatku potrzeb różnych y żywności pochodzący, y potrzebę założenia oddzielnych dla niego magazynów, odesłano brevi manu do Dyrektora Spraw Wewnętrznych z zaleceniem, ażeby za zniesieniem się z JO. X. Dyrektorem Wojennym niedostatkowi temu było zaradzono, a względem magazynów oddzielnych opinia była podana.

Na żądanie przybyłego na sesyą X. Dyrektora Wojennego, zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbu, ażeby na zapłatę żołdu legii pierwszej summę 150 tysięcy złp. z kassy ogólnej za kwitem tegoż X-cia Dyrektora Wojennego wypłacił.

Podał JO. X. Dyrektor Wojenny projekt, zawierający prawidła do uformowania Gwardyi Narodowej. Pismo to przywołanemu JW. Dyrektorowi Policyi było kommunikowane, końcem udzielenia go Magistratowi miasta Warszawy; JW. zaś Dyrektor Policyi podał do pióra swoje w tej mierze uwagi. Materya ta wzięta do deliberacyi.

JW. Bieliński oddaną sobie do redakcyi uchwałę tymczasowego urządzenia Dóbr Narodowych przeczytał y ta przyjęta y podpisana została [1]).

Zwykłe raporta przeczytane y do akt oddane, a memoryały brevi manu wyexpedyowane, jako jest w dzienniku expedycyjnym zapisano.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 107.

Dnia 31 Marca po obiedzie.

W przytomności JWW. Gutakowskiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

---

[1]) Ob. alleg. l. 90.

Zatrudniła się Komisya czytaniem różnych podań y memoryałów, które częścią do dalszej decyzyi odłożone, częścią po opinią y odpowiedzi do JWW. Dyrektorów odesłane, a częścią do złożenia tylko w aktach do kancellaryi oddane, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano.

Gutakowski.

SESYA 108.

Dnia 1 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

W skutku danego na dniu 25 Marca zalecenia JWW. Dyrektorom, ażeby wejrzeli w stan lazaretów Polskich, przesłany dziś był raport wyznaczonych trzech Doktorów: JPP. Meignan, Witaszka, y Czekierskiego, oraz kommissarza wojennego Kończy, wraz z projektem do ulepszenia stanu tychże lazaretów dążącym, y przez Directorium podpisanym [1]). Pisma te były przeczytane, równie jak y raport Administracyi Centralnej Lazaretowej, podany Dyrektorowi Wewnętrznemu. Po zasiągnieniu jeszcze rady od przybyłego JO. Xięcia Dyrektora Wojennego, wydała Komisya dwa zalecenia, pierwsze do JW.

[1]) (Podług Prot. Dir. Gen. Sesya XIII. 27 Marca 07 i XIV z 31 Marca 07). Na skutek zalecenia Kom. Rząd. z 25 marca, Dir. Gen. wyznaczyło do wykonania tam wspomnianych obowiązków. P. P. Maignien, Witaczek i Czekierskiego wraz z dodanym od X. Dyr. Wojny Komisarzem wojennym P. Kończa.

Ta Delegacya Lekarska złożyła w dn. 31 Marca raport swojej rewizyi wraz z projektem Zakładu stałego dobrze utrzymywanego i we wszystko opatrzonego Lazaretu Generalnego. Zanim do uskutecznienia tego projektu przyjść miało, pragnęła Delegacya, a z nią Directorium, zaradzić niedostatkowi i nędzy w Polskich Lazaretach, powiększyć kwotę (dotychczas 12.000 złp.) niedostateczną, usunąć brak dozoru przez wyznaczenie (specyalnej, Polskiej) Dyrekcyi stałej, zajmującej się losem i ratunkiem chorych rycerzy Narodowych, a to dlatego, że teraźniejsza Administracya Centralna Lazaretowa »dla zbytnich swych zatrudnień około Lazaretów Francuskich, jest w niesposobności dokładać tej staranności i tej pilności około Lazaretów Narodowych, jakich te zakłady wymagają«. W wydanem zaleceniu (All. 91) Kom. Rząd. uchwaliła Kredyt 60000 zł. na rzecz Lazaretów Narodowych, ale ich organizacyę powierzyła X. Dyrektorowi Wojny.

Dyrektora Zastępcy Skarbu, ażeby na potrzeby Lazaretów Polskich summę 60 tysięcy za kwitem Xięcia Dyrektora Wojennego wypłacił; drugie do JO. X. Dyrektora Wojennego, ażeby tej summy użył na sprawienie wszelkich porządków do tych lazaretów, oneż urządził, y szczególny nad niemi miał dozór, jako obszerniej w rezolucyi in actis[1]).

Na przesłaną uchwałę Komisyi pod dniem 16 Marca zapadłą, zalecającą Magistraturom wykonawczym posłuszeństwo wyższym władzom, odebrane od Izby Administracyjnej Departamentu Warszawskiego odpowiedzi oddzielne do każdego z JWW. Dyrektorów, a od całego in pleno zgromadzonego Direktorium Komisyi przedstawione, przeczytane zostały[2]).

---

[1]) Ob. alleg. l. 91.

[2]) (Podług Prot. Dir. Gen. Sesya XV z 3 Lutego 1807). Na skutek zalecenia z 16 Marca. All. 80. odezwała się żywo dotknięta Izba Admin. Publicznej Dep. Warsz. w pismach do każdego z Dyrektorów i do Directorium in pleno. Te odpowiedzi były czytane w Kom. Rządz. 1 Kwietnia bez żadnej rezolucyi.

W d. 3 Kwietnia stały się one przedmiotem deliberacyj w Directorium Gener. Zagaił ją Dyr. Policyi. Wyrazy tego pisma charakteryzowano jako »nieprzyzwoite dla władzy podległej względem swojej zwierzchności«. »Słuchano ich czytania z politowaniem«.

Dyr. Spraw Wewn. przypisywał je zbytniej tkliwości i uniesieniu się Izby; radził zostawić je bez odpowiedzi. Dyr. Sprawiedliwości dostrzegł w piśmie do Dyr. Spraw Wewn. czyn ujmujący władzy i powadze samejże Komisyi Rządz. gdy Izba Adm. oświadczyła się wstrzymać wyrok co do publikacyi wyraźnie nakazanej, albo zagroziła złożeniem swojego urzędu, jeżeliby do tej publikacyi zmuszoną została. Radził więc, by zaskarżyć ten przypadek, mogący pociągnąć najszkodliwsze skutki niesforności i nieposłuszeństwa, ażeby Direktoryat nie był kiedy winowanym o obojętność i nieczułość w pierwszych zawiązkach niesubordynacyi tej władzy, która innym wzór ślepego posłuszeństwa dla Najwyższej Władzy dawać z siebie powinna.

X. Dyrektor Wojny radził wprost nakazać Izbie Ad. nieposłusznej, by we 24 godzin publikowała ustawę zachęcającą exekucyę i posłuszeństwo, zostawując jej wolność czynienia co się spodoba z swojemi urzędami, byle widzieć ślepą subordynacyę dla najwyższej władzy, której Directoriat najpierwszym jest stróżem. Stanęło na tem, by przesłać oryginały do Kom. Rządz. z następ. oświadczeniem:

Dyr. Gen. — Kiedy pod dniem 13 marca udał się do Kom. Rządz. z przełożeniem, że brak exekucyi i posłuszeństwa od podległych sobie władz wymaga stosownej w tej mierze Najwyższej Rządowej do nich

Nominuje Komisya za Konsyliarzy do Izby Administracyi Departamentu Bydgowskiego osoby następujące: Mikołaja Hrabię Czapskiego Vice-Prezesem, Marka Wincentego Chmielewskiego, Ignacego Radolińskiego, Xawerego Zienkowicza, Gethandt dawnego Konsyliarza, Bronikowskiego z Osiczyna, Wolffschlegera z Schönfeldu, Kriegera z Pławina, Mateusza Hrabię Rydzyńskiego, Stefana Sokołowskiego, Antoniego Powalskiego, Xiędza Bocheńskiego z Białły.

Nastąpiła nakoniec nominacya Sędziów Ziemiańskich, Pisarzów Aktowych y Komorników, oraz Sędziów Pokoju Departamentów Poznańskiego y Kaliskiego, jako niżej:

Departament Poznański.

Sądy Ziemiańskie.

Poznań: Kalksztein z Mieleszyna, Drzewiecki z Bednar, Józef Szczaniecki, Kunicki, przeszłej Regencyi Assesor, na Pisarza.

Komornicy: Dzierżawski bywszy Referendarz, Zaborowski.

Kościan: Maciej Chłapowski, Kaczorowski z Gościeszyna, Antoni Szczaniecki. Paschalis Radoliński na Pisarza.

Komornicy: Chrzański, Laskowski Regent.

Wrocławek: Sokołowski Sędzia, X. Jezierski, Gzowski Komornik, Adam Łubieński.

Komornicy: Kosiński, Tokarski.

Gniezno: Pisarz aktowy Ziemiański Xawery Jasiński komornik Gnieźnieński.

Międzyrzec: Pisarz Aktowy Ziemiański Wincenty Topiński.

---

odezwy — zrobił to po gruntownej rozwadze i musiał mieć do tego liczne pobudki, tym bardziej kiedy dla niedostatku exekucyi podpadł sam w członkach swych upomnieniu, jakie dnia 4 marca od Komisyi Rządzącej zaszło.

Przyjął ojcowską przestrogę z posłuszeństwem Dyrektoryat i kiedy spodziewał się dać tym przykład władzom sobie podległym, odbiera — na przesłaną do publikacyi Izbie Adm. Warszawskiej Komisyi Rządzącej notę ustawy d. d. 16 marca — odpowiedzi przyłączone. Gdy w nich jest zapowiedzianym, że wspomniona publikacya rozkazu Rządowego albo ma być wstrzymana, albo będzie ostatnim czynem Izby, Dyrektoryat spieszy się z doniesieniem tego wypadku Komisyi Rządzącej.

Sądy Pokoju.

Poznań: Radzimiński Wojewoda Gnieźnieński, Woyciech Węgorzewski, Józef Jaraczewski.

Kościan: Celestyn Sokolnicki, Wiktor Hrabia Szołdrski, Stanisław Mycielski.

Wrocławek: Biesiekierski Kasztelan, Wodzyński Chorąży, Morzycki Chorąży.

Departament Kaliski.

Sądy Ziemiańskie.

Kalisz: Czernik, Okołowicz, Nepomucen Sokolnicki, Ignacy Wyganowski na Pisarza. Komornicy: Maryan Miaskowski, Stanisław Parczewski.

Piotrków: Suchecki, Olszewski, Siemiński bywszy Poseł, Alexander Ordęga na Pisarza. Komornicy: Gorecki, Leon Kaczkowski.

Częstochowa: Stanisław Męciński, Stefan Walewski, Zalaszowski, Topolski. Komornicy: Truszkowski, Sobocki.

Pisarze Ziemiańscy aktowi.

Wieluń: Kacper Karsnicki.

Sieradz: Antoni Paparona Pstrokoński.

Sądy Pokoju.

Kalisz: Paweł Skórzewski, Jan Pruski, Piotr Radoliński.

Piotrków: Biernacki Kasztelan, Błeszyński Starosta Brodnicki, Józef Kaczkowski bywszy Sędzia Ziemiański.

Częstochowa: Ignacy Szembek, Daniel Walewski, Mieroszewski.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 109.

Dnia 1 Kwietnia po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Po odebranym doniesieniu od JW. Dyrektora Sprawiedliwości, iż JP. Slezański dla słabości zdrowia złożył urząd Sędziego Appelatorij Departamentu Warszawskiego, nominuje Komisya na jego miejsce JP. Kalinowskiego.

Równie na doniesienie Dyrektora Sprawiedliwości, iż JW. Jaraczewski złożył urząd Prezesa Sądu Appellacyjnego Poznańskiego, przystąpiono do nowej elekcyi. Z podanych trzech kandydatów: Adama Gaiewskiego, Piotra Sokolnickiego y Felicyana Walknowskiego, pierwszy w sekretnych kreskach zyskał jednomyślność.

Na wakujące zaś miejsce, po postąpieniu na urząd Prezesa w Sądzie tym Appellacyjnym Poznańskim, mianowany X. Miaskowski Kanonik Poznański.

Przybyły na posiedzenie JW. Dyrektor Policyi podał przełożenie, ażeby wyznaczonemu z Sądu Głównego Miasta Warszawy Wydziałowi pozwolono było, bez odsyłania ad Plenum, sprawy policyjne odsądzać. Decyzyą w tej mierze do podać się mającej opinii Dyrektora Sprawiedliwości odłożono.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, przybywszy na sesyą, doniósł, iż zawołany od Xięcia Benewentu, odebrał od niego uwiadomienie, że wolą jest Cesarską, ażeby zaległości z Dekretu 13 Xbris kontrybucyi in natura służyły na uprowidowanie Placu Warszawy. Na to przekładał JW. Dyrektor Xięciu Benewentskiemu, że kiedy Departament Warszawski już prawie zupełnie wniósł do Magazynów od siebie należności, a inne Departamenta tymże Dekretem odmienne punkta do odstawienia mają oznaczone, nim dojdzie ich wiadomość o odmianie w tej mierze woli Cesarskiej, już może dostawienie będzie uzupełnione, że niewiadoma jest ilość pozostałości, bo dotąd obrachunki nie ukończone, że wreszcie oddalenie Departamentu Poznańskiego nadto jest wielkie, aby przystawienie ztamtąd produktów do Warszawy było podobnym. — Oświadczył Xiąże Benewentu, iż to przełożenie JW. Dyrektora przeszle N. Cesarzowi. Dalej przedstawił tenże JW. Dyrektor kontraprojekt swój na podane przez JP. Pradel propozycye, donosząc, iż podał go Xięciu Benewentskiemu, z prośbą, aby przyjęte były, y z oświadczeniem, iż jeżeli decyzya y ugoda opóźniona będzie, nie będzie mógł później o skutku dostarczeń zaręczyć.

Zakończyła się sesya czytaniem projektu tymczasowego urządzenia Sądów Ziemiańskich.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 110.

Dnia 2 Kwietnia

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Nadeszła dziś rano przez sztaffetę do Komisyi od JW. Wybickiego expedycya przeczytana została. Donosi w niej o przedsięwziętych szrodkach dla dostarczenia żywności wojsku, o miejscach, gdzie magazyny założył, etc., przyłącza uchwałę przez siebie ogłoszoną, stanowiącą Regestr osobny w Sądach Appellacyjnych do sądzenia spraw, prędkiego w teraźniejszych okolicznościach roztrzygnienia potrzebujących. Komunikowany list JP. Pradel do JW. Brezy Dyrektora Spraw Wewnętrznych pisany, był potym przeczytany, w którym najmocniej zaklina y prosi, aby szczególniej owies y siano było dostarczone.

W ciągu deliberacyi nad tak ważnemi przedmiotami, przybyły JO. X. Dyrektor Wojny kommunikował list JO. X. Benewentu do siebie pisany, w którym wyrażona wola N. Cesarza, ażeby Legia pierwsza jak najprędzej, nie rachując chorych w lazaretach będących y Depôt, do liczby etatem oznaczonej była doprowadzona, wymagając niezwłocznej decyzyi, była powodem Komisyi, do zalecenia X. Dyrektorowi Wojny podania w tej mierze projektu. Na inne zaś punkta w liście X. Benewentskiego zawarte odpisał X. Dyrektor, y odpis ten swój przeczytał.

Na przełożenie Xięcia Dyrektora Wojennego zalecono JW. Dyrektorowi Policyi, ażeby koszary na lazarety przeznaczone wyczyścić kazał, y obmyślił, aby konie do wywożenia trupów y utrzymywania porządku w lazaretach były dostawione.

Rozwięzując zapytanie JW. Dyrektora Zastępcy Skarbu względem pensyi Inwalidów w innych Departamentach, odpowiedziano, iż przepisy dla Departamentu Warszawskiego ustanowione służyć mają y dla innych Departamentów.

Zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętzznych, ażeby opatrzył magazyn zasobny furażem, z funduszów puplicznych kupić się mającym, dla Kawaleryi polskiej w Warszawie konsystującej.

Zalecono wszystkim Dyrektorom, ażeby nominacye uczynione y uczynić się mające do gazet podali.

JW. Dyrektor Wewnętrzny, przybywszy na posiedzenie, przedstawił Komisyi umówione już warunki kontraktu z JP. Pradel, względem dostawienia żywności dla wojska.

Nominowała Komisya na Sędziów Ziemiańskich, Pisarzów Aktowych y Komorników następujące osoby w Departamencie Warszawskim:

Sąd Ziemiański w Warszawie: Swieszewski dawny Sędzia, Oyrzyński dawny sędzia, Józef Prażmowski Kasztelanic, Brzozowski bywszy Justitzrat.

Komornicy: Ustrzycki, Jan Burakowski.

Sądy Ziemiańskie w Łowiczu: Leszczyński Generał Powstania Rawskiego, Ignacy Plichta, Grünwald bywszy Justitzrat, Tomasz Byszewski.

Komornicy: Kacper Rutkowski, Paweł Boski.

Pisarz Aktowy w Łęczycy: Leo Strzałkowski.

Pisarz Aktowy w Rawie: Bonifacy Grotowski.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 111.

Dnia 2 Kwietnia po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbu, ażeby klasztor PP. Wizytek, na Lazaret obrócony, od podatków nadzwyczajnych uwolnił.

Rozmaite podania y memoryały, częścią do JWW. Dyrektorów po opinie y rezolucye odesłane, a częścią jako odpowiedzi nie potrzebujące, do akt złożone, co w Dzienniku Expedycyjnym jest zapisano.

Zalecono JW. Dyrektorowi Policyi, ażeby niepochowane na pobojowiskach za Wisłą ciała ludzkie y konie pogrześć kazał.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przybył na sesyą, y przedstawił już zawarty kontrakt z JP. Pradel. Komisya postanowiła, aby kopia tego kontraktu była posłana JW. Wy-

bickiemu w celu, iżby się w czynnościach swych względem opatrzenia wojska w żywność stosował do tego układu.

Zakończyło się posiedzenie ułożeniem responsu do JW. Wybickiego, który przeczytany y approbowany, jako jest w minucie u pióra, przesłać Mu zalecono.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 112.

Dnia 3 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego Sobolewskiego.

Przesłano zalecenie do Directorium Generalnego [1]), ażeby uchwałę względem Organizacyi Izb Administracyjnych Departamentowych y Izb Powiatowych odesłaną do rozstrząśnienia, z uwagi swemi do potwierdzenia Komisyi niezwłocznie podali Dyrektorowie.

Pozostałej wdowie po Franciszku Krantzu, zasłużonym Murgrabią koszar kadeckich, pensyą dożywotnią 300 złt. na rok wyznaczono, czego wykonanie Komisya Dyrektorowi Wewnętrznych Spraw poleciła swą rezolucyą.

Rapporta tygodniowe JWW. Dyrektorów Sprawiedliwości, Wewnętrznego y Wojny przeczytane, y do akt złożone, memoryały zaś jak w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, odesłane do JW. Dyrektorów.

Przychylając się do próśb Sądu Appellacyjnego Poznańskiego, y przełożenia Dyrektora Sprawiedliwości, zaleciła Komisya temuż, ażeby podał projekt względem przydania po czterech assessorów (cum voce consultativa) z pensyą 3000 złt. na rok do Sądów Appelacyjnych Departamentu Warszawskiego y Poznańskiego [2]).

Udecydowano, ażeby Wydział Sądu Głównego Miasta Warszawy, przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości do indagacyi osób przez Policyą aresztowanych wyznaczony, miał

---

[1]) »... gdy potrzeba jaknajprędszej organizacyi władz wykonawczych coraz bardziej czuć się daje«. (Zbiór II. 135).

[2]) Ob. alleg. l. 92.

moc rozsądzenia spraw, w których pieniężna kara 200 złt. lub osobista dwuniedzielnego więzienia nie będzie przechodzić. Podanie w tym projektu JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości polecone [1]).

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 113.

Dnia 3 Kwietnia po obiedzie.

W przytomności JWW. Działyńskiego Prezydującego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Roztrząsano projekt urządzenia tymczasowego Sądów Ziemiańskich, który jeszcze do poprawy przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości w wskazanych mu punktach odłożony.

Xawery Działyński Prezydujący.

SESYA 115 (sic!).

Dnia 4 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zwyczajne y codzienne rapporta o robotnikach na Pradze, y garnizonowe, oraz pierwszy rapport od administracyi Lazaretowej, liczbę chorych y na jakie choroby zawierający, przedstawione były Komisyi.

Przełożenie y projekt JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, który po odebranym od Izby administracyjnej Kaliskiej, y teraz przedstawionym Komisyi rapporcie proponuje, ażeby Probostwo Piotrkowskie XX. Piiarom na utrzymanie ich seminarium przez kommendę było oddane, poleciła Komisya do dania opinii JW. Stanisławowi Potockiemu.

Kommunikowaną przez JW. Prezesa Notę JP. Męcińskiego, skarżącego Kommendę z Regimentu X-a Jana Sułkowskiego, iż gwałt w domu brata jego popełniła, najechawszy ten dom, y broń do wojska należącą zabrawszy, odesłała Komisya do Xięcia Dyrektora Wojen-

[1]) Ob. alleg. l. 93.

nego, z zaleceniem na tejże nocie zakonnotowanym, ażeby wejrzał w istotę tego zażalenia, y przedsięwziął skuteczne szrodki zapobieżenia temu bezprawiu.

Nominuje Komisya za Sędziów Pokoju w Departamencie Warszawskim y Płockim następujące osoby:

Departament Warszawski

Sędziowie Pokoju w Warszawie: Prażmowski Kasztelan, Okęcki Podkomorzy War., Hrabia de Rivière Załuski.

Sędziowie Pokoju w Łowiczu: Rzeszotarski Sędzia bywszy, Rzętkowski z Kutna, Bogumił Załuski.

Departament Płocki.

Sędziowie Pokoju w Lipnie: Zboiński Kasztelan, Ośmiałowski Starosta Bobrownicki, Onufry Chełmicki.

Sędziowie Pokoju w Płońsku: Nakwaski Stolnik, Ignacy Jeżewski z Rydzewa, Ignacy Łepkowski.

Sędziowie Pokoju w Pułtusku: X-że Szembek Biskup płocki, Glinka Podkomorzy Rożański, Adam Krasiński S-ta Ciechanowski.

Nastąpiła po tym nominacya Sędziów Ziemiańskich, Pisarzów Aktowych y Komorników w Departamencie Płockim, jak następuje:

Departament Płocki

Sąd ziemiański w Lipnie. Sędziowie: Jan Nosarzewski z Nowogrodka, Paweł Paprocki, Ludwik Borzewski, Alexandar Rościszewski Pisarz. Komornicy: Franciszek Załęski, Woźnicki.

Sąd ziemiański w Płońsku. Sędziowie: Turowski z Gruduska, Antoni Grzybowski, Jan Zbierzchowski, Ostaszewski przeszły Justitzrat. Komornicy: Stanisław Sendzimir. Ignacy Młodzianowski.

Sąd Ziemiański w Pułtusku. Sędziowie: Michał Gniewosz, Stanisław Ślaski, Bartłomiey Kamiński, Jan Kijewski. Komornicy: Józef Czaplicki, Jan Dembiński bywszy Referendarz.

Pisarz Aktowy w Mławie: Józef Ostrowski z Kamienicy.

Pisarz Aktowy w Ostrołęce: Tomasz Klicki.

Ponieważ JP. Gzowski Komornik umieszczony już był w Sądzie Appelacyjnym Departamentu Bydgowskiego, a powtórnie przez omyłkę w Sądzie Ziemiańskim w Wrocławku położony, przeto na miejsce jego do Sądu Ziemiańskiego w Wrocławku nominuje Komisya JP. Nepomucena Milewskiego.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 116.

Dnia 4 Kwietnia po obiedzie.

W przytomności JWW. Działyńskiego Prezydującego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Dyrektor Spraw wewnętrznych komunikuje list JO. Xięcia Benewentu, w którym uwiadamia o woli N. Cesarza, ażeby 1500 ludzi do robót fortyfikacyi pod Modlinem było dostawionych, y wzywa, ażeby tej woli było zadosyć uczyniono. Podał potym tenże JW. Dyrektor Wewnętrzny tłomaczenie swoje względnie niezaniedbanych przez siebie szrodków dopełnienia tego, co żądanym było od urzędników francuzkich do fortyfikacyi w Modlinie. Oświadczył nakoniec, iż jeszcze się rozmówi z Generałem Le Marrois w tej okoliczności, a dopiero poda Komisyi szrodki, jakie w tej mierze użyć wypadnie.

Przybyły potym JO. X. Dyrektor Wojenny podał projekt opisu władzy swego urzędu — a co się tycze poleconego sobie projektu względem skompletowania legii pierwszej, podług woli Cesarskiej przez X. Benewentu oświadczonej, nie rachując chorych y Depôts do liczby etatem oznaczonej, gdy do tej liczby 5964 głów jeszcze niedostaje, proponował uchwałę nową Kantonistów, z Departamentów najmniej przechodem wojska uciśnionych, lub wysłanie officerów na werbunek do okolic przyległych Gallicyi. Propozycyą tę Xięcia Dyrektora wzięła Komisya do dalszej rozwagi.

Xawery Działyński, Prezydujący.

SESYA 117. Extraordynaryjna.

Dnia 5 Kwietnia w Niedzielę.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Powtórzone było czytanie komunikowanych na dniu wczorajszym: najprzód, listu Xięcia Benewentu, względem dostawienia 1500 ludzi do fortyfikacyi do Modlina; powtóre, tłomaczenie się w tej mierze JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych; potrzecie przełożenie, JO. X. Dyrektora Wojennego względem sposobów użyć się mających do skompletowania podług woli N. Cesarza legii pierwszej.

Przybył na posiedzenie JO. X. Dyrektor Wojny, y stosownie do powyższego przełożenia swego, podał projekt, ażeby Mu pozwolono było wysłać officerów na werbunek do okolic o dwie mile od granicy położonych, y do uskutecznienia tego zamiaru summę 60 tysięcy złt. ze Skarbu wyznaczono. Przyjęła ten projekt Komisya, a przeznaczając podług żądania X. Dyrektora na ten koniec 60 tysięcy złp., dołożono, iż wypłatę tej summy zacząć ma JW. Dyrektor Zastępca Skarbowego w pierwszej racie od 20 tysięcy złp.

Podane przełożenie przez JP. Mączyńskiego względem fabryk żelaznych y kopalniów odesłano do Dyrektora Spraw Wewnętrznych, przydając zalecenie oświadczenia temuż JP. Mączyńskiemu, iż Komisya wdzięcznie obywatelskie Jego myśli przyjmuje, nie znajduje jednak, ażeby to była pora przedsiębrania dzieł podobnych przy teraźniejszym interesów nawale.

Uproszony JW. Prezes, ażeby w interesie skargi JP. Męcińskiego przeciwko kommendzie Xięcia Sułkowskiego z stosownym przełożeniem napisał w imieniu Komisyi list do JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret.

Sesya z powodu jutrzejszego święta na dzień wtorkowy, to jest na 7 teraźniejszego miesiąca solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 118.

Dnia 7 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przeczytano list Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego, przez który oświadcza, iż pensyi, etatem oznaczonej, na potrzeby Ojczyzny odstępuje. W odpowiedzi swojej Komisya wyraziła, iż z powodu, ażeby talent y zasługa, darami fortuny nie zasilone, do chlubnego tego o wspólnictwo zaszczytnych ofiar ubiegania się, z ujmą sposobności służenia z użytkiem krajowi, przyniewolone być się nie zdawały, odstąpienie to przyjęte być nie może. Pochwaliwszy zaś godną uwielbienia hojność Członków tęż Izbę składających, oświadczyła Komisya, iż się nie zagradza nikomu droga do czynienia ofiar, jakie gorliwość doradzi y możność pozwoli.

Odpowiadając na zapytanie Dyrektora Sprawiedliwości, zalecono temuż, ażeby rezolucyą Komisyi pod datą 4 Kwietnia, moc sądzenia spraw policyjnych mniejszej wagi Delegacyi z Sądu Głównego miasta Warszawy wyznaczonej nadającą, do skutku przywiódł, oznaczywszy dla tejże Delegacyi komplet ze 3 osób, y pośpiech w wydawaniu wyroków podług najkrótszych formalności zaleciwszy [1]).

Przybywa na posiedzenie X. Dyrektor Wojny, y składa rozmaite rapporta, pisma y przełożenia. Najprzód rapport zwyczajny tygodniowy; ten przeczytany y do akt złożony. Powtóre rapport Generała Giełguda, tymczasowie w kommendzie rannego JW. Generała Dąbrowskiego nad korpusem pod Gdańskiem będącym zastępującego, w którym o chwalebnych wojska naszego utarczkach donosi; list pochlebne Polakom odwagi ich świadectwo JW. Marszałka Lefèbre zawierający, y odpis swój tych, którzy się szczególniej popisali na wezwanie tegoż JW. Marszałka mianujący, przyłącza. Wdzięcznym przejęta uczuciem Komisya, pospieszyła na przełożenie X. Dyrektora Wojennego, przez rezolucyą in actis, wyznaczyć podobną JP. Giełgudowi pensyą, jaką dla JPP. Generałów Zajączka y Dąbrowskiego ustanowiła, y in vim tejże 18 tysięcy złt. dla niego do Skarbu assygnowała. Kommunikował po trzecie X. Dyrektor list JP. Lipińskiego, zapytującego się, czyli polecone mu powstania w Województwie Malborskim uformowanie mimo przeszkód, które przekłada,

[1]) Ob. alleg. l. 93 i 94.

ma przywieść do skutku. Czytane były po czwarte listy Marszałka Lefèvre do Kamery Kwidzyńskiej, tejże do Ordonatora Francuzkiego etc., z których to pism okazuje się, iż wszelki wpływ Rządu Narodowego w tamtej części kraju jest wstrzymany. Zalecono ustnie Xięciu Dyrektorowi Wojennemu odpisać JP. Lipińskiemu, iżby się z powstaniem w Województwie Malborskim wstrzymał do dalszych rozkazów, a oraz udecydowano, ażeby pisany był list do JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret z przełożeniem, iż ponieważ Departament Bydgowski, który pod zwierzchnictwem Kamery Kwidzyńskiej zostawał, jako część Polski w Dekrecie Cesarskim stanowiącym Komisyą jest wyrażony, słuszną jest rzeczą, ażeby reszta Pruss Polskich, czyli Województwo Malborskie, chociaż podobnie pod Kamerą Kwidzyńską zostaje, do Departamentu Bydgowskiego było przyłączone. Przedstawił po piąte list Xięcia de Neuchatel, uwiadamiający o woli N. Cesarza, ażeby niektórzy Officerowie, z Legii Włoskiej przybyli, nowe korpusa wojskowe formowali. Dalej czytany był po szóste rapport Generała Zaiączka, y do tegoż rapport JP. Mirosławskiego, z których się okazuje, iż znaczna część wojska Legii drugiej jest bez siodeł, obuwia y innych potrzeb, a niedostatek ten cierpi z powodu nieodebranego obrachunku od Kommissoryatu Kaliskiego. W celu zaradzenia temu zalecono przez rezolucyą in actis, ażeby JW. Dyrektor Wewnętrzny y JO. X. Dyrektor Wojenny znieśli się z sobą y skuteczne przedsięwzięli szrodki, a dla zapewnienia wszystkim Dywizyom regularnej wypłaty, oddzielne kassy dla nich oznaczyli. Przedstawił po siódme X. Dyrektor Wojenny zapytania do siebie uczynione od Izb Administracyjnych Departamentu Warszawskiego y Płockiego względem wątpliwości Pospolitego ruszenia tyczących się. Nakoniec po ósme podał X. Dyrektor prośbę JP. Folino dawnego Officera Artyleryi Polskiej, y za jego wstawieniem się, Komisya powróciła tegoż JP. Folino swą rezolucyą do pensyi, jaką brał za czasów Polskich.

Po wysłuchaniu (ułatwieniu) w tym sposobie niektórych przełożeń X. Dyrektora Wojennego, przystąpiła Komisya do słuchania przybyłego JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych.

Doniósł ten, iż JP. Intendent Vincent oświadczył, iż na mocy danych sobie rozkazów od Generalnego Intendenta Daru, jest w zamiarze przedania przez licytacyą towarów angielskich Kupcom Warszawskim zasekwestrowanych, y dla tego żąda wyznaczenia obszernego domu za skład tychże towarów do sprzedaży służyć mającego. Czytał JW. Dyrektor Wewnętrzny odpis swój JP. Vincent, w którym wyraża, iż gdy za towary te już przez kupców Warszawskich zapłata do Skarbu Francuzkiego jest wniesiona, byłoby niesprawiedliwością pozbawiać ich opłaconej własności. Przychylając się do słusznego przełożenia JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, gdy ta okoliczność już była N. Cesarzowi przez JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret przedstawiona, y na to niema responsu, osądziła Komisya potrzebą udać się powtórnie z prośbą y wstawieniem się za temiż kupcami przez Notę JO. X-u Benewentu podać się mającą.

Na doniesienie przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości sobie uczynione, iż JP. Józef Kurowski złożył urząd Konsyliarza Sądu Appellacyjnego Kaliskiego, z podanych przez tegoż Dyrektora Kandydatów, nominuje Komisya na to miejsce JP. Schrödera bywszego Justitzrata, o czym przez rezolucyą donieść JW-u Dyrektorowi Sprawiedliwości Kancellaryi zalecono.

Na przełożenie Sekretarza zalecono JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby podług podpisanej tabelli Kancellaryi y służącym Komisyi miesięczną wypłacał należytość.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 119.

Dnia 8 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zaczętą sesyą od zwykłego przeczytania protokółu zagaił JW. Prezes przez komunikacyą listu sztafetą dnia wczorajszego od JW. Wybickiego Pełnomocnika odebranego. List ten z Płocka nazajutrz po Jego z Głównej kwatery Cesarskiej powrocie pisany, przyjemne o łaskawości N. Cesarza zawiera uwiadomienia. Oddany do pióra.

Podał potym JW. Prezes list JO. Xięcia Benewentu, polecający Komisyi interes JP. Młodzianowski(ej), która o dzierżawę 24-letnią Dóbr Narodowych Ożarowa uprasza. Niemożność uskutecznienia tej prośby w ułożonym odpisie X-u Benewentskiemu, y przez JW. Prezesa podpisanym, przełożona została.

W ciągu sesyi nadeszły dwie expedycye: piewsza list dawniejszy JW. Wybickiego dnia 4 Kwietnia z Finckensztein Głównej kwatery pisany, który po przeczytaniu do pióra oddano; list ten zawierał opis łaskawego przyjęcia przez Cesarza JW. Wybickiego y treść z nim rozmowy. Druga expedycya była od JW. Zaiączka Generała Dywizyi, zawierająca przełożenie, ażeby Komisya dozwoliła JP. Męcińskiemu, podług wyłuszczonego w przyłączonym od niego piśmie sposobu, dokompletowania Regimentu Kawaleryi Krakowskiej z 400 głów składającej się — do tysiąca ludzi. Projekt ten po opinią do JO. Xięcia Dyrektora Wojennego odesłano.

Przesłane od Directorium uwagi y poprawy Organizacyi Izb Administracyjnych oddała Komisya do roztrząśnienia y opinii JW. Bielińskiemu y Działyńskiemu.

Czytano potym przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, przy przesłaniu prośby obywatelów Rawskich, ażeby Sąd Ziemiański w Rawie osobno był ustanowiony. Podobna prośba miasta Rawy była przeczytana. Z tej okazyi odnowiona była kwestya względem odpowiedzi na podobne żądania obywatelów Sieradzkich y Łęczyckich. Przedstawił Sekretarz podany dawniej przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości projekt do odpisu Obywatelom Sieradzkim, y podobnie uformowanej przez siebie do Obywatelów Łęczyckich odezwy. Decyzyą w tej mierze Komisya do dalszego czasu odłożyła, oświadczając dla Obywatelów Rawskich gotowość pozwolenia, ażeby w Rawie Pisarz Aktowy był ustanowiony.

Na wniesienie JW. Stanisława Potockiego, iż w teraźniejszym czasie najważniejszą sprawą Komisyi być powinno obmyślenie zasiłków dla Skarbu Publicznego, uproszony został JW. Bieliński, ażeby zatrudnił się wystawieniem stanu tegoż Skarbu, w celu jak najdokładniejszego wyświecenia tegorocznego defficit y podania sposobów, jakiemi może być zastąpiony.

JW. Dyrektor Policyi, przybywszy na sesyą, doniósł, iż JP

Łochocki, obrany Prezydentem Miasta Warszawy, urzędu tego nie przyjął; przekładał więc potrzebę, ażeby Komisya, nie odkładając rzecz do nowej miasta elekcyi, na ten raz Prezydenta nominowała — kwestyę tę wzięto do deliberacyi.

Kommunikowany przez tegoż JW. Dyrektora Policyi rapport wysłanego przez niego JP. Kraińskiego, do zasięgnienia dokładnej wiadomości, o zamysłach Moskalów stawiania mostów na Bugu do przeprawy w Gallicyą, przesłać JW. Ministrowi Sekretarzowi Stanu Maret przy Dzienniku Sesyów za potrzebę osądziła.

Przybywa na posiedzenie JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, y przedstawia Komisyi list JP. Generalnego Intendenta Daru, do siebie pisany, w tej treści: iż odtąd dostawianie furażów dla wojska dziać się będzie tylko w miejscach Etappes zwanych, jako w Kraju Sprzymierzonym, to jest iż władze miejscowe dostawiać mają te furaże, a zyskane kwity przyjęte y porachowane będą przy ostatecznej między obydwoma Rządami likwidacyi. Prosi JP. Daru, ażeby Izby Administracyjne były wezwane, iżby czynnie przykładały się do exekucyi tej decyzyi, oświadcza, iż zaleci Kommisarzom Wojennym Francuzkim, ażeby jak najdokładniej porządek w wydawaniu kwitów zachowywali, nic nad potrzebę nie wymagali, y wszelkim nadużyciom zapobiegać starali się. Te dyspozycye jednak nie uwalniają Departamentów od uiszczenia się w zaległościach kontrybucyi in natura Dekretem 13 Xbris 1806 nakazanej, po której zupełnym wydaniu, wszyscy z linii przechodu amplojowani Francuzcy będą ściągnięci, a cała czynność władzom miejscowym będzie powierzona, na wezwanie w samych tylko miejscach etappes zwanych Kommissarzów Wojennych Francuzkich.

Przywołany przy końcu sesyi JW. Paweł Bieliński Konsyliarz powrócony z Bydgoszczy opowiadał różne szczegóły swojej missyi. Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 120.

Dnia 9 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Na uczynione doniesienie przez JW. Dyrektora Policyi, iż JP. Wulfers mianowany dawniej w liczbie Konsyliarzów Izby Administracyjnej Warszawskiej urząd swój złożył, Komisya z podanych przez wzwyż rzeczonego Dyrektora Kandydatów nominuje na wakujące miejsce JP. Józefa Zabłockiego.

Wyłożone na sekretne wydatki czerw. złotych 50, ażeby ze Skarbu na ręce y za kwitem JW. Stanisława Potockiego były zapłacone, zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbu.

Przybyły na posiedzenie X. Dyrektor Wojenny przedstawił Komisyi nadesłany Mu przez JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret Dekret Cesarski formacyą Gwardyi Lekkokonnej Polskiej przepisujący.

Na przełożenie tegoż JO. X. Dyrektora Wojennego ustanowiono, iż płaca Officerów nie do daty Patentów, następnie dopiero wydawać się mianych, ale stosowana być powinna do czasu, w którym szarżę jaką w korpusie objęli. Co się tycze starszeństwa, to z względu na dawne Patenta ułożone być ma. Obszerniej w rezolucyi in actis [1]).

Za wnioskiem także JO. Xięcia Dyrektora Wojny, pracującym dawniej w Kommissoryacie Wojennym summę 2800 złt. do Skarbu zaassygnowano.

Nad przesłanym sobie listem JP. Vincent, żądającym przyprowadzić do skutku przedaż zasekwestrowanych towarów angielskich kupcom Warszawskim, y nad uprojektowanym odpisem JW. Dyrektora Wewnętrznego, zastanawiała uwagę Komisya, y myśli swoje w tej mierze przywołanemu temuż JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych komunikowała.

Ogłoszenie względem loteryi przedstawione Komisyi przez Dyrektora Zastępcę Skarbu drukować dozwolono.

Na przełożenie Dyrektora Zastępcy Skarbu pozwoliła Komisya, ażeby kupcy, jadący na jarmark Lipski, monetę srebrną Francuzką, Lunebursk y Saską wywieźć mogli.

Nim generalny rachunek nastąpi między kassą Departamentową y Miasta Warszawy, za przełożeniem Dyrektora Policyi, zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbu, ażeby z kassy

---

[1]) Ob. alleg. l. 95.

generalnej na umundurowanie rekruta w liczbie 900 z Warszawy wydać mianego, summę 30 tysięcy złp. wypłacił.

Sesya na po obiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 121.

Dnia 9 Kwietnia po obiedzie.

W przytomności JWW. Gutakowskiego Prezydującego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Podany z uwagami y poprawami od Directorium Generalnego projekt Organizacyi Izb Administracyjnych po dostatecznym w przytomności całego składu Directorii, to jest JW. Łubieńskiego, Brezy, Xięcia Poniatowskiego, y Alexandra Potockiego, roztrząśnieniu, przyjęty został[1]).

Gutakowski.

SESYA 122.

Dnia 10 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przyjęta dawniej propozycya Xięcia Dyrektora Wojennego, ażeby ilość sukna, przez Dyrektora Spraw Wewnętrznych wojsku udzielić się mająca, z płacy dla wojska nie była potrącaną, przez dzisiejszą rezolucyą została potwierdzona, y JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych przesłana.

Płacę półroczną JPP. Rabbé y Schuch ordynansom Komisyi w kwocie 1200 złt. dla każdego, do JW. Dyrektora Zastępcy Skarbu zaassygnowano.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości w rapporcie tygodniowym wyrażone, dieta dla wysyłanych Assessorów do złt. 18, a Sekretarzom do złt. 12 podwyższyła Komisya, dodając w tejże rezolucyi, ażeby JW. Dyrektor Sprawiedliwości podania rapportów względem przychodów sądowych przyspieszenie Sądom zalecił.

---

[1]) Ob. all. l. 96.

Na wstawienie się JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, JP. Arcelewskiemu, dawniej przy loteryi użytemu, zaległą pensyą od 1 Lutego wypłacić nakazano, a nadal po złt. 100 na miesiąc pensyi wyznaczono.

Z podanych przez JW. Dyrektora Zastępcy Skarbu Kandydatów, za Konsyliarzy Izb Administracyjnych do Deputacyi cełł y akcyz nominuje Komisya następujących:

w Departamencie Warszawskim: Onufrego Wilkanowskiego, Franciszka Andrychiewicza, (Hieronima) Kostecki(ego).

W Departamencie Poznańskim: Chmielewskiego z Ryczywoła, Rothe dawnego Konsyliarza Akcyzy, Karola Bronikowskiego.

W Departamencie Kaliskim: Moskorzewskiego, Kaźmierza Wichlińskiego, Szczanieckiego przeszłego Konsyliarza Izby.

W Departamencie Płockim: de Diesenstein dawnego Konsyliarza, Antoniego Gostkowskiego. Ignacego Dzierzbickiego.

Rozwięzując zapytanie Sądu Głównego Miasta Warszawy, stosownie do przełożenia JW. Dyrektora Sprawiedliwości, oświadczyła Komisya przez swą rezolucyą do tegoż JW. Dyrektora przesłaną, iż chociaż Uchwałą pod dniem 17 Marca wszelkie kwestye względem małżeństw, między małżonkami w kościołach Dyssydentckich na mocy poprzedzających rozwodów Regencyjnych skojarzonych, zawiesić do dalszego czasu zalecono, z tym wszystkim wspomnione zalecenie nie powinno ogłoszenia wyroków już za Rządu zeszłego w takowej materyi ferowanych wstrzymywać [1]).

Podług podania JW. Dyrektora Sprawiedliwości na miejsca wakujące do Deputacyi rewizyi hypotek w Poznaniu po JP. Stanisławie Kurowskim nominuje Komisya JP. Stawińskiego, a na miejsce wakujące po JP. Dankelmanie JP. Schrödera.

---

[1]) Ob. all. l. 97.

Różne memoryały, podania, y rapporta częścią do akt. częścią do JWW. Dyrektorów po opinią lub odpowiedzi, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, odesłane zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 123.

Dnia 11 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, za zniesieniem się z Izbą Edukacyjną, y na prośbę JM. X. Onufrego Kopczyńskiego Prowincyała Pijarskiego, podany projekt przyjęła Komisya, y rezolucyą swoją in actis zaleciła Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby Probostwa Piotrkowskiego per Commendam Rektorowi Szkół (Pijarskich) Piotrkowskich oddanie uskutecznił, y przyspieszył podanie à loci Ordinario bez zwłoki aktualnego Rektora szkół y Seminarii Piotrkowskich, do Prezenty Komisyi. — Obszerniej w rezolucyi [1]).

Przybyły JW. Dyrektor Policyi podaje prośbę Magistratu miasta Warszawy, ażeby Komisya, po złożeniu urzędu przez JP. Łochockiego, Prezydenta Miasta Warszawy nominowała. Uskutecznienie tej prośby wzięto do deliberacyi.

W skutku danego sobie na dniu 8 b. m. zlecenia, JW. Bieliński Członek Komisyi, czytał tabelle komparacyjne przychodów publicznych za czasów Rządu Pruskiego, y sperandy teraźniejszych, z pięciu Departamentów Warszawskiego, Poznańskiego, Kaliskiego, Płockiego y Bydgowskiego, oraz etat spodziewanych rocznych wydatków, z okazaniem wypadającego defficit, do którego zapełnienia przełożył ustnie, iż innego nie znajduje sposobu jak pożyczkę. Po oświadczeniu należytej za podjętą pracę JW. Bielińskiemu wdzięczności, materyą tę ważną do dalszej wzięła rozwagi.

Przybywa na posiedzenie JO. X. Dyrektor Wojny. Na Jego przełożenie uchwalono, iż ponieważ pułki konne, etatem

[1]) Ob. alleg. l. 98.

ustanowione, potrzebują znacznej liczby do kompletu przepisanego, do czego ludzie zebrani y konie z powstań są przeznaczone, przeto nim do formowania nowych pułków przyjść może, ludzie zaciągnieni przez JP. Generała Męcińskiego do pułków konnych lub jednego z nich w Legionie drugim wcieleni być mają. JP. Męcińskiemu za okazaną gorliwość obywatelską wdzięczność oświadczono, a przywiedzenie do skutku tego rozrządzenia X-u Dyrektorowi zalecono, jako w rezolucyi in actis.

Kommunikuje Xiąże Dyrektor rapport Komisyi Wykonawczej Powiatu Lelowskiego y Siewierskiego, z doniesieniem o różnych gwałtach przez X-a Jana Sułkowskiego, Pułkownika formującego regiment, zdziałanych. W celu zapobieżenia tym nieprzyzwoitościom, zalecono Xięciu Dyrektorowi Wojny, ażeby niezwłocznie temuż Pułkownikowi Xięciu Janowi Sułkowskiemu do explikacyi przed sobą stawić się rozkazał, y podług przepisów praw wojskowych postąpił.

Na dokończenie opatrzenia kawaleryi Legii drugiej, stosownie do przełożenia Xięcia Dyrektora Wojennego jeszcze na dniu 7 praesenti uczynionego, zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbu, ażeby summę 70 tysięcy za kwitem Xięcia Dyrektora Wojny wypłacił.

Sesya na poniedziałek solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 124.

Dnia 13 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zalecono JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby w celu opatrzenia kraju w sól potrzebną, wysłał do Berlina JP. Taylera Konsyliarza Izby Departamentu Poznańskiego, a do Wieliczki JP. Macieja Wodzińskiego. Instrukcya wydać się im mająca przeczytana, y do akt złożona. Na podróż zaś JW. Dyrektorowi potrzebnego funduszu wyznaczenie poleciła Komisya.

Oddany do przejrzenia y dania opinii projekt względem cła JW. Bielińskiemu Członkowi Komisyi był roztrząsany. Ugodzono się cła do 6 od sta były podniesione, w czym jednak ostateczna decyzya do podania wygotowanego projektu odłożona.

Przez przybyłego na posiedzenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych komunikowane były listy tak do niego, jako y do JWW. Stanisława Potockiego y Bielińskiego od JW. Pełnomocnika Wybickiego pisane, w których, donosząc o trudach y zabiegach swoich w staraniu przystawienia żywności dla wojska, żąda, ażeby dla ułożenia się w tej mierze JW. Dyrektor Wewnętrzny na krótki czas do niego przyjechał, JP. Tiessa z Kancellaryi swojej przysłał, równie jako y pieniędzy na zapłatę skontraktowanych na rzecz układu tu zawartego produktów. Uwiadomił JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych Komisyą, iż niezwłocznie JP. Tiess y summę 30 tysięcy talarów wysyła, sam zaś jako nieodstępnie tu potrzebny jechać tam nie może.

Wezwanemu JW. Dyrektorowi Policyi zalecono ustnie, ażeby nakazanego y drukiem już obwieszczonego podatku na miasto Warszawę, jako składki na utrzymanie parku 100 koni do posługi wojska Francuzkiego, w celu zabezpieczenia koni obywatelskich od arbitralnego koni zabierania nałożonej, exekucyą do dalszego rozkazu wstrzymał.

Na przełożenie przybyłego JO. Xięcia Dyrektora Wojny, zalecono onemuż, ażeby niezwłocznie do korpusu Generała Zaiączka dla każdego pułku po czterech wysłał Chirurgów, dla których płaca podług etatu zapewniona.

Komunikuje X. Dyrektor listy Xięcia de Neuchatel, z przyłączonemi dwoma Dekretami Cesarskiemi, z których pierwszy powiększenie wojska Polskiego 15 tysiącami, przeznaczając na skompletowanie Legii Włoskiej 6.600 głów, stanowi, drugi formacyą Gwardyi Cesarskiej przepisuje.

Komisya, chcąc upewnić wojsku krajowemu regularną wypłatę oznaczonego mu etatem żołdu, oraz funduszów na umundurowanie y rekwizyta ustanowionych, na przełożenie JO. X. Dyrektora Wojny, poleciła Dyrektorowi Zastępcy Skarbu, ażeby fundusz, etatem dla wojska uchwalonym wyracho-

wany, regularnie na każdy miesiąc, za rekwizycyami Dyrektora Wojny bez pośredniej do Komisyi referencyi do niezwłocznego wypłacenia assygnował, nie łącząc w to summ za uchwałami Komisyi na umundurowanie y różne sprawunki już wypłaconych.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 125.

Dnia 14 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JP. Folino, dawny Officer Artylleryi Polskiej, który przez rezolucyą Komisyi 7 praesentis wydaną zyskał zwrot do wyznaczonej za czasów Polski wysłużonej pensyi, w hołdzie wdzięczności przyniósł Mappę Polski, przez siebie dawniej sporządzoną do składu Archivi Komisyi. Dar ten Komisya mile przyjmując wezwała go do sali posiedzeń, y podziękowanie oświadczyła.

Rezelwując podany Memoryał JP. Janiszewskiego Kapitana Adjoint w wojsku Francuzkim, o zapłacenie zgubionych na poczcie rzeczy dopominającego się, po przeczytaniu obszernego tłomaczenia Administratora Generalnego Poczt w tej mierze nadesłanego, Komisya zaleciła JW. Dyrektorowi Policyi, ażeby supplikantowi stosownie do opinii JW. Administratora Poczt odpowiedział, dodając, iż się nie zagradza JP. Janiszewskiemu poszukiwania w Sądzie dalszego swojej szkody zwyczajną drogą.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przekłada, iż przy odbieraniu pozostałości z summy miliona franków, przez N. Cesarza Rządowi Narodowemu użyczonych, urzędnicy Francuzcy potrącają niektóre kwoty, o których rzeczywistości wprzódy przekonać się należy.

Zalecono Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych Zastępcy Skarbowego, y Wojennemu, ażeby zniósłszy się z sobą, y przyzwoitą instrukcyą przepisawszy, najmocniejsze przesłali nakazy Izbie Administracyi Departamentu Kaliskiego, do odebrania, a Kommissoryatowi Wojen-

nemu tegoż Departamentu do oddania przed tąż Izbę rachunku, tak z wszelkich przychodów pieniędzy y rekwizytów, jako y wydatków na oporządzenie wojska wyłożonych. Rachunek ten jak najspieszniej ma być ukończony, y wszelkie remanenta zrealizowane.

Ponowiono zalecenie pod dniem 27 Lutego Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego wydane, ażeby wysłanie Kommissarzów do odebrania rachunków od Izb Administracyjnych Departamentowych podług obmowy wyżej wyrażonej rezolucyi było przyspieszone.

JP. Zieliński Konsyliarz y Pułkownik Strzelców przypuszczony na sesyą przedstawił Komisyi proklamacyą JW. Pełnomocnika Wybickiego, do spiesznego tegoż Pułku Strzelców wystawienia zachęcającą, którą Komisya wydrukować rozkazała.

Na przełożenie Dyrektora Zastępcy Skarbowego, JP. Stockmanowi pensyą roczną 400 talarów, którą miał od zeszłego Rządu, potwierdzono, z obowiązkiem kontroli robót złotniczych, w czym danie instrukcyi Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego polecono.

Przybył JO. Xiążę Benewentu, w pierwszym pokoju od JWW. Dyrektorów, w drugim od JWW. Członków Komisyi Działyńskiego y Sobolewskiego przyjmowany, y do sali posiedzeń wprowadzony. Zasiadłszy obok JW. Prezesa, po odbytej prezentacyi Komisyi dwóch Officerów Francuzów, mianowanych przez N. Cesarza Pułkownikami en Second w Pułku Lekkokonnym Gwardyi przez Dekret świeżo wydany ustanowionej, oświadczył, iż gdy najwyższem jest życzeniem N. Cesarza, ażeby formacya tej Gwardyi, a przynajmniej pierwszego szwadronu była przyspieszona, nie wątpi, iż Komisya wszelkiego starania y usilności przyłoży do uskutecznienia tej woli Cesarskiej. Odpowiedział JW. Prezes, iż Komisya, przez swą do Narodowej Młodzieży odezwę zalecenie to uprzedziwszy, nieomieszka y teraz użyć wszelkich sposobów, jakie będą w jej mocy, ażeby zbawienne y chlubne dla Narodu Najj. Cesarza zamiary najprędzej do skutku były przywiedzione. Po nadejściu JO. Xięcia Benewentu odprowadzonego podobnym, jako y był wprowadzony, sposobem X. Dyrektor Wojny doniósł, iż już odebrał Patenta dla Office-

rów tejże Gwardyi do expedyowania, y rozkaz znoszenia się z prezentowanemi dziś Officerami, w rychłym onej utworzeniu, do czego ustne od Komisyi zachęcające JO. Xiąże Dyrektor odebrał zalecenie.

Na prośbę Dyrektora Zastępcy Skarbowego y Wojennego, Komisya deleguje Członków swoich JWW. Działyńskiego, Bielińskiego, y Sobolewskiego, do ułożenia wzajemnego między temiż JWW. Dyrektorami obrachunku.

Żądanie Directorium Generalnego, ażeby myśli do utworzenia Gwardyi Narodowej, dawniej do pióra złożone, y Organizacyą Izb Wykonawczych Powiatowych w celu podania uwag y uformowania projektu były mu przesłane, zalecono Sekretarzowi uskutecznić.

Reszta należytości Officyalistom Policyjnym do 15 Kwietnia w kwocie 2.700 złt., a od tego dnia miesięczna im opłata w sumie 5.900 do Skarbu zaassygnowana, równie jak y 3.166 złt. gr. 20 miesięcznego na expensa extraordynaryjne y sekretne Policyi wydatku.

Czytano różne Memoryały, y te, jako w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, przez odesłanie do JWW. Dyrektorów, ułatwione zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 126.

Dnia 15 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Gutakowski uwiadomił Komisyą, iż na dni kilka z Warszawy chce się oddalić y na wieś wyjechać.

Przychylając się do przełożenia Dyrektora Sprawiedliwości, na dniu 8 Kwietnia podanego, odpowiedź Jego Sądowi Głównemu miasta Warszawy, na zapytanie dnia 7 Kwietnia uczynione, jak sobie ma postąpić względem żądanego przez Kupca Żyda podniesienia konkursu, pod dniem 8 Kwietnia wydaną, approbuje Komisya.

Podany przez JW. Dyrektora Zastępcę Skarbowego pro-

jekt, zawierający urządzenie ceł, z podniesieniem onego y porównaniem dla wszystkich zagranicznych towarów po 6 od sta, wyjąwszy opłatę od towarów Francuzkich dawniej do 1 od sta ustanowioną, z ponowieniem zakazu wprowadzenia towarów angielskich, z zachowaniem wreszcie wszelkich innych przydatków y urządzeń Pruskich, jako jest obszerniej w Uchwale wypisano, po dostatecznym roztrząśnieniu przyjęty y podpisany został [1]).

Równie na przełożenie JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, ustanowiono, iż papier stęplowany podług ceny bywszego rządu ma być do wszystkich czynności zażywany, o czym publiczność ma być przez Uniwersał uwiadomiona. Po wyrachowaniu zaś, co będzie z mniejszym Skarbu kosztem, czy z Departamentów papier tu sprowadzać y po zastęplowaniu nazad go rozsyłać, czy Regentów Stęplowych ustanowić do stęplowania po Departamentach, sposób, który się oszczędniejszym okaże, aby był przez JW. Dyrektora Zastępcę Skarbu użyty, zalecono. Jako w rezolucyi in actis [2]).

Nadszedł JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, y komunikował Komisyi list Generała Le Marrois w tym momencie odebrany, a zawierający nagłą rekwizycyą materyałów do mostu pod Modlinem, do uskutecznienia niepodobną, y dla wielkiej ilości wypisanych materyałów, y dla żądania niezwłocznego ich dostawienia. Dolegliwych z tego powodu uczuciów y żalu przez JW. Dyrektora wynurzenie koiła Komisya tą uwagą, iż poświęcenie osobistych przykrości wielkiemu zamiarowi ulgę przynieść powinno, równie jak y to przekonanie, iż pracowita wytrwałość, której sam JW. Dyrektor chwalebny przykład daje, jedynie nas zbawić może. Niemniej jednak sądzi Komisya, iż niepodobieństwo uskutecznienia rekwizycyi otwarcie zapowiedzieć wypada.

Przybyły JO. X. Dyrektor Wojny komunikuje najprzód list JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, w którym przyznaje, iż chociaż X-że Sułkowski nadetatowy z rozkazu N. Cesarza formuje Regiment, jednak pod zwierzchność wojskową Narodowego Rządu podpada. Po-

[1]) Ob. alleg. l. 99. [2]) Ob. alleg. l. 100.

wtóre przedstawił X. Dyrektor list Generała Zaiączka, w którym prosi o 150 tysięcy złt. na żołd Legii drugiej za miesiąc Kwiecień, o 2.000 rekruta do 1° i 2° Regimentu, y przyspieszenie przez Rząd kantonu, o przysłanie do korpusu Doktora Chirurga, obuwia, koszul, płaszczów, tornistrów, y naczyń polowych. W tymże liście donosi JP. Generał Zaiączek, iż Generałowi Skórzewskiemu dał rozkaz wybrać z Kantonu Kaliskiego 2.000 rekruta do Regimentów Legii północnej. Nakoniec uwiadomił X. Dyrektor Komisyą, iż Korpus Generała Dąbrowskiego o podobnych, jak y Generała Zajączka, rekwizytów nadesłanie uprasza. Odłożywszy tę materyą Komisya do jutrzejszej sesyi, deliberowała nad koniecznym obmyśleniem szrodków do zasilenia Skarbu Publicznego, nie przewidując innych nad jedną pożyczkę.

Nadesłane przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych nowe skargi y zażalenia Deputacyi Powiatów Lelowskiego y Siewierskiego na Xięcia Jana Sułkowskiego zlecono komunikować Xięciu Dyrektorowi Wojennemu.

Na przełożenie tegoż Xięcia Dyrektora postanowiono, ażeby Izba Administracyi Departamentu Bydgowskiego przystąpiła do uorganizowania Pospolitego Ruszenia, y wybrania Rekruta z 10 dymu, y konia z 40-o, w Województwach Malborskim, Pomorskim y Chełmińskim. Czego uskutecznienie X. Dyrektorowi Wojennemu polecono, jako obszerniej w rezolucyi [1]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 127.

Dnia 16 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Prezes złożył list od JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret odebrany, y odpowiedni na zapytanie względem X. Jana Sułkowskiego uczynione, w którym tenże JW. Minister wyraża, iż wątpliwości nie podlega, y nic nie

[1]) Ob. alleg. l. 101.

przeszkadza, aby Zwierzchnia Władza praw swoich nad sobie podległym nie użyła.

Doniósł także JW. Prezes, iż odebrał od Generała Zaiączka list, w którym podobne, jak w liście do X-a Dyrektora Wojennego wczoraj komunikowanym, żądania są zawarte.

W skutku uczynionego obrachunku przez uproszonych Członków Komisyi między JW. Dyrektorem Zastępcą Skarbowego, a JO. X. Dyrektorem Wojennym, zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby resztującą summę złp. 174.171 gr. 28 z obrachunku powyżej wzmiankowanego wynikłą, za kwitem X. Dyrektora Wojny według sposobności kassy wypłacił.

Na przełożenie Dyrektora Zastępcy Skarbu, Komisya, potwierdziwszy wyrok tego JW. Dyrektora skazujący wina Samuela Hirszel pod konfiskatę, przez wzgląd na jego ubóstwo od osobnej kary zapłacenia wartości zabranego wina uwolniła.

Odpowiadając na zapytanie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, lubo uznano słuszność, ażeby procent od depozytowych pieniędzy zbyt wysoki nie był wybierany, że jednak odmiana w tej mierze ciągnęłaby za sobą nowe i szczególne opisy, do których Rząd tymczasowy przystępować nie widzi potrzeby, oświadczyła przez swą rezolucyą Komisya, aby urządzenie przeszłego Rządu względem procentów od summ depozytowych było zachowane, z warunkiem jednak, aby te półtrzecia procentu, które dawniej do Praemienfonds wchodziły, w kassie sądowej były nietykane, aż póki w tej mierze inne nie wyjdą przepisy.

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Policyi, zaleciła onemuż przez swą rezolucyą Komisya, ażeby, jeżeli Benjamin Józef Adelberg przystawi koni parę z zaprzęgą y wóz, które za zdatne uznanemi będą, wniesione jako stroff do kassy Policyjnej duk. 100 były mu zwrócone.

Zapatrując się na smutny stan Skarbu Narodowego, który w takim jest niedostatku, iż nawet na zapłatę wojsku w teraźniejszym miesiącu niemasz funduszu, y troskliwa, ażeby temu niedostatkowi jak najrychlej y najskuteczniej było zaradzono, poleciła Komisya Członkom swoim JW. Stanisławowi Potockiemu y Bielińskiemu, ażeby wszystko pod dojrzałą

wziąwszy rozwagę, najstosowniejsze do zabieżenia złemu wskazując szrodki, myśli swoje podali na następującą sesyą.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości względem sprawy pozostałych sukcessorów Grudzińskiego odpowiedziano, iż cała ta okoliczność do sądu przyzwoitego odesłana być powinna.

Zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby podług przyłączonej specyfikacyi, za zniesieniem się z Dyrektorem Policyi, ubogim ludziom, którym konie na uformowanie parku do Płocka były zabrane, należność podług urzędowej taxy z Skarbu publicznego była wypłacona.

Na zalecenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, Komisya JP. Gołaszewskiego bywszego Sędziego Ziemiańskiego, Komornikiem bezpłatnym przy Sądzie Ziemiańskim Warszawskim nominuje.

W ciągu sesyi rozmaite memoryały, y podania, po opinie y odpowiedzi do Dyrektorów odesłano, inne do akt złożyć kazano, jak jest zapisano w Dzienniku expedycyjnym.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 128.

Dnia 17 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, y Sobolewskiego.

Na odebrany list z Berlina od Królewskiej Głównej Stęplowej y kart Kamery, z żądaniem, aby rachunek przez Izby Administracyjne był oddany z przychodu stępla do czasu ustanowienia Rządu Polskiego, oraz papier stęplowy y materialia były odesłane, w przyjętym odpisie odpowiedziano, iż gdy do 1 Lutego dochody publiczne były pod zarządzeniem Intendentów Francuzkich Prowincyonalnych, do nich się przeto po rachunek udać należy. Od 1-go Lutego zaś, gdy na mocy Dekretu Cesarskiego de 29 Januarij, wszystkie zaległości Rządowi Polskiemu przez Cesarza są odstąpione, a zatym y remanenta w przychodzie stęplowym za własność Narodową uważane być mają [1]).

[1]) Ob. alleg. l. 102.

W celu przyniesienia ulgi uboższym Obywatelom, dano moc Xięciu Dyrektorowi Wojennemu, ażeby tych, o których niemożności zapłacenia za zastępcę y szeregowego będzie przekonanym, od exekucyi uwolnił, lub proporcyonalną do ich sposobności opłatę naznaczył. Dodano warunek, iż ktokolwiek z uboższej familii zdatnym się do służby wojskowej okaże, ma być do niej zaciągniony, jeżeli familia jego od opłaty za zastępcę y szeregowego chce być uwolniona. Obszerniej w rezolucyi in actis[1]).

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Sprawiedliwości w potwierdzeniu podanych osób do urzędów obrończych w Warszawskich Sądach, oświadczyła Komisya wolą swoją, ażeby czwarta część z dawnych Adwokatów Regencyjnych Niemców, język Polski ile możności posiadających, była przybrana[2]).

W skutku danego na dniu wczorajszym zlecenia, JW. Bieliński Członek Komisyi czytał ułożony przez siebie tabellarnie obraz wszystkich strat y kosztów, które kraj poniósł w ciągu teraźniejszej wojny, a które do tak ogromnej podnoszą się summy, iż nie sądził, aby można większe stanowić podatki. Do zastąpienia więc defficit nie wystawiał tylko dwa sposoby pierwszy — ustanowienie kredytowych papierów, drugi — pożyczkę. Pierwszego sposobu niedogodność okazywał, najprzód z powodu nieustalenia jeszcze Rządu, powtóre z wynikającej przy użyciu tego szrodka potrzeby przyjęcia za dług narodowy (11) jedenastu milionów papierowych pieniędzy w czasie rewolucyi ustanowionych. Co do drugiego pożyczki sposobu, wystawiwszy, jak jest wielka Dóbr Narodowych hypoteka, sądził, iż należy go przełożyć N. Cesarzowi.

Po przeczytaniu rapportu Deputacyi, pretensye Obywatelów Warszawskich z rekwizycyi od władz Francuzkich pochodzące likwidującej, zalecono Dyrektorowi Policyi, ażeby tejże Deputacyi wdzięczność za podjętą pracę oświadczył, y wezwał do kontynuacyi czynności, to jest do zweryfikowania rachunków złożonych w Administracyi Centralnej Lazaretowej, y wyspecyfikowania rozmaitych szkód, y dostarczeń w wszelkim gatunku,

[1]) Ob. alleg. l. 103. [2]) Ob. alleg. l. 104.

które nie przez rekwizycye od Zwierzchności, ale przez osoby partykularne były wymuszone.

Na doniesienie dawniej przez JW. Dyrektora Policyi uczynione, o wakującym urzędzie Prezydenta Miasta Warszawy, y przełożenie prośby Magistratu, ażeby Komisya wyborem go swoim ustanowiła, nominowany został na ten urząd JW. Paweł Bieliński Konsyliarz.

Przybyły JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawił Komisyi Dekret Cesarski, wyznaczający dwa miliony franków na zakupienie żywności dostarczyć się mających w Warszawie, wskutku zawartej dnia 2 Kwietnia między JW. Dyrektorem Wewnętrznym y JP. Pradel umowy, tudzież listy Xięcia de Neuchatel do Generalnego Intendenta Daru, tego do JP. Pradel, naostatek JP. Pradel do siebie pisane, a po przeczytaniu tych pism, okazywał, jakie nowe do uskutecznienia zawartego układu trudności wynikają.

Na żądanie przybyłego na posiedzenie Xięcia Dyrektora Wojny assygnowania do Skarbu summ potrzebnych, odpowiedziano, iż wydaną na dniu wczorajszym na 174.171 złt. assygnacyą Komisya przełożenie Xięcia Dyrektora uprzedziła.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 129.

Dnia 18 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Podaną przez JW. Dyrektora Zastępcę Skarbowego nominacyą osób do składu Dyrekcyi Skarbowej Komisya aprobowała, jako jest in actis [1]).

JW. Ostrowski Podskarbi, przypuszczony do sali posiedzeń, opowiadał przypadek, który się w magazynie jego na Szulcu wydarzył, iż niejaki Węgłowski, nie okazawszy żadnego od zwierzchniej władzy upoważnienia, z furmanami zajechał, y drzewo tam złożone gwałtem chciał zabierać. Udawał się JW. Ostrowski do Magistratu y Dyrektora Policyi, a odebrawszy

[1]) Ob. allegat l. 105.

od nich odpowiedź, iż to było bez ich wiadomości, osądził potrzebą donieść o tym Najwyższej władzy Komisyi, ażeby podobnym gwałtom, y na ubogich radzić sobie nie umiejących paść mogącym, było zabieżono. Podaną przez niego notę Komisya do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych odesłała, z zaleceniem wyjaśnienia całej tej okoliczności.

W dopełnieniu zlecenia na dniu onegdajszym od Komisyi danego, JW. Stanisław Potocki, z zwykłą wymową, otworzył zdanie swoje względem stanu teraźniejszego Skarbu w następującej treści: A najprzód, odwoławszy się do tego, co JW. Bieliński oczywistym rachunkiem okazał, iż kraj przez wydatki do stu milionów złt. od czasu rozpoczęcia wojny wynoszące wycieńczony, trudno, ażeby był w stanie zniesienia nowych podatków, przystąpił do wykazania, jak jest wielki defficit Skarbu, y sądził, iż podanie JW. Bielińskiego 13 milionów jeszcze jest niedostateczne. Przydawszy bowiem, co w tamtym rachunku nie objęto, a co jest koniecznym, jako to opatrzenie wojska w broń, ammunicyą, żywność, magazyny wszelkich zapasów, nieprzewidziane, a w czasie wojny nieuchronne extraordynaryjne wydatki, nakoniec zadośćuczynienie rozmaitym Francuzkim rekwizycyom, summa ta do 20-stu milionów się podniesie, a gdyby nakazana świeżo dekretem N. Cesarza 15 tysiącami aukcya wojska na koszt krajowy była zostawiona, pewnie do 30-stu milionów dojdzie. Dla zapełnienia tego defficit trzy tylko ukazują się sposoby: ustanowienie papierowych pieniędzy, przymuszona pożyczka, y pożyczka dobrowolna. Pierwszy z tych sposobów, dla przywiązanego do papierowych pieniędzy nieuchronnego skutku przy zmniejszeniu ich kredytu podniesienia się nominalnego wartości wszystkich rzeczy, a ztąd niepodobieństwa zamierzenia kresu liczby wydać się mających tych znaków pieniężnych, jest niebezpieczny, dla koniecznej potrzeby wprowadzenia w kurs jedenastu milionów papierów rewolucyjnych Skarb publiczny nowym długiem obciążający, nakoniec dla niepewności Rządu, któryby je tworzył, może w uskutecznieniu niepodobnym. Drugi sposób pożyczki przymuszonej ten przy niedostatku w kraju kapitalistów, y przy trudności prawie nieprzełamanej ich dosiągnienia, nie mogąc być rozłożonym tylko na Obywatelów Właścicielów, jeżeli obejmować będzie jednoroczny podatek, okaże się niedostatecznym, a dla

sprawiedliwej obawy, ażeby ostudzenia ducha publicznego nie sprawił, byłby niepolitycznym. Ostatni sposób pożyczki dobrowolnej może być dwojaki: bezpośrednie od Rządu Krajowego, y z woli N. Cesarza. Pierwszy obierając, lubo jak JW. Bieliński okazał, ogromna jest Dóbr Narodowych hypoteka, jednak, gdy aż nadto jest wiadomo, iż w kraju niemasz pieniędzy, nie można się spodziewać wynalezienia ochoczych za granicą wierzycieli, bo choćby (co jest rzeczą prawie niepodobną) Rząd nasz kredyt znalazł, nie znajdzie gotowizny, znaczna bowiem część Europy bardziej może jeszcze jak nasz kraj przez teraźniejszą wojnę jest wycieńczona, a niepewność stanu politycznego gotowy grosz, jeżeli gdzie jest, w skrzyniach zamyka. Z tego wywodu JW. Potocki wniósł, iż nie pozostaje nic więcej, jak udać się do Najjaśniejszego Cesarza z prośbą, ażeby raczył z kassy Swojej potrzebne pieniądze awansować, albo sposób ich dostania ułatwił przez zaręczenie długu na hypotece Dóbr narodowych opartego, y zapewnienie wypłaty, w jakimkolwiek wypaść mogącym rzeczy politycznych obrocie. W dalszym przełożeniu swoim twierdził JW. Potocki, iż jeżeli naszą niemożność co do skarbu przyznać należy, nie przystoi powątpiewać, aby nam rąk do obrony niedostawało. W tak ważnym punkcie czasu, ostatni narodu wysiłek jest koniecznym, a objawiona wola Cesarska Dekretem, powiększenie wojska 15 tysiącami nakazującym, nie zostawia innego wyboru tylko posłuszeństwo. Ponawiając myśl JW. Bielińskiego względem sprowadzenia do służby Polskiej rodaków z wojska Pruskiego w niewoli francuzkiej zostających, radził (więc), ażeby do ustanowienia rekruta niezwłocznie przystąpić.

Po wysłuchaniu tego przełożenia, y dostatecznym naradzeniu się, Komisya udecydowała, iż jeżeli do dnia Poniedziałkowego nie nadejdzie łaskawe od N. Cesarza pozwolenie, ażeby który z Członków Komisyi do Głównej kwatery Cesarskiej mógł się udać, y tam rzecz całą przełożyć, uczyniony będzie krok do Xięcia Beneweutu przez wysłanie e gremio Komisyi do przedstawienia Mu stanu rzeczy, y prośby przesłania go N. Cesarzowi. Co się zaś tycze rekruta, na ogłoszoną Dekre-

tem Cesarskim 15 tysiącami aukcyą wojska, postanowiła jednomyślnie Komisya uchwałą in actis ażeby z 25 dymu jeden rekrut był wybrany, y w tymże wyroku swoim zaleciła Dyrektorom Spraw Wewnętrznych, Wojennemu y Policyi, ażeby bez odwłoki zniósłszy się z sobą, rozkład rekruta w powyższej proporcyi na Departamenta uczyniwszy, tabellę tego rozkładu, sposób najprędszego wybrania ludzi, y onych do korpusów dostawienia Komisyi podali[1]).

Przybywa JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, y przełożywszy, iż gdy w Dekrecie Cesarskim cena w konwencyi opisana jest znacznie zmniejszona, gdy w liście X. de Neuchatel awans pieniędzy jest uchylony, gdy zapłata za dostarczenia z Polski jest wstrzymana, aż do zupełnego uskutecznienia kontrybucyi in natura, Dekretem 13 Xbris nakazanej, oświadczył, iż sądzi się być uwolnionym od obowiązków zawartej z JP. Pradel konwencyi, y list z tym oświadczeniem do niego pisany Komisyi przedstawił.

Po przeczytaniu y odesłaniu do Dyrektorów niektórych memoryałów, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym, sesya do poniedziałku została solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 130.

Dnia 20 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Na zapytanie JW. Dyrektora Policyi, z powodu przełożenia Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego podanego przez(eń) uczynione, podług jakich prawideł postępować powinien w kwestyach elekcyi y potwierdzenia Burmistrza w miastach, jako to w Bolimowie, dawniej Wolnych, a potym przez Króla JMci Pruskiego darowanych, odpowiedziała Komisya, iż w spodziewaniu, że prawa y przywileje miast przez Króla Pruskiego aktem daro-

[1]) Ob. alleg. l. 106.

wizny są zapewnione, do tegoż aktu stosować się należy, nim inaczej względem tych elekcyi od Rządu stałego ustanowionym nie będzie. Równie co do miast w lenność przez Rząd Polski z dawna oddanych prawa też lenności stanowiące prawidłem w postępowaniu być mają [1]).

Czytał JW. Stanisław Potocki, ułożone przez siebie w języku Francuzkim pismo, jako treść przełożenia swego na dniu wczorajszym względem materyi skarbowej y rekruta uczynionego, które Komisya w Żurnalu sesyi w języku Francuzkim do Głównej kwatery przesyłanym umieszczone mieć chciała.

Na zapytanie Directorii Generalnego, czyli projekt uformowania Gwardyi Narodowej ma być stosowany tylko co do samego miasta Warszawy, czyli do wszystkich miast w generalności, czyli nakoniec do całego kraju, oświadczyła Komisya, iż wolą jej jest, ażeby najprzód co do samej Warszawy projekt ten był jej podany.

W odpowiedzi na przełożenie Deputacyi do śledzenia kapitałów zahypotekowanych Króla JMci Pruskiego w Departamencie Poznańskim wyznaczonej przesłała Komisya Dyrektorowi Sprawiedliwości oświadczenie, iż zdaje jej się, iż w Uchwałach dnia 2 y 3 Marca w tej okoliczności zapadłych, znajduje się dostateczne wszelkich wątpliwości, które taż Deputacya przekłada, objaśnienie. Gdyby jednak JW. Dyrektor Sprawiedliwości znalazł jaką jeszcze trudność do rozstrzygnienia, podać ma swoją względem niej opinią.

Zalecono Dyrektorowi Sprawiedliwości, ażeby by wszemu Sądowi Bydgowskiemu wypłaty pensyi dopominającemu się odpowiedział, iż gdy przez nowe Krajów Polskich z woli N. Cesarza urządzenie, inny skład sądu w Bydgoszczy jest przez Komisyą ustanowiony, y przeszli Sędziowie nie są użyci, nie może się Komisya do ich prośby przychylić.

Na przełożenie Dyrektora Zastępcy Skarbowego, wdowie po zmarłym Goreckim w służbie stróża Zamkowego przez 30 lat zostającym pensyą po 18 złt. na miesiąc, a na przełożenie

---

[1]) Ob. alleg. l. 107.

X. Dyrektora Wojny, Kapitanowi Piotrowiczowi pensyą inwalidowską po 50 złt. na miesiąc wyznaczono.

Pozwotono na przełożenie Dyrektora Spraw Wewnętrznych, ażeby PP. Bernardynki Praskie, których klasztor y kościół dla fortyfikacyi mają być rozebrane, przeniosły mieszkanie do Szpitala Dzieciątka Jezus, a za to mieszkanie ażeby zapłata kwartalna w kwocie 225 złt. z kassy Departamentu Warszawskiego była szpitalowi temuż wyliczona, Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego zalecono.

Udecydowano, ażeby na sprawiedliwe żądanie Izby Administracyi Publicznej Departamentu Kaliskiego, względem przeniesienia z Wrocławia akt powiatów Lelowskiego y Siewierskiego Wydziału Wojennego tyczących się (i oddania ich Rządowi Krajowemu) uczyniono było gdzie należy przełożenie, y o tym JO. X. Dyrektora Wojennego uwiadomiono.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 131.

Dnia 21 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Gdy na prośbę w liście JW. Prezesa przez X. Sapiehę pisanym zaniesioną, ażeby któremu z Członków Komisyi do Głównej kwatery jechać było pozwolono, łaskawa N. Cesarza dotąd nie nadeszła rezolucya, zebrana dziś Komisya, stosownie do swej decyzyi na dniu 18 bieżącego miesiąca przedsięwziętej, uprosiła JW. Stanisława Potockiego, ażeby pojechał do X-a Benewentu z przełożeniem stanu Skarbu krajowego, y potrzeby niezwłocznego niedostatkowi onegoż zaradzenia. W ciągu tej deliberacyi przybyły JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawił odebrany świeżo list od JW. Wybickiego Pełnomocnika, w którym doniósłszy o ilości zakontraktowanych y dostawionych produktów, niemniej o awansowanych na ich kupno pieniędzy skarbowych, rady swoje względem zawartej między JW. Brezą y JP. Pradel umowy przesyła. Ponowił JW. Dyrektor Wewnętrzny przełożenie swoje względem tej umowy,

y zachodzących, po zaszłych wiadomych odmianach, w jej dopełnieniu trudnościach. Komisya, jednostajnie o żywność dla wojska troskliwa, do poleceń danych JW. Stanisławowi Potockiemu przydała y to, ażeby przełożył X. Benewentskiemu y szczerą chęć Rządu uiszczenia się w swych obowiązkach, y niepodobieństwo ich dopełnienia, jeżeli zawarta konwencya bez skutku zostanie.

Polecono jeszcze y to przełożyć Xięciu Benewentu, o czym JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przez złożenie expedycyi od Izby Administracyi Bydgowskiej doniósł, iż w tym Departamencie do 80 tysięcy talarów na Dzierżawcach Dóbr Narodowych zalega, z przyczyny, iż Officerowie Francuzcy od exekucyi ich zasłaniają. Gdy na pisany od JW. Prezesa list z doniesieniem, iż JW. Stanisław Potocki od Komisyi jest delegowanym, nadszedł respons, iż Xiążę Benewentu czekać go będzie u siebie, udał się niezwłocznie JW. Stanisław Potocki na przeznaczoną do konferencyi godzinę.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości postanowiono, ażeby Wydziały Kryminalne w Sądach Appellacyjnych tymczasowie sprawy kryminalne trzech miesięcy więzienia lub 50 plag chłosty nie przenoszące rozsądzały, jako obszerniej w rezolucyi[1]).

W odpowiedzi na przełożenie JW. Dyrektora Policyi, proponującego ustanowienie Parku konnego y podatku na założenie y utrzymywanie onegoż, zaleciła brevi manu Komisya, ażeby JW. Dyrektor Policyi, umówiwszy się z JW. Dyrektorem Wewnętrznym, dokładny w tej okoliczności podał projekt, wraz z jak najporządniejszym porachunkiem y wynalezieniem funduszu tej expensie wyrównywającym, oświadczając przytym, iż opłaty przy rogatkach nie przyjmuje.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych wydana została assygnacya na 84.104 złt. gr. 6 summę Braciom Viebieg kupcom należną za wydane wojsku sukna, które rezolucyą dnia 10 praesentis wyszłą bez potrącenia z żołdu oddać Xięciu Dyrektorowi Wojny rozkazano.

---

[1]) Ob. alleg. l. 108.

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Sprawiedliwości Komisya postanowiła wydać Instrument Moratorij JP. Chrystyanowi Radke, podług opinii Deputacyi Moratoryjnej.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 132.

Dnia 22 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Wygotowany projekt listu moratoryjnego dla JP. Christyana Radke przyjęty y podpisany został.

Czytano rozmaite raporta od Dyrektorów, które do akt złożone zostały, memoryały zaś brevi manu rezolwowane, lub do JWW. Dyrektorów odesłane, jako w Dzienniku Expedycyjnym jest zapisano.

JW. Stanisław Potocki zdał rapport z poleconej konferencyi, iż JO. X. Benewentu przy oświadczeniu swej dla Komisyi przychylności, z przywołanym do siebie JP. Pradel roztrząsał zachodzące kwestye względem zawartej konwencyi, a zapewniając, iż sprawiedliwość N. Cesarza niektóre trudności pomyślnie rozstrzygnie, do ułatwienia innych podawał szrodki, których użycie zatamowaną exekucyą konwencyi przyspieszyć może. Co zaś do stanu Skarbu y przełożeń względem zapełnienia defficit radził udać się prosto do N. Cesarza.

W skutku tej rady, y dawniejszej decyzyi Komisyi wygotowany list do JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret czytał JW. Stanisław Potocki, który to list przez JW. Prezesa podpisany, z przyłączeniem relacyi JW. Stanisława Potockiego na dniu 20 praesentis względem stanu Skarbu do Komisyi podanej, niezwłocznie przez kuryera JP. Porucznika Rabé do głównej kwatery wysłać zalecono, y na expens podróży dla tegoż kuryera kwotę 700 złt. do Skarbu zaasygnowano.

Przybyły JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych donosi, iż ma sobie komunikowaną wiadomość, że 2 miliony franków przeznaczone do płacenia zakontraktowanych ży-

wności y furażów, już są w drodze do Warszawy, y wkrótce przybędą.

Na przełożenie Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego pod dniem 15 Kwietnia JW. Dyrektorowi Policyi podane, a przez tegoż Komisyi dnia 17 przesłane, względem Prezydenta miasta Łowicza odpowiadając, gdy od oskarżonego żadnej nie widzi obrony, zaleciła Komisya Dyrektorowi Policyi, ażeby Izba Administracyjna komunikowała oskarżonemu zarzuty mu czynione, y o tegoż postępowaniu dokładnie wywiedzieć się starała.

Wprowadzeni przez JWW. Dyrektorów Sprawiedliwości y Spraw Wewnętrznych Konsyliarze JPP. Jezierski y Bieliński zwykłą wykonali przysięgę.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, stosownie do zasad rozdziału VI. par. 57 zapewniających tolerancyą, pozwolono wyznawcom Ewangelicko-Reformowanym utworzyć Konsystorz obrządku swojego, podług przepisów w Uchwale in actis zawartych [1]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 133.

Dnia 23 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przychylając się do przełożonego przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości żądania JP. Vincent Audytora Rady Stanu, ażeby do rewizyi akt hypotecznych w Płocku ośmiu Delegowanych było wyznaczonych, a razem mając wzgląd na wycieńczony stan Skarbu, zezwoliła Komisya na podanie do tych miejsc kandydatów, jeżeli JP. Vincent wynagrodzenie ich pracy, jako z rozkazu y na rzecz Rządu Francuzkiego przedsięwziąć się mającej, kosztem tegoż Rządu zapewnić oświadczy.

Zlecono JW. Dyrektorowi Policyi, ażeby przychylenie się Komisyi do prośby Deputacyi Likwidacyjnej żąda-

[1]) Ob. alleg. l. 109.

jącej uwolnienia od dalszych czynności, z powodów w rezolucyi wyrażonych, y z ponowieniem wdzięczności za podjęte prace oświadczył. Że zaś jeszcze oblikwidacya Administracyi Lazaretowej nie jest przez tęż Deputacyą ukończona, zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby tę czynność Izbie Administracyi Departamentu Warszawskiego polecił, a co z ukończonego obrachunku sprawiedliwych pretensyi się okaże, te z podatku lazaretowego, którego wybrania przyspieszenie JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego poleca Komisya, będą zaspokojone [1]).

Zalecono JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby wszedłszy w słuszność przełożeń Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego, podał projekt wynadgrodzenia pracy przyzwocie y względnie na wycieńczony stan Skarbu, Officyalistów tejże Izby jako y Izb Powiatowych, zacząwszy od ich wezwania aż do czasu ustanowionej etatem płacy. Co zaś do Officyalistów Pruskich, tym, którzy do czynności wezwani byli, ma być nadgroda od czasu, jak pensya przez bywszy Rząd wyznaczona ustała, stosownie do ich pracy i zatrudnień być ustanowiona [2]).

Na wniesienie JW. Dyrektora Sprawiedliwości na piśmie podane, nominuje Komisya na miejsce Komornika bezpłatnego przy Sądzie Ziemiańskim Warszawskim JP. Józefa Nietyxę, a po złożeniu urzędu Sędziego Pokoju Piotrkowskiego przez JW. Biernackiego Kasztelana Sieradzkiego z podanych kandydatów przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości JP. Ludwika Walewskiego Chorążego Piotrkowskiego; nakoniec nominuje Komisya JP. Alexego Puchałę Pisarzem przy aktach Grodzkich Warszawskich z pensyą, jaka dla Pisarzów aktowych jest oznaczona.

Wydano zalecenie JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby końcem ulżenia Departamentowi Płockiemu w dostawieniu ludzi do fortyfikacyi w Modlinie, rozkład Powiatów Departamentu Warszawskiego tak rozporządził, iżby Powiaty dalsze od Wisły do fortyfikacyi Praskich, a bliższe Modlina tamże ludzi dostawiały.

Zaleciła Komisya JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych,

---

[1]) Ob. alleg. l. 110. [2]) Ob. alleg. 111.

ażeby wszelkich użył szrodków, iżby pozostałość z kontrybucyi in natura Dekretem Cesarskim de 13 Xbris nakazanej do magazynów była dostawiona, y w tym celu ażeby do Izb Administracyjnych wydał najmocniejsze nakazy o przyspieszenie obrachunku z Władzami Francuzkiemi, a do Generalnego Intendenta Daru w imieniu Komisyi list napisał z żądaniem, iżby toż przyspieszenie obrachunków z swojej strony officyalistom Francuzkim zalecił; słowem, JW. Dyrektor wszelkiego starania przyłoży, ażeby tak obrachunki dokończone, jako y dostawienia do magazynów uzupełnione były niezawodnie na dzień 1-wszy Czerwca.

Memoryały y podania jak zwykle rezolwowane, jako w Dzienniku Expedycyjnym zapisano.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 134.

Dnia 24 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

W odpowiedzi na komunikowaną przez Dyrektora Sprawiedliwości prośbę JP. Brau(n)schweig Prezydenta bywszej Regencyi Poznańskiej oświadczono, iż z powodu tak wycieńczonego stanu Skarbu, iż na przyszły miesiąc dostatecznego na wojsko nie masz funduszu, nie może Komisya teraz tylko tym Officyalistom Pruskim, którzy od nowo ustanowionych Władz Polskich do pracy użyci byli, zaczynając od czasu ustałej ich pensyi przez przeszły Rząd wyznaczonej, stosownie do ich zatrudnień przyzwoitą y względną na stan Skarbu nagrodę zapewnić.

Wczorajszą rezolucyą względem wyznaczenia ośmiu Delegowanych do rewizyi akt hypotecznych w Płocku odmieniono w ten sposób: Nie mając żadnej przyczyny do odmówienia zezwolenia na żądanie w tej mierze JP. Vincent Audytora Rady Stanu, oświadczono, iż z powodu wycieńczonego Skarbu, y niedostarczających na opłatę wojska w przyszłym miesiącu funduszów, wynadgrodzenia tymże Delegowanym z Skarbu publicznego nie może Komisya zapewnić.

Uwiadomiono Dyrektora Spraw Wewnętrznych, iż względem extradycyi Akt Kameralnych tyczących się Powiatów Lelowskiego y Siewierskiego z Wrocławia, uczynione są przez Komisyą przyzwoite gdzie należy kroki.

Dozwolono ukończyć budowle przedsięwzięte dla kolonistów w Amcie Krzepickim, z ostrzeżeniem, ażeby Izba Administracyi Departamentu Kaliskiego oszczędność mimo anszlagów zachowała.

Po złożeniu przez JP. Stanisława Kurowskiego urzędu Sędziego Appellacyjnego Departamentu Poznańskiego, nominuje Komisya z podanych przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości kandydatów na wakujące miejsce JP. Zakrzewskiego.

Zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby doniósł, jakich użył szrodków do uskutecznienia żądań JP. Generalnego Intendenta Daru w liście jego do tegoż JW. Dyrektora pod datą 4 Kwietnia pisanym wyrażonych.

Przesłany dawniej przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych projekt przez Izbę Edukacyjną podany, oddający pod zupełne jej zarządzenie wszelkich dochodów, do wychowania publicznego dotąd należących, y zalecający wszystkim Izbom Administracyjnym, ażeby przesyłane do nich od Izby Edukacyjnej względem takowych funduszów żądania ułatwiane y exekwowane były, jako obszerniej w rezolucyi in actis, przyjęty został [1]).

Na przesłany od JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych projekt rozkładu rekruta z ludności, odpowiedziano, iż Komisya stoi przy Uchwale swojej 18 praesentis, wybranie jednego człowieka z 25 dymów nakazującego.

Na podane przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, ażeby dzieciom Pułkownika Gwardyi Augustynowi y Ewie Gzowskim pensya była wyznaczona, odpowiedziano, iż szczupłe dochody Skarbu Publicznego nie dozwalają w tym czasie mieć względy w oznaczeniu pensyi ile już wygasłej, z żalem więc Komisya do dalszego czasu tę okoliczność odsyła.

Memoryały y podania brevi manu expedyowano przez

[1]) Ob. alleg. l. 112.

odesłanie do Dyrektorów, lub odpowiedzi na podanych pismach, jako jest w dzienniku Expedycyjnym zapisano.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 135.

Dnia 25 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Podany od Directorij Generalnego projekt Organizacyi Izb Wykonawczych Powiatowych po przeczytaniu wzięty był do deliberacyi.

Projekt zaś od tegoż Dyrektoryi podany, ustanowienia Gwardyi Narodowej w Warszawie, za powszechną zgodą w Uchwałę zamieniony został, jako jest w rezolucyi in actis [1]).

Gdy przesłany od Directoryi Generalnego projekt, iżby w korespondencyi Dyrekcyów listy nawzajem pisane w urzędowych interesach wolne były od pocztowej opłaty, nie znaleziono dogodnym w swoich opisach, zaleciła Komisya Directorium Generalnemu, ażeby podało inny projekt stosowny zupełnie do prawideł y urządzeń Rządu przeszłego.

Przybyły JW. Dyrektor Policyi podaje projekt potwierdzenia y poprawy urządzenia przeszłego Rządu względem Feyer-kassy.

Do roztrząśnienia tego projektu wyznaczono Deputacyę JW. Bielińskiego y Sobolewskiego.

JW. Bieliński czyta ułożony przez siebie projekt do umowy o pożyczkę 20 m. z oparciem jej na hypotece Dóbr Narodowych w Departamencie Bydgowskim, z oznaczeniem terminów opłaty procentu y kapitału, y innemi warunkami. Myśli te znalazły się zgodnemi z powszechnym Komisyi zdaniem, y podany projekt, w zamiarze komunikowania go, jak potrzeba wypadnie, oddany został JW. Stan. Potockiemu.

---

[1]) Ob. alieg. l. 113.

Dowiedziawszy się Komisya z podanego memoryału, iż w ziemi Wieluńskiej niemasz papieru stęplowanego, zaleciła Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby rozesłanie papieru stęplowanego dla wygody publicznej y przymnożenia Skarbu przyspieszył.

Memoryały, jako jest w dzienniku expedycyjnym zapisano, rezolwowano, po czym sesya na poniedziałek solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 136.

Dnia 27 Kwietnia.

W przytomości JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

JW. Gutakowski przekładał potrzebę obmyślenia wcześnie szrodków, ażeby magazyny w miejscach Etapes zwanych, a w liście JP. Generalnego Intendenta Daru dnia 4 Kwietnia do JW. Dyrektora Brezy pisanym zapowiedzianych, były zapewnione zwłaszcza, że spodziewane teraz otwarcie kupna zboża przez Francuzów obawiać się każe, iżby obywatele y dla potrzeby y dla zysku do zbycia swoich produktów przywiedzeni, nie byli potym w niedostatku, kiedy do magazynów Etapes dostarczać przyjdzie. Materya tak ważna ma być przedmiotem pilnej i niezwłocznej deliberacyi.

Przybywa na posiedzenie JO. X. Dyrektor Wojny, y prezentuje ulanego z srebra Orła, który podług wyroku Komisyi ma służyć zamiast Sztandarów y Chorągwi dla wojska Narodowego. Układ ceremoniału poświęcenia tych orłów był przedmiotem krótkiego naradzania z Xięciem Dyrektorem Wojny, y nadeszłym także na sesyą JW. Dyrektorem Policyi.

Złożył Xiąże Dyrektor rozmaite pisma y przełożenia. Najprzód zapytanie Komisyi Wykonawczej Powiatu Rawskiego przez Izbę Administracyi Departamentu Warszawskiego Xięciu Dyrektorowi przesłane, czyli konie, broń y rekwizyta dezerterów Austryackich na rekwizycyą komend mają być do Gallicyi wydawane. Polecono Xięciu Dyrektorowi rezolucyą in actis, ażeby w tej mierze zdania y rady Xięcia Benewentu zasiągnąć się starał, y jak postąpić wypadnie, Komisyi doniósł.

Powtóre podana była prośba Izby Administracyi Departamentu Poznańskiego ażeby dwie kompanie Inwalidów Pruskich, z rozkazu Gubernatora Głogowy na dawną konsystencyą do miast Skwierzyny i Wschowy wrócone, a kwatery, opału y żywności potrzebujące, y kraj nasz opatrywaniem Francuzkiego y krajowego wojska wycieńczony nowym ciężarem obarczające do Szląska, do Lignicy y Zulichowa były przeniesione. Upoważniony został X. Dyrektor rezolucyą in actis, udać się z tą prośbą w imieniu Komisyi do Xięcia de Neuchatel Ministra Wojennego.

Potrzecie podał Xiąże Dyrektor przełożenie Izby Administracyi Departamentu Kaliskiego w tej treści: iż gdy JP. Michał Potocki Konsyliarz z mocy danego zlecenia od Dyrektora Wewnętrznego, w rekwizycyi, którą do tej Izby uczynił, oddzielił niektóre Powiaty tegoż Departamentu, które jak wyrażał pod jego inspekcyą bez najmniejszej referencyi do Izby Administracyjnej mają zostawać, y tylko żądał od Izby zachęcenia Obywateli do jak najspieszniejszego dowozu owsa, siana, słomy y innych produktów, troskliwa jest taż Izba, ażeby ztąd nieprzyzwoitości nie wyniknęły, y żąda albo zmiany Kommissorium JP. Michała Potockiego tak, iżby to z referencyą do Izby uskutecznione zostało, albo ażeby uwolniona była od wszelkich wprost do niej czynić się mogących francuzkich rekwizycyi. Przytomny JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych doniósł, iż y on podobne od Izby Administracyjnej Kaliskiej odebrał przełożenie, ale że troskliwości jej z wzajemnego nieporozumienia się pochodzącej łatwo zapobieżono będzie, gdy się y Izbie Kaliskiej wyexplikuje, y JP. Michałowi Potockiemu przeszle uwaga, iż wysłanie Jego jedynie ma za cel zachęcenie obywateli do przedaży, ale nie żadne mimo wiedzy Izby rekwizycye. Z powodu tej kwestyi polecono ustnie JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby miał pamięć o magazynach w miejscach Etapes założyć się mających, a JW. Działyński wniósł, ażeby tak dla zapewnienia tych magazynów, jako y zabieżenia niedostatkowi, nakazano było obywatelom pewną ilość zboża, z proporcyi wysiewu wymiarkowaną, na dalsze kraju potrzeby w spichrzach swoich zachować.

Przedstawił poczwarte Xiąże Dyrektor Wojny list JP.

Generała Zaiączka dnia 19 Kwietnia pisany, przez który zapowiadając, iż nie chce więcej z Dyrektorem Wojny korespondować, jako mu nie podległy, co do obrotów wojska, co do wewnętrznego urządzenia y organizacyi wojska odsyła do JP. Koseckiego jako Szeffa Sztabu swojej Dywizyi, y oświadcza, iż żadnych od X. Dyrektora rozkazów nie chce odbierać. List ten w kopii złożony do pióra. Czytany był potym komunikowany przez Xięcia Dyrektora list przez Niego pisany do Xięcia de Neuchatel Ministra Wojennego z przełożeniem całej okoliczności, y z żądaniem objaśnienia stosunków, jakie odtąd między Dyrekcyą Wojny a Generałem Zaiączkiem zachodzić mają. Postanowiła y Komisya uczynić z swojej strony przełożenie do Najj. Cesarza w tej mierze. Rapport JP. Koseckiego zawierał opis rozmaitych potrzeb, na których wojsku zbywa, z którego dla tego niedostatku dezercya się wszczyna, oraz żądanie przysłania rekrutów na dokompletowanie niezupełnych korpusów.

Rapport JP. Generała Woyczyńskiego uwiadomił, iż w Departamencie Płockim wiele się znajduje okolic y wsi, które odbieżone od mieszkańców, nie są w stanie wydania nakazanego rekruta.

Przełożył dalej X. Dyrektor Wojny potrzebę wysłania do korpusu pod Gdańsk Chirurgów. Przychylając się do tego przełożenia, zalecono przez rezolucyą Dyrektorom Spraw Wewnętrznych y Wojennemu, ażeby z Departamentu Poznańskiego y Kaliskiego potrzebni Chirurgowie do tegoż Korpusu byli dostawieni.

Przedstawił jeszcze X-że Dyrektor zażalenia Officerów, którzy przez początkowych Organizatorów wojska do wielu zawiązujących się Pułków wezwani będąc, następnie przez formacyą tychże Pułków stosownie do etatu od Placów swych odpadli, oczekują, ażeby im ponoszącym szkodę w ekwipowaniu się przynajmniej gaże za czas ich służby wypłacone były. Doniósł y to X-że Dyrektor, iż JP. Generał Skorzewski w raporcie swym przekłada, iż gdy kommenda w Dépot w Kaliskim stojąca, używana będąc do licznych exekucyów do 11 Powiatów Departamentu, cierpi na zwłoce ćwiczeń wojskowych, potrzebnych do służby polowej, proponuje, ażeby na wzór ustanowionej w Departamencie Poznańskim do ta-

kowych posług milicyi krajowej, podobny układ y do Departamentu Kaliskiego był rozciągniony. Nakoniec składa X-że Dyrektor rapport zwyczajny tygodniowy.

Na wniosek JW. Gutakowskiego udecydowano, ażeby pisany był list do N. Cesarza, z prośbą, iżby na miasto Gdańsk, które wkrótce pod zwycięzkim Jego ulegnie orężem, jako na złączone przez tyle wieków z Polską, z krajem protekcyą y dobrodziejstwy Jego zaszczyconym, łaskawe względy mieć raczył.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 137.

Dnia 28 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Przed samym otwarciem sesyi, powrócony z głównej kwatery Kuryer JPan Rabè, oddał w ręce JW. Prezesa expedycye. Cztery listy od JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, a piąty od JW. Wybickiego Pełnomocnika, przez tegoż Kuryera przywiezione, po przeczytaniu do pióra oddane zostały. Z tych jeden od JW. Maret względem interesu popieczętowanych towarów angielskich kupcom Warszawskim komunikowany był JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych.

List w imieniu Komisyi do Najj. Cesarza, polecający łaskawym Jego względom miasto Gdańsk, przez JW. Prezesa do expedycyi był oddany, a do JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret w tejże materyi, y z przełożeniem względem JP. Generała Zaiączka podpisany.

Na miejsce JP. Pawła Skórzewskiego, który urzędu Sędziego Pokoju w Kaliszu nie przyjął, nominuje Komisya JP. Gliszczyńskiego Sędziego Appellacyjnego.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawia list JP. Roise, przełożonego nad robotą fortyfikacyi Pragi, z żądaniem dostawienia większej liczby ludzi do nowych przedsięwziąć się mających z rozkazu N. Cesarza szańców. Zleciła ustnie Komisya JW. Dyrektorowi przełożyć szkody y uszczerbek gospodarstwa w czasie teraźniejszym pilnych robót w polu przez oderwanie ludzi do innej czynności.

Na podanie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominuje Komisya pisarzem Appellacyjnego Sądu Warszawskiego, JP. Sądowskiego.

JO. X-że Dyrektor Wojny przybyły wraz z JW. Dyrektorem Policyi proponują układ ceremoniału poświęcenia Orłów w Ogrodzie przy Pałacu Rządowym.

JW. Dyrektor Policyi prezentuje Komisyi JW. Pawła Bielińskiego, jako Prezydenta Miasta Warszawy.

Na wniosek JW. Bielińskiego, zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby Izbę Administracyi Departamentu Kaliskiego wezwał do przesłania dokumentów, okazujących, że Klucz Chełm do Biskupstwa Krakowskiego należący do ciała Rzeczypospolitej Polski przed ostatnim zaborem był przyłączony, a to w celu dowodnego przełożenia tego interesu tam gdzie należy [1]).

Nadesłany od Dyrektorów Wewnętrznego y Policyi projekt założenia parku koni w Warszawie ku wygodzie wojska Francuzkiego, a w zamiarze oswobodzenia Obywateli od gwałtownych zaborów ich koni, z ustanowieniem opłat na fundusz założenia y utrzymywania tegoż parku, oddany został JW. Działyńskiemu do ułożenia y opinii.

Udecydowano, ażeby wydane było przez gazety obwieszczenie, iż każdy wprzód zwyczajną drogą do niższych Magistratur ma się udawać, nim swój memoryał do Komisyi poda, ten zaś memoryał do Komisyi ma być przez Dyrektora, do którego wydziału rzecz o którą idzie należy, podany, inaczej expedycya prosto do Komisyi adresowana na koszt podających nazad na pocztę będzie odesłana.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych postanowiono, ażeby szkółki w Powiatach Lelowskim y Siewierskim przez bywszy Rząd założone, y z kasy Kamery Wrocławskiej opłacane, odtąd przez Izbę Administracyjną Kaliską były utrzymywane, JW. zaś Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego zalecono, ażeby podług podania Izby Edukacyjnej potrzebne na ten koniec do kassy Kaliskiej wydał assygnacye.

---

[1]) Ob. alleg. l. 114.

Memoryały niektóre jak zwykle do JWW. Dyrektorów odesłano.

Stanisław Małachowski.

SESYA 138.

Dnia 29 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Odpis do JW. Wybickiego Pełnomocnika przeczytany, roztrząsany y po uznaniu go zgodnym z podanemi myślami potwierdzony został.

Stosownie do wczorajszej decyzyi ułożone ogłoszenie do gazet, ażeby memoryały nie prosto do Komisyi, ale do Dyrektorów były podawane, przeczytane y przyjęte, jako jest in actis[1]).

Na powtórzone na dzisiejszej sesyi przez JW. Prezesa wezwanie JW. Stanisława Potockiego, ażeby wskutku odebranego na dniu wczorajszym od N. Cesarza pozwolenia, podjął się ważnej dla kraju usługi, y w zamiarze przełożenia N. Cesarzowi prośb Rządu, do Głównej pojechał kwatery, oświadczył tenże gotowość swoją dopełnienia woli Komisyi.

Wprowadzony do sali posiedzeń przez JW. Dyrektora Policyi, y Konsyliarza Margrabię Wielopolskiego Magistrat Miasta Warszawy złożył przez usta Naczelnika swojego JP. Pawła Bielińskiego Prezydenta winny hołd należytego uszanowania dla Najwyższej w Komisyi Rządzącej władzy, y oświadczenie niezmiennej nigdy dla dobra Ojczyzny gorliwości. JW. Prezes w odpowiedzi swojej wyraził, iż jak dotąd szczęśliwego zbliżenia stanu rycerskiego z miejskim przez konstytucyą w r. 1791 uchwaloną pomyślne jedności y wzajemnego o dobro kraju ubiegania się widzieć dały skutki, tak wątpić nie należy, aby y teraz Miasto Stołeczne Warszawa w poświęceniu się dla Ojczyzny, czego świeże y wielkie dało dowody, służyć za przykład wszystkim innym miastom nie starało się. Prezentował Komisyi każdego z przytomnych Radnych JP. Prezydent,

[1]) Ob. alleg. l. 115.

a gdy wyszedł Magistrat, Komisya do zwykłych przystąpiła czynności.

JW. Działyński uczynił raport z poleconego sobie roztrząśnienia projektu, przez JWW. Dyrektorów Spraw Wewnętrznych y Policyi podanego, względem ustanowienia w Warszawie parku 100 koni do transportów wojennych służyć mającego. Zdawało się Komisyi, iż wprzód, nim ustanowienie to zadecydowanem zostanie, należy się zapewnić, czyli ten park uwolni już Obywatelów od gwałtownego y arbitralnego koni zabierania, y na ten koniec przytomnemu JW. Dyrektorowi Policyi przy oddaniu papierów do tego interesu stosownych zalecono ustnie, ażeby się z JW. Gubernatorem Gouvion y innemi Francuzkiemi urzędnikami porozumiał, y o skutku tego porozumienia się Komisyi doniósł.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości na dniu 9 y 14 Kwietnia podane wyszło zalecenie do JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, ażeby na wynadgrodzenie za czas pracy Officyalistom Izby Sprawiedliwości przeszłej y Inkwizytoryatu Warszawskiego summę złp. 12.140 za najpierwszą sposobnością z kassy Departamentowej Warszawskiej wypłacił za kwitem JW. Dyrektora Sprawiedliwości, a temu zalecono, ażeby podług przyłączonej listy, przez Prezesa przeszłej Izby Sprawiedliwości podanej, wypłatę tej sumy każdemu officialiście uskutecznił.

Przystąpiła Komisya do elekcyi Prezesa Trybunału Ostatecznego. Podanych było trzech Kandydatów: JW. Jan Nepomucen Małachowski Referendarz kor. JW. Kiełczewski Prezes Sądu Appellacyjnego Kaliskiego, y JW. Karnkowski Prezes Sądu Appellacyjnego Płockiego. Pierwszy na ten urząd przez sekretne kreski jednomyślnie obrany, y ogłoszony został.

Podpisał JW. Prezes dwa listy z woli Komisyi pisane: pierwszy do Xięcia Benewentu, z prośbą o wyjednanie rozkazów, ażeby zboże do zasiewu wiosennego, y inwentarz do uprawy roli przeznaczone od wojska zabierane nie były; drugi do JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, ażeby klucz Chełm, do Biskupstwa Krakowskiego należący, do kraju Polskiego tak, jak było dawniej, został przywrócony.

JO. X. Dyrektor Wojny przedstawił Komisyi raport Ge-

nerała Giełguda na miejscu JP. G. Dąbrowskiego pod Gdańskiem komenderującego zapewnienie zdobycia wkrótce tego miasta, y chlubne o męztwie naszych wojsk świadectwo, jak rzetelne z jednej strony przyniosło ukontentowanie, tak z drugiej strony doniesienie o niedostatku Skarbu na zapłatę wojska przykre uczyniło wrażenie. Ale przytomny JW. Dyrektor Skarbu pocieszył przyjemną wiadomością, iż na następujący miesiąc spodziewa się pewno tyle mieć do Skarbu przychodu, iż żołd wojska za Maj będzie wypłacony.

Za fortragiem Xięcia Dyrektora Wojny Komisya nominuje JP. Wiełuckiego Majorem w Gwardyi Narodowej Miasta Warszawy.

Odebrany przez sztafetę list od Obywatelów Województwa Brzeskiego Kujawskiego, z użaleniem na uciążliwości, których kraj tamten od przechodzących y konsystujących wojsk doświadcza, w celu zaradzenia ile być może złemu, y odpisu odesłano do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych.

Podał ten JW. Dyrektor przełożenie pilnej y koniecznej potrzeby, ażeby dla expedyowania interesów duchownych w Rzymie Agent jaki był od Rządu umocowany, y na to miejsce proponował JX. Mickiewicza. Rzecz ta potrzebując dzielnej Rządu Francuzkiego pomocy, udecydowano ją przyłączyć do instrukcyi, y polecić staraniu Delegowanego JW. Stanisława Potockiego.

Zalecono X. Dyrektorowi Wojennemu, ażeby wezwał Izbę Administracyi Poznańską do przesłania układu Milicyi w Departamencie przez nią ustanowionej, w celu rozciągnienia, jeżeli się zdawać będzie, tego układu y na inne Departamenta.

Zaleciła Komisya temuż Xięciu Dyrektorowi Wojennemu podanie listy Officerów, którzy przez początkowych organizatorów wojska krajowego do wielu zawięzujących się Pułków wezwani będąc, następnie przez formacyą tychże stosownie do uchwały etatowej od Placów swych odpadli, a to w zamiarze, ażeby potrzebne na wypłacenie sprawiedliwie im się należącej gaży za czas służby assygnacye do Skarbu wydane być mogły.

JW. Dyrektor Sprawiedliwości odebrał zalecenie, ażeby Sądom Appellacyjnym y Izbom Administracyjnym przyspiesze-

nie elekcyi kandydatów do Sędziów Trybunału Ostatecznego nakazał.

JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego zaleciła Komisya, ażeby wyznaczonemu w Delegacyi do Najjaśniejszego Cesarza y Króla JW. Stanisławowi Potockiemu tyle, ile na wydatki nieuchronne swojej misyi potrzebować będzie, z kassy publicznej za Jego kwitem wypłacił.

Zgodzono się, ażeby jutrzejsza poobiednia sesya na ułożenie instrukcyi dla JW. Stanisława Potockiego była poświęcona.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 139.

Dnia 30 Kwietnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Upraszał Komisyi Sekretarz, ażeby dla zadosyćuczynienia żądaniu JW. Pełnomocnika Wybickiego, wolno mu było opis czynności Komisyi w czasie Jego niebytności przesłać. Czytał swój list do JW. Wybickiego z wzmiankowanym opisem, y Komisya na posłanie go wraz z annexami pozwoliła.

Ułożony przez Sekretarza projekt instrumentu na delegacyą do N. Cesarza dla JW. Stanisława Potockiego przeczytany y przyjęty został.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości postanowiono, ażeby metryki koronne w dawnym miejscu pozostały, y JP. Walenty Maiewski przy urzędzie y pensyi swojej był utrzymany[1]).

Na powtórzone przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości względem wyznaczenia Deputatów do rewizyi akt hypotecznych w Płocku, odpowiedziała Komisya, odwołując się do dawniejszej swojej rezolucyi, że na wyznaczenie deputowanych przyzwala, ale pensyi dla niedostatku Skarbu oznaczać nie może.

Po złożeniu urzędu Sędziego Pokoju przez JP. Rze-

[1]) Ob. alleg. l. 116.

szotarskiego w Ziemiaństwie Łowickim, z podanych kandydatów od JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominuje Komisya JP. Jerzego Skarżyńskiego.

Szkoły Wojskowe od przeszłego Rządu w Kaliszu y w Chełmie ustanowione utrzymując, powierzono je Izbie Edukacyjnej w przedmiotach tyczących się nauk cywilnych y administracyi funduszów, na też szkoły przeznaczyć się mających. Dozór zaś szczególny nad niemi, y urządzenie nauk wojskowych poruczony tymczasowie JW. Stanisławowi Potockiemu Generałowi Artyleryi Koronnej.

Na fortrag X-a Dyrektora Wojennego nominuje Komisya Pułkownikiem Naczelnym Gwardyi Narodowej Warszawskiej JP. Alexandra Potockiego Konsyliarza, a Pułkownikiem drugim JP. Piotra Łubieńskiego Członka Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego.

Sesya na dzień jutrzejszy na zwykłą godzinę solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 140.

Dnia 1 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Proponowanego przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości na Sędziego Cyrkularnego na Pradze JP. (Łukasza) Papieyskiego Komisya na ten urząd nominuje.

Projekt organizacyi Wydziału Edukacyjnego w Izbach Administracyjnych, przez JW. Stanisława Potockiego podany, przyjęty zostaje[1]).

W przytomności przywołanych na ten koniec JWW. Dyrektorów zatrudnia się Komisya ułożeniem y spisaniem punktów dla pamięci JW. Stanisławowi Potockiemu Delegowanemu do N. Cesarza, y jutro do głównej kwatery wyjeżdżać mającemu[2]).

[1]) Ob. alleg. l. 117.

[2]) Maj d. 1. Delegacya JW. Stanisława Potockiego Członka Komisyi Rządzącej do N. Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego.

JW. Dyrektor Policyi przedstawia programma do odprawić się mającej poświęcenia Orłów na dniu 3 Maja uroczystości, a przywołany JW. Prezydent Miasta Warszawy pozwolenie obwieszczenia obrządków przy zaprowadzeniu Orła Białego na Ratusz Miejski otrzymuje.

Doniesienie Administratora Generalnego Poczt o schwytaniu Kuryera Francuzkiego y morderstwie popełnionym za Międzyrzeczem przesłano JW. Dyrektorowi Policyi z zaleceniem brevi manu, ażeby przyzwoite kroki przedsięwziął, a gdyby

---

Komisya Rządząca. Gdy Najłaskawsze N. Cesarza i Króla zezwolenie w liście JW. Ministra Sekretarza Stanu Hugues Maret dnia 23 Kwietnia pisanym wyrażone, do wysłania jednego z pośrzód grona Komisyi do głównej kwatery nas upoważniło, a gwałtowne Kraju potrzeby do przyspieszenia tego kroku nas przynaglają; po dojrzałem naradzeniu się, umyśliliśmy do tej najważniejszej w teraźniejszym Ojczyźny naszej położeniu usługi wezwać znakomitego wysoką cnotą, rzadkiemi przymioty i wiadomemi całej Polszcze zasługami, JW. Stanisława Potockiego Generała Artylleryi Koronnej, Kawalera Orderów Polskich, Kollegę Naszego; jakoż Go niniejszym listem instrumentem naszym wzywamy i za Delegata naszego postanawiamy i mianujemy. Znamienity ten uczestnik urzędowania naszego najlepiej znać może wszystkie kraju potrzeby, dlatego z zupełną ufnością oddajemy mu pieczę interesów naszych przy boku N. Cesarza i Króla. Najpierwszym przecież Jego obowiązkiem mieć chcemy, ażeby złożywszy hołd najgłębszego uszanowania i najmocniejszej wdzięczności u Tronu N. Pana i oświadczywszy, iż w Jego potężnym ramieniu i wspaniałości całą naszą, współrodaków, Ojczyzny i przyszłych pokoleń pokładamy nadzieję upraszał, iżby Skarb publiczny, bez którego próżne nasze byłyby usiłowania w sposób przełożyć Mu się mający zasilić raczył. Zostawujemy gorliwości, wysokiemu światłu i patryotyzmowi JW. Delegowanego, przełożenie i wyjednanie u N. Cesarza i Króla tego, co mu okoliczności, zwycięzkie oręża Jego postępowanie, rozszerzenie kraju do przełożenia i wyjednania potrzebnym być wskażą, za wdzięczne i miłe przyjmując, cokolwiek tenże JW. Delegowany w imieniu naszym oświadczy i przełoży. Ażebyśmy zaś i w dalszych pracach naszych niemylną mieli skazówkę, i o czynnościach JW. Delegowanego przyjemną odbierali wiadomość, wzywamy Go i obowiązujemy, ażeby ciągłą z JW. Prezesem utrzymywał korespondencyę i myśli swoje przesyłać nam nie przestawał. Który to list Instrument nasz dla większej wagi pieczęcią większą stwierdzić rozkazaliśmy i podpisem ręką Prezesa naszego upoważniamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 1 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen. (Zbiór II 429).

się okazało, iż ten przypadek stał się na gruncie Brandenburskim, uwiadomić X-a Benewentskiego nieomieszkał.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 141.

Dnia 2 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

W odpowiedzi na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości względem wyboru adwokatów do Magistratur Sądowych Warszawskich, Komisya nominacyą ich stosownie do rezolucyi swojej pod dniem 17 Kwietnia zapadłej JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości poruczyła, z zaleceniem, ażeby tę nominacyą Komisyi do approbaty przedstawił.

Po postąpieniu JP. Gliszczyńskiego na Sędziego Pokoju, na wakujące miejsce w Sądzie Appellacyjnym Kaliskim nominuje Komisya JP. Mikołaja Okołowicza Sędziego Ziemiańskiego, a na jego miejsce podać kandydatów JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości zaleca.

Po złożeniu przez JP. Antoniego Gliszczyńskiego urzędu Konsyliarza Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego, z podanych przez JO. X. Dyrektora Wojny jako do Wydziału Wojennego kandydatów, na zalecenie tegoż JO. Xięcia Dyrektora na to miejsce JP. Andrzeja Michałowskiego nominuje Komisya.

Raporta tygodniowe od Dyrektorów przeczytane, y do akt oddane, inne ich podania po opinią na odwrót odesłane, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano.

Sesya na Poniedziałek następny solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 142.

Dnia 4 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zgodnie z podaną opinią w poleconym od Komisyi interesie JW. Bielińskiego, zalecono JW. Dyrektorowi Spraw We-

wnętrznych, ażeby JP. Unrugowi opiekunowi X-a Sułkowskiego na podany memoryał odpowiedział, że gdy kontrybucya Dekretem Cesarskim nakazana, nie przez Izbę Administracyi Departamentu Poznańskiego, ale przez samego Intendenta Francuzkiego wyrachowana, y w liczbie pewnej determinowana została, przeto Rząd Polski umniejszać jej nie jest mocen, ale jeżeli U. Unrug przez rozkład kontrybucyi uciążonym Dziedzica miasta Leszna być sądzi, do Rządu Francuzkiego po wymierzenie sprawiedliwości udać się może.

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zalecono, ażeby summę 151 talarów d. g. 7 den. 6 JP. Kellerowi przeszłemu Prezydentowi bywszej Kamery Poznańskiej za wyłożone na reparacye w mieszkaniu prezydyalnym, Izba Administracyi Poznańska wypłaciła, równie na jej wstawienie się JP. Hermanowi Budowniczemu za podjęte prace 120 talarów dyety zaległej wypłatę dozwolono.

Co do żądanej zapłaty Officyalistom Izby Administracyi Poznańskiej, udecydowano stosowną do poprzedniczej na dniu 23 Kwietnia na przełożenie Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego wydać rezolucyą.

W odpowiedzi na prośbę Obywatelów Powiatu Choynickiego z Departamentu Bydgowskiego, ażeby JP. Wolffschleger przy urzędzie Landrata był utrzymany, zalecono brevi manu JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych odpisać, iż jak Komisya będzie miała dymissyą od tegoż JP. Wolffschlegera z urzędu Konsyliarza Izby Administracyjnej, innego na jego miejsce nominować będzie z podanych kandydatów przez JW. Dyrektora, w którym wydziale zostaje, a wtedy JP. Wolffschleger przy urzędzie Landrata pozostanie.

Opinią JW. Dyrektora Sprawiedliwości, ażeby JP. Grunwald (bywszy Justizrath) nominowany za Sędziego Ziemiańskiego w Łowiczu, (z powodu doniesionego nam od obywatelów jego poczciwości zalecenia) zamiast przysięgi dał zaręczenie wiernego swych obowiązków dopełnienia, przyjęła Komisya.

U. Gliński na urząd Komornika bezpłatnego przy Sądzie Ziemiańskim Łowickim na zalecenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominowany.

Po złożeniu przez JP. Drzewieckiego urzędu Sędziego Ziemiańskiego Poznańskiego nominuje Komisya z podanych przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości kandydatów JP. Macieja Kąsinowskiego na wakujące miejsce.

Przybywa X. Dyrektor Wojenny y składa zwykły rapport czynności Dyrekcyi swojej. Przedstawioną przez niego w podanym piśmie ofiarę JP. Czarneckiego wystawienia Regimentu Kawaleryi, oprócz koni y broni, z powodu niedostarczającego stanu Skarbu na utrzymanie exystującego wojska, na dalszy czas odłożono.

Przedstawia X-że Dyrektor Wojny raport JP. Kosseckiego, szefa sztabu korpusu obserwacyjnego pod komendą Generała Zaiączka zostającego, donoszący o niedostatku, który wojsko w każdym rodzaju cierpi, y o znacznej z tego powodu dezercyi. Przykrym Komisya na to doniesienie przejęta uczuciem, postanowiła wszelkich użyć szrodków do zaradzenia złemu, a w celu ich przyspieszenia udecydowała przesłać kopią tego raportu JW. Wybickiemu, który, jako bliższe mający sposoby, prędzej przybyć w pomoc potrafi. Raport ten y JW. Stanisławowi Potockiemu przesłać zalecono.

Czytano prośbę Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego za Komisyą Błońską, ażeby wyrok JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, nakazujący zwrot kosztów exekucyi JPanu Dahlen, Dzierżawcy Dóbr Narodowych, był zwolniony, Komisya zaleciła Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych oświadczyć JP. Dahlen, iż się spodziewa, że szkodę swoją z exekucyi nakazanej w niewiadomości Uchwały dnia 31 Marca wynikłą, zgodzie y jedności obywatelskiej poświęcić zechce. — Obszerniej w rezolucyi in actis.

Udecydowano, ażeby kazanie JMX. Kanonika Warszawskiego Woronicza, miane na wczorajszej poświęcenia Orłów uroczystości, kosztem Rządu wydrukowane było.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 143.

Dnia 5 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Wyjazd JO. X. Benewentu, odjąwszy ostatnią sposobność komunikacyi prosto z rządem Francuzkim, y niepewność, jak długo okoliczności bawić w głównej kwaterze JW. Stanisławowi Potockiemu dopuszczą, były powodem Komisyi do uproczenia JW. Prezesa, ażeby w jej imieniu pisał list do N. Cesarza, z prośbą o pozwolenie użycia JP. Batowskiego do odbierania y przesyłania rozkazów N. Cesarza, y wszelkiej z Ministrami Jego a Rządem Polskim bez widocznego charakteru komunikacyi. List ten, wraz z drugim do JO. Xięcia Benewentu, których minuty u pióra złożone, oddał JW. Prezes do expedycyi. Pisany był także list do JW. Stanisława Potockiego z doniesieniem o tym kroku Komisyi; y na ręce Jego wspomnione wyżej dwa listy były posłane. Przyłączyć kazano rachunek przez JW. Dyrektora Brezę podany z użycia miliona franków przez N. Cesarza Skarbowi Narodowemu użyczonych, oraz stosownie do wczorajszej decyzyi, kopie raportu JP. Kosseckiego y listu X-a de Neuchatel do Generała Zaiączka.

Tenże raport JP. Kosseckiego Szefa Sztabu korpusu obserwacyjnego Gen. Zaiączka, przesłany został JW. Wybickiemu Pełnomocnikowi, przy liście, w którym Komisya wzywa go do zaradzenia gwałtownym potrzebom wspomnionego korpusu tym co jeszcze tamte okolice bez wielkiego zniszczenia dostarczyć mogą. Wszystkich tych listów minuty są u pióra.

Na przełożenie JW. Dyrektora Brezy względem pensyi oficyalistów Pruskich przy Izbie Administracyjnej Poznańskiej odpowiedziano, iż ci oficyaliści, którzy od Izby byli użyci, pensyą zaległą od 1 Lutego, jeżeli jej anticipative od bywszego Rządu wypłaconej nie mieli, mają odebrać. Tę zaś zaległość, która im się do 1 Lutego należy, poszukiwać powinni u Rządu Francuzkiego, który wszelkiemi krajowemi kassami do tego terminu zarządzając, y koszta administracyi ponieść winien.

Na miejsce JP. Okołowicza, który został Członkiem Sądu Appellacyjnego, nominuje Komisya z podanych przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości kandydatów za Sędziego Ziemiańskiego w Kaliszu JP. Tomasza Rudnickiego.

Podobnie na podanie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, po złożeniu urzędu przez JP. Czernika, JP. Walewski Sędzia Ziemiań-

ski Częstochowski, Sędzią Ziemiańskim Kaliskim, a na jego miejsce Sędzią Ziemiańskim Częstochowskim JP. Alexander Trepka nominowany został.

Na pierwsze potrzeby zafundowania Sądu Ziemiańskiego Warszawskiego assygnuje Komisya do Dyrektora Zastępcy Skarbowego złt. 1500, jako jest w rezolucyi in actis.

Za przysłane przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości pismo, zawierające rys Sądownictwa Francuzkiego, należytą wdzięczność przez rezolucyą oświadczono.

Na przełożenie przybyłego JO. Xięcia Dyrektora Wojennego poleca Komisya JW. Prezesowi napisanie listu do X-a Benewentu, z uwiadomieniem, iż gdy prośba względem JP. Batowskiego nie mogła być przed wyjazdem jego wygotowana, listy onęż zawierające posłane są prosto do Głównej kwatery na ręce JW. Stanisława Potockiego, który je oddać X-u Benewentskiemu za jego tamże przybyciem nie omieszka. List ten niezwłocznie wygotowany y podpisany został.

Doniósł X. Dyrektor Wojny, iż JP. Rożniecki, przybyły niedawno z Włoch Officer z Legii, Generałem Inspektorem Kawaleryi Polskiej przez N. Cesarza nominowanym został.

Liczne memoryały do JWW. Dyrektorów, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, odesłane zostały.

Zaleciła Komisya Sekretarzowi wezwać Kancellistów swoich do wykonania przysięgi na wierność y zachowanie sekretu.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 144.

Dnia 6 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Po zwykłym przeczytaniu protokółu, wezwani Kancelliści Komisyi JPP. Karol Brodowski, Gerard Witowski, y Stanisław Kostka Czerniawski wykonali przysięgę przepisaną w Organizacyi Wewnętrznej rotą.

Na wniosek JW. Bielińskiego, czytany y roztrząsany był projekt objaśnienia Uchwały 31 Marca względem

Dzierżawców Dóbr narodowych, projekt, który poprzedniczo był na sesyi konferencyjnej przez Członki Komisyi, w przytomności JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, y za wezwaniem Prezesa y niektórych Konsyliarzy Izby Administracyi Warszawskiej był ułożony, a na dzisiejszej sesyi z niektóremi poprawami, jako jest w aktach, przyjęty, y w uchwałę zamieniony [1]).

Na przełożenie JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, gdy już dawniejszym wyrokiem wyznaczona 114 tysięcy złt. summa wyszła, na kontynuacyą dalszą fortyfikacyi Pragi summę 30 tysięcy złł. zaassygnowano.

Za powtórzonym na dniu dzisiejszym przełożeniem JW. Dyrektora Policyi, ażeby nieprzyzwoitościom, jakie z wyboru przez same miasta urzędników zupełnie niezdatnych wynikają, było zabieżono, Komisya podany dawniej na dniu 20 Kwietnia przez tegoż JW. Dyrektora Policyi projekt, nadający moc Izbom Administracyjnym, po powtórzonej elekcyi, nominowania urzędników, choć nie z tego miasta obywatelów, z poprawami, jako jest in actis, przyjmuje y w wyrok swój zamienia [2]).

Stosownie de wniesienia JW. Dyrektora Brezy, na miejsce JP. Rothe, który się wymówił od urzędu Członka Deputacyi cła y akcyz w Departamencie Poznańskim, nominuje Komisya JP. Piotra Zarembę.

Wydano pozwolenie JW. Fryderykowi Skórzewskiemu Prezesowi Departamentu Bydgowskiego, na wniesienie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, oddalenia się z kraju na trzy miesiące dla poratowania zdrowia u wód mineralnych.

Przychyliła się Komisya do zdania Deputacyi Moratoryjnej y JW. Dyrektora Sprawiedliwości, y dobrodziejstwo moratorii z powodów w przeczytanej opinii Deputacyi wyrażonych, Starozakonnemu Izaakowi y Rayse małżonkom odmówione zostało

Na przełożenie Dyrektora Spraw Wewnętrznych zalecono, ażeby Janowi Żelaskiewiczowi y Jerzemu Keyny z Nieszawy, dwa ich statki własne, pod most Warszawski użyte, jak drugi budujący się na palach stanie, były wydane, a rekwizyta albo zwrócone, albo w cenie umiarkowanej zapłacone. Dodano, iż

---

[1]) Ob. alleg. l. 118. [2]) Ob. alleg. l. 119.

niniejsza rezolucya y w innych podobnych przypadkach ma służyć za prawidło.

Raport zwyczajny dziesiąty JW. Dyrektora Sprawiedliwości był przeczytany, a w odpowiedzi na przełożenie wydatków na Kancellaryą Dyrekcyi udecydowano wydanie assygnacyi do Skarbu na złt. 1885 gr. 12 awansowanych przez JW. Dyrektora. Na kwestyą, jaka pensya dla pisarza aktowego w Sieradzu jest wyznaczona, odpowiedziano, iż taka, jak y innym pisarzom aktowym się przynależy; nakoniec dogadzając żądaniu JW. Dyrektora Sprawiedliwości, aby wyraźna nastąpiła odpowiedź w interesie Wolfia Birnbaum, oświadczono, iż zgodnie z opinią Deputacyi y zdaniem JW. Dyrektora, żądane od niego moratorium wydane być nie może.

Sesya z powodu następujących świąt na dzień sobotni solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 145.

Dnia 9 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Złożył JW. Prezes list od JW. Stanisława Potockiego Delegowanego do N. Cesarza z Głównej Kwatery do Komisyi pod datą dnia 5 Maja pisany, który po przeczytaniu do pióra oddany został.

Memoryał JP. Józefa Załuskiego, proszącego, ażeby wyrządzony na jego osobie gwałt w dniu 3 Maja podczas uroczystości poświęcenia chorągwi, pod bokiem Rządu i w czasie świętych obrzędów religii, kriminalnie był sądzony, odesłała Komisya po opinią niezwłoczną do JW. Dyrektora Sprawiedliwości.

Czytano list JW. Wybickiego do Komisyi, wstawiającego się z(a) JPanią Madalińską wdową, y pozostałym po Generale Madalińskim potomstwem, wraz z jej memoryałem. Pisma te przesłane JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, z zaleceniem, ażeby w celu zadość uczynienia chęci Komisyi okazania względów wdowie y potomstwu tak zasłużonego Męża, podał sposoby y projekt.

Po złożeniu przez JP. Chevalier urzędu konsyliarza Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego, z podanych przez JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego Kandydatów nominuje Komisya zaleconego przez Izbę JMX(ięd za) Teodora Sołtyka, a drugiemu kandydatowi JP. Janowi Zielińskiemu zapewnienie względów na dalszy czas w umieszczeniu podług jego zasług oświadczyć zleca.

Dla JMX. Nagurczewskiego wypłatę kwartalną w proporcyi do trzech tysięcy rocznej pensyi, JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, jako jest w rezolucyi, zalecono.

Na przełożenie JO. X. Dyrektora Wojennego, nominowanemu przez Naj. Cesarza Generałowi Brygady y Inspektorowi Kawaleryi JP. Rożnieckiemu, pensyą roczną 27.081. (Dwadzieścia siedm tysięcy ośmdziesiąt y jeden) złt. pols. Komisya wyznacza, z ostrzeżeniem, iż Culag Wojenny w summie 2500 franków w czasie tylko wojny wypłacany będzie.

Na przełożenie y wstawienie się tegoż JO. X. Dyrektora Wojny, JP. Tyszkiewicza z względu jego zasług dawniej y teraz w czasie odbywania służby naczelnika Gwardyi honorowej przy boku Jego Cesarsko Królewskiej Mości, tu w stolicy y w polu okazanych, nominuje Komisya Pułkownikiem w wojsku bez płacy, z wolnością wnijścia w służbę y na stopień dzisiejszej szarży jego odpowiadający, nie prędzej jednak aż za rozciągiem kraju y etatu.

Nakoniec na fortrag pomienionego JO. X. Dyrektora, nominuje Komisya Szeffem Batalionu I-go Gwardyi Narodowej Warszawskiej JP. Henryka Szaber, na Szeffa zaś 2-go Batalionu tejże Gwardyi JP. Ferdynanda Antoniego Wintersztеyn.

Sesya na poniedziałek solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 146.

Dnia 11 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Nadeszłe w dniu onegdajszym, wczorajszym y dzisiejszym

expedycye od JW. Generała Zaiączka z Neidenburga, od JW. Wybickiego Pełnomocnika z Płocka, JW. Stanisława Potockiego Delegowanego z Rosemberg, przeczytane były przedmiotem deliberacyi Komisyi. Oryginały do pióra oddane.

Na wniesienie JW. Gutakowskiego zgodzono się, ażeby osoby, które się zatrudniały ułożeniem projektu zapewnienia Magazynów Etapowych, dziś przeczytanego, y do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych odesłanego, wezwane były równie do przygotowania dalszych projektów dla przybyć mających Członków Izb Administracyjnych, y wyznaczyć się mającej Deputacyi, oraz do zbierania y podawania myśli w celu tak ważnym.

Na żądanie JW. Wybickiego w liście jego dzisiejszym wyrażone, zlecono, ażeby zachęcenie do ofiar dla lazaretu Polskiego w Mławie, z wystawieniem zaczętej już w Płocku składki, do gazet było podane.

Równie na przełożenie JW. Dyrektora Brezy zalecono umieścić w gazetach odezwę Izby Administracyi Poznańskiej, przez niego komunikowaną, względem obchodu dnia 3 Maja, wraz z onegoż opisem.

Przybywa na posiedzenie JO. X. Dyrektor Wojny, a złożywszy zwyczajny tygodniowy swej Dyrekcyi raport, przełożył, iż Legia druga ma równie jak y inne czterech Pułkowników Regimentów Pieszych, y że stosowne do X. de Neuchatel względem tejże Legii drugiej uczynił przełożenia, doniósł Komisyi. Na wniesienie tegoż JO. X. Dyrektora Wojny, zaleciła swą rezolucyą Komisya JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby spóźnione wybranie rekruta tak przez dawniejsze uchwały, jako y przez wyrok Komisyi ostatni nakazanego przyspieszył, wydał potrzebne w tej mierze do Izb Administracyjnych rozkazy, a dla rychłego tej woli Komisyi dopełnienia, zniósł się z X. Dyrektorem Wojny.

JW. Dyrektor Wewn. na sesyą przybyły, donosi o rozmaitych trudnościach, które jeszcze w uskutecznieniu zawartej z JP. Pradel konwencyi zachodzą, y w celu ich ułatwienia jest w zamiarze wysłania JP. Sekretarza Trembickiego do JW. Intendenta Generalnego Daru.

Doniósł tenże JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, iż nadeszłe raporta y wyrachowania z Departamentów przekony-

wają, iż dla uzupełnienia liczby 15 tysięcy rekruta, proporcya z 25 dymu jest niewystarczająca, y dla tego większą nakazać wypadnie. W czym naradzenie się y przygotowanie projektu JWW. Działyńskiemu y Bielińskiemu polecono.

List JW. Wybickiego Pełnomocnika cum annexis komunikowany JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, w celu obmyślenia y podania szrodków zadośćuczynienia przełożeń w tymże liście zawartych.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 147.

Dnia 12 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przybyły JW. Dyrektor Policyi przedstawia list JW. Gubernatora Gouvion z doniesieniem chwalebnego sprawowania się wojsk Polskich, szczególniej kilku ułanów Legii pierwszej, którego oddział z stu koni złożony, pod komendą Pułkownika Szumlańskiego, pięknie się popisywał w tych dniach po przejściu wojsk za Narwę. Z ukontentowaniem Komisya odebrała tę wiadomość, y zaleciła JW. Dyrektorowi Policyi uczynić zadość żądaniu JW. Gubernatora, przez umieszczenie tych wiadomości w gazetach.

Przedstawił tenże JW. Dyrektor Policyi list JP. Pradel do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych pisany, z żądaniem, ażeby w przeciągu 24 godzin 100 koni było z miasta dostawionych dla transportowania żywności z Serocka za armią.

Dla zapobieżenia ile być może gwałtownym y arbitralnym zaborom koni w mieście Warszawie, udecydowała Komisya, ażeby park z 50 koni dla usług wojska był ustanowiony, a przytomnemu JW. Dyrektorowi Policyi ustnie zaleciła, ażeby na rzecz tego parku, z exystujących y zebranych już na ten koniec funduszów konie zaczęto kupować, y ażeby tenże JW. Dyrektor stosowny do uchwały podał projekt.

Doniósł JW. Działyński, iż z poleconego sobie wspólnie z JW. Dyrektorem Brezą roztrząśnienia, okazuje się potrzeba, ażeby ustawa względem rekruta w tym była po-

prawiona, iż nie z 25 dymu, ale z 20 ten rekrut, jeżeli ma dochodzić do liczby aukcyi wojska dekretem Cesarskim wskazanej, był nakazany. Przychyliła się Komisya do tego przełożenia, y uchwaliła wyrokiem swym jako jest in actis, ten rekrut z 20 dymu, ostrzegając, iż ten nowy rekrut niema przeszkadzać zaległemu wybraniu dawniej nakazanego z 10 dymu, podług przyjętych w tej mierze przepisów[1]).

Na wniesienie JW. Bielińskiego Organizacya Dyrekcyi Skarbowej, z poprawami y odmianą dawniej przyjęta y podpisana została, jako jest in actis[2]).

Rozstrzygając zapytanie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, udecydowano, iż we wszystkich sprawach po ostatni wyrok do Berlina wyszłych y odesłanych, te tylko dekreta, które do dnia dzisiejszego są publikowane, za ważne mają być miane; te zaś, które dotąd nie są publikowane, za żadne y niebyłe uważane być powinny, y sprawy takowe, in revisorio wiszące, w Trybunale Najwyższym Narodowym mają być ostatecznie rozsądzone[3]).

JW. Działyński przedstawił Komisyi nadesłaną od JW. Brezy Dyrektora Spraw Wewnętrznych instrukcyą, którą wydać umyślił JP. Sekretarzowi Trembickiemu wysłać się mającemu do JW. Intendenta Generalnego Daru. Instrukcyą tę Komisya aprobuje, y u pióra złożoną mieć chce. A dla tym pewniejszego uskutecznienia objętych w tejże instrukcyi punktów, zezwala Komisya, ażeby JW. Breza Dyrektor Spraw Wewnętrznych użył, podług myśli Komisyi oświadczonej, tych zysków, jakie mogą okazać się z kupna zboża na kontrakt z JP. Pradel zawarte(?); a gdyby y te jeszcze nie wystarczały, przeznacza Komisya 20, do 30 tysięcy talarów, (dwadzieścia do trzydziestu tysięcy talarów) z kassy Publicznej. Ostrzega się wczesne uwiadomienie tak o wyrachowanym zysku, jako y o użyć się mających kwotach. Której to decyzyi Komisyi wyciąg na żądanie JW. Brezy ma być z protokułu wydany.

Przysłany od JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych projekt wczoraj mu komunikowany, a przez Deputacyą ułożony, zalecenia temuż Dyrektorowi wezwania po dwóch Człon-

[1]) Ob. alleg. l. 120. [2]) Ob. alleg. l. 121. [3]) Ob. niżej sesya 149.

ków z każdej Izby Administracyjnej, ażeby tu wraz z Deputacyą układem względem Etapów zatrudnili się, oraz względem założenia tymczasowego na cztery tygodnie magazynów, y zapewnienia podwód do transportów z tych magazynów, przyjęty y podpisany został, jako jest in actis [1]).

Na przełożenie JW. Dyrektora Policyi aprobuje Komisya elekcyą urzędów miejskich w Łęczycy, jako w rezolucyi w aktach [2]).

Przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości względem wyznaczenia Deputacyi ogólnej do segregacyi summ Króla JMci Pruskiego, od summ należnych partykularnym, względem nominacyi adwokatów w Warszawie, względem wypłaty pensyi officyalistów Dyrekcyi, względem nominacyi Sędziego Pokoju na miejsce Wojewody Radzimińskiego etc. wziął JW. Sobolewski do omówienia z JW. Dyrektorem Sprawiedliwości.

Nominuje Komisya na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości na wakujący urząd pisarza ziemiańskiego w Kaliszu JP. Alexandra Ordęgę, a na miejscu jego pisarzem ziemiańskim (w Piotrkowie) JP. Zdziennickiego.

Po złożeniu urzędu Sędziego Ziemiańskiego w Piotrkowie przez JP. Siemieńskiego z podanych kandydatów nominuje Komisya JP. Tarnowskiego.

List JW. Gubernatora Gouvion z wstawieniem się za officerami przy Sztabie Francuzkim będącemi, odesłany po opinią do X. Dyrektora Wojny, a odpis temuż przez JW. Prezesa podpisany.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 148.

Dnia 13 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Podany przez Izbę Administracyi Departamentu Warszawskiego, na Deputacyi w przytomności JW. Dyrektora Spraw

---

[1]) Ob. all. l. 122. [2]) Ob. all. l. 123.

Wewnętrznych roztrząsany, przez Sekretarza uporządkowany projekt urządzenia Izb Wykonawczych Powiatowych, przyjęty y w uchwałę zamieniony został, jako jest w aktach. [1]).

Przez oddzielną rezolucyą uchwalono, iż podział Departamentów na Powiaty, y ich granice, oraz liczba Izb Wykonawczych równa liczbie urzędów Landratowskich za przeszłego Rządu, y nadal pozostać mają. Zalecono jednak Izbom Administracyjnym, ażeby jeżeli dla oszczędności Skarbu, bez naruszenia dogodności Administracyi, liczba tych Powiatów zmniejszona być może, projekta w tej mierze oddzielne dla każdego przypadku przez Dyrektora Spraw Wewnętrznych do decyzyi Komisyi podały [2]).

Roztrząsano projekt ustanowienia parku z 50 koni złożonego w Warszawie, y poprawy w nim przez Komisyą żądane, podano przytomnemu JW. Dyrektorowi Policyi.

JW. Bieliński czyta relacyą Dyrekcyi Skarbowej, y raporta przychodu y rozchodu kassy Publicznej od 1 Lutego do 1 Maja, po których roztrząsaniu, złożenie ich do akt nastąpiło; podane zaś do potwierdzenia schemata rapportów jeszcze wzięto do namysłu.

Komisya za powodem łaskawej własnej chęci, wydała assygnacyą do Skarbu na kwartalną pensyą (złp. 5.000) dla Sekretarza, który wdzięczność swoją za ten chlubny dla niego dowód pamięci Komisyi wynurzyć nieomieszkał.

Uchwalono, ażeby dla Dyrekcyów dzień 1 Lutego za normalny termin wypłaty ich pensyów służył [3]). Co do Izb Admininistracyjnych y Izb Wykonawczych, te odbierać mają zapłatę od dnia wnijścia w obowiązki każdego w szczególności urzędnika, stosownie do teraźniejszej organizacyi. Co zaś do wynagrodzenia wszelkich officyalistów tak Izb Departamentowych jako y Komisyów Powiatowych od czasu zaczęcia ich urzędowania, aż do czasu ogłoszenia teraźniejszej organizacyi, zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby podług tabell przez Dyrektora Spraw Wewnętrznych podać mianych a przez Komisyą approbowanych wypłaty uskute-

[1]) Ob. alleg. l. 124. [2]) Ob. all. l. 125. [3]) Ob. alleg. l. 126.

czniał. Toż samo rozumieć się ma względem wszelkich urzędników sądowych. Warowano jednak, iż żołd wojska y potrzeb jego opatrzenie przed wszystkiemi innemi wydatkami ma następować.

Przy przesłaniu w kopii powyższej uchwały, wydano zalecenia do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, ażeby tabell zawierających wynagrodzenie officyalistów tak Izb Administracyjnych Departamentowych, jak y Komisyi Powiatowych od zaczęcia ich urzędowania aż do ogłoszenia teraźniejszej Władz Organizacyi podanie przyspieszył.

Podobnie przesłać kazano kopie tejże Uchwały JWW. Dyrektorom Sprawiedliwości, Wojennemu y Policyi, zalecając, ażeby do wyrażonej w niej woli Komisyi stosowali się.

Przybyły JO. X. Dyrektor Wojenny komunikuje list Generała Lemarrois do siebie pisany, donoszący o dzisiejszym ataku pod Serockiem przez trzy regimenta Moskiewskie z artyleryą y Jazdą, Batteriów, bronionych przez Regiment JP. Stanisława Potockiego Pułkownika, który mężnie się stawił, y przemagającą siłę nieprzyjaciół z znaczną ich stratą odparł. Tak przyjemne sercu każdego Polaka dobrego sprawowania się jego wojska świadectwo do prawdziwej wszystkich radości było pobudką.

Po złożeniu urzędu Sędziego Pokoju Poznańskiego przez JW. Wojewodę Radzimińskiego, nominuje Komisya JP. Drzewieckiego.

Uproszony JW. Prezes, ażeby na list JP. Generała Zaiączka na dniu onegdajszym odebrany w imieniu Komisyi odpisał, iż do zadosyć uczynienia przełożeń jego przyzwoite przedsięwzięte są kroki.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 149.

Dnia 14 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Stosownie do zapadłej na dniu onegdajszym decyzyi, względem dekretów ex revisorio z Berlina wyda-

nych wyszło zalecenie do JW. Dyrektora Sprawiedliwości, jako jest in actis [1]).

Czytany był list JW. Wybickiego Pełnomocnika do JW. Brezy, w którym donosi, iż ma nadzieję odebrania zapłaty za dostawione furaże, dla tego prosi o odesłanie przysłanych dawniej Procès-verbaux. Czytano y listy JW. Generała Zajączka do JW. Wybickiego z dziękczynieniem za dostawioue dla jego korpusu artykuły y z prośbą o dalsze ich nadsyłanie; nakoniec czytano list JW. Marszałka Pałacu Duroc do tegoż JW. Wybickiego, z oświadczeniem, iż dane od N. Cesarza zalecenie Generalnemu Intendentowi Daru, stosownie do żądań JW. Pełnomocnika.

Projekt do zasad dla Magistratów miast, podany przez JW. Dyrektora Policyi, do dalszego roztrząsania odłożono.

Przybyły JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawia przełożenie Izby Administracyjnej Departamentu Poznańskiego, ażeby dla zniszczonych miejsc allewiacya od podatków była dozwolona. Oświadczyła w tej mierze Komisya myśli swoje, podług których JW. Dyrektor ma podać projekt.

Między innemi przełożeniami tenże JW. Dyrektor przedstawił list Izby Administracyi Departamentu Płockiego z wystawieniem smutnego stanu tegoż Departamentu, y z prośbą o zaratowanie zbożem do siewu y do żywności. Przenikniona najczulej tym wyniszczenia kraju tego stanem Komisya poszukiwanie y obmyślenie szrodków do zasilenia go ustnie poleca JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych.

Do odpisu na ostatnie dwa listy do Komisyi JW-o Wybickiego ułożono myśli, podług których Sekretarzowi odpis ten wygotować zalecono.

JW. Bieliński zdaje sprawę z poleconego sobie dawniej interesu wejścia w wzajemne pretensye kassy Departamentu y Kassy Miejskiej Warszawskich, y w celu ukończenia obrachunku y tych pretensyi podaje projekt do rezolucyi, który przyjęty y podpisany został, jako jest w aktach [2]).

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, y przychylając się tak do jego zdania, jako y do opinii Deputacyi

---

[1]) Ob. alleg. l. 127. [2]) Ob. alleg. l. 128.

Moratoryjnej, udecydowała Komisya wydać Instrument moratorij dla Kacpra Hirscha Janków handel kupiecki tu w Warszawie mającego, y instrument ten Kancellaryi wygotować zalecono.

Niektóre podania JWW. Dyrektorów brevi manu przez odesłanie ich naodwrót zrezelwowane zostały, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, równie jak y kilka memoryałów.

Sesya na dzień jutrzejszy na godzinę piątą po obiedzie solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 150.

Dnia 15 Maja po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego.

JW. Prezes przedstawił list JO. X. Benewentu, w responsie na pisany do niego z zlecenia Komisyi względem JP. Batowskiego. Donosi w nim X. Benewentu, iż N. Cesarz łaskawie zezwolić raczył, ażeby JP. Batowski do Głównej kwatery przyjechał, y że N. Cesarz znając go z szacunku, który we Francyi posiada, z ufności, którą w nim JW. Prezes pokłada, z chęcią przyjmuje osobę wyborem Komisyi zaszczyconą. Oświadcza nakoniec X. Benewentu sentymenta szacunku y upoważania, które w związkach, jakie miał z Komisyą, powziął dla niej, y wyraz ich zasyła.

Odpis Komisyi do JW. Wybickiego, jako jest u pióra przeczytany, przyjęty y do expedycyi oddany.

Podani przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości kandydaci na adwokatów potwierdzeni, z ostrzeżeniem, ażeby w Organizacyi Sądów dołożono, że adwokat przysięgły przy jednej Magistraturze y w innych może stawać[1]).

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości zalecono wypłacić pensyą kwartalną pracującym w Deputacyi Poznańskiej do śledzenia własności Pruskich wyznaczonej: JPP. Braunschweig Prezydentowi bywszej Regencyi, Dyrektorowi Kancellaryi Fest, Regestratorowi John, As-

[1]) Ob. alleg. l. 129.

sistentom Hertel, Richter, y Linhert, w summie ogólnej talarów 1.235 z wyszczególnieniem, jako jest w rezolucyi [1]).

Na przełożenie tegoż JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominuje Komisya, po śmierci JP. Borzewskiego, Sędzią Ziemiańskim w Lipnie JP. Tomasza Wyczałkowskiego. Po postąpieniu na pisarstwo Sądu Appellacyjnego Płockiego JP. Sędzimira, Komornikiem Ziemiańskim w Płońsku JP. Teodora Krajewskiego. Na miejsce JP. Ost(rowskiego), który został Regentem Sądu Appellacyjnego, Pisarzem Aktowym w Mławie JP. Fabiana Grzybowskiego. Po złożeniu urzędu komornika w Lipnie przez JP. Woźnickiego, na jego miejsce JP. Jana Mazowieckiego. Także po złożeniu urzędu Sędziego Ziemiańskiego w Płońsku przez JP. Michała Turowskiego, na jego miejsce Ignacego Pilchowskiego z Gumowa. Nakoniec po złożeniu przez JP. Ostaszewskiego urzędu Sędziego Ziemiańskiego w Płońsku, nominuje Komisya Józefa Młodzianowskiego.

Przychylając się do przełożenia tegoż jeszcze JW. Dyrektora Sprawiedliwości, podanych do Zgromadzenia Ewangelicko-Reformowanego Kandydatów do Kansystorza ich wyznania na Assystentów JP. Doktora Wolff y JP. Du Paste (Du Part?), a na Pisarza JP. Falk Komisya aprobuje.

Przybywa X. Dyrektor Wojny y JP. Batowski na posiedzenie Komisyi. Pierwszy opowiadaniem szczegółów akcyi pod Serockiem, zaszczyt wojsku naszemu przynoszącym, prawdziwe wzbudza ukontentowanie. Drugiego uwiadamia Komisya o odebranym od N. Cesarza zezwoleniu, ażeby do Głównej kwatery się udał y zlecenia Komisyi tamże sprawował.

Na przełożenie X. Dyrektora Wojny wydana dla JW. Generała Dąbrowskiego assygnacya na summę 32.286 złt., wyłożonych de proprio na dopełnienie zapłaty do 1 Kwietnia trzeciego Legionu.

Równie na tegoż przełożenie y wstawienie się JW. Gubernatora Gouvion zalecono wypłacić żołd JPP. Karchowskiemu Kapitanowi, Wolańskiemu Porucznikowi y Mellerowi Podporu-

[1]) Ob. alleg. l. 130.

cznikowi, przy Sztabie Francuzkiej Kommendy Placu służbę czyniącym, z warunkaml, jako jest w rezolucyi in actis.

Do Deputacyi ceł y akcyz w Departamencie Bydgowskim, z podanych przez JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego Kandydatów, nominuje Komisya JPP. Franciszka Koszuckiego, Jakuba Grądzielskiego y Szyca dawnego Konsyliarza.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 151.

Dnia 16 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Nadesłany od JW. Dyrektora Policyi list JW. Gubernatora Gouvion z doniesieniem o przejściu naszych obrońców przez Narew pod Pułtuskiem y danym odporze Moskalom przeczytany został.

JW. Prezes komunikuje list JW. Stanisława Potockiego do siebie pisany, a oraz składa list tegoż do Komisyi. W tym donosi JW. Potocki, iż N. Cesarz zezwala na wysłanie JP. Batowskiego, a względem poleconego sobie zasilenia Skarbu interesu pomyślnego skutku wystawia nadzieję. List ten do pióra oddany.

Gdy wyjazd do Głównej kwatery JW. Batowskiego wkrótce ma nastąpić, zalecono wygotowanie trzech listów: do N. Cesarza, do X-a Benewentu, y do JW. Maret Ministra Sekretarza Stanu, ażeby te listy na ręce JP. Batowskiego mogły być przesłane.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, stosownie do tłomaczenia Deputacyi Moratoryjnej, zaskarżenie JP. Woyciechowskiego przeciw wydanemu dobrodziejstwu moratoryi JP-u Radke odsunięte zostało przez Komisyą.

Zostawując w swojej mocy zaszłe Ustawy względem Dóbr Narodowych, zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby Izbom Administracyjnym zostało zalecone niezwłoczne przedsięwzięcie obrachunków generalnych z Dzierżawcami Dóbr Narodowych, którzy przed temiż Izbami Administracyjnemi wszystkich wydatków w czasie teraźniejszej

wojny dowody złożyć powinni. Po ukończeniu tych rachunków całego dzieła obraz z przyłączeniem opinii jak najprędzej ma być Komisyi wystawiony.

Pozwolono konfidencyonalnie brevi manu JW. Dyrektorowi Brezie z kassy publicznej awansować JP. Casal na fortyfikacye Modlina talarów 1.000 z warunkiem zwrotu tych pieniędzy do Skarbu.

Zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby umówił się z Izbą Administracyjną tutejszą względem wyznaczenia osób do obrachowania administracyi lazaretowej, y ażeby opinią swoją co do prawideł w tej mierze Komisyi przesłał[1]).

W dowód upoważnienia znakomitych y gorliwych prac JP. Konsyliarza Ignacego Sobolewskiego Komisya zaleciła JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego wypłacić mu z Skarbu Publicznego pensyą kwartalną złt. 2.500.

Przybyły X. Dyrektor Wojny przedstawia raport Generała Fiszera y Pułkownika Krukowieckiego o chwalebnej rozprawie Naszych niedaleko Wałów z kozakami, które w gazety umieścić dozwolono.

Przekłada tenże X-że Dyrektor Wojny potrzebę obmyślenia wcześnie funduszu na żołd dla nowo wybrać się mającego 15 tysięcy rekruta.

Sesya na dzień wtorkowy dla następujących dwóch świąt solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 152.

Dnia 19 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Z przeczytanego raportu jedenastego JW. Dyrektora Sprawiedliwości znalazła Komisya powody do zalecenia temuż JW-u Dyrektorowi: najprzód, ażeby względem wszelkich opłat sądowych y kancellaryjnych, w celu przymnożenia funduszu publicznego na wynagrodzenie urzędów sądowniczych,

[1]) Ob. all. l. 131.

podał projekt do roztrząśnienia y aprobaty; powtóre, ażeby dla nieprzerywania biegu sprawiedliwości, nim podany projekt względem nowej formy przysiąg żydowskich będzie zadecydowany, nakazał Sądom podług dawnego sposobu też przysięgi odbierać.

Przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych względem żądanego od Izby Edukacyi zapewnienia opłaty szkółek ewangelickich odesłano naodwrót do tegoż JW. Dyrektora z zaleceniem, ażeby od Izby Edukacyjnej zainformowanym został y tejże przesłanie tabelli zalecił, w którejby tak liczba tych szkółek, jako y summy z kassy Kammeralnej na nie wypłacanych, wyszczególnione były.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych udecydowano rezolucyą in actis, ażeby summa talarów 7.403 d. g. 23 den. 7 na etacie szkolnym titulo kompetencyi umieszczona, y kwartałami anticipative z Kassy Departamentowej dawniej odbierana, odtąd już nie kwartalnie, lecz miesięcznie decursive, na wzór wszelkich kompetencyi opłat, była wypłacana [1]).

Przełożenie JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, ażeby Szpitalowi Dzieciątka Jezus wypłacane co miesiąc z loteryi złt. 818 przez dawny Rząd, teraz od czasu zaległości były wyliczone, y gdy fundusz z loteryi nie wystarcza, expens z innych percept była załatwiona, odesłano napowrót po dostateczniejszą informacyą, z tym dokładem brevi manu zapisanym, iż należytość ta od czasu podniesienia uchwałą Komisyi loteryi rachowana być powinna.

Na zalecenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominuje Komisya Komornikiem bezpłatnym przy Sądzie Ziemiańskim Łowickim JP. Brzezińskiego.

Przychylając się do zdania JW. Dyrektora Sprawiedliwości, oświadcza Komisya, iż nie może użyczyć dobrodziejstwa moratorij starozakonnemu Fabiszowi Bloch.

W odpowiedzi na memoryał JP. Ulatowskiego przesłany przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości, zalecono onemuż, ażeby, dla przecięcia wszelkich kwestyi y wątpliwości względem dekretów in Revisorio w Berlinie zapa-

---

[1]) Ob. alleg. l. 132.

dłych, stosownie do rezolucyi Komisyi pod dniem 12 Maja wyszłej wygotował projekt y podał go do approbaty.

Przybywa na posiedzenie JO. X. Dyrektor Wojny. Złożywszy najprzód zwykły raport tygodniowy, który do akt oddany, przekłada potrzebę, ażeby dla ściągnąć się tu mającej części Jazdy, fundusz na kontynuacyą zasobnege furażów magazynu był naznaczony. Przełożenie to odesłano do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, z zaleceniem, ażeby umówił się z JO. X. Dyrektorem Wojny o szrodkach y ilości do uformowania tego magazynu potrzebnej, y podał opinią względem zaradzenia niedostatkowi. Na przesłany od Komisyi memoryał niektórych Officyerów, którzy przez reformę wojska etatem od płacy odpadli, podaje opinią, że ci oficerowie skutek swych żądań chyba z funduszu ogólnego na ten zamiar wyrachowanego y obmyślonego, zwłaszcza przy wiadomym teraz niedostatku Skarbu, otrzymać mogą. Przychylając się do tego zdania, Komisya danie odpowiedzi supplikantom w opinii Xięcia Dyrektora wskazała. Nakoniec podaje JO. X. Dyrektor uwiadomienie, iż, gdy w pułku Strzelców, który z wolnego werbunku Kurpiów miał być formowany szeffostwa JP. Pułkownika Zielińskiego, JW. Wybicki Pełnomocnik nakazał, ażeby dostawieni z Departamentu Płockiego od obywatelów rekruci za kantonistów byli rachowani, korpusy etatowe z kantonu tego Departamentu formować się mające z trudnością zdołają być zapełnione. Przełożenie to JO. Xięcia Dyrektora rozkazano komunikować JW. Pełnomocnikowi Wybickiemu y w liście od Komisyi do tegoż JW. Wybickiego pisanym wezwano Go do załatwienia tej okoliczności tak, iżby dopełnienie kompletu wojska etatowego nie było wstrzymane przez odrywanie kantonistów do odzielnych y na etacie nie będących korpusów.

Zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby nakazane dawniejszą rezolucyą wysłanie Chirurgów z Departamentu Poznańskiego y Kaliskiego do korpusu pod Gdańsk przyspieszył.

Na Komornika niepłatnego w Płońsku nominuje Komisya proponowanego od JW. Dyrektora Sprawiedliwości JP. Felixa Bagińskiego.

Inne podania y memoryały po opinie, a niektóre z wska-

zaniem w krótkości rezolucyi, jako jest w Dzienniku expedycyjnym zapisano, do JWW. Dyrektorów odesłane zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 153.

Dnia 20 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przystąpiła Komisya najprzód do expedyowania memoryałów różnych tak dawniej jako y świeżo podanych, które w części znaczniejszej do JWW. Dyrektorów, a w części do supplikantów z rezolucyą w krótkości na samym memoryale zapisaną odesłane zostały, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano.

Uproszony JW. Prezes, ażeby w imieniu Komisyi odpisał na list JP. Krzyżanowskiego Kasztelana, Prezesa Izby przeszłej Sprawiedliwości Poznańskiej, z oświadczeniem wdzięczności za podjęte prace, y względów na zasługi jego.

Stosownie do wyraźnego żądania Władz Francuzkich, y na przełożenie Directorium Generalnego ustanowiono, iż ktokolwiek nie jest rodakiem kraju, winien jest uznać Rząd od daty publikacyi we trzy dni, y dać na piśmie zaręczenie, jako mu będzie wierny y posłuszny, y żadnej komunikacyi z nieprzyjaciołmi Cesarza Francuzów y Króla Włoskiego mieć nie będzie; a ktoby się tej woli Rządu sprzeciwił, winien przed Magistraturą, gdzie z prawa należy, w przeciągu także trzech dni oświadczyć się, y dowieść, jeżeli ma possesye, uwiadomić, jak niemi rozrządza, y dokąd się wynosi. Nie-possessyonaci zaś — w jak długim przeciągu czasu wyprowadzą się, y dokąd żądają mieć sobie wydane paszporta, po których zyskaniu dłużej w granicach kraju zostawać nie powinni nad czas oznaczony w paszporcie. Obszerniej w Uchwale in actis [1]).

Powrócony z Głównej kwatery na dniu wczorajszym JW. Delegowany Stanisław Potocki przybywa na posiedzenie, y zdaje sprawę z wysłania swego do N.

---

[1]) Ob. alleg. l. 133.

Cesarza. Opis skutku przełożeń y prośb przez niego do N. Cesarza zaniesionych zawiera się w trzech pismach, które przeczytał y do pióra oddał: najprzód list Ministra Sekretarza Stanu Maret do niego pisany, obejmujący ogólnie wszystko, do czego N. Cesarz przychylić się raczył; powtóre, Dekret Cesarski ustąpienie Rządowi z summ Królowi Pruskiemu należnych, y na Dobrach Partykularnych hypotekowanych 6 milionów franków, y pozwolenie przedaży za 18 milionów franków Dóbr Narodowych pod gwarancyą specyalną N. Cesarza zawierający; nakoniec, projekt do uchwały rozciągnienia powyższego dekretu, y w jego skutku ustanowienie kredytowych papierów. Po wysłuchaniu tej relacyi, Komisya przyznając, iż wysokiemu światłu, rzadkim talentom, doświadczonej gorliwości JW. Stanisława Potockiego winna jest otrzymanie tych łask od N. Cesarza, oświadczyła mu przez usta JW. Prezesa należyte dzięki, y czułą wdzięczność za podjęte prace tak ważnemi dla kraju skutkami uwieńczone.

Podane od JO. Xięcia Dyrektora Wojny przełożenia przyjęte y w Uchwały zamienione zostały. 1° Postanowiono, ażeby tak, jak już jest dla Jazdy, równie dla odbywania obowiązków Inspektora Generalnego Piechoty, X. Dyrektor wybrał, y do mianowania Komisyi przedstawił, jednego z Generałów Brygady, dla którego do zwykłej pensyi Generałom Brygady 18.000 oznaczonej, osobną summę 19.459 żołdu jako dla Inspektora przydano. Ponieważ zaś JP. Różnieckiemu stosownie do dekretu Cesarskiego żołd Generała Brygady wojsk Francuzkich w summie 27.081 jest przyznany, przeto do tego żołdu jako Inspektorowi Jazdy, summa 19.459 osobno wyznaczona. 2° Przychylając się do prośby JP. Woyciecha Węgorzewskiego, uwolniono go od obowiązku Generała Powstania Poznańskiego, oraz z usprawiedliwionych przez niego w Izbie Administracyjnej tego Departamentu rachunków skwitowano, winną oświadczając wdzięczność za gorliwe dopełnienie tej chlubnej krajowi posługi. 3° Zalecono JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby z kassy Generalnej summę złt. 20.000 na expens wyprawiania kuryerów, z ostrzeżeniem obra-

chunku z wybranych summ, za kwitem JO. X. Dyrektora Wojny wypłacił.

Przedstawia Xiąże Dyrektor Wojny explikacyą Hrabiego Neiperg uczynioną Baronowi de Vincent, Ministrowi Cesarza Austryackiego przy N-ym Cesarzu Francuzów, a od tegoż sobie komunikowaną, na podane zażalenie Deputacyi celnej Warszawskiej o gwałtowności przez wojskowych Austryackich na lewym brzegu Wisły pod komorą Obory popełnionych. Pisma te do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych oddane.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 154.

Dnia 21 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

W celu roztrząsania przywiezionego od JW. Stanisława Potockiego, a stosownie do podanych przez samego N. Cesarza myśli ułożonego projektu utworzenia papierów, użycia ich, y przedaży Dóbr Narodowych, równie jak y dla zastanowienia się nad przedmiotami w liście JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret do JW. Stanisława Potockiego pisanym zawartemi, przywołani zostali Dyrektorowie, y w ich przytomności czytany był Dekret N. Cesarza, y wzmiankowane list y projekt. Ważna ta materya była objektem deliberacyi Komisyi z przytomnemi JWW. Dyrektorami.

Nie przestała zatrudniać się tą materyą Komisya, a chcąc jak najprędzej przywieść do skutku Dekret Cesarski, dla zatrudnienia się uformowaniem projektów wybrała y mianowała następujące osoby:

Tadeusza Dembowskiego Vice-Prezesa Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego; Staszyca Członka Izby Edukacyjnej; Horodyskiego Konsyliarza Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego; Linowskiego; Węglińskiego; Gliszczyńskiego; Horaima; Joachima Moszyńskiego; Bronikowskiego;

Chłapowskiego; Rappart z Pniewa; Wulfersa; Kortuma; Franciszka Gautier [1]).

Na przełożenie JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego Komisya rezolucyą in actis pozwoliła wywozu zboża za granicę, z warunkiem, ażeby każdy possessor tyle go zachował, iżby wystarczył na liwrowanie do magazynów po Etapach już wyznaczonych, już to wyznaczonymi być mianych. W przypadku niedostawienia do nich nałożonej ilości, Izby Administracyjne są umocowane do kupienia na koszt niedostawującego, y od niego sposobem exekucyi wymuszenia pieniędzy wydanych za niego na kupno zboża [2]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 155.

Dnia 22 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Margrabia Wielopolski Konsyliarz Rządowy przy Dyrekcyi Policyi przedstawił Komisyi publikacyą uchwały na dniu onegdajszym zapadłej, względem submissyi nakazanej od obcych y nierodaków w kraju znajdujących się wierności y posłuszeństwa Rządowi. Ogłoszenie to z wskazanemi odmianami drukować dozwolono.

List do Najj. Cesarza z podziękowaniem za świeżo odebrane dobrodziejstwa projective ułożony, równie jako y drugi do JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, czytany, przyjęty, y do expedycyi zalecony.

Przybył na posiedzenie Dyrektoryat, y względem poleconego uformowania projektów osobom wczoraj wyznaczonym czynił przełożenia, które Komisya wzięła na rozwagę.

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

[1]) Ob. niżej sesya 156. [2]) Ob. alleg. l. 134.

SESYA 156.

Dnia 23 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Do nadesłanego od JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego przełożenia Izby Administracyi Departamentu Poznańskiego, ażeby na reparacyą tamy Berdychowskiej y mostu w Poznaniu summa talarów 1594 d. g. 2 była zaassygnowana, przychylając się Komisya, stosowne do JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego wydała zalecenie.

Równie na przełożenie tegoż Dyrektora zalecono, ażeby z kassy loteryi jałmużna Szpitalowi Dzieciątka Jezus po złt. 800 na miesiąc była wypłacana.

Przychylając się także do przełożenia tegoż JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, wyszła uchwała zakazująca wszelkiego przywozu do kraju monety miedzianej[1]).

Czytany był list JW. Batowskiego, oraz nadesłanych przez niego dwóch dekretów Cesarskich, pierwszy względem ustąpienia soli Rządowi Krajowemu, drugi nominacyą JP. Audytora Rady Stanu Vincent na Kommissarza przy Komisyi, rozkazy JP. Intendenta Generalnego Daru dopełniać mającego, zawierający.

Polecenie osobom onegdaj wyznaczonym uformowania projektu w uskutecznieniu Dekretu Cesarskiego dnia 16 Maja wydanego udecydowane, y Dyrektoryatowi z osobnym zaleceniem przesłane zostało[2]).

---

[1]) Ob. all. l. 135.

[2]) 23 Maj. Wyznaczenie Deputacyi do ułożenia projektów względem użycia summ Króla Pruskiego na dobrach prywatnych w pięciu departamentach hypotekowanych i przedaży części dóbr Narodowych stosownie do dekretu cesarskiego d. 16 Maja.

Komisya Rządząca. Chcąc jak najprędzej przywieść do skutku dekret N. Cesarza i Króla pod dniem 16 Maja wydany, użycie summ Królowi JMci Pruskiemu należnych na dobrach partykularnych w pięciu Departamentach hypotekowanych i przedaż w części dóbr narodowych dozwalający, wybieramy znane z talentu i gorliwości swojej osoby, które mają się wskazanemi wyżej przedmiotami zatrudnić, i całą tak ważną ma-

Do osób wyznaczonych onegdaj nominuje Komisya JPP. Łubę Starostę Stawiszyńskiego, Józefa Kalasantego Szaniawskiego Assessora przy Dyrekcyi Sprawiedliwości, y Lipińskiego Sekretarza Izby Edukacyjnej.

Gdy doszła Komisyą wiadomość, iż wyszły rozkazy, ażeby dezerterowie od wojska Pruskiego byli schwytani, chcąc względem tego dostateczniejszą powziąć informacyą y stosowne przedsięwziąć kroki, zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych y JO. X. Dyrektorowi Wojny, ażeby względem tych wydanych rozkazów jak najprędzej Komisyą uwiadomili.

W niezmiennej troskliwości, ażeby wola y rozkazy N. Cesarza y Króla były jak najdokładniej dopełnione, zalecono Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby wszelkich użył szrodków do przyspieszenia y ukończenia robót około fortyfikacyi pod Modlinem.

Do wysłuchania rachunków JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego tak z Percept, jako y Expens Skarbu Publicznego, wyznaczeni zostali JW. Gutakowski y JW. Bieliński, do których przydano JP. Ignacego Sobolewskiego Konsyliarza.

Przez wzgląd na ubóstwo y nędzę Inwalidów Pruskich zalecono Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby tymże Inwalidom pensye, jakie za przeszłego Rządu brali, z kassy Departamentu Warszawskiego wypłacać kazał.

---

teryę rozebrawszy, stosowne i najdokładniej wypracowane do każdej części ułożyć projekta i nam do wyexaminowania i decyzyi przez Dyrektoryat podać. Osoby te są następujące:

Tadeusz Dembowski Vice-Prezes Izby Administracyjnej Departamentu Warszawskiego; Stanisław Staszyc Członek Izby Edukacyjnej; Jędrzej Horodyski Konsyliarz Izby Administracyjnej Dep. Warszawskiego; Józef Kalasanty Szaniawski Assessor Dyrekcyi Sprawiedliwości; Linowski; Węgliński; Antoni Gliszczyński; Horaim; Joachim Moszyński; Łuba; Bronikowski; Chłapowski; Lipiński Sekretarz Izby Edukacyjnej; v. Rappart z Pniewa, Piotr Wulfers; Kortum; Franciszek Gautier.

Działo się w Warszawie na sesyi dnia 23-go Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen. (Zbiór II, 430). Por. też alleg. l. 136.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana, na którą osoby, do układu projektu wyznaczone, wezwane zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 157.

Dnia 23 Maja po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Z wezwanych do układu projektu z Dekretu Cesarskiego dnia 16 Maja r. b. wynikającego osób stawili się: JWW. PP. Dembowski, Staszyc, Horodyski, Linowski, Węgliński, Gliszczyński, Horaim, Moszyński, Chłapowski, Lipiński, Kortum. Po zagajeniu JW. Prezesa, y wyłożeniu w krótkości celu, w którym pracować mają, JW. Stanisław Potocki, przeczytawszy tak wyjątek z listu JW. Maret, jako też Dekret Cesarski, y projekt do niego przyłączony, tłomaczył dodokładnie wszystko, co w tych pismach obszerniejszego wykładu y wyłuszczenia potrzebowało. Rozmaite zapytania stosowne do toczącej się materyi przez przytomne osoby były czynione, po których ułatwieniu, y dwugodzinnym blizko naradzaniu się, polecono wezwanym zacnym obywatelom, ażeby w miejscu posiedzeń Izby Edukacyjnej prace swoje zaraz od jutra zaczynając, pospieszać w nich, y dojrzały owoc jak najprędzej Komisyi przynieść starali się.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 158.

Dnia 25 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

List od JP. Batowskiego, pod N-rem 2-gim z głównej kwatery nadeszły, czytany był y do pióra oddany. Komunikował JW. Prezes drugi do siebie pisany z doniesieniem, że Gdańsk już kapituluje.

Czytane także były dwa listy JP. Intendenta Gene-

ralnego Daru, y JP. Audytora Rady Stanu Vincent nominowanego Kommissarzem przy Komisyi Rządzącej, z przyłączoną ampliacyą Dekretu Cesarskiego, tęż nominacyą zawierającego.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, przybywszy na sesyą, przekłada potrzebę reparacyi koszar Ujazdowskich, ażeby je usposobić do umieszczenia w nich Lazaretu z miasta przenieść się mających. Komisya upoważniła JW. Dyrektora do przedsięwzięcia tej reparacyi, z zaleceniem największej Skarbu oszczędności.

Równie przekłada potrzebę wydatku ze Skarbu na założenie Lazaretu w Tokarach dla korpusu Generała Zaiączka, y na sprawienię podług żądania JW. Gubernatora Gouvion 250 łóżek w koszarach na Wielopolu dla Gwardyi Polskiej Cesarskiej. Komisya, przychylając się do tych wniesień, wydała assygnacyą do Skarbu na summę 40640 złt. na opatrzenie potrzeb Lazaretu w Tokarach podług specyfikacyi w rezolucyi wyrażonej użyć się mającą.

Tenże JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawia notę Izby Wykonawczej Gostyńskiej, w której użala się na nowe od JP. Chambon rekwizycye, y ponoszone exekucye wojskowe, oraz y na inne doświadczane uciążliwości. Uwiadomił JW. Dyrektor Komisyą, iż już w tej mierze pisał do JP. Generalnego Intendenta Daru, y oświadczył, iż zniesie się z Izbą Administracyi Departamentu Warszawskiego końcem użycia wszelkich szrodków do przyniesienia ulgi temu powiatowi.

Nakoniec JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych czyta umówione z JPP. Mendelsonami z Krakowa punkta do kontraktu względem sprowadzenia 60 tysięcy półbeczek soli, y opłaty od każdej takowej półbeczki po złt. 15 do Skarbu.

Przybywa na posiedzenie X. Dyrektor Wojny y komunikuje najprzód list X-a de Neuchatel z żądaniem wymierzenia kary na JP. Blomberg, który sprzeciwiał się furażowaniu wojsk Francuzkich. Przesłano wszelkie w tej mierze złożone od X-a Dyrektora Wojny pisma JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych z zaleceniem, ażeby przyzwoite w tej mierze przedsięwziął kroki. Powtóre, oznajmiwszy X. Dyrektor Wojny, iż świeżo od N. Cesarza dane 3000 sztuk broni

dla wojska Narodowego, podług złożonego listu JP. Generała Songis, kosztem Rządu z Poznania muszą być sprowadzone, uprasza o nakazy w tym przyzwoite. Komisya zaleca JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby, zniósłszy się z X. Dyrektorem Wojny, obmyślił sposób transportowania tej broni. Nakoniec wnosi X. Dyrektor, y na przełożenie Jego Komisya wydała assygnacyę do Skarbu, na wypłacenie summy 9.562 złt. g. 2 JP. Różnieckiemu Generałowi Brygady y Inspektorowi Jazdy, jako jest w rezolucyi in actis.

Nadeszły list od Xięcia de Neuchatel Ministra Wojny, z komunikacyą Dekretu Cesarskiego dnia 16 Maja wydanego, y już przez JW. Stanisława Potockiego przywiezionego, był przeczytany y do pióra oddany.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 159.

Dnia 26 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego .Sobolewskiego.

Podane przez JW. Gutakowskiego projekta względem założenia mennicy oddane zostały JW. Działyńskiemu y Sobolewskiemu uproszonym od JW. Prezesa, ażeby projekta te za poprzedzającą ich komunikacyą JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, z przybranemi podług swej woli osobami, roztrząsnęli, y opinią swoją Komisyi przynieśli.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawia Komisyi żądanie JW. Gubernatora Gouvion, ażeby wysłany był Kommissarz, któryby wspólnie z Francuzkim, na żądanie Rządu Austryackiego, wywrócone na granicy słupy nazad popostawiał.

Na przełożenie JW. Dyrektora Policyi uchwalono, ażeby wszyskich nierodaków, którzy stosownie do uchwały pod dniem 20 miesiąca y roku bieżącym zapadłej, podpiszą zaręczenie na podległość y posłuszeństwo Rządowi teraźniejszemu y Władzom od niego postanowionym, y w kraju pozostaną,

osoby ich od zabierania do wojska były wolne. Obszerniej w rezolucyi in actis[1]).

W przytomności przywołanego JW. Dyrektora Policyi, y JP. Konsyliarza Izby Administracyjnej Warszawskiej Gorczyczewskiego, czytany projekt urządzenia Kassy Ogniowej, y rozdział pierwszy tegoż projektu względem miast przyjęty.

JO. X. Dyrektor Wojny podaje przełożenie, ażeby przeniesiony z Mławy do Tokar y Dobrzykowa Lazaret Polski w żywność y wszelkie potrzeby był opatrzony. Przełożenie odesłane naodwrót X. Dyrektorowi Wojny, z rezolucyą, ażeby zniósł się w tej mierze z JW. Dyrektorem Spraw Wewnętrznych, y wspólnie z nim podał Komisyi stosowny projekt.

JW. Bieliński, jako jeden z wyznaczonych do odebrania rachunków od JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, przekłada, iż dla nienadesłanych dotąd raportów y obrachunków od Izb Administracyjnych Departamentowych dzieło to wykonane być nie może.

Nie chcąc Komisya przynosić uszczerbku ludności krajowej, y odejmować rodakom do obcej służby przyniewolonym ochoty powracać do siedlisk swoich, zaleciła JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych y X. Dyrektorowi Wojny, ażeby dezerterów od wojsk zagranicznych od gwałtownego schwytania uwolnili. Co niema wstrzymywać wykonania urządzeń względem wybrania rekruta 15 tysięcy podług Dekretu N. Cesarza w celu najprędszego skompletowania wojska. Rezolucya in actis.

Zalecono Sekretarzowi, ażeby wyznaczonym osobom do ułożenia projektu z dekretu N. Cesarza dnia 16 Maja, żądającym przysłania rozmaitych papierów, odpisał, iż takowe papiery się nie znajdują, tudzież, żeby wyraził, iż Komisya, nie sądząc, ażeby te papiery do ich roboty teraźniejszej były koniecznie potrzebne, oczekuje po ich gorliwości, choć w niedostatku tych papierów, rychłego skutku poleconej im czynności.

List do JW. Wybickiego z przesłaniem mu pism przez JW. Stanisława Potockiego przywiezionych y Dekretów Cesarskich, tudzież listy do JP. Intendenta Generalnego Daru, y JP.

---

[1]) Ob. alleg. l. 137.

Vincent responsujące na odebrane od nich przez JW. Prezesa podpisane, y do expedycyi oddane.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 160.

Dnia 27 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Prezes komunikuje list JP. Generała Zaiączka do siebie pisany, z użaleniem, iż Legia druga, pod jego dowództwem zostająca, za 2 miesiące nie jest płatna.

JW. Dyrektor Sprawiedliwości przesyła przełożenia niektórych bywszych Officyalistów Pruskich, z oświadczeniem dania submisyi, wyrokiem dnia 20 Maja zapadłym nakazanej, jeżeli do niej żadnego innego znaczenia przywiązywać nie mają, jak tylko zapewnienie wierności y posłuszeństwa teraźniejszemu Rządowi, y niekomunikowania się z nieprzyjaciółmi N. Cesarzowi Francuzów. Przywołanemu JW. Dyrektorowi Policyi przełożenia te zostały komunikowane, równie jak y listy JP. Tilly z podobnym oświadczeniem w celu, ażeby w tej mierze myśli JW. Gubernatora Gouvion zasięgnął.

Wydano zalecenie do JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, ażeby z kassy Departamentu Warszawskiego złt. 15 tysięcy na kontynuacyą zapłaty robotników przy fortyfikacyi Pragi wyliczyć kazał. Przy tym zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby przyzwoite wydał rozkazy względem dopilnowania ludzi przy tej fortyfikacyi pracujących, iżby pilnie, regularnie y bez przerwy robota była odbywana.

List odpowiedni na odebrany od JO. X. de Neuchatel z komunikacyą Dekretu Cesarskiego dnia 16 Maja zapadłego, podpisany przez JW. Prezesa, y do expedycyi oddany.

Zaassygnowano do Kassy Departamentu Warszawskiego talarów 98 wyłożonych na leczenie w Szpitalu Ś. Łazarza chorych z Dóbr Narodowych.

Podanych przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, a przez Izbę Administracyi wybranych Prezesów dziewięciu Powiatów w Departamencie Warszawskim, approbuje Komisya, jako następuje:

Powiatu Warszawskiego Teofila Szymańskiego; pow. Czerskiego Ignacego Słomkę; pow. Sochaczewskiego Józefa Netrembskiego; pow. Rawskiego Jakuba Piekarskiego; pow. Łęczyckiego Floryana Bardzińskiego, którzy dotąd w Komisyach Wykonawczych prezydowali.

Pow. Brzezińskiego Dydaka Trzcińskiego, bywszego Konsyliarza Izby Sprawiedliwości.

Powiatu Gostyńskiego Teodora Dembowskiego; powiatu Orłowskiego Ambrożego Zaborowskiego; pow. Błońskiego Piotra Skulskiego, bywszych Członków Komisyów Wykonawczych.

List do JW. Batowskiego w imieniu Komisyi, z poleceniem mu interesu względem podniesienia sekwestru na towarach angielskich kupcom krajowych, podpisany y do expedycyi oddany.

Zalecono JO. X. Dyrektorowi Wojny, ażeby dla przesłania N. Cesarzowi dokładnej y żądanej przez Niego informacyi, dał raport o skutku uchwał wybranie 15 tysięcy rekruta nakazujących, y o przyczynach tak wielkiej liczby chorych w wojsku Polskim.

Po odebranej od JW. Dyrektora Policyi relacyi zniesienia się jego z JW. Gubernatorem Gouvion, względem przełożeń officyalistów Pruskich, przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości nadesłanych, odpowiadając na te przełożenia Komisya, wydaną swą rezolucyą upoważniła JW. Dyrektora Sprawiedliwości do zapewnienia suplikantów, że Rząd do przepisanej formy submissyi żadnego innego znaczenia nie przywiązuje, jak tylko, iż chce mieć wierność y posłuszeństwo teraźniejszemu Rządowi od nich zaręczone, y pewność, iż żadnych związków ani korespondencyi z nieprzyjaciółmi Najj. Cesarza Francuzów y Króla Włoskiego mieć nie będą.

Na przełożenie JW. Dyrektora Policyi, summa 12.000 złt. rocznie z kassy Departamentu Warszawskiego, na utrzymywanie Szkoły Babienia tu w Warszawie tak, jak była za przeszłego Rządu, została assygnowana, jako w rezolucyi in actis.

Wydana także assygnacya na złt. 10.053 gr. $15^{4}/_{12}$ na wypłatę Culagu dla kommendy przy boku Komisyi służbę czyniącej. W tej rezolucyi objęci są y trzej office-

rowie przy Sztabie Kommendy Placu Warszawy służbę odbywający.

Przedstawione od JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego ogłoszenie względem cła, przeczytane, y jako jest w aktach, drukować je dozwolono.

Przybywa na posiedzenie JO. X. Dyrektor Wojny y przedstawia rapport od JP. Generała Giełguda z chlubnemi o wojsku Narodowym nad brzegami Baltyku doniesieniami, y drugi od JP. Generała Skórzewskiego potrzeb Legionu drugiego tyczący się.

List JP. Generała Zaiączka do JW. Prezesa pisany, y jako wyżej powiedziano Komisyi przedstawiony, komunikuje Komisya JO. X. Dyrektorowi Wojny z zaleceniem na tymże liście zapisanym dania niezwłocznej informacyi w tej mierze, y zaradzenia jak najspieszniejszego wypłacenia wojska, ile że już assygnacye na zalecenie Komisyi wydane zostały.

Sesya dla jutrzejszego święta na piątek odwołana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 161.

Dnia 29 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Na wniesienie JW. Bielińskiego, zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby wysłał jednego z Konsyliarzy Izby Administracyi tutejszej, z przybranym znającym się Medykiem, do naocznej rewizyi Lazaretów Polskich w Tokarach y Dobrzykowie założonych, a po odbyciu tej rewizyi, ażeby podał Komisyi raport.

Zalecono także JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby jak o robotach około fortyfikacyi Pragi, y o Lazaretach Warszawskich codziennie są podawane, tak podobne raporta o robotach około fortyfikacyi w innych miejscach y o Lazaretach wszelkich przynajmniej co tydzień do kogo należy podawać nakazał.

JW. Prezes przedstawia Uniwersał Cesarza Austryackiego, ogłaszający sromotną karę śmierci

dla tych Gallicyanów, którzy w służbie cywilnej lub wojskowej zagranicznej znajdują się. Decyduje Komisya, ażeby to pismo JP. Batowskiemu było przesłane.

Przybyły JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych donosi, iż uchwałą dnia 12 Maja wezwani Delegowani od Izb Administracyjnych do układu względem Magazynów Etapowych już w znacznej części przybyli. Komisya zleca JW. Dyrektorowi, ażeby tych Delegowanych do czynności wezwał, z przybraniem osób zdatnych im do pomocy.

Tenże JW. Dyrektor przedstawia list JP. Vincent z żądaniem, ażeby w celu opisania stanu Dóbr Narodowych przez Kommisarzów Francuzkich, zalecono było Izbom Administracyjnym danie w tej mierze pomocy. Komisya poleca JW. Dyrektorowi, ażeby w odpisie swoim wyraził, iż dobrzeby było dla dokładności y jednostajności czynność tę wspólnie przedsięwziąć.

Do żądań tegoż JP. Vincent przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych doniesionych, ażeby wyznaczeni byli komisarze do odebrania magazynów soli, y ażeby w Bydgoszczy Magazyn Żelaza był władzom Francuzkim wydany, przychylić się Komisya zaleciła.

Przekładał nakoniec JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych potrzebę uzyskania od N. Cesarza, ażeby miasto Toruń do Departamentu Bydgowskiego było przyłączone.

JO. X. Dyrektor Wojny podaje tłomaczenie, dla czego tak wiele chorych w wojsku Polskim się znajduje, tudzież, jakie szrodki są wzięte względem wybrania nakazanego rekruta, nakoniec dlaczego zapłata Legii drugiej jest spóźniona. Wszystkie te przełożenia X. Dyrektora Wojny przy expedycyi do JP. Batowskiego przyłączyć zlecono.

Zgodzono się także, ażeby w liście do JW. Batowskiego troskliwość względem umniejszającego się korpusu JW. Zaiączka Generała wyrazić, z wyłożeniem wszystkiego, co Komisya dla postawienia w przyzwoitym stanie tegoż Korpusu uczyniła.

JW. Stanisław Potocki podaje na piśmie uwagi nad sposobem exekucyi Dekretu Cesarskiego dnia 16 Maja wydanego, y projektu do tegoż projektu przyłączonego. Komisya w przekonaniu, iż to, co jest z dyspozycyi w po-

wyższym Dekrecie objętych wynikającym, odmianie podlegać nie zdaje się, a będąc dnia dzisiejszego jeszcze do przynaglenia uskutecznienia tej woli N. Cesarza wezwana, zaleca Sekretarzowi, ażeby myśli te podane przesłał osobom do ułożenia projektu wyznaczonym z wyrażeniem im woli swojej, aby stosownie do tych myśli wyłuszczone projekta jak najprędzej wygotowali y Dyrektoryatowi podali.

Na miejscu Stanisława Mycielskiego, który złożył urząd Sędziego Pokoju przy Ziemiaństwie Kościańskim, nominuje Komisya Xawerego Chłapowskiego.

W Sądzie Ziemiańskim Poznańskim, na miejscu składających te urzęda JPP. Kalkszteyna, Józefa Szczanieckiego, Teodora Kunickiego, nominuje Komisya JPP. Józefa Stablewskiego, Izydora Białobłockiego, y Tadeusza Radońskiego.

Na miejscu dawnych Komorników, którzy także urzędy swoje złożyli, przy tymże Sądzie Ziemiańskim Poznańskim nominuje Komisya JPP. Brodziszewskiego bywszego Referendaryusza, y Topińskiego przeszłego Konsyliarza Izby Sprawiedliwości.

Nakoniec na miejscu JP. Unruga, członkiem Sądu Appellacyjnego Poznańskiego nominuje Komisya JP. Józefa Szczanieckiego z Boguszyna.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 162.

Dnia 30 Maja.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przybyły na sesyą przedstawia list JP. Tienot do Kupców Warszawskich Lottich y Heysler, w którym tenże JP. Thienot z rozkazu JP. Vincent (donosi), iż do zabrania im towarów angielskich niezwłocznie przystąpi. Komisya, znajdując ten krok za wczesny, zaleca przez swą rezolucyą JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby w tej mierze zniósł się z JP. Vincent y przełożył mu potrzebę y słuszność, iżby zabranie to było wstrzymane

do spodziewanej od N. Cesarza na podane od Komisyi prośby łaskawej rezolucyi.

Na podane dawniej przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, przychylając się do prośby Kapituły Warszawskiej, zaleciła Komisya JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby wyznaczone przez przeszły Rząd pensye, w nadgrodę odpadłych dóbr do Gallicyi niektórym osobom z tejże Kapituły, których imiona y quantum dla każdego należytości w rezolucyi in actis są wyrażone, zaczynając od dnia 1 Marca z funduszów przez przeszły Rząd na to oznaczonych, y stosownie do przepisów względem kompetencyów wyszłych, wypłacał [1]).

Odpowiedając na przesłane memoryały Kupców Warszawskich, Bydgowskich y innych, żądających rozciągnienia dla nich dobrodziejstwa moratorii, zalecono JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości, ażeby w tej mierze podał projekt na zasadach w krajach ościennych przyjętych ułożony, y do potrzeby tutejszych obywatelów przystosowany.

Zaleciła Komisya przez rezolucyą in actis JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby W. Administratorowi Generalnemu Poczt zdanie rachunków z percept y expens tychże Poczt Krajowych nakazał.

Przypuszczony do sali posiedzeń Officer Bawarski JP. Kapitan Winkler podał w liście podpisanym żądanie, ażeby wino y ryż dla Królewicza y wojska Bawarskiego bez cła do kraju było wpuszczone. List ten odesłano do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych z zaleceniem brevi manu odpowiedzenia, iż gdy Komisya żadnej do tego nie widzi autoryzacyi od Rządu Bawarskiego, umyśliła w tej mierze pisać do Generała Reuss Adjutanta JKrólewiczowskiej Mci, y ten list na ręce jego do przesłania temuż JP. Reuss przyłącza. Jakoż list ten wygotowany, przez JW. Prezesa podpisany, y do expedycyi podany został.

Nadeszły przez pocztę list od JW. Wybickiego przeczytany został. Tłomaczy w nim JW. Pełnomocnik, iż formowanie Pułku Strzelców JP. Zielińskiego kompletowaniu wojska etatowego nie przeszkadza, donosi o staraniach swoich względ-

[1]) Ob. all. l. 138. Por. też niżej, sesya 194. in fine.

dem korpusu Generała Zaiączka, przyłączając list tegoż Generała z dziękczynieniem za odebrane zasilenia, y wystawując smutny stan Departamentu Płockiego uwiadomia o czynnościach swoich w celu przyniesienia mu ulgi.

Dyrektoryat przesyła podane sobie pismo od osób wyznaczonych do ułożenia projektów z Dekretu N. Cesarza de die 16 Maj wynikających. Po przeczytaniu tego pisma podana w nim myśl, ażeby dla przyspieszenia y zapewnienia skutku, ustąpienia przez N. Cesarza summ Królowi JM. Pruskiemu należnych, zakazano było na terminie Ś. Jana wypłacać prowizye od summ zagranicznym osobom winnych, polecona została Dyrektoryatowi do roztrząśnienia z ostrzeżeniem, ażeby poprzedniczo dokładna była powzięta wiadomość, czyli podobne urządzenie w ościennych państwach, mianowicie w Berlinie, nastąpiło y z zaleceniem podania w tej mierze projektu, jako obszerniej w rezolucyi w aktach [1]).

Przybyły JO. X. Dyrektor Wojny podaje przełożenie, ażeby officerów nadkompletnych umieścić w Pułkach nowo formować się mających. Komisya to przełożenie naodwrót odsyła do X. Dyrektora z zaleceniem podania projektu do rezolucyi.

Oddany list od JW. Generała Zaiączka po przeczytaniu odesłany zostaje do X-a Dyrektora Wojny, przy zaleceniu in actis, ażeby tenże JO. X. Dyrektor tak JW. Generała Zaiączka, jako y wszystkich wojskowych obwieścił, iżby stosownie do reguł służby wojskowej, y do zasad dnia 26 Stycznia ogłoszonych, wszelkie listy, przełożenia y memoryały, nie prosto do Komisyi, ale do Niego, jako do Dyrektora Wojennego, podawali.

Na przedstawienie przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych troskliwości Izby Edukacyjnej, ażeby zapisywanie do Gwardyi Narodowej młodzieży nie było przerwą w dokończeniu nabytych w szkołach wiadomości, postanowiono uchwałą in actis, iż każdy uczeń, który przez znakomite postępki w naukach ciągle przez wszystkie

[1]) Ob. alleg. l. 139.

lata w księdze szkolnej zapisane odebrał świadectwa, do czasu dokończenia swoich nauk od zapisywania w poczet Gwardyi Narodowej jest wolnym.

Przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości względem wskrzeszenia ustanowionego przez zeszły Rząd oddzielnego Sądu dla kredytorów nieboszczyka Króla Stanisława Augusta odesłane mu naodwrót z zaleceniem brevi manu, ażeby wszedł w roztrząśnienie y rozpoznanie, czyli osoby prośby podające są plenipotencyami dostatecznemi od stron opatrzone, lub sami przez się podający, poczym interes ten wraz z projektem do Komisyi odesłał.

Summę złt. 2.668 gr. 25 na wydatek uroczystości poświęcenia Orłów w dniu 3 Maja wyłożoną zalecono JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego wypłacić z Skarbu Publicznego za kwitem JW. Dyrektora Policyi.

Na zalecenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominuje Komisya na Deputowanego do Konsystorza Katolickiego Warszawskiego JP. Szymona Sapalskiego

Sesya na Poniedziałek solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 163.

Dnia 1 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Prezes składa list JP. Batowskiego do Komisyi pisany, który po przeczytaniu do pióra oddano.

Gdy przez nadesłany od JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych rozkaz Królewicza Bawarskiego Kapitanowi de Winkler dany, dowiedziała się Komisya o żądaniu jego, ażeby transport wina y ryżu były bez cła dla wojska Bawarskiego wpuszczone, zaleciła JW. Dyrektowi Zastępcy Skarbowego, ażeby też wina y ryż podług specyfikacyi dawniej podanej, bez opłaty cła, z zakonnotowaniem jednak należności do Skarbu, wpuścić rozkazał.

Odpis do JW. Wybickiego na jego list de 26 Maj prze-

czytany, przyjęty y do expedycyi oddany. Równie list do JP. Batowskiego w imieniu Komisyi przyjęto, y wyprawić zalecono.

Po złożeniu przez JP. Zakrzewskiego urzędu Sędziego Appellacyjnego Poznańskiego na zalecenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominuje Komisya JP. Adama Łubieńskiego.

Równie na zalecenie tegoż JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominowani po JP. Topolskim składającym urząd, JP. Oyrzanowski Sędzią Ziemiańskim Częstochowskim, a Komornikiem bezpłatnym Piotrkowskim JP. Xawery Skórzewski.

Przybywa na posiedzenie JO. X. Dyrektor Wojny y podaje projekt rezolucyi w odpowiedzi na przełożenie JP. Generała Zaiączka, w liście jego do Komisyi pisanym, a X-u Dyrektorowi Wojny odesłanym uczynione, zawierający przepis względem umieszczenia Officerów nadkompletowych w korpusach nowo formować się mających, który przeczytany z niektóremi poprawami w uchwałę zamieniony został [1]).

Zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby nakazał Izbie Administracyi Departamentu Bydgowskiego wysłanie do Gdańska umocowanego dla zamówienia soli, tamże w magazynach znajdować się mogącej.

Także temuż zalecono, ażeby dla potrzeb wypaść mogących wojska zwycięzkiego kilka berlinek zdatnych miał w pogotowiu.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych approbuje Komisya Prezesów Powiatowych w Departamencie Kaliskim, przez Izbę Administracyi tegoż Departamentu wybranych, jak następuje:

1° Na Prezesa Powiatu Kalisko-Odolanowskiego W. Maxymiliana Celińskiego z Stropiszyna. 2° Na Prezesa Powiatu Konińskiego U. Brzechwę dotychczasowego Prezesa Izby Wykonawczej. 3° Na Prezesa Powiatu Wartskiego W. Pawła Zbierzchowskiego z Orzerzynia. 4° Na Prezesa Powiatu Ostrzeszowskiego W. Jana Bąkowskiego z Skomlina. 5° Na Prezesa Powiatu Sieradzkiego U. Jana Zbiiew-

[1]) Ob. all. l. 140.

skiego z Smardzewa. 6° Na Prezesa Powiatu Wieluńskiego U. Klemensa Ponińskiego z Lipia. 7° Na Prezesa Powiatu Szadkowskiego U. Złotnickiego z Uzdemskiej Woli. 8° Na Prezesa Powiatu Częstochowskiego W. Józefa Bystrzanowskiego z Nakła. 9° Na Prezesa Powiatu Radomskiego W. Antoniego Niemojewskiego z Pągowa. 10° Na Prezesa Powiatu Piotrkowskiego U. Mostowskiego dotychczasowego Radcy Izby Wykonawczej. 11° Na Prezesa Powiatu Siewierskiego W. Taszyckiego Generała.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 164.

Dnia 2 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Podana nota od Delegowanych Izby Administracyi Departamentu Płockiego, z przełożeniem nieszczęśliwego stanu tego Departamentu, y z prośbą o zasilenie, odesłana przez rezolucyą do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, z zaleceniem, ażeby zgromadzonych Delegowanych od Izb Administracyjnych do układu magazynów Etapowych wezwał do obmyślenia skutecznych szrodków dla przyniesienia ulgi temu Departamentowi, a ułożone w tej mierze projekta roztrząsnąwszy, Komisyi podał.

Przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, ażeby na utrzymanie Zuchthausu czyli Domu Poprawy złt. 3000 było awansowane, odesłano do JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego z zaleceniem umówienia się w tej mierze z JW. Dyrektorem Sprawiedliwości y podania opinii.

List do Królewicza Bawarskiego z wyłożeniem przyczyn, dla których pozwolenie wpuszczenia wina y ryżu bez cła dla wojska Bawarskiego spóźnionym było, y z oświadczeniem gotowości Komisyi zadosyć uczynienia żądaniu Jego, skoro o nim była uwiadomiona, przez JW. Prezesa podpisany y do expedycyi polecony został.

JW. Dyrekor Spraw Wewnętrznych, przybywszy na sesyą, przedstawia rozmaite przełożenia Izby Administracyi

Departamentu Poznańskiego, które po przeczytaniu y roztrząśnieniu, do uformowania opinii y podania projektów temuż JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych oddane zostały.

Wyznaczonym Delegowanym JWW. Gutakowskiemu y Bielińskiemu Członkom Komisyi wraz z przydanym JP. Sobolewskim Konsyliarzem do wysłuchania rachunków JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego polecono, ażeby równie y od JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych też rachunki, jako wspólność z sobą mające, z przychodu y rozchodu pieniędzy, oraz remanentów wszelkich odebrali, y Komisyi przedstawili.

Przybywa JO. X. Dyrektor Wojny y podaje prośbę, ażeby JP. Dąbrowskiemu Pułkownikowi Pułku 1-o Jazdy w Legionie trzecim pozwolono było jechać do Włoch dla poratowania zdrowia. Komisya wydała to pozwolenie na 4 miesiące, z zaszczytnym męztwa y zasługi przez odniesione rany na potyczce pod Tczewem świadectwem. Przedstawia tenże X-że Dyrektor list Generała Skórzewskiego, po przeczytaniu którego znalazła Komisya powody do zalecenia JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych y JO. X. Dyrektorowi Wojny wysłania do Departamentu Kaliskiego Pełnomocnika w celu uskutecznienia urządzeń względem wojska, jako obszerniej znajduje się w rezolucyi in actis [1]).

Nadeszły z poczty list od JP. Generała Zaiączka pod adresem Komisyi Rządzącej oddany był stosownie do przepisów przytomnemu X-u Dyrektorowi Wojny tak, jak był zapieczętowany.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych za otrzymanym pozwoleniem wprowadził do sali posiedzeń y prezentował Komisyi JPP. Delegowanych od Izb Administracyjnych Departamentowych, to jest od Izby Warszawskiej JPP. Woyczyńskiego y Łubieńskiego, od Izby Poznańskiej JP. Kęszyckiego y JMX. Wolickiego, od Izby Kaliskiej JP. Woydę, od Izby Płockiej JPP. Rutkowskiego y Szydłowskiego, od Izby Bydgowskiej JP. Radolińskiego. JW. Prezes w krótkiej przemowie zachęcał ich do spiesznego poleco-

[1]) Ob. alleg. l. 141.

nych im czynności układu, y szczególniej polecił im obmyślenie szrodków do zasilenia Departamentu Płockiego.

Na podane wczoraj przez Directorium przełożenie względem przysięgi Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego, y niewykonania uchwały Komisyi dnia 16 Marca zapadłej wydana rezolucya, jako jest in actis [1]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 165.

Dnia 3 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Stosownie do przełożenia Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego, popartego zdaniem JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, ustanowiono, ażeby do wyznaczonych dawniej dwóch, innych dwóch było dodano w tymże Departamencie Budowniczych. W tejże rezolucyi JP. Zuga zasłużonego w kraju architekta od obowiązków Budowniczego z pensyą dożywotnią 2.400 złt. uwolniono, y z pozwoleniem mieszkania w pałacu dawniej Saskim, a na jego miejscu mianowano JP. Schwartz z pensyą roczną 3000. Nakoniec w tejże rezolucyi organizacyą y liczbę officyalistów mostowych tak, jak była dotychczas, potwierdzono.

Podany od JW. Dyrektora Sprawiedliwości projekt rozciągnienia dobrodziejstwa moratorii dla kupców, przez stosowniejsze dla nich prawidła, przyjmując Komisya co do treści, co do niektórych poprawy na tymże projekcie wypisanych odesłała napowrót do JW. Dyrektora Sprawiedliwości, z zaleceniem uskutecznienia wskazanych poprawy, y przedstawienia znowu projektu Komisyi.

List do N. Cesarza z prośbą, ażeby raczył Województwa dawne Polskie Chełmińskie, Pomorskie, y Płockie do Kraju przyłączyć, przeczytany, przyjęty, y przez JW. Prezesa podpisany został.

---

[1]) Ob. alleg. l. 142.

Na przedstawienie JW. Dyrektora Sprawiedliwości po złożeniu przez JP. Kleist urzędu Prezesa Sądu Appellacyjnego Bydgowskiego nominuje Komisya JP. Czapskiego dotychczasowego Vice-Prezesa Prezesem tegoż Sądu.

Na przełożenie JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego względem żądania Magistratu Miasta Warszawy, ażeby półpodymne wrócone mu było, jako na wydatki kwaterunku przeznaczone, stanowi Komisya, że gdy ten podatek wszedł w massę dochodów publicznych, na jego zwrot, a tym samym uszczuplenie tychże dochodów tak nieodbicie potrzebnych na wojsko, zezwolić nie może.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości podani od Sądu Appellacyjnego Kaliskiego kandydaci do urzędów obrończych przy Sądach tegoż Departamentu są od Komisyi potwierdzeni, z warunkiem podobnym, jaki dnia 15 Maja był do nominacyi tychże urzędów w Warszawskim Departamencie przydany, ażeby Adwokatom w każdym Subsellium stawać było wolno [1]). Lista ich in actis [2]).

Przychylając się do zdania JW. Dyrektora Sprawiedliwości y opinii Deputacyi Moratoryjnej Kaliskiej, Komisya udecydowała wydać Instrument moratorii Salomonowi Stange, y tenże Kancellaryi wygotować zaleciła.

Przybywa na posiedzenie JO. X. Dyrektor Wojny, y na przełożenie Jego Komisya zezwoliła wydać urlopy JPP. Porucznikowi Haube, y Sztabs-Chirurgowi Weiss, mających towarzyszyć za granicę JP. Pułkownikowi Dąbrowskiemu.

Na list JP. Generała Zaiączka do Komisyi pisany, a na wczorajszej sesyi X. Dyrektorowi Wojny oddany, y zawierający zażalenie przeciw Niemu tegoż Generała, podaje dziś X. Dyrektor odpowiedź y tłomaczenie.

Tenże JO. X. Dyrektor Wojny przedstawia list JP. Lipińskiego donoszący, iż Kommendant Placu w Choynicy S-t Mars nie dopuszcza urządzenia Pospolitego ruszenia. Zdawało się Komisyi, ażeby te listy JP. Batowskiemu przesłane były.

Okazał także X-że Dyrektor Wojny list JP. Dziewa-

---

[1]) Ob. alleg. l. 143. [2]) Ob. alleg. l. 144.

nowskiego Pułkownika, w którym uwiadomia, iż Izby Administracyi w Bydgoszczy zgromadzonej nie znalazł.

Przywołany JW. Dyrektor Sprawiedliwości tłomaczy całą okoliczność względem Dekretów in revisorio w Berlinie uwisłych. Staje decyzya, ażeby dzień uchwały Komisyi w tej materyi, to jest dzień 14 Maja był normalnym, od którego Dekreta z Berlina przyszłe już publikowane być nie mogły. Polecono ustnie JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości, aby do takowej rezolucyi podał projekt.

Pierwszy podług nakazu Komisyi raport tygodniowy z robót około fortyfikacyi pod Modlinem złożony został.

Przedstawione przez JW. Dyrektora Zastępcę Skarbowego ogłoszenie względem zakazu wywozu za granicę monety courant przeczytane, y do drukowania polecone podług kopii do akt złożonej.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominuje Komisya:

za Sędziów Pokoju: w Bydgoszczy: Wolskiego Starostę Bydgowskiego z Ciborza, Blankenburga z Friendlandku, Sadowskiego z Królikowa; w Pile: Trąbczyńskiego z Glizna, Wiesiołowskiego z Dobiczewa, Swiniarskiego z Czarkowa; w Choynic(ach): Ostena z Zamarłego, Pawłowskiego Chorążego z Kulewa, Onufrego Lipińskiego z Krajonki.

Za Sędziów Ziemiańskich do Bydgoszczy: Kraszewskiego z Turkowa, Jędrzeja Rudnickiego, Serafina Ulatowskiego, Rakowskiego z Suków do pióra; do Piły: Stanisława Rydzyńskiego Generała, bywszego Prezesa Kassowego, Żychlińskiego z Dykowa, Szymona Urbanowskiego z Pawłowa, Jakuba Ligowskiego do pióra; do Choynic: Prądzyńskiego Łowczego z Ogorzeli, Ignacego Wyczechowskiego z Obiezierza, Józefa Zynda z Nowego Dworu, Jana Toporskiego z Chobielina do pióra.

Na Komorników czy Assessorów do Sądu Appellacyjnego Bydgowskiego Wincentego Prądzyńskiego, (i) Daussa z Inowrocławia.

Do Sądu Ziemiańskiego w Bydgoszczy za Komorników: Nowickiego, Michniewicza; Do Choynic: Grabowskiego, Wróblewskiego.

Nakoniec na miejsce Sędziów Appellacyjnych w Bydgoszczy, JPP. Prądzyńskiego, Radzimińskiego, y Gzowskiego, którzy urzędy swoje złożyli, nominuje Komisya: Pawła Dąbrowskiego z Biskupia, Zakrzewskiego, Gąsiorowskiego Szambelana.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 166.

Dnia 3 Czerwca po obiedzie.

W przytomości JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Bieliński podaje przesłany od JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych protokół czynności Deputacyi od Izb Administracyjnych do układów względem założenia magazynów Etapowych wyznaczonej, w którym gdy został przeczytany, Komisya zawarte punkta ugodzone z odmianami niektóremi potwierdziła, y odesłała tenże protokół do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, z zaleceniem, ażeby stosowny ułożył projekt y do potwierdzenia Komisyi podał.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych nadsyła przełożenie, ażeby zaniesiona była prośba do N. Cesarza, iżby rozkazał dwom kompaniom Inwalidów Pruskich w Wschowie y Skwirzynie przez też miasta żywionych y utrzymywanych nazad powrócić do kraju Pruskiego. Myśl w tej mierze przesłać do JP. Batowskiego zgodzono się.

Na przełożenie JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego zalecono onemuż, ażeby JP. Du Part Fabrykantowi kart za dostawienie do składu głównego stempla kart (francuskich) w różnej cenie summę złt. 8.238 z kassy publicznej wypłacił.

Na komunikowane od JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych przełożenie Obywatelów Powiatów Siewierskiego y Lelowskiego, żądających oddzielnej, y bezpośredniej Administracyi swoich Powiatów, lub porównania w podatkowaniu z Prowincyami Wielkopolskiemi, zalecono odpowiedzieć, iż gdy Izba Administracyi Departamentu Kaliskiego jest

bezwątpienia o różnicy urządzeń w tych powiatach uwiadomiona, y do nich się stosuje, a odmiana w podatkowaniu spokojniejszej, jak jest w teraźniejszej wojnie, wymaga chwili, żądanie to Obywatelów do stałego Rządu odesłane być musi.

Inne przełożenia JWW. Dyrektorów brevi manu, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisane, odesłano naodwrót do nich po opinią zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 167.

Dnia 4 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przychylając się do zdania JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, zezwolono, ażeby talarów 689 d. g. 1 d. 1 (Sześćset ośmdziesiąt dziewięć dobry grosz jeden y denar 1), należące się Dzierżawcy Dóbr Narodowych Hegner za zbudowanie mostu na rzece Prosna wrócone były. Przy tym zalecono ustanowić, jeżeli to dotąd nie nastąpiło, na tymże moście opłatę mostowego podług przepisów y prawideł przeszłego Rządu, jako obszerniej w rezolucyi in actis.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, y po przeczytaniu wszelkich aktów sądowych w tej mierze, przychyliła się Komisya do prośby podanej przydania lat JP. Piotrowi Krzyżanowskiemu, y Instrument podług przysłanej od JW. Dyrektora Sprawiedliwości formy, która podpisana została, tegoż lat przydania, wygotować nakazała [1]).

Dla przecięcia wszelkich kwestyów, przepisano aryngę przysięgi dla Izb Administracyjnych y wszelkich urzędów im podległych, y te przez rezolucyą JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych przesłano [2]).

Wydane zalecenie do JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, ażeby na wsparcie PP. Karmelitanek Warszawskich summę złt. 1528 dwoma ratami wypłacił.

---

[1]) Ob. alleg. l. 145. [2]) Ob. alleg. l. 146.

Nadeszły od JW. Wybickiego list do Komisyi był czytany. Z powodu doniesienia w tym liście, że Izba Administracyi Departamentu Płockiego nie ma dostatecznej informacyi względem Uchwały Komisyi podpisanie submissyi nierodakom nakazującej, zalecono JW. Dyrektorowi Policyi, ażeby wszelkie urządzenia w tej mierze jak najspieszniej do Izb Administracyjnych przesłał.

Stosownie do zdania JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, zalecono, jak jest w rezulucyach in actis, ażeby officyalistom bywszym Pruskim kassowym, od Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego użytym, podług przesłanej specyfikacyi pensya zaległa w summie złt. 6.413 den. 8 z kassy tegoż Departamentu była wypłacona. Równie zalecono JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby z kassy Departamentu Kaliskiego dwie summy, pierwsza tal. 6 d. g. 14 wyłożona przy przesłaniu summy dla Legii drugiej, druga tal. 122 d. g. 12 za wyreparowanie Inkwizytoryatu Kaliskiego z zlecenia zeszłego Rządu w reszcie się należąca, wogóle tal. 129 d. g. 2 były wypłacone.

Przywołani zostali JW. Dyrektor Policyi y JP. Gorczyczewski Konsyliarz Izby Administracyjnej Warszawskiej, y ostatni kontynuował czytanie dalszego urządzenia względem wsiów Kassy Ogniowej. Cały ten projekt po dostatecznem roztrząśnieniu, przyjęty y podpisany został. Przydano oznaczenie liczby osób y pensyi dla Dyrekcyi tejże Kassy Ogniowej, jako jest w aktach [1]).

Przybyłemu JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych komunikowany został list JW. Wybickiego, dla dania opinii w materyi dostarczania żywności dla wojska, o które troskliwe JW. Wybicki czyni przełożenie.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, nominuje Komisya na miejsce JP. Schrödera, który złożył swój urząd, Sędzią Appelacyjnym Kaliskim JP. Wyganowskiego z Petryk, a na miejsce JP. Xawerego Kiedrzyńskiego, Pisarzem tegoż Sądu JP. Józefa Leśniewskiego z Piwonic.

Na przedstawienie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych,

---

[1]) Ob. alleg. l. 147.

Komisya decyduje dla zaleconego od Officium Łowickiego X. Woyciecha Zawadzkiego wydać Prezentę na zawakowane Probostwo w Godzianowie, Dobrach niegdyś do Arcybiskupstwa Gnieźnieńskiego należących [1]).

Przychylając się do zdania JW. Dyrektora Sprawiedliwości, y opinii Deputacyi Moratoryjnej Departamentu Kaliskiego, udecydowała Komisya udzielić dobrodziejstwo moratorij Szlachetnemu Seliger.

Przybyły X-że Dyrektor Wojny przedstawia raport Generała Giełguda, z przyłączoną kapitulacyą Gdańska, tudzież raporta JP. Generała Woyczyńskiego y Pułkownika Siemianowskiego.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 168.

Dnia 5 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zaczęła się sesya od czytania raportów tygodniowych JWW. Dyrektorów, które po przeczytaniu do akt oddane zostały.

Na przedstawienie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, postanowiła Komisya zaleconemu od zwierzchności Duchownej y Świeckiej JX. Jackowi Krzyżanowskiemu wydać prezentę na Probostwo Białkowskie [2]).

Na przełożenie Izby Administracyi Departamentu Poznańskiego, podane przez JW. Dyrektora Zastępcę Skarbowego, zalecono onemuż, ażeby do Kassy Departamentu tegoż na wypłacenie kwartalnie złt. pol. 300 Direktorium Ubogich w Poznaniu, stosownie do etatu zeszłego Rządu należnych, wydał assygnacyą.

Odpowiadając na przedstawioną dawniej przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości prośbę o moratorium dla JMX. J. Cybulskiego, Komisya przychyliła się do opinii Deputacyi y wydanie tego moratorium odmówiła.

---

[1]) Ob. alleg. l. 148. [2]) Ob. alleg. l. 149.

Zalecono JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby summę 2.000 złt. na opłatę officyalistów Sądu Pokoju Warszawskiego z kassy Departamentowej wypłacić kazał. O czym przez rezolucyą JW. Dyrektora Sprawiedliwości uwiadomiono.

Na reparacyą dachów na Zamku złt. 12.000, a na Pałacu Saskim złt. 7.000 na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, jako jest w rezozolucyi in actis, zaassygnowano.

Rozstrzygając przełożenie JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego Komisya przez rezolucyą w aktach, uciążliwe cło na garki z Gallicyi do Warszawy wodą sprowadzane, zniża do opłaty 20 groszy Pols., zamiast złt. 1 gr. 27 dawniej naznaczonego.

JO. Xiąże Dyrektor Wojny, przybywszy na sesyą, podaje tłomaczenie swoje, iż w dopełnieniu powinności odbioru kantonistów, nie żądał, jak tylko co prawo wskazało, y nieuchronna potrzeba wymagała, to jest, ażeby Izby Administracyjne dla rekrutów, niżeli się z Powiatów do dépots dostaną, obmyśliły żywność. Opłata lenungu miesięcznego wypływa z urządzeń Izb Administracyjnych, które w nagłym zamiarze zagrzane do pośpiechu, nie zdołały wynaleźć umiarkowańszego sposobu nad tę opłatę, w niedostatku magazynów, y dla obywatelów lżejszą, y dla wojska dogodniejszą; kończy swoje przełożenie, przedstawiając Komisyi, iż niedostaje ludzi 1525 do zapełnienia uchwalonej liczby, y że niemasz funduszu do ubrania y opatrzenia 15.000 Rekrutów, z prośbą, iżby Komisya obydwom tym niedostatkom zaradzić raczyła.

Na przełożenie JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego zalecono przez rezolucyą temuż JW. Dyrektorowi y JO. X. Dyrektorowi Wojny, ażeby, zniosłszy się z sobą, osoby, miejsce, y czas wyznaczyli do wysłuchania rachunków Rad Gospodarczych wszystkich Regimentów w każdym Departamencie uformowanych, y takowe rachunki zakończone w jednej kopii Dyrektorowi Wojny, w drugiej Zastępcy Skarbowego nadesłali, którzy z nich ogólny raport Komisyi uczynią [1]).

---

[1]) Ob. alleg. l. 150.

Nadesłany od JW. Dyrektora Sprawiedliwości projekt dodatku do Ustawy dnia 30 Stycznia, z rozciągnieniem dobrodziejstwa moratoryi dla Kupców, z poprawami od Komisyi wskazanemi przyjęty został, jako jest in actis [1]).

Przedstawiony od JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego projekt przyjęła Komisya w osnowie, że na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości mając wzgląd, iż niewyrobione dotąd materyały, które w Domu Poprawy się znajdują, za dostarczonym do wyrobku onych funduszem, znaczną mogą dla tego Instytutu przynieść korzyść, zalecono JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby w sposobie pożyczki summę złt. 3.000 na ten objekt za kwitem JW. Dyrektora Sprawiedliwości z Kassy Departamentu Warszawskiego wypłacić nakazał.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 169.

Dnia 6 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Dyrektor Sprawiedliwości, nie mogąc dla słabości zdrowia y mnogich zatrudnień przybyć na sesyą, przysyła JP. Morawskiego Assessora Dyrekcyi Sprawiedliwości, którego podjętą pracę zaleca w układzie projektów opisu Sądów, y urządzenia aktowego, projektów, które już ukończone Komisyi przedstawia. Poleca przy tym łaskawym względom Rządu nietylko tegoż JP. Assessora Morawskiego, ale równie JPP. Kijewskiego y Wyczechowskiego, Członków Sądu Appelacyjnego Warszawskiego, Deputowanych od Komisyi do układu tych projektów, którzy z niezmordowaną gorliwością, nie opuszczając sędziowskich obowiązków, do późnej zawsze nocy pracowali.

W celu, ażeby usługa publiczna nie cierpiała przerwy, y każdy do pełnienia swych obowiązków był zniewolony, uchwalono, jako jest w rezolucyi in actis, iż nikt z zosta-

[1]) Ob. allegat l. 151.

jących w służbie czy to cywilnej, czy wojskowej, za granice kraju oddalać się nie może. Zalecono zatym JW. Dyrektorowi Policyi, ażeby nikomu służbą publiczną obowiązanemu nie wydawał paszportu, y postanowiono, iż ktoby się tej woli Komisyi sprzeciwił, y z kraju bez paszportu wyjechać usiłował, lub w rzeczy samej wyjechał, ten za zbiega uważany surowości kar w prawach opisanych podpadnie [1]).

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przysyła list JP. Vincent, w którym wyraża, iż, gdy wydane zostały proklamacye do Pruss Zachodnich na lewym brzegu Wisły położonych, wolą jest N. Cesarza, ażeby Komisya w granicach przez Dekret 14 Stycznia jej przepisanych się zachowała. Dodaje JP. Vincent żądanie, ażeby o tej woli N. Cesarza Komisya była uwiadomiona. Zlecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych w odpisie swoim wyrazić, iż czynność Komisyi w wydanej dnia 15 Kwietnia do X. Dyrektora Wojny rezolucyi nie można uważać, jak rozpostarcie władzy w kraju rządom jej nie poddanym, ale jako chęć przyspieszenia skutków poprzednio jej ustanowienie JP. Generała Dąbrowskiego do wszystkich Województw Polskich przez wojska Francuzkie zajętych za Wolą N. Cesarza wydanych Uniwersałów, których wykonanie Komisya początkowo miała sobie polecone. Przydany nadto warunek w tej rezolucyi zniesienia się z Władzami Francuzkiemi w tamtym kraju dowodzi, iż nie było myślą Komisyi bez ich uwiadomienia cożkolwiek w tym przedsiębrać. Dla okazania zaś winnego woli Cesarskiej posłuszeństwa, zalecono rezolucyą JO. X. Dyrektora Wojny, wydać do Izby Administracyi Bydgowskiej nakazy, ażeby ta uorganizowanie Pospolitego Ruszenia y wybranie rekruta z 10, a konia z 40 dymu, za granicę swego Departamentu nie rozciągała, aż do czasu odebrania łaskawej na podane prośby od N. Cesarza odpowiedzi. O której to rezolucyi JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych uwiadomiono w celu komunikowania jej JP. Vincent [2]).

Podobne tłomaczenie całego tego interesu przesłane zostało w liście do JP. Batowskiego, jako jest u pióra.

---

[1]) Ob. alleg. l. 152. [2]) Ob. alleg. l. 153.

Zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby rekomendowanego Komisyi JP. Langer, któremu po złt. 216 miesięcznej pensyi wyznaczono, dla pomocy w pisaniu do JP. Batowskiego wyprawił.

Przywołano do sali posiedzeń JPP. Morawskiego, Kijewskiego y Wyczechowskiego, y ostatni czytał projekta, zawierające przepisy ogólne dla Sądów, dalej opis szczególny Sądu Ziemiańskiego y Appellacyjnego.

Czytanie to przerwanym zostało przybyciem JO. Xięcia Dyrektora Wojennego, na którego przełożenie stanowi Komisya, ażeby wdowom poległych w boju wojskowych, równie jako y żonom officerów będących w niewoli nieprzyjacielskich, połowa gaży ich stopniowi należącej się była wypłacana. Tenże JO. X. Dyrektor Wojny przedstawia raport Gen. Giełguda, zawierający różne szczegóły względem Gdańska, y doniesienie, iż zdał Kommendę Korpusu JP. Generałowi Dąbrowskiemu, którego także raporta czytane były z przełożeniem różnych potrzeb wojska pod jego dowództwem będącego.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 170.

Dnia 6 Czerwca po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Z przywołanemi na sesyą JPP. Morawskim Assessorem Dyrekcyi Sprawiedliwości, Kiiewskim y Wyczechowskim, Konsyliarzami Sądu Appellacyjnego Warszawskiego, kontynuowano czytanie y roztrząsanie projektów w materyi Sądów. Po dostatecznej rozwadze, y niektórych małych poprawkach, przepisy Ogólne dla Sądów, Opis Sądu Ziemiańskiego, Appellacyjnego y Ostatecznego[1]) oraz Urządzenie Aktowe[2]), przyjęte y podpisane zostały, jako jest in actis, a JW. Prezes w podchlebnych wyrazach wdzięczność Komisyi dla przytomnych około dzieła tego pracowników oświadczył.

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

[1]) Ob. alleg. l. 154. [2]) Ob. alleg. l. 155.

SESYA 171.

Dnia 8 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

List od JW. Wybickiego Pełnomocnika de 6 praesentis z Płocka datowany po przeczytaniu, do pióra oddany został.

JW. Bieliński na podane Noty od Delegowanych Izby Administracyi Płockiej projective ułożone przez siebie w odpowiedzi rezolucye przynosi, które po roztrząśnieniu przyjęte zostały. Pierwszy zawiera odpowiedź brevi manu na żądane zasilenie zniszczonego tego Departamentu; drugi obejmuje wyjaśnienia y rozstrzygnięcie wątpliwości y zapytań względem dzierżaw Dóbr Narodowych[1]). Z powodu tych wątpliwości podany przez JW. Bielińskiego projekt ogólnych zasad, jak się Izby Administracyi w obrachunku z Dzierżawcami Dóbr Narodowych względem ich pretensyi zachować mają, przyjęty został[2]).

Przychylając się do żądania JW. Wybickiego w dawniejszym liście oświadczonego, zaleciła Komisya JW. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby złt. 36 tysięcy z Kassy Ogólnej do Płocka przesłał, na pilne potrzeby dostarczeń żywności dla wojska, y opatrzenie Lazaretów Narodowych, y tę summę za kwitem JW. Wybickiego wypłacił.

Odpis do JW. Wybickiego ułożony, przyjęty, y do expedycyi nakazany został.

JO. X. Dyrektor Wojny przybywa na sesyą, y przedstawia list od JP. Generała Zaiączka; wygotowanie przełożeń stosownych w tej mierze zostało mu polecone.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przesyła raport JP. Taylera Konsyliarza Izby Administracyi Poznańskiej względem powierzonego mu kupna soli w Berlinie. Komisya odsyła naodwrót tenże raport JW. Dyrektorowi, z zaleceniem na nimże zapisanym, podania swej opinii, którą już

---

[4]) Ob. alleg. l. 156. [5]) Ob. alleg. l. 157.

ustnie przedstawił, y użycia szrodków przyzwoitych do uskutecznienia tego zamiaru.

Przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, przy przesłuchaniu wypisu summ Króla Pruskiego na Dobrach Ziemskich hypotekowanych, ażeby, dogadzając y potrzebie krajowej y słuszności najmniej obrażając, uchwalono, iżby procenta, które za granicę miały być wypłacone in Junio, dopiero za poprzednim rozkazem Rządu wypłacone były ultimis Xbris, odesłała Komisya do Directorium Generalnego, któremu dnia 30 maja dane było zalecenie ułożenia w tej mierze projektu z żądaniem wygotowania go jak najspieszniej.

Na zalecenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominuje Komisya adwokatem do Łowicza poleconego od Sądu Ziemiańskiego Łowickiego JP. Kazimierza Niewiadowskiego.

Przesłany od JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych projekt założenia Magazynów Etapowych, ułożony stosownie do zaszłej umowy między Delegowanemi od Izb Administracyjnych wyznaczonemi, przedstawionej Komisyi w protokóle ich czynności na dniu 3 praesentis, przyjęty został wraz z tabellą rozkładu na Departamenta dostawiać się mających do Etapów racyi żywności i furażów [1]).

Przybyły powtórnie JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawia list JP. Generała Lemarrois z żądaniem dostawienia nieodwłocznego 6.000 robotnika na Pragę, y rezolucyi Komisyi nakazującej toż dostawienie. Komisya w uskutecznieniu tego żądania rezolucyą swoją in actis przelała całą swoją moc y władzę na JWW. Dyrektorów Spraw Wewnętrznych y Policyi, do użycia wszelkich najdzielniejszych szrodków w dostawieniu niezwłocznie, ile tylko można zebrać, tych robotników [2]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

[1]) Ob. alleg. l. 158.
[2]) Ob. all. l. 159.

SESYA 172.

Dnia 9 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

List od JP. Batowskiego, pod N-em 7 z Finckenstein nadeszły, przeczytany y do pióra oddany został.

JW. Działyński y Bieliński, oświadczywszy, iż dla nieuchronnych interesów przymuszeni są wyjechać na dni kilkanaście do Poznania dla następujących Świętojańskich kontraktów, uproszeni zostali, ażeby podług wydać się im mających instrukcyi, w rząd y wszelką administracyą Izb Poznańskiej y Kaliskiej wejrzeli, y za powrotem swoim raport uczynili.

Na wniesienie JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, Komisya kupcowi z Pułtuska Kopytowskiemu z powodu, iż mu towary przez wojsko były zabrane, y przez to do ubóstwa został przywiedziony, zaległą opłatę cła w summie talarów 1083 d. g. 17 darowała, warując, ażeby resztę tal. 728 d. g. 17 od towarów przedanych wniósł do Skarbu. Zalecono przytem, ażeby ta szczególna łaska za wymówkę w podobnym uchybieniu nie służyła, y ażeby JW. Dyrektor Zastępca Skarbowego przykazał komu należy pilne strzeżenie, iżby odtąd od wszelkich towarów przy wnijściu ich do kraju cło było opłacane.

Przywiezione przez kuryera trzy expedycye od JP. Batowskiego pod numerami 4, 5 y 6-ym przeczytano, y do pióra oddano.

Zaassygnowano do Skarbu złt. 936 kupcowi Godfrydowi Kellerowi za tabakierkę przeznaczoną na podarunek dla Inżyniera Francuzkiego, budową mostu na palach pod Warszawą dyrygującego.

Równie zaassygnowano na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości do Kassy Departamentu Warszawskiego złt. 1078 dla Gaiewskiego Intendenta Prochowni, powracając mu awans jego w żywieniu więźniów.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawił list JP. Generała Lemarrois, w którym żąda, ażeby JW. Dyrektor nominował, z warunkiem odmiany potym, jaka się zdawać będzie, Waluszczyka na Officyalistę Komory Makiany, a Kellera

podobnież do Komory Szczekocin. Komisya pozwolenie tej nominacyi do czasu brevi manu wydała.

JW. Breza Dyrektor Spraw Wewnętrznych y Zastępca Skarbowego, w podanym przełożeniu oświadczywszy, iż pragnie całą pilność poświęcić obowiązkom Dyrektora Spraw Wewnętrznych, zanosi do Komisyi prośbę w treści, ażeby na Jego miejsce do zastąpienia nieprzybyłego Dyrektora Skarbu, wyznaczyła y nominowała Deputacyą [1]).

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominuje Komisya na Sędziów Ziemiańskich w Wrocławku na miejscu JP. Sokołowskiego, który swój urząd złożył, JP. Mniewskiego Podstolego, na miejscu JP. Jezierskiego podobnież urząd składającego, JP. Tokarskiego Komornika; na miejscu JP. Łubieńskiego nominowanego Sędzią Appellacyjnym w Poznaniu, JP. Kosińskiego Komornika.

Także na zalecenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości Instygatorem Sądu Appellacyjnego Warszawskiego nominowanym został JP. Stanisław Nowicki.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych y Zastępcy Skarbowego wypłaconą już pensyą kwartalną przez Izbę Admistracyi Departamentu Kaliskiego tak Członkom, jako y Officyalistom, zatwierdzono, z tym ostrzeżeniem, ażeby odtąd bez assygnacyi Dyrektora Skarbu, lub miejsce Jego zastępującego, żadnych wypłat, etatem nawet wyznaczonych, nie czyniła.

Na inne przełożenia JWW. Dyrektorów odpowiedziała Komisya brevi manu, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 173.

Dnia 10 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

---

[1]) Ob. niżej, sesya 178.

Ułożona dla JWW. Działyńskiego do Poznania, y Bielińskiego do Kalisza wyjeżdżających Instrukcya, przeczytana y przyjęta została [1]).

Udecydowano oświadczyć listownie JW. Generałowi Gorzeńskiemu Prezesowi Departamentu Poznańskiego ukontentowanie Komisyi z chwalebnego urzędu sprawowania, y list ten na ręce JW. Działyńskiego odesłać.

Odebrany od JP. Gubernatora Gouvion list, w którym, odwołując się do przyłączonych, a od X. de Neuchatel mu przesłanych annexów, użala się na uciążenie Kolonistów Niemców przez Włościan z Przedecza, przeczytany, y do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych odesłany został, z zaleceniem, ażeby w rozpoznanie doniesionych przypadków przez wysłanego od Izby Administracyjnej Kommissarza wejść nakazał, do zabieżenia wszelkim nieprzyzwoitościom, y zapewnienia dla Kolonistów Rządowej opieki, najskuteczniejsze przedsięwziął szrodki, a uczyniwszy dokładny o wszystkiem

---

[1]) 10 Czerw. Umocowanie JW. Działyńskiego Członka Komisyi Rządzącej do wejrzenia w czynności wszelkich Magistratur i urzędników w Poznaniu.

Komisya Rządząca. Chcąc zachowania przyzwoitego we wszystkich częściach Administracyi, stosunku i pilnego ustaw i urządzeń naszych wykonania mieć zapewnienie, polecamy JW. Działyńskiemu Koledze naszemu, ażeby stanąwszy w Poznaniu, wejrzał, ile mu czas i z upragnieniem oczekiwany powrót Jego do wspólnych z nami obrad dozwoli, w czynności wszelkich Magistratur i urzędników tamecznych, wszedł w rewizyę i rozpoznanie, czyli akta Sądu Appellacyjnego i Izby Administracyi i ich Wydziałów w należytym znajdują się porządku, i czyli zalecenia od nas i WW. Dyrektorów prędką i skuteczną przez też Izbę Administracyjną i Powiatowe odbierają exekucyę, zachęcił do rychłego zaległych remanentów w wszelkim rodzaju wybrania, do wprowadzenia w każdą część Administracyi ciągłego i przyzwoitego porządku, zagrzał wszystkich miłością Ojczyzny do cierpliwego w znoszeniu przemijających przykrości wytrwania i pilnego niczem nie poruszonego obowiązków obywatela i urzędnika dopełnienia. Poruczając tę czynność doznanej gorliwości i światłu JW. Kolegi naszego, mamy niewątpliwą nadzieję pomyślnego zleceń naszych skutku. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 10 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen. (Zbiór II 432).

Podobne Umocowanie dla JW. Bielińskiego Członka Komisyi Rządzącej do wejrzenia w czynności Magistratur i urzędników w Kaliszu. (Zbiór II 433).

raport do wymierzenia sprawiedliwości dla kogo należeć będzie, podał sposoby. List zaś Generała Milhaud, wstawiającego się za JP. Dziewanowskim, ażeby poniesione w czasie kampanii szkody miał zwrócone, y gażę zapłaconą, z zaleceniem dania opinii odesłano do X. Dyrektora Wojny. Responsujący list, z doniesieniem o przedsięwziętych tych krokach od JP. Gubernatora Gouvion, napisany y do expedycyi oddany.

Na podanie JW. Dyrektora Policyi elekcyą Magistratu miasta Rawy potwierdziła Komisya, jako jest in actis[1]).

Na przełożenie JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego Komisya przez swą rezolucyą przydaje czwartego Rewizora Generalnego do Departamentu Kaliskiego z pensyą złt. 4800[2]).

Z podanych przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości Kandydatów nominuje Komisya na miejsce JP. Nakwaskiego, Sędzią Pokoju w Płońsku JP. Floryana Lasockiego z Lasocina.

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, naznacza Komisya na wyżywienie 28 jeńców Rossyjskich od Dywizyi Generała Zajączka do Częstochowy nadesłanych, y których liczba jeszcze zwiększyć się może, z kassy Departamentu Kaliskiego, na każdą głowę po groszy Polskich piętnaście na dzień.

Stosownie do przełożenia JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych postanowiono, ażeby drwalowi Kobylińskiemu summa za belki, bale y liny do mostu Warszawskiego dostawione, złt. 5263 wynosząca z kassy Departamentu Warszawskiego zapłacona była. Druga zaś jego pretensya o wzięte w rekwizycyą drzewo w summie złt. 7108 wynosząca do ogólnych prawideł ustanowić (się) mianych zawieszoną została.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, po złożeniu urzędu przez JP. Mikołaja Czapskiego Vice-Prezezem Izby Administracyi Departamentu Bydgowskiego Marka Wincentego Chmielewskiego, a po postąpieniu tegoż, po JP. Bronikowskim, który przeszedł do Sądu Appellacyjnego, po JPP. Wolschlegerze y Kryger, którzy

---

[1]) Ob. alleg. l. 160. [2]) Ob. alleg. l. 161.

urzędy swoje złożyli, na wakujące cztery miejsca z podanych kandydatów nominuje Komisya JPP. Łaszkowskiego z Leśnej Góry, Stanisława Działyńskiego, Stanisława Płączyńskiego, Kaźmierza Gliszczyńskiego Konsyliarzami tejże Izby, Kassyerem zaś Departamentowym JP. Macieja Rynarzewskiego, a Nadleśnym zaleconego przez Izbę JP. Lusta.

W skutku doniesienia Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego przez JW. Dyrektora Zastępcę Skarbowego przedstawionego, zalecono onemuż, ażeby na kontynuacyę płacy robotników około fortyfikacyi Pragi summę 30 tysięcy złp. z kassy Departamentu Warszawskiego wypłacić nakazał.

Przybywa JO. X. Dyrektor Wojny y przekłada potrzebę, ażeby summa 150 tysięcy zaległego za pół miesiąca Kwietnia żołdu dla Dywizyi trzeciej do Skarbu była zaassygnowana. Zlecono Xięciu Dyrektorowi ustnie znieść się w tej mierze z JW. Dyrektorem Zastępcą Skarbowego.

Stosownie do przełożenia JW. Dyrektora Brezy na dniu wczorajszym podanego, Komisya, oddając należyte gorliwej usilności, znakomitym talentom y nieposzlakowanej cnocie świadectwo, y z żalem pozwalając na usunięcie się Jego od Dyrekcyi Skarbowej, ustanowiła oddzielną, do czasu przybycia JW. Mostowskiego, Skarbu Administracyą, do której nominowała JPP. Tadeusza Dembowskiego Vice-Prezesa Izby Administracyi Warszawskiej, Ignacego Sobolewskiego Konsyliarza, Stanisława Staszyca Członka Izby Edukacyjnej, Alexandra Linowskiego[1]) bywszego Konsyliarza Izby Najwyższej Warszawskiej, y Jana Węglińskiego także bywszego Konsyliarza tejże Izby Najwyższej Warszawskiej. Przepisy dla tejże Administracyi znajdują się w Uchwale in actis[2]).

Niektóre przełożenia Dyrektorów, krótką odpowiedzią brevi manu zrezolwowane, y liczne memoryały do JWW. Dyrektorów odesłane zostały, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano.

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

[1]) Ob. niżej, sesye 175 i 176. [2]) Ob. alleg. l. 162.

SESYA 174.

Dnia 11 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

List do JW. Gorzeńskiego Prezesa Departamentu Poznańskiego przyjęty y podpisany został.

Ponowione było roztrząsanie materyi względem przedaży Dóbr Narodowych, stosownie do Dekretu Cesarskiego dnia 16 Maja, y w skutku tegoż Dekretu ustanowienia papierów skarbowych.

Uproszony JW. Prezes, ażeby w imieniu Komisyi napisał list do nominowanego Dyrektora Skarbu JW. Kasztelana Mostowskiego, w którym doniósłszy, iż gdy JW. Breza, dla nawału zatrudnień Dyrekcyi Spraw Wewnętrznych, złożył zastępstwo Dyrektora Skarbu, Komisya zniewoloną była do ustanowienia Administracyi Skarbowej, wyrazi, iż jeżeli na dzień 15 Sierpnia przyjazdu nie uskuteczni, Komisya do wyboru innego Dyrektora Skarbowego przystąpić przymuszona będzie.

JW. Dyrektor Breza przesłał list JP. Generała Lemarrois, w którym żąda, ażeby na przyprowadzenie do skutku ustanowienia Gwardyi Narodowej potrzebną summę 15 tysięcy talarów dostarczył. Po krótkiej chwili doniósł JW. Breza, iż spodziewa się, że tej gwałtownej potrzebie dogodzi.

JO. X. Dyrektor Wojny, przybywszy na sesyą, podał przełożenie potrzeby zwrócenia baczności, ażeby podniesiona nad słuszność y z uciskiem wojskowych cena towarów y roboty rzemieślników, zniżona była do miary, któraby kupcom zysk, rzemieślnikom zarobek, a wojsku dostarczenie potrzeb bez jego krzywdy zapewniła. Przełożenie to uznając Komisya sprawiedliwym, przesłała Dyrektorowi Policyi z zaleceniem przedsięwzięcia przyzwoitych y skutecznych szrodków, ażeby mu zadosyć było uczyniono.

Wyszło zalecenie do JW. Dyrektora Policyi, ażeby w celu przyspieszenia zupełnej Organizacyi Gwardyi Na-

rodowej Warszawskiej nakazał Miastu wybranie jak najrychlejsze składek w ustawie o Gwardyi Narodowej opisanych, powierzając temuż JW. Dyrektorowi Policyi władzę, w przypadku nieuskutecznienia tej woli Komisyi w przeciągu dni dwudziestu, przynaglenia mocą exekucyi wojskowej, o którą X-a Dyrektora Wojny ma rekwirować, opornych w dopełnianiu ustaw rządowych.

W ciągu tej sesyi liczne memoryały, częścią odesłaniem do JWW. Dyrektorów po opinią, częścią z gotową treścią odpowiedzi, dać się mającej supplikantowi, w krótkości ad marginem zapisaną, jako jest dostatecznie w Dzienniku Expedycyjnym wyrażono, zrezolwowane zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 175.

Dnia 12 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Czytano dwa listy nadeszłe od JW. Wybickiego: pierwszy z zaleceniem Regimentu konnego, y Pułkownika onegoż JP. Kwaśniewskiego; drugi, zawierający żądanie zasilenia Lazaretu w Tokarach y Dobrzykowie założonego, y doniesienie o nowych arbitralnych rekwizycyach, jako się w liście y przyłączonych annexach doczytać daje. List ten drugi z annexami in originali przesłany JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, z zaleceniem, co się tycze zasilenia Lazaretu w Tokarach, przedsięwzięcia najdzielniejszych szrodków, a względem nowych rekwizycyi uczynienia przyzwoitych do JP. Vincent przełożeń.

Zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby osoby, do Administracyi Skarbowej nominowane, do wykonania przysięgi przed Komisyą przywiódł y do zaczęcia urzędowania wezwał y wprowadził.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych y Zastępcy Skarbowego zaleciła Komisya, ażeby summy dwie, pierwszą złt. 8313 Drwalowi Jeżewskiemu za dostawione drzewo do lazaretów y piekarniów wojskowych, drugą złt. 1.488 na pensyą officyalistom Administracyi Lazaretowej za miesiąc od

10 Maja do 10 Czerwca należną, z kassy Departamentu Warszawskiego JW. Dyrektor Zastępca Skarbowego wypłacić nakazał.

Rota przysięgi dla nominowanych Administratorów Skarbu przepisaną została.

Stosownie do przełożenia Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego, wspartego zdaniem JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, ustanowiono, ażeby do Izby Administracyi Warszawskiej 3 kalkulatorów było przydanych, dla których pensya taka, jaka jest w etacie dla kalkulatorów najwyżej, z zachowaniem względu na oszczędność Skarbu wyznaczona została.

Przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych względem reparacyi grobel y mostu w Koninie, oddała Komisya JW. Bielińskiemu Członkowi swemu jadącemu do Kalisza, z poleceniem mu powzięcia dostatecznej informacyi od Izby Administracyi Kaliskiej, y zadecydowania tamże ostatecznie tej okoliczności.

Przybywa na sesyą JO. X. Dyrektor Wojny y na komunikowany Mu interes JP. Dziewanowskiego podaje opinią, iż gdyby wszyscy młodzi, którzy, przywłaszczywszy sobie różne stopnie samowolnie, do Marszałków y Generałów Francuzkich się przywiązali, wzięli za prawidło żądania żołdu y nadgród, y interesowaniem się tychże Marszałków y Generałów żądań swych popierania, niewiadomo jest, jeżeli szczupłe zapasy Skarbu wydołają wszystkim skutecznie odpowiedzieć. Ta opinia Xięcia Dyrektora przyjęta została.

Podane przez JO. X. Dyrektora w zamiarze wyjaśnienia zachodzących kwestyi tłomaczenie się, y cały ciąg korespondencyi swojej tak z Xięciem Ministrem Wojny Berthier, jako y Generałem Zaiączkiem, przeczytane y do pióra oddane.

Przybyły JW. Dyrektor Sprawiedliwości, jako wyznaczony od Directorium Generalnego do Deputacyi układającej projekta względem utworzenia papierów skarbowych, donosi, iż projekta te już są ukończone y oddane będą do Directorium.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych,

mieszkańców miasta Wschowy ogniem dotkniętych od opłacenia na ten rok podatków gruntowych w sumie tal. 42 d. g. 5 den. 4 uwolniono, y tę summę od percepty dochodów Generalnego Dzierżawcy Dóbr Narodowych Ekonomii Wschowskiej odpadłą, z kassy Departamentu Poznańskiego zwrócić, albo też w racie dzierżawnej jemu potrącić zezwolono.

Nowo utworzonej Administracyi Skarbowej przez rezolucyą zalecono, pensyą za czas zastępstwa Dyrektora Skarbu, proporcyonalnie wyrachowaną, JW. Brezie wypłacić.

Rozstrzygając podane memoryały Starszych Żydów Warszawskich, y przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Policyi, zalecono onemuż, ażeby nakazawszy najprzód Starszym Żydowskim zdjęcie włożonej klątwy, przyaresztowanych Żydów wypuścić rozkazał, a co się tycze nominacyi Sendyka, tę do dalszego czasu wstrzymać zalecił, aż póki zadane zarzuty nominowanemu Sendykowi przez sąd przyzwoity rozstrzygnięte nie będą; Komisyą zaś uwiadomił, jakim sposobem względem osadzenia na to miejsce zeszły Rząd zwykł był postępować?

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawia list JP. Linowskiego do siebie pisany, z oświadczeniem złożenia urzędu mu konferowanego Administratora Skarbu[1]).

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, poprawując omyłkę, drwalom Brzezińskiemu y Skrzeczewskiemu złt. 154 z Skarbu dopłacić brewi manu dozwolono.

List od JW. Wybickiego Pełnomocnika, z wstawieniem się za officyalistami bywszego Rządu w Płocku, przeczytany został, a memoryał tych officyalistów do Komisyi z prośbą, ażeby przyłączony ich list volanti Sigillo do JP. Schrötter Ministra Pruskiego pisany, do niego był przesłany, odesłano do JW. Dyrektora Policyi, z zaleceniem brevi manu, umówienia się w tej mierze z Władzami Francuzkiemi.

Inne memoryały y przełożenia, jako w dzienniku expedycyjnym zapisano, do JW. Dyrektorów odesłane zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

[1]) Ob. niżej, sesya 176.

SESYA 176.

Dnia 13 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Sobolewskiego.

Nadeszły list od JP. Hrabiego Reuss Generała Bawarskiego, w odpowiedzi na pisany od JW. Prezesa, względem przepuszczenia bez cła wina y ryżu dla wojska Bawarskiego, przeczytany y do pióra oddany.

Na miejsce JP. Linowskiego nominuje Komisya Członkiem Administracyi Skarbowej JP. Ignacego Woyczyńskiego Konsyliarza Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego, y o tym JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych uwiadamia.

Przedstawioną przez JW. Dyrektora Policyi elekcyą Magistratu miasta Kalisza Komisya approbuje[1]).

Zawieszając do dalszego roztrząśnienia decyzyą względem przedstawionego przez Directorium Generalne Projektu Etatu Chirurgów, Medyków, Felczerów, aptek y potrzeb lazaretowych dla Wojska Narodowego, zalecono JO. Xięciu Dyrektorowi Wojny, ażeby nieodwłocznie Komisyi podał do potwierdzenia osoby na Proto-Medyka y Proto-Chirurga.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zalecono, ażeby anszlag nowy względem magazynu y mieszkania w Sieradzu dla kontrolera czyli pisarza, stosownie do myśli JW. Dyrektora, był podany.

Dla Officyalistów Stęplowych pensya za miesiąc Maj w kwocie złt. 1.093 zaassygnowana, z pozwoleniem, ażeby nadal takowe pensye z funduszu stęplowego co miesiąc decursive opłacane były.

List odpowiedni do Gubernatora Gouvion w interesie JP. Dziewanowskiego stosownie do opinii wczoraj przyjętej ułożony podpisany, y do expedycyi oddany.

Dozwolono JO. X. Dyrektorowi Wojny z funduszu na kuryerów wyznaczonego awansować, do dalszego z korpusem Polsko-Włoskim obrachunku, summę złt. 7200 titulo nadgrody

---

[1]) Ob. alleg. l. 163.

kosztu pocztowego dla Generała Brygady Grabińskiego, y Officyerów w rezolucyi wyrażonych, a stosownie do rozkazu X-a Hieronima pocztą do Wrocławia udać się mających.

Odpowiedając na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, zaassygnowano summę złt. 8.237 gr. 15 za dostawione y dostawić się mające rekwizyta, jako tarczany, wały, prześcieradła y kołdry do koszar dla Gwardyi Cesarsko Polskiej. JW. Dyrektorowi zaś zalecono, ażeby wspomniane rekwizyta, jako miejscowe y do koszar należące, osobie na to przeznaczonej w straż y zachowanie oddać nakazał.

Równie na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, zalecono Administracyi Skarbowej, ażeby summę 10.750 złt. dla Kernera, za dostawione 500 sążni drzewa à fl. 21 gr. 15 przez Izbę Administracyi tutejszą zgodzonego z kassy Departamentu Warszawskiego wypłacić nakazała.

Wprowadzeni przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych na posiedzenie Administratorowie Skarbu JWW. Dembowski, Sobolewski, Woyczyński y Węgliński przepisaną na wczorajszej sesyi rotą wykonali przysięgę.

Gdy przez JO. X. Dyrektora Wojny zostało przełożono, iż na ubranie 8.400 rekrutów, na skompletowanie Wojska Narodowego przeznaczonych, oprócz żołdu y innego oporządzenia, rachując najtaniej à fl. 125 gr. 18 na głowę, potrzebna jest summa złt. 1.055.040 y wydania na nią assygnacyi żądał, a Komisya zapewnić się nie mogła, czyli stan Skarbu na ten nieodbity wydatek dostateczne wystawić może fundusze, zalecono Administracyi Skarbowej, ażeby, wziąwszy to przełożenie X. Dyrektora pod najdojrzalszą rozwagę, sposoby do zastąpienia tej expensy podała y do potwierdzenia przedstawiła.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych ustanowiono, ażeby każdemu robotnikowi około fortyfikacyi pod Modlinem pracującemu po gr. 15 na dzień płacono, y na ten koniec summę 12.000 złt. do Skarbu zaassygnowano, zalecając, ażeby porządek w wypłacie y dostarczenie żywności dla pracującego wieśniaka były zapewnione. Obszerniej w rezolucyi.

Na przełożenie Dyrekcyi Skarbowej zaassygnowano złt. 1.410 do wypłacenia za kwitem Sądu Appellacyjnego Warszaw-

skiego na wynagrodzenie za 1.410 dni więźniom w lazaretach y domach publicznych pracującym.

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, wydane pozwolenie JP. Zakrzewskiemu Prezesowi Departamentu Kaliskiego oddalenia się na dni 15 z Kalisza dla załatwienia interesów Ś-o Jańskich w Poznaniu.

Projekt do zasad dla Magistratu miast, dawniej przez JW. Dyrektora Policyi podany, a do roztrząśnienia Deputacyi Etapowej zlecony, gdy z notą tejże Deputacyi, w której wyraża zdanie, ażeby projekt ten do Izb Administracyjnych po opinią był rozesłany, przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zwrócony został, Komisya, projekt ten odsyłając JW. Dyrektorowi Policyi, wyraziła: iż potwierdzając zasady te dla Magistratów Miast Narodowych, zaleca JW. Dyrektorowi Policyi, jeżeli urządzenie szczególniejsze na fundamencie tych zasad wogóle nastąpi, ażeby te do potwierdzenia Komisyi podane zostało.

Zalecono Directorii Generalnemu, ażeby projekta względem uskutecznienia Dekretu Cesarskiego dnia 16 Maja wydanego, ułożone y wygotowane do roztrząśnienia, y approbaty Komisyi na przyszłą poniedziałkową sesyą o godzinie 10 zrana podać nie omieszkali.

Na żądanie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, ażeby na kupno 1.200 sztuk drzewa do fortyfikacyi pod Modlinem potrzebnego, summa potrzebna ze Skarbu na jego rekwizycyą wydana była, odpowiedziano brevi manu, iż podług kontraktu uczynić się mającego, przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych Komisya nie omieszka wydać assygnacyą.

Inne memoryały y przełożenia do JWW. Dyrektorów, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano odesłane zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 177.

Dnia 15 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Sobolewskiego.

Odebrany od JW. Wybickiego Pełnomocnika list

po przeczytaniu, z powodu podanych myśli względem Pułku Strzelców JP. Zielińskiego, komunikowany został niezwłocznie JO. X. Dyrektorowi Wojny.

Przedstawił JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych raport Konsyliarza Zabłockiego y Doktora Dziarkowskiego o smutnym stanie lazaretu w Tokarach y Dobrzykowie. W skutku tego przedstawienia zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby dla zaradzenia złemu wszelkich y to najspieszniej użył szrodków, które tylko są w jego mocy, przez wysłanie niezwłoczne Doktorów y Felczerów, oraz lekarstw y rekwizytów potrzebnych, y nakazanie dostarczenia usługi y żywności z miejsc najbliższych y najsposobniejszych.

List JP. Gubernatora Gouvion z przyłączonym procès-verbal o zaaresztowaniu niejakiego Mozewskiego przez Żandarmów Francuzkich Brygady w Kłodawie stojącej, przeczytany, y w kopii do przesłania JW. Dyrektorowi Policyi nakazany, z zaleceniem, ażeby najprzód co się tycze tego szczególnego przypadku polecił Izbie Administracyjnej dostateczną indagacyą; powtóre, ażeby najpilniejszego przyłożył starania, iżby koloniści w kraju naszym osiedli od wszelkiego prześladowania byli zabezpieczeni, a dla zaspokojenia ich obawy, aby była wydana odezwa, do której projekt ułożyć y podać ma JW. Dyrektor Policyi. Obszerniej w rezolucyi in actis.

Przybyły JW. Dyrektor Sprawiedliwości w imieniu Directorii Generalnego przedstawia pisma y projekta od osób wyznaczonych do ułożenia y podania sposobów uskutecznienia Dekretu Cesarskiego dnia 16 Maja zapadłego. Zatrudnia się Komisya czytaniem y roztrząsaniem przełożonych pism y projektów.

JW. Dembowski Prezydujący w Administracyi Skarbowej przybywa na sesyą, y podawszy raport stanu kassy ogólnej y Departamentu Warszawskiego, y uwiadomiwszy, iż częścią dla niedokładnych, częścią dla nienadesłanych raportów od innych Izb Administracyjnych, o stanie ich kass donieść nie można, podaje w imieniu Administracyi przełożenie, ażeby dwóch kalkulatorów przy Dyrekcyi Skarbowej było przydanych, z roczną 5.000 zapłatą,

tymczasowie z pensyi Dyrektora Skarbowego wyznaczyć się mającą. Projekt ten przyjęty, jako jest in actis.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 178.

Dnia 15 Czerwca po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Sobolewskiego.

Kontynuje się czytanie pism y projektów na ranniejszej sesyi rozpoczęte względem sposobu uskutecznienia Dekretu Cesarskiego de 16 Mai. Po skończonym czytaniu y roztrząsaniu tej ważnej materyi, nadszedł list od Izby Administracyjnej Departamentu Warszawskiego, donoszący o różnych uciążliwościach y gwałtach przez wojska francuzkie w powiatach Gostyńskim y Orłowskim szczególniej popełnianych. Z powodu tego listu wyszło zalecenie do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, ażeby względem tych gwałtów tak teraz, jako y dawniej Komisyi doniesionych, jak najmocniejsze, z żądaniem zabieżenia szerzącemu się złemu, uczynił przełożenia JP. Vincent[1]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 179.

Dnia 16 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Sobolewskiego.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych wyznaczyła Komisya wdowom y pozostałym dzieciom po zabitych przez przypadek przy robocie około fortyfikacyi pod Modlinem Woyciecha Ciosek z Pomiechowszczyzny, y Stanisławie Spalisiaku z Gorzewa z parafii Gostyńskiej pensyą po złt. 100 rocznie, jako obszerniej w rezolucyi.

Etat przychodu y rozchodu na utrzymywanie

[1]) Ob. alleg. l. 164.

korpusu kadetów w Kaliszu przez Izbę Edukacyjną podany, a przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych przedstawiony, z nakazem wypłacania miesięcznie z Kassy Departamentu Kaliskiego po tal. 1647 d. g. 22 d. 8 na ten przedmiot, potwierdzonym został.

Podług podania JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominowani komornikami bezpłatnemi do Kalisza przy Sądzie Ziemiańskim JP. Kasper Karsnicki y Tadeusz Soiecki.

Zawieszając Komisya decyzyą swoją na podane przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych przełożenie, ażeby dom Metropolity Ruskiego Bazylianów w Warszawie, na mocy konwencyi Petersburskiej w r. 1797 zapadłej, poddający Fiskusowi majątek duchowieństwa, w obcych Kordonach mieszkającego, przez zeszły Rząd na rzecz Skarbu zabrany, właścicielowi był zwrócony, zaleciła temuż JW. Dyrektorowi, ażeby rachunek przychodu y rozchodu z tegoż domu jak najściślej z Administratorem Pettich uczynić nakazał.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych postanowiono, ażeby wypłata talarów 950 na Xiędza y sługę kościelnego, Zgromadzeniu Ewangelicko-Reformowanemu Warszawskiemu, przez bywszy Rząd ustanowiona, była zachowana, czego wykonanie Administracyi Skarbowej zalecono.

Równie na przełożenie tegoż JW. Dyrektora postanowiła Komisya, ażeby na wystawienie Izbic do mostu Warszawskiego summa złt. 135.739 gr. 10 przeznaczona, pod zarządzenie Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego oddana, w miarę potrzeby, za jej przełożeniem, komu należeć będzie, z kassy Generalnej wypłacona była.

Blacharzom Warszawskim stosownie do zdania JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych kwota talarów 150 czyli złt. 900 za reparacyą własnym materyałem jedenastu pontonów do mostu w Kazuniu stawianego zaassygnowana została.

W celu utrzymania y zachęcenia rzemieślników w fabryce żelaznej w Pańkach założonej, na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych dozwoliła onemuż, ażeby tysiąc cetnarów wyrobionego w niej żelaza jak najtańszym sposobem do Warszawy do magazynu Skarbowego

sprowadzić kazał na potrzeby wojsk krajowych y Francuzkich, a walor onego fabryce wypłacić zalecił, na co assygnacyą Administracya Skarbowa do Kassy ma wydać.

Na podanie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominacyą Jego na Adwokata Sądu Ziemiańskiego Piotrkowskiego JP. Dominika Skórzewskiego approbuje Komisya.

Równie podanych przez tegoż JW. Dyrektora Sprawiedliwości kandydatów do urzędów obrończych przy Sądach w Poznaniu, y dwóch jeszcze do Kalisza Komisya potwierdza[1]).

Przy odebraniu od JW. Dyrektora Policyi tłomaczenia się w interesie żydów Warszawskich, gdy z odpowiedzi Prezydenta Miasta Warszawy okazuje się, iż rezolucya Komisyi pod dniem 12 Czerwca w tej okoliczności wydana uskuteczniona nie jest, przeto zaleca Komisya temuż JW. Dyrektorowi Policyi, ażeby wola jej w powyższej rezolucyi wyrażona jak najściślej y najprędzej była dopełniona, przydając y to, ażeby względem wyboru Starszeństwa Żydowskiego za zeszłego Rządu dokładniejsza dana była informacya.

W ciągu tejże sesyi na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zalecono temuż, równie jak y Administracyi Skarbowej, ażeby antreprenerowi Karolowi Jurye, za wybudowanie kolonii w Frydrychs Huld podług kontraktu między nim a zeszłym rządem zawartego, należąca się reszta tal. 638 d. g. 4 d. $4^{7}/_{20}$ z kassy Departamentu Kaliskiego wypłacona była.

Po odbyciu tym sposobem pilniejszych in currenti doczynień wróciła się Komisya do deliberacyi nad materyą Dekretem Cesarskim dnia 16 Maja wskazaną, y w zamiarze dalszego jej roztrząsania, sesya na po obiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 180.

Dnia 16 Czerwca po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Sobolewskiego.

---

[1]) Ob. alleg. l. 165.

JW. Gubernator Gouvion w przesłanym liście oświadcza, iż wydał rozkazy, ażeby aresztowany Mozewski za rekwizycyą władz krajowych był im w ręce oddany.

Komisya, przywoławszy JW. Dyrektora Sprawiedliwości, JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, y JW. Węglińskiego Członka Administracyi Skarbowej, deliberowała nad projektem przedaży Dóbr Narodowych, y utworzenia Papierów. W skutku tej deliberacyi wydane trzy zalecenia: pierwsze do JW. Dyrektora Sprawiedliwości, ażeby nakazał uczynić wypis wszystkich summ Królowi Pruskiemu należnych, z wyszczególnieniem imion, na które są zapisane, dóbr temi długami obciążonych, y właścicielów tychże dóbr, oraz terminów, w których ich wypłacenie następować powinno, y podał projekt względem podniesienia takich summ, które z największą łatwością, y w najprędszym czasie zrealizowane być mogą, a to ad concurrentiam 1,000.000 złp. summy Dekretem Cesarskim do użycia Rządowi pozwolonej, z opisaniem wszelkich ostrożności tak dla Skarbu, nabywców tych summ, jako y właścicielów Dóbr, na których te długi są hypotekowane. Drugie do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, ażeby z Dóbr Narodowych w pięciu Departamentach położonych, wybrał y podał w wartości dziesięciu milionów złt. takie szczególniej, które na drobne części podzielone być mogą, a oraz podał projekt dokładny, jakie z tych dóbr najzyskowniej dla Skarbu, a z najmniejszym funduszu tego krajowego uszczerbkiem, do przedania mogą być przeznaczone; projekt ten zawierać ma opis wszystkich warunków wzajemnych między zbywającą a nabywającą stroną[1]). Trzecie zalecenie do Dyrekcyi Skarbowej, ażeby podała projekt względem utworzenia Listów Zastawnych na summy y fundusze Dekretem Cesarskim dnia 16 Maja do rozporządzenia oddane. W tymże projekcie użycie tychże Listów zastawnych wedle myśli N. Cesarza, y sposób puszczenia ich w cyrkulacyą mają być dokładnie opisane. Przytym zalecono tejże Dyrekcyi Skarbowej, ażeby się zatrudniła likwidacyą y obrachowaniem należytości, których zaspokojenie tymże Dekretem jest polecone.

Z podanych przez JO. X. Dyrektora Wojny kandydatów

---

[1]) Ob alleg. l. 166.

nominowała Komisya Proto-Medykiem w Wojsku Narodowym JP. Michała Bergonzoniego, a Proto-Chirurgiem JP. Leopolda Lafontaine.

Nadszedł list od JW. Wybickiego Pełnomocnika, który przeczytany y do pióra oddany został.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 181.

Dnia 17 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Sobolewskiego.

Wczoraj odebrany list od JW. Wybickiego Pełnomocnika, z powodu wyrażonego w nim żądania, względem zasilenia lazaretu w Tokarach założonego, komunikowany został JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych. Oświadczył JW. Dyrektor, iż już starania uczynił, ażeby ten Lazaret w żywność y wszelkie potrzeby był opatrzony, y że troskliwość Komisyi w tej mierze zaspokojona być powinna.

Przychyliła się Komisya do zdania JW. Dyrektora Sprawiedliwości y opinii Deputacyi Moratoryjnej Kaliskiej, y Instrument moratorii Starozakonnemu Entzel Szmaja Nelken wydać postanowiła.

Przełożenie Izby Administracyi Poznańskiej przedstawione przez JO. X. Dyrektora Wojny, wraz z przyłączoną do tejże Izby od Kommendanta Inwalidów Pruskich Kompanii w Wschowie stojącej rekwizycyą zapłaty ich gaży, komunikowane JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych.

Przedstawiony od JO. X-a Dyrektora Wojny układ Gwardyi Narodowej w Departamencie Poznańskim przez Izbę Administracyi urządzonej odesłano na odwrót do JO. X-a Dyrektora, z zaleceniem podania szrodków y projektu do uformowania podobnej milicyi y po innych Departamentach.

Tenże JO. X. Dyrektor Wojny, przybywszy na sesyą, podaje opinią swoją względem wcielenia Regimentu Strzelców Pułkownika Zielińskiego w komput Wojska Narodowego. Okoliczność tę do porozumienia się z JP. Pułkownikiem Zielińskim odłożono.

Na doniesienie JO. X-a Dyrektora Wojny, iż w Depar-

tamencie Kaliskim z powodu opieszałości (w uskutecznianiu wydanych rozkazów i z powodu rozjechania się wielu) Izb Wykonawczych, wybranie nakazanego rekruta jest spóźnione, zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby Izbie Administracyi Departamentu Kaliskiego nakazał pilne dostrzeganie, iżby urzędnicy Powiatowi swoich obowiązków jak najściślej dopełniali, a którzyby z nich w tej mierze przewiniającemi się okazali, ci od urzędu odsunięci, y inni na ich miejsce postanowieni byli.

Równie na przełożenie JO. X-a Dyrektora Wojny postanowiono, ażeby w niedostatku magazynów Francuzkich w Departamencie Kaliskim wojsku Narodowemu tamże znajdującemu się, po półtora funta chleba, y po pół funta mięsa na dzień dla każdego żołnierza było dostarczono. Wykonanie tej woli Komisyi JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych polecono.

JW. Dyrektor Policyi przedstawia obwieszczenie względem grów azardownych, które, jako jest in actis, Komisya publikować dozwoliła.

Przybywa JW. Dembowski Prezes Dyrekcyi Skarbowej y składa raport drugi stanu Kassy Ogólnej, y Kassy Departamentu Warszawskiego. Przedstawia także do approbaty Komisyi nominowanego przez JW. Wybickiego Pełnomocnika Konsyliarzem Deputacyi ceł y akcyz w Płocku Franciszka Mieckiewicza. Komisya w krótkości na podanym przełożeniu odpowiada, iż gdy wybór osób do Dyrektorów należy, którzy za nie odpowiadają, do Komisyi zaś potwierdzenie, przeto, nie odstępując od swych zasad, zostawuje Dyrekcyi Skarbowej wybór Konsyliarza do Akcyz, salva approbatione

Przybyły na posiedzenie JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przekłada potrzebę, ażeby, nim nawet od Generalnego Intendenta Daru nadejdzie umocowanie do zawarcia nowych układów względem dostawienia żywności, dla okazania nieostygłej gorliwości Rządu o dobro wojska zwycięzkiego, y dla uniknienia zarzutu, że ubliżył swej pomocy w chwilę najważniejszą, było mu pozwolono zrobić umowę z JP. Pradel o dostawienie 10.000 cetnarów pszenicy y 5.000 cetnarów żyta.

Komisya przychyla się do tego przełożenia, rezolucyą in actis zalecając JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby wziął potrzebne ostrożności do zapewnienia waloru tych produktów.

Tenże JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych otrzymuje pozwolenie wydania rozkazów do urzędów po tamtej stronie Wisły położonych, ażeby stosownie do żądania Generała Le Marrois, który został uwiadomiony, że w znacznej liczbie kozacy Moskiewscy oderwani od wielkiej armii w okolicach Torunia znajdują się, przesyłali przez sztafety na ręce JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych doniesienia o obrotach nieprzyjacielskich.

Dozwoliła Komisya, ażeby JP. Józef Więckowski podług żądania JW. Dyrektora Sprawiedliwości Burgrabią w Kaliskim był nominowany.

Po złożeniu przez JP. Jasińskiego pisarstwa Aktowego Gnieźnieńskiego nominuje Komisya na wniesienie Sądu Appellacyjnego Poznańskiego przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości przedstawione, na ten urząd JP. Ozdowskiego bywszego Vice-Regenta Kancelaryi Gnieźnieńskiej.

Doniesienie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, iż Bankierowie y Kupcy Warszawscy za jego wezwaniem na uekwipowanie Gwardyi Narodowej Warszawskiej summę 15 tysięcy talarów złożyć oświadczyli, odesłała Komisya do Dyrekcyi Skarbowej, z zaleceniem podziękowania imieniem Rządu Kupcom za gorliwość w tej mierze, y umówienia się względem formy obligacyjnej z terminem dwumiesięcznym. Że zaś te pieniądze mają być zwrócone przez miasto, Dyrekcya wezwie JW. Dyrektora Policyi, Prezydenta Miasta y Pułkownika Gwardyi Narodowej, y z niemi szrodki ku temu przedsięweźmie. Summa zaś ta ma być złożona u JP. Noffocka do dyspozycyi y za kwitami Pułkownika Gwardyi.

Inne przełożenia y memoryały brevi manu zrezolwowane, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, a Rapporta Dyrekcyi ad acta złożone.

Sesya na po obiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 182.

Dnia 17 Czerwca po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Sobolewskiego.

Podane y z poczty przyszłe memoryały krótkim na nich odpisem, jako w Dzienniku Expedycyjnym wyczytać można, rezolwuje Komisya.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych wyszły do Dyrekcyi Skarbowej następujące zalecenia: pierwsze, ażeby Debit Braci Chaudoir na 70 duk. w księgach celnych zapisany, za cło od 7 beczek wina dla JP. Pułkownika Target sprowadzonego wymazany został, y assekuracya tychże Braci Chaudoir na tę kwotę była im oddana; drugie, ażeby pozostałość za dostarczone liny do mostu Kazuńskiego w summie 8.407 złt. gr. $8^{3}/_{4}$ cechowi powroźniczemu dwoma ratami za zniesieniem się z JW. Dyrektorem Spraw Wewnętrznych wypłacić nakazała; trzecie, ażeby summę złt. 678 na reparacyą drogi pocztowej na trakcie do Warty y Sieradza będącej, do kassy Izby Administracyjnej Departamentu Kaliskiego zaassygnowała; czwarte nakoniec, ażeby na postawienie konduktora, podług ugody za przeszłego Rządu nastąpionej, na magazynie w Poznaniu na złt 442 do kassy Departamentu Poznańskiego wydała assygnacyą.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 183.

Dnia 18 Czerwca 1807.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Sobolewskiego.

JW. Prezes komunikuje list JP. Generała Lemarrois z doniesieniem o otrzymanym przez N. Cesarza nad Moskalami zupełnym zwycięztwie dnia 14 praesentis pod Friedland. Wiadomość ta żywą radością wszystkich przeniknęła; list odpowiedni z wyrazem tej radości do JP. Le Marrois podpisany.

Przywołano JP. Morawskiego Assessora Dyrekcyi Sprawiedliwości, który w imieniu JW. Dyrektora Sprawiedliwości

podał projekta urządzenia Sądów Miejskich y Powiatowych. Po przeczytaniu ich y roztrząśnieniu, pierwszy zawierający Urządzenie Sądów Miejskich przyjęty y podpisany[1]), drugi zaś stanowiący Sądy Powiatowe do deliberacyi był wzięty.

Dano znać, iż JP. Broniec, umyślnie od N. Cesarza do Komisyi przysłany, czeka wprowadzenia. Przywołany natychmiast doniósł, iż N. Cesarz na placu bitwy dał mu rozkaz udania się do Warszawy, y opowiedzenia wszystkiego, co widział. Dowód ten najłaskawszej pamięci N. Cesarza przyjęła Komisya z głębokim uszanowaniem y najżywszą wdzięcznością. Doniesienia JP. Szambelana Brońca potwierdziły odebrane wiadomości o tej pamiętnej na dniu 14 praesentis wygranej.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych nadesłał list JP. Pradel do siebie pisany, w którym mu wdzięczność za uzyskanie pozwolenia Rządu do zawarcia umowy o dostawienie 10.000 cetnarów pszenicy y 5.000 cetnarów żyta oświadcza.

Przystępuje Komisya do deliberacyi w materyi odnowienia mennicy. JW. Sobolewski czyta różne w tej mierze pisma podane od osób do narady w tej materyi wezwanych.

Przybyły JW. Dembowski Prezes Dyrekcyi Skarbowej złożył rapport kassy, y podał przełożenia, do których się przychylając Komisya najprzód upoważniła Dyrekcyą Skarbową do nakazania wypłaty 15 tysięcy złt. na koszt przewiezienia z rozkazu N. Cesarza magazynu z Łowicza do Warszawy; powtóre, listę Inwalidów y Pensyonarzy w Departamencie Warszawskim podług podanej specyfikacyi potwierdziła, y podług niej wypłatę, z zachowaniem zwykłej dotąd co do legitymacyi formalności, co miesiąc decursive nakazała; nakoniec potrzecie, ułatwiając wątpliwości Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego, ustanowiła, ażeby pensya Inwalidom Pruskim w Warszawie pozostałym, uchwałą Komisyi 23 Maja zaszłą oznaczona, co miesiąc decursive do dalszej w tej mierze decyzyi sposobem awansu z kassy Departamentu Warszawskiego wypłacaną była.

---

[1]) Ob. alleg. l. 167.

Memoryały do JWW. Dyrektorów odesłane, y rezolwowane, jako w Dzienniku Expedycyjnym zapisano.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 184.

Dnia 19 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Sobolewskiego.

Z przywołanym JW. Dyrektorem Policyi układano obchód uroczystości Te Deum w następującą niedzielę z okazyi odniesionych zwycięztw odprawić się mającej.

Przybyły JW. Dyrektor Spraw Wewnętrzych składa raport robót około fortyfikacyi pod Modlinem. Polecono mu ustnie pamięć o zapewnieniu do Magazynów soli, y zobowiązano go do rozmówienia się z władzami francuzkiemi, czyliby po tak świetnych zwycięztwach rozbieranie domów na Pradze nie mogło być wstrzymane.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na lekarstwa, y wypłatę miesięczną Chirurgom do Lazaretu w Tokarach y Dobrzykowie założonego wysyłających się, stosownie do podania JP. Bergonzoniego Proto-Medyka wojska, summę złt. 4.809 z Skarbu Publicznego wypłaciła, jako jest in actis w rezolucyi.

Na odebrane dawniej listy od JW. Wybickiego Pełnomocnika ułożony podług woli Komisyi odpis przyjęty y podpisany został.

Odnowiono deliberacyą materyi założenia Mennicy. Uproszeni zostali JW Gutakowski y JW. Sobolewski, ażeby wspólnie z Dyrekcyą Skarbową rzecz tę dostateczniej jeszcze roztrząsnęli, y wygotowany projekt do decyzyi Komisyi przynieśli.

Do przełożenia JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, ażeby wina beczek 6, octu beczek 6, bez opłaty cła, y flanelli łokci 80 do lazaretu w Tokarach y Dobrzykowie, były dostawione, przychyla się Komisya, y o tym brevi manu JW. Dyrektorowi oznajmuje.

Podany przez JP. Pułkownika Zielińskiego me-

moryał cum annexis komunikując JO. X. Dyrektorowi Wojny, zaleca Komisya rezolucyą, jak in actis, ażeby względem wzięcia na żołd Jego Regimentu Strzelców, y dalszej onego do kompletu formacyi, podał projekt [1]).

JW. Dembowski Prezes Dyrekcyi Skarbowej, złożywszy zwyczajny raport kassowy, podaje w imieniu Dyrekcyi projekt, przepisujący warunki y ostrożności, ażeby przy transporcie win dla Lazaretów Francuzkich, przez nadużycie danego uwolnienia od opłaty cła, Skarb Publiczny uszczerbku nie cierpiał. Projekt ten przyjęty y podpisany jako jest in actis [2]).

Na podany przez tęż Dyrekcyą Skarbową projekt wstrzymania wywozu za granicę pieniędzy, na opłatę kapitałów y od nich prowizyi przeznaczonych, zgodziła się Komisya, polecając Dyrekcyi wskazane poprawy w nim uczynić.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 185.

Dnia 20 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Sobolewskiego.

Ugodzony na dniu wczorajszym projekt wstrzymania wywozu pieniędzy za granicę na opłatę prowyzyów y kapitałów na dobrach w kraju naszym hypotekowanych, z wskazanemi poprawami, od Dyrekcyi Skarbowej nadesłany, przyjęty, podpisany, y do niezwłocznej expedycyi oddany [3]).

Nadeszła depesza od JP. Batowskiego pod N-em 8 de 13 Junij z Gdańska przeczytana y do pióra oddana.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych wyszły do Dyrekcyi Skarbowej następujące zalecenia: pierwsze, ażeby do Kassy Departamentu Kaliskiego wydała assygnacyą na złt. 661 dla cieśli Andrauer, za reparacyą ściany u grobli przy młynie Narodowym; drugie, ażeby kwotę 63 złt. szklarzowi Ritte za naprawę okien w Pałacu Rządowym do kassy

[1]) Ob. alleg. l. 168. [2]) Ob. alleg. l. 169. [3]) Ob. alleg. l. 170.

Departamentu Warszawskiego assygnowała; trzecie, ażeby za wychędożenie miejsc w Lazaretach, za assygnacyą Administracyi Lazaretowej, komu z kontraktu należeć będzie, wypłacić nakazała.

W skutku przełożenia JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, a przez wzgląd na zasługi zmarłego Generała Madalińskiego, wyznaczyła Komisya pensyą wdowie tegoż Generała na wychowanie y edukacyą dzieci, po złt. 4.000 rocznie, którą od 1 Junij zaczynając z kassy Departamentu Warszawskiego wypłacać nakazano, y tej woli wykonanie JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych y Dyrekcyi Skarbowej zalecono.

Po złożeniu urzędu Sędziego Ziemiańskiego Częstochowskiego przez JP. Oyrzanowskiego, na przedstawienie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominuje Komisya na to miejsce JP. Kulczyckiego.

Z powodu wydarzonych nieprzyzwoitości w czasie illuminacyi na dniu onegdajszym przez wytłukanie okien w domu na Krakowskim Przedmieściu naprzeciwko Poczty, zalecone JW. Dyrektorowi Policyi, powzięcie wiadomości y wyśledzenie sprawców tego nieporządku, ukaranie przestępców, y wydanie do Publiczności obwieszczenia w celu potrzebnej na drugi raz przestrogi.

Memoryały y przełożenia brevi manu, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, expedyowane zostały.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych wydana do Dyrekcyi Skarbowej assygnacya na summę 7.200 złt., na zapłacenie 900 sztuk drzewa do fortyfikacyi pod Modlinem, podług podania Generała Casal potrzebnego.

Równie na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych postanowiono: ażeby wszystkie officya Leśne w Dobrach Narodowych do 15 Lipca były obsadzone; ażeby w każdym Departamencie po dwóch Oberleśnych, y czterech Leśnych od dawnego Rządu ustanowionych, a zdatności y dobrego sprawowania się zaleconych, na miejscach pozostało; ażeby na wszystkie inne miejsca zasłużeni dawni wojskowi byli umieszczeni, a do roztrząśnienia y uznania ich zasług, ażeby od JO. X. Dyrektora Wojny wyznaczona była Komisya; nakoniec, ażeby dawnego Rządu officyaliści leśni podali plan

urządzenia lasów, y przy każdym z Oberleśniczych po dwóch młodzieży do nauki było przydanych. Obszerniej w uchwale in actis [1]).

Ofiarowaną przez Michała Gaszyńskiego usługę Officera Ordynansa bezpłatnie przy boku swoim Komisya mile przyjmując, miejsce mu to z rangą Kapitańską konferuje, y o tym go uwiadomić Sekretarzowi poleca.

JP. Matuszewic Officer z korpusu Generała Dąbrowskiego, z Wehlau głównej kwatery Cesarskiej wyprawiony, przybył na sesyą, y oddał list tegoż Generała do Komisyi pisany, z prośbą, ażeby Regimenta Legii trzeciej pierwsze numera miały zachowane. Okoliczność tę odłożywszy Komisya do rozmówienia z JO. Xięciem Dyrektorem, z ukontentowaniem słuchała opowiadań szczegółów batalii Friedlandskiej, do której pomyślnego wypadku y nasi wojownicy chwalebne uczestnictwo przyznane mieli.

JW. Dembowski Prezes Dyrekcyi Skarbowej złożywszy zwykły rapport kassowy, przełożył, iż potrzebą jest, ażeby wszelkie wypłaty, assygnowane za dostarczenia z rekwizycyi Francuzkich, były wstrzymane aż do czasu wpłynienia do Skarbu funduszów przez Dekret Cesarski na też opłaty przeznaczonych. Podany w tej mierze od Dyrekcyi Skarbowej projekt przez Komisyą przyjęty, y JW. Prezesa podpisany został, jako jest in actis.

Nadchodzą dwa listy od Gubernatora Gouvion y Generała Lemarrois, donoszące o wnijściu wojsk zwycięzkich do Królewca, o zajęciu tam wielkiej liczby jeńców, znacznych magazynów, y 160 tysięcy sztuk broni przez Anglią Moskwie przesłanych, o przejściu przez rzekę Pregel, y dalszym nieprzyjaciela ściganiu. Tak pomyślne wiadomości radośnie zakończyły sesyą, która na następujący Poniedziałek solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

[1]) Ob. all. l. 171.

SESYA 186.

Dnia 22 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Sobolewskiego.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby za liny y linki, do magazynu mostowego na zapas przez powroźnika Goetz dostawione, złp. 1.900 z Skarbu publicznego wypłacić nakazała.

Na wniesienie JW. Prezesa uproszony został JW. Stanisław Potocki do niezwłocznego wyjechania do Głównej kwatery z oświadczeniem najgłębszego podziękowania N-u Cesarzowi za łaskawe przez JP. Szambelana Brońca o pamiętnej pod Friedland wygranej doniesienie, z winnym odniesionych zwycięztw powinszowaniem y złożeniem należytego u tronu N. Pana hołdu z wdzięczności, zaufania, y naszych nadziei. Ułożony list instrumentu dla tegoż JW. Stanisława Potockiego przyjęty y podpisany.

Zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby przez wydany do Duchowieństwa Uniwersał nabożeństwo y Te Deum po całym Kraju odprawić nakazał na podziękowanie Najwyższemu za odniesione zwycięztwa, y uproszenie dobrotliwego wspierania zbawiennych W. Napoleona dla Polski zamiarów [1]).

---

[1]) 22 Czerw. Zalecenie wydania Uniwersału do Duchowieństwa w celu odprawienia po całym Kraju nabożeństwa za pomyślność oręża W. Napoleona.

Komisya Rządząca. Przeniknieni najżywszą radością po odebranych wiadomościach o wiekopomnym zwycięztwie N. Cesarza i Króla pod Friedland, i o zajęciu Królewca, a wróżąc z tak wielkich wypadków najpomyślniejsze dla Ojczyzny naszej skutki, mieć chcemy, ażeby przez zwykłe w Świątyniach Pańskich modły i śpiewanie hymnu Te Deum, złożone były dzięki Najwyższemu i przesłane do Nieba najgorętsze prośby o dobrotliwe wspieranie zbawiennych Wielkiego Napoleona dla Polski zamiarów. Zalecamy zatym W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby przez wydany do Duchowieństwa Uniwersał, nabożeństwo to po całym kraju odprawić nakazał i niniejszą naszą wolę zwykłym sposobem ogłosił. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 22 Czerwca 1807. (L. S.) podp, Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen. (Zbiór II, 231).

Zaleciła Komisya Dyrekcyi Skarbowej wypłacenie złt. 1.080 JP. Szambelanowi Brońcowi, do Głównej kwatery powracającemu, na koszta podróżne.

Uiszczając się w danym sobie zleceniu, JWW. Gutakowski y Sobolewski podają projekt wspólnie z Dyrekcyą Skarbową ułożony otworzenia Mennicy, który po dostatecznym rozważeniu, y nastąpionych przydatkach, przyjęty y podpisany został, jako jest in actis [1]).

Podane przez JP. Bielińskiego Prezydenta miasta Warszawy tłomaczenie się względem postanowionego przez niego Sędyka Żydowskiego, z oznajmieniem, iż jego nominacya zawieszoną została na rozkaz Rządu, y z obszernym przywilejów Miasta wywodem, po przeczytaniu odesłała Komisya do JW. Dyrektora Policyi, z ponowieniem zalecenia rychłego dania informacyi, jak za zeszłego rządu Starszeństwo między Żydami urządzone było, y uczynienia raportu, jak zalecenia dawniejsze uskutecznione zostały.

Memoryał miasta Nowego Dworu z prośbą o uwolnienie od podatku Lazaretowego do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych po opinią podobnie, jak y inne memoryały, odesłano, a list JW. Generała Dąbrowskiego, przez JP. Matuszewica nadesłany, z prośbą o zachowanie dawnych numerów dla regimentów trzeciej Legii, został komunikowany JO. Xięciu Dyrektorowi Wojny z żądaniem explikacyi.

Na przełożenie przybyłego na sesyą JO. X. Dyrektora Wojny, który złożył zwykły raport czynności Dyrekcyi, wydała Komisya zalecenie do Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na umundurowanie drugiego Batalionu Regimentu Strzelców JP. Pułkownika Zielińskiego summę złt. 136.000 wyliczyć w Departamencie Płockim za assygnacyą X. Dyrektora Wojny nakazała.

Ustanowienie Gwardyi Narodowej po miastach w całym kraju, przez rozciągnienie ustawy dla miasta Warszawy wydanej, y z przydaniem nowych ogólnych przepisów, przez JO. X. Dyrektora Wojny w projekcie podane, za zgodą powszechną w prawo zamienione zostało, jako jest w aktach [2]).

---

[1]) Ob. alleg. l. 172. [2]) Ob. alleg. l. 173.

Stosownie do przełożenia JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych Komisya stanowi, ażeby rekwizyta dla lazaretów francuzkich żądane przez JP. Pradel, gdy stan Skarbu nie dozwala, iżby razem summa na nie była awansowana, częściami w miarę potrzeby były dostawiane. Czego wykonanie JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych y Dyrekcyi Skarbowej polecono.

Równie na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych awansowane przez JP. Proto-Medyka Bergonzoniego złt. 270 na opłatę miesięcznej pensyi dla trzech Podchirurgów y dwóch Praktykantów do Lazaretów w Tokarach y Dobrzykowie in super nad liczbę dawniej doniesioną wysłanych, do Skarbu zaassygnowano.

Na tejże sesyi wprowadzony do sali posiedzeń JP. Kupść, officer Legionu Północnego z Gdańska przybyły, oddał depeszę JP. Batowskiego pod N-em 9, która po przeczytaniu do pióra oddana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 187.

Dnia 23 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Sobolewskiego.

JP. Węgliński Członek Dyrekcyi Skarbowej podaje w jej imieniu projekt manipulacyi utworzenia Papierów Skarbowych czyli Listów Zastawnych, w skutku Dekretu N. Cesarza w dniu 16 Maja ferowanego ustanowić się mających.

Przystępuje Komisya do rezolwowania memoryałów, które zwykłym sposobem brevi manu do JWW. Dyrektorów odesłane zostały.

Podobnie przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości w interesie żądanej pensyi 400 talarów od X. Schmidt Pastora Luterskiego odesłała Komisya do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych po dokładniejszą informacyą, na jaki koniec ta pensya przez zeszły Rząd była wyznaczona, czyli na osobę samego Pastora, czyli też na utrzymywanie szkoły. Przełożenie zaś JW. Dyrektora Policyi względem więzień, y żalenie się

na Sąd Appellacyjny Warszawski, iż aresztantów do niego odesłanych przyjąć odmówił, komunikowano JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości z żądaniem informacyi, dla czego Sąd Appellacyjny odmawia przyjąć więźniów policyjnych.

Stosownie do zdania JW. Dyrektora Sprawiedliwości zgodzono się na wydanie Instrumentów Moratoryjnych, podług opinii Deputacyi Warszawskiej, Starozakonnym Michel Szymonowi Eisenberg y Chai małżonkom, a podług opinii Deputacyi Moratoryjnej Płockiej Starozakonnemu Lipmanowi Marek Levit.

Przybywa X. Dyrektor Wojny, y w odpowiedzi na komunikowaną sobie prośbę JW. Generała Dąbrowskiego, ażeby numera dawne Regimentom w Legii trzeciej były zachowane, przedstawia list X. de Neuchatel Ministra Wojny, w którym wyraźny jest rozkaz, ażeby Regimenta piechoty w pierwszej Legii miały N-a 1, 2, 3, 4, w Legii drugiej N-a 5, 6, 7, 8, y tam dalej. Wyciąg z tego listu zlecono przy odpisie JW. Generałowi Dąbrowskiemu przesłać.

Tenże JO. X. Dyrektor Wojny przedstawia rapport Generała Brygady Fiszera o ruszenie korpusu Generała Zajączka, y raport Generała Dywizyi Dąbrowskiego o uczestnictwo jego dywizyi w batalii Friedlandskiej.

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na postawienie budków dla wojska w szańcu przedmostowym na Pradze złp. 5.166 gr. 24 za assygnacyą Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego, komu z ugody wypadnie, wypłacić nakazała.

Równie na przełożenie tegoż JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zaleciła Komisya Dyrekcyi Skarbowej, ażeby summę złp. 3.574 gr. 7 do użycia Izbie Administracyjnej Departamentu Warszawskiego, komu z ugody należeć będzie, na reparacyą domu dawniej Raffalowiczów, teraz do Zamku należącego, zaassygnowała.

Podanych dawniej, a w ostatnim 17-tym dziś przeczytanym raporcie przypomnianych, przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości Kandydatów na miejsca Assessorów przy Sądzie Appellacyjnym Warszawskim nominuje Komisya, jak następują: Ignacego Stawiarskiego, Tomaszczyka bywszego Justitzrata w Brzezinach, Bień-

kowskiego bywszego Referendaryusza, Maiewskiego także przeszłego Referendaryusza.

Świeżo w czasie sesyi przybyłe memoryały, jako y przełożenia zwykle jak w dzienniku expedycyjnym zapisano, zrezolwowane zostały.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 188.

Dnia 23 Czerwca po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Sobolewskiego.

Nad podanym na ranniejszej sesyi od Dyrekcyi Skarbowej projektem względem manipulacyi w utworzeniu Papierów kredytowych, czyli Listów Zastawnych deliberuje Komisya, zastanawiając się szczególniej nad układem osnowy y wyrazów na samych obligach zapisać się mających.

Gdy przywołany JW. Węgliński Członek Dyrekcyi Skarbowej przełożył, jak jest pilna y nagła potrzeba opatrzenia kraju w sól, y jakie są trudności, których Dyrekcya doświadcza w dopięciu tego celu, Komisya zniewoloną została do poruczenia wyjeżdżającemu do głównej kwatery JW. Stan. Potockiemu staranie w wyjednaniu u N. Cesarza łaskawego interesowania się do Dworu Wiedeńskiego, ażeby teraźniejszemu Rządowi sól Wielicka była ustąpiona tą ceną y pod temiż samemi warunkami, jak y dla przeszłego Rządu Pruskiego[1]).

---

[1]) 22 Czerw. Delegacya powtórna JW. Stanisława Potockiego do N. Cesarza dla złożenia hołdu wdzięczności za Jego względy.

Komisya Rządząca. Doświadczona gorliwość w podejmowaniu ważnych dla kraju usług JW. Stanisława Potockiego Kolegi naszego jest nam powodem do wezwania Go i teraz, ażeby był tłomaczem przed N. Cesarzem najżywszej naszej wdzięczności za łaskawe Jego przez W. Brońca Szambelana swego doniesienie o wiekopomnym nad nieprzyjacielem pod Friedland odniesionym, jako i poprzedzających zwycięztwach. Umyśliwszy więc wysłać Delegowanego do N. Cesarza i Króla, nominujemy tymże Delegowanym JW. Stanisława Potockiego, obowiązując Go do niezwłocznego

Wydano zalecenie do Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na wydatki podróżne JW. Stanisławowi Potockiemu za Jego assygnacyą tyle wyliczyć rozkazała, ile potrzebować będzie.

List do JW. Generała Dąbrowskiego odpowiedni na żądanie jego, ażeby Regimenta Legii trzeciej dawne numera zachowały, z przyłączeniem wyciągu listu X-a de Neuchatel do X-a Dyrektora Wojny pisanego, odmianę tę numerów przepisującego, przeczytany przez JW. Prezesa podpisany, y do expedycyi oddany został.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 189.

Dnia 24 Czerwca

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Sobolewskiego.

JP. Siemoński, Officer z Gwardyi Honorowej przy boku N. Cesarza służbę czyniący, przypuszczony do sali posiedzeń oświadczył, iż wyraźny od N. Cesarza odebrał rozkaz oznajmić Rządowi, iż Moskale za

---

wyjechania do głównej kwatery i do złożenia u Tronu N. Cesarza hołdu z najżywszej wdzięczności, zupełnego zaufania i naszych nadziei. Znanemu światłu i gorliwości JW. Delegowanego tak ważną czynność z ufnością oddawszy, niniejszy nasz list Instrument pieczęcią większą stwierdzić rozkazaliśmy i ręką Prezesa naszego podpisujemy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 22 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen. (Zbiór II p. 434).

23 Czerw. Polecenie JW. Stanisławowi Potockiemu, ażeby się starał wyjednać u N. Cesarza Francuzów interesowanie się do Dworu Wiedeńskiego o ustąpienie soli z Wieliczki.

Komisya Rządząca. Pilna i gwałtowna potrzeba opatrzenia kraju w sól i trudności, których Administracya w dojściu do tego celu doświadcza, zniewalają nas do poruczenia wyjeżdżającemu do głównej kwatery JW. Stanisławowi Potockiemu Koledze naszemu starania wyjednać u N. Cesarza i Króla łaskawe interesowanie się do Dworu Wiedeńskiego, ażeby sól Wielicka była Rządowi naszemu teraźniejszemu ustąpiona w tej cenie i pod temi samemi warunkami, jak i dla przeszłego Pruskiego Rządu. Rzecz ta jest nadto ważna, ażebyśmy powątpiewać i na chwilę mogli o wszelkiej usilności JW. Delegowanego w staraniu osiągnienia pomyślnego zlecenia naszego skutku. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 23 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen. (Zbiór II, p. 435).

rzekę Niemen wyparci, a Francuzi tęż rzekę już przeszli. Rozkaz ten doniesienia Komisyi dany mu był od samego Cesarza z pod miasta Tylży. Tak ważną y pomyślną nowinę przez nadzwyczajny do Gazety dodatek Publiczności obwieścić rozkazano.

Zwycięzkie to postępowanie wojska Francuzkiego, czyniąc otwarcie Departamentu Białłostockiego coraz podobniejszym, stało się powodem Komisyi do zalecenia Directorii, ażeby względem spiesznego y porządnego uorganizowania tego Departametu podali JWW. Dyrektorowie respective Wydziałów najskuteczniejsze sposoby. Obszerniej w rezolucvi in actis [1]).

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawił polecony sobie do wygotowania Uniwersał do Duchowieństwa, nakazujący odprawienie nabożeństwa y Te Deum po całym kraju z okazyi odniesionych zwycięztw. Komisya z należytą wymownego pióra pochwałą ogłosić ten Uniwersał dozwoliła.

Odpowiedając na przełożenie Izby Administracyi Departamentu Poznańskiego, przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych przedstawione, z żądaniem wypłaty pensyi Członkom tejże Izby, Komisya w przekonaniu, iż doświadczona gorliwość y obywatelstwo Prezesów. Konsyliarzy, y Assessorów Izb Administracyjnych pobudzi ich do sprawiedliwego względu na szczupły y wycieńczony stan Skarbu Publicznego, oświadczyła życzenie swoje, ażeby ci tylko z Członków tych Izb pensye tymczasem od dnia 1 Lutego mieli wypłacone, których domowe okoliczności do szukania zasilenia z Skarbu przynaglać będą. Co się zaś tymże Członkom Izb Administracyjnych, jako też Członkom Subselliów Sądowych do 1 Lutego, dnia normalnego oddania Skarbu pod Rząd Krajowy, zaległych pensyi należeć może, tych wypłatę do dalszego czasu y możniejszego stanu Skarbu odłożono. Nakoniec zalecono, ażeby żadna chociażby y etatowa wypłata w żadnym Departamencie nie następowała bez assygnacyi Dyrekcyi Skarbowej.

Do przełożenia JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych,

---

[1]) Ob. alleg. l. 174.

ażeby, nim etat Kancellaryi Budowniczej w Dyrekcyi Wewnętrznej będzie postanowiony, na jednego Kancellarzystę tego Wydziału pensya była wyznaczona, Komisya się przychylając pensyą tę w kwocie złt. 1.200 rezolucyą swą oznaczyła.

Po zarezolwowaniu podanych memoryałów y przełożeń brevi manu, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, przystąpiła Komisya do rewizyi przełożeń Dyrektorów, osobno do dalszej rezolucyi odkładanych, a z tych te, które późniejszemi wypadkami lub uchwałami za niewymagające odpowiedzi uznała, do akt złożyć zaleciła.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 190.

Dnia 25 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Sobolewskiego.

Po przeczytaniu odpowiedzi JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych na komunikowany mu memoryał JP. Borowskiego, żalącego się, iż późno awizowany od Izby Administracyi Warszawskiej z possessyi wsi Łaznowa ustąpić musi, Komisya dla dostateczniejszego w tej mierze zainformowania się przywołała JW. Kochanowskiego Prezesa Departamentu Warszawskiego. Gdy ten dla niedostatku pod ręką papierów jeszcze zupełnie rzeczy objaśnić nie był w stanie oświadczył, Komisya powierzyła mu nadesłane od JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych akta końcem podania szrodków do załatwienia tego interesu.

Użył JW. Kochanowski sposobności, którą mu przywołanie jego podało, do przełożenia Komisyi, jak Departament Warszawski w rozkładzie dostarczeń do Magazynów Etapowych, przez myłki w podaniu wysiewów, jest uciążony, y upraszał o pozwolenie przesłania w tej mierze dokładnego wyjaśnienia y prośb od Departamentu.

Przybyły JW. Dyrektor Policyi, przełożywszy w podanym piśmie potrzebę y użytki kantoru czyli Kassy Zmianowej Caisse d'escompte do zapewnienia równego nominalnej wartości kursu Papierów Skarbowych ustanowić się mających, składa wygotowany w tej mierze projekt ustawę kantoru zmian uprzywilejowanego zawierający.

Przeczytane te jego pisma, przy oświadczeniu należytej jego gorliwości pochwały, do pióra w celu dalszej deliberacyi oddane zostały.

Przełożenia tegoż JW. Dyrektora Policyi względem obmyślenia lokacyi dla kassy ogniowej, y przeniesienia Dyrekcyi Policyi na wygodniejsze miejsce, po opinią do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych Komisya odsyła.

JW. Dyrektor Sprawiedliwości ofiarował przytomnym Członkom Komisyi zbiór jej Ustaw, Sądownictwa tyczących się, oraz tłomaczenie przez JMX. Szaniawskiego, Sekretarza w Dyrekcyi Sprawiedliwości, pierwszej księgi Kodexu Cywilnego Napoleona. Winne podziękowanie za ten uprzejmej y podchlebnej pamięci Jego dla siebie dowód Komisya zapisać w protokóle zaleciwszy, przybyłemu na posiedzenie ustnie powtórzyła.

Nadesłane od tegoż JW. Dyrektora Sprawiedliwości przełożenie ważnych powodów, które Komisyą znaglić powinny do przyspieszenia decyzyi podanego przez niego urządzenia Sądów Patrymonialnych, Dominialnych y Miast mniejszych, projekta Organizacyą Magistratur w ostatnim szczeblu zamykającego, przeczytane było. Powtórzył toż y ustnie JW. Dyrektor, a Komisya w skutku tego przełożenia poleciła mu przywołać na jutrzejszą sesyą JPP. Kiiewskiego y Wyczechowskiego Członków Sądu Appellacyjnego Warszawskiego, do układu tego projektu użytych, ażeby wspólnie z niemi roztrząsać go mogła.

Na komunikowane sobie przełożenie JW. Dyrektora Policyi przełożenie względem potrzeby oznaczenia miejsc y funduszu na więzienia policyjne, podał JW. Dyrektor Sprawiedliwości swoją opinią, przyznając potrzebę tych więzień policyjnych, y wskazując przyzwoite na nie w Warszawie miejsca. Ta opinia znowu JW. Dyrektorowi Policyi komunikowana została z wyrażeniem, iż względem miejsca na więzienia policyjne udać się należy do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych.

Przybywa JW. Dembowski Prezes Dyrekcyi Skarbowej, y złożywszy zwykły rapport kassowy, podaje w imieniu Dyrekcyi projekt, który od Komisyi niezwłocznie został przyjęty, y w Uchwałę zamieniony, ażeby wolno było Admini-

stracyi Skarbowej przybrać do Wydziału Rachunkowego czterech Dyetaryuszów z ludzi doskonałych y biegłych w rachunkach. Zamiar czasu, do którego ciż Dyetaryusze w usłudze Skarbowej utrzymywani być mają, y koszt na nich Administracyi Skarbowej polecono.

Komisya wydaje Uchwałę w następującej osnowie: Gdy Skarb Publiczny szczególniejszą jest sprężyną Rządu, a pieczołowitość o nim najpierwszym jego być powinna przedmiotem; gdy rozrządzenie funduszów publicznych przyzwoicie, porządnie, y stosownie do potrzeb krajowych bez doskonałej, y zawsze pod okiem Rządu będącej o nich wiadomości dziać się nie może, a takową wiadomość tylko raporta rachunkowe generalne dostarczać są zdolne, przeto ustanawia Komisya, ażeby te raporta rachunkowe co trzy miesiące były jej podawane. Dla sporządzenia ich, Wydział Obrachunków Generalnych w Dyrekcyi Skarbowej, pod prezydencyą jednego z Członków Administracyi Skarbowej mianuje. Na ten koniec, ażeby każda Dyrekcya co miesiąc do Dyrekcyi Skarbowej rachunki percept y expens wszelakich odsyłała, mieć chce. A dla ułożenia kwartalnego raportu, aby co trzy miesiące, każda Dyrekcya jednego od siebie Delegata nominowała do Dyrekcyi Skarbowej, w której w Wydziale Obrachunków generalnych pod Prezydencyą jednego z Członków Administracyi Skarbowej, raport kwartalny z raportów miesięcznych układany, y z podpisem Prezydującego y Delegatów wyżej wyrażonych przez Prezesa Administracyi Skarbowej Komisyi był podany stanowi [1]).

Inne przełożenia przez odesłanie do JWW. Dyrektorów po opinią, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, zrezolwowane zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 191.

Dnia 26 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Sobolewskiego.

---

[1]) Ob. alleg. l. 175.

Powróconego z tak czynnie y gorliwie dopełnionej misyi JW-o Wybickiego, y w gronie swoim zasiadającego, Komisya uprzejmym powitała sercem, y z ponowionego prac swoich z nim uczestnictwa radość swoją oświadczyła.

List od JP. Batowskiego z Gdańska de 23 praesentis drugi pod N-em 9 przez kuryera nadeszły przeczytany, y do pióra oddany.

JP. Siemońskiemu z Gwardyi Honorowej służbę przy N. Cesarzu czyniącej z Głównej kwatery przed kilku dniami przybyłemu y nazad tamże powracającemu, na koszta podróży summę złt. 630 zaassygnowano.

JP. Kochanowski Prezes Departamentu Warszawskiego przyniósł explikacyą w interesie JP. Borowskiego, w której dowodził, iż sam kontrakt przez zeszłą Kamerę temuż na dzierżawę wsi Łazniewa wydany dostateczną dla niego do wyjścia z possessyi był awizacyą. Z tego i z innych w przełożeniu JW. Kochanowskiego objętych względów Komisya przez zalecenie, jako in actis do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych wydane, rezolucyą przez tegoż JW. Dyrektora JP. Borowskiemu daną potwierdziła.

Przywołani zostali na posiedzenie JPP. Kiiewski y Wyczechowski Członkowie Sądu Appellacyjnego Warszawskiego, y Komisya wspólnie z niemi projekt sądów Powiatowych, łączących w sobie Sądy Patrymonialne, Dominialne y Miast mniejszych roztrząsała, a znalazłszy niektóre jeszcze wątpliwości do objaśnienia, y niedogodności do poprawy, redakcyą tegoż projektu stosownie do podanych myśli wezwanym osobom do swojej aprobacyi poleciła.

Na przełożenie Directorium Generalnego poruczono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby, wezwawszy JW. Generalnego Poczt Administratora, z nim się zniósł względem jak najprędszego ustanowienia codziennej poczty konnej z stolicy do każdego głównego miasta Departamentowego, y projekt od niego wygotowany wraz z rachunkiem wydatku Komisyi do approbaty podał; niemniej za zniesieniem się z tymże Generalnym Poczt Administratorem obmyślił szrodki jak najlepszego y najregularniejszego Poczt Krajowych urządzenia.

Przedstawione przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zażalenie kupców Warszawskich Bauniga Schlesingera y Balke na Deputacyą celł y akcyz Warszawskich o wymaganie cła, które od 1 Czerwca do wybierania jest naznaczone, od towarów przed tymże terminem expedyowanych, odesłane do Dyrekcyi Skarbowej z zaleceniem wejrzenia w tę okoliczność, y zainformowania Komisyi.

Trudniła się dalej Komisya czytaniem podanego przez Directorium Generalne projektu ustanowienia y urządzenia Dyrekcyi Generalnej Krajowej Lekarskiej. Po przeczytaniu tego obszernego dzieła, znajdując go światle y pracowicie ułożonym, Komisya zaleciła JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby osobom, którzy ten projekt z tak obywatelską gorliwością wypracowali, podziękowanie oświadczył, y uwiadomił, iż go pod dojrzałe roztrząśnienie wziąć umyśliła.

Zalecono Sekretarzowi wstrzymać expedycyą zapadłej na dniu wczorajszym uchwały, przepisującej sposób obrachunków y czynienia raportów z percept y expens Dyrekcyów, a to do dalszego namysłu.

Przybywa JO. X. Dyrektor Wojny, y raportuje, iż na mocy odebranych rozkazów 250 Piechoty, y 600 Kawaleryi Pułku Kwaśniewskiego dziś do Białegostoku wyprawił. Tenże X. Dyrektor uzyskuje ustne pozwolenie na kupienie kilkunastu koni do regimentowych wozów, przy teraźniejszym wojsk marszu nieodbicie potrzebnych.

Memoryały jak zwykle odesłane do JWW. Dyrektorów, z rezolucyami brevi manu w Dzienniku Expedycyjnym zapisanemi.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 192.

Dnia 27 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Sobolewskiego.

Na przełożenie przybyłego JO. X. Dyrektora Wojny Ko-

misya dozwala felczerowi Nieszporkowiczowi należne za kuracyą kilku jeńców rannych początkowo złt. 54 wypłacić.

Równie na przełożenie tegoż JO. Xięcia Dyrektora Wojny ustanowiono, ażeby w wojsku Narodowym, na wzór wojska Francuzkiego, każda kompania Artylleryi y Jazdy mająca podług pierwszej uchwały po trzech Officerów, miała jeszcze po jednym Podporuczniku do swego etatu przydanym, na które to miejsca przeznaczono Officerów nadliczbowych, mieć chcąc, ażeby odtąd w korpusach wojska sami tylko Officerowie etatem przepisani miejsce znajdowali.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawia żądanie JP. Generała Lemarrois, ażeby Rząd przedsięwziął szrodki do powzięcia dokładniejszej informacyi względem komunikowanej mu przez niego wieści, a z listów partykularnych z Chełmskiego pisanych doniesionej: jakoby 40 tysięcy wojska Austryackiego nad Bug y ku Pradze ściągać miało. W skutku tego przedstawienia, przywołany JW. Dyrektor Policyi stosowne odebrał rozkazy.

Minuta depeszy do JW. Batowskiego przeczytana, y do expedycyi niezwłocznej oddana.

Na zapytanie JW. Dyrektora Policyi, czyli nierodacy bywsi officyaliści zeszłego rządu, mający possessye, od zaciągu do Gwardyi Narodowej uwolnieni być mają, lub nie? oświadczyła Komisya, iż gdy w ustawie Gwardyi Narodowej za prawidło, kto do niej ma należeć, possessye w miastach przyjęła, excepcyi teraz dla bywszych officyalistów czynić nie widzi potrzeby. Co się tycze innych zapytań w przełożeniu JW. Dyrektora Policyi wyrażonych, odwołała się Komisya do ogólnych wydanych w tej mierze przepisów.

Na podanie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, nominuje Komisya do Sądu Ziemiańskiego Poznańskiego na miejsce składającego swój urząd JP. Białłobłockiego JP. Tomasza Raczyńskiego. Na miejsce JP. Stawiarskiego, mianowanego Assessorem Sądu Appellacyjnego Warszawskiego, który z powodu, iż będąc dawniej nominowany na urząd Adwokata, położonej w nim ufności wielu, porzucając ten urząd, zawodzić nie chce, y że miejsca w Sądzie Appellacyjnym przyjąć

nie może oświadczył, nominuje Komisya zaleconego przez Sąd Appellacyjny Warszawski JP. Franciszka Wężyka Assessorem w tymże Sądzie. Nominowanego JP. Tomaszczyka Assessorem Sądu Appellacyjnego Warszawskiego, mianuje Komisya Sędzią Ziemiańskim Warszawskim do Inkwizytoryatu, a na jego miejsce Assessorem Sądu Appellacyjnego, poleconego przez tenże Sąd JP. Bandke.

Stosownie do przełożenia JW. Dyrektora Policyi Komisya stanowi: iż Obywatele miast do Gwardyi zaciągnięci, gdy będą mieli potrzeby handlowe lub inne, wyjeżdżania za granice, w uzyskaniu paszportów, jeżeli innych przeszkód do tego nie będzie, trudności mieć nie powinni, y uchwała w dniu 6 Czerwca względem niewydawania paszportów za granicę osobom wojskową lub cywilną służbą zajętym, do nich stosowana być nie ma.

JP. Felix Kutnowski na zalecenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości Adwokatem do Sądu Ziemiańskiego Piotrkowskiego nominowany.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawia rachunek z przychodu y wydatku funduszu lazaretowego, prosząc o wyznaczenie y nadal przynajmniej 6 tysięcy talarów. Przełożenie to komunikowane zostało Dyrekcyi Skarbowej z zaleceniem brevi manu, ażeby wejrzawszy w ten rachunek, Komisyi swą opinią podała.

Przesyła JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych raport JP. Dzwonkowskiego o robotach około fortyfikacyi pod Modlinem, w którym donosi, iż roboty te spiesznym postępują krokiem, mając patryotyczną pomoc, w dostawieniu na tydzień cały fur z dóbr JW. Gutakowskiego, dla niedostatku ich zkądinąd.

Przybyły JW. Dembowski Prezes Dyrekcyi Skarbowej składa zwyczajny raport kasowy.

Uczynioną reprezentacyą Administracyi Skarbu, iż gdy tak daleko potrzeby krajowe co do żywności zmniejszone zostały, że produktów krajowych wywóz za granicę jest dozwolony, produkta zatym z zagranicy przychodzące już bez opłaty należącego się Skarbowi cła przepuszczone być nie powinny, za ważną uznawszy, Komisya ustanowiła, ażeby odtąd wszystkie towary tak z Rossyi, jako y Austryi,

w produktach przychodzące, Instruktarzem Skarbowym przepisane cło opłacały.

Opinią Dyrekcyi Skarbowej, ażeby kupcom Łowickim remissa cła nie była dozwolona, przyjmuje Komisya, y stosowną wydać im rezolucyą brevi manu zaleca.

Zawieszona na dniu wczorajszym uchwała względem formowania rachunków y rapportów Dyrekcyów poprawiona została w tym sposobie: iż postanowiono, ażeby do ułożenia kwartalnego rapportu nominowani od każdej Dyrekcyi Delegaci, nie już w Wydziale Obrachunków Generalnych przy Dyrekcyi Skarbowej ustanowion(ym), ale tylko wspólnie z tym Wydziałem, przed mianowaną od Komisyi na ten koniec Deputacyą pod Prezydencyą jednego z Członków Komisyi agitować się mającą, rapport kwartalny wszelkich dochodów y rozchodów publicznych, przez nich podług rapportów miesięcznych sporządzony, złożyli, usprawiedliwili, y podpisami swemi zaświadczyli; rapport zaś takowy do roztrząśnienia, potwierdzenia lub odrzucenia Komisyi ma być podany. Z tą odmianą tę rezolucyą JWW. Dyrektorom przesłać Sekretarzowi zalecono, a dawniej podpisaną skasować.

Przełożenia inne y memoryały, brevi manu jak zwykle, expedyowano. Sesya dla następujących dwóch swiąt uroczystych na wtorek solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 193. Extraordynaryjna.

Dnia 29 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Sobolewskiego.

JW. Prezes przedstawił najprzód list JW. Generała Lemarrois z przyłączoną kopią autentyczną aktu zawieszenia broni, zawartego między N. Cesarzem Francuzów y Imperatorem Rossyjskim dnia 21 Czerwca, tudzież wiadomości urzędowe o rewolucyi w Stam-

bule zaszłej. Dwa te pisma do gazet niezwłocznie podać zalecono.

Przedstawił, powtóre JW. Prezes depeszę przez kuryera nadeszłą od JP. Batowskiego pod N-em 10 dnia 26 Czerwca z Królewca datowaną, która przeczytana y do pióra oddana została. Przy tym komunikował JW. Prezes, jak zwykle list JP. Batowskiego do siebie pisany. Tak ważne y przyszły los kraju zblizka dotykające wiadomości całą uwagę y uczucia Komisyi zajęły.

Przybywa na posiedzenie JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych y przedstawia list JP. Generalnego Intendenta Daru do siebie pisany, w którym uwiadamia, że fundusz na zapłatę dostarczeń w exekucyi konwencyi dnia 2 Kwietnia zawartej objęty jest w budżecie wydatków na miesiąc Lipiec, pod approbacyą N. Cesarza podać się mającym. Dalej w tym liście wyraża żądanie, ażeby JW. Dyrektor o nowe dostarczenie zrobił z JP. Pradel układ, przez któryby Rząd Polski, dostawując zboża, miał sposobność wypłaty najprzód miliona franków przez N. Cesarza Rządowi pożyczonych; powtóre, należności za sól w Magazynach temuż ustąpioną. Nakoniec oświadcza, iż umocował JP. Pradel do zawarcia z JW. Dyrektorem Spraw Wewnętrznych kontraktu o 30 tysięcy cetnarów mięsa, co pójdzie na rachunek miliona franków, o który prosi N. Cesarza, w podać się mającym budżecie. List ten JP. Daru daje powód Komisyi do deliberacyi nad sposobem dalszego dostarczania żywności wojskom, których postęp przez zawarte armistitium wstrzymany został, a wycieńczenie krajów jego stanowiska okolicznych, potrzebę sprowadzenia z dalszych stron wskazuje, szczupłość zaś Skarbu sposobności awansu na kupno nie podaje.

Przystąpiła potym Komisya do zwyczajnych czynności. Przypadło z kolei do czytania przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości y rapport JP. Assessora Wyczechowskiego z Bydgoszczy, w którym o dezorganizacyi tego Departamentu, o wycieńczeniu kass tamtejszych, przez nieprawne wydatki y wybranie przez bywszych officyalistów pruskich pensyi nawet za miesiąc Czerwiec donosi. Na uczynione przełożenia JW. Dyrektora Sprawiedliwości z tego powodu rezolucyą swą Komisya zawiesiwszy, zaleciła JWW. Dy-

rektorom, ażeby podali sposoby najskuteczniejsze nietylko zapobieżenia nadal wypłat bez poprzedniczego Komisyi y Dyrekcyi Skarbowej dozwolenia, ale y względem szrodków przedsięwziąć się mających, końcem zwrócenia do Skarbu wydanej bezprawnie y z uszczerbkiem naglejszych dla wojska potrzeb gotowizny [1]).

Na podany memoryał JW. Ossolińskiego Prezesa Sądu Appellacyjnego zalecono JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości odpowiedzieć, iż gdy przytomność jego ciągła y nieprzerwana jako Naczelnika Sądowej Magistratury nieodbicie jest potrzebna, przeto do prośby jego pozwolenia wyjazdu za granicę Komisya przychylić się nie może.

JW. Generał Lemarrois przybywa na posiedzenie. Zasiadłszy na wskazanym obok JW. Prezesa miejscu, powtórzył uwiadomienie o zawartym rozejmie, y oświadczył, iż ma wyraźny rozkaz od N. Cesarza zapewnienia o Jego Najwyższej y najłaskawszej protekcyi. JW. Prezes należytego podziękowania w imieniu Komisyi uczynił oświadczenie, a po krótkim względem dalszego w Departamencie Białłostockim urządzenia naradzeniu, JW. Generał się oddalił.

Uproszony JW. Prezes, ażeby pisał do JW. Stanisława Potockiego z poleceniem mu złożenia N. Cesarzowi najgłębszego podziękowania za łaskawe Jego zapewnienia, y z wezwaniem tegoż JW. Stanisława Potockiego, ażeby przy boku N. Cesarza aż do ostatecznych układów los nasz rozstrzygnąć mających pozostał.

Równie uproszono JW. Prezesa do napisania listu do Generała Lemarrois z zapytaniem, czyli jest wolą Cesarską, ażeby Komisya w części Departamentu Białłostockiego przez rozejm już otwartego do rekrutowania y organizacyi Pospolitego Ruszenia, tyle ile niedostatek wszelkich Departamentow aktów w Białłymstoku pozostałych pozwolić może, przystąpiła.

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

[1]) Ob. alleg. l. 176.

SESYA 194.

Dnia 30 Czerwca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Sobolewskiego.

JW. Prezes przedstawił odebraną dnia dzisiejszego depeszę JP. Batowskiego pod N-em 11 de 26 praesentis z Królewca datowaną, która po przeczytaniu do pióra oddana została.

Na wniesienie JW. Prezesa upoważniła go Komisya do pisania w imieniu swoim listu do JP. Generała Lemarrois, z przełożeniem y zapytaniem, czyliby, z powodu oddalonej przez zawarty rozejm potrzeby wystawienia szańców, przedmostowych na Pradze w rychłym y zupełnym stanie obrony, burzenie domów tamże nie mogło być wstrzymane. List ten ułożony y wyexpedyowany został.

Wyczytawszy w podawanych sobie codziennych raportach Komisya z zadziwieniem, iż przy robocie około fortyfikacyi Pragi tylko dwóch robotników Powiat Rawski dostawił, przesłała zalecenie JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby w uskutecznieniu dawniejszych rezolucyi pilniejsze y regularniejsze ludzi dostawienie przyzwoitym władzom nakazał.

Na zalecenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominowany Sędzią Ziemiańskim Częstochowskim, po złożeniu tego urzędu przez JP. Trepkę, JP. Amon Karoński. Takoż nominowani na Adwokatów do Piotrkowa JPP. Franciszek Marszewski y Kaczorowski.

Przybywa na posiedzenie JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych y przedstawia list JP. Pradel do siebie pisany, z propozycyą układu względem dostawienia 200.000 cetnarów zboża, a to za milion franków przez N. Cesarza Rządowi pożyczonych, y za sól przez tegoż ustąpioną. Zasięgając zaś woli Komisyi, czytał odpis swój na list JP. Generalnego Intendenta Daru wczoraj przedstawiony, w którym odpisie JW. Dyrektor przekłada w treści, że kraj jest nadto wyniszczony, ażeby mógł tak wielką ilość zboża dostarczyć, y z tego powodu Rząd nie może na siebie brać obowiązku, któregoby dopełnić nie był w stanie, y że nakoniec niemasz innego sposobu zapewnienia żywności dla wojska, jak przez zakontraktowanie zboża w Gal-

licyi. Odpis ten JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, znalazła Komisya przyzwoitym.

Tenże JW. Dyrektor komunikował list JP. Generała Casal do siebie pisany, z żądaniem dostawienia 3.000 ludzi y 60 fur na dzień przez trzy miesiące do kontynuowania roboty fortyfikacyi pod Serockiem.

JW. Dembowski Prezes Dyrekcyi Skarbowej, przybywszy na sesyą, złożył zwykły raport kassowy y w imieniu Dyrekcyi podał projekt względem wysłania pełnomocników do Departamentów w celu wybrania zaległości w dochodach publicznych, y zaprowadzenia porządku kass y urządzeń skarbowych. Przełożenie y wyłuszczone w nim powody uznawszy Komisya za sprawiedliwe, niezwłocznym roztrząsaniem podanego projektu zatrudnić się postanowiła.

Przybyły JO. X. Dyrektor Wojny przedstawia obwieszczenie Publiczności względem wyznaczonych na mocy uchwały Komisyi Kommissarzów tak cywilnych, jako y wojskowych, do obrachunku różnych Władz Centralnych, Kommissoryatów y Rad Gospodarczych, z wszelkich przychodów pochodzących z ofiar obywatelskich, y rozchodu na potrzeby wojska. Obwieszczenie to Komisya publikować dozwoliła.

Nadchodzi list od JW. Gubernatora Gouvion z żądaniem, ażeby kolonistom niemieckim z pod Kłodawy, uciążliwości od niektórych obywatelów cierpiącym, sprawiedliwość była wymierzona. List ten Komisya komunikuje JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, z zaleceniem przedsięwzięcia przyzwoitych szrodków, a JW. Prezes uproszony, ażeby w odpisie swoim, doniósłszy o tym zaleceniu, wyraził, iż koloniści w podobnych wypadkach mają drogę sądową otwartą, y tą po sprawiedliwość udać się powinni.

Na podanie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominowany Regentem w Sądzie Ziemiańskim Łowickim JP. Stanisław Zakrzewski.

Gdy w liście Kanoników Warszawskich przyłączonej do uchwały dnia 30 Maja wyszłej, wyznaczającej opłatę kompetencyi tymże Kanonikom w nagrodę odpadłych dóbr do Gallicyi przez zeszły rząd nadanej, JMX. Kanonik Meline,

przez omyłkę został opuszczony, przeto Komisya na przełożenie Dyrekcyi Skarbowej, błąd ten poprawując, zaleca, ażeby temuż JMX. Kanonikowi Meline talarów 239 d. g. 24 fen. 4, stosownie do przepisów uchwały wyżej wzmiankowanej, pensyi z funduszów oznaczonych były wypłacane, jako w rezolucyi in actis.

Memoryały brevi manu zrezolwowane zostały, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 195.

Dnia 1 Lipca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Sobolewskiego.

Odebrane przez kuryera świeżo przybyłego listy pod datą 28 Junij z Tilży od JW. Stanisława Potockiego, y drugi N. 11 od JP. Batowskiego, równie jako y przysłany urzędownie z listem JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret do JW. Stanisława Potockiego pisanym. Dekret Cesarski, w Finckenstein dnia 4 Junij datowany, przeznaczający za 20 milionów liwrów dóbr narodowych na nadgrodę wojskowym Polskim, takoż proklamacya Cesarska do wojska z Tilży dnia 22 Junij wydana, przeczytane y do pióra oddane zostały.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przytomny czytaniu tych expedycyi odbiera ustne zlecenie oświadczyć licznie zgromadzonej w przedpokojach publiczności, a przesadzonemi wieściami w niecierpliwe oczekiwanie istotnych wiadomości wprowadzonej, iż Komisya w liście JW. Stanisława Potockiego odebrała od N. Cesarza zapewnienie, iż część Polski bronią Jego zdobyta nigdy pod panowanie Pruskie nie powróci.

Z przywołanemi JW. Dyrektorem Spraw Wewnętrznych, y JW. Dembowskim Prezesem Dyrekcyi Skarbowej, po powtórzonym przeczytaniu deliberuje Komisya nad Dekretem Cesarskim świeżo odebranym, y poleca im spieszne względem uskutecznienia jego myśli y projektów podanie.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nomi-

nuje Komisya po postąpieniu JP. Czapskiego na Prezesostwo Sądu Appellacyjnego Bydgowskiego; Vice-Prezesem JP. Kleista; na miejsce JP. Bronikowskiego — Konsyliarzem tegoż Sądu JP. Jezierskiego; na miejsce JP. Kraszewskiego — Sędzią Ziemiańskim Bydgowskim JP. Zakrzewskiego; na miejsce JP. Rakowskiego — Pisarzem Ziemiańskim Bydgowskim Serafina Ulatowskiego; Komornikiem Ziemiańskim w Pile JP. Klapeckiego; Komornikiem Ziemiańskim bezpłatnym w Płońsku JP. Jana Strzeszewskiego.

Uwiadamia Komisyą JW. Prezes, iż JP. Generał Lemarrois w odpisie na list do niego w imieniu Komisyi pisany oświadczył, iż z dalszą demolicyą domów na Pradze wstrzymać się rozkazał. Respons ten JP. Generała Lemarrois do pióra oddany.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na fundusz utrzymywania więźniów w Bydgoszczy, summę złt. 6.000 sposobem pożyczki z kassy Departamentu Bydgowskiego Sądowi Appellacyjnemu tegoż Departamentu y za jego kwitem wypłacić nakazała.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych komunikuje raport Izby Administracyi Departamentu Poznańskiego w którym donosi, iż dla przyspieszenia wybrania remanentów do ostrych przystąpiła kroków, nakazując fantowanie ruchomości dłużnych Amtmanów, a w potrzebnym razie aresztowanie osobiste, y puszczenie Amtów przez nich posiadanych komu innemu w dzierżawę.

Za koszt wydrukowania z rozkazu Komisyi kazania JMX. Woronicza Kanonika na dniu 3 Maja przy uroczystości poświęcenia Orłów mianego, zaassygnowano do Skarbu złt. Pols. 300 trzysta.

Przełożenia niektóre brevi manu, jako jest w Dzienniku expedycyjnym zapisano, wyexpedyowane zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 196.

Dnia 2 Lipca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Działyński, z Departamentu Poznańskiego przybyły, powitawszy Komisyą, y wzajem od niej uprzejmie powitany, oddał list JW. Gorzeńskiego Prezesa Departamentu Poznańskiego z oświadczeniem wdzięczności za pochlebne dla niego w odezwie Komisyi wyrazy. List ten po przeczytaniu do akt oddany.

Przywołany został JW. Kochanowski Prezes Departamentu Warszawskiego, y JW. Prezes w imieniu Komisyi zachęcał go y wzywał do podjęcia się nowej dla kraju wysługi, jechania z pełnomocnictwem do części Departamentu Białystockiego, w skutku nastąpionego rozejmu, do Krajów Polskich przyłączonej, dla uorganizowania tymczasowego onejże. Przekładał JW. Kochanowski, iż mnogość zatrudnień jego w Izbie Administracyi Departamentu Warszawskiego wstrzymuje go, mimo najszczerszej chęci służenia Ojczyźnie na każde zwierzchniej władzy zawołanie, od spiesznego przyjęcia tak chlubnego dla niego wezwania; dodał, iż interesa tego Departamentu wieleby mogły przez jego nieprzytomność ucierpieć, a niewiadomo, czyliby dla tamtego Departamentu krótki czas wiele korzyści przysporzyć dozwolił. Na to jego przełożenie okoliczność tę do dalszego wzięto namysłu.

Stosownie do udecydowanych myśli ułożone odpisy JW. Stanisławowi Potockiemu, y JP. Batowskiemu przeczytane, y przyjęte zostały, z zaleceniem ażeby ta expedycya dzisiaj przez wysłanego kuryerem JP. Rabbe officera służbowego Komisyi do głównej kwatery do Tilży przesłana była.

Wydano assygnacye najprzód na 115 duk. złt. 9 dla JP. Batowskiego jako zwrot wydatków jego podróży, podług podanego y do akt złożonego wyrachowania, która to kwota przez jadącego kuryera ma być mu odwieziona; powtóre dla tegoż kuryera JP. Rabbe na expens drogi złt. 900, potrzecie dla JP. Langer odesłanego przez JP. Batowskiego na odwrót

do Warszawy, jako mu do do pomocy pisania niepotrzebnego, na zwrot wydatku podróżnego złp. 270.

Wprowadzony do sali posiedzeń JP. Generał Brygady Kosiński oddał list JP. Generała Dywizyi Dąbrowskiego, y opowiadał wszystkie szczegóły, honor Wojsku Narodowemu przynoszące, batalii Friedlandskiej.

Nadszedł Xiąże Dyrektor Wojny, y podał swoją opinię na komunikowany memoryał Generałów Wojewódzkich Powstania Narodowego, żądających wydania patentów y abszeytów tak dla siebie, jako y dla Officerów przez nich mianowanych. Podług zdania JO. X. Dyrektora Wojny, z powodów w przełożeniu jego wyrażonych, należało odmówić prośbę JPP. Generałów Wojewódzkich, lecz Komisya udecydowała odpowiedzieć im, iż rezolucyą swą na ich żądanie dopóty zawiesza, dopóki wszyscy nakazanych rachunków nie złożą y nie usprawiedliwią [1]).

Po oddaleniu się JO. Xięcia Dyrektora Wojny, przysłany znowu JP. Generał Brygady Kosiński przekładał prośby Legionu trzeciego, ażeby przyznane jego Regimentom numera zachowane były. Odpowiedziano JP. Kosińskiemu, iż odmiana ta numerów z wyraźnego przepisu y rozkazu JO. Xięcia de Neuchatel Ministra Wojny nastąpiła, y że nie należy do Komisyi kwestyę tę rozstrzygać. W dowód czego czytany był list JW. Prezesa w imieniu Komisyi dnia 23 praesentis do JW. Generała Dąbrowskiego, który niewiadomo z jakiej przyczyny rąk jego nie doszedł. Uproszony został JW. Prezes, ażeby powtórnie w tej okoliczności do JW. Generała Dąbrowskiego pisał, z przyłączeniem kopii tak dawniejszego listu swego, jako y wypisu z listu X-a de Neuchatel do X. Dyrektora Wojny w tej mierze pisanego.

JP. Rembowski Dyrekcyi Sprawiedliwości Assessor przypuszczony do sali posiedzeń złożył przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, w którym wyraża, iż z obowiązku urzędu winien jest zastanowić uwagę Komisyi, iż gdy wszystkie summy miane za summy Króla Pruskiego, pod imionami osób Partykularnych są na

[1]) Por. niżej sesyę 197 i alleg. l. 178.

dobrach hypotekowane, zabranie ich na rzecz Skarbu byłoby źródłem tysiącznych procesów, y podawałoby dziedziców dóbr, na których te summy są hypotekowane, w niebezpieczeństwo płacenia ich dwa razy, że zatym można powiedzieć, iż niema summ Króla Pruskiego, a przeciwnie pretensya Kraju do Króla Pruskiego o zabranie summ Pupillarnych y Depozytowych jest istotna, y przeszło 35 milionów złt. wynosząca, która innego nie ma funduszu, jak tylko Dobra Dziedziczne Króla Pruskiego, jako to Krotoszyn etc. Przedstawił JP. Rembowski tabellę wszystkich summ na dobrach Partykularnych hypotekowanych, y za własność Króla Pruskiego mianych. Roztrząśnienie tej materyi Komisya nadal odłożywszy, nadesłany tylko wypis, ile w którym Departamencie jest summ Pupillarnych y Depozytowych przez Króla Pruskiego zabranych, do expedycyi do JW. Stanisława Potockiego przyłączyć zaleciła.

Przybyły w ciągu sesyi JW. Bieliński Członek Komisyi z podróży swojej powrócony, z uprzejmością powitany miejsce swoje zasiadł.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, stosownie do opinii Izby Edukacyjnej rezolwując memoryał Profesorów Liceum Warszawskiego, zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby pensye ich kwartalnie anticipative wypłacać nakazała [1]).

JW. Dembowski Prezes Dyrekcyi Skarbowej składa zwykły raport kasowy.

Na przełożenie Dyrekcyi Skarbowej zaassygnowano do Skarbu złt. 648 na rozebranie żądane przez JP. Gubernatora Gouvion mostu łyżwowego pod Warszawą, stosownie do podania Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego.

Równie na przełożenie tejże Dyrekcyi ustanowiono, ażeby Officyalistom, przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych do Intendentury solnej nominowanym, pensye za miesiąc Maj y Czerwiec y nadal, dopóki generalne etatów urządzenie nie nastąpi, także miesięcznie były wypłacone.

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

[1]) Ob. alleg. l. 177.

SESYA 197.

Dnia 3 Lipca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Stosownie do wczorajszej decyzyi zalecono JO. X. Dyrektorowi Wojny, ażeby Generałom Wojewódzkim odpowiedział, iż decyzya względem żądanego wydania Patentów y Abszeytów dopóty zawieszona będzie, dopóki rachunki przez wszyskich Generałów Wojewódzkich złożone y usprawiedliwione nie zostaną. Obszerniej w rezolucyi in actis[1]).

Równie na mocy wczorajszej decyzyi list do JW. Generała Dywizyi Dąbrowskiego od JW. Prezesa w imieniu Komisyi ułożony, przyjęty, y do expedycyi wraz z annexami zalecony został.

Przystąpił JW. Działyński do relacyi z poleconych sobie w Departamencie Poznańskim czynności. Czytał najprzód podane od Sądu Appellacyjnego, y zastępcę Dyrekcyi Sprawiedliwości w Poznaniu JP. Józefa Szaniawskiego przełożenie, w skutku którego zaleciła Komisya Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na awans należytości Officyalistom do Sądu Appellacyjnego Poznańskiego summę złp. 12.000 z kassy tegoż Departamentu sposobem pożyczki wypłacić nakazała. Dalej czytał JW. Działyński rapporta każdego z czterech Wydziałów Izby Administracyi Poznańskiej, których dokładność Komisya pochwaliwszy, y wdzięczność y podziękowanie JW. Działyńskiemu oświadczywszy, przesłała je do Directorium z zaleceniem skonfrontowania ich z swemi rapportami, y podania opinii względem zawartych w nich przełożeń.

Wezwany JW. Dyrektor Policyi odebrał ustne zalecenie uczynienia przełożeń do władz Francuzkich, iż gdy teraz zdaje się ustały powody tak daleko posuniętej ostrożności, ażeby odpieczętowywać listy na poczcie, a praktykowane dotąd to listów otwieranie jest przyczyną nietylko opóźnienia biegu Poczt, ale y zu-

[1]) Ob. alleg. l. 178.

pełnego upadku z nich dochodu, słuszną y przyzwoitą jest rzeczą, iżby tego rozpieczętowania zaprzestano.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na reparacyą Lazaretu Bielańskiego summę złp. 961 gr. 15 z Kassy Departamentu Warszawskiego wypłacić nakazała.

JW. Dembowski Prezes Dyrekcyi Skarbowej składa zwykły raport kassowy y tabelle Dóbr Narodowych w pięciu Departamentach z wyszczególnieniem ich intraty.

Tenże przedstawia ugodzony przez Dyrekcyą Skarbową z Bracią Mendelsonami Kupcami Gallicyjskiemi kontrakt o dostawienie 7.500 półbeczek soli do magazynów w Modlinie, Płocku y Dybowie, y pozwolenie przedaży 6.000 półbeczek w magazynach Departamentu Kaliskiego. Kontrakt ten Komisya approbuje y podpisem stwierdza, jako jest w kopii widymowanej przez Dyrekcyą Skarbową in actis.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 198.

Dnia 4 Lipca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Nadeszły wczoraj przez sztafetę list od Generała Bawarskiego Wrede z żądaniem, ażeby Komisya wysłała umocowanego do części Departamentu Białostockiego, przez wojska komendy jego zajętej, dla przyspieszenia y uporządkowania dostarczeń furażów y żywności, przeczytany y do pióra oddany.

Przywołany JW. Kochanowski Prezes Departamentu Warszawskiego powtórzył przełożenia swoje, wystawując niemożność przyjęcia urzędu pełnomocnika do Departamentu Białostockiego. Przychylając się Komisya do jego przełożeń, naradzała się wspólnie z nim względem wyboru osób do tej czynności, y dania im stosownych przepisów.

Przystąpiono potym do deliberacyi nad sposobami przedsięwziąć się mającemi do uskutecznienia Dekretu Ce-

sarskiego de 4 Junij, dobra Narodowe w wartości 20 milionów liwrów na nadgrodę wojsku Polskiemu przeznaczającego. Podane w tej mierze przełożenia y uwagi JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, y umówione między nim a JP. Vincent Kommissarzem, zlecenie do tej czynności od N. Cesarza mającym, zasady czytane y roztrząsane były. Dla dostateczniejszego tej ważnej materyi wyjaśnienia przywołano do wspólnego naradzenia się JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych y JP. Węglińskiego Członka Administracyi Skarbowej. Gdy jeszcze ciąg sesyi nie wystarczył na zupełne tego przedmiotu we wszystkich częściach rozebranie y decyzyą, zapowiedziana została poobiednia sesya.

Na przełożenie Dyrekcyi Skarbowej nominuje Komisya Członkiem Administracyi Departamentu Poznańskiego JP. Twardowskiego, po dobrowolnym tego urzędu przez JP. Ascheborn złożeniu.

Równie na przełożenie tejże Dyrekcyi Skarbowej ustanowiono: iż z powodu teraźniejszych potrzeb kraju cło od wołów y koni, z kordonu Rossyjskiego y Austryackiego przychodzących, do dawnej taryffy Pruskiej ma być zniżone, jako jest w rezolucyi in actis[1]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 199.

Dnia 4 Lipca po obiedzie.

W przytomości JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Kontynuje się deliberacya nad sposobem uskutecznienia dekretu Cesarskiego, 20 milionów liwrów w dobrach narodowych wojsku Polskiemu przeznaczającego. Zgodzono się, ażeby taxa dóbr na tę darowiznę wybranych brana była z procentu 3 od sta intraty podług kontraktów teraźniejszych dzierżawców. JW. Sobolewski podaje myśli do projektu, ażeby wydane były do dyspozycyi Cesarskiej papiery na Dobrach Narodowych hypotekowane na

[1]) Ob. alleg. l. 179.

20 milionów franków z procentem $^4/_{100}$. Na opłacenie tego długu, ażeby co rok przez licytacyą za 2 miliony franków dóbr było przedanych, z zapewnieniem pierwszeństwa dla posiadających papiery w nadgrodę dane. Myśl ta powszechną znalazła pochwałę y approbatę, osądzono jednak, iż ten sposób chyba projective Najj. Cesarzowi przedstawiony być może.

Ułożony, przeczytany y przyjęty jako jest in actis [1]), list instrument pełnomocnictwa nominowanym Delegowanym JPP. Michałowi Starzeńskiemu y Dominikowi Kuczyńskiemu, wysłać się mającym do uorganizowania tymczasowego części Departamentu Białostockiego oswobodzonej przez wojsko zwycięzkie. Pełnomocników tych przywołano do sali posiedzeń, y po przeczytaniu im tego instrumentu pełnomocnictwa, nad sposobami zaprowadzenia rychło porządku nowo przybyłej części kraju naradzano się. Na przełożenie tych JPP. Pełnomocników, wyszło zalecenie do JO. X. Dyrektora Wojny, wydania ordynansów do Kommend, iżby na żądanie tychże Pełnomocników pomoc y assistencya wojska w przypadku potrzeby dodana była.

List do JW. Gubernatora Gouvion z oznajmieniem o nominowaniu wyżej wyrażonych Pełnomocników, y z prośbą wydania im paszportów, y od kommend pomocy w potrzebie, podpisał JW. Prezes, y list ten na ręce JP. Starzeńskiego był przesłany.

Sesya na dzień jutrzejszy niedzielny na rano zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 200. Extraordynaryjna.

Dnia 5 Lipca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

List odpowiedni do JP. Generała Bawarskiego Wrede z oznajmieniem, iż Komisya wysyła, stosownie do jego żąda-

[1]) Ob. alleg. l. 180.

nia, Pełnomocników do części Departamentu Białłostockiego, przez wojska zwycięzkie odkrytego, podpisany y do expedycyi oddany.

JW. Wybicki przekłada, iż z wielu względów będzie przyzwoiciej, ażeby do wynalezienia y ustanowienia szacunku dóbr Narodowych przez N. Cesarza na nadgrodę wojsku Polskiemu przeznaczonych, przyjąć za zasadę, zamiast rachowania wartości z trzech od sta procentu, dwudziestoletnią jak zwykle intratę, to jest z pięciu procentu, z tym tylko warunkiem, ażeby do teraźniejszej kontraktami ustanowionej Dzierżawców Dóbr Narodowych intraty, 50 procentu czyli połowę przydać. Uproszony został JW. Wybicki, aby podług tej swojej myśli wygotowany na dzień jutrzejszy projekt podał.

Przybywa JW. Kochanowski Prezes Departamentu Warszawskiego, y przedstawia projekt instrukcyi JPP. Pełnomocnikom do części odkrytej Departamentu Białłostockiego wysłać się mającym. Instrukcya ta przeczytana, przyjęta jako jest in actis, y do oddania tymże JPP. Pełnomocnikom Sekretarzowi polecona[1]).

Nadeszła depesza od JP. Batowskiego pod N-em 12 a datą z Tylży dnia 31 Czerwca przeczytana, y do pióra oddana.

JP. Węgliński Członek Dyrekcyi Skarbowej podaje opinią tejże Dyrekcyi względem tymczasowego urządzenia Skarbowej Administracyi w części Departamentu Białłostockiego. Opinia ta przyjęta została, y udecydowano, ażeby jako informacya annexem do instrukcyi JPP. Pełnomocnikom była przyłączona[2]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 201.

Dnia 6 Lipca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przysłaną od obywatelów płci obojga na ręce JW. Wy-

[1]) Ob. alleg. l. 181. [2]) Ob. alleg. l. 182.

bickiego ofiarę, to jest w złocie duk. sztuk 200, w monecie grubej 3.960 złt. tabakierkę złotą y zapinkę z 17 bryliantami, Komisya mile przyjmując, poleciła temuż JW. Wybickiemu, ażeby dawcom wdzięczność oświadczywszy, dar ten przesłał na ręce JP. Generała Brygady Kosińskiego do JW. Generała Dywizyi Dąbrowskiego, z zaleceniem użycia go na wsparcie wojowników naszych, na potyczce pod Friedland rannych, y tak chlubnie dla Imienia Polskiego chwałę tego wiekopomnego zwycięztwa dzielących.

Zalecono JW. Dyrektorowi Policyi, ażeby, gdy od utrzymania ochędóstwa w mieście y zdrowie mieszkańców zależy, przedsięwziął niezwłocznie przyzwoite y skuteczne szrodki do oczyszczenia w mieście Warszawie ulic y kanałów, y ponowił rozkazy possessorom chędożenia co tydzień ulic przed swemi domami; które to rozrządzenie do wszystkich miast w kraju ma być rozciągnięte.

Na przełożenie Dyrekcyi Skarbowej ustanowiono, ażeby do urzędów celnych y konsumpcyjnych dodani byli Dyetaryusze, z officyalistów dawnego Rządu wybrani, z opłatą proporcyonalną y do ich pracy stosowną, jako obszerniej w uchwale in actis[1]).

Także na przełożenie tejże Dyrekcyi uchwaliła Komisya, ażeby odtąd fabryki y reparacye publiczne, jako też zakup wszelkich materyałów y effektów, tudzież sprawienie rekwizytów, y potrzebne oporządzenia wszelkie, działy się sposobem za zeszłego Rządu praktykowanym, to jest z przypuszczeniem do konkurencyi tych y takich, którzy dostateczną rękojmią mają lub stawią, albo przez entrepryzy cząstkowe bądź ogólne, albo przez publiczne licytacye, których termin y miejsce wczesnym y dostatecznym obwieszczeniem ma być poprzedzone[2]).

Opinią Dyrekcyi Skarbowej względem podanego przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych rachunku z funduszów Lazaretowych, y żądania awansu na ten przedmiot 36 tysięcy złt., odesłano na odwrót do Dyrekcyi Skarbowej końcem ułożenia się y umówienia z JW. Dyrektorem Spraw Wewnętrznych y wyświecenia tej materyi.

---

[1]) Ob. all. l. 183. [2]) Ob. all. l. 184.

Nakoniec, jeszcze na przełożenie Dyrekcyi Skarbowej, uznano rzeczą sprawiedliwą, y przez rezolucyą postanowiono, ażeby czynsze y prowizye z Dóbr Narodowych, zaczynając od 1 Lutego roku teraźniejszego z Skarbu Publicznego zapłacone zostały, y nadal decursive co miesiąc w tym sposobie, jak kompetencye, wypłacanemi były.

Zalecono Sekretarzowi, ażeby Dekret Cesarski dnia 4 Czerwca w Finckenstein wydany, a za 20 milionów liwrów Dóbr Narodowych na nadgrody wojsku Polskiemu przeznaczający, do gazet podał.

Wydano zalecenie JW. Dyrektorowi Policyi, ażeby względem oczyszczenia Warszawy z żebractwa tak, iżby cierpiąca ludzkość ulgi doznała y obywatele od przykrego natręctwa byli uwolnieni, podał Komisyi swoją opinią.

JP. Generalny Poczt Administrator donosi, iż osoby władzy Francuzkiej, do których się udawał, zgodziły się, iż gdy już ustały powody ostrożności, które nakazywały otwieranie na poczcie listów, ażeby otwierania tego poprzestano, dodając jednak, iż zostawują mądrości Rządu mieć oko na niektóre szczególne tak w kraju, jako y zagranicą, individua; wyraża nakoniec Administrator Poczt, iż oczekuje w tej mierze dalszych Komisyi rozkazów. Ta uprosiła JW. Prezesa, ażeby JP. Generalnego Poczt Administratora do siebie wezwał, y jej wolę mu oświadczył.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, stosownie do jego podania, nominuje Komisya: po złożeniu Sęstwa Ziemiańskiego Poznańskiego przez JP. Radońskiego, na miejscu jego JP. Ignacego Łaczkowskiego; na miejsce JP. Szczanieckiego składającego urząd Sędzią Ziemiańskim Kościańskim JP. Budziszewskiego. Na Assessorów Sądu Appellacyjnego Poznańskiego: JPP. Marcina Dzierżawskiego, Jonnemana młodszego, Wawrzeńca Barciszewskiego, Topińskiego dotąd Komornika Ziemiańskiego; na Regenta Sądu tegoż Lubomęckiego; na sekretarzy: Dobielińskiego, Nowyczewskiego, Sztyllera; na Archiwistów: Urban(a), Szumacher(a), Kamińskiego; Na Kassyerów tegoż Sądu Appellacyjnego Poznańskiego: Morskiego, — y Antoniego Rose; nakoniec na Kontrollerów zawsze tegoż Sądu: Koellera, y Dominika Milewskiego.

Równie na podanie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominowała Komisya Komornikiem bezpłatnym w Piotrkowie JP. Kobyłeckiego[1]).

W ciągu tej sesyi liczne memoryały y podania brevi manu, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, zrezolwowane zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 202.

Dnia 7 Lipca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

List od JW. Stanisława Potockiego z Tilży pod N-em 2 de 3 Julij pisany y już na dniu wczorajszym przez Komisyą przeczytany, do pióra oddany został.

Nad podanym przez Dyrekcyą Skarbową projektem wysłania pełnomocników do Izb Administracyjnych, końcem przyspieszenia wybrania zaległości wszelkich skarbowych y urządzenia kass, zastanawiając się Komisya, gdy na dniu wczorajszym od JWW. Działyńskiego y Bielińskiego Członków swoich odebrała zapewnienie, że w Departamencie Poznańskim y Kaliskim takie przedsięwzięte będą szrodki, iż te remanenta jak najspiesznie wybrane, y rachunki najregularniejsze tu przysłane będą, przestała na ich oświadczeniu, w niemylnej nadziei pewnego ich zapewnień skutku. Co się zaś tycze innych Departamentów mieć chce Komisya, ażeby proponowani Pełnomocnicy byli wysłani, w czym poprawę wzmiankowanego projektu y onego podanie najspieszniejsze Dyrekcyi Skarbowej zaleciła.

Mając sobie przez JW. Bielińskiego, złożonym kwitem JP. Gliszczyńskiego Generała Ziemiańskiego Województwa Kali-

---

[1]) Oprócz tego Do Sądu Ziem. Poznańskiego: Na komorników Wawrzeńca Wierzbińskiego, Walentego Tarnowskiego; Michała Mierzewskiego; na Pisarza Aktowego Antoniego Kropiwnickiego; na Regenta Kancellaryi Malinowskiego; na Archiwistę Józefa Horna. (Zbiór III, 6).

skiego, okazano, że wyprawa do pospolitej obrony w zastępcach y szeregowych uiszczona, y to w sposobie przewyższającym z dóbr JW. Bielińskiego tak w Departamencie Kaliskim, jako y Poznańskim, leżących, zaleciła Komisya Administracyi Skarbowej, ażeby powtórnie opłacone z dóbr tegoż w Departamencie Poznańskim przez Dzierżawcę Dóbr Kadzewa złt. 2.160, za zastępcę y szeregowego za kwitem JW. Bielińskiego powróciła.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, przybywszy na sesyą, doniósł, iż JP. Vincent oświadczył, że w liczbę dóbr Narodowych przeznaczonych na nadgrodę wojsku Polskiemu, żadne dobra duchowne nie mają być mieszczone. Przystał jednak na warunek, ażeby oddzielne wioski duchowne, z amtami dóbr Królewskich spojone, już tak złączone pozostały. Uwiadomił przytym JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, iż JP. Vincent na mocy zlecenia od JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, żąda podania sobie opisu Xięstwa Łowickiego, Siewierskiego, y Sieluńskiego. Komisya dozwala zadość uczynić temu JP. Vincent żądaniu.

List do JW. Stanisława Potockiego ułożony, przyjęty, y do expedycyi oddany. Zalecono Sekretarzowi, ażeby tak myśli do projektu zrealizowania w inszym sposobie y prędszego y dogodniejszego funduszu na nadgrodę wojsku przeznaczonego, przez JW. Sobolewskiego podane, jako y pismo usprawiedliwiające ten projekt, do expedycyi do JW. Stanisława (Potockiego) przyłączył. Podobnie nadesłany y przeczytany projekt stosowny do podanej na dniu onegdajszym myśli JW. Wybickiego, także tłomaczenie powodów, które skłoniły do podniesienia 50 procentem intraty z dóbr Królewskich na dar wojsku przeznaczonych, przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych ułożone, nakoniec etat wybranych w 5 Departamentach dóbr na ten cel do przedstawienia N. Cesarzowi przez tegoż JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych wspólnie z JP. Vincent wygotowany, do tejże expedycyi przyłączyć zalecono.

Na przełożenie JO. Xięcia Dyrektora Wojny na nieuchronną expens wyprawiania kuryerów summę złp. 10.000, za

kwitem tegoż JO. Xięcia Dyrektora Wojny wypłacić się mającą, do Skarbu Publicznego zaassygnowano.

Memoryały różne, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, brevi manu zrezolwowane, lub do JWW. Dyrektorów odesłane zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 203.

Dnia 8 Lipca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Wybicki, doniósłszy, iż w uskutecznieniu zlecenia Komisyi oddał JP. Generałowi Brygady Kosińskiemu ofiarę obywatelską, przez rezolucyą Komisyi dnia 6 praesentis na wsparcie rannych wojska naszego na batalii Friedlandskiej przeznaczoną, złożył ad akta kwit JP. Generała Kosińskiego.

Mając Komisya zaleconą sobie zdatność y ochotę do usług publicznych JPP. Jakuba Klimuntowicza y Bogusława Brauna, posłać się mających do pomocy w powierzonych zatrudnieniach JWW. Starzyńskiemu y Kuczyńskiemu delegowanym Pełnomocnikom do urządzenia Departamentu Białłostockiego, uprosiła JW. Prezesa, ażeby listownie ich polecił tymże JW. Delegowanym, z pozwoleniem naznaczenia z tamecznych funduszów po złt. 6 na dzień dyety JP. Braun. Dla JP. zaś Klimuntowicza na koszta podróżne na złt. 360 wydała assygnacyą.

Odpowiadając JO. X. Dyrektorowi Wojny na wstawienie się za wdową po u. Generale Madalińskim, przesłano kopią rezolucyi Komisyi dnia 20 Czerwca wydanej, y pensyą dla niej wyznaczającej, na mocy której taż JP. Madalińska po wypłatę swojej należytości do Dyrekcyi Skarbowej udać się winna.

Między rezolucyami brevi manu wydanemi, a per extensum w Dzienniku Expedycyjnym zapisanemi, są y następujące:

Przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości z podaniem projektu do uchwały, ażeby dla zapewnienia exekucyi wyroków, Sądom na ich rekwizycyą pomoc wojskowa była dodana, odesłane na odwrót do tegoż JW. Dy-

rektora z zaleceniem umówienia się z JO. X. Dyrektorem Wojny w tej mierze y podania projektu.

Na żądanie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych wyznaczenia nowego funduszu na kontynuacyą robót około fortyfikacyi pod Modlinem, odpowiedziano, iż JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych po zainformowaniu się, jak wiele jeszcze na tę robotę funduszu, y jak wiele czasu potrzeba, poda Komisyi swą opinią, wiele tymczasem wyznaczyć będzie należało.

Przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości z powodu rapportu JP. Assessora Dyrekcyi Wyczechowskiego z Bydgoszczy nadesłanego, a wystawującego opór y rozmaite przeszkody do urządzenia tego Departamentu, stawiane przez officyalistów bywszego Rządu, y osób onemuż przyjaznych, odesłano do Directorium Generalnego, który, po roztrząśnieniu uwag JW. Dyrektora Sprawiedliwości, Komisyi przedstawi szrodki zapobieżenia nieporządkowi ztąd wyniknąć mogącemu.

Na ponowioną przez Dyrektora Policyi propozycyą ustanowienia parku koni w Warszawie odpowiedziała Komisya, iż przy odmianie teraźniejszych okoliczności nie sądzi być potrzebnym utrzymywanie tego parku.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zalecono przez rezolucye in actis Dyrekcyi Skarbowej: najprzód, ażeby opłatę Kancellaryi Izby Edukacyjnej według etatu, od Komisyi ustanowionego, za miesiąc Czerwiec uskutecznić nakazała; powtóre, ażeby wydała dyspozycyą zapłacenia złt. 1.600 Majstrowi mularskiemu Borettemu za reparacye w lazarecie Francuzkim w domu XX. Piarów ulokowanego; po trzecie, ażeby za dostawione na potrzeby armii francuzkiej 87 siekier, złt. 777 wypłacić zaleciła.

Na zapytanie tegoż JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, rezolucyą in actis odpowiadając, zalecono mu, ażeby statki do mostu łyżwowego pod Warszawą użyte, przy sprawiedliwym każdego z właścicielów za szkody, w tychże statkach y rekwizytach poniesione, pretensyi oszacowaniu, wydać rozkazał.

Nadesłany przez JW. Dyrektora Policyi tak rapport JP. Gliszczyńskiego wysłanego od Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego, do powzięcia na miejscu dokładnych wiado-

mości względem przyczyn aresztowania przez Żandarmów Francuzkich JP. Morzyckiego, y podanego z tego powodu od JP. Gubernatora Gouvion do Komisyi przełożenia, jako też protokół indagacyi przez tegoż Delegowanego uczynionej, został przeczytany, a gdy się z tego rapportu y indagacyi okazuje, iż tenże JP. Morzycki z pijaństwa tylko nieprzyzwoitych mów się dopuścił, a wreszcie jest niewinny, y gdy żadna się poszlaka domniemywanego spisku na niemców nie znajduje, udecydowała Komisya, ażeby wypis rapportu JP. Gliszczyńskiego, y protokół indagacyi komunikowany był JW. Gubernatorowi Gouvion, dla uspokojenia jego troskliwości, iż żądanie do niego było zaniesione o uwolnienie z aresztu JP. Morzyckiego, z przełożeniem przyzwoitości, iżby w podobnych przypadkach obwinieni do sądu przyzwoitego byli oddawani.

Przybywa JW. Dembowski Prezes Dyrekcyi Skarbowej y składa zwykły raport kasowy. Na przełożenie przez niego podane Dyrekcyi Skarbowej, Komisya upoważnia tęż Dyrekcyą przez rezolucyą in actis do wydania assygnacyi do kassy Departamentu Warszawskiego na summę 30 tysięcy złt. pols., na kontynuacyą robót około fortyfikacyi Pragi.

Nakoniec, przychylając się do przełożenia Dyrekcyi Skarbowej, ustanowiono, iż summę 1,055.040 złp., za przedstawieniem JO. X. Dyrektora Wojny na ubranie 8.400 rekrutów, dla skompletowania Wojska Narodowego wybranych, przeznaczoną, Administracya Skarbu w przeciągu trzech miesięcy częściami za rekwizycyami y kwitami X. Dyrektora Wojny, po potrąceniu awansowanych już 150.000 złt. wypłaci. JO. zaś Xięciu Dyrektorowi Wojny zalecono, ażeby z entreprenerami na termina się układał, zniósłszy się z administracyą Skarbu, w jakich terminach, y z których kass, summa niniejszą uchwałą przeznaczona, wypłacona być może.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 204.

Dnia 9 Lipca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Odebrana dnia wczorajszego przez kuryera expedycya od JW. Stanisława Potockiego y JP. Batowskiego podpisana pod N-em 3 z Tilży dnia 5 Julij przez JW. Prezesa złożona, przeczytana, y do pióra oddana została.

Umieszczona w tej depeszy rada z woli Ministrów N. Cesarza y Króla, ażeby Komisya jechała do Drezna, gdzie spodziewane ostateczne względem losu kraju naszego nastąpić mają układy, była przedmiotem deliberacyi Komisyi, do której wezwać JWW. Dyrektorów za rzecz potrzebną osądzono. Jakoż przywołani zostali ciż JWW. Dyrektorowie, a przybyłym na sesyą komunikowała Komisya odebraną depeszę, a po wzajemnym myśli troskliwości y nadziei udzieleniu, y dostatecznym naradzeniu się, zaleciła przytomnym Dyrektorom, ażeby każdy z nich respective swego Wydziału w jak najprędszym czasie wygotował obrachunki, etaty, y przełożenia wszelkie, któreby ją postawiły w stanie dania odpowiedzi y wyjaśnienia każdej materyi, o którą byłaby zagadnioną.

Gdy przez śmierć JP. Pawła Bielińskiego Prezydenta Miasta Warszawy zawakowało Konsyliarstwo Rządowe, przeto Komisya, przenosząc JP. Antoniego Ostrowskiego dotąd Konsyliarza przy Dyrekcyi Skarbowej do Dyrekcyi Wewnętrznej, nominuje na wakujące tym sposobem po nim miejsce Konsyliarza przy Dyrekcyi Skarbowej JP. Józefa Sierakowskiego, bawiącego teraz przy JW. Stanisławie Potockim Delegowanym do N. Cesarza.

Przedstawił JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych raport Izby Administracyi Departamentu Płockiego, y Izby Wykonawczej Pułtuskiej, z doniesieniem, iż znaczna część kozaków y Baszkierów od wojska Rossyjskiego odciętych, y w borach Zanarwianych tułających się, okolice rabuje, y miastu Pułtuskowi zagraża. Rapporta te przez rezolucyą X. Dyrektorowi Wojny zostały komunikowane, z zaleceniem zniesienia się z władzami Francuzkiemi końcem zapobieżenia temu złemu.

Zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych odpowiedzieć na podane przez niego przełożenie Izby Admi-

nistracyi Departamentu Poznańskiego, żądającej odmiany w Ustawie Izb Wykonawczych y zmiejszenia ich liczby w Departamencie Poznańskim przez połączenie kilku Powiatów pod jedną Izbę Wykonawczą, iż Komisya stoi nieodmiennie przy poprzedzającym wyroku, y mieć chce, ażeby y w Departamencie Poznańskim, tak dla każdego Powiatu Izby Wykonawcze, jak były za przeszłego Rządu Landratowskie Urzędy, pozostały. Co się zaś pensyi dla Członków tychże Izb Wykonawczych przez Komisyą ustanowionej dotycze, te rozdzielić do potrzeby y dogodności tak, jak będzie się zdawało Izbie Administracyi Poznańskiej najużyteczniej, pozwolono.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych decyduje Komisya wydać Prezentę na zawakowane Probostwo w Rozdrażewie JMX. Kazimierzowi Hoszkiewiczowi[1]).

Chcąc w rozdawnictwie beneficyów sprawiedliwy wzgląd na pilne staranie około owczarń pieczy Pasterzy Duchownych powierzonych mieć zachowany, ustanowiono, iż żaden Duchowny dwóch Beneficyów cum Cura Animarum posiadać nie może. Z tego powodu zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby, ile razy do prezenty osoby duchowne przedstawiać będzie, wprzódy dokładną powziął wiadomość, iż osoba ta, do beneficium przeznaczona, innego cum Cura Animarum nie posiada, lub posiadane odstępuje.

Na ponowione ustnie imieniem Dyrekcyi Skarbowej przez jej Prezesa JP. Dębowskiego przełożenie, zgodzono się, ażeby proponowani dawniej Pełnomocnicy do wszystkich Izb Administracyjnych, dla obrachunku, przyspieszenia wybrania remanentów y urządzenia kass, y do Izby Administracyi Poznańskiej y Kaliskiej wysłani byli, w czym podanie projektu Dyrekcyi Skarbowej polecone[2]).

Stosownie do przełożenia JO. X-a Dyrektora Wojny zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby JP. Moeller, pierwszemu Adjutantowi zmarłego Generała Giełguda, na pogrzeb jego wyło-

---

[1]) Ob. alleg. l. 185.

[2]) Por. wyżej sesyę 202.

żoną summę złt. 1945 gr. 18 z Skarbu Publicznego wypłacić nakazała.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 205. Extraordynaryjna.

Dnia 9 Lipca po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Nadeszła świeżym kuryerem expedycya pod N-m 4 od JW. Stanisława Potockiego y Batowskiego de 6 Julij z Tilży przeczytana, jako y przyłączony do niej list X-a de Neuchatel Ministra Wojny do JW. Stanisława Potockiego, z wezwaniem Rządu, ażeby władzę swoją rozciągnął w Departamencie Białłostockim aż do linii demarkacyjnej. List ten przez rezolucyą Directorium komunikowany został[1]).

Komisya na miejsce JP. Gorczyczewskiego wychodzącego z Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego, jako Prezesa Administracyi Towarzystwa Ogniowego, Konsyliarzem Izby Administracyi Warszawskiej nominuje JP. Macieja Wodzyńskiego dotychczasowego Assesora tejże Izby.

Wydana assygnacya do Skarbu na 3.600 złt. na expens podróżną części Kancellaryi Sekretarza, wraz z Komisyą jechać mającej.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 206.

Dnia 10 Lipca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego. Wybickiego na początku sesyi obecnego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Pierwszym zatrudnieniem Komisyi było wygotowanie instrukcyi dla Directorium w czasie jej nieprzytomności.

---

[1]) Ob. all. l. 186.

Zalecono JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości, ażeby uczynił rekwizycyą do kancellaryi Grodu Warszawskiego, iżby Zbiór Konstytucyi Sejmu Czteroletniego w r. 1788 zaczętego, a w r. 1792 przerwanego, wydała Sekretarzowi Komisyi za rewersem jego y zapewnieniem zwrotu do tejże kancellaryi.

Odebrawszy Komisya od JW. Bielińskiego dokładną informacyą względem potrzebnych nakładów na reparacyą mostów y grobli w Koninie, a przychylając się do opinii jego, udecydowała, ażeby po roztrząśnieniu anszlagów, y przedstawionym przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zdaniu, Directorium y w nieprzytomności Komisyi tę okoliczność finalnie zadecydowało.

JW. Dyrektor Sprawiedliwości w skutku danego wczoraj ustnie zlecenia składa żądane informacye y pisma, jako to specyfikacyą summ hypotekowanych na dobrach ziemskich, a za własność Króla Pruskiego mianych, specyfikacyą gotowizny, effektów y obligacyów depozytowych zabranych przez Rząd zeszły, przełożenie, jakie są do niego pretensye, etat wydatków sądowych w sześciu Departamentach, y obraz ustanowionego przez Komisyą sądownictwa.

Tenże JW. Dyrektor Sprawiedliwości podaje poprawiony projekt ustanowienia y urządzenia Sądów Powiatowych, łączących Sądy Patrymonialne y Dominialne. Ten projekt po dostatecznym roztrząśnieniu y nastąpionych poprawach w prawo tymczasowe uchwałą Komisyi zamieniony został, jako jest in actis [1]).

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych względem potrzeby gwałtownej opatrzenia Wojska Francuzkiego y Narodowego w przyzwoitą żywność i furaże pozwolono Directorii Generalnemu użycia kredytu Publicznego, y wszelkich szrodków, jakich tylko okoliczności użyć dozwolą, do obmyślenia funduszu, czy z dochodów Skarbowych, czy z innych zrzódeł wynikającego, na zakupienie potrzebnej ilości żywności y furażów dla

[1]) Ob. alleg. l. 187.

wojsk Francuzkich y Krajowych, z tym warunkiem, ażeby, używając funduszów z dochodów skarbowych, miał na to szczególną baczność, iżby pierwej żołd y potrzeby wojska z tychże funduszów opatrzone były, z czego Rządowi z czasem wyrachować się powinien.

Zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby awansowane na potrzeby kancelaryi Dyrekcyi przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości złt. 3.810 gr. $14^1/_2$ z Skarbu Publicznego do dalszego obrachunku temuż JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości wypłacić nakazała.

Na podanie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominuje Komisya, po złożeniu urzędu Sędziego Pokoju (w ziemiaństwie Poznańskiem) przez JP. Węgorzewskiego na jego miejsce JP. Faustyna Zakrzewskiego dotychczasowego Sędziego Appellacyjnego Poznańskiego, a na miejsce tego Sędzią Appellacyjnym Poznańskim JP. Stablewskiego. Na wakujący zaś plac w Sądzie Ziemiańskim Poznańskim JP. Kurowskiego młodszego.

Gdy ważne y przyszły los Ojczyzny naszej stanowiące interesa, powołując Komisyą za granice Polski, do opuszczenia na jakiś czas stolicy ją zniewalają, chcąc, ażeby w czasie jej nieprzytomności Administracya Krajowa przerwy żadnej w swoim biegu nie doznała, powierzyła przez dzisiejszą uchwałę JWW. Dyrektorom in Directorio zgromadzonym władzę najwyższą Administracyjną na czas swojej niebytności, zachowując sobie moc prawodawczą, y warując, ażeby żadna z ustaw jej odmieniona, ani nowe prawo stanowione nie było. W tym celu, szczególniejsze polecenia, sposób czynności, komplet, zgoła dostateczną instrukcyą Directorii przepisała Komisya, w Uchwale swej, jako jest in actis [1]).

Memoryały brevi manu zrezolwowane, jako jest w dzienniku expedycyjnym zapisano.

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

[1]) Ob. all. l. 188.

SESYA 207.

Dnia 11 Lipca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Złożył JW. Prezes list od JW. Marszałka Masseny z rekomendacyą JP. Raymunda Rembielińskiego na Organizatora w części odkrytej Departamentu Białłostockiego. Uprosiła Komisya JW. Prezesa do odpisania w jej imieniu, iżby Komisya z chęcią się stosowała do tak poważnego wstawienia się, gdyby już pierwej nie była nominowała y wysłała Pełnomocników do tegoż Departamentu. Jakoż odpis ten niezwłocznie napisany, y do expedycyi oddany został.

JW. Wybicki w relacyi z czynności swoich w Departamencie Płockim, jako Pełnomocnik Komisyi, wyraził, iż wszelkie dostawienia, o które y od N. Cesarza, Ministrów, y Marszałków najmocniej y najsurowiej przynaglano, czynione były podług urządzeń Izby Administracyi tegoż Departamentu, wezwanej y do największych usilności zagrzanej przez JW. Pełnomocnika. W dowód tego złożył JW. Wybicki rezolucyą Izby Administracyjnej Płockiej dnia 25 Marca r. b. wydanej, cenę dostawiać się mających produktów stanowiącej, y Komisarzów do zawierania kontraktów wyznaczającej. — Staraniem tylko było JW. Wybickiego, ażeby te dostarczenia miały zapewnioną zapłatę. Jakoż był szczęśliwy uzyskać w tej mierze zaręczenia, o których świadczy list JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, de 20 Maja r. b. do niego pisany, y donoszący o wydanym rozkazie do JP. Pradel względem zapłacenia tych dostarczeń, które kwitami officyalistów Francuzkich będą zaświadczone. Tych kwitów na summę 402.175 franków na rzecz Departamentu Płockiego uzyskanych oryginały, dla windykacyi należności, oddał JW. Wybicki do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, z których odebrania rewers, oraz tabelę dostarczonej ilości produktów przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych podpisane ad acta złożył. Komisya winne podziękowanie za gorliwe usiłowania JW. Wybickiemu oświadczywszy, pisma te w aktach zachować, y kopie widymowane na żądanie jego wydać Sekretarzowi zaleciła.

Przybywa JW. Dyrektor Sprawiedliwości y przedstawia wyciągnione z jak największą pilnością przez JW. Prezesa Sądu Appellacyjnego Ossollińskiego y Konsyliarza Wyczechowskiego indagacye z niejakiego Kremera, obwinionego o przerażające okropnością swoją przestępstwo spisku przeciw Osobie Świętej N. Cesarza, z których indagacyi że się nic dotąd pewnego, tylko chyba najwyższy nierozum obwinionego okazuje, zapewnił JW. Dyrektor. Komisya troskliwa, ażeby najmniejszy krok w tak ważnej sprawie nie był uchybiony, zaleciła ścisłe oskarżonego więźnia strzeżenie, y dalsze jak najskrupulatniejsze indagacyi y śledzenia prawdy kontynuowanie.

List do JW. Gubernatora Gouvion, z komunikacyą raportu JW. Dyrektora Policyi, o indagacyach z JP. Morzyckiego o spisek przeciw niemcowi posądzonego, y z tych indagacyi usprawiedliwionego, wyexpedyowany został.

Nadeszły raport od JWW. Starzyńskiego y Kuczyńkiego Pełnomocników w Departamencie Białostockim czytany, y in oryginali cum annexis JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych został komunikowany.

Przychylając się do prośby JP. Adama Gaiewskiego, składającego urząd Prezesa Sądu Appellacyjnego Poznańskiego z powodu słabości zdrowia swego, przystąpiła Komisya do elekcyi nowego Prezesa, y tym przez sekretne kreski, zwykłym sposobem odbyte, JP. Czarnecki Krajczy Koronny unanimitate został obrany.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych wskutku zalecenia Komisyi składa rozmaite przełożenia względem soli; względem stosunków w importacyi y exportacyi handlowych; względem uzyskania wolności sprowadzania bydła z Rossyjskiego y Austryackiego kraju; względem wydania aktów różnych mapp etc. przez Rząd zeszły zabranych; względem zapłaty różnych rekwizycyi; nakoniec względem dopełnienia wypłat za dostawione produkta w moc konwencyi, przez niego z JP. Pradel zawartej.

Pensyą kwartalną za miesiąc Maj, Czerwiec y Lipiec dla Sekretarza zaassygnowano.

Po zrezolwowaniu niektórych memoryałów, jako jest

w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, sesya na poobiedzie zapowiedziana została.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 208.

Dnia 11 Lipca po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JO. X. Dyrektor Wojny, zadosyć czyniąc zleceniu Komisyi, składa etat kosztów na wystawienie y utrzymanie 40.000 wojska, z przełożeniem myśli względem różnych instytucyi, od bytu porządnego wojska nieoddzielnych.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych oddaje list JP. Pradel do Komisyi, nalegający o dostawienie żywności y furażów dla wojska Francuzkiego. Uproszony JW. Prezes, ażeby odpisał, iż Komisya, nie czekając odezwy JPana Pradel, poleciła Directorio użyć szrodków ile możność pozwoli, iżby zboże y furaże wojsku potrzebne było dostarczone.

Na fortrag JO. X. Dyrektora Wojny, Komisya JP. Generała Brygady Fiszera ustanowiła Inspektorem Generalnym Piechoty, mieć chcąc, żeby stosownie do uchwały pod d. 20 Maja, czyniąc służbę Generała Brygady, dopełniał razem obowiązki Inspektora Generalnego Infanteryi.

Przychylając się do przełożenia tegoż JO. Xięcia Dyrektora dozwolono onemuż w przypadku nieuchronnej potrzeby wyjazdu jego z Warszawy, zostawić na miejscu swoim Komisyą Wojskową złożoną z JPP. Generała Kamienieckiego y Pułkowników Hebdowskiego y Biegańskiego, upoważniając rzeczoną Komisyą do zastąpienia Dyrektora Wojny przez czas jego niebytności w tym wszystkim, co się do jego ściąga urzędu, a co nieodwłocznego wyciągać będzie działania, rozwiązania y odpowiedzi.

Nakoniec na przełożenie jeszcze tegoż JO. Xięcia Dyrektora Wojny zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na poprawę

y dopełnienie ekwipażu pułku pierwszego Jazdy Legii pierwszej summę złt. 60.000 z Skarbu Publicznego wypłacić nakazała.

JW. Dyrektor Policyi, czyniąc zadosyć podobnie jak y inni Dyrektorowie woli Komisyi, składa opis stanu Policyi, jaki był za Rządu Polskiego, później, y teraz, z urządzeń teraźniejszych, z przełożeniem przedmiotów, które do czynnego y porządnego sprawowania Policyi są nieodbite.

Na zapytanie JW. Dyrektora Policyi odpowiedając, udecydowano 1° Ażeby wybór Prezydenta Miasta Warszawy do dalszego czasu był odłożony; 2° ażeby Directorium w niebytności Komisyi elekcye Magistratów Miast miało władzę potwierdzić; 3° ażeby dzień 15 Sierpnia Imienin N. Cesarza przez śpiewanie Te Deum Laudamus, y oświecenie miasta był obchodzony; 4° Ażeby roboty około fortyfikacyi Pragi były kontynuowane; nakoniec 5° ażeby Directorium w czasie niebytności Komisyi wyznaczyło kilku Medyków y Chirurgów do roztrząśnienia podanego względem urządzenia Collegii Medici projektu.

Na przełożenie Dyrektora Sprawiedliwości ustanawia Komisya Konsystorz dla Dissidentów wyznania Ewangelicko-Augszburskiego, jednosłownie z tym, które dla wyznania Reformowanego była postanowiła, jako jest w uchwale in actis. Do tego Konsystorza nominuje Komisya Prezydującym X. Karola Schmidt, Assystentami, Arnoldta y Kortuma, Pisarzem Boreysa, z oświadczeniem Dyrektorowi Sprawiedliwości, iż oczekuje kandydata na Assessora Rządowego przy tymże Konsystorzu[1]).

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych o nieodbitej potrzebie pomnożenia liczby osób pracujących w Jego Dyrekcyi, Komisya do dawnego etatu przyczynia 3 Sekretarzów, 1 Konduktora, 1 Archiwistę y trzech Kopistów, dla których 19.100 złt. pensyi dodaje, zostawując JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych wolność dysponowania

---

[1]) Ob. alleg. l. 189 i 190.

pensyami tak temi, jako y dawnego etatu, byle summy ogólnej nie przenosiło. Obszerniej w rezolucyi in actis[1]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 209. Extraordynaryjna.

Dnia 12 Lipca.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Po oświadczeniu przez JW. Prezesa ukontentowania z powodu upragnionego powrotu JW. Stanisława Potockiego, y podziękowania za podjęte jego trudy w usłudze publicznej, wezwany tenże został, do uwiadomienia Komisyi o ważnych wypadkach negocyacyi, los nasz stanowiących.

Odpowiedział JW. Potocki, iż gdy jeszcze pokój nie jest ogłoszony, nic urzędowego o przeznaczeniu naszego kraju wiedzieć nie można; to tylko zdaje się być rzeczą pewną, iż część Polski na królu Pruskim zdobyta, pod berłem Króla Saskiego zostawać będzie, y że ostateczne względem nas y konstytucyi naszej układy w Dreznie nastąpią, dokąd N. Cesarz, zabawiwszy jeszcze kilka dni w Królewcu, niebawnie ma jechać.

JW. Wybicki złożył Dekret Cesarski dnia 5 Junij w Finckenstein wydany, powracający mu dobra Manieczki, Przylepki, Boreczek, y Esterpol w Departamencie Poznańskim zasekwestrowane, y przez Rząd Pruski rozrządzone. Komisya w skutku polecenia, w tymże dekrecie wyrażonego, zaleciła JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby nakazał Izbie Administracyi Departamentu Poznańskiego dobra te JW. Wybickiemu oddać, y onegoż w possessyą tych dóbr wprowadzić.

Nastąpiła deliberacya nad kwestyą, czyli do Drezna cała Komisya in corpore ma jechać, czyli tylko Deputacya z jej Członków złożona. Po dostatecznym kwestyi tej roztrząśnieniu, przeważyło zdanie, iż gdy

[1]) Ob. alleg. l. 191.

o los kraju idzie, y wszyscy zarówno o niego są troskliwi, należy, ażeby wszyscy przy tak ważnych układach, dla wspólnej rady y pomocy byli przytomni. Po wziętej więc decyzyi, ażeby cała Komisya jechała, przywołany JW. Administrator Generalny Poczt odebrał zlecenie dostarczenia koni na stacyach dla jechać mających Komisyi Członków y Sekretarza, podług ułożonej wyjazdu kolei.

Na przełożenie Dyrekcyi Skarbowej proponowane dawniej wysłanie Pełnomocników do Izb Administracyjnych końcem przyspieszenia wybrania remanentów, podług podanego przez tęż Dyrekcyą projektu, jako jest w rezolucyi in actis, udecydowane zostało [1]).

Zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na potrzebne y nieuchronne wydatki Komisyi w Dreznie summę ośm tysięcy czerwonych złotych miała w pogotowiu, nadając jej moc uczynić w tej mierze układ, jaki nagłość potrzeby wymagać będzie. Tę summę podług wiadomego rozrządzenia osobom jadącym do Drezna dla przewiezienia ma oddać.

Zaleciła Komisya JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych użycie najskuteczniejszych szrodków, iżby Konwikt XX. Piiarów tutejszych od Lazaretu w nim umieszczonego uwolnionym został.

Przełożenie Izby Administracyi Warszawszej odesłane brevi manu do Directorium, z wypisanym na nim zaleceniem, iż, jeżeli Izba Administracyi Warszawskiej przekona, że tabelle przy układanych etapach podane były mylne, tedy za okazaniem prawdziwych autentycznych tabell Directorium Generalne rozkład Etapów naznaczyć ma, zachowując równy ciężar na wszystkie Departamenta, w których wyznaczone Etapy były, a to w proporcyi wysiewów. Co się tycze Departamentu Bydgowskiego układ proporcyi, dawniej oznaczony, y teraz zachowany być powinien.

Dla JP. Borysławskiego Kapitana Officera Służbowego Komisyi kuryerem najprzód do Drezna jechać mającego na expens podróży złt. 1.000 zaassygnowano do Skarbu.

---

[1]) Ob. alleg. l. 192.

Przywołani zostali wszyscy JWW. Dyrektorowie, y przeczytana im była instrukcya na dniu 10 praesentis udecydowana, władzę Administracyjną najwyższą przez czas nieprzytomności Komisyi im oddająca. JW. Prezes, oznajmiwszy im o niezwłocznym Komisyi odjeździe, wezwał ich do rozpoczęcia prac y czynności im powierzonych.

Nakoniec przed wyjazdem jeszcze Komisyi, odezwa do Publiczności z doniesieniem o jej oddaleniu się na czas krótki, z zaleceniem Sekretarzowi podania do gazet udecydowana została, której odezwy oryginał in actis [1]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 210. Extraordynaryjna.

Dnia 21 Lipca w Dreznie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Gdy interes JP. Michaliny z Prusimskich Dambskiej, żądającej zwrotu dóbr swoich dziedzicznych za przeszłego rządu skonfiskowanych, y komu innemu oddanych do Komisyi przez N. Cesarza został odesłany, biorąc przykład z wymierzonej przez N. Cesarza sprawiedliwości JW. Wybickiemu Dekretem dnia 5 Czerwca w Finckenstein wydanym, y chcąc równie• w słusznym żądaniu, ścisłą dla każdego zachować sprawiedliwość, Komisya wyrok N. Cesarza JW. Wybickiemu służący, tak co do przypadku JP. Michaliny Dambskiej, jako y JP. Generała Niemojewskiego, y JP. Wichrowskiego rozciąga, mieć chcąc, ażeby tych wyżej wyrażonych osób dobra dziedziczne, przez zeszły Rząd pruski skonfiskowane, do prawdziwych właścicielów wróciły.

Przychylając się do prośby JP. Batowskiego, na przełożenie JO. X. Dyrektora Wojny, przytomnego na tej sesyi, pozwo-

---

[1]) Ob. alleg. l. 193.

lono temuż JP. Batowskiemu, nosić mundur Gwardyi Narodowej, y używać znaków do szarży Pułkownika przywiązanych.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 211. Extraordynaryjna.

Dnia 22 Lipca w Dreznie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przedstawione były Komisyi expedycye Directorii Generalnego: pierwsza przez JO. X. Dyrektora Wojny przywieziona; druga przez nadbiegłego Kuryera JP. Rabbé z Warszawy nadesłana.

Po przeczytaniu tych expedycyi, najprzód mając Komisya przedstawione przez Directorium Generalne Dekreta N. Cesarza dnia 30 Czerwca w Tilży wydane, nadgrody dla wojskowych Francuzkich y Polskich w dobrach Narodowych przeznaczające, w odpowiedzi na podane przełożenia y zapytania Directorii, ustanowiła: 1° Donataryusze przy zmienionej naturze Dóbr mają płacić wszystkie podatki Ziemskie, y znosić wszelkie ciężary do dóbr tychże ziemskich przywiązane. W nadaniach zaś lub zwrotach praw emfiteutycznych lub lennych, opłaty do Skarbu mają iść podług lustracyów z intrat nowo się wyciągnąć mających. Kompetencye tak Starostom, jako y Duchownym, z tych dóbr oznaczone wiecznemi czasy mają ciż Donataryusze płacić do Skarbu, który właścicielom je będzie oddawać. 2° Lasy excypowane być mają przykładem, jak y we Francyi, gdzie też lasy na rzecz kraju są zachowane, y przez Urzędy Publiczne administrowane. 3° Wszystkie prawa y przywileje tak mieszczan, jako y włościan, czyli to za rządu Polskiego, czyli Pruskiego, nadane, świątobliwie zachowane mieć chce Komisya. 4° Urzędy Sądowe mają w księgi hypoteczne Titulum Possessionis nowych dziedziców zapisać, z opłatą do Skarbu papieru stęplowanego podług opisu Sejmu Czteroletniego w r. 1788 zaczętego, a w 1792 przerwanego. Opłatę tę stępla y do nadań prawem emfiteutycznym lub lennym rozciągnioną mieć chce. 5° Donataryusze kontrakty wszystkie

Dzierżawcom dane od Rządu dotrzymać mają, y wszelkie pretensye tychże Dzierżawców zaspokoić z powodu, iż wchodząc w possessyą dóbr, y ciężary z nich znosić powinni.

Powtóre, rozstrzygając podaną przez Directorium kwestyą, czyli JP. Generał Kamieniecki ma na miejscu X. Dyrektora Wojny in Directorio zasiadać, po przeczytaniu podanego przez JO. X. Poniatowskiego przełożenia, decyduje Komisya rezolucyą in actis, ażeby JP. Generał Kamieniecki, wykonawszy przysięgę zwyczajną, jako Zastępca Dyrektora Wojny y Prezes Komisyi Wojskowej przez tegoż Xięcia Dyrektora podanej, a przez Komisyą potwierdzonej, w Directorium cum voce decisiva we wszelkich materyach zasiadał na wzór, jako JW. Dembowski Prezes Administracyi Skarbowej.

Potrzecie, odpowiadając na zapytanie Directorij, czyli po powrocie JWW. Pełnomocników Starzeńskiego y Kuczyńskiego mają być inni na ich miejsce wysłani, zalecono Directorio, ażeby upatrzywszy zdatne y zaufanie Obywatelów mające osoby, wysłał je do do wprowadzenia y utrzymania wszelkiego porządku w części Departamentu Białostockiego aż do linii demarkacyjnej. W dowód upoważnienia do tego Rządu, przysłano kopią listu JO. X. de Neuchatel Ministra Wojny do JW. Stanisława Potockiego pisanego.

Poczwarte, przychylając się do prośby JW. Łubieńskiego Dyrektora Sprawiedliwości, decydowano wydać dla syna jego JP. Jana Łubieńskiego Instrument Veniam aetatis przyznający.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych decyduje Komisya wydać prezentę na Probostwo Bydgowskie X. Joachimowi Wybickiemu Kanonikowi Kujawskiemu, y Instrument tejże Prezenty Kancellaryi wygotować zaleca.

Zalecono Directorium Generalnemu, ażeby, uprzedzając urzędowne wiadomości wkrótce ogłosić się mające y zaspokajając obywatelskie ziomków naszych oczekiwania, zapewniło Publiczność uroczystym obwieszczeniem, iż choć w ścieśnionych granicach, Rząd w Kraju naszym konstytucyjny, wolny, niepodległy pod panowaniem ulubionej z dawna Królów naszych Domu Saskiego Familii będzie zatwier-

dzony, y jedynie przez rodaków sprawowany. Język nasz Ojczysty zachowany. Szczęście Ludu y pomyślność powszechna przez rozciągnienie równej do wszystkich klass mieszkańców opieki, mądre prawa, y wyraźne z postronnemi Mocarstwy handlowe układy, niewzruszenie ugruntowane. Waleczne wojsko nasze, które tyle zaszczytu Narodowi przyniosło, w składzie swym utrzymane. Osoby y majątki Obywateli, którzy byli uczestnikami teraźniejszych odmian, gdziekolwiek bądź by się one znajdowały, od wszelkiego prześladowania y uszczerbku w sposób najsolenniejszy zabezpieczone. Zalecenie niniejsze w wydać się mającym przez Directorium obwieszczeniu ma być per extensum umieszczone.

Przychylając się do przełożenia JW. Stanisława Potockiego, decydowała Komisya, ażeby kompetencya z Starostwa Jurborskiego y Leśnictwa Wilkiskiego, jaka od Rządu Pruskiego dla JW. Ignacego Potockiego Marszałka W. Lit. się należała, a przez tenże rząd wstrzymaną została, od czasu przyjścia kraju, w którym leżą też dobra, pod Rząd, z Skarbu Publicznego odtąd regularnie wypłacana była. Roztrząśnienie prawa do tej należności y wykonanie niniejszej woli Komisyi JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych y Dyrekcyi Skarbowej zalecono.

W podobnej osnowie wyszła rezolucya względem opłaty kompetencyi dla JW. Piotra Bielińskiego Członka Komisyi, jako jest in actis.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 212. Extraordynaryjna.

Dnia 23 Lipca w Dreźnie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Nadeszła od Directorium z Warszawy pod datą 18 Lipca przez kuryera JP. Vilman expedycya przeczytana została. Zawiera ona doniesienie o przynaglaniu przez JP. Vin-

cent exekucyi Dekretu Cesarskiego, Dobra Narodowe w walorze 20 milionów franków na nadgrodę Wojsku Polskiemu przeznaczającego. Przesyła przytym Directorium tabellę nową uformowaną tychże dóbr. W udecydowanym odpisie wyraziła Komisya, iż gdy nadesłana expedycya już N. Cesarza w Dreznie nie zastała, nie jest w jej możności uzyskać jakążkolwiek wydanych wyroków odmianę. Odwołuje się więc Komisya do wczorajszej rezolucyi, w której dostatecznie na zapytania Directorii odpowiedziano. Co się tycze żądanych dostarczeń żywności dla wojska, o których w przeszłych expedycyach odebrano uwiadomienie, oświadczyła Komisya, iż Directorium w instrukcyi swojej ogólnej zupełne ma do tego umocowanie; staraniem zaś będzie Komisyi przyzwoite w tej mierze do N. Króla uczynić przełożenie.

Gdy ukończenie wojny szczególniejszych ostrożności użycia już nie wymaga, w troskliwości, iżby ludność kraju bezpotrzebnie zmniejszona nie była, zalecono Directorium Generalnemu, ażeby przez sekretne y konfidencyonalne listy do Prezesów Izb Administracyjnych exekucya kar na nieczyniących nakazanej nierodakom w kraju naszym osiadłym submissyi wstrzymaną była aż do dalszych w tej mierze N. Króla rozkazów.

Nakazuje Komisya niezwłoczne wysłanie Kuryerem do Warszawy JP. Rabbé, z wczorajszemi y dzisiejszemi rezolucyami. Na drogę dla tegoż duk. 50 przeznacza.

JPP. Delegowani od miasta Warszawy: Vice-Prezydent Stanisław Węgrzecki, Prezes Sądu Głównego Dominik Burakowski, Henryk Stoeckert, y Alexander Paschalis Jakubowicz, którzy się Komisyi na dniu onegdajszym prezentowali, y przełożenia swoje przedstawili, złożyli umocowanie swoje od Miasta dane. Pismo to do akt oddano z należytym gorliwej o dobro pospolite ich staranności zaświadczeniem.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 213. Extraordynaryjna.

W Dreznie. Dnia 23 Lipca o godzinie 3 po południu.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bie-

lińskiego, Sobolewskiego y Batowskiego Kommissarza Rządu przy N. Cesarzu.

Za wezwaniem JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, zgromadziła się Komisya w jego pomieszkaniu. JW. Minister Maret zagaił oświadczeniem, iż Jego Cesarsko Królewska Mość, będąc Panem prawem wojny części Polski na Królu Pruskim zdobytej, umyślił stosownie do Traktatu w Tilży zawartego, dla Kraju tego, pod tytułem Xięstwa Warszawskiego Królowi JMC Saskiemu oddanego, nadać konstytucyą. Jakoż przystąpił niezwłocznie do czytania tej konstytucyi przez N. Cesarza dla Kraju naszego ułożonej. W ciągu tego czytania na czynione przez Komisyą uwagi y przełożenia względem niektórych jej punktów JW. Minister Maret odpowiedział, iż Konstytucya ta, przez N. Cesarza ułożona y podpisana, żadnym odmianom podlegać nie może. Wezwana przez JW. Ministra Mareta Komisya w winnym posłuszeństwie y uszanowaniu przystąpiła do żądanego tej Konstytucyi podpisu, na Oryginale pargaminowym, ręką Najj. Cesarza stwierdzonym, y pieczęcią wielką wiszącą Państwa Francuzkiego opatrzonym. Po dopełnieniu tej uroczystości uwiadomił JW. Minister, iż ten oryginał Najj. Królowi Saskiemu oddany; kopia zaś, przez JW. Ministra zaświadczona, do akt Komisyi odesłana będzie. Co dnia następującego nastąpiło. Oddał potym JW. Minister Sekretarz Stanu Maret wypis artykułów Traktatu Tilżyńskiego, Kraju Naszego tyczących się. Zakończył sesyą rozdaniem dla Członków Komisyi, JWW. Dyrektorów, y Sekretarza Komisyi Patentów Cesarskich na znaki Legii Honorowej.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 214. Extraordynaryjna.

W Dreznie 25 Lipca o godzinie 4-ej po południu.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Powołana dnia dzisiejszego na partykularną

audyencyą do Króla JMci Komisya, y najłaskawiej przyjęta, gdy na uczynione oświadczenie, iż dalszych od Najj. Pana oczekuje rozkazów, tę tylko uzyskała odpowiedź, że N. Pan Konwencyi z Najj. Cesarzem Francuzów y Królem Włoskim zawartej nie odebrał, zostawszy w niepewności dalszych swoich kroków, zgromadziła się po odbytej audyencyi na sesyą extraordynaryjną, y na niej uprosiła JW. Prezesa y JW. Stanisława Potockiego, ażeby udali się do Ministrów Jego Królewskiej Mości, y zapytali się, co jej dalej czynić y przedsiębrać należy[1]).

Przychylając się do prośby JP. Kapitana Borysławskiego Officera Ordynansa, uwalnia go Komisya od dalszych przy boku swoim obowiązków, a na expens podróży w powrocie summę stu czerwonych złotych z kassy swojej wypłacić mu zaleca.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 215. Extraordynaryjna.

W Dreznie d 29 Lipca po południu.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Stan. Potockiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Prezes y JW. Stanisław Potocki, powróciwszy z audyencyi od N. Pana, donieśli, iż wolą jest Jego, ażeby Komisya do Warszawy na miejsce swoje powróciła, y rząd tymczasowy dalej kontynuowała. Rozkazał tylko Król JMć, ażeby JW. Gutakowski y JW. Stanisław Potocki tu pozostali tak dla dokładnej względem stanu rzeczy krajowych informacyi, jako y dla ciągu komunikacyi z Komisyą do Warszawy powracającą.

---

[1]) (Pismo do Hr. Bosego). Le Comte Małachowski Président, & le Comte Potocki membre de la Commission de Gouvernement, chargés par elle de recevoir les ordres de S. M. touchant l'administration actuelle du Duché de Varsovie, ont l'honneur de prier S. E. M-r le C-te de Bose Ministre du Cabinet de vouloir bien leur indiquer la marche qu'ils doivent suivre afin d'assurer au plutôt à leur pays les bienfaits du gouvernement paternel de S. M. Ils prient en même temps Mr le C-te d'agréer l'assurance de leur haute considération. Dresde le 26 Juillet 1807.

Czytana była nota, z przełożeniem różnych potrzeb krajowych, którą N. Panu podać udecydowała Komisya. Minuta jej do akt złożona[1]).

Zalecono JO. X. Dyrektorowi Wojny, ażeby zniósłszy się z władzami Francuzkiemi, przystąpił niezwłocznie do dyslokacyi wojska najstosowniej do teraźniejszych okoliczności, y tę dyslokacyą tak urządził, iżby opatrzenie wojska w wszelkie potrzeby y sposobność ćwiczenia onego w sztuce wojennej ułatwione były. W czym plan ma podać do potwierdzenia Komisyi.

Także zalecono temuż JO. X-ciu Dyrektorowi Wojny, ażeby podał dokładną listę Officerów y Żołnierzy, którzy się w ciągu wojny szczególniej dystyngowali y którzy na zaszczyty orderu wojskowego zasłużyli, a to w celu przyspieszenia im należnej za trudy wojenne, y chętne krwi własnej dla Ojczyzny naszej przelanie, nadgrody.

Udecydowała Komisya, ażeby, wyjąwszy wyżej wyrażonych dwóch Członków, zgromadziła się w Warszawie najpóźniej na dzień 12 Sierpnia, na który dzień sesya Komisyi została odroczona.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 216. Extraordynaryjna.

W Dreznie dnia 30 Lipca o godzinie 11 przed południem.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Gutakowskiego, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zaczęta była sesya od przeczytania noty JP. Hrabiego de Bose Ministra interesów zagranicznych Saskiego, w której ponowione jest uwiadomienie o woli Najj. Pana, ażeby Komisya niezwłocznie do Warszawy powracała dla sprawowania tamże tymczasowego Rządu w tym sposobie, jak było dotąd, y ażeby rzeczy pozostały w tym stopniu do czasu, w którym Xięstwo Warszawskie będzie oddane Kommisarzowi Królewskiemu przez

[1]) Ob. niżej str. 312—316: Nota w sprawie potrzeb krajowych.

Kommissarza N. Cesarza Francuzów y Króla Włoskiego. Wyraża JW. Minister w tejże nocie, iż Jego Królewska Mość mianował JW. Gutakowskiego y JW. Potockiego Członków Komisyi do pozostania przy boku swoim, dla utrzymania korespondencyi z Komisyą, y dawania dostatecznych objaśnień w każdej części Administracyi, iżby N. Pan mógł od czasu oddania sobie tego kraju przez Kommissarza Cesarskiego, z dokładną rzeczy znajomością przystąpić do rządzenia nim, y do uiszczenia życzliwych swoich dla Narodu chęci. Nota ta, władzę Komisyi nadal stanowiąca, do akt złożoną została [1]).

W odpowiedzi Komisyi na tę Notę wyrażono, iż jak tylko Komisya była uwiadomiona o woli N. Pana, tak zaraz uskutecznić ją postanowiła. Uprasza JW. Ministra, ażeby przedstawił Królowi JMci memoryał, z przełożeniem ważnych interesów krajowych, kończy oświadczeniem przywiązania y głębokiego uszanowania dla JKMci. Odpowiedź ta wraz

---

[1]) (Note). Par ordre du Roi le soussigné Ministre des relations extérieures de Sa Majesté a l'honneur de réitérer à Son Excellence Monsieur le Comte de Małachowski, Président de la Commission de Gouvernement du Duché de Varsovie, ce que Sa Majesté Lui a déjà expliqué de vive voix, que Son intention est, que la Commission du Gouvernement retourne à ses fonctions aussi promptement qu'elle-même le désire pour le bien du Peuple du Duché de Varsovie, et qu'elle continue à exercer provisoirement son autorité et ses fonctions tout à fait de la même manière qu'elle les a exercées jusqu'ici, et que les choses restent dans cet état jusqu'à ce que le Duché soit remis au Commissaire du Roi par celui de Sa Majesté l'Empereur des François Roi d'Italie. Sa Majesté a nommé Leurs Excellences Monsieur Guttakowski et Monsieur le Comte Ignace (?) Potocki de la dite Commission, pour rester en attendant auprès de Sa personne tant pour gérer ad interim la correspondance avec la Commission provisoire, que pour se faire présenter successivement par eux les différents états d'administration religieuse, politique, militaire et de finances, afin de se mettre à même de pouvoir, dès l'exécution de l'acte de remise par le Commissaire de Sa Majesté Impériale et Royale, prendre les rènes du gouvernement avec d'autant plus de connoissance, et satisfaire avec d'autant plus de suite à toute Sa propension de contribuer à la prosperité et au bonheur d'une Nation, à laquelle le Roi est toujours resté bien sincèrement attaché, et qui n'a cessé de Lui donner des preuves de son dévouement.

Le soussigné saisit avec empressement cette occasion de réitèrer à Son Excellence Monsieur le Comte de Małachowski les assurances de sa plus haute considération. Dresde, le 29 Juillet 1807. Comte de Bose.

z memoryałem 11-cie punktów zawierającym, jako jest w minucie u pióra złożonej, niezwłocznie JW. Ministrowi Bose przesłaną została [1]).

---

[1]) (Pismo Małachowskiego do Hr. Bosego). Note. Le soussigné Président de la Commission de Gouvernement a l'honneur d'accuser à S. E. M-r le Comte de Boze Ministre des rélations extérieures la réception de la Note qu'il lui a adressé en date d'hier, et de lui faire part qu'assitôt que la Commission a été instruite de la volontè de S. M., Elle a décidé de se rendre sans délai à Varsovie, ou Elle attendra à son poste les ordres ultérieurs de S. M-té, tandis que M. M-rs les Comtes Gutakowski et Stanislas Potocki resteront ici pour remplir les devoirs qu'il plaîrait à S. M, de leur confier. Le soussigné est chargé en même temps de fairè parvenir à S. E. avec prière de le mettre sous les yeux de S. M., un mémoire, contenant l'indication de plusieurs objets importants que le zèle de la Commission pour le bien du service de S. M. ne lui permet pas de passer sous silence. Son Excellence voudra bien aussi faire savoir au soussigné, si la Commission ne pourrait pas avant son départ présenter en corps à S. M-té l'hommage de son profond respect.

La Commission conservera en s'éloignant de la Personne sacrée de S. M. un souvenir religieux des bontés que S. M. à daignée lui témoigner. Elle s'en servira pour entretenir ses Compatriotes dans les sentiments d'amour et de respect qu ils ont voués à un Prince que la Providence semble avoir destiné à consoler les Peuples des malheurs dont Elle les afflige pour les éprouver. Le désir de se rendre digne de la confiance de S. M. et de mériter son approbation, guidera la Commission dans toutes ses démarches, et la soutiendra dans le cours de ses pénibles travaux. Elle espère avec raison d'être secondée par une Nation, qui flattée de la justice que S. M. daigne lui rendre, la considérera comme le plus beau prix de ses efforts et de ses sacrifices.

Le sousigné saisit avec empressement cette occasion de réitérer à S. E. M. le Comte de Boze les assurances de sa plus haute considération.

Dresde, le 30 Juillet 1807.

(Nota w sprawie potrzeb krajowych).

Avant que Sa Majesté ait daigné dans sa sollicitude paternelle s'occuper en détail du bien-être de Ses nouveaux sujets, la Commission provisoire du Gouvernement de Pologne se croit en devoir d'appeler Son attention sur quelques objets essentiels dont l'urgence sera suffisamment démontrée à Sa Majesté par leur exposé.

1. La fixation des limites du Duché de Varsovie et de la Grande Pologne du côté de la Prusse et de la Russie exige une prompte nomination des Commissaires respectifs, qui puissent y procéder sans délai. Plus cette mesure sera retardée, plus il est à craindre, qu'un empiétement continuel de la part des dites Puissances ne préjudicie à la démarcation des limites stipulée dans le Traité en faveur du dit Duché.

Przystąpiono do czytania nadeszłej dziś rano przez sztafetę od Directorium pod datą 25 praesentis expedycyi. Zapytuje się Direktorium, jak ma sobie postąpić wzglę-

---

2. L'extradition de tous les titres administratifs et judiciaires concernant les Départements enclavés dans le Duché de Varsovie, dont une partie se trouve à Bialystok entre les mains du Gouvernement russe, et l'autre dans les différens dépôts des Archives Prussiens, est une opération non moins pressante. Avant qu'il soit satisfait à ces deux articles, on ne saurait ni procéder à l'établissement des Douanes, ni à la dislocation des Troupes, ni présenter un tableau exact de la population, des revenus, et des dépenses de l'Etat.

[(3. Wykreślono). Le cantonnement actuel de l'Armée polonaise présente un point de vue allarmant. Resserrée en masse entre les frontiéres Russes et Prussiennes à Augustów dans un canton déjà épuisé, et un des moins fertiles du pays, éloignée des rivières navigables, entourée des troupes Françaises, qui enlèvent les convois; il est à craindre que pressée par la misère, incertaine de son sort, elle ne se livre au découragement, et aux désordres, qui en sont la suite nécessaire. Le seul moyen d'obvier à la désorganisation totale serait de répartir la dite armée dans les villes principales, et le long des frontières]

4. (3). Fort de la présence et de la protection immédiate de Sa Majesté l'Empereur et Roi, le Gouvernement de Pologne n'a pû remédier qu'en petite partie aux désordres, qu'ont occasionnés le séjour et les marches continuels des troupes alliées. Privé aujourd'hui de cette Sauve-garde, il ne peut que recourir à la protection paternelle de Sa Majesté pour que dans ce moment des marches rètrogrades Elle daigne lui prêter auprès des autorités Françaises le même appui, par lequel Elle a garanti Ses anciens Sujets d'une grande partie des maux qu'entraine l'état présent des choses.

5. (4). Le Duché de Varsovie jouissant déjà d'un gouvernement stable sous un prince aussi juste que puissant, la présence des Gouverneurs français, dont l' entretien est si onéreux pour le pays, n'y est plus nécessaire, en conséquence Sa Majesté est suppliée de demander leur rappel.

6. (5). Il existe un compte à régler pour ce qui a été fourni par le Pays aux autorités et aux armées Françaises d'une part, et de l'autre, pour ce qui a été avancé par l'ordre de Sa Majesté l'Empereur et Roi au Gouvernement provisoire de Pologne.

Avancé par Sa Majesté l'Empereur et Roi:

1° un milion de livres en argent comptant.

2° En sels existants dans les magazins saisis par les autorités Françaises sur le Roi de Prusse, au delà de trois millions de florins, selon la taxe de susdites autorités; taxe presque double du prix d'achat.

Fournis par le Pays:

1° Fournitures faites sur les requisitions et contrats passés avec les Autorités Françaises;

dem żądania JP. Vincent, ażeby summy przez N. Cesarza pożyczone, y należytość za sól były bez zwłoki wrócone, do czego zaciągnienie kredytu od kup-

---

2° Fournitures livrées aux troupes dans toute l'étendue du pays sur des bons des Corps et Officiers respectifs;

3° Saisies violentes faites par les dites troupes.

4° Contribution des quatre-cinquièmes de l'Impôt foncier livrée en nature, dont l'acquittement a été affecté par un décret de Sa Majesté, sur les créances hypothéquées du Roi de Prusse.

Il est indispensable de déterminer le mode d'une liquidation générale, qui parait ne pouvoir avoir lieu, que sous les yeux même de Sa Majesté l'Empereur et Roi, les autorités françaises se couvrant toujours du prètexte de manquer des pouvoirs et des fonds nécessaires pour effectuer une pareille mesure.

7. (6). Sa Majesté le Roi de Prusse en évacuant le Pays a fait enlever les dépôts judiciaires et pupillaires, dont la valeur en numèraire, effets, bijoux, lettres de change, billets, passe 35 milions de florins de Pologne. Il est digne de la protection, qu'attend le pays de Sa Majesté, qu'elle veuille bien exiger la prompte restitution d'une propriété aussi sacrée, garantie d'ailleurs par une promesse donnée à Dresde au gouvernement Polonais, par Sa Majesté Impériale et Royale.

8. (7). Il parait, que Sa Majesté Impériale et Royale s'est reservé la disposition des créances du Roi de Prusse, hypothèquées sur les propriétés des particuliers du Duché de Varsovie. Les autorités Françaises chargées de la recherche de tels fonds, ont englobé dans cet état et confondu des sommes appartenantes à différentes caisses et sociétés, ainsi qu'à des particuliers établis dans les Etats du Roi de Prusse. Il est essentiel de différencier la nature de ces sommes, qui ne sont qu'en très petite partie une propriété avérée du Roi de Prusse sur laquelle Sa Majesté l'Empereur et Roi a eu la générosité de concéder au Gouvernement provisoire de Pologne dix miliions de livres de France, somme, à la quelle selon toute probabilité les créances du Roi de Prusse ne peuvent s'élever.

9. (8). Les malheurs de la guerre ayant considérablement diminué les revenus de l'Etat, et ses dépenses ayant été augmentées par l'état forcé des choses, il en résulte une différence sensible entre la recette et les dépenses, qui établit un déficit que les bienfaits seuls de la paix peuvent remplir. La sagesse reconnue de l'Administration de Sa Majesté rassure sur cet objet le Gouvernement au point, qu'il croit voir en Elle le restaurateur des finances de la Pologne comme Elle a été celui de la Saxe.

10. (9). Toutes les relations entre le Saint-Siège et le Duché de Varsovie ont été interrompues à Rome par les suggestions des agents prussiens. Il est bien malheureux pour les Catholiques d'être privés des secours et des consolations de la religion dont ils jouissaient même sous le Gouvernement Prussien. Le rétablissement de ces liens sera un des bienfaits

ców Gdańskich, Warszawskich y Wrocławskich na hypotekę Dóbr Narodowych, Dekretem Cesarskim d. 16 Maja do przedaży Komisyi dozwolonych, proponuje.

Ten wypadek komunikować JW. Ministrowi Bose, y upraszać N. Pana o rozkazy w tej mierze, y łaskawe wsparcie Komisya Delegowanym tu pozostać mającym poleca[1]).

---

signalés du régne de Sa Majesté, bienfait qui sera vivement senti par une Nation Orthodoxe. Également jalouse des droits imprescriptibles de ses Souverains que des siens propres, elle ose rnppeller à Sa Majesté celui de la nomination au Cardinalat, dont les Monarques ont joui de tout temps.

11. (10). Sa Majesté l'Empereur et Roi ayant décreté 20 milions de récompense pour l'Armée Polonaise, la dite Armée a vu sans peine cette récompense passer entre les mains des militaires français. L'Amour de la Patrie a été le seul mobile qui l'a animé; il est a présumer qu'elle verrait avec un égal plaisir les nouveaux 20 millions que Sa Majesté a destiné pour la recompenser servir de ressource aux besoins pressants de l'Etat. Cet acte de la munificence de Sa Majesté l'Empereur et Roi, sauf son bon plaisir, pourrait être restreint à deux millions, qu'Elle a nominalement destinés aux Généraux Dąbrowski et Zaiączek.

La croix militaire donnée par Sa Majesté aux Officiers Polonais, qu'Elle en jugerait dignes, serait le prix le plus flatteur de leur courage, et des services qu'ils ont rendus à l'Etat.

12. (11). Sa Majesté est supliée d'appuyer au plutôt les représentations faites par le Gouvernement provisoire de Pologne des relations commerciales du Duché de Varsovie, de la libre navigation des fleuves et rivières, qui le traversent, ainsi que le libre passage des denrées de la Grande Pologne par la Silésie dans le Royaume de Saxe, représentations favorablement accueillies par S. M. l'E. R., et répétées à ses Ministres par la Commission de Gouvernement. Dresde le 30 Juillet 1807.

[1]) (Pismo do Hr. Bosego). Note. Les soussignés, membres de la Commission de Gouvernement, ont l'honneur de communiquer à Son Excellence Monsieur le Comte de Bosé Ministre des relations extérieures, pour être mise sous les yeux de Sa Majesté, la lettre adressée par Mr. Vincent Commissaire de Sa Majesté l'Empereur et Roi au Directoire général, par laquelle Il insiste sur l'acquittement immédiat des sommes, dont le Gouvernement Polonais est redevable aux administrations Françaises.

Les Soussignés sont chargés par la Commission, de réclamer la protection de Sa Majesté, afin d'obtenir, qu'il soit procédé en même temps á la liquidation et au remboursement de tout ce qui revient au Gouvernement Polonais de la part des Administrations Françaises.

Il est encore à observer que les sels cédés par S. M. l'Empereur et Roi au Gouvernement Polonais, sont evalués, non d'après leurs prix d'achat, mais d'après celui, auquel le Gouvernement les revend au Public, c'est-à-dire, au double de leur valeur primitive. Que dans cette évaluation,

W odpowiedzi zaś swojej do Directorium[1]), którą przez powracającego do Warszawy JO. Xięcia Dyrektora Wojny przesyła, doniósłszy o swoim powrocie, w skutku rozkazu JKMci, zaleca, ażeby Directorium oświadczyło JP. Vincent, iż należy przed wypłatą przystąpić do wzajemnego obrachunku y potrącenia sprawiedliwych Kraju do Rządu Francuzkiego pretensyi. Co się tycze zaciągu summ na dobra Narodowe, gdy teraz Komisya pod bezpośrednim rządem N. Króla Saskiego zostaje, nie może bez Jego rozkazu nic w tej mierze przedsięwziąć. Delegowani uczynią w tej okoliczności zapytanie, na które, gdy dojdzie odpowiedź, dopiero Komisya dać decyzyą będzie w stanie. Przy tejże rezolucyi Komisyi przesłano wypis punktów z Traktatu Tilżyńskiego konfidencyonalnie przez JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret komunikowanych, z zaleceniem, ażeby Directorium, umówiwszy się z powracającym JO. X. Dyrektorem Wojny, wysłało pewne osoby, dla strzeżenia podług opisu tegoż Traktatu całości granic Kraju. Zalecono także Directorium Generalnemu, ażeby dla spodziewanego wkrótce przejazdu N. Pana, drogi, mosty, y wszelkie przeprawy na traktach ztąd do Warszawy prowadzących były naprawione, y do najlepszego stanu przyprowadzone.

Oddano pamięci y staraniu JWW. Delegowanych interes względem Nowego Szląska, przez Traktat Tylżyński Królowi Pruskiemu przyznany, ale z osnowy y myśli tegoż

---

il n'est fait aucune déduction de frais d'administration, pour lesquelles les autorités Françaises avaient Elles-mêmes proposé au Gouvernement Polonais un rabais de 12 pour 100.

Les Soussignés s'empressent en même temps de présenter á Sa Majesté le rapport de la Chambre de Kalisch, dans lequel elle expose sa juste crainte de perdre une partie de son Département, réclamée par la Prusse, sous le titre de la Nouvelle Silésie.

Les soussignés prient Son Excellence de vouloir bien agréer l'assurance de leur plus haute considération.

Dresde, le 30 Juillet 1807. (Signé) Gutakowski, (Signé) Stanislas Potocki, Membres de la Commission de Gouvernement.

[1]) Ob. alleg. l. 194.

Traktatu do Xięstwa Warszawskiego należeć powinny, o co przysłane przez sztafetę przełożenie Izby Administracyjnej Kaliskiej tymże JW. Delegowanym komunikowane zostało.

Gdy JW. Gutakowski doniósł, iż JP. Horodyski, Członek Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego tu przytomny, oświadczył gotowość pozostania tu dla pomocy JWW. Delegowanym, Komisya wdzięcznie tę obywatelską usługę przyjmując, podziękowanie mu wyrazić JW. Gutakowskiemu poleca.

Z równej gorliwości powodu JW. Konsyliarz Rządowy Sierakowski wziął na siebie obowiązek, mile od Komisyi przyjęty, pozostania tutaj dla pomocy Delegowanym.

Nakoniec uproszony został JW. Gutakowski, ażeby na expensa extraordynaryjne, wyprawy kuryerów y sztafet, oraz wydatki Kancelaryi raczył awansować, przy zapewnieniu zwrotu wyłożonych pieniędzy z Skarbu Publicznego za powrotem Jego do Warszawy.

Stanisław Małachowski, Prezes.

DODATEK.

Raporty Łubieńskiego o czynnościach Directorium Generalnego w czasie pobytu Komisyi Rządzącej w Dreznie.

Nr. 1. d. 13 Julij 807. (Praesentatum 22 Lipca 1807 — na sesyi extraordynaryjnej w Dreznie).

Komisyo Rządząca. Przedsięwziąłem z codziennej czynności w krótkości raport Rządowi uczynić, ażeby w oddaleniu uwiadomiony był o każdym kroku Direktoryi. (SESYA I).

JW. Łuszczewski wszelkie daje mnie porządkowe w zapisywaniu informacye.

Bytność następna dwóch po sobie Kommissarzy Rządzących JW. Bielińskiego i JW. Potockiego opóźniła cokolwiek rozpoczęcie działania.

Direktorowie, jakò i Zastępca Skarbu, wszyscy znajdowali się.

Zaczęta sesya od przeczytania Commissorium. Wezwany do trzymania protokółu JP. Szczurowski; oddano mu pieczęć Directorij, papier i intytulacyę wydrukowaną: Direktorium Generalne w imieniu Komisyi Rządzącej, i oddzielny protokół.

Zalecenia czytano Kom. Rządzącej: 1-e Względem zboża na magazyny. Gdy Directorium chciało przedsięwziąść środki, Direktor Spraw Wewnętrznych zapewnił, iż rzecz nie jest nagła, zrobił albowiem kontrakt z Szmulową na 7/m cetnarów zboża.

2-gie zlecenie dane było w kilku punktach Direktorowi Policyi, który uskutecznienie onychże podjął, pozostał tylko jeden względem Colleg, Medic. i ten jak najprędzej do skutku przyprowadzić Direktorium postanowiło tak dla zapobieżenia szerzącym się chorobom, jako i dla niedopuszczenia coraz nowych otwierania się aptek, i przybywania nieznanych doktorów.

Interes o spisek Kramera wzniecił troskliwość Direktorij i dochodzenie jak najmocniej polecono.

Raporta od Organizatorów Białostockich czytano. Zalecono, żeby Prezes Izby Administr. Warsz. pośpieszył z odesłaniem im potrzebnych papierow i ludzi; na uwiadomienie zaś przez nich, iż wojska Francuskie cofają się, a Moskale następują w Białostocki Departament i że z tego powodu chcą Organizatorowie wrócić do Warszawy, zalecono im przez sztafetę, żeby nie porzucali obowiązków swoich, popóki cząstka zostanie Departamentu.

Żądało Directorium od Zastępcy Skarbu stanu tegoż. Przyrzekł na następną przynieść sesyę.

Żądano od Xięcia Direktora stanu wojska; niedostateczność raportów nie dozwoliła jeszcze dokładnej w tej mierze wiadomości.

Direktor Spraw Wewnętrz. czytał notę Izby Administr. Dep. Warsz. żalącej się, iż przez omyłki w etapach Depart. Warszawski uciążonym został. Zalecono jasne i przekonujące udowodnienie tego.

Direktor Policyi czytał stosownie do rozkazów Kom. Rządzącej projekt, lecz nieukończony, względem ubóstwa i włóczęgów; zalecono, żeby okazał, jaka jest onychże ilość i gatunek, do czego mogliby być użyci?

Direktor Policyi wniósł względem karów; uznano potrzebę dla transportów zboża, drzewa, chorych i ochronienia gwałtownie zabieranych fur. Złożonych już jest na to od piwowarów 10/m złt.; żeby korzystać z tego małego funduszu, przedsięwzięto odkupić od wojska naszego wyranżerowane konie, których ma być 30. Zalecono wystaranie się wozów tańszych, żeby tymczasem mieć choć 15 takich transportowych wozów.

Formowanie Gwardyi Narodowej w Bydgoszczy do dalszego czasu zawiesić zalecono.

Na doniesienie niektórych policyjnych nieporządków w mieście Direktorowi Policyi ustnie zalecony dzielniejszy dozór exekucyi Jego rozkazów.

Xiążę Direktor oświadczył, iż na 15 t. m. potrzebować będzie dla wojska 150/m. Zastępca Skarbu, lubo nie spodziewa się mieć tyle gotowizny, starać się jednakże o nią przyrzekł.

Uwiadomiłem wszystkie Sądy Apellacyjne i Administracye o wyjeździe Komisyi Rządzącej do Drezna i zaleceniu Directorio, żeby w części władzę jej zastępowało.

Dla różnych zaległych interesów z początku codzienne będą bywały sesye, gdy zaś mniejsze będą zatrudnienia, udeterminowano w Poniedziałki, Środy i Piątki o godzinie 10 zrana.

To jest czynność pierwszej sesyi.

Duch publiczny upada, i jak całkiem upaść dać mu nie potrzeba, tak też płonnych wzbudzać nadziei nie wypada, jest teraz najdelikatniejszy moment dla Rządu, kryć tego nie należy. Z jednej strony szyderstwo, z drugiej desperacya: pierwsze osłabić może powagę Rządu i sprzeciwić się exekucyi, drugie zagraża jakiemiś smutnemi wypadkami, choć dla zastanowienia uwagi różnie myślących z mniej nawet ważnemi okolicznościami wypadałoby kuryerów z Drezna przysyłać, żeby tego ducha publicznego w zawieszeniu utrzymywać i nie dać mu dopuścić się szkodliwych skutków.

Gdy dobrego nic się nie zdoła zdziałać, starajmy się bronić od złego i od nieporządku baczność wielka na wszystko jest potrzebna, i surowość źle wzięta mogłaby zaszkodzić, łagodność zbytnia wzięta byłaby za bojaźń lub słabość.

Cała nadzieja Polaków już teraz jest położona w Was, mężowie Komisyę Rządzącą składający; nic już więcej nie ryzykujemy, skoro Ojczyznę aż do Imienia stracić mamy; przypomnienie publicznych przyrzeczeń w Berlinie, w Poznaniu, i w Warszawie. przypomnienia dekretu 14 Januarij Wielkiemu Napoleonowi, a przypomnienie przez cały skład Rządu od niego wybranego, azaliż nie wzbudzi w tej wielkiej duszy pomyślnego dla nas wrażenia?

Oczekiwamy rozkazów. Pokładamy jeszcze nadzieję. Pewni cnoty i obywatelstwa mężów na czele Rządu naszego będących, o jak najgłębszym zapewniam uszanowaniu.

Łubieński.

Później nadeszły raport Skarbu, iż się znajduje w gotowiznie zł. 223,317.

Raport robiących koło okopów na Pradze: 1.035 ludzi.

Raport chorych po szpitalach wojskowych wraz z zdrowszemi: 800.

Raport wojska w Warszawie Legii I-ej: ludzi 3.078, koni 397.

Nr. 2. d. 14 Julij 1807. (Praesentatum 22 Lipca 1807 na sesyi extraordynaryjnej w Dreznie).

Komisyo Rządząca: Na godzinę 10 zjechali się Direktorowie. Czytany był i podpisany Dziennik wczorajszy.

Direktor Skarbu przedstawił stan Skarbu dzisiejszy złt. 208.966 prócz tego, co się znajduje w Poznaniu i Kaliszu, circitur do 200/m tal.

Direktor Wojny żądał uwolnienia Gazeciarza od obowiązków Gwardzisty. Odesłano po opinię do Direktora Wojny.

Żądał pomocy w koszarach; odesłano do Direk. S. W.

Żądał prędkiego dokompletowania 15/m ludzi, do których brakuje 1.525. Udeterminowano wziąść ich tymczasem z Dep. Białostockiego.

Podał raport Legii I-wszej; jest ludzi 3.231, koni 335.

Direktor Spr. Wewnętrznych żądał ustanowienia magazynierów, zalecono podanie, wiele najmniej kosztować mogą.

Podał raporta Administratora poczt za należące się za sztafety złt. 4.209; okazał, iż to jest własność wysłużona wielu Pocztmajstrów dosyć w tym czasie szkodom podlegających; zalecono częściami spłacać.

Czytany był raport lazaretów wojsk z Płocka od P. Woyczyńskiego; narzekał, że i fałszowane i bardzo złe wino dostawili; odesłano do Dir. Sp. Wewnętrzn.

Raport chorych w lazaretach zgadza się z wczorajszym.

Raport z Modlina, iż ludzie niepłatni w Modlinie około okopów z głodu i pragnienia upadają, chłopi od dni 8 nic nie dostali, a cieśle od 18. Mając Direktorium rozkaz kończenia okopów i wskazaną od Rządu assygnacyę dla tych nieszczęśliwych wydaną, z której okazuje się, iż Rząd po gr. 15 na dzień dla nich wyznaczał, decydowaliśmy dać 8/m złt. które częściami mogą być wypłacane.

Direktor Policyi podał nominacyę Magistratów w różnych miasteczkach Depart. Bydg.; aprobowaną została.

Direktor Spraw Wewnętrznych okazał, iż się za drzewo kupione i już dostawione z Gallicyi należy 7.060 złt.; wydana asygnacya z zaleceniem przewleczenia, ile można bez zepsucia kredytu.

Czytane raporta p. JW. Działyńskiego przesłane z Poznania; wzięli je interesowani Direktorowie z obowiązkiem zwrócenia, gdyż dotąd raportów nie mieli.

Z poczty nadeszłe rozmaite memoryały w znacznej ilości, czytane i zaraz odsyłane stosownie do wydziału po zapisaniu excerptu w kancellaryi, wogóle najwięcej o urzędy.

Na prośbę do Kom. Rządząc. od Gorzeńskiego Generała, paszport za granicę na dwa miesiące dany.

Raporta Direktorów przejrzane, prezentacya zapisana, i do aktów odesłane.

Zaległe różne petita stosownie do wydziałów przez kancelaryę odesłano.

Sprawa Xięcia D. W. z kredytorami do dalszego odłożona czasu.

Prośba Zakrzewskiego o bonifikacyę za to, że poseł Turecki mieszkał, do powrotu Komis. Rządz. zatrzymana — lecz nie wiem, jak może żądać, gdy tylu jest, co darmo mieścić musieli wojskowych, a do tego żywić.

O pozwolenie, żeby aby cokolwiek na zatkanie gęby Sądów wyznaczono, pokornie dopraszam się, choćby rachować Appellacyę z wszystkich Sądami Ziemskiemi i Pisarzami Aktowemi, Sędziami Pokoju po 40/m złt. wszak to nie uczyni dziesiątej części, a przynajmniej uśmierzy narzekanie.

Mam honor zapytać się w zdarzeniu moratorij, jak mamy sobie postąpić, gdy opinia Deputacyi moratoryjnej i Direktora zgodna, czy może Direktorium udzielić dobrodziejstwa moratorij?

Direktor Spraw Wewnętrznych zajęty jest sposobem dostania

wołów; gdy pieniędzy niemasz, myśli dać kupcom sól za mięso, jeżeli innego nie wynajdzie sposobu.

Francuzi sól sprzedają na swoją rękę, jak raport organizatorów, do 700 beczek soli sprzedali.

Duch publiczny ożywiony trochę prawdziwemi, czy fałszywemi doniesieniami, że powszechne z tego pokoju nieukontentowanie w Rossyi, całkiem za Anglikami będącej, mają tu nadzieję, że znowu wojna będzie i to na większy Ojczyzny pożytek.

Oczekiwać będziemy nie pewnościów, bo te odkryte tak prędko być nie mogą, ale nadziei, któreby uspakajać umysły mogły. Mają prawo żądania wszakże ci, którzy wszystko poświęcili i nic im już więcej nie pozostaje.

O jak najgłębszym zapewniam uszanowaniu

Łubieński.

Nominowani zostali do konsystorza Luterskiego w Płocku.

Nr. 3-ci. 15 Julij 1807. (Praesentatum 22 Lipca 1807 na sesyi extraordynaryjnej w Dreznie).

Komisyo Rządząca. Sesya z 4 Direktorów złożona, Xiążę przybył na krótką chwilę dla uwiadomienia, że odjeżdża do Drezna; prezentował na swoje miejsce Gener. Kamienieckiego; oświadczyło Directorium, iż nie ma mocy przyjmowania do grona swego bez wyraźnej woli Rządu nikogo; odwołał się do Uchwały Komisyi Rządzącej pod dniem 11 t. m, a odebrawszy przesłane od Directorium papiery do Rządu, wyjechał. Gener. Kamieniecki nie był, tylko na części sesyi.

Czytano protokół wczorajszy.

Przybył Pełnomocnik Kuczyński, ustnie oświadczył to, co w oryginałach przesłanym jest Komisyi Rządzącej o nieszczęśliwym stanie obywatelów, którzy na wezwanie Kom. Rządz. wszystko dla wojsk ofiarowali, a teraz nazad w moc przeszli Rosyanów.

Na Pradze robiło około okopów 1.150 ludzi i prócz tego 60 cieśli.

W lazaretach znajduje się chorych i przychodzących do zdrowia 811.

Stan Skarbu w obudwóch kassach 200.992 gr. 16.

Lecz zaraz wydatek na wojsko 156.666, na okopy Modlińskie 8.000, za drzewo dług do lazaret. 7.000 z układu, dodać drobne wydatki, zostało w kasie 13/m.

Podanie stanu Gwardyi Narodowej Warszawskiej: 2.479 ludzi.

Direktor Spraw Wewnętrznych wniósł ustnie i okazał listy oryginalne, w których rekwirowany jest o kupno wołów dla armii Franc. i lazar. Oświadczyło Directorium, iż da upoważnienie, byle podał na piśmie i przyłączył projekt.

P. Daru rekwirował, żeby magazyny żywności założone były w Warszawie; zapytane władze Francuskie p. Direkt. Sp. Wewnętrz. jakie na to będą fundusze?

Różne partykularne petita brevi manu rezolwowane.

Nieukontentowanie publiczne z niepewności exystencyi Imienia Polski przeszło i do wojska, które uderzone tym wrażeniem, że pod Augustowem na to jedynie jest ściągniętym, żeby było rozbrojone. Sprawiedliwa obawa była, żeby to szerzenie dalszych złych za sobą nie pociągnęło skutków, X-żę Dyrektor zapewnił, iż się w wojsku żadnego lękać nie potrzeba poruszenia, byle tylko zapłaconym zostało; to było powodem na przełożenie X-cia Direktora, iż Directorium, mając pewną wiadomość, że pieniądze leżą w Kaliszu i Poznaniu, zleciło Administracyi Skarbowej negocyowanie z panem Küssel Seniorem Konfraternii kupców, ażeby tu dla wojska wyliczyć i zaraz przesłać do wojska 300/m, a tam assygnować tymże kupcom. Negocyacya więcej kosztować nie może, jakby kosztował transport pieniędzy, a zapłacone wojsko spokojniejszem będzie.

Jeżeli tym zdołamy sposobem ułagodzić zatrwożone wojsko, żeby rozbrojonym, rozproszonym lub ustąpionym komu nie było, gdyż to wszystko przez ich przechodzi głowy, nie wiem, jak będzie ułagodzić lud, który tyle wycierpiał, i teraz zastępuje garnizon i robotę koło okopów; ta zaś myśl, że nie będą Polakami, coraz większą rozpacz pomnaża; nic zaś im przyrzekać, niczem ich łudzić nie można, i nie wiemy, czymby przynajmniej uspokoić można.

Wyjeżdża bardzo wielu do Drezna; Dąmbska, Kownacka, Węgrzecki, Bórakowski, z dwoma Pryncypalnemi z miasta (jeden z nich jest Paschalis), powiadają, że myślą zrobić to miasto anzeatycznym, wolnym. Wyjechał Horodyński, Gliszczyński, Czarnecki, ma jechać Riviera Załuski, Wołoski, Nakwaski, o wielu i uwiadamiać nie mogę, spodziewam się jednak, iż równie jak ja Direktor Policyi musi Rządowi codziennie donosić, Rząd albowiem o wszystkich tam przybywających wiedzieć powinien w przypadku, żeby był zapytany od tamecznego.

Dla ułatwienia expedycyi w kancellaryi dałem jednego z Sekretarzów Direkcyi i sesya odroczona do Piątku.

List JW. Gubernatora był powodem złożenia extraordynaryjnej sesyi o szóstej wieczór. Znajdowało się na niej 4 Direktorów, Wojenny albowiem wyjechał.

Donosi Gubernator, iż pokój między Cesarzem Francuzów i Cesarzem Moskiewskim zawarty 8 t. m. ratyfikowany 9. t. m.; żądał, żeby publikowanym został w Warszawie, i to natychmiast Directorium nakazało. Nie żądano żadnych oznaków radości, i w ponurym milczeniu rzecz była przyjęta.

Na sesyi zgromadzeni chcieli wiedzieć, jak sobie postąpić należy, gdy P. Kamieniecki przybędzie na sesyę, czy jako Zastępca Direktora może zasiadać? Tym końcem przeczytano Commissorium dane Directorio Generalnemu dnia 10 t. m., w którym Komisya Rządząca nominatim wyraża JW. Dembowskiego, iż ma prawo zasiadania w Directorium, jako Prezydujący w Administracyi Skarbowej; prócz tego zapatrzyliśmy się na ustanowienie tejże Administracyi, w której jest dołożone, iż JW. Dembowski z powinności w Directorium zasiadać powi-

nien; jasna zatym wola w tym była Rządu. Przeczytaliśmy następnie rezolucyę Komisyi Rządzącej dozwalającą X-ciu Direktorowi Wojny oddalenia się wydaną d. 11 t. m. a zatym nazajutrz po danym Directorio commissorium; jednakże znaleźliśmy wielką różnicę; tam p. Dembowski wyraźnie jest naznaczony do zasiadania, tu p. Kamieniecki jest Zastępcą Directora Wojny, lecz z dwoma przydanemi oficerami; trzech zaś do Directorium wpuszczać niepodobna. Umyśliliśmy zatym czekać w tym prędkiej i wyraźnej woli Kom. Rządzącej, czy ma p. Kamieniecki zasiadać jako Zastępca Direktora Wojny między nami, lub nie; nic albowiem nie chcemy sobie pozwolić nad moc udzieloną, a rzecz publiczna na tym nie cierpi, gdyż zawsze jest przepisany komplet.

Łubieński.

Upraszam o najłaskawszą aprobatę; dosyć będzie, zdaje mi się, na boku napisać: aprob.

Sąd główny Poznański: Mierzyński Prezydent, Gierscha, Wincenty Wronicki, Jan Barcza, Romuald Czerniewicz:

Sędziowie Cyrkułowi: Karol Au, Samuel Wachner.

Sąd Kościański (Komornicy): Józef Dąmbrowski, Kaiena.

Pisarz akt w Kościanie: Piotr Jaworowicz.

Pisarz akt w Międzyrzyczu: Michał Gątkowski.

Regent w Kościanie: Wawrzyniec Lutomski.

Archiwista tamże: Antoni Jasieński.

Adwokaci tamże: Felix Tymiński, Piotr Magnuski, Tadeusz Albrych, Konstanty Łukasiewicz, Kramplicza, Wroński Aplikant.

Wszyscy podług prawa nominowani; aprobaty tylko od Rządu potrzeba, która jednym słowem fiat może być zrobiona, gdyż to jest teraz tylko formalnością, gdy rzecz przez Sądy Appellacyjne idzie.

Nr. 4. 16 Julij 1807. (Praesentatum 22 Lipca 1807 na sesyi extraordynaryjnej w Dreznie).

Komisyo Rządząca! Mając znowu wydarzoną sposobność pisania prędszego, jak przez pocztę, uchybić jej nie chcę, chociaż raportu uczynić z sesyi nie mogę, gdyż jej dzisiaj nie było.

J. W. Kuczyński oświadczył mnie, iż J. W. Starzeński musi opuścić swoją funkcyę, gdyż podług objęcia linii demarkacyjnej nowej, wszystkie dobra jego podpadłyby pod panowanie Moskiewskie, aniby tedy dzielnie mógł usłużyć Ojczyźnie, gdy J. W. Massena wyraźnie nie dopuszcza działać władzom naszym, jak kopia przyłączona wskazuje, aniby mógł potym ujść zemsty, iż przeciw nowemu Monarsze działał. J. W. Kuczyński także oświadczył, iż gdy widzi oczywiście, że nic pomódz ani obywatelom ani krajowi nietylko nie może, lecz, i owszem, wystawia współziomków na zemstę, pragnie od tej posługi być uwolnionym. Czekamy zatym rozkazów Komisyi Rządzącej: jeżeli ci Jmcie wystąpią, co mamy czynić? Niewiadomo nam jest albowiem, czy Komisya Rządząca na mocy tylko Dekretu 14 Januarij kazała organizować Departament Białostocki, czy miała

późniejsze od Cesarza rozkazy. Jakkolwiekbądź będziemy zachęcaniami, popóki będziemy mogli, utrzymywać nominowanych Pełnomocników, a jeśli powrócą, i porzucą, musimy tymczasowo innych wyprawić, żeby się stało zadosyć woli Rządu, chcącego, żeby z jego strony ktoś był dla ratowania mogących być uciśnionemi obywateli i dla utrzymania porządku; przyszłoby i niemało ztamtąd pieniędzy, gdyż podatki tam niezapłacone.

Niecierpliwie zatym oczekiwać będziemy wiadomości, czy przez układ pokoju odpadł nam Białostocki Departament i czy mamy dalej go organizować, co oraz robić, gdy JW. Massena uznawać nie będzie Rządowych Pełnomocników?

Czekamy rezolucyi także, czy Generał Kamieniecki ma zasiadać na miejscu Xiążęcia w Directorium; mnie on jest bardzo mało znany, i tajne mi są przyczyny, dla których nie posiada ufności publicznej; z uszanowaniem prosimy, jakikolwiek rozkaz wypadnie, gdyż nie mam co powiedzieć ani pro ani contra.

Ile mogę ducha publicznego zrozumieć, dziwować się nie można, iż wszystkie z siebie uczyniwszy ofiary w nadziei Ojczyzny i Imienia Polska, zupełnie głucha niewiadomość przyszłego losu niespokojnym go czyni, a tymbardziej gdy nad całą Narwią kozaki pilnują, gdy wojsko Moskiewskie z Pruskim w głąb Białostockiego poszły, gdy nasze wojsko zewsząd oddalają i do Augustowa przesyłają, lecz Polacy tylko nieszczęścia swego płaczą i jeszcze ufność w Cesarzu pokładają; Prusacy zaś, zawzięci nieprzyjaciele nasi, podżegają i Francuzów przeciwko nam, podszeptując, że my rewolucyę zrobić myślemy, i naszym także rozjątrzają serca, szydząc z ślepego w Cesarzu zaufania, szukają właśnie powiększyć nieszczęście nasze, starając się struć nam ostatnią nadzieję, to jest łaskę Cesarza.

Wojska Austryackie ściągają się do Gallicyi do zabezpieczenia niespodziewanego wejścia; w krytycznym nader zostajemy położeniu, dawniej szło o pobicie nieprzyjaciół i wszystka młodzież pałała chęcią poświęcenia życia Ojczyźnie; dziś jest pokój zawarty i lękają się po zwycięstwach ohydy. Uprzedzić zatym potrzebaby fałszywe dojść mogące doniesienia o Polakach; to wrażenie dla zgubienia nas zupełniejszego chcą Francuzom zrobić Niemcy, niech to Rząd Naczelnym Rządu Francuzkiego przedstawia. Powinni ufać Polakom, widząc jak z serca wszystkie ofiary czynili.

Łubieński.

Nr. 5-ty. 17 Julij 807. (Praesentatum 22 Lipca 1807 na sesyi extraordynaryjnej w Dreznie.

Komisyo Rządząca!

Sesya zwyczajna. Czterech Direktorów, przybył także W. Gen. Kamieniecki, lecz z woli kolegów oświadczyłem, iż ponieważ Komisya Rządząca udzieliła jemu z dwoma innemi oficerami moc reprezentowania Xiążęcia Direktora, my zaś nie możemy trzech do grona naszego przyjąć, jemu także nie mamy władzy sobie przepisanej ani nakazać przysięgać tak, jak JW. Dembowski przysięgał, ani go do wszystkich innych prócz wojskowych przyjmować deliberacyi, zawsze jednakże jako Direktora

przedstawienia w wojskowych okolicznościach przyjmować będziemy i rady jego do tego przedmiotu zasięgając, lecz co do innych uczynić tego nie możemy interesów, żeby wraz z nami decydował, popóki w tej mierze wyraźnego od Komisyi Rządzącej nie odbierzemy rozkazu. Nie przyjął W. Generał tego przedstawienia, nie chciał w wojskowych tylko materyach z nami traktować, podał na piśmie, abyśmy jemu co ustnie oświadczyli, a Directorium jednomyślnie to uchwaliło i z tym udał się do Xiążęcia, którego zapewne my urazić nie chcieli, lecz oraz nie mogliśmy sobie wbrew woli Rządu nic pozwolić.

Na Pradze pracowało koło okopów 16 Julij 1.215 ludzi, 17 (Julij) 1,168 (ludzi).

P. Vincent żądał, żeby sklep był Küsslowi zapieczętowany za 1.068 talarów, które za żelazo od Prusaków się należy. Posłano po Küssla i zaspokoił.

Stan Skarbu 16 Julij 220.948, 17 (Julij) 241.119.

Obrachowanie, co się za sól należy, okazało się od naszego Rządu Francuzom 3.558.009.

Kupcy prosili, żeby z Torunia porter dawny swój i piwo angielskie sprowadzić mogli; odpowiedziano, iż od władz Francuskich powinni mieć świadectwo wolności sprowadzenia.

Skarb uwiadomił, że zginęło kilka, a kilka uwięzło Berlinek i że na wydobycie i szukanie potrzeba awansu; wyznaczono na to złt. 2.000.

Skarb doniósł, że u Miłobęckiego znalazła się sól ukradziona; za to był ukarany. Direktorium znalazło, że sprawiedliwie.

W lazaretach chorych 15 Julij 801 ludzi, 16 (Julij) 810 (ludzi).

Legia I-sza: 16 Julij 3220 ludzi, 396 koni; 17 (Julij) 3240 (ludzi), 400 (koni).

Smutna wizyta P. Vincent, dla której kuryera wysyłamy, spieszę na sesyę, żeby pomagać w wspólnej robocie.

Umysły trochę uspokojone przeznaczeniem Gwardyi do Paryża, ale strasznie przejęte odpadnieniem departamentu Białostockiego i części Bydgowskiego.

Granice, jak daleko zachodzą, tak dla dochodu, jako i porządku, gwałtownie nam pilno wiedzieć potrzeba.

Wielopolskiemu Konsyliarzowi Rządowemu za to, że służy Rządowi, skonfiskowano dobra.

Przedsięwzięło Directorium dozwolić Starzeńskiemu i Kuczyńskiemu wrócić.

Łubieński.

Nr. 6-ty. 18 Julij 1807. (Praesentat. d. 23 Julij).

Komisyo Rządząca!

Sesya na dniu wczorajszym była extraordinaryjna po obiedzie dla wyprawienia Kuryera; przerwaną została powtórnym przybyciem P. Vincent, który chciałby, żeby już i hypoteka nastąpiła i tytuł possesyi; przedstawiłem, iż to tak nagle nastąpić nie może, tak z powodu, iż to

granice władzy nam udzielonej przechodzi, jako też z różnych przyczyn, które mu przełożę. Na pierwsze zaraz odpowiedział, iż Komisya Rządząca zapewne zadosyćby uczyniła dekretowi Cesarza, a zatym tym bardziej my ją zastępujący winniśmy, gdyż tu nie idzie o żadną uchwałę, lecz jedynie o wykonanie rozporządzenia Cesarskiego, które zwłoki cierpieć nie może. Zapytany, czy lasy są także umieszczone w darowiznie, zapewnił, że to rzecz oddzielna; zapytany, czy przywileje miast i chłopów zachowane będą, zapewnił, iż to lubo nie jest wyrażone, domyślać się należy, że taką tylko donataryuszowie mieć będą własność, jaką miał Król Pruski. Zapytany, czy emphiteuci wójtostwa dochowane mieć będą swe prawa, taż sama odpowiedź. Zapytany, czy podatki będą te dobra opłacały, zapewnił, iż Cesarz zapewne w Dreznie odda formę Rządu, a zatym w ogólnym urządzeniu i te dobra objęte będą; zapytany również odpowiedział względem furażów, rekrutów i t. d. Zapytany, czy chce, żeby były dobra hypotekowane, oświadczył, iż tego jak najprędzej wyciąga; na to przełożyłem, iż musiemy zachować formalności, dekret może służyć za dokument do zapisywania, lecz komuż te dobra oddać; odpowiada, iż nadejdą mu informacye.

Z. Czy zapisać zaraz ciężary na dobrach, jak to kompetencye, dziesięciny, podatki? O. Wzmianki nie masz o tym, lecz gdy mający do dóbr prawo jakie pociągać sądownie będą, wtedy Cesarz wyjaśni wolę swoją.

Z. Co się stanie z tylu dzierżawcami, którzy na dobrej wierze siedzieli, i gdzie oni swoje inwentarze podzieją? O. To się ułoży z właścicielami. Inne zapytania bez odpowiedzi zostawił, kto wróci pretensye, reparacye i tyle innych. Nagleni obiecaliśmy się przyspieszać, jednakże oświadczyłem, że Titulum possessionis mogę prędko wygotować, ale co hypoteka, nie może być i za pół roku wygotowaną, potrzebne albowiem są inwentarze dóbr, ciężary do nich przyłączone, inaczej nasza formalność, która jest tak jasna, nie może dopuścić, ażeby ktoś był dóbr właścicielem, a nie było wypisanym to wszystko, co jest należną jego własnością. Odszedł P. Vincent, oświadczając, iż się będzie znajdował po sesyi u JW. Brezy dla ułożenia tabelli dóbr — mowi na 20 milionów — dla rozdania Polakom, na których czele ma być umieszczony Dąbrowski i Zajączek, każdy po milionie liwrów. Directorium zatrudniło się expedyowaniem kuryera i umówieniem się względem podania drugiego obrazu; przedsięwzięto zwłóczyć, ile się tylko da, popóki rozkazy od Komisyi Rządzącej nie nadejdą. Sesya extraordynaryjna na nazajutrz rano.

7-my Raport. 18 Julij.

Czytanie protokółu.

Na wniesienie Komisyi Wojskowej, iż 60/m złt. wydała na lazarety i że żąda nowego wyznaczenia; żądana opinia tejże Komisyi wiele i na co?

Od Pełnomocników wiadomości, iż ta część Białostockiego ma być neutralnym krajem, wiele wróżenia i różnych domysłów było powodem.

Direktor Policyi żądał składki dla Gubernatora; Directorium nie do-

zwoliło sobie nakładać żadnego podatku bez wyraźnej woli Rządu. Należy się Gubernatorowi do 2/m dukatów.

Zalecono, żeby jeszcze projekt Collegij Medic. był examinowany przez Dokt. i Chir. ale Komisya niech pozwoli, żeby Directorium aprobowało, bo bez ustanowienia tego nie zapobieżymy klęskom z powietrza od tylu chorych, z nowych otwartych aptek i wielości sprowadzających się empiryków czyli szarlatanów.

Na Pradze robiło około okopów ludzi 1.051.

Legia I-sza ma ludzi 3.240, koni 400.

Chorych w lazaretach jest 803, mało co umiera.

W Skarbie 258.439 złt.

Administracyi Skarbowej, gdy mimo najsolenniejszego zapewnienia P. Dyr. Policyi kupcy nic awansować nie chcieli, wojsku asygnowano w Poznaniu i Kaliszu.

Reszta sesyi poświęcona roztrząsaniu dóbr Narodowych, Directorium na podanie Direktora Spraw Wewnętrznych ukończywszy tę robotę pocztą przesłać umyśliliśmy, lecz po trzy p. Vincent przysyłał, żądając koniecznie, żeby kuryerem mogło być odesłanym, końcem zastania jeszcze Cesarza.

Sesya extraordynaryjna na po obiedzie.

Wzmaga się nieukontentowanie w publiczności, przyszło i do wojska, Boga prosimy, żeby jakaś wiadomość nas doszła, któraby zaspokoiła onychże; Niemcy najbardziej szyderstwami rozjątrzają; będą musiały być przedsięwzięte surowe środki przeciw nim, inaczej ręczyć za jakie zamieszanie nie można.

Łubieński.

8-my. 19 Julij (Praes. 23 Julij).

Komisyo Rządząca! Wieczorna sesya końcem wyprawienia kuryera do Drezna była na dniu wczorajszym. Zalecono dać na drogę p-u Villmann który wyprawionym został. Ponieważ pomnażają się szemrania tak w wojsku, jako i w cywilności, a lękać się potrzeba, żeby to za daleko nie poszło, Directorium osądziło za potrzebę wydać odezwę, która się przyłącza w kopii. Policya prócz podwojonej baczności nie pozwoliła grać sztuk zapalających umysły. Niemcy są najpryncypalniejszym powodem, szydząc z Polaków, jak już wczoraj wyraziłem, nie przestają na wyśmiewaniu się z Polaków; mam wiadomość zewsząd z Prowincyi, iż teraz hardziejsi pozwalają sobie tysiączne rzeczy wygadywać przeciw nam przed Francuzami, którzy wierząc może części znacznej oczernią nas w obcym kraju.

Gubernator był pisał na mocy rozkazów od X-cia Berthiér względem nieczynienia krzywd kolonistom; odpisano, iż żadna skarga nowa do nas nie doszła, a jeśli względem dawnych, to już Rząd natychmiast zapobiegł i JW. Gubernatora uwiadomił.

9-ty Rapport. 19 Julij.

Czytany dziennik i podpisany.

List od Gubernatora za X-m Łopacińskim o probostwo w Osmalinie za to, że był w lazarecie kapelanem. Odpowiedź, że to polecenie przedstawione będzie Komisyi Rządzącej, która sobie prawo rozdawnictwa probostw zachowała.

Na Pradze około okopów robiło dzisiaj ludzi 739.

W Legii pierwszej jest ludzi 2.430, koni 399.

Chorych w naszych Lazaretach 806, mało umiera.

Direktor Spraw Wewnętrznych okazał raporta, iż Francuzi już nic dawać nie chcą na robotników przy okopach w Serocku; okazał także, iż zaległych należy się 6/m złt.; zaległość do powrotu Rządu zatrzymaliśmy, a teraz, ponieważ rozkaz mamy ukończenia, daliśmy assygnacye na 4/m złt.

Direktor S. W. wniósł, że magazyny bardzo kosztowne wielkim są zagrożone niebezpieczeństwem z powodu, iż kominy na belkach tylko stawiane, a Francuzi tam założyli piekarnie. Zalecono to przerobić per minus afferentiam zapobiegając szkodzie. Koszt do 3/m ma wynieść.

Direktor S. W. żądał rezolucyi, czy można dozwolić kolonistom z Louisburgu przedawać swe grunta, gdy oni bardzo ubodzy i od 4 lat nic nie płacą; dozwolono z powodu, że i budynki i rolnictwo i dochody upadały, a tym sposobem wszystkiemu temu zaradzi się.

D. S. W. o most pod Zbikowem potrzebny do 3/m wynoszący. Rezolucya: iż ponieważ z szlacheckiemi dobrami styka się, ma się dziedzic przyłożyć do postawienia.

Kilkanaście rezolucyi na różne drobne prośby nie warte są wyszczególnienia.

Umysły publiczne wcale się nie zaspakajają; wesołą zawsze miną staramy się uspokoić zawsze jedno powtarzając, iż spuszczając się całkiem na Cesarza możemy coś zyskać, inaczej zupełnie przepadniemy, gdy się dowie o szemraniach i nieukontentowaniu.

Łubieński.

10-ty. (Praesent. 30 Julij).

Nie odebrałem nic od Komisyi Rządzącej dotąd, co nas i całą publiczność tym większą nabawia niespokojnością, iż tutaj bardziej zastraszające umyślnie rozsiewają wieści. Pełno jest od wczoraj, iż już graniczne zakopują słupy, a od nas nikogo niemasz i o niczem uwiadomieni nie jesteśmy.

Skarb 18 Julij złt. 96.135.

P. Vincent żąda, żeby Inwalidom w całym kraju płacono żołd. Odpowiedź: że Warszawscy brali jedynie z litości sposobem awansu; o innych nie wiemy.

Odpisano P. Vincent na powtórne jego żądanie odebrania oświadczając dekretów Cesarskich na różne darowizny dóbr.

Rząd Francuski żądał, żeby wszędzie przestano robić koło fortyfikacyów. Wszędzie roboty zawieszone, prócz na Pradze, gdzie do Soboty robić będą dla ukończenia rozpoczętych.

Zalecono nieszczęśliwym chłopom w Serocku zapłacić oddawna zaległe im 6/m złt.

Memoryałów znaczną ilość odesłano do własnych wydziałów.

Wydaną wczoraj assygnacyę na kontynuowanie w Serocku okopów dla robotnikow 4/m złt. cofnięto.

Na przełożenie D. S. W. koszary, które już Komisya Rządząca kazała reparować Ujazdowskie, ukończać spiesznie zalecono; wyniesie summa z tym, co już Kom. Rządz. dała 25: 41 636 1/3.

Pretensye za rekwizycye do generalnego obrachunku odesłano.

Na Pradze robiło 20 Lipca 1120 ludzi.

Chorych w lazaretach 804, mało umiera.

Nie wyraża się w nieprzyzwoitych wyrazach odezwa Komisyi Wojskowej. Czas wszystko okaże.

Niecierpliwie wyglądamy odpowiedzi, czy ma między nami do wszystkich rezolucyi należeć P. Gen. Kamieniecki, czyli nie, gdyż dla posłuszeństwa Rządowi musimy cierpieć codzień nową odezwę, a nie najmilszą; my się zaś zawsze w granicach zachowujemy.

19 Julij stan Skarbu: 88.334.

Doniesienie officiera o przejściu wojsk przez Warzawę; nieszczęśliwy kraj do reszty zniszczonym zostanie.

11-sty.

Nakazane magazyny na wszystkich punktach przechodu, mianowicie w Warszawie, gdzie ma być konsystencya. Pan Pradel o tym uwiadamia, lecz płacić nic nie obiecuje.

P. Vincent donosi, iż będzie miał P. Daru bardzo wiele wojskowych rekwizytów na sprzedanie za gotowe pieniądze. Odesłano po opinię do Kom. Wojskowej.

20 stan kasy: 64.254 złt. 17.

Chorych 798, nie umierają.

List od X-cia Berthier, żeby oddać w possessyę dziedziczną X-ciu Poniatowskiemu darowane starostwo. Odpowiedź, iż w momencie, jak nam wolno będzie udać się do Depart. Białostock. zadosyć się stanie woli Xięcia, lecz że dotąd nam nie jest to dozwolonem.

Legia I-wsza 20 Julij była mocna 2.820 ludzi. 399 koni.

Ditto 22 Julij: 2.502 ludzi, 399 koni.

12-sty.

Po przeczytanym dzienniku:

Stan Skarbu 22: złt. 67.278.

Chorzy w lazarecie: 21 Julij 796.

Praga 21 koło okopów: 1.047, 22 Julij 1.121.

Dyskusya długa była, jak zrobić, żeby dostawiać dla wojska w Płockim; sztafeta posłana, żeby przez liwrantów.

Upoważniono P. D. S. W., żeby zawarł kontrakt na 3/m korcy owsa i tyleż cetnarów siana, owies po 18 złt. a siano po 12.

Przykra znowu odezwa od Komisyi Wojskowej przeciw Direktorium; odpowiedź zawsze łagodna i stała.

P. Vincent pisał, iż ponieważ Rożnow należał do Xięstwa Sieluńskiego, a zatym P. S. Hilaire inne dobra trzeba wystawić, jak to Brok albo Sierp. Odpowiedź będzie, iż Rożnow był oddzielnym starostwem, żadnego związku nie mającym z Xięstwem Sieluńskim.

Komunikowałem Directorio sekretne instrukcye dane Sądom względem rozdawnictwa Dóbr Narodowych.

Direktor Policyi doniósł, iż się kwaterunkami zatrudnia.

22 Julij 807. Łubieński.

11-sty. (Praesent. 30 Julij).

Komisyo Rządząca! Lubo już nie spodziewam się, żeby mój list zastał Komisyę Rządzącą, tym bardziej, iż żadnego nie odbierając kuryera, ufamy, iż prędki powrót zaspokoi troskliwość naszą, inaczej albowiem tłumaczyć sobie milczenia nie możemy, jednakże wierny obowiązkowi, który włożyłem na siebie, o tutejszych doniosę jeszcze czynnościach

Duch publiczny cokolwiek się uspokoił po odezwie; ufność znowu zwrot wzięła w Cesarzu, iż o nas nie zapomni; trzeba ich zostawić w tym mniemaniu, które każdego choć tymczasowie uszczęśliwia.

Po przeczytanym dzienniku:

Skarb okazał, iż miał 22 Julij złt. 68.362.

Podał Skarb rachunek przyznany za druki na złt. 8.243.

Kom. Wojskowa podała stan I-go Legionu ludzi 2.518, koni 399 dnia 23 Julij. Tenże Legion 22 Julij miał ludzi 2.501, koni 399.

Na Pradze robiło koło okopów 753 ludzi.

Chorych naszych w lazaracie więk. 773, umarł 1.

Dir. S. W. podał potrzebne reparacye w Zamku Poznańsk. dla Cesarza, jedna na 168 złt. druga na 412.

Względem nagłych teraz etapów dla wracającego wojska ułożono, iż każdy departament dla siebie opatrywać będzie, Kaliskie albowiem, nie dostawiwszy do tego momentu, już zdążyć nie może przywieźć, Warszawski zaś nadto zniszczony, żeby bez największych ofiar mógł dostarczyć na własne potrzeby, musiał zaś zawsze wspomagać Poznański w Kujawach.

P. Vincent żądał odmiany w gazetach słów cytowanych przez Cesarza, i to nastąpiło.

Francuzi rozbierają już dobra, 9 wzięło odemnie zalecenia do Sądów. Jedni na siebie każą administrować jak Lannes i Victor; drudzy wyciągają, żeby im dzierżawcy dwa razy tyle dali jak dotąd.

12-sta. 24 Julij.

Dir. Pol. czytał urządzenie dla informacyi tylko, które wydał do mieszczan, jak sobie postępować mają w czasie przechodu.

Na Pradze robiło 412 ludzi.

Chorych jest 753.

Dir. S. W. oświadczył, iż 3/m cetnarów mięsa, które obiecał dostawić wojsku Francuzkiemu, już prawie skonsumowali na potrzeby lazaretu; pieniędzy nie oddają, wołów niemasz i wcale mięsa w Warszawie, na przechód wojska nie będzie; poleciliśmy konieczne usiłowania, ażeby w tę pierwszą potrzebę wojsko mogło być opatrzone.

Legia I-sza 2.519 ludzi, koni 399.

Skarb ma 498.166.

Wielka liczba memoryałów zrezolwowanych b. m.

13-sta.

Skargi chłopów przed wszystkim wzięte; polecono dochodzenie prawdy Direktorowi S. W.

Raport Pełnomocników:

1-mo. O granicach od Moskwy teraźniejszej jak zowią, rzeki Biebrz i Nurzec.

2-do. Uciski, jakich sobie przez nadzwyczajne nakładanie furażów i bydła dozwalają ar. Franc.

3-tio. Urządzenie statystyczne, i inne, które tymczasowo zrobili.

Na każde zapytanie dana zaraz odpowiedź i potrzebne zalecenie.

Stan Skarbu 441.762.

Obszerny opis lazaretów, odesłany do Dir. S. W.

Na potrzeby lazaretu wyznaczono 10/m złt.

Na zasługi ludziom przy domach Narodowych zalecono tylko do 1 Czerwca zapłacić.

Chorych jest 756.

Legia I-sza 3.840 ludzi, koni 679.

P. Vincent dopomina się, żeby natychmiast dobra wystawiono na przedaż, czy na hypotekę, końcem zapłacenia tak pożyczonych pieniędzy, jako i soli.

P. Prezes Administracyi wystawia stan zgubiony Depart. Warszawskiego.

Memoryały odesłane respective Departamentów.

J. W. Massena wnosi za P-m Bellefroi, żeby mógł być przy Leśniczostwie utrzymanym.

Łubieński.

SESYA 217.

Dnia 12 Sierpnia w Warszawie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Sobolewskiego.

W skutku decyzyi Komisyi w protokóle na sesyi 215 dnia 29 Lipca w Dreznie odbytej, JW. Prezes, y JW. Sobolewski przybyli na zwykłe miejsce posiedzeń. Dla niedostatku kompletu, przez Zasady w liczbie trzech ustanowionego, sesya na dzień jutrzejszy została odwołana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 218.

Dnia 13 Sierpnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Nadeszła na dniu onegdajszym expedycya przez sztafetę z Drezna, od JWW. Delegowanych[1]), przeczytana y do pióra oddana została.

Postanowiła Komisya pisać list do X. de Neuchatel Ministra Wojny z prośbą o uskutecznienie łaskawie od N. Cesarza oświadczonej darowizny armat Moskalom zabranych. Podobnyż list y do JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret ma być pisany. Listów tych wygotowanie JW. Konsyliarzowi Sobolewskiemu poruczono. Udecydowano wysłać dziś jeszcze sztafetę do Drezna z odpisem na odebraną expedycyą.

List JW. Generała Dywizyi Dąbrowskiego z Goldap pod datą 14 Lipca do Komisyi adresowany, z oznajmieniem odebrania daru obywatelskiego przez Komisyą dla rannych na batalii Friedlandskiej przeznaczonego, y z uwiadomieniem, jak tym rozrządził, przeczytany y do akt oddany.

Odezwa do publiczności z powodu rozpoczęcia na nowo czynności Komisyi, jako jest w aktach, przyjęta y podpisana została, z zaleceniem JW. Dyrektorowi Policyi ogłoszenia jej zwykłym sposobem[2]).

---

[1]) Por. Materyały do dziejów Komisyi Rządzącej wydał Henryk Konic (Warszawa 1910). Zaczerpnięte z 83 tomu Aktów Komisyi Rządzącej zawierają one korespondencyę z pozostałymi w Dreznie Gutakowskim i Potockim między 7 Sierpnia a 30 Września 1807. Cytowany w tekście list delegatów figuruje w tym zbiorze pod cyfrą I.

[2]) Ob. all. l. 195.

Na podanie JW. Dyrektora Policyi Komisya potwierdza wybór Magistratu w mieście Jeżewie, jako jest w aktach [1]).

Na zaniesione do Directorium od Izby Administracyi Kaliskiej zaskarżenie przeciw Dyrekcyi Skarbowej o odmówienie zapłaty Konduktorom Sznayder y Zille za pomiar Dóbr Narodowych z rozkazu zeszłego Rządu dopełniony, podane od tejże Dyrekcyi tłomaczenie uznając Komisya za słuszne y sprawiedliwe, zaleca brevi manu Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych stosowną Izbie Administracyi Kaliskiej dać odpowiedź.

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Sprawiedliwości, y opinii Deputacyi Moratoryjnej Kaliskiej, udecydowano wydać instrument moratorii U. Stanisławowi Myszkowskiemu z Gostyczyny.

Zalecono Directorium Generalnemu, ażeby na jutrzejszą sesyą podało obraz czynności swoich w czasie niebytności w stolicy Komisyi, y dla wprowadzenia jej w ciąg interesów krajowych dokładną o odbytych, y do rezolucyi pozostałych podań y przełożeń na tejże jutrzejszej sesyi uczyniło informacyą.

Nadeszły list od JW. Marszałka Davoust, wzywający Komisyą do wysłania Kommissarzów do rozgraniczenia Xięstwa Warszawskiego z Królestwem Pruskim, przeczytany został. Osądziła Komisya, iż bez wiedzy Króla JMci do tego przystąpić nie może; udecydowano zatym przesłać w kopii list ten JWW. Delegowanym do Drezna, z zaleceniem przełożenia N. Panu tej okoliczności. Do JW. zaś Marszałka Davoust, odpisać z podziękowaniem za troskliwe o dobro kraju rady Jego postanowiono.

Gdy po skończonej kampanii, y po powrocie wojsk narodowych w głąbsz kraju, wypaść może potrzeba nowego ich oporządzenia, y przyzwoitego ubrania, zalecono JO. X. Dyrektorowi Wojny, ażeby dla wprowadzenia jednostajności w ubraniu y wszelkich rekwizytach, rozesłał do każdej Legii wizerunki czyli modele tych wojskowych oporzą-

[1]) Ob alleg. l. 196.

dzeń y mundurów, y Generałom Dywizyi zalecił, iżby się do tych modelów stosowali.

Oświadczyła Komisya w rezolucyi do JO. X. Dyrektora Wojny oczekiwanie swoje na zdanie sprawy względem poleconej decyzyą swoją pod dniem 29 Lipca wydaną, niezwłocznej dyslokacyi wojska, zalecając przytym, iżby tenże JO. X. Dyrektor podał dokładny raport względem stanu, liczby głów, y wszelkich potrzeb każdej z Legiów Wojsko Narodowe składających.

JW. Dembowski Prezes Administracyi Skarbowej składa zwykły raport kassowy.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych wydaje Komisya assygnacyą do Skarbu na 3.600 złt., na koszt transportu magazynów zbożowych y furażowych z Wrocławka y Płocka do Warszawy y Sochaczewa.

Równie na przełożenie tegoż JW. Dyrektora wsparte podaniem do niego żądania od JO. X. Dyrektora Wojny, zalecono Dyrekcyi Skarbowej wydać za rekwizycyą JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych potrzebną kwotę pieniężną na zakupienie 100 garcy octu, y 50 garcy wódki, dla wojska narodowego pod Marymontem obozującego, w celu zapobieżenia zagrażającym chorobom.

Niektóre przełożenia brevi manu odesłaniem do JW. Dyrektorów wyekspedyowane zostały, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano.

Sesya na po obiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 219.

Dnia 13 Sierpnia po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Odebrane od JP. Vincent sześć listów przeczytane y do pióra oddane zostały. Osądzono za rzecz potrzebną listy te w kopiach przesłać JWW. Delegowanym do Drezna przez dzisiejszą sztafetę.

Ułożone listy do X. de Neuchatel Ministra Wojny, y do JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret względem armat od

N. Cesarza darowanych, do JW. Marszałka Davoust odpowiedni na odebrany od niego dnia dzisiejszego, względem wysłania Kommissarzów do rozgraniczenia z Prusami, y do JWW. Delegowanych do Drezna[1]), przyjęte jako są w minutach u pióra, podpisane, y do niezwłocznej przez sztafetę expedycyi oddane zostały.

Po przeczytaniu nadesłanej od JO. X. Dyrektora Wojny, na zalecenie dzisiaj Mu dane, podania dokładnego rapportu o stanie wojska Narodowego, odpowiedzi, w której wyraża, iż dla niezłożonych raportów od Generała Dywizyi Zaiączka o Legii drugiej, żadnej względem niej informacyi dać nie może, Komisya przez rezolucyą in actis, zaleciła temuż JP. Generałowi Zaiączkowi, ażeby przez dokładny o swojej Legii na ręce X. Dyrektora Wojny rapport uzupełnił potrzebną o stanie całego wojska wiadomość.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 220.

Dnia 14 Sierpnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Po naradzeniu się Komisyi względem przedsięwzięcia szrodków, jakiemiby dojść do wiadomości dokładnej o stanie wojska, liczby głów, y wszelkich rachunków wojskowych, przystąpiono do powtórnego czytania wczoraj odebranych listów od JP. Vincent, celem deliberacyi nad zawartemi w nich ważnemi materyami.

W skutku danego wczoraj zalecenia, przybywa na posiedzenie Directorium Generalne. JW. Łubieński Dyrektor Sprawiedliwości y Prezes Directorii, w czytanej przemowie wystawił dokładny, choć w krótkości zebrany, obraz czynności Directorii w czasie jego zastępstwa. Odwołując się co do szczegółów wszelkich do akt, złożył tylko wypis assygnacyi wydanych do Skarbu, okazujący ilość wyexpensowanej na nieuchronne wydatki summy, mimo której podług złożonych rapportów kassowych summa pozostałości

[1]) Por. Henryk Konic. Materyały... str. 2—3.

w Skarbie większa jest nierównie, niżeli ją Directorium zastało. Rapport ten JW. Prezesa Directorii do akt oddany. JW. Prezes oświadczywszy podziękowanie Directorium za gorliwe y pracowite jego czynności, wezwał do roztrząsania materyi w listach JP. Vincent wskazanych. Po których powtórzonym przeczytaniu, Komisya, przez rezolucyą in actis, przy przesłaniu w kopiach czterech z tych listów, zaleciła JWW. Dyrektorom, ażeby każdy z nich respective Wydziałów swoich przystąpił do uskutecznienia zawartych w tychże listach przełożeń y żądań JP. Vincent za znoszeniem się ciągłym w każdym z tych przedmiotów z tymże JP. Kommissarzem Cesarskim. Zalecono nadto, ażeby względem postępków w poruczonych niniejszą rezolucyą czynnościach JWW. Dyrektorowie rapporta Komisyi podawać nieomieszkali.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych czytał list JP. Vincent skarżącego się na Izbę Administracyi Departamentu Poznańskiego, o trudności czynione w oddaniu starostwa Prze(z)deckiego Marszałkowi Victor. List ten adresowany był do Directorium, że zaś nadszedł w czasie już bytności Komisyi w Warszawie, sądził JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych potrzebą przedstawić go Komisyi, równie jako y projective ułożony przez siebie JP. Vincent odpis.

Zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby w odpowiedzi na przełożenie Izby Administracyi Kaliskiej w Dreznie Komisyi doszłe, y zawierające troskliwość jej względem odpadnienia Powiatów Lelowskiego y Siewierskiego od Krajów naszych, pod tytułem Nowego Szląska w Traktacie Tylżyńskim Królowi Pruskiemu odstąpionego, odpisał, iż gdy to odstąpienie Nowego Szląska z nieporozumienia nastąpiło, ma Komisya powody najmocniejsze mniemania, iż ta omyłka przez późniejsze umowy poprawiona będzie. Tymczasem zaś wskutku urzędowych od Władz Francuzkich do Komisyi uczynionych wezwań, mieć chce, ażeby wszelkie urządzenia w tychże powiatach tak, jak było dotąd, ściśle zachowane były, y zwierzchność

władz przyzwoitych do tychże powiatów rozciągniętą być nie przestała.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, zalecono Administracyi Skarbowej, ażeby za dostarczone furaże dla wojska Polskiego Liwrantce Jakubowiczowey summę złt. 31.902 gr. 20 za jej kwitem z Skarbu Publicznego wypłaciła.

Udecydowano zjechać się dnia jutrzejszego na miejsce posiedzeń o godzinie 9 rano, aby ztąd ruszyć do kościoła Świętokrzyskiego na Te Deum, odprawić się mającego z powodu urodzin N. Cesarza y Króla. Ofiarowaną muzykę na tę uroczystość przez JP. Elsnera Dyrektora Orkiestry Teatru Narodowego Komisya mile przyjęła, y to mu oświadczyć Sekretarzowi poleciła.

Sesya na poniedziałek solwowana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 221.

Dnia 17 Sierpnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Prezes składa list JP. Tadeusza Mostowskiego Kasztelana z Paryża de 4 Julij do siebie pisany, w którym oświadcza, iż ofiarowanego urzędu Dyrektora Skarbu dla słabości zdrowia przyjąć nie może. List ten do akt oddany.

Doniósł JW. Prezes, iż JP. Marszałek Davoust, któremu wszelkiego wojska w kraju naszym pozostałego komenda od N. Cesarza jest powierzona, skoro tu wczoraj przyjechał, był u JW. Prezesa z oświadczeniem najprzychylniejszych dla kraju naszego chęci. Osądzono rzeczą przyzwoitą, ażeby Komisya in corpore wizytę mu dziś oddała.

Ułożony przez JW. Konsyliarza Sobolewskiego odpis na sześć listów JP. Vincent na dniu przedonegdajszym odebranych, przeczytany, przyjęty jako jest w minucie u pióra, y do expedycyi polecony.

Przystąpiono do czytania nadeszłych czterech listów od JP. Vincent w materyi uskuteczniania Dekretów Cesarskich Dobra Narodowe Generałom prze-

znaczających. Listy te do pióra złożone, odpisy zaś podług podanych myśli JW. Konsyliarzowi Sobolewskiemu wygotować polecono.

Mając wzgląd na wycieńczony stan Departamentu Płockiego, y nie widząc przy zwróconym pokoju, y przy spodziewanym dostatecznym wojska komplecie, tak nagłej potrzeby wybierania rekruta, y uzupełnienia organizacyi Pospolitego Ruszenia, zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych y JO. X. Dyrektorowi Wojny, ażeby zniósłszy się z sobą wydali potrzebne do Izby Administracyi Departamentu Płockiego dyspozycye, iżby to wybieranie rekruta y dopełnienie Organizacyi Pospolitego Ruszenia w tymże Departamencie do dalszego czasu zawieszone zostało.

Zalecono JO. X. Dyrektorowi Wojny, ażeby dla tym większego zapewnienia posiedzicielstwa powiatów Siewierskiego y Lelowskiego, y z powodu ulżenia innym okolicom, komendę z wojska Narodowego do tychże powiatów wysłał.

Przywołanemu JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych komunikowane zostały listy JP. Vincent w celu zasięgnienia jego opinii.

Tenże JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych donosi, iż wojsko Francuzkie już nie w barakach, ale w koszarach stać będzie. Przedstawia listy od JP. Chambon Generalnego Ordonatora, z uwiadomieniem o magazynach, które w różnych miejscach podług wyszczególniającej specyfikacyi pozostały, y o ilości potrzebnej jeszcze oprócz tego zboża, wołów i furażów dla wojska pod komendą Marszałka Davoust w Xięstwie Warszawskiem pozostającego, dostarczyć się mających. Materya ta była przedmiotem deliberacyi Komisyi.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych wydana do Skarbu assygnacya na summę 9.487 gr. 15 na reparacyą y oporządzenie Pałacu Rządowego, Brilowskim zwanego, na mieszkanie JW. Marszałka Davoust przeznaczonego.

Nadeszłe raporta p. N-mi 18. 19. y 20 od Pełnomocników do Departamentu Białostockiego wysłanych przeczytane zostały.

Z tych dwa do akt, trzeci N. 20 do Dyrektora Spraw Wewnętrznych końcem dania opinii odesłano.

Przysłany znowu od JP. Vincent list z przełożeniem względem Instytutu Kadetów w Chełmnie przeczytany y do pióra oddany, y odpis do wygotowania zalecony.

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Policyi, ażeby z powodu zarazy bydła w Departamencie Płockim, które włościanie tameczni za pokarm używając, na niebezpieczeństwo chorób wystawują się, dotychczasowi kreisfizycy y chirurgowie, którzy jedynie temu zaradzić przez swą staranność mogą, utrzymanemi y płaconemi zostali, postanowiono, ażeby JWW. Dyrektorowie Spraw Wewnętrznych y Policyi upoważnili Izbę Administracyi Departamentu Płockiego do utrzymywania tymczasowo, aż do ustanowienia Collegium Medicum, teraźniejszych Kreisfizyków y Chirurgów w swym Departamencie, y onychże podług etatu zeszłego rządu opłacania.

Z przybyłym na posiedzenie JO. X. Dyrektorem Wojny naradzała się Komisya względem sposobu doskonałej lustracyi wojska, a na jego przełożenie zaleciła Dyrekcyi Skarbowej, ażeby ta złt. 4.000 na druk regulaminu wojskowego y sztych tabell ewolucyi wojennych sposobem awansu wypłaciła.

Sesya na po obiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 222.

Dnia 17 Sierpnia po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zgromadzona Komisya po powrocie z wizyty od JW. Marszałka Davoust, który ponowiwszy przychylne jako Polak z possessyi swej oświadczenie, zapowiedział bytność swoją na posiedzeniu Komisyi w dniu jutrzejszym dla wspólnego w interesach publicznych naradzenia się, przywołany został JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, y z nim deliberowano względem wyznaczenia Kommissarzów do rozgraniczenia Xięstwa Warszawskiego z Królestwem Pruskim,

do których wysłania na wezwanie JW. Marszałka Davoust Komisya zniewoloną się być widzi z powodu, iż Marszałek Soult, który to rozgraniczenie od N. Cesarza ma zlecone, zwłaszcza że Kommissarze Pruscy już zjechali, nie chce dłużej jak tylko do 20 praesentis z przedsięwzięciem dzieła oczekiwać, a sprawiedliwa jest obawa, ażeby kraj przez nieprzytomność Kommissarzów Polskich uszczerbku jakiego nie doznał.

Na pięć listów JP. Vincent dziś rano odebranych ułożona odpowiedź, jako jest w minucie u pióra. przyjęta, y do expedycyi oddana.

Z powodu tych listów zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych: 1° ażeby starał się przełożyć JP. Kommissarzowi Cesarskiemu, iż Starostwo Rożańskie zawsze było oddzielne, y nigdy do Xięstwa Sieluńskiego nie należało, 2° ażeby względem wydania Starostwa Prze(z)deckiego Marszałkowi Victor przez N. Cesarza darowanego porozumiał się z JP. Vincent, końcem załatwienia jak najdogodniejszego w wszelkich względach tej okoliczności, 3° Ażeby Dekret N. Cesarza y Króla Dobra Narodowe JPP. Generałom Dywizyi Zaiączkowi y Dąbrowskiemu intraty czystej 50 tysięcy franków przynoszące wyznaczający, do skutku przywieść jak najprędzej starał się.

Przywołanemu JO. X. Stanisławowi Jabłonowskiemu proponował JW. Prezes w imieniu Komisyi, ażeby się podjął być Kommissarzem do rozgraniczenia Xięstwa Warszawskiego z Państwem Pruskim. Winną wdzięczność za ten dowód zaufania Komisyi oświadczywszy, upraszał Xiąże o czas namysłu do dnia jutrzejszego.

List od JW. Gubernatora Gouvion z pożegnaniem w podchlebnych dla Rządu ułożony wyrazach przeczytany y do pióra oddany, z zaleceniem wygotowania grzecznego odpisu.

List od JP. Wrede Generała Bawarskiego, z prośbą przyspieszenia sprawy JP. Holtner Oberstleytnanta z JP. Mieszkowskim przeczytany, y do JW. Dyrektora Sprawiedliwości z zaleceniem przyspieszenia tego interesu odesłany został.

Memoryały niektóre, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, odesłaniem do JWW. Dyrektorów zrezolwowane zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 223.

Dnia 18 Sierpnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JO. X-że Stanisław Jabłonowski przypuszczony do sali posiedzeń oświadcza, iż na bok wszelkie osobiste względy odkładając, z chęcią się podejmuje proponowanej mu wczoraj funkcyi Kommissarza do rozgraniczenia Xięstwa Warszawskiego z Królestwem Pruskim. W skutku więc wczorajszej swojej decyzyi Komisya nominuje tego X. Stanisława Jabłonowskiego Generała Leytnanta, y JP. Franciszka Twarowskiego Konsyliarza Izby Administracyi Departamentu Płockiego Kommissarzami swemi, którzyby przy rozgraniczeniu Xięstwa Warszawskiego z Królestwem Pruskim całości granic Kraju przestrzegali.

Z przywołanemi JW. Dyrektorem Spraw Wewnętrznych, y JP. Twarowskim nominowanym Kommissarzem, zatrudnia się Komisya wyszukiwaniem y udeterminowaniem, stosownie do obmowy Traktatu Tilżyńskiego, prawdziwych granic od tej ściany Królestwa Pruskiego dotykającej.

Odpisy na wczorajsze listy JP. Generała Bawarskiego Wrede w języku niemieckim, y W. Gubernatora Gouvion przez JW. Prezesa podpisane, y do expedycyi polecone.

Około południa przybywa na posiedzenie JW. Marszałek Davoust wraz z JP. Vincent, wprowadzony przez JWW. Dyrektorów, a u drzwi sali przez JWW. Działyńskiego y Sobolewskiego Członków Komisyi przyjęty. Po zwykłym przywitaniu, JW. Marszałek zasiadłszy przygotowane po prawej stronie JW. Prezesa miejsce, zaczął konferencyą od powtórzenia żądania, ażeby Komisya wysłała Kommissarzów do rozgraniczenia z Prussami, ponawiając tłomaczenie powodów, które do tego skłonić powinny. Odpowiedział JW. Prezes, iż na pierwszą w tej mierze uczynioną propozycyę Komisya, nie sądząc się w możności zadosyć jej uczynienia, przesłała rzecz całą do przedstawienia N. Panu w Dreznie; gdy teraz zniewolona nagłością okoliczności, przechyla się do żądania JW. Marszałka, y już tych Kommissarzów nominowała, prosi, ażeby

dla usprawiedliwienia swego przed Królem JM. wezwanie do tego kroku na piśmie z wystawieniem nagłości potrzeby było jej podane. Oświadczył JW. Marszałek, iż JP. Vincent poda w tej mierze urzędową Notę, która, rozumie, będzie dostateczną do uspokojenia troskliwości Komisyi. Wniósł potym JW. Marszałek kwestyą względem ustanowienia drogi militarnej łączącej Saxonią z Xięstwem Warszawskim, czynność, która równie od N. Cesarza Marszałkowi Soult jest polecona. Na przełożenie Komisyi, iż do tej czynności żadnym sposobem mięszać się bez woli N. Króla jej nie wypada, żądał, ażeby przynajmniej Kommissarze opatrzeni byli instrukcyą, którąby ich postawiła w stanie dania informacyi względem tej drogi. W ciągu tej rozmowy nieomieszkała Komisya przekładać potrzebę obu krajów, tak Saxonii, jako y Xięstwa Warszawskiego, ażeby ta droga militarna była razem wolną od wszelkich komunikacyi handlowych. Przy okazywaniu granic Xięstwa Warszawskiego, gdy przyszło do tej części, która Nowym Szlązkiem przezwana, wyrazami Traktatu Tilżyńskiego Królowi Pruskiemu jest oddana, ponowił JW. Marszałek zapewnienie, iż ta część przy kraju naszym pozostanie, a po odebranym uwiadomieniu, iż jest zawsze w naszej posesyi, oświadczył, iż dla większego zabezpieczenia poszle tam Kommendę Francuzką. Radził, ażeby Komisya wysłała niezwłocznie do Marszałka Soult z uwiadomieniem o nominowaniu Kommissarzy, y z prośbą wstrzymania czynności rozgraniczenia aż do ich przybycia, do której expedycyi y swój list przyłączy. Za wskazaniem potym JP. Marszałka, JP. Vincent ponowił żądanie, ażeby podany mu był etat wszelkich summ, efektów, aktów, papierów, planów etc. przez Króla Pruskiego zabranych, końcem żądania ich zwrotu, od nastąpienia którego ewakuacya kraju między Passargą y Wisłą położonego, podług zawartej z Królem Pruskim Konwencyi zawisła. W odpowiedzi na to żądanie, przytomni JWW. Dyrektorowie oświadczyli: Sprawiedliwości iż co się tycze aktów Jurydycznych, summ y effektów zabranych z Departamentów Warszawskiego, Poznańskiego, Kaliskiego, y Bydgowskiego, tych etat ma zupełnie gotowy, z Departamentu Płockiego wkrótce także wygotowane mieć się spodziewa, lecz z Departamentu Białłostockiego, z po-

wodu odpadnięcia miasta Białłegostoku do Rossyi, nie tak prędko mieć może, gdyż dopiero wysłać trzeba w część do kraju naszego przypadłą umocowanych do zbierania y powzięcia w szczególnych miejscach o tym wiadomości. JW. Dyrektor Wewnętrzny: że co się tycze akt Kameralnych posłał do Izb Administracyjnych potrzebne zalecenia, y wkrótce spodziewa się nadesłania dostatecznych informacyi. JO. X. Dyrektor Wojny iż co się tycze arsenałów y rzeczy wojennych, o tych zabraniu przez Króla Pruskiego żadnej powziąć wiadomości nie jest w stanie. Przystąpił potym za wezwaniem JW. Marszałka JP. Vincent do spisania punktów roztrząsanych. Dalej proponował JW. Marszałek, ażeby dla zapobieżenia wszelkim nieporządkom y nieprzyzwoitościom, w części kraju do Xięstwa Warszawskiego przypadłych wysłani byli Kommissarze do uorganizowania, y do sprostowania uprzedzeń, jakieby władze Francuzkie tam powziąć mogły. Odpowiedziano, iż co się tycze części Departamentu Białostockiego, już są w tym celu wysłani Pełnomocnicy, a co się tycze części Departamentu Kwidzyńskiego dawnego Województwa Chełmińskiego, urządzeniem onego niezwłocznie się Komisya zatrudni. Przystąpił nakoniec JW. Marszałek do przełożenia potrzeby dostarczenia żywności y furażów dla wojska, uorganizowania Lazaretów, transportów, oraz wszelkich potrzeb wojskowych. Rzucone względem tego myśli swoje czytał, podając je za materyą deliberacyi Komisyi. Jakoż materya ta długiego roztrząsania była przedmiotem. Zapewniał JP. Marszałek, iż ma zapas żywności, który co do mięsa do końca przyszłego miesiąca, spodziewa się, wystarczy, a co się tycze mąki y zboża daleko dłużej. Że jednak nie mógł być zupełnie pewnym, jeżeli co się tycze mięsa, nie doświadczy zawodu, zwłaszcza, że z kilku tysięcy sztuk bydła z Pruss prowadzonego, dla upałów y zarazy ledwo część tylko dojdzie, zalecał wczesne staranie względem tego artykułu. A właśnie względem niego największe okazują się trudności. Niedostatek bydła w kraju przymusza do sprowadzania go za gotowe pieniądze z zagranicy, a wycieńczenie Skarbu żadnego funduszu nie wystawia. Po przebieżeniu różnych sposobów wynalezienia tego funduszu, sposobów, które się niedostatecznemi okazały, rzekł JP. Marszałek, iż w tej mierze Król

JMć Saski do pomocy Krajowi jest obowiązany. Wreszcie oświadczył, iż w chęci przyniesienia ulgi krajowi, którego stał się obywatelem, prosić będzie N. Cesarza, ażeby oprócz zwyczajnego żołdu dla wojska, na potrzeby jego, w których y awans kładł na kupno wołów, wyznaczył 250 do 300-stu tysięcy franków na miesiąc funduszu. Że jednak rezolucya w tej mierze Cesarska nie tak prędko przyjść może, a potrzeba może być gwałtowna, zachęcał do szukania wszelkich szrodków zapewnienia dostarczeń wołów dla wojska. W celu naradzenia się tak względem żywności, jako y innych potrzeb, y urządzeń wojska krajowego wezwał na ciągłe konferencye JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych y JO. X. Dyrektora Wojennego, w pomieszkaniu tego ostatniego odprawiać się mające. Doniósł, iż się spodziewa, że 80 sztuk armat dla kraju naszego przez N. Cesarza przeznaczone wkrótce będą oddane. Oprócz tego wszelkie twierdze y miejsca oszańcowane w przyzwoitą artylleryą y amunicyą opatrzone będą. Starał się uspokoić troskliwość Komisyi w przypadku, gdyby to opatrzenie na rachunek kraju było położone. Przy końcu ponowił równie, jako y JP. Vincent, przełożenie, ażeby Rząd wydanie Dóbr Narodowych przez Dekreta Cesarskie Generałom Dywizyi Zaiączkowi y Dąbrowskiemu przeznaczonych przyspieszył. Odpowiedziano, iż Komisya w nieodmiennej chęci uskutecznienia woli Cesarskiej już w tej mierze potrzebne do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych wydała zalecenie.

Po odprowadzeniu równym, jak y przy wnijściu, sposobem JW. Marszałka, sesya do godziny czwartej po południu trwająca, na godzinę szóstą wieczorną solwowana została.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 224.

Dnia 18 Sierpnia po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Deliberuje Komisya nad sposobem dostarczenia ży-

wności tak dla wojska Francuzkiego jak y Narodowego. W czym podanie swych myśli JW. Wybicki oświadcza.

Ułożony instrument dla JPP. Kommissarzów do rozgraniczenia, przeczytany y przyjęty, jako jest in actis[1]).

Równie wygotowany list do JWW. Delegowanych w Dreznie, jako jest w minucie u pióra, przeczytany y approbowany, a expedycya onego przez sztafetę do dnia jutrzejszego wstrzymana[2]).

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości wydana assygnacya do Skarbu na 3.000 złt., na koszt podróży dla JPP. Woznickiego y Wróbla Fiskała Kameralnego wyznaczonych przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości y wysłać się mających do części Departamentu Białostockiego dla zrobienia oddziału aktów hypotecznych, Sądowych y Tranzakcyjnych, oraz dla wywiezienia tych, które do Kraju Xięstwu Warszawskiemu przypadłego należą, niemniej dla zrobienia podobnegoż oddziału co do depozytowych kapitałów y effektów.

Także na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, upoważniła Go Komisya, ażeby ustanowił tymczasowo Sąd Ziemiański w Chełmnie, lub też żeby oddział od Sądu Appellacyjnego Bydgowskiego tam natychmiast zesłał, końcem, żeby tameczni obywatele mogli mieć prędko wymierzoną sobie sprawiedliwość y zapobiedz nadużyciom zdarzyć się mogącym.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 225.

Dnia 19 Sierpnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

W przytomności JWW. X. Stanisława Jabłonowskiego y Franciszka Twarowskiego nominowanych do rozgraniczenia Kommissarzy, układa Komisya instrukcyą,

---

[1]) Ob. alleg. l. 197.

[2]) Por. Konic. Materyały str. 3—7.

która, jako jest in actis, została im wydana, jako prawidło do postępowania w poleconej im czynności [1]).

Zapowiedziany na wczorajszej sesyi nadszedł list czyli nota JP. Vincent, z ponowieniem żądania, ażeby wysłano Kommissarzy do rozgraniczenia Xięstwa Warszawskiego z Królestwem Pruskim, przeczytany y do pióra oddany.

Stosownie do żądania JP. Marszałka Davoust, napisany list do Marszałka Soult z doniesieniem o wyznaczeniu Kommissarzy do rozgraniczenia, y z prośbą, ażeby czynności wstrzymał aż do ich przybycia, do niezwłocznej przez sztafetę do Elbląga expedycyi polecony został.

Gdy w tym sposobie poprzednicze czynności uzupełnione zostały, udecydowaną na dniu wczorajszym expedycyą do Drezna niebawnie przez sztafetę wyprawić zalecono.

Na przełożenie Dyrekcyi Skarbowej, przez wzgląd na biedny stan i nędzę Paulińskiego, skonfiskowany mu na granicy worek z miedzią wydać zalecono, jako obszerniej w rezolucyi in actis.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrzych, z powodu rekwizycyi JP. Ordonatora Chambon o opatrzenie Lazaretów Francuskich w potrzebne wino zaszłej, upoważniła Komisya rezolucyą in actis tegoż JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, ażeby zawarł kontrakt o dostarczenie 60 beczek wina; Administracyi zaś Skarbowej zleciła, ażeby kwotę pieniężną, jaka się na to wino okaże potrzebną, za rekwizycyą JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych sposobem awansu wypłaciła.

Z powodu przedstawionej przez JW. Marszałka Davoust koniecznej potrzeby dostarczenia dla wojsk żywności y furażów, na przełożenie Dyrekcyi Skarbowej, zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby stosownie do uchwały pod d. 6 Lipca, na takowy liwerunek w Departamentach, w których wojsko konsystować będzie, publiczną licytacyą przez gazety natychmiast ogłosił, y za dostateczną kaucyą, Antreprenerów taniej dostarczać podejmujących się, przyimać Izbom Administracyjnym przepisał. Takowych li-

[1]) Ob. alleg. l. 198.

cytacyi w każdym Departamencie konsystencyą wojska znoszącym urządzenie dokładne y spieszne Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych poruczono.

Gdy Administracya Skarbu w przełożeniu Komisyi uczynionym ważne przyczyny odmienienia wydanego przez JW. Dyrektora Zastępcę Skarbowego d. 26 Marca r. b. obwieszczenia przedstawiła, a z tych Komisya o potrzebie tej zmiany przekonała się, przeto odmienione na oszukujących Skarb Publiczny tajemną rzezią kary, wedle uczynionego przez Administracyą Skarbu, na opłatę dziesięciorakiego podatku od rzezi ustanowienia potwierdziła, y oneż w exekucyi trzymać zaleciła.

Z powodu żądanej przez JP. Vincent z Komisyą namowy, sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 226.

Dnia 19 Sierpnia po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przybyły na sesyą JP. Vincent Kommissarz Cesarski przekładał 1-o iż dobra przez N. Cesarza rozdarowane, ciężaru w opłacie kompetencyi znosić nie powinny. Zasadzał się JP. Vincent w zdaniu swoim na dwóch fundamentach: najprzód że w aktach Cesarskich darowizny są proste, y bez żadnych warunków; powtóre, że przez Traktat Tilżyński wszelkie należytości Duchowne, Wojskowe y Cywilne na ciężar Rządów, którym kraje w podziale przypadają, są włożone, zatym y kompetencye, które są należytością Duchowną, nie właściciele dóbr, ale Rząd opłacać powinien. Odpowiedziano, iż chociaż w akcie darowizny niemasz żadnego warunku, supponować jednak należy, iż ta darowizna stosownie do praw krajowych nastąpiła. Gdy zaś niezaprzeczone prawo do dóbr przywięzuje kompetencye, y ogólna reguła prawa stanowi, że kto dobra posiada, y ciężary ich znosić powinien, sądzi Komisya, iż opłata kompetencyi przy dobrach zostać ma. Co do Traktatu rozumie Komisya, iż artykuł cytowany cale do tego przypadku nie jest stosowny. Na poparcie zdania swego nieomieszkała Komisya liczne przytaczać powody, lecz gdy temi

JP. Vincent przekonać się nie chciał, stanęło na tym, ażeby N. Cesarz wątpliwość rozstrzygnął. Upraszano, ażeby JP. Vincent N. Cesarzowi doniósł, iż w przestrzeganiu całości Skarbu Publicznego jedynie troskliwa Komisya, w winnej woli Cesarskiej uległości, wyroku Jego w tej mierze oczekiwać będzie, nim zaś ten nastąpi, zgodzono się, ażeby Donataryusze byli wprowadzeni, y Titulus Possessionis na ich imię wydany, z ostrzeżeniem czyli protestacyą w hypotece pretensyi względem kompetencyi.

2-o. Na przełożenie JP. Vincent uciążliwej y wysokiej taxy papieru stęplowanego, pretendowanej od Donataryuszów, oświadczyła Komisya, iż poda JP. Vincent ilość kwoty, która wypadnie z taxy tego papieru stęplowanego.

3-o. Co do summ należących się Dzierżawcom za reparacye w dobrach, po wzajemnych z jednej y drugiej strony przytaczanych racyi roztrząśnieniu, kto ma je płacić, czyli nowi possessorowie, czyli Skarb publiczny, udecydowano, ażeby y ta kwestya do rezolwowania N. Cesarzowi była oddana.

4-o. Co się tycze opłaty podatku 24 grosza z dóbr darowanych, JP. Vincent przyznał, gruntownemi przyczynami przełożonemi mu przekonany, iż ten podatek nowi dziedzice znosić powinni.

5-o. Co do utrzymania przy possessyi dzierżawców w dobrach darowanych zgodzono się na tę zasadę: iż warunki kontraktu są utrzymane, nowym jednak dziedzicom zostawuje się wolność odebrania possessyi, pod kondycyą bonifikowania dzierżawców, postępując w tym podług formy y przepisów prawa.

6-o. Przyznano, iż nowym właścicielom służy prawo poszukiwania tego wszystkiego, coby jeszcze do darowizny podług Dekretu Cesarskiego należało, a coby przy braniu possessyi było zatajono.

7-o. Względem kwestyi Xięstwa Siewierskiego y oddać się mających Dóbr Narodowych w tymże Xięstwie JW. Marszałkowi Lannes, oświadczył JP. Vincent, iż odda Komisyi extrakt listu JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, rozkaz w tym Cesarski zawierającego.

Podane były przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych

następujące kwestye: 1-o do kogo prawo kollacyi beneficyów duchownych w dobrach darowanych ma należeć? 2-o Wójtostw w Xięstwie Łowickim rozdanie przy kim ma pozostać? Zgodzono się co do pierwszego, iż kollacya, jeżeli była Juris Regalis, przy Królu Saskim, jeżeli prawem do własności dóbr przywiązanym, przy nowych dziedzicach pozostanie. Co do Wójtostw w Xięstwie Łowickim, nowy właściciel Xięstwa Łowickiego własności ich przywłaszczać nie może, ale rozdanictwo tych wójtostw do niego należy.

Przy kończącej się sesyi nadszedł kuryer z Drezna. Przywieziona przez niego depesza N-o 3 od JWW. Delegowanych przeczytana y do pióra oddana została [1]). Przyszła przez tegoż expedycya do JW. Prezesa, to jest list JW. Ministra Bose oznajmujący o nominacyi JW. Prezesa za Kommissarza do odebrania Xięstwa Warszawskiego w Imieniu Króla Saskiego, od Kommissarza Cesarskiego, którym JP. Generalny Intendent Daru jest mianowany, reskrypt N. Króla nominujący JW. Prezesa tym Kommisarzem, y kopia listu JW. Daru do JP. Bose w odpowiedzi na uczynione mu oznajmienie o tej nominacyi. Udzielone Komisyi przez JW. Prezesa te wiadomości, powszechną wszystkich napełniły radością, najszczególniej z powodu, że czyn tak ważny dla kraju Jemu powierzony został.

Wydana assygnacya do Skarbu Publicznego na złp. 18.000 za kwitem X. Stanisława Jabłonowskiego wypłacić się ma na expens podróży, y zapłatę officyalistów y inżynierów do czynności rozgraniczenia użyć się mających.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 227.

Dnia 20 Sierpnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przywołanemu JW. Dembowskiemu Prezesowi Dyrekcyi Skarbowej zalecono ustnie, ażeby wygotował y podał Komisyi

---

[1]) Por. Konic. Materyały, str. 7—8.

wypis taxy stęplowej podług praw Polskich y podług praw Pruskich, z wyszczególnieniem, wiele na którego z Donataryuszów zapłacić wypadnie.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawił mappę od JW. Marszałka Davoust użyczoną, w której już granica Xięstwa Warszawskiego od Prus y od Rossyi jest oznaczona.

Przypuszczony do sali posiedzeń JO. X. Stanisław Jabłonowski nominowany komisarz do rozgraniczenia z Prussami przekładał, iż w instrumencie mu wydanym umocowania od N. Króla Saskiego niemasz wyrażonego. Odpowiedziano, iż Komisya, nie mając go sama do tej czynności, nie może go komu innemu udzielać, y że wysłanie Kommissarzy ma tylko zamiar, ażeby wspólnie y przy JW. Marszałku Soult całość granic była strzeżona.

Nadeszłe raporta JWW. Pełnomocników Białłostockich od N-u 21 do N-u 28 przeczytane, y stosownie do materyi w nich zawartych do JWW. Dyrektorów odesłane zostały. O czym przez rezolucyą in actis Pełnomocnikom doniesiono, wzywając ich, ażeby odtąd w przełożeniach swoich dla przyspieszenia biegu interesów do JWW. Dyrektorów prosto udawali się. Zalecono przytym tymże Pełnomocnikom, ażeby całości lasów w Dobrach Narodowych przestrzegali, obsadzenie miejsc leśnych podług ogólnej Komisyi uchwały, o której od JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych będą uwiadomieni, uskutecznili, nakoniec urządzenie części Departamentu Białłostockiego ponad Niemnem położonego przyspieszyć starali się.

Po zrezolwowaniu niektórych memoryałów, jako jest w dzienniku expedycyjnym zapisano, przystąpiła Komisya do przejrzenia zaległych podań y przełożeń JWW. Dyrektorów, z których znaczna liczba, jako już rezolucyi nie wymagające, ad acta złożone zostały. Z tych zaś, które ad resolvendum przypadły, na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości y stosownie do opinii Deputacyi Moratoryjnej Kaliskiej, udecydowała Komisya wydać instrument Moratorii Starozakonnemu Hermann Fabisz Bloch; powtóre przez wzgląd na pracę murgrabiego Collegium Pojezuickiego Bartels na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, uwolniła go Komisya od zapłacenia 50 talarów do kassy Zamkowej komornego, za przynajęte przez

niego mieszkanie do wyznaczonej mu stancyi. Dalsze zaległości roztrząsanie do następujących sesyi odłożono.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 228.

Dnia 21 Sierpnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Na odebrany od JWW. Delegowanych z Drezna dnia onegdajszego list, ułożony odpis, przeczytany, przyjęty jako jest w minucie u pióra. y do expedycyi przez powracać mającego kuryera zalecony [1]).

---

[1]) Por. Konic. Materyały str. 8—10. List Małachowskiego do Hr. Bosego z 21 Sierpnia 1807 przesłany przy tej okazyi brzmiał jak następuje:

S. E. M-r le C-te de Bose Ministre des relations extérieures de S. M. le Roi de Saxe á Dresde.

Monsieur le Comte. J'ai reçu la lettre du 15 du courant que V. E. m'a fait l'honneur de m'adresser avec le plein pouvoir pour recevoir la remise du Duché de Varsovie dont il a plû à S. M. de me revêtir, ainsi que la copie de la lettre écrite à V. E. par M-r l'Intendant Général Daru au sujet de la route militaire et de la Nouvelle Silésie. Il m'est bien agréable de tenir par la voye de V. E. un gage aussi précieux de la confiance dont S. M. daigne m'honorer. Veuillez bien, Monsieur le Comte, porter aux pieds du trône de S. M. l'hommage de la plus vive reconnaissance que m'inspire cette nouvelle marque des bontés de S. M. dont je m'efforcerai de me rendre digne en redoublant de zèle & de dévoument pour Son service, et en remplissant ses ordres avec la plus scrupuleuse exactitude.

J'attendrai conformément à ce que V. E. me fait l'honneur de me marquer, l'arrivée de Monsieur l'Intendant Général Daru à Varsovie, pour me concerter avec lui sur la manière dont se fera la remise du Duché de Varsovie. Comme il parait par la lettre de V. E. que c'est la convention conclue à Dresde le 22 Juillet qui doit servir de base à cette opération, je prierais V. E. de vouloir bien me communiquer un extrait des articles de la dite convention qui peuvent y avoir rapport.

La Commission de Gouvernement cédant aux instances réitérées de M-r le Maréchal Davoust & de M. Vincent Commissaire Impérial, s'est vue obligée, ainsi que les M. M. les Comtes Gutakowski et Potocki en auront rendu compte à S. M., d'envoyer des Commissaires auprès de M-r le Maréchal Soult, pour l'assister dans la démarcation des limites du Duché de Varsovie avec le Royaume de Prusse, et pour lui donner des renseignements sur la manière la plus avantageuse de conduire la route militaire

Przystąpiła Komisya do rezolwowania licznych memoryałów, które, jako w dzienniku expedycyjnym zapisano, do JWW. Dyrektorów odesłane zostały.

Na przełożenie Administracyi Skarbu w celu utrzymania fabryk sukiennych w kwitnącym stanie, postanowiono, ażeby odtąd: 1-o wszelkie sukna z Pruskich prowincyów na handel do Moskwy, do Xięstwa Warszawskiego wchodzące, w miastach Rawiczu, Bojanowie, Lesznie, Wschowie, Kargowie, Międzyrzycu, Wieluniu, Bydgoszczy y Toruniu przez komory tamże będące, podług schematu przez deputacye celne ułożyć się mianego, kontrolowane były, a skoro wyjście sukna za granicę przez pograniczne komory zaświadczone będzie, wtenczas od opłaty inwektowego, transitowego y ewektowego cła wolne być mają. 2-o. Że wszelkie sukna w Xięstwie Warszawskim fabrykowane do dalszego urządzenia również bezpłatnie wychodzić mogą. 3-o. Sukna z zagranicy directe przez Xięstwo Warszawskie przechodzące podług przepisów Generalnego Instruktarza celnego, opłacie 15 złt. od cetnara brutto ulegają.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przekłada trudności w uskutecznieniu uchwały Komisyi przez licytacyą wszystkie dostarczenia wojsku czynić nakazującej y zasięga woli jej względem tych dostarczeń, na które koszt na rok wyrachowany przeszło 38 milionów złt. wynosi, jako w przedstawionym rachunku dowodził. Czyta list JP. Ordonatora Chambon, domagającego się rychłego dostawienia furażów, nim nadejdą pozostałe jeszcze zapasy Francuzkie, jako też y list JP. Generała Daultan, z przyłączonym opisem dyslokacyi wojsk Francuzkich, Polskich y Saskich na konsystencyi w Xięstwie Warszawskim pozostać mających. Podaje projekt,

---

& commerciale qui doit servir de communication entre le Royaume de Saxe & le Duché de Varsovie. Le Commission a pris en même temps les mesures nécessaires pour que les districts qualifiés par le gouvernement Prussien de Nouvelle-Silésie ne soyent détachés en aucune manière du Duché de Varsovie, et en a envoyé son rapport à ses délégués à Dresde.

Veuillez, Monsier le Comte, agréer les assurances de la plus haute considération avec laquelle j'ai l'honneur d'être M-r le C-te de V. E. etc.

Varsovie le (21) Août 1807.

ażeby osepy z Dóbr Narodowych na Magazyny były wzięte, z bonifikacyą Dzierżawcom podług ustanowionej w kontrakcie ceny tychże osepów; a co do gruntów pustych w tychże Dobrach Narodowych, ażeby z nich użytek na Skarb był ciągniony. Przedstawia podany mu od Marszałka Davoust układ d'un Bureau Central Magazynów Krajowych w Warszawie. Podaje projekt uorganizowania manutencyi mięsa. Czyta raport sobie podany względem zasobów opałowego drzewa w Warszawie, którego konsumpcya przy rozlokowaniu wojska w koszarach zwiększona będzie. Wszystkie te przełożenia Komisyi wziąwszy do namysłu, podaną opinią ustanowienia oficyalistów przy manutencyi mięsa przyjmuje z zaleceniem brevi manu, podania w tej mierze projektu do rezolucyi.

Przybywa na sesyą JO. X. Dyrektor Wojny, a na przełożenie Jego, że wydane w różnym czasie JPP. Generałom Dywizyi zalecenia dotąd z różnych przyczyn skutku nie wzięły, stanowi Komisya, ażeby rachunki wojskowe commissionaliter przez Inspektorów obydwóch Jazdy y Piechoty odbyte były, do której to czynności do każdej legii jednego ciwilnego przydaje, y tak do Legii pierwszej JP. Rutkowskiego, do Legii drugiej JP. Tymowskiego, do Legii trzeciej JP. Łubę S-tę Stawiszyńskiego, którzy wspólnie z Inspektorami Piechoty i Jazdy niezwłocznie te rachunki przedsięwziąć, y podług zaszłych uchwał Komisyi w jak najprędszym czasie ukończyć mają.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych Komisya, pragnąc zadosyć uczynić Dekretowi N. Cesarza nadającemu uu. Generałom Dywizyi Zaiączkowi y Dąbrowskiemu Dobra Narodowe 50 m franków czystego dochodu przynosić mające, przeznacza dla JP. Zaiączka włości do amtu Kaliskiego należące, dla JP. zaś Dąbrowskiego włości z amtów Szrody y Pyzdrów. Że zaś te dobra widocznie przenoszą zamierzoną intratę, przeto Izby Administracyjne wyznaczą delegowanych kommissarzy, którzy w przytomności pełnomocników JPP. Generałów wyciągną według principiów dotąd używanych w kraju przy kupnie y przedaży Dóbr Dziedzicznych, sprawiedliwą czystą z dóbr wspomnionych intratę, y co do 50 tysięcy franków dochodu czystego niedostawać będzie, z przyległych Dóbr Narodowych dodadzą; co zaś nad dochód 50 m franków okaże

się, te odetną, y na zysk Skarbu Publicznego zabezpieczą, a takowe dzieło wygotowawszy Komisyi przeszlą. Obszerniej w rezolucyi in actis [1]).

Po śmierci JP. Łączyńskiego Sędziego Appellacyjnego Warszawskiego Komisya na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominuje na ten urząd JP. Lalewicza, dotychczasowego Prezesa Deputacyi Moratoryjnej.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 229.

Dnia 22 Sierpnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przy przesłaniu wypisu z listu JWW. Delegowanych z Drezna, zalecono JO. X. Dyrektorowi Wojny, ażeby dla weteranów z Legii Włoskiej powracających przyzwoite obmyślił sposoby do ułatwienia im podróży, y w czasie tej ich wyżywienia, a co się tycze dalszego tychże Inwalidów utrzymywania, podał stosowny projekt.

Nadeszły przez pocztę list od JWW. Delegowanych z Drezna pod N-em 2-m a datą 12 Sierpnia przeczytany y do pióra oddany, a odpis na list ten ułożony, przez post scriptum do wczorajszej expedycyi przyłączony został [2]).

Odebrano dwa listy od JP. Vincent. W pierwszym ponawia naleganie, ażeby Marszałkowi Lasnes, stosownie do rozkazu Cesarskiego, temuż JP. Vincent przesłanego, dobra Narodowe pod tytułem Xięstwa Siewierskiego, y w komunikowanej dawniej tabelli wyspecyfikowane, były w possessyą oddane. W drugim prosi o przesłanie mu etatów już przez Dyrektora Sprawiedliwości do Komisyi podanych summ y effektów przez Króla Pruskiego winnych w Departamentach Poznańskim y Bydgowskim. Na ten list odpisano, iż te etaty JP. Vincent od JW. Dyrektora Sprawiedliwości odbierze; jakoż przywołanemu JW.

---

[1]) Ob. alleg. l. 199.

[2]) Por. Konic. Materyały str. 10—12.

Dyrektorowi Sprawiedliwości zwrócone zostały, końcem oddania ich JP. Vincent.

Nadszedł znowu od JP. Vincent list trzeci do JW. Prezesa adresowany, z żądaniem konferencyi z Komisyą dla komunikowania odebranych od N. Cesarza rozkazów. Czyniąc zadosyć temu żądaniu, sesya na poobiedzie na godzinę piątą zapowiedziana, y o tym w responsie JP. Vincent uwiadomiony.

Przybyły JW. Dyrektor Policyi przekłada słuszność y potrzebę, ażeby dla ulżenia ciężaru kwaterunku w mieście Warszawie, podatek serwisowy przeznaczony był stosownie do celu, dla którego był ustanowiony, na wynadgrodzenie Possessorów tych domów, które lokacyą obciążone będą. Polecono ustnie temuż JW. Dyrektorowi Policyi, dla tym łatwiejszego uskutecznienia jego myśli, ażeby powziąwszy dokładną wiadomość o liczbie wojska, Generałów y Officerów w domach partykularnych rozkwaterowanemi być mających, podał wyrachowanie dokładne potrzebnej summy na to wynadgrodzenie possessorów.

Wydane zalecenie JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby Izbie Administracyi Departamentu Kaliskiego polecił wysłanie niezwłoczne do Wrocławia Kommissarza, któryby od tamecznej Kamery rekwirował y odebrał wszelkie akta Powiatów Lelowskiego y Siewierskiego przy Kamerze Wrocławskiej pozostałe. Zlecono przytym JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby upraszał JW. Marszałka Davoust o list do Marszałka Mortier, komenderującego wojskiem w Szląsku, iżby wydanie tych aktów ułatwione y przyspieszone było.

Chcąc w jak najprędszym czasie mieć wygotowany etat dokładny wszelkich pretensyi do Króla JMci Pruskiego, zaleciła Komisya JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby powtórzył najmocniejsze wezwania do Izb Administracyjnych, iżby przysłanie tych etatów przyspieszyły. W tych etatach mają być umieszczone oblikwidacye wszelkich furażów, koni y rekwizytów, w ostatnim roku dla wojsk Pruskich y Moskiewskich wydanych y jeszcze niezapłaconych, zabranych w dobrach Narodowych bywszym starostom y inszym dóbr possessorom inwentarzów, szkód poniesionych przez sekwestracye y konfiskaty mianowanym przez bywszy rząd insurgentom,

zgoła wszystkie pretensye, które słusznie do Króla Jmci Pruskiego tak obywatele jako y Skarb Publiczny założyć mogą.

Gdy nagła y konieczna potrzeba reparacyi koszar była przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych przedstawiona, Komisya zleciła Dyrekcyi Skarbowej, ażeby, oprócz zaassygnowanej przez Directorium Generalne w czasie nieprzytomności Komisyi kwoty 20.000, nową teraz na tenże sam przedmiot, to jest reparacyą koszar summę znowu złt. 20.000 z Skarbu Publicznego za kwitem JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych wypłaciła; z których to powyżej wyrażonych sum, równie jako y dawniej assygnowanych wyrachowanie, y tegoż wyrachowania Komisyi przedstawienie ostrzeżono, polecając JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych pilne oszczędności Skarbu Publicznego zachowanie.

Przybywa JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, y przedstawia ułożone z JP. Vincent punkta względem oddania Dóbr Narodowych Donataryuszom. Punkta w znacznej części zgodne są z temi, które na sesyi 226 Komisyi z JP. Vincent były umówione; okoliczność tylko nowa względem lasów narodowych, których własności JP. Vincent dla Donataryuszów się dopomina, wzbudziła troskliwość Komisyi, będącej w najmocniejszym przekonaniu, iż te lasy stosownie do myśli dekretów Cesarskich, przy possessyi, własności y administracyi Kraju pozostać mają.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 230.

Dnia 22 Sierpnia po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Za przybyciem JP. Vincent, zapowiedzianym na ranniejszej sesyi, przystąpił JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych do czytania ułożonych punktów, o których na poprzedzającej sesyi jest wzmianka. Te punkta trudności nie znalazły, tylko względem lasów rozbieraną była kwestya. Utrzymywał JP. Vincent, że gdy lasy zawsze były częścią składającą Dobra Narodowe, szły pod nazwiskiem dóbr, do których były przyłączone, y Rząd

przeszły tylko administracyą oddzielną dla nich ustanowił, nowi dóbr dziedzice, z własnością tychże y do lasów, które do nich należą, nabyli prawa. Gruntownie odpowiedziała Komisya, iż gdy N. Cesarz rozkazał wystawić sobie dobra 20 milionów franków wartości, w uskutecznieniu tej Jego woli, wystawienie to nastąpiło w samych dobrach, bez lasów. Stosownie do podanego tego wystawienia N. Cesarz dobra rozdał, zatym lasy w darowiznę Cesarską nie wchodziły, a przeto przy kraju pozostać powinny. Gdy na to JP. Vincent przystać nie chciał, zgodzono się, ażeby ta kwestya do decyzyi Cesarza była zostawiona. Ułożone tym sposobem punkta, JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, po nastąpionej ich redakcyi, do pióra oddać oświadczył.

Po załatwieniu tej materyi, JP. Vincent przedstawił list JP. Goudin Ministra Finansów do siebie pisany, w którym donosi, iż wysłany będzie agent do obrachowania y zrealizowania summ Królowi JMci Pruskiemu należących się, a które prawem wojny stały się własnością Cesarską, y zaleca JP. Vincent na mocy rozkazu Cesarskiego, ażeby się upomniał y odebrał od Rządu należności, to jest pożyczony milion franków, dług za sól, y inne, których Cesarz nie pamięta, tudzież za artylleryą, y inne rekwizyta. Przedstawia Komisya wycieńczenie stanu Skarbu y Kraju, ucisk y trudność w wyżywieniu wojska Francuskiego, które to wyżywienie, czyliż nie dostateczną długu tego jest wypłatą, y czyliż Dobra Narodowe w własność Generałów Francuzkich przemienione, nie mogą być w względzie indemnizacyi uważane? Oświadczyła nakoniec Komisya, iż okoliczność ta przechodzi zupełnie granice jej władzy, nie mogąc bez N. Króla Saskiego, jako się z podanej do wiadomości publicznej konstytucyi okazuje, ani podatków nowych nakładać, ani w podobnej natury układy wchodzić. Zgodzono się, ażeby Komisya okazała stan przychodów y rozchodów swoich, dla przekonania o całym ogromie defficyt y niedostatku Skarbu.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 231.

Dnia 24 Sierpnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przesłana od sztabu Głównego Marszałka Davout, przez list Generała Hervo expedycya przeczytana y do pióra oddana. Zawierała list niejakiego Kwitleńskiego Burmistrza z Lessen, zapytującego się JW. Marszałka Davout, czyli w dopełnieniu rozkazu jego pod dniem 1 Augusti wydanego, ma nie słuchać rekwizycyi Kamery Kwidzyńskiej, zdjąć Herby Pruskie, a zawiesić nowego Rządu, mimo wydanej dnia 23 Lipca od JP. Gondot Intendenta Kwidzyńskiego proklamacyi, której drukowany exemplarz był przyłączony.

Na wniesienie JW. Wybickiego zatrudniła się Komisya roztrząsaniem układu budgetu, JP. Vincent przedstawić się mającego.

Przystąpiono potym do czytania memoryałów, których część, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, zrezolwowana została.

Czynność ta przybyciem JO. Xięcia Dyrektora Wojny przerwaną była, którego przełożeniem gdy Komisya przekonaną została, iż porządek służby y okoliczności miasta wymagają, ażeby w stolicy Kommendantem Placu ustanowiony był Officer z wojska Polskiego, dozwoliła Xięciu Dyrektorowi Wojny ustanowić tegoż Kommendanta Placu y Adjutantów, dla których, to jest dla Komendanta Placu żołd Majora Jazdy złt. 7.840, na kancelaryą złt. 3.000, Kapitanowi adjutantowi żołd także Jazdy złt. 3.895, Adjutantowi Porucznikowi złt. 1.864 wyznaczono, y żołd ten z kassy Generalnej wypłacać zalecono. Oświadczył X-że Dyrektor, iż tym Kommendantem Placu umyślił mianować JP. Kamińskiego, Officera zasłużonego, lecz z powodu odniesionego pod Kortoną we Włoszech razu w nogę, do polowej służby niesposobnego, którego z pochlebnym zaleceniem Komisyi przedstawił.

Przychylając się do przełożenia JO. X. Dyrektora Wojny, y mając wzgląd na zasługi JP. Kajetana Hebdowskiego Pułkownika Regimentu bywszego Gwardyi pieszej Koronnej,

dawniej w wojsku w różnych zamiarach, teraz w dopełnieniu obowiązków Szeffa Sztabu, ostatecznie szefa naczelnego biur Departamentu Wojny okazane, nadała Komisya onemuż do urzędu Szefa naczelnego Biur Wojennych szarżę Generała Brygady, z wolnością przejścia w tym stopniu do wojska, gdyby obowiązki swojej służby odmienić uznał potrzebą.

Nakoniec na przełożenie jeszcze JO. Xięcia Dyrektora Wojny, zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby summę złt. Pols. 59.870 gr. 10 należącą się Aptekarzom za dostawiane lekarstwa do lazaretów wojska narodowego, po roztrząśnieniu szczegółów, y umoderowaniu ceny, przez Kommissarza Wojny U. Kończy, y Proto-Medyka U. Bergonzoniego, jako z przyłączonej specyfikacyi w kopii autentycznej z Dyrekcyi Wojennej wydanej okazuje się, częściami wypłaciła, za poprzedzającym z żądającemi zapłaty układem.

Przybyły JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych czytał ułożone przez siebie pismo, do N. Cesarza podać się mające, w odpowiedzi na żądania Donataryuszów Dóbr Narodowych, iżby od opłaty kompetencyi, y nakładów na reparacyą dóbr wyłożonych byli uwolnieni, y własność lasów była im przyznana. Komisya uznawszy to pismo za dostateczne, y podziękowanie JW. Dyrektorowi za podjętą pracę oświadczywszy, udecydowała przesłać go, przez wyprawić się mającą jutro sztafetę JWW. Delegowanym do Drezna, z zaleceniem, ażeby przedstawiwszy to pismo N. Królowi, y Jego protekcyi wezwawszy, starali się, iżby jak najprędzej rąk N. Cesarza dojść mogło[1]).

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, że żądaniem jest władz Francuzkich, iżby fortyfikacye były kontynuowane, izbice przed mostem bite, y inne koło mostów, Warszawskim, Kazuńskim y Serockim roboty przedsięwzięte; postanowiono: I° ażeby JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych porozumiał się z władzą wojskową Francuzką względem liczby robotnika, y czyli ten z samych żołnierzy Francuzkich będzie złożony. 2° W przypadku, jeżeli tylko sam żołnierz Francuski do wspomnianych robót będzie użyty, ułoży się JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych z JW. Marszałkiem Davoust, co

[1]) Por. Konic. Materyały str. 16—26.

do onego ilości y dziennej zapłaty z referencyą do Komisyi co do approbaty tej umowy. 3° Zniesie się tenże JW. Dyrektor z władzą Francuzką co do liczby y gatunków materyałów potrzebnych. 4° Wyznaczy Kommissarzy Polskich do każdego punktu, których przyzwoitą opatrzy instrukcyą. 5° Gdyby pomoc robotników krajowych była potrzebna, porozumie się z Izbami Administracyjnemi co do sprawiedliwej y regularnej ludzi y fur repartycyi. Po daniu w tej mierze raportu, wydane zostaną do Dyrekcyi Skarbowej rozkazy, ażeby potrzebne summy na ten przedmiot wypłacała. Obszerniej w rezolucyi in actis.

Przekładał JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych potrzebę nagłą y konieczną obmyślenia szrodków dostarczenia furażów wojsku Francuzkiemu na ten moment, nim nadejdą zapasy w pozostałości w magazynach odleglejszych, o których JW. Marszałek Davout zapewniał. Materya ta równie, jako y dostawienie żywności y wołów dla wojska, przedmiotem była deliberacyi Komisyi.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 232.

Dnia 24 Sierpnia po obiedzie.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Sobolewskiego.

Przybyłemu na sesyą JP. Vincent, JW. Wybicki przedstawił etat w krótkości zebrany przychodu Skarbu y rozchodów tak zwyczajnych, jako y nadzwyczajnych, z wyrachowaniem kosztu na wyżywienie wojska Francuzkiego. Przełożony był ogromny defficit Skarbu, wycieńczenie kraju, zamknięcie handlu, niedostatek gotowizny, zgoła niepodobieństwo, ażeby kraj na te wszystkie potrzeby wystarczył. Żądał JP. Vincent dostateczniejszego przychodów Skarbowych wyszczególnienia, co mu za dwa dni podać oświadczono.

Wybicki.

SESYA 233.

Dnia 25 Sierpnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Nadeszła przez Kuryera z Drezna od JWW. Delegowanych depesza de data 20 Augusti pod N-em 5 [1]) z przyłączonemi annexami, to jest dwoma Notami JP. Bose Ministra Interesów Zagranicznych, z oświadczeniem woli N. Pana, iż wyznaczonych Kommissarzy do rozgraniczenia potwierdza, a do oznaczenia drogi militarnej JP. Gorzeńskiego Prezesa Departamentu Poznańskiego nominowanym mieć chce, przeczytana y do pióra oddana, równie jako y list wspomnionego JP. Górzeńskiego do JW. Prezesa, przy odesłaniu na ręce jego przesłanego listu do Marszałka Soult od Ministra Bose. Wskutku odebranych tych expedycyi, zatrudniała się Komisya wygotowaniem tak listu jako y nowej plenipotencyi dla JP. Kommissarzy rozgraniczających, do których przesłać także zalecono w kopii odebrany list od JP. Vincent, z komunikacyą listów Marszałka Soult do Marszałka Davout, y tegoż odpisu, w okoliczności rozgraniczenia, które to listy do pióra złożone zostały.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 234.

Dnia 25 Sierpnia po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Wygotowany list do JPP. Kommissarzy rozgraniczających, jako y potwierdzenie ich pełnomocnictwa, jak jest w aktach przyjęte y do expedycyi przez kuryera dziś zaraz polecone [2]). Równie z tąż expedycyą iść mający list od Komisyi do Marszałka Soult, jako jest w minucie u pióra przez JW. Prezesa podpisany, y do przesłania wygotowany.

---

[1]) Ob. Konic. Materyały str. 13—15.

[2]) Ob. alleg. l. 200.

Dla JP. Rabbé do Kommissarzy rozgraniczających kuryerem jechać mającego summę 720 złt. na expens drogi zaassygnowano.

Udecydowano pełnomocnictwo dla JP. Gorzeńskiego Prezesa Departamentu Poznańskiego, do oznaczenia dróg militarnej, handlowych y pocztowych, między Saxonią a Xięstwem Warszawskim wyznaczonego, do którego list z instrukcyą wygotowano[1]).

Nadszedł list od JP. Vincent, w którym ponawia uwiadomienie, iż jest wyznaczonym do przyznania y uregulowania z Rządem długów N. Cesarzowi winnych, jako to milion franków pożyczonych, należytość za sól y artylleryą. W tymże liście czyniąc obrachunek wartości Dóbr Narodowych, y odtrącając od ogółu to, co przez N. Cesarza jest rozdarowane, y co podług Konstytucyi Królowi się należy, okazuje, iż pozostałość jest dostatecznym funduszem na opłacenie wzmiankowanych długów. List ten w kopii przesłać do Drezna zlecono.

Ułożona przeczytana y przyjęta została depesza do JWW. Delegowanych do Drezna[2]); równie list do JP. Batowskiego, z poleceniem mu starania około wygotowania w Paryżu tabakiery na prezent dla JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, 2.000 duk. wartującej, na której robotę y zadatek 1.000 duk. przesłać do Paryża Dyrekcyi Skarbowej przez rezolucyą in actis zalecono[3]).

Ponowiono rozkaz wyprawienia niezwłocznie kuryera do JPP. Kommissarzy rozgraniczających, z zaleceniem zatrzymania expedycyi do jutra listów do JW. Gorzeńskiego, y JWW. Delegowanych do Drezna.

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

[1]) Ob. alleg. l. 201.

[2]) Ob. Konic. Materyały str. 16—26.

[3]) Ibid. str. 26—27. Koszt tabakiery obliczony według textu H. Konica opiewa na złote, powinno być czerwone złote. Porównaj tamże str. 80—82.

SESYA 235.

Dnia 26 Sierpnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

W uskutecznieniu wezwania Komisyi, JW. Prezes pisze list, przy dzisiejszej do Drezna expedycyi, do JW. Stanisława Potockiego, z poleceniem mu szczególniej zaniesienia najusilniejszych próśb do N. Pana, iżby dla pożądanego rozciągnięcia nad osieroconym stanem kraju naszego zbawiennej opieki, przybycie tu swoje y objęcie Rządu przyspieszyć raczył.

Przesyłając expedycyą od Sztabu Generalnego Marszałka Davout, do Komisyi adresowaną, wraz z przyłączonemi listem Burmistrza Kwitleńskiego do Marszałka Davout, y proklamacyą JP. Gondot Intendenta Kwidzyńskiego, dowodzącemi, iż dotąd rozciągnienie Rządu naszego w części Departamentu Kwidzyńskiego Traktatem Tilżyńskim do Krajów naszych przypadłej, nie nastąpiło, ponowiła Komisya JWW. Dyrektorom respective ich wydziałów zalecenie w czasie jej nieprzytomności dnia 6 Sierpnia przez Directorium Generalne wydane, ażeby jak najprędsze przedsięwzięli szrodki do rozciągnienia nad wszystkiemi Powiatami y częściami do Xięstwa Warszawskiego przyłączonemi, a do którychby się jeszcze Pruskie wdawały władze, Krajowej Administracyi, z zupełnym wyjęciem ich z pod obcych rekwizycyi y zarządzenia. A gdyby w uskutecznieniu tego dzieła wątpliwość jaką znaleźli, woli Komisyi zasięgnąć mają.

Gdy przez nastąpiony między wojującemi Mocarstwami pokój, szrodki ostrożności w czasie wojny używane mniej się potrzebnemi stają, a przeszkody do łatwej w kraju komunikacyi uprzątnione ile można być powinny, zalecono JW. Dyrektorowi Policyi, ażeby nakazane dawniej jeżdżącym wewnątrz kraju paszportów branie, tak obywatelom uprzykrzone, już odtąd ustało, przy zachowaniu jednak zwykłych policyjnych ostrożności, y zostawując w swojej mocy urządzenia względem paszportów za granicę wyjeżdżającym [1]).

[1]) Por. też niżej sesyę 245.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, z zlecenia y woli JW. Marszałka Davout uczynione, nagłej y nieodbitej potrzeby dostarczenia natychmiast dla wojska Franc. po 6.000 racyi owsa y siana codzień w Warszawie, gdy repartycya na powiaty nie może być rozpisaną, komunikowaną y dopełnioną, jak najrychlej w 10 dniach, a tymczasem niemasz innego podług opinii JW. Marszałka Davout, y JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych sposobu dostawienia tego owsa y siana jak za kontraktem przez liweranta, upoważniła Komisya tegoż JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych do zrobienia niezwłocznie umowy jak najzyskowniejszej dla Skarbu z liwerantem, ostrzegając doniesienie sobie o umówionej cenie y warunkach kontraktu, y zapewniając po nastąpionej approbacie kontraktu, wypłatę należytości kontrahentowi z Skarbu Publicznego.

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Policyi, dozwolono onemuż wyznaczyć Deputacyą, któraby się zatrudniła przejrzeniem wszystkich domów, oznaczeniem sprawiedliwym, wiele który kwaterunku ponosić jest w stanie, pomiarkowaniem y wyrachowaniem nadgród, jakie za też kwaterunki obywatelom należeć się będą. Ta Deputacya składać się ma z UU. Czarneckiego Członka Sądu Apelacyjnego jako Prezydującego, Zakrzewskiego Starosty Trzebieszowskiego, Jana Łubieńskiego, Byszewskiego, Ledóchowskiego, Wasilewskiego, Paschalisa, y Benedykta Koehlera.

Odebrany w czasie sesyi list od JW. Marszałka Davout komunikuje JW. Prezes Komisyi. Wzywa tym listem JW. Marszałek Davout dwóch członków Komisyi na dzień jutrzejszy na godzinę 8 rano na konferencyą, w celu obmyślenia szrodków, ażeby wszelkie dostarczenia dla wojska były zapewnione. Do tej konferencyi uproszeni zostali JWW. Wybicki y Bieliński.

Na uczynione przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych doniesienie, iż On w kontrakcie z mocy uchwały Komisyi, o dostarczenie 60 beczek wina na potrzeby lazaretów Francuzkich zawartym z Starozakonnym Loebelem Oestreicher, akkordował temuż wolne z Gallicyi bez opłaty cła sprowadzenie takiej ilości beczek wina, zalecono Administracyi

Skarbu wydać pozwolenie dla tegoż Loebela Oestreichera na sprowadzenie bez opłaty cła tegoż zakontraktowanego wina do lazaretów Francuzkich 60 beczek.

W skutku umowy z JP. Vincent, jako jest w protokóle poprzedzających sesyi wyrażono, na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych w celu załatwienia trudności nawzajem wynikłych, co do sposobu y warunków, pod któremi mają być oddane Donataryuszom w posesyą dobra dekretami Jego Cesarskiej Królewskiej Mości w Tilży datowanemi, darowane, uchwaliła Komisya powszechne do tego prawidła w 10 punktach, podług których Izby Administracyjne mają sobie postępować, jako jest w rezolucyi in actis[1]).

Na doniesienie przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości uczynione, iż wbrew Traktatu Tilżyńskiego, amnestyą Polakom w krajach Królowi Pruskiemu oddanych zapewniającego, officyaliści Pruscy, nie czekając oddania kraju, urzędnikom Polskim w hańbiącym sposobie w kilku godzinach wyjechać nakazali z miasta Choynicy, Kommendant Placu St. Mars nieprzyzwoicie się z niemi obszedł, udecydowała Komisya pisać list do JW. Marszałka Davout na ręce JW. Dyrektora Sprawiedliwości; jakoż to niezwłocznie nastąpiło, a JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości brevi manu zaleciła, ażeby udał się do wspomnionego JW. Marszałka, y całą tę okoliczność przedstawił, z prośbą wzięcia przyzwoitych szrodków.

Na list JP. Vincent de 21 praesentis, naglący o nakaz oddania w possessyą dóbr w Xięstwie Siewierskim Marszałkowi Lannes, odpisuje Komisya, iż gdy w tej mierze udała się po rozkazy do N. Króla, mniemałaby uchybić swoim obowiązkom względem N. Pana, gdyby miała co w tym stanowić przed odebraniem odpowiedzi. Spodziewa się jednak, iż wkrótce odpowiedź ta postawi ją w stanie uskutecznienia rozkazów N. Cesarza.

Przybywa JO. X-że Dyrektor Wojny, y donosi w swym przełożeniu, jakie przedsięwziął szrodki w dopełnieniu zalecenia Komisyi względem opatrzenia weteranów z Le-

[1]) Ob. all. l. 202.

gii włoskiej powracających. Komisya szrodki te za przyzwoite y dostateczne uznała.

Względem komunikowanych sobie niektórych memoryałów, y raportów od pełnomocników Białłostockich, podaje swoje opinie.

List do Generała Hervo z Sztabu Generalnego Marszałka Davout odpowiedni, na odebrany od niego na dniu 24 praesentis, podpisany został jako jest w minucie u pióra.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 236.

Dnia 27 Sierpnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Odebrany od JP. Vincent list, odpowiedni na ostatni Komisyi względem Xięstwa Siewierskiego, y nalegający, ażeby dobra wszystkie dawniej wyspecyfikowane Marszałkowi Lannes oddać w possessyą, nie czekając rezolucyi z Drezna, Komisya nakazała, przeczytany y do pióra oddany.

Przystępuje Komisya do czytania memoryałów, których część odesłaniem do JWW. Dyrektorów zrezolwowana brevi manu została, jako jest w dzienniku expedycyjnym zapisano.

Przybyli na sesyą JWW. Wybicki y Bieliński z konferencyi z Marszałkiem Davout, oznajmili, iż tenże uprzejmie ich przyjąwszy, przy zaręczeniu przychylności swojej dla kraju, na uczynione przełożenie obarczenia miasta Warszawy nadto wielką liczbą wojska przyrzekł, iż w celu przyniesienia mu ulgi, kawaleryą w odleglejsze miejsca od Warszawy rozłoży, y część jej rozciągnie ku Sieradzu y Piotrkowu, dla podania Departamentowi Kaliskiemu łatwości dostawiania furażów. Stosownie do tych odmian obraz rozlokowania wojska, wraz z wyrachowaniem najściślejszym nieodbicie potrzebnej ilości wszelkich dla tegoż wojska na każdy punkt dostarczeń podać rozkazał. Dla zapobieżenia nieprzyzwoitości y szkód z nieregularnego kwitów wydawania urządził, ażeby te kwity czyli bony, do których modele przepisał, co miesiąc były obrachowane. Nakoniec oświadczył, iż się spodziewa, że

N. Cesarz te dostarczenia dla wojska Francuzkiego w pewny sposób wynadgrodzi.

Zniewolona więc Komisya do obmyślenia sposobu wyżywienia wojska, zatrudniała się z przywołanym JP. Gorczyczewskim Konsyliarzem Izby Administracyjnej Warszawskiej wynalezieniem najłatwiejszego y sprawiedliwego szrodka do rozkładu na cały kraj w równej proporcyi furażów y zboża dla wojska dostawić się mających.

Przedstawione od JW. Dyrektora Policyi obwieszczenie względem meldowania przejeżdżających y odjeżdżających z Warszawy, przeczytane y publikować dozwolone.

Przesłany od JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zawarty przez niego kontrakt z liwrantką Jakubowiczową o dostawienie przez dni 10 po racyi 6.000 owsa, y 6.000 racyi siana na dzień dla wojska w Warszawie konsystującego, Komisya potwierdza, y ten kontrakt przez JW. Prezesa podpisany, niezwłocznie z sesyi JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych odesłany został.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych wsparte na rekwizycyi do niego uczynionej od JW. Marszałka Davout, ażeby roboty około fortyfikacyi Pragi, Torunia, tudzież zburzenia domów Praskich stojących na przeszkodzie twierdzy, wybudowanie baraków na zimową konsystencyą Garnizonu Praskiego, danie izbic u mostów Warszawskiego y Toruńskiego, niemniej onych umocnienie niezwłocznie rozpoczęte dla ukończenia ich przed zimą zostały, zaleciła Komisya JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby JW. Marszałkowi Davout oświadczył, iż wdzięcznie przyjmuje ofiarowanych przez niego żołnierzy Francuzkich do wspomnionych robót, niemniej cenę po złt. $1^1/_2$ za dzienną pracę przez niego oznaczoną; na co fundusz tymczasowy ze Skarbu Publicznego 200.000 złt. wynoszący ustanowiła, y Dyrekcyi Skarbowej za assygnacyą Dyrektora Spraw Wewnętrznych zapłacić nakazała. Iżby zaś jak największa oszczędność w użyciu tych pieniędzy była zachowana, Kommissarze do dozoru robót wyznaczeni codziennie po dwakroć obrachują y zapiszą liczbę robotników. Regestra regularnie utrzymywać będą, a wypłaty

w dniach umówionych w przytomności Kommendanta Francuzkiego uczynią. Materyał potrzebny do ukończenia tych robót, gdzie lasy narodowe nie będą go mogły udzielić, za kontraktami mają być kupione, y najemnemi furami z poblizkich dóbr narodowych dla nieuciemiężenia nikogo sprowadzone. Skoro zaś fundusz wyznaczony w trzech częściach wyczerpany zostanie, wcześnie Komisyą o tym JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych zawiadomi za zniesieniem się z władzą Francuzką, względem obmyślenia dalszego funduszu na zaradzenie tej gwałtownej potrzebie.

Stanisław Małachowski. Prezes.

SESYA 237.

Dnia 28 Sierpnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Nadeszłe od Pełnomocników do Departamentu Białostockiego wysłanych raporta y expedycye od N. 36 do 48 inclusive przesłano Directorium Generalnemu, z zaleceniem, ażeby każdy z JWW. Dyrektorów stosownie do swego wydziału materye w nich zawarte rozebrawszy, tymże Pełnomocnikom przesłał odpowiedzi, objaśnienia, y rezolucye, a gdzieby Komisyi decyzya potrzebna była, rzecz z opinią y przygotowanym projektem przedstawić nie omieszkał. Przyłączono w kopii rezolucyą de 20 Augusti do tychże Pełnomocników wydaną. Pełnomocnikom zaś przez rezolucyą o odebraniu tych raportów y przesłaniu ich do Dyrektorów doniesiono, a za zawarte w N-ch 49 y 50 wiadomości, które gdzie należy komunikowano, podziękowanie oświadczono, zalecając podobnych ile być może udowodnionych pod adresem JW. Prezesa nadal przysyłanie.

Przełożenie y szrodki użyte od JWW. Dyrektorów Spraw Wewnętrznych y Policyi w celu zatamowania szerzącej się w kraju pomórki bydła największą klęskę rolnictwu przynoszącej, uznawszy sprawiedliwemi y przyzwoitemi, gdy te bez użycia dzielnej pomocy wojskowej będą czczemi, zaleciła Komisya W. X. Dyrektorowi Wojny, ażeby zniósł się z JW. Marszałkiem Davout, w celu wyciągnienia Kordonu zasłaniającego Powiaty wolne od zarazy, od okolic

zarażonych, y udzielenia pomocy wojskowej wszędy, gdzie tylko JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych do exekucyi swych urządzeń uzna tego potrzebę.

Ułożona z zlecenia Komisyi przez JP. Gorczyczewskiego Konsyliarza Izby Administracyi Warszawskiej tabella proporcyonująca podług ogólnego wysiewu rozkład na każdy Departament ilości pszenicy, żyta y owsa, na żywność y furaże dla wojska w kraju naszym konsystującego dostarczyć się mających, przyjęta y przez JW. Prezesa podpisana została [1]).

Przesyłając ją JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, zalecono onemuż, ażeby tabellę tę co do rzetelności rachunkowej zweryfikowawszy, na wziętej przez Komisyą zasadzie uformował stosowny dostarczenia na pierwsze trzy miesiące do uchwały projekt, w którymby wszelkie ostrożności, zabezpieczające obywatelów od krzywdy, a zapewniające wojsko o dostarczeniu były jak najdokładniej wyłuszczone. Miejsca, w których rozpisane zboża należy dostawiać, mają być przystosowane do podać się mającego od JW. Marszałka Davout opisu rozkwaterowania wojska. Że zaś ani o ilości potrzebnej zboża na wyżywienie tego wojska, ani o tym, czyli rozłożona kwota na 3 miesiące nie będzie przenosić potrzeby wojska, z powodu domniemywanego jego niekompletu, ani nakoniec o sprawiedliwości rozkładu na Departamenta podług przyłączonej tabelli, z przyczyny niedokładnej wiadomości o ogólnych wysiewach, Komisya pewną być nie może, przeto zaleciła JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych użycie wszelkich szrodków, iżby w przeciągu 3 miesięcy powziął od Izb Administracyjnych jak najdostateczniejsze informacye y wierne tabelle wysiewów, do którychby stosownie, w dalszych ratach porównanie y koekwacyą z wynagrodzeniem y indemnizacyą ukrzywdzonych Departamentów nastąpić z pewnością mogła.

Przywołanym JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, JW. Dembowskiemu Prezesowi Dyrekcyi Skarbowej, Węglińskiemu Członkowi tejże Dyrekcyi, y JW. Michałowi Potockiemu Konsyliarzowi, zalecono ustnie, ażeby, wezwawszy osoby światłe z miasta, zatrudnili się ułożeniem projektu względem

[1]) Ob. all. l. 203. i niżej, in fine tej sesyi.

rozkładu składki na miasta w celu uzyskania funduszu na dostarczenie mięsa dla wojska.

Odebrawszy od JP. Vincent wezwanie, ażeby z nim do obrachowania y uznania summ, których zwrotu N. Cesarz od Skarbu naszego wymaga, oraz do układu względem terminów y sposobu ich wypłaty przystąpiła, Komisya ufna w sprawiedliwości y łaskawości N. Cesarza, mając w zamiarze podać z swojej strony pretensye, które tak Skarb Publiczny jako y Obywatele do Skarbu Cesarskiego założyć mogą, zaleca JWW. Dyrektorom rezolucyą in actis, ażeby każdy respective swojego wydziału, w jak najprędszym czasie, wyjaśnił, udowodnił y podał jej to wszystko, co słusznie y istotnie od Skarbu N. Cesarza należeć się może. JW. zaś Dyrektor Spraw Wewnętrznych zaleci Izbom Administracyjnym obwieścić tak obywatelów ziemian jako y miast, ażeby swoje do Skarbu N. Cesarza pretensye, niepłonnie założone, ale rzeczywistemi dowodami wsparte, jak najspieszniej do nich przysłali. Sposób podawania y udowodnienia tych pretensyi, które zajmować mają to wszystko, cokolwiek za rekwizycyami urzędownemi wojsku zwycięzkiemu dostarczonym było, JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przepisze. Po odebraniu od obywatelów y ułożeniu tych pretensyi pod przyzwoitemi rubrykami, całe to sporządzone dzieło JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych przesłane być ma, a ten ogólną wszystkich obywatelskich pretensyi tabellę ułoży, y w jak najprędszym czasie przedstawić Komisyi nieomieszka.

Przybyły JO. X. Dyrektor Wojny przedstawia doniesienie JW. Marszałka Davout, iż za porzedniczą taxą oddano będzie przeszło 3.000 sztuk broni dla wojska Polskiego. Przychyla się Komisya do przełożenia X. Dyrektora, ażeby, dla uniknienia wysokiej y arbitralnej ceny, Komisya wraz z znającemi się na rzeczy rzemieślnikami, do odebrania y ułożenia taxy tej broni była wyznaczona.

Podaje X. Dyrektor Wojny JW. Alexandra Potockiego Konsyliarza Rządowego Pułkownika Gwardyi Narodowej Warszawskiej, w imieniu tejże Gwardyi zaniesione zażalenie przeciw Magistratowi y Vice-Prezydentowi jego o krzywdę wyrządzoną JP. Noak Kapitanowi tejże

Gwardyi. Oświadczył JW. Prezes, iż bierze na siebie wnijść w porozumienie stron obojga w celu zbliżenia ich y ugodzenia. Oświadczenie to Komisya wdzięcznie przyjęła, a JO. X. Dyrektorowi Wojny poleciła uformowanie projektu oznaczenia granicy y oddziału między władzami cywilną a wojskową co do Gwardyi Narodowej.

Nadeszłe listy od JP. Vincent z komunikacyą listu Marszałka Soult do niego, y JW. Marszałka Davout do Marszałka Soult pisanego, okoliczności rozgraniczenia Xięstwa Warszawskiego z Królestwem Pruskim tyczące się, y tłomaczące, iż Powiat Michałowski, do którego Prusacy formują pretensyą, podług brzmienia Traktatu Tilżyńskiego należeć do kraju naszego powinien, po przeczytaniu y oddaniu do pióra, Komisya przesłać niezwłocznie sztafetą do Komisarzów rozgraniczających udecydowała. List odpowiedni od JP. Vincent y list do JPP. Kommissarzy, ułożone, przyjęte y do expedycyi polecone.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, zalecono Dyrekcyi Skarbu, ażeby w moc kontraktu przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych z liwrantką Jakubowiczową zawartego na dniu 26 a przez Komisyą na dniu 27 tegoż miesiąca Sierpnia approbowanego, względem opatrzenia armiów konsystujących w Warszawie przez dni 10 inclusive w furaże, potrzebne na ten przedmiot według kontraktu summy pierwszą złt. 45.000 w dniu zaraz dzisiejszym, drugą podobną złt. 45.000 w dniu 30 Sierpnia, ostatnią zaś podobną w summie, jaka po złożeniu w formie przyzwoitej kwitów za rekwizycyą JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, dla tejże Jakubowiczowej należeć okaże się, w dniu zaraz 4 Września r. b. za jej kwitem zapłaciła.

Przychylając się do przełożenia Administracyi Skarbu, za X. Pankracyuszem Pierzeckim Prokuratorem Grecko-Unickiej Metropolii w Warszawie, iż bywszy Rząd Pruski przyrzekł mu kompetencyę w nadgrodę odebranych funduszów przez zabranie Metropolitańskiego domu, mając oraz wzgląd sprawiedliwy na wiek podeszły 80-letniego starca, Komisya wyznacza temu JMX. Pierzeckiemu pensyi dożywotniej rocznie talarów sto, a to od dnia 1 Sierpnia 1807

roku, którą co miesiąc decursive ma odbierać, uzupełnienie tej uchwały Administracyi Skarbu poleca.

JW. Kochanowski Prezes Departamentu Warszawskiego przybywszy na sesyą przekładał, iż tabelle wysiewów, podług których rozkład kontrybucyi był dziś uczyniony, są bardzo mylne. W dowód czego składał oryginalną tabellę, na fundamencie reskryptu Ministra Vossa, wysiewów trzech Departamentów Poznańskiego, Kaliskiego y Warszawskiego przez Deputowanych z trzech Departamentów ułożoną, cale inszą proporcyą okazującą. W odpowiedzi na troskliwość JW. Kochanowskiego przeczytana mu była dzisiejsza rezolucya Komisyi, zweryfikowanie poprzednicze tabell, a później wzajemną między Departamentami kompensacyą ostrzegająca.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 238.

Dnia 29 Sierpnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Odebrana przez wczorajszą pocztę depesza od JW. Delegowanych z Drezna pod N. 4 a datą 19 currentis przeczytana, y do pióra oddana została[1]).

Doniósł JW. Prezes, że za swym pośrednictwem uzyskał nadzieję, załatwienia w przyjacielski sposób zajścia między Gwardyą Narodową y Magistratem Warszawskim. Podane na dniu wczorajszym zażalenie Pułkownika Gwardyi do akt oddał.

Zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby dla zapewnienia całości rekwizytów z wielkim kosztem kraju do lazaretów y koszar dostawionych, przyzwoitych użył szrodków, y nakazał Izbom Administracyjnym wyznaczenie osób, do zregestrowania dokładnego tychże rekwizytów, wyindagowania z czyjej winy ich utrata nastąpić mogła, poszukiwania szkód poczynionych, nakoniec obmyślenia, ażeby dbałe o ich całość staranie było zapewnione.

Przywołanym JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych,

[1]) Ob. Konic, Materyały str. 12—13.

y Konsyliarzowi Michałowi Potockiemu, polecono ułożenie projektu wezwania niektórych Doktorów, ażeby ci obowiązki Collegii Medici tymczasowie, nim Rząd stały względem tego urządzenia postanowi, zastępowali.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawił nadesłany przez sztafetę raport Izby Administracyi Departamentu Płockiego, z doniesieniem o gwałtach popełnianych wbrew Traktatowi Tilżyńskiemu w Powiecie Michałowskim przez Prussaków, usiłujących nasyłaniem tam komend wojska swego, przywłaszczyć sobie tę część kraju naszego. Udecydowano niezwłocznie to komunikować JW. Marszałkowi Davout.

Równie postanowiono mu komunikować, doniesienie JP. Starzeńskiego Pełnomocnika do Departamentu Białłostockiego wysłanego, iż człowieka jego służącego w dobrach w kordon Rossyjski wpadłych, bez żadnej przyczyny, tylko z powodu niby repressaliów, za aresztowanie dwóch officyalistów krajowych za przewinienia publiczne, do więzienia ciężkiego wtrącono, y niszczeniem dóbr JP. Starzeńskiego zagrożono.

Odpis JP. Vincent na list jego względem oblikwidacyi y wypłaty długów N. Cesarzowi przez Skarb nasz winnych, układany na sesyi, y udecydowany, jako jest w minucie u pióra, do expedycyi polecony. Równym sposobem układany był na sesyi respons temuż JP. Vincent, na ostatni list jego w interesie dóbr pod tytułem Xięstwa Siewierskiego Marszałkowi Lasnes wydać mianych, z poleceniem niezwłocznej tegoż responsu expedycyi.

Udecydowano wysłać dziś sztafetę do Drezna z komunikacyą JWW. Delegowanym, tak ostatniego listu JP. Vincent w interesie Xięstwa Siewierskiego, jako y odpisów powyżej wzmiankowanych. Jakoż niezwłocznie list do tychże JWW. Delegowanych, z zaleceniem przedstawienia tych interesów N. Panu, y prośbą wyjednania prędkiej rezolucyi, ułożony, przyjęty, y do expedycyi oddany został [1]).

Na zapytanie Izby Administracyi Departa-

[1]) Ob. Konic, Materyały str. 27.

mentu Poznańskiego przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych przedstawione, czyli ma płacić koszta podróżne Deputowanym do oddania w possessyą darowanych dóbr wysyłanym, odpowiedając Komisya oświadczyła brevi manu, iż podobne koszta mają być znoszone od Donataryuszów, nie od Rządu, a zatym Izba nie może nadal dozwalać sobie takowych wydatków pod żadnym pozorem, a u Marszałka Victor ma rekwirować zwrotu summy awansowanej.

Przełożenie Administracyi Lazaretowej, proszącej o zapłatę forszusowanych przez nią na potrzeby lazaretowe summy 8.376 gr. 13½, odesłano brevi manu do Administracyi Skarbowej, z zaleceniem, ażeby weszła w rozpoznanie tego interesu, y jeżeli należeć się okaże, tenże zaspokoiła.

Podobnie w krótkości na memoryale JP. Zylow Intendenta koszar zapisując zaleciła Komisya Dyrekcyi Skarbowej, ażeby jeżeli pensya zaległa należeć okaże się oficyalistów y stróżów koszar zaspokoiła.

Inne memoryały zwykłym sposobem do JWW. Dyrektorów, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, odesłane zostały.

Przybyły JO. X. Dyrektor Wojny przedstawia list JP. Generała Hervo do Generała Kamienieckiego szeffa sztabu, w którym uwiadamia, iż dane są rozkazy komendantowi Francuzkiemu w Augustowie, ażeby do wszelkich urządzeń Komisyi exekucyi potrzebną pomoc dawał, y oświadcza, iż JW. Marszałek Davout gotów jest na żądanie Rządu wysłać w tamte strony komendę z 200 koni kawaleryi Polskiej złożoną. Odpowiedając zatym na raport Pełnomocników Białłostockich pod N-m 32 a datą 12 Augusti, Komisya list ten w kopii im przesyła, y w rezolucyi swej, jako jest in actis, zaleca, ażeby w każdym wydarzeniu pomocy wojskowej wymagającym, do Kommendantów wojska Francuzkiego udawali się, oznajmując, iż co do wysłania Kommendy Kawaleryi Polskiej JO. X. Dyrektor Wojny, potrzebne odebrał zalecenia.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 239.

Dnia 31 Sierpnia.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Nadeszła przez sztafetę pod adresem JW. Prezesa, Izby Wykonawczej Ostrołęckiej skarga przeciw wojsku i Kommendantom Francuzkim o gwałty na osobach urzędujących wywierane, przeczytana y do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych odesłana została z zaleceniem, przedstawienia całej tej okoliczności JW. Marszałkowi Davout, y żądania imieniem Komisyi, ażeby mogły jak najskuteczniejsze być przedsięwzięte szrodki, by podobne bezprawia miejsca nie miały.

Chcąc miastu stołecznemu Warszawie, które tyle patryotycznych ofiar, y dowodów poświęcenia się dla sprawy publicznej y dawniej y teraz dawać nie przestaje, okazać słusznie mu się należącą względność, y jakążkolwiek przynieść ulgę, gdy już teraz przywrócony pokój y wprowadzenie wojska do Warszawy, użycie Gwardyi Narodowej do służby garnizonowej mniej potrzebnym czyni, zaleciła Komisya W. X. Dyrektorowi Wojny, ażeby jej podał projekt względem urządzenia tejże Gwardyi Narodowej w czasie pokoju, przez któreby obywate ją składający służbą mniej trudzeni byli, granica władzy wojskowej od cywilnej wyraźnie oznaczona, nakoniec stosunki, w jakich się taż Gwardya względem władz zwierzchnich ma znajdować, dokładnie przepisane były.

Raport pierwszy od JO. Stanisława Jabłonowskiego Kommissarza do rozgraniczenia Xięstwa Warszawskiego z Królestwem Pruskim wyznaczonego, przeczytany y do akt oddany.

Przełożenie Izby Administracyjnej Warszawskiej względem rectifikacyi y poprawy tabell wysiewów, z których rozkład zsypki zboża y furażów ma być ułożony, z przyłączeniem reskryptu za przeszłego Rządu od Ministra Vossa wydanego, nakazującego Komisyą, złożoną z JP. Kellera Prezesa Kamery Poznańskiej, y z innych Konsyliarzy, oraz przez tęż Komisyą wygotowanych dokładnych wysiewów tabell, różnych od tych które Komisyi Rządzącej były podane,

odesłano na odwrót do Izby Administracyjnej, ażeby niniejsze przełożenie, drogą Organizacyą wskazaną, na ręce JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych podała.

Rozmaite dziś podane memoryały brevi manu, jako w dzienniku expedycyjnym zapisano, zrezolwowane zostały.

Na prośbę JW. Zielińskiego Prezesa Departamentu Płockiego, Komisya dozwala uwolnienia się od sesyi na niedziel cztery.

Przystąpiwszy Komisya do rewizyi podań y przełożeń od Dyrektorów w czasie jej niebytności zaległych, szczególniej JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, z gotową ad marginem zapisaną rezolucyą, jako jest w dzienniku expedycyjnym zapisano, na odwrót odsyła, lub do akt złożyć nakazuje.

Przedstawione od Dyrekcyi Skarbowej wyrachowanie, ile od stępla Donataryusze płacić mają, przywołanemu JP. Węglińskiemu Członkowi tejże Dyrekcyi, podać JP. Vincent, stosownie do uczynionego mu oświadczenia Komisya poleciła.

Czytany y do pióra oddany list od JW. Marszałka Davout, do JW. Prezesa pisany, z oznajmieniem, iż przesłał Marszałkowi Soult zażalenie na JP. St. Mars, y Magistrat Miasta Choynicy, y nie wątpi, iż sprawiedliwość będzie wymierzona.

Przybyły JO. X-że Dyrektor Wojny podaje swe opinie na przesłane mu memoryały. Donosząc o oddaniu 80 polowych y 150 do szańców harmat wojsku naszemu, przekłada potrzebę dostarczenia do nich po 500 dla każdej legii koni. Przyłącza odezwę Administracyi Skarbowej, względem zabrania pieniędzy z kass y soli z Magazynów w Departamencie Białłostockim przez Generała Krasińskiego y Kapitana Madalińskiego, oczekując rozkazów Komisyi tak co do tego postępku, jako wiadomości, jeżeli do części Departamentu Białostockiego wysłać może Officerów w zamiarze wybrania Kantonistów y koni.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, przyznawszy sprawiedliwe powody Komisyi, iż decyzyą trwałego urządzenia Colegii Medicum do stałego Rządu odsyła, przekłada jednak, że gwałtowne rozszerzanie się chorób ludzkich y bydlęcych niebawnego potrzebuje zaradzenia; proponuje zatym, ażeby listem Komisyi Rządzącej, lub z jej zle-

cenia napisanym, JPP. Wasilewski, Dziarkowki, Arnold Twardochlebowicz y Kuntzel do składania tego Collegium Medicum tymczasowie y bezpłatnie na zasadach podanego projektu wezwani zostali. Komisya przychyla się do przełożenia JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, nominuje osoby w tym przełożeniu na Członków Colegii Medicum podane; w którym to Collegium Proto Medyka y Proto-Chirurga wojskowego Członkami z urzędu mieć chce, y JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrzych zaleca, ażeby ich listem do tego zaprosił. Co brevi manu na przełożeniu JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych wyraziwszy, tenże wraz z annexami onemuż odsyła.

W ciągu tej sesyi przedstawiony przez JP. Węglińskiego projekt składki od żydów na część funduszu kupna wołów dla wojska był roztrząsany, y do poprawy zlecony, zachowując decyzyą onego wraz z projektem podać mianym składki w tymże zamiarze od tych wszystkich, którzy zboża na żywność y furaże dla wojska dostarczać nie będą.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 240.

Dnia 1 Września.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Mając sobie doniesiono przez JO. X. Dyrektora Wojny, iż Administracya Skarbowa rekwiruje zwrotu zabranych przez JP. Madalińskiego Kapitana z Legii drugiej w magazynie Augustowa soli beczek 711, tudzież talarów 1.199 d. g. 12, jako y przez Generała Krasińskiego z tejże Legii w Powiecie Biebrzańskim z różnych kass wziętych talarów 1.025 d. g. 1 zaleciła Komisya JO. X. Dyrektorowi Wojny, ażeby w tej należytości skarbowej uczyniwszy najściślejsze wyśledzenie, rozkazał powrócić Skarbowi pieniądze tak za tę sól, jako y w gotowiznie zabrane, a to pod surowością praw wojskowych.

Gdy nawał ważnych y ogół kraju dotykających zatrudnień na roztrząsanie licznych y często niepotrzebnych od partykularnych prośb y przełożeń dosyć nie zostawuje czasu, a wszy-

scy kraju naszego mieszkańcy otwartą y wszelkie jakiekolwiek bądź okoliczności obejmującą mają drogę zanoszenia przełożeń swoich przez władze y stopnie przyzwoite, przeto Komisya, stosując się do Zasad, jako y uchwały swojej na dniu 29 Kwietnia wydanej y w pismach publicznych ogłoszonej, zaleca Sekretarzowi swego y jego kancelaryi, ażeby odtąd żadnego memoryału od kogożkolwiek bądź nie przyjmowali, a nadeszłe z poczty pod adresem Komisyi Rządzącej listy, na koszt piszącego nazad odsyłali. Excypują się od tej reguły zażalenia y skargi na WW. Dyrektorów podać się mogące. Żeby jednak Komisya y pod tym pozorem próżnemi doniesieniami nie była zarzuconą, mieć chce, ażeby na kopercie podania wyrazy: Skarga na Dyrektora N. były zapisane. Takowe podania zapieczętowane prosto do Komisyi podane być mają, y WW. Konsyliarzom Rządowym przy boku Komisyi oddane celem roztrząśnienia y uznania, czyli skarga ma miejsce, lub nie? W pierwszym przypadku rzecz Komisyi ma być przełożona; w drugim z napomnieniem na pierwszy raz, z odesłaniem do sądu o niesłuszne obwinienie na drugi raz, podającemu zwrócona będzie.

Listy dwa od JP. Vincent: pierwszy z ponowieniem explikacyi w interesie Xięstwa Siewierskiego, drugi z okoliczności długów N. Cesarzowi winnych, y z oświadczeniem, iż nie ma mocy sobie udzielonej wchodzić w pretensye wzajemne do Skarbu Cesarskiego miane, przeczytano y do pióra oddano.

Tych listów komunikacyą JWW. Delegowanym w Dreznie osądziwszy potrzebną, udecydowała wyprawić dziś sztafetę do Drezna[1]).

Do tej expedycyi do Drezna zalecono przyłączyć w kopii nadesłany od JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych list Generała Hervo, szeffa sztabu z żądaniem wyznaczenia nadgrody dla Kommendantów placu francuzkich, w licznych miejscach ustanowić się mających, a do porozumienia się w tej okoliczności z JW. Marszałkiem Davout, JWW. Wybicki y Sobolewski uproszeni zostali.

---

[1]) Por. Konic, Materyały... str. 28—29.

Nadeszły list od JW. Gorzeńskiego Prezesa Departamentu Poznańskiego z doniesieniem, iż do wspólnej z nim czynności oznaczenia z Marszałkiem Soult y Kommissarzami Pruskiemi dróg militarnej handlowych y pocztowych wyznaczony nadjechał Kommissarz Saski, przeczytany y do akt oddany.

Przychylając się do żądania JP. Gorzeńskiego w tym liście jego wyrażonego, zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby summę 12 tysięcy złotych na wydatki nieuchronne przy poleconej mu czynności, Kasie Departamentu Poznańskiego za jego kwitem wypłacić nakazała. A co do Inżynierów, postanowiono listownie upoważnić JP. Gorzeńskiego do rekwirowania ich z Legii trzeciej od Generała Dąbrowskiego.

Uszczuplający się coraz bardziej stan Skarbu Publicznego zniewala Komisyą do czerpania z wszelkich zrzódeł, do tegoż Skarbu spływać mających. Z tego powodu zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby o dochód z Poczt Narodowych u Generalnego Poczt Administratora się dopomniała, y pieniądze, jakie od niego należeć się mogą, do kassy Generalnej złożyć zaleciła.

Podana od Deputacyi kwaterniczej skarga na JW. Dyrektora Policyi roztrząsana była, y temuż JW. Dyrektorowi komunikowana została.

Na przełożenie Dyrekcyi Skarbowej poprawę w opłacie cła od sadeł postanowiono, jako jest w rezolucyi in actis.

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zaleciła Komisya Dyrekcyi Skarbowej wypłacić za kwitem JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych złt. 10.000 na tymczasowy fundusz nadzwyczajnych wydatków przy odebraniu przez Rząd Krajowy wołów przy korpusie trzecim, jako y magazynów żywności y furażów, przez władze francuzkie dotąd administrowanych.

Na przełożenie tegoż JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych etat kosztu na utrzymywanie officyalistów magazynu Sochaczewskiego ułożony, podpisany. y do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych odesłany, jako jest in actis.

Dozwolono JO. X. Dyrektorowi Wojny, stosownie do jego przełożenia, do ukończenia oszańcowania Pragi, Se-

rocka i Modlina przybrać extra etatu Officerów Inżynierów, dotąd nie amplojowanych, y onym żołd dawny ich szarży należyty, póki użytemi będą, płacić z Skarbu Krajowego nakazano.

Przełożenie tegoż JO. X. Dyrektora Wojny względem szkody przez Legion pierwszy w wypłacie żołdu monetą Luneburską poniesionej, przesłano Dyrekcyi Skarbowej z zaleceniem dania w tej mierze tłomaczenia.

Przychylając się do przełożenia Administracyi Skarbowej, która z winnej troskliwości o dochody publiczne, przedstawia potrzebę wysłania niezwłocznie Pełnomocnika Rządowego do Departamentu Poznańskiego, nominuje Komisya na to miejsce JP. Łubę Starostę Stawiszyńskiego, y mieć chce zaleconym wszystkim Pełnomocnikom do Departamentów wysłanym, ażeby wszystkie pobory do Skarbu należące się, tak z rat dawnych, jako y nastającej wrześniowej wybrali koniecznie, lub wojskową exekucyą wycisnęli, podług przepisów uchwałą pod 12 Lipca r. b. zapadłą wydanych, a jednym jeszcze opłacenia do Skarbu procentem za każdą ratę rentową powiększonych.

Odpowiedając na przełożenie Administracyi Skarbowej względem zaboru soli z magazynów y pieniędzy z kass powiatowych Departamentu Białłostockiego przez wojskowych, doniesiono jej, iż na dniu dzisiejszym potrzebne w tej mierze wydane zostały rozkazy JO. X. Dyrektorowi Wojny poszukiwania szkód Skarbowi przyniesionych.

Zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby dopóki raporta od JPP. Generałów Inspektorów Jazdy y Piechoty wraz z Kommissarzami ciwilnemi do obrachunków wojskowych wyznaczonych nadesłane nie będą, z powodu niepewności o aktualnym wojska komplecie, należący żołd wojsku narodowemu w czwartej części zatrzymała aż do dalszej dyspozycyi.

Nadszedł list od JP. Vincent z skargą na Generalnego Poczt Administratora, iż list od Ministra do niego adresowany z naruszoną pieczęcią z poczty był mu oddany. Skargę tę JP. Vincent in originali komunikowano JW. Dyrektorowi Policyi, z nakazem brevi manu, ażeby niezwłocznie do Gene-

ralnego Poczt Administratora się udał, y rzecz wyexaminowawszy Komisyi zaraportował.

Mając sobie przez JP. Trembickiego Sekretarza Dyrekcyi Wewnętrznej, w czasie słabości JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych dziś Komisya doniesiono, iż wszelkie zapasy tak żywności, jako y furażów, już są na schyłku, tak dalece, iż za trzy dni zupełnie wojsko byłoby bez opatrzenia, a nawet niektórych artykułów zupełny panuje niedostatek, po naradzeniu się z przywołanym JW. Kochanowskim Prezesem Departamentu Warszawskiego, tymże wzwyż rzeczonym JP. Trembickim, zalecono rezolucyą in actis prosto, z powodu słabości JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, Izbie Administracyjnej Warszawskiej, ażeby niezwłocznie żyto y pszenicę tu w Warszawie tak w Magazynach, jako y na statkach będące, ad concurentiam 2.000 cetnarów pszenicy, a 1.000 cetnarów żyta wzięła w rekwizycyę, zaręczając właścicielom w imieniu Rządu zapłacenie tego, co im wzięte będzie. Co do owsa, siana y słomy, mieć chce Komisya, ażeby Izba Administracyi Departamentu Warszawskiego poczyniła najzyskowniejsze ile być może dla Skarbu kontrakty, o dostarczenie tych artykułów wojsku na dni 15 rachując od dnia 3 Września terminu wyjścia kontraktu z liwrantką Jakubowiczową.

List do JW. Davout Marszałka z komunikacyą raportu Izby Administracyjnej Płockiej o gwałtownościach przez Prusaków w Województwie Chełmińskim popełnionych, niemniej raportu JP. Karskiego o bezprawiach w Ostrołęce przez wojsko Francuzkie, jako jest w minucie u pióra, podpisany, y wyexpedyowany.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 241.

Dnia 1 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

List do JP. Vincent z oznajmieniem, iż zalecenia o naruszenie pieczęci w korespondencyi jego na poczcie, dochodzenie

polecone zostało JW. Dyrektorowi Policyi, podpisany y do expedycyi polecony.

Równie do expedycyi przez sztafetę polecone zostały, ułożone y przyjęte listy do JWW. Delegowanych do Drezna, y do JW. Gorzeńskiego, jako są w minucie u pióra[1]).

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, przyjęła Komisya podany projekt ustanowienia Inspekcyi Generalnej, y Specyalnych Departamentowych Magazynów Wojskowych w zupełne zawiadywanie władzy krajowej teraz od zwierzchności Francuzkich oddanych, y ten projekt w 5 punktach w uchwałę zamieniła, jako jest in actis[2]). Co zaś do podanego etatu potrzebnych osób do administracyi magazynowej, Komisya brevi manu oświadczyła, iż go przyjmuje, zachowując sobie powiększenie lub umniejszenie liczby tych officyalistów według okoliczności[3]). Co się zaś tycze płacy tymże officyalistom zachowuje sobie ustanowienie jej po zniesieniu się w tej mierze z JW. Dyrektorem Spraw Wewnętrznych, zalecając mu podać opinią. Etat ten zatym proponowany do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych odesłanym został.

Przeczytano nadeszłe 3 listy od JW. Marszałka Davout, dwa pierwsze odpowiednie na pisane od Komisyi w okoliczności gwałtów przez Prusaków w Chełmińskim wyrządzonych, aresztowania przez rząd Moskiewski służącego JP. Starzeńskiego, y bezprawiów przez wojsko francuzkie w Ostrołęce popełnionych, z uspakajającym doniesieniem o przedsięwziętych w tej mierze przez niego krokach; trzeci list zawierał życzenie JW. Marszałka, ażeby, stosownie do żądania w przyłączonym liście wyrażonego JP. Goltz Ministra Pruskiego, podwody były dane w kraju naszym, żonom y dzieciom żołnierzy pruskich tu dawniej konsystujących, a które teraz do mężów y rodziców wracają.

Przybywa JW. Dyrektor Policyi, y donosi iż udawszy się na miejsce expedycyi poczty, dokładną zrobił indagacyą w okoliczności naruszenia pieczęci korespondencyi JP.

---

[1]) Por. Konic, Materyały str. 28—29.
[2]) Ob. alleg. l. 204. [3]) Ob. alleg. l. 205.

Vincent, y z tej indagacyi okazało się, że to naruszenie nie z winy jest tutejszych oficyalistów, ale chyba gdzie dalej nastąpiło, o czym dokładny raport na pismie podać Komisyi JW. Dyrektor Policyi oświadczył.

Z powodu doniesionych naruszeń granic w dobrach Narodowych przez sąsiedzkie dominia, na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych w celu zapobieżenia szkodom ztąd wyniknąć mogącym, przyjęte zostało obwieszczenie, jako jest in actis [1]).

Upoważniono Administracyą Skarbową, ażeby talarów 10 dyety należącej się Kalkulatorowi Knoblauch za układanie tabell Dóbr Narodowych, Izbie Administracyi Poznańskiej z kassy Departamentowej wypłacić dozwoliła.

List od JP. Pradel Ordonatora z pożegnaniem do Komisyi przeczytany y do pióra oddany.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 242.

Dnia 2 Września.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

List odpowiedni na odebrany wczoraj od JW. Marszałka Davout względem dania podwód żołnierkom Pruskim, podpisany y do expedycyi polecony, równie jak y respons JP. Pradel.

Przywołany JW. Kochanowski Prezes Departamentu Warszawskiego zdaje raport względem zawrzeć się mających kontraktów na owies, siano y słomę, względem wziętej w rekwizycyą pszenicy y żyta, donosi, iż żyta wskazanej ilości 1.000 cetnarów niemasz w magazynach Warszawskich, ale za to dostatek pszenicy, uwiadomia, iż o wczesne zmielenie tego zboża przyzwoite użyte są szrodki; zgoła zapewnia, iż dostarczenie wojsku nie będzie uchybionym.

Przesyłając JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych w kopii list JW. Marszałka Davout wraz z przyłączoną notą od JP. Goltz Ministra Pruskiego do niego podaną, oświadczyła Komisya, iż przez wzgląd na tak poważne wstawienie się, y z po-

[1]) Ob. alleg. I. 206.

wodu ludzkości, właściwej Polakom cnoty, przychyla się do żądania JW. Marszałka Davout, y zaleca JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby do uskutecznienia onego przyzwoite przedsięwziął szrodki, obmyślając transport lądem lub wodą, y zapobiegając wszelkim nadużyciom, któreby w dostawieniu podwód dla Żołnierek Pruskich y ich dzieci, do mężów y rodziców powracających wyniknąć mogły. Wyda więc JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych stosowne do Izb Administracyjnych w tej mierze zalecenia, a względem paszportów dla tychże żołnierek zniesie się y ułoży z JW. Dyrektorem Policyi, któremu niniejsze zalecenie komunikować będzie.

JWW. Wybicki y Sobolewski zdają relacyą z konferencyi z JW. Marszałkiem Davout, donosząc, iż tenże stanął przy potrzebie naznaczenia pewnej miesięcznej opłaty Kommendantom Placu, na przełożenie ich jednak zmniejszył quantum w pierwszym podaniu wymienione. Składają przytym JWW. Delegowani list JW. Marszałka Davout do Komisyi, zawierający wyraz troskliwości o dostarczenie żywności y furażów dla wojska, y zażalenie na JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, iż mimo znacznych zapasów, których wypis w kopii listu JP. Intendenta przyłączył, wojsko jest w niebezpieczeństwie doświadczenia niedostatku.

Przybyły JW. Dyrektor Policyi złożył zapowiedziany raport wraz z indagacyą wyprowadzoną z JP. Sznaydra Sekretarza Poczty, y świadków, y okazującą niewinność tutejszej Poczty, o naruszenie pieczęci przez JP. Vincent obwinionej. Indagacyą tę komunikowano niezwłocznie JP. Vincent, przy liście w imieniu Komisyi przez JW. Prezesa pisanym.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych donoszącego o protestacyi Izby Warszawskiej, naprzeciw rozkładowi furażów y zboża, jakoby nieproporcyonalnie zrobionego, postanowiła Komisya, iż gdy opatrzenie wojska zwłoki nie potrzebuje, a ustawa pod dniem 28 Sierpnia zapadła, y już do Departamentów rozesłana, zapewnia sprawiedliwą koekwacyą y bonifikacyą dla Departamentów uciążonemi być się sądzących, zaczym Izba Warszawska stosować się do rozkazów Komisyi, a zalecenia Dyrektora Spraw Wewnętrz-

nych powinna, y starać się, by najdalej na dzień 15 Września Magazyny tutejsze według repartycyi wypisanej, sub poena dupli na kontribuentów opóźniających się opatrzonemi zostały.

Na postawienie mostu w Amcie Gidelskim pod Szczepowicami złt. 742 gr. 26, a na naprawę mostu Wielkiego na grobli Szczepowickiej złt. 294 gr. $7^1/_2$ wypłacić z kassy Departamentu Kaliskiego Administracyi Skarbowej zalecono.

Wydane następujące trzy brevi manu rezolucye. 1° Pozwolono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych approbować kontrakt dzierżawny o Ekonomią Warszawską między Izbą Administracyjną Warszawską a JP. Janem Ciemniewskim zawarty. 2° Co do approbaty wypuszczenia folwarku Radzikowa w wieczystą dzierżawę JP. Mogilnickiemu, Komisya żadnych dotąd nie przedsięwziąwszy względem dóbr na Erbpacht iść mających szrodków, całą tę okoliczność do stałego Rządu zawiesza. 3° Równie nie naruszając ważności kontraktu wieczystej dzierżawy Grobelnego Młyna pomiędzy Marymontem a Bielanami, z zeszłą Kamerą Warszawską a młynarzem Banson zawartego, y przez Ministra Króla Pruskiego konfirmowanego, odsyła ten interes do konfirmacyi do stałego Rządu, jeżeli młynarz Banson potrzebę tego uzna.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 243.

Dnia 2 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Nadeszłe od JPP. Pełnomocników z Departamentu Białostockiego pod N-m 57 y 58 raporta przeczytane zostały. W nich gdy wyczytano, iż już JPP. Pełnomocnicy ostatniego Powiatu w Maryampolu ustanowili Izbę Wykonawczą, y gdy w naturalnej konsekwencyi wypada teraz utworzyć w tej części kraju Centralność, Komisya pełna zaufania w gorliwych chęciach, y poznaniu miejscowości JPP. Pełnomocników powierza im władzę ustanowie-

nia Deputacyi Administracyjnej w miejscu, które im się z wszelkich względów najdogodniejsze zdawać będzie. Do tej Deputacyi, która wszelkie prawa y obowiązki Izb Administracyjnych ma zachować, siedmiu Członków do potwierdzenia Komisyi nominować będą y zalecą im, ażeby zaraz po installacyi, rząd kraju tego objęli, y w korespondencyą z WW. Dyrektorami weszli. Tymczasowym Prezesem tej Deputacyi pierwszego z rzędu ustanowią, a na aktualnego Prezesa Departamentowego trzech Kandydatów do wyboru Komisyi przedstawią.

Odpowiedając JP. Starzyńskiemu Pełnomocnikowi na przełożenie jego względem uwięzienia człowieka jego służącego w Białłymstoku, przesyła Komisya w dowód swojej w tym interesie pieczołowitości wypis listu do JW. Marszałka pisanego jako y odpis tegoż.

List JW. Marszałka Davout z przyłączonym listem JP. Intendenta, zawierającym wypis zapasów w Magazynach Francuzkich, przez JWW. Wybickiego y Sobolewskiego dzisiaj oddany, komunikowany został w kopii przytomnemu JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych końcem dania raportu y tłomaczenia swego.

Gdy przez Traktat Tilżyński część Departamentu Kwidzyńskiego na prawym brzegu Wisły położona z Województwa Chełmińskiego y Ziemi Michałowskiej składająca się do Xięstwa Warszawskiego przyłączoną została, chcąc Komisya do jak najprędszego tej części kraju przystąpić urządzenia, wyznacza do tej czynności znanego z gorliwości, światła y nieposzlakowanej cnoty, JW. Zboińskiego Kasztelana Płockiego swoim Pełnomocnikiem, y wydaje mu na to instrument jako jest in actis. Stosując się do tego listu instrumentu ułożona została instrukcya dla tegoż JW. Pełnomocnika w 17 punktach, zawierająca przepis jego postępowania, jako in actis wyczytać można [1]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

[1]) Ob. alleg. l. 207.

SESYA 244.

Dnia 3 Września 1807.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przesyłając w kopiach uchwały na dniu wczorajszym zapadłe, to jest: Pełnomocnictwo JW. Zboińskiemu Kasztelanowi Płockiemu na uorganizowanie części Departamentu Kwidzyńskiego czyli Województwa Chełmińskiego z Ziemią Michałowską, instrukcyą do postępowania w tej czynności temuż Pełnomocnikowi wydaną, oraz zalecenie do JPP. Pełnomocników Białłostockich, ażeby Deputacyą Administracyjną w tej części Departamentu Białłostockiego do kraju naszego przypadłej ustanowili, zaleciła Komisya JWW. Dyrektorom, ażeby każdy respective swego Wydziału przesłał tymże Pełnomocnikom pisma y informacye, które im do poleconego Organizacyi uskutecznienia potrzebnemi być mogą, mieć chcąc, ażeby ciż Dyrektorowie skoro tylko o ustanowieniu Deputacyów Administracyjnych w Toruniu y w części pozostałej Departamentu Białłostockiego wiadomości odbiorą, niezwłocznie wszystkie instrukcye, za przepis do dalszych tych Deputacyi czynności służyć mające, z uchwał y urządzeń Komisyi wyjęte im posłać nieomieszkali, y w ciągły związek korespondencyi jak z innemi Izbami Administracyjnemi weszli.

JP. Węgliński Członek Dyrekcyi Skarbowej podaje w jej umieniu projekt pieniężnej składki na miasta rozłożonej na fundusze dostarczenia mięsa wojsku konsystującemu w kraju naszym. Projekt ten roztrząsa Komisya, y udziela JP. Węglińskiemu myśli swoje do onego popraw y odmiany.

Przybywa JO. X. Dyrektor Wojny y przedstawia list JP. Generała Szeffa Sztabu Hervo, zawierający oświadczenie JW. Marszałka Davout, iż z chęcią skłoni się do użycia szrodków, jakie mu podane będą w celu zapobieżenia szerzeniu się zarazy bydła. Komisya list przesyła JWW. Dyrektorom Spraw Wewnętrznych y Policyi, z zaleceniem in

actis, ażeby umówiwszy się z sobą, przełożyli te najstosowniejsze szrodki w tym przedmiocie, y o rozciągnienie kordonu wojskowego od Powiatów y okolic, w których zaraza na bydło grasuje upraszali.

Podaje JO. X. Dyrektor Wojny stosownie do danego sobie zalecenia projekt objaśniający y uzupełniający ustawy względem Gwardyi Narodowej, który przeczytany y do deliberacyi wzięty został.

Nadesłany list od JP. Vincent, z doniesieniem, iż JP. Marszałek Davout dowiedziawszy się, iż w Departamencie Białłostockim żydzi y inni partykularni znacznie zakupują zboża y one do Pruss y gdzieindziej wywożą, wydał rozkazy do kommend francuzkich tam będących, ażeby tego wywozu nie dopuszczali, Komisya w kopii niezwłocznie przesyła JPP. Pełnomocnikom Białłostockim, z zaleceniem, jako in actis, ażeby starali się powziąć najdokładniejsze wiadomości, czyli w rzeczy samej to zboża wykupowanie się dzieje, a jeżeliby tak było, mają JPP. Pełnomocnicy surowo tego wywozu zakazać, przyzwoite przedsięwziąwszy szrodki, iżby wola Komisyi w tej mierze skutecznie była dopełniona. Co jednak niema przeszkadzać, stosownie do wyrazów listu JP. Vincent, ażeby obywatele chcący produkta swoje spieniężyć po dozwolenie ich wywozu za granicę y paszporta do Komisyi udawali się. Odpis JP. Vincent z uwiadomieniem o tym zaleceniu przesłany niezwłocznie został.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych nominuje Komisya na zawakowane Probostwo Inowłocławskie po zmarłym JX. Wochelskim JMX. Antoniego Lewińskiego, y Prezentę onemuż Kancellaryi wydać zaleca[1]).

JW. Ignacemu Sobolewskiemu Konsyliarzowi półroczna pensya do Skarbu assygnowana została, jako in actis.

Przychodzą znowu dwa listy od JP. Vincent: pierwszy z przełożeniem zażalenia kupca Trouillot o wymaganie cła od wina francuzkiego, który przez rezolucyą in actis, końcem dania opinii Dyrekcyi Skarbowej komunikowano; drugi z przełożeniem potrzeby przywrócenia pa-

[1]) Ob. alleg. l. 208.

szportów dla jeżdżących wśród kraju. Obydwa te listy, równie jak poprzedzający do pióra złożone.

Przez powróconego kuryera JP. Rabbé przywieziony list od JP. Twarowskiego Kommissarza rozgraniczającego, z doniesieniem o odebranych expedycyach, y raportem czynności przeczytany, a przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych oddany, do akt złożony.

Odpowiedając na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych względem konieczności opatrzenia magazynów drzewa na potrzeby wojska francuzkiego, stosownie do żądania JP. Kommissarza Ordonatora Chambon, upoważniono tegoż Dyrektora, do zalecenia Izbie Administracyi Departamentu Warszawskiego, ażeby zawarła kontrakt przez licytacyą od mniej żądających, na dwa tysiące sążni drzewa. Zalecono oraz JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby najskuteczniejsze przedsięwziął szrodki, iżby resztująca liczba sążni na dopełnienie y utrzymanie w porze pomienionego magazynu drzewa potrzebna z lasów narodowych, a to jesienną wodą, sprowadzona została.

Zaleciła Komisya Dyrekcyi Skarbowej, ażeby wysłużoną pensyą UU. Wyczechowskiemu konsyliarzowi Sądu Appellacyjnego Warszawskiego w summie 6.000 złt. y Kalinowskiemu równie tegoż Sądu konsyliarzowi w summie 5.333 gr. 10 wypłaciła. Niniejsza assygnacya na ręce JW. Dyrektora Sprawiedliwości dla uwiadomienia Jego przesłana.

Inne przełożenia JWW. Dyrektorów y memoryały brevi manu, jako w dzienniku expedycyjnym zapisano, zrezolwowane zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 245.

Dnia 4 Września.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Odebrane na dniu wczorajszym od JP. Vincent listy, przez JW. Prezesa złożone y przeczytane zostały. W pierwszym doniósłszy, iż odebrał od JW. Dyrektora Policyi rekwizycyą (na której nieprzyzwoite wyrazy się użala), ażeby

artykuł Gazety Hamburskiej, mylnie donoszący, jakoby magnaci Polscy N. Cesarza o wstrzymanie uwolnienia poddaństwa do lat 40 upraszali, za jego sprawą był rewokowany, oświadcza, iż czeka w tej mierze na urzędowe od Komisyi wezwanie. W odpisie swoim niezwłocznie wyexpedyowanym Komisya o fałszu tego doniesienia zapewnia y, aby odwołane było, żądanie wyraża. Drugi list donosi o oświadczeniu Generalnego Intendenta Daru, iż na opis tak summ y effektów przez Króla Pruskiego winnych, jak y zabranych archiwów, dłużej czekać nie może, tylko do 15 7bris, po którym upłynionym terminie, gdyby te opisy w zupełności nadesłane nie były, szkody ztąd wyniknąć dla kraju mogące Komisya przypisać będzie winna opieszałości, z którą w tej mierze postępowano. Przesłała Komisya niezwłocznie kopią tego listu JWW. Dyrektorom Sprawiedliwości y Spraw Wewnętrznych, zalecając im, ażeby przez nadesłanie dostatecznego raportu względem przedsięwziętych szrodków do uskutecznienia zawartego w liście JP. Vincent żądania postawili ją w stanie dania mu dokładnej odpowiedzi. Trzeci list zawierał komunikacyą dwóch listów Marszałka Soult do JW. Marszałka Davout pisanych, z użaleniem na wybieranie przez Polaków w Prussach rekrutów, koni y podatków. Stosownie do zdania JP. Vincent w liście tym wyrażonego, zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby wszelkie przychody tak zaległe, jako y bieżące, z całego Okręgu Departamentu Bydgowskiego tak, jak był w naszej possesyi, a nawet y z części przez Traktat Tilżyński Królowi Pruskiemu odstąpionej do czasu oddania tej części kraju po demarkacyi Kommissarzom Pruskim wybrać nakazała. Czwarty list był z rekomendacyą X. Łopacińskiego do Probostwa Słomczyńskiego. Na ten odpisuje Komisya, iż gdy za prawidło sobie postanowiła, ażeby Duchowne wakanse na podanie władzy Duchownej rozdawała, skoro X. Łopaciński będzie zalecony od właściwej mu zwierzchności, za miły poczyta obowiązek do jego wstawienia się stosować. Wszystkie te listy do pióra oddane, równie jak y minuty wzmiankowanych wyżej odpisów, a stosowne zalecenia ad acta.

Wnosi JW. Wybicki projekt do odezwy względem

zsypki zboża y składki pieniężnej na dostarczenie żywności wojsku w kraju naszym konsystującemu. Projekt ten po powtórzonym przeczytaniu y dostatecznym roztrząśnieniu przyjęty y podpisany, jako jest w aktach, y do ogłoszenia przez gazety JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych polecony został[1]).

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominuje Komisya na miejsce składającego urząd JP. Norberta Zielińskiego, Sędzią Appellacyjnym Bydgowskim JP. Wincentego Prądzyńskiego, a na tego miejsce Assessorem przy tymże Sądzie JP. Karola Puhan. Na wakujące miejsce po JP. Zakrzewskim, Sędzią Ziemiańskim Bydgowskim JP. Toporskiego z Chobielina bywszego Referendaryusza, a Komornikiem tegoż Sądu JP. Hoier także bywszego Referendaryusza. Nakoniec Pisarzem Sądu Appellacyjnego Bydgowskiego JP. Podowskiego.

Ponawiając ustawę na dniu 24 Lutego r. b. wydaną, sposób obrachunku z Generałami Wojewódzkiemi y odebrania od nich zaległości przepisującą, Komisya zaleciła JO. X. Dyrektorowi Wojny, ażeby jej zdał raport, w jakim sposobie wola jej w tej ustawie wyrażona była dopełniona, y doniósł, jaki skutek z nakazanych przez nią rachunków nastąpił, których, jeżeli jeszcze gdzie nie były dokończone, JO. X. Dyrektor uzupełnienie najpóźniej przed 1 Października nakaże.

Gdy uchwałą dnia 24 Lutego r. b. wydaną, wezwano obywatelów, którym ufność powszechna składu hojnych ofiar na początkowe wojska potrzeby powierzyła, do złożenia rachunków przed Izbami Administracyjnemi respective swego Departamentu, a gdy tej uchwały dotąd Komisya skutku nie widzi, zaleca Administracyi Skarbowej, ażeby następując na miejsce JW. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, z akt swojej Dyrekcyi o przedsięwziętych krokach względem tej uchwały raport uczyniła; a gdyby wspomnione rachunki jeszcze niedokończone były, uzupełnić one najpóźniej przed 1 Października nakazała.

---

[1]) Ob. alleg. l. 209.

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Sprawiedliwości, zalecono Administracyi Skarbowej, ażeby na fundusz nieodbicie potrzebny na utrzymanie sądownictwa w Departamencie Warszawskim, summę 12.000 złt. na opłatę niższych oficyalistów sądu; 1.500 złt. dla Sądu Ziemiańskiego Łowickiego; 2.000 złt. dla Sądu Pokoju w Łowiczu, in summa 15.500 złt. z kassy Departamentowej za kwitem tychże Magistratur wypłaciła. Z użycia której summy zdadzą wymienione Sądy rachunek przed Dyrektorem Sprawiedliwości, a ten o nim Komisyi donieść nie omieszka.

Chcąc przy niedostatku Skarbu Pulicznego fundusz na opłatę urzędników sądowych zkąd inąd mieć przysposobiony, zalecono JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości, ażeby wszelkim Sądom nakazał zdanie dokładnego rachunku z kass szportlowych aż do 1 Września, y ten Komisyi po odebraniu od Sądów przedstawił.

Na przełożenie JO. X. Dyrektora Wojny zalecono Administracyi Skarbowej, ażeby na utrzymanie Instytutu Kadetów w Chełmnie, którego ustawa y organizacya do dalszego czasu tymczasowie się zachowuje, należącą się podług etatu zeszłego Rządu sumę talarów 1.410 d. g. 1 fen. 7 na miesiąc teraźniejszy Wrzesień z kassy Krajowej w Chełmnie, lub innej Województwa Chełmińskiego wypłacić nakazała.

Równie na tegoż przełożenie zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby dla pomienionego Instytutu Kadetów, podług także dawnego Pruskiego etatu, żyta korcy 72 y achtel drzewa olszowego z magazynów krajowych Administracyi Chełmińskiej wydać rozkazał.

Przesyłając w kopii list JP. Vincent na dniu wczorajszym odebrany zaleciła Komisya JW. Dyrektorowi Policyi, ażeby stosownie do wyrażonego w nim żądnia JW. Marszałka Państwa Davout, y JP. Kommissarza Vincent urządzenie względem paszportów dla jeżdżących wszród kraju, przez rezolucyą dnia 26 Sierpnia wydaną uchylone, na powrót, z warunkiem wydawania ich bez opłaty, do skutku przywiódł. Odpis stosowny do JP. Vincent wyexpedyowany.

Zaleciła Komisya Dyrekcyi Skarbowej, rezolwując podany memoryał od JMX. Nagurczewskiego, ażeby mu powiększoną

pensyą podług rezolucyi na dniu 9 Maja zapadłej, na teraźniejszy kwartał wypłaciła.

Sesya na po obiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 246.

Dnia 4 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Świeży list od JP. Vincent z żądaniem, ażeby summę 700.000 franków w zwanzigerach Austryackich, przeznaczoną do mennicy Berlińskiej, Bankierowi Żydowi Frankel, rząd za granicę wyprowadzić dozwolił, przeczytany y do pióra oddany. List ten komunikowano w kopii Dyrekcyi Skarbowej, z zaleceniem in actis roztrząśnienia tej okoliczności y podania opinii.

W celu przyspieszenia rezolucyi na zaległe przełożenia y różne podania, JWW. Wybicki y Bieliński, wziąwszy ich część do roztrząsania, udali się do Izby konferencyonalnej, a pozostali z JW. Prezesem Członkowie przystąpili do czytania memoryałów. Tych znaczna liczba, jako jest w dzienniku expedycyjnym zapisano, to odesłaniem do JWW. Dyrektorów, to złożeniem do akt, to krótką suplikantom odpowiedzią zrezolwowana została.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 247.

Dnia 5 Września.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Odebrany na dniu wczorajszym już w nocy list z poczty od JWW. Delegowanych z Drezna pod datą 26 Sierpnia cum annexis przeczytany y do pióra oddany został[1]).

Z przywołanym JP. Węglińskim Członkiem Dyrekcyi Skarbowej deliberuje Komisya nad żądanym przez JP.

[1]) Por. Konic. Materyały, str. 31—34.

Vincent pozwoleniem, wyprowadzenia z kraju 700.000 franków w monecie Austryackiej do mennicy Berlińskiej. W odpisie JP-u Vincent do expedycyi poleconym wyrażono, iż okoliczność ta Dyrekcyi Skarbowej do roztrząśnienia y podania opinii odesłana została.

Nadeszłą przez sztafetę, y oddaną w czasie sesyi expedycyą z Drezna od JW. Ministra Bose, komunikuje JW. Prezes Komisyi. Zawiera ona doniesienie woli JKMci, ażeby gdy JP. Daru, wyznaczony od N. Cesarza do oddania Xięstwa Warszawskiego, Kommissarz, zjechać teraz do Warszawy nie może, jako w przyłączonym w kopii liście oświadczył, JW. Prezes nominowany od N. Pana do odebrania tegoż Kraju, udał się zaraz do Berlina, lub gdyby nie mógł, najspieszniej o tym uwiadomił[1]). W obawie osierocenia swego Komisya, jednogłośnie uprasza JW. Prezesa ażeby jej nie od-

[1]) (List Hr. Bosego do Małachowskiego z 1 Września 1807).

Monsieur, Dès la reception de la lettre, que Votre Excellence m'a fait l'honneur de m'adresser le 21 d. p. je n'ai pas tardé de la mettre sous les yeux du Roi, qui y a remarqué avec satisfaction & sensibilité l'expression de Vos sentiments pour Lui & de la reconnoissance, avec laquelle Vous avez reçu la marque de confiance, que Sa Majesté vient de Vous donner, en Vous nommant Son plénipotentiaire pour la remise du Duché de Varsovie.

En attendant les choses ont changé de face par rapport au lieu, où cette remise doit s'effectuer. Votre Excellence verra par la copie ci-jointe d'une lettre, que je viens de recevoir de S. E. M-r Daru, que cet Intendant-Général, se trouvant obligé de rester encore pendant quelque temps à Berlin, desire, que les plénipotentiaires du Roi se rendent auprès de lui, pour y terminer l'affaire de remise, peu susceptible d'un plus long retard. Le Roi y ayant consenti & sachant, que personne n'est plus propre à remplir cette commission que Vous, Monsieur le Comte, desireroit donc, que Vous puissiez partir sur le champ pour Berlin. Cependant pour peu que pareil voyage pourroit exposer Votre santé, à laquelle le Roi prend un grand intérêt, ou que Votre patriotisme Vous fit juger, que Votre présence à Varsovie seroit plus utile & nécessaire, qu'à Berlin pour ne pas interrompre les fonctions importantes, qui Vous sont confiées, Sa Majesté abandonne entièrement à Votre choix le parti, que Vous croirez devoir prendre, et l'agrée d'avance. Je dois seulement prier Votre Excellence de vouloir bien m'informer par estaffette de Sa détermination, afin que, dans le cas que des motifs prépondérants Lui fissent préferer ou desirer de rester en place à Varsovie, le Roi puisse prendre incessamment d'autres mesures pour La remplacer à Berlin.

L'extrait de la convention de Dresde du 22 Juillet, dont Votre Ex-

stępował. Przychylając się do tego żądania, oświadcza JW. Prezes, iż niemożność swoją jechania do Berlina, wiekiem, y chęcią służenia Królowi na tym miejscu usprawiedliwić spodziewa się[1]).

---

cellence a desiré de recevoir communication, se trouve entre les mains de M. M. Gutakowski & Comte Potocki, qui ont été priés de Lui en faire passer copie.

Je profite avec empressement de cette occasion, pour renouveller à Votre Excellence l'expression de la plus haute considération, avec laquelle j'ai l'honneur d'être Monsieur le Comte de Votre Excellence le trés humble & très obéissant serviteur.

Comte de Bose. Dresde, le 1 Sept. 1807.

(Copie d'une Lettre de M-r L'Intendant Général Daru, datée de Berlin le 29 Août 1807).

J'ai prié M. Le Colonel de Thiollaz il y a quelques jours, d'informer Votre Excellence, que j'avais cru devoir demander les ordres de l'Empereur sur la forme, qu'il désiroit être observée dans la rémise du Duché de Varsovie et du Cercle de Cottbus à S. M-té le Roi de Saxe.

J'ai reçu ces ordres aujourd'hui. Ils portent, que des Commissaires ayant été nommés par Le Roi, pour procéder à cette prise de possession, cette opération peut se faire immédiatement, et que elle doit être faite par un procès Verbal, que Messieurs les Commissaires Saxons signeront avec moi.

D'après cette décision, dont je m'empresse de faire part à Votre Excellence, il me semble, que l'intention de S. M-té n'est point, que je me rende à Varsovie, pour un procès Verbal, qui ne doit pas nécessairement être dressé sur les lieux. J'ajoute, que les autres affaires, que S. M. L'Empereur m'a chargé de terminer, exigent dans ce moment ma présence à Berlin, où M. M. les plènipotentiaires Prussiens, avec qui je traite se trouvent réunis. Il me seroit impossible de laisser en suspens des affaires entamées avec eux; par consèquent il en résulteroit un rétard dans la rèmise des Etats, dont S. M. Le Roi de Saxe doit prendre possession. Cette considèration m'enhardit à proposer a Votre Excellence d'inviter M. M. les plénipotentiaires du Roi à se rendre à Berlin. J'aurais bien voulu leur éviter ce voyage, mais Vous jugerez sans doute, qu'il vaut encore mieux éviter un rétard.

[1]) List Małachowskiego do Hr. Bosego z 5 Września 1807.

Monsieur le Comte! Informé par la lettre que V. E. m'a fait l'honneur de m'adresser le 1 d. c. avec la copie de celle de M-r l'Intendent-Général Daru que la remise du Duché de Varsovie devait se faire à Berlin, je me serais mis à l'instant en route pour me rendre en cette ville, si mon âge & mes infirmités ne me mettaient dans l'impossibilité d'entreprendre ce voyage.

Veuillez bien, Monsieur le Comte, porter aux pieds du trône de S.

Równie w czasie sesyi odebraną przez sztafetę skargę miasta Częstochowy na uciążenie przez kwaterunek y żywienie regimentu strzelców Pułkownika Zielińskiego, do JW. Prezesa adresowaną, komunikuje Komisya JO. X. Dyrektorowi Wojny, z zaleceniem, jako jest in actis, ażeby, gdy w tym zażaleniu wyczytuje Komisya, iż ten Regiment jest niepłatny, a raporta skarbowe przekonywają, że żołd dla tego wojska jest zaspokojony, najsurowsze X. Dyrektor wydał rozkazy y najskuteczniejsze przedsięwziął sposoby, iżby ten żołd tak regularnie wojska dochodził, jak jest z Skarbu Publicznego wypłacany; dochodził, z czyjej winy zatrzymanie to żołdu nastąpiło, y surowość praw wojskowych na przewiniających rozciągnął. W tym celu zalecono, ażeby JPP. Generałowie Inspektorowie Jazdy y Piechoty, zawiesiwszy examen Legionu pierwszego, niezwłocznie do obrachunku y rewizyi drugiego Legionu, wspólnie z wyznaczonym od Komisyi JP. Tymowskim, którego X. Dyrektor ma awizować, wysłani byli.

Udecydowanym zostało, ażeby wyprawiona była dziś sztafeta do Drezna, z listem do JWW. Delegowanych, do którego myśli y treść podaje Komisya.

Przybywa JW. Dembowski Prezes Dyrekcyi Skarbowej, y podaje w jej imieniu opinią y tłomaczenie na komunikowany list JP. Vincent, w interesie zażalenia kupca Trouillot, o wymaganie opłaty cła od wina francuzkiego. Przedstawia obwieszczenie kupców, ażeby dla uzyskania dobrodziejstwa opłaty tylko 1 od sta cła na towary fruncuzkie nałożo-

---

M. l'expression de toute la peine que j'éprouve en me voyant ainsi hors d'état de remplir les fonctions qu'il avait plû a S. M. de me confier.

L'espérance qu'en restant à Varsovie et en partageant les travaux de la Commission de Gouvernement, j'aurai encore occasion de me livrer à mon zèle pour le service de S. M. peut seule adoucir les regrets que je ressens d'être forcé à prendre ce parti. La bonté avec laquelle S. M. a daigné me l'indiquer & l'approuver d'avance ajoute à la plus vive reconnaissance que ses faveurs m'ont inspiré.

Je prie V. E. d'agréer l'assurance de la plus haute considération avec laquelle j'ai l'honneur d'être.

Monsieur le Comte; de V. E...

Varsovie le 5 7-bre 1807.

nego, przy wprowadzeniu ich do kraju, opatrzeni byli świadectwem z miejsca kupna towaru, jako jest rzetelnie francuzkim. Ogłoszenie tego obwieszczenia wstrzymuje Komisya, do komunikacyi z JP. Vincent.

Dozwolono brewi manu Dyrekcyi Skarbowej zawrzeć kontrakt o kupno wołów dla wojska.

W zamiarze uzupełnienia y udowodnienia stanu wszelkich pretensyi do Króla Pruskiego, decyduje Komisya być potrzebą wysłać Kommissarzów do odebrania aktów y papierów do kraju naszego ściągających się, a w archiwach pruskich pozostałych. O tym postanowieniu swoim uwiadomić JW. Marszałka Davout y JP. Vincent z prośbą pomocy do uskutecznienia onego przedsięwziąwszy, nominuje następujących Kommissarzy: JP. Józefa Kalasantego Szaniawskiego asesora Dyrekcyi Sprawiedliwości, y JP. Bacciarellego Assessora Izby Administracyjnej Warszawskiej do Berlina, JP. Wyczechowskiego Assessora Dyrekcyi Sprawiedliwości y JP. Bronikowskiego Konsyliarza Izby Administracyi Bydgowskiej, do Królewca y Kwidzyny; JP. Bronikowskiego z Krągoli Konsyliarza Sądu Appellacyjnego Kaliskiego, y JP. Rayskiego bywszego Landrata do Wrocławia; JP. Rembielińskiego y Mietelskiego do Białłegostoku[1]).

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych podaje tłomaczenie się swoje na wyrażone w liście JW. Marszałka Davout jemu komunikowanym zarzuty.

Przychylając się do przełożenia tegoż JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, upoważnia Komisya Administracyą Skarbową do wydania assygnacyi do kassy Departamentu Kaliskiego, na wypłacenie talarów 729 d. g. 13 entreprenerom Redlich y Stern, jako resztujących za założenie nowej drogi z Kalisza do Rypinka y planowanie parku, podług kontraktów między niemi y Magistratem miasta Kalisza pod d. 20 Maja 1803 y 29 Czerwca 1803 zawartego im należących się, y dopełnienie tego JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych poleca.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

---

[1]) Ob. niżej, all. l. 211.

SESYA 248.

Dnia 5 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Stosownie do podanych na ranniejszej sesyi myśli, ułożony list do JWW. Delegowanych do Drezna, przeczytany, przyjęty y do expedycyi polecony [1]).

Równym sposobem odpisy JP. Vincent na listy jego na pierwszy z naleganiem podania przed 15 7-bris etatów pretensyi do Króla Pruskiego, na drugi donoszący o skargach Marszałka Soult przeciw wybieraniu rekrutów, koni y podatku z krajów do Króla Pruskiego należących; nakoniec list do JW. Marszałka Davout z doniesieniem o przedsięwzięciu wysłania Kommissarzów do windykacyi papierów, y ich nominowaniu wyexpedyowane zostały. Minuty tych wszystkich listów znajdują się u pióra.

Z przybyłym na posiedzenie JP. Węglińskim Członkiem Dyrekcyi Skarbowej, roztrząsnąwszy podany przez tęż Dyrekcyą Projekt Zasad do rozkładu na Departamenta summy 1,500.000 złt. na kupno wołów nieodbicie potrzebnej, a w tych Departamentach na tych wszystkich, którzy do zsypki zbożowej należeć nie będą, Komisya tenże projekt przyjmuje, oznaczając na każdy Departament część pomienionej summy wziętą w proporcyi ludności podług tabell konsumpcyjnych y przepisując prawidła, które Izbom Administracyjnym służyć mają, do rozłożenia części tej na ich Departament przypadłej, na kontrybuentów, jako jest w zupełnej osnowie in actis [2]).

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 249.

Dnia 7 Września.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

---

[1]) Ob. Konic. Materyały str. 34—37.

[2]) Ob. alleg. l. 210.

O wyznaczeniu Kommissarzy do widykacyi papierów y aktów, w Berlinie, Wrocławiu, Kwidzynie, y Białłymstoku pozostałych, a kraju naszego tyczących się, uwiadomia Komisya JWW. Dyrektorów wysłać ich na miejsce przeznaczone, funduszem na koszta podróżne, y sprowadzenie papierów opatrzyć, z oszczędnością skarbu; Izby Administracyjne wezwać do wskazania im, gdzie y jakie papiery poszukiwać mają, nakoniec listy od JW. Marszałka Davout, y JP. Vincent z wstawieniem się do miejscowych Władz Francuzkich, dla ułatwienia ich czynności uzyskać zaleca, jako obszerniej jest w rezolucyi in actis[1]).

Odpis do JW. Marszałka Davout na list jego donoszący o zapasach przez Intendenta wojsku francuzkiemu zostawionych, y użalający się na niedostarczenie teraźniejsze, ułożony przeczytany, z uczynionemi poprawami, przyjęty, y z przyłączeniem w kopii przełożenia JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych y tłomaczenia odezwy Komisyi do obywatelów w Gazecie umieszczonej do expedycyi polecony.

Odebrana od JO. Xięcia Jabłonowskiego Kommissarza rozgraniczającego pod N-m 2 datą 2 praesentis depesza, z pocieszającym doniesieniem nadziei pomyślnego skutku poleconej mu czynności, y z innemi wiadomościami przeczytana, y do pióra oddana. Komunikuje JW. Sobolewski list tegoż X. Jabłonowskiego do siebie pisany, dniem późniejszy, zmianę y osłabienie powziętej nadziei zawierający, a przywołany JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, przedstawia raport JP. Twarowskiego drugiego Kommissarza rozgraniczającego, y przyłączony do niego w kopii list X. Jabłonowskiego de 4 praesentis wraz z kopią listu Marszałka Soult do X. Jabłonowskiego y odpisu tegoż, wszystkie w Elblągu datowane, y zapowiadające rychłe rozpoczęcie dzieła rozgraniczenia, z mniej podchlebną zyskownego granic oznaczenia otuchą. Postanawia Komisya odpisać X. Jabłonowskiemu, iż raz swoją w nim y koledze jego położywszy ufność, spodziewa się, iż wszelkiego przyłożą starania, ażeby dzieło tak ważne z największym dla kraju użytkiem było dokonane.

---

[1]) Ob. alleg. l. 211.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawia list JP. Generała Hervo szefa Sztabu, z komunikacyą odmiennej od dawniej podanej, ale nie przynoszącej ulgi krajowi tabelli etapowych miejsc, w których ustanowieni Plac-kommendanci mają brać pensyą stosownie do klas wyszczególnionych, y prośbą, ażeby Komisya te pensye od 1 Września wypłacać zadysponowała. Okoliczność przedmiotem się stała deliberacyi Komisyi, zakończonej decyzyą, ażeby pisać do JW. Marszałka Davout z przełożeniem uciążliwości przez to kraju już dosyć wycieńczonego.

Przybyły JO. X. Dyrektor Wojny przedstawia list JP. Generała Hervo z doniesieniem, iż podług odebranego uwiadomienia od X-a Neuchatel Majora Generalnego Legia Północna przechodzi do służby Polskiej, y że ta Legia przez JW. Marszałka Davout w Poznańskie pod komendę Generała Dywizyi Dąbrowskiego jest ordynowana. Na wniesienie więc X. Dyrektora Wojny zaleca Komisya Dyrekcyi Skarbowej, ażeby dla Legii tej, w dowód szacunku dla składających ją mężnych Ojczyzny obrońców, y z chwalebnym poświęceniem się na jej łono cisnących się, do komputu wojska zaliczonej, przyzwoity żołd, podług etatu przez X. Dyrektora Wojny podać się mającego, z Skarbu Publicznego wypłaciła.

JP. Węgliński Członek Dyrekcyi Skarbowej, zawarty przez tęż Dyrekcyą kontrakt z JP. Küssel y Lewińskim o dostawienie soli do magazynów krajowych przedstawia y do uczynienia wskazanych poprawy nazad odbiera.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 250.

Dnia 7 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Stosownie do ranniejszej decyzyi ułożony list do JW. Marszałka Davout z przełożeniem uciążliwości w żądanej przez JP. Generała Hervo opłaty Plac-Kommendantom Francuzkim, y pomyłek w podanej tabelli; równie jak y list do JP. Kom-

missarza Vincent, z komunikacyą tłomaczenia Dyrekcyi Skarbowej w interesie kupca Trouillot, y doniesieniem, że w okoliczności zezwolenia wywozu monety grubej dla mennicy Berlińskiej, objaśnienie taż Dyrekcya Skarbowa przesłać mu miała, przyjęty, podpisany y do expedycyi polecony.

JP. Węgliński Członek Dyrekcyi Skarbowej już przez tęż Dyrekcyą podpisany przynosi kontrakt o dostawienie soli z kupcami Küssel y Lewińskim na ranniejszej sesyi czytany, y ten Komisya potwierdza, y toż potwierdzenie JW. Prezes podpisuje.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych za danym pozwoleniem wprowadza JP. Bankiera Fränkel, któremu Komisya za kredyt 15 tysięcy talarów w dwóch wexlach na potrzeby krajowe podziękowanie oświadcza y assekuracyą Skarbową wydać zapewnia.

Odbiera JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych zlecenie pisania do JO. Xięcia Jabłonowskiego, do którego list Komisyi responsujący na dzisiejszą jego depeszę udecydowany, jako jest w minucie u pióra y do expedycyi przez sztafetę oddany.

Tenże JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawia komunikowaną sobie od Głównego Sztabu dyslokacyą wojska, y nową o 6.000 kołder y materaców rekwizycyą.

Nakoniec na przełożenie tegoż JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych pod dniem 10 Augusti y 2 praesentis podane, zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na sprawienie rozmaitych potrzeb, jako to stołów, ławek etc. do koszar, summę najwyżej złt. 46.819 gr. 3 wypłaciła, za poprzedzającym z rzemieślnikami moderującym układem, y uwiadomieniem od JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, iż wzmiankowane rekwizyta są odstawione w gatunku y robocie umowami warowanej. Ostrzeżono zatym podanie rachunku, ile z oznaczonej wyżej summy wypłacono będzie. Donosząc o tym JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, zaleciła Komisya, ażeby nakazał Izbie Administracyi Departamentu Warszawskiego, iżby ta wydała rozkaz Inspekcyi koszar ilość y rzeczywistość wygotowanych sprzętów na miejscu zweryfikować, przyznać, y w inwentarz zapisać, a Budowniczym Rządowym zgodność z anszlagiem y akuratność tychże sprzętów zaświadczyć, co gdy dopełnionym będzie JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych ilość należącej się do wy-

płacenia summy Dyrekcyi Skarbowej poda. Ponowiono przytym zalecenie użycia wszelkich szrodków do zapewnienia całości rekwizytów tak do koszar, jak y do lazaretów dostawionych.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 251.

Dnia 9 Września.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Prezes przedstawił odebraną na dniu wczorajszym depeszę od X. Jabłonowskiego pod numerem 3 a datą 5 praesentis z Elbląga, która przeczytana y do pióra oddana została.

Odebrany także przez sztafetę raport od Izby Wykonawczej Surazkiej z doniesieniami nadgranicznemi, równie jako y list od JP. Starzeńskiego do JW. Prezesa był przeczytany. Pierwszy do pióra oddany, drugi JW. Prezes napowrót odebrał. Raport zaś urzędowy od Pełnomocników Białłostockich pod N-m 60 po przeczytaniu odesłany do JW. Dyrektora Sprawiedliwości z zaleceniem brevi manu komunikowania go JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych y Dyrekcyi Skarbowej.

Na przedstawiony przez JW. Prezesa memoryał JP. Tęgoborskiego Pisarza W. X. Lit., proszącego o wstawienie się do Króla Saskiego, ażeby stosownie do jego zasług y zdatności w Rządzie był umieszczony, odpowiedając Komisya, zaleca Sekretarzowi, ażeby odpisał jej imieniem, iż przełoży jego zasługi JWW. Delegowanym w Dreznie z zaleceniem przedstawienia ich Najj. Panu. Mając zaś wzgląd na zasługi tegoż JP. Tęgoborskiego i ofiarowane usługi dla kraju, zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby tymczasowo za kwitem jego sumę złt. dwa tysiące z kasy publicznej wypłaciła.

Przypuszczony na posiedzenie JP. Raymund Rembieliński przekłada potrzebę dostateczniejszej instrukcyi y umocowania do powierzonej mu czynności windykacyi papierów z Białłegostoku. Oświadczyła Komisya, iż udać się ma do JW. Dyrektora Sprawiedliwości, który go we wszystkim objaśni.

Odebrawszy od Dyrekcyi Skarbowej doniesienie o udowodnieniu przez Moskową Gilla pretensyi za dostawienie rekwizytów na umundurowanie Regimentu Strzelców Pułkownika Zielińskiego, Komisya zaleca tejże Dyrekcyi, ażeby summę 102.806 złt. tejże liwrantce należącą się z kassy Departamentu Płockiego częściami wypłacić nakazała. JO. zaś Xięciu Dyrektorowi zalecono, ażeby z tej summy, jako y z dawniej assygnowanej 136.000 na ten sam przedmiot, Radzie ubierczej ścisły zdać rachunek rozkazał.

Przywołany JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych odbiera zlecenie, pisać do X. Jabłonowskiego w odpowiedzi na niektóre punkta jego depeszy; Komisya zaś osobno przesłać odpis temuż X. Jabłonowskiemu przez sztafetę decyduje.

Tenże JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych podaje notę do Komisyi z przełożeniem potrzeby ustanowienia oddzielnej Deputacyi, którąby miała polecone sobie szczególnie przedmiot dostarczenia żywności y furażów dla wojska. Komisya przychyla się do tego przełożenia, y wygotowanie w tej myśli projektu y niezwłoczne podanie jego temuż JW. Dyrektorowi poleca.

Nakoniec tenże JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawia notę JP. Skarzyńskiego Plenipotenta Marszałka Lasnes, domagającego się wydania w possessyą temuż Marszałkowi kluczów do Xięstwa Siewierskiego należących, tudzież czyta JW. Dyrektor dać mu się mającą odpowiedź.

Na przełożenie Dyrekcyi Skarbowej Komisya, rozszerzając uchwałę swą d. 1 teraźniejszego miesiąca zapadłą, u. Łubę S-tę Stawiszyńskiego na Pełnomocnika do Departamentu Poznańskiego końcem wyboru wszystkich dochodów do Skarbu należnych tak z rat dawnych, jako y następującej wrześniowej, wyznaczającą, nadaje moc temuż Pełnomocnikowi zrobienia z Izbą Administracyjną Poznańską obrachunku, uregulowania kass, y uorganizowania urzędów celnych, konsumpcyjnych y poborowych.

Równie na przełożenie Dyrekcyi Skarbowej, uznawszy Komisya złączenie kass Departamentowej Warszawskiej y Generalnej za potrzebne y użyteczne, ustanowiła,

ażeby też kassy były połączone, polecając organizacyą y wybór osób do niej Dyrekcyi Skarbowej, potwierdzając etat osób tęż kassę składać mających, z oznaczeniem pensyi, których summa ogólna 37.460 złt. wynosi, oprócz 300 talarów na potoczne expensa, y zostawując tejże Dyrekcyi wolność rozłożenia wspomnionej 37.460 złt. summy pomiędzy officyalistów według zasługi y zdatności, z władzą usunięcia niezdatnych, służyć niechcących lub niemogących, y kaucyi dostatecznej nie składających, a innych natomiast do nominacyi Komisyi podania. Obszerniej w rezolucyi in actis[1]).

Na przedstawienie przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych koniecznej potrzeby wyexaminowania gatunku zboża y mąki znajdujących się na statkach na Wiśle przez Administracye Francuzkie władzom krajowym oddawanych, jako o nieuchronnych na ten objekt kosztach, zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby u. Konsyliarzowi Łubieńskiemu pełnomocnictwem do tego interesu opatrzonemu na wypaść mogące wydatki summę złt. 3.000 salvo calculo za jego kwitem zapłaciła.

Gdy z doniesień publicznych jest wiadomo, iż N. Król Pruski wszystkich kraju naszego rodaków od służby swojej wojskowej uwolnił, z równych powodów y Komisya postanowiła, ażeby w Korpusach Kadetów w Kaliszu y Chełmnie przez zeszły Rząd ustanowionych, a przez Komisyą zachowanych, sami tylko rodacy nasi byli umieszczeni, której to woli swej uskutecznienie Komisya JO. X. Dyrektorowi Wojny poruczając, zaleciła onemuż, ażeby o niej uwiadomił co do Instytutu Kadetów w Kaliszu Izbę Administracyjną tegoż Departamentu, a co do Instytutu Kadetów w Chełmnie JW. Zboińskiego K-lana Płockiego, Pełnomocnikiem do organizacyi Województwa Chełmińskiego ustanowionego.

Na przedstawienie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, jak jest ważne wysłanie do Królewca po windykacyą papierów y aktów do kraju naszego należących, a mając doniesienie, iż JPP. Wyczechowski Asesor Dyrekcyi Sprawiedliwości, y Bronikowski Konsyliarz Izby Administracyjnej

[1]) Ob. allegat l. 212.

Bydgowskiej tej się czynności nie podejmą, przedsięwzięła Komisya nominować Deputacyą, na której czele Prezesem JP. Antoniego Gliszczyńskiego, przywoławszy go wprzódy na posiedzenie, y oświadczenie gotowości do tej usługi publicznej odebrawszy mianowała. Obszerniej w rezolucyi w aktach, o tej nominacyi JWW. Dyrektorów uwiadamiającej [1]).

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 252.

Dnia 9 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Ułożony odpis na depeszę Xięcia Jabłonowskiego przeczytany, przyjęty, jako jest w minucie u pióra, y do expedycyi przez sztafetę polecony.

Zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby JP. Twarowskiemu ukontentowanie Komisyi oświadczył za przyjemne w poleconej mu organizacyi Województwa Chełmińskiego serc tamecznych Obywatelów zjednanie, a miastu Chełmnowi w odpowiedzi na jego odezwę doniósł, iż ją Komisya mile przyjęła, że toż miasto względem N. Pana poleci, y starać się będzie, (aby) powróceni na łono Ojczyzny przez tak długi przeciąg od niego oderwani współrodacy w ścisłym z współobywatelami związku pokój y szczęście znaleźli.

Odbiera Komisya pięć listów od JP. Vincent. W pierwszym uwiadamia, iż wydane są rozkazy na objęcie w possessyą militarnym sposobem Xięstwa Siewierskiego dla Marszałka Lasnes. Postanawia Komisya list ten przesłać do Drezna JWW. Delegowanym, a przybyłemu JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych zaleca wydanie nakazu do Izby Administracyjnej Kaliskiej, ażeby żadnej przeszkody w braniu tym possessyi militarnie Xięstwa Siewierskiego nie czyniła. W drugim żąda informacyi względem

[1]) Ob. all. l. 213.

praw krajowych o propinacyi. Przez rezolucyą komunikowany JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych z zaleceniem podania tych informacyi. W trzecim oświadcza żądanie JW. Marszałka Davout, ażeby Izba Wykonawcza Ostrołęcka z powodu złego obchodzenia się z powracającemi z niewoli Rosyjskiej Francuzkiemi y Polskiemi brańcami, y niedostarczania żywności dla wojska, odmieniona była. Zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby tęż Izbę zasuspendował, inną na jej miejsce tymczasem Izbie Administracyjnej Płockiej nakazał, a w roztrząśnienie jej sprawowania wnijść y o tym zaraportować zalecił. W czwartym rekwiruje, ażeby kupiec Willing od sprowadzonego wina Bordeaux 10 beczek, jako mający certifikat Ministra Francuzkiego w Hamburgu Bourienne, zaświadczony od JP. Vincent, iż to jest towar francuzki, jeden tylko od sta procentu cła opłacił. Zaleciła Komisya rezolucyą in actis, ażeby Dyrekcya Skarbowa żądaniu JP. Vincent na ten raz uczyniła zadosyć. W piątym donosi, iż gdy pozwolenia na wyprowadzenie 700.000 franków w monecie grubej dla mennicy Berlińskiej nie uzyskał, wydane są rozkazy, ażeby 400.000 franków pod eskortą militarną, jako własność Cesarska wyprowadzone były. List ten także przesłać do Drezna postanowiono.

W ciągu tej sesyi JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawił ułożony z zlecenia Komisyi list ostensible do X-a Jm. Jabłonowskiego.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, nominowała Komisya na dzisiejszej sesyi porannej Assessorami Sądu Appellacyjnego Płockiego Leona Cybulskiego, Jana Turskiego, Sylwestra Rościszewskiego bywszych Referendaryuszów, y Mejera młodszego bywszego Assesora Pupillarnego.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 253.

Dnia 10 Września.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Uznano rzeczą potrzebną pisać niezwłocznie do JW. Mar-

szałka Davout z prośbą, iżby listy zalecające dla JP. Gliszczyńskiego do Królewca y Kwidzyny y JP. Rembielińskiego do Białłegostoku względem windykacyi aktów y summ jechać mających, dać raczył.

Nadeszły od JP. Vincent list, przeczytany y do pióra oddany. Donosząc w nim, iż Prusacy roszczą pretensye do Ziemi Michałowskiej, y dowodząc, jak te są niegruntowne, wzywa, ażeby Kommissarzom rozgraniczającym zalecono było przy własności tejże Ziemi Michałowskiej jak najmocniej obstawać, y protestować się, z żądaniem zachowania status in quo aż do decyzyi Cesarskiej. Postanawia Komisya list ten przesłać niezwłocznie Kommissarzom rozgraniczającym, jakoż ułożony do X-a Jabłonowskiego list przyjęty, jako w minucie u pióra y do expedycyi polecony.

Przybyły na posiedzenie JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, polecony mu do uformowania na własne jego wniesienie projekt ustanowienia oddzielnej Deputacyi, któraby się jedynie dostarczeniem żywności y furażów dla wojska trudniła, podaje, y ten Komisya przyjąwszy w uchwałę zamienia jako jest in actis[1]).

Na przełożenie Dyrekcyi Skarbowej, instruktarz względem mostowego z mostu na Narwi y Wiśle pod Zakroczymem będącego, wybierać się mianego Komisya zatwierdza, y przyspieszenie wyboru tej opłaty Dyrekcyi Skarbowej poleca.

Z przywołanemi JPP. Gliszczyńskim y Rembielińskim deliberuje Komisya względem ich missyi do Królewca y Białłegostoku, y list wyżej wzmiankowany do JW. Marszałka Davout na ręce ich oddaje.

Wydane assygnacye na 10 tysięcy złt. dla JP. Gliszczyńskiego, a na 6 tysięcy dla JP. Rembielińskiego, na koszta podróżne y transport aktów.

List do JWW. Delegowanych do Drezna przyjęty, jako jest w minucie u pióra, podpisany y do expedycyi przez sztafetę polecony[2]).

Zalecono Dyrekcyi Skarbowej brevi manu na przełożeniu

---

[1]) Ob. alleg. l. 214.

[2]) Ob. Konic. Materyały str. 37—38.

JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, ażeby mu 30 duk. za najęcie statku wysłanego do Torunia po potrzeby do fortyfikacyi Praskiej z Skarbu wypłaciła.

Responsa na odebrane wczoraj od JP. Vincent listy, stosownie do podanych myśli ułożone, przyjęte jako w minutach są u pióra, y do expedycyi oddane.

Z ubocznych doniesień mając Komisya, iż nad potrzebę y przepis racye dla wojska narodowego tu są z magazynów wybierane, z przybyłym JO. X. Dyrektorem Wojny roztrząsa sposoby, wyjaśnienia wątpliwości y zapobieżenia, jeżeli są fałszywe, wieściom. Oświadcza X. Dyrektor, iż na każdy wyraźny zarzut odpowie, y na rozkaz Komisyi poda listę nominalną wybierających się racyi.

Powróceni z swojej misyi JWW. Pełnomocnicy Starzeński y Kuczyński y przypuszczeni do sali posiedzeń zdają ustnie raport swojej czynności, różne okoliczności rychłego zaradzenia potrzebujące przedstawiając. Odbierają zlecenie, ażeby w materyach administracyi udali się do JWW. Dyrektorów, a co się tycze ustanowienia Centralności dla tej części Departamentu Białłostockiego, y innych kwestyi directe rezolucyi Komisyi wymagających, na pismie przełożenia z projektem podali.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 254.

Dnia 10 7bris 1807 po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

W przyniesionym przez JPP. Gliszczyńskiego y Rembielińskiego liście od JP. Vincent zawarta rada, ażeby dla uniknienia wypaść mogącym kwestyom w plenipotencyi Kommissarzom do windykacyi papierów wyznaczonym dać się mianej, umocowanie N. Króla Saskiego wyraźnie było położone, była powodem Komisyi do uczynienia stosownych poprawy w przygotowanych do tych plenipotencyi projektach, które po roztrząśnieniu dla JP. Gliszczyńskiego do Królewca y Kwidzyna, y dla JPP. Raymunda Rembielińskiego y Mietel-

skiego do Białłegostoku wysyłających się, a w poleceniu dochodzenie, upomnienie się y odebranie papierów, aktów, summ, effektów, pretiosów, mapp, planów etc. mających, przyjęte y podpisane zostały, jako jest w aktach [1]).

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby potrzebną kwotę na zakupienie 3 beczek octu y jednej beczki wódki dla Regimentu Pieszego Pułkownika Żółtowskiego, w celu zapobieżenia szerzącej się zarazy użyć się mającej, za rekwizycyą y kwitem JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych wypłaciła.

Przychylając się do przełożenia Izby Administracyi Warszawskiej, proszącej o zaspokojenie właścicielów pszenicy y żyta, wziętego z rozkazu Komisyi w rekwizycyą, zaleca brevi manu Komisya Dyrekcyi Skarbowej, ażeby Izbie Administracyjnej doniosła, iż się zgadza na cenę umówioną, y ażeby taż Dyrekcya Skarbowa ułożyła się z właścicielami o wypłacenie im ratami, równie jak y o cenę jeszcze nie postanowioną żyta, y o tym Komisyą zawiadomiła.

Stosownie do oświadczenia na ranniejszej sesyi przez JO. X. Dyrektora Wojny uczynionego, zaleciła mu Komisya rezolucyą in actis, ażeby niezwłocznie podał listę nominalną wszystkich racyów tak ludzkich, jako y końskich, tu w Warszawie z magazynów dla wojska Narodowego należących się, z wyrażeniem, wiele który z Generałów, z wyższych y niższych Officyerów, tak Sztabu Generalnego jako y każdego Regimentu, oraz wiele aktualnie tu konsystujący żołnierz brać ma tychże racyi.

Przychylając się do przełożenia Izby Administracyjnej Departamentu Warszawskiego przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych przedstawionego, z wystawieniem obarczenia y zupełnej niemożności Powiatu tutejszego dostarczenia fur y stosownie do jego opinii, upoważnia go Komisya, do skontraktowania furmanów, którzyby 200 cetnarów sucharów do Serocka przewieźli, na co fundusz z Skarbu przeznacza, o który JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych uczyni rekwizycyą do Dyrekcyi Skarbowej, a tej zaleca, ażeby potrzebną kwotę na ten przedmiot z Skarbu Publicznego wypłaciła.

---

[1]) Ob. all. l. 215.

Tenże JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawia raport Izby Wykonawczej Sochaczewskiej do Izby Administracyjnej podany, w którym dowodzi, iż już w tym czasie do Magazynu Łowickiego y Sochaczewskiego Powiat ten tak znacznie wydał zboża, że owsa przeszło tysiąc korcy naddał, a innego, oprócz tylko jednej pszenicy, tyle, ile z repartycyi świeżej na kwartał na niego wypada. Ztąd okazuje niemożność dalszego dostarczania na potrzeby obozu 8 tysiącznego pod Sochaczewem stojącego. Podobny stan obarczenia wystawia Izba Administracyjna Warszawska Powiatu Łęczyckiego, znaczną konsystencyą koni artyllerycznych znoszącego. Wnosi zatym Izba Administracyjna potrzebę wczesnego obmyślenia szrodków, ażeby Departament Warszawski zkąd inąd był zasilony. Przywołanemu JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych poleca pilne y wczesne o tym staranie Komisya, między sposobami wsparcia y pomocy dla tutejszych okolic, a wyżywienia wojska przełożenie JW. Marszałkowi Davout użytku y potrzeby ułatwienia dowozu z Gallicyi.

Na wniosek JW. Wybickiego zalecono Dyrekcyi Skarbowej, stosownie do przełożeń JW. Dyrektora Sprawiedliwości dawniej y teraz podanych, ażeby na żywność więźniów w prochowni osadzonych, złp. 3.000, na opłatę Członków Inkwizytoryatu także złt. 3.000, a dla Gaiewskiego Intendenta Prochowni in vim awansowanej przez niego summy na żywienie więźniów równie 3.000 złt. ogółem 9.000 tymczasowo, na rekwizycyą JW. Dyrektora Sprawiedliwości a za kwitem Inkwizytoryatu co do 3.000, y podobnym kwitem co do 6.000 Gaiewskiego Intendenta Prochowni, z Skarbu Publicznego wypłaciła.

Donosząc o tym y powyższą assygnacyą przesyłając JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości, zaleciła temuż Komisya, ażeby wyznaczył od siebie osoby do roztrząśnienia y zweryfikowania rachunku przez Gaiewskiego Intendenta Prochowni podanego, do wejrzenia w sposób y porządek żywienia więźniów, do zaprowadzenia oszczędności w tej administracyi, y do uskutecznienia dawniejszych zaleceń nakazujących ażeby więźnie przez użycie ich do robót na sposób do życia zarabiali. W czym wszystkim podać raport JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości polecono.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 255.

Dnia 11 Września 1807.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Nadeszła dziś przez pocztę expedycya z Drezna od JWW. Delegowanych pod N-em 7 a datą 1 praesentis, przeczytana y do pióra oddana została [1]).

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawia podaną w skutku wczorajszego ustnego od Komisyi zlecenia do JW. Marszałka Davout notę, z przełożeniem słuszności y potrzeby, ażeby dowóz wszelkich żywności z Gallicyi był ułatwiony, y donosi, iż JW. Marszałek interesowanie w tym swoje przyrzekł.

Powierzywszy Komisya JP. Gliszczyńskiemu władzę przybrania Członków Deputacyi windykacyjnej akta z Królewca y Kwidzyna, na której Prezesa został mianowany, zaleca JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości, ażeby tych przybranych: JP. Rembowskiego Assessora Dyrekcyi Sprawiedliwości, y Mioduskiego członka Sądu Appellacyjnego Płockiego, y trzeciego, którego tenże JP. Gliszczyński z Departamentu Bydgowskiego wybierze, pozwoleniem y dostateczną do rzeczy informacyą opatrzył, a stosownie do zalecenia pod dniem 7 praesentis do Directorium wydanego, JP. Gliszczyńskiemu instrukcyą wydał.

Nadchodzi znowu przez sztafetę expedycya z Drezna, pod N-m 9 a datą 7, wraz z duplikatą N. 8 dnia 5 praesentis na pocztę posłaną y jeszcze nie doszłą. Po przeczytaniu tych expedycyi cum annexis, które do pióra oddane zostały, uprasza Komisya JW. Prezesa, ażeby listem obwieścił JP. Vincent o przyłączonym w tej expedycyi liście do niego od JW. Ministra Bose, y ten list mu przesłał, co niezwłocznie uskutecznionem było. List ten w kopii do annexów expedycyi dołączony w interesie Xięstwa Siewierskiego wraz z wyciągiem konwencyi d. 22 Lipca w Dreznie między N. Cesarzem y N. Królem Saskim zawartej, oraz artykuł depeszy JWW. Delegowa-

[1]) Por. Konic, Materyały str. 39—50.

[2]) Tamże str. 51—54.

nych względem soli przytomnemu JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych komunikowano.

Przypuszczony do sali posiedzeń JP. Rembieliński przekładał pilną potrzebę rychłego ustanowienia władzy Centralnej w części Departamentu Białłostockiego, y na miejsce, w którymby najdogodniej osadzona być miała, proponował Łomżę miasto. Po jego odejściu zasięgała Komisya w tej mierze opinii od przywołanych JP. Kuczyńskiego Pełnomocnika, y JP. Węglińskiego Członka Dyrekcyi Skarbowej, okolic y kraju tamecznego świadomych. Z wielu względów wypadła decyzya Komisyi, ażeby to miasto za siedlisko Deputacyi Administracyjnej y Sądu Departamentowego było naznaczone.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, przesyłając list JP. Ordonatora Chambon do siebie pisany z żądaniem, ażeby dla wojska na 2 miesiące 600 cetnarów do Warszawy, 300 do Torunia, y 300 do Sochaczewa soli teraz dostawiono, a później w proporcyą na każdą głowę; komunikuje odpis swój, w którym wyraża, że sól. nie będąc produktem krajowym, sprawiedliwą jest rzeczą, ażeby, jeżeli wojsku ma być dostarczaną, szacunek za nią potrącany był z należytości Skarbu Cesarskiego za ustąpioną sól w magazynach po Prussakach zajętych na dług krajowy zarachowanej.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, ażeby różnym oficyalistom Sądowym, którzy bez funduszu zostając, rozejść się będą przymuszeni, a przez to y Sądy ustaną, pensya była wypłacona, z przyłączeniem wypisu licznych prośb o to różnych Magistratur Sądowych, odpowiada Komisya zaleceniem brevi manu przysłania sobie tabelli, wiele y dla których officyalistów każdego sądu respective należy się wysłużonej pensyi, a oraz wymienieniem onych, y potrąceniem wyraźnym tego, co in vim wzięli.

Na przełożenie Dyrektora Policyi approbuje Komisya elekcyą Magistratur w miastach Siewierzu, Koziegłowach, Olsztynie, Lelowie, Czeladzi, Sławkowie y Bendzynie, jako jest w rezolucyi w aktach [1]).

Gdy przez dzisiejszą z Drezna od JWW. Delegowanych

---

[1]) Ob. alleg. l. 216.

odezwę uwiadomiona Komisya została o nastąpić mającym pożądanym wkrótce przybyciu N. Króla, chcąc oświadczonemu oczekiwaniu Jego, że każda Dyrekcya jak ogół czynności swoich, tak y sprawę z nich przygotowuje wcześnie, skutecznie odpowiedzieć, zaleciła JWW. Dyrektorom, ażeby każdy z nich respective swego wydziału zaprzątnął się niezwłocznie ułożeniem nietylko ogólnego obrazu swojej Dyrekcyi do przedstawienia go N. Panu, ale oraz przygotowaniem y uporządkowaniem wszystkich szczegółów służących do udowodnienia odpowiedzi na uczynić się mogące od N. Pana zapytania.

Sesya zapowiedziana na poobiedzie.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 256.

Dnia 11 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przystępuje Komisya do elekcyi Prezesa Deputacyi Administracyjnej w części Departamentu Białłostockiego, do Kraju naszego przypadłej. Z podanych trzech kandydatów: Raymunda Rembielińskiego, Wiśniewskiego y Turczynowicza per secreta vota, pierwszy miał 4 a drugi 1 kreskę. JP. Rembieliński zatym za Prezesa Deputacyi Administracyjnej ogłoszony został.

W chęci stosowania się do myśli obywatelów tej części kraju, Komisya mianowanych za umówieniem się z tamecznemi obywatelami przez Pełnomocników Prezesów Powiatowych nominuje za Członków Deputacyi Administracyjnej, jako następuje: Michała Węgierskiego, Tomasza Jabłońskiego, Ignacego Kisielnickiego, Wiktora Szumkowskiego, Adama Turczynowicza, Felixa Renno.

Do Deputacyi zaś akcyz y ceł: Kazimierza Downarowicza, Stanisława Karengę, Józefa Mackiewicza.

Postępując dalej w nominacyach dla tej części Departa-

mentu Białłostockiego, na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, mianuje Komisya:

Sędziami Pokoju: Do Powiatu Surazkiego: Przew. X. Gołaszewskiego Nominata Biskupa Wygierskiego. Do Powiatu Łomżyńskiego: Wilczewskiego Starostę Wizkiego. Do Powiatu Bobrzańskiego: Rydzewskiego Starostę Raygrodzkiego; Do Powiatu Wygierskiego: Wiśniewskiego Podkomorzego; Do Powiatu Kalwaryiskiego: Markowskiego Sędziego; Do Powiatu Maryampolskiego: Mikułowicza z Igliszek.

Do Sądu zaś Departamentowego: Bobińskiego, Narbutta, Mietelskiego, Rembielińskiego, Woznickiego, Machnickiego.

Nakoniec Prezesem tego Sądu z podanych trzech kandydatów Siwickiego, Bobińskiego, y Machnickiego, pierwszego unanimitate votorum przez sekretne kreski Komisya wybiera.

Ustanowienie Deputacyi Administracyjnej, z naznaczeniem miejsca dla niej miasta Łomży, y z nadaniem jej praw y obowiązków, jakie Izbom Administracyjnym służą, oznajmując JWW. Dyrektorom, zalecono im, ażeby potrzebne wydali instrukcye tej Deputacyi, y uskutecznienie wszystkich uchwał, skarbu, wojska, policyi, y wewnętrznej Administracyi tyczących się jej nakazali. Obszerniej w rezolucyi in actis [1]).

Oznajmiono także JWW. Dyrektorom przez rezolucyą w aktach o powyższych do tych Deputacyi nominacyach z zaleceniem JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby Prezesa y Konsyliarzy do rozpoczęcia czynności y pilnego sprawowania urzędu niezwłocznie wezwał.

Podobnie uwiadomiając JW. Dyrektora Sprawiedliwości o naznaczeniu miasta Łomży za miejsce Sądu Departamentowego, y o nastąpionych wyborach Sędziów Pokoju y Członków Sądu Departamentowego, zaleciła mu Komisya, ażeby wzwyż wyrażonych Sędziów do niezwłocznego urzędowania wezwał, y dawszy im wszelkie potrzebne instrukcye, ścisłe zachowanie ustaw nakazał.

---

[1]) Ob. alleg. l. 217.

Szczególne podług zwyczaju oznajmienia, w sposobie patentu do JW. Rembielińskiego Prezesa Deputacyi y Siwickiego Prezesa Sądu Departamentowego podpisane zostały.

Przybyły JO. Xiąże Dyrektor Wojny donosi Komisyi, iż Legion Polsko-Włoski, zapytany od JW. Marszałka Mortier, pod którego dowództwem w Szląsku zostaje, czyli chce w służbie Cesarskiej pozostać, czyli przejść do Polskiej, odpowiedział, iż jak zamiarem ich ofiary życia y krwi była Ojczyzna, tak jej poświęcić y teraz usługi pragną. Raporta o tym Generała Grabińskiego tąż Legią komenderującego, w wyrazach pełnych czucia patryotycznego ułożone, przeczytane zostały. Zalecono JO. X. Dyrektorowi wiadomość w chlubnym dla Legionu tego sposobie do gazet podać.

Depesze Drezdeńskie dziś odebrane komunikowano X-ciu Dyrektorowi Wojny z wezwaniem podania objaśnień względem ogłoszonego przez gazety Jego rozkazu, ażeby wojskowi, w aktualnej służbie nie będący, teraźniejszym przepisem ustanowionych mundurów nie nosili, tylko osobny weteranów,— objaśnień, któreby zaspokoiły troskliwość wojskowych w dawnej służbie Polskiej będących, a podług przyznania JO. X. Dyrektora prawo noszenia swych mundurow mających.

Gdy w nadesłanych przez JP. Vincent tak jego, jak y Marszałka Davout, listach rekomendacyjnych dla JPP. Komisarzów do windykacyi aktów wysełających się, wymienieni byli podług dawniejszego podania do Królewca y Kwidzyna JPP. Wyczechowski y Bronikowski, uproszony JW. Prezes, ażeby pisał do JW. Marszałka Davout, iżby inszy list JP. Gliszczyńskiemu służący przysłać raczył.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zalecono brevi manu Dyrekcyi Skarbowej, ażeby stosownie do umowy między nią, JW. Dyrektorem Spraw Wewnętrznych, y JP. Ordonatorem Chambon, podług przełożonych myśli przez JW. Brezę na ranniejszej sesyi uczynić się mającej, żądaną sól z magazynów wydać nakazała.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 257.

Dnia 12 Września.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

List do JW. Marszałka Davout z przełożeniem potrzeby wysłania komendy wojska Polskiego w część Departamentu Białłostockiego przez JW. Prezesa podpisany, y do expedycyi oddany.

Odebrawszy od JP. Jana Hrabi Załuskiego przywołanego na sesyą oświadczenie gotowości do usług krajowych na wezwanie Komisyi, ta go nominuje Prezesem Deputacyi Żywności; o czym oznajmując JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, zaleca onemuż ażeby wezwał tegoż Prezesa do czynności, nakaz Izbom Administracyjnym przyspieszenie wyborów innych członków tej Deputacyi, y poprzedniczą informacyą względem stanu magazynów, y wszelkich do tego stosownych przedmiotów dać zaleciwszy, w bieg urzędowania ją wprowadził.

Przybyły JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych składa tabellę pozostałych summ do opłacenia przez niego tak kassie generalnej, jako y Departamentowi Kaliskiemu, Płockiemu y różnym liwerantom, pochodzących z konwencyi 2 Kwietnia, y późniejszych układów z władzami Francuzkiemi, wraz z drugą summ należących się Dyrekcyi Spraw Wewnętrznych od Rządu Francuzkiego wypływających z wzajemnego obrachunku za rozmaite liwerunki, z wiedzą Rządu dla armii uczynione.

Chcąc za przybyciem N. Pana okazać Mu dokładny stan wojska Narodowego, zaleca Komisya JO. X. Dyrektorowi Wojny, ażeby Ranglistę, zawierającą wymienienie wszystkich officerów składających wojsko Polskie, z wyrażeniem zasług y czasu, od którego są w służbie, podał y o zawakować mogących miejscach w każdym przypadku uwiadomił.

JW. Wybicki zdaje sprawę z poleconych sobie y JW. Bielińskiemu do rewizyi zaległych podań X. Dyrektora Wojny, y Dyrektora Policyi. Stosownie do ich opinii Komisya na przełożenie dawniej podane JW. Dyrektora Policyi postana-

wia, ażeby ten wysłał z ramienia swego Kalkulatorów do wszystkich miast, które rachunków z swych intrat nie nadesłały, do wykonania przez nich tej czynności, a to kosztem tychże miast.

Równie na przełożenie tegoż JW. Dyrektora Policyi dawniej podane, Komisya potwierdza elekcye Magistratów w miastach Warcie, Ostrzeszowie, Turku, Brzeźnicy, Radomsku, Paięcznie, Grabowie, Bolesławcu, Odolanowie, Szulmierzycach, Lipnie, Mławie, Sierpcu, Raciążu, Ciechanowi(e), Prasny(sz)u, Janowie, Rożanie, Nowym Mieście, Makowie, Serocku, Wyszogrodzie, Płońsku, Czerwińsku, Bielsku, Sochocinie, Zakroczymie y Bodzanowie, jako jest w aktach[2]).

Odpowiedając na przełożenie JO. X. Dyrektora Wojny na dniu 17 Augusti z żądaniem wyznaczenia funduszu na wyprawianie kuryerów, gdy przy teraźniejszym pokoju tych wysyłanie nie tak często będzie potrzebne, a szczupłość Skarbu do jak największej oszczędności przymusza, zaleciła Komisya, ażeby, ile razy X. Dyrektor Wojny kuryerów wyprawiać będzie, podał o to jej przołożenie.

Zalecono temuż JO. X. Dyrektorowi Wojny, ażeby tłomaczenie swoje na dniu 6 Sierpnia do Directorium Generalnego w czasie niebytności Komisyi podane, iż nie w stanie uwiadomienia o zbrojowniach, składach, archiwach, kartach, planach, miast obronnych, twierdz y zamków, jakie się znajdować mogły, ponieważ te były pod zarządzeniem Generałów Francuzkich, podał JP(anu) Vincent w odpowiedzi, na żądanie jego przedstawienia z tego zrzodła wynikających pretensyi do Króla JMci Pruskiego, jako obszerniej w rezolucyi in actis.

Nakoniec w odpowiedzi na przełożenie JO. X. Dyrektora Wojny dnia 17 Sierpnia podane, gdy JP. Tymowski poleconego sobie commissorium względem obrachunku y wybrania kantonistów z 10 y koni z 40 dymu Legionowi 2-u należących się dla niedostatecznej instrukcyi nie uskutecznił, a gdy tenże JP. Tymowski znowu do obrachunku wojskowego z Generałami Inspektorami teraz jest wyznaczony, nie chcąc mnożyć

[1]) Por. niżej sesyę 258.
[2]) Ob. all. l. 216.

liczby pełnomocników, kiedy jeden, zwłaszcza w interesach związek ścisły z sobą mających, dostatecznie może być użyty, y mając sprawiedliwe zaufanie, w gorliwości y obywatelstwie tegoż JP. Tymowskiego, upoważniła Komisya JO. X. Dyrektora Wojny, ażeby w jej imieniu na mocy niniejszej uchwały dał mu najdostateczniejsze pełnomocnictwo tak do obrachunku między Izbą Administracyjną Kaliską a władzami wojskowemi względem wydanych, jako y przynaglenia tej Izby Administracyjnej y obywatelów, do oddania y dostawienia Legionowi drugiemu rekrutów z 10, y koni z 40 dymu dotąd zaległych.

Inne przełożenia, częścią naodwrót do JWW. Dyrektorów z rezolucyami brevi manu odesłane, częścią ad acta złożone zostały, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 258.

Dnia 14 Września.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Na czytany na ostatniej sesyi memoryał miasta Torunia, proszącego o zachowanie swoich przywilejów, udecydowany odpis, zapewniający im opiekę praw, y polecenie względom N. Pana, na ręce JW. Dyrektora Policyi przesłany został. Obszerniej in actis [1]).

Nominowanego za członka Sądu Departamentowego w Białostockim JP. Machnickiego, na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, na pisarstwo tego Sądu przenosi, a na jego miejsce JP. Tomasza Klickiego bywszego Sędziego Ziemiańskiego Komisya mianuje.

Przedstawia JW. Prezes listy od JW. Marszałka Davout: pierwszy z doniesieniem o wysłaniu Adjutanta Kommendanta Romeuff do Krakowa w celu upomnienia się o wydanie trzech zatrzymanych w Gallicyi Gardistów, y wstawienia się za JPP. Szepietowskim y Zaleskim uwięzionemi; drugi z oświadczeniem, że pisał do X.a Dyrektora Wojny, ażeby stosownie do żądania

[1]) Ob. alleg. l. 218.

Komisyi wysłał 400 kawaleryi do części Departamentu Białłostockiego.

Od JP. Vincent cztery: w pierwszym donosi, iż Kamera Kwidzyńska nie przestaje wydawać rozkazów w Chełmińskie, jest zatym rzeczą konieczną wskazać tamtejszym obywatelom, do której Administracyi udawać się mają; w drugim żąda imieniem JP. Marszałka Davout, ażeby, gdy skargi na Izbę Wykonawczą Ostrołęcką zbyt przesadzone okazały się, rozkaz jej suspendowania był wstrzymany; list ten komunikowany JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, z zaleceniem żądanego wstrzymania suspensyi; w trzecim donosi, iż kwestya względem Nowego Szląska jest rozstrzygnięta, y własność krajowi naszemu przyznana. Przesłano list ten JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, zalecając, ażeby o tym uwiadomił Izbę Administracyjną Kaliską, y nakazał jej kontynuowanie zarządzania tą częścią kraju[1]). W czwartym komunikuje list JW. Marszałka Soult do JW. Marszałka Davout, odpowiedni na zażalenie przeciw JP. St. Mars komendantowi w Choynicy. Gdy ta skarga przyszła przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości, Komisya dla jego uwiadomienia, list ten Mu przesyła. W piątym do JW. Prezesa adresowanym wstawia się za JP. Bellefroi, ażeby nadleśnym w Departamencie Białłostockim był nominowany.

Od JWW. Delegowanych z Drezna list pod N-m 8, którego duplikata z N-m 9 już doszła dawniej[2]). Wszystkie te listy po przeczytaniu, oprócz ostatniego JP. Vincent, jako do Komisyi nie adresowanego, do pióra oddane zostały.

Przybyły za wezwaniem Komisyi na sesyą JW. Generał Dąbrowski, po prezentacyi niektórych officerów swojej Legii, oświadcza Komisyi, iż dla ułatwienia wyboru zaległości w Departamencie Poznańskim gotów jest wziąć one w żołd swojej Legii na delatę. Przywołanemu JW. Dembowskiemu Prezesowi Dyrekcyi Skarbowej Komisya to oświadczenie komunikuje, y zaleca, ażeby Dyrekcya Skarbowa stosowne do uskutecznienia tej myśli przedsięwzięła szrodki. Za ofiarowane przez tegoż JW. Generała Dąbrowskiego Wete-

[1]) Ob. alleg. l. 219. [2]) Ob. Konic. Materyały str. 51—52.

ranów Legii Włoskiej umieszczenie Komisya wdzięczność swoją wyraża.

Przybywa JO. X. Dyrektor Wojny, y z nim równie jak z JP. Generałem Dąbrowskim naradza się Komisya w materyach wojskowych. W skutku przychylenia się JW. Marszałka Davout do żądania, aźeby w Departament Białostocki komenda wojska Polskiego wysłana była, Komisya przytomnemu X. Dyrektorowi Wojny zaleca, iżby się względem dyslokacyi tych 400 koni, które tam mają być posłane, umówił się z władzami miejscowemi, w celu dogodzenia potrzebom y zaprowadzenia porządku y exekucyi w tym kraju.

JW. Prezes przedstawia list JP. Załuskiego, który się wymawia, że ofiarowanego miejsca Prezesa Deputacyi Żywności przyjąć nie może. Z tego powodu expedycya rezolucyi wczorajszej nominacyą tę Prezesa zawierającej wstrzymaną została, a Komisya do wyboru innego na to miejsce przystąpiła. Na przedstawienie JW. Generała Dąbrowskiego, nominuje Komisya Prezesem tej Deputacyi JP. Generała Brygady Axamitowskiego, dla którego do pensyi do szarży jego przywiązanej, culagu po 1.000 złt. na miesiąc zgodzono się. O czym przywołanego JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych uwiadomiono, a X. Dyrektorowi Wojny zalecono, iżby temuż JP. Generałowi Axamitowskiemu do przyjazdu do Warszawy dał ordynans.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych Komisya dozwala onemuż brevi manu ugodzić się o dostawienie y kupienie 20 beczek wina węgierskiego dla Lazaretów Francuzkich, stosownie do żądania JP. Ordonatora Chambon, po umówieniu się z Władzami Francuzkiemi o cenie tychże, y zwrot awansowanych pieniędzy, o wydanie których z Administracyą Skarbową umówi się y stosowną Komisyi poda assygnacyą.

Podane od JO. Xięcia Dyrektora Wojny raporta względem złożonych dotąd rachunków Generałów Wojewódzkich, y względem zakupionej od Francuzów broni w Łęczycy y w Warszawie, przeczytane y do deliberacyi wzięte.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 259.

Dnia 14 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

JW. Prezes komunikuje powtórny list od JP. Vincent do siebie pisany, z rekomendacyą JP. Bellefroi na nadleśnego w Departamencie Białłostockim. Zgodzono się odpowiedzieć, iż podług ustawy Komisyi sami tylko wojskowi mają do tych miajsc prawo.

Drugi list od tegoż JP. Vincent do Komisyi zawierał ponowienie żądania, ażeby za należytość za sól przeszło trzy miliony wyrachowaną, y milion pożyczony, Dobra Narodowe były przedane, lub w zastaw Bankierom oddane, którzyby tę summę Skarbowi Cesarskiemu awansowali. Udecydowano odpowiedzieć, iż ta okoliczność, będąc do N. Pana odesłana, y będąc, jako jest wiadomo Komisyi z listów z Drezna, N. Cesarzowi przez Kuryera dnia 3 praesentis do Paryża wyprawionego przedstawioną, musi być zawieszoną do odebrania rezolucyi.

Także na listy JP. Vincent rano odebrane, udecydowano odpisać, co się tycze przesłania dokumentów do granic Departamentu Bydgowskiego, że są już dane dostateczne informacye Kommissarzom rozgraniczającym, a co się tycze organizacyi Województwa Chełmińskiego y przyłączenia go do Izby Administracyjnej Bydgowskiej, że JP. Kasztelan Zboiński jest wyznaczony pełnomocnikiem, y ma polecenie ustanowić w Toruniu tymczasową Deputacyą Administracyjną, a co do podziału ostatecznego kraju na Departamenta zostawiona rzecz Królowi.

Memoryał JP. Mniszewskiego żądającego powrotu dóbr przez zeszły rząd bratu jego za insurrekcyą skonfiskowanych, Komisya, nie mogąc dysponować temi dobrami, z powodu, że są przyłączone do Amtu Przedeckiego Marszałkowi Victor darowanego, postanawia przesłać JWW. Delegowanym do Drezna, z zaleceniem zaniesienia prośby za supplikantem do N. Pana.

JW. Dembowski Prezes Dyrekcyi Skarbowej przedstawia

kontrakt między Izbą Administracyjną Warszawską, a Berkiem Szmułem liwrantem zawarty, o dostawienie do Warszawy dla wojska wołów, przez 3 miesiące na każdy dzień najwyżej po 130 cetnarów, wół 400 funtów trzymający po Duk. 14 z wolnością wzięcia na Skarb 1.000 skór po złt. 18 etc. Po przeczytaniu y roztrząśnieniu Komisya ten kontrakt potwierdza, y JW. Prezes go podpisuje.

Na przełożenie Dyrekcyi Skarbowej wydany dla JP. Łuby Starosty Stawiszyńskiego, do obrachunku y wybrania zaległych dochodów w Departamencie Poznańskim wyznaczonego, Instrument Plenipotencyi, tudzież stosowna instrukcya. Osobną uchwałą nakazano, ażeby Izba Administracyjna Poznańska, Izby Wykonawcze, Officyaliści wszelcy y Subalterni byli powolnemi y podległemi temuż Pełnomocnikowi. Obszerniej in actis [1]).

Stosownie do przełożenia przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych podanego, z podanych Kandydatów nominuje Komisya Nadleśnemi w Departamencie Białłostockim: Generała Brygady Karwowskiego y Pułkownika Schürera.

W skutku odebranego zalecenia podany od JO. Dyrektora Wojny raport względem wybieranych racyi żywności y furażów, równie podany od Dyrekcyi Skarbowej projekt, ażeby opłata od kalendarzy y rubrycelli za przeszłego rządu do funduszu Akademii Berlińskiej przyłączona, teraz dla Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Warszawie była przeznaczona, przeczytane y do deliberacyi wzięte.

List JW. Gorzeńskiego Prezesa Departamentu Poznańskiego z komunikacyą instrukcyi danej JP. Ferber Kommissarzowi Saskiemu do oznaczenia dróg militarnej, handlowych y pocztowych między Saxonią y Xięstwem Warszawskim, y z doniesieniem, iż dotąd żadnego od JP. Marszałka Soult do rozpoczęcia czynności nie odebrano wezwania, przeczytany y do akt oddany.

Memoryały na ręce JWW. Członków Komisyi podane,

---

[1]) Ob. alleg. l. 220, 221, 222.

brevi manu, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, zrezolwowane zostały.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 260.

Dnia 15 Września 1807.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Na odebrany wczoraj list JP. Gorzeńskiego przyjęty odpis, y do expedycyi oddany.

Równie odpisy JP. Vincent podług podanych na dniu wczorajszym myśli ułożone, przeczytane, y do expedycyi polecone.

Na podane na dniu 27 Lipca do Directorium w czasie niebytności Komisyi, dziś ponowione przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych względem reparacyi Zamku z powodu spodziewanego N. Króla przybycia pilnie potrzebnej, odpowiadając Komisya, zaleca brevi manu temuż JW. Dyrektorowi, ażeby niezwłocznie przedsięwziął szrodki, by te reparacye zrobione zostały, wejrzał ściśle w tę okoliczność, rachunki zmoderował, y podał projekt z wymienieniem summy na avans tej roboty koniecznie potrzebnej.

Gdy w moc uchwały na dniu 3 Września r. b. Izba Administracyjna Warszawska zawarła z JW. Kernem kontrakt na sążni 2.000 z ceną à złt. 22 sążeń, na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zaleciła Komisya Administracyi Skarbu, ażeby według kontraktu summę 44 tysiące złt. w sposobie w rezolucyi in actis przepisanym wypłaciła. Nadto na forszus kosztu sprowadzenia drzewa z lasów narodowych złt. 6.000 za kwitem JP. Dulfusa Nadleśnego, salvo calculo, wyliczyć jej nakazano. Przy dozwoleniu zaś zawarcia tego kontraktu, zalecono jak najsilniej oszczędność Skarbu, gdyż osądzono, iż drzewo za drogo ocenione było.

Przybyły JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawia projektowany układ względem transportu Artylleryi przez N. Cesarza dla kraju naszego przeznaczonej, z Poznania do Warszawy y Torunia—Szańcowej, a do każdej Legii—Polowej. Wyrachowano, iż kilka tysięcy koni do tego

transportu potrzeba, trudność dostania tak wielkiej ich liczby, sposób ulżenia tego ciężaru, który jedynie spada na Departamenta Warszawski y Poznański, repartycya onego na cały kraj, stały się przedmiotem troskliwej deliberacyi, wraz z przybyłym na sesyą JO. X. Dyrektorem Wojny.

Na mocy zdanego przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych w stosunku do uchwały pod dniem 29 Sierpnia zapadłej, w celu zlustrowania y ubezpieczenia rekwizytów rozmaitych po koszarach y lazaretach znajdujących się, raportu, zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na zreparowanie y wypranie sienników y rozmaitej bielizny summę 6.000 złt. salvo calculo za kwitem Administracyi Lazaretowej Warszawskiej wypłaciła.

Przystępuje Komisya do rezolwowania zaległych przełożeń JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, przez JWW. Wybickiego y Bielińskiego roztrząśnionych y do decyzyi podawanych.

Na przełożenie Izby Administracyjnej Poznańskiej przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych na d. 3 7bris przedstawione, zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na utrzymanie rur wodę do miasta prowadzących, wyznaczoną przez zeszły rząd summę 390 złt. z kassy Departamentu Poznańskiego wypłacić nakazała.

Równie zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby wyłożoną stosownie do zlecenia Komisyi d. 9 Junij względem dostarczenia potrzeb do lazaretu Tokarskiego y Dobrzykowskiego, summę złt. 1.498 gr. 20 podług podanego rachunku, z Skarbu publicznego wypłaciła.

Przez wzgląd na zniszczenie ubogiej familii Głowackiego Obywatela z Pragi, y jego kalectwo, zalecono Dyrekcyi Skarbowej, wypłacić mu na jeden raz złt. 200.

Powodowana sprawiedliwą troskliwością, y z obowiązku urzędowania, chcąc stan nieszczęścia y straty obywatelów, którym domy na Pradze są rozebrane, wystawić za przybyciem N. Królowi, Komisya zaleciła JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby wyznaczył Deputacyą do zebrania wszelkich tax tychże domów przez Budowniczych, czyli też przez Inżynierów sporządzonych, równie jak y do obrachowania innych szkód ztąd przez

obywatelów Praskich poniesionych, y dokładne w tej mierze ułożone dzieło Komisyi przedstawił.

Dalej, na przełożeniu JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych d. 5 praesentis podanym zalecono brevi manu Dyrekcyi Skarbowej, ułożyć się z Piwowarami o dostarczenie piwa lazaretom.

Odsyłając Komisya do Dyrekcyi Skarbowej przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych względem wyboru y obrachunku funduszu lazaretowego dnia 6 Lipca podane, wyraziła na nim brevi manu, iż przychyla się do żądania JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, tak co do wypłacenia wydatków lazaretowych, jako y do odbierania funduszu lazaretowego przez Administracyą Skarbową, y teiże tym się zatrudniać odtąd zaleca.

Nakoniec inne przełożenia, jako w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, odsyła Komisya z rezolucyami brevi manu, to na odwrót do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, to do Dyrekcyi Skarbowej.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 261.

Dnia 15 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zaczęta sesya od przeczytania nadeszłych czterech listów od JP. Vincent. W pierwszym zaskarża JPP. Mioduskich o expulsyą z dóbr Głowina Generałowi Beliard darowanych. Przesłany niezwłocznie list ten w kopii JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości, z zaleceniem in actis, ażeby Sądowi Appellacyjnemu Płockiemu nakazał wnijść w tę okoliczność, y jeżeli w rzeczy samej się okaże, że była expulsya, Sąd ma rozkazać ustąpienie z dóbr JPP. Mioduskich, a wprowadzenie do nich Generała Beliard uskutecznić, zostawując wolność wzwyż rzeczonym Mioduskim, popierania sprawy w stopniu przyzwoitym procesu. Przy drugim przesyła prośbę Burmistrza z Wizny, o odebranie od niego sprawy z urzędowania y pozwolenie odjazdu. Przesłano list w kopii, annex

w oryginale JW. Dyrektorowi Policyi z poleceniem ułatwienia tego interesu. W trzecim potwierdza zapewnienie, iż [1]) Szląsk Nowy przy kraju naszym pozostanie, y dowodzące przesyła pisma. W czwartym wzywa do przyspieszenia oddania Kommissarzowi Cesarskiemu papierów y ponawia uwiadomienie, iż od JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych żadnych w tej mierze nie odebrał informacyi.

Po przeczytaniu przełożeń Pełnomocników Białostockich, stosownie do ich prośby, zalecono JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości, ażeby zwołał sesyą Directorii, które od tych Pełnomocników raporta y objaśnienia wszystkich Dyrekcyi tyczące się odebrać ma [2]).

Plenipotencya czyli pełnomocnictwo dla JP. Szaniawskiego do windykacyi papierów w Berlinie wyznaczonego, jako jest in actis, podpisana została [3]).

Dla tegoż JP. Szaniawskiego wydana assygnacya do Skarbu publicznego na summę złt. 4000 na koszta podróżne.

Zalecono Sekretarzowi wygotować jeszcze podobny instrument pełnomocnictwa dla JPP. Bronikowskiego z Krągoli, y Rayskiego bywszego Landrata, do Wrocławia po windykacyą papierów wyznaczonych.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 262.

Dnia 16 Września.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Instrument pełnomoctwa dla JPP. Bronikowskiego z Krągoli Członka Sądu Appellacyjnego Kaliskiego, y Rayskiego bywszego Landrata do Wrocławia w celu windykacyi aktów, y effektów wysyłających się, podpisany został, jako jest in actis [4]), y na ręce JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych do expedycyi polecony. Na koszt zaś

---

[1]) Wyrazy: Ziemia Michałowska y — wykreślono w rękopisie.
[2]) Ob. alleg. l. 223. [3]) Ob. alleg. l. 224.
[4]) Podobny, jak all. l. 224.

podróży, y sprowadzenia aktów zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby tymże z kassy Departamentu Kaliskiego summę złt. 3.000 wypłacić nakazała.

Na doniesienie JW. Wybickiego, iż JP. Kasztelan Zboiński Pełnomocnik w liście do niego pisanym, oświadcza wątpliwość, czyli na zaczętą przez JP. Twarowskiego organizacyą (?) ułożony y podpisany został list od Komisyi do tegoż JW. Zboińskiego, w którym Komisya, odwołując się do danej instrukcyi, zaleca mu, ażeby stosownie do przepisów w niej zawartych Deputacyą Administracyjną w Toruniu ustanowił, dodaje oraz, ażeby w tej Deputacyi jednego lub dwóch obywatelów z miasta Torunia umieścił.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, po złożeniu przez JP. Kwileckiego urzędu Sędziego Appellacyjnego Poznańskiego, nominuje Komisya JP. Stanisława Kurowskiego.

Równie na tegoż przełożenie, na miejsce JP. Prądzyńskiego, który postąpił na urząd Sędziego Appellacyjnego Bydgowskiego, nominowanym został assessorem tegoż Sądu JP. Grabowski, dotychczasowy Komornik Ziemiański Choynicki, na wakujący urząd Prezesa Sądu Ziemiańskiego Bydgowskiego JP. Rakowski, dotychczasowy Sędzia Ziemiański tamże, nakoniec Adwokatami JPP. Herr (b. pisarz Ziemstwa Pilskiego) y Szultz (b. Referendaryusz).

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych potrzeby wydatku na oporządzenie domów, y początkowe expensa w Łomży dla Deputacyi Admnistracyjnej Departamentu Białłostockiego, tam urzędowanie swoje rozpocząć mającej, zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na ten przedmiot Prezesowi tejże Deputacyi JP. Rembielińskiemu z kassy tegoż Departamentu summy 6.000 złt. salvo calculo użyć dozwoliła.

Przywołany JP. Rembieliński ustne informacye y polecenie pospiechu w ustanowieniu y organizowaniu Deputacyi Administracyjnej w Łomży odebrał.

Dano znać, iż Weterani Legii Włoskiej, w liczbie 108 głów przybywszy do tej okolicy, stanęli na dziedzińcu Pałacu Rządowego. Wyszła do przedsieni Komisya, y JW. Pre-

zydujący Wybicki w czułej przemowie powitanie y zapawnienie protekcyi Rządowej im oświadczył.

Memoryały, jako jest w dzienniku expedycyjnym zapisano, zrezolwowane brevi manu zostały.

Wybicki Prezydujący.

SESYA 263.

Dnia 17 Września.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Stosownie do podanych na wczorajszej sesyi myśli ułożony list do JWW. Delegowanych do Drezna, z przełożeniem potrzeby upraszania najusilniej N. Pana, ażeby przyjazd swój do Warszawy przyspieszyć raczył, jako jest w minucie u pióra złożonej, ażeby był do podpisu dla słabości w domu pozostałego JW. Prezesa podany, Sekretarzowi zalecono, a potym niezwłocznie przez sztafetę wyprawiony [1]).

Z przybyłym JW. Dyrektorem Spraw Wewnętrznych konferuje Komisya względem sposobów transportu Artylleryi z Poznania do Warszawy, Torunia y na miejsca konsystencyi Legiów. Zgodziwszy się na zasadę, ażeby ta artyllerya w części wodą na najętych statkach, a w części lądem najętemi końmi sprowadzona była, na co fundusz z rozkładu na dymy ma być wynaleziony, polecono ustnie JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby stosowny ułożył y podał projekt.

JW. Dyrektor Policyi, przybywszy na sesyą, podaje projekt poprawy urządzenia podatku na Żydów przez Rząd zeszły włożonego, y Nahrungs-Steuer nazwanego, równie jak y assygnacyi na 12.000 złt., in vim należytości na różne zakontraktowane rekwizyta dla officerów w koszarach umieszczonych. Obydwa te projekta wzięte ad deliberandum.

Nominacyą JP. Lettau na Nadleśnego w Departamencie Poznańskim do podpisu JW. Prezesowi przesłano.

---

[1]) Por. Konic. Materyały str. 54—61.

Nadeszła od JO. Xięcia Jabłonowskiego Kommissarza rozgraniczającego depesza N-m 4 a datą 14 praesentis, przeczytana, potym JW. Prezesowi komunikowana, y do pióra oddana została.

Przybyły powtórnie na sesyą JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, podawszy powyższą od X. Jabłonowskiego expedycyą, przedstawia list tegoż y list od JP. Twarowskiego do siebie pisane. Po tych przeczytaniu, przedstawia znowu nowe od JP. Chambon rekwizycye, pierwszą o 21 tysięcy kołder y sienników do koszar, który artykuł do 300.000 złt. kosztować może, a oprócz tego o nowe także do Lazaretów 2.000 chorych mieszczących oporządzenia, — drugą o wynadgrodzenie Officyalistów Francuzkich za czas, w którym pomagali y wprawiali do manutencyi naszych Officyalistów Magazynowych. Tenże JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych podaje żądanie, ażeby mu niezwłocznie na utrzymanie manutencyi mięsnej 4.000 złt. assygnowane były.

Przywołany JW. Kochanowski Prezes Departamentu Warszawskiego donosi o stanie Magazynu tutejszego, y o szrodkach najmocniejszych użytych do przyspieszenia wpływu do nich zboża z repartycyi, przekłada potrzebę uiszczenia wypłat liwerantom należnych, y zanosi prośbę o wyznaczenie funduszu na nagłe y extraordynaryjne wydatki.

Przychylając się do tego przełożenia, y do przełożeń Izby Administracyjnej Warszawskiej, przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych przedstawionych, y po kilkakrotnie w przełożeniach d. 8, 18 y 27 Lipca podanych, zdaniem jego popartych, Komisya zaleca rezolucyą in actis, Dyrekcyi Skarbowej, ażeby wydała assygnacyą do kassy Departamentu Warszawskiego na summę złt. 12.000 na wydatki nagłe y nadzwyczajne do dyspozycyi y rozrządzenia tejże Izby Administracyjnej, z warunkiem wyrachowania się przed tąż Dyrekcyą Skarbową z wyexpensowanych pieniędzy.

Na przełożenie przez przybyłego JO. X. Dyrektora Wojny podane, Komisya w celu dania dowodu szacunku dla Weteranów Legii Włoskiej do Ojczyzny swojej powróconych, y opatrzenia ich tymczasowego, mieć chce, ażeby Korpus ten Weteranów, jeżeli się w nim znajdą lu-

dzie do służby zdolni, do jej assystencyi byłużyty, y Culag dawany komendzie przy boku Komisyi służbę czyniącej, był obrócony na fundusz utrzymywania tychże Weteranów; czego uskutecznienie X. Dyrektorowi polecone.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Wybicki Prezydujący.

SESYA 264. W mieszkaniu JW. Prezesa.

Dnia 17 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Udecydowano, ażeby odebrana dziś od Xięcia Jabłonowskiego depesza do Drezna była przesłana. W postscriptum listu do JWW. Delegowanych polecono im staranie uzyskania od N. Pana wyraźnej autoryzacyi dla Kommissarzy rozgraniczających do podpisania konwencyi.

List do X-a Jabłonowskiego odpowiedni na dzisiejszą depeszę ułożony y przyjęty, z przyłączeniem oryginału dekretu Cesarskiego Komisyą stanowiącego, a JW. Prezesowi służącego y z zamówieniem onego zwrotu do expedycyi przez sztafetę polecony został. Tych listów minuty są u pióra.

Komunikowano ważniejsze do decyzyi przychodzące przedmioty JW. Prezesowi, rady y zdania jego zasięgając. Przychylił się JW. Prezes do opinii, ażeby transport artylleryi przez najem uskutecznić, y fundusz na to z rozkładu na dymy zapewnić, w czym odezwę do obywatelów wygotować podjął się JW. Wybicki, ażeby na należącą się kwotę za dostarczanie furażu podług kontraktu wydać assygnacyą, ażeby względem rekwizycyi sienników y kołder, przełożenie trudności uskutecznienia uczynić etc.

Mając sobie przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych nadesłaną opinią względem transportu Artylleryi od Rządu Francuzkiego nam ustąpionej, z Poznania do Warszawy y Torunia, Komisya rezolucyą in actis przychyliła się do tej opinii y upoważniła tegoż JW. Dyrektora, ażeby transporta te częścią wodą częścią wozami przez

entreprenerów uskutecznione, potym koszta na wszystkie Departamenta stosownie do dymów rozrzucone były [1]). Zaleci więc JW. Dyrektor Izbom Administracyjnym Warszawskiej y Poznańskiej zawrzeć w tej mierze kontrakty, a w przypadku, gdyby dla zbyt wysokiego żądania zgoda z entreprenerami nie stanęła, ustanowić cenę mierną, y za taką wziąć w rekwizycyą wszystkie konie, furmanów, młynarzów, piekarzów i t. d. z miasta, a gdyby liczba tych nie miała być dostarczającą, wziąć konie fornalskie z Departamentu. Co do pieniędzy potrzebnych, te Izby Administracyjne forszusowym sposobem z kassy Głównej Departamentowej wypłacić każą.

Stanisław Małachowski, Prezes.

SESYA 265.

Dnia 18 Września.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przychyliwszy się do przełożenia JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, ażeby transport Artylleryi z Poznania do Warszawy y Torunia przez entreprenerów, częścią wodą, częścią lądem był uskuteczniony, jako jest w uchwale wczorajszej, Komisya zaleca Dyrekcyi Skarbowej rezolucyą in actis, ażeby potrzebne w tej mierze do Izb Administracyjnych Poznańskiej y Warszawskiej uczyniła dyspozycye y urządzenia y za okazaniem kontraktów y udowodnieniem rachunków, na wypadające ztąd summy wydała assygnacye. Że zaś zamiarem jest, ażeby koszt tego Transportu nie same tylko Departamenta Warszawski y Poznański ciążył, ale przez cały kraj jako na rzecz ogół dotykającą, był znoszony, y już postanowiono rozłożyć go na dymy wszystkich Departamentów, przeto Komisya w tejże rezolucyi zaleca Dyrekcyi Skarbowej, ażeby zniósłszy się z JW. Dyrektorem Spraw Wewnętrznych, wyrachowała, ile ten koszt wynieść może, wynalezioną onego summę na dymy proporcyonalnie rozłożyła, termin wypłaty jak najprędzej naznaczyła, obywatelów o nim ob-

[1]) Ob. niżej, sesya 265.

wieściła, wpływ tej składki do kass zapewniwszy, awansowane z kass Departamentowych na ten przedmiot summy tym funduszem kompensowała, y rachunek z wszystkiego podać nie omieszkała.

JO. X. Dyrektorowi Wojny zaś zalecono, ażeby zniosłszy się z JW. Dyrektorem Spraw Wewnętrznych, potrzebne uczynił rozporządzenia względem dopilnowania całości tego transportu y odebrania onego, wykomenderował przyzwoitą liczbę Artyllerzystów y Officerów w tym celu, y wszystko tak urządził, ażeby wzmiankowana artyllerya bez szkody y w całości na miejsca swego przeznaczenia doszła.

Gdy przez JP. Józefa Szaniawskiego umocowanego do windykacyi aktów w Berlinie Kommissarza zostało przełożonym, że wyznaczona złt. 4.000 summa na koszta podróżne y sprowadzenie aktów, w przypadku krótkiego pobytu jego w tym miejscu zbyteczną, a przeciwnie gdyby dłużej tam mu pozostać przyszło, niedostarczającą być może, uznając słuszność tego przełożenia, zaleciła Komisya Dyrekcyi Skarbowej, ażeby temuż Kommissarzowi, gdyby tego potrzeba wyciągała, y on prośbę zaniósł, przy wyczerpaniu zaassygnowanej 4.000 złt. summy y złożeniu z onej rachunku, tyle wypłaciła, ile rachując, oprócz expensy podróżnej tam y nazad, dniowego dla tego JP. Kommissarza po talarów dziesięć, a dla Pomocników po złt. dziesięć wypadnie.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych dawniej y świeżo podane, wydała Komisya assygnacye do Skarbu: 1° na zapłacenie liwrantce Jakubowiczowy, za dostarczenie furażów podług kontraktu na dni 20 przez Izbę Administracyjną Warszawską dnia 4 praesentis zawartego, summy 211.965 złt. z której 70.655 zaraz, a reszta ratami. 2° Na kontynuacyą reparacyi koszar na złt. 10.000 za kwitem JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych salvo calculo. 3° Na oporządzenie Pałacu Brylowskim zwanego, przez JW. Marszałka Davout zamieszkałego, na złt. 4.351 za kwitem Budowniczego Sadkowskiego. 4° Na nowy fundusz tak na opłacenie ludzi do manutencyów użytych, jako też y druki przez JP. Ordonatora Chambon żądane, na złt. 4.000 za kwitem JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych salvo calculo, jako obszerniej w rezolucyach in actis.

Na przełożenie tegoż JW. Dyrektora Spraw Wewnętrz-

nych, wsparte przyłączoną kopią listu JP. Chambon wystawiającego nagłą potrzebę, ażeby dla konsystującego tu wojska Francuzkiego, 10.500 sienników, tyleż kołder, obojga podwójnych w najkrótszym czasie dostarczonych było, zlecono onemuż, ażeby natychmiast wezwał Izbę Administracyi Warszawskiej, iżby ta w niedzielę, najdalej w poniedziałek, licytacyą na te dwa przedmioty otworzyła, z przystawić ofiarującym się za najmniejszą cenę kontrakt zawarła, ten przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych do approbaty podała; JW. zaś Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych zalecono ilość, miarę, gatunek, czas dostarczeń przepisać do licytacyi. To tylko prawidło do tej licytacyi, y na nią kontraktu założono, że piątą część summy sposobem awansu, przy podpisaniu, czyli potwierdzeniu kontraktu zaraz zapłacić Dyrekcyi Skarbowej będzie zlecono, a reszty summy za ten liwrunek wyrachowanej, y na cztery części rozdzielonej, po równo przez ciąg 4 miesięcy zapłacenie zapewnione; zachowując sobie przytym Komisya determinowanie na to exystującego lub utworzyć się mającego funduszu. Dopełnienie tej uchwały JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych polecono.

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Policyi, Komisya upoważnia go, ażeby entreprenerów y rzemieślników, z któremi kontrakty o rekwizyta do umeblowania stancyi Officerskich w koszarach zawartemi zostały, zapewnił, iż w miarę uzupełnienia przez nich kontraktów za dostawione efekta zapłaconemi zostaną.

W skutku tej decyzyi zalecono Administracyi Skarbowej, ażeby summę złt. 12.000 na zadatek rzemieślnikom y kupcom, mającym dostawić meble y inne sprzęty dla officerów w koszarach, za kwitem JW. Dyrektora Policyi z kassy Serwisowej wypłacić rozkazała.

Oznajmując o tym Dyrektorowi Policyi, zalecono temuż użycie najmocniejszych szrodków, iżby wszystkie te sprzęty w całości zachowane y przy wyjściu wojsk w zupełności oddane były, pod odpowiedzialnością dozorców koszarowych.

Tyle y tak wielkich ciężarów Skarb Publiczny obarczających słuszną Komisyi wzbudziwszy troskliwość, zniewoliły do przedsięwzięcia, ażeby JW. Marszałkowi Davout przełożyć, iż wszystko się czyni, co tylko

można, dla dostarczenia potrzebom wojska, ale że jest niebezpieczeństwo, ażeby tak ogromne wydatki zupełnie Skarbu nie wypróżniły, y nie postawiły Rządu w zupełnej niemożności wystarczenia. Uproszonym JW. Bielińskiemu y JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby udali się z tym przełożeniem do JW. Marszałka Davout w Skierniewicach teraz przebywającego, poleca Komisya dokładne rzeczy wystawienie, w sprawiedliwym ich gorliwości y światła zaufaniu.

Przełożenie JW. Dyrektora Policyi względem poprawy w wybieraniu podatku przez zeszły Rząd na Żydów nałożonego, y Nahrungs-Steuer nazwanego, odsyła Komisya na odwrót, z oświadczeniem brevi manu, iż zachowując dotychczasowy sposób podatkowania, odmianę do stałego Rządu w tej okoliczności odsyła.

Na przełożenie Dyrekcyi Skarbowej, Komisya na miejscu JP. Twardowskiego do pełnienia obowiązków urzędu nie stawającego, nominuje Członkiem Izby Administracyjnej Poznańskiej JP. Potworowskiego.

Podobnie na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych po zaszłej śmierci JP. Wilczyńskiego [członka Izby Admin. Dep. Poznańskiego], JP. Chmielewski z Ryczywoła, [dotąd] Człon[ek] Deputacyi ceł y akcyz w Poznaniu nominowany został.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, a wstawienie się Izby Edukacyjnej, przez wzgląd na wiek podeszły y na zasługi edukacyjne y literackie JX. Nagurczewskiego, pozwolono, ażeby pensya jego emerytalna nie miesięcznie decursive, ale kwartalnie anticipative wypłaconą mu była.

Inne przełożenia JWW. Dyrektorów y memoryały brevi manu, jako jest w dzienniku expedycyjnym zapisano, zrezolwowane zostały.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Wybicki Prez.

SESYA 266.

Dnia 18 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zebrane przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych punkta do przełożenia JW. Marszałkowi Davout, y Komisyi przedstawione, były przedmiotem deliberacyi, którą się przez ciąg poobiedniej sesyi tej zajęto.

Wybicki Prez.

SESYA 267.

Dnia 19 Września.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Sobolewskiego.

Zgodzono się, ażeby pisany był list w imieniu Komisyi do JP. Generalnego Intendenta Daru, z poleceniem JP. Szaniawskiego do Berlina, w celu windykacyi papierów wysyłającego się. List ten wygotowany, przyjęty, y do podpisu JW. Prezesowi przesłany został.

Podany przez JW. Wybickiego projekt odezwy do publiczności względem ustąpienia Artylleryi przez N. Cesarza, sposobu jej transportu, y nałożonej tym końcem z dymów składki, przeczytany, z poprawą przyjęty, y do ogłoszenia JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych polecony, jako jest in actis[1]).

Odpowiadając na przełożenia X. Dyrektora Wojny podane względem korpusu Weteranów, y ubrania tych, którzy z Legii Włoskiej powrócili, oświadczyła Komisya, iż co do uformowania korpusu tych weteranów, y dozwoleniu JO. X. Dyrektorowi Wojny tytułu Szeffa, z prerogatywą noszenia munduru, starać się będzie przełożyć N. Panu projekt ten patryotyczny ze wszech miar honor mu przynoszący. Co zaś do ubrania Weteranów Legii Włoskiej, zawieszając rezolucyą względem summy 60.000 złt. na rekrutowanie wyznaczonej, do ogólnego obrachunku, zaleciła Komisya X. Dyrektorowi Wojny, ażeby podał wyrachowanie, ile oszczędne y do szczupłości Skarbu przystosowane ubranie tychże Weteranów kosztować może, do którego podania stosowną wydać do Skarbu assygnacyą zapewniła.

Na doniesienie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, iż

[1]) Ob. alleg. l. 225.

w stosunku do woli Komisyi dnia 21 Sierpnia brevi manu wyrażonej, manutencya rzezi w Warszawie jest już urządzona, przychylając się do zdania tegoż JW. Dyrektora, Komisya, nim ogólna organizacya administracyi żywności y furażów przedstawiona będzie, oznacza stopnie wraz z pensyą dla osób też manutencyą rzezi składać mających, jako jest w rezolucyi in actis, y Administracyi Skarbu w tejże uchwale zaleca, opłacać punktualnie podług przyjętego etatu miesięcznie złt. 1.290 za kwitem Inspektora Magazynowego, zaczynając od 23 Sierpnia[1]).

Przybyły JO. Xiąże Dyrektor Wojny przedstawia list JP. Vincent do siebie pisany, w którym tłomaczy, iż żądane podanie uwiadomienia o zbrojowniach, składach, archiwach, planach twierdz, kartach etc. nie stosuje się do czasu, w którym te się znajdowały przy wnijściu wojsk Francuzkich do Polski, ale do czasu okupacyi Kraju naszego przez Króla Pruskiego. Polecono ustnie JO. X. Dyrektorowi Wojny poszukiwanie sposobu powzięcia wiadomości o zabranych w tym gatunku efektach przez Króla Pruskiego Krajowi naszemu. Okoliczność względem Weteranów, równie jak y rachunek z Legią drugą, y zaległości Departamentu Kaliskiego, z niedostawionych rekrutów z 10 y koni z 40 dymu, przez JO. X. Dyrektora przedstawione, materyą były deliberacyi Komisyi. Przywołany JP. Rychłowski, zastępujący miejsce nieprzytomnego Prezesa Izby Administracyjnej Warszawskiej, odbiera ustne zalecenie podania rachunku z Generałami Wojewódzkiemi, jako y z wydanych rekrutów z 10 y z 40 dymu w Departamencie Warszawskim.

Komunikując JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych podane przez JO. X. Dyrektora Wojny doniesienie od Przybylskiego Sztabs-Chirurga o niedostatku soli y drzewa w Lazarecie w domu Rebsa umieszczonym, y oświadczając zadziwienie y bolesne uczucie przy odebraniu wiadomości o takim wydarzeniu, zaleciła Komisya temuż JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby w przyczynę tego nie-

[1]) Ob. all. l. 226.

porządku ściśle wejrzał y skuteczne do zapobieżenia złemu przedsięwziął szrodki.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Wybicki Prezydujący.

SESYA 268.

Dnia 19 7bris po obiedzie.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Sobolewskiego.

Na odebrany od JP. Vincent list, z przyłączoną kopią listu Generała Hervo, do niego pisanego, y zawierającego ponowienie w imieniu JW. Marszałka Davout żądania, ażeby JP. Bellefroi był Nadleśnym w Departamencie Białłostockim nominowany, udecydowano odpowiedzieć, iż gdy już stosownie do prawa wojskowi na te miejsca mianowani zostali, Komisya, przez wzgląd na tak poważne wstawienie się, gotowa jest umieścić JP. Bellefroi w Deputacyi Administracyjnej świeżo ustanowionej tegoż Departamentu.

Na podane dawniej przełożenia JW. Dyrektora Sprawiedliwości nominuje Komisya na miejsce X. Szembeka Biskupa Płockiego y Adama Krasińskiego Starosty Ciechanowskiego składających urzędy, Sędziami Pokoju w Pułtusku JPP. Jana Zambrzyckiego Chorążego Nurskiego, y Michała Gorskiego z Czernia; na miejsce JP. Jeżewskiego Sędzią Pokoju w Płońsku JP. Bonawenturę Małowieyskiego (z Płaciszewa), nakoniec na miejsce JP. Tomasza Klickiego, który Członkiem Sądu Departamentowego w Białłostockim mianowany został, Pisarzem Aktowym w Powiecie Ostrołęckim do Ziemiaństwa Pułtuskiego należącym JP. Ignacego Łempickiego.

Wybicki Prezydujący.

SESYA 269.

Dnia 21 Września.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Odebrany od JP. Vincent list zawierał żądanie, ażeby pensya 496 talarów JP. Vittlich Dyrektorowi szpitala wojskowego Poznańskiego, stosownie do decyzyi Cesarskiej na dniu 11 Grudnia zaszłej była wypłacana. List ten w kopii komunikowano JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych z zaleceniem in actis, ażeby nakazał Izbie Administracyjnej Poznańskiej jak najprędsze tłomaczenie, w jakim stopniu ten się interes znajduje, w jakim sposobie y kiedy wola Cesarska była jej oznajmiona, y dla czego nie jest uskuteczniona.

W drugim liście swoim JP. Vincent oświadcza, iż względem uczynionego od JP. Administratora Generalnego Poczt przełożenia, ażeby w Gdańsku Poczta Polska tak, jak dawniej, była ustanowiona, zasięgnął zdania Ministra Interesów Zewnętrznych, y odebrał odpowiedź, iż to żądanie Administracyi Poczt nie znajduje gruntu w Traktacie Tilżyńskim; miasto to bowiem oddane pod protekcyą Królów Saskiego y Pruskiego w odmiennych jak dawniej względem Polski znajduje się stosunkach, y nic o nich stanowić nie można bez poprzedniczego między temi Monarchami układu.

Y ten list także w kopii JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych komunikowano, w celu, ażeby JP. Generalnemu Poczt Administratorowi oświadczył zadziwienie Komisyi, iż w okoliczności tak ważnej, jak jest ustanowienie Poczty w Gdańsku do Najwyższego Rządu należącej, directe sam negocyacyą z Ministrem obcego Mocarstwa rozpoczął.

Przypuszczony do sali posiedzeń Xiąże Jmć Alexander Sapieha, z wyjazdem swoim do Paryża opowiedziawszy się, przekładał utyskiwanie Obywatelów Litewskich w części Departamentu Białłostockiego do kraju naszego przypadłej osiadłych na zbyteczne oddalenie od nich ustanowionej w Łomży Centralności. Wprowadzeni byli niektórzy z tych Obywatelów Litewskich tu przytomni. Tłomaczono im, iż Komisya w ustanowieniu tej Centralności w Łomży miała powód blizkości od Białłegostoku y ułatwienia sprowadzenia ztamtąd aktów Departamentowych, y baczności, ażeby też akta y kassy przez złożenie ich z tej strony szyi łączącej część tę kraju z resztą Xięstwa Warszaw-

skiego, w przypadku wojny, łatwiej y prędzej uwiezione y zabezpieczone być mogły. Przekładano, iż Łomża w tej samej prawie jest odległości od granicy po nad Niemnem Żmudzkiej jak y Białłystok, a zatym obywatele Litewscy nie dalej teraz będą mieli jeździć jak dawniej; nakoniec iż to urządzenie Komisyi tak, jak ona sama y wszystkie jej ustanowienia, jest tylko tymczasowe, y ta niedogodność dla obywatelów Litewskich będzie krótko trwającą y przez Rząd stały może być łatwo naprawioną. Teraz zaś nie wypada Komisyi, tylko przy raz przedsięwziętym z wyżej wyrażonych powodów stać postanowieniu.

Instrument dawniej już zaszłej nominacyi JP. Józefa Czapskiego na Prezesostwo Sądu Appellacyjnego Bydgowskiego przyjęty y do podpisu JW. Prezesowi przesłany został.

Przybywa JO. Xiąże Dyrektor Wojny, przedstawia formę Patentów Officerskich; komunikuje list jednego Pułkownika z uwagami nad częścią Departamentu Białłostockiego do nas przypadłą, y urządzeń w względzie wojskowym tamże uczynić się mogących; podaje rachunek Szeffa Sztabu Legii pierwszej z przełożeniem potrzeby, ażeby wstrzymana wypłata czwartej części żołdu dla tejże Legii powrócona była; przekłada konieczność sprawienia płaszczów dla wojska, y na poparcie tego żądania składa list szefa sztabu Generała Hervo o to naglącego; podaje przełożenie Administracyi Lazaretowej, iż żołd chorych żołnierzy na utrzymanie ich nie wystarcza, y awans ze Skarbu nieodbicie jest potrzebny; wstawia się za JP. Radoszewską, która, straciwszy męża y syna w boju pod Starogardem, na sprawiedliwe Rządu zasługuje względy y wsparcie; nakoniec podaje opinie swoje na różne przesłane sobie memoryały.

Nadeszła przez pocztę expedycya z Drezna od JWW. Delegowanych pod N-m 10 a datą 12 7bris przeczytana y do pióra oddana została[1]).

Z powodu umieszczonej w niej pocieszającej wiadomości o nastąpić mającym przybyciu z upragnieniem uczekiwanego N. Pana, przywołani zostali JW. Dyrekto-

[1]) Por. Konic, Materyały str. 62—65.

rowie, y z niemi naradzała się Komisya względem różnych przygotowań na przyjęcie Króla JMci.

W ciągu tej sesyi niektóre memoryały, jako jest w dzienniku expedycyjnym zapisano, zrezolwowane zostały.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Wybicki Prezyd.

SESYA 270.

Dnia 21 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Stosownie do przełożeń na ranniejszej sesyi przez JO. Xięcia Dyrektora Wojny podanych postanowiono: 1° ażeby, gdy z wyznaczonych uchwałą 5 Kwietnia r. b. 60.000 złt. na werbunek, połowa tylko tej summy na ten przedmiot użytą została, druga połowa 30.000 na sprawienie płaszczów dla Jazdy, a kapot dla Piechoty użytą była; 2° ażeby, gdy żołd chorych w Lazarecie złożonych na utrzymanie ich nie wystarcza, summa złt. 10.000 na awans przez Dyrekcyą Skarbową z Skarbu Publicznego Administracyi Lazaretowej wypłacona została. Obszerniej w rezolucyach in actis.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, dozwolono Izbie Administracyi Warszawskiej 16 wołów w cenie 6 duk. wydarzających się zakupić, y zalecono Dyrekcyi Skarbowej na to do Kassy Departamentowej summę złt. 1.728 assygnować.

Zaleciła Komisya JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby jak najspieszniej tabellę pretensyi swojej Dyrekcyi, Skarbu naszego y Obywatelów do Skarbu Cesarskiego wygotowawszy, przesłał ją JW. Gutakowskiemu w Berlinie teraz przebywającemu, w celu przedstawienia jej JP. Daru Generalnemu Intendentowi.

Przy ponowieniu zalecenia JWW. Dyrektorom, ażeby pilne do zdania sprawy z czynności swoich przygotowania przedsięwzięli, szczególniej zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby reparacyą Zamku przyspieszył, naprawę dróg Izbom Administracyjnym na trakcie Poznańskim podług danych przepisów nakazał, Prezesom Departamentowym y Powiatowym

przy granicach swoich N. Pana witać, y konwojować zalecił, Duchowieństwo do powitania także Króla wezwał; JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości, ażeby Sądowe urzędy do złożenia hołdu N. Panu obowiązał; JW. Dyrektorowi Policyi, ażeby programa do uroczystego przyjęcia JKMci ułożył y podał, y bruki Warszawskie zreparować kazał; JO. Xięciu Dyrektorowi Wojny, ażeby względem eskorty zniósł się wcześnie z JW. Marszałkiem Davout. Obszerniej w rezolucyi do Directorium in actis[1]).

JW. Dyrekter Spraw Wewnętrznych przedstawia zawarte przez Izbę Administracyjną kontrakty przez licytacyą o dostawienie sienników y kołder, w skutku zaszłej na dniu 18 praesentis uchwały, upraszając o potrzebne do Skarbu na zapłacenie tych rekwizytów assygnacye. Komisya w celu układu z miastem, co JW. Wybickiemu poruczonym zostało. czyliby część tego ciężaru na siebie nie przyjęła Warszawa, odkłada decyzyą w tej materyi do dnia jutrzejszego.

Tenże JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przekłada wycieńczony stan magazynu tutejszego, niedowóz nakazanego przez repartycyą zboża, ogromną kwotę dostarczenia codziennego po 24.000 racyi, nieszczęśliwe skutki, gdyby wojsko niedostatku doświadczyć miało, y pilną potrzebę zaradzenia temu. Komisya rzeczą tak ważną nieodzownie jutro zatrudnić się postanowiła.

Wybicki Prezydujący.

SESYA 271.

Dnia 22 Września.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Podany dawniej od JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych etat officyalistów Domów Narodowych w Warszawie z żądaniem wypłaty ich należytości, odesłano b. m. do Administracyi Skarbowej, z zaleceniem roztrząśnienia y podania projektu tak do etatu jak do assygnacyi.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych ponawia przełożenie użycia jak najdzielniejszych szrodków dla zapew-

[1]) Ob. alleg. l. 227.

nienia żywności dla wojska w Departamencie Warszawskim konsystującego. W tym celu podaje projekt, ażeby gdy Departament Warszawski nie jest w stanie wydostarczenia, inne do rychłego w pomoc jemu przedstawienia przynaglone były przez wysłanych szczególnych na to Pełnomocników, z pomocą wojskową, y z wyznaczeniem determinowanej ilości zboża, którą każdy Departament na naznaczony termin do Warszawy dostawić, lub podług ustanowionej ceny zapłacić będzie powinien.

Przywołany JW. Kochanowski Prezes Departamentu Warszawskiego, mając sobie komunikowany ten projekt, oświadczył, iż podane szrodki będą jeszcze niedostateczne, jeżeli stosownie do myśli JW. Marszałka Davout nie będzie zapewniony zasób na dni 15 przez zakontraktowanie na conto dalszych Departamentów, nie mogących in natura dostawić, pewnej ilości zboża.

Myśl tę znajdując Komisya przyzwoitą, zawiesiwszy decyzyą podanego projektu, poleca JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych y JP. Prezesowi Departamentu Warszawskiego, ażeby, zniosłszy się z JP. Chambon Ordonatorem, wyrachowali tę ilość na dni 15 y na poobiednią sesyą podali.

Przypuszczeni do sali posiedzeń JP. Vice-Prezydent Węgrzecki, y JP. Borakowski Radca oświadczają, iż na jutrzejszą sesyą przyniosą wygotowaną repartycyą na obywatelów Warszawskich z stanu rzeczy terazniejszego największe zyski ciągnących, sienników y kołder w części przez miasto Warszawę dostawić się mogących.

JW. Bieliński zdaje relacyą z konferencyi z JW. Marszałkiem Davout w Skierniewicach dnia 19 praesentis, z zalecenia Komisyi wspólnie z JW. Dyrektorem Spraw Wewnętrznych mianej, składając ją na piśmie do pióra. Komisya JW. Bielińskiemu za gorliwe usiłowania, lubo nie (we) wszystkich punktach szczęśliwemi skutkami uwieńczone, należytą wdzięczność oświadcza.

Na przełożenie X. Dyrektora Wojny Komisya, mając wzgląd na stan nieszczęśliwy u. Radoszewskiej, która w boju pod Starogardem męża y syna utraciła, zaleca Dyrekcyi Skarbowej, ażeby Izbie Administracyi Bydgowskiej pensyą miesięczną po

złt. 60 z kassy tegoż Departamentu wypłacać nakazała. Odpisy do JP. Vincent na listy wczorajsze podpisane.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Wybicki Prezydujący.

SESYA 272.

Dnia 22 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przybyła przez sztafetę expedycya z Drezna od JW. Stanisława Potockiego, pod N-m 12 datą 18 praesentis przeczytana, y do pióra oddana została[1]).

Przyłączoną do niej notę JW. Bose Ministra Spraw Zagranicznych w interesie rozgraniczenia z Prusami tyczącym się udecydowano przesłać do X. Jabłonowskiego. W skutku tej decyzyi wygotowany list, przyjęty y do expedycyi niezwłocznej przez sztafetę do X. Jabłonowskiego polecony został.

Przystępuje Komisya do dalszego roztrząśnienia zaległych y do referatu JW. Wybickiemu y Bielińskiemu poleconych przełożeń JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych. Z tych wiele do akt złożono, inne brevi manu zrezolwowano, jako w Dzienniku Expedycyjnym jest zapisano, na inne zaszły następujące rezolucye.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby u. Węglewskiemu Inspektorowi Magazynu drzewa, y Pisarzowi przy tymże Magazynie będącemu, zaległą pensyą, jaka się z podania Izby Administracyjnej Warszawskiej należeć im okaże, z kassy Departamentowej wypłacić nakazała.

Z powodu powyższego przełożenia jeszcze na dniu 31 Lipca podanego, zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby podał dokładny raport względem manutencyi drzewa, y etat officyalistów do tego potrzebnych do potwierdzenia Komisyi.

Odpowiedając na przełożenie tegoż JW. Dyrektora Spraw

---

[1]) Ob. Konic, Materyały str. 65—66.

Wewnętrznych na dniu 28 Sierpnia podane, z wstawieniem się za Izbą Administracyi Kaliskiej, ażeby summa złt. 22.578 miastu Kaliszowi za koszta utrzymywania kommendantów Francuzkich wypłacona, w rachunku jej przyjęta była, oświadcza Komisya, iż jeżeli ta wypłata już po ustanowieniu Komisyi nastąpiła, jako bez pozwolenia zaszłą, do rachunku wydatków publicznych zaciągnąć pozwolić nie może, ale owszem miasto Kalisz do powrotu tej summy do kassy Departamentowej przynaglić nakazuje.

Przybywa JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych y JW. Kochanowski, y na doniesienie przez tegoż JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, po odbytej w dniu dzisiejszym przez niego w obecności Prezesa Izby Administracyi Warszawskiej z JP. Ordonatorem Chambon konferencyi, Komisyi uczynione, że tenże JP. Chambon z wyraźnej woli JW. Marszałka Davout żąda, ażeby raz na raz magazyny tutejsze żywnością y furażem dla wojska na dni 15 były napełnione, postanowiono, iż gdy składka zbożowa y furażowa, przez uchwałę w dniu 28 Sierpnia r. b. zapadłą na Departamenta nałożona, tak prędko skutku wziąć nie może, jak potrzeba napełnienia magazynów wymaga, przeto JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych dla dogodzenia tej potrzebie zrobi kontrakty z liwrantami na conto 5 Departamentów, to jest Poznańskiego, Kaliskiego, Bydgowskiego, Płockiego y Białostockiego (gdyż Warszawski contingens swoje do tutejszych magazynów dostawia) o dostarczenie pszenicy korcy 2.740, żyta korcy 885, owsa korcy 3.900, siana cetnarów 6.000, słomy tyleż. A oprócz tego na conto wszystkich Departamentów, nie wyłączający Warszawskiego, zrobi kontrakt o 6.000 cetnarów słomy na posłanie tak do lazaretów, jako y dla 24 tysięcy wojska na konsystencyą do Warszawy przeznaczonego potrzebnej. Niżeli zaś tej należytości, jaka wypadnie dla liwrantów za zboża y furaże wedle powyższego wyszczególnienia dostarczyć się przez nich mające, rozkład na Departamenta nastąpi, y przez też Departamenta złożoną zostanie, Komisya oświadcza, iż tymczasem, po uczynionym

przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych doniesieniu o potrzebnej na ten przedmiot summie pieniężnej, awansować ją na conto Departamentów z funduszów publicznych Administracyi Skarbowej zaleci.

Resztę sesyi zajęło roztrząsanie projektu względem wysłania pełnomocników y oznaczenia terminów dostawienia dla Departamentów, którego dostateczne wygotowanie Komisya JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych poleciwszy, decyzyą onego do dnia jutrzejszego odłożyła.

Wybicki Prez.

SESYA 273.

Dnia 23 Września.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przychylając się do przełożenia Administracyi Skarbowej, poprzednicze uchwały tak względem dostawienia rekruta z 10 dymu z całym umundurowaniem, lub za niego złt. 162 zapłacenia, jako też z 40 dymów konia z ubiorem lub za niego duk. 39 y złt. 1, równie uchwałę nakazującą obywatelowi na popis nie stawającemu, dać za siebie zastępcę z szeregowym, lub złożyć do kass krajowych za zastępcę złt. 1.440, za szeregowego złt. 720 do Departamentów Warszawskiego, Poznańskiego, Kaliskiego, Płockiego, y Bydgowskiego stosujące się, y już uskutecznione, równie do części Departamentu Białostockiego y do części Województwa Chełmińskiego Traktatem w Tilży pod Rząd nasz przypadłych rozciąga Komisya, z tym warunkiem, iż z każdych 60 dymów ma być rachowany jeden zastępca, a z 40 dymów jeden szeregowy, czyli z takowej proporcyi dymów złt. 1.440 za zastępcę, a złt. 720 za szeregowego wybrane być mają. Czego uskutecznienie X. Dyrektorowi Wojny y Administracyi Skarbowej polecono.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych podaje poprawny projekt względem wysłania komisarzów pełnomocnych do Departamentów na wybranie składek na mięso y zsypki zbożowej, lub za nią pieniędzy, z oznaczeniem terminu dostawienia do Warszawy.

Projekt ten Komisya przyjmuje, jako in actis [1]), polecając temuż JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych ustnie wyrachowanie y podanie, dostawić się mającej do Warszawy przez każdy Departament oprócz własnej konsumpcyi ilości zboża y furażów.

Zalecono przez uchwałę in actis JW. Zboińskiemu Pełnomocnikowi, ażeby rozkład zsypki zbożowej, y składki pieniężnej na mięso, stosownie do uchwał Komisyi uskutecznił, wybranie ich przyspieszył, a części zboża do Warszawy dostawić się mającego, na terminie dostarczenie zapewnił.

Zaleciła Komisya JO. X. Dyrektorowi Wojny, ażeby potrzebne ordynanse na ręce wyżej wspomnionych nadzwyczajnych Komisarzy wydał, iżby komendy wojska za wezwaniem ich, y wskazaniem miejsca, osób, y miary surowości pomoc wojskową dodawały.

Odbiera Komisya list od JP. Vincent, donoszący o chęci JW. Marszałka Davout przybycia na sesyą poobiednią. Z tego powodu zgromadzić się wcześnie po obiedzie postanowiono.

Wybicki Prezydujący.

SESYA 274.

Dnia 23 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Przybyły JW. Marszałek Davout wraz z JP. Vincent Kommissarzem Cesarskim y JP. Chambon Generalnym Ordonatorem przekładał w mocnych wyrazach stan ogołocenia z żywności wojska, osobliwie dywizyi pod Sochaczewem obozującej, y nieszczęśliwych ztąd wyniknąć mogących skutków. JW. Prezydujący oznajmił, jakie są przedsięwzięte świeżo przez Komisyą szrodki do zapewnienia tej żywności. Na to oświadczył JW. Marszałek, iż te szrodki nadto kraj obarczają, gdy są dostateczne zapasy w magazynach francuzkich Rządowi Krajowemu oddanych, y idzie tylko o przeniesienie ich na miejsca konsumpcyi wojsk, do czego podawał sposób, ażeby z kupcami pójść na zamian, y zapewniając im pewny zysk, tak się z niemi

[1]) Ob. all. l. 228. i niżej, sesya 275.

ułożyć, iżby za tamte zapasy, tu zboża dostawiali. Stan tych Magazynów w Toruniu, Bydgoszczy, Poznaniu y innych miejscach czytał P. Ordonator Chambon. Użalał się JW. Marszałek na nieexekucyą wyroków Rządowych, a szczególniej zaskarżał Izbę Administracyjną Kaliską, iż ta samowolnie odważyła się zmniejszać racye wojsku krajowemu, przez co do znacznej dezercyi jest przyczyną. Wzywał Komisyą do użycia kroków surowości, któreby nadal exekucyą w Rządzie zapewniły. Nadewszystko najmocniej przy tym stawał, ażeby, gdy JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych nadto zatrudnieniami obarczony, wszystkiemu wydołać nie może, oddzielna ze trzech osób ustanowiona była Komisya, która, władzą dostateczną opatrzona będąc, zatrudniałaby się jedynie opatrzeniem wojska w żywność y wszelkie potrzeby, y bezpośrednio z Komisyą Rządzącą, z nim y Ordonatorem Chambon komunikowała. Nakoniec oświadczył, iż jeżeliby dzielne kroki przez niego proponowane użyte być nie miały, y wojsko w niepewności wyżywienia swego zostawało, przymuszony byłby donieść o tym Cesarzowi, y mimo najżyczliwszych swoich dla kraju chęci prosić, ażeby od komendy tutaj był uwolniony.

JW. Prezydujący wyraził, iż Komisya zawsze w jednostajnych zamiarach opatrzenia wojska, w nieodmiennej o dobro publiczne gorliwości, jak dotąd wszelkiego przykładała starania do zadosyć uczynienia swym obowiązkom, tak y teraz podwoi usilności, ażeby w celu dogodzenia potrzebom wojska do żądania JW. Marszałka stosowała się; oświadczył nakoniec JW. Prezydujący w imieniu Komisyi, iż ta niezwłocznie do ustanowienia żądanej Komisyi Żywności przystąpi.

Użalał się JW. Marszałek na Izby Wykonawcze, iż w rozkładzie ciężarów publicznych nie dosyć jednostajności zachowywały, a w pismach swoich nieprzyzwoitych wyrazów, mieniąc dobra Donataryuszów Dobrami Narodowemi używały. Nakoniec obróciwszy mowę do przytomnego JW. Dyrektora Policyi (który wraz z X. Dyrektorem Wojny, y Prezesem Departamentu Warszawskiego na wezwanie JW. Marszałka na tej sesyi byli obecni) uskarżał się na policyą Warszawską, donosząc, iż się znajduje

w Warszawie uorganizowana banda złodziejów. Na doniesienie JW. Dyrektora Policyi, iż ci są złapani, żądał niezwłocznego ich śmiercią ukarania. A gdy odpowiedział JW. Dyrektor Policyi, iż do sądu są oddani, wezwał go JW. Marszałek, ażeby się jutro u niego stawił z Starszemi Żydowskiemi dla zapowiedzenia tym, iż za każdą kradzież w mieście popełnioną oni będą w odpowiedzi.

Po odejściu JW. Marszałka, Komisya przystąpiła do naradzenia się w objektach przez niego przełożonych, a stosując się do jego żądania, ustanowiła Komisyą oddzielną do żywności, na której czele nominowała JW. Kochanowskiego Prezesa Departamentu Warszawskiego, dając mu moc przybrania sobie trzech współpracowników, y podania ich do potwierdzenia. Tę Komisyą upoważniła wszelką mocą y władzą potrzebną do uskutecznienia najważniejszego w teraźniejszym czasie dzieła, wyżywienia y opatrzenia we wszelkie potrzeby wojska w Księstwie Warszawskim konsystującego, oddając jej moc mianowania swoich subalternów, y kommissarzów nadzwyczajnych do Departamentów dziś ustanowionych, stanowiąc, ażeby Izby Administracyjne, Wykonawcze y Magistraty miast, co do artykułu dostarczenia żywności y potrzeb wojska w tym były dopełnienia zaleceń stosunku względem tej Komisyi, jak są w innych przedmiotach względem JWW. Dyrektorów, y mieć chcąc, ażeby taż Komisya bezpośrednie z Komisyą Rządzącą miała komunikacye, a znosząc się z JW. Marszałkiem Davout y JP. Ordonatorem Chambon, wszelkie dla dostarczenia wojsku żywności potrzebne przedsiębrać szrodki była mocna. Obszerniej w rezolucyi in actis[1]).

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, Komisya na miejsce JW. Fiszera powołanego na Sekretaryą Dyrekcyi Wewnętrznej, nominuje Członkiem Izby Administracyjnej Kaliskiej JP. Schmiedecke.

Wydanie zapadłej na ranniejszej sesyi rezolucyi względem wysłania nadzwyczajnych do Departamentów Kommissarzy wstrzymać zalecono, końcem uczynienia w niej poprawy stosownych do późniejszej teraz uchwały Komisyą Żywności stanowiącej.

Wybicki Prezydujący.

---

[1]) Ob. alleg. l. 229.

SESYA 275.

Dnia 24 Września.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Ponieważ ustanowiona na dniu wczorajszym Deputacya Żywności ma zupełną moc sobie oddaną przedsiębrania wszelkich szrodków do opatrzenia wojska w żywność y inne potrzeby, z władzą nominowania y wysyłania kommissarzy nadzwyczajnych do Departamentów, przeto nie chcąc wiązać rąk tejże Deputacyi w użyciu takich szrodków, jakie sądzi najprzyzwoitsze. Komisya rezolucyą wczorajszą[1]) z podania JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych względem wysłania wzmiankowanych Kommissarzy cofniętą y zawieszoną mieć chce, oczekując od tej nowo ustanowionej Deputacyi przełożeń stosownych.

W rezolucyi zaś do JW. Zboińskiego Pełnomocnika, zamiast komunikacyi cofniętej względem wysłania tych Komisarzy uchwały, postanowiono donieść o wyznaczeniu Deputacyi żywności, z zaleceniem znoszenia się z nią we wszelkich wyżywienia y potrzeb wojska przedmiotach. Jakoż poprawiona w tym sposobie uchwała, podpisana y do expedycyi polecona została[2]).

Z zlecenia Komisyi pisze JW. Prezydujący list do JO. X. Dyrektora Wojny, z żądaniem, ażeby względem wydania ordynansów do exekucyi wyboru zsypki zbożowej y składki pieniężnej na woły, zniósł się z JW. Kochanowskim Prezesem Deputacyi żywności.

Przez rezolucyą in actis oznajmiono JWW. Dyrektorom, iż przychylając się do żądania JW. Marszałka Davout, ustanowiono oddzielną Komisyą Żywności, y tęż uchwałę w kopii przyłączono. Zaleciła przeto Komisya Rządząca tymże JWW. Dyrektorom, ażeby w każdym przedmiocie żywności y potrzeb wojskowych z tąż Deputacyą znosili się. JW. zaś Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych poleciła tę uchwałę zwykłym sposobem przez gazety publiczne ogłosić, y do każdej Izby Administra-

[1]) Ob. alleg. l. 228. [2]) Ob. alleg. l. 230.

cyjnej w kopii autentycznej przesłać, z nakazem stosowania się do wyrażonej w tejże uchwale woli Rządu.

Przybyły JW. Dyrektor Policyi przedstawia abrys bramy z kolumnadą na wjazd N. Pana wystawić się mającej. Donosi, iż JW. Marszałek Davout zalecił mu odsyłać do siebie kryminalistów po ukaranie przez sąd wojskowy, który on ustanowi.

JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawia układ stacyów do przejazdu N. Pana, zalecony już do exekucyi tak Administracyi poczt jak y Izbom Administracyjnym Poznańskiej y Warszawskiej. Komisya, znajdując go przyzwoitym, do akt złożyć kazała.

Tenże JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych komunikuje raport JP. Łubieńskiego Konsyliarza Izby Administracyjnej Warszawskiej, wysłanego do odebrania y transportowania zboża y innych artykułów w Magazynach Francuzkich znajdujących się, a pod rząd officyalistów krajowych oddanych. W tym raporcie donosi, iż co do artykułów na statkach będących, owies z 40 y kilku statków jest zupełnie zepsuty, równie wina część znaczna; mąka y suchary w lepszym znajdują się stanie. Równie w niezłym stanie znajdować się ma to, co w magazynach jest złożono, jako z powieści dopiero powziął JP. Łubieński wiadomość. Zlecono ustnie JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby ten raport podał urzędownie, końcem komunikowania go JW. Marszałkowi Davout.

Gdy ten JW. Marszałek Davout na wczorajszej sesyi oświadczył, iż gotów jest na przełożenie Komisyi uczynić odmianę w dyslokacyi wojska, jeżeli ta ulga miastu Warszawie, y ułatwienie w dostarczaniu żywności przynieść może, Komisya deliberuje z przybyłym JO. X. Dyrektorem Wojny w tym objekcie, y zgodziwszy się na podane od niego myśli, zleca JW. Prezydującemu napisanie listu do JW. Marszałka Davout z wyrażeniem, iż JO. Xiąże Dyrektor Wojny odbiera zlecenie od Komisyi przełożenia mu tych myśli. List ten niezwłocznie wygotowany został, y JO. X. Dyrektorowi Wojny oddany.

Zalecono przez rezolucyą in actis JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby wszelkie uchwały w przedmiocie ży-

wności y potrzeb wojska od dnia 28 Sierpnia inclusive oddał JW. Kochanowskiemu Prezesowi Deputacyi Żywności z potrzebną do każdej informacyą. Komisyi zaś Żywności zalecono, ażeby wszystkie te uchwały uskutecznić starała się, a w czymby dla przyspieszenia szrodków do dostawienia żywności decyzya Komisyi Rządzącej była potrzebna, podała niezwłocznie przełożenia y projekta.

Sesya na po obiedzie zapowiedziana.

Wybicki Prezydujący.

SESYA 276.

Dnia 24 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Czytany list JW. Gutakowskiego z Berlina d. 18 7bris do JW. Prezesa Małachowskiego pisany y przez niego nadesłany[1]), z doniesieniem, iż uroczyste oddanie Xięstwa Warszawskiego N. Królowi Saskiemu przez Kommissarza Cesarskiego JP. Daru, na dniu 17 tego miesiąca nastąpiło. Wiadomość tak pomyślną y blizkie przybycie N. Pana wróżącą do gazet podać zalecono. List JW. Gutakowskiego zawierał y tę wiadomość, że JP. Chambon ma być wyznaczony do oblikwidowania pretensyi naszych do Skarbu Cesarskiego. Rzecz tę JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych na sesyą przybyłemu komunikowano.

Odebrane zostały trzy listy od JP. Vincent: w pierwszym podziękowanie w imieniu JW. Marszałka Davout oświadcza za przyrzeczone umieszczenie JP. Bellefroid w Deputacyi Administracyjnej w Łomży. W skutku tego listu nominuje Komisya JP. Bellefroid Konsyliarzem tej Deputacyi, y przez rezolucyą in actis oznajmuje o tej nominacyi z zaleceniem wezwania JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych. W drugim liście JP. Vincent uprasza o uwiadomienie, jakie wiadomości ma Komisya od wysłanych w różne miejsca do windykacyi aktów kommissarzy. W trzecim donosi, iż na dniu

[1]) Por. Konic. Materyały str. 78—79.

17 praesentis JW. Gutakowski odebrał od JP. Daru na rzecz N. Króla Saskiego Xięstwo Warszawskie.

JO. Xiąże Dyrektor Wojny przybyły na sesyą oznajmuje, iż JW. Marszałek Davout podane myśli względem dyslokacyi wojska wziął na deliberacyą y oświadczył, iż będzie się starał dogodzić żądaniu Komisyi.

Gdy na dniu wczorajszym JW. Marszałek Davout na posiedzeniu Komisyi urzędownie uwiadomił, iż Izba Administracyjna Kaliska bez żadnego upoważnienia odważyła się wydawać rozkazy, ażeby racye żołnierskie wojsku narodowemu zmiejszone były, przez co do dezercyi dała powód, przeto Komisya zaleciła rezolucyą in actis JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby nakazał tejże Izbie podać w tej mierze explikacyą najściślejszą y odwołać rozkaz zmniejszenia racyów, a postępek ten samowolny y bezprawny jej zganiwszy, surowo napomniał, iżby nadal nic podobnego nakazać nie ważyła się.

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Policyi, zalecono temuż, jak in actis, ażeby JP. Target Plac-Komendantowi summę złt. 24.600 przez W-o Bielińskiego Prezydenta miasta Warszawy akordowaną, a przed rozkazem JW. Marszałka Davout, płacenie komendantom pensyi stołowej zakazującym, jeszcze zaległą, dla tegoż JP. Target Plac-Majora wypłacić Magistratowi miasta Warszawy rozkazał, y nadal miesięczną opłatę zaczynając od 1 Września w kwocie złt. 3.600 podług wypadłego nowego urządzenia JW. Marszałka Davout kontynuować temuż Magistratowi zadysponował, a to z funduszu wynikającego ze składki, która tym końcem miastu dozwolona była.

Gdy JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przedstawił podany od Sztabu Generalnego JW. Marszałka Davout etat Komendantów Placu w rozległości Xięstwa Warszawskiego, z udeterminowanym dla każdego z nich traktamentem miesięcznie począwszy od 1 Września, a gdy tę opłatę JW. Marszałek Davout dla zachowania porządku w kraju za nieodbicie potrzebną być sądzi, nie mogąc tego ciężaru zwalać na mieszkańców samych tylko tych miejsc, w których ciż komendanci są ustanowieni, a jednak chcąc wypłatę naznaczonej

należytości zapewnić, zaleciła Komisya Dyrekcyi Skarbowej, ażeby, stosownie do przyłączonej tabelli, każdej Izbie Administracyjnej w swoim Departamencie wyznaczone pensye Kommendantom placu, rachując od 1 Września decursive co miesiąc z kass Departamentowych wypłacać nakazała.

Ułożony, przyjęty, y do expedycyi polecony został list do JW. Marszałka Davout z komunikacyą podanego urzędownie przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych raportu odebranego od JP. Łubieńskiego względem zboża y innych artykułów na statkach znajdujących się, o którym wyżej wzmianka, y z doniesieniem o ustanowieniu y nominacyi Deputacyi Żywności, o wydanym rozkazie do Izby Administracyi Kaliskiej względem zmniejszonych racyi wojsku, nakoniec o zaleceniu Dyrekcyi Skarbowej powyższym, wypłatę pensyi Kommendantom Placów z kass Departamentowych nakazującym.

Na przełożenie przybyłego na sesyą JW. Kochanowskiego Prezesa Deputacyi Żywności y Departamentu Warszawskiego, pilnej y nieodbitej potrzeby zasilenia magazynu drzewa w Warszawie, do czego przedstawił użyć się mające w razie sposoby, najprzód wysłania umocowanego do zakupienia drzewa na Pilicy znajdującego się, a które różnych ma właścicieli, powtóre sprowadzenia drzewa, które się w lasach Lubocheńskich nad Pilicą znajduje, y jest własnością Rządu, Komisya mieć chce, ażeby Dyrekcya Skarbowa, na koszt zadatku kupić się mającego, y na koszt sprowadzenia z Lubocheńskich lasów drzewa, za kwitem tego JW. Kochanowskiego, do rachunku, który tenże JW. Kochanowski od początku urzędowaswego zacząć y regularnie utrzymywać ma, summę złt. pols. 30.000 z Skarbu Publicznego wypłaciła.

Wybicki Prez.

SESYA 277.

Dnia 25 Września.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Udecydowano wysłać sztafetę do Drezna; ułożony do JWW. Delegowanych list przeczytany, y do komunikacyi JW.

Prezesowi przesłany został. Gdy od niego z przyzwoleniem powrócił, podpisany y do expedycyi polecony[1]).

Odpis na odebrane wczoraj listy od JP. Vincent Kommissarza Cesarskiego przyjęty, y podpisany, jako jest w minucie u pióra.

Przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych d. 5 Września podane względem przyjęcia w rachunku Izbie Administracyjnej Warszawskiej summ na wygotowanie baraków y pieców w Sochaczewie dla Dywizyi z korpusu JW. Marszałka Davout wyłożonych, odsyła Komisya brevi manu do Dyrekcyi Skarbowej z zaleceniem, ażeby wejrzawszy w rachunki tej Izby Administracyjnej to, co uzna za sprawiedliwe, pro persoluto przyjęła.

Przedstawia JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych raport Izby Administracyjnej Bydgowskiej o stanie magazynów w Bydgoszczy.

Podaje tenże przełożenie potrzeby decyzyi względem żądanej od JW. Marszałka Davout opłaty pensyi 5.060 franków na miesiąc wynoszącej amplojowanym Francuzkim przy Magazynach. Przełożenie to odsyła Komisya b. m. do Deputacyi Żywności z zaleceniem podania w tej mierze projektu do rezolucyi.

Dochodzące wieści, iż Magistratury Sądowe wybierają opłaty w przeszłym Rządzie szportle zwane, stały się powodem Komisyi do ponowienia JW. Dyrektowi Sprawiedliwości zalecenia, ażeby podał dokładny raport względem przychodu y rozchodu tych opłat sądowych, iżby one jako do etatu percerpt y expens krajowych należące, N. Panu za Jego przybyciem przedstawić mogła.

Gdy wszelkie dochody publiczne z jakiegokolwiek bądź zrzódła pochodzące równie, jak ich użycie, wiadome Rządowi być powinny, a Komisya dowiaduje się, iż różne opłaty, jako to od paszportów, od konsensów oberżystom etc. do kass Policyjnych wchodzą, przeto zaleciła JW. Dyrektorowi Policyi, ażeby także dokładny raport względem przychodu y rozchodu do kass Policyj-

[1]) Por. Konic. Materyały str. 67—69.

nych jak najprędzej podał, w celu przedstawienia go za przybyciem N. Pana.

Ponowiono zalecenie Dyrekcyi Skarbowej, ażeby jak najmocniej nakazała JP. Generalnemu Poczt Administratorowi podanie obrachunku tak z percept, jako y expens pocztowych, naznaczywszy pewny termin, w którym najdalej te obrachunki złożone być mają.

Na przełożnnie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na fundusz opłaty kwartalnej Profesorów, y reparacyą Szkół Łomżyńskich summę złt. 1.915 z kassy Departamentu Białostockiego wypłacić nakazała, a JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby dla tychże szkół wydał assygnacyą do lasów Narodowych na 45 Achtlów drzewa.

Odebrawszy na sesyi onegdajszej zażalenie JW. Marszałka Davout przeciwko Izbom Wykonawczym, które niesprawiedliwym rozkładem ciężarów publicznych uciskać mają dobra rozdane przez N. Cesarza Generałom Francuzkim, jako też, iż niewłaściwych używają wyrazów w rozkazach do tych dóbr wydawanych nazywając je dobrami narodowemi, zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby przepisał wszystkim Izbom Administracyjnym, iżby pomienione dobra uważane y nazywane, jak inne Dobra Dziedziczne, y pod równy z temiż rozkład wszelkich ciężarów publicznych podciągnionemi były.

Z powodu winnej od Rządu nad funduszami krajowemi opieki, zaleciła Komisya JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby Izbie Administracyjnej Kaliskiej nakazał pilne mieć oko y baczenie na Skarbiec Częstochowski[1]), którego regestr taż Izba podać sobie rozkaże, y onże wiernie zachowa. Równie zalecono JO. X. Dyrektorowi Wojny wydanie ordynansu Kommendantowi Częstochowskiemu strzeżenia, iżby najmniejsza część tego składu wywieziona ani uroniona nie była. Izbie zaś Administracyjnej Kaliskiej zalecono, ażeby Przełożonemu XX. Paulinów Częstochowskich nakazała, względne na

[1]) Ob. alleg. l. 231.

wiek 80 letni obchodzenie się, y przyzwoitych wygód zapewnienie dla X. Jasińskiego przeszłego Generała Paulinów, o czym do Prezesa Powiatu Częstochowskiego co tydzień raport ma być dawany, y do Izby Administracyjnejnej Kaliskiej przesyłany.

Inne przełożenia JWW. Dyrektorom po opinie y projekta odesłane zostały, jako w Dzienniku Expedycyjnym zapisano.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Wybicki.

SESYA 278.

Dnia 25 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zaległa depesza z Drezna pod N-m 11 a datą 16 praesentis przez pocztę odebrana, przeczytana y do pióra oddana[1]).

Odebrawszy w tej expedycyi nowe ostrzeżenie, iż Najj. Pan życzy sobie zastać przygotowane dokładne od wszystkich Dyrekcyi raporta, zniewolona była Komisya do ponowienia zaleceń JWW. Dyrektorom, ażeby każdy z nich respective swego Wydziału starał się mieć gotowość do zdania sprawy z swych czynności.

Nadszedł list od JP. Vincent z komunikacyą zażaleń przesłanych od JW. Marszałka Davout przeciw niejakiemu Więckowskiemu Magazynierowi w Służewie o wybieranie pieniędzy za uwolnienie od furażów, z żądaniem ukarania przestępnego, y zabieżenia podobnym nieprzyzwoitościom. Przywołanemu JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych list ten cum annexis komunikowano in originali, końcem podania opinii.

Wybicki P(rezydujący).

SESYA 279.

Dnia 26 Września.

W przytomności JWW. Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

---

[1]) Por. Konic. Materyały str. 69—78.

Zaczęta sesya od czytania niektórych memoryałów, które odesłaniem do JWW. Dyrektorów, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, zrezolwowane zostały.

Uproszony JW. Prezydujący, ażeby raport Izby Administracyjnej Bydgowskiej względem stanu magazynu w Bydgoszczy, w tłomaczeniu przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych podany, JW. Marszałkowi Davout komunikował.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na koszt reparacyi pieców w Zamku Warszawskim summę złt. 3.873 gr. 20 podług podanego rachunku potrzebną, za kwitem Burgrabiego Zamkowego, z Skarbu Publicznego wypłaciła.

Zaleciła Komisya JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby obwinionego niejakiego Więckowskiego y innych, listem JP. Vincent, y zażaleniami in annexo przez JW. Marszałka Davout przesłanemi, a JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych już komunikowanemi, pod straż ująć, najściślej przez osoby na to szczególniej wysłane wyexaminować, a jeżeli się winnym okaże, pod sąd po surowe ukaranie tu do Warszawy sprowadzić rozkazał.

Przełożenie JO. Xięcia Dyrektora Wojny względem potrzeby dokończenia reparacyi koszar, wystawienia tamże pieców, dania polepy na pułapach, sprawienia sienników i kołder dla żołnierzy, wyczyszczenia kloak, kupienia sprzętów kuchennych, dla ochrony polowych naczyń blaszanych etc. odesłano do JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych z zaleceniem wejrzenia w tę okoliczność, y podania niezwłocznie anszlagów tej expensy.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zaleca Komisya Dyrekcyi Skarbowej, ażeby summę 2.625 złt. wypłaciła tymczasowo, to jest połowę 2.250 złt. JP. Kommissarzowi Wojennemu Kończy, a JP. Geritzowi kupcowi połowę złt. 3.000, summ należących pierwszemu za ocet y wódkę, drugiemu za proch, przez rezolucyą Komisyi y Dyrektorium Generalnego wydać wojsku, ocet y część wódki dla zapobieżenia zaraźliwym chorobom, a proch y część drugą wódki na uroczystość 15 Sierpnia nakazanych.

Wybicki.

SESYA 280.

Dnia 26 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Odebrany od JP. Rembielińskiego Prezesa Deputacyi w Łomży list rezolwując, Komisya zaleca Directorio, ażeby księgę Conclusorum Pełnomocników Białostockich, oraz akta przez nich w Dyrekcyi Wewnętrznej y Skarbowej złożone, a Administracyi tego Departamentu tyczące się, do Deputacyi tejże do Łomży przesłane zostały, jako obszerniej w rezolucyi in actis.

Odpis na list wczorajszy JP. Vincent, z doniesieniem, iż okoliczność względem obwinionego Więckowskiego do roztrząśnienia y załatwienia JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych polecona została, podpisany, y do expedycyi oddany.

Na zapytanie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, czyli Pannom Cysterkom Ołobockim wolno być ma przyjąć do swego Zgromadzenia trzy panny, odpowiedziano: iż Komisya urządzenie w tej mierze zeszłego Rządu mieć chce utrzymanym.

Na przełożenie tegoż JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zalecono Dyrekcyi Skarbowej, przyjąć w rachunku pro persoluto Izbie Administracyjnej Poznańskiej wydane złt. 2.951 gr. 13 na koszt drogi, z Poznania do Warszawy przez Konsyliarza tejże Izby zmarłego JP. Wilczyńskiego z aktami do wyjaśnienia stanu dóbr zesłanego odbytej.

Nadchodzi list od JW. Marszałka Davout z projektem dyslokacyi wojska w obozie pod Sochaczewem stojącego. Deliberuje nad nim Komisya, a w odpisie swoim wyraziwszy, iż na tej dyslokacyi przestaje, odwołuje się do przełożenia, które przytomnemu JO. X. Dyrektorowi Wojny uczynić poleca, ażeby wojsko to nie po wsiach rozłożone, ale po miasteczkach, gdzie się już magazyny y piece znajdują, z powodu większej y dla wojska y dla kraju dogodności rozkwaterowane było.

Wybicki.

SESYA 281.

Dnia 28 Września 1807.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Doszły na dniu wczorajszym o godzinie ósmej wieczór przez sztafetę list JW. Stanisława Potockiego Delegowanego z Drezna, przedstawiony Komisyi przeczytany y do pióra oddany został. List ten pod N-em 14 a datą 23 praesentis [1]).

Zapowiedziane tym listem rychłe przybycie JP. Schönfeldt umocowanego od Króla JMci do rozwiązania Komisyi było jej powodem do przyspieszenia rewizyi zaległości w podaniach JWW. Dyrektorów. Z tych niektóre po opinią lub z rezolucyami brevi manu, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, do JWW. Dyrektorów odesłano, a te, które decyzyi władzy Prawodawczej wymagać zdawały się y te, które wydatek ze Skarbu za sobą ciągnęły, na bok odkładając.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych z dawniejszych podań, stosownie do postanowienia zeszłego Rządu wyznaczającego pensyą po 2 talary na miesiąc na głowę dla dwojga dzieci niejakiej Hermanowey, która z 4-letnim synem w Poznaniu zmarzła, gdy starszy syn już sam na siebie zarobić może, zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby dla Ludwiki córki jeszcze małoletniej, dopóki do lat nie dojdzie, zaczynając od dnia 1 Czerwca r. b. na alimenta jej powyższą pensyą z kassy Departamentu Poznańskiego wypłacać nakazała.

Odebrany z poczty list JW. Stanisława Potockiego z Drezna dawniejszy od powyższego pod N-m 13 dnia (20) praesentis przeczytany y do pióra oddany, wraz z przyłączonym listem JP. Batowskiego z Paryża, abrys y rachunek kosztu na tabakierkę dla JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret przeznaczoną przesyłającego [2]).

JW. Prezes przesyła list do siebie adresowany Xięcia Neuchatelu z doniesieniem, iż wolą jest Cesarską, ażeby Legia Północna przeszła na żołd Polski, a Włosko-Polska na Francuzkim pozostała.

---

[1]) Por. Konic, Materyały str. 82—88.

[2]) Ob. Konic. Materyały str. 79—82.

List do JW. Marszałka Davout z wstawieniem się za JP. Zakrzewskim żałącym się na uciążenie w kwaterunku, z przyłaczeniem podanego w tej mierze przełożenia JW. Dyrektora Policyi podpisany, y do expedycyi polecony.

Podany przez JW. Dyrektrora Spraw Wewnętrznych projekt, ażeby na zasilenie Skarbu przedaż drzewa z lasów narodowych, z zachowaniem ostrożności w tym projekcie opisanych, była dozwolona, przyjęła Komisya y w uchwałę zamieniła, jako jest in actis[1]).

Równie przez tegoż Dyrektora podany projekt względem zapobieżenia szkodom w lasach narodowych, przyjęty został, jako w aktach wyczytać można[2]).

Nakoniec na przełożenie jeszcze JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych postanowiono, iż summa talarów 7.924 d. g. 16 titulo kompetencyi z Kassy Głównej Departamentu Poznańskiego do Kassy Szkolnej w tymże Departamencie podług ogólnego urządzenia na przyszłość ratami ma być przelewaną.

Zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby stosownie do rachunku przy liście z Drezna przesłanym, wyłożone na potrzebę publiczną następujące summy z Skarbu wypłaciła, to jest JW. Gutakowskiemu Duk. 50 in specie, JW. Stanisławowi Potockiemu naddane złotych 279; JP. Sierakowskiemu Konsyliarzowi złt. 1.834; także temuż na dalsze wydatki salvo calculo złt. 900; in summa Duk. 50 w złocie, a złt. 3.023 w monecie za kwitami wzwyż wyrażonych osób.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zalecono jeszcze Dyrekcyi Skarbowej, ażeby temuż JW. Dyrektorowi za kwitem jego wypłaciła złt. 222 za koszta podróży przez niego wraz z JW. Bielińskim Członkiem Komisyi z zlecenia tejże do Skierniewic odprawionej.

Wybicki.

SESYA 282.

Dnia 29 7bris.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

---

[1]) Ob. alleg. l. 232. [2]) Ob. alleg. l. 233.

JW. Dyrektor Policyi przedstawia obwieszczenie wraz z tabellą, ile drzewa właściciele domów dostarczać mają rozkwaterowanym Officyerom y Żołnierzom. Komisya, dołożywszy warunek, iż te koszta kwaterunku wynadgrodzone będą z składki ogólnej na obywatelów rozłożyć się mającej, po nastąpionym wyrachowaniu y pomiarkowaniu nadgród przez Deeputacyą Kwaterniczą stosownie do uchwały d. 26 Sierpnia zapadłej, toż obwieszczenie ogłosić dozwoliła.

Nadeszły list od JP. Vincent przeczytany y do pióra oddany. Zawierał ponowienie żądania, ażeby postępek Izby Administracyjnej Kaliskiej względem zmniejszenia racyi wojsku publicznie był naganiony, y ażeby wszystkie Izby Administracyjne obwieścić, iż żadnego prawa nie mają wydawać jakiekolwiek wojsku rozkazy, mogą żądać pomocy do exekucyi, która im podług wydanych przez JW. Marszałka Davout rozkazów odmówiona nie będzie.

List ten w kopii przesłano JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych z uchwałą, iż lubo wyrok względem przewinienia Izby Administracyjnej Kaliskiej o bezprawne zmniejszenie racyi Wojsku Narodowemu zawieszony być musi do czasu nakazanego już rezolucyą d. 24 praesentis tłomaczenia się tejże Izby, chcąc jednak podobnym bezprawiom nadal zapobiedz, polecono temuż JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby przez publiczne w gazetach umieszczone obwieszczenie, najmocniej wszelkim Izbom Administracyjnym w imieniu Komisyi zalecił, iżby podobnej samowolności, o jaką Izba Kaliska jest obwiniona czynić nie ważyła się, a tym mniej wydawać jakiekolwiek bądź do wojska rozkazy, zostawując im tylko wolność zanoszenia rekwizycyi do Kommend miejscowych, w przypadku potrzeby przynaglenia exekucyi o pomoc wojskową, którą jako jest w powyższym liście JP. Vincent doniesiono, JW. Marszałek Davout dodawać na żądanie Władz Krajowych wojsku rozkazał.

Odebrany list od JP. Generała Beliard, z żądaniem indemnizacyi za odpadłe dobra Głowina, JPP.

Mioduskim przysądzone, od dóbr Wielkielenie przez N. Cesarza mu darowanych, przeczytany y do pióra oddany.

W skutku tego listu ustanowiono: Gdy z raportu JW. Dyrektora Sprawiedliwości y przyznania JP. Generała Beliard w powyższym liście okazuje się, iż JPP. Mioduscy na mocy wyroków sądowych przyszli do posesyi dóbr Głowina, które stosownie do Dekretu Cesarskiego wraz z dobrami Wielkielenie temuż Generałowi Beliard darowane były, a przez to tenże uszczerbek w darze sobie przez N. Cesarza uczynionym ponosi y z tego powodu sprawiedliwie mu się wynadgrodzenie należy, zaleca Komisya JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, iżby Izbie Administracyjnej Departamentu Płockiego nakazał wynalezienie y oznaczenie w blizkości dóbr Wielkielenie, w ściśle wyrachowanej ekwiwalencyi, dóbr innych, któreby JP. Generałowi Beliard w nadgrodę odpadłych dóbr Głowina, dla uzupełnienia daru N. Cesarza dekretem d. 30 Czerwca dla niego przeznaczonego, oddane były.

Odpisy do JP. Vincent y do Generała Beliard z uwiadomieniem powyższych rezolucyi ułożone, przyjęte y do expedycyi oddane, jako są w minucie u pióra.

Podane od JP. Józefa Hrabi Czapskiego Prezesa Sądu Appellacyjnego Bydgowskiego oświadczenie, iż pensyą swoją jako ofiarę na ołtarzu Ojczyzny składa, z wdzięcznością Komisya przyjmuje y wyraz podziękowania wypisem niniejszego punktu protokułu przesłać mu Sekretarzowi zaleca.

Na przełożenie JW. Dyrektora Policyi zalecono Administracyi Skarbowej, ażeby Hoffmanowi Doktorowi, który na rewizyą choroby zaraźliwej w Powiecie Sochaczewskim pokazującej się jeździł, talarów 30 wypłacić kasie Departamentowej rozkazała.

Na przełożenie tegoż JW. Dyrektora Policyi Komisya potwierdza elekcye Magistratów w miastach Nieszawie, Poznaniu, Kowalu, Krzywinie, Dalesku, Włocławku, Podgurzu, Słupcy, Raciążku, Gnieznie, Kościanie, Obornikach, Buku, Krotoszynie, Krobi y Brdowie[1]).

[1]) Ob. alleg. l. 234.

Przychylając się do uczynionego przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych przełożenia, a to z powodu noty Izby Edukacyjnej przedstawiającej potrzebę reparacyi Gmachu Instytutu Kadetów w Kaliszu anszlagiem od Izby Kaliskiej, tejże Izbie Edukacyjnej przysłanym, a przez nią zweryfikowanym udowodnionej, summę talarów 288 d. g. 12 z kassy Departamentowej na wyżej rzeczoną reparacyą przeznaczono, y uskutecznienie tej uchwały JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych zalecono.

Na przełożenie tegoż JW. Dyrektora, chcąc jak najskuteczniej uprzątnąć przeszkody z przyczyn wojennych wynikłe, a tamujące wzrost edukacyi publicznej, postanawia Komisya, ażeby tak w szczególności dom Seminarium Nauczycielów w Poznaniu, jako też wszelkie miejsca, w których się lekcye publiczne dają, na inny cel obrócone nie były, y one od lazaretów, magazynów, y od kwaterunku za wolne ogłosiła. Wykonanie tej uchwały JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych polecono.

Na przełożenie tegoż JW. Dyrektora zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby JP. Geritzowi kupcowi za dostawiony proch na uroczystość 15 Sierpnia resztę należytości w kwocie złt. 1.500 wypłaciła.

Równie na tegoż przełożenie wystawujące w czterech rachunkach przez Budowniczego Generalnego zmoderowanych, nieuchronne reparacye Zamku Królewskiego y potrzeby przygotowania na oczekiwane przybycie N. Pana wynoszących ogólnie summę 70.066 złt. gr. $23^1/_2$ tymczasowie na najgwałtowniejsze reparacye wyznaczono summę 12.000 złt. y jej wypłacenie Administracyi Skarbowej zalecono, za kwitem JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, który nią rozdysponuje, aby najpierwsze reparacye y potrzeby zaspokojone zostały, a dalszy ich ciąg y wypłata udeterminowaną będzie za przybyciem JP. Graffa Schönfeldt Kommissarza Królewskiego.

Nakoniec na przełożenie jeszcze tegoż JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, chcąc jak najrychlej zaratować szkołę Ewangelicką w Lesznie od roku niezapłaconą, zaleciła Komisya Administracyi Skarbowej, ażeby

przesłała assygnacyą do kassy Departamentu Poznańskiego na summę rocznie na tę szkołę od przeszłego Rządu wyznaczoną, jako obszerniej w rezolucyi in actis.

Na przełożenie zaś Administracyi Skarbowej, najprzód instruktarz mostowego z mostu nad Bugiem pod Serockiem będącego odbierać mianego zatwierdzono y przyspieszenie wyboru tej opłaty tejże Administracyi polecono; powtóre, kupno dwóch wołów à złt. 108 przez Izbę Administracyjną Warszawską na potrzebę wojska Francuzkiego approbowano; potrzecie, wypłatę 600 talarów czyli złt. 3.600 dozwolonych do użycia na sekretny przedmiot JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, y za jego kwitem uskutecznioną potwierdzono; poczwarte, daną Bankierowi Frankel od Administracyi Skarbowej pod dniem 7 b. m. za ustnym Komisyi zleceniem assekuracyą na 15 tysięcy talarów w Berlinie JO. X. Jabłonowskiemu Kommissarzowi do regulowania granic z Królem Pruskim, opłacić mianą, approbowano, z tym zastrzeżeniem, iż Administracya Skarbu przy obrachunku generalnym albo ilość użytej przez X. Jabłonowskiego summy kwitami onegoż ma udowodnić, albo wydaną przez siebie assekuracyą zniszczyć.

Inne przełożenia y memoryały częścią do JWW. Dyrektorów, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, częścią do akt oddane, częścią ad Passiva, lub do decyzyi przyszłego Rządu odłożone.

Wybicki Prezydujący.

SESYA 283.

Dnia 30 Września.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Odebrana od X. Jabłonowskiego Kommissarza rozgraniczającego depesza pod N-m 5 datą 20 praesentis, równie jako y rapport JP. Twarowskiego drugiego Kommissarza rozgraniczającego N. 2 de 24 7bris przeczytane cum annexis y do pióra oddane.

Udecydowano, ażeby tę expedycyą ważne doniesienia o szczęśliwie rozpoczętej negocyacyi zawierającą przesłać Kuryerem do Drezna. Jakoż niezwłocznie list z komunikacyą tej

expedycyi ułożony y przyjęty został do JWW. Delegowanych, y JP. Rabbé wyznaczony na Kuryera[1]).

Równie y odpisy do X. Jabłonowskiego y do JP. Twarowskiego wygotowane, przyjęte y do expedycyi przez sztafetę polecone. Wszystkie te listy y odpisy stosownie do podanych do Komisyi myśli ułożone, w minutach u pióra się znajdują.

Na wydatek drogi dla JP. Rabbé kuryera złt. pols. 1.440 do Skarbu publicznego zaassygnowano.

Gdy od Kommissarzy do rozgraniczenia wyznaczonych doniesiono jest, iż JP. Chmielewski Prezes Izby Administracyjnej Bydgowskiej w podaniach swoich na żądanie tychże Kommisarzy przesłanych, niestosownie z obowiązkami urzędu swego postąpił, przeto zalecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby onemuż nakazał niezwłocznie stawić się do Warszawy do explikacyi y odpowiedzi na uczynione mu zarzuty.

Nadeszłe od JP. Vincent Kommissarza Cesarskiego listy przeczytane y do pióra oddane. W listach tych: w pierwszym wystawia nędzny stan mieszkańców nad Narwią końcem uwolnienia ich od exekucyi wojskowych za różne rekwizycye, w drugim przesyła list Szeffa Sztabu Hervo do G-ła Dywizyi Hanicque, tyczący się poprzedniczego oskarżenia Więckowskiego; w trzecim komunikuje list X-cia Gorczakow Generała Rossyjskiego do Marszałka Davout względem uwolnienia JPP. Eike y Marcone aresztowanych w Tykocinie; w czwartym użala się, że dobra darowane przez N. Cesarza Generałom Francuzkim w aktach wychodzących od władz miejscowych Dobrami Narodowemi są nazywane, y żąda zaradzenia temu publicznym listem okólnym, ażeby między niemi y innemi Dobrami Dziedzicznemi nie czyniono żadnej różnicy.

Przedstawiona przez JW. Działyńskiego w liście partykularnym do niego przesłana nota przez JW. Gorzeńskiego y Barona Ferbera podana JW. Marszałkowi Soult względem drogi Militarnej y Handlowej, złożona została do pióra.

Sesya na poobiedzie zapowiedziana.

Wybicki Prez.

---

[1]) Ob. Konic. Materyały, str. 88—90.

SESYA 284.

Dnia 30 Września po obiedzie.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego.

Odebrane znowu dwa listy od JP. Vincent: w pierwszym donosi o rozporządzeniu Marszałka Davout, ażeby wszystkie konie zbiegów wojskowych na granice tutejsze oddawane były JP. Krasińskiemu Pułkownikowi Lekkokonnicy Gwardyi Cesarskiej za zapłatą 6 Luidorów za konia dezerterom, y żąda ogłoszenia zakazu ażeby nikt od nich kupować koni nie ważył się pod konfiskatą; w drugim przesyła prośbę podaną do siebie od kupca Warszawskiego Nofocka o zapłacenie różnych potrzeb dostawionych do mostu y fortyfikacyi Pragi, polecając proszącego.

Odpowiadając na powtórzone po razy kilka od JO. X. Dyrektora Wojny przełożenie, ostatnie na dniu dzisiejszym podane, z żądaniem przepisania mu obowiązków, praw y granic władzy Jego urzędu, oświadcza Komisya, iż lubo projekt w tej mierze przez tegoż X. Dyrektora Wojny jeszcze na dniu 4 Kwietnia był podany, że jednak wówczas w ciągu wojny przytomny y wszystkim siłom zbrojnym osobiście przywodzący N. Cesarz Francuzów y Król Włoski, był Panem wszelkiego ruchu wojska naszego, mianowania oficerów, y wszystkich urządzeń wojskowych, nie sądziła mieć prawa nadawania komużkolwiek takich przepisów, któreby go odosobniać zdawały się. Gdy teraz wrócony pokój podaje sposobność dogodzenia żądaniu X. Dyrektora, y sam porządek rzeczy wskazuje, ażeby urzędnik w każdym razie y czasie znał obszerność swoich praw y obowiązków, oznajmuje Komisya temuż X. Dyrektorowi, iż było zawsze jej myślą y zdaniem przyjąć y w uchwałę zamienić projekt przez niego podany, jako jest poniżej umieszczony in actis [1]).

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, znajdującego kontrakty przez Izbę Administracyjną Warszawską przez licytacyą zawarte być słusznemi, upoważnia Komisya te-

[1]) Ob. alleg. l. 235.

goż JW. Dyrektora do zakupienia sienników za 111.300 złt. w terminach pięciu kontraktem oznaczonych, równie jak kołder 3.000 sztuk od Domu Poprawy za 54.000 złt. w terminach 12-tu y 15.000 kołder od Furstemberga po złt. 16 za summę 240.000 złt. Summę ogólną 405.300 wynoszącą Administracyi Skarbu wypłacić na ręce JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych podług rozkładu terminów zaleciła, y na zadatek dla Furstemberga złt. 24.000 zaassygnować dozwoliła. Dopełnienie czego JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, y Administracyi Skarbowej polecone, z ostrzeżeniem, ażeby podług układu z JW. Wybickim Kommissarzem y Magistratem miasta Warszawy zaszłego, toż miasto walor 2.000 kołder y sienników zapłaciło.

Na przełożenie W. Prezesa Deputacyi Żywności dnia 28 miesiąca bieżącego datowane, a dziś podane, zaleca Komisya Administracyi Skarbowej, ażeby do rąk W-o Prezesa Deputacyi Żywności y za kwitem jego wyliczyć ze Skarbu kazała: 1° dwie summy, jedną 12.000 złt. na zaliczenie do kontraktu zawartego na pszenicę, drugą 18.000 złt. na zadatki mającego się kupić zboża; ostrzegając zwrot tych dwóch summ 30.000 złt. wynoszących jak najprędszy ze składki pieniężnej Departamentów prócz Warszawskiego. 2° Summę także złt. 12.000 na nieuchronne potrzeby y na zakładowe wydatki kancelaryi salvo calculo wypłacić każe.

Odebrany list od Deputacyi do Królewca w celu windykacyi papierów wysłanej z doniesieniem, iż dla niespodziewanego skutku swojej misyi wracać do Warszawy są zniewoleni, przeczytany y do akt oddany.

Wybicki Prez.

SESYA 285.

Dnia 1 Października.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Nadeszła przez Kuryera Saskiego JP. Hrabiego Schönfeldt poprzedzającego depesza z Drezna przez JP. Sierakowskiego Konsyliarza podpisana, pod N-em 15 a datą 25 praesentis [1]),

[1]) Por. Konic. Materyały str. 90—91.

z expedycyą od JW. Gutakowskiego z Berlina przysłaną zawierającą etat pretensyi naszych do Króla Pruskiego w części z trzech Departamentów Bydgowskiego, Płockiego y Poznańskiego ułożony przez JP. Daru, y summę przeszło 21 milionów liwrów wynoszący, przeczytana y do pióra oddana. Przywołanym JW. Dyrektorom Sprawiedliwości y Spraw Wewnętrznych expedycye te komunikowano; a wspomniony etat pretensyi oddano JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości końcem, ażeby wspólnie z JW. Dyrektorem Spraw Wewnętrznych starali się, stosownie do myśli y formy przez JP. Daru przyjętej, etat ten jak najspieszniej uzupełnić.

Na przełożenie Administracyi Skarbowej, że w instruktarzu generalnym d. 15 Kwietnia r. b. wydanym, importy za czasów zeszłego Rządu na skóry wyprawne tudzież y inne gatunki skór opuszczone zostały, ustanawia Komisya, ażeby wszelkie skóry w załączonej dezygnacyi wyrażone podatek w tejże dezygnacyi umieszczony od daty publikacyi niniejszej uchwały opłacały.

Na listy wczorajsze od JP. Vincent ułożone odpisy przyjęte, jako są w minutach u pióra, y do expedycyi polecone.

Z tych listów ten, który oznajmuje o dyspozycyi Marszałka Davout, ażeby konie dezerterów obcych oddawane były za oznaczoną opłatą 6 Luidorów do Pułku Lekkokonnego Polskiego Gwardyi Cesarskiej w kopii przesłano JO. X. Dyrektorowi Wojny, y JW. Dyrektorowi Policyi, z zaleceniem, ażeby tę dyspozycyą do skutku przywiedli, a ostatniemu, ażeby obwieszczenie w tej mierze wydał.

Drugi list JP. Vincent, z kopią listu X. Gorczakowa Generała Rossyjskiego do JW. Marszałka Davout pisanego, z adnotacyą tegoż, względem uwięzionych w Tykocinie JPP. Eicke y Marone, przesyłając JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości, zalecono temuż, ażeby wyexaminować tych aresztantów, y jeżeli się okaże, iż są mieszkańcami y poddanemi kraju Rossyjskiego, y jeżeli przewinienia ich pod rozstrzygnienie Sądu własnego ich kraju należą, uwolnić ich rozkazał.

List JW. Marszałka Davout do JW. Prezesa pisany, y dziś przedstawiony z żądaniem, ażeby szlachcie w Pułkach Liniowych umieszczonej było dozwo-

lono przejść do Pułku Lekkokonnego Gwardyi Cesarskiej, komunikowano JO. X. Dyrektorowi Wojny z zaleceniem dania opinii.

Na przełożenie Administracyi Skarbowej, iż odbiera doniesienie o spalenu wielu domów w czasie wojny teraźniejszej, których właściciele, nie będąc w stanie opłacać podymnego, proszą o ulgę w opłacie tego podatku, zaleca Komisya Izbom Administracyjnym Departamentowym, ażeby te przez Izby Wykonawcze sporządzić kazały tabelle pogorzałych tych domów, y takowe tabelle do Administracyi Skarbowej przesłały, której nadaje się moc uwolnienia na rok jeden od podatku podymnego, półpodymnego y serwisu pogorzałych domów w czasie wojny teraźniejszej.

Przychylając się do przedstawienia Izby Edukacyjnej przez JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych uczynionego, Komisya zaleca Dyrekcyi Skarbowej, ażeby z 2.000 talarów przez Rząd przeszły dla Konsystorza Dyssydentskiego przeznaczonych, summa 400 talarów na Szkoły Ewangelickie P. Lauberowi ciągle z kassy publicznej była wypłacaną.

Do przełożenia JW. Dyrektora Sprawiedliwości przychylając się, gdy przedstawionym zostało, iż Sąd Appellacyjny Departamentu Warszawskiego dał świadectwo Zygmuntowi Dallen, na lat 3 więzienia skazanemu, iż odsiedziawszy lat 2 y miesięcy 3 okazuje przez postępowanie swoje jak najlepsze, iż jest nadzieja poprawy prawie niezawodna, przedstawiwszy oraz, iż będzie miał tenże Dallen dalszy sposób do życia z sukcessyi na niego po matce spadającej, ogłasza Komisya listem swym łaskę Rządową, y z mocy jej służącej od wysiedzenia jeszcze 9 miesięcy uwalniając, dozwala go wypuścić z więzienia; wykonanie tej swojej łaski JW. Dyrektorowi Sprawiedliwości poleca.

Stosownie do przełożenia Administracyi Skarbowej dnia 16 Września, y zapobiegając zmniejszeniu kapitału narodowego, Komisya ustawę pod dniem 10 Marca r. b. zakazującą wyprowadzać monetę grubą z Kraju, do sreber stołowych, wyjąwszy służące przejeżdżającym do ich użytku, y sreber stopionych w sztaby, kręgi lub jakiejkolwiek bądź formy, rozciąga, y uskutecznieniem tej swojej woli Administracyi Skarbowej poleca.

Na wniesienie JO. X. Dyrektora Wojny rota przysięgi

dla Proto-Medyka y Proto Chirurga wojska przepisana, jako jest in actis.

Przychylając się do opinii Dyrekcyi Skarbowej, y mając wzgląd na gorliwe prace, chlubnym zaleceniem JPP. Pełnomocników Białostockich zaświadczone JP. Jakuba Klimuntowicza ich Sekretarza, stosownie do pomiarkowania przez tęż Dyrekcyą proponowanego, wyznaczono temuż JP. Klimuntowiczowi w sposobie wynadgrodzenia złt. 1.116, którą to kwotę Dyrekcyi Skarbowej za potrąceniem tego, co z kassy z Departamentu Warszawskiego wybrał, z Skarbu Publicznego wypłacić zalecono.

Inne przełożenia częścią do akt, lub brevi manu do JWW. Dyrektorów z rezolucyami, jako jest w Dzienniku Expedycyjnym zapisano, odesłane, częścią ad Passiva, lub do stałego Rządu odłożone zostały.

Wybicki.

SESYA 286.

Dnia 1 Października po obiedzie.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Udecydowano, ażeby listy JP. Gliszczyńskiego, y JP. Sierakowskiego w kopiach przesłane były JP. Szaniawskiemu do Berlina, do którego listu wygotowanie stosownie do podanych myśli polecone.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na reparacyą dachu na domu narodowym pod N-em 73 summę złt. 1.408 gr. 21 równie na zapłatę Stefanowi Böhm za wyczyszczenie miejsc w Collegium Pojezuickim złt. 288 wypłacić nakazała.

Donosi JW. Prezydujący Wybicki, iż JW. Marszałek Davout uskarżał się na niewygodne oficerów kwaterowanie, y niegrzeczności od gospodarzy domów wyrządzanych. W celu zapobieżenia temu przywołany JP. Czarnecki Prezes Delegacyi Kwaterniczej odebrał ustne zalecenie, ażeby się starał wszelkiemi sposobami zapobiedz tym skargom. On nawzajem upraszał Komisyi, ażeby dla usprawiedliwienia czynności Delegacyi JW. Marszałek Davout był we-

zwany do wysłania z ramienia swego Officera, któryby wspólnie z Konsyliarzem Dyrekcyi Policyi, po ukończeniu rozkwaterowania w każdym cyrkule, rewizyą uczynił, y o ulokowaniu każdego zaświadczył. Przychyliła się Komisya do tego JP. Czarneckiego przełożenia.

Wybicki.

SESYA 287.

Dnia 2 Października.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Stosownie do decyzyi wczorajszej napisany list do JW. Marszałka Davout, z uwiadomieniem, iż zalecono zostało Delegacyi Kwaterniczej, ażeby jak najdogodniej oficerów kwaterować starała się, y z prośbą, ażeby JW. Marszałek, po ukończeniu w każdym cyrkule kwaterunku, wysłał Officera z ramienia swego, któryby wraz z konsyliarzem Dyrekcyi Policyi rewizyą uczynił.

Ułożony do JP. Szaniawskiego Kommissarza do windykacyi papierów w Berlinie list, podług wczorajszego zlecenia przeczytany, y JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, końcem zniesienia się z JW. Hrabią Schönfeldt w tej mierze, komunikowany został.

Podany w imieniu Departamentu Płockiego memeryał JW. Zielińskiego Prezesa z przełożeniem ucisku tego Departamentu, y prośbą, ażeby wojsko nie po wsiach, ale po miastach było rozkwaterowane, przeczytano. Uproszony JW. Prezydujący, ażeby się w tej mierze z JW. Marszałkiem Davout rozmówił y podane dawniej o to Komisyi żądania ponowił.

Nominacyą JP. Mejera na urząd obrończy do Sądu Appellacyjnego Bydgowskiego przez JW. Dyrektora Sprawiedliwości podaną Komisya potwierdza.

Nadeszły list od JP. Rembielińskiego z doniesieniem, iż uzyskawszy już dozwolenie Kamery y Regencyi Białłostockiej, do odbierania papierów przystąpił, równie jako y bulletin początkowych jego w Łomży czynności przeczytany został.

O tym rozpoczętym odbieraniu papierów w Białłymstoku, a o nieskutecznym wysłaniu JP. Gliszczyńskiego w celu windykacyi papierów w Królewcu, z przyłączeniem w kopii listu Deputacyi, na której czele tenże JP. Gliszczyński się znajduje, doniesiono listownie JW. Vincent Kommissarzowi Cesarskiemu stosownie do wyrażonego dawniej jego żądania.

Odebrany zaś od JP. Rembielińskiego Prezesa Deputacyi Administracyjnej bulletin początkowych jego czynności, z winną gorliwości jego pochwałą oneż potwierdzając, przesłała Komisya JWW. Dyrektorom, z zaleceniem, ażeby będąc uwiadomieni o działaniach jego, dalsze stosowne wydali mu instrukcye y nakazy, y do ciągłej z niemi korespondencyi directe go wezwali. Co się tycze wziętych w rekwizycyą domów w Łomży na pomieszkanie Członków Administracyjnych zlecono JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych oświadczyć JP. Rembielińskiemu, iż krok ten zdaje się naruszać własność y z tego względu potrzebuje objaśnienia. Zalecić ma oraz tenże JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych Deputacyi Administracyjnej, ażeby etat wszelkich oficyalistów swoich ułożyła y do approbacyi Rządowi podała.

Na dalszą expens przy windykacyi papierów z Białłegostoku, summę 6.000 złt. zaassygnowano.

Dla przydanego JPP. Rembielińskiemu y Mietelskiemu, na żądanie ich trzeciego Kommissarza do windykacyi papierów w Białłymstoku JPana Jerzego Okołowa podpisany został instrument[1]).

Nakoniec list do JP. Rembielińskiego, jako jest w minucie w aktach, podpisany y do expedycyi polecony.

Nadchodzi list od JP. Vincent, z przyłączoną kopią listu Marszałka Soult do Marszałka Davout, donoszącego w podobnym sposobie, jak jest w liście JP. Gliszczyńskiego, z jakich przyczyn wysłanie Deputacyi do Królewca po windykacyą papierów bezskutecznym się stało.

Przychylając się do przełożenia JO. X. Dyrektora Wojny zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na ubranie weteranów

---

[1]) Ob. allegat l. 236.

Włoskich sumę 16.108 złt. 12 gr. częściami z Skarbu Publicznego, z ostrzeżeniem rachunku wypłacić nakazała.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, że z mocy rekwizycyi JP. Generała Artylleryi Hennique wraz z oficerem Francuzkim wysłanym zostanie JP. Kraiński Kommissarz do rewizyi mostów, ubezpieczenia onych, zniesienia wszelkich przeszkód spław tamujących przy mostach w Modlinie, Serocku, Pułtusku, Ostrołęce, y Nowogrodzie, zalecono Administracyi Skarbowej, ażeby za kwitem tegoż JP. Kraińskiego salvo calculo złt. 600 natychmiast wypłaciła.

Liczne memoryały, brevi manu, jako jest w dziennikach expedycyjnych zapisano zrezolwowane zostały, a inne, równie jak y przełożenia JWW. Dyrektorów, częścią na odwrót odesłane, częścią ad acta, częścią ad passiva lub do stałego Rządu odłożone.

Wybicki Prezydujący.

SESYA 288.

Dnia 3 Października.

W przytomności JWW. Prezydującego Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Po przywołaniu JP. Rutkowskiego, który na dniu wczorajszym podał memoryał przez JP. Zielińskiego podpisany, z prośbą w imieniu całego Departamentu Płockiego zaniesioną, ażeby wojsko nie po wsiach, ale po miastach było rozkwaterowane, JW. Prezes uczynił relacyą z poleconej mu w tej okoliczności z JW. Marszałkiem Davout konferencyi, y doniósł, iż tenże JW. Marszałek oświadczył, iż w celu dogodzenia prośbie Departamentu wyda rozkaz JP. Generałowi Dywizyi Friand, obejrzenia miasta Płocka y innych, y jeżeli z raportu się okaże, iż wojsko wygodnie w nich umieszczone być może, tamże go rozkwaterować zaleci. O czym JW. Prezes osobnym listem JP. Zielińskiego uwiadomia, z wezwaniem Izby Administracyjnej Płockiej, ażeby kogo do JP. Generała Friand delegowała, dla ułożenia się z nim w tej mierze.

List do JP. Vincent responsujący na wczoraj od niego

odebrany względem Deputacyi do Królewca po papiery wysłanej, podpisany y do expedycyi polecony.

Depesza X. Jabłonowskiego pod N-m 6 dniem 7bris, y list JP. Gorzeńskiego pod datą przeszłego miesiąca z przyłączoną notą przez niego y JP. Barona Ferber JW. Marszałkowi Soult względem dróg Militarnej y Handlowych podaną, przeczytane y do pióra oddane. Przywołanemu JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych zlecono osnowę tych listów JW. Hrabiemu Schönfeldt komunikować.

Przychylając się do przełożenia JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych y Dyrekcyi Skarbowej, zalecono tejże, ażeby podług specyfikacyi w przełożeniu JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych umieszczonej, summę złt. 10.644 na zaspokojenie oficyalistów y służących w domach narodowych do kassy Departamentu Warszawskiego assygnowała.

Na przełożenie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, zapewniono przez rezolucyą in actis, iż resztująca kwota talarów 6.000 z większej summy 27.614¼ talarów za różne dostarczenia liwrantce Jakubowiczowej należna, z pierwszych funduszów publicznych powinna być zapłacona.

Uczyniony przez JW. Dyrektora Policyi raport o zgwałceniu naszego territorium przez zajęcie od Austryaków gromady owiec pod Kaczym Dołem niedaleko komory Grochowa, komunikowano JW. Marszałkowi Davout przy liście w tej okoliczności od Komisyi do niego pisanym.

Na przełożenie JW. Dyrektora Sprawiedliwości zalecono Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na utrzymanie Magistratur Sądowych w Departamencie Bydgowskim summę 8.000 złt. z kassy tegoż Departamentu wypłacić nakazała.

Nadsyła JW. Dyrektor Spraw Wewnętrznych list JP. Pułkownika Pelletier, z doniesieniem, iż 12 statków z Artyleryą do Pragi przeznaczoną już minęły Bydgoszcz y Toruń. Komisya stosownie do przełożenia tegoż Dyrektora zaleca JO. X. Dyrektorowi Wojny, ażeby Officera wysłał dla prędszego y pewniejszego dojścia tego transportu, a Dyrekcyi Skarbowej, ażeby na koszt podróży dla tegoż oficera złt. 600 zaassygnowała.

Mając sobie przełożono przez JW. Dyrektora Spraw We-

wnętrznych, iż Powiat Inowrocławski za furaże exekucyą jest uciśniony, poleca przez tegoż JW. Dyrektora Izbie Administracyjnej Departamentu Bydgowskiego, ażeby Powiat tenże od exekucyi uwolnionym został.

W ciągu niniejszej sesyi na podanie JW. Dyrektora Sprawiedliwości następujące uczynione nominacye: w Bydgoszczy na miejscu JP. Zakrzewskiego Sędzią Appellacyjnym JP. Krügera z Pławina, do Sądu Ziemiańskiego tamże na miejsce JP. Ulatowskiego, JP. Springera, w Poznańskim, na miejsce wakujące Assessora w Sądzie Appellacyjnym, JP. Justyna Malczewskiego, Na Pisarza Sądowego Appellacyjnego JP. Antoniego Grabskiego, na wakujące miejsca trzech Archiwistów przy tymże Sądzie JPP. Korczyńskiego, Frosta, y Faustyna Czaplickiego. Na Patrona do Sądu Ziemiańskiego Poznańskiego JP. Andrzeja Baranowskiego. Na Prezesa Sądu Ziemiańskiego w Wrocławku, JP. Lubowidzkiego bywszego Podstarostę Grodzkiego Inowrocławskiego. Na Komorników przy pomienionym Sądzie, JPP. Józefa Sokołowskiego, y Franciszka Grembeckiego z Cieplin, na Pisarza aktowego w Wrocławku JP. Eugeniusza Skarbka, na Regenta tamże JP. Józefa Bądkowskiego z Brześcia, na Archiwistę przy tymże Sądzie JP. Gabriela Szadokierskiego. Na Burgrabiów przy Sądzie Ziemiańskim Poznańskim JPP. Rocha Dunina, y Łukasza Zdanowskiego. Na wakujące miejsce w Sądzie Ziemiańskim Poznańskim po JP. Kurowskim JP. Stanisława Krzyżańskiego. W Warszawskim, na Burgrabiego przy Sądzie Ziemiańskim Warszawskim JP. Jacka Kosińskiego.

List do JP. Szaniawskiego do Berlina z poprawami, jako jest w minucie u pióra, przyjęty y do expedycyi polecony.

Liczne memoryały y przełożenia Dyrektorów jak zwykle brevi manu zrezolwowane, jako w dzienniku expedycyjnym zapisano, lub do akt złożone lub częścią ad Passiva częścią do stałego Rządu odłożone.

Sesya na poobiedzie w mieszkaniu JW. Prezesa zapowiedziana.

Wybicki Prezyd.

SESYA 289. W mieszkaniu JW. Prezesa.

Dnia 3 8bris po obiedzie.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Zgromadzona Komisya zatrudniała się układem ceremoniału w przyjęciu JWHrabi Schönfeldt Kommissarza Cesarskiego, którego bytność na poniedziałkową sesyą zapowiedziana z ważnemi od N. Pana zleceniami.

Stanisław Małachowski Prezes.

SESYA Extraordynaryjna 290.

Dnia 4 Października.

W przytomności JWW. Wybickiego Prezydującego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego.

Odebrany list od JP. Vincent z doniesieniem, iż nadesłana przez Vicekonnetabla Państwa Xięcia Neuchatelu rezolucya N. Cesarza oddaną Mu do rozwiązania kwestyą względem własności lasów, y opłaty kompetencyi na stronę udarowanych przez Niego Generałów rozstrzyga, przeczytany y do pióra oddany. Komisya, przy kończącej się swojej władzy najprzyzwoiciej być rozumie zostawić uskutecznienie tej woli Cesarskiej przyszłemu Rządowi.

W drugim liście JP. Vincent donosi, iż JP. Daru oświadczył wszelkiej swojej nie ubliżyć pomocy, ażeby polecona JP. Szaniawskiemu w Berlinie względem odebrania papierów czynność pomyślny odebrała skutek.

W trzecim komunikuje Gazetę Hamburską, w której za staraniem jego, artykuł w dawniejszych numerach umieszczony, a fałszywym doniesieniem, jakoby Polacy mieli N. Cesarza upraszać, ażeby uwolnienie włościan, do późniejszego odłożył czasu, nas krzywdzący, został odwołany. Te listy równie jak y pierwszy po przeczytaniu do pióra są oddane.

Gdy w interesie JW. Bielińskiego Członka Komisyi względem kompetencyi z Starostwa Obornickiego, od

niego pretendowanej, różniące się opinie JW. Dyrektora Spraw Wewnętrznych y Administracyi Skarbowej są podane, a kończące się Komisyi prace, już jej na dokładne tych opinii roztrząsanie dostatecznego nie zostawują czasu, przeto odsyłając te przełożenia na odwrót JW. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych y Administracyi Skarbowej, Komisya mieć chce, ażeby cała ta okoliczność jeszcze raz JW. Bielińskiemu do dokładniejszego wyświecenia oddana, po którym do łaski y rozstrzygnienia N. Króla Pana naszego miłościwego przedstawiona była.

Na podanie JW. Dyrektora Sprawiedliwości, nominacyą na urzędy obrończe w Departamencie Płockim, jako jest in actis[1]), Komisya potwierdza, a na miejsce JP. Prądzyńskiego, nominuje Pisarzem Sądu Appellacyjnego Poznańskiego, JP. Kunickiego dotychczasowego Assesora tegoż Sądu.

Wybicki Prez.

SESYA 291. Ostatnia.

Dnia 5 Października.

W przytomności JWW. Małachowskiego Prezesa, Wybickiego, Działyńskiego, Bielińskiego, Sobolewskiego y wszystkich Dyrektorów.

Odpisy na odebrane wczoraj listy od JP. Vincent przyjęte, jako są w minutach u pióra, y do expedycyi polecone.

Wprowadzony przez JWW. Dyrektorów Spraw Wewnętrznych y Policyi JW. Hrabia Schönfeldt Delegowany Królewski, zasiadłszy po prawej ręce JW. Prezesa, zabrał głos w następującej osnowie:

Messieurs: Les pleins pouvoirs, dont je me trouve muni, et dont lecture va Vous être faite, vous font connoitre l'objet pour lequel vous avez été appellés dans cette enceinte. Le Roi, Notre très gracieux Souverain, m'a chargé de mettre un terme à Vos travaux. Distingués par votre patriotisme et par Vos lumières, Vous fûtes placés à la tête de l'Administration de ce Duché par le Grand Monarque, qui vient de Vous rendre une patrie. Le Roi voyant le zèle, avec lequel Vous tâchiez de me-

[1]) Ob. all. l. 237.

riter Sa confiance, n'a pas hesité de vous confirmer dans votre poste jusqu'au moment, où Sa Majesté prendroit Elle même les rênes du Gouvernement. Ce moment arrivé, le Roi m'a chargé de dissoudre cette Commission provisoire de Gouvernement, et de reprendre les pouvoirs, qui lui avoient été confiés. Sa Majesté a observé avec le plus vif interet l'ardeur infatigable, l'intégrité à toute épreuve et le patriotisme eclairé, qu'au milieu de circonstances difficiles Vous avez montré dans Votre Administration des affaires publiques. Vous emportez la reconnoissance de Votre Souverain, et l'amour et la confiance de la Nation. Le Roi se réserve de vous donner individuellement des marques publiques de sa satisfaction, et de sa haute bienveillance. Messieurs, je m'estime infiniment heureux d'avoir été choisi par le Roi pour être l'organe de ses gracieuses dispositions envers des hommes d'état aussi éclairés, que distingués par leurs vertus publiques et par l'estime générale.

Złożył potym plenipotencyą swoją, która czytana przez Sekretarza jest w następujących wyrazach:

Nos Fridericus Augustus, Dei gratia Rex Saxoniae, Dux Varsoviae etc. Notum testatumque vigore praesentium facimus omnibus et singulis, quorum interest: Cum tenore Tractatus Pacis Tilsitensis Ducatus Varsoviae, dominationi Nostrae Domusque Nostrae in perpetuum subjectus fuerit, Nos statim bono praedicti Ducatus consulturi administrationem ejus publicam Nostro nomine suscipiendam, ad Normam Constitutionis, per nominationem Ministrorum negotiis Singulatim praeficiendorum, itemque Praesidis hujus Colegii Ministerialis inaugurare ac stabilire decrevimus. Quod ut rite peragatur, necessarium Nobis visum est virum aliquem insignem, cujus prudentia, fide, et candore plurimum confidemus, Varsoviam delegare, quemadmodum jam eo delegamus illustrem ac generosum fidelem et Nobis dilectum Joannem Hilmarum Adolphum Comitem de Schönfeld, Consiliarum Nostrum actualem intimum, Ordinis aquilae albae equitem, ad hoc negotium jam constitutum Ministrum Nostrum Plenipotentiarium, eidemque sufficientem auctoritatem et plenam potestatem concedimus, ut Nostro nomine primum Commissionem provisoriam Regiminis Ducatus Varsoviensis, liberatione ab officiis solemniter ei data, dimittat, deinde ad Nominationem Ministrorum, pro numero per Constitutionem

praecipuis negotiorum classibus congruenter determinato, nec non Praesidis huius Colegii Ministerialis, a Nobis jam designatorum, procedat, atque ab omnibus et singulis juramentum fidelitatis, secundum formulam praescriptam, accipiat, verbo Regio promittentes, Nos firma rataque habituros esse, quaecunque per dictum Ministrum Nostrum Plenipotentiarium hac in re acta fuerint. In quorum fidem et robur praesentes plenipotentiarium litteras, Manu Nostra Subscriptas Sigillo Nostro Regio muniri jussimus. Dabantur Dresdae die vicesima tertia Septembris, anno millesimo octingentesimo Septimo, Regni vero Nostri primo.

Fridericus Augustus.
(L. S.)
Comes Bose
Georgius Guilielmus Sigismundus Beigel.

JW. Prezes odpowiedział jako następuje:

La Commission de Gouvernement regarde comme un de ses plus beaux momens celui, où en remettant entre les mains de Sa Majesté Notre Auguste Souverain l'autorité provisoire dont elle a été investie, elle voit se réaliser les voeux de toute la Nation conservés dans toute leur force et dans toute leur pureté depuis l'epoque à jamais memorable de la Constitution du 3 Mai. Cet hommage rendu alors et renouvellé par nous aujourd'hui à un Prince issu du sang de nos Rois et orné de toutes les vertus, est le meilleur garant de notre zèle, et de notre dévouement pour le service de Sa Majesté, et nous assure en même temps du bonheur des peuples réunis à Son sceptre. La Commission reçoit la plus belle recompense de ses constans efforts, en apprenant que Sa Majesté a daigné approuver Sa conduite. Le choix de la personne de Votre Excellence pour une mission qui remplit tous nos souhaits est une nouvelle preuve des bontés dont il plait à Sa Majesté de nous combler. Il m'est particulierement flatteur de pouvoir offrir à Votre Excellence le témoignage de ces sentimens, et de la prier de porter aux pieds du Trône de Sa Majesté l'hommage de notre plus profond respect et de notre plus vive reconnoissance.

Po skończonej tej mowie ustąpił z swego miejsca JW. Prezes, a JW. Hrabia Schönfeld go zajął. Uwia-

domiwszy o nominowanych przez Najj. Pana Ministrach, przywołać zalecił JWW. Dyrektorów, y w ich obecności, powtórzył tęż nominacyą, jak następuje:

JW. Stanisława Małachowskiego Prezesem Rady Ministrów; JW. Felixa Łubieńskiego Ministrem Sprawiedliwości; JW. Jana Łuszczewskiego Ministrem Spraw Wewnętrznych; JW. Tadeusza Dembowskiego Ministrem Skarbowym; JO. Xięcia Józefa Poniatowskiego Ministrem Wojny; JW. Alexandra Potockiego Ministrem Policyi; JW. Stanisława Brezę Ministrem Sekretarzem Stanu.

Obracając potym mowę do nominowanych Ministrów, tak mówił:

Messieurs! Le Roi Vous a confirmé comme ses Ministres dans le Duché de Varsovie. Je suis chargé par Sa Majesté de Vous installer dans Vos fonctions. Les talens, que Vous avez developpés, la confiance que Vous avez sû mériter dans les differentes places, que vous avez occupées, ont determiné Sa Majesté à cette confirmation. Le Roi ne doute pas que Vous ne cherchiez à remplir les espérences, que Sa Majesté a conçues à Votre égard. Il se flatte, que Vos travaux n'auront pour but que le bien public; vous l'obtiendrez en suivant les intentions paternelles du Roi, et en prenant la Constitution pour règle de votre conduite. Sa Majesté compte sur votre dévouement et sur votre assistance dans ses vues pour le bonheur de la Nation. Elle se repose sur Vous, en Vous accordant toute sa confiance. C'est ainsi que la bienveillance de Votre Roi, et les bénédictions du peuple Vous serviront d'encouragement à remplir avec zèle vos nobles et importans devoirs. Vous prêterez au Roi entre mes mains le Serment de fidelité et d'obéissance, qui va Vous être lu.

JW. Prezes miał mowę następującą: L'obéissance aux ordres de son Souverain étant le premier devoir d'un sujet fidèle, j'y ai sacrifié sans peine le repos que mon âge et mes infirmités me commandoient impérieusement. Il ne me reste d'autre crainte que celle de ne pouvoir pas remplir l'attende te Sa Majesté dans le nouveau poste qu'Elle a daigné me confier. Ce n'est que des lumières et du patriotisme de NNS les Ministres, que je peux esperer les secours nécessaires

pour surmonter des difficultés qui devroient m'effrayer. Pénétrés comme nous le sommes tous de la plus vive reconnoissance envers Sa Majesté, et animés du même zèle pour son service, rien ne nous coûtera pour remplir ses ordres avec la plus scrupuleuse fidelité, et mériter par là Sa haute approbation. Il est aussi heureux qu'honorable pour nous de recevoir par l'organe de Votre Excellence des preuves aussi marquées de la confiance que Sa Majesté daigne nous accorder. Installés par un Ministre aussi distingué par ses vertus et par ses qualités personnelles, qu'illustre par son rang et par ses mérites, nous voyons en Lui le modèle que nous devons tacher de suivre pour nous rendre dignes de la bienveillance de Sa Majesté, à laquelle Votre Excellence voudra porter l'hommage du plus profond respect, et d'un inviolable dévouement que des Sujets fidèles déposent aux pieds du Trône de leur Auguste Souverain.

Za wezwaniem potym JW. Delegowanego Hrabi Schönfeld, Ministrowie wykonali przysięgę następującą rotą: Ego NN. spondeo voveo ac juro, me Domino meo, Friderico Augusto Regi Saxoniae, Duci Varsoviae etc. fidelem esse futurum in tota vita, sine fraude doloque malo, quaecunque utilitati, dignitati, et gloriae tam Augustae Personae, quam Regni et Statuum Ejus conducere possint omnibus viribus promoturum, ac omnia quae mihi ex Mandato Ejus commissa et praescripta fuerint, fideliter executurum, neque scienter aliquid unquam acturum vel permissurum, quod in Ejus detrimentum, noxam vel injuriam vertere possit. Ego idemnet N. N. spondeo, voveo ac juro. Sic me Deus adjuvet et haec sancta Dei Evangelia.

Podana od JW. Delegowanego in Originali Proklamacya czytana była, jak następuje:

Frédéric Auguste par la Grace de Dieu, Roi de Saxe, Duc de Varsovie etc. Citoyens du Duché de Varsovie. La Paix de Tilsit le résultat des efforts généreux et des vastes conceptions du Héros pacificateur de l'Europe, vous a soummis à Notre Couronne. Après tant de troubles et de boulversements qui ont dechiré Votre Patrie, Vous trouverez enfin dans un ordre de choses stable le bonheur et la tranquillité. Un statut Constitutionel que Napoléon le Grand vous a offert comme un gage de Son affection et de l'intérêt qu'll ne cessera de pren-

dre à Votre sort, vous le garantit sous Notre Gouvernement Paternel, qui ne peut pas être etranger à Vos coeurs. Nos Ancêtres ont regné sur Vous; c'est un titre de plus pour mériter Votre attachement. La reconnoissance envers le Grand homme, qui vient de fixer vos destinées, le bonheur dont vous désirez de jouir, vos intérêts les plus chers, tout vous invite à Nous consacrer le dévouement, que Nous Vous demandons, et que dans d'autres temps vous avez déjà prouvé à Notre personne. Promettez d'unir vos efforts aux Notres, tandis que Nous Nous engageons à travailler à votre bien être avec le zèle que Nous inspire Notre amour pour Vous, et notre désir de Vous voir heureux. Clergé du Duché de Varsovie! Vous avez donné à Vos Concitoyens l'exemple de la confiance en Dieu, l'exemple de la persévérance dans l'adversité. Notre reconnoissance envers Vous, et la vénération des Peuples, que vous conduisez au bonheur, par le chemin de Notre Sainte religion, seront votre plus douce recompense. Noblesse du Duché de Varsovie! La Constitution que Napoleon a donné, vient de vous réintegrer dans Vos privilèges. C'est là le prix du Patriotisme, que Vous avez montré au milieu des dangers de Votre Patrie. Soyez dignes d'en transmettre le souvenir à vos enfants. Vous vous montrerez toujours prêts, à deffendre le Trone et les droits de la Nation, qui en forme la base la plus solide. Braves Soldats Polonais! Déjà l'Europe vante votre courage, déjà la Patrie chante vos exploits. Que la discipline militaire augmente la force comme le succès de la valeur! Citoyens du Tiers Etat! Souvenez Vous de ce que Vous futes naguères. La carriere des armes, des Loix, des lettres, des arts, du commerce vous est ouverte; la Constitution vous admet à la plus auguste des fonctions publiques, aux déliberations sur le bien de l'Etat. Montrez vous dignes d'un bienfait si signalé, en donnant l'exemple de la soumission aux Loix, et du dévouement pour le Souverain. Et Vous Cultivateurs! portion intéressante, et jusqu'à present trop negligée de la Nation, vous serez admis aux bienfaits de la Liberté. Devenus désormais Citoyens, l'usage que vous ferez d'un bien aussi precieux montrera, si vous méritez d'être reçus dans le sein de la grande famille. Car ne Vous y trompez pas; souvenes-vous à jamais, qu'en cessant d'être sous l'autorité arbitraire de vos maitres, vous serez sous

la main sévère de la loi toujours tenus à de justes devoirs envers eux, et ainsi qu'eux, sous l'autorité Suprème de votre Roi. Son affection pour vous sera en proportion de votre obéissance aux loix, de votre amour de l'ordre, et du travail, et des vertus domestiques Habitans du Duché de Varsovie! Environnez de votre confiance le Trône paternel, qui s'elève pour Vous. Votre Roi va dans peu se trouver au milieu de ses Enfans.

Donné à Dresde le vingt trois Septembre mil huit cent sept.

Frederic Auguste.

(L. S.).

Nakoniec złożywszy pieczęć Stanu w ręce JW. Prezesa, JW. Delegowany oddalił się z sali posiedzeń, od nominowanych Ministrów odprowadzony.

Pozostała w składzie swoich Członków Komisya, udecydowała wydać następującą Proklamacyą:

»Wszem wobec y każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy wiadomo czyniemy: Jaśnie Wielmożny Jan Adolf Hrabia Schönfeld, Radca Tajny, Kawaler Orderu Orła Białłego y Minister Pełnomocny, nominowany od Najjaśniejszego Fryderyka Augusta Króla Saskiego y Xiążęcia Warszawskiego Pana Naszego Miłościwego Delegowany przybył na dzisiejsze posiedzenie nasze, a złożywszy pełnomocnictwo swoje z woli Najj. Króla Komisyą naszą rozwiązał. W skutku zaś polecenia sobie danego, y w imieniu Najj. Króla Pana Naszego mił. nominował Radę Ministrów. [Tu imiona Ministrów jako są wyżej wyrażone]. Gdy tym sposobem władza nasza ustaje, ostatnim czynem urzędowania naszego jest uwolnienie niniejszym Obwieszczeniem wszystkich władz cywilnych y wojskowych od obowiązków wykonanej nam przysięgi, niemniej zalecenie tymże władzom, ażeby każda z nich w obrębie y przy sprawowaniu ścisłym przepisanych Ustawami naszemi powinności swoich się zachowała, aż póki inne Najjaśniejszego Pana naszego miłościwego nie zajdą rozkazy. Współrodacy! Otoczona troskliwością tymczasowa postać Kraju naszego przemienia się w trwałe y warowne istnienie. Obszerne pole szczęścia się otwiera pod Najłaskawszym Najjaśniejszego Fryderyka Augusta Berłem. Trudne urzędowanie nasze pod sąd Wasz Współobywatele y potomności oddajemy, pełni tej najprzyjemniejszej

pociechy, z świadectwa serca własnego wynikającej, iżeśmy jedynie dobro Ojczyzny w sprawach naszych na celu mieli«.

JW. Prezes pieczęć przez JW. Delegowanego w ręce Jego złożoną, oddał JW. Ignacemu Sobolewskiemu Konsyliarzowi Rządowemu.

W czułej y przenikającej przemowie pożegnał JW. Prezes Członki Komisyą składające. JW. Wybicki w imieniu kolegów oddał nawzajem hołd cnocie JW. Prezesa, wdzięczność y podziękowanie za tak chlubne dla Komisyi przewodnictwo składając.

Nakoniec raczył JW. Prezes oświadczyć ukontentowanie Komisyi z sprawowania się Sekretarza, na co tenże z przepełnionym wdzięcznością sercem podziękował.

Stanisław Małachowski, Prezes.

(Podp.) Jan Łuszczewski Sekretarz Generalny.

ALLEGATA.

1.

18. Stycznia 1807. Uniwersał donoszący o ustanowieniu Komisyi Rządzącej i rozpoczęciu jej urzędowania. (Zbiór Wyroków, uchwał etc. I pag. 81).

Komisya Rządząca. Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomo czyni. Oswobodzona część znaczna Polski przez Niezwyciężonego Napoleona nie miała dotąd w swoim wewnętrznem urządzeniu tej jedności i tego srzedniego punktu, któryby, łącząc wszystkie Administracyi części, dzielne w całym obwodzie dawał poruszenie. Ta potrzeba zjednoczenia władz nie mogła ujść przed okiem wszystko obejmującym tego, który ogromne Państwa i niezliczone ludy rządzić i drogą sławy do szczęścia doprowadzić umie. Przeto Najj. Cesarz Francuzów i Król Włoski Napoleon Wielki, wydał wyrok, który się co do słowa umieszcza.

Wyciąg z protokółu Sekretaryatu Stanu w kwaterze Cesarskiej w Warszawie 14 Stycznia 1807.

Napoleon Cesarz Francuzów i Król Włoski.

Ustanowiliśmy i stanowiemy co następuje:

Art 1. Dopóki los Polski zdobytej na Królu Pruskim nie będzie ustalony przez pokój ostateczny, dopóty rządzona być ma przez Rząd tymczasowy.

Art. 2. Ten Rząd składać się będzie z siedmiu Członków; przybierze tytuł Komisyi Rządzącej.

Art. 3. Komisya Rządząca mianować ma swego Prezesa z posrzód siebie. Wybierze Sekretarza z poza grona swego.

Art. 4. Wybierze równie z poza grona swego pięć osób, które poleconą sobie mieć będą dyrekcyę rozmaitych części Administracyi Publicznej, to jest:

Dyrektora Sprawiedliwości, Dyrektora Wewnętrznych Interesów, Dyrektora Skarbu, Dyrektora Wojny, Dyrektora Policyi.

Art. 5. Ci Dyrektorowie pracować będą z Komisyą, której uchwały stanowione być mają większością głosów.

Art. 6. Komisya Rządząca nadaną ma sobie zupełną władzę potrzebną, aby na raport Dyrektoryatu każdego

Wydziału, prawa i urządzenia tyczące się Sprawiedliwości, Administracyi Wewnętrznej, Skarbu, Woyska y Policyi Krajowej stanowić mogła.

Art. 7. Podział teraźniejszy kraju na sześć Departamentów, to jest: Warszawski, Poznański, Kaliski, Bydgowski, Płocki i Białystocki niema być odmieniony.

Art. 8. Członkami Komisyi Rządzącej są mianowani: Marszałek Hrabia Małachowski, Gutakowski Prezes Izby Skarbowej, Hrabia Stanisław Potocki, Wybicki, Hrabia Działyński, Bieliński Prezes Izby Kaliskiej, Sobolewski.

(L. S.) podpisano Napoleon, z rozkazu Cesarza Minister Sekretarz Stanu Hugues Maret.

W skutku tego wyroku zebrana Komisya Rządząca następujące osoby za Dyrektorów mianowała:

Do Wydziału Sprawiedliwości W. Feliksa Łubieńskiego; do Wydziału Wewnętrznego W. Stanisława Brezę Prezesa Izby Wojennej i Adm. Publicznej Depar. Poznańskiego; do Wydziału Skarbowego W. Jana Nepomucena Małachowskiego; do Wydziału Wojennego W. X-cia Józefa Poniatowskiego; do Wydziału Policyi W. Alexandra Potockiego.

Komisya Rządząca, uwiadamiając współobywatelów o tej woli Naj. Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego, śpieszy się im donieść, iż już urzędowanie swoje rozpoczęła.

Polacy! Nowy ten dowód dobroczynnej opieki Wielkiego Napoleona przyjmując z najżywszą wdzięcznością, a niosąc dzielną pomoc sprawie publicznej, odbierzcie wzajem od nas zaręczenie, iż niczego nie zaniedbamy, coby tylko do przyszłej pomyślności Ojczyzny przyłożyć się mogło.

Niniejszy Uniwersał do druku podany, w gazety umieszczony, z ambon po kościołach i otrąbieniem po miastach publiczności będzie ogłoszony.

Dan w Warszawie na sesyi Komisyi Rządzącej dnia 18 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

2.

18 Stycznia 1807. Zalecenie Izbom Administracyjnym odbywania czynności aż do nowej organizacyi[1]). (Zbiór wyroków etc. I pag. 84).

Komisya Rządząca do Izby Wojennej i Administracyi Publicznej.

Przesyłając Uniwersał ogłaszający ustanowienie swoje, zaleca Izbie Wojennej i Administracyi Publicznej Departamentu Warszawskiego, ażeby ten uniwersał przepisanym sposobem do wiadomości publicznej podała.

---

[1]) Podobne zalecenia otrzymały Izby Sprawiedliwości (Zbiór wyroków etc. I pag 5).

Nim nastąpi stosowna do wyroku Cesarskiego organizacya władz Administracyjnych, Izba N. N. czynności swoje w tym składzie, w jakim się teraz znajduje, i podług dawnej organizacyi odbywać ma z nieprzerwaną gorliwością. Wzywa ją do tego Komisya Rządząca i zaklina na Imię Ojczyzny, na to święte imię, które na sercu każdego Polaka najmocniejsze nie przestaje czynić wrażenie. Nie puszczajcie, zacni obywatele, z rąk waszych steru Rządu Departamentu Wam powierzonego, aby nieład i nieporządek ciężkiej nie zadał klęski. Wezwijcie w imieniu naszym Komisye Wykonawcze po Powiatach i Magistraty miast, aby równie w gorliwych pracach swoich w składzie i organizacyi teraźniejszej nie ustawały. Od wspólnych bowiem nas wszystkich usiłowań, zachowania porządku i nieustawania w pracy zawisł byt nasz teraźniejszy i przyszły. Działo się w Warszawie na sesyi Komisyi Rządzącej dnia 18 Stycznia 1807.
(L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

3.

18 Stycznia 1807. Etat wojska. (Zbiór wyroków etc. I pag. 243). Komisya Rządząca Postanowiła i stanowi, co następuje:

Rozdział 1-szy.

Art. 1. Wojsko Polskie podzielone będzie na trzy Legie.

Art. 2. Sztab wyższy każdej Legii będzie jak następuje:

1. Generał Dywizyi Kommendant Legii.
1. Major Legii w Stopniu Generała Brygady albo Pułkownika.
2. Generałów Brygady.
1. Szef Sztabu.
2. Officerów Inżenierów.
1. Kommissarz Wojenny.
1. Adjunkt przydany temuż Kommissarzowi.
1. Inspektor Rewiów mieszkający w Warszawie i mający pod swemi rozkazami:
3. Podinspektorów przytomnych przy Radzie Gospodarczej każdej Legii.
1. Płatnik.

Generałowie Dywizyi i Brygady mieć będą Adjutantów polowych co do liczby i stopnia, jak w wojsku Francuskiem.

Art. 3. Każda Legia składać się będzie z czterech Pułków pieszych o dwóch Batalionach, z jednego Pułku Jazdy lekkiej o sześciu szwadronach, i z batalionu jednego Artylleryi i Saperów.

Art. 4. Każdy Pułk Pieszy będzie pod dowództwem Pułkownika, mieć będzie jednego Majora, ponieważ Major Legii zostaje się przy Dépôt, i jednego Adjutanta Majora w stopniu Kapitana.

Art. 5. Każdy Batalion będzie pod kommendą Szefa Batalionu, mieć będzie Adjutanta Majora w stopniu Porucznika i dwóch Adjutantów Podoficerów.

Art. 6. Każdy Batalion składać się będzie z dziewięciu kompaniów, z których jedna Grenadyerska, jedna Woltyżerska.

1	Kapitan	Kompania zamykać będzie głów	141
1	Porucznik.	w Batalionie będzie kompanij	9
1	Podporucznik.		1269
1	Sierżant starszy.	Sztab większy batalionów głów	4
1	Kapral Furyer.		1273
4	Sierżantów.	w Regimencie Batalionów	2
8	Kapralów.		2546
2	Doboszów.	Pułkownik, Major i Adjutant Major	3
1	Kapelista w każdej kompanii parzysty.		2549
1	Cieśla w każdej kompanii nieparzysty.	Regimentów	4
120	Żołnierzy.	Ogół piechoty Legii głów łącząc Officerów i żołnierzy.	10196
141	Głów		

Art. 7. Pułk Jazdy lekkiej każdej Legii będzie o 6 Szwadronach. Sztab wyższy Pułku składać się będzie jak następuje:

1	Pułkownik.
6	Szefów Szwadronu.
1	Adjutant Major kapitan.
2	Podadjutantów Podofficerów.
Głów	10.

1	Kapitan.	Każda Kompania ma głów	170
1	Porucznik.	Każdy Szwadron ma Kompaniów	2
1	Podporucznik.		340
1	Wachmistrz starszy.	Szwadronów jest	6
1	Furyer.		2040
4	Wachmistrzów.	Sztab wyższy głów	10
8	Kapralów.		
2	Trębaczów.	Ogół Jazdy lekkiej łącząc Officerów i żołnierzów głów	2050
1	Kowal		
150	Jazdy.		
170	głów.		

Art. 8. Batalion Artylleryi i Saperów każdej Legii będzie pod dowództwem Szefa Batalionu komenderującego Artylleryą i Inżynierów.

Składać się będzie z trzech kompanii Artylleryi tej samej organizacyi co i piechota, z jednej Kompanii Saperów tego samego składu co Artyllerya, i jednej Kompanii Taborowej, zamykającej w sobie jak następuje:

1	Porucznik komendant Kompanii.	Każda Kompania zawiera głów	141
1	Wachmistrz starszy.	Kompaniów jest	3
4	Wachmistrzów i		423
1	Furyer.	Kompania Saperów głów	141
8	Kapralów.	Kompania Taborowa	195
			759

180 Jazdy.	Szef batalionu Kommendant	1
195 Głów.	Ogół Artylleryi Officerów i żołnierzy głów	760

Ogół 3-ch Legii:

Piechota Jednej Legii głów 10.196, w 3-ch Leg.	30.588
Jazda jednej Legii 2.050, w 3-ch Leg.	6.150
Artyllerya jednej Legii 760, w 3-ch Leg.	2.280
Głów Wojska Polskiego, exclusive Sztab większy, Ogół	39.018

Rozdział 2-gi.

O Pierwszej Formacyi.

Art. 9. I-sza Legia złożona z sześciu Batalionów zaciągnionych w departamencie Warszawskim i dwóch batalionów w departamencie Płockim, dopełni się w obydwóch tych departamentach i tam mieć będzie swoje rekrutowanie.

Art. 10. 2-ga Legia złożona będzie z ośmiu Batalionów w Departamencie Kaliskim, i czterech batalionów przybyłych z Francyi i uformowanych pod nazwiskiem 1-szej Legii Północnej: te 12 Batalionów przerobione będą na ośm. Rekrutowanie jej będzie w departamencie Kaliskim.

Art. 11. 3-cia Legia składać się będzie z ośmiu Batalionów zaciągnionych w departamencie Poznańskim, i 4-ch Batalionów w departamencie Bydgowskim. Te 12 batalionów przerobione zostaną na ośm. Legia rekrutować się będzie w Departamencie Poznańskim i Bydgowskim.

Art. 12. Pułki Jazdy istotnie znajdujące się i zaciąg szlachty przerobią się na trzy pułki, albo na 18 szwadronów z których każdy przywiązany będzie do Legii podług departamentów, w których się formowały.

Rozdział 3-ci.

Gospodarstwo.

Art. 13. W każdej Legii Piechota mieć będzie tylko jedną Radę Gospodarczą.

Rada Gospodarcza Piechoty 1-szej Legii zostanie bez poruszenia w Warszawie; 2-giej Legii w Kaliszu; 3-ciej Legii w Poznaniu.

Art. 14. Rada Gospodarcza zawierać będzie w sobie Członki następujące: 1 Majora Legii Prezydującego, 1 Pułkownika, 1 Szefa Batalionu, 2 Kapitanów, 2 Poruczników, 1 Płatnika Legii utrzymującego pióro, 1 Kommissarza Wojennego Legii.

Kommissarz Wojenny będzie Rapportorem czyli Referentem Rady i prezydować w niebytności Majora tejże Radzie.

Art. 15. Jazda i Artyllerya każdego Regimentu oddzielną mieć będzie Radę Gospodarczą. Też Rady Gospodarcze składać się mają jak następuje: z 1 Pułkownika, lub Szefa Batalionu Prezydującego, 1 Kapitana, 1 Porucznika, 1 Płatnika, 1 Kommissarza Wojennego.

Art. 16. Obrachunki massy i gospodarstwo będą na tryb wojska Francuskiego.

Art. 17. Każdy batalion złoży zawsze w depozycie fundusz z jednej kompanii. Te ośm kompanii formować będą Dépot Legii, i będą pod rozkazami Majora Legii i Szefa batalionu, Członka Rady Gospodarczej.

Art. 18. Dépôt 1-szej Legii będzie w Warszawie, 2-giej w Kaliszu, 3-ciej w Poznaniu.

Rozdział 4-ty.

O Ubiorze.

Art. 19. Mundur 1 Legii będzie mieć kurtkę i spodnie granatowe, wyłogi żółte, kołnierz i łapki ponsowe, guziki numerowane 1, 2, 3, 4, co do piechoty.

Drugiej Legii kurtkę i spodnie granatowe, wyłogi, kołnierz i łapki karmazynowe, guziki numerowane 1, 2, 3, 4.

Trzeciej Legii kurtkę i spodnie granatowe, wyłogi, kołnierz i łapki białe, guziki numerowane 1, 2, 3, 4.

Ponieważ Jazda formuje się z zaciągów obywatelskich już ubranych, dlatego kolor mundurów pułków Jazdy później się oznaczy.

Rozdział 5-ty.

Uzbrojenie.

Art. 20. Piechota Legii opatrzona będzie w broń, a Jazda w szable lekkiej konnicy właściwe, jakie N. Cesarz i Król dać jej raczy.

Artylerya mieć będzie działa, jeżeli N. Cesarz i Król łaskawie jej udzieli.

Tabor Artylleryi każdej Legii obejmować będzie czterysta koni, mając pulwerkasy zdolne nosić trzy do czterech kroć sto tysięcy ładunków piechoty.

Oprócz tego będzie miała w swojem zarządzeniu pięćset narzędziów pionnierskich.

Rozdział 6-ty.

Służba Zdrowia.

Art. 21. Każda Legia mieć będzie jednego Chirurga starszego i kilku Chirurgów pomocników. Jeden chirurg do każdego batalionu szczególnie będzie przywiązany.

Art. 22. Każda Legia mieć będzie do swego ruchu sześć wozów.

Rozdział 7-my.

Przewożenie Żywności.

Art. 23. Każda Legia mieć będzie do przewożenia żywności dwanaście wozów przykrytych.

Art. 24. Te dwanaście wozów mieć będą zaprząg złożony ze sześćdziesiąt koni i w pomocy jedną kompanię woźnic pod rozkazami officyerów i podofficyerów wykomenderowanych z dépôt.

Artykuł Ostatni.

Nasz Dyrektor Wojny ma zlecenie przywieść do skutku niniejszą uchwałę Komisyi Rządzącej. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 18 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Nałęcz Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekretarz Generalny.

4.

20 Stycznia 1807. Uchwała względem pospolitego ruszenia. (Zbiór wyroków etc. I pag. 250).

Komisya Rządząca. Odpowiadając na podany raport W. Xięcia Józefa Poniatowskiego Dyrektora Wojennego względem pospolitego ruszenia, i za naradzeniem się z tymże Dyrektorem, stanowiemy:

1-mo. Pospolite ruszenie uważane być powinno według zasad Uniwersału W. Radzimińskiego Wojewody Gnieźnieńskiego.

2-go. Ci, którzy podług tych zasad dali zastępców z Pocztowemi, lub sami stanęli w osobie swojej, zadosyć uczynili obowiązkowi pospolitego ruszenia.

3-o. Wszyscy Zastępcy i pocztowi, którzy się już znajdują przy liniowym wojsku, przy nim zostać mają.

4-o. Obywatele właściciele, którzy sami za siebie stanęli, mogą do woli zostać się i być wciągniętemi do regularnego wojska, lub wrócić do domu.

5-o. Obywatele, którzy z popisu z Generałami i Officerami Wojewódzkiemi wrócą do domu, zostaną pod ordynansami tychże Generałów Wojewódzkich na zawołanie Dyrektora Wojennego.

6-o. Obywatele bez żadnego wyłączenia, którzy ani sami przez się na popis nie stanęli, ani zastępców z szeregowemi nie dali, powinni dać zastępcę z szeregowym na dzień przez Dyrektora Wojennego wyznaczyć się mający, lub złożyć do kass krajowych za zastępcę złt. tysiąc czterysta czterdzieści; za szeregowego złt. siedmset dwadzieścia; i ci tylko exekucyi będą podlegli od dnia wyznaczonego, którzy tej uchwały naszej nie dopełnią; wszelka zaś inna exekucya w tej mierze od dnia ogłoszenia niniejszego zaraz ustać powinna.

Wykonanie niniejszej uchwały WW. Dyrektorom naszym Wojennemu i Skarbowemu polecamy, którzy tę uchwałę Izbom Administracyjnym do publikacyi przeszlą. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 20 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

5.

20 Stycznia 1807. Uchwała względem wydawania przez Izby rezolucyi w imieniu Komisyi Rządzącej. (Zbiór wyroków etc. I pag. 6).

Komisya Rządząca. Na podane przełożenie W-go Felixa Łubieńskiego Dyrektora Sprawiedliwości uchwalamy, aby odtąd Izby Sprawiedliwości y Administracyi publicznej wszelkie proklamacye, dekreta, rezolucye i pisma wydawały w Imieniu Komisyi Rządzącej. Niniejsza uchwała ma być przez Dyrektora Sprawiedliwości Izbom Sprawiedliwości, a w nieprzytomności Dyrektora Wewnętrznego, przez Dyrektora Policyi, Izbom Administracyi publicznej przesłana i do wypełnienia nakazana. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 20 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Gutakowski Prezyd., Jan Łuszczewski Sekr. Gener.

6.

21 Stycznia 1807. Rezolucya względem wyznaczonej do Komisyi Rządzącej Deputacyi od Izby Sprawiedliwości Departam. Warszaw. (Zbiór wyroków etc. I pag. 7).

Komisya Rządząca do Izby Sprawiedliwości Depar. Warszawskiego. Odpowiedając na pochlebne wyrazy w liście Waszym, zacni Mężowie Izbę Sprawiedliwości Departamentu Warszawskiego składający, y winne oświadczając dziękczynienie, donieść nam wypada, iż szczupłość miejsca dotychczasowych posiedzeń naszych nie pozwala nam teraz przyjąć wyznaczonej Deputacyi, tak miłego dla nas uprzejmości Waszej dowodu. Skoro jednak przyzwoitsze miejsce dla posiedzeń naszych przygotowane zostanie, oczekiwać Jej będziemy, aby z gronem tak szanownych Obywateli ścisłym dla dobra Oyczyzny połączyć się węzłem. Gorliwa dotąd czynność Wasza niemylną i nadal równejże gorliwości jest nam rękojmią. Nie omieszkamy wkrótce urządzeniem wydziału Sprawiedliwości podać jednostajnego dla całego Kraju w postępowaniu Sądownictwa porządku. Mając wtedy pewne czynności prawidło, znajdziecie ulgę w pracach Waszych. Nim zaś to urządzenie nastąpi, doświadczenie y gorliwość Wasza niemylny nam z Ich wyroków wymiar sprawiedliwości zaręcza. Działo się w Warszawie na Sesyi dnia 21 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekretarz Generalny.

7.

21 Stycznia 1807. Rezolucya na przełożenie Izby Administracyjnej Warszawskiej względem urządzenia Jej władzy, i oświadczenie wysłania Deputacyi. (Zbiór wyroków I. pag. 301).

Komisya Rządząca. Do Izby Administracyi Publicznej Departamentu Warszawskiego. Na list nam przesłany odpowiadając, Zacni Mężowie, Izbę Administracyi Publicznej Departamentu Warszawskiego składający, pożądaną znajdujemy sposobność, oddać należyte świadectwo gorliwości,

z którą w trudnych chwilach urzędowania Waszego obowiązków obywatelskich dopełnialiście. Oświadczoną chęć Waszą przez W. Potockiego Dyrektora Policyi wysłania do nas Deputacyi, z winną przyjmując wdzięcznością, donieść musiemy, iż szczupłość miejsca dotychczasowych posiedzeń naszych, nie pozwala nam teraz przyjąć tak pochlebnego Waszej ku Nam uprzejmości dowodu, skoro jednak przyzwoite posiedzeniom naszym miejsce przygotowane zostanie, oczekiwać jej będziemy, aby z gronem tak szanownych Obywateli, ścisłym dla dobra Ojczyzny połączyć się węzłem. Nie minęła jeszcze kolej trudnych chwil dla urzędnika, a im obszerniejsza jest mu powierzona władza, tym baczniejsze na wszystko być ma jego postępowanie. Nie powinny przeto dziwić Was powolne kroki nasze w urządzeniu stosunków i granic władz Administracyjnych, jeżeli uwagę zastanowić zechcecie, że nam wzgląd mieć należy, aby, zachowując co konieczna potrzeba z przeszłego porządku utrzymać nakazuje, i do teraźniejszego nadzwyczajnego położenia się stosować, i największych dla praw Ojczystych obowiązków dopełnić. Nie przestajemy tym trudnym do wykonania zaprzątać się przedmiotem, pełni pocieszającej nadziei, że gorliwością, doświadczeniem i mężnym wytrwaniem Waszym tę krótką bez pewnych prawideł i przepisów Rządowych przerwę zastąpić zdołacie. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 21 Stycznia 1807. (L. S.) Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

8.

21 Stycznia 1807. Odezwa do Obywatelów i Generałów pospolitego ruszenia. (Zbiór wyroków etc. I pag. 251).

Komisya Rządząca. Do Obywatelów i Generałów pospolitego ruszenia.

Napoleon Wielki wchodząc na Ziemię Polską, nim ją oswobodzić przedsięwziął, chciał się pierwej o duchu narodowym przekonać; chciał poznać, czy godni jesteśmy być Polakami. Niech to Rycerstwo, mówił wielokrotnie, które waleczności swojej dało tyle razy dowody, i dziś ku obronie powszechnej powstanie; niech widzę, iż chcąc żyć w niepodległości, gotowe jest w obronie jej ginąć.

Obywatele! ledwo to wyrzekł Mąż ten nieśmiertelny, opuściliście domy, wygody, przeszliście z łona familiów do obozu i uszykowani stanęliście pod bronią; hasło po oswobodzonych rozeszło się Województwach: Żyjmy lub umierajmy Polakami. Widziałyp ola Łowickie zaszczyconych urzędy, ozdobionych Orderami, okrytych siwizną w szyku hufców pod bronią karność i podległość wojskową bez oporu pełniących; widziały Was przysięgających na Imię Bohatyrów Polskich, iż gotowi jesteście walczyć i zginąć za swobody kraju.

Obywatele! ten czyn gorliwości z strony Waszej dopełniony przypomina ubiegłe wieki cnotliwych Naddziadów naszych, kiedy w zagrażającej chwili ruszali wszyscy na boje, i co najmilszem być może człowiekowi, jak obywatele bez żalu opuszczali. Epoka ta Waszego powstania

będzie do najchlubniejszych Epok Polski należeć, a co najważniejszem dla nas jest dobrem, ufajmy, iż ten w swych skutkach nadzwyczajny zapał zastanowił i pomyślne dla nas uczynił wrażenie na umyśle Napoleona Wielkiego, którego duch nic nie cierpi, co jest poziomym i oziębłym, czego już szczęśliwe widzimy dowody, gdy dał nam w składzie Komisyi Rządzącej Rząd Narodowy, gdy nas w nim upoważnił zupełnością mocy i władzy Najwyższej Krajowej.

Ta to jest władza rządząca, która się do Was, cnotliwi Obywatele, odzywa. Przyłożyliście się, ilu Was było, do wielkiego dzieła pospolitej obrony. Przykład Wasz dał poznać, jakich ma Synów Ojczyzna i okazał ich godnemi walczyć obok Francuskich Rycerzy.

Tak więc wszyscy dopełniwszy oczekiwań Ojczyzny, gdy jedni sławę męstwa Polskiego orężem popierać będą, drudzy, którzy laty obciążeni na posługi cywilne w Województwach używani lub domowemi zatrudnieniami przyciśnieni, dalszego zawołania na łonie familii swoich oczekiwać mogą, czego tym chętniej im dozwalamy w tym zaufaniu, iż gdyby Ojczyzna do obrony ich na nowo wzywała, głos jej natychmiast poprowadzi ich z domowego zacisza na pole sławy w ślady walczących współbraci.

Niniejsza odezwa przez W. Dyrektora Wojennego do Izb Administracyjnych Departamentów dla zwykłej publikacyi ma być przesłana. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 21 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

9.

22 Stycznia 1807. Zalecenie trzem Dyrektorom zniesienia się i podania projektu do Ich organizacyi. (Zbiór wyroków I pag. 85).

Komisya Rządząca. Zaleca WW. Dyrektorom Brezie Wydziału Wewnętrznego, Małachowskiemu Wydziału Skarbowego i Potockiemu Wydziału Policyi, aby znieśli się z sobą i porozumieli względem wzajemnego związku stosunków i granic wydziałów, Ich zarządzeniu respective powierzonych, a dzieło to w jak najprędszym czasie ukończywszy, zdać mają sprawę z czynności swojej, i stosowny do organizacyi swoich Dyrektoryatów przyniosą projekt. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 22 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

10.

23 Stycznia 1807. Zalecenie względem taxy żywności i cenzury pism. (Zbiór wyroków etc. I pag. 302).

Komisya Rządząca. Ponieważ taxa żywności i cenzura pism wychodzących należy do Wydziału Policyi, przeto zalecamy W. Potockiemu Dyrektorowi Policyi, aby tym przedmiotem tak wielkiej wagi i tak pilnym w teraźniejszych czasach jak najprędzej zatrudnił się. Powinien więc Dyrektor Policyi:

1-mo Wszystkie artykuły pierwszej potrzeby otaxować; żeby zaś oberżyści, mimo taxy samowolnie ceny nie podnieśli, zwołać ich do siebie każe i cenę na porcye oznaczy, a oznaczoną wydrukować w trzech językach: Polskim, Francuskim i Niemieckim zaleci dla przybicia jej przy drzwiach oberżowych.

2-o Co się tycze cenzury, zostawia się Dyrektorowi Policyi wybór człowieka oświeconego, z obowiązkiem odpowiedzialności, gdyby co nieprzyzwoitego lub obrażającego w pismach publicznych wyjść miało. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 23 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

11.

24 Stycznia 1807. Nominacya U. Ignacego Zaiączka na Administratora Generalnego Poczt. (Zbiór wyroków etc. I pag. 337).

Komisya Rządząca. Oznajmujemy tym listem Instrumentem Naszym, komu o tem wiedzieć należy, iż mając wzgląd na zasługi Ur. Ignacego Zaiączka, umyśliliśmy go mianować Administratorem Generalnym Poczt w Departamentach: Warszawskim, Poznańskim, Kaliskim, Bydgoskim, Płockim i Białłostockim. Jakoż tym Listem Instrumentem Naszym urząd ten, z należącą do niego podług Uchwały Naszej płacą, tudzież ze wszystkiemi prerogatywami urzędowi temu własnemi, dajemy i konferujemy. Co Sekretarzom, wyższym i niższym officyalistom Poczt, poczmistrzom etc. wiadomo czyniąc, rozkazujemy, aby pomienionego ur. Ignacego Zaiączka za aktualnego Administratora Generalnego Poczt w Departamentach: Warszawskim, Poznańskim, Kaliskim, Bydgowskim, Płockim i Białłystockim mieli, znali, onemu z miejsca i praw do tego urzędu przyłączonych odpowiadali, i aby od innych odpowiadano było starali się. Na co dla lepszej wiary Instrument Nasz, ręką własną Prezesa Komisyi Rządzącej podpisaliśmy i pieczęcią Naszą przycisnąć rozkazaliśmy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 24 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

24 Stycznia 1807. Instrukcya Administratorowi Generalnemu Poczt. (Zbiór wyroków I pag. 338).

Komisya Rządząca. Ustanowionemu Administratorowi Generalnemu Poczt w Departamentach: Warszawskim, Poznańskim, Kaliskim, Płockim, Bydgoskim i Białłystockim, następujące obowiązki i prawa przepisujemy.

1-o Ur. Administrator ma sobie w rząd i dozór oddaną pocztę tak wozową i konną jako i listową.

2-o Urządzenie tej poczty ma zostać tymczasowie zupełnie w takim stopniu, w jakim było za przeszłego Rządu.

3-o Poczty konne, wozowe i listowe tak mają być urządzone, aby z Warszawy do każdego miasta stołecznego Departamentów przynajmniej dwa razy na tydzień odchodziły i przychodziły.

4-o Listę officyalistów pocztowych ur. Administrator ułoży z ozna-

czeniem ich pensyi, i tę przez W. Dyrektora Skarbu do potwierdzenia Komisyi Rządzącej poda. Dla samego zaś ur. Zaiączka Administratora Generalnego pensyi rocznej złotych polskich dwadzieścia tysięcy wyznaczamy.

5-o Co do percept i expens Poczty Administrator zostaje pod zwierzchnictwem Dyrektora Skarbowego.

6-o Wszelki przychód z poczty regularnie podług przepisów przez W. Dyrektora Skarbowego dać mianych do Skarbu wnosić będzie, i przed tymże Dyrektorem Skarbowym z przychodów i wydatków jemu przez Dyrektora Skarbowego dozwolonych rachować się winien.

7-o Ur. Administrator jest w odpowiedzialności za wszelkie czynności swoje.

8-o Ur. Administrator podlega oddaleniu z miejsca swojego, gdyby Komisya Rządząca znalazła powody do takowego oddalenia.

9-o Wykona ur. Administrator przed Komisyą przysięgę rotą następującą: »Ja N. przysięgam przed Komisyą Rządzącą, dekretem N. Cesarza i Króla dnia 14 Stycznia 1807 roku wydanym ustanowioną, wierność, nieskazitelną poczciwość w sprawowaniu urzędu mego, oraz posłuszeństwo w dopełnieniu wydanych mnie rozkazów«.

10-o Pieczęć Administracyi Poczty jest Orzeł Polski z napisem: Administracya Generalna Poczt.

Niniejsza Uchwała ma służyć za Instrukcyę Ur. Ignacemu Zaiączkowi Administratorowi Generalnemu Poczt i onemuż in originali wydana. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 24 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

Dodatek do powyższej Instrukcyi. (Zbiór wyroków etc. I pag. 339).

Komisya Rządząca. Zalecamy ur. Ignacemu Zaiączkowi Administratorowi Generalnemu Poczt w sześciu Dopartamentach, aby sekreta. pocztowe wiernie przez raport donosił JW. Małachowskiemu Prezesowii Komisyi i JW. Stanisławowi Potockiemu Jej Członkowi, których rozkazami w tej mierze zupełnie ma się powodować. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 24 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowsk Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen. Zaświadczam J. Łuszczewski Sekr. Gen

12.

24 Stycznia 1807. Zalecenie względem Poczty. (Zbiór wyroków I pag. 178).

Komisya Rządząca. Zalecamy W. Małachowskiemu Dyrektorowi Skarbu, aby stosownie do uchwały dzisiejszej, której się kopia przyłącza, podać sobie mianą listę officyalistów Poczty przez ur. Ignacego Zaiączka, Administratora Generalnego Poczt, roztrząsnął i z oznaczeniem pensyi dla każdego do potwierdzenia Komisyi Rządzącej przyniósł. Znosić się ciągle ma z tymże Administratorem Generalnym Poczt względem przychodu i rozchodu, i one tak urządzi, aby jak największy ztąd pożytek dla Skarbu

wyniknął. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 24 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

13.

25 Stycznia 1807. Rezolucya na punkta przez Dyrektora Wojny podane. (Zbiór wyroków I pag. 253).

Komisya Rządząca. Przesyłamy W. Xięciu Poniatowskiemu Dyrektorowi Wojny w odpowiedzi na podane punkta następującą rezolucyę.

ad 1-mum. W. Xiażę Dyrektor sam poda miejsca najdogodniejsze do kwaterowania formującego się Wojska Polskiego. Wzgląd mieć będzie na to, że to wojsko, mając przyrzeczone opatrzenie z magazynów Francuskich, lokacyę swoją blizko tychże magazynów mieć powinno, o co się porozumieć ma z Administracyą Magazynową Wojsk Francuskich.

ad 2-m. Zapewnienie ma Komisya Rządząca od JW. Ministra Maret, iż wolą jest Cesarską, aby wojsko Polskie z magazynów Francuskich żywność dostawało; o czem miało pójść zlecenie na piśmie do Intendenta Daru, przeto Xiążę Dyrektor z P. Daru w tym porozumieć się zechce.

ad 3-m. Ustne zapewnienie ma Komisya Rządząca od Cesarza, iż na żołd Wojska Polskiego z swej kassy awansować każe na podanym sobie Etacie tegoż wojska, z którego oddaniem X. Dyrektor zechce się pospieszyć.

ad 4-m. Xiążę Dyrektor tę robotę uskuteczni i Komisyi Rządzącej do potwierdzenia poda.

ad 5-m. Projekt do Sądownictwa Wojskowego Xiążę Dyrektor Komisyi Rządzącej poda.

ad 6-m. Ten artykuł osobną rezolucyą ułatwionym zostanie.

ad 7-m. Ogólne zasady wyjdą w tych dniach Organizacyi Komisyi Rządzącej i władz jej podległych; stosownie do których Xiążę Dyrektor projekt poda w szczegółach jego administracyi tyczących się.

ad 8-m. Względem tego dotąd żadnej od Cesarza Komisya Rządząca nie miała rezolucyi; wszelako przy podaniu etatu Polskiego, JW. Stanisław Potocki ma zlecenie od Komisyi Rządzącej wolę Cesarską w tym wyrozumieć; a Xiążę Dyrektor odezwę z strony swojej uczyni do Generała Dąbrowskiego, końcem zupełnego wyświecenia tego interesu.

ad 9-m. Powyższa rezolucya stosuje się i do punktu 9-go. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 25 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

14.

26 Stycznia 1807. Zasady do urządzenia Komisyi Rządzącej i innych władz Jej podległych. (Zbiór wyroków etc. I pag. 87)

Komisya Rządząca. Chcąc na mocy dekretu N Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego Napoleona Wielkiego położyć ogólne zasady do urządzenia Komisyi Rządzącej i innych władz Jej podległych, stanowiemy, co następuje.

Rozdział I.

Komisya Rządząca.

Par. 1. Komisya Rządząca odbywać będzie swoje sesye w Pałacu Rządowym Krasińskich zwanym, a to codziennie zrana od godziny 10 aż do pierwszej, wyjąwszy niedziele i święta. Gdyby zaś potrzeba wymagała, wtedy sesye jej i na poobiedzie zwoływane będą.

Par. 2. Tytuł Komisyi jest Komisya Rządząca.

Par. 3. Komplet najmniej z trzech osób składać się powinien.

Par. 4. Żaden z Członków bez wiadomości Komisyi oddalać się nie może.

Par. 5. Wszystkie materye większością głosów decydują się; w przypadku równości zdań Prezydujący drugą swoją kreską wątpliwość rozwiązuje.

Par. 6. Kiedy różność zdań zachodzi, każdemu z członków przytomnych wolno jest zdanie swoje w Dzienniku zapisać.

Par. 7. Sekretarz Generalny trzymać będzie Dziennik czynnności Komisyi, w którym przytomność Członków na sesyi i w krótkiej osnowie każdą decyzyę Komisyi zapisze. Uchwały zaś i wyroki Komisyi w osobnych aktach utrzymywać będzie.

Par. 8. Rezolucye Komisyi Rządzącej, stanowiące prawo, tytuł Wyroku mieć będą. Rezolucye zaś, do administracyi ściągające się, będą mieć tytuł Uchwał, Rozrządzeń, Zaleceń.

Par. 9. Wszystkie te rezolucye upoważnione być powinny podpisem Prezydującego, zaświadczone ręką Sekretarza Generalnego, i pieczęcią Komisyi stwierdzone.

Par. 10. Nikt nie może w żądaniach swoich prosto do Komisyi przychodzić, ale je powinien, stosownie do Wydziałów Dyrektorów, przez memoryały do ich kancelaryi podawać, wyjąwszy przypadek zażalenia przeciw któremu z Dyrektorów, w którym przypadku prosto do kancelaryi Komisyi Rządzącej zapieczętowane oddać mocen będzie.

Par. 11. Ktoby uchybił powadze lub bezpieczeństwu osób Komisyi Rządzącej, występku obrażonej powagi Narodowej dopuszcza się. Co się i do Dyrektorów rozciąga. W takim zdarzeniu policya o osobie zawinionego zapewnia się, a Instygator publiczny do Sądów Kryminalnych zapozywa i aż do ukończenia sprawy proces mu formuje.

Par. 12. Pieczęć Komisyi Rządzącej jest Orzeł Polski z napisem Komisya Rządząca.

Rozdział 2-gi.

Dyrektorowie.

Par. 13. Dyrektorowie dwa razy na tydzień przez siebie oznaczonych zgromadzać się powinni, częściej nawet, gdyby tego potrzeba wymagała. Takowe ich zgromadzenie zwać się będzie Directorium Generalne. Na nim zgromadzeni Dyrektorowie roztrząsają i układają to

wszystko, co do nich w ogólności się ściąga, jako i to, co w stosunkach jednej z drugą Dyrekcyą zachodzić może.

Par. 14. Dyrektorowie przekładają na piśmie pod decyzyę Komisyi zdanie swoje w wszelkich przedmiotach do ich urzędowania ściągających się, z przyłączeniem do nich uwag i powodów. Toż samo uczynią, gdy od Komisyi powołani zostaną do podania zdania swego w jakichkolwiek materyach; i na takich dopiero zasadach Komisya rezolucye swoje stanowić będzie.

Par. 15. Z czynności swoich raport co tydzień podawać mają, a w potrzebie, nagłej rezolucyi wymagającej, w każdym czasie przełożenie podać winni.

Par. 16. Dyrektorowie są w odpowiedzialności za wszystkie czynności swoje.

Par. 17. Dyrektorowie, gdyby Komisya Rządząca powody do tego znalazła, oddaleniu z miejsca podlegają.

Par. 18. Dyrektorowie wybierają podług woli osoby do składu Dyrekcyów swoich, Komisya zaś liczbę ich i płacę oznacza.

Par. 19. Dyrektorowie podają Komisyi po kilku kandydatów na każde miejsce w Izbach Administracyjnych, respective Wydziałów swoich.

Par. 20. Dyrektorowie bez pozwolenia Komisyi Rządzącej z miejsca urzędowania swojego oddalać się nie mogą, a za otrzymaniem pozwolenia, zastępcę, za którego odpowiedzialność na siebie wezmą, Komisyi do przyjęcia przedstawią.

Par. 21. Dyrekcyi każdej pieczęć jest: Orzeł Polski, z napisem wokoło Dyrekcya N. N.

Rozdział 3-ci.

Izby Administracyi Publicznej.

Par. 22. Izba Administracyjna używać będzie tytułu: Izba Administracyi Publicznej Departamentu N. N.

Par. 23. Każda Izba Administracyjna składać się ma z Prezesa i dwunastu Konsyliarzy, między któremi osoby i z miasta być umieszczonemi mają prawo.

Par. 24. Prezes jest mocen przybierać Assessorów cum voce consultativa, których liczba dwunastu niema przechodzić.

Par. 25. Prezes przez Komisyę Rządzącą wybrany będzie i nosić ma tytuł: Prezesa Departamentu.

Par. 26. Każda Izba Administracyjna dzieli się na cztery Wydziały stosownie do czterech Dyrekcyi, to jest: Wydział Wewnętrzny, Wydział Skarbowy, Wydział Wojenny, Wydział Policyi.

Par. 27. Prezes dostrzega porządku Izby i exekucyi rozkazów Dyrektorów, które prosto od nich odbiera, i respective Wydziałom oddaje. W gwałtownej zaś potrzebie osoby z jednego wydziału mniej zatrudnione do pomocy drugiemu przydaje.

Par. 28. Każdy Wydział jak najściślej i najpilniej wykonywa od-

dane sobie przez Prezesa rozkazy respective swoich Dyrektorów, i te ukończone na ręce Prezesa Departamentu do odesłania Dyrektorowi składa.

Par. 29. Izba każda Administracyjna wybiera osoby do kancelaryi swojej potrzebne, na ręce zaś Dyrektora Skarbowego Komisyi Rządzącej tabellę ich do oznaczenia liczby i wypłaty przesyła.

Par. 30. Izba każda Administracyjna sesye od ósmej godziny zrana do pierwszej odbywa, w potrzebie zaś i po obiedzie się zgromadza.

Par. 31. Prezes Departamentu co miesiąc raporta czynności każdego respective Wydziału Izby, do Dyrektora tegoż Wydziału posyłać będzie.

Par. 32. Każdej Izby Administracyjnej pieczęć jest: Orzeł Polski z napisem: Izba Administracyjna Departamentu N. N.

Par. 33. Konsyliarz, chcący złożyć urzędowanie swoje, poda o to żądanie Prezesowi Departamentu, a ten prześle je do Dyrektora respective Wydziału, który o tem doniesie Komisyi Rządzącej. Po otrzymanym uwolnieniu od urzędu, Dyrektor nowych na jego miejsce poda Komisyi kandydatów.

Rozdział 4-ty.

Izby Powiatowe Wykonawcze.

Par. 34. Izby Powiatowe składają się z Prezesa i czterech Konsyliarzy. Prezes nosi tytuł: Prezesa Powiatu N. N.

Par. 35. Izba Administracyjna stosownie do Departamentu swego wybiera ich i ten wybór do potwierdzenia Komisyi Rządzącej podaje.

Par. 36. Obowiązkiem jest Izb Powiatowych wypełniać nakazy przesłane sobie przez Prezesa Departamentu.

Par. 37. Landraci dawnego Rządu za członki Komisyów do potwierdzenia lub odrzucenia podanemi być mają. Archiwa ich Izby Powiatowe w swój dozór wezmą i najporządniej utrzymywać będą.

Par. 38. Raporta czynności swoich co miesiąc Izbie Administracyjnej na ręce Prezesa Departamentu odeszlą.

Par. 39. Izby Powiatowej pieczęć jest Orzeł Polski z napisem: Izba Wykonawcza Powiatu N. N.

Rozdział 5-ty.

O miastach.

Par. 40. Miasta Narodowe zostają przy swych przywilejach.

Par. 41. Miasta wybierają sobie osoby do Magistratur z obowiązkiem podania ich do aprobacyi przez Wydział Policyi w Izbie Administracyjnej, Komisyi Rządzącej.

Par 42. Co się tycze urzędów Prezydentów, w stosunku ich obowiązków do Policyi, w tym należeć będą przez Izby Administracyjne do Dyrektora Policyi: wyjąwszy Prezydenta miasta stołecznego Warszawy, który, co się tycze samej Policyi, bezposrzednio od Dyrektora Policyjnego

ma zależeć. Z urzędu zaś swego, jako Prezes Magistratu, przychodzić będzie przez Izbę Administracyjną Departamentu Warszawskiego.

Par. 43. Miasta dziedziczne zostają równie przy swych przywilejach.

Par. 44. Wybierają sobie Burmistrza, którego Dominium przyjąć lub odrzucić może.

Rozdział 6-ty.

Dyrekcya Sprawiedliwości.

Par. 45. Do składu Administracyi Sprawiedliwości należeć będą:

1-o Sądy Pokoju, 2-o Sądy Patrymonialne, 3-o Sądy Dominialne w Dobrach Narodowych, 4-o Sądy Miejskie, 5-o Sądy Graniczne (osobnemu rozrządzeniu zostawione), 6-o Sądy Ziemiańskie pierwszej Instancyi, 7-o Sądy Appellacyjne, 8-o Trybunał ostateczny.

Par. 46. Pieczęć każdego Sądu będzie Orzeł Polski z napisem: Sąd N. Departamentu lub Powiatu N.

Par. 47. We wszelkiej sprawie, urządzeniem osobnym Sądów Pokoju z pod tychże Sądów nie wyłączonej, strona powodowa powinna się udać pierwej do Sądów Pokoju.

Par. 48. Na sprawy zachodzące między panem i chłopem, oraz wzajemnie między chłopem a panem, tudzież między samemi włościanami, ustanawiają się Sądy Patrymonialne. Właściciel dominium poda Sądowi Appellacyjnemu swego departamentu kandydata prawo znającego do potwierdzenia na Sędziego Patrymonialnego.

Par. 49. Wszelkie spory w dobrach Narodowych między włościanami i dzierżawcą zachodzące sądzone będą przez Sędziego Dominialnego, którego do potwierdzenia Dyrektor Interesów Wewnętrznych poda Sądowi Appellacyjnemu w własnym Departamencie. Od Sądów Patrymonialnych i Dominialnych appellacya idzie do Sądu Ziemiańskiego, a ztamtąd do Sądu Appellacyjnego, który dla spraw tego rodzaju ostateczną będzie instancyą.

Par. 50. Sądy Miejskie w miastach stołecznych departamentowych składają się z Sądu Głównego i z Sądów Cyrkułowych, appellacya do Sądu Appellacyjnego. W innych zaś miastach z jednego Sądu. Wybór ich do Dyrektora Sprawiedliwości, a potwierdzenie do Komisyi Rządzącej należy.

Par. 51. Sądy Ziemiańskie pierwszej Instancyi składać się będą z pięciu Członków, rachując w to i Pisarza Sądowego. Trzech Członków stanowią plenum. Wybór Ziemiańskich Sędziów należy do Dyrektora Sprawiedliwości, a potwierdzenie do Komisyi Rządzącej.

Par. 52. Sądy Ziemiańskie będą miały swoich Assessorów do przyjmowania wieczystych tranzakcyi, odbywania inkwizycyi, tudzież zjeżdżania na rewizye i indagacye miejscowe. Nominacya takowych należy do Dyrektora Sprawiedliwości, a potwierdzenie do Komisyi Rządzącej.

Par. 53. W każdym Departamencie będzie dwoje lub troje takowych Sądów Ziemiańskich podług obszerności Departamentu.

Par. 54. Wszelkie sprawy nie należące wyraźnie do Sądów Miej-

skich, powinny być sądzonemi w Sądzie Ziemiańskim, wyjąwszy sprawy kryminalne, w których tylko wywód inkwizycyi do Sądu Ziemiańskiego należy. A w przypadku, gdyby jaki kryminalny występek w mieście jakim był popełniony, Sąd Miejski corpus delicti opisze i do dalszych inkwizycyi do Sądu Ziemiańskiego odeśle.

Par. 55. W każdym Departamencie będzie jeden Sąd Appellacyjny na miejscu Regencyów Rządu ostatniego, w którym wszelkie sprawy cywilne z appellacyi od Sądów Ziemiańskich przychodzące, tudzież kryminalne, z gotowemi już inkwizycyami od Sądu Ziemiańskiego do decyzyi odesłane, sądzonemi być mają.

Par. 56. Sąd Appellacyjny składać się będzie z dwunastu Członków i jednego Prezesa. Dyrektor Sprawiedliwości podaje kandydatów na Konsyliarzy, pomiędzy któremi może podawać i obywatelów z miasta, tudzież członki przeszłego Rządu Magistratur, z pomiędzy których Komisya Rządząca wybiera. Prezesa zaś sama Komisya Rządząca mianuje.

Par. 57. W składzie Appellacyjnego Sądu będą osobne wydziały oznaczone szczególniej do opiekuńczej nad sierotami, tudzież do hypotecznej straży. Niemniej osobny wydział do zabezpieczenia sądowego tolerancyi wszelkich wyznań.

Par. 58. Jeden tylko będzie Trybunał ostateczny dla wszystkich departamentów w Cesarsko-Królewskim wyroku wymienionych. Zasiadać będzie w Warszawie i składać się będzie z dwunastu Członków oprócz Prezesa.

Par. 59. Na kandydatów do Trybunału ostatecznego w każdym departamencie Sąd Appellacyjny wybierze trzy osoby, i Izba Administracyjna tyleż, których to osób sześciu wybór na ręce Dyrektora Sprawiedliwości złożą. Dyrektor zaś Sprawiedliwości w takim rozkładzie wspomnionych sześciu kandydatów z każdego Departamentu Komisyi Rządzącej poda, iżby ta mogła z każdego Departamentu, po dwie osoby wybrać do składu Trybunału ostatecznego. Prezesa zaś sama Komisya Rządząca mianuje.

Par. 60. W sprawach kryminalnych z apellacyi od Sądu Appellacyjnego przychodzących, Trybunał ostateczny wydaje stanowczy wyrok. Jus agratiandi należy do samej Komisyi Rządzącej.

Par. 61. Przy Trybunale ostatecznym będą ustanowieni Instygatorowie publiczni dla intentowania spraw criminum status i zgwałconego bezpieczeństwa publicznego, oraz dla pilnowania ich aż do ostatecznego ukończenia.

Par. 62. Sędzia nie utraca urzędu swego, chyba podpadający prawom de male gesto officio

Par. 63. Sędziowie pilnować powinni ciągle obowiązków swoich na miejscach, wyjąwszy odpoczynkową letnią przerwę od 15 Lipca aż do 20 Sierpnia.

Par. 64. Dalsze wyszczególniające rozporządzenia, do niniejszej organizacyi ściągające się, przedmiotem będą osobnej ustawy, w której urządzonemi będą i sądy graniczne podług myśli Konstytucyi 3 Maja.

Równie objęta będzie organizacya urzędów aktowych.

Rozdział 7.

Izba Edukacyjna.

Par. 65. Ogólny dozór i piecza nad przedmiotami do edukacyi i oświecenia publicznego ściągającemi się, porucza się Dyrektorowi Interesów Wewnętrznych.

Par. 66. Eforat, który dotąd jedynie miał zwierzchność nad Lyceum czyli Szkołą Główną Warszawską, odtąd nosić będzie tytuł: Izby Edukacyjnej, i do niego dozór ogólny Edukacyi Narodowej i oświecenia publicznego należeć będzie.

Par. 67. Składać się ma taż Izba z ośmiu Członków i jednego Prezesa.

Nominacya ich zależy od Komisyi Rządzącej, która na to miejsce wybiera z pomiędzy kandydatów podanych przez Dyrektora Interesów Wewnętrznych, utrzymując jednakże na ich miejscach członki teraźniejszy Eforat składające.

Par. 68. Izba Edukacyjna wybiera osoby do kancelaryi swojej potrzebne, na ręce zaś Dyrektora Wewnętrznego Komisyi Rządzącej tabellę ich do oznaczenia liczby i opłaty przesyła.

Par. 69. Izba Edukacyjna trudnić się winna wszelkiemi szczegółami stosownie do zamiaru Instytucyi swojej.

Par. 70. Izba Edukacyjna ułoży projekt ogólny Edukacyi Narodowej i poda go Dyrektorowi Interesów Wewnętrznych, który go z uwagami swojemi złoży pod decyzyę Komisyi Rządzącej.

Par. 71. Pieczęć Izby Edukacyjnej jest Orzeł Polski z napisem: Izba Edukacyjna.

Rozdział 8.

Duchowieństwo.

Par. 72. Stosunek Duchowieństwa z Rządem należy do Dyrekcyi Wewnętrznej.

Par. 73. Zaleconym zostanie przez Dyrektora Wewnętrznego Duchowieństwu Katolickiemu: ażeby modły z ambon za Napoleona Wielkiego i pomyślność Rządu przez Niego ustanowionego odprawiały się. Co się do wszystkich wyznań ściąga.

Par. 74. Żadna Bulla Rzymska exekwowana nie będzie, dopokąd w ręce Dyrektora Wewnętrznego złożona, w Komisyi Rządzącej swego potwierdzenia do wykonania nie otrzyma.

Par. 75. Kapituły o wszelkich zawakowanych Biskupstwach, tudzież Kanoniach, a Officyałowie o Probostwach Kollacyi Narodowej, donieść powinni przez Dyrektora Wewnętrznego Komisyi Rządzącej, która na Biskupstwa i Kanonie nominuje, a Probostwa Kollacyi Narodowej konferuje.

Par. 76. Komisya Rządząca zaleca W. Dyrektorowi Wewnętrznemu, aby jak największe miał baczenie na bezpieczeństwo i tolerancyę zupełną wszelkiego wyznania osób w kraju się znajdujących.

Niniejsze zasady W. Dyrektor Wewnętrzny do wiadomości publicznej zwykłym sposobem jak najrychlej poda. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 26 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

15.

26 Stycznia 1807. Zalecenie względem Sądu Ziemiańskiego i Izby Wykonawczej dla Powiatów Pilickiego i Siewierskiego. (Zbiór wyroków I. pag. 7).

Komisya Rządząca. Odpowiadając na Notę Obywatelów powiatów Pilickiego i Siewierskiego dnia 23 Stycznia roku 1807 nam podaną, stanowiemy, iż powiaty te z częścią pozostałą od Województwa Krakowskiego mieć powinny Sąd Ziemiański pierwszej Instancyi, tudzież Izbę Wykonawczą Powiatową. Appellacya od tego Sądu należeć będzie do Sądu Appellacyjnego departamentu Kaliskiego, a w materyach administracyjnych Izba Wykonawcza powiatów Pilickiego i Siewierskiego odbierać będzie zalecenia od Izby Administracyjnej Departamentu Kaliskiego. Czego wszystkiego urządzenie i uskutecznienie zalecamy WW. Dyrektorom Sprawiedliwości i Wewnętrznemu. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 26 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

16.

26 Stycznia 1807. Zalecenie względem odwrócenia dochodów publicznych od kass Francuskich. (Zbiór I pag. 100).

Komisya Rządząca. Zalecamy WW. Dyrektorom Wewnętrznemu i Skarbowemu, aby stosownie do zapewnienia na dniu 24 Stycznia przez JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret, na konferencyi JW. Stanisławowi Potockiemu danego, iż wyjdzie nakaz Najj. Cesarza i Króla do Intendenta Generalnego Daru, aby wszelkie dochody Skarbu publicznego do kass Francuskich nie były odbierane, tylko do kass Narodowych wpływały — udali się do tego Generalnego Intendenta Daru i zapytali się, czyli już wysłał swoje względem tego do Intendentów prowincyonalnych rozkazy. Po odebranej zaś odpowiedzi WW. Dyrektorowie stosowne przedsięwezmą kroki. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 26 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

17.

27 Stycznia 1807. Rezolucya na prośbę Sądu Głównego Warszawskiego względem przywilejów Miasta. (Zbiór I, pag. 8).

Komisya Rządząca. Troskliwość nasza o Dobro wszystkich Miast w ogólności uprzedziła podaną prośbę Sądu Głównego Miasta Warszawy. W wyroku naszym Organizacyi Rządowej już wydanym, który niebawnie ogłoszony będzie, znajdzie to miasto wraz z wszystkiemi innemi miastami

dowód pamięci naszej w zachowaniu ich przywilejów. Działo się w Warszawie na Sesyi dnia 27 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gener.

18.

27 Stycznia 1807. Zalecenie względem Magazynów dla wojska Francuskiego. (Zbiór I pag. 101).

Komisya Rządząca. Chcąc okazać jak największą pilność w dopełnieniu zleceń JCKMci, jest Jej wolą, iżby W. Dyrektor Wewnętrzny niezwłocznie względem uzupełnienia magazynów dla wojska Francuskiego i miejsc, w których formować się mają, zniósł się z Generalnym Intendentem Daru, i podał Komisyi środki, którychby użyć mogła do jak najprędszego dojścia do tego zamiaru w swojej zupełności. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 27 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

19.

30 Stycznia 1807. Zalecenie względem wstrzymania podatków do kass Francuskich. (Zbiór I pag. 104).

Komisya Rządząca. Zalecamy W. Dyrektorawi Wewnętrznemu, aby nieodwłocznie przez sztafety do wszystkich Izb Administracyjnych wysłane najmocniej przykazał, iżby od momentu odebrania tego rozkazu z oddaniem wszelkich podatków i dochodów publicznych, z któregokolwiek bądź źrzódła pochodzących, do kass Intendentów Francuskich, nie zważając na żadne nalegania wstrzymały się: gdyż wkrótce Komisya Rządząca nadeszle W. Dyrektorowi dekret Cesarski, stanowiący w tej mierze ostateczne urządzenie. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 30 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Gutakowski Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. General.

20.

30 Stycznia 1807. Zalecenie przesyłania codzień raportu, oraz względem Redaktorów Gazet (Zbiór I pag. 304).

Komisya Rządząca. Zalecamy W. Dyrektorowi Policyi, aby co dzień krótki raport nam przesłał dla komunikacyi JW. Maret Ministrowi Sekretarzowi Stanu, o tym, cokolwiek interesować może sprawę publiczną. W czym dokładniejszą od JW. Stanisława Potockiego Członka Komisyi naszej powźmie informacyę. — Tenże W. Dyrektor Policyi zaleci Redaktorom Gazet Warszawskich, ażeby przed wydrukowaniem onych komunikowali z nich wyciąg w Francuskim języku JW. Ministrowi Sekretarzowi Stanu Maret, od którego wiadomości do umieszczenia w swych gazetach odbierać będą. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 30 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Gutakowski Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. General.

21.

30 Stycznia 1807. Wyrok względem Moratoriów. (Zbiór I, pag. 14).

Komisya Rządząca. Gdy w teraźniejszym położeniu Ojczyzny wielka część obywatelów przez święty obowiązek spieszenia na jej obronę, przez dostawienie wojennych potrzeb, opatrywanie wojsk krajowych i zagranicznych, i przez inne z temi przedmiotami połączone zatrudnienia nagłe, a żadnej nie cierpiące przewłoki, nie jest bynajmniej w stanie pilnować sądowych processów, ani interesom swoim dawać przyzwoity kierunek bez narażenia się na straty z przegranej wynikające; gdy w dzisiejszym stanie rzeczy krajowych wszyscy prawie obywatele, mniej lub więcej konsystencyami i przechodami wojsk, tudzież rozmaitemi posługami dla kraju, bądź z urzędu, bądź z majątku, bądź z osobistej zdolności i patryotycznej chęci zatrudnieni, nie mogą bez własnego uszczerbku, a często bez uszkodzenia Ojczystej sprawy być pociąganemi do processów, które wymagają trudnych a rozwlekłych dochodzeń; gdy skutkiem dzisiejszych wypadków na naszej Ojczystej Ziemi, nietylko przez rozmaite wydatki, z powodu konsystencyi i przechodu wojsk krajowych i zagranicznych, wystawiania i uzbrajania siły Narodowej, nakładów podatkowych, rekwizycyi zbożowych, furażowych, tudzież innych w towarach, rzeczach i ludziach do posługi lub roboty, ale też przez zastanowienie interesów handlowych, zatrudnienie lub zupełną przerwę komunikacyi, niedostatek gotowizny i zniknienie kredytu, niejeden obywatel, chociaż dostateczne posiadający fundusze, nie jest przecie na teraz w stanie uczynić zadosyć pretensyom wierzycielów swoich bez odjęcia sobie i swej familii, ostatnich do życia srzodków — przeto, chcąc dać przepis Sądom: »Kto w niniejszym czasie wolny jest od obowiązku stawiania się do Sądowej rozprawy? Jakiego rodzaju sprawy mogą w czasach teraźniejszych być wprowadzanemi do Sądowege processu? Komu, z jakich powodów i jaką drogą może być teraz udzielone dobrodziejstwo Moratorii?«, za przełożeniem W. Dyrektora Sprawiedliwości rzeczą potrzebną uznajemy następujące z wymienionych względów postanowić rozrządzenie:

Par. 1. Przez cały ciąg teraźniejszej wojny nie ma być przyjmowana żadna skarga, do zaczęcia procesu dążąca, ani żadna reklamacya o exekucye z dawniejszych dekretów nakazane, lub o dopełnienie warunków z dawniejszej ugody pochodzących, przeciw osobom, które w rzeczywistej służbie wojskowej Polskiej lub Francuskiej znajdują się, również przeciw tym, na których polega opatrywanie żywności i wygód wojskowych, i którzy tem samem, lubo nie są wyraźnie przeznaczonemi do boju, znajdują się atoli w obowiązkach zniewalających, aby koniecznie szli za wojskiem; jako też i przeciwko tym, którzy na posłudze kraju za granicą znajdują się; nakoniec, przeciwko tym, którzyby się dostali w niewolę nieprzyjacielską, sprawy nawet przeciw wszelkim takowym osobom rozpoczęte zawieszonemi być mają. Gdyby jednak osoba, tego dobrodziejstwa używająca, przedsiębrała jakowe rozporządzenia na uszko-

dzenie swych wierzycielów, lub widocznie długami majątek swój obciążała, lub z jednym z wierzycielów układała się na szkodę drugiego, na ów czas odpada od zawarowanego sobie dobrodziejstwa, i czynności jej ze szkodą trzeciego udziałane nieważnemi będą.

Takowa uchwała ma się tylko ściągać do cywilnych processów; w innych zaś przypadkach, recentis facti i gwałtów, które ze swej natury pod cywilną sądowość podpadają, zaskarżenie do Sądu przeciw wzwyż wymienionym dozwolone być ma; zostawując jednakże wojskowe urządzenia w całej swej mocy.

Par. 2. Nie mają być kontynuowanemi, ani też mają być rozpoczynanemi, sprawy te, które wymagają dochodzenia zawikłanego in causa juris, a to przeciw komużkolwiek bądź bez żadnego wyłączenia. Będzie tylko wolno rozpoczynać i kontynuować sprawy tyczące się:

a) Pretensyi ostatecznie zadekretowanych.

b) Pretensyi wynikających z wexlu albo z dokumentu na dług ręcznie, bądź sądownie danego.

c) Pretensyi o alimenta bez różnicy ich źrzódła.

d) Pretensyi o wydanie albo kłócenie w posiadaniu rzeczy jakiejkolwiek bądź.

e) Pretensyi o wypędzenie z dzierżawy lub komornego, albo o bezprawne zatrzymywanie jakiejkolwiek possessyi na czas kontraktów zamierzony.

f) Pretensyi o pokrzywdzenie na honorze oraz inne gwałtowności.

g) Pretensyi o zaległe czynsze gruntowe, dzierżawy i komorne.

h) Pretensyi względem deservitne mercedis.

i) Pretensyi z rachunków kupieckich, lekarskich, rzemieślniczych i gospodarskich, jeżeli ich data nie przechodzi nad dzień 1 Grudnia r. p.

k) Przedmiotów Policyjnych.

l) W przypadkach zagrażających uronieniem majątku pupilarnego, albo tam, gdzie idzie o zapewnienie posiedzicielstwa fortuny spadkowej dla osieroconych dzieci, o otwarcie i exekucyę testamentu.

m) W przypadkach, gdzie własność Narodowa lub Skarbowe dochody wystawione są na uszczerbek.

n) Wreszcie tam, gdzie wierzyciel pewno zagrożonym jest ucieczką z kraju dłużnika swego lub utratą przedmiotu swej pretensyi.

Par. 3. W przypadkach, gdzie cały los sprawy jakowej bezsprzecznie zależy na świadku, który przez swą zgrzybiałość lub stan wojskowy bliżej jest na śmierć wystawionym, Sąd, przekonawszy się o takowem dla strony niebezpieczeństwie, mocen jest w obecności obu stron odebrać od świadka złożone pod przysięgą świadectwo, które dla potrzebnej pamięci zostawuje się w aktach sądowych.

Par. 4. Co się zaś tycze osób, przeciw którym wolno jest zanosić skargi, lub upominać się o exekucye w sprawach par. 1 i 2 niewyłączonych, stanowią się następujące prawidła względem Moratorium, o które im u Najwyższej Władzy dopraszać się wolno.

Par. 5. Wtenczas tylko może mieć miejsce Moratorium, gdy idzie o gotową wypłatę pieniężną, lecz nie wtedy, gdy idzie o popełnienie fa-

cti, albo o wydanie jakiej rzeczy, lub ustąpienie z zatrzymywanej bezprawnie possessyi.

Par. 6. Moratorium trwać będzie aż do upłynienia sześciu miesięcy, rachując od dnia, w którym z rozkazu Komisyi Rządzącej udzielonem zostanie.

Par. 7. Do Moratorium przypuszczony będzie ten, kto przez przechody, kwaterunki, konsystencye i rekwizycye wojsk, rozmnożone podatki i daniny, niemniej przez inne w czasie teraźniejszym wypadki i nakazy, tak dalece został zniszczonym, że ani sprzedażą produktów, ani zaciągiem pieniędzy od kogo innego ratować się nie może, a jednak dostateczny posiada majątek na zadosyćuczynienie wierzycielom swoim w czasie pokoju, i takowy stan majątku sądownie udowodnić jest w sposobności. Ten także mieć będzie prawo do zyskania moratorium, kto mając do czynienia z zyskującemi moratorium dłużnikami, jest w niemożności uiszczenia się swym wierzycielom. Kupiec zaś w szczególności, lub bankier, końcem zyskania moratorium, powinien dowieść, że prócz tych wszystkich strat dopiero wymienionych, przecięte jemu zostały komunikacye handlowe i zniknęły dlań źrzódła kredytu zagranicznego lub krajowego, w którychby mógł szukać dla siebie pomocy.

Par. 8. Każdy, ktoby końcem zyskania moratorii dopuścił się jakiego fałszu, podstępu lub oszukaństwa, w podawaniu przyczyn i dowodów, tudzież stanu majątku swego i długów; niemniej i ten, ktoby po uzyskaniu moratorii zaczął podstępnie swój majątek długami obciążać, albo jednych wierzycieli uspokajać ze szkodą drugich, utraca natychmiast pozyskane moratorium; a oprócz kar za podobne kroki prawem przepisanych staje się odpowiedzialnym za całą stratę, jaka wynikła dla wierzycielów jego z uzyskanej przewłoki.

Par. 9. Do dowodów dla potrzebnego według par. 7 i 8 usprawiedliwienia należą Działy, Kontrakty Kupne, Zastawne i Dzierżawne, taxy Sądowe, regestra gospodarskie, rachunki buchalteryjne, przysięgi stron, Świadkowie wiary godni, i inne w sądowych rozprawach przekonywujące dowody, jakiemi można zatwierdzić lub odeprzeć punkta w poprzednich dwóch paragrafach objęte.

Par. 10. Do samej Komisyi Rządzącej należy udzielanie dobrodziejstwa Moratorii. Końcem zaś przeświadczenia się z dowodów o majątkowym stanie osoby, żądającej takowego dobrodziejstwa, Dyrektor Sprawiedliwości wyznaczy osobne po Departamentach Deputacye, tym jedynie wyszukiwaniem zaprzątnione. Od tych więc Deputacyi opinie przesyłane będą do Dyrektora Sprawiedliwości, a ten dopiero przełoży Komisyi Rządzącej potrzebę udzielenia lub odmówienia Moratorium.

Par. 11. W każdym mieście Departamentowym będzie jedna takowa Deputacya do Interesów Moratoryjnych z siedmiu osob złożona, mianowanych od Dyrektora Sprawiedliwości.

Do niej należeć będzie przyjmowanie żądań o Moratorium, oraz obustronnych, niniejszem rozporządzeniem przepisanych dowodów, za takowem żądaniem, równie jako i przeciw niemu.

Ma ona służyć dla wszystkich właścicielów ziemiańskich tegoż De-

partamentu, a razem i dla wszystkich bez wyłączenia mieszkańców miast, jakichkolwiek bądź, mniejszych lub większych, Królewskich lub Szlacheckich, które się w tymże Departamencie znajdują.

Par. 12. Komplet do dawania opinij w takowych Deputacyach składać się ma najmniej z trzech osób: Prezydencya należy do tego, kto w rzędzie mianowanych jest wyżej umieszczonym. Deputacye te zasiadać mają codziennie, wyjąwszy dni świąteczne.

Rząd obmyśli dla Deputowanych nadgrodę, a to wedle przytomności każdego z członków na sesyach, którą protokół zaświadczać powinien.

Par. 13. Ktokolwiek żąda dobrodziejstwa Moratorii, winien się o to udać do właściwej Deputacyi i sam bądź osobiście, bądź przez Plenipotenta swego, do tej czynności specialiter postanowionego, podać na piśmie żądanie swoje, które głośno i publicznie przeczytane będzie na zaczęciu posiedzenia i do protokółu natychmiast wciągnione.

W tem podaniu mają być wyrażone powody, dla których podawca sądzi się być upoważnionym do zyskania Moratorium, a przytem wyszczególnić i przytoczonemi dowodami poprzeć należy cały stan jego majątkowy, tak co do funduszów jako i długów. Imię podawcy będzie zaraz wpisane na listę żądających moratorium, która na drzwiach wchodnich do miejsca posiedzeń zawsze znajdować się powinna przylepioną, aby tam służyła za obwieszczenie dla osób do tego wypadku interesowanych. Prócz tego obowiązana jest Deputacya uwiadomić natychmiast wierzycielów, przeciw którym żądane jest moratorium.

Par. 14. Skoro z samego podania stanu majątku, co do funduszów i długów Deputacya uzna, że podawca jest upoważnionym według prawa do zyskania moratorium, powinna wydać mu natychmiast urzędowe zaświadczenie, które zasłaniać go będzie od wszelkich dekretowanych exekucyi, o wypłaty pieniężne, a to aż do czasu ostatecznej decyzyi, względem tegoż żądanego moratorium. Póki zaś zaświadczenie takowe nie zostanie wydane, póty exekucya pod żadnym pozorem wstrzymaną być nie może.

Par. 15. Trzeciego dnia po podanem żądaniu o moratorium, Deputacya przystąpi do sądowego sprawdzania dowodów, przez podawcę przytoczonych, roztrząśnie papiery, księgi, rejestra, wywiedzie inkwizycye, odbierze przysięgi, i dopełni wszystko, co jest potrzebne dla udowodnienia przyczyn, na poparcie żądania moratorii bądź na odsunienie onego służyć mogących; wolno jest każdemu z wierzycielów żądającego moratorium podać do Deputacyi wyjaśnienie swych do niego pretensyi.

Par. 16. Skoro Deputacya uzna się być dostatecznie uwiadomioną o stanie majątkowym żądającego, przystąpi w komplecie przepisanym do utworzenia swej w tej mierze opinii, w której wszystkie dowody i dokumenta, stan tenże majątkowy, według objętych niniejszem rozporządzeniem przepisów, wyjaśniające, powinny być dokładnie wypisane. Takowa opinia odesłana będzie natychmiast do Dyrektora Sprawiedliwości, a Deputacya przyśpieszy wyszukiwania swoje tak, aby między datą oddanego do niej żądania, a przesłaniem jej opinii nie upłynęło więcej jak dni 24.

Par. 17. Dla uprzątnienia wszelkich wątpliwości, stanowi się, że

ten tylko majątek za dostateczny do zaspokojenia wierzycielów ma być uznanym, który tak z dóbr nieruchomych, kapitałów w kraju na pewnym majątku umieszczonych, jako i kosztownych ruchomości, sprzętów i towarów składając się, ryczałtem wzięty, czwartą częścią ilość długów przewyższa.

Par. 18. Przy takowym ocenianiu majątków i długów, roczne wieczyste opłaty po pięć od sta, roczne zaś ale tylko dożywotne wypłaty od summ za dożywotni procent umarzających się po zgonie wierzyciela najwyżej po dziesięć od sta na kapitał rachowane być mają.

Par. 19. Tak udzielone moratorium staje się dopraszającemu warownią przeciw wszystkim jego wierzycielom, jako też przeciw tym, którzyby później o exekucyę nań nalegać mogli, jeżeli już w podanym przezeń stanie długów wymienieni zostali.

Par. 20. Przeciwnie zaś, gdyby się znalazł wierzyciel, któryby nie był wzmiankowany w specyfikacyi majątku podawcy, a którego pretensyę on powinien był uznać, naówczas podawca staje się niegodnym dobrodziejstwa moratorii, traci one, i wierzyciele w specyfikacyi opuszczeni jako i wszyscy inni, którym on jest dłużny, mają prawo wymagać zapłaty i exekucyi.

Par. 21. Toż samo nastąpi, gdy po udzieleniu moratorii dłużnik wchodził w jakowe czynności do uronienia majątku i funduszów swoich na szkodę wierzycielów swoich dążące lub na ich podstęp nowe zaciągnął długi bez podania onych do Deputacyi. Rzecz zaś z siebie samej widoczna, że takowe później zaciągane długi bynajmniej ubliżać nie mogą prawom pierwszych wierzycielów, chociażby nawet z dokładniejszą formalnością zapisane były.

Par. 22. Po udzieleniu dobrodziejstwa moratorii przez Komisyę Rządzącą, Dyrektor Sprawiedliwości doniesie o tym właściwej Deputacyi, która bez zwłoki uwiadomić ma wszystkich wierzycielów, przeciw którym wydane jest moratorium.

Par. 23. Udzielone moratorium broni tylko od exekucyi dekretów w okoliczności wypłat pieniężnych, ale tamować nie może biegu Sądowej procedury w sprawach, które par. 2 są dozwolone w czasach teraźniejszych.

Par. 24. Gdy za przełożeniem strony przeciwnej Deputacya uzna za rzecz podobną do prawdy, że dłużnik ma fundusze w gotowiźnie i że ze złej woli tylko użyć nie chce takowych funduszów na zapłacenie tych długów, naówczas powinna przymusić dłużnika, aby wyjaśnił wszelkiemi dowodami, nawet i przysięgą, jak się rzecz ma, a w tym razie po obrachowaniu potrzeb tegoż dłużnika i domowej jego familii, tudzież dając wzgląd na potrzeby wierzyciela, udecyduje: czyli dłużnik ma zapłacić summę całą, albo w części.

Par. 25. W szczególności zaś względem alimentów i prowizyi od kapitałów dawać uwagę należy na następujące przepisy. W powszechności moratorium nie może być dozwolone przeciw wypłacie alimentów; ale gdyby się wydarzyło, że kto winien nietylko alimenta naturalia (to jest do pierwszych wyżywienia się potrzeb służące) ale i civilia (ku wygodzie

zbytkowej), a z wyszczególnienia jego majątku, lub przez wyjaśniającą fundusze jego w gotowiźnie przysięgę miało się okazać, iż płacąc alimenta civilia nie zostanie dopraszającemu się o moratorium tyle, aby siebie i swą domową wyżywił familię, naówczas Sąd może zmniejszyć alimenta wierzyciela przez cały przeciąg trwania dobrodziejstwa moratorii. Rzeczą zaś jest widoczną, iż tak odcięte alimenta po upłynionem moratorium wierzycielowi zapłacone być powinny. Co się tycze zaległości pensyi dożywotnich, również w tej mierze, jako i co do kapitałów, stanowią się zasady. Lecz co się tycze prowizyi bieżącej rocznej, albo i dożywotnej również bieżącej rocznej, według wyrażonych w dokumencie terminów, zawsze one za alimenta uważać należy, zmniejszeniu ani zawieszeniu nie podpadające.

Par. 26. Rzemieślnik z pracy rąk swoich żyjący, jeżeli podług powyższych rozrządzeń dowiedzie, że został zniszczony i nie jest w stanie wypłacania prowizyi całkowicie na jednym terminie swym wierzycielom, mieć będzie dozwolone sobie przez Deputacyę wypłacanie cząstkowe tychże prowizyi, a to w miarę swego dorobku z pracy rzemieślniczej.

Niniejszy Wyrok W. Dyrektor Sprawiedliwości do wiadomości publicznej zwykłym sposobem jak najrychlej poda. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 30 miesiąca Stycznia 1807 roku. (L. S.) podp. Gutakowski Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. General.

22.

30 Stycznia 1807. Ustanowienie tymczasowe Sędziów Pokoju. (Zbiór I pag. 8).

Komisya Rządząca. Stosownie do Zasad Ogólnego Urządzenia, za przełożeniem W. Dyrektora Sprawiedliwości, stanowiemy co następuje.

Ustanowienie tymczasowe Sędziów Pokoju.

Par. 1. W każdem miejscu, gdzie znajduje się ustanowiony Sąd Ziemiański, będzie także postanowiona Magistratura pojednawcza, złożona z trzech Sędziów Pokoju, a to dla jednania stron w sprawach, które pod władzę tegoż Sądu Ziemiańskiego podpadają, wyjąwszy atoli sprawy par. 9 z pod Magistratur pojednawczych wyjęte. Ciż Sędziowie Pokoju mieć będą rangę Członków Trybunału Ostatecznego.

Par. 2. W każdem mieście dla jednania w sprawach, pod Sądownictwo Magistratowe należących, ustanowionemi będą podobnież Sędziowie Pokoju miejscy, których liczba i rozkład osobnem rozporządzeniem oznaczone zostaną. Względem zaś Włościan, tudzież Synagóg y Kahałów, wyjdzie później oddzielna ordynacya do tego zamiaru.

Par. 3. Co do sposobu, w jakim osoby do tych Magistratur pojednawczych wybierane być mają, na to wyjdą późniejsze rozporządzenia. Teraz przez wzgląd na okoliczności rozmaicie obywatelów zatrudniające, ciż Sędziowie mianowanemi będą tymczasowo przez Najwyższą Władzę aż do dalszego rozporządzenia.

Par. 4. Trzej Sędziowie Pokoju obiorą sobie Pisarza przysięgłego do trzymania Protokułu czynności pojednawczych. Płaca jego roczna wynosić będzie 3.000 złt. pols. Każdy pisarz dobierze sobie jednego kancellistę z pensyą 1.200 złt. pols. na rok. Zrzódła funduszów na takowe wydatki wskaże osobno Władza Krajowa.

Par. 5. Magistratury Pojednawcze używać będą pieczęci z herbem Narodowym, tudzież z napisem oznaczającym Okręg Ziemiański, lub miasto, albo klassę mieszkańców, dla której jest ustanowiona.

Par. 6. Trzej Sędziowie Pokoju na pierwszem posiedzeniu swojem ułożą się między sobą względem kolei, podług której każdy z nich przez trzecią część roku przytomnym być powinien w miejscu swej Magistratury dla odbywania obowiązków; a podawszy ten układ do wiadomości obywatelów, troskliwie go dopełniać będą. W przypadku śmierci lub znacznej choroby odbywającego swą kolej Sędziego, przybędzie na zastąpienie jego ten, który po nim następną ma wyznaczoną kolej tak, aby jeden Sędzia Pokoju przytomnym był nieustannie w mieście, gdzie Magistratura pojednawcza zasiada.

Par. 7. Jeden z obrońców i doradców Sądowych lub urzędników Aktowych jakiegokolwiek bądź stopnia i nazwiska nie może być Sędzią Pokoju, ani Pisarzem tej Magistratury pojednawczej, dopóki zostaje w rzeczywistych usługach sądowniczych.

Par. 8. Magistratury pojednawcze nie powinny wdawać się, jak tylko do spraw, które strona obwiniająca do sądowego procesu podaje.

Par. 9. Wyjmują się z pod tych Magistratur pojednawczych sprawy następujące:

a) Kryminalne (w ścisłym znaczeniu tego wyrazu).
b) Sprawy przez Skarb publiczny wytoczone.
c) Sprawy obrażonych Magistratur i Władz Krajowych.
d) Sprawy pupilarnych majątków tyczące się.
e) Sprawy wexlowe prędkiej procedury wymagające.
f) Sprawy konkursowe.
g) Sprawy działowe o dobra ziemiańskie.
h) Sprawy sądzone już i wiszące in Appellatorio.
i) Sprawy graniczne, gdzie chodzi o rozgraniczenie całej ściany pomiędzy dobrami.
k) Sprawy, gdzie strona obwiniona składa się z indywiduów, które w dwóch lub więcej Departamentach są zasiedziałemi, a tem bardziej, gdzie przedmiot sporu rozrzuconym jest po różnych departamentach.

Par. 10. W namienionych sprawach f) g) h) i) k) par. 9-go zostawia się stronom wolna droga załatwienia sporów przez Sąd Kompromissarski, i obowiązkiem jest tychże wejść pierwej na piśmie między sobą w porozumienie względem srzodków pojednania, oraz wezwać obustronnych przyjaciół, aby dowieść mogły przed Sądem, że użyły kroków przyjacielskiego ułatwienia.

Par. 11. Oprócz spraw par. 9 wyłączonych, żadna inna jakiegokolwiek bądź rodzaju nie może być wprowadzoną do Sądu, póki nie przejdzie pierwej przez Magistraturę pojednawczą.

Par. 12. Jeżeli objekt sporu podpada pod okręg dwóch lub więcej Sądów Ziemiańskich, albo też, jeżeli strona obwiniona składa się z osób podpadających pod Jurysdykcyą dwóch lub więcej tychże Sądów, w takowym przypadku okoliczność pojednawcza podpada pod tę Magistraturę Pokoju, która zasiada w miejscu stołecznem Departamentu.

Par. 13. Każdy mieszkaniec jakiejkolwiek bądź płci, stanu i kondycyi, chcący mieć sądową rozprawę z przeciwnikiem swoim, powinien najprzód udać się do miejscowego Sędziego Pokoju, przed którego ta rzecz podług przepisów powyższych należy, i podać w krótkości do protokółu imię, nazwisko i mieszkanie przeciwnika, oraz przedmiot sądowego sporu.

Par. 14. Sędzia Pokoju, jeżeliby mniemał ze samego strony podania, że ona nie ma za sobą słuszności, powinien przełożyć podawcy wszystko to, co sądzi być potrzebnem do nakłonienia go, aby dalszego procesu zaprzestał. Te przełożenia swoje i odpowiedź strony, oraz skutek cały takowych usiłowań powinien dać zapisać do Protokółu.

Par. 15. Jeżeliby strona dalszego procesu żądała, albo rzecz sama nie mogła być ułatwioną jednostronnie, wtedy Sędzia Pokoju wyda swój zapozew do strony obwinionej, aby w dni czternaście (rachując od dnia urzędowej pozwu intymacyi) stawiła się do rozprawy pojednawczej.

Par. 16. Gdyby pomimo urzędowego, przyzwoitego i dokładnie udowodnionego zapozwu, nie stawił się zapozwany, wezwany do Sądu Pokoju od strony powodowej, a nie mógł usprawiedliwić się znaczną chorobą, lub inną jakową stanowiącą przeszkodą, ani przysłał kogo umocowanego na swoje miejsce; tedy powód mocen jest iść z świadectwem, iż był w Sądzie Pokoju, i uwiadomieniem od tegoż o niestawieniu się strony, a po skończonej w zwyczajnych Sądach sprawie, chociażby pozwany, a opornie od pojednania uchylający się, wygrał one zupełnie, winien będzie zapłacić wszystkie koszta procesu całego stronie przeciwnej, i oprócz tego drugą summę tym kosztom wyrównywającą, która na fundusz kassy Magistratur pojednawczych obróconą zostanie. Imię zaś jego, jako opornego, w aktach sądowych zanotowanem zostanie. Sędzia zaś Pokoju skargę strony, podpisem swoim zakontrolowaną wraz z zaświadczeniem o uporze przeciwnika oddaje do rąk jej.

Par. 17. Na terminie, z zapozwu przypadającym, Sędzia pokoju wysłucha sporów jednej i drugiej strony, dowody ich przeczyta, a rzecz całą roztrząsnąwszy dojrzale, użyje wszelkich rozradzania srzodków i powodów, aby stawających przeciwników do ugody nakłonił. Cały ciąg takowej pojednawczej rozprawy i obustronnych przyczyn wpisywanym być powinien do protokółu w skróconej osnowie.

Par. 18. Jeżeliby przedmiot procesu był bardzo ważnym, albo też znacznie zawiłym i niepodobnym do dogodnego ułatwienia na jednym terminie; tedy Sędzia pokoju może jeden jeszcze ostateczny w dni czternaście oznaczyć termin dla ponowienia usiłowań swoich i jaśniejszego przeświadczenia stron na ich własne dobro.

Par. 19. Skoro strony dobrowolnie (przy dwóch jeszcze poważanych i obustronnie przybranych świadkach) ugodę przyjmą, a spisaną i roz-

ważnie przeczytaną podpiszą, tedy Sędzia pokoju swoim one zatwierdzić powinien wyrokiem, który wtedy mieć będzie moc ostatecznego i niewzruszonego aktu. Takowy akt przechodzi pod rękojmią władzy krajowej, która dopomagać będzie i siłą swoją towarzyszyć zupełnemu jego wykonaniu.

Par. 20. Jeżeli po wyczerpaniu wszystkich srzodków dobrowolnego pojednania jedna lub obydwie strony koniecznie iść chcą do sądowego procesu, na tedy Sędzia pokoju sprawę całą wraz z zapieczętowanym protokółem pojednawczych usiłowań do Ziemiańskiego Sądu przez ręce strony powodowej odeśle.

Par. 21. Wszystkie czynności i pisma w Magistraturze pojednawczej odbywane będą bezpłatnie. Jeden tylko akt ostateczny, bądź kończący sprawę, bądź odsyłający, zapłaconym będzie przez obydwie strony, podług osobno przepisanej taxy kancellaryjnej.

Par. 22. Każda z Magistratur pojednawczych powinna co trzy miesiące dawać krótki raport do Dyrekcyi Sprawiedliwości o skutku swoich usiłowań, a delegowani od tejże Dyrekcyi czynić będą coroczne objażdżki, dla rewidowania aktów Magistratur pojednawczych. Przy pomienionej Dyrekcyi będzie osobny Wydział, trudniący się wydoskonaleniem Instytucyi Sędziów Pokoju.

Par. 23. Co pół roku podawana będzie do gazet liczba procesów drogą ugodną w każdym powiecie ukończonych.

Par. 24. Kto mimo przełożeń Sędziego Pokoju upornie stanie przy chęci dalszego processowania się, a później przegra sprawę we wszystkich Instancyach zgodnemi ich dekretami, ten oprócz zwyczajnego obowiązku wrócenia kosztów całego processu stronie wygrywającej, drugą jeszcze summę tymże kosztom wyrównywającą na fundusz kassy Magistratur pojednawczych zapłaci, a imię jego wpisanem zostanie w akta Magistratur pojednawczych Departamentu, w którym jest osiadły.

Par. 25. Sędzia pokoju, który w ciągu urzędowania swego najwięcej spraw środkami ugodnemi zakończy, odbierze od Władzy Krajowej przysłany sobie medal z wieńcem Obywatelskim i napisem do rzeczy stosownym. Nadgroda takowa przez wszystkie publiczne papiery ogłoszona, poda imię jego do konsyderacyi powszechnej między obywatelami, dla których niejako ojcem stał się dobroczynnym. Niniejszy wyrok W. Dyrektor Sprawiedliwości do wiadomości publicznej zwykłym sposobem jak najrychlej poda. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 30-go m-ca Stycznia 1807 roku. (L. S.) podp. Gutakowski Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Generalny.

23.

31 Stycznia 1807. Uchwała płacy dla Departametu Wojennego. (Zbiór I pag. 255).

Komisya Rządząca. Rozwijając przełożenie W. Xięcia Józefa Poniatowskiego Dyrektora Wojennego, względem stanu i płacy jego Departamentu, stanowiemy następujący etat, z oznaczeniem opłaty.

Stan i płaca Departamentu Wojennego.

1-mo Dyrektor Wojny	złt. 27.000	27.000

Sztab Generalny Dyrektora Wojny.

1-o Szef Sztabu Generalnego Generał Brygady	złt. 18.000	39.470
2-o Dwóch Adjutantów w randze Szefów Szwadronu à fl. 6.840 .	» 13.680	
3-o Dwóch Adjutantów w randze kapitanów à fl. 3.895	» 7.790	

Departament Wojenny Kancellaryi składać się ma z Sekretaryatu Wojennego i dwóch Wydziałów.

Sekretaryat Generalny.

1-o Szef Sekretaryatu i Rządca całej Kancelaryi wojskowej	8.000	23.000
Sekretarz Zastępca	4.000	
Archiwista	3.000	
Czterech Podsekretarzów à fl. 2.000 .	8.000	

Pierwszy Wydział
czyli Dywizya.

1. Szef	6.000	20.500
Sekretarz Zastępca	4.000	
Kontroler	3.000	
Trzech Podsekretarzów à fl. 1.500 .	4.500	
Jeden Kwatermistrz czyli Płatnik . .	3.000	

Drugi Wydział
czyli Dywizya.

1. Szef	złt. 6.000	20.500
Sekretarz Zastępca	» 4.000	
Kontroler i Archiwista	» 3.000	
Trzech Podsekretarzów à fl. 1.500 .	» 4.500	
Jeden Audytor	» 3.000	
Na wydatki Kancelaryi salvo calculo .		30.000
		160.470

Uchwalamy oraz, iż Dyrektor Wojny, póki będzie Generałem Dywizyi, obydwie pensye odbierać może. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 31 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

24.

31 Stycznia 1807. Uchwała względem towarów zagranicznych i cła od nich. (Zbiór I pag. 182).

Komisya Rządząca. Na podany projekt od W. Dyrektora Skarbowego względem importacyi towarów zagranicznych i cła od nich brać się mającego stanowiemy:

1-o Wszelkich towarów angielskich importacya jest zakazana.

2-o Względem towarów innych cudzoziemskich zachowana będzie w zupełności taryffa ostatniego Rządu, którą do komór wszelkich nowo ustanowić się mających pogranicznych rozciągamy.

3-o Co się tycze towarów francuskich, te wszystkie, których nawet dawniej importacya zakazana była, wprowadzone być mogą, i wszystkie ogólnie tylko jeden od sta procentu przy wnijściu do kraju zapłacą.

Niniejsza uchwała ma być przez W. Dyrektora Skarbowego najprędzej do skutku przyprowadzona. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 31 Stycznia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Potocki Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. G.

25.

2 Lutego 1807. Zalecenie w okoliczności dekretu Cesarskiego pod dniem 29 Stycznia wyszłego.

Komisya Rządząca. Przesyłamy W. Dyrektorowi Skarbowemu w kopii dekret N. Cesarza i Króla dnia 29 Stycznia wyszły, a na dniu dzisiejszym przez Intendenta Generalnego Daru nam komunikowany. Dekret ten ma być publiczności ogłoszony, a do Izb Administracyjnych Departamentowych niezwłocznie przez sztafety stosowne mają być wysłane rozkazy. Względem zaś odebrania summ i ustanowienia agentów w miejscach oznaczonych, poda nam W. Dyrektor Skarbowy stosowny projekt jak może najprędzej. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 2 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

26.

2 Lutego 1807. Zalecenie zniesienia się z Dyrektorem Skarbu dla odebrania pieniędzy przez N. Cesarza Francuzów pożyczonych. (Zbiór I pag. 257).

Komisya Rządząca. Przesyłamy W. Xięciu Dyrektorowi Wojennemu w kopii dekret N. Cesarza i Króla dnia 29 Stycznia wydany, a dnia dzisiejszego przez Generalnego Intendenta Daru nam komunikowany. W. Xiążę Dyrektor Wojny zniesie się z W. Dyrektorem Skarbowym względem porządnego odebrania pieniędzy i nam to doniesie. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 2 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

27.

2 Lutego 1807. Wezwanie Pana Nofoka względem pożyczki 3.000 czerw. złt. (Zbiór I pag. 184).

M-r Nofock est chargé de la part du Gouvernement de trouver pour son compte une somme de trois mille ducats, qui sera remboursée sans faute dans le courant de Mars 1807 sur des arrangements surs que le Gouvernement prendra avec lui. Le Gouvernement connaissant le zèle et les moyens de la veuve Berneaux, des frères Chaudoirs, des Messieurs Frünckel, Küssel, Joseph Köhler, François Köhler, les lui indique comme des personnes, qui ont la confiance du Gouvernement, et qui concourreront certainement avec lui à rendre ce service à la chose publique. Donné à Varsovie à la séance de 2 fevrier 1807. (Signé) Stanislas Małachowski President, Jean Łuszczewski Secretaire Gen.

28.

3 Lutego 1807. Uniwersał względem Instytucyi Sędziów Pokoju. (Zbiór I pag. 25).

Komisya Rządząca. Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, czyniemy wiadomo.

Podajemy Wam Obywatele użyteczną dla dobra Waszego, a podchlebniejszą jeszcze dla serca Instytucyę Sędziów Pokoju.

Prawo nakazuje Wam w zwyczajnych urzędnikach sądowych dzielną waszych własności rękojmię, skuteczną obronę przeciw napaści i światłą pomoc przeciw chytrym podstępnej chęci zamiarom. Ale Instytucya Magistratury pojednawczej dąży ku wytępieniu złego w pierwotnem jego zrzódle, ona w sercu samych przeciwników wskazuje skuteczne sprężyny dla ustalenia między niemi pokoju i przyjaźni.

Łagodny i uprzejmy charakter Polaków wzywa takowej Instytucyi. Były niegdyś czasy szczęśliwe, gdzie pieniacze, prawnictwo i jego narzędzia wzniecały powszechne obrzydzenie w obywatelach, gdzie szczupła Xięga Praw Kazimierza Wielkiego, albo krótki Statut Litewski wystarczały aż nadto prawniczej potrzebie walecznych Naddziadów. Zwyczaj uśmierzania processów przez Polubowne Sądy był zawsze w szacunku pomiędzy Rodakami, a do dziś dnia nawet dokładany pospolicie w kontraktach warunek zdawania się na przyjacielski rozejm wraca niejednej familii błogą spokojność, a zatem i szczęście. Skutkiem okropnych dla Ojczyzny wypadków rozmnożone pod naszemi oczyma układy nowych processów, mianowicie zaś napływ cudzoziemców, co w tem źrzódle śledzić musieli sposobu ubogacających nabytków, stały się u nas przyczyną, że zaledwie w niektórych umysłach nie zaczęła budzić się chęć szukania dorobku na drodze prawniczych nagabań.

Takowy zaród utłumionym być powinien na zawsze w Narodzie, który odradza się do swobodnego bytu cnoty i chwały. Stojem w obliczu Najpotężniejszego Zbawcy, który nas przywraca do nowego życia. Stojemy w obliczu wspaniałego najwaleczniejszego ludu. I któregoż Polaka serce w obecności takowych świadków nie uczuje się powołanym do

wyższego nadal przeznaczenia, do godności na cnotliwem postępowaniu opartej.

Jedyny sposób okazania prawdziwej wdzięczności Oswobodzicielowi naszemu jest zapewne ten, odrodzić się w całem znaczeniu wielkiego tego wyrazu, ustalić na podstawie cnoty spokojność i szczęście w domowych ustroniach, by z tem większą dzielnością w zgodzie serc pojednoczonych, rzucić się zewnątrz na pole sławy, które nam pod swoim przewodnictwem otwiera władzczy Geniusz czasu.

Do tego zmierza Instytucya Magistratur Pokoju. Względem jej skutków polegamy z zaufaniem na rozsądku; polegamy najpewniej na prawym charakterze Polaków. Wezwani do uczestnictwa owoców prawodawczej Mądrości Wielkiego Napoleona, pokażą bez wątpienia Rodacy nasi, że są godnemi tej świetnej doli.

Wskazujemy Wam tutaj wydatną drogę zasługi, Szanowni Sędziowie Pokoju. Więcej daleko, niż na pozór zdaje się, możecie wy urzędodowaniem waszym przyczyniać się do powodzeń i sławy walczących Braci. Prawo zapewnia wam znakomitszy stopień między urzędującemi; ale od Was samych zależy, by Wam serca obywateli naczelne wszędzie przeznaczyły miejsce.

Niniejszy Uniwersał przez W. Dyrektora Sprawiedliwości do wiadomości publicznej zwykłym sposobem będzie podany. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 3 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

29.

3 Lutego 1807. Upoważnienie Magistratu Warszawskiego do zaciągnienia 150.000 złt. na opatrzenie i ubranie 900 rekrutów. (Zbiór I pag. 107).

Komisya Rządząca. Widząc niedostateczność srzodków dotąd użytych przez Magistrat miasta Warszawy, końcem wynalezienia dostarczającego funduszu w tak krótkim czasu przeciągu na opatrzenie i ubranie nieodbicie potrzebne 900 rekrutów miejskich, przybywa mu w pomoc, i jak najuroczyściej upoważnia Magistrat miasta Warszawy do zaciągnienia na ten przedmiot 150.000 złt., wyraźnie sto pięćdziesiąt tysięcy złt. polskich, u zasobniejszych obywateli, z zapewnieniem im szóstego procentu, zwrotu kapitału w połowie w pół roku, a reszty najdalej w przeciągu roku i oparciem bezpieczeństwa tej pożyczki na wszystkich funduszach stałych i niestałych, toż intratach publicznych miasta Warszawy. Pragnie Rząd tym otwartym i na dobrej wierze wspartym postępowaniem powrócić ufność w sercach obywatelskich, którą zrazić mogły dawniejsze dyspozycye Izby Wojennej i Magistratu, zaiste gorliwe i pełne zapału, ale przez ścieśnienie zaufania publicznego skutku wziąść nie mogące. Mogą być obywatele pewni, iż nietylko Rząd odsuwa i cofa podobne srzodki, lecz że ich nigdy nie użyje, mając dosyć sposobów w swoich funduszach do zaradzenia potrzebom publicznym. Zasobny obywatel, oprócz bezpieczeństwa zwrotu swej summy, którą na potrzeby kraju

udzieli, może być wdzięczności publicznej pewnym, że w gwałtownej potrzebie swojej Ojczyzny przybył jej na ratunek, ofiarowaniem swego zasobu pieniężnego, którego mu zwrot słowo Rządu i hipoteka funduszów publicznych miasta zapewnia. Dan w Warszawie dnia 3 Lutego 1807. (L. S.) podp. Gutakowski Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. General.

30.

3 Lutego 1807. Zalecenie oddania z Kassy Miasta Warszawy 8.000 talarów złożonych na umundurowanie Rekruta z dyspozycyi Dyr. Wewn. (Zbiór I pag. 307).

Komisya Rządząca. Uwiadomiona, iż się w kassie Miasta Warszawy znajduje około ośmiu tysięcy talarów złożonych przez obywateli na umundurowanie swego rekruta, zaleca W. Dyrektorowi Policyi aby, powziąwszy informacyę o tym od W. Dyrektora Wewnętrznego przez drogę przyzwoitą pieniądze te nieodwłocznie do dyspozycyi W. Dyrektora Wewnętrznego oddał. O czem jutro W. Dyrektor zda raport Komisyi, jako wspomnione zalecenie do ścisłej exekucyi przywiedzione zostało. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 3 Lutego 1807. (L. S.) podp. Gutakowski Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. General.

31.

4 Lutego 1807. Zalecenie Dyrektorom podania Kandydatów do Izb. (Zbiór I pag. 26).

Komisya Rządząca. Zalecamy WW. Dyrektorom Sprawiedliwości, Wewnętrznemu, Skarbu, Wojennemu i Policyi, ażeby na dzień ósmy bieżącego miesiąca, stosownie do par. 19 Rozdziału 2 Zasad ustanowionych przez Komisyę Rządzącą, podali po kilku kandydatów do Izby Administracyjnej Warszawskiej. Co zaś do innych Departamentów, termin normalny na podobne podanie na dzień ostatni bieżącego miesiąca naznaczamy. Niniejsze zalecenie do Dyrektora Sprawiedliwości w tym samym sposobie, co i do powyżej wymienionych Dyrektorów, względnie Jego Wydziału rozciąga się. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 4 Lutego 1807. (L. S.) Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

32.

4 Lutego 1807. Uchwała Regulaminu Wojskowego. (Zbiór I pag. 258).

Komisya Rządząca. Zważywszy uczynione sobie przez Dyrektora Departamentu Wojny względem regulaminu wojskowego przełożenie, stanowi, że służba obozowa i garnizonowa, skład, musztra, szyk, porządek, niemniej obowiązki każdemu respective stopniowi wojskowemu własne, raporta, nacyonały, kontrole, gospodarstwo, wszelkie rachunki i znaki szarż oficerskich, mają wedle ustaw przepisów i zwyczajów wojska Francuskiego być w wojsku Polskiem ustanowione i zachowane. Co się tycze karności wojskowej, karę samego aresztu uznając u nas za niedostate-

czną, a kara rozstrzelania, nie mając pośredniczej, alboby często być musiała rozwalnianą, coby rygor praw osłabiało, alboby wiele ludzkość na niej cierpiała; przeto Komisya Rządząca stanowi, że karność wojskowa przestrzegana być ma tymczasowie w całem wojsku Polskiem podług regulaminu artykułów, szczególniej podług procederu prawnego wojskowego dawniej przez Komisyę Wojskową obojga narodów zaprowadzonego, w tym wszystkiem co się nie przeciwi powyższemu postanowieniu. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 4 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

33.

5 Lutego 1807. Zalecenie względem organizacyi Izb Administracyjnych. (Zbiór I pag. 111).

Komisya Rządząca. Zalecamy W. Dyrektorowi Wewnętrznemu rozesłać rozkazy do wszystkich Izb Administracyjnych, ażeby najdalej we dwóch tygodniach wszystkie z osobna uformowały dla siebie projekt Organizacyi stosownie do Zasad Ogólnych dnia 26 Stycznia przez Komisyą Rządzącą uchwalonych. Ten projekt organizacyi, ma obejmować urządzenie wszelkich innych części administracyi w przeszłym Rządzie pod tytułem Dyrekcyi znanych: jako to ceł, soli i akcyzy, oraz loteryi i innych z wyrażeniem liczby osób nieodbicie do tego użyć się mających, które to projekta niezwłocznie na ręce W. Dyrektora Wewnętrznego mają być przysłane. Na przypadek, gdyby organizacya, która podług nadesłanych projektów ma się ułożyć, nie mogła być ukończoną przed 1-m Marca, W. Dyrektor Wewnętrzny ma wezwać wszelkich urzędników i oficyalistów kameralnych, aby jeszcze i po pierwszym Marca przy czynnościach i aktach swoich do niezwłocznej decyzyi Komisyi Rządzącej pozostali. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 5 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

34.

6 Lutego 1807. Uchwała nadzwyczajnego podatku na potrzeby lazaretowe i inne. (Zbiór I pag. 189).

Komisya Rządząca. Na przełożenie WW. Dyrektorów Interesów Wewnętrznych i Skarbu, iż na założenie i uporządkowanie lazaretów dla armii, oraz inne potrzeby, wypada nadzwyczajny nałożyć podatek, stanowiemy:

1-o Wszystkie miasta większe i mniejsze w Departamentach: Warszawskim, Poznańskim, Kaliskim, Bydgowskim, Płockim sytuowane, zapłacą od summy szacunkowej domów przez taxę do kassy ogniowej ustanowionej, od talara po pół grosza Polskiego, wyjąwszy domy Narodowe, szpitale i klasztory z kwesty żyjące.

2-o W tym Departamencie, gdzie Kassa Ogniowa nie jest jeszcze zaprowadzona, wszystkie miasta zapłacą od każdego komina po zp. dwa.

3-o Od dymów dworskich wiejskich jedna półroczna rata podym-

nego w takiej ilości, jak za dawnego Pruskiego rządu była opłacana, ma być zapłaconą.

4-o Czynszownicy grunta własne posiadający, okupnicy, gospodarze posiadający huby czyli włóki, ci którzy mają po włóce Chełmińskiej po złt. pols. dwa od komina, ci zaś, którzy mają po włóce Magdeburskiej, przez połowę; ci nakoniec, co jeszcze mniej mają, w proporcyi mniejszej zapłacą.

Młynarze dadzą z każdego komina po złt. pols. dwa, owczarze zaś, którzy mają swoje własne owce, również po złt. pols. dwa zapłacą.

5-o Wsie wszystkie tak dziedziczne, jako i Skarbowe, zapłacą od sumy całorocznej podymnego z domów gospodarzy onych, od każdego talara po groszy polskich piętnaście. Od kominów komorniczych i innych gruntu nie posiadających, grosz dobry jeden. Dziedzice lub dzierżawcy są w odpowiedzi za wypłatę od włościan pod warunkiem zwrotu zastąpionego podatku.

6-o Dzierżawcy Dóbr Narodowych od sumy rocznej za dzierżawę opłacanej zapłacą od każdego talara po srebrnym groszu jednym.

7-o Possessorowie Dóbr Narodowych darowanych zapłacą od kanonu rocznego po cztery od sta.

8-o Lokatorowie w mieście Warszawie zapłacą w takowej proporcyi od najmu swoich mieszkań. Kto płaci rocznie najmu aż do zp. 180, nie zapłaci żadnego podatku. Kto płaci od złt. 180 do złt. pols. 600 rocznie, zapłaci od każdego talara grosz miedziany Polski. Kto płaci od 600 do złt. 1200 zapłaci po dwa grosze. Kto płaci od 1.200 do 1.800 daje trzy grosze, a od 1.800 złt. jakiżkolwiek wyższy najem, po cztery grosze.

9-o Żydzi, opłacający rekrutowe i pogłówne, zapłacą trzecią część całorocznej summy z tych obydwóch podatków składającej się.

Podatek ten na ten jeden raz wybierany tylko będzie. Sposób repartycyi jego Dyrerektor Skarbu przepisze i termin do poboru jak najkrótszy wyznaczy.

Działo się w Warszawie na sesyi dnia 6 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

35.

6 Lutego 1807. Uchwała uwalniająca miasto Warszawę od składania dochodów swoich do Izby Administracyjnej Departamentu Warszawskiego. (Zbiór I pag. 307).

Komisya Rządząca. Stanowiemy, iż od dnia 6 teraźniejszego miesiąca Lutego dochody miejskie miasta Warszawy nie będą składane do kassy Izby Administracyjnej Departamentu Warszawskiego, ale w kassie Miasta Warszawy pozostawać mają i użyte być na zwykłe miasta tegoż wydatki pod dozorem Izby Administracyjnej w Wydziale Policyi. Co się zaś tycze wpłynionych dotąd dochodów Miasta Warszawy do kassy Izby Administracyjnej, ma być niezwłocznie obrachunek zrobiony dla bonifikacyi wydatków, jakie Izba Administracyjna za miasto zastąpiła. Reszta zaś, jeśli

jaka na rzecz kassy Miejskiej pozostaje, do tejże zwrócona być ma. Niniejsza uchwała przez W. Dyrektora Policyi do skutku ma być przyprowadzona. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 6 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

36.

7 Lutego 1807. Dymisya W. Małachowskiego Dyrektora Skarbu z obraniem na jego miejsce Tadeusza Mostowskiego, którego niebytność tymczasową zastąpić ma W. Dyrektor Wewnętrzny. (Zbiór I pag. 191).

Komisya Rządząca. Na potwierdzoną na dniu 5 Lutego ustnie prośbę W. Jana Małachowskiego Dyrektora Skarbowego o uwolnienie Go od urzędu odpowiadając, smutną koniecznością zniewoleni przychylić się musiemy do Jego żądania. Koimy przecie żal postradania tak znakomitego urzędnika tą nadzieją, iż W. Jan Małachowski przy tak koniecznej w różnych innych częściach Administracyi potrzebie, nie zechce się zupełnie usunąć od usługi publicznej. Oznajmujemy Mu przytem, iż wyznaczyliśmy do odebrania od niego rachunków JW. Gutakowskiego Członka Komisyi, przydawszy Mu w pomoc ur. Ignacego Sobolewskiego Konsyliarza Sekretaryatu. Donosiemy mu także, iż na Jego miejsce obraliśmy W. Tadeusza Mostowskiego, a nim ten przyjedzie, za Zastępcę Dyrektora Skarbu wyznaczyliśmy W. Brezę Dyrektora Wewnętrznego. Temu więc zdać ma W. Małachowski czynności swoje. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 7 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

37.

9 Lutego 1807. Pozwolenie odmiany w płacy Departamentu Wojennego z zachowaniem uchwalonej ogólnej summy. (Zbiór I pag. 259).

Komisya Rządząca. Przychylając się do żądania W. Xięcia Dyrektora Wojennego na dniu dzisiejszym nam przełożonego, pozwalamy temuż W. Xięciu Dyrektorowi umiarkować płacę Officyerów i Officyalistów w etacie Departamentu Wojennego umieszczonych tak, jak będzie mu dogodniej. z warunkiem, aby summa ogólna wyrokiem Komisyi ustanowiona, była zachowana i etat ten odmieniony do Komisyi był przysłany. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 9 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

38.

9 Lutego 1807. Uchwała względem miejsc i płacy w Dyrekcyi Sprawiedliwości. (Zbiór I p. 27).

Skład Dyrekcyi Sprawiedliwości i stan jej wydatków:

1. Dyrektor Sprawiedliwości	fl.	27.000
6 Referendarzy (assessorów) à fl. 8.000 . .	»	48.000

7	Sekretarzów à fl. 4.850	fl.	33.950
1	Regent Kancellaryi v. Archiwista	»	5.000
1	Kancelista	»	2.000
2	d-to à fl. 1.900	»	3.800
7	d-to à fl. 1.800	»	12.600
1	Kassyer	»	4.800
1	Kontroler	»	4.800
1	Woźny	»	650
2	Posługaczów à fl. 600	»	1.200
	Expens Kancellaryi	»	18.000
	Summa ogólna		161.800

(L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

39.

12 Lutego 1807. Organizacya Dyrekcyi Sprawiedliwości. (Zbiór I pag. 28).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Sprawiedliwości stanowiemy co następuje.

Skład Dyrekcyi Sprawiedliwości i stan jej wydatków.

Biorąc na uwagę, że W. Dyrektor Sprawiedliwości, mając sobie z Wyroku naszego powierzony naczelny kierunek Administracyi Sprawiedliwości w całym kraju, ma tem samem prawo i obowiązek:

1. Utrzymywać ciągły i baczny dozór, aby bieg Sprawiedliwości ani doznawał szkodliwej dla stron przerwy, lub opóźnienia, ani podlegał bezprawnym zboczeniom.

2. Podawać pod decyzyę Komisyi Rządzącej projekta do Ustaw pilniejszej potrzeby, do przepisów postępowania Sądowego i do objaśnienia w natrafionych przez Magistratury sądowe wątpliwościach.

3. Przysposabiać materyały do udoskonalenia Xięgi Ustaw Cywilnych i Kryminalnych i porządku processowego.

4. Dobierać i Komisyi Rządzącej podawać Kandydatów do Sądowych Aktowych i Obrończych urządzeń, a zatem roztrząsać pierwej ich zdolność i stopień oświecenia do takowych urzędowań potrzebny.

5. Rozciągać w szczególności opiekuńczy dozór nad interesami sierocemi, kryminalnemi i religijnej tolerancyi.

6. Czuwać nad całością przychodów sądowych i aktowych, które przeznaczonemi są na fundusz pensyi dla urzędników Sprawiedliwości i na nadgrody za znamienitsze ich zasługi,

sądziemy potrzebą otoczyć W. Dyrektora Sprawiedliwości składem spółpracowników wystarczających wzmiankowanym dopiero zamiarom i attrybucyom. Z tej przyczyny składowi pomienionemu następującą nadajemy postać i obowiązki.

Par. 1. Dyrekcya Sprawiedliwości pod bokiem W. Dyrektora składać się na teraz będzie z sześciu Assessorów, wybranych i mianowanych przez samego W. Dyrektora.

Par. 2. Każdy z sześciu Assessorów trudnić się powinien tem wszystkiem, co z oddanego lub oddanych jemu departamentów przychodzi do Dyrekcyi pod objaśnienie od niej zasięgane, lub pod urzędowny jej dozór, uważać pilnie, czyli tam bieg Sprawiedliwości nie doznaje jakowej przerwy, opóźnienia lub bezprawnych zboczeń. Obowiązanym jest, prócz tego, baczyć szczególniej na okoliczności tyczące się interesów sierocych, kryminalnych, religijnej tolerancyi i hipotek, w tymże lub tych Departamentach. O wszystkiem referuje całej Dyrekcyi, łącząc zaraz i projekt zaradzenia.

Par. 3. Każdy z Assessorów do składu Dyrekcyi wchodzących, bez żadnego wyłączenia, powinien oprócz swych obowiązkowych zatrudnień przedsięwziąść i wykonać wszelką pracę zaleconą sobie od W. Dyrektora Sprawiedliwości, bądź w dawaniu opinii na okoliczności podane do roztrząśnienia lub wyjaśnienia, bądź w ułożeniu jakowego projektu do Ustawy lub processowego porządku, bądź w examinowaniu zdolności kandydatów do urzędowania, bądź w podejmowaniu objażdżek dla rewizyi Magistratur Sądowych lub Urzędów Aktowych, bądź wreszcie w jakimkolwiek innym zamiarze stosownym do attrybucyi W-u Dyrektorowi służących.

Par. 4. Wszyscy Assessorowie powinni codzień, gdy W. Dyrektor uzna potrzebę, mieć spólne posiedzenia od godziny 9 rannej aż do pierwszej po południu, a to dla czytania i roztrząsania wygotowanych referatów i projektów, oraz dla naradzania się o przedmiotach pod attrybucye Dyrekcyi podpadających. W. Dyrektor prezyduje na tych posiedzeniach, albo w niebytności jego pierwszy Assessor wyraźnie do takowego zastępowania mianowany, i zdaje potem sprawę z czynności tego posiedzenia samemu W. Dyrektorowi, do którego wyłącznie należy decyzya stanowcza w przedmiotach Jego kierunkowi oddanych. Protokół deliberacyi i zdań każdego członka utrzymuje jeden z Assessorów. W przypadkach nagłej decyzyi wymagających, W. Dyrektor zwołuje Assessorów na nadzwyczajne posiedzenie.

Par. 5. Gdyby W. Dyrektor sądził rzeczą potrzebną oddalić którego z Assessorów od Dyrekcyi, tedy zwołuje wszystkich na nadzwyczajne posiedzenie pod swoją Prezydencyą. Tam przekłada powody do oddalenia, wskazuje, na czem są oparte, a skład cały większością czterech kresek sekretnych przeciw dwóm stanowi o oddaleniu lub utrzymaniu assessora, który, jako osobiście do takowego wypadku interessowany, znajdować się wtedy nie może na posiedzeniu.

Par. 6. Stopień każdego z Assessorów Dyrekcyi równy jest stopniowi Członka Trybunału Ostatecznego. Wysłany na rewizye Magistratur Sądowych lub Urzędów Aktowych, reprezentuje tam samego W. Dyrektora Sprawiedliwości. Pensya jego roczna wynosi ośm tysięcy złt. pols. Za urzędowe objażdżki mieć będzie (oprócz pocztowych wydatków) wynadgrodzone sobie dniowe po złt. pols. dwanaście.

Par. 7. W przypadku choroby lub też urzędowej podróży którego z Assessorów, W. Dyrektor Sprawiedliwości oddaje przedmiot wydzielonej dla niego pracy innemu mniej zatrudnionemu.

Par. 8. Jeden z Assesorów baczyć ma na interesa i ilość dochо-

dów, oraz funduszów Sądowych, a co dwie Niedziele przynajmniej jedno posiedzenie całej Dyrekcyi poświęconem być ma dla roztrząsania materyi do tego przedmiotu stosownych.

Par. 9. Dyrekcya cała wystrzegać się ma, aby w projektach, referatach, opiniach i deliberacyach swoich, nie przywłaszczała sobie bynajmniej prerogatyw Sądowniczych.

Par. 10. Podług oddzielnej Tabelli do Etatu cywilnego należącej będzie ustanowionych przy Dyrekcyi, a przez samego W. Dyrektora wybranych i nominowanych siedmiu Sekretarzy i dziewięciu Applikantów. Obowiązkiem ich będzie odbywać zalecone sobie prace, a W. Dyrektor w miarę uznanej potrzeby dodaje ich do pomocy Assessorom.

Par. 11. Dyrekcya Sprawiedliwości będzie miała jednego Regenta Aktowego, który z przydanym sobie Kancellistą mieć powinien pieczę nad jej Kancellaryą i Archiwum. Wszystkie podania przysyłane do Dyrekcyi, wszystkie rezolucye, odpowiedzi, opinie, referaty i projekta, przez jej deliberacyę przechodzące, wraz z aktami do nich służącemi należeć będą do składu Archiwów. Przydany Kancellista podlegać ma rozrządzeniom Regenta i wykonywać polecone sobie od niego prace. Pensye ich wskazuje osobna tabella.

Par. 12. Do przedmiotu interesów kassowych ustanowiony będzie jeden kaucyonowany Kassyer i jeden Kontroler generalny z pensyą roczną po 4.800 złt. pols. Ostrzega się jednak Organizacya, a nawet i pomnożenie tej generalnej Intendentury Kassowej, skoro przyszły układ Sądowej i Aktowej taxy, oraz całej Administracyi przychodów i wydatków do szafunku Sprawiedliwości należących wskaże potrzebę jakowej odmiany.

Par. 13. Na wydatki kancellaryjne i druki wyznacza się co rok ogólna summa 18.000 złt. pols. salvo calculo.

Par. 14. Wreszcie do posługi urzędowej przy Dyrekcyi ustanawia się jeden woźny i dwóch posługaczów. Działo się na sesyi w Warszawie dnia 12 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

40.

12 Lutego 1807. Zasady do Organizacyi Dyrekcyi Wewnętrznej. (Zbiór I p. 115).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Wewnętrznego, stanowiemy co następuje:

Art. 1-szy. Zasady do Organizacyi Dyrekcyi Wewnętrznej.

Do urzędu Dyrektora Wewnętrznego należy:

Par. 1. Opatrzenie w żywność i furaże wojsk Francuskiego i Narodowego.

Par. 2. Dozór nad potrzebami wewnętrznemi kraju, aby niedostatek wyżywienia się i zasiewu, tudzież upadek inwentarza nie zniszczył rolnictwa i nie umniejszył ludności krajowej.

Par. 3. Opieka i dozór nad dobrami wszelkiemi Narodowemi, tudzież lasami do nich należącemi, aby nierządna w nich administracya, lub źle wyciągnięta intrata na szkodę publicznego Skarbu nie wypadła.

Par. 4. Utrzymywanie dawnych i wprowadzanie nowych fabryk i rękodzieł do kraju; tudzież pomoc i opieka dana wszelkiemu rodzajowi handlu i przemysłu.

Par. 5. Urządzenia do powiększenia ludności krajowej ściągające się.

Par. 6. Dozór nad dyspartycyą i równym wybieraniem rekrutów, w czym Dyrektor Wewnętrzny z Dyrektorem Wojennym znosić się powinien.

Par. 7. Czyszczenie rzek spławnych i podawanie projektów do ułatwienia handlu wodą.

Par. 8. Staranność około dróg publicznych, grobel, przewozów i mostów po kraju dla ułatwienia komunikacyi wewnętrznej.

Par. 9. Urządzenia co do instrukcyi publicznej, do czego i Kolegia Medyków należą i sztuka babienia.

Par. 10. Zatrudnienie się i objęcie interesów Duchowieństwa.

Par. 11. Strzeżenie powszechnej tolerancyi względem wszelkiego rodzaju wyznań.

Par. 12. Przepisanie powinności officyalistów i roty przysięgi.

Art. 2-gi. Skład osób Dyrekcyi Wewnętrznej.

Par. 13. Dyrekcya Wewnętrzna, mająca na czele Dyrektora, składa się z Wydziałów trzech, jako to:

1-szy Wydział żywności i potrzeb krajowych, handlu, rękodzieł, fabryk etc. Do tego Wydziału należy Kontrol generalny żywności i innych szczegółów.

2-gi Wydział Dóbr Narodowych, lasów, wód, dróg, mostów etc.

3-ci Wydział Edukacyi i Duchowieństwa.

Par. 14. Sekretarz Generalny będzie do korespondencyi z Magistraturami Departamentowemi; będzie miał pod sobą dwóch Sekretarzy Expedytorów i dwóch Kancellistów.

Par. 15. Każdy z tych wydziałów będzie miał jednego Intendenta i dwóch Kancellistów.

Par. 16. Oprócz tych będzie jeden Budowniczy generalny i jeden Geometra generalny.

Par. 17. W każdej Izbie Administracyi Departamentowej Wydział, z trzech osób złożony, związek mieć powinien z Dyrekcyą Wewnętrzną, a każda Izba Wykonawcza Powiatowa będzie w stosunkach do Dyrekcyi przez Izby Departamentowe.

Art. 3-ci. Płaca Osób Dyrekcyę Wewnętrzną składających.

Par. 18. Dyrektor brać będzie rocznej pensyi złt. p. 27.000

Officyaliści:

Sekretarz generalny	złt. p.	8.000
2 Sekretarzy expedytorów po 5.000 .	»	10.000
2 Kancelistów po 3.000	»	6.000

	Intendent pierwszego Wydziału . .	złt. p.	8.000
2	Kancellistów po 3.000	»	6.000
	Intendent drugiego Wydziału . . .	»	8.000
2	Kancellistów po 3.000	»	6.000
	Intendent trzeciego Wydziału . . .	»	8.000
2	Kancellistów po trzy tysiące . . .	»	6.000
	Budowniczy generalny	»	6.000
	Geometra generalny	»	6.000
3	Posługaczów po 900	»	2.700
	Na wydatki Kancelaryi salvo calculo	»	18.000
		Summa złt. p.	125.700

Stosownie do tych zasad i składu Dyrekcyi, ułoży W. Dyrektor organizacyę wewnętrzną i do potwierdzenia Komisyi Rządzącej poda. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 12 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Potocki Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. G.

41.

12 Lutego 1807. Zasady do Organizacyi Dyrekcyi Skarbu. (Zbiór I p. 194).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Zastępcy Dyrektora Skarbowego stanowiemy co następuje:

Art. 1. Zasady do Organizacyi Dyrekcyi Skarbowej.

Do Dyrekcyi Skarbu należy:

Par. 1. Odbierać wszelkie dochody krajowe publiczne stałe i niestałe.

Par. 2. Do stałych należą: podatki 24 grosza, podymne, pogłówne, Żydowskie, intrata z dóbr narodowych, oraz wszystkie pod nazwiskiem stałych mogące być przez Rząd ustanowione.

Par. 3. Do niestałych należą: cła, akcyzy, podatek konsumpcyjny, dochód z stępla, loteryi, soli, poczty i inne opłaty za rządów Pruskich wybierane i przez krajowy Rząd mogące być ustanowionemi.

Par. 4. Ustanowić Kassy Departamentowe i Kassę Główną Warszawską.

Par. 5. Podawać projekta Komisyi Rządzącej względem powiększenia dochodów publicznych.

Par. 6. Układać Tabellę wszelkich wydatków z przełożeniem, jeżeli jakie może być umiarkowanie w expensach.

Par. 7. Ustanowienie Komór po kraju, stosownie do jego granic rozległości, ścian i wygody handlujących.

Par. 8. Ułożenie do approbacyi Komisyi wszelkich taryff celnych, stosownie do względów politycznych przez Rząd przedsięwziętych i do ekonomiki krajowej.

Par. 9. Otworzenie w czasie przez Rząd oznaczyć się mającym mennicy, i podanie projektu względem stopy bicia monety, równie jak i pokazanie materyałów do uskutecznienia tego dzieła.

Par. 10. Ułożenie listy Officyalistów Skarbowych, naznaczenie im pensyi i zmniejszenie liczby niepotrzebnych z podaniem do approbacyi Komisyi Rządzącej.

Par. 11. Przepisanie obowiązków każdemu officyaliście Skarbowemu, roty przysięgi, jako też odebranie od nich kaucyi stosownej do ich funkcyi.

Art. 2. Skład Osób Dyrekcyi Skarbowej.

Par. 12. Dyrekcya Skarbowa, mając na czele Dyrektora, składa się z Wydziałów czterech, jako to:

1-o Wydział Dochodów stałych;
2-o Wydział Dochodów niestałych;
3-o Wydział Kassowy;
4-o Wydział Kontroli generalnej.

Par. 13. Każdy z tych wydziałów będzie miał Szeffa, Sekretarza i Kancelistę.

Par. 14. Sekretarz Generalny będzie do korespondencyi z Magistraturami Departamentowemi.

Par. 15. Archiwista porządek papierów wszelkich utrzymywać będzie.

Par. 16. W każdej Izbie Administracyi Departamentowej, wydział z trzech osób złożony związek mieć powinien z Dyrekcyą Skarbową, a każda Izba Wykonawcza Powiatowa będzie w stosunkach do Dyrekcyi przez Izby Departamentowe.

Art. 3. Płaca osób Dyrekcyę Skarbową składających.

Par. 17. Dyrektor brać będzie rocznej pensyi	zł. p.	27.000
Sekretarz Generalny	»	8.000
Szef Wydziału 1-go	»	8.000
Sekretarz Wydziału 1-go	»	6.000
Szef Wydziału 2-go	»	8.000
Sekretarz Wydziału 2-go	»	6.000
Kassyer Generalny	»	8.000
Sekretarz Generalny	»	6.000
Kontroler Generalny	»	8.000
Sekretarz Generalny	»	6.000
Archiwista	»	6.000
Kancellarzystów 5 po 3.000 . . .	»	15.000
Posługaczów 3 po 900	»	2.700
Expens Kancellaryi salvo calculo rocznie	»	18.000
Summa	zł. p.	132.700

Stosownie do tych zasad i składu Dyrekcyi, ułoży W. Dyrektor Organizacyę wewnętrzną i do potwierdzenia Komisyi Rządzącej poda. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 12 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Potocki Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

42.

12 Lutego 1807. Zasady do organizacyi Dyrekcyi Policyi. (Zbiór I p. 310)

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Policyi stanowiemy co następuje.

Art. 1. Zasady do Organizacyi Dyrekcyi Policyi.

Do urzędu Dyrektora Policyi należy:

Par. 1. Czuwanie na bunty, rozruchy, przestępstwa rozmaite, na gry hazardowne i zachowanie obyczajów.

Par. 2. Baczność na przechodniów, przychodniów, ludzi luźnych, a zatym urządzenie porządku w dawaniu paszportów.

Par. 3. Obmyślenie szrodków zapobiegania pożarom, rzek wylewom, w miastach chorobom zaraźliwym, porządki ogniowe.

Par. 4. Urządzenie i dozór szpitalów i tychże fundusze.

Par. 5. Cenzura gazet i pism wszelkich peryodycznych.

Par. 6. Utrzymanie sprawiedliwej wagi i miary.

Par. 7. Utrzymywanie w dobrym stanie bruków, mostów, grobli po miastach.

Par. 8. Zapobieżenie spustoszeniu domów prywatnych, i staranie o zabudowanie placów pustych.

Par. 9. Wiadomość o cenie zbóż, bydła, i podług nich detaxacya chleba, mięsa i piwa.

Par. 10. Teatra i wszelkie domy do publicznych zabaw, tudzież domy zajezdne, traktyernie, szynkownie.

Par. 11. Wewnętrzne urządzenie więzień miejskich.

Par. 12. Fundusze miast i ich awulsa.

Par. 13. Kassa ogniowa.

Par. 14. Sądownictwo w przedmiotach policyjnych w pierwszej instancyi.

Par. 15. Władza zatrzymania in recenti crimine lub osoby osiadłości i poręki nie mające z postępowania podejrzane.

Par. 16. Władza nominowania wszystkich policyjnych oficyalistów z przepisaniem dla nich powinności i roty przysięgi.

Art. 2. Skład osób Dyrekcyi Policyi i ich płaca.

Dyrektor brać będzie rocznie pensyi	złt.	27.000
Officyaliści:		
Sekretarz Generalny	złt.	8.000
Archiwista	»	6.000
Kontroler	»	6.000
3 Sekretarzy Expedycyjnych à fl. 5.000 . . .	»	15.000
Intendent Generalny	»	6.000
Intendent Szpitalny	»	5.000
Tłomacz	»	2.500
Regestrator	»	2.500

9 Kancelistów à fl. 2.000	złt.	18.000
2 Posługaczów à fl. 900	»	1.800
Expens extraordynaryjna salvo calculo	»	18.000
Na expensa sekretne salvo calculo	»	20.000
In summa	złt.	135.800

Stosownie do tych zasad i składu Dyrekcyi ułoży W. Dyrektor organizacyę Policyi i do potwierdzenia Komisyi Rządzącej poda. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 12 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Potocki Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

43.

12 Lutego 1807. Ustawa względem pospolitego ruszenia. (Zbiór I p. 261).

Komisya Rządząca. Na przedstawienie W. Xięcia Dyrektora Wojny, iż wątpliwości wynikające z niektórych wyrazów Uniwersału W. Radzimińskiego Wojewody Gnieźnieńskiego, względem pospolitego ruszenia potrzebują objaśnienia, nim przepisy onego do skutku zupełnego przywiedzione będą, za zdaniem Dyrektora Spraw Wewnętrznych stanowiemy:

1-o Danie zastępcy z szeregowym rozumie się tylko od właściciela. Właściciel posiadający dobra dziedziczne w kilku departamentach z włości przez siebie dzierżonych stosownie do ustawy Rządowej dnia 2 Lutego a. c. datowanej, do każdego Departamentu, gdzie jest possessyonatem, po jednym zastępcy z szeregowym dać ma. To się rozciąga, gdyby nawet podobne włoście w dzierżawnej lub zastawnej były possessyi, wtedy dzierżawca lub zastawnik obowiązkowi temu na rachunek dziedzica jurisdatora zadosyć uczynić powinien. Dzierżawcy lub Zastawnicy kilku włościów do jednego osiadłego dziedzica należących w jednym departamencie, podobnież powinności tej, zniósłszy się z sobą, dopełnią, pod exekucyą na wszystkie włoście, gdyby jej w terminie naznaczonym uchybiły. Danie zaś rekruta i konnego z dymów porównywa ciężar publiczny między majętnym i uboższym.

2-o Dziedzic właściciel, syn lub brat jego idący do wojska uwalnia dom od zastępcy i w tym razie szeregowy tylko, wedle pierwszego paragrafu dany być powinien, lecz to się tylko ściąga do jednego departamentu. Gdyby bowiem dziedzic w kilku departamentach swe włości mający, albo sam wszedł w wojskową służbę, albo li też syna lub brata do niej oddał, wtedy z jednego departamentu tylko gdzie jest zamieszkały wolny od zastępcy, w innych zaś do każdego departamentu zastępcę z szeregowym dać jest obowiązany, a to wedle obmowy tejże ustawy Rządowej.

3-o Przez osiadłego rozumie się tylko dziedzic właściciel ziemski.

4-o Wezwany do usługi publicznej od władzy Rządowej obywatel osiadły, niechajby do jakiegokolwiekbądź urzędu, winien dostawić za siebie zastępcę z szeregowym, jeżeli w jednym departamencie ma dobra; jeżeli zaś w kilku je posiada, wtedy do każdego departamentu gdzie jest possessyonatem, winien dostawić po jednym zastępcy z szeregowym.

5-o Mniej majętna szlachta, cząstki w jednej wsi posiadająca, z całej wsi jednego zastępcę z szeregowym dać powinna.

6-o Danie zastępcy i szeregowych nie zwalnia bynajmniej właściciela wsi od dostawienia koni z dymów.

7-o Termin dopełnienia obowiązków pospolitego ruszenia ostatecznie do 1-go Marca zostaje przedłużony.

8-o Urządzenie to służy na przyszłość tylko, a to, co dotąd zaszło, stać ma nieporuszonym, i dani dotąd zastępcy z szeregowymi przy swych korpusach pod władzą wojskową zostać powinni, dla niezmniejszenia i niedezorganizowania exystującej siły zbrojnej.

Niniejsza ustawa do exekucyi i publikacyi W. Xięciu Dyrektorowi Wojny zostanie oddana. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 12 Lutego 1807. (L. S.) podp. Gutakowski Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

44.

12 Lutego 1807. Zalecenie względem kursu dawnych monet Polskich. (Zbiór I p. 197).

Komisya Rządząca. Zważając, że lepsze były Polskie srebrne pieniądze od Pruskich; wiedząc, że jeszcze takowe pieniądze u obywateli znajdują się; chcąc przez ich zwrócenie pomnożyć massę cyrkulujących kapitałów i ożywić umarłe, zaleca Zastępcy Dyrektora Skarbu, ażeby ogłosił, iż wszystkie złote, srebrne i miedziane Polskie pieniądze mają znowu kurs dawny, i według takowego kursu i zwyczaju w kassach publicznych przyjmowane być powinny; co ma być drukiem przez W. Dyrektora Skarbowego do wiadomości powszechnej podane. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 12 Lutego 1807. (L. S.) Gutakowski Prezydujący-Jan Łuszczewski Sekr. General.

45.

13 Lutego 1807. Uchwała miejsc i płacy Sekretaryatu i Kancellaryi Komisyi Rządzącej.

Komisya Rządząca. Stanowiemy, co następuje:

Stan i płaca Sekretaryatu i Kancellaryi Komisyi Rządzącej.

Sekretarz Generalny	20.000	61.447
Dwóch Konsyliarzy Sekretaryatu		
Sekretarz Adjunkt do języka Francuskiego	8.000	
Sekretarz Expedycyjny	8.000	
Sekretarz Archiwista	6.000	
Czterech Kancellistów	12.000	
Dwóch posługaczów	1.440	
Na expens kancellaryi salvo calculo . . .	6.000	

Stan i płaca osób do asystencyi i posługi Komisyi Rządzącej.

Na dwóch officyerów ordynansów w randze Poruczników	6.000	15.854
Na dwóch Municypalnych à fl. 200 miesięcznie	4.800	
Na dwóch odźwiernych à fl. 75 miesięcznie	1.800	
Na liberyę dla tychże	3.254	
Summa ogólna		77.294

Działo się w Warszawie na sesyi dnia 13 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

46.

16 Lutego 1807. Uchwała urządzenia Straży honorowej przy Komisyi. (Zbiór I pag. 264).

Komisya Rządząca. Roztrząsnąwszy podane od W. Xięcia Dyrektora Wojny przełożenie, mieć chcemy, ażeby z kolei, zaczynając od Legii pierwszej a następnie drugiej i trzeciej, kompania jedna przez sześć miesięcy przy boku Naszym straż odbywała. Osoby kompanię tę składające, dopóki Magazyny Krajowe ustanowione nie zostaną, Kapitan złt. trzy, inni oficerowie po złt. dwa, a unterofficyerowie, dobosze i żołnierze po groszy piętnaście na dzień culagu odbierać będą. Wypłatę tego do gaży dodatku W. Xięciu Dyrektorowi Wojennemu polecamy, chcąc mieć, ażeby co pół roku podług obrachunku przez W. Xięcia Dyrektora Wojennego podać się mającego summa przez niego oznaczona z Skarbu publicznego do kassy wojskowej wpływała, końcem uskutecznienia pomienionej wypłaty. Rozkwaterowanie tej kompanii staraniu W. Xięcia Dyrektora Wojennego oddajemy. Oprócz tej kompanii do straży Naszej przeznaczonej, mieć chcemy dwóch Officyerów Ordynansów, w randze Poruczników w mundurze Kawaleryi Narodowej, których nominacyę sobie zachowujemy, a którym pensyi rocznej po złt. pols. trzy tysiące wyznaczyliśmy. Uskutecznienie niniejszego naszego wyroku, W. Xięciu Dyrektorowi Wojny i W. Zastępcy Dyrektora Skarbu polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 16 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

47.

16 Lutego 1807. Uchwała podwyższenia płacy Generałowi Zaiączkowi. (Zbiór I p. 263).

Komisya Rządząca Na przełożenie W. Xięcia Dyrektora Wojennego, iż ur. Zaiączek Generał Legią drugą komenderujący, dopóki w służbie Francuskiej zostawał, miał gaży 15.000, na wydatki nadzwyczajne 12 000, a w czasie wojny dodatku 3.750 franków, co wszystko redukowane na monetę krajową wynosiło złt. pols. 49.865, a podług Polskiego etatu ma tylko gaży rocznej 27.000 złt. pols.; chcąc nadgrodzić temuż

u. Zaiączkowi Generałowi takową stratę, uchwalamy, ażeby przez czas ciągnącej się wojny na expensa extraordynaryjne miał sobie dodanych 16.783 zł. pols., a oprócz tego zwykły w wojsku Francuskiem culag zł. pols. 6.082, zgoła, aby wszystkie te kwoty wynosiły ogółem zł. pols. 49.865. Uskutecznienie niniejszej naszej uchwały W. Xięciu Dyrektorowi. Wojny i W. Zastępcy Dyrektora Skarbowego polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 16 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

48.

16 Lutego 1807. Organizacya wewnętrzna Komisyi Rządzącej i jej kancelaryi. (Zbior I, in fine).

Komisya Rządząca.

Zważając, iż porządek we wszelkich działaniach nieodbicie jest potrzebny, a chcąc stosownie do ogłoszonych już Zasad Ogólnych, pewne wewnętrznych Komisyi czynności przepisać prawidła, stanowiemy, co następuje.

Postępowanie Komisyi.

Prawa i powinności Jej Członków.

Par. 1. Żadna decyzya, chociażby w przepisanym komplecie, nastąpić nie może przed godziną na zaczęcie sesyi wyznaczoną.

Par. 2. Sesye ordynaryjne nie prędzej zaczynać się mają jak o godzinie dziesiątej rannej; na extraordynaryjne zaś sesye godzina przez Prezydującego ma być wyznaczona.

Par. 3. Prezes na żądanie każdego z Członków winien jest zwołać sesyę extraordynaryjną.

Par. 4. Sesya zaczyna się od przeczytania Dziennika, poczem Prezydujący poda materye do roztrząśnienia i decydowania, potym każdy z Członków ma wolność proponowania, co znajdzie potrzebnym, a następnie Dyrektorowie przyjmowani będą do podania swych przełożeń.

Par. 5. Każdy z Członków Komisyi ma prawo żądać głosu od Prezydującego do podania swej opinii.

Par. 6. Każde od kogokolwiekbądź uczynione wniesienie powinno iść na deliberacyę, gdy który z Członków Komisyi żądać jej będzie. Ta deliberacya trwać ma przynajmniej godzin dwadzieścia cztery; a gdy po deliberacyi nie nastąpi jednomyślność, wtenczas każdy będzie miał prawo raz tylko się przymówić, poczem Prezydujący materyę ad turnum poda.

Par. 7. Wotowanie zaczynać się ma od ostatniego ex ordine.

Par. 8. Turnus zaczęty trwać ma bez przerwania.

Par. 9. Zadecydowaną materyę wielością głosów Prezydujący podpisze, a gdyby tego uczynić nie chciał, wtenczas akt decyzyi każdy Członek za siebie podpisze, i tych podpisów większość nadaje aktowi ważność wyroku Komisyi, którą pierwszy z podpisujących za Prezesa podpisem swym stwierdzi.

Par. 10. Po głośnych kreskach sekretne nikomu odmówione być nie mogą.

Par. 11. Materye, w których decyzya kreskami sekretnemi ma się koniecznie odbywać, są następujące:

a) Wybieranie osób na Prezesów, Biskupów, Kanoników, Proboszczów i inne urzędy Duchowne.

b) Gratyfikacye lub inne extraordynaryjne z Skarbu Publicznego wydatki.

c) Oddalenie z miejsca urzędników.

Par. 12. Każdy z Członków Komisyi ma prawo podać po jednym kandydacie na miejsca wyborowi jej podległe. Tych kandydatów listę spisze Sekretarz i osobną każdemu z Członków Komisyi poda, aby na niej Kommissarz każdy podkreślił trzy osoby. Z tych podkreślonych, ci trzej, którzy będą mieli najwięcej kresek, będą za kandydatów ogłoszeni. W przypadku, gdyby wszyscy jednego tylko kandydata podali, wtedy Prezydujący dwóch jeszcze kandydatów mianuje, a dopiero z tych trzech następuje wybór.

Par. 13. W wotowaniu sekretnem aby zupełną wiarę ustanowić, postawiony będzie w sali stół wysokiemi obsłoniony firankami, zasłaniającemi wzrost naturalny człowieka, te będą odsuwać się dla wejścia. Na stole postawi się naczynie z podwójnym otworem, mające napis z jednej strony affirmative, z drugiej negative: tam gałki puszczać się będą. Te otwory mają mieć taką przestronność, aby tylko gałkę, nie zaś rękę objąć mogły. Naczynie to mieć będzie przykrycie na zawiasach zamykające się, od którego klucz leżeć ma na stole Komisyi aż do końca wotowania, i nie wprzód z niego wzięty być może, aż Prezydujący w towarzystwie jednego z Kommissarzów i w przytomności innych Członków, przewróci z góry na dół toż otwarte naczynie, dla pokazania że jest próżne; dopiero postawi się na stole, a Prezydujący lakiem je opieczętowawszy, osłoni firanki: Kommissarz asystujący Prezydentowi podobnież pieczęć swą przyłoży. Poczem Sekretarz Komisyi rozdawać będzie gałki z kości słoniowej tym wszystkim Kommissarzom, którzy na sesyi są przytomni. A tak każdy z porządku miejsca swego, zaczynając od ostatniego in ordine, przystąpi do stołu i podniósłszy rękę wskaże zgromadzonym Członkom, że tylko jedną gałkę trzyma, i włoży ją w jeden ze dwóch otworów affirmative lub negative, tym zaś sposobem ani sam drugich, jak wotują, widzieć, ani od nich widzianym być nie może.

Co się tycze wyboru na urzędy, taki będzie sposób sekretnego wotowania. Sekretarz Komisyi rozda wszystkim zasiadającym Członkom kartki jedną ręką pisane z imionami i przezwiskami kandydatów trzech, o których się wyżej mówiło. Każdy z Członków Komisyi włoży w naczynie przygotowane kartkę z imieniem i przezwiskiem tego kandydata, któremu sprzyja, a drugie natychmiast spali; na ten koniec przysposobione będzie niedaleko sali Komisyi miednica i świeca zapalona.

Po skończonem wotowaniu sekretnem Prezydujący w towarzystwie jednego z Członków, oderwawszy każdy swą pieczęć, otworzą naczynie,

gałki lub bilety z dwoma członkami obliczą, a przystąpiwszy do obrachowania onychże, uznają dokładność w obrachowaniu wotów.

Nakoniec Prezydujący przeczyta głośno imiona kandydatów z liczbą kresek każdemu służących i ogłosi większość, którą Sekretarz natychmiast w Dzienniku zapisze. Ilekroć wydarzy się równość zdań w sekretnych wotach, rozwiązanie jej do Prezydującego należeć będzie.

Par. 14. Komisya żadnej gratyfikacyi dla osób Komisyę składających naznaczać nie będzie.

Par. 15. Członek Komisyi Rządzącej w sprawach cywilnych odpowiadać powinien w Sądzie przyzwoitym.

Par. 16. Komisya nie może sobie przywłaszczać władzy sądowniczej.

O Prezesie.

Par. 17. Prezes zagaja sesyę o godzinie naznaczonej i zamyka ją z woli Komisyi.

Par. 18. Prezes materye do roztrząsania podaje, wota zbiera, decyzyę Komisyi ogłasza i zapisać ją w Dzienniku Sekretarzowi zaleca.

Par. 19. Gdyby Prezes nie miał woli podpisać decyzyi Komisyi większością zdań Jemu przeciwnych ustanowionej, nie może bronić, aby podług par. 9 pierwszy z rzędu inaczej wotujących tęż decyzyę podpisał, ogłosił i do zapisania w Dziennik Sekretarzowi polecił.

Par. 20. Odbiera od Sekretarza Prezydujący każdą expedycyę do Komisyi Rządzącej przychodzącą. Jeżeli jest od Directorium lub od Dyrektora, niezwłocznie ją Komisyi przedstawia i do roztrząśnienia podaje. Jeżeli od jakiej innej władzy, lub od osoby partykularnej przychodzi przełożenie, zapisuje na nim Dyrekcyę, do której okoliczność w piśmie wyrażona należy, z zaleceniem referatu przez tęż Dyrekcyę uczynić się mającego. Gdyby zaś okoliczność w doszłej do Komisyi expedycyi sekretu wymagała, to Prezydujący Komisyi oznajmiwszy, do Archiwum sekretnego złożyć każe.

Par. 21. Prezes odpisuje na listy do osób zagranicznych do Komisyi zaadresowane stosownie do woli Komisyi.

Par. 22. W nieprzytomności Prezesa pierwszy z rzędu przytomnych miejsce jego zasiada, powinności dopełnia i praw używa.

Stosunki Dyrektorów z Komisyą Rządzącą.

Par. 23. Komisya Rządząca znosi się we wszelkich sprawach z Dyrektorami, odpowiedzialności ich tyczącemi się, i od nich opinie na piśmie do potwierdzenia odbiera.

Par. 24. W materyi jednego Wydziału tyczącej się na referat jednego Dyrektora stanowi. W materyach zaś kilka Wydziałów obejmujących, kilku Dyrektorów, a w potrzebie i całego Dyrektoryum rady i opinii na piśmie podać się mającej zasięga

Par. 25. Przy każdym referacie Dyrektora powinien być przyłączony gotowy projekt do potwierdzenia lub odrzucenia Komisyi podany.

Par. 26. Roztrząsanie projektu podanego w przytomności Dyrektora lub Dyrektorów nastąpić powinno.

Par. 27. Poprawy niewielkie zaraz przy roztrząsaniu mogą być czynione. Gdyby zaś znaczne poprawy lub zupełna odmiana żądana była od Komisyi, wtedy Dyrektor bierze znowu projekt ad referendum i stosownie do myśli i woli Komisyi tenże układa.

Par. 28. Wszelka publikacya wyroków i uchwał Komisyi przez Dyrektorów respective ich wydziałów czyniona być ma.

Par. 29. Gdyby się zdarzyło, iż Dyrektor miałby nakazaną sobie publikacyę wyroku lub uchwały przeciwnych jego opinii, wtedy nakazanej publikacyi bynajmniej nie wstrzymując, wolno mu jest powody zdania swego do akt Komisyi Rządzącej złożyć.

Sekretaryat.

Par. 30. Do wszelkich czynności Izby asystować ma przytomny im Sekretarz Generalny, który do nich głos swój informative przyłączy.

Par. 31. Sekretarz Generalny ma przydanych sobie dwóch Konsyliarzy, którzy mu w pracach mają być pomocą, a przysięgę wykonawszy, przytomnemi są na sesyi.

Par. 32. Zastępcą Sekretarza będzie z rzędu jeden z przydanych Konsyliarzy.

Par. 33. Przychodzące do Komisyi przełożenia i expedycye oddawane być powinny prosto do rąk Sekretarza Generalnego, który je niezwłocznie Prezydującemu odda, a po przeczytaniu in pleno w Komisyi prezentacyę na nich zapisze.

Par. 34. Sekretarz i Konsyliarze, gdyby Komisya Rządząca powody do tego znalazła, oddaleniu z miejsca podlegają.

Par. 35. Sekretarz i Konsyliarze każdy z osobna są w odpowiedzialności za wszystkie czynności swoje.

Par. 36. Zastępca Sekretarza w prawa i obowiązki jego wchodzi.

Kancellarya.

Par. 37. W Kancellaryi Sekretaryatu ma być Sekretarz Adjunkt do języka Francuskiego, Sekretarz expedycyjny, Sekretarz Archiwista i czterech kancellistów.

Par. 38 Tych wszystkich proponować będzie Sekretarz do potwierdzenia Komisyi.

Par. 39. Osoby kancelaryę składające mają wykonać przysięgę:

»Ja N. przysięgam wierność i posłuszeństwo Komisyi Rządzącej, pilne dopełnienie zleceń przez Sekretarza Generalnego mnie danych, nadto przyrzekam, iż powierzonych mi papierów nikomu nie wydam i sekretu wiernie dochowam«.

Par. 40. Sekretarz Expedycyjny będzie utrzymywać porządek w kancelaryi, a wraz z Sekretarzem Adjunktem do języka Francuskiego rozdawać ma roboty kancellistom i pilnować, aby te roboty dokładnie były wykonane.

Par. 41. Odchodzące od Komisyi Rządzącej expedycye ma podług adresów odsyłać, i rewersa zaświadczające ich oddanie do akt składać, utrzymując regestr ich podług dat odejścia.

Par. 42. Sekretarz Archiwista akta jemu oddane ma konserwować najporządniej, a wszelkie wyroki i uchwały Komisyi w stosowne protokóły, podpisem Sekretarza Generalnego co miesiąc zaświadczone, wciągać powinien.

Par. 43. Dla częstej potrzeby komunikacyi z WW. Dyrektorami, Prezesami Izb lub z osobami zagranicznemi, będzie dwóch officyerów ordynansów z rangą porucznikowską i dwóch konnych z Municypalności. Ci mają się zawsze znajdować w czasie sesyi w Izbie Konferencyonalnej, gotowi do dopełnienia zleceń sobie danych. Do niższych usług będzie dwóch odźwiernych i dwóch posługaczów.

Niniejsza uchwała ma być wszystkim WW. Dyrektorom komunikowana. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 16 Lutego 1807. (L. S.) podpisano Stanisław Małachowski Prezes.

49.

18 Lutego 1807. Ustawa względem podatków. Zbiór I p. 200).

Komisya Rządząca. W pierwszych chwilach wskrzeszenia Narodu wzmocnionego utworzeniem Rządu, radzibyśmy działanie Nasze rozpocząć jedynie od przyłożenia się do ogólnej kraju i jego obywatelów ulgi. Ale nie możemy powątpiewać ani o patryotyzmie, ani o świetle narodu: pierwszy wszelkie dla dobra publicznego ofiary przyjemnemi uczyni, drugie nagłą i konieczną potrzebę ich okaże.

Lubo stosownie do dekretu N. Cesarza, dnia 13 Grudnia roku zeszłego datowanego, kontrybucya w produktach $^4/_5$ części podatków gruntowych objęła, przecież nie można jej uważać, jak tylko za liwrunek do magazynów na żywność tego wojska, którego waleczności winni jesteśmy Ojczyzny naszej powstanie. I gdy teraz wspaniała dobroć Wielkiego Napoleona dozwoliła nam własnym orężem dobijać się o kraj wydarty, gdy nam powróciła Rząd i krajowe Administracye, idzie zatym przez się, że funduszu na utrzymanie jednego, na opłacenie drugich, nie gdzie indziej Rządowi szukać należy, jak w samym że kraju u samegoż narodu.

Z tych powodów na przełożenie W. Dyrektora Zastępcy Skar. postanawiamy:

1-o Że rata Styczniowa podatku ofiara, to jest 24-go grosza z dóbr ziemiańskich w departamentach Poznańskim, Kaliskim, Warszawskim i Płockim, ma być zapłacona, potrącając z niej tę część, którą anticipando Izby Administracyjne czyli Komisye Powiatowe w swoich respective Departamentach i Powiatach, ulegając nagłości potrzeby, złożyć obywatelom nakazały, i z tak wypłaconej okazane kwity w tejże racie półrocznej potrącone być mają.

2-o Rata podymnego, w Marcu przypadająca, w tej ilości, jak za Rządu Pruskiego, zapłacona być ma.

3-o Raty z dzierżaw dóbr Narodowych niedopłacone w racie Grudnia, a całkowicie z raty Marcowej podług gatunku monet, kontraktami przepisanych, albo z dodatkiem za złoto względnie aktualnego złota kursu, do kass Departamentowych zapłacone być mają. Pretensye zaś dzierżaw-

ców, z powodu budowlów kontraktami im dozwolonych i inne, wprzódy zlikwidowane i sprawdzone być mają sposobem przez Komisyę Rządzącą mającym być przepisanym, a później Komisya Rządząca zapewni im bonifikacyę.

W Departamencie zaś Bydgowskim ustanowiony podatkowania sposób przez Administracyę Pruską zachowuje zupełnie Komisya Rządząca, i ścisłe onego wybieranie w czasach zwyczajem ustanowionych nakazuje. Inne daniny i opłaty, pod jakimkolwiek nazwiskiem po Departamentach wszystkich za rządu Pruskiego znane i zwyczajne, w swojej naturze i dokładnem wybieraniu zachowuje Komisya Rządząca. Wykonanie niniejszej ustawy Zastępcy Dyrektora Skarbu polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 18 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

50.

19 Lutego 1807. Uchwała względem Pułku Gwardyi Cesarskiej z odezwą w tej mierze do obywatelów. (Zbiór I, p. 266).

Komisya Rządząca. Mając sobie oznajmioną wolę N. Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego względem pułku Jazdy Lekkiej Polskiej z czterech chorągwi złożonego, któryby do Gwardyi Jego przywiązany i równie z nią upoważniony, mógł obowiązki i służbę przy boku Jego pełnić, chlubni nowym dowodem zaszczytu, który N. Cesarz i Król zbliżyć umyślił Narodowi Polskiemu, powierzając młodym jego ochotnikom straż świętą swojej Osoby, kwapiemy się tę Jego łaskę i naszą chlubę podać do wiadomości powszechnej. Pole do nauki, zasługi i chwały jest zbyt rozległe, honor zbyt powabny, żebyśmy czuć mogli potrzebę tam zachęcać, gdzie zapał i obywalstwo prowadzą pod sztandary wojska więcej obrońców, niżeli ich uchwała nasza ścieśniona niedostatkiem sposobów krajowych ogarnąć może. Zaniechawszy więc pobudki, któreby, zwiększyć ochoty nie mogąc, uwłaczały szlachetnym zapędom i głównej gorliwości Narodu; zalecamy Izbom Administracyjnym Departamentów, iżby młódź krajową do wojska cisnącą się do tej Gwardyi zaciągały, a zaciągnioną w porządku rozpoznania jej kształtu, wzrostu, wieku, zdrowia i siły powołaniu ich potrzebnych W. Xięciu Józefowi Poniatowskiemu naszemu Dyrektorowi Wojennemu do Warszawy odsyłały.

Wstęp do tej Gwardyi otwarty jest wszystkim. Szlachcic, mieszczanin, bądź wieśniak zarówno w niej mieścić się mogą; oddalają od niej tylko złe nałogi, głośna przywara, obranie podłego stanu życia, brak wychowania i skażone obyczaje. Każdy jednak do Gwardyi Cesarskiej Polskiej zaciągniony powinien, ile możności, być osiadły, a przynajmniej w braku osiadłości mieć poręcznika, któryby wierność jego zabezpieczył. Ta Gwardya będzie ubraną, uzbrojona w konie i rynsztunek opatrzona i z Skarbu Cesarskiego płacona. Nakoniec ostrzedz i to należy, że w wojsku, szczególniej w obozie, gdzie zbyteczni ludzie są działaniom wojen-

nym na zawadzie, każdy gwardzista obowiązany jest konia, trudów swoich wojennych towarzysza, sam opatrywać.

Spieszcie się, młodzi ochotnicy, pod wodzą Wielkiego Napoleona wysłużyć sobie przywilej rycerstwa, dokażcie przez okazaną odwagę trudy i stałość Polakowi dziedziczne, stać się godnemi braćmi oręża Bohatyrów, którym panuje. Wasze wcielenie się do wojsk Jego niezwyciężonych przyswoi Narodowi naszemu uczestnictwo chwały, dobra, które dla ludzkości gotuje, i pokoju, którym chce świat udarować. Spieszcie się, Ojczyzna od Was tego żąda, męstwo Wasze pragnie, Cesarz i sława oczekują.

Niniejszą odezwę naszą zwykłym sposobem W. Xięciu Dyrektorowi Wojennemu publikować zalecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 19 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

51.

20 Lutego 1807. Wyrok stanowiący przepis władzy i obowiązków Prezydenta Magistratu i Policyi miasta Warszawy, w stosunkach z urzędem Dyrektora Policyi Krajowej. (Zbiór I pag. 314).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Policyi stanowiemy co następuje:

Władza i obowiązki Prezydenta Magistratu i Policyi miasta Warszawy, w stosunkach z urzędem Dyrektora Policyi Krajowej.

Par. 1. Prezydent Policyi Miasta Warszawy, jako pierwszy Członek Magistratu, na wszystkich jego sesyach prezyduje z tytułem Prezydenta Magistratu i Policyi miasta Warszawy.

Par. 2. Dostrzega w Magistracie porządku i wykonania rezolucyi do Magistratu miasta od Dyrektora Policyi Krajowej przysłanych.

Par. 3. Zwołuje Magistrat na sesye extraordynaryjne, podpisuje i expedyuje decyzye Magistratu, rozkazuje provisorie Miejskim Policyjnym urzędnikom, officyalistom i sługom o nagłych zdarzeniach, nim zwoła Magistrat.

Par. 4. Jest stróżem ustaw policyjnych miasta, i one za zdaniem Magistratu i wedle przepisów organizacyi, następnie od Dyrektora Policyi Krajowej dla tegoż Magistratu przepisać się mianej, do skutku przywodzi.

Par. 5. Wydaje paszporta podróżnym stosownie do urządzenia osobym przepisem podać się mającego.

Par. 6. Rozkazuje aresztować osoby na gorącym uczynku schwytane, lub osoby osiadłości i poręki nie mające, z postępowania podejrzane.

Par. 7. Czyni rewizyę narzędzi ogniowych miejskich w przytomności Intendenta Ogniowego, i tak narzędzi samych, jako i ludzi, do ratowania od pożaru przeznaczonych, w różnych czasach doświadczać każe.

Par. 8. Rozstrzygać stosownie spory potoczne w objektach policyjnych, nie wdając się bynajmniej w sądowe onych rozpoznanie.

Par. 9. Ma bliższy dozór nad officyalistami Policyjnemi, którzy czuwają nad utrzymaniem spokojności, bezpieczeństwa i porządku po ulicach, placach targowych, szynkach, bilardach, domach zabawy, jatkach piekarskich i rzeźniczych, daje baczność na cenę zboża, bydła, a podług tejże na detaxacyę chleba mięsa i piwa.

Par. 10. Ponieważ Prezydent Magistatu i Policyi w objektach policyjnych bezposrednie od Dyrektora Policyi Krajowej, w innych zaś przez Izbę Administracyjną Departamentu Warszawskiego należy: przeto w rzeczach policyi tyczących się od Dyrektora Policyi wszelkie zalecenia i rozkazy prosto odbiera.

Par. 11. Na zapytania i rezolucye Dyrektora Policyi stosownie odpowiada.

Par. 12. Podlega rozkazom Dyrektora Policyi Krajowoj do Magistratu wydanym, jako członek Magistratu.

Par. 13. Zadnych obwieszczeń drukiem ogłaszać bez wyraźnego upoważnienia Dyrektora Policyi nie jest mocen.

Par. 14. Osoby cywilne aresztowane w przypadkach do par. 6 zastosowanych, po indagacyę najdalej w przeciągu 24 godzin do Magistratu odsyła; Wojskowe zaś osoby Polskie o zgwałcenie ustaw policyjnych oskarżone zatrzymuje i zaraz do Komendy odsyła, a w gwałtownych przypadkach one aresztować przymuszony, o tym natychmiast Dyrektora Policyi uwiadamia.

Par. 15. O czynnościach policyjnych tak swoich, jako i Magistratu, w czasach osobnym urządzeniem oznajmić się mających, a w nagłych zdarzeniach natychmiast Dyrektorowi Policyi raportuje.

Par. 16. Wszystkie przedmioty sekretne Policyi tyczące się bezposrednio z Dyrektorem Policyi załatwia, i do takich czynności osobny protokół przy sobie utrzymuje.

Par. 17. Lubo Magistrat do pomocy w swoich robotach ma właściwą sobie kancelaryę, pozwala się jednak Prezydentowi przybrać sobie osobno jednego Sekretarza do czynności w języku Polskim, jednego do czynności w języku Francuskim, i dwóch Kancellistów. Niniejszy nasz wyrok do wykonania W. Dyrektorowi Policyi polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 20 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

52.

23 Lutego 1807. Uchylenie nielegalnych Prezent na Archidyakonię i Probostwo Pułtuskie wydanych. (Zbiór I pag. 129).

Komisya Rządząca. Na przełożenie Dyrektora Spraw Wewnętrznych zważając, że gdy dotąd wszystkie kollacye w dobrach Królewskich i Duchownych do Władzy Najwyższej zwrócone zostały, i że oddawna zniszczone są nazwiska i prerogatywy takowych Starostów, nie możemy

przyznać, aby ktokolwiek własnym upodobaniem wracał się do dawnych urzędów i onych przywilejów. Na takowym więc fundamencie, wydane Prezenty przez Ur. Pisarzewskiego jako bywszego Starostę Pułtuskiego, pierwszą na osobę U. Szymona Smardzewskiego do Archidyakonii Pułtuskiej, drugą na osobę ur. Jędrzeja Chalińskiego do Probostwa Kollegiaty Pułtuskiej, za nieważne uznajemy, po otrzymanie nowych Prezent do Komisyi Rządzącej przez Dyrektora Spraw Wewnętrznych udać się nakazujemy, żądając po przewielebnym Xiążęciu Biskupie Płockim, aby był przykładem do stosowania się i przyzwoitego ulegania Najwyższej Władzy Komisyi Rządzącej. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 23 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

53.

24 Lutego 1807. Przepis wzoru raportów przysyłać się mających Komisyi od Dyrektorów. (Zbiór I p. 130).

Komisya Rządząca. Przesyłamy WW. Dyrektorom wzór raportów przysyłać się mianych Komisyi Rządzącej od Dyrektorów.

1-mo Każdy Dyrektor wymieni odesłane sobie od Komisyi po opinię memoryały i dane na nie rezolucye.

2-o. Wyrazi treść zaleceń od Komisyi otrzymanych, i onych nastąpione lub nie, uskutecznienie.

3-o. Każdy Dyrektor, stosownie do swoich dochodów i wydatków ułoży schemma raportu.

1. Dyrektor Wewnętrzny rubryki assygnowanych sobie od Komisyi dochodów i przedmioty wydatku.

2. Dyrektor Sprawiedliwości rubryki assygnowanych przez Komisyę i otrzymanych z kass Sądowych dochodów z przedmiotami ich wydatku.

3. Dyrektor Skarbowy rubryki weszłych do Kassy Centralnej i zaległych pieniędzy z ich wydatkami lub remanentem. Co się zaś tycze percept krajowych, co kwartał Dyrektor Skarbowy poda raport.

4. Dyrektor Wojenny rubryki assygnowanych i otrzymanych na żołd, tudzież wydatki Rady Gospodarczej pieniędzy, oraz z wymienieniem głów opłaconych w wojsku i zakupieniem potrzeb wojennych.

5. Dyrektor Policyi rubryki z przeznaczonych sobie od Komisyi funduszów, tudzież Magistratu miasta z przedmiotami wydatków.

4-o. Dyrektorowie z obrad swego Dyrektoryatu wynikające uwagi Komisyi w raportach przełożą. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 24 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

54.

24 Lutego 1807. Urządzenie tymczasowe skróconego postępowania Sądowego. (Zbiór I p. 35).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Sprawiedliwości stanowiemy co następuje.

Urządzenie tymczasowe skróconego postępowania sądowego.

Postanowiwszy w uchwale pod dniem 30 Stycznia, Kto ma prawo być wyjętym od processów w czasie niniejszym? Jakie sprawy teraz mogą być przyjmowanemi do Sądów? Oraz komu, z jakich powodów i jakiemi drogami, może być udzielone Moratorium? uznajemy ważną potrzebę oznaczyć przepisy, podług których aż do stalszego później rozporządzenia, a przy dzisiejszych (każdego mieszkańca mniej lub więcej utrudniających) okolicznościach odbywać się ma łatwiejsze i skrócone postępowanie Sądowe dla uzyskania sprawiedliwości w processach uchwałą wzmiankowaną pozwolonych. Stanowiemy więc w tym zamiarze, to co następuje.

Par. 1. W sprawach przed właściwym Sądem Pokoju wzajemnie roztrząsanych i tamże nie ugodzonych, protokół takowych roztrząsań od Sędziego Pokoju do Sądu pierwszej Instancyi odesłany, dostatecznym jest wstępem do zaczęcia processu, skoro strona bądź osobiście, bądź przez Pełnomocnika, uczyni urzędownie swoje oświadczenie w tymże Sądzie pierwszej Instancyi, że proces rozpoczynać żąda. Sąd za odebraniem takowego protokółu i oświadczenia wyda zapozew do przeciwnej strony z terminem do stawienia się najdalej w dni czternaście.

Par. 2. Jeżeli sprawa dla opornego niestawienia się powołanej strony nie była roztrząsana w Sądzie pokoju, na tedy strona Powodująca przynosi tylko skargę swoją do Sądu Pojednawczego zaniesioną wraz z jego zaświadczeniem o uporze strony powołanej i to wszystko składa przed Sądem zwyczajnym pierwszej Instancyi.

Par. 3. Skarga powinna obejmować jaśnie treść rzeczy spornej, imiona, nazwiska i mieszkania stron, oraz świadków, papiery i dowody popierające mają być do niej przyłączonemi w kopiach lub oryginałach, niemniej i wywód, quo ad competentiam fori oraz co do prawa tej lub owej strony stawania w Sądzie. Jeżeli idzie o factum jakowe, tedy wszystkie do wzmocnienia jego ściągające się okoliczności, powinny być wyrażonemi, a razem i punkta do pytań indagacyjnych.

Par. 4. Na takową dobrze uwyraźnioną, przyzwoicie udowodnioną, a co do wniosków swoich i żądań dostatecznie opartą skargę, Sąd wydaje zapozwy do stron obydwóch, i wyznacza im termin jak być może najkrótszy do stawienia się do Sądowej rozprawy. Termin ten nie może być dłuższym, jak dni dwadzieścia, ani krótszym nad dni dziesięć. Przy zapozwie skarga powinna być komunikowaną copiativo stronie powołanej, a razem i kopia dokumentu, na którym cała się sprawa opiera.

Par. 5. We wszystkich sprawach mniejszej wagi, gdzie wartość

przedmiotu spornego nie przenosi summy 300 złt. pols., oraz w sprawach lekkiej urazy, albo też między stronami ubogiemi, zostawia się rozeznaniu i sumienności Sędziów, aby (ile to być może bez uszczerbku samej rzeczy) starali się skracać czas postępowania sądowego i oszczędzać stronom kosztów piśmiennych.

Par. 6. Będzie ustanowiony Regestr spraw do sądzenia przypadających, w którym podług terminów przez zapozwy wyznaczonych mają też sprawy być wpisywanemi, na który dzień przypadają. W momencie nakazanego zapozwu sprawa powinna być w regestr zapisaną do wokandy, która na dzień zapozwem oznaczony przypadać ma i na drzwiach sądowych być zawsze przylepioną. Do Sądu należy tak urządzać termina do rozprawy, aby na jeden dzień tyle przypadało spraw, ile ich odbyć można.

Par. 7. Woźni przysięgli roznoszą niezwłocznie zapozwy na miejsca mieszkania stron, odbierają świadectwa na ich oddanie, i też świadectwa przynoszą Sądowi, lub w przypadku odmówionych, zeznają przed Sądem gdzie? kiedy? i do czyich rąk? robili takie intymacye.

Par. 8. Strona powołana powinna na termin rozprawy przynieść gotową na piśmie i w dwóch exemplarzach podpisaną odpowiedź, z przyłączeniem papierów, dowodów i przyczyn, jakie służą na jej usprawiedliwienie, lub też punktów odpowiednich do indagacyi.

Par. 9. Jeżeli po należytem uskutecznieniu oddania zapozwu, strona powołująca na terminie nie stanie, tedy Sąd uważa onę, jako odstępującą od dalszego processu, i akta do zachowania w Archiwum oddaje. Jeżeli zaś pozwana strona uchybia terminu rozprawy, naówczas Sąd in contumaciam wprowadzać nakazuje sprawę, czyni dokładne roztrząsanie processu i wyrok swój stanowi tak, jak w sprawie z obustronnych sporów sądzonej. W każdym z tych dwóch przypadków, strona niestawająca powinna drugiej wrócić wszystkie koszta całego procesu w pierwszej instancyi, i wynadgrodzić czas zmitrężony, oceniając dzień stracony najniżej po złt. pols. sześć, a najwięcej po ośmnaście, w miarę, jak osoba traci mniej lub więcej na oderwaniu się od swoich zatrudnień.

Par. 10. Jeżeli dla ciężkiej choroby, przez Lekarza sub fide jurata zaświadczonej, (który to certyfikat Lekarski podpisem dwóch domowych osób stwierdzony być powinien) strona którakolwiek żadną miarą stawić się nie może, ani o środkach prawnej obrony myśleć, tedy Sąd powinien jedną jeszcze pozwolić odwłokę do nowego terminu, a to stosownie do potrzeby wskazanej zaświadczeniem Doktora, za które on jest odpowiedzialnym, gdyby wydał fałszywe. To samo dobrodziejstwo krótkiej odwłoki, służyć ma jednej lub drugiej stronie, jeżeli sądownie świadkami dowiedzie, że dla jakowego nadzwyczajnego przypadku nie mogła przybyć sama ani przysłać Pełnomocnika.

Par. 11. Wszystkie czynności sądowego postępowania, jako to podawanie skarg i odpowiedzi, stawanie na terminie i pilnowanie rozprawy, attentowanie przysiąg, pilnowanie wywodu świadków, i inne zwyczajne do prowadzenia processu ściągające się, odbywanemi być mogą, bądź przez stronę osobiście, bądź przez plenipotenta, który do attentowania

processu i odbywania wszystkich do niego stosownych czynności umocowanym zostanie przez stronę. Do ugody jednak ostatecznej potrzebna jest plenipotencya specyalnie ad actum zeznana.

Par. 12. Sprawy drobne, w których wartość przedmiotu spornego nie przenosi złt. pols. trzysta, mogą być odbywane całkiem przez jednego z Sędziów, który po ułatwieniu, udecydowaniu, i nieodwłocznem przeczytaniu wyroku swojego stronom rapport słowny zda in pleno na końcu posiedzenia z odbytych przez siebie czynności. Toż samo rozumieć się ma i o sprawach facti lekkiej urazy, gdzie kara osobista przechodzić nie powinna pięciodniowego aresztu. Do odbywania takich spraw Sędziowie po kolei zasiadać będą tak, aby co tydzień na innego ta posługa przypadła. Wszelkie inne sprawy, oprócz dopiero wyrażonych, roztrząsanemi i sądzonemi być mają in pleno.

Par. 13. Appellacya w sprawach drobnych i mniejszej wagi paragrafem poprzedzającym dopiero wyrażonych, idzie tylko ad plenum tegoż samego Sądu. Strona, mieniąca się być uciążoną, powinna najdalej nazajutrz założyć appellacyę ad plenum. Termin do appellacyjnej rozprawy powinien być naznaczonym najdalej w dni dziesięć, a wyrok in pleno zapadły jest już wyrokiem ostatecznej Instancyi dla spraw tego rodzaju. Sędzia, od którego decyzyi założona appellacya, zasiadać nie powinien in Collegio wtenczas, gdy toczy się sprawa z appelacyi od jego wyroku.

Par. 14. Skoro sprawa ad plenum należąca z wokandy dziennej przywołaną do Sądu zostanie, Pisarz sądowy zapisuje w protokóle obecność każdej strony, lub plenipotenta, oraz datę i miejsce zrobionej plenipotencyi, na której extrakcie, powinien podpisem swoim zaświadczyć, że składaną była i w czyjej sprawie. Poczem strony lub ich Obrońcy czytają głośno i publicznie swoje skargi i odpowiedzi, oraz papiery do poparcia służące, przydawając w krótkości ustne objaśnienia, tam gdzie onych potrzeba; Pisarz zaś notuje osobno ważniejsze wnioski, przyczyny i dowody, które się w piśmiennych podaniach stron nie znajdują. Wolno jest i stronie każdej takowe zbierać na piśmie i one z własnym podpisem podać do Sądu, niżeli ustęp sądowy nakazanym będzie. Pisarz numeruje wszelkie podania i dokumenta w obecności stron, łącząc wszystkie do zbioru aktów toczonej sprawy.

Par. 15. Gdy Sędziowie uznają, że już dostatecznie są objaśnionemi z obydwóch stron o sprawie, natychmiast Prezydujący nakazuje wszystkim osobom do niej interesowanym, jako też i obcym, oddalić się na ustęp. Tam Sąd decyduje większością głosów, a jeden z Sędziów do utrzymywania Sentencyonarza przeznaczony wpisuje treść zapadłego wyroku, i tenże wyrok z wszystkiemi czytanemi i złożonemi papierami oddaje Pisarzowi do redakcyi, w której przyczyny stron obydwóch, dokumenta przytaczane, oraz powody zapadłego wyroku wyrażonemi być powinny. Na dokumentach do Sądu złożonych zapisuje pisarz świadectwo sądowej reprodukcyi onychże. Wyrok takowy powinien być najdalej trzeciego dnia publicznie przeczytany w obecności stron lub ich pełnomocników.

Par. 16. Jeżeli w sprawie jakowej potrzebnym jest wywód świadków lub naoczna rewizya na samym miejscu, wtedy Sąd, wysłuchawszy sporów obustronnych i wyrozumiawszy dobrze stan interesu, powierza jednemu lub dwóm Assessorom (stosownie do potrzeby i ważności rzeczy) tenże wywód lub rewizyę, w dekrecie zaś do takowego polecenia stosownym, oznaczają się wyraźnie punkta, względem których dalsze śledzenie potrzebnym jest, i podług których Interrogatoria od obydwóch stron podane, i nawzajem między niemi komunikowane być mają. Assessor lub Assessorowie, odbywszy polecone sobie indagacye lub rewizye, oddają one bez zwłoki Sądowi, aby rozwiązanie interesu przyśpieszył.

Par. 17. Jeżeliby Sąd, po przeczytaniu takowych indagacyów lub rewizyów uznał, że jeszcze potrzebna jest obustronna rozprawa do zupełniejszego wyjaśnienia, natenczas wolno mu jest przyzwać strony na nowo i do ostatecznej rozprawy wyznaczyć termin jak najkrótszy.

Par. 18. Jeżeli świadkowie potrzebni do sprawy nie znajdują się w miejscu sądowym lub nie byli przyzwanemi; wtedy Sąd stanowi ich przyzwanie, i stosownie do tego wydaje zapozwy z wyznaczeniem jak najkrótszego terminu, który nie może być dłuższym nad dni czternaście, chyba żeby świadkowie ci nie znajdowali się w okręgu, pod Sąd pierwszej Instancyi podpadającym, i musieli być u innego Sądu rekwirowanemi o złożenie świadectwa. Podobnież Sąd sobie postąpi, jeżeli nie jest obecną przed nim ta strona, której druga deferuje przysięgę, lub jeżeli zachodzi potrzeba zapozwania obcej jakiej do processu niewchodzącej osoby, o wydanie ważnego i stanowiącego dokumentu, lub o regress, który do niej z uznanego interesu wypada. W tym tu przypadku dekretowanego regressu, strona w tym celu powołana bronić się powinna w obecności obydwóch stron interesowanych, i do takowego zamiaru termin wspólny ma być dla wszystkich wyznaczony.

Par. 19. Osoba o świadectwo lub też o złożenie dokumentu pociągniona, jeżeli przez upór nie uczyni temu zadosyć, zostaje w odpowiedzi za wszystkie koszta i straty, poniesione z przyczyny jej uporu. Gdyby zaś na rzeczy od niej żądanej zawisł cały los sprawy, a Sąd przez powtórne zapozwanie przekonał się, że ona trwa w tymże samym uporze, naówczas takowa osoba podług woli i żądania strony powołującej, albo podpada gwałtownemu przez moc krajową przymusowi do wykonania nakazu, albo też zostaje odpowiedzialną za stratę z przegranego processu wynikającą.

Par. 20. Jeżeli strona pomimo odebranego przez siebie zapozwu nie wykona nakazanej sobie przysięgi na terminie wyznaczonym, naówczas Sąd uznaje, jakoby jej wykonać nie mogła, i na tej zasadzie stanowi dalej, co w sprawie należy.

Par. 21. W sprawach ad plenum należących, jeżeli wyrok czytanym jest w obecności obydwóch stron, a przynajmniej strony przegrywającej, wtedy appellacya najdalej nazajutrz złożoną być ma: inaczej wyrok nieappellowany nabywa już mocy ostatecznego. Strona apelująca powinna najdalej w przeciągu trzech dni podać na piśmie przyczyny i dowody, dla których sądzi się być uciśnioną przez wyrok. Jeżeli ple-

nipotent strony przegrywającej żąda czasu dla odwołania się do niej w tej mierze, wtedy Sąd posyła jej autentyczną kopię wyroku, a podług odległości miejsca mieszkania jej naznacza termin (najdalej dziesięciodniowy od daty odebranego wyroku rachując) do założenia appellacyi i to pod prekluzyą. Jeżeli zaś wyrok in contumaciam strony pozwanej zapada, tedy Sąd odsyła go do jej mieszkania z zaleceniem, aby w dziesięć dni od daty odebrania przystawiła urzędową deklaracyę swoją, czyli przestaje na nim, lub też appellować chce dalej. W tej deklaracyi powinny być umieszczone przyczyny i dowody, dla których strona sądzi się być uciążoną przez wyrok, od którego apeluje.

Par. 22. W sprawach, które z apelacyi od Sądów Patrimonialnych, Dominialnych i Miejskich do Sądu Ziemiańskiego przychodzą, Sąd tenże wzywa zapozwami strony obydwie do stawienia się dla rozprawy i onymże termin jak najkrótszy oznacza, który nad dni piętnaście dłuższym być niema; zresztą co do formalności w wydawaniu zapozwów, co do skutków z uchybienia terminu wynikających, oraz co do całego toku postępowania Sądowego aż do ogłoszenia wyroku, niemniej co do przepisów w zakładaniu appellacyi: w tych względach ma być to wszystko zachowanem, co powyższemi artykułami niniejszego rozporządzenia aż dotąd postanowionym zostało. Sprawy atoli drobne, o jakich par. 12 wspomina, skoro z appellacyi od Patrimonialnych, Miejskich lub Dominialnych Sądów założonej rozstrzygnione zostaną przez Sąd Ziemiański w komplecie przepisanym, nie mogą już dalej być wyprowadzanemi przez appellacyę, i wyrok Sądu Ziemiańskiego jest już dla nich wyrokiem ostatecznym.

Par. 23. Apelacya założona pociąga za sobą skutek zawieszenia exekucyi dekretu apelowanego. Jednakże prawidło to podlega następującym wyjątkom.

a) W sprawach o alimenta powinien one płacić apelujący aż do dalszej decyzyi, po której wolno mu żądać ich zwrotu z procentem, jeżeli dekret ostateczny na jego stronę rzecz rozwiąże.

b) Jeżeli rzecz chodzi o dług prosty z dokumentów sądowych, lub przed urzędową (do tego upoważnioną) osobą i świadkami zeznanych, albo też o dług wexlowy na osobach prawu wexlowemu podpadających, naówczas dłużnik powinien, stosownie do apelowanego dekretu, ilość przysądzoną złożyć do depozytu sądowego.

Par. 24. Sąd Ziemiański komunikuje natychmiast drugiej stronie zwyczajną drogą podanie strony apelującej z zaleceniem, aby tamta najdalej w dni dziesięć, od dnia odebranej komunikacyi rachując, pod prekluzyą na nie odpowiedziała, po której odpowiedzi, Sąd tenże wszystkie stron skargi, dowody, objaśnienia i dokumenta, przyzwoicie obwinięte i opieczętowane odsyła bez zwłoki Sądowi Appellacyjnemu własnego Departamentu, wraz z wyrokiem przez siebie ogłoszonym, a to pod surową odpowiedzialnością, gdyby w odesłanym zbiorze niedostawać miało jakiegokolwiek podania lub dokumentu.

Par. 25. Sąd Apelacyjny za odebraniem takowych aktów składa one w Archiwum Sądowem, i zaleca natychmiast Pisarzowi sądowemu, aby ta sprawa wpisaną została do wokandy spraw ciągle na drzwiach

Sądowych wiszącej, podług której przywoływane zostają kolejno sprawy do rozsądzenia, nie przestępując żadnej. Za przywołaniem sprawy wynosi Pisarz Sądowy z Archiwum akta do niej należące i przed Sądem składa; poczem strony zapisują swoje stawienie się, bądź obecne, bądź przez umocowanych od siebie Obrońców, i Sąd zaleca, aby głośno i publicznie czytanemi były, wszelkie skargi, odpowiedzi, objaśnienia i dokumenta obustronne w pierwszej instancyi, do popierania sprawy użyte, tudzież depozycye świadków, i opisy odbytych miejscowych rewizyi, a potem i dekret z apelacyi pod rozwiązanie przychodzący, oraz przyczyny apelacyjne od obydwóch stron, bądź przeciw dekretowi, bądź za nim podane.

Par. 26. Do takowych przyczyn apelacyjnych wolno jest stronom samym lub Obrońcom przymawiać się kolejno w krótkich słowach, przekładając Sądowi to tylko, co w podanych już przyczynach opuszczonym lub nie dosyć uwyraźnionym i popartym zostało. Jeżeli strona którakolwiek lub jej obrońca ma już gotowy na piśmie dostateczniejszy wywód takowych przyczyn apelacyjnych, a w nim nowe i przekonywujące wskazuje wnioski, na których odparciu lub utrzymaniu wiele w sprawie zależy, wtedy wolno jest stronie przeciwnej prosić o trzechdniową przewłokę do wygotowania odpowiedzi, która za nowym przywołaniem sprawy przeczytaną, podpisaną i do Sądu oddaną być ma. W okolicznościach ważniejszych może Sąd pozwolić na przewłokę aż do ośmiu dni, jeżeli uznaje trudność prawdziwą wygotowania prędkiego odpowiedzi.

Par. 27. Żadna rekonwencya, adcitacya, denunciatio litis, ani składanie nowych dokumentów rzecz stanowiących miejsca mieć nie powinny w Sądzie Apelacyjnym. A gdyby strona z przyczyny nowo wynalezionych dokumentów żądała restytucyi sprawy de integro, tedy Sąd nie pierwej dozwoli tego, aż póki nie przeświadczy się, że dokument nowo wynaleziony prawdziwie jest stanowiącym w sprawie i odmienne wcale dla niej rokuje skutki, oraz póki strona przynajmniej własną przysięgą nie usprawiedliwi się, że tego dokumentu nie miała i o nim przed wszczęciem procesu nie wiedziała, ani też dopuściła się samowolnego zaniedbania w wyszukiwaniu potrzebnych do sprawy dokumentów.

Par. 28. Skoro Sąd dostatecznie o sprawie objaśnionym został, nakazuje Prezydujący ustąpić stronom, obrońcom i wszystkim obcym osobom z Izby Sądowej. Na ustępie decyduje większością głosów (zaczynając od najmłodszego) i zaleca, aby jeden z pomiędzy Sędziów wpisał natychmiast w Sentencyonarz treść zapadłego wyroku, który Sędziowie decydujący podpisami swemi stwierdzają. Poczem Prezydujący oddaje akta i wypis sentencyi jednemu z pomiędzy Sędziów (na którego ta kolej pracy przypada) do redakcyi całej osnowy zapadłego wyroku, z przedstawieniem obustronnych przyczyn, oraz tych powodów, które Sąd nakłoniły do takowej decyzyi. Wygotowana tak cała osnowa wyroku oddaje się Pisarzowi Sądowemu, aby ten zrobił swoje postrzeżenia nad redakcyą, która potym czyta się in pleno na ustępie wraz z uwagami pisarza, jeżeli ich przyjąć nie chciał redagujący Sędzia. Tam poprawia Sąd redakcyę, lub onę zostawując jak była, upoważnia ten wyrok podpisem Pre-

zydującego, i do aktów sądowych pisarzowi oddaje, aby niezwłocznie stronom lub ich obrońcom do sądu zwołanym przeczytany publicznie został.

Par. 29. Do spraw mniejszej wagi, gdzie przedmiot sporu nie przechodzi trzech tysięcy złt. pols. (jeżeli tylko nie są pupilarne) lub też w procesach o lżejsze wykroczenia, gdzie kara osobista nie przenosi tygodniowego siedzenia wieży, Sąd Apelacyjny wyznacza co tydzień sekretnemi kreskami osobną Deputacyę z trzech swoich Członków, która oddzielnie takowemi mniejszej wagi sprawami trudnić się, oneż sposobem w niniejszej uchwale przepisanym roztrząsać i decydować będzie. Od wyroku jej wolno jest stronie apelować do całego plenum Sądu Apelacyjnego, który dwa osobne posiedzenia na tydzień dla takowych spraw wyznaczy, a każdy wyrok jego w takowym rodzaju procesów zapadły ostatecznym będzie wyrokiem, od którego już dalsze odwołanie się miejsca mieć nie może.

Par. 30. W sprawach, które od Sądów Patrymonialnych, Dominialnych i Miejskich (z miast nad sto pięćdziesiąt dymów nie mających) do Sądu Ziemiańskiego, a z tego do Sądu Apelacyjnego doszły, wyrok w tymże Sądzie Apelacyjnym zapadły, ostateczną dla nich decyzyę stanowi i dalszemu odwołaniu się nie podpada.

Par. 31. W rodzajach spraw, w których od Sądu Apelacyjnego odwołać się jest wolno do Trybunału ostatecznego, ma tenże Sąd Apelacyjny i strona przegrywająca zachować to wszystko, co w par. 21 niniejszej ustawy przepisanem zostało, względem czasu i sposobu zakładania apelacyi.

Par. 32. Również Sąd Apelacyjny co do zbierania obustronnych przyczyn apelacyjnych, i odsyłania ich z aktami całego procesu do Najwyższej Instancyi, zachować powinien to wszystko, co w par. 24 niniejszej ustawy zostało przepisanem dla Ziemiańskiego Sądu.

Par. 33. Postępowanie sądowe, w ostatecznym Trybunale zachować miane, wynika również z organizacyjnej ustawy tegoż Trybunału, którą niebawnie podamy i nie wymaga tutaj żadnych osobnych przepisów.

Par. 34. Wpieranie się i wchodzenie (interventia) trzeciej osoby do procesu między dwoma stronami toczonego (do którego ona swoje rości prawa), chociaż wprawdzie wzbranianem być nie może, tamować jednak ani opóźniać nie powinno biegu procesowego między temiż dwiema głównemi stronami.

Par. 35. Skoro strona podpadająca exekucyi jakowego przeciw sobie wypadłego dekretu, w rzeczy o wypłatę pieniężną toczonej, złoży świadectwo Deputacyi Moratoryjnej Departamentu swojego podług par. 14 Uchwały naszej pod dniem 30 Stycznia wypadłej, natychmiast exekucya takowa wstrzymaną być ma aż do dalszej decyzyi względem moratorium, którego żądała.

Par. 36. W którymkolwiek stopniu znajduje się proces między stronami, zawsze jest wolno Sądowi, przed którym on toczy się i owszem świętą dla tegoż Sądu staje się powinnością, łożyć swoje usiłowanie dla

dobrowolnego stron pojednania, tak atoli, aby przez to usiłowanie i pod pozorem jego bieg processu bynajmniej nie był opóźnianym.

Par. 37. Sprawy prawdziwie kryminalne (biorąc wyraz ten w ścisłem swojem znaczeniu) nie podpadają decyzyi Sądu Ziemiańskiego, który w nich inkwizycye tylko, rewizye naoczne i całą instrukcyę do przygotowania wyroku potrzebną odbędzie. Skoro w Okręgu pod Sąd Ziemiański podpadającym dopełnioną zostanie jakowa zbrodnia, natychmiast urząd niższy instygatorski miejscowy, za odebraniem uwiadomienia o niej, podaje do Sądu Ziemiańskiego swoje doniesienie z wyrażeniem okoliczności, które temu doniesieniu wagę niejaką nadawać mogą, a takież same uwiadomienie przesyła do Urzędu Instygatorskiego Narodowego. Sąd Ziemiański, uznawszy niejakieś prawdopodobieństwo danego sobie uwiadomienia, wysyła jednego z pomiędzy Assessorów na samo miejsce, ażeby ten wspólnie z Urzędem Instygatorskim, z pomocą urzędu miejscowej policyi, zrobił tam początkowe śledzenia, a zapewniwszy się o osobie winowajcy, jeżeli tego potrzeba, i jeżeli tego jeszcze nie zrobiła zwierzchność miejscowa, zdał Sądowi jak najprędzej sprawę, z wyszczególnieniem wszelkich okoliczności i powodów. Wtedy Sąd na powództwo Instygatoryalnego Urzędu, wydaje uroczyste zapozwy przeciw winowajcy i wspólnikom jego, oraz i świadkom zbrodni; a tak wytoczywszy sprawę kryminalną, wywodzi inkwizycye, zsyła na naoczne rewizye i czyni zwyczajnym tokiem wszystko to, co do zupełnego i nieomylnego wyjaśnienia rzeczy jest potrzebnem. Jeżeli przekona się, że sprawa jest prawdziwie kryminalną, w takowym razie wstrzymuje się od wydawania wyroku, i zapieczętowany protokół całego wywodu sprawy odsyła Sądowi Appellacyjnemu swego Departamentu.

Par. 38. Chociaż Straż Opiekuńcza nad sierocemi majątkami w Departamencie do osobnego wydziału przy Sądzie Appellacyjnym należy, jednakże miejscowy dozór nad sposobem postępowania opiekunów i bliższe baczenie na całość sierocych interesów obowiązkiem jest miejscowego Sądu Ziemiańskiego, a to podług osobnych instrukcyi w tej mierze wydać mianych. Z tej zasady wynika, że Sąd Ziemiański mocen jest, po nastąpionym zejściu obywatela, otworzyć i przeczytać nadesłany sobie lub dawniej złożony testament, a to na ustępie in pleno w obecności osób, do tej rzeczy interesowanych (które do takowego otwarcia wezwanemi być koniecznie powinny), a po przeczytaniu odesławszy tenże przeczytany testament do Sądu Appellacyjnego, obowiązany jest przedsięwziąść tymczasem srzodki zwyczajne do spisania stanu i zabezpieczenia pozostałej fortuny pupilarnej przeciw tym, którzy chcieliby z niej korzystać w tym przeciągu. Toż samo uczyni z fortuną pozostałą po zmarłym bez żadnego testamentu. O takowych przez siebie przedsięwziętych krokach pierwiastkowego zabezpieczenia przeszle natychmiast wyszczególnione uwiadomienie do wydziału Opiekuńczego przy Sądzie Appellacyjnym i dalszych od niego zaleceń oczekiwać będzie.

Par. 39. Z pomiędzy rozpoczętych za Rządu przeszłego precessów, te, które podług par. 2 Uchwały naszej d. d. 30 Stycznia pozwolonemi zostały, popierane dalej być mogą tymże samym tokiem postępowania,

jaki niniejszą Ustawą przepisany został. Sprawy, w pierwszym Senacie Regencyi zaległe i jeszcze niedecydowane, przechodzą pod decyzyę Sądu Ziemiańskiego. Te, które w drugim Senacie oczekują na wyrok, wprowadzonemi być mają pod Sąd Appellacyjny. Sprawy do Sądów Patrymonialnych, Dominialnych i Miejskich z pomniejszych miast zaapelowane, albo też w Justitz-Komisyach odbytą już instrukcyą przygotowane, powinny przechodzić do Sądów Ziemiańskich. Jeżeli zaś od pierwszego Regencyi Senatu zaapelowane były, tedy powinny pójść do Sądu Appellacyjnego. Zaapelowane od drugiego Senatu Regencyi przechodzą do Trybunału ostatecznego. Sąd, do którego one podług niniejszego rozrządzenia przychodzić powinny, zaczyna od nakazu, aby akta do nich potrzebne przełożonemi były na polski język przez urzędowych przysięgłych tłomaczów, co na koszt strony ostatecznie przegrywającej wykonanem być ma jak najspieszniej. Po takowem wytłomaczeniu sprawa wprowadza się i toczy dalej podług formy procesowej, dzisiejszą Ustawą przepisanej.

Par. 40. Względem taxy sądowych i kancelaryjnych kosztów wyjdą później oznaczające przepisy. Tymczasem używanemi być mają taxy za zeszłego Rządu ustanowione, i strona ostatecznie przegrywająca obowiązaną jest (jak było dotąd) nadgradzać drugiej wszelkie koszta całego procesu. Również powinna być używana przez aktowych urzędników taż sama co teraz forma w tranzakcyach urzędowych i innych czynnościach bonae voluntatis, póki inna na nowo przepisaną nie będzie.

Psr. 41. Strona powodowa, jeżeli godnemi wiary świadectwami miejscowego Konsystorza lub Magistratu okaże, iż znajduje się w stanie prawdziwego ubóstwa i przeciwnik nie zarzuci nic dowodnego przeciw temu jej twierdzeniu, a razem jeżeli protokółem Sędziego Pokoju usprawiedliwi się, że nie z jej przyczyny proces musiał być dalej wytoczonym, natenczas zyskuje ona dobrodziejstwo bezpłatnego popierania sprawy, po której ukończeniu wszystkie koszta piśmienne, aktowe, obrończe i doradne płaci strona pozwana, jeżeli jest przegrywającą. Skoro zaś pozwany żyje w takowym przyzwoicie dowiedzionym stanie ubóstwa, a z zaświadczenia Magistratury pojednawczej okazuje się, że nie z jego przyczyny i uporu strona powodowa dalszy popiera proces, naówczas tenże pozwany zyskuje dobrodziejstwo bezpłatnej obrony, a strona powodowa zastępuje wszelkie koszta procesu aż do skończenia sprawy, którą jeżeliby wygrała, tedy te koszta zostają się dla niej jako dług, wolny od windykowania w czasie, gdy polepszy się stan majątkowy przeciwnika jej. Sąd jednak powinien w obydwóch niniejszym artykułem objętych przypadkach roztrząsać ściśle dowody obustronne ubogiego stanu, i śledzić, czyli ten stan nie jest owocem złego życia lub próżniactwa, aby przez skutek wyżej wymienionego dobrodziejstwa (które w rzadkich tylko przypadkach użyczanym być może) nie otwierała się droga pieniactwu.

Par. 42. Wyrok ostateczną o rzeczy decyzyę stanowiący odsyła się Sądowi Miejscowemu Ziemiańskiemu, aby ten zwyczajną dotąd drogą, póki inne w tej mierze nie wyjdą przepisy, zalecił zupełne wykonanie jego.

Par. 43. Nakoniec we wszystkich tych przypadkach w ciągu procesu trafić się mogących, na które Ustawa niniejsza wyraźnych nie po-

daje przepisów, Sąd każdy postępować winien podług prawideł dotąd używanych, póki dalsze w tej mierze nie wypadną rozporządzenia. Co zaś do praw, podług jakich mają wyrokować Magistratury, wskazuje się tymczasem zasada ogólna: Że sprawy, tranzakcye i okoliczności za Polskich czasów zaszłe rozwiązywanemi być powinny podług praw Polskich. Te zaś, które zaszły za czasów zeszłego Rządu, rozwiązywanemi będą podług praw jego. Nowe wreszcie sprawy, wynikające z świeżych okoliczności, wypadków lub tranzakcyi, sądzonemi będą podług praw Polskich; a w niedostatku prawa Polskiego na jakowy przypadek Sąd powinien in Supplementum użyć praw Rządu zeszłego.

Ogłoszenie tego wyroku naszego zwykłym sposobem W. Dyrektorowi Sprawiedliwości polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 24 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

55.

24 Lutego 1807. Uchwała stanowiąca po dwóch Konsyliarzy Rządowych przy każdej Dyrekcyi, z nominacyą osób. (Zbiór I p. 131).

Komisya Rządząca. Chcąc otworzyć pole młodzieży Narodowej pragnącej sposobić się do usługi Ojczyzny w różnych Wydziałach Administracyi Publicznej, i wskazać im do tego drogę łączącą w sobie użytek z osobistym zaszczytem, przy każdym Dyrektoryacie ustanowiliśmy dwóch Konsyliarzy Rządowych wybrać się przez nas mających, z pomiędzy obywatelów dobrze possessyonowanych lub ich synów, bezpłatnie na tym stopniu służyć Ojczyźnie mających, w zamiarze wyższych dostojności, które nadgrodą ich pracy i applikacyi być mają. Niniejszym wyrokiem publikujemy ich nominacyę.

Przy Dyrekcyi Sprawiedliwości: Ignacego Zielińskiego i Jacka Jezierskiego.

Przy Dyrekcyi Wewnętrznej: Pawła Bielińskiego i Jana Nepomucena Bielińskiego.

Przy Dyrekcyi Skarbowej: Antoniego Ostrowskiego i Tomasza Łubieńskiego.

Przy Dyrekcyi Wojennej: Atanazego Raczyńskiego i Xięcia Marcellego Lubomirskiego.

Przy Dyrekcyi Policyi: Józefa Margrabię Wielopolskiego i Michała Potockiego,

którym Konsyliarzom następujące przepisujemy obowiązki:

1-mo. Pomagać winni w Kancellaryach Dyrektorom do tych czynności, do których ich użyć zechcą. WW. zaś Dyrektorom zalecamy, ażeby szczególniejszy wzgląd mieli w ułatwianiu im wszelkich sposobów nabycia wiadomości do każdej respective części Administracyi stosownych.

2-o. Gdyby WW. Dyrektorowie potrzebowali wysłać kogo w swoim imieniu, użyć ich mogą.

3-o. Gdyby Rząd znalazł się w potrzebie delegowania kogo z swej

strony do wejrzenia w którą część Administracyi Publicznej, wyznaczyć do tego może swoich Konsyliarzy.

4-o. Konsyliarze używać mogą tego samego ubioru, jaki Konsyliarze nasi Rządowi nosić będą.

Niniejszą uchwałę naszą WW. Dyrektorom przesłaną mieć chcemy, zalecając, aby wyżej wyrażonych Konsyliarzy do pełnienia włożonych na nich obowiązków wezwali. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 24 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

56.

24 Lutego 1807. Uchwała porządnego obrachunku z Generałami Wojewódzkiemi względem pospolitego ruszenia. (Zbiór I p. 269).

Komisya Rządząca. W zamiarze porządnego z uur. Generałami Wojewódzkiemi względem pospolitego ruszenia obrachunku, za rzecz przyzwoitą osądziliśmy, aby najprzód liczba osób do tego pospolitego ruszenia podług naszych przepisów stawić się winnych, dostatecznie w każdym departamencie była oznaczona. W tym celu stanowiemy, co następuje.

1) W. Dyrektor Wewnętrzny zaleci Izbom Administracyjnym, ażeby te stosownie do Uniwersału W. Radzimińskiego i późniejszych naszych przepisów ten uniwersał objaśniających, ułożyły z taryff dóbr ziemiańskich regestr zawierający liczbę rycerzy lub ich zastępców z szeregowemi, którzy w ścisłem dopełnieniu naszych urządzeń do pospolitego ruszenia stawić się byli powinni.

2) W. Xiąże Dyrektor Wojenny wyda ordynanse do uur. Generałów Wojewódzkich, iżby ci przed Izbami Administracyjnemi respective Województw, które w obrębie każdego departamentu leżą, okazali, wiele do ich komend stawiło się obywatelów lub ich zastępców z szeregowemi, a wiele ci, którzy sami nie stanęli, ani zastępców z szeregowemi nie stawili, do kass tychże Generałów zapłacili.

3) Też Izby Administracyjne wezwać mają obywateli do złożenia kwitów i zaświadczeń z dostawionych zastępców z szeregowemi, lub zapłaconych do kommend pieniędzy.

4) Z tych podań ułożony będzie regestr przez Prezesa Izb Administracyjnych, Generałów Wojewódzkich podpisany, zawierający liczbę zastępców i szeregowych, oraz ilość wypłaconych uur. Generałom na wystawienie zastępcy z szeregowym i ich oporządzenie pieniędzy.

5) Te regestra tak ułożone i usprawiedliwione służyć będą W. Xięciu Dyrektorowi Wojny za prawidło do powzięcia wiadomości o liczbie i użyciu przybyłych do obrony Ojczyzny Rycerzy i o wpływie summ do rąk uur. Generałów Wojewódzkich.

6) Jako zaś z chlubnem dla każdego Polaka uczuciem czytać w tych podać się mających wypisach będziemy, imiona obywateli, którzy lub w pośpiechu stawienia się osobiście pod chorągwie Ojczyste, lub w dostawieniu zastępcy, i większej nad nasze przepisy liczby szeregowych, lub

nakoniec w obfitych w gotowiznie ofiarach, na dopełnienie tej starodawnej stanu rycerskiego powinności, gorliwość swoją okazali; tak nie wątpimy, iż i ci, którzy w tym świętym obowiązku bronienia powstającej Ojczyzny jeszcze się opóźnili, nie zaniedbują iść za przykładem braci swoich. W tem przekonaniu ponawiamy uchwałę naszą pod dniem 20 Stycznia zapadłą, nakazując, aby kto jeszcze Uniwersału W. Wojewody Gnieźnieńskiego i późniejszych naszych przepisów dnia 20 Stycznia i 12 Lutego nie dopełnił, najdalej do 20 dni miesiąca Marca zastępcę z szeregowym lub oznaczoną w uchwale naszej wyżej wspomnionej 20 Stycznia summę do kassy wojennej złożył.

7) A że ustanowiony przez nas etat wojska regularnego rychłego potrzebuje dopełnienia, przeto mieć chcemy, aby ci, którzy nie przez wypłatę oznaczonej kwoty, ale przez danie zastępców i szeregowych w obowiązku swoim uiścić się zechcą, ubiór, uzbrojenie i moderunek stosowali zupełnie do przepisu, przez W. Xięcia Dyrektora Wojny im dać się mającego, i ludzi tak uekwipowanych do tej Komendy i do tego miejsca dostawiali, gdzie im przez tego W. Xięcia Dyrektora Wojennego nakazane będzie. Zostawuje się wolność przystawienia dwóch szeregowych za jednego zastępcę.

8) Gdy przez Naszą Uchwałę wzmiankowaną wyżej, 20 Stycznia i odezwę do obywateli, pozwoliliśmy tym, którzy sami osobiście do pospolitego ruszenia stanęli, powrócić do swych domów i tam pod komendą Generałów Wojewódzkich oczekiwać dalszego zawołania, a teraz liczne otwierające się w cywilnym zawodzie miejsca gorliwej usługi wymagają; przeto chcąc tymże obywatelom ułatwić sposobność służenia Krajowi w cywilnych funkcyach, uwalniamy ich od obowiązku zostawania pod rozkazami Generałów Wojewódzkich i gotowości do służby wojennej, obowiązując ich tylko do dostawienia zastępcy i szeregowego, jeżeli ich nie dali, lub do wypłaty wyznaczonej summy, podług dawniejszych i teraźniejszej naszej uchwały.

9) Wszelkie pieniądze z tych opłat wpływać mają do kassy wojennej i przez W. Xięcia Dyrektora Wojennego na wystawienie kawaleryi podług etatu przez nas ustanowionego salvo calculo użyte być powinny.

Niniejszej naszej uchwały uskutecznienie poruczając WW. Dyrektorom Wewnętrznemu i Wojennemu, ogłoszenie jej W. Xięciu Dyrektorowi Wojennemu polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 24 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

57.

24 Lutego 1807. Zalecenie odebrania rachunków z ofiar obywatelskich. (Zbiór I p. 205).

Komisya Rządząca. Chcąc tym zacnym obywatelom, którym ufność powszechna powierzyła składu hojnych ofiar na początkowe potrzeby podnoszącej się Ojczyzny, i na wystawienie siły zbrojnej Narodowej tak

w pieniądzach jako i efektach niesionych, podać sposób okazania, iż te podług przeznaczenia swojego użytemi zostały, mieć chcemy, aby Izby Administracyjne respective swoich departamentów zaleciły obywatelom te składki obierającym złożyć przed sobą rachunki tak przychodu jako i rozchodu, i te ukończone do W. Dyrektora Zastępcy Skarbowego odesłać. W dowód zaś ufności naszej dla tych obywateli, których poprzedniczo zaufanie publiczne zaszczyciło, powierzamy im nadal ten przyjemny obowiązek przynoszenia i składania na Ołtarzu wdzięcznej Ojczyzny hojnych ofiar obywatelskich, zastrzegając przepisane przed Izbami Administracyjnemi wyrachowanie się.

Niniejszej naszej uchwały uskutecznienie i ogłoszenie W. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 24 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

58.

27 Lutego 1807. Zalecenie odebrania rachunków wszelkich percept i expens publicznych dla przedstawienia ich Komisyi. (Zbiór I p. 206).

Komisya Rządząca. Gdy przez dekret N. Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego Napoleona Wielkiego dnia 29 Stycznia zapadły, w skutku dobroczynnej jego dla kraju naszego opieki, przychody wszelkie publiczne od dnia 1-go Lutego pod zarządzenie Władzy Narodowej oddane, a wszelkie zaległości tychże dochodów ustąpione Skarbowi naszemu zostały, a przez to od tego terminu odłączna Skarbu publicznego zaczyna się Administracya, chcąc mieć dokładną wiadomość tak percepty i expensy publicznej od czasu wnijścia wojsk Francuskich aż do 1 Lutego i dostateczne wyszczególnienie ustąpionych zaległości, zalecamy W. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby przez umocowanych od siebie do tej czynności szczególnie Kommissarzy

1-mo Odebrał rachunki z wszelkich percept i expens publicznych, tak od Izb Administracyjnych Departamentowych, jako i od osobnych Dyrekcyi wszelkich oddzielnych przychodów publicznych; zaczynając od czasu wnijścia wojsk Francuskich aż do 1-go Lutego, a to w celu wyszukania i dokładnego oznaczenia ustąpionych zaległości.

2-o Po zakończeniu tych rachunków przystąpić ma W. Dyrektor Zastępca Skarbowego równie przez tychże umocowanych Kommissarzy do obrachowania percepty i expensy kass Departamentowych od dnia 1 Lutego, do czasu zmiany osób, Izby Administracyjne dawniej składających, i zastąpienia ich przez nominowanych od nas Prezesów Departamentowych i Członków Izb Administracyjnych.

3-o Rachunki te w krótkiej rekapitulacyi, z wypisaniem wszelkich remanentów, tak na delatach, jako i w gotowiznie w kassach, mają nam być przedstawione. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 27 Lutego 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

59.

2 Marca 1807. Uchwała etatu żołdu trzech Legiów z osobnym obrachunkiem dodatku osób do etatu wojska nieuchronnie potrzebnych i reformy Jazdy. (Zbiór I p. 274).

Wyrachowanie komputu i żołdu wojska polskiego, inclusive płacy na Departament Dyrektora Wojny. Na kancelarye Generałów i Rad Gospodarczych.

Departament Wojny.

	1. Dyrektor Wojny		27.000

Sztab Generalny.

5	1. Adjutant Generała Brygady	18.000	39.470
	2. Adjutantów Pol. Szef. szwadr. à fl. 6840	13.680	
	2. Adjutantów Kapitanów . . à 3895	7.790	

Bureau.

Płaca emploiowanych	64.000	94.000
Wydatek na kancelarye i wydatki nadzwyczajne salvo calculo	30.000	

Sztab Legii.

	1. Generał Dywizyi	27.000	
	1. Adjutant Szef szwadronu	6.840	
	1. Adjutant Kapitan	3.895	
	1. Adjutant Porucznik	1.864	
	Na wydatki kancelaryi Gener. Dywizyi	10.000	
	1. Major Legii	18.000	
	1. Adjutant Kapitan	3.895	
	1. Adjutant Porucznik	1.864	
	Na wydatki kancelaryi Majora Legii .	6.000	
	2. Generałów Brygady à 18.000	36.000	
	2. Adjutantów Kapitanów à 3.895 . . .	7.790	
	2. Adjutantów Poruczników à 1.864 . .	3.728	
28	Na kancelaryę Generałów Brygady à 3.000	6.000	(199.616)
	1. Szef Sztabu	9.400	
	2. Kapitanów Inżynierów à 4.000 . . .	8.000	
	1. Kommissarz Wojenny	6.400	
	1. Adjutant przydany temuż	3.000	
	1. Inspektor Rewiów	9.400	
	Na wydatki kancelaryi	1.500	
	3. Podinspektorów à 6.400	19.200	
	1. Płatnik Legii	3.000	
	1. Chirurg Legii	3.000	
	2. Chirurgów pomocników à 1.200 . . .	2.400	
	2. Podchirurgów à 720	1.440	

Pułk Jazdy

2050	1. Pułkownik	9.840	540.335
	6. Szefów Szwadronów à 6.840 . . .	41.040	
	1. Adjutant Major Kapitan	3.895	
	2. Adjutantów Podofficyerów à 480 . .	960	
	12. Kapitanów à 3.895	46.740	
	12. Poruczników à 1.864	22.368	
	12. Podporuczników à 1.564	18.768	
	12. Wachmistrzów starszych à 432 . .	5.184	
	48. Wachmistrzów à 360	17.280	
	12. Furyerów à 360	4.320	
	96. Kapralów à 300	28.800	
	24. Trębaczów à 360	8.640	
	12. Kowalów à 500	6.000	
	1800. Jazdy à 180	324.000	
	Na wydatki Rady Gospod. i wewnętrz.	2.500	

Pułk Pieszy.

2533	1. Pułkownik Kommendant	9.400	639.208
	1. Major Pułku	7.400	
	1. Adjutant Major Kapitan	3.400	
	2. Szefów Batalionów à 6.400 . . .	12.800	
	2. Adjutantów Major. Poruczn. à 1.500	3.000	
	4. Adjutantów Podofficyerów à 480 .	1.920	
	2. Chirurgów Batalionów à 1.200 . .	2.400	
	18. Kapitanów à 3.400	61.200	
	18. Poruczników à 1.500	27.000	
	18. Podporuczników à 1.300	23.400	
	18. Sierżantów starszych à 432 . . .	7.776	
	72. Sierżantów à 388	27.936	
	18. Furyerów à 360	6.480	
	144. Kapralów à 300	43.200	
	36. Doboszów à 180	6.480	
	9. Kapelistów à 432	3.888	
	9. Cieślów ze wszystkiem à 192 . . .	1.728	
	2160. Żołnierzy à 180	388.800	
	Na wydatki wewnętrzne tegoż Pułku	1.000	

Batalion Artyleryi, Saperów i Taboru.

Artyllerya.

421	1. Szef Batalionu	7.360	130.092
	3. Kapitanów à 4.000	12.000	
	3. Poruczników à 1.725	5.175	
	3. Podporuczników à 1.495	4.485	
	3. Sierżantów starszych à 720 . . .	2.160	
	12. Sierżantów à 600	7.200	

	3. Furyerów à 432	1.296	
	24. Kapralów à 360	8.640	
	6. Doboszów à 216	1.296	
	3. Rzemieślników à 240	720	
	360. Kanonierów à 216	77.760	
	Na wydatki Rady Gospodarczej i wewnętrznej kancelaryi	2.000	

Kompania Saperów.

	1. Kapitan	4.000	
	1. Porucznik	1.725	
	1. Podporucznik	1.495	
	1. Sierżant starszy	600	
140	4. Sierżantów à 432	1.728	39.452
	1. Furyer	432	
	8. Kapralów à 360	2.880	
	2. Doboszów à 216	432	
	1. Rzemieślnik	240	
	120. Saperów à 216	25.920	

Kompania Taboru.

	1. Porucznik Kommendant	1.864	
	1. Wachmistrz starszy	432	
195	4. Wachmistrzów à 360	1.440	38.896
	1. Furyer	360	
	8. Kapralów à 300	2.400	
	180. Ludzi à 180	32.400	

Rekapitulacya płacy rocznej.

Głów 1-ej Legii	Głów 3 Legii		Płaca jednej Legii	Płaca trzech Legii
		Departament Wojny		27.000
	5	Sztab Generalny		39.470
		Bureau z Wydziałem i wydatki		94.000
28	84	Sztab Legii	199.616	598.848
2.050	6.150	Pułk Jazdy	540.335	1,621.005
10.132	30.396	4 Pułki piesze à 639.208 . .	2,556.832	7,670.496
421	1.263	B. Artyllerya	130.092	390.276
140	420	Kompania Saperów	39.452	118.356
195	585	Kompania Taboru	38.896	116.688
12.966	38.903		3,505.223	10,676.139

Działo się w Warszawie na sesyi dnia 2 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

Obrachunek dodatku.

Osób do Etatu Wojska nieuchronnie potrzebnych i Reformy Jazdy.

Wymienienie korpusów	Liczba głów	Urzędy	Płaca szczególna	Płaca ogólna	Rekapitulacya
do Jazdy	1.	Pułkownik	9.840	9.840	57.347
	2.	Majorów Pułkowych à	7.840	15.680	
	1.	Adjutant Major Kapitan	3.895	3.895	
	2.	Adjutantów Podoffic. à	480	960	
	2.	Sztabschirurgów . . à	2.400	4.800	
	6.	Podchirurgów . . . à	1.200	7.200	
	2.	Płatników . . . . à	2.000	4.000	
	2.	Sztabs-trębaczy . . à	480	960	
	2.	Sztabs-Furyerów . . à	480	960	
	2.	Konowałów ze wszystkiem . . à	648	1.296	
	6.	Rymarzów . . . . à	500	3.000	
	2.	Puszkarzów ze wszystkiem . . à	648	1.296	
	2.	Szewców . . . . . à	240	480	
	2.	Krawców . . . . à	240	480	
		Na wydatki Rady gosp. i wewnętrzne przybywającego 2 Pułku	2.500	2.500	
do Piechoty 1-ej Legii	4.	Regiments doboszów à	388	1.552	7.264
	4.	Batalions doboszów à	300	1.200	
	4.	Puszkarzów ze wszystkiem . . à	648	2.592	
	4.	Krawców Majstrów . à	240	960	
	4.	Szewców Majstrów . à	240	960	
do Batalionu Artylleryi i Saperów	1.	Sztabs Chirurg . .		1.200	4.760
	1.	Podchirurg		600	
	1.	Płatnik		2.000	
	1.	Sztabs furyer . . .		480	
	1.	Krawiec Majster . .		240	
	1.	Szewc Majster . .		240	
do 3-ch Kompanii Artylleryi i 1 Kompanii Saperów.	4.	Tokarzy . . . . . à	240	960	3.840
	4.	Stelmachów . . . à	240	960	
	4.	Cieślów . . . . . à	240	960	
	4.	Kowalów . . . . . à	240	960	
	1.	Podporucznik . . .		1.564	
do kompanii Taborowej	1.	Kowal		240	2.692
	1.	Konował ze wszystkiem . .		648	
	1.	Rymarz		240	

Summa do
1-ej Legii . . 80 . . . . . 75.903
Summa do
3-ch Legii . . 240 . . . . . 227.709

Działo się na sesyi dnia 2 Marca 1807. (L. S. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

60.

2 Marca 1807. Forma Patentów na rangi wojskowe. (Zbiór I p. 279).

Komisya Rządząca. Oznajmujemy niniejszym listem Patentem Naszym, iż na szarżę N... w Pułku N... Legii N... Wojska Polskiego, do szafunku naszego przypadającą, mianujemy Jmć Pana N... Stosownie do tego rozkazano jest Officyerom Generałom, Officyerom Sztabu wyższego, Officyerom Artylleryi i Inżynierom Inspektorom Rewiów, Kommissarzom zwierzchnym i zwyczajnym wojennym, Dowódzcom Korpusów i wszystkim którym należy, iżby go w tym stopniu wedle Patentu Naszego znali, i żeby od innych był znany przestrzegali.

Dan w Warszawie dnia. Podpis Dyrektora Wojny. (L. S.) Podpis Prezesa Komisyi. Podpis Generalnego Sekretarza.

Działo się w Warszawie na Sesyi dnia 2 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

2 Marca 1807. Uchwała względem fortragowania i patentowania na szarże wojskowe. (ib.)

Komisya Rządząca. Rozważywszy uczynione Nam względem fortragowania i patentowania na szarże wojskowe przez W. Xięcia Poniatowskiego Dyrektora Wojny przełożenie, stanowiemy: Że Kommendanci Korpusów, biorąc za cel starszeństwo, albo okazaną w bitwie szczególniejszą cnotę wojenną, fortragować będą na szarże w korpusach swojej wodzy mianowaniu podległe Officyerów albo Podofficyerów, prawo i kolej do postąpienia mających, na ręce Generałów Dywizyi, którzy takie fortragi odeszlą Dyrektorowi Wojny. Co się zaś tycze Generałów, Officyerów wyższego Sztabu i Pułkowników, tych W. Dyrektor Wojny, zachowując wzgląd na starszeństwo, albo na okazaną w bitwie znakomitszą wojenną cnotę, fortragować nam będzie i stosownie do naszego zlecenia Patenta dla Officyerów wszelkiej rangi wygotować każe, podług wzoru tym końcem sporządzonego, które podpisem Prezydującego, i W. Xięcia Dyrektora upoważnione, pieczęcią wielką naszą stwierdzone i przy tejże podpisem Sekretarza Generalnego zaświadczone będą. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 2 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

61.

2 Marca 1807. Nominacya Delegowanych do rewizyi Aktów Hypotecznych. (Zbiór I p. 54).

Komisya Rządząca. Ponieważ Najj. Cesarz i Król życzy mieć sobie przed oczy przedstawiony wypis wszystkich kapitałów przez Banki i Kassy krajowe Pruskie wniesionych sposobem hipoteki na dobra ziemiańskie w Departamentach Rządowi Polskiemu przywróconych, i w tym zamiarze już jest od Intendenta Generalnego Daru wyznaczona do rewizyi aktów hypotecznych Departamentu Warszawskiego osoba, i do innych wyznaczone także będą. Przeto chcąc, ażeby ta okoliczność jak najdokładniej była wyjaśniona, nominujemy do wspólnej z wyznaczonemi od Władzy Francuzkiej osobami czynności następujących Delegowanych:

Do Departamentu Warszawskiego: Uur. Wyczechowskiego, Kalinowskiego, Baumana bywszego Konsyliarza Regencyi. Do Departamentu Poznańskiego: Józefa Jaraczewskiego, Józefa Kurowskiego, Brauschweig bywszego Prezydenta Regencyi. Do Departamentu Kaliskiego: Bronikowskiego z Krągoli, Kurowskiego, Hrabi Dankelmana bywszego Prezydenta Regencyi. Do Departamentu Płockiego: Skarzyńskiego Podkomorzego, Kisielnickiego, Fichte. Do Departamentu Bydgoskiego: Józefa Czapskiego, Łukowicza, Kleista.

Którzy to ur. Delegowani wynajdą i wypiszą z jak największą dokładnością y w osobnych rubrykach summy przez banki i kassy Pruskie (prócz kass Departamentów Polskich) na dobra Ziemiańskie, sposobem hypotek wniesione, z wyłuszczeniem summy, dóbr na jej hypotekę wystawionych, tych właściciela, oznaczonego procentu, terminu oddania kapitału.

Uskutecznienie tej uchwały i wezwanie Delegowanych wyżej wyrażonych W. Dyrektorowi Sprawiedliwości polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 2 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

62.

2 Marca 1807. Organizacya Deputacyi Kwaterniczej. (Zbiór I p. 322).

Komisya Rządząca. Mając sobie przez W. Dyrektora Policyi Krajowej złożoną organizacyę Deputacyi Kwaterniczej, z oznaczeniem dla osób ją składających płacy miesięcznej, takową organizacyę oraz i etat niniejszym stwierdzamy wyrokiem, i ażeby takowy wyrok Dyrektor Policyi Krajowej przez Wydział Policyi w Izbie Administracyi Publicznej Departamentu Warszawskiego Magistratowi Policyi Miasta Warszawy przesłał, stanowiemy.

Par. 1. Deputacya Kwaternicza Miasta Warszawy składać się będzie z osób: 1 Prezesa, 6 Assessorów, 1 Sekretarza do Polskiej expedycyi, 1 Sekretarza do Francuskiej expedycyi, 1 Lustratora Generalnego, 6 Kancellistów, 2 Woźnych, 1 Stróża.

Par. 2. Deputacya ta podzieli się na trzy Sekcye, z których pierwsza zatrudniać się będzie rozpisem kwaterunku i rozdawaniem biletów w formie niżej opisanej; druga zaś utrzymywaniem Dziennika wychodzącego z kwater wojskowych od właścicieli i lokatorów; trzecia nakoniec,

roztrząsaniem wszelkich względem kwaterunku zachodzących skarg, ich zadecydowaniem.

Par. 3. Gdy zaś cel Deputacyi Kwaterniczej jest ten, aby sprawiedliwy kwaterunku dopełniła rozkład, przeto Deputacya Kwaternicza za wezwaniem Intendentów Cyrkułowych do pomocy, co najrychlej podług schematu danego opisze, respect. cyrkułu, właścicieli i lokatorów w domach mieszkających, w nich żołnierzy ulokowanych, gdzie? u kogo? jakiej rangi? wiele? i miarkując liczbę możności utrzymania, tudzież jakie stajnie? które wolne? na wiele koni? i t. d. a to, aby nad możność nikt uciemiężonym nie był. Niemniej domy puste, domy niemurowane, a zdatne do kwaterunku oznaczy, i tym sposobem porządną uformuje taryffę.

Par. 4. Żeby zaś dokładna mogła być wiadomość w Deputacyi o ustąpieniu z domów wojskowych, przeto Deputacya Kwaternicza za zniesieniem się z JW. Plac-Komendantem, każdemu wojskowemu z ograniczeniem czasu jego inkwaterunku palet wydawać będzie. A każdy dziedzic bądź lokator, do którego takowy palet regulowanym będzie, po wyszłym czasie oznaczonym, meldować się powinien w Deputacyi Kwaterniczej, która albo palet prolongować będzie, albo inkwaterunek uchyli. W przeciwnym razie dziedzic lub lokator podwójnym inkwaterunkiem karany zostanie.

Par. 5. Przy każdym Assessorze dodany Kancellista podług przyłączonego schematu zapisywać palety wychodzące będzie, a to końcem utrzymania porządnej taryffy, który palet przez Assessora podpisany i stęplowany będzie.

Par. 6. Deputacya Kwaternicza zniesie się z JW. Plac Komendantem, ażeby przed nadejściem wojska do kwatery dniem wprzódy uwiadomioną była dla porządnego i proporcyonalnego uczynienia rozkwaterunku.

Par. 7. Deputacya Kwaternicza w celu zachowania porządnego inkwaterunku podzieli pomiędzy siebie prace tak, iżby domy przeznaczone już na inkwaterunek powtórnym inkwaterunkiem ciążone nie były.

Par. 8. Deputacya Kwaternicza ma tylko prawo rozłożenia kwaterunku po mieście, do kwaterunku zaś na wsie nie ma żadnej mocy, gdyż ten szczególnie Izbie Wykonawczej Powiatowej zostawuje się.

Par. 9. Członki Deputacyi Kwaterniczej również jak i Officyaliści Prezesowi tejże Deputacyi uległemi być są winni.

Par. 10. Członki Deputacyi Kwaterniczej i officyaliści od godziny 8-ej do 1-ej, a od 3-ej do 8-ej przy swych czynnościach znajdować się powinni, czego Prezes tejże Deputacyi przestrzegać ma.

Par. 11. Lokatorowie równie w miarę potrzeby inkwaterunkowi bez pretensyi żadnych do właścicieli uległemi być mają.

Par. 12. Domy, w których młyny, browary i oberże się znajdują, jako względem tych osobne są urządzenia, wolne zostają od inkwaterunku.

Par. 13. Etat Deputacyi Kwaterniczej.

		Miesięcznie
1. Prezes	à fl. 500	złt. 500
6. Asessorów	à fl. 250	» 1.500
2. Sekretarzy do exp. pols. i franc. . .	à fl. 180	» 360
1. Lustrator Generalny	à fl. 250	» 250
6. Kancellistów	à fl. 108	» 648
2. Służących	à fl. 60	» 120
1. Stróż	à fl. 45	» 45
Na papier i pióra salvo calculo		60
Summa		3.483

Wypłata co kwartał decursive ma następować. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 2 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

63.

3 Marca 1807. Zalecenie Dyrektorom Sprawiedliwości i Wewnętrznemu dochodzenia summ pupilarnych, depozytowych kapitałów etc. z obrachowaniem pretensyi obywatelow do przeszłego Rządu Pruskiego. (Zbiór I p. 55).

Komisya Rządząca. Zalecamy WW. Dyrektorom Sprawiedliwości i Wewnętrznemu, ażeby, zniósłszy się z sobą, starali się powziąść wiadomość i nam ją przedstawili:

1-o Ile, jakie, czyje summy pupillarne z każdego Departamentu zostały wniesione do którego z Banków lub Kassy innych prowincyów Pruskich.

2-o Toż summy na depozyt po Regencyach, Kassach Miejskich, Justicioratach dóbr Królewskich i Ziemiańskich złożone przez partykularne osoby.

3-o Specyfikacyę sprzętów, effektów złożonych po kassach Regencyjnych jako własność partykularną.

4-o Kapitałów uzbieranych przez Regencye, bo te należąc do Jurysdykcyi Sądowej Departamentu, składając się z szportlów opłacanych przez jegoż mieszkańców, nie wciągnione w dochód Panującego, są własnością respective Departamentu, y tego kraju, którego Zdobywca raczył odstąpić praw Swoich na rzecz tegoż kraju.

5-o Wszystkich kaucyi w zapisach hypotecznych, w papierach krajowych, w gotowiźnie złożonych, czyli-to po Regencyach, czyli po Kamerach przez dzierżawców dóbr krajowych, które są rękojmią i regularnego dzierżaw wypłacania i nierujnowania dóbr.

6-o Ile za przystawiane do Magazynów Pruskich zboża i konie w ostatnich latach należy się obywatelom zapłaty.

7-o Ile wynoszą inwentarze, mobilia i wszelakie sprzęty zabrane Starostom i Duchownym przy odbieraniu im dóbr, które nie były kraju, lecz partykularnych własnością.

8-o Specyfikacyę summ popłaconych do kassy Króla Pruskiego przez Obywateli za insurrekcyę.

9-o Dóbr przez Króla Pruskiego darowanych i w Erbpacht puszczonych. Działo się w Warszawie na sessyi dnia 3 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

64.

3 Marca 1807. Rota przysięgi dla Prezesów Departamentowych. (Zbiór I p. 137).

Komisya Rządząca. Przesyłamy W. Dyrektorowi Wewnętrznemu rotę, podług której Uur. Prezesi Departamentowi wykonać mają przysięgę.

»Ja N. przysięgam wierność i posłuszeństwo Komisyi Rządzącej, Dekretem dnia 14 Stycznia roku bieżącego Najjaśniejszego Cesarza i Króla Napoleona Wielkiego ustanowionej, nieskazitelną poczciwość i pilne dopełnienie obowiązków urzędu mnie powierzonego«.

Działo się w Warszawie na sesyi dnia 3 Marca 1807. (L. S.) podp. Gutakowski Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Generalny.

65.

4 Marca 1807. Zalecenie przyprowadzenia do exekucyi ustaw względem Rekruta i koni, najdalej na dzień 15 Marca. (Zbiór I p. 140).

Komisya Rządząca. Na doniesienie W. X-cia Dyrektora Wojennego, iż z powodu niezadosyć uczynienia ogłoszonych ustaw względem rekruta i koni z repartycyi na dymy wydać się mianych, rozkazy N. Cesarza i Króla w uformowaniu Legii pierwszej dopełnione być nie mogą, zalecamy W. Dyrektorowi Wewnętrznemu, ażeby przez Izby Administracyjne posłał do Komisyów Wykonawczych Powiatowych najmocniejsze wezwania i nakazy, iżby opieszałych obywatelów do uskutecznienia tak świętej i nagłej, jaką jest obrona kraju, powinności jak najsurowszą exekucyą przyniewoliły. Termin ostateczny dostawienia rekruta i koni, z wyznaczoną na ubiór i moderunek zapłatą pod odpowiedzialnością Członków Komisyi Powiatowych na dzień 15 Marca naznaczamy; po upłynieniu którego, gdyby jeszcze znaleźć się mieli obywatele, którzyby rekruta i koni nie dostawili, lista takowych obywateli ma nam być przesłana. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 4 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

66.

4 Marca 1807. Wprowadzenie na nowo loteryi liczbowej, Genueńską zwanej. (Zbiór I p. 212).

Komisya Rządząca. Czerpając wszystkie źrzódła, któremi Skarb publiczny w teraźniejszym czasie zasilony być może, uznajemy potrzebę dla zwiększenia dochodów publicznych, aby loterya krajowa liczbowa, czyli Genueńska zwana, prawem roku 1786 na rzecz Skarbu ustanowiona

i przez bywszy Rząd Pruski na fundusz wdów i sierot w Warszawie ciągniona, a teraz dla zmiany Rządu tegoż zaprzestała, odtąd na fundusz publiczny ciągnioną była, a to według urządzeń i opisu tej gry, przez bywszą Komisyę Skarbu Koronnego pod dniem 26 Maja roku 1787 zaszłych; do manipulacyi tej listę officyalistów przez Zastępcę Dyrektora Skarbu nam podaną approbujemy, i wybór osób na oficyalistów loteryi zdatnych W. Zastępcy Dyrektora Skarbu oddajemy.

Uwiadomienie publiczności o niniejszem urządzeniu, z oznaczeniem dni ciągnienia loteryi i zapewnienie funduszu dla grających w loteryę W. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 4 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

67.

5 Marca 1807. Wyznaczenie płacy dla Kancellaryi Izby Edukacyjnej. (Zbiór I p. 142).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Interesów Wewnętrznych następujący etat kosztu Kancellaryi Izby Edukacyjnej przyjmujemy:

Koszta Kancellaryi Izby Edukacyjnej.

Sekretarz Generalny	złt.	8.000
Archiwista i Kancellista osób dwie	»	6.000
Posługacz, opał, poczta, światło, papier, sprzęty, druki (salvo calculo)	»	6.000
	summa złt.	20.000

Czego uskutecznienie Dyrektorowi Interesów Wewnętrznych polecamy, a komunikacyę ustawy niniejszej Dyrektorowi Interesów Wewnętrznych, Izbie Edukacyjnej dysponujemy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 5 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

68.

5 Marca 1807. Zalecenie względem Szkoły Inżynierskiej. (Zbiór I p. 282).

Komisya Rządząca. Przyjmujemy z ukontentowaniem prawdziwie obywatelskiem oświadczenie ustanowienia tymczasowo bezpłatnie Szkoły Inżynierskiej, uczynione sobie przez niektórych Officyerów dawniej będących w tymże korpusie i niektórych innych osób utalentowanych, chcących się przyłożyć do tak zbawiennego zamiaru. A zatym zalecamy W. Xięciu Dyrektorowi Wojny, ażeby miejsce zdatne na rzeczoną szkołę opatrzył i Officyerom dawniejszym rangi, jakie mieli w Korpusie Inżynierów, na przyszłość zapewnił, gdy tenże formowanym będzie, jako też przyzwoite umieszczenie w tymże korpusie tym, którzy w nim dotąd nie byli, a którzy mu talenta swoje poświęcić żądają. Komunikujemy przytem temuż W. Dyrektorowi memoryał w tym przedmiocie sobie podany.

Działo się w Warszawie na sesyi dnia 5 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

69.

5 Marca 1807. Zalecenie wypłacania dwóch trzecich żołdu officyerom Polskim z Legionów z zagranicy przybyłym, dopóki umieszczonemi nie będą. (Zbiór I p. 282).

Komisya Rządząca. Kiedy w etacie wojska Polskiego stosownie do woli N. Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego przez nas uchwalonym, wszystkie stopnie officierskie zapełnione zostały, a liczba Officyerów Polaków z zagranicy powracających znajduje się bez sposobu doczekania przyszłego tegoż wojska rozciągu, przeto zalecamy W. Xięciu Dyrektorowi Wojny, aby wszystkich Officyerów z Legionów Polskich na rozkaz Cesarsko-Królewski do Kraju przybyłych, sporządziwszy ich listę, rozkazał co miesiąc, dopóki umieszczonemi nie będą, płacić im dwie trzecie części żołdu Polskiego podług stopniów, jakie rzeczywiście mają, i nam rachunek takiego wypłacenia co miesiąc podawał. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 5 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

70.

5 Marca 1807. Uchwała względem przysposobienia żywności i furażów przez wyznaczonych tym końcem pełnomocnych Kommissarzy. (Zbiór I p. 143).

Komisya Rządząca. Nie chcąc pominąć wszelkich srzodków, jakie tylko od nas zawisły, by co do żywności i furażów skuteczną udzielić pomoc zwycięzkiemu wojsku, lecz, owszem, pragnąc Wspaniałemu naszemu Zbawcy N. Cesarzowi Francuzów okazać, że wszystkie ofiary są z ochotą czynione, aby tylko tak zbawiennemu zamiarowi, jakim jest wyszukanie i ułatwienie sposobów do opatrzenia Wielkiego Wojska dogodzić, na przełożenie Dyrektora Spraw Wewnętrznych stanowiemy następujące przepisy, które do niezwłocznego uskutecznienia Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych polecamy.

Najprzód wyznaczy do każdego powiatu, składającego Departamenta Kraju naszego, Pełnomocnego Kommissarza, którego będzie obowiązkiem stosować się bezstronnie i bez żadnego względu do wydanej sobie instrukcyi: temu Kommissarzowi dodany będzie officyer Francuski od Władzy Francuskiej wyznaczony, aby był widzem i pomocą czynności onego.

Powtóre: Instrukcyi tej mają być te dwie zasady, opatrzenia stacyów transportowych w żądaną od Rządu Francuskiego liczbę koni, toż opatrzenie magazynów Warszawskich w owies i furaże.

Po trzecie: Cokolwiek wykaże się po folwarkach i chułupach wiejskich zbywającym od zapasu siewnego i istotnej potrzeby gospodarskiej, ma być zapisanym i zajętym od Kommissarzy na rzecz publiczną, co się tylko stosuje do owsa, siana i słomy, a transport onych konwój Francuski zapewni.

Po czwarte: Cena owsa, siana i słomy będzie wedle ceny targowej powiatowego miasta, w czasie bytności Kommissarza, którą on zakonotuje, a zaś zaświadczenie Magistratu i Komisyi Powiatowej miejscowej one upoważni.

Po piąte: W cenie na odległość miejsca dostawy wzgląd będzie dany, a każda odległość trzema milami od Warszawy półzłotkiem cenę owsa, złotym zaś cetnar siana i słomy pomnoży, a w tej mierze potrzebna ostrożność wzięta będzie od Dyrektora Wewnętrznego.

Po szóste: Obywatelstwo i patryotyzm każdego prawego Polaka spodziewać się każe, że rzetelnie poda stan swej kresencyi, wysiewu i ilości mogącej być dostawioną do magazynu. Gdyby przecież przy rewizyi wykazało się, że zataił zapas mogący być użytym, bez zniszczenia gospodarstwa, na tak gwałtowną kraju potrzebę, wtedy exekucyi wojskowej i naganie Rządu taki nieczuły, toż doniesieniu z osoby przez druki podpadnie.

Po siódme: Każdy liwerunek dostawiony do magazynu wedle oceny powyższej zostanie zapłacony; w magazynach zaś iżby żadna arbitralność co do miary i wagi nie była, jak dotąd ze szkodą i dla Wielkiego Wojska i dla liwrujących swoje furaże, ustanowieni będą poborcy magazynierowie, którzy wespół z Francuskiemi wiernie w oddzielnych regestrach konotować będą przystawione owsy, siano i słomę, etc. Rząd Krajowy potrzebne kroki do Najwyższej Władzy Francuskiej uczyni.

Po ósme: Kommissarze Pełnomocni znosić się mają z Komisyami lub Izbami Wykonawczemi swoich respective Powiatów co do rozkładu fur, wysiewów etc., Izby zaś Wykonawcze pomoc we wszystkiem na ich rekwizycyę udzielić im powinny.

Po dziewiąte: Kommissarz, wypełniający i bezstronnie i najśpieszniej swoją powinność, będzie miał prawo do pierwszeństwa względem Rządu.

Po dziesiąte: Koszta podróży będą mu bonifikowane, a zaś forszpan wszędy w obrębie swego powiatu będzie mu wydany.

Po jedenaste: Nieposłuszny lub opierający się Kommissarza zaleceniom ma być Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych doniesiony, by wzięte zostały nieodzowne srzodki o spiesznej exekucyi niniejszego urządzenia.

Niniejszej uchwały naszej zwykłe przez druk i gazety ogłoszenie W. Dyrektorowi Wewnętrznemu polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 5 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

71.

9 Marca 1807. Uchwała wyznaczająca 3.000 codzień ludzi do fortyfikacyi Pragi i opłatę dla tychże. (Zbiór I p. 146).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych za ukończeniem jak najrychlejszym fortyfikacyi Pragi z względu potrzeby i z względu robót gospodarskich, przez które znaczna liczba lu-

dzi z powiatów pobliższych objętą zostanie, przez uwagę oraz, że ciężar ten lubo chwalebnie dotychczas przez Powiaty, Warszawski, Błoński, Czerski i miasto Warszawę jest i był odbywany, stanowiemy, aby odtąd liczba ludzi robiących trzy tysiące wynosiła, a w celu ulgi tym powiatom i miastu Warszawie z tylu pobudek winnej, postanowiliśmy dla każdego dostawionego człowieka do roboty po złp. jednym groszy siedm i pół. Organizacyę projektem przyłączoną approbujemy, a z tej ustanowienie Kommissarzy Powiatowych i dozorców potwierdzamy, opłatę dla nich, to jest: Kommissarzowi Powiatowemu złt. sześć, Dozorcy złt. trzy, Kassyerowi Generalnemu złt. dziewięć na dzień wyznaczamy; summy na to potrzebnej złt. pols. sto czternaście tysięcy dwieście dziewięć z kassy generalnej użyć pozwalamy, nakoniec uskutecznienie tego wszystkiego jak najprędsze W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych i Zastępcy Skarbu zalecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 9 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

72.

10 Marca 1807. Zalecenie obwieszczenia Izby Administr. Płockiej, aby była powolną na wszelkie wezwania G-ła Zaiączka jako Rządcy i Kommendanta na prawym brzegu Wisły. (Zbiór I p. 146).

Komisya Rządząca. Odebrawszy od W. Xięcia Dyrektora Wojennego komunikacyę listu tak Xięcia de Neuchatel Ministra Wojny, jako i Xięcia Jmci Benewentu, w których wola N. Cesarza i Króla jest wyrażona, jako z przyłączonych kopii wyjątków tychże listów się okazuje, iż ur. Generałowi kommenderującemu Legią drugą Zaiączkowi oddany jest rząd i kommenda części Polski na prawym brzegu Wisły położonej i dane upoważnienie do wezwania Rycerstwa Narodowego w tejże części do wsiadzenia na koń i obrony przeciw Kozakom, oraz że wszelka władza policyjna i użycie wszystkich sposobów, jakie Departament Płocki wystawia, są mu powierzone. Chcąc wolę tę N. Cesarza mieć uskutecznioną, zalecamy W. Dyrektorowi Wewnętrznemu, ażeby potrzebne wydał niezwłocznie obwieszczenie do Izby Administracyjnej Płockiej, iżby ta stosując się do wydanych od N. Cesarza i Króla rozkazów ur. Generałowi Zaiączkowi, a sobie przez tegoż u. Generała komunikować się mających, zupełnie na wszelkie wezwania tegoż Generała była powolną, zachowując należyty porządek tak w odbieraniu nakazów, jako i uzyskiwaniu kwitów na wszelkie zajść mogące rekwizycye. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 10 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

73.

10 Marca 1807. Zakaz wprowadzania do kraju monety drobnej bilonami zwanej, i wywożenia grubej monety. (Zbiór I p. 218).

Komisya Rządząca. Przyznając słuszność powodów w podanem

przełożeniu W. Zastępcy Dyrektora Skarbowego pod d. 7 Marca względem okazujących się nowych 6 groszówek Pruskich, zaleca mu wydać jak najsurowsze rozkazy do wszystkich komór i przykomórek pogranicznych, ażeby dawały baczność ścisłą i nie dopuszczały wywozić z kraju monety grubej courant zwanej, i przeciwnie, ażeby 6 groszówki, srebrniki, półsrebrniki, hellery, i wszelka moneta drobna billonami zwana z jakiegokolwiekbądź pogranicznego Państwa wprowadzona nie była. Co się jednak wcale nie ściąga do kass N. Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego, które żadnej rewizyi nie podpadają. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 10 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

74.

12 Marca 1807. Zalecenie wypłaty kompetencyów Duchownym i dawnym Possessorom dóbr Królewskich od 1 Lutego. (Zbiór I p. 219).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Skarbu Zastępcy względem licznych do nas adresowanych prośb od pozbawionych possessyi dóbr Narodowych tak Królewskich dawniej, jako i Duchownych, a z układów bywszego Rządu Pruskiego biorących pensye kompetencyami zwane, dopominających się, aby te wypłacone im zostały za ratę 1 Grudnia roku zeszłego niezaspokojoną i za ratę teraz w Marcu przypadającą, stanowiemy.

Gdy od wnijścia wojsk Francuskich wszystkie dochody publiczne wybierane były na rzecz kass Jego Cesarskiej Królewskiej Mości, co aż do dnia 1-go Lutego trwało, poniewolnie Komisya Rządząca musi odpowiedzieć, że nie mając ich w dniu 1 Grudnia, nie może brać na się wypłacenie wówczas przypadające. Nie odmawia przecież najusilniejszego wstawienia się do władz Jego Cesarskiej Królewskiej Mości, aby taż rata zapłaconą została. Od 1-go zaś Lutego aż do 1-go Marca, niezwłocznie kompetencya duchownym i dawnym possessorom dóbr Królewskich w proporcyę jej ilości ma być zapłacona. Co zaś do raty kompetencyów w bieżącym Marcu przypadającej, zalecamy W. Dyrektorowi Skarbu Zastępcy, aby gdy wpływ z dochodów publicznych do kass departamentowych nastąpi, tymże wypłacenie zalecił, nie kwartalne przecież, ale miesięcznie decursive. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 12 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

75.

12 Marca 1807. Pardon zbiegłym kantonistom do czterech tygodni (Zbiór I p. 285).

Komisya Rządząca. Rozważywszy uczynione nam przez W. Xięcia Dyrektora Wojny przełożenie, że zbiegli z korpusów swoich w znacznej liczbie kantoniści nie udali się za granicę, ale się po kraju tułają, albo w dobrach obywatelów, zkąd ich dostawiono, ukrywają, a do lekkomyślności takiego postępku być im mogła pochopem niewygoda, albo brak

umundurowania, którym w zbyt trudnych okolicznościach zapobieżyć nie było w mocy ich przełożonych, uznaliśmy słuszną i godną urzędowania naszego rzeczą wszystkim zbiegłym do dnia dzisiejszego kantonistom winę przebaczyć; jakoż i przebaczamy, jeżeli w przeciągu czterech tygodni, na mocy niniejszego naszego pardonu powszechnego, do korpusu powrócą i Kommendantom swoim meldować się będą. Mieć chcąc, żeby po upłynionym tym czasie, od czasu publikacyi z kantonistami zbiegłemi postąpiono było wedle rygoru praw wojskowych. Stanowiemy przytem, że obywatele, którzyby kantonistów zbiegłych w dobrach swoich przechowywali, albo wiedząc o nich, pobytowi ich u siebie pobłażali, jeżeli w przeciągu tego samego czasu korpusom, do których oddani byli, ich nie dostawią, karze tysiąca złotych podpadną.

Niniejszej uchwały ogłoszenie zwykłym przez Izby Administracyjne Departamentowe sposobem, W. Xięciu Dyrektorowi Wojennemu polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 12 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

76.

12 Marca 1807. Wyznaczenie deputacyi do roztrząśnienia i uregulowania rekwizycyi przez bywszego Prezydenta miasta Warszawy nakazanych. (Zbiór I p. 326).

Komisya Rządząca. Przychylając się do prośby ur. Joachima Moszyńskiego bywszego Prezydenta Miasta Warszawy, żądającego examinu i uregulowania wszystkich dla wojska Francuzkiego przez niego do uskutecznienia nakazanych rekwizycyi, gdy i W. Dyrektor Policyi słuszność tej prośby przedkłada, i liczne od obywatelów Miasta Warszawy podawane żądania, zwrotu lub zapłacenia różnych dla wojska Francuskiego dostarczeń, potrzebę zapewnienia im sprawiedliwej nadgrody wskazują, wyznaczamy Deputacyę, do której za Prezesa ur. Jana Nepomucena Małachowskiego Referendarza, a za Członków Józefa Margrabię Wielopolskiego Konsyliarza przy Dyrekcyi Policyi, Gorczyczewskiego Konsyliarza Izby Administracyjnej Departamentu Warszawskiego, Horaima Wojewodzica i Kortuma mianujemy. Deputacya ta, wziąwszy za fundament czynności swoich już przygotowaną oblikwidacyę przez Delegatów przeszłej Izby Najwyższej sporządzoną i obwieściwszy przez Gazety obywatelów Warszawy, z tego rekwizycyów wszelkich źrzódła pretensye mieć mogących, przystąpi do roztrząśnienia wzmiankowanej oblikwidacyi, i dokładność jej rozpoznawszy, onę zatwierdzi, lub gdzie będzie wypadało, przyda i poprawi, wziętych w rekwizycyę effektów i sprzętów, które oddanemi być mogą, powrót właścicielom zapewni, a tych wszystkich dostarczeń, które skonsumowane były, jak najściślej wyrachowawszy, gdzie będzie można, umiarkuje i ugodzi, a gdzie potrzebę zapłaty uzna, drogę do jej poszukiwania wskaże i projekt wynadgrodzenia obmyśli. Słowem, wszystkie te pretensye od wnijścia wojska Francuskiego tak z nakazów prosto władz Francuskich, jako i z nakazów Izby Najwyższej Warszawskiej, lub bywszego Prezydenta Miasta ur. Joachima Moszyńskiego przez czas

ich urzędowania, równie z nakazów Magistratu Miasta Warszawy i jej Członków, nakoniec z nakazów Administracyi Lazeretowej i od kogożkolwiekbądź wynikłe, nic niewyjaśnionego nie zostawiając, ułatwi i zaspokoi, a sprawę z czynności swoich nam zdać przez W. Dyrektora Policyi nie omieszka.

Wezwanie osób przez nas do tej Deputacyi wyznaczonych W. Dyrektowi Policyi zalecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 12 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

77.

13 Marca 1807. Zalecenie względem urządzenia paszportów podług prawideł w tymże zaleceniu przepisanych. (Zbiór I p. 328).

Komisya Rządząca. Ponieważ stan teraźniejszy Kraju naszego wymaga pilnego oka Rządu i baczności niepospolitej na wszelkiego stanu ludzi z kraju wyjeżdżających, lub po nim przejeżdżających się, przeto zalecamy W. Dyrektorowi Policyi, aby przedstawił nam urządzenie wydawania paszportów i zaświadczeń policyjnych podług zasad następujących

1-o Nikt z Kraju wyjechać nie może bez paszportu. Wyjeżdżający na cztery tygodnie winien mieć paszport od Izb Wykonawczych lub Magistratów miast większych. Wyjeżdżający na dłuższy czas aż do sześciu miesięcy, od Prezydenta Departamentu, w którym mieszka, a nakoniec wyjeżdżający na dłuższy czas jeszcze jak na sześć miesięcy, od samego W. Dyrektora Policyi ten paszport zyskiwać powinien.

2-o Dla jeżdżących po kraju mają być dawane zaświadczenia policyjne, czyli karty bezpieczeństwa, dla obywatelów ziemian od Komisyi Wykonawczej, dla obywatelów z miasta od Zwierzchności miejskiej, dla włościan od Zwierzchności dworskiej. Zaświadczenie takie może być na jedną podróż, lub też na pewny czas zamierzony, nie dłuższy przecie jak sześć miesięcy.

3-o Gdy położenie teraźniejsze Miasta Warszawy ściślejszej jeszcze wymaga ostrożności, przeto mieć chcemy, aby wyjeżdżającemu ztąd za granicę na jakikolwiekbądź czas prosto od W. Dyrektora Policyi, z okręgu zaś miasta w Kraj wyjeżdżającym od Wydziału Policyjnego w Izbie Administracyjnej Warszawskiej paszporta z zaświadczeniem policyjnem były wydawane. Włościanie zaś jak w Kraju, tak i z Warszawy, za zaświadczeniem swojej zwierzchności dworskiej wjeżdżać i wyjeżdżać mogą.

4-o Projekt do opłat od paszportów i zaświadczeń policyjnych, w proporcyi czasu, na jaki służyć mają i stanu osób, którym będą wydawane, ma nam być także przedstawiony. Opłata ta jednak niema być wyższa jak złt. sześć. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 13 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

78.

14 Marca 1807. Uchwała utrzymująca podatek żydowski od szlubów małżeńskich. (Zbiór I p. 221).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Zastępcy Dyrektora Skarbu zważając, że z natury rzeczy wypada, iż każden podatek raz postanowiony dopóty trwanie swoje zachowuje, dopóki nowym wyrokiem uchylonym nie zostanie; że Komisya Rządząca w uchwale swojej wyrzekła, iż podatki wszelkiego gatunku za Rządu Pruskiego ustanowione i uzwyczajone na dochód Skarbu publicznego zachowuje; że podatek przez naród Żydowski od dozwolenia szlubów małżeńskich brania, pod nazwiskiem koncessów znany, nie jest zniesiony, upominanie się o niego niema być zaniedbywane, i wpływ jego do Skarbu publicznego nie ustawać;

zalecamy W. Dyrektorowi Zastępcy Skarbu, aby przyzwoite przedsięwziął szrodki nietylko, aby ten dochód nie upadł, ale nadto, aby wyśledzona została liczba szlubów przez osoby z narodu Żydowskiego wzięte bez opłaty do kass departamentowych; osoby które okażą się być winne, najprzód do zadośćuczynienia wezwane, a w przypadku niedopełnienia przez exekucye przynaglone zostaną. Dopełnienie niniejszej uchwały Komisya Rządząca W. Dyrektorowi Zastępcy Skarbu zleca. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 14 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

79.

16 Marca 1807. Wprowadzenie Orłów białych za znaki wojskowe na miejsce chorągwi i sztandarów. (Zbiór I p. 287).

Komisya Rządząca. Rezolwując zapytanie W. Xięcia Dyrektora Wojennego, czyli w Pułkach pieszych chorągwie, a w konnych sztandary, czyli też, na tryb wojska Francuskiego, w obydwa te rodzaje wojska Orły wprowadzone być mają, mieć chcemy, ażeby Orły białe za znaki wojskowe były użyte. Czego wykonanie W. Xięciu Dyrektorowi Wojennemu zalecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 16 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

80.

16 Marca 1807. Nakaz Izbom Administracyjnym, Powiatowym i Magistratom posłuszeństwa dla Dyrektorów i pośpiechu exekucyi Ich zaleceń. (Zbiór I p. 151).

Komisya Rządząca. Na przełożenie Directorium Generalnego w całym swym komplecie do Nas zaniesione, że brak exekucyi i posłuszeństwa od władz niższych na zalecenia do nich wydane, szkodliwe za sobą skutki dla sprawy publicznej pociąga; nakazujemy wszystkim Izbom Administracyjnym, Izbom Powiatowym i Magistratom pod ich odpowiedzialnością, by we wszelkich urządzeniach i zaleceniach Dyrektorów należne posłuszeństwo i pośpiech w exekucyi zachowywały. Ogłoszenie niniejszego wyroku WW. Dyrektorom polecamy. Działo się w Warszawie na

sesyi dnia 16 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

81.

18 Marca 1807. Nominacya JW. Józefa Wybickiego Członka Komisyi Rządzącej na Pełnomocnika na prawym brzegu Wisły. (Zbiór I in fine).

Komisya Rządząca. Oznajmujemy tym Listem Pełnomocnictwem Naszym, komu o tym wiedzieć należy, iż stosownie do woli N. Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego w liście JO. Xięcia Benewentu dnia 17 Marca pisanym wyrażonej, ażeby wysłany był jeden z Członków Komisyi do Płocka dla przedsiębrania w materyach Administracyi i wysokiej Policyi wszelkich srzodków, jakie okoliczności potrzebnemi uczynią, dla nadania większej szybkości działaniom Rządowym w tej części Kraju, w której wojsko Polskie w znaczniejszej liczbie jest zebrane, i która przez swe na prawym brzegu Wisły położenie na wypadki wojenne bardziej jest wystawiona, a służy za przejście transportów dla wojska i komunikacyą z główną kwaterą; pokładając zupełne zaufanie w prawdziwej i wysokiej cnocie, znanej gorliwości i talentach JW. Józefa Wybickiego Członka Komisyi Naszej, umyśliliśmy Go obrać Pełnomocnikiem. Jakoż Go niniejszym listem pełnomocnictwem naszym za Pełnomocnika na całym prawym brzegu Wisły ustanawiamy i mianujemy. Dajemy mu zupełną moc i przelewamy na osobę Jego całą władzę nam służącą do przedsiębrania wszelkich srzodków w Administracyi i Wysokiej Policyi, jakie tylko okoliczności potrzebnemi uczynią, oświadczając i zaręczając, iż cokolwiek tenże JW. Józef Wybicki zgodnie z dobrem Kraju i Ojczyzny w tej mierze postanowi i urządzi, to my za postanowione i urządzone przyjmiemy i uznamy. Nakazujemy wszelkim władzom Krajowym na prawym brzegu Wisły, Izbom Administracyjnym Departamentowym, Izbom Wykonawczym Powiatowym, Magistratom Miast, Urzędom cywilnym i obywatelom wszelakiego stanu, ażeby tegoż JW. Józefa Wybickiego za Pełnomocnika naszego mieli i uznawali, zalecenia i rozkazy jego najściślej pod odpowiedzialnością osobistą dopełniali, słowem we wszystkiem tak, jakoby nam samym, byli posłusznemi. Który to list nasz Pełnomocnictwo, podpisem Prezesa upoważniony, wyciśnieniem pieczęci naszej większej stwierdzić rozkazaliśmy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 18 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

82.

18 Marca 1807. Uchwała względem ofiary 10 Grosza dobrowolnie uprojektowanej lub zapisanej. (Zbiór I p. 153).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych względem następującej wątpliwości: Czyli uchwała nakazująca opłatę 10-go grosza z dóbr Szlacheckich i Królewskich przez niektórych obywateli departamentu Poznańskiego pod przewodnictwem W. Radzy-

mińskiego Wojewody Gnieźnieńskiego postanowiona, jest obowiązującą i upoważniającą Izbę Administracyjną do jej exekwowania na wszystkich mieszkańcach tegoż departamentu. Zważywszy, iż jedna tylko Władza Najwyższa Rządowa ma prawo stanowić podatki, że jakkolwiek patryotyczny był powód szanownych obywateli Poznańskich pod przewodnictwem W. Radzymińskiego stanowiących podatek, ten mógłby w niejednej okoliczności nieprzyzwoite za sobą pociągnąć skutki, gdyby szczególni obywatele, choćby przy najchwalebniejszych powodach, za zgromadzeniem się w jakiejkolwiekbądź liczbie, mogli nakładać pobory na swoich współbraci, stanowiemy:

1-o Iż nałożony pobór 10-go grosza przez obywateli acz gorliwych acz patryotycznych, ale nieumocowanych do tego ani od Rządu, ani od całego ciała swoich współziomków, uważanym być nie może nigdy, jak podatek publiczny sankcyą Rządową mający, a wtedy tylko każdego do opłaty przymuszający.

2-o Że podatek ten tak niewłaściwie nazwany, najwięcej jeżeli może być uważany za dobrowolną ofiarę, która przez każdego na wzór szanownych osób dających w jej ułożeniu i wypłacie przykład z ochoty jedynie, ale nie przymusu złożona dla Ojczyzny być może.

3-o Że przecież przez wzgląd na potrzeby publiczne a niedostatek Skarbu, by wdzięcznością narodową nadgrodzić ofiarę przykładającą się do wsparcia Skarbu wycieńczonego i zachęcić do niej, a patryotycznych ziemianów od mniej czułych na los kraju rozróżnić, polecamy Izbie Administracyi Poznańskiej, aby co do tej ofiary następujące zachowała przepisy.

Każda Izba Wykonawcza Departamentu Poznańskiego wydrukować rozkaże kurrendę z wymienieniem dominiów szlacheckich i possessorów dóbr Narodowych, którzy jeszcze nie zapłacili 10-go grosza ofiary dobrowolnej, zgromadzeniem obywateli w Poznaniu dnia 22 Listopada roku zeszłego uprojektowanej.

Na tej kurrendzie każdy podpisać się powinien, zapłacić czy nie zapłacić ją oświadcza się; takowy bowiem, co nie podpisze, uważany będzie jak zgadzający się na zapłatę i do swojego quantum zobowiązany zostanie. Gdyby którego z obywateli, czyli dzierżawców dóbr Narodowych ziemiańskich, nie zastała takowa w domu kurrenda, ten w dwóch tygodniach po swej w domu awizacyi samąż kurrendą, powinien w Izbie powiatu swego deklarować się zapłacić, lub nie ofiarę, inaczej według powyższego punktu uważany będzie.

Dzierżawcy dóbr Ziemiańskich, gdyby ich dziedzice i jurisdatory nie dali wyraźnej swej deklaracyi, czyli mają ich tenutaryusze zastąpić za nich grosz 10-ty, lub nie, wtedy są obowiązani do zastąpienia onych, a ta opłata strącona im będzie z opłat dzierżawnych. I gdyby właściciele dzierżaw nie byli przytomnemi w Departamencie, wtedy dzierżawcy zastąpić ich salva remissione powinni.

Obywatele, którzy się podpisali na ten podatek pod przewodnictwem W. Radzymińskiego, obowiązani są do zapłacenia, i im wolność napisania w kurrendzie, czy chcą dać lub nie, jest odjęta.

Kurrendy te mają być wyexekwowane najdalej przed 15 Kwietnia a wtedy Izba Administracyi publicznej Departamentu Poznańskiego wydrukować rozkaże listę obywateli, którzy dobrowolnie i ochoczo złożyli ofiarę na wsparcie potrzebującej Ojczyzny.

Gdy spodziewać się potrzeba, iż każdy ubiegać się będzie o zaszczyt pochwały i wdzięczności narodowej, więc chwalebny cel wsparcia Skarbu w gwałtownej potrzebie dzisiejszej będzie dopełniony bez narażenia obywateli na nakłady arbitralne i pobory, ktore jedynie do Władzy Najwyższej w każdym czasie należą.

Tęż samą Uchwałę do wszystkich Departamentów rozciągamy i W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych poruczamy komunikować ją wszystkim Izbom Administracyi publicznej, by ją po powiatach do wiadomości obywatelów podali. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 18 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

83.

18 Marca 1807. Uchwała odwracająca interesa Duchowne w Powiatach Pilickim i Siewierskim od Dyecezyi Wrocławskiej do Archidiecezyi Gnieźnieńskiej. (Zbiór I p. 152).

Komisya Rządząca. Postanowiwszy uchwałą pod dniem 26 Stycznia, że część Województwa Krakowskiego, z Powiatów Pilickiego i Siewierskiego złożona, pod zabór Króla Pruskiego zagarniona, Nowym Szląskiem nazwana, co do Administracyi do Komory Wrocławskiej przyłączona, od niej odciągnioną zostawszy i pod Izbę Administracyi publicznej Departamentu Kaliskiego jest podciągnięta. Na przełożenie W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, że w tym samym zdarzeniu zostawały i interesa duchowne w tychże powiatach i pod Dyecezyą Wrocławską poddane, postanawiamy:

Iż tymczasowie wszystkie interesa Duchowne w Powiatach Pilickim i Siewierskim należeć nie mają odtąd do Dyecezyi Wrocławskiej, ale jedynie Archidyecezyi Gnieźnieńskiej i jej Officyum podległemi będą. Zalecamy przeto W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych obwieszczenie o tym i Duchowieństwu w tychże powiatach, i Officyum Duchownemu Metropolii Gnieźnieńskiej, i wykonanie niniejszej naszej uchwały. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 18 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

84.

21 Marca 1807. Zalecenie wypłaty zaległości i pensyi Marcowej Inwalidom z dawnej służby Polskiej. (Zbiór I p. 224).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Zastępcy Dyrektora Skarbu względem srzodków przedsięwziętych dla ułatwienia interesu Inwalidów i Pensyonarzów dawnego Rządu Pruskiego, a którzy będąc Polakami lub cudzoziemcami zasłużonemi dawno w Polszcze, równych względów i teraz

są warci. Komisya Rządząca, chcąc przyśpieszyć biednym pomoc, zaleca W. Zastępcy Dyrektora Skarbu, ażeby upoważnił Izbę Administracyjną Departamentu Warszawskiego, iżby ta w miarę, jak do niej z legitymacyami przychodzić będą Inwalidzi i Pensyonarze, zaraz im assygnowała zaległość od 1 Marca i pensyę na miesiąc Marzec: gdy zaś lista legitymujących się po sześciu tygodniach zamkniętą zostanie, W. Zastępca Dyrektora Skarbu ma ją podać Komisyi Rządzącej. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 21 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

85.

21 Marca 1807. Zalecenie wypłaty pensyi Inwalidom Pruskim w Warszawie za Marzec w nadziei zwrotu jej przez kasę Cesarską. (Zbiór I p. 223).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Zastępcy Dyrektora Skarbu, że chociaż dekret N. Cesarza i Króla zapewniający trwałość pensyów dla Inwalidów wojska Pruskiego, nie obowiązuje, aby one wypłacane były z kasy Polskiej, inne z wyroku tegoż N. Cesarza mającej przeznaczenie, i że tymże Inwalidom należy udać się do władz Niezwyciężonego i Dobroczynnego Cesarza, aby im było przeznaczono, zkąd i od kogo mają być płatnemi; przecież nim przyjdzie im pozyskać na to odpowiedź, Komisya Rządząca przez wzgląd na biedny ich stan, powodowana uwagą, że zaradzenie jemu tymczasowe nie może być tylko przyjemne N. Cesarzowi, stanowi, aby pensya Inwalidom wojska Pruskiego, w Warszawie mieszkającym, za miesiąc Marzec z kassy publicznej sposobem awansu i w nadziei niezawodnego jej zwrotu przez kasę Cesarską wypłaconą została. Dopełnienie czego W. Dyrektorowi Zastępcy Skarbu poleca. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 21 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

86.

24 Marca 1807. Organizacya Dyrekcyi Skarbowej (Zbiór I p. 226).

Komisya Rządząca. Gdy wedle uchwały naszej te dwa szczególniej przedmioty do Dyrektora Skarbu należą: Administracya Skarbu Publicznego, i decydowanie ostateczne wypadków skarg w materyach skarbowych, dochodów stałych i niestałych tyczących się, tudzież kontrabandów, defraudacyi, złego sprawowania urzędu, przeto w celu dopełnienia porządnie stosownego do tych objektów urzędowania, następującą ustanawiamy organizacyę Dyrekcyi Skarbowej.

Par. I. Dyrekcya Skarbu składać się będzie z czterech wydziałów jako to:

Wydział dochodów stałych.
Wydział dochodów niestałych.
Wydział kassowy.
Wydział kontroli generalnej.

Do dochodów stałych należą: podatek 24 grosza, podymne, pogłówne, opłata rekruta, intrata z dóbr Narodowych i lasów, tudzież wszystkie pod jakimkolwiek nazwiskiem mogące być ustanowionemi.

Do niestałych należą: cła, akcyzy, podatki konsumpcyjne, dochód z stępla, kart, mostu, loteryi, soli, poczty, i inne opłaty za rządów Pruskich pobierane, tudzież wszelakie przez Rząd ustanowić się mogące.

Do Kassowego należy: dozór manipulacyi krajowych kass prawem ustanowionych, wszystkie wypadki w okolicznościach kassowych zdarzające się, dozór i rewizya kassy głównej, etaty.

Do Wydziału Kontroli: wszystkie rachunki, kalkulacye, weryfikacye, robienie schematów kontroli.

Par. II. Każdy z tych Wydziałów mieć będzie Szeffa; oprócz tego będzie jeden Sekretarz generalny. Ci przy miejscu Dyrekcyi zamieszkałemi być mają, z niego i na krótki czas nie oddalać się bez zezwolenia Dyrektora, codzień być przytomnemi w kancellaryi Dyrektoryatu.

Par. III. Każdego dnia, każdy wydział partykularne do swego wydziału rzeczy wypracowywać i Dyrektorowi przygotowywać będzie.

Par. IV. Porządek robót Dyrekcyi:

a) Cokolwiek przychodzi do Dyrekcyi odbiera Archiwista; ten na piśmie numer prezentaty położy, a pismo odda do Sekretarza generalnego.

b) Sekretarz generalny pismo to odpieczętuje, przeczyta treść rzeczy, nazwisko podającego, numer prezentaty i datę, nazwisko referenta, do którego ma odesłać, w dzienniku swoim zapisze i pismo do referenta zakonsygnuje; każdego dnia zrana dziennik takowy Dyrektorowi komunikować będzie.

c) Szeff Wydziału, wypracowawszy referat, prezentować go będzie Dyrektorowi do podpisania, a pod Dyrektora podpisem sam się podpisze i Archiwiście do expedycyi odda; ten pieczęć wyciśnie i expedyować będzie. Za przypadki nierzetelnej expedycyi, pochodzącej z niezgodności z oryginałem, odpowiedzialnym jest Archiwista.

d) Wszelkie inne roboty zlecone od Dyrektora Sekretarz Generalny do wydziału rozdawać będzie, a żaden wydział wymawiać się niema z takowych robót. Sekretarz Generalny w Dzienniku zapisywać będzie i podane i odebrane takowe roboty.

Par. V. Powinności każdego przy Dyrektoryacie użytego.

Sekretarz Generalny.

Korespondencyę z Magistraturami Departamentowemi, Ministrami i innemi utrzymywać, memoryały i projekta do uchwał Komisyi Rządzącej pisać. Dzienniki uchwał Komisyi Rządzącej i korespondencyę utrzymywać. Konsensa do wydawania extraktów z starego i nowego Archiwum Skarbowego, dekretów, rezolucyów i innych wydawać za pewną mierną opłatą postanowić się mianą. Inspekcyę mieć nad Archiwum.

Trzech manualistów pod swoją dependencyą mieć będzie: dwóch do pisania dzienników, a jednego do kopiowania.

Szef Wydziału dochodów stałych.

Układać taryffy dochodów stałych. W przypadku uchwały nowych podatków repartycyę tychże sporządzać. Etaty wydatków wszelkich wedle przepisów prawa corocznie formować. Rachunki podatków stałych przez Izby Administracyjne do Dyrektora Skarbu odsyłane roztrząsać i do kontroli generalnej oddawać. Wszelkie interesa i wypadki dochodów stałych tyczące się sposobem wyżej opisanym expedyować. Wszystkie roboty związek z podatkami stałemi mające odbywać.

Będzie także jego obowiązkiem pomagać Szeffowi dochodów niestałych, kiedy do tego użytym zostanie. Do pomocy mieć będzie dodanego jednego Manualistę.

Szeff Wydziału dochodów niestałych.

Raporta od Dyrekcyów celnych przesyłane examinować. Wyciągać z każdego raportu szczególny dochód artykułów w tym raporcie umieszczonych i ten wyciąg w księgę umyślnie na to sporządzoną wpisywać, z adnotowaniem balansu porównywającego summy jednego miesiąca z drugim, to jest: z raportów akcyzy i podatku konsumpcyjnego. Z raportów miesięcznych celnych, układać balans handlu zewnętrznego, z dokładnem wyjaśnieniem wchodu do Kraju i wychodu z Kraju pieniędzy.

Układać tabellę z tychże raportów okazującą: wszystkie artykuły produktów i fabryk krajowych, wyprowadzonych za granicę i wprowadzonych do Kraju produktów i towarów zagranicznych.

Z rapportów akcyzy układać tabellę specyfikującą skonsumowane w Kraju artykuły, konsumpcyjnemu podatkowi podległe, a w specyfikacyi dochodów z podatku konsumpcyjnego uważać, stosunki dochodu konsumpcyjnego z proporcyą ludności konfrontować, a w przypadkach spostrzeżenia ubytku, o sposobach zaradzenia opinię swoją na piśmie Dyrektorowi Skarbu podawać. Z miesięcznych raportów formować co rok w Grudniu generalną tabellę z roku schodzącego i prospekt na następny. W tabelli roku schodzącego umieszczone być powinny wszystkie artykuły co wyszły z Kraju, walor pieniędzy z szacunku tych artykułów, wedle ceny krajowej ustanowionego i wedle zagranicznej. Toż samo co do artykułów, które weszły do Kraju, a to wedle schemmatów na ten użytek sporządzonych.

Do formowania prospektowej tabelli zaciągane będą wiadomości z Dyrekcyi Spraw Wewnętrznych przez komunikacyę tabell produktów i tabell statystycznych.

Do tych robót Wydział Kontroli jest obowiązany pomagać. Skargi i sprawy wszelkie w objektach dochodów niestałych pochodzące sposobem wyżej przepisanym expedyować. Wszelkie roboty, z jakiego bądź względu dochodów niestałych tyczące się, do Szeffa tego Wydziału należą. Do pomocy jednego Manualistę mieć będzie.

Szef Wydziału Kassowego.

Inspekcya główna nad kassą Warszawską należy do niego. Rap-

porta od kass departamentowych, tudzież wszystkich innych odbierać, roztrząsać i do kontroli oddawać. Raporta od Kasy Głównej wedle schematu na to wydanego codziennie Dyrektorowi Skarbu oddawać. Etaty przychodów i rozchodów dla wszystkich Magistratur wspólnie z Szefem Wydziału dochodów stałych, tudzież wojskowe wedle przepisów sobie od Dyrektora danych formować. W przypadku dostrzeżonej nieregularności lub nierzetelności w raportach kassowych natychmiast Dyrektorowi donieść z dokładnem objaśnieniem błędów.

Księgę assygnacyów od Dyrektora Skarbu do Kassy Głównej wychodzących utrzymywać wedle osobnego na to przepisu.

Księgę osobną assygnacyów od Dyrektora Skarbu do kass departamentowych wychodzących zapisywać. Rewizyę kassy głównej podług instrukcyi kassowych i częściej, gdy tego Dyrektor żądać będzie, czynić. O ilości pieniędzy cyrkulujących corocznie w Kraju wedle przepisów oddzielnie do tego wydanych wiadomość zbierać i księgę na ten koniec wydaną utrzymywać.

Zbierać i utrzymywać kursowe cettle wszystkich bursów miast handlowych Europejskich, takowe na bursie Warszawskiej po większej części znajdować się będą, a których tu nie będzie przez korespondencye dostawiane być mogą. Sposób do tego, jako i do uformowania księgi, później przepisanym będzie.

Manualistę jednego dodanego mieć będzie.

Szef Kontroli Generalnej.

Wszelkie rachunki i raporta rachunkowe examinować, attestować, o błędach w tych postrzeżonych natychmiast Dyrektorowi z dostatecznym objaśnieniem donosić.

Z rachunków szczególnych ogólne, miesięczne i roczne formować wedle osobnych do tego wydanych przepisów; także utrzymywać księgi rachunkowe w sposobie, jaki do tego wskazanym będzie.

Schemmata do rachunków i raportów układać, Szeffom wydziałów kassy i dochodów niestałych być w pomocy, kiedy znaczniejsze roboty rachunkowe mieć będą. Za każdą pomyłkę attestowanego rachunku odpowiedzialny jest Szef Kontroli.

Dwóch Kalkulatorów i jednego Manualistę pod sobą mieć będzie.

Archiwista.

Powinien mieć dozór nad Archiwum dawniejszym i teraźniejszym, tudzież zwierzchność nad kancelistami. Porządek w utrzymywaniu papierów zachowa, extraktu żadnego bez zezwolenia Sekretarza Generalnego nie wyda. Zezwolenie to takowym sposobem dawane będzie: Kto chce extraktu, powinien podać o niego notę do Sekretarza Generalnego na papierze najtańszym stęplowanym, na tej samej nocie Sekretarz napisze zezwalam lub nie zezwalam, i tę do Archiwisty odeszle. Gdy Archiwista zrobi extrakt, powinien go dać Sekretarzowi Generalnemu do podpisania; niżej Sekretarza podpisze się Archiwista, a Sekretarz notę u siebie zachowa.

Inne czynności Archiwisty w artykule trzecim są przepisane.

Archiwista mieć będzie dozór nad domem od Departamentu Skarbowego zajętym i nad posługaczami. Nadto utrzymywać będzie kassę etatową Dyrekcyi Skarbowej, tudzież księgę expensy.

Kancellistów pod sobą mieć będzie dwóch i applikantów, ale tych ostatnich więcej jak sześciu być nie może.

W potrzebie używać może Manualistów przy Szefach będących, nad któremi ma zwierzchność, szczególniej zaś zatrudniać ich może expedycyami robót od szefów wychodzących.

Kanceliści i Manualiści.

Do subordynacyi Archiwiście Skarbowemu są obowiązani, codziennie zrana od ósmej do 12-ej a po południu od 3-ciej do 7-ej znajdować się w Kancellaryi powinni; żaden nie może oddalać się z niej w czasie przepisanym do pracowania, przestępujący sztrafem karany będzie, a gdy trzy razy bez ważnych przyczyn, które za takowe uznane zostaną, ten obowiązek opuści, oddalonym będzie i miejsce utraci.

Manualiści w domach Szefów, kiedy tego potrzeba wymagać będzie, przy nich pracować powinni; którenby żądał z kancellaryi oddalić się, trzema miesiącami przed rokiem oświadczyć to powinien.

Złe sprawowanie się, przez Archiwistę doniesione Dyrektorowi, pozbawia miejsca oskarżonego Manualistę, toż i applikanta.

Rozkład funduszu w sumie 132.700 ZP. przez Komisyę rządzącą na Dyrekcyę Skarbu wyznaczonego.

Sekretarz Generalny	złt.	8.000
Szef Wydziału I-go	»	8.000
Sekretarz jego	»	5.000
Szef Wydziału 2-go	»	8.000
Sekretarzy dwóch po 5.000	»	10.000
Szef Kassy Generalnej	»	8.000
Sekretarz » »	»	5.000
Buchalter kassy zamiast kancelisty . . .	»	3.000
Szef Kontroli Generalnej	»	8.000
Sekretarz	»	5.000
Archiwista	»	5.000
Kancelistów 5-ciu po 2.400	»	12.000
Posługaczów 3-ch po 900	»	2.700
Expens kancelaryi rocznie	»	18.000
Suma ogólna .	złt.	132.700

Dyrektor jest mocen rozłożyć tę sumę, w miarę pracowitości, zatrudnienia i dokładności każdego z Członków swojej Dyrekcyi.

Rota przysięgi dla Sekretarza Generalnego i Szeffów Wydziałowych: »Ja N. przysięgam etc. jako powierzone mi obowiązki wiernie i pilnie dopełniać będą. Wezwany do dania informacyi, takową według sumienia i sprawiedliwości, stosownie do mojej wiadomości dawać będę,

a w czymbym widział szkodę Skarbu, o niej bez względu na osoby, zwierzchności mojej donosić, i tejże zwierzchności w obowiązkach funkcyi mojej tyczących się posłusznym będę etc.« Dla Archiwisty: »Ja N. przysięgam etc. jako powierzone mi obowiązki, wiernie i pilnie sprawować będę. Papiery i księgi dozorowi mojemu oddane porządnie utrzymywać i konserwować będę. Fabrykacyi żadnej nie dopuszczę się Ksiąg ani papierów z archiwum bez wiedzy zwierzchności nie pozwolę i nie wydam i we wszystkim mojej zwierzchności posłusznym będę«.

Kassa Główna.

Urzędnicy przy Kassie Głównej będą następujący: Kassyer Generalny, Kontroler, Buchalter i Kalkulator razem, dwóch posługaczów. Skrzynia kassowa za trzema kluczami utrzymywana będzie, z których po jednemu każdy z wyż wyrażonych officyalistów trzymać będzie. Kassa Generalna przy rewizyi każdej usprawiedliwiać powinna dowodami tak percepty, jako i expensy. Co obszerniej w oddzielnej kassowej instrukcyi przepisano będzie.

Rota przysięgi dla Kassyera Generalnego: »Ja N. przysięgam etc. jako powierzone mi obowiązki kassowe wedle przepisów od zwierzchności mi danych wiernie i pilnie dopełniać będę. Pieniędzy Skarbowych, ani na mój użytek własny obracać, ani z nich żadnego zysku dla siebie szukać nie będę, ani komukolwiek tego czynić nie dozwolę, jako też rzetelnie należące do kassy pieniądze odbierać będę, a w czymbym widział i dostrzegł szkodę Skarbu, o niej zwierzchności mojej doniosę i jej we wszystkiem posłusznym będę etc.«

Działo się w Warszawie na sesyi dnia 24 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

87.

24 Marca 1807. Pozwolenie przyjmowania nad komplet officerów z dawnej służby z płacą miesięczną i umieszczenia ich na pierwsze wakanse. (Zbiór I p. 291).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Xięcia Dyrektora Wojennego, iż gdy do szczupłej liczby wojska w miarę rozciągu Kraju uchwalonego, na mocy pierwszych odezw zbiegają się wszyscy z całego Kraju dawni patentowani przez ś. p. Króla Stanisława Augusta i Naczelnika Kościuszkę Officerowie, do których codzień wiele z Francuskiej i Włoskiej służby, okazujących rozkaz N. Cesarza i Króla względem nieodwłocznego ich umieszczenia, przybywa, on zaś nie może żadnego bez winy rugować, ani też ubliżyć rozkazom Cesarskim, pozwalamy temuż W. X. Dyrektorowi Wojennemu przybywających Officierów i zasługi mających, z warunkiem przedstawienia ich nam wprzódy, mieścić po korpusach nad liczbę etatem przepisaną i z płacą miesięczną, ażeby gdy pierwsze wakanse się okażą, w komput aktualnych officyerów wejść mogli. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 24 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

88.

25 Marca 1807. Uchwała względem Elekcyi Sędziów do Trybunału ostatecznego. (Zbiór I p. 65).

Komisya Rządząca. Chcąc oznaczyć formę, w jakiej wyrok Nasz w par. 59 Ogólnych Zasad objęty, do skutku przywiedzionym być ma, stanowiemy na przełożenie W. Dyrektora Sprawiedliwości to, co następuje.

Par. 1. Sądy Appellacyjne, oraz Izby Administracyjne Departamentowe zgromadzą się z osobna na Wyborowe posiedzenia swoje w dzień przez W. Dyrektora Sprawiedliwości wyznaczyć się mający, aby każda z tych Magistratur obrała po trzech kandydatów do składu Trybunału Ostatecznego.

Par. 2. Dziewięciu Członków (łącząc w tę liczbę Prezydującego, jeżeli jest przytomnym) stanowią komplet takowego Posiedzenia Wyborowego.

Par. 3. Każda z pomienionych Magistratur Departamentowych zaczyna posiedzenia swoje Wyborowe od urzędowego zagajenia, po którem zagajający przeczyta Rozdział VI Zasad ogólnych, tudzież niniejszą Uchwałę Naszą, oraz odezwę W. Dyrektora Sprawiedliwości, stosowną do ważnego przedmiotu, Posiedzeniu Wyborowemu zaleconego.

Par. 4. Po odbytem zagajeniu i czytaniu, każdy z obierających przy osobnym stoliku zapisuje własną ręką imiona trzech kandydatów, którzy mu się najdogodniejszemi być wydają zasiadać w gronie Ostatecznego Trybunału. Każdego kandydata imię i przezwisko ma być zapisane na osobnym półarkuszu i przez podającego podpisane. Wolno mu jest brać na takowyah kandydatów bądź z posrzód Magistratury, w której sam zasiada, bądź z poza grona jej.

Par. 5. Zagajający czyta głośno w przytomności kolegów wszystkie te podane imiona i przezwiska. Zapisuje każdego z podanych kandydatów i obok niego liczbę kresek, przez które podanym został.

Par. 6. Każdy z kandydatów, który przez więcej jak trzech wybierających podanym został, wchodzi w liczbę kandydatów dalszemu kreskowaniu podległych. Inni wszyscy, co nie uzyskali tyle głosów, odpadają od dalszego wyboru, wyjąwszy przypadek niżej w par. 11 ostrzeżony.

Par. 7. Kreskowanie to ma być tajemnem. Prezydujący zapisuje na osobnych karteczkach imiona i przezwiska kandydatów dalszemu kreskowaniu podpadających i takowe karteczki rozdaje kolegom tak, aby każdy wybierający dostał wszystkie przezwiska kandydatów kreskowaniu podlegających, na osobnych kartkach spisane. Po rozdaniu tych kartek ponawia w skróconej treści napomnienie swoje do kollegów i przypomina im moralną odpowiedzialność, jaka spada na nich za zły wybór do Sądu, który ostatecznie ma stanowić o losie obywatelskich własności.

Par. 8. Każdy z wybierających (zaczynając od najmłodszego) oddala się kolejno do osobnego stolika. Tam wybiera trzy kartki, obejmujące kandydatów na jego wybór zasługujących, inne zaś wszystkie pali u świecy, która na tymże stoliku znajduje się z miednicą do tego za-

miaru przygotowaną. Każdą z obranych kartek zwija oddzielnie w trąbkę i potem u wielkiego stołu w przytomności wszystkich kolegów kładzie każdą z osobna w naczynie zamknięte i opieczętowane, mające u góry mały otwór, który wystarcza tylko na wsunięcie zwinionej kartki.

Par. 9. Skoro wszyscy obierający oddadzą tym sposobem swoje kartki, Przezydujący otwiera publicznie naczynie, liczy włożone kartki, czyli ich niemasz więcej lub mniej nad potrójną liczbę obierających, a potem każdą z osobna rozwijając, czyta głośno i dyktuje kandydata na niej zapisanego. Trzech kandydatów, którzy najwięcej mieli kartek za sobą, zostaną obranymi kandydatami. Każdy z obierających powinien dawać baczność, aby całe to wyborowe działanie odbywało się formą przepisaną.

Par. 10. W przypadku równości głosów, któraby więcej nad trzech kandydatów do ostatecznego wyboru wzywała, następuje pomiędzy kandydatami tęż równość głosów zyskującemi powtórne kreskowanie sposobem w par. 7 i 8 oznaczonym. Jeżeliby i za powtórnym kreskowaniem równość była na zawadzie, naówczas los przez Prezydującego publicznie rzucany rozstrzyga.

Par. 11. Do kreskowania par. 6, 7 i 8 ostrzeżonego nie może wchodzić mniej kandydatów nad pięciu. Jeżeliby więc nie było pięciu takowych, którzyby podług par. 6 przez więcej jak trzech wybierających zostali podanemi, naówczas wolno jest przybrać do kreskowania i z pomiędzy tych, co trzy tylko podpisy zyskali, w niedostatku zaś z pomiędzy tych nawet co przez dwóch tylko podanemi są.

Par. 12. Protokół całego wyborowego działania zapisuje w tym dniu Pisaz Sądowy przy Appellacyjnym Sądzie, a Sekretarz generalny przy Izbie Administracyjnej.

Par. 13. Protokół ten głośno przeczytany i przez wybierających podpisany, odsyła się wraz z podpisanemi podaniami, o których wspomina par. 4 do Dyrekcyi Sprawiedliwości. Tegoż samego dnia po ukończonym wyborze, powinien być przepisany, wyexpedyowany i na pocztę oddany.

Par. 14. Dyrektor Sprawiedliwości odesłane te wszystkie protokóły wraz z annexami składa w Archiwum sekretnem Dyrekcyi; Kandydatów zaś wybranych oddaje pod wybór ostateczny Komisyi Rządzącej, wzmiankując zaraz, wiele który uzyskał kresek w swoim Departamencie.

Par. 15. Wykonanie niniejszej Uchwały Naszej, polecamy W. Dyrektorowi Sprawiedliwości, który od W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, zalecenie do Izb Administracyjnych, zamiarowi niniejszemu odpowiadające otrzyma. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 25 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

89.

31 Marca 1807. Uchwała względem opieki Narodowej nad dziećmi wojskowych poległych w obronie Ojczyzny. (Zbiór I p. 164).

Komisya Rządząca. Pragnąc walczącym za oswodzenie Ojczyzny rodakom okazać uroczysty dowód wdzięczności narodowej, stanowiemy na

przełożenie Directorium Generalnego za wnioskiem W. Dyrektora Sprawiedliwości to, co następuje.

1-mo. Dzieci Rodaków wojskowych jakowegokolwiek bądź stopnia, stanu i kondycyi, którzy w obronie Ojczyzny na placu boju polegli, lub później z ran tamże otrzymanych umarli, znajdują się pod Narodową opieką tak co do majątkowych interesów swoich, jako też co do umysłowego wychowania, a oraz dalszej w życiu promocyi.

2-do. W interesach ich (póki do lat nie dojdą) wszelka posługa sądowa i obrończa odbywaną będzie bezpłatnie, wyjąwszy tylko koszt papieru stęplowego i opłata przepisnego, które ubogim tylko darmo udzielone zostaną. Sędziowie Pokoju urzędowemi są ich opiekunami obok Wydziału Opiekuńczego. O stosunkach między temiż opiekunami i Wydziałem, oraz Opiekunami przez testament postanowionemi osobna rozporządzi ustawa.

3-o. Izba Edukacyjna przedsięweźmie z swej strony przyzwoite srzodki, aby dzieci takowe obojej płci i wszelkiego stanu zgodnie z dobrem ogólnem kraju i ich osobistem odbierały bezpłatnie edukacyę umysłową lub wojenną.

4-o. Synowie pod takową Rządu opieką zostający mają po odbytej przyzwoicie edukacyi swojej prawo pierwszeństwa mieszczenia się jako Applikanci bezpłatni przy Urzędach i Magistraturach krajowych, skoro z całego ciągu edukacyi swojej odnieśli zaletne świadectwa o szczerej chęci do pracy i o prawości moralnego charakteru swojego. Co się także do służby wojennej ściągać ma.

5-o. Po odbytej pilnie i zdolnie pracy applikantskiej, oraz po złożonym przed właściwą Dyrekcyą examinie, każdy z nich ma nieodzowne prawo pierwszeństwa być posuniętym na wyższy płatny stopień i tak następnie na dalsze, skoro na każdym udoskonali się w wiadomościach temuż stopniowi przyzwoitych. Dla prawdziwie ubogich Rząd obmyśli niejakieś wsparcie, aby na bezpłatnym stopniu applikanci utrzymać się mogli.

6-o. Względem dobrodziejstwa Narodowego dla wdów, które po Rycerzach poległych zostają, osobną rozrządziemy ustawę.

7-o. Zalecamy WW. Dyrektorom Sprawiedliwości, Wewnętrznemu, Wojny, Skarbowemu i Policyi wykonanie tej woli Naszej; każdy z nich właściwie co do swojego Wydziału poda Nam srzodki, przez które uiścićby można zamiary nasze jak najlepiej i z dobrem opiekowanych jak najzgodniej, oraz rozciągnąć skutek zamierzonego dobrodziejstwa do wszelkich klass mieszkańców. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 31 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.[1]).

---

[1]) Projekt Dir. Gen. w porównaniu z powyższą uchwałą zawierał jeszcze jeden wywód patetyczny i dlatego może opuszczony.

»Niniejsze postanowienie nasze jest czynem winnej od Narodu wdzięczności; czynem nadgrody, której sprawiedliwa Ojczyzna nigdy prawym synom w jej obronie poległym odmówić nie może. Pragniemy urzeczywi-

90.

31 Marca 1807. Urządzenie tymczasowe dzierżaw dóbr Narodowych. (Zbiór I p. 159).

Komisya Rządząca. Chcąc w przykrych dzisiejszych dla rolnictwa okolicznościach wzgląd dzierżawcom dóbr Narodowych okazać, a Skarb publiczny przy tak gwałtownych krajowych potrzebach nie uszczuplać, owszem ile możności, zasilić, na przełożenie W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, stosownie do ustawy naszej pod dniem 26 Stycznia roku bieżącego zapadłej, stanowiemy, co następuje.

Par. 1. Dzierżawców dóbr Narodowych, którzy nie dłużej jak trzy lat dzierżawę posiadają, a zatem z wyłożonych na poprawę gospodarstwa nakładów, znacznych zysków jeszcze odnieść nie mogli, od włożonego na nich po niektórych departamentach obowiązku dostawionych z dziesiątego dymu rekrutów, ubrania i miesięcznym lenungiem opatrzenia, a zaś z czterdziestu dymów konia z całym ekwipażem wydania, uwalniamy.

Par. 2. Gdy jednak wszyscy ciągnący z ziemi naszej użytek do jej obrony przykładać się winni, przeto ci powyższym paragrafem uwolnieni dzierżawcy od każdych trzech tysięcy zp. opłacanej przez siebie rocznej dzierżawnej summy, jednego tylko rekruta ubiorą i miesięczny lenung mu wydadzą, albo też przy dostawieniu z dziesiątego dymu rekrutów nieubranych, złożą złp. sto trzydzieści jeden groszy piętnaście od każdych złp. 3.000 opłacanej rocznej dzierżawnej sumy, to jest kto płaci 3.000 złt. wniesie 131 złt. gr. 15, kto 6.000 złt. zapłaci 263 złt., kto 9.000 zapłaci 394 złt. gr. 15 i t. d. od sum pośrednich, proporcya tej opłaty zachowana być powinna.

Par. 3. Ponieważ zaś uchwała niniejsza zapadła w czasie, kiedy w znacznej części nakazani rekruci z 10 go dymu, oraz konie z 40-go dymu, już są wydane; przeto dla dzierżawców dóbr Narodowych wyżej w par. 1 wyrażonych, którzy przystawiając rekrutów pieszych i koni z ekwipażem okażą, iż więcej nad opis niniejszy wydali, zapewniamy wynadgrodzenie następujące. Po złożeniu przez nich kwitów z dostawionych rekrutów z ubraniem i miesięcznym lenungiem i koni z ekwipażem przed Izbę Powiatową swego okręgu, po wytrąceniu na rzecz Skarbu publicznego po zł. pols. 131 gr. 15 od każdych 3.000 złt. summy dzierżawnej za rekruta pieszego podług par. 2 niniejszego urządzenia należących się, na resztującą nadpłaconą summę jaka się okaże, rachując za ubranie każdego rekruta także złt. 131 gr. 15 a za konia z ubraniem

---

stnić w całym znaczeniu tę narodową wdzięczność. Pragniemy obmyśleć wszystko to, co służyć może do unieśmiertelnienia pamiątki rycerzów, którzy ostatnią z życia własnego ofiarę spełnili na ołtarzu Ojczyzny. Szukać będziemy wszelkich srzodków, aby każdy z walczących zaufał, że potomstwo śmiercią jego uświetnione nigdy do rzędu sierot nie przejdzie, i aby w tym przeświadczeniu nie zwracając już więcej myśli troskliwej po za granice życia, oddał się duszą całą obronie kraju, który nawzajem nie zapomni nigdy swojej względem niego powinności». (Według protokółów Dir. Gen. Sesya XII. 24 Marca 1807).

zp. 600 zyskują od Izb Powiatowych rewers, podług którego wyrachowana ta suma będzie im zwrócona przez potrącenie z opłaty dzierżawnej, w równych częściach w czterech ratach, to jest 1 Czerwca 1807, 1 Września 1807, 1 Grudnia 1807 i 1 Marca 1808 roku, a to końcem, iżby Skarb publiczny w tak gwałtownej potrzebie zostający, w opłaconym całkowitym zwrocie nie był na jednym terminie zanadto uszczuplonym. Ostrzega się, iż w Departamentach, gdzie mniejsza summa na ubranie rekruta ustanowiona tak, jak wnoszona była, dzierżawcom do zwrotu przyjętą być powinna.

Par. 4. We wszystkich dobrach Narodowych, Plebani grunta z chłopami ciągłemi posiadający, chłopi wolni, Holendrzy, koloniści, którym czas wolności kontraktami ich zamierzony upłynął, i inni wszyscy prawem dziedzicznem lub emfiteutycznem przynajmniej do lat 30 grunta posiadający, zapłacą od włóki czyli Huby Chełmińskiej, na ubranie rekruta po zp. ośmnaście, i takową opłatę każdy dzierżawca w swoim dominium w przeciągu dwóch niedziel od ogłoszenia tej uchwały, od osób wyżej wyrażonych w proporcyi gruntów posiadanych, odbierze i za kwitem kassy Powiatowej do Skarbu Publicznego wniesie.

Par. 5. Gwałtowne potrzeby Ojczyzny wymagając, ażeby każdy obywatel do zasilenia Skarbu publicznego przyłożył się, zniewalają nas abyśmy w należnym hołdzie nowemu Rządowi, wezwali wszystkich dzierżawców i poddzierżawców dóbr Narodowych, którym nie wyszły jeszcze kontrakty od bywszego Rządu nadane, do zapłacenia w roku przyszłym etatowym 1807 na 1808 laudemium czyli naddatku, a to w następującym sposobie:

1-o. Wszyscy dzierżawcy lub poddzierżawcy, którzy trzymają dobra Narodowe w summie tylko anschlagiem wyciągniętej z wolnej ręki (von freier Hand), nie zaś za poprzedzającą wprzódy licytacyą, zapłacą naddatek nadzwyczajny, oprócz zwykle dotąd płaconej urzędownej kontraktem opisanej summy, to jest dadzą 20 od sta od dzierżawnej opłaty, który to naddatek czterema zwykłemi ratami zacząwszy od 1 Czerwca w monecie kurs w kraju mającej do Skarbu publicznego wniosą.

2-o. Dzierżawcy, którzy płacą nie podług taxy czyli wyprowadzenia intraty, ale podług posuniętej nad taxę przez licytacyę dzierżawną summę nad Anschlag przynajmniej 15 procentu wynoszącą, zapłacą tak, jak wszyscy inni, w zwyczajnych ratach oprócz zwykłej opłaty naddatku 10 od sta procentu.

3-o. Dzierżawcy zaś, którzy dowiodą, że przez wojnę teraźniejszą znacznemu podpadli zniszczeniu, wolni są od opłaty naddatkowej wyżej nakazanej. Żeby zaś uniknąć wszelkich obojętności, Izby Administracyjne po sumiennym i ścisłym roztrząśnieniu doniosą w jak najprędszym czasie W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, które dobra Narodowe znacznie przez wojska zniszczone zostały.

Par. 6. Co się tycze dzierżawców i poddzierżawców, którym kontrakty na pierwszy dzień Czerwca roku teraźniejszego wychodzą, tych przez wzgląd na szkody, jakim kraj cały w teraźniejszych okolicznościach podpada, przy possessyi dzierżawnej rocznej, to jest do dnia 1 Czerwca

roku następującego 1808 zachowujemy pod następującemi warunkami, które przed 1 Maja uskutecznią.

1-o. Każdy z takowych dzierżawców winen kwitem okazać, że zapłacił podatek lazaretowy.

2-o. Winien donieść, że ubrał rekruta z opatrzeniem go miesięcznym lenungiem, lub 131 złt. gr. 15 wniósł do Skarbu od każdych 3.000 złt. pols. w płaconej dzierżawnej summie par. 2 i 3 niniejszej ustawy.

3 o. Powinien ostatnią ratę zaspokoić i z całorocznej dzierżawy kwit złożyć.

4-o. Zasiew jarzynny na wiosnę koniecznie uzupełnić i ile możności dobre gospodarstwo wprowadzić.

5-o. Dać na rok następujący podwyższenia czyli aukcyi 25 od sta od swej teraźniejszej kontraktowej opłaty.

Par. 7. Poddzierżawcy, którzy wbrew warunkom kontraktów bez konsensu bywszych Kamer Pruskich objęli dzierżawy, powinni okazać prywatne swoje kontrakty, a gdyby tych nie mieli, powinni zaprzysiądz, jaką summę Dzierżawcy Generalnemu opłacają, a ta odtąd do Skarbu publicznego wnoszona być ma.

Par. 8. Gdyby zaś dzierżawca, lub poddzierżawca, któremu kontrakt upływa, z przyczyny zupełnego dóbr zniszczenia lub dla innej jakiej okoliczności nie chciał dłużej puszczone sobie dobra trzymać, wcześnie wolę swoją donieść ma Izbie Administracyjnej, a ta zapewniwszy się zawczasu o tem, powinna dobra te przed wszystkiemi innemi jak najspieszniej przez Kommissarzów Nadzwyczajnych, Possessyonatów znających się na gospodarstwie, zlustrować, intratę tych dóbr kazać sumiennie wyprowadzić, stan ich dokładnie opisać, i potym z jak największym dla Skarbu zyskiem, przez licytacyę onęż w roczną dzierżawę wypuścić.

Par. 9. Przedłużywszy tym sposobem wszystkim possessorom dóbr Narodowych dzierżawę na rok jeden, zaręczamy im, iż gdy będą mieć zaświadczenie od Izb Administracyjnych swego Departamentu, że są krajowi Polskiemu życzliwi, gospodarstwo i stan dóbr porządnie utrzymujący, w pretensyach swoich, które na mocy wyroku Naszego dnia 18 Lutego zakładać będą, skromni, mogą być pewni na potym względów sprawiedliwych i opieki Rządowej.

Wykonanie niniejszej ustawy Naszej W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 31 Marca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

91.

1 Kwietnia 1807. Zalecenie urządzenia niezwłocznie Lazaretów Polskich. (Zbiór II p. 337).

Komisya Rządząca. Chcąc jak najprędszą przynieść pomoc lazaretom wojska Narodowego, zalecamy W. X. Dyrektorowi Wojennemu, ażeby niezwłocznie urządzeniem tych lazaretów zatrudnił się. Wyznaczoną dziś przez nas summę złotych sześćdziesiąt tysięcy, którą częściami w miarę

potrzeb wybierać może, użyje na zaprowadzenie wszelkich porządków nieodbicie potrzebnych. Miejsca wygodne, w którychby chorzy nie nadto byli ścieśnieni, opatrzy i wyznaczy, porządek w utrzymywaniu tych lazaretów przepisze, do Administracyi Centralnej Lazaretowej nowych Doktorów do tem łatwiejszego dozoru przyda; w czymby zaś pomocy od WW. Dyrektorów Spraw Wewnętrznych i Policyi potrzebował, onychże w imieniu naszym wezwie; zgoła wszelkiego przyłoży starania, ażeby niebawnie Komisya pocieszający o stanie ulepszonym chorych i o zmniejszeniu szerzących się chorób raport odebrała. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 1 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

92.

3 Kwietnia 1807. Pozwolenie Sądom Appellacyjnym Warszawskiemu i Poznańskiemu przybrania po czterech Assessorów z zaleceniem podania projektu w tej mierze. (Zbiór II p. 15).

Komisya Rządząca. Przychylając się do prośby nam przesłanej Sądu Appellacyjnego Poznańskiego i do przełożenia w tej mierze W. Dyrektora Sprawiedliwości, pozwalamy, ażeby Sądy Appellacyjne Warszawski i Poznański przybrały sobie po czterech Assessorów cum voce consultativa, i z pensyą trzy tysiące złt. pols. na rok, do pomocy w pracach, szczególniej przy mnogich aktach Pupiliarnych i hypotecznych, w języku Niemieckim z przeszłego Rządu pozostałych. Podanie w tej myśli do urządzenia projektu, W. Dyrektorowi Sprawiedliwości zalecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 3 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

93.

3 Kwietnia 1807. Zalecenie podania projektu względem sądzenia uwięzionych przez policyę stosownie do przepisu wskazanego w tej mierze. (Zbiór II p. 14).

Komisya Rządząca. Rozwięzując podane nam tak od W. Dyrektora Sprawiedliwości, jako i W. Dyrektora Policyi, przełożenia, w zamiarze przyspieszenia sprawiedliwości dla licznie, jak nam doniesiono, w przewinieniach policyjnych uwięzionych, mieć chcemy, ażeby Wydział z Sądu Głównego miasta Warszawy przez W. Dyrektora Sprawiedliwości, do indagacyi osób odesłanych od Policyi wyznaczony, miał moc rozsądzenia ostatecznie tych przestępstw, za które kara pieniężna nie będzie przechodzić kwoty dwóchset złotych lub więzienia dwuniedzielnego. We wszystkich zaś innych przypadkach większą karę za sobą ciągnących, Wydział po ostateczną decyzyę do Sądu in pleno sprawę odsyłać powinien. Przesyłając tę wolę naszą W. Dyrektorowi Sprawiedliwości, zalecamy onemuż, ażeby stosowny do tego podał nam urządzenia projekt. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 3 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

94.

7 Kwietnia 1807. Zalecenie względem delegacyi z Sądu Głównego miasta Warszawy do sądzenia spraw policyjnych. (Zbiór II p. 12).

Komisya Rządząca. Odpowiedając na zapytanie W. Dyrektora Sprawiedliwości względem udzielenia władzy Delegacyi z Sądu Głównego miasta Warszawy wyznaczonej do rozsądzenia spraw policyjnych, zalecamy temuż W. Dyrektorowi, ażeby stosownie do rezolucyi naszej na dniu 4 Kwietnia wydanej, wolę naszą Magistratowi miasta Warszawy przesłał i komplet trzech osób dla tejże Delegacyi sprawy policyjne mniejszej wagi rozsądzać mającej oznaczył i pośpiech w wydawaniu wyroków podług najkrótszych formalności zalecił. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 7-go Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

95.

9 Kwietnia 1807. Rezolucya względem płacy dla oficerów od 1 Stycznia r. b. i porządku szarż. (Zbiór II p. 239).

Komisya Rządząca. Przychylając się do przełożenia W. Xięcia Dyrektora Wojny stanowiemy, co następuje: Płace officyerów nie do daty patentów, następnie dopiero przez nas wydawać się mianych, ale stosowana być powinna, zaczynając od pierwszego Stycznia roku teraźniejszego, do czasu, w którym szarżę jaką w korpusie objęli. Co się tycze starszeństwa, lubo i to miarkować się będzie od czasu pierwszej nominacyi, jednak porządek szarż w sobie mieć chcemy z względu na dawne patenta ułożony, chyba żeby brak zdrowia albo zdatności był temu na przeszkodzie. Czego urządzenie w celu podania nam fortragu, W. Dyrektorowi Wojny polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 9 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

96.

9 Kwietnia 1807. Organizacya czyli urządzenie tymczasowego Izb Administracyjnych Departamentowych postępowania. (Zbiór II p. 136).

Komisya Rządząca. W zamiarze podania władzom wykonawczym pewnych ich postępowania prawideł na przełożenie WW. Dyrektorów następującą Organizacyę czyli Urządzenie tymczasowe Izb Administracyjnych Departamentowych stanowiemy.

Rozdział pierwszy.

Izba Administracyjna publiczna Departamentu.

Artykuł pierwszy. Tytuł i władza Izby w ogólności.

Par. 1. Izba Administracyjna używa tytułu: Izba Administra-

cyi publicznej Departamentu N. N. a wydając urządzenia swoje dadaje: w Imieniu Komisyi Rządzącej.

Par. 2. Izba Administracyi publicznej w granicach swego departamentu jest pierwszą Magistraturą wykonawczą, która w imieniu Komisyi Rządzącej wydane od Dyrektorów zalecenia i urządzenia wykonywa, i z wykonanych tymże Dyrektorom daje sprawę.

Par. 3. Stara się poznać jak najdokładniej stan i potrzeby departamentu jej zarządzeniu powierzonego i przekłada je Rządowi przez Dyrektorów.

Par. 4. Za zleceniem i wskazaniem przedmiotu przez swojego respective Dyrektora, podaje projekta do ulepszenia administracyi i wzrostu pomyślności swego departamentu.

Par. 5. Nie wstrzymując exekucyi przesłanych sobie od Dyrektorów zaleceń, ma prawo przełożyć i prosić na gruntownych pobudkach, aby te odmienionemi były.

Artykuł drugi. Skład Izby i Wydziałów.

Par. 6. Izba składa się z Prezesa i dwunastu Konsyliarzy. Prezes Departamentu jest Prezesem Izby, a pierwszy z kolei Konsyliarz jest Vice-Prezesem, co go jednak nie uwalnia od pracy jego wydziału.

Par. 7. Prezes podaje ośmnastu kandydatów Dyrektoryatowi, z których Komisya nominuje dwunastu Assessorów. Ci Assessorowie po Konsyliarzach zasiadają w Izbie z głosem poradnym. Między Assessorami pierwsze mają miejsce Nadleśniczy Departamentowy, Kassyer i Budowniczy. Budowniczego i nadleśniczego assessorów Dyrektor Spraw Wewnętrznych nominuje, kassyera zaś Dyrektor Skarbowy lub jego zastępca, a kassyer takowy kaucyę przyzwoitą złożyć za siebie powinien.

Par. 8. Izba dzieli się na cztery wydziały:

1. Wydział Spraw Wewnętrznych, 2. Wydział Spraw Skarbowych, 3. Wydział Spraw Wojskowych, 4. Wydział spraw Policyi.

Par. 9. Do Wydziału Skarbowego przydają się trzej Konsyliarze, którzy wraz z Konsyliarzami Wydziału Skarbowego zatrudniać się będą przedmiotami Dyrekcyi ceł, akcyz i soli, i składać będą Deputacyę do dochodów niestałych, której obowiązki w osobnym rozdziale będą opisane.

Par. 10. Kandydatów na tych trzech Konsyliarzy akcyzy, cła i soli Dyrektor Skarbowy do wyboru i nominacyi Komisyi Rządzącej podawać będzie.

Artykuł trzeci. Podział interesów do czterech wydziałów należących i stosunek ich z Dyrektorami.

Par. 11. Gdy Wydziały w Izbach Administracyjnych w każdym departamencie są jedynie wykonawczemi zaleceń i przepisów Dyrektorów, którzy działają według rozkazów Komisyi Rządzącej, zaczym Wydziały te stosownie do nich trudnić się powinny następującemi sprawami wedle Zasad par. 27, a mianowicie par. 28 w słowach: »Każdy Wydział najściślej i najpilniej wykonywa oddane sobie przez Prezesa rozkazy respe-

ctive swoich Dyrektorów i te ukończone na ręce Prezesa Departamentu do odesłania Dyrektorowi składa«.

Wydział Wewnętrzny.

Sprawy do Wydziału Wewnętrznego należące są następujące:

1. Administracya, i podług prawideł ekonomicznych dotąd używanych, a Ustawom Komisyi Rządzącej nie przeciwnych, utrzymanie dóbr, lasów, domów i wszelkich własności narodowych.

2. Opieka nad stanem włościan dóbr Narodowych.

3. Rolnictwo krajowe w ogólności.

4. Przemysł, handel, rękodzieła i wszelkie fabryki.

5. Założenie i utrzymywanie dróg publicznych, mostów, kanałów, spławności rzek i onych czyszczenie.

6. Kopalnie i kuźnie.

7. Podniesienie miast do stanu kwitnącego.

8. Żydowstwo.

9. Koloniści różnych narodów w Kraju osadzeni, dozór nad koloniami przez Rząd Pruski założonemi.

10. Korespondencya z powiatami w materyach ekonomicznych, furażowych i potrzeb wojsk krajowych i obcych.

11. Znoszenie się z Izbą Edukacyjną względem zakładu, opatrzenia i wszelkich interesów szkół publicznych, podług organizacyi osobno przepisanej.

12. Układanie tabel statystycznych i robienie raportów różnych, wystawiających stan ekonomiczno-polityczny Departamentu.

13. Zakładanie i utrzymanie magazynów publicznych.

14. Dostarczenie potrzeb lazaretowych.

15. Dozór i baczność na wywóz za granicę artykułów krajowi dla wzrostu rękodzieł potrzebnych.

Par. 12. Wydział Skarbowy.

Sprawy do Wydziału Skarbowego należące są następujące:

1. Podatki stałe i niestałe, oraz wszelkie źrzódła dochodów publicznych.

2. Koszta administracyi krajowej w Departamencie.

3. Pensye różnego gatunku officyalistów i kompetencye.

4. Dozór nad bezpieczeństwem kassy Departamentowej, częsta onej ale nie w jednym czasie rewizya, i znoszenie się w tym z Magistraturami i przełożonemi nad oddzielnemi kassami, oraz zapobieżenie pożyczkom z jednej kassy do drugiej.

5. Staranie, aby dochody publiczne nie umniejszane, ale pomnożone były.

6. Objaśnienie kwestyów Skarbowych.

7. Baczność na regularne wybieranie podatków.

8. Dozór nad wszelkiemi szczegółami Administracyi Skarbowej.

9. Rozpoznanie natury wszelkich wydatków czy są potrzebne i użyteczne.

10. Dozór nad wchodzącemi i wychodzącemi pieniędzmi z kraju.

Par. 13. Wydział Wojenny.

Sprawy do Wydziału Wojennego należące są następujące:

1. Rekrut.
2. Potrzeby wojska.
3. Rozkład marszu.
4. Kwaterunek żołnierza.
5. Powody dla wojska.
6. Formowanie Gwardyi Narodowej i Żandarmeryi.
7. Wybieranie koni dla wojska.
8. Szkoły rycerskie.
9. Dozór robót fortyfikacyjnych, fabryk broni, amunicyów i inspekcya nad lazaretami.
10. Dozór nad Agentami i Kommissarzami Wojennemi i doniesienie o ich postępowaniu i sprawowaniu się Dyrektorowi Wojny.
11. Baczność na dezercyę i użycie sposobów do jej zapobieżenia.

Wydział ten w wielu powyższych punktach winien porozumiewać się i znosić z Wydziałem Spraw Wewnętrznych.

Par. 14. Wydział Policyi.

Sprawy do Wydziału Policyi należące są następujące:

1. Porządek i ochędóstwo tak po wsiach, jako i miastach.
2. Spokojność i bezpieczeństwo publiczne.
3. Śledzenie ludzi podejrzanych.
4. Baczenie na przechodniów, wychodniów, najemników i włóczęgów.
5. Wydawanie paszportów.
6. Dozór i urządzenie szpitalów, baczność na Doktorów, Aptekarzów i osoby bawiące się sztuką babienia, szczepienie ospy.
7. Zapobieganie chorobom zaraźliwym ludzi i bydła i naradzenie się w tej mierze z Collegium Medicum.
8. Dozór na miary i wagi.
9. Utrzymywanie towarzystwa ogniowego i kassy ogniowej, podług prawideł od bywszego rządu Pruskiego ustanowionych, póki w tej mierze nie zajdą inne od Komisyi Rządzącej przepisane ustawy.
10. Dostrzeganie obyczajów.
11. Dojrzenie exekucyi prawa o lombardzie dla zapobieżenia i wykorzenienia szkodliwego lichwiarstwa.
12. Zapobieganie żebractwu przez instytucye, dobro ludzkości w celu mające.
13. Teatra, domy zajezdne i gry wszelkie.
14. Cenzura gazet i pism peryodycznych.
15. Wiadomość o cenie zboża i bydła, niemniej tax po miastach wszelkich żywności i zapobieganie szkodliwemu przekupstwu.
16. Urządzenie i dozór więzień publicznych.
17. Baczność na dochody i wydatki miast.

We wszystkich tych materyach w powyższych paragrafach wydziałów: Wewnętrznego, Skarbowego, Wojny i Policyi objętych, a wykonywanych podług przepisów i zaleceń Dyrektorów, Prezes miesięczny ra-

port Dyrektorowi respective swego wydziału dawać będzie, stosownie do zasad Rządowych w par. 31 wyżej wypisanych.

Artykuł czwarty. Postępowanie Izby Administracyjnej.

Par. 15. Izba Administracyjna odbywa swe sesye zwyczajne i nadzwyczajne codziennie, gdy tego potrzeba wymaga.

Par. 16. Komplet składa się najmniej z osób pięciu tak, aby z każdego Wydziału znajdował się przynajmniej jeden Konsyliarz i Prezydujący.

Par. 17. Wyjąwszy sesye extraordynaryjne, którym Prezes godzinę oznaczy w wezwaniach Konsyliarzy podpisem ich stwierdzonych, sesye zwyczajne wcześniej zaczynać się nie mają w lecie, jak od godziny ósmej, zrana, a zaś w zimie od godziny dziewiątej. Zimowe sesye poczynają się od 1 Listopada a kończą 1 Kwietnia. Letnie od 1 Kwietnia do 1 Listopada.

Par. 18. Prezes Izby wszystkie zalecenia i rozkazy od Dyrektorów, tudzież pisma i raporta od Izb Wykonawczych Powiatowych, Magistratów, wysłanych Kommissarzy, oficyalistów, niemniej memoryały do osób partykularnych sobie podane, lub przesłane, odpieczętuje i po uczynionej rozwadze, do którego Wydziału stosują się, dzień podania i imię Konsyliarza, któremu wskaże roztrząśnienie i danie opinii w interesie, o który rzecz, zapisze i do Dziennikarza dla zapisania numeru odeszle.

Dziennikarz, wciągnąwszy w Dziennik datę podanej expedycyi, Regestraturze Wydziałowej ją odda, którą u siebie zapisaną odsyła wyznaczonemu Konsyliarzowi lub Assessorowi. Konsyliarz lub Assessor, Nadleśniczy, Budowniczy i Kassyer wyznaczony przez Prezesa, na oddany sobie interes opinię na sesyę przynosi.

Par. 19. Opinię tę Konsyliarza lub Assessora Izba większością głosów samych Konsyliarzy przyjmuje, odmienia lub odrzuca. Każdemu Konsyliarzowi wolno jest swe zdanie podać na piśmie do tych aktów, które są przedmiotem decyzyi.

Par. 20. Równość zdań Prezydujący lub miejsce jego zastępujący przez danie drugiej swojej kreski rozwięzuje.

Par. 21. Tak udecydowaną opinię Prezes podpisuje i oddaje Sekretarzowi Generalnemu, który odsyła ją do expedycyi, czyli uformowania rezolucyi do Sekretarza Wydziałowego.

Par. 22. Uformowana rezolucya z expedycyi podana być ma do rewizyi Konsyliarzowi czyli Assessorowi, z którego opinii wypadła i Prezesowi.

Par. 23. Po rewizyi rezolucya na czysto przepisana z podpisem Prezesa i Sekretarza generalnego pod pieczęcią wychodzi.

Par. 24. W interesach zwłoki niecierpiących, Prezes, pisząc dzień podania, dodaje słowa »bez zwłoki« a wtedy ten interes natychmiast sposobem wyżej wyrażonym zadecydowanym zostanie.

Artykuł piąty. O Prezesie.

Par. 25. Prezes dogląda porządku Izby i za to jest odpowiedzialnym; dlaczego:

1. Na każdej sesyi przytomnym być powinien;

2. O wszystkich materyach toczących się mieć będzie wiadomość dokładną;

3. Dopilnuje, ażeby wszystkie interesa wyraźnie do decyzyi przedstawione były;

4. Dojrzeć powinien, ażeby wypadłe rezolucye bez zwłoki i stosownie do zaleceń i przepisów Dyrektorów, według zasad i rozkazów Komisyi Rządzącej, uskutecznione zostały.

Par. 26. Prezes w potrzebie może wyznaczać z jednego Wydziału osobę do pomocy Wydziałowi drugiemu.

Par. 27. Prezes na dni ośm oddalić się może od sesyów, oświadczywszy wprzódy potrzebę oddalenia się Izbie, która o tym zawiadomi Dyrektora Spraw Wewnętrznych. Gdyby jednak na czas dłuższy chciał wyjechać, powinien od Komisyi Rządzącej przez Dyrektora Spraw Wewnętrznych zyskać pozwolenie.

Par. 28. Prezes odbierać może od Dyrektorów sekretne zlecenia i wykonanie ich sam mocen jest nakazać; o czym niezwłocznie Dyrektora dającego zalecenie zawiadomi.

Par. 29. Na sesye nadzwyczajne Prezes wszystkich przytomnych w mieście Konsyliarzy pismem obwieszcza, wedle powyższego opisu, na co każdy, jako wezwanym został, podpisem swoim zaświadcza.

Par. 30. Prezes co kwartał listę sprawowania się Członków, respective ich Wydziałów, Dyrektorom podaje.

Par. 31. Prezes nie pełniących swych obowiązków Konsyliarzy ma prawo napomnienia.

Par. 32. W nieprzytomności Prezesa, Vice-Prezes, a gdyby ten nie był przytomny, pierwszy z rzędu Konsyliarz miejsce jego zastępuje.

Par. 33. Prezes Kandydatów do wszelkich urzędów i officyów swego Departamentu podawać może Dyrektorom respective ich Wydziałów.

Artykuł szósty. O Konsyliarzach i Asesorach.

Par. 34. Konsyliarze żadnego innego urzędu nie powinni piastować, a to, ażeby cały swój czas usłudze rzeczy publicznej w Izbie Administracyjnej poświęcali.

Par. 35. Każdy z nich w rzeczach Wydziału swego gruntowną powinien mieć wiadomość i starać się ją nabywać.

Par. 36. Żaden Członek Administracyi Departamentowej ani oficyalista nie może być razem dzierżawcą narodowym ani liwerantem potrzeb takowych, które pod dozór lub decyzyę Izby Administracyi publicznej podpadają, a to pod karą utraty urzędu; od tego wyłączenia na ten raz już nominowani w Izbach Administracyjnych Konsyliarze są uwolnieni, z tym przecież warunkiem, że w interesach tyczących się dóbr narodowych w Izbie przytomnemi przy decyzyi być nie mogą.

Par. 37. Konsyliarz, chcący się oddalić na dni ośm, od Prezesa ma zyskać na to pozwolenie, na dłuższą zaś nieprzytomność przez Prezesa udać się powinien do Dyrektora swojego Wydziału.

Par. 38 Konsyliarz, któremu żądanie Prezes lub Dyrektor odmówi, uda się prosto do Komisyi Rządzącej, jednakże od Dyrektora odpowiedź podać jej przy swem żądaniu powinien.

Par. 39. Assessorom Izby sam Prezes pozwolenie wyjazdu dać może, ale Assessorowie, Nadleśniczy, Kassyer i Budowniczy, kiedy dla swoich prywatnych interesów chcą się oddalić dłużej niż na tydzień, przepisom pod par. 37, 38 podpadają.

Par. 40. Ktoby uchybił powadze lub bezpieczeństwu osób Izbę składających, występku obrażonej powagi narodowej dopuszcza się. W takiem zdarzeniu Policya o osobie zawinionego zapewnia się, a Sąd Appellacyjny przestępstwo sądzi.

Par. 41. Konsyliarza dla przyczyn ważnych może Dyrektor od jego urzędowania zawiesić, ale natychmiast powinien o tem uwiadomić Komisyę Rządzącą, która szczególnie jest mocna od urzędowania zupełnie go oddalić.

Par. 42. Konsyliarz odpowiada za niezgodne z powierzonemi sobie dawodami wprowadzenia do Izby interesu.

Artykuł siódmy. Plenipotent Fisci.

Par. 43. Izby Administracyi Publicznej we wszystkich sprawach i czynnościach, które kontraktami zaręczą lub w których wyraźnie są stroną, w Sądach przyzwoitych przez obranego na to przez siebie Plenipotenta Fisci, potwierdzonego od Komisyi Rządzącej, odpowiadać powinny.

Par. 44. Niemniej ponieważ Izbie Administracyjnej dobra narodowe i wszystkie dochody departamentu są w opiekę powierzone, tych więc jak własności narodu, bronić w wszelkich Sądach przez tegoż Plenipotenta powinnna.

Par. 45. Plenipotent Fisci w Sądach dopilnuje interesów Skarbowych do ukończenia spraw w materyach konfiskat i defraudacyów.

Par. 46. Plenipotent Fisci żadnej skargi zanieść, ani obrony do Sądu podać nie powinien, dopóki całkowitej osnowy sprawy Izbie nie przełoży. Ta dokumenta roztrząsa i o postępowaniu prawnem zadecyduje, ale zaraz raport Dyrektorowi Wewnętrznemu dla doniesienia o tem Komisyi Rządzącej odeszle.

Par. 47. Każdy dekret jednej Instancyi powinien Plenipotent wraz z opinią swoją Izbie Administracyjnej odesłać, czyli na nim przestać należy lub nie? O czem Izby jak powyżej zadecydują niezwłocznie Dyrektora Wewnętrznego uwiadomiwszy.

Par. 48. Gdzie Plenipotent sam stawać dla odległości miejsc sądom przeznaczonych nie będzie w stanie, może zlać pełnomocnictwo swoje na inną osobę, za którą jest odpowiedzialny. Ta czynność powinna być przez Izbę zaaprobowaną. Koszta zaś ztąd wynikłe Izba roztrząśnie i do

decyzyi Dyrektora Wewnętrznego poda, który w tej mierze referować się będzie do Komisyi Rządzącej.

Par. 49. Plenipotent w sprawach, które wygra, tych samych dla Skarbu od stron przegrywających żądać powinien nadgród. które przez Rząd w sprawach przepisane są lub będą. Nawzajem rozumie się, iż przegrawszy sprawę, Izby Administracyjne koszta ze Skarbu opłacić powinny.

Artykuł ósmy. Detaxatorowie Ekonomiczni.

Par. 50. Tak dla wyciągnienia intrat z dóbr Narodowych z dzierżaw wychodzących, oznaczenia i oszacowania przedsięwziąść się mogących amelioracyi, jako i dla potrzeby obywatelów dobra swoje urzędownie detaxować chcących, będzie przy każdej Izbie Administracyjnej przysięgły Detaxator Ekonomiczny.

Par. 51. Detaxator ten powinien gruntownie naukę rolniczą posiadać i doskonale znać gospodarstwo krajowe.

Par. 52. Sposób i reguły do wyciągnienia intrat i dóbr detaxacyi, niemniej obowiązki detaxatorów ekonomicznych, Izby Administracyjne od Dyrektora Wewnętrznego wezwane przepiszą i do jego oddadzą aprobaty.

Par. 53. Wezwany od obywatela do prywatnej dla niego roboty detaxator zyska na to pozwolenie Izby i wedle przepisanej taxy osobną od niego zapłatę otrzyma.

Par. 54. Kandydatów na detaxatorów ludzi zdatnych znających swe rzemiosło Prezes Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych do approbaty poda.

Artykuł dziewiąty. Lustratorowie Nadzwyczajni do Dóbr Narodowych.

Par. 55. Lubo jest obowiązkiem Konsyliarzy i Assessorów z rozkazu Dyrektora Wewnętrznego lub z woli Izby objeżdżać dobra Narodowe, gdy jednak w czasie teraźniejszym dla mnogich przy Izbie robót nie będą w stanie obowiązkowi temu zadosyć uczynić, przeto będą na czas wojny teraźniejszej wyznaczeni nadzwyczajni Lustratorowie dla wejrzenia w stan i potrzeby dóbr Nadowych i dla bliższego ich dozoru.

Par. 56. Dla tych Lustratorów Izba Administracyjna z referencyą do Dyrektora Spraw Wewnętrznych, ażeby jednakie wszędzie były prawidła, instrukcyę napisze, i niezwłocznie do wysłania ich przystąpi.

Par. 57. Lustratorowie ci gruntowną rzeczy gospodarskiej znajomość posiadać powinni.

Par. 58. Za czynności swoje, widocznie na utajenie prawdy dążące, z osoby i majątku odpowiedzialnemi będą.

Par. 59. Dzienną opłatę i koszta podróży Izba Administracyjna za aprobatą Dyrektora Wewnętrznego onym oznaczy.

Artykuł dziesiąty. Nadleśniczowie Departamentu.

Par. 60. Dla bliższego dozoru i zachowania od szkody lasów narodowych będzie przy każdej Izbie Administracyjnej Nadleśniczy.

Par. 61. Ten Nadleśniczy dokładną znajomość nauki leśnej powinien posiadać.

Par. 62. Na miejsce to Izba Administracyjna wedle Artykułu piątego Par. 33 przez Prezesa kandydatów do mianowania Dyrektorowi Wewnętrznemu podaje.

Par. 63. Nadleśniczy jako pierwszy Assessor po Konsyliarzach w Izbie zasiada z głosem poradnym.

Par. 64. Końcem zachowania lasów i wprowadzenia do nich porządku Izba Administracyjna dojrzy exekucyi generalnych przepisów i instrukcyi leśnych.

Artykuł jedenasty. Budowniczowie Departamentowi.

Par. 65. Przy każdej Izbie Administracyjnej będzie dwóch Budowniczych, do których kandydatów Izba Dyrektorowi do Jego nominacyi i aprobaty poda.

Par. 66. Jeden z nich będzie miał tytuł Assessora Budowniczego i w Izbie po Nadleśniczym i Kassyerze z głosem poradnym zasiadać będzie.

Par. 67. Obowiązki generalne dla tych Budowniczych Izby przepiszą, a gdy te approbatę Dyrektora zyskają, do exekucyi przywiodą.

Par. 68. Wydatki potrzebne etatem na każdy rok od Komisyi Rządzącej przepisane, tak na wystawienie nowych budynków jako i utrzymanie, a reparacyą starych, przełożone przez budowniczych Izbie Administracyjnej do potwierdzenia lub odmiany Dyrektorowi Wewnętrznemu będą podane.

Artykuł dwunasty. Geometra i Hidraulik.

Par. 69. Przy każdej Izbie Administracyjnej będzie jeden Geometra i jeden Hidraulik, naukę swoją dostatecznie posiadający, do których officyów kandydaci od Prezesa do approbaty i nominacyi Dyrektora będą podani.

Par. 70. Wezwani od obywatelów do prywatnych dla nich czynności jedynie za wiadomością i zezwoleniem Izby podjąć się jej mogą i osobną od nich odbiorą zapłatę.

Artykuł trzynasty. Kassy Departamentowe.

Par. 71. Przy każdej Izbie Administracyjnej będzie ogólna jedna kassa Departamentowa, do której wszystkie dochody publiczne tak stałe jako i niestałe wpływać mają: oprócz kassy Edukacyjnej, która stosownie do przepisów przeszłego Rządu utrzymuje się.

Par. 72 Z tej Departamentowej kassy Izba wypłaty tylko etatowe w oznaczonych terminach czynić może: to jest te, które Izbom Administracyjnym na expens całoroczną ustanowionym przez Kommisyę Rządzącą etatem przepisane zostaną.

Par. 73. Nie wolno jest Izbie Administracyi nic nad ten etat wydawać, bez wyraźnej i sobie przysłanej assygnacyi Dyrektora Skarbowego.

Par. 74. Zbywające od wydatków etatowych i z mocy odebranych od Dyrektora Skarbowego assygnacyi, pieniądze co kwartał podług urządzenia od Dyrektora Skarbowego wydać się mającego, do kassy ogólnej Warszawskiej z zachowaniem jak największej ostrożności w przewożeniu,

pod odpowiedzialnością Izby, gdyby ta, pominąwszy srzodki ostrożności, kassę na uszczerbek wystawiła, przesyłane być mają.

Par. 75. Kassa Departamentowa w Izbie do tego urządzonej zamknięta na trzy klucze być powinna. Jeden klucz ma mieć Konsyliarz od Prezesa wyznaczony z Wydziału Skarbowego, drugi Kassyer generalny, trzeci Buchalter.

Par. 76. Wszystkie pieniądze wchodzące lub assygnacye, Buchalter wciąga w księgę, Kontroler weryfikuje, czyli assygnacye lub wchodzące pieniądze są istotnie w tej ilości jak być powinny; podpisuje weryfikacyę i dopiero oddaje Kassyerowi generalnemu, ażeby albo pieniądze zachował, albo podług assygnacyi wypłacił.

Par. 77. Buchalter wszystkie księgi w porządku utrzymywać powinien. Kassyer generalny powinien nic więcej, jak Dziennik wchodów i wychodów codziennych utrzymywać, i ten Dziennik tak mieć w porządku, ażeby co wieczór summa expensy od percepty odciągniona summę remanentową wykazywała, i remanent ten w każdym czasie w kassie zrewidowanym być mógł.

Par. 78. Kontroler będzie razem exaktorem opłat, które do siebie odbierać i codzień Kassyerowi generalnemu złożyć powinien, i Dziennik w tej mierze sam utrzymywać. A ponieważ żadnych wydatków mieć nie będzie, przeto rubryka expensy tylko kwity z oddanych pieniędzy Kassyerowi generalnemu obejmować powinna.

Par. 79. Kancellista przy kasie wszystkie pisma, rachunki, expedycye utrzymywać winien i we wszystkiem rozkazom Kassyera Generalnego powolnym i jemu pomocnym być ma.

Par. 80. Konsyliarz jeden z Wydziału Skarbowego będzie wyznaczony do expedyowania wszystkiego, co się kassy tycze: powinien na porządek ich szczególny mieć dozór, i tym końcem przynajmniej księgi kassowe często rewidować.

Par. 81. Prezes i pierwszy Konsyliarz Wydziału Skarbowego powinni najmniej raz na miesiąc stan kassów obrewidować, książki zweryfikować i przekonać się, czyli remanenta aktualnie w kassie znajdują się. Nieuskutecznienie tego obowiązku pociąga za sobą odpowiedzialność za defekt, jakiby w kassie popełnionym być mógł. Ostrzega się, iż wspomnione rewizye nie w jednych przepisanych dniach, ale zawsze niespodziewanie przedsięwzięte być powinny.

Artykuł czternasty. Kalkulatorya.

Par. 82. Przy każdej Izbie Administracyjnej jest trzech Kalkulatorów. Obowiązkiem ich jest robić wszystkie rachunki, repartycye czterech Wydziałów, zrewidować in calculo wszystkie rachunki kass do Izby przesłane i uważać na to, czy dochody i wydatki porządnie i podług przepisów w nich są zapisane i należycie usprawiedliwione.

Par. 83. Kalkulatorowie są użyci do układania i zrewidowania etatów kass w Departamencie znajdujących się.

Par. 84. Żaden regestr, rachunek ani pretensya od Izby niema być przyjęta, jeżeli od Kalkulatoryi nie jest podpisana i za rzetelną

uznana: to samo się uważa względem assygnacyi od Izby do kassy wydanych.

Par. 85. Izba będąc osobno uwiadomiona, kiedy jaka kassa albo ktokolwiekbądź do kassy generalnej płaci summę jaką, przesyła to uwiadomienie do Kalkulatoryi. Kalkulatorya konnotuje u siebie, i zapisuje w osobnej książce, a tym sposobem Izba utrzymuje przez nią osobną kontrolę dochodów wpływających do całej kassy.

Par. 86. Kalkulatorya układa tabelle statystyczne generalne podług tabell od Izb Powiatowych rocznie przesyłanych.

Artykuł piętnasty. Kancellarya.

Par. 87. Sekretarz Generalny Izby Administracyjnej jest naczelnym kancellaryi, w której dostrzegać ma porządku. Do niego należy, ażeby dopilnował Sekretarzy Wydziałowych i Kancellistów, iżby ci swej powinności dopełniali. Tym końcem utrzymuje protokół generalny, w którym wszystkie materye pod swemi numerami w rubrykach na to wyznaczonych codziennie wypisuje, kiedy który wyrok do expedycyi został oddany, kiedy z expedycyi przyszedł, kiedy do pierwszej i drugiej rewizyi poszedł, kiedy do przepisania był oddany i kiedy rezolucya podpisaną i odesłaną została.

Par. 88. Adjunktem Sekretarza Generalnego będzie Sekretarz osobny do expedycyi Francuskich.

Par. 89. Po Sekretarzu generalnym i jego Adjunkcie, następuje Dziennikarz generalny, który obowiązanym jest utrzymywać drugi protokół czyli Dziennik generalny. W tym Dzienniku generalnym zapisuje wszystkie materye, które mu od Prezesa są przesłane w rubrykach na to wyznaczonych, do jakiego Wydziału należą i do jakiego Konsyliarza rzecz ta po opinię jest odesłana; toż którego dnia expedycye z podaniem do regestratury zostały oddane. Ten sam numer, pod którym w protokóle są zapisane, równie na podaniu albo piśmie kładzie.

Par. 90. Dla pomocy Sekretarza i Dziennikarza generalnego będzie Kancellista przydany.

Par. 91. Sekretarzów czterech, po jednym przy każdym Wydziale, utrzymują Dziennik każdy swego wydziału i w tym wydziałowym dzienniku pod tym samym numerem podania zapisują, pod którym są w Dzienniku generalnym. Rozsyłają wszelkie expedycye tyczące się ich wydziału; nie wolno Sekretarzowi trzymającemu ten protokół wydziałowy dłużej nad dzień jeden zatrzymać u siebie pisma i podania przed oddaniem ich wyznaczonemu Konsyliarzowi. Żądania zaś zwłoki niecierpiące, skoro jego dochodzą, natychmiast zapisane w protokóle i odesłane być mają. Gdy potem Sekretarze odbierają wyrok Izby do expedyowania czyli do uformowania rezolucyi, najpóźniej w 24 godzinach powinni go expedyować, a na dowód, że zadosyć temu uczynili, powinni na uformowanej rezolucyi zapisać, kiedy wyrok Izby odebrali i kiedy rezolucyę uformowaną czyli expedycyę do rewizyi odesłali. Oprócz tego każdy z nich utrzymywać powinien protokół, gdzie zapisze expedycye wszystkie, które w miesiącu zrobił i którego dnia je odebrał.

Par. 92. Sekretarze, nim pisma na czysto przepisane do podpisu oddadzą, powinni je z expedycyą skonfrontować i podpisem zaświadczyć.

Par. 93. Sekretarze są odpowiedzialni za wszystkie omyłki, które w pismach na czysto przepisanych znajdują się.

Par. 94. Do każdego Sekretarza dwóch kancelistów jest przydanych, którzy przepisują expedycye i robią kopie pism, które do nich mają być przyłączone.

Par. 95. Ci Kanceliści nie powinni żadnej expedycyi przepisać, która nie jest przez Prezesa i Konsyliarza, któremu interes jest powierzony, zrewidowana.

Par. 96. Nie wolno Kancellaryi mieć u siebie expedycyi do przepisywania dłużej jak trzy dni.

Par. 97. Wszystkie rezolucye w sprawach partykularnych na stęplowanym papierze na czysto mają być napisane.

Par. 98. Do utrzymania w porządku aktów jest jeden Regestrator i jego pomocnik kancelista. Ten Regestrator utrzymuje protokół, w którym zapisuje numer rzeczy, jaka mu jest oddana, i Konsyliarza nazwisko, do którego należy, czy i jakie akta do niej przyłączył i kiedy mu ją odesłał. Oprócz nazwiska Konsyliarza zapisuje także na rzeczy datę, którego dnia ją od Dziennikarza odebrał i Konsyliarzowi do roztrząśnienia wyznaczonemu oddał.

Par. 99. Regestrator najpóźniej w 24 godzinach powinien odsyłać pisma do roztrząśnienia oddane. Jeżeli od roztrząsającego Konsyliarza jest zapytany o akta, powinien mu je tego samego dnia dostawić. Podania więc i rezolucye w aktach się znajdujące, które mają mieć wpływ w następną decyzę, Regestrator powinien wynaleźć, oznaczyć i gdy tego Konsyliarz roztrząsający potrzebuje w treści, gdy w obcym są języku, dać przetłomaczyć.

Par. 100. Regestrator o tej samej godzinie powinien być na swojem miejscu, jak i kanceliści.

Par. 101. Nie wolno jest pod żadnym pozorem i bez wyraźnego pozwolenia Prezesa wchodzić ze świecą do Regestratury czyli Archiwum.

Par. 102. Będzie oprócz wyżej wyrażonych osób w kancelaryi Izby Administracyjnej Archiwista do Archiwum Niemieckiego, Tłomacz Niemiecki, Kancellista Niemiecki; ci Regestratorowi w jego czynności dopomagać mają.

Par. 103. Porządek, który w Regestraturze i Archiwum ma być zachowany przez osobne rozrządzenie Izby ma być przepisany.

Rozdział drugi.

Deputacya ceł, akcyz i przedaży soli.

Artykuł pierwszy. Tytuł i skład Deputacyi.

Par. 104. Do ułatwienia czynności tyczących się cła, podatku konsumpcyjnego, czopowego i przedaży soli będzie Deputacya w każdym Departamencie.

Par. 105. Deputacya ta we wszystkich pismach urzędowych używać będzie tytułu: »Deputacya Ceł i Akcyz Departamentu N. N.«, dodając w urządzeniach od siebie wyszłych: w Imieniu Komisyi Rządzącej.

Par. 106. W tej Deputacyi zasiadać będą Konsyliarze Izby Administracyjnej Wydziału Skarbowego, do których przydaje się trzech Konsyliarzy, na których Dyrektor Skarbowy podaje kandydatów do nominacyi i aprobaty Komisyi Rządzącej.

Par. 107. Prezes Departamentu jest pierwszą osobą tej Deputacyi i gdy mu czas pozwoli, zawsze w niej zasiadać może; w nieprzytomności zaś Prezesa, wyznaczony przez niego Konsyliarz miejsce Prezydującego zastępować powinien.

Artykuł drugi. Postępowanie Deputacyi.

Par. 108. Deputacya sesye swoje codziennie odbywa.

Par. 109. Komplet najmniej z trzech osób składać się ma, a w tych liczbie dwóch przynajmniej Konsyliarzy Celnych znajdować się powinno.

Par. 110 Sposób postępowania w interesach do decyzyi przychodzących, będzie ten sam, jak wyżej dla Izby Administracyjnej opisany.

Artykuł trzeci. Czynności i obowiązki Deputacyi.

Par. 111. Deputacya Ceł i Akcyz odbierać roztrząsać i rezolwować będzie wszystkie a wszystkie raporta Komór, rachunki oficyalistów celnych, konsumpcyjnych i solnych, oraz memoryały tych przedmiotów tyczące się.

Par. 112. Tabelle percept swemu dozorowi powierzonych formować i te co miesiąc do Dyrektora Skarbu ma odsyłać.

Par. 113. Podobnież odsyłać będzie co miesiąc raport czynności swoich Dyrektorowi Skarbu.

Par. 114. Odbierać będzie od Dyrektora Skarbu rozkazy i one przez oficyalistów swoich wykonywać.

Par. 115. Mieć będzie dozór nad oficyalistami celnemi konsumpcyjnemi i solnemi i czuwać nad całością tych dochodów.

Par. 116. Dyrektor Skarbu wszystkich oficyalistów celnych, konsumpcyjnych, czopowego i solnych ustanawia, a Deputacya odbiera kaucye i przysięgi na wierne pełnienie obowiązków. Kaucye te w Archiwum zachowane być powinny.

Par. 117. Konsyliarze celni i akcyz w swych przewinieniach urzędownie doniesieni od Dyrektora Skarbowego zasuspendowani być mogą, ale ich kassacya od Komisyi Rządzącej tylko zawisła

Par. 118. Deputacya ma moc przewiniających oficyalistów suspendować i protokół w tej mierze z dowodami przewinienia zrobiony, dla ukarania oficyalisty lub skasowania, Dyrektorowi Skarbu winna odesłać.

Par. 119. Dyrektor Skarbu przewiniających oficyalistów od służby oddalać i na miejsce ich innych ustanawiać będzie.

Par. 120. W przypadku uczynionej przez oficyalistę szkody, gdyby

kaucya jego była niedostarczającą na jej wynadgrodzenie, osoby deputacyę składające za tę szkodę Skarbowi będą odpowiedni.

Par. 121. Deputacya ceł oddzielnej kassy mieć nie będzie, owszem, wszystkie dochody ceł, konsumpcyi, czopowego i soli oficyaliści do Kassy Departamentowej odsyłać i składać co miesiąc są obowiązani.

Par. 122. Kassa zaś Departamentowa tabelle oddanych do niej zkąd i wiele percept z cła, konsumpcyi, czopowego i soli, jak najdokładniej sporządzone co miesiąc Dyrektorowi Skarbu odsyłać będzie.

Artykuł czwarty. Defraudacye i konfiskaty.

Par. 123. Do Deputacyi ceł i akcyz należy uznanie kar kontrabandowych i defraudacyjnych, lecz takowe nie wprzód ma decydować, dopóki zaszłych tak ze strony delatora, jako i defraudatora nie odbierze explikacyi i dokładnych nie wyprowadzi indagacyi.

Par. 124. Jeżeli kara lub konfiskata przez Deputacyę wskazana nie będzie przenosić summy złt. sto ośmdziesiąt, w takowym przypadku ukarany nie może apelować od decyzyi Deputacyi.

Par. 125. Gdy kara lub konfiskata przewyższać będzie summę złt. 180, natenczas tak delatorowi jako i obwinionemu wolno jest udać się w swojem pokrzywdzeniu do Sądu pierwszej instancyi; a w tym Sądzie sprawa ta sposobem dla wszystkich przepisanym odbywać się ma. Gdyby zaś kara, o którą rzecz, wyższą była aniżeli Sądy pierwszej Instancyi ostatecznie rozsądzić ją mogą, wtedy appellacya ma być zachowana według przepisów praw od Komisyi Rządzącej wskazanych.

Par. 126. Gdy powyżej opisanym sposobem sprawa o defraudacyę przez instancye sądowe przechodzić będzie w asystencyi Plenipotenta Fisci lub od niego umocowanego Plenipotenta, niżeli ostateczne rozsądzenie nastąpi, Deputacya powinna od obwinionego kaucyę wyrównywającą karze lub gotowe pieniądze w zakład odebrać i do kassy Departamentowej oddać, a w niedostatku kaucyi o osobie przewiniającej zapewnić się.

Par. 127. Przypadki defraudacyów i konfiskat toż kary na nie zachowują się według przepisów bywszego Rządu w tym wszystkim, w czym ustawy Komisyi Rządzącej przeciwnie nie wyrzekły.

Par. 128. W rzeczach Policyi związki z manipulacyą ceł i akcyz mających Deputacya nic sama decydować nie może, lecz w takowych przypadkach do Izby Administracyi swoje przełożenie do jej decyzyi przesyła.

Par. 129. Podobnież Izba Administracyjna w interesach do niej przychodzących, które jakiżkolwiek związek mieć będą z manipulacyą ceł, akcyz, czopowego i soli, przed swoją decyzyą z Deputacyą porozumieć się powinna.

Artykuł piąty. Kontrollerya.

Par. 130. Do utrzymania kontroli będzie przy Deputacyi dwóch Kalkulatorów.

Par. 131. Ta Kontrollerya wszystkie raporta rachunkowe z Komór,

Magazynów i Izby Administracyjnej sobie przesłane weryfikować powinna, a z weryfikowanych już raportów wyszczególnionemi kategoryami podług schematu na to ułożyć mianego w księgi Kontrolleryi zapisywać będzie.

Par. 132. Przesyłać ma Kontrollerya schemmata do rachunków i kwitów do Komór celnych i Poborcom konsumpcyjnym, zachowując z każdym rachunek przesłanych kwitów.

Par. 133. Weryfikować będzie regestra komór i urzędów konsumpcyjnych i solnych, dostrzegać pomyłek lub niedokładności expedycyi, a dostrzeżone zapisze i Deputacyi doniesie, w tym zamiarze, aby oficyaliście mylki lub niedokładności pełniącemu zwrot szkody Skarbowej Deputacya nakazała i przewiniającego ukarała.

Par. 134. Kontrollerya dopilnowywać będzie, ażeby oficyaliści miesięczne rachunki w czasach przepisanych regularnie przesyłali.

Par. 135. Pomimo tego przepisu Deputacya cełł i akcyz oddzielną jeszcze Kontrolleryi da instrukcyę i opisze sposób formowania rachunków i utrzymywania ksiąg kontrolleryi.

Artykuł szósty. Kancellarya.

Par. 136. Sekretarz pierwszy jest Zwierzchnikiem Kancellaryi, którego będzie obowiązkiem dostrzegać porządku kancellaryi, dopilnować dziennikarza i kopistów.

Par. 137. Sekretarz wszystkie rezolucye, z podpisem Prezydującego wychodzące, do kogo adresowane odsyłać będzie.

Par. 138. Drugi Sekretarz Dziennik utrzymujący w protokóle generalnym wszystkie pisma, które mu są od Prezesa przysłane, w rubrykach na to zrobionych pod numerami jak najporządniej zapisze, równie kiedy, gdzie i do kogo wyszłe rezolucye są odesłane.

Par. 139. Regestrator wszystkie akta Deputacyi i kontroli utrzymuje.

Par. 140. Dla prędszego pism z Kancelaryi i Kontroli expedyowania dwóch jest przydanych kopistów.

Par. 141. Za wszystkie pomyłki w pisaniu przez kancelaryę popełnione Sekretarz odpowiada.

Rozdział trzeci.

Tabella wydatku na jedną Izbę Administracyi.

Par. 142. Prezes	12.000
Dwunastu Konsyliarzy à fl. 8.000	96.000
Nadleśniczy pierwszy Assessor	5.000
Kassyer Departamentowy 2-gi Assessor	6.000
Pierwszy Budowniczy 3-ci Assessor	3.500
Sekretarz Generalny	6.000
Sekretarz do czynności Francuskich	4.000
Dziennikarz Generalny	3.000
Kommissarz Ekonomiczny	2.000

Mierniczy czyli Geometra	2.000
Hidraulik	3.500
Drugi Budowniczy	3.500
Buchhalter	4.000
Kontroler	3.000
Trzech kalkulatorów à fl. 3.000	9.000
Plenipotent Fisci	3.000
Czterech Sekretarzów Wydziałów à fl. 4.000	16.000
Regestrator	4.000
Pomocnik Regestratora	3.000
Archiwista do Archiwum Niemieckiego	3.000
Tłomacz Niemiecki	3.000
Kopista Dziennikarza	1.200
Kancellista Niemiecki	2.000
Kancellista kassowy	2.000
Ośmiu kancelistów wydziałowych à 1.800	14.400
Exekutor konny	1.200
Czterech posługaczów Izby á fl. 720	2.880
Stróż	600
Sługa kassowy	720
Expens kancelaryi salvo calculo	6.000
	225.500

Skład Deputacyi Ceł, Akcyz i Soli.

Trzech Konsyliarzy Deputacyi à zł. 8.000	24.000
Dwóch Sekretarzy à 4.000	8.000
Dwóch Kalkulatorów à 3.000	6.000
Jeden Regestrator	3.000
Dwóch Kopistów à 1.200	2.400
	43.400
Summa ogólna	268.900

Par. 143. Zostawuje się wolność Izbie Administracyjnej, ażeby rozkład ten pensyi stosownie do pracowitości i zdatności każdego oficyalisty przez nią użyć się mającego odmieniła, tak jednak, aby summa ogólna nie przechodziła summy tu wyrażonej złotych dwakroć sześćdziesiąt ośm tysięcy dziewięćset.

Par. 144. Pensye te kwartalnie decursive z kassy departamentowej mają być wypłacone.

Niniejsze urządzenie do wykonania W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 9-go Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

cło od towarów zagranicznych do kraju wprowadzonych inwektowe, tudzież cło, od towarów transito idących złotem po zł. pols. szesnaście gr. piętnaście czerwony złoty ważny holenderski lub Friedrichsdory po zł. pols. trzydzieści rachując opłacane były, lub gdyby handlujący złota nie miał, na agio po zł. pols. trzy w grubej monecie za każdy czerwony złoty dopłaci. Od towarów zaś krajowych z Kraju wychodzących cło monetą w trzech częściach courant, a w czwartej części drobną srebrną odbierane być ma.

Wykonanie niniejszej uchwały W. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 15 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

100.

15 Kwietnia 1807. Rezolucya względem papieru stemplowanego. (Zbiór II p. 263).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Zastępcy Skarbu stanowiemy, iż papier stęplowany do dalszego urządzenia nastąpić mianego, podług ceny bywszego Rządu Pruskiego, ma być do wszystkich czynności zażywany, o czem W. Dyrektor Zastępca Skarbu przez wydać miany Uniwersał publiczność zawiadomi. A że tenże W. Dyrektor donosi, iż na dawniejszych składach znajdują się zapasy papieru, stęplem bywszego Rządu Pruskiego oznaczone, przeto W. Dyrektor Zastępca Skarbu, rozpoznawszy, co będzie z mniejszym expensem Skarbu, czyli przewiezienie papieru z departamentów do Warszawy pod stępel krajowy i napowrót rozsyłanie onegoż do Izb Administracyjnych, czyli też po ustanowieniu Regenta stępla tegoż wysłać do odstęplowania papieru na składach po Departamentach, w czem dostateczny uczyniwszy obrachunek W. Dyrektor Zastępca Skarbu wybierze, co jest z lepszym dla Skarbu użytkiem. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 15 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

101.

15 Kwietnia 1807. Zalecenie względem urządzenia siły zbrojnej w województwach Malborskim, Pomorskim i Chełmińskim od nieprzyjaciół oczyszczonych. (Zbiór II p. 342).

Komisya Rządząca. Ponieważ przez szczęśliwe wojska zwycięzkiego postępowanie już województwa Malborskie, Pomorskie i Chełmińskie są w części od nieprzyjaciół oczyszczone, przeto chcąc, aby w tej stronie kraju naszego podana była sposobność obywatelom spieszenia do pospolitej obrony, zalecamy W. Xięciu Dyrektorowi Wojennemu, ażeby potrzebne do Izby Administracyi publicznej departamentu Bydgowskiego wydał nakazy, iżby ta w jak najprędszym czasie do uorganizowania pospolitego ruszenia podług wiadomych zasad, i wydać się mających ordynansów ur. Lipińskiemu Generałowi Województwa Malborskiego, przystąpiła. Równie mieć chcemy, ażeby taż Izba Administracyjna Bydgowska do wyboru rekruta z dziesiątego dymu i wydania konia z czterdzie-

stego dymu przyzwoitych użyła srzodków. Czego uskutecznienie polecamy W. Xięciu Dyrektorowi Wojennemu, po wziętych dokładnych od Izby Administracyjnej Bydgowskiej wiadomościach, informacyi i za zniesieniem się z władzami Francuskiemi tam zwierzchność mającemi: poruczając jego patryotycznej gorliwości i znajomości sztuki wojennej, rychłe siły zbrojnej w tamtej stronie kraju naszego wystawienie. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 15 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

102.

17 Kwietnia 1807. Zalecenie przesłania odpowiedzi Królewskiej stęplowej i kart Komorze Berlińskiej względem papieru w Kraju Polskim pozostałego. (Zbiór II, p. 163).

Komisya Rządząca. Zalecamy W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby na zgłoszenie się do nas Królewskiej stęplowej i kart Kamery, które tu w kopii przyłączamy, przesłał tejże Kamerze odpowiedź w imieniu naszym, iż gdy wszelkie dochody publiczne w Kraju Polskim do dnia 1 Lutego, chociaż przez Kamery administrowane, pod zarządzeniem przydanych Intendentów prowincyonalnych Francuskich zostawały, do nich więc w żądaniu swojem Królewska Główna stęplowa i kart Kamera udać się powinna. Gdy zaś dekretem N. Cesarza i Króla dnia 29 Stycznia wydanym, którego wyjątek w kopii autentycznej tu się przyłącza, wszelkie przychody zaległe Skarbowe, Rządowi teraźniejszemu Polskiemu najłaskawiej przez N. Cesarza i Króla zostały ustąpione, nie można pozostałych od dnia 1-go Lutego remanentów i materyałów papieru stęplowanego inaczej uważać, tylko jako własność niewątpliwą Rządu Polskiego, który nie sądzi się obowiązanym obcej zwierzchności ją oddawać. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 17 Kwietnia 1807. (L. S.) Podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

103.

17 Kwietnia 1807. Uwolnienie od exekucyi posiadaczów na drobnych wsiach lub częściach za niedostawienie zastępców i szeregowych, z przepisem względem zaciągu do wojska uboższej szlachty. (Zbiór II p. 343).

Komisya Rządząca. Gdy z licznych do nas podawanych memoryałów z prośbą o uwolnienie dostawienia zastępcy i szeregowego, przekonywamy się, iż wiele tak ubogich właścicielów dóbr ziemskich na cząstkach szlacheckich siedzących się znajduje, iż nie są w stanie wyznaczonej przez nas za zastępcę i szeregowego kwoty zapłacić, chcąc tymże sprawiedliwie należną przynieść ulgę, dajemy moc W. Xięciu Dyrektorowi Wojny, ażeby tych wszystkich na drobnych wsi częściach siedzących ziemian, po dostatecznym przez Komisye Powiatowe i Izby Administracyjne wyexaminowaniu i przekonaniu się, iż w zupełnej są niemożności zapłacenia wyznaczonego quantum, od exekucyi uwolnił, lub proporcyo-

nalną do ich sposobności opłatę naznaczył. Samo się zaś przez się rozumie, iż ponieważ prawa nasze każdego szlachcica do osobistego stawania na pospolite ruszenie obowiązują i nikt od tej powinności, kto prerogatyw stanu rycerskiego używać pragnie, uwolnionym być nie może; przeto ktokolwiek z uboższych familii szlacheckich zdatnym się do służby wojskowej okaże, ma być do niej zaciągniony, jeżeli familia jego od wypłaty za zastępcę i szeregowego chce być uwolniona. Wielm. więc Xiążę Dyrektor takowym miejsce i pułk naznaczy, do którego mają być zaciągnieni. Wykonanie niniejszej woli naszej poruczając W. Xięciu Dyrektorowi Wojny, polegamy na jego gorliwości, iż wszelkich użyje śrzodków, ażeby i z tego zrzódła zasiłek w ludzi ochoczych i zdatnych wojsko Narodowe odebrało. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 17 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

104.

17 Kwietnia 1807. Rezolucya względem przybrania do urzędów obrończych w sądach czwartej części z dawnych Adwokatów Niemieckich. (Zbiór II p. 22).

Komisya Rządząca. Przychylając się do przełożenia W. Dyrektora Sprawiedliwości w potwierdzeniu podanych nam osób do urzędów obrończych w Sądach Warszawskich, oświadczamy wolę naszą, ażeby z powodu wydarzyć się mogących spraw, w których dokładna wiadomość praw Pruskich potrzebna będzie, czwarta część z dawnych Adwokatów Regencyjnych Niemców język Polski ile możności umiejących było przydanych, którzy przysięgę do urzędu swego stosowną wykonać, lub gdyby podług prawideł ich wyznań wykonać jej nie mogli, zaręczenie przyzwoite dać powinni. Do których to miejsc W. Dyrektor podać nam ma osoby do potwierdzenia. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 17 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

105.

18 Kwietnia 1807. Nominacya osób do Dyrekcyi Skarbowej. (Zbiór II p. 268).

Komisya Rządząca. Nominacyę do Dyrekcyi Skarbowej przez W. Dyrektora Zastępcę Skarbu nam podaną, osób następujących:

Sekretarz Generalny, Serafin Sokołowski; Szef Wydziału I-go Andrzej Mikorski; Szef Wydziału 2-go Jan Zembrzuski; Szef Kassy Generalnej Jakób Pęczkowski; Szef Kontroli Generalnej Xawery Molęcki; Administrator loteryi Konstanty Kochanowski; Intendent Generalny magazynów soli, Antoni Zawadzki; Regent stępla Michał Orłowski—Approbujemy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 18 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

106.

18 Kwietnia 1807. Zalecenie względem wybrania nowego rekruta 15.000 przez rozkład po jednym z 25 dymów. (Zbiór II p. 344).

Komisya Rządząca. Odebrawszy dekret N. Cesarza i Króla z głównej Cesarskiej kwatery Finckenstein dnia 5 Kwietnia wydany, nakazujący ażeby tak dla podniesienia wojska do wielkiego kompletu, jako i dla dostarczenia sześć tysięcy sześćset ludzi do Legii Włoskiej pod dowództwo N. Xiążęcia Hieronima do Wrocławia przybyć mającej, rekrut nowy z krajów Polskich w liczbie piętnaście tysięcy był wybrany; chcąc i posłuszeństwa woli Cesarskiej i poświęcenia się zupełnego dla sprawy publicznej niewątpliwy dać dowód, postanawiamy, ażeby niezwłocznie z każdego dwudziestego piątego dymu jeden rekrut najśpieszniej był dostawiony. W tym celu, zalecamy WW. Dyrektorom Spraw Wewnętrznych, Wojennemu i Policyi, ażeby bez żadnej odwłoki zniósłszy się z sobą, rozkład tego rekruta w powyższej proporcyi na departamenta uczyniwszy, tabellę tego rozkładu, sposób najprędszego wybrania ludzi i do korpusów dostawienia nam podali. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 18 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

107.

20 Kwietnia 1807. Rezolucya z okoliczności elekcyi Burmistrza w Bolimowie, zastosowana i do innych miast w lenność oddanych. (Zbiór II p. 383).

Komisya Rządząca. Odebrane od W. Dyrektora Policyi zapytanie z powodu podanego do Izby Administracyi Warszawskiej przełożenia w okoliczności elekcyi Burmistrza i onegoż przez Xięcia Radziwiłła Wojewodę approbaty w mieście Bolimowie, niegdyś wolnym, a później przez Króla Pruskiego, temuż Xięciu Radziwiłłowi Wojewodzie darowanym, podług jakich prawideł w tym i podobnych zdarzeniach postępować powinien? wziąwszy pod uwagę, gdy spodziewamy się, iż przez akt darowania Król JMć Pruski zapewnić musiał prawa i przywileje tegoż miasta, oświadczamy mniemanie nasze, iż do tego aktu darowizny tymczasowie, dopóki Rząd stały wyroku swego co do elekcyi urzędników w takowych miastach nie wyda, stosować się należy. Równie co do miast w lenność przez Rząd Polski z dawna oddanych, prawa też lenności stanowiące, prawidłem w postępowaniu być mają. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 20 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

108.

21 Kwietnia 1807. Rezolucya względem sądzenia przez Wydziały Kryminalne w Sądach Appellacyjnych spraw kryminalnych zaległych. (Zbiór II p. 24).

Komisya Rządząca. Mając wzgląd na to, że w czasie niezupełnego jeszcze urządzenia Magistratur Sądowniczych, znaczna liczba spraw kryminalnych zaległa, które, nim Sądy Ziemiańskie czynności swoje rozpoczną, pomnożyć by się mogły, stanowiemy na przełożenie W. Dyrektora Sprawiedliwości co następuje:

1-mo. Wydziały Kryminalne w Sądach Appellacyjnych zatrudnią się niezwłocznie sprawami kryminalnemi.

2-o. Rozpoczną czynność swoją tem, że zrewidują zaległe sprawy kryminalne.

3-o. Występki mniejszej wagi, których kara w prawach przepisana (poena ordinaria) trzech miesięcy więzienia, lub pięćdziesiąt plag chłosty nie przenosi, ustnie wyindagują i dekretem bez appellacyi osądzą.

4-o. Indagacya ustna czyniona będzie z przywołaniem Komornika wydziałowego, lub osoby przez Sąd Appellacyjny do tej czynności wezwanej, która pióro trzymać i dekreta podług decyzyi Deputacyi pisać będzie.

5-o. Wydziały Kryminalne odbywać będą Sądy te tylko tymczasowo, i to jedynie w sprawach przed urządzeniem Sądów Ziemiańskich zaległych, a inne podług organizacyi pod sąd przyzwoity podpadną. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 21 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

109.

22 Kwietnia 1807. Pozwolenie ustanowienia Konsystorza wyznawcom Ewangelicko-Reformowanym. (Zbiór II p. 25).

Komisya Rządząca. Stosownie do zasad naszych Rozdziału VI. Par. 57 zapewniających tolerancyę, za przełożeniem nam W. Dyrektora Sprawiedliwości stanowiemy:

Par. 1. Wyznawcy Ewangelicko-Reformowani mogą utworzyć Konsystorz obrządku swojego do spraw jedynie sumienia.

Par. 2. W każdym departamencie może być utworzony taki Konsystorz

Par. 3. Skład jego będzie z Prezesa, dwóch Assystentów i Pisarza.

Par. 4. Prezesem będzie zawsze Pastor Zgromadzenia Ewangelicko-Reformowanego.

Par. 5. Kandydatów na Assystentów i Pisarza zgromadzenie wybierze i poda przez Dyrektora Sprawiedliwości do approbaty naszej.

Par. 6. Konsystorze takie nie mogą wchodzić w rozpoznawanie przedmiotów cywilnych, ani przywłaszczać sobie jakieżkolwiek sprawy do innych Jurysdykcyi należące.

Par. 7. Przy każdym takim Konsystorzu dodana będzie przez Dyrektora Sprawiedliwości z naszą approbatą osoba doglądająca, aby Konsystorz granic swojej władzy nie przestępował, aby przychody Skarbu, szczególniej wynikające z konieczności używania stęplowanego papieru do aktów urzędowych, uszczerbku nie ponosiły, i aby żadne opłaty za

granice nie były czynione. Wypadające uchybienia Dyrektorowi Sprawiedliwości natychmiast doniesie.

Par. 8. Gdyby strony nie przestawały na wyroku Konsystorza, wolno im będzie udać się do Wydziału Tolerancyi w Sądzie Appellacyjnym będącego, i w takim przypadku akta stosowne do zaniesionego zażalenia Konsystorz Wydziałowi Tolerancyi na żądanie tegoż wydziału obowiązany jest złożyć. Podług zaś obszerniejszych opisów organizacyi Tolerancyjnego Wydziału, winien tenże Wydział wezwać jednego z assystentów tegoż wyznania, który do przypadku przedstawi Wydziałowi Tolerancyi Jus Canonicum Protestantium.

Niniejszej ustawy naszej wykonanie W. Dyrektorowi Sprawiedliwości polecemy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 22 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

110.

23 Kwietnia 1807. Rezolucya względem uwolnienia od dalszych czynności Deputacyi Likwidacyjnej. (Zbiór II, p. 384).

Komisya Rządząca. Odebrawszy od Deputacyi pretensye obywatelów Warszawskich z rekwizycyi wynikające likwidującej, prośbę, ażebyśmy ją od dalszych czynności, do których rezolucyą dnia 17 Kwietnia wezwaną została, uwolnili, gdy przełożenie jej: iż oblikwidacya Administracyi Lazaretowej przez Wydział Wewnętrzny uskuteczniona być może; a co się tycze szkód obywatelom przez osoby partykularne poczynionych, te ani rzeczywiście udowodnione, ani z pewnością ocenione być nie mogą, za słuszne i sprawiedliwe uznaliśmy; gdy nadto i ta nas zastanawia uwaga, iż wynadgrodzenie tych szkód przez osoby partykularne zdziałanych, możność i powinność Skarbu Publicznego przechodzi, a ztąd ich oblikwidacya jako jednostronna wątpliwości podlegając, pewnego nie ma zamiaru, zalecamy W. Dyrektorowi Policyi, ażeby wzmiankowanej Deputacyi przychylenie się nasze do jej prośby oświadczył i o uwolnieniu od dalszych czynności z ponowieniem wdzięczności za podjętą dotąd pracę uwiadomił. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 23 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

111.

23 Kwietnia 1807. Zalecenie podania projektu względem nadgrody dla oficyalistów Izby Adm. Warszawskiej i Izb Powiatowych za czas przed ustanowieniem dla nich płacy, oraz dla oficyalistów Pruskich przy tychże Izbach pracujących. (Zbiór II p. 271).

Komisya Rządząca. Odsyłając W. Dyrektorowi Zastępcy Skarbu naodwrót komunikowane nam przełożenie Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego, żądającej wypłaty dziesięć tysięcy pięćset złotych dla oficyalistów w jej kancelaryi pracujących, za dwa miesiące Luty

i Marzec, oraz na utrzymanie kancelaryów Izb Wykonawczych Powiatowych po złt. sześćset na miesiąc wyznaczenia i zaasygnowania, zalecamy temuż W. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby wszedłszy w słuszność żądań Izby Administracyi Departamentu Warsz. stosowny nam podał projekt, w celu iżby pracujący w kancelaryi tejże Izby i w kancelaryach Izb Powiatowych, aż do czasu ustanowionej przez nas etatem dla nich płacy, za prace swoje przyzwoicie i względnie na wycieńczony stan Skarbu, byli wynadgrodzeni.

Co się zaś tycze przesłanego od tejże Izby Administr. Depart. Warszawskiego etatu oficyalistów bywszych Pruskich, względem tych równa jak i względem oficyalistów Polskich, później przez Izbę Administracyjną przybranych, stanowi się reguła, iż stosownie do ich pracy i zatrudnień, zaczynając od daty, jak pensya od bywszego Rządu wyznaczona ustała, nadgrodę odebrać mają. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 23 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachwski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

112.

24 Kwietnia 1807. Rezolucya oddająca pod zarządzenie Izby Edukacyjnej wszelkie dochody z funduszów edukacyjnych. (Zbiór II p. 167).

Komisya Rządząca. Troskliwi o edukacyę narodową i zapobiegając, aby fundusze na nią przeznaczone przez Rząd zeszły do czego innego nie były użyte, oddajemy Izbie Edukacyjnej pod zupełne zarządzenie wszelkie dochody publicznemu wychowaniu dotąd należące; a gdyby te znalazły się niedostarczającemi w miarę potrzeby i podług ustanowionego Edukacyjnego etatu przez nas potwierdzonego i na stałych funduszach zasadzonego, oneż pomnożyć oświadczamy. Takowemi wszystkiemi funduszami Izba Edukacyjna zarządzać przez Izby Administracyjne w każdym Departamencie będzie. Tym końcem zalecamy wszystkim Izbom Administracyjnym, ażeby przesyłane do nich od Izby Edukacyjnej względem takowych funduszów żądania ułatwiane i exekwowane były. Rok rocznie rachunek ogólny z percept i expens na edukacyę publiczną przeznaczonych Izba Edukacyjna na ręce W. Dyrektora Wewnętrznego zdawać nam będzie. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 24-go Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

113.

24 Kwietnia 1807. Ustanowienie Gwardyi Narodowej w mieście Warszawie. (Zbiór II p. 345).

Komisya Rządząca. W celu pomnożenia i urządzenia dalszych srzodków pospolitej obrony i chcąc obywatelom miasta stołecznego Warszawy podać sposobność dania nowego przykładu doświadczonej ich gorliwości i chwalebnego dla dobra Ojczyzny poświęcenia się, na przełożenie Directorium Generalnego ustanawiamy Gwardyę Narodową w mieście Warszawie, i tę utworzoną mieć chcemy podług następujących przepisów.

1-o. Członkiem Gwardyi Narodowej ma być osiadły, albo mieć własność, którąby do miejsca przywiązywała, kupcy zapisani w konfraternii, rzemieślnicy w cechach i czeladź ich, jeżeli są synami właścicielów, należą do niej. Xięża possessyonaci w mieście, a niezajęci rządem Dyecezyi lub Parafii, jako też Szpitalów, wpisani być powinni jako Członki Gwardyi Narodowej i zastępując posługę opłatą przykładać się mają.

2-o. Wiek Gardystów Narodowych jest od lat 18 do 50.

3-o. Ustanowiony będzie Pułk jeden obejmujący tyle batalionów, ile ich rozciąg konskrypcyi potrzebować będzie.

4-o. Wszyscy Gardyści obowiązani są sami siebie umundurować i uzbroić podług przepisu, który im wydany będzie. Inni, którzy Członkami Gwardyi nie są, nie będą mogli pod żadnym pozorem munduru ani znaków officerskich nosić, czego Gwardya sama dopilnuje zwierzchności donosząc.

5-o. Ustanawia się Komisya, która z podanej sobie konskrypcyi stanowić będzie, kto ma być członkiem Gwardyi, a kto od niej odpadać, wedle podanych sobie od Dyrektorów zasad przez Komisyę Rządzącą potwierdzonych.

6-o. Członki Gwardyi, jeżeli są na funkcyach albo urzędach publicznych, nie należą do liczby czyniących służbę, jednak członkami tejże Gwardyi być nie przestają, jeśli są possessyonowani w Warszawie.

7-o. Członek Gwardyi komenderowany na jakążkolwiekbądź powinność nie może się od niej wyłamywać, chyba żeby był chory albo nieprzytomny. Gdyby domowy interes jego wymagał jego osobistości, obowiązany będzie do odbycia służby za siebie uprosić innego członka ten sam stopień w Gwardyi mającego, który sam posiada.

8-o. Wojskowi w rzeczywistej służbie znajdujący się i etatem objęci, nie należą do gwardyi ani konskrypcyi, po wyjściu z wojska powinni wnijść w konskrypcyę i należą do Gwardyi Narodowej.

9 o. Sztab Pułku i liczba officerów będzie ta sama, jak jest w pułkach pieszych wojska liniowego, oprócz tego dodany będzie sztab płatny. Sztab ten jest następujący:

1 Major Pułku; 1 Adjutant starszy z rangą Kapitana do każdego batalionu; 1 Adjutant młodszy z rangą Podporucznika do każdej kompanii; 1 Dobosz pułkowy; 1 Dobosz batalionowy; 2 Doboszów w każdej kompanii.

Ci dopiero wymienieni odbierać będą płacę z funduszu, który będzie składany przez osoby należące do Gwardyi Narodowej, a nie czyniące posługi publicznej. Żydzi, którzy do konskrypcyi nie należą, składać są obowiązani opłatę podług rozkładu nastąpić mającego.

10-o. Sztab Pułku płatny i niepłatny mianowany będzie przez Komisyę Rządzącą podług podanego przez Dyrektora Wojny fortragu. Inni Officyerowie, zaczynając od Kapitana, podani będą przez członki Gwardyi każdej kompanii respective, a mianowani przez Dyrektora Wojny do potwierdzenia Komisyi Rządzącej.

11-o. Organizacya Gwardyi Narodowej za podaniem konskrypcyi,

która się ma spiesznie wygotować, będzie ułożona, uformowana i do skutku przywiedziona przez Dyrektora Wojny.

12-o. Musztra, porządek, karność i posłuszeństwo zachować się mają ściśle jak w wojsku liniowym.

13-o. Każdy Członek Gwardyi Narodowej obowiązany jest czynić służbę wojskową i garnizonową w mieście i za miastem o mil dwie pocztowych bez żadnej płacy. Gdyby zaś wypadło użyć go dalej, odbierać będzie żołd, żywność i furaż podług swego stopnia taki sam, jaki jest przepisany wojsku liniowemu. Niniejszej ustawy ogłoszenie i wykonanie W. Xięciu Dyrektorowi Wojny polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 24 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

114.

28 Kwietnia 1807. Zalecenie zebrania dowodów, że klucz Chełm do Rzeczypospolitej Polskiej należał. (Zbiór II p. 168).

Komisya Rządząca. Zalecamy W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby Izbę Administracyi Publicznej Departamentu Kaliskiego wezwał, iżby ta wszelkie dokumenta, o których Deputacya powiatów Lelowskiego i Siewierskiego w przełożeniu do Izby Administracyjnej Kaliskiej dnia 13 Marca 1807 podanym, czyni wzmiankę, służące do okazania, że klucz Chełm, do Biskupstwa Krakowskiego należący, przed ostatnim Polski rozbiorem do ciała Rzeczypospolitej był przyłączony, do niego niezwłocznie przesłała, a to w celu, ażeby z nich dowodne ułożone były przełożenia do przedstawienia, gdzie należy i pomyślny skutek sprawiedliwych żądań mógł nastąpić. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 28 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

115.

29 Kwietnia 1807. Przepis, jaką drogą memoryały do Komisyi przechodzić mają. (Zbiór II p. 169).

Komisya Rządząca. Pragnąc, ażeby sprawiedliwość dla każdego jak najrychlej wymierzona, a razem porządek i winna dla władz Rządowych w obrębie ich zwierzchności uległość zachowane były, stosownie do par. 10 Rozdziału 1 Zasad dnia 26 Stycznia ogłoszonych, mieć chcemy, ażeby wszelkie memoryały, wprzód nim do nas będą podane, zwyczajną i przepisaną drogą w właściwych Magistraturach były przełożone. Ktokolwiek zaś do nas udać się zechce, winien memoryał swój z przyłączeniem rezolucyi Magistratury, do której żądanie swoje podawał, oddać do tego z WW. Dyrektorów, do którego Wydziału rzecz w podaniu zawarta należy. Tym sposobem prośba każdego dostatecznie wyjaśniona nas dojdzie i prędszą pozyska odpowiedź. Wszelkie zatym memoryały i podania prosto do Komisyi Rządzącej adresowane (wyjąwszy przypa-

dek zażalenia przeciw któremu z Dyrektorów, jako jest w powyżej wzmiankowanym par. 10 zasad warowano) przyjętemi nie będą i napowrót na koszt podającego przez pocztę odesłanemi zostaną. W. Dyrektor Spraw Wewnętrznych niniejszą wolę naszą drukiem przez gazety ogłosić rozkaże. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 29 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

116.

30 Kwietnia 1807. Utrzymanie metryk Koronnych w tym samym miejscu, jak są dotąd i przy nich ur. Majewskiego. (Zbiór II p. 32[illegible].

Komisya Rządząca. Przychylając się do przełożenia W. Dyrektora Sprawiedliwości, mieć chcemy, ażeby Metryki Koronne w tymże samym miejscu, w którym są teraz złożone i nadal pozostały, a ur. Walenty Majewski, przez przeszły Rząd do dozoru tychże metryk postanowiony, przy urzędzie i pensyi, jaką miał wyznaczoną, był utrzymany. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 30 Kwietnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

117.

1 Maja 1807. Urządzenie Wydziału Edukacyjnego w Izbach Administracyjnych. (Zbiór II p. 171).

Komisya Rządząca. Stosownie do par. 11 Organizacyi Izb Administracyjnych i ich związku z Izbą Edukacyjną, przepisując urządzenie Wydziału Edukacyjnego w tychże Izbach Administracyjnych, następującą wydajemy ordynacyę:

1-o. Ponieważ według naszej ustawy pod dniem 24 Kwietnia r. b. wydanej. Izba Edukacyjna ma oddane pod zarządzenie swoje wszystkie dochody od przeszłego Rządu na fundusz Edukacyi publicznej przeznaczone i w różnych departamentach znajdujące się; chcemy przeto, aby w każdej Izbie Administracyjnej była osobna kassa tych funduszów, jako też i tych, którebyśmy w przyszłości na jej polepszenie oznaczyli.

2-o. Mianowany będzia w każdej Izbie Administracyjnej jeden członek do Wydziału Edukacyi Narodowej, którego obowiązkiem jest zawiadywać wszystkiemi edukacyjnemi funduszami i dochodami, przestrzegać całości i uszkodzenia tychże funduszów, jako też i regularnego przychodów wybierania. Pod jego strażą zostanie kassa Edukacyjna, zupełnie od innych kass oddzielna, której rewizyę raz przynajmniej na miesiąc uczyni i o tem Izbę Edukacyjną uwiadomi. Przy końcu każdego roku rachunki z kassyerem zrobi i projekt do budgetu na rok następujący w początkach miesiąca Maja dla Izby Edukacyjnej wygotuje.

3-o. Ponieważ Izba Edukacyjna, oprócz wizyt w pewnych czasach wyznaczonych, nie może sama ciągle dozierać szkół w różnych departamentach rozrzuconych; przeto również pod dozorem bezposrzednim tegoż Konsyliarza będą w całym jego departamencie Gimnazya, Szkoły, Szkółki

i Pensye, o których stanie i dopełnianiu przepisanych onym od Izby Edukacyjnej regulaminów. o ich pomnażaniu się i zmniejszaniu starać się ma powziąść dokładną wiadomość i Izbie Edukacyjnej raportować.

4-o. Wszystkie do polepszenia edukacyi w swoim Departamencie dostrzeżone sposoby, lub widoki do dobra edukacyi miejscowej dążące, Izbie Edukacyjnej przedstawiać będzie.

5-o. Nakoniec wszelkie Izby Edukacyjnej tak względem funduszów, kassy, jako też nauk i szkół urządzenia, do Izby Administracyjnej Departamentu swego przesłane, jak najpilniej uskuteczni. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 1 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

118.

6 Maja 1807. Objaśnienie ustawy 31 Marca r. b. względem dzierżawców dóbr Narodow. (Zbiór II p. 174).

Komisya Rządząca. Chcąc wszystkim kwestyom, z powodu Ustawy naszej pod dniem 31 Marca r. b. w okoliczności dzierżaw dóbr Narodowych wydanej czynionym, koniec położyć, oraz istotną sprawiedliwość każdemu z względu dzisiejszych przykrych wypadków uczynić, a przez tę łaskawość naszą do prędszego uskutecznienia wyroku naszego zachęcić i w wierności ku swemu Rządowi dzierżawców dóbr Narodowych utwierdzić, za przełożeniem W. Dyrektora Interesów Wewnętrznych objaśniając tęż naszą ustawę. stanowiemy, co następuje.

Par. I. Nakazana opłata paragrafami II, V i VII tak rekrutowego po złt. pols. sto trzydzieści jeden groszy piętnaście, od każdych opłacanych trzech tysięcy złt., jako też laudemii czyli naddatku powyższemi paragrafami objętego, ma być rachowana przez wszystkie Izby Administracyjne, nie od sumy ogólnej kontraktem do opłacania rocznego dzierżawy wskazanej, ale od summy tej tylko, która z wysiewów zboża i ciągnionej z tegoż wysiewu intraty, oraz z propinacyi i osepów, anszlagami jest objęta; od takowego więc artykułu, jako pewną korzyść dzierżawcom przynoszącego, rekrutowe i laudemia ustawą naszą przepisane rachowane i przez dzierżawców i poddzierżawców opłacane być mają.

Par. II. Przewidując kwestye wypaść mogące, do jakiej opłaty paragrafem piątym ustawy naszej przepisanej ci dzierżawcy, którzy lubo w początkowym przez zeszły Rząd Pruski puszczaniu dóbr, też dobra za licytacyę otrzymali, lecz następnie summa z licytacyi nowym anszlagiem zmniejszoną im została, pociągnieni być mają; stanowiemy: Iż gdy summa początkowym anszlagiem objęta teraźniejszą, jaką dziś do Skarbu wnoszą, opłatą przynajmniej 15 procent podwyższoną jest, tedy aż do zapłacenia rekrutowego i laudemii tylko 10 procentu pociągnieni być mają. Inni zaś wszyscy, którzy bez żadnej licytacyi, lecz z wolnej ręki dobra wypuszczone mają, powinni rekrutowe po złt. sto trzydzieści jeden groszy piętnaście i laudemii 20 procentu opłacić.

Par. III. Gdy z przepisu ustawy naszej w par. VI mogą być spory

między generalnemi dzierżawcami, którym wychodzące w roku teraźniejszym poddzierżawy i dzierżawy do objęcia z mocy kontraktów im służących są dozwolone i zapewnione, a wychodzącemi possessorami, według tegoż paragrafu sądzącemi się być na rok jeszcze utrzymanemi; stanowiemy, iż prolongacya ta tym tylko służy, których possydowane teraz folwarki kontraktem generalnemu dzierżawcy do objęcia w posesyę w roku teraźniejszym nie są zabezpieczone; inaczej o zapewnione sobie kontraktem folwarki Generalny Dzierżawca upomnieć się w Izbie Administracyjnej jest mocen. Co jednak niema tamować dobrowolnego Possessorom teraźniejszym przez generalnych dzierżawców na rok jeden przedłużenia, i onych jako zasiedziałych w possesyi zatrzymania, które przedłużenie bynajmniej kontraktów generalnych dzierżawców naruszać nie może w tym wszystkim, do czego kontraktem mają sobie zabezpieczone prawo.

Par. IV. Gdyby Generalni Dzierżawcy praw swych kontraktami sobie zabezpieczonych do objęcia należnych sobie dzierżaw na rok ten odstąpić nie chcieli, tedy zachowując w całości ich kontrakty, dozwalamy onym objęcia zapewnionych kontraktami dzierżaw z warunkiem bonifikowania przez obejmujących wychodzącym z possessyi pretensyi, z jakiemi prawnie i według opisu kontraktu popisywać się byliby mocni; które pretensye przez lustratorów na gruncie sprawdzone, przez Izby Administracyjne roztrząśnione i z uwagami swemi do approbacyi naszej podane być jak najśpieszniej mają; a tak gdy przez nas zaapprobowane będą, Amtman wychodzącemu z possessyi dzierżawcy w tej ilości, jaka przez nas zaaprobowaną zostanie, zapłaciwszy według obowiązku niniejszego, zyska od nas zapewnienie zwrotu po upłynionym roku od objęcia dóbr to jest w roku 1808, awansowanej na opłatę wychodzącemu dzierżawcy kwoty. W obu jednak przypadkach objęcia lub niezapewnionej sobie kontraktem posesyi, obowiązani są tak Generalni Dzierżawcy jako i poddzierżawcy, których posesye Amtom są dołączone, najdalej na dzień 20 Maja przysłać do Izb Administracyjnych swoją determinacyę.

Tym sposobem wszelkie wątpliwości Ustawy naszej pod dniem 31 Marca wydanej objaśniwszy, zalecamy W. Dyrektorowi Wewnętrznemu woli naszej jak najprędszą i najściślejszą przez Izby Administracyjne exekucyę. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 6 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

119.

6 Maja 1807. Rezolucya przepisująca, jakim sposobem i jakie osoby miasta obierać mają na Prezydentów lub Burmistrzów. (Zbiór II p. 386).

Komisya Rządząca. Stosownie do przełożenia W. Dyrektora Policyi krajowej stanowiemy: Miasta tak Narodowe, jako i Dziedziczne, wybierać powinny do Magistratów, a szczególniej na Prezydenta i Burmistrza, osoby zdatne, pisać i czytać umiejące, i żadnemu zarzutowi sławie ich szkodzącemu nie podległe; w przypadku, gdyby które z miast tego nie dopełniło, Izby Administracyi Publicznej po Departamentach nakażą naj-

przód powtórną elekcyę, a gdyby w mieście nie znajdywały się osoby, któreby na Prezydenta, Burmistrza, Pisarza i Kassyera zdatnemi się okazały, wolno będzie Izbom Administracyi Publicznej Departamentowym wybrać do tego osoby, choćby nawet obce, byle zdatne i urzędowaniu odpowiadające, i też w Miastach Narodowych w podwójnej liczbie W. Dyrektorowi Policyi Krajowej przesłać, który, jeżeli je dogodnemi uzna, do aprobacyi Komisyi Rządzącej poda; w przeciwnym przypadku, jako w odpowiedzialności będący, Izbie Administracyjnej wróci, z zaleceniem, aby mu innych kandydatów przedstawiła; co do miast dziedzicznych, gdy po powtórzonej elekcyi urzędników miejskich, przez dziedzica zaaprobowanej, Izba Administracyi Publicznej za niezdatnych onychże uzna, natenczas Izba Administracyi Publicznej zaleci Dziedzicowi innych, choć obcych, nominować. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 6 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

120.

12 Maja 1807. Nakaz wybrania rekruta z 20 dymu zamiast z 25-go. (Zbiór II p. 178).

Komisya Rządząca. Gdy z raportów i wyrachowań od Izb Administracyjnych Departamentowych nadesłanych okazuje się, iż rekrut z dwudziestego piątego dymu, wyrokiem naszym 18 Kwietnia nakazany, nie dochodzi liczby do zamierzonej dekretem N. Cesarza aukcyi wojska potrzebnej, przychylając się do przełożenia W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, a chcąc w dopełnieniu woli N. Cesarza najskwapliwszą okazać gotowość i najśpieszniej wojsko Narodowe mieć skompletowane, stanowiemy, ażeby rekrut wybierany był z dwudziestego dymu. Zalecamy W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby stosownie do tej woli naszej Izbom Administracyjnym niezwłocznie wybranie tego rekruta z dwudziestego dymu nakazał. Co jednak niema przeszkadzać, ażeby zaległe wybranie dawniej nakazanego z dziesiątego dymu rekruta, podług przyjętych w tej mierze przepisów było uskutecznione. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 12 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

121.

12 Maja 1807. Organizacya Dyrekcyi Skarbowej. (Zbiór II p. 278).

Komisya Rządząca. Gdy wedle uchwały naszej te dwa szczególniej przedmioty do W. Dyrektora Skarbu należą: Administracya Skarbu Publicznego, i decydowanie ostateczne wypadków skarg w materyach skarbowych, dochodów stałych i niestałych tyczących się, tudzież kontrabandów, defraudacyi, złego sprawowania urzędu, przeto, w celu dopełnienia porządnie stosownego do tych objektów urzędowania następującą ustanawiamy Organizacyę Dyrekcyi Skarbowej.

Par. 1. Dyrekcya Skarbowa składać się będzie z czterech wydzia-

łów, jako to: Wydział dochodów stałych; Wydział dochodów niestałych; Wydział Kassowy; Wydział Kontroli Generalnej.

Do dochodów stałych należą: podatek 24 grosza, podymne, pogłowne, opłata rekruta, intrata z dóbr narodowych i lasów, tudzież wszystkie pod jakimkolwiek nazwiskiem mogące być ustanowionemi.

Do niestałych należą: cła, akcyzy, podatki konsumpcyjne, dochód z stępla, kart, mostu, loteryi, soli, poczty i inne opłaty za rządów Pruskich pobierane, tudzież wszelakie przez Rząd ustanowić się mogące.

Do Kassowego należy dozór manipulacyi krajowych kass prawem ustanowionych; wszystkie wypadki w okolicznościach kassowych zdarzające się, utrzymywanie Kassy Głównej, etaty.

Do Wydziału Kontroli wszystkie rachunki, kalkulacye, weryfikacye, robienie schematów kontroli.

Par. 2. Każdy z tych Wydziałów mieć będzie Szefa; oprócz tego będzie jeden Sekretarz Generalny. Ci przy miejscu Dyrekcyi zamieszkałemi być mają, z niego i na krótki czas nie oddalać się bez zezwolenia Dyrektora, codzień być przytomnemi w kancelaryi Dyrektoryatu.

Par. 3. Każdego dnia każdy Wydział partykularne do swego Wydziału rzeczy wypracowywać i Dyrektorowi przygotowywać będzie.

Par. 4. Porządek robót Dyrekcyi.

a) Cokolwiek przychodzi do Dyrekcyi odbiera Archiwista, ten na piśmie numer prezentaty położy, a pismo odda do Sekretarza Generalnego.

b) Sekretarz Generalny pismo to odpieczętuje, przeczyta treść rzeczy, nazwisko podającego, numer prezentaty i datę, nazwisko referenta, do którego ma odesłać, w dzienniku swoim zapisze i pismo do Referenta zakonsygnuje; każdego dnia zrana Dziennik takowy Dyrektorowi komunikować będzie.

c) Szef wydziału, wypracowawszy referat, prezentować go będzie Dyrektorowi do podpisania, a pod Dyrektora podpisem sam się podpisze i Archiwiście do expedycyi odda, ten pieczęć wyciśnie i expedyować będzie. Za przypadki nierzetelnej expedycyi, pochodzącej z niezgodności z oryginałem, odpowiedzialnym jest Archiwista.

d) Wszelkie inne roboty zlecone od Dyrektora Sekretarz generalny do Wydziału rozdawać będzie, a żaden wydział wymawiać się nie ma; z takowych robót Sekretarz Generalny w Dzienniku zapisywać będzie i podane i odebrane takowe roboty.

Par. 5. Powinności każdego przy Dyrektoryacie użytego.

Sekretarz Generalny.

Korespondencyę z Magistraturami Departamentowemi, Ministrami i innemi utrzymywać, memoryały i projekta do uchwał Komisyi Rządzącej pisać, Dzienniki Uchwał Komisyi Rządzącej i korespondencyę utrzymywać.

Konsensa do wydawania extraktów z starego i nowego Archiwum Skarbowego, dekretów, rezolucyów i innych wydawać, za pewną mierną opłatą postanowić się mianą.

Inspekcyę mieć nad Archiwum. Dwóch manualistów pod swoją dependencyą mieć będzie, jednego do pisania dzienników, a jednego do kopiowania.

Szef Wydziału Dochodów stałych.

Układać taryfy dochodów stałych. W przypadku uchwały nowych podatków, repartycyę tychże sporządzać.

Etaty wydatków wszelkich wedle przepisów prawa corocznie formować. Rachunki podatków stałych przez Izby Administracyjne do Dyrektora Skarbu odsyłane roztrząsać i do kontroli generalnej oddawać,

Wszelkie interesa i wypadki, podatków stałych tyczące się sposobem wyżej opisanym expedyować.

Wszystkie roboty związek z podatkami stałemi mające odbywać.

Będzie także jego obowiązkiem pomagać szefowi dochodów niestałych, kiedy do tego użytym zostanie. Do pomocy dodanego mieć będzie jednego Sekretarza i jednego manualistę.

Szef Wydziału Dochodów niestałych.

Raporta od Dyrekcyów Celnych przesyłane examinować.

Wyciągać z każdego raportu, szczególniej dochód artykułów w tym raporcie umieszczonych, i ten wyciąg w księgę umyślnie na to sporządzoną wpisywać, z adnotowaniem balansu porównywającego summy jednego miesiąca z drugim, to jest z raportów akcyzy i podatku konsumpcyjnego.

Z raportów miesięcznych celnych układać balans roczny handlu zewnętrznego z dokładnem wyjaśnieniem wchodu do kraju i wychodu z kraju pieniędzy.

Układać tabellę z tychże raportów okazującą wszystkie artykuły produktów i fabryk krajowych wyprowadzonych za granicę i wprowadzonych do Kraju produktów i towarów zagranicznych.

Z raportów akcyzy układać tabellę specyfikującą skonsumowane w kraju artykuły konsumpcyjnemu podatkowi podległe, a w specyfikacyi dochodów z podatku konsumpcyjnego uważać stosunki dochodu konsumpcyjnego z proporcyą ludności konfrontować. A w przypadkach spostrzeżenia ubytku o sposobach zaradzenia opinię swoją na piśmie Dyrektorowi Skarbu podawać; z miesięcznych raportów formować co rok w Grudniu generalną tabellę z roku schodzącego i projekt na następny.

W tabelle roku schodzącego umieszczone być powinny wszystkie artykuły, co wyszły z kraju, walor pieniędzy z szacunku tych artykułów, wedle ceny krajowej ustanowionego i wedle zagranicznej.

Toż samo co do artykułów, które weszły do kraju, a to wedle schematów na ten użytek sporządzonych.

Do formowania prospektowej tabelli zaciągane będą wiadomości z Dyrekcyi Spraw Wewnętrznych przez komunikacyę tabel produktów i tabel statystycznych. Do tych robót, Wydział Kontroli obowiązany jest pomagać.

Skargi i sprawy wszelkie w objektach dochodów niestałych pochodzące sposobem wyżej przepisanym expedyować.

Wszelkie roboty z jakiegokolwiekbądź względu dochodów niestałych tyczące się do Szefa tego Wydziału należą.

Do pomocy dwóch sekretarzów i dwóch manualistów mieć będzie.

Szef Wydziału Kassowego.

Raporta od kas Departamentowych odbierać, roztrząsać i do kontroli oddawać. Raporta od Kasy Głównej wedle schematu na to wydanego Dyrektowi podawać. Etaty przychodów i wydatków wspólnie z szefem wydziału I-go Dochodów stałych formować. W przypadku dostrzeżonej w raportach z kass departamentowych omyłki, Dyrektowi o tem donosić.

Utrzymywać Kassę Główną, do której wpływać będą wszelkie pieniądze z Kass Departamentowych, przy których mieć będzie dwóch Buchalterów do zapisywania oddzielnie wszelkich pod szczególnemi ich nazwiskami percept równie i wydatków.

Mieć będzie dozór, aby księgi kassowe porządnie utrzymywane były; za omyłki zostaje w odpowiedzi.

Skrzynia kassowa powinna być zamknięta pod dwoma kluczami, to jest Szefa kassy i pierwszego Buchaltera. Pieniędzy ani pożyczać ani zmieniać nie jest wolno pod karami osobistemi. Żadnych wydatków z kassy głównej czynić nie będzie bez assygnacyi Dyrektora Skarbu. Wszelkie assygnacye do kass departamentowych przez Dyrektora Skarbu wydawane, przez Kassę Główną przechodzić powinny, których assygnacye Szef kassy do ksiąg wciągać będzie, a dopiero wydaną assygnacyę Dyrektora podpisze.

O ilości pieniędzy w Kraju cyrkulujących, corocznie w Kraju wedle przepisów oddzielnie do tego wydanych, wiadomość zbierać i księgę na ten koniec wydaną utrzymywać.

Zbierać będzie i utrzymywać kursowe cetle wszystkich bursów miast handlowych Europejskich, takowe w Bursie Warszawskiej po większej części znajdować się będą, a których nie będzie, przez korespondencyę dostawać będzie; sposób do tego, jako i do formowania księgi, jako też obszerniejsza instrukcya względem utrzymania kass, będzie wydana.

Oprócz Buchalterów do kassy przydany będzie posługujący.

Szef Kontroli Generalnej.

Wszelkie rachunki i raporta rachunkowe examinować, attestować, o błędach w tych postrzeżonych natychmiast Dyrektorowi z dostatecznem objaśnieniem donosić.

Z rachunków szczególnych, ogólne miesięczne i roczne formować wedle osobnych do tego wydanych przepisów, także utrzymywać księgi rachunkowe w sposobie, jaki do tego wskazanym będzie.

Schemata do rachunków i raportów układać. Szefom Wydziałów Kassy i Dochodów niestałych być w pomocy, kiedy znaczniejsze roboty rachunkowe mieć będą.

Za każdą pomyłkę attestowanego rachunku odpowiedzialny jest Szef Kontroli.

Jednego Sekretarza i jednego manualistę mieć pod sobą będzie.

Archiwista.

Powinien mieć dozór nad Archiwum dawniejszym i teraźniejszym, tudzież zwierzchność nad kancellistami.

Porządek w utrzymywaniu papierów zachowa; extraktu żadnego bez zezwolenia Sekretarza Generalnego nie wyda. Zezwolenie to takowym sposobem dawane będzie: kto chce extraktu, powinien podać o niego notę do Sekretarza Generalnego na papierze najtańszym stęplowanym; na tej samej nocie Sekretarz napisze, zezwalam lub nie zezwalam, i tę do Archiwisty odeszle; gdy Archiwista zrobi extrakt, powinien go dać Sekretarzowi Generalnemu do podpisania, niżej Sekretarza podpisze się Archiwista, a Sekretarz notę u siebie zachowa, inne czynności Archiwisty w Artykule 3-cim są przepisane.

Archiwista mieć będzie dozór nad domem od Departamentu Skarbowego zajętym i nad posługaczami.

Nadto utrzymywać będzie kassę etatową Dyrekcyi Skarbowej, tudzież księgę expensy; kancelistów pod sobą mieć będzie dwóch i aplikantów, ale tych ostatnich więcej jak sześciu być nie może.

W potrzebie używać może manualistów przy Szeffach będących, szczególniej zaś zatrudniać ich może expedycyami robót od szefów wychodzących.

Kanceliści i Manualiści.

Do subordynacyi Archiwiście skarbowemu są obowiązani; codziennie zrana od ósmej do dwunastej a po południu od trzeciej do siódmej znajdować się w kancelaryi powinni; żaden nie może oddalać się z niej w czasie przepisanym do pracowania, przestępujący sztrafem karany będzie, a gdy trzy razy bez ważnych przyczyn, które za takowe uznane zostaną, ten obowiązek opuści, oddalonym będzie i miejsce utraci.

Manualiści w domach szefów, kiedy tego potrzeba wymagać będzie, przy nich pracować powinni; którenby żądał z kancellaryi oddalić się, trzema miesiącami przed rokiem oświadczyć to powinien.

Złe sprawowanie się, przez Archiwistę doniesione Dyrektorowi, pozbawia miejsca oskarżonego manualistę, toż i aplikanta.

Rozkład funduszu w summie 143.900 złotych polskich przez Komisyę Rządzącą na Dyrekcyę Skarbu wyznaczonego.

Dyrektor Skarbu	złt.	27.000
Sekretarz Generalny	»	8.000
Szef Wydziału I-go	»	8.000
Sekretarz	»	5.000
Szef Wydziału 2-go	»	8.000
Sekretarz 1-szy	»	5.000
Sekretarz 2-gi	»	5.000
Szef Kassy Generalnej	»	8.000
Buchalter 1-szy	»	5.000
Buchalter 2-gi	»	3.000
Szef Kontroli Generalnej	»	8.000
Sekretarz	»	5.000

Archiwista	»	6.000
Tłomacz Niemiecki	»	3.000
Ośmiu Manualistów à zł. 2.400	»	19.200
Trzech posługaczów » 900	»	2.700
Na expens kancelaryi	»	18.000
Suma ogólna . złt. polsk.		143.900

Dyrektor jest mocen rozłożyć tę summę w miarę pracowitości, zatrudnienia i dokładności każdego z członków swojej Dyrekcyi.

Rota przysięgi dla Sekretarza Generalnego i Szefów Wydziałowych: »Ja N. przysięgam etc. jako powierzone mi obowiązki wiernie i pilnie dopełniać będę. Wezwany do dania informacyi, takową według sumienia i sprawiedliwości stosownie do mojej wiadomości dawać będę, a w czymbym widział szkodę Skarbu, o niej bez względu na osoby, zwierzchności mojej donosić i tejże zwierzchności w obowiązkach funkcyi mojej tyczących się posłusznym będę etc.«

Dla Archiwisty: »Ja N etc. przysięgam etc. jako powierzone mi obowiązki, wiernie i pilnie sprawować będę. Papiery i księgi dozorowi mojemu oddane porządnie utrzymywać i konserwować będę. Fabrykacyi żadnej nie dopuszczę się. Ksiąg ani papierów z Archiwum bez wiedzy zwierzchności nie pozwolę i nie wydam, i we wszystkiem mojej zwierzchności posłusznym będę etc.«

Dla Szefa Kasy: »Ja N. przysięgam etc. jako powierzone mi obowiązki kassowe wedle przepisów od zwierzchności mi danych wiernie i pilnie dopełniać będę. Pieniędzy Skarbowych ani na mój użytek własny obracać, ani z nich żadnego zysku dla siebie szukać nie będę, ani komukolwiek tego czynić nie dozwolę, jako też rzetelnie należące do kassy pieniądze odbierać będę, a w czembym widział i dostrzegł szkodę Skarbu, o niej zwierzchności mojej doniosę i jej we wszystkiem posłusznym będę etc.«

Niniejszą uchwałę naszą do wykonania W. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego podajemy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 12 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

122.

12 Maja 1807. Zalecenie wezwania po dwóch członków z Izb Administracyjnych do Warszawy na 28 Maja dla pracowania z Deputacyą Rządową około opatrzenia etapów, magazynów i transportów dla wojska. (Zbiór II, p. 179).

Komisya Rządząca. Chcąc jednemu z najgłówniejszych obowiązków, jakim jest zapewnienie żywności i furażów dla wojsk N. Cesarza i Króla Napoleona Wielkiego odpowiedzieć, zalecamy W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, aby wezwał niezwłocznie Izby Administracyjne wszystkich Departamentów do wybrania z pośrzód siebie po dwóch deputowanych konsyliarzy lub assessorów, którzyby na dzień 28 Maja do Warszawy przybywszy, wraz z mianować się mającemi od Komisyi Rządzącej De-

putatami, okolicznością ważną względem opatrzenia dostatecznego etapów, wynalezienia srzodków najmniej uciążliwych do napełnienia magazynów powiatowych, zapewnienia transportów wszelakich i innemi przedmiotami, jakie od Komisyi Rządzącej polecone im będą, zatrudnili się. Ci Deputowani mają przywieźć z sobą:

1-o. Tabelle statystyczne całego Departamentu.

2-o. Tabelle wysiewów co do furażów pro principio wzięte.

3-o. Specyfikacyę miejsc, w których etapy, dépots i magazyny pomniejsze są założone, i takich, gdzieby założone być powinny.

4-o. Specyfikacye paletowanych furażów i żywności do każdego etapu w szczególności przez Izby Wykonawcze od wnijścia Francuzów aż do 1 Maja.

Gdyby objekt w punkcie 4-m wyrażony miał stać się przyczyną opóźnienia przybycia tu Deputowanych, tedy Izby Administracyjne, nie zatrzymując ich, zatrudnią się zebraniem wymienionych specyfikacyów i później one tu odeszlą. Aby zaś z pośpiechem zaradzono zostało gwałtownym potrzebom etapów, W. Dyrektor Spraw Wewnętrznych zalecić ma Izbom Administracyjnym zrobienie tymczasowego nowego rozkładu furażów i żywności tak, aby magazyny powiatowe w miejscach etapów na czterotygodniową potrzebę napełnione zostały bez zwłoki, dozór zaś nad temi magazynami Kommissarzom magazynowym Polskim oddać rozkaże, którzy magazynierom Francuzkim za ich rekwizycyą efekta w magazynach znajdujące się wydawać i regestra porządne utrzymywać powinni. Nadgrodę dla Kommissarzy magazynowych Polskich Komisya Rządząca zapewnia.

Dla zapobieżenia wszelkim szkodom w zasianem zbożu, których wojska przechodzące dla niedostatku siana dopuścić się mogą, W. Dyrektor Spraw Wewnętrznych upoważni każdą Izbę Administracyjną do zakupienia dwóch tysięcy cetnarów siana w celu rozdzielenia go na etapy. A że koszt na skupienie tego siana ze Skarbu publicznego awansowany zwróconym być powinien, więc projekt do tego stosowny W. Dyrektor Spraw Wewnętrznych Komisyi Rządzącej poda. Zaleci także niezwłocznie W. Dyrektor Spraw Wewnętrznych Izbom Administracyjnym, aby te jak najśpieszniej zrobiły repartycyę podwód do transportów w gotowości trzymać się mających w takowym sposobie.

Z masy ogólnej wysiewów ozimych tak chłopskich jako i dworskich w dobrach wszelakiej natury, na każde czterdzieści korcy wysiewów konia jednego, mocnego z zaprzęgiem, a do każdej pary koni jeden wóz z zupełnym porządkiem naznaczy, okupnicy jednak sami za siebie konie i wozy dostawiać będą. A że z takowej repartycyi wypadać muszą frakcye między dominiami wynadgrodzenia wzajemnego potrzebujące, więc wskazawszy przyzwoity do takowego wynadgrodzenia sposób, W. Dyrektor Spraw Wewnętrznych Izbom Administracyjnym wykonanie jego poleci, a karmienie dobre koni repartycyą objętych nakaże; czego wszystkiego wykonanie bezzwłoczne Izbom Administracyjnym zaleci. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 12 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

123.

12 Maja 1807. Potwierdzenie wyboru Prezydenta i Magistratu miasta Łęczycy. (Zbiór II p. 387).

Komisya Rządząca. Mając sobie przez W. Dyrektora Policyi Krajowej przesłaną elekcyę Magistratu Policyi miasta Łęczycy w dniu 29 Kwietnia nastąpioną, to jest: na Prezydenta: Stanisława Sobockiego, na Vice-Prezydenta: Józefa Tomaszewskiego, na Radnych: Walentego Paluszkiewicza, Woyciecha Laszkiewicza, Reyncharta, Schäffer, tenże wybór jako zgodny z przywilejami miast, stosownie do uchwały pod dniem 26 Stycznia roku bieżącego zapadłej. aprobujemy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 12 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

124.

13 Maja 1807. Urządzenie Izb Wykonawczych Powiatowych. (Zbiór II p. 182).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, stosownie do zasad dnia 26 miesiąca Stycznia roku bieżącego ogłoszonych, stanowiemy co następuje:

Artykuł I-y. Skład Izb Wykonawczych.

Par. 1. Izby Wykonawcze czyli urzędy powiatowe składają się z pięciu Członków, to jest z Prezesa Powiatu i czterech Konsyliarzy.

Art. 2-gi. O Prezesie.

Par. 2. Prezes Powiatu, od Izby Administracyi nominowany, do potwierdzenia Komisyi Rządzącej podany będzie.

Par. 3. Prezes Powiatowy po odebranej swej nominacyi zjedzie do Izby Administracyjnej na dzień wyznaczony dla wykonania przysięgi.

Par. 4. Cały dozór exekucyi i odpowiedzialność bierze Prezes na siebie, a zatym wszystko sam decyduje i urządzenia wszystkie podpisywać powinien.

Par. 5. Do niego należy wybór Kancellaryi, oraz posługi Izby, i udeterminowanie opłaty onychże.

Par. 6. Pensyi rocznej Prezes Powiatu mieć będzie inclusive materialiów do pisania złt. pols. ośm tysięcy.

Par. 7. Ciągle w miejscu urzędowania swego zasiadać jest obowiązany, a w przypadku oddalenia się wyznacza jednego z Konsyliarzy do odbierania wszelkich ekspedycyi i odbywania czynności miejscowych.

Art. 3-ci. O Konsyliarzu Duchownym.

Par. 8. Drugim z rzędu urzędników powiatowych jest jeden z Dziekanów, i ten jest Konsyliarzem Duchownym Izba Administracyi na zalecenie zwierzchności duchownej wyznacza go i nominuje.

Par. 9. Nie chcąc go odrywać od powinności powołania jego, nie obowiązujemy go do ciągłego siedzenia w miejscu Izb Powiatowych.

Par. 10. Konsyliarz Duchowny z raportów od Plebanów odbieranych, rodzących się i umierających, układać będzie tabelle ludności.

Par. 11. Szczególniej jemu się powierza dozór nad szkołami i szpitalami parafialnemi.

Par. 12. Pensye dla dziekanów, jakie za przeszłego Rządu mieli i z funduszów oznaczonych, zachowane mieć chcemy.

Art. 4-ty. O Konsyliarzu Ziemiańskim.

Par. 13. Trzecim Członkiem jest Konsyliarz Ziemiański.

Par. 14. Tego obierają dominia ziemiańskie, a to w następującym sposobie: Prezes powiatu zalecenie wyboru osobnemi cyrkularzami do wszystkich dominiów via cursoria rozeszle, a każde dominium votum swoje, kto na kogo daje, przeszle w liście zapieczętowanym Prezesowi, ten zaś te vota zapieczętowane Izbie Administracyjnej do zweryfikowania i ogłoszenia większości odesłać powinien. Gdy Izba Administracyi o wybranym Konsyliarzu Prezesa Powiatu uwiadomi, ten go do zajęcia miejsca zaprosi i przysięgę przepisaną odbierze.

Par. 15. Konsyliarz Ziemiański pilnować ma sprawiedliwej repartycyi furażów, podwód i innych potrzeb od obywateli rekwirowanych, żeby te w równej proporcyi rozkładane były.

Par. 16. Dozór nad drogami publicznemi po wsiach, utrzymywanie w kwitnącym stanie gospodarstwa, oczyszczenie powiatu z włóczęgów i próżniaków do niego szczególniej należy.

Art. 5-ty. O Konsyliarzu Miejskim.

Par. 17. Czwartym Członkiem jest Konsyliarz Miejski.

Par. 18. Tego obiorą miasta w powiecie znajdujące się, a to w tym sposobie: Prezes Powiatu zalecenie wyboru osobnemi cyrkularzami do wszystkich miast powiatu rozeszle. Miasto każde votum swoje mu prześle, a te vota do Izby Administracyjnej będą odesłane, która podług ich większości Konsyliarza Miejskiego mianować będzie. Gdy Izba Administracyi o wybranym Konsyliarzu Prezesa Powiatu uwiadomi, ten go do zajęcia urzędu zaprosi i przysięgę przepisaną odbierze.

Par. 19. Konsyliarz Miejski interesami miast szczególniej trudnić się powinien podług osobnej przez Izby Administracyjne wydać mu się mającej instrukcyi.

Art. 6-ty. O Konsyliarzu Poborcy czyli Exaktorze.

Par. 20. Piątym Członkiem Izb Powiatowych jest Konsyliarz Poborca czyli Exaktor.

Par. 21. Ten przez Izbę Administracyi za dostateczną kaucyą nominowany będzie.

Par. 22. Konsyliarz Poborca ma sobie powierzoną Kassę Powiatową, nieodstępny być od niej powinien, i prócz obowiązków urzędowania swego, Prezesowi w układaniu tabell statystycznych i innych, oraz repartycyi furażów i podwód pomagać ma.

Par. 23. Pensyi inclusive materialiów do pisania wyznacza mu się złotych trzy tysiące rocznie.

Art. 7-my. Przepisy Ogólne.

Par. 24. Wszyscy Konsyliarze wspólnie z Prezesem około dobra powiatu i wykonania wyższych zwierzchności rozkazów pracować powinni.

Par. 25. Wszystkie zlecenia Prezesa Powiatu ściśle dopełniać mają.

Par. 26. Żądania od obywateli respective swego Wydziału roztrząsać i Prezesowi podawać powinni.

Par. 27. Lubo mają tylko głos doradny, wolno im jednak w przypadku różności zdań opinię swoją do akt podać, to atoli exekucyi wydanej przez Prezesa decyzyi wstrzymywać nie może.

Par. 28. W materyach większej wagi mogą swe przełożenia Izbie Administracyjnej uczynić.

Par. 29. Izba Administracyjna dla każdego z wyżej wyrażonych urzędników osobną i dostateczną instrukcyę napisze i do ścisłego wykonania zaleci. Dla zachowania zaś ile być może jednostajności w całym kraju instrukcye te Izby Administracyi do potwierdzenia W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych podadzą.

Par. 30. Gdy w teraźniejszych trudnych Skarbu okolicznościach Rząd niema funduszu na opłacenie Konsyliarzy Ziemiańskiego i Miejskiego, zapewnia tym, którzy pilnie swego obowiązku dopełniać będą, pierwszeństwo do wyższych urzędów.

Par. 31. W przypadkach podróży i szczególnych od Rządu zleceń, odbierać będą opłaty dzienne czyli dyety podług osobnych przepisów ustanowić się mających.

Niniejszej uchwały naszej wykonanie W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 13 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

125.

13 Maja 1807. Ustawa zachowująca do czasu podziału departamentów na powiaty taki, jak był za przeszłego Rządu. (Zbiór II p. 181).

Komisya Rządząca. Unikając trudności, jakieby zachodzić mogły przy zmianie granic powiatów za przeszłego rządu ustanowionych w układaniu nowych etatów, tabell statystycznych, furażowych etc., co wszystko zajmowałoby wiele czasu, który w ciągu teraźniejszej wojny dla ważniejszych zatrudnień oszczędzać należy, a chcąc i dla obywatelów w zbliżeniu miejsca posiedzeń urzędu Powiatowego dogodność zachować i prędszą exekucyę wszelkich administracyi i naszych rozkazów zapewnić, stanowiemy, iż podział Departamentów na Powiaty i granice ich tak, jak były za przeszłego Rządu, oraz liczba Izb Wykonawczych, równa liczbie urzędów Landratowskich za przeszłego Rządu, i nadal pozostać mają. Jednak zalecamy Izbom Administracyjnym, ażeby, jeżeli dla oszczędności Skarbu bez naruszenia dogodności Administracyi liczba tych powiatów zmniejszona być może, projekta w tej mierze dla każdego przy-

padku oddzielne przez W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych do naszej decyzyi podały. Wykonanie niniejszej uchwały i ogłoszenie onej W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 13 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

126.

13 Maja 1807. Oznaczenie terminu normalnego do wypłaty pensyów etatem wyznaczonych. (Zbiór II p. 285).

Komisya Rządząca. Termin normalny do rachowania wyznaczonych etatami pensyów Dyrekcyów i ich oficyalistów od dnia pierwszego Lutego roku teraźniejszego oznaczamy, mieć chcąc, ażeby W. Dyrektor Zastępca Skarbowego podług etatów, których oryginały w ręku WW. Dyrektorów znajdują się, wypłaty te co miesiąc uskuteczniał.

Co do Izb Administracyjnych i Izb Wykonawczych, te odbierać mają zapłatę od dnia wnijścia w obowiązki każdego w szczególności urzędnika, stosownie do teraźniejszej tych Magistratur organizacyi wezwanego. Wypłaty te respective z kass Powiatowych i Departamentowych następować powinny.

Nakoniec co się tycze wynadgrodzenia wszelkich officyalistów tak Izb Administracyjnych, jak i Komisyi Wykonawczych Powiatowych, od czasu zaczęcia ich urzędowania aż do teraźniejszej tych władz przez nas organizacyi, W. Dyrektor Zastępca Skarbowego wypłacać będzie podług oddzielnych tabell, przez W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych nam podanych i potwierdzonych i podług wydanych przez nas assygnacyi. Toż samo rozumieć się ma względem wszelkich urzędników Sądowych.

Warujemy przytym, iż żołd wojska i opatrzenie potrzeb jego przed wszystkiemi innemi wypłatami mają być zapewnione.

Wykonanie tej woli naszej W. Dyrektorowi Zastępcy Skarbu polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 13 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

127.

14 Maja 1807. Oznaczenie dnia normalnego, od którego dekreta ultimae instantiae w Berlinie ferowanenie mają mieć mocy. (Zbiór II p. 41).

Komisya Rządząca. Podane od W. Dyrektora Sprawiedliwości zapytanie, jaki dzień ma być normalnym, od którego dekreta ultimae Instantiae, w Berlinie ferowane, nie będą mieć mocy prawa? wziąwszy pod dojrzałą rozwagę; gdy z jednej strony zdanie nam przełożone, iż czas, w którym z pewnością miarkować można, że Sąd Najwyższy w Berlinie mógł być uwiadomionym o zerwanych Polski z Stolicą Państwa Pruskiego związkach i oddziale Prowincyi naszych od reszty Monarchii Pruskiej, przez ustanowiony w Kraju naszym wyrokiem N. Cesarza i Króla Rząd udzielny, jest terminem normalnym, w którym i Sąd najwyższy

Berliński od wydawania swych dekretów wstrzymać się był powinien i dla nas obowiązek podległości jemu ustał, na sprawiedliwy wzgląd zasługuje; gdy z drugiej strony zastanawiają nas uwagi, że już w końcu miesiąca Października wszystko w Berlinie będąc w rozprzężeniu, nie można wnosić, ażeby dekreta po ostatnich dniach tegoż miesiąca in Revisorio wypadłe, z przyzwoitą rozwagą następowały; że słusznie obawiać się należy, ażeby obywatel sądzony przez ludzi dzisiejszej zmianie okoliczności z gruntu przeciwnych, szkody i uciążliwości jakiej nie odniósł; że nakoniec jeżeli sprawiedliwe wyroki do publikacyi dotąd nie nadesłane, uwisły in Revisorio w Berlinie, pewną można mieć nadzieję, iż i w Polskim Trybunale się utrzymują, a podejrzeniu jakoby duchem zemsty lub niechęci stanowione były, nie podpadną; chcąc przy tak rozmaitych powodach srzedniej trzymać się drogi i sprawiedliwą zachować miarę, zdawało nam się za przyzwoite uznać, iż te tylko dekreta Najwyższego Sądu w Berlinie, nie wchodząc w datę ich ferowania, które są do dnia dzisiejszego przez Sądy Kraju naszego publikowane, mają być miane za ważne: wszystkie zaś inne, które dotąd przez też Sądy nasze nie są publikowane, za żadne i niebyłe uważane być powinny i sprawy, które są przedmiotem tych dekretów, w Sądzie Najwyższym Narodowym ostatecznie rozstrzygnione będą.

To zdanie nasze przesyłając W. Dyrektorowi Sprawiedliwości, zalecamy onemuż, ażeby stosowną do tej myśli naszej wszelkim obojętnościom nie podlegającą, a oraz zapobiegającą szkodliwym którejkolwiek z stron proces wiodących tłomaczeniom, wygotował uchwałę i tę nam w celu jej ogłoszenia do aprobaty podał. W skutku tej naszej woli wypadnie wezwać Sądy Appellacyjne departamentowe, ażeby wszystkie tego gatunku sprawy, z regestrów Sądowych jak najdokładniej obrachowawszy i wyciągnąwszy, specyfikacyę onych w przepisanym przeciągu czasu do W. Dyrektora Sprawiedliwości przesłały, po której odebraniu zanieść rekwizycyę do zwierzchności Berlińskiej o zwrócenie wszystkich aktów do spraw powyższego rodzaju in Revisorio uwisłych, a gdy te zwrócone będą, za otwarciem Trybunału Najwyższego Narodowego, końcem wydać mianego w nich ostatecznego wyroku do Trybunału tegoż przesłać i złożyć, tenże W. Dyrektor Sprawiedliwości winien będzie. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 14 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

128.

14 Maja 1807. Uchwała względem summ na potrzeby wojska i lazaretów przez bywszą Izbę Najwyższą Admin. Warszaw. z Kassy Miejskiej Warsz. użytych, wydana po wspólnym obrachunku. (Zbiór II p. 186).

Komisya Rządząca. Mając sobie od Deputacyi przez nas delegowanej przedstawioną opinię w okoliczności zachodzących rozrachunków między Izbą Administracyi Departamentu Warszawskiego, a Magistratem Miasta Warszawy, względem summ z kassy Miejskiej, przez bywszą Izbę

Najwyższą Departamentu Warszawskiego sposobem pożyczanym wziętych, z której okazuje się z wspólnego obrachunku, iż summy, pierwsza sto dziewiętnaście tysięcy pięćset siedmdziesiąt pięć złt. pols. na expens lazaretowy; druga na fortyfikacyę Pragi trzydzieści jeden tysięcy sto siedmdziesiąt jeden złotych; trzecia na potrzeby reparacyi Zamku trzynaście tysięcy sto ośmnaście złotych; czwarta na wybudowanie polnych piekarni, ośm tysięcy pięćset czterdzieści dwa groszy dziewiętnaście i pół; piąta na aresztantów Cuchtauzu i Prochowni dwa tysiące osmset trzy groszy dwa i pół; ogółem summę sto siedmdziesiąt pięć tysięcy dwieście dziewięć złotych groszy dwadzieścia dwa wynoszące, na rachunek kraju całego, nie zaś na samo miasto Warszawę, przez nas do obrachowania i Izbie dziś Administracyjnej departamentu Warszawskiego do ponoszenia są przyznane, przeto od obowiązku płacenia onych Miasto Warszawę uwalniamy, ale summę tę wzwyż wyrażoną sto siedmdziesiąt pięć tysięcy dwieście dziewięć złotych groszy dwadzieścia dwa z Kassy Generalnej Krajowej zwróconą Izbie Administracyi Departamentu Warszawskiego mieć chcemy. Co się zaś tyczy summ piętnaście tysięcy trzysta szesnaście złt. zapłaconej za skóry, i tysiąc czterysta pięćdziesiąt siedm, groszy dwadzieścia dwa i pół szewcom a conto roboty danej, ogółem szesnaście tysięcy siedmset siedmdziesiąt trzy złotych groszy dwadzieścia dwa i pół wynoszące, te zawieszonemi mieć chcemy dotąd, dopóki rachunki między Izbą Administracyi a Rządem Francuzkim, do którego istotnie opłacenie tych summ należy, ukończone nie będą; a gdyby po ukończeniu onych summy te przyjęte od Rządu Francuzkiego nie zostały, wówczas na ogół Kraju rozłożone zostaną i kassie Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego zwrócone zostać powinny. Inne zaś summy, jako to: za wódki wypłacona dwadzieścia dwa tysiące czterysta dziewięćdziesiąt ośm; druga na robienie racyi chleba trzy tysiące dwieście ośmdziesiąt ośm; trzecia, na potrzeby Magistratu dana, cztery tysiące siedmset szesnaście złotych; czwarta dziewięćset siedmdziesiąt pięć na potrzeby Komisyi Kwaterniczej opłacona; piąta, trzynaście tysięcy czterysta pięćdziesiąt ośm złotych groszy piętnaście na manutencyę magazynu drzewa wydana, ogółem one łącząc w summie czterdzieści cztery tysiące dziewięćset trzydzieści pięć złotych groszy piętnaście wypadające, na rachunek Magistratu Miasta Warszawy należeć postanawiamy i Izbie Administracyi do potrącenia wskazujemy. Co się zaś tyczy dalszego wydatku na rżnięcie drzewa, zwożenie i rozwożenie onego wydane summy przez Izbę Administracyi, również potrącone mieć chcemy i za słuszność uznajemy, aby takowy wydatek przez Miejską kasę opłacany został, uważając to jako posługę w czasie wojny przez miasto czynić winną, dając jednak zaraz wolność Magistratowi uczynienia rozkładu wydatku tego przez sprawiedliwą wyznaczyć się mającą na ogół miasta składkę, a tak opinią Delegowanych ustanowione rachunki za niewzruszone mieć chcemy; resztującą zaś summę Magistratowi od Izby Administracyjnej należną do zwrócenia zabezpieczamy. Niniejszą naszą uchwałę do wykonania W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych polecamy. Działo

się w Warszawie na sesyi dnia 14 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

129.

15 Maja 1807. Potwierdzenie podanej listy Adwokatów. (Zbiór II p. 46).

Komisya Rządząca. Potwierdzając podanych nam kandydatów na miejsce Adwokatów przy Subselliach Sądowych w Warszawie podług przyłączonej listy onych, mieć chcemy, tak dla umniejszenia kosztów stronom proces wiodącym, jako dla dania im sposobności powierzenia jednemu adwokatowi całego ciągu sprawy przez kilka instancyi przechodzić mogącej, ażeby Adwokat przysięgły przy jednej Magistraturze i w drugiej mógł stawać, zalecamy przeto W. Dyrektorowi Sprawiedliwości, ażeby warunek ten w projekcie podać nam mianym Organizacyi Sądów był umieszczony. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 15 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

15 Maja 1807. Lista Adwokatów przyjęta i potwierdzona. (Zbiór II p. 47).

Komisya Rządząca. Podaną nam przez W. Dyrektora Sprawiedliwości następującą listę Adwokatów przyjmujemy i potwierdzamy.

Do Sądu Appellacyjnego: Mędrzecki, Aloizy Orchowski, Woyciech Sleżański, Lalewicz, Zwierzchowski, Franciszek Ziemięcki, Szołowski, Stan. Strzałkowski. Woyciech Załęski, Rynke, Schultz, Goltz, Zawadzki, Kawczyński, Szymon Grocholski, Ignacy Stawiarski.

Do Sądu Ziemiańskiego Warszawskiego: Xawery Rakiety, Wasiutyński, Włoka, Walenty Lisowski, Szymon Maiewski, Kordowski, Swieszewski, Sosnowski, Piotr Rakiety.

Do Sądu Głównego Warszawskiego: Cibort, Zawisłowski, Kasper Wiśniewski, Bonifacy Szperliński, Turski, Mianowski, Marczyński, Łączyński, Drossel.

Do Sądu Ziemiańskiego Łowickiego: Jałowiecki, Franciszek Głoskowski, Sebastyan Starzeński, Antoni Łącki, Maciey Krzymuski, Franciszek Kossobudzki, Franciszek Czaykowski, Adam Turowski.

Działo się w Warszawie na sesyi dnia 15 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

130.

15 Maja 1807. Wyznaczenie kwartalnej pensyi Deputacyi w Poznaniu trudniącej się około wyszukania własności Pruskich. (Zbiór II p. 44).

Komisya Rządząca. Przychylając się do przełożenia W. Dyrektora Sprawiedliwości, proszącego o słusznie należną nadgrodę dla niektórych członków i oficyalistów w Deputacyi do śledzenia własności Pruskich wyznaczonej w Poznaniu, która już pracę swoją zakończyła, mieć chcemy, ażeby im kwartalna pensya była wyznaczona, a to w następującym spo-

sobie: JP. Braunschweig Prezydentowi bywszej Regencyi, oprócz wziętych już talarów trzysta, teraz reszty siedmset talarów; Dyrektorowi kancelaryi Fest talarów dwieście; Regestratorowi John, oprócz wziętych dawniej talarów czterdzieści, teraz reszty talarów sto pięćdziesiąt; asystentom Hertel talarów sto; Richter siedmdziesiąt pięć talarów; Linhert talarów pięćdziesiąt: in summa talarów tysiąc dwieście trzydzieści i pięć, która to summa z kassy Sądowej Poznańskiej ma być wypłacona, a gdyby w niej nie było funduszu, kassa Departamentu Poznańskiego ma tę wypłatę zastąpić. Niniejszej woli naszej wykonanie WW. Dyrektorom Sprawiedliwości i Zastępcy Skarbowego polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 15 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

131.

16 Maja 1807. Zalecenie względem obrachowania Administracyi Lazaretowej (Zbiór II p. 188).

Komisya Rządząca. Odpowiadając na przełożenie W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, zalecamy onemuż, ażeby umówił się z Izbą Administracyjną tutejszą względem wyznaczenia osoby lub osób końcem obrachowania Administracyi Lazaretowej, zweryfikowania pretensyi do niej mianych, oraz oznaczenia, do kogo te pretensye ściągać się mają, czyli do naszego, czyli do Francuskiego Rządu. Co zaś do prawideł pewnych, te W. Dyrektor w opinii swojej oznaczy i nam przeszle. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 16 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

132.

19 Maja 1807. Rezolucya względem wypłacania kompetencyi szkolnych miesięcznie. (Zbiór II p. 288).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Interesów Wewnętrznych z powodu noty od Izby Edukacyjnej podanej nam uczynione, stanowiemy: iż summa talarów siedm tysięcy czterysta trzy, groszy dobrych dwadzieścia trzy, denarów siedm, na etacie szkolnym titulo kompetencyi umieszczona z Kassy Głównej Departamentowej do Kassy Szkolnej przelewa się, z tym warunkiem, ażeby w dopełnieniu uchwały naszej względem płacenia kompetencyów dnia 12 Marca roku bieżącego zapadłej, summa ta nie kwartalnie, lecz miesięcznie decursive opłacaną na przyszłość była z kassy szkolnej; a tego prawidła mają się trzymać Kassy Departamentowe względnie rzeczonej Kassy Szkolnej. Czego wykonanie W. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 19 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

133.

20 Maja 1807. Urządzenie względem osób obcych, aby na piśmie dali zaręczenie posłuszeństwa Rządowi lub ustąpili z Kraju. (Zbiór II p. 189).

Komisya Rządząca. Stosownie do żądania wyraźnego władz Francuskich i na przełożenie od Generalnego Directorium uczynione, iż wiele na tem dla spokojności bezpieczeństwa i dobrego porządku zależy, ażeby w krajach naszemu rozrządzeniu podległych nie znajdowali się ludzie podejrzani, nie chcący ani żadnej publicznej przyjmować służby, ani zapewnić nasz Rząd o swej wierności, stanowiemy co następuje.

Ktokolwiek nie jest rodakiem naszego kraju, a jest osiadłym, winien jest uznać nasz Rząd od daty publikacyi niniejszej uchwały we trzy dni i dać na piśmie zaręczenie, jako będzie nam wierny, posłuszny i żadnej komunikacyi z nieprzyjaciołmi N. Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego nie ma i mieć nie będzie, a gdyby się o jakiej dowiedział, Rządowi natychmiast donieść powinien.

Ktokolwiek nie jest Rodakiem naszego Kraju, i nie jest osiadłym, tym bardziej ma obowiązek stosować się do pierwszego punktu.

Ktokolwiek sprzeciwiałby się tej naszej woli, winien przed Magistraturami, gdzie sprawa należy, w przeciągu czasu jak w pierwszym punkcie wyrażono, oświadczyć się i razem dowieść, jeżeli ma possessye, uwiadomić, jak niemi rozrządza i dokąd się wynosi? Nie-possessyonaci zaś, w jak długim przeciągu czasu wyprowadzą się i dokąd żądają mieć sobie wydane paszporty, po których zyskaniu dłużej w granicach kraju naszego zostawać nie powinni nad czas oznaczony w paszporcie.

Exekucya naszej uchwały ma moc prawa tu w Warszawie we dwadzieścia cztery godzin od publikacyi, i stosownie do odległości miejsc mocy prawa nabywa od podobnejże publikacyi.

Polecamy WW. Dyrektorom Wewnętrznemu i Policyjnemu uskutecznienie tej naszej woli, do której w potrzebie da wszelką pomoc W. Xiążę Dyrektor Wojny. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 20 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

134.

21 Maja 1807. Pozwolenie wywozu zboża za granicę z zachowaniem potrzebnej jego ilości do magazynów. (Zbiór II p. 289).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych i Zastępcy Skarbowego stanowiemy: Gdy z zalecenia naszego wyraźnego, zakaz wydany przez niego wyprowadzenia za granicę wszelakiego zboża może być cofniony przez wzgląd, że zasiewy jarzynne po większej części skończone, gdy niedostatek pieniędzy w kraju, a przez to niemożność opłacenia podatków Skarbowi coraz bardziej uczuwać się daje, i gdy cokolwiek przybyłoby w kraju pieniędzy za wyprzedane zboże, którego pewną ilość zbytnią nad konsumpcyę posiadają jeszcze

niektóre powiaty, przeto pozwalamy wywozu wszelakiego zboża za granicę, pod tym jednak warunkiem, ażeby każdy właściciel i dzierżawca dóbr Narodowych i Ziemskich tyle go w każdym gatunku zachował, iżby wystarczył na liwrowanie do magazynów po etapach już wyznaczonych, już to wyznaczonemi być mianych. W przypadku niedostawienia do nich nałożonej ilości, Izby Administracyjne, każda respective w swoim Departamencie, umocowane zostaną przez niniejszą naszą uchwałę do kupienia na koszt niedostawującego, i od niego sposobem exekucyi wymuszenia pieniędzy wydanych za niego na kupno zboża Dopełnienie tej naszej uchwały W. Zastępcy Dyrektora Skarbu polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 21 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

135.

23 Maja 1807. Zakaz wprowadzania do Kraju wszelkiej miedzianej monety. (Zbiór II p. 291).

Komisya Rządząca. Lubo na mocy Uchwały naszej przez wydane obwieszczenie dnia 14 Lutego b. r. kurs wszelkiej dawnej monecie Polskiej jest dozwolony, gdy jednak odbieramy doniesienia, iż wielu wexlarzy zysku chciwi monetę miedzianą pod stęplem dawnym Polskim bitą naprowadzają do kraju w zamiarze puszczenia ją w kurs i zamiany za monetę srebrną; przeto zapobiegając szkodzie kraju z nawozu monety miedzianej z zagranicy do kraju wynikającej, takowego nawozu miedzianej monety nie tylko pod stęplem Polskim, lecz i wszelkiej zagranicznej miedzianej monety do Kraju od daty publikacyi niniejszego urządzenia zakazujemy, i dopilnowanie tego oficyalistom Skarbowym po Komorach pogranicznych będącym najściślejsze polecamy. Gdyby zaś pomimo niniejszego zakazu ważył się kto z zagranicy monetę miedzianą jakąkolwiek do Kraju nawozić, takowa konfiskacie podpadać będzie, deklarujemy; a nadto za karę przewiniający walor konfiskaty opłacić będzie przymuszony, z której kary, jako i konfiskaty monety miedzianej, połowa dla delatora, a druga połowa do Skarbu Publicznego przeznacza się. Działo się w Warszawie na Sesyi dnia 23 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

136.

23 Maja 1807. Zalecenie Dyrektoryatowi roztrząśnienia projektu Deputacyi i podania swojej opinii w uskutecznieniu dekretu Cesarskiego pod d. 16 Maja w interesie Skarbowym. (Zbiór II p. 191).

Komisya Rządząca. Przesyłając Dyrektoryatowi rezolucyę naszą wyznaczającą osoby do uformowania projektu w uskutecznieniu dekretu N. Cesarza i Króla pod dniem 16 Maja wydanego, mieć chcemy, ażeby ten projekt, przez tęż Deputacyę ułożyć się mający, przez Dyrektoryat był roztrząsniony, i zdanie tegoż Dyrektoryatu nam było w tej mierze jak

najprędzej podane. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 23 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

137.

26 Maja 1807. Objaśnienie uchwały nakazującej submissyę dla Rządu od nierodaków, iż ta uwalnia ich od zaciągu do wojska. (Zbiór II p. 387).

Komisya Rządząca. Przychylając się do przełożenia W. Dyrektora Policyi Krajowej stanowiemy: Wszyscy Nierodacy, którzy stosownie do naszej uchwały pod dniem 20 miesiąca i roku bieżących zapadłej podpiszą zaręczenie na podległość i posłuszeństwo Rządowi od N. Cesarza i Króla, i władzom od tegoż Rządu ustanowionym; jako też że żadnej korespondencyi i znoszenia się z nieprzyjaciołmi mieć nie będą, spokojność wewnętrzną zachowają, w kraju pozostaną, od zabierania osób ich do wojska są wolni. Ogłoszenie tej naszej woli W. Xięciu Dyrektorowi Wojny i W. Xięciu Dyrektorowi Policyi Krajowej polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 26 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

138.

30 Maja 1807. Zalecenie wypłacania kompetencyi Kapitule Warszawskiej. (Zbiór II p. 295).

Komisya Rządząca. Odebrawszy od W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych przełożenie Kapituły Warszawskiej, iż ta w nadgrodę dóbr do Gallicyi odpadłych, tudzież na dopełnienie wyznaczonych po odebraniu tutaj dóbr szczupłych bardzo kompetencyów, pozyskała od Króla Pruskiego na osoby, tęż Kapitułę składające, pensye podług specyfikacyi poniższej; przychylając się do zdania W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, i chcąc mieć dla każdego sprawiedliwość wymierzoną, zalecamy W. Dyrektorowi Zastępcy Skarbowego, ażeby wyznaczone przez zeszły Rząd roczne pensye JXX. Biskupowi Albertrandemu jako Archidiakonowi talarów dwieście, dobrych groszy dwadzieścia jeden, cztery denary; Prażmowskiemu Proboszczowi talarów trzysta sześćdziesiąt cztery, dwadzieścia jeden dobrych groszy, cztery denary; Łaszczewskiemu Kustoszowi talarów dwieście sześćdziesiąt cztery, dwadzieścia jeden dobrych groszy, cztery denary; Hołowczycowi talarów trzysta sześćdziesiąt cztery, dwadzieścia jeden dobrych groszy, cztery denary; Bystrzyckiemu talarów dwieście dziewięćdziesiąt cztery, dwadzieścia jeden dobrych groszy, cztery denary; Woroniczowi talarów trzysta sześćdziesiąt cztery, dwadzieścia jeden dobrych groszy, cztery denary, zaczynając od dnia 1 Marca z funduszów przez zeszły Rząd na to oznaczonych i stosownie do przepisów naszych względem kompetencyów wyszłych wypłacać nakazał. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 30 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

139.

30 Maja 1807. Zalecenie Dyrektoryatowi, tyczące się summ obcych w Kraju hypotekowanych. (Zbiór II p. 195).

Komisya Rządząca. Chcąc przyspieszyć i zapewnić skutek dobroczynnego od N. Cesarza summ Królowi JMci Pruskiemu należnych ustąpienia, polecamy Dyrektoryatowi roztrząśnienie podanej nam myśli, ażeby wstrzymać w całym kraju wypłacanie na terminie S. Jana przypadających procentów od summ hypotekowanych zagranicznych i obcym należących, a to pod karą zapłacenia onych powtórnie, z dodatkiem, aby każdy takowy dłużnik miał należący od niego procent w pogotowiu do dalszego Rządu wyroku. Dla zachowania jednak przyzwoitej ostrożności mieć chcemy, ażeby poprzedniczo powzięta była dokładna wiadomość, czyli w ościennych Państwach, a mianowicie w Berlinie, podobne wydane są urządzenia. Oczekiwać będziemy podania w tej mierze stosownego projektu. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 30 Maja 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

140.

1 Czerwca 1807. Rezolucya na żądanie Generała Zaiączka względem nowego zaciągu pułku pieszego z zaleceniem, aby tenże w podobnych okolicznościach udawał się prosto do Dyrektora Wojny. (Zbiór II p. 360).

Komisya Rządząca. Na uczynione sobie przez ur. Zaiączka Generała Dywizyi. Legion drugi wojsk naszych komenderującego, względem zaciągu nowego pieszego pułku przełożenie, nie możemy skutecznie odpowiedzieć, dopóki nam ostateczny wyrok N. Cesarza i Króla względem Legionu Północnego, z woli jego w poczet wojsk naszych zapisanego, a teraz do Francuzkich należeć mającego, wiadomy nie będzie. Ostrzegając, że choćby, stosownie do twierdzenia ur. Zaiączka Generała Dywizyi, Legion Północny nie był w stanie jak jeden pułk pieszy formować, nie jest naszą myślą pomnażać officyerów, ale osadzać nowe pułki officyerami z Włoch i Korsyki za rozkazem Cesarskim przybyłemi, których stosownie do naszej uchwały nad komplet z płacą zapisanych wielka liczba miejsca dla siebie oczekuje. Gdyby zaś Legion północny nie miał być zwrócony do pierwszego swego przeznaczenia, natenczas jest wolą naszą, żeby pułk strzelców ur. Zielińskiego wszedł w poczet pułków pieszych Legionu drugiego, a czwarty brakujący, formował się z uchwalonych teraz kantonistów, w którym ur. Sobolewski jako Pułkownik, ur. Małachowski jako Major, a ur. ur. Stuard i Bogusławski najdawniej mianowani, jako szefowie batalionu pomieszczeni być mają. Co W. Xięciu Poniatowskiemu naszemu Dyrektorowi Wojny do skutku przywieść zalecamy, którego ponieważ ustanowiliśmy Dyrektorem Wojny z obowiązkiem utrzymywania ciągle porządku wojska i przekładania nam wszelkich do jego ulepszenia zamiarów; przeto żeby ur. Zaiączek Generał Dywizyi co do operacyi wojennych posłuszny będąc Najwyższym JCKMci rozkazom, co do wewnętrznych obowiązków służby i gospodarstwa podlegał temuż Dyre-

ktorowi Wojny, i do niego w podobnych, jak jest dzisiejsza, okolicznościach wprost się udawał, mieć chcemy i oznajmujemy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 1 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

141.

2 Czerwca 1807. Zalecenie wysłania Pełnomocnika do Departamentu Kaliskiego w celu uskutecznienia urządzeń względem zastępców i szeregowych, oraz koni i rekruta. (Zbiór II p. 200).

Komisya Rządząca. Zalecamy W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych i W. Xięciu Dyrektorowi Wojennemu, ażeby, zniosłszy się z sobą, wysłali niezwłocznie Pełnomocnika do Departamentu Kaliskiego w celu uskutecznienia urządzeń względem wojska. Najprzód, ażeby Izba Administracyi Departamentu Kaliskiego przyspieszyła odebranie rachunków z dostawionych zastępców i szeregowych, i wybranie do dostawienia pozostałych podług zaszłych naszych w tej mierze uchwał i przepisów. Powtóre, ażeby wybranie koni z 40 dymu nakazanych, z potrąceniem tych, które już są dostawione i z wynadgrodzeniem obywatelów, którzy nadto dostawili z funduszu zaległości od niedostawujących, było uzupełnione. Po trzecie, ażeby tak z 10 dymu dawniej nakazany, jako i świeżo teraz z 20 dymu, rekrut był jak najspieszniej wybrany, i do przeznaczonych miejsc dostawiony. Pełnomocnikowi temu dostateczna instrukcya ma być dana. Co wszystko znanej pilności i gorliwości wyżej wspomnionych WW. Dyrektorów polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 2 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

142.

2 Czerwca 1807. Rezolucya względem przysięgi Izby Administracyjnej Warszawskiej i wykonania uchwały pod dniem 16 Marca zapadłej. (Zbiór II p. 199).

Komisya Rządząca. Odpowiadając na zapytanie Directorii in pleno, pod datą 29 Maja do nas uczynione, czyli ma być dozwolono Izbie Administracyi Departamentu Warszawskiego, podług podanej od niej aryngi przysięgę wykonać, przychylamy się do zdania WW. Dyrektorów, którzy sami sądzą, że odmiana w żądany sposób przysięgi nastąpić może bez żadnego nadwerężenia jej obowiązków.

Co się tycze ponowionego przełożenia względem wykonania uchwały naszej pod dniem 16 Marca zapadłej, chcąc wszelkim w tej mierze kwestyom koniec położyć, oświadczamy, iż nie mieliśmy innego zamiaru w tym nakazie, jak tylko zachęcenie wszystkich władz nam podległych do pośpiechu exekucyi, i Izba Administracyi Departamentu Warszawskiego nie powinna w nim upatrywać wyrzutu jakowego uchybienia, o które wówczas przed nami obwinioną nie była, i które, gdyby nam było doniesione, nieomieszkalibyśmy wyraźnem napomnieniem na przyzwoitą zwró-

cić drogę. Jakożkolwiekbądź, w postanowieniu naszym nieodmienni, mieć chcemy, ażeby uchwała ta dnia 16 Marca zapadła wykonaną była i nie wątpiemy, iż Izba Administracyi Departamentu Warszawskiego pośpieszy w myśli tej naszej woli zachęcić i jak najsurowiej w imieniu naszym wszelkim podległym sobie władzom zalecić pilne i nieodwłoczne nakazów zwierzchności wykonanie, sama winnej podległości i gorliwej chęci w nieprzerwanym odbywaniu użytecznych swych prac dając przykład.

Niniejszej woli naszej przesłanie do Izby Administracyi Departamentu Warszawskiego W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 2 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

143.

3 Czerwca 1807. Potwierdzenie Adwokatów Sądowych w Kaliszu z dozwoleniem stawania im we wszystkich instancyach. (Zbiór II p. 55).

Komisya Rządząca. Potwierdzając podanych nam kandydatów na miejsca Adwokatów przy subseliach Sądowych w Kaliszu podług przyłączonej listy onych, mieć chcemy, tak dla umniejszenia kosztów stronom proces wiodącym, jako dla dania im sposobności powierzenia jednemu Adwokatowi całego ciągu sprawy przez kilka instancyi przechodzić mogącej, ażeby Adwokat przysięgły przy jednej Magistraturze i w drugiej mógł stawać; zalecamy przeto W. Dyrektorowi Sprawiedliwości, ażeby warunek ten w projekcie nam podać mianym Organizacyi Sądów był umieszczony. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 3 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

144.

3 Czerwca 1807. Lista Adwokatów potwierdzonych (Zbiór II p. 55).

Komisya Rządząca. Podaną nam przez W. Dyrektora Sprawiedliwości następującą listę Adwokatów przyjmujemy i potwierdzamy.

Do Sądu Appellacyjnego Kaliskiego: Mądro bywszy Konsyliarz Kryminalny, Kruszewski, Probus, Kintzel z Konina, Bronker autor różnych dzieł o prawach Polskich, Dirschlag, Jarzębowski, Skrzętwa, Janiczek, Andrzej Bogusławski, Żelisławski, Miklaszewski.

Do Sądu Ziemiańskiego Kaliskiego: Rodewold, Czak, Grąbczewski, Raciński, Trębiński.

Do Sądu Ziemiańskiego w Piotrkowie: Michał Ordęga, Mateusz Droszewski, Stanisław Kobyłecki, Marcin Wstowski, Dydyński.

Do Sądu Ziemiańskiego w Częstochowie: Jan Kanty Szaniewski, Ostaszewski, Borowski, Masselli, Saliński.

Działo się w Warszawie na sesyi dnia 3 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

145.

4 Czerwca 1807. Przydanie lat ur. Piotrowi Krzyżanowskiemu dla zarządzania swoim majątkiem. (Zbiór II, p. 60).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Sprawiedliwości, mając wzgląd na dobrą opinię o zdolnościach umysłowych, charakterze uczciwym, stałym, nie lekkomyślnym, i o skłonności oszczędnego gospodarstwa ur. Piotra Krzyżanowskiego, którą dał wydział Pupillarny Sądu Appellacyjnego Departamentu Poznańskiego, za zaręczeniem ur. Tomasza Moraczewskiego i Mikołaja Swiniarskiego opiekunów, oraz Marcina i Antoniego Krzyżanowskich i Wincentego Swiniarskiego, jako najbliższych krewnych, jako też przez wzgląd na dobro publiczne, które w celu doskonalszej dóbr Administracyi, koniecznie oznaczenia każdego własności wymaga, a przeto i działów pomiędzy rodzeństwem, stanowiemy, iż tenże Piotr Krzyżanowski, który dopiero dwudziesty rok wieku swego dokończył, a więc małoletnim jest, odtąd za pełnoletniego uważanym być ma. Udzielamy mu veniam aetatis, nadajemy te wszystkie prawa, których pełnoletni używają, i wkładamy na niego te wszystkie obowiązki, które pełnoletni wykonywać winni. Niniejszej naszej łaski uskutecznienie W. Dyrektorowi Sprawiedliwości zalecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 4 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

146.

4 Czerwca 1807. Rota przysięgi Izb Administracyjnych i innych podległych urzędów. (Zbiór II p. 202).

Komisya Rządząca. Zalecamy W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby podług następującej aryngi, przysięgę Izbom Administracyjnym i podległym urzędom wykonać zalecił.

»Ja N. przysięgam Panu Bogu w Trójcy S-tej Jedynemu, jako wezwany będąc na urząd N. Rządowi teraźniejszemu wiernym i posłusznym będę, sekretu mnie powierzonego dochowam, w urzędowaniu moim ani datkiem, ani obietnicą, ani groźbą, ani względami żadnemi uwieść się nie dam. Tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna męko Jego«. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 4 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

147.

4 Czerwca 1807. Uchwała urządzenia Towarzystwa Ogniowego dla miast i wsiów. (Zbiór II p. 389).

Komisya Rządząca. Stanowiemy co następuje:

Urządzenie Towarzystwa Ogniowego dla miast i wsiów.

Rozdział I. Co do miast.

Na przełożenie W. Dyrektora Policyi, przekonawszy się o korzyściach Towarzystwa Ogniowego, chcąc tęż ustawę już przez zeszły Rząd

wprowadzoną, do teraźniejszego rzeczy stanu przystosować i zabezpieczyć kredyt budynków miejskich i wiejskich, przytem nadać temu Towarzystwu sankcyę legalną; niniejsze dla Towarzystwa Ogniowego przepisujemy urządzenie, które co do rozkładu i wybierania opłat, oraz do rozdawania proporcyonalnych wynadgrodzeń w przypadku pożaru, słowem do całej organizacyi tego ustanowienia służyć ma za prawidło.

Par. 1. Reasumpcya Administracyi Towarzystwa Ogniowego.

Gdy Administracya Ogniowa nie ma mieć przez zmianę Rządu teraźniejszego żadnej przerwy, jako ustawa za dogodną uznana dla kraju, przeto wszelkie zaległe wybierać się mające procenta, w ratach oznaczonych jako delaty uważać będą i w jak najprędszym czasie przez Administracyę wybrane również i wynadgrodzenia przerwą Rządu teraźniejszego nie uskutecznione, wypłacone pogorzałym być powinny.

Par. 2. Dwie Administracye w jedną połączone.

Rozpatrzywszy się w urządzeniach Towarzystwa Ogniowego i przekonawszy się, iż przez zmniejszenie liczby oficyalistów ulgę publiczności niejaką przynieść może; tym końcem jedną Administracyę w departamentach Warszawskim, Poznańskim i Kaliskim za dostateczną uznajemy, pod bezposrzedniem zwierzchnictwem Dyrekcyi Policyi Krajowej, dlaczego osobna Administracya Poznańska kasuje się.

Par. 3. Rozciągłość Towarzystwa Ogniowego co do miast.

Do Towarzystwa Ogniowego należą wszystkie miasta w tych trzech Departamentach bądź wolne, bądź duchowne, bądź szlacheckie, wraz z wszystkiemi budynkami na gruncie miejskim stojącemi, czyli one są natury miejskiej, czyli do dóbr Narodowych należą, jeżeli podług par. 11 od wpisania się w księgę Cadastrum zwaną nie są wyłączonemi.

Par. 4. Nieodzowny obowiązek przystąpienia do Towarzystwa.

Każdy właściciel domu, w murach miasta lub za murami na gruncie miejskim sytuowanego, wraz z należącemi do niego budynkami, bez różnicy jurysdykcyi oraz stanu i kondycyi osób, jest w ogólności obowiązany przystąpić do tego towarzystwa; wymazania zaś z Cadastru i uwolnienia od płacenia składek w szczególniejszych przypadkach, po uznaniu przez Administracyę Ogniowej Kompanii osobliwiej przez wojnę przypadków zrządzonych, przez Dyrektora Policyi Krajowej, za przełożeniem dostatecznych powodów ze strony chcącego się uwolnić aprobacya nastąpić powinna.

Par. 5 Nowe związki z innemi Towarzystwami Ogniowemi są zakazane, a teraz exystujące pozwalają się tylko do upłynienia terminów ostatnich rewersów kompanicznych police zwanych.

Tym końcem odtąd żaden z właścicielów domu na gruncie miejskim sytuowanego, który powinien być wpisanym w Towarzystwo Ogniowe miast, nie może takowego domu w zagranicznych kompaniach pod karą fiskalną stu talarów zapewniać. Tym jednak, co już dawniej domy swoje

w Kompanii Angielskiej Fenix zwanej i na jej kantorach w Gdańsku, Bydgoszczy, lub w innych kompaniach Ogniowych zapewnili, dozwala się aż do upłynienia terminu mianych w swych rękach rewersów (Police) zostać z tym obowiązkiem, iż po ich wyjściu nie powinni odnawiać takowych, względem swych budynków i własności, które podług niniejszej ordynacyi, do Towarzystwa Ogniowego miast przyjęte być muszą i powinny.

Par. 6. Obowiązkiem Magistratów starać się, aby przepis ogólnego do tej Kompanii przystąpienia był dopełniony.

Pragnąc się zapewnić, iż takowy obowiązek ogólnego przystąpienia został dopełniony, wszystkie Magistraty winne przestrzegać, aby wszelkie na gruncie miejskim stojące domy i budynki do księgi ogniowej miast Cadastrum zwanej były wciągnione, a nawet mieć będą obowiązek i prawo niezabezpieczone budynki i domy, gdyby się właściciele onych urządzeniu temu opierali, mocą urzędową otaxować i wciągnąć do księgi.

Par. 7. Jakim sposobem nowe budynki i stare, w których odmiany i powiększenia zostały zrobione zabezpieczyć, i na co z tego powodu zwracać uwagę należy.

Wszelkie nowe budynki również jako i stare, w których odmiany wartość stu talarów lub więcej przechodzą, przy zachowaniu przepisów w par. 12 oznaczonych należy wpisać do ksiąg miejskich Cadastra zwanych, a właściciele takowych budynków będą w obowiązku niezwłocznie, a najpóźniej w sześć niedziel po skończeniu fabryki lub odmiany w budynkach, donieść o tym Magistratowi miejscowemu, inaczej każdy z nich na karę talarów pięciu na rok, w którym doniesienie takowe zostało spóźnione, będzie wskazany.

Par. 8. Przystąpienie do Towarzystwa Domów Narodowych.

Domy Narodowe będą również zabezpieczone w Towarzystwie, jednak w taxie tym końcem sporządzić się mającej wszystko, co się ściąga do okazałości w budowaniu, umieszczonym nie będzie.

Par. 9. O zabezpieczeniu Kościołów i budynków Plebańskich.

Co po kościołów zostawuje się kolatorom wolność onych zabezpieczenia; również i względem klasztorów zakonników, mendicantes zwanych, stanowi się z warunkiem wszelako, iż gdyby te klasztory do Towarzystwa nie przystąpiły, a pożarowi podpadły, na ich na nowo wybudowanie kwestować wolno im nie będzie. Co się zaś tycze zabudowań proboszczowskich, takowe koniecznie do Towarzystwa Ogniowego wpisane być mają, i od tych sami Proboszcze procenta opłacać winni jako użytki mający.

Par. 10. Wolność zostawiona młynarzom przystąpienia do Towarzystwa i obowiązek wyższej składki gdy się chcą wpisać do niego.

Właściciele młynów wietrznych na gruncie miejskim sytuowanych nie będą w ogólności przymuszeni wpisać się do Towarzystwa; gdy jednak dobrowolnie do niego przystąpią, winni półtora raza opłacić swój

procent, wyłączając garbarnie czyli młyny garbarskie, podług szacunku wartości; zaś właściciele garbarni z powodu większego od ognia niebezpieczeństwa podwójną składkę zapłacą.

Par. 11. Jakie budynki całkiem są wyłączone od Towarzystwa.

Od przystąpienia do Towarzystwa następujące wyłączają się budynki: prochownie, fryszerki, ludwisarnie, huty i tym podobne budowle.

Par. 12. Wartość w Cadastrach umieszczona wpisana być ma podług wartości taxowej i należytego budowli otaxowania.

Przyjęcie i wpisanie domów i budynków do ksiąg zwanych Cadastra, niemniej podwyższenie summ assekuracyjnych na przyszłość powinno nastąpić podług szacunku taxy, i to nie inaczej, jak na fundamencie wynalezienia wartości przez mularza wyraźnie tym końcem wraz z cieślą od urzędu przysięgą zobowiązanych, niemniej w przytomności Członka Magistratu nad budownictwem miejskim dozór mającego i dwóch deputowanych z miasta. Potwierdzenie zaś tejże taxy przez Magistrat następować powinno, ale nie wprzódy aż taxa zrobiona przez właściciela domu lub od niego umocowanego, przez podpisanie onej akceptowaną zostanie: dlaczego Magistrat będzie odpowiedzialnym Administracyi Generalnej za taxy istotną wartość przewyższające. Gdyby zaś taxa dawniej zrobiona, a przez właściciela nie podpisana, a tym samym nie akceptowana, zdawała się być wysoką, wolno każdemu właścicielowi o zmniejszenie onej udać się do Administracyi Generalnej, a ta w rozpoznanie słuszności podanych przyczyn wnijść powinna.

Par. 13. Zasady do otaxowania budowli.

Cel łączenia się do Towarzystwa Ogniowego nie jest inny, jak ułatwienie sposobności członkom onegoż w przypadku pogorzeli, wystawienia na nowo spalonych całkiem lub uszkodzonych w części budynków w stanie takim, jak przed pogorzelą exystowały, a zatym:

a) przez taxę sporządzać się mającą należy wynaleźć summę do wybudowania każdego domu w takiej samej wartości, jaką miał w czasie otaxowania, trzeba zaraz przy sporządzeniu taxy mieć wzgląd na koszta uprzątnienia pozostałych z pożaru gruzów, zrównanie miejsca, w ogólności na wszelkie uboczne do budowli przywiązane wydatki.

b) Nie powinno nic być podciągane pod taxę, co nie może się spalić; z drugiej zaś strony, wszystko co pożarowi podlega, potrzeba bez różnicy otaxować, czyli się znajduje nad, lub pod ziemią, lecz od tego:

c) powinny być wyłączone nietylko mobilia, ale wszelkie ozdoby jedynie do powierzchowności służące, tudzież wszelkie części istotnie do budynku nie należące, nadto:

d) w miastach, które drzewo do budowli bez opłat dostają, szacunek drzewa do taxy rachowany być niema, jednak na koszta zwózki tegoż drzewa i innych materyałów w czasie taxy robienia, taxatorowie wzgląd mieć powinni; z tem wszystkiem ten

przepis nie uchyla bynajmniej prawa, aby ten, co jest w obowiązku dawać drzewo, nie mógł go zabezpieczyć z osobna w Towarzystwie Ogniowem, podług szacunku taxowego.

Stosownie do takich prawideł należy opatrzyć instrukcyą cieślów i mularzy, urzędownie do taxy przybrać się mających i zaprzysiężonych, a taxa drzewa, jeżeli osobno w cadastrum wciągniona będzie, taxy budowli przenosić nie powinna.

Par. 14. Jak się zachować należy względem opłat nadgrody do otaxowania budowli.

Przeznaczywszy Administracya wynadgrodzenie taxatorom za wynalezioną wartość, ten ciężar każdy właściciel w proporcyę ustanowionego szacunku swej budowy ponosić ma.

Par. 15. Jak należy umieszczać każdy budynek w taxie.

W taxie należy oddzielić i wyrazić osobną przednią część domu, budynek boczny i w poprzecz idący, niemniej długość i szerokość każdego z nich dokładnie podług miary Reńskiej opisać.

Par. 16. Co do zaokrąglenia summ assekuracyjnych niemniej innych formalności taxy.

Końcem uniknienia frakcyi czyli ułomków w rachunkach, summa assekuracyjna każdego budynku winna być oznaczoną, albo prosto w kwocie talarów sto, dwadzieścia pięć, pięćdziesiąt, bądź siedmdziesiąt pięć w proporcyę taxy, tak że to, co przenosi w taxie połowę kwoty wzmiankowanej, albo jej przynajmniej dochodzi, rachować się będzie za kwotę zupełną; zaś to, co nie dochodzi połowy tej kwoty, wcale rachowane nie będzie. Osobna każdego budynku taxa znajdzie miejsce w Cadastrum przed linią, summa zaś cała wszystkich budynków do posesyi miejskiej należących, wyrazi się w kolumnie oddzielnie na to przeznaczonej.

Par. 17. Jak należy postępować w sporządzaniu szczególnego i głównego Cadastrum.

Spisanie budynków do Towarzystwa Ogniowego przyjąć się mających wraz z ich taxami i opisem summ assekuracyjnych sporządzi się w osobnych Cadastrach każdego miasta, z których główne cadastrum uformowane być ma, w szczególnych zaś cadastrach równie, jako i w ogólnym, powinny być wzięte za prawidło schemmata przez Administracyę Generalną Ogniową miast ułożyć miane, a Dyrekcyi Policyi do potwierdzenia złożone. Magistraty zaś sporządzać będą szczególne Cadastra z każdego miasta, przesyłając one w dwóch exemplarzach Generalnej Administracyi Towarzystwa Ogniowego miast, które od tejże Administracyi przejrzane, do zrobienia głównego cadastrum użyte, Magistratom w jednym exemplarzu odesłane zostaną.

Par. 18. W jakim sposobie mają być dawane świadectwa po nastąpionem zabezpieczeniu.

Administracya generalna Towarzystwa Ogniowego wyda zaświadczenie Magistratowi, że budynki w szczególnym Cadastrum wymienione podług ich wartości, do ogólnego przyjęte zostały; stosownie do tego Magistrat miejscowy każdemu z osobna właścicielowi wyda bezpłatnie

drukowane świadectwo na to, że budynki jego w ateście wymienić się mające, w summie również tam wyrażonej zabezpieczone zostały, które zaświadczenia Administracya Generalna na koszt ogólny Towarzystwa wydrukować każe i Magistratom rozeszle.

Par. 19. Jakim sposobem następować ma powtórne i nowe przystąpienie do Towarzystwa i podwyższenie summ assekuracyjnych.

Nowe przystąpienie do Towarzystwa, tudzież podwyższenie i poprawa tax, oraz summ assekuracyjnych, może następować tylko od pół roku do pół roku, to jest dnia 1-go Czerwca i 1-go Grudnia, gdy żądający zgłoszą się o to wprzód najmniej na miesiąc do swych Magistratów, a ich noty przed zaczęciem miesiąca Maja i Listopada do Administracyi Generalnej podane będą, aby był czas dostateczny do zrobienia takowych dodatków i poprawy w głównym Cadastrum.

Par. 20. Jaki stały procent ustanowiony zostaje do opłaty przez właścicieli domów.

Chcąc każdego zabezpieczyć, jaki procent opłacać winien do Ogniowej Administracyi rocznie w dwóch ratach, to jest w Marcu i Wrześniu, stanowi się, iż od murowanych całkiem budynków, dziesięć groszy pols. od stu złotych, nie mogąc onegoż podwyższać, raz na zawsze postanawia się; budynki zaś wszelkie drewniane, jako łatwiejszemu pożarowi podpadające, piętnaście groszy pols. od sta złotych opłacać corocznie będą winny: co się rozumieć ma i o budynkach w wiązankę murowanych.

Par. 21. Co do wypłacania składek i gatunku monet, w jakim następować mogą i powinny.

Każdy członek Towarzystwa winien od wpisanej do cadastrum summy assekuracyjnej opłacać składkę podług ustawy, za każdą razą w dwóch ratach, wraz z kominowym, dla ulgi nietylko odbierającemu exaktorowi, ale też i składki robiącym w odesłaniu onych. Między pieniędzmi na składkę opłacanemi, nigdy więcej jak w połowie w monecie zdawkowej znajdować się nie powinno. Za to zaś Administracya jest obowiązaną, w równych że gatunkach monety nadgrody wypłacać.

Par. 22. Prawo pierwszeństwa składek Kassy Ogniowej i należytości pieniężnej za bonifikacyę szkód tychże przy konkursach i aresztach.

Składki na wynadgrodzenie szkód ogniowych zarówno z wpływającemi do kass naszych podatkami mieć będą prawo pierwszeństwa w konkursach, a należytość za szkody ogniowe aresztom podlegać nie będzie, ponieważ z tego zrzódła pieniądze mają być jedynie użyte w celu wystawienia na nowo pogorzałych budynków.

Par. 23. O ciągłym obowiązku pogorzelców przykładania się do składek Towarzystwa.

Pogorzelcy nie są wyłączeni od opłacania składek do kassy Towarzystwa Ogniowego, chociażby wystawienie na nowo ich budynków jeszcze ukończonem nie było.

Par. 24. O ulgach od Rządu zapewnionych.

Chcąc wszelką łatwość i ulgę uczynić dla Towarzystwa Ogniowego

wszystkie korespondencye i przesyłanie składek i nadgród od opłaty pocztowej uwolnione mieć chcemy; na takowych zaś expedycyach umieszczony być powinien wyraz: Interesa Rządowe.

Par. 25. Sposób exekucyi i odsyłania składek.

Gdy doświadczenie nauczyło, iż Członki Magistratu urządzeniem zeszłego Rządu do wybierania procentów ustanowione, tylekrotnie skrzywdziły swe miasta, przeto odtąd wybieranie takowych podatków pod zwierzchnictwem Izb Administracyjnych respective każdego departamentu, a dozorem Izb Powiatowych, przez Magistraty po miastach do kassy Powiatowej wnoszone być mają; ztamtąd zaś do kassy Generalnej Administracyi Ogniowej, z przyłączeniem rachunków odsyłane być powinny.

Par. 26. Jak się dopełniać powinno wybieranie zalegających składek.

Gdyby szczególne Towarzystwa Członki były opieszałe w płaceniu swych składek, Magistraty mieć będą prawo i są obowiązane, po upłynionym i zaraz przy rozpisaniu oznaczyć się mającym terminie takowej opłaty przystąpić do exekucyi, a jeżeliby takowa exekucya nie skutkowała, Izbie Wykonawczej donieść końcem użycia dzielniejszych srzodków.

Par. 27. Dozór Ogniowych kass ogólny.

We wszystkich miastach głównych zaleca się Magistratom pod zwierzchnictwem Rządowym, aby miały baczność i dopilnowały, iżby w repartycyach mieszkańcy nie byli pokrzywdzeni. W miasteczkach zaś mniejszych Izby Wykonawcze dozierać tego mają, w miastach dziedzicznych ta opieka dziedzicom poruczona.

Par. 28. Jak składać należy pieniądze i rachunki z szczególnych i głównych kass Towarzystwa Ogniowego.

Pieniądze z składek Magistraty składać powinny w Exakcyi Prowincyonalnej, które Exaktor podatków krajowych od nich odebrać, zakwitować i z przyłączoną specyfikacyą rozkładu i gatunku pieniędzy, przez Magistraty respective podpisaną, do kassy Generalnej Ogniowej odesłać, Magistraty miast głównych w przypadku nieoddawania składki w czasie oznaczonym zaległości exekwować mogą; Magistraty zaś miast pomniejszych, gdyby składek wybrać nie mogły, udać się po pomoc powinny do Izb Wykonawczych, które im tej nie odmówią, z użyciem nawet exekucyi militarnej, gdyby tego potrzeba wypadła. Rachunki zaś kass Ogniowych Prowincyonalnych powinny być ukończone zaraz, jak tylko składki za ostatnie półrocze wybrane zostaną i Administracyi Generalnej przesłane. Do tych przejrzenia Dyrekcya Policyi wyznaczy swego Kontrolera z przybraniem dwóch Deputowanych z miasta Warszawy. Po nastąpionej weryfikacyi, rachunki oddane zostaną Dyrektorowi Policyi, który o tem zdawszy raport Komisyi Rządzącej Administracyę zakwituje. Tabella stan kassy wykazująca dla publicznej wiadomości w gazetach umieszczoną zostanie.

Par. 29. Jak postępować należy w opisywaniu i likwidacyach szkód z powodu ognia zrządzonych.

Jak tylko szkoda przez pożar wydarzy się, zaraz po zupełnem ugaszeniu ognia i uprzątnieniu gruzów opisaną być powinna przez za-

przysiężonych tym końcem a na rzeczy znających się taxatorów, w przytomności Burmistrzów Policyjnego i Sprawiedliwości. Nadto szkoda w publicznych narzędziach ogniowych i sprzętach do gaszenia zrządzona wciągniona będzie w likwidacyę przez cechowych Taxatorów, poczym sporządzona tym sposobem likwidacya szkód ogniowych i anszlagi reparacyi przejrzane i ustanowione zostaną bez najmniejszej zwłoki na miejscu i bezpłatnie przez officyalistę Departamentu Budowniczego, którego Magistrat o zaszłej przez pożar szkodzie jak najśpieszniej uwiadomić powinien. Prócz tego likwidacya szkody ogniowej przez Magistrat zatwierdzona, bez zwłoki Administracyi Generalnej doniesioną będzie.

Par. 30. W jakim razie, przy wydarzających się z pożaru szkodach, całą summę assekuracyjną bonifikować należy.

Gdy dom jaki lub inny budynek podług taxy zabezpieczony, całkiem przez pożar zniszczony zostanie, lub dla łatwości w gaszeniu tak dalece uszkodzony, iż z fundamentów na nowo musi być wystawionym; w tym razie właściciel onego odbierze całą summę assekuracyjną w nadgrodzie, jednak po potrąceniu szacunku materyałów, jeżeli jakie uratowane zostały i są do użycia sposobne, a które zaraz przy opisaniu szkody otaxować należy.

Par. 31. Jak się zachować potrzeba w cząstkowym uszkodzeniu budowli z okazyi pożaru zrobionym.

Gdyby dom lub jaki inny budynek był tylko w części uszkodzonym, szacunek zabezpieczonej części pogorzałej, lub przy użyciu pomocy w gaszeniu zrujnowanej, nadgrodzony będzie, podług tychże samych zasad, podług których taxa jest sporządzona.

Par. 32. Inne prawidła do bonifikacyi szkód ogniowych.

Towarzystwo Ogniowe nadgradza wszelkie szkody bądź przez podłożenie ognia, zaniedbanie lub przypadek w zabezpieczonych budynkach zrządzone, również szkody wydarzone od piorunów, chociażby tenże piorun pożaru nie zrządził, z ostrzeżeniem, iż należy, aby te szkody były widoczne. Dalej to wszystko wynadgradza, co było uszkodzonym przy gaszeniu w sąsiedzkich budynkach, ogrodach, parkanach, częściach zabudowania. Nakoniec istotnie potrzebne reparacye narzędzi publicznych użytych do gaszenia ognia uszkodzonych lub zepsutych jako to: sikawek, bosaków, drabin, stągwi, wyłączając sprzęty prywatne i ręczne wąborki. Sprawienie zaś nowych narzędzi i zwyczajne onych utrzymywanie powinno nadal tak, jak dotąd działo się, kosztem każdego miasta z kassy miejskiej podług przepisu prawa nastąpić; wreszcie nadgroda dla taxujących szkody ogniowe, które przez oficyalistę Budowniczego Departamentu przy rewizyi zalikwidowane zostaną, przesłane do Administracyi Generalnej kassy ogniowej, przez tęż approbowane być mają lub zmodyfikowane być mogą.

Par. 35. Obrócenie miast w perzynę podczas wojny nadgrodzonym nie będzie.

Gdyby się zdarzył przypadek, że przez nieprzyjacielskie spustosze-

nia lub przypadki wojenne, całe miasta w perzynę obrócone zostały, szkody takowej Towarzystwo nadgradzać nie będzie; albowiem siły jego do zmierzania takowego ciężaru byłyby niedostarczające, lecz każdy cierpiący z tego powodu szkodę winien ją sam ponieść, jako skutek ogólnej klęski krajowej.

Par. 34. Jak sobie ma postąpić Administracya, gdyby sam właściciel był powodem do podpalenia.

Gdyby się okazało przez delatora, który kaucyę stawić powinien swego donoszenia, iż właściciel sam podpalił dobrowolnie przez spekulacyę, nietylko kary prawem oznaczone ściąga na siebie, lecz nadto żadnej bonifikacyi zyskać nie może; owszem, obowiązany będzie tym, którzyby z tej przyczyny szkodę jaką ponieśli, takową wynadgrodzić.

Par. 35. Jak się należy zachować w szczególnej wypłacie bonifikacyi dotkniętym nieszczęściem ognia osobom względem wymaganej od nich pewności.

Opłata summ za szkody ogniowe czyniona być powinna natychmiast, jeżeli dotknięty tem nieszczęściem właściciel, względem dogodnego danych mu pieniędzy użycia dostateczne może okazać bezpieczeństwo. Jeżeli zaś tęż pewność w części tylko uskutecznić jest w stanie, odbierać będzie nadgrodę w proporcyi tej pewności częściami. Jednak w obydwóch przypadkach Magistraty z należytą troskliwością przestrzegać powinny, ażeby budowle nietylko podług taxy przy wynalezieniu summy assekuracyjnej, za prawidło wziąść się mającej, ale też tam, gdzie nie były kominy murowane, koniecznie wymurowane zostały, stosownie do sporządzonych w tej mierze anszlagów. Jeżeliby zaś ponoszący nieszczęście właściciel domu nie mógł żadnego względem summy za nadgrodę mu oznaczonej stawić bezpieczeństwa; takowa tylko stopniami, podług postępowania budowli wypłacana mu będzie przez Magistrat pod własną jego odpowiedzialnością. Nadto względem każdej budowli wystawionej za summę nadgrody szkód ogniowych lub reparacyi wypłacanej, sporządzi się osobny protokół rewizyi przez oficyalistę Budowniczego Departamentu i w dowód uskutecznienia tejże budowli przy rachunkach Generalnej kassy Ogniowej załączony być ma jako dokument usprawiedliwiający.

Par. 36. O uzbieraniu zapasu pieniężnego w Kassie generalnej Administracyi.

Lubo w par. powyższym powiedzianem zostało, iż natychmiast pogorzelcom nadgroda wypłacona być powinna, z tym wszystkim zdarzyć się mogą przypadki znacznych pożarów, tak dalece, że summa składkowa nie dostarczałaby na takową wypłatę; przeto Administracya Generalna starać się powinna z lat mniej pogorzeli podpadających, zapas przynajmniej od dwudziestu do trzydziestu tysięcy talarów uzbierać, i do czasu uzbierania onegoż ustanowionego procentu zmniejszać nie może; za zebraniem zaś takowego, wolno będzie Administracyi podług potrzeby, procent opłacać mający się zniżyć, a tymczasem, nim takowy zapas się zbierze, winien każdy pogorzelec w niedostarczaniu kassy wypłaceniem nadgrody, na raty podzielonym kontentować się.

Par. 37. Bonifikacya z Kassy Ogniowej tylko na wystawienie nowego budynku dana być może.

Pod żadnym pretekstem Administracya Ogniowego Towarzystwa nie może wypłacać assekurowanej summy pogorzelcowi, jak tylko na restauracyę budowli pogorzałej.

Par. 38. Co do nadgród i ich likwidacyi za przystawienie sikawek przy zdarzonym ogniu na pomoc pospieszających.

Chcąc pobudzić gorliwość w dawaniu pomocy przez spieszne sikawek dostawienie, następujące nadgrody wyznaczają się.

Stawający z pierwszą sikawka podczas ognia, istotną czyniącą pomoc, której wartość sto talarów lub więcej wynosi, odbierze nadgrody talarów piętnaście, za drugą równejże wartości talarów dziesięć; za trzecią talarów pięć. Z pierwszą sikawką niżej stu talarów wartującą, ale niemniej jak pięćdziesiąt szacowaną, odbierze talarów dziesięć; z drugą talarów pięć, a z trzecią talarów dwa. Sikawki niższego niż talarów pięćdziesiąt szacunku, żadnej nadgrody nie zyskają; toż samo się rozumie i o miejscowych sikawkach, które do gaszenia pożaru użyte zostały. Aby zaś do zyskania tychże nadgród mieć można prawo, należy pilną baczność mieć, aby sikawki najpóźniej w godzinę jedną od powstania pożaru, a przynajmniej od czasu ogłoszonego z tej przyczyny alarmu, znajdowały się już na miejscu pomocy: zaczym w sporządzonych względem wyrachowania szkód ogniowych protokółach czyli opisaniu, potrzeba dokładnie oznaczyć tak szacunek sikawek, jako i czas, kiedy na miejsce pożaru stawiły się, i czyli rzeczywistą pomoc zrobiły lub nie. Natenczas dopiero wydane od Magistratu takowe zaświadczenie do likwidacyi nadgród przyłączyć należy, które assygnowane będą przez Administracyę z Generalnej kassy Towarzystwa Ogniowego.

Par. 39. O osobach Administracyę Ogniową składających i ich opłacie.

Pragnąc umniejszyć wydatków na utrzymywanie Administracyi Towarzystwa Ogniowego, dawniejsze oddzielne dwie Dyrekcye Poznańską i Warszawską w jedną Generalną Administracyę wcieliwszy podług par. 2, ta składać się będzie:

z Administratora Generalnego, który będzie miał pensyi rocznej złt. dziesięć tysięcy	10.000
z dwóch Assessorów, z których każdy po sześć tysięcy	12.000
z Sekretarza, który będzie miał pięć tysięcy	5.000
z Kassyera, który będzie miał pięć tysięcy	5.000
z Kalkulatora, który będzie miał trzy tysiące	3.000
z trzech Kancellistów, z których każdy po złt. tysiąc pięćset, uczyni	4.500
i jednego posługacza, który z obowiązkiem trzymania stróża mieć będzie złt. tysiąc pięćset	1.500
In summa	41.000

Expens extraordynaryjna za podaniem powrócona będzie.

Wszyscy zaś urzędnicy i oficyaliści Towarzystwa Ogniowego bezposrzednie od Dyrektora Policyi zależeć będą. Generalnej Administracyi obowiązkiem będzie utrzymywać główne Cadastra Towarzystwa Ogniowego, a po uczynionym raporcie o potrzebie nowego rozkładu tenże rozpisywać również za wiedzą Dyrekcyi Policyi powinna, niemniej summy nadgród assygnować, z obydwóch gatunków utrzymywać rachunki, oraz pod własną, z mocy prawa odpowiedzialnością, czuwać jedynie nad rzetelnym i bezpiecznym zarządzeniem kass Głównych; nakoniec winna uskuteczniać to wszystko, cokolwiek ściąga się do takowych przedmiotów i zgodnym będzie z przepisami podług których ma postępować. Nadto Generalna Administracya w ogólności obowiązana zostaje zwracać najtroskliwszą na to baczność, co może powiększać dobro Towarzystwa, a tym celem przekładać starania, aby przepisy policyjne względem stawiania budynków z bezpieczeństwem od ognia, tudzież oddalenia wszelkich okazyi pożarów były zachowane, a w tym wszystkim, co zmierza do przestrzegania takowej pewności, mają być czynione przełożenia Dyrekcyi Policyi, która zaleci Izbom Administracyjnym Departamentowym, przedsiębrać zamiarowi temu odpowiadające srzodki. Obowiązkiem będzie Administracyi Generalnej Ogniowej ułożyć Organizacyę wewnętrzną swego urzędowania i podać onęż pod aprobatę Dyrektora Policyi Krajowej.

Par. 40. Jakie wydatki kassy Towarzystwa Ogniowego w rachunki podciągane być mogą.

W rachunkach szczególnych Generalnej Kassy Ogniowej nic więcej za wydatek przyjętym być nie może, tylko co należy zapłacić w uskutecznieniu niniejszych przepisów ordynacyą tą objętych; i co może być złożeniem kwitów udowodnione. Do tego należą mianowicie koszta kancelaryi na druk formularzy do cadastrów i kwitów, niemniej obwieszczeń. Expens na potrzeby kancelaryi Magistratów, interesami Towarzystwa Ogniowego trudniących się, i tym również podobne wydatki, zapłacone będą z kass Ekonomii Miejskich za podaniem likwidacyi do Administracyi Ganeralnej i uzyskaniem od Dyrektora Policyi potrzebnej aprobaty.

Rozdział II-gi. Co do Wsiów.

Dobrodziejstwo przystąpienia do Towarzystwa Ogniowego rozciągając do wsiów, następujące stanowiemy urządzenia.

Par. 1. Lubo te same prawidła które w miejskiej organizacyi ustanowione zostały, dla Wiejsko-Ogniowego Towarzystwa równie służyć mają i do tych we wszystkiem regulować się powinny, z tym wszystkim niektóre jeszcze stosunki, objaśnienia i przepisy przyłączają się.

Par. 2. Taż sama Administracya, która do miast ustanowioną została, Wiejsko.Ogniowem Towarzystwem zarządzać będzie.

Par. 3. Granice władzy Administracyi generalnej co do wsiów.

Do zwierzchnictwa Administracyi Generalnej należeć będą wszystkie wsie Departamentu Warszawskiego, Poznańskiego i Kaliskiego, z tym jednak ostrzeżeniem, iż żaden z właścicieli dóbr ziemskich nie może być

zniewolony do przystąpienia do tego Towarzystwa; każde zaś gromady bądź włościan bądź Holendrów lub okupnych, mające obowiązki utrzymywać swe budynki, winne, jeżeli dominium żądać tego będzie, zabezpieczyć one w Towarzystwie, a upornych przymusem do dopełnienia tego przepisu przynaglić wolno.

Par. 4. Stosunki Izb Wykonawczych względem Administracyi Generalnej Ogniowej.

Osądziliśmy za rzecz potrzebną, aby przy ustanowieniu nowej Organizacyi w Departamentach stanowiąc Izby Wykonawcze, onym za obowiązek włożyć, aby wszelkie korespondencye z generalną Administracyą Ogniową, bez żądania osobnego wynadgrodzenia odbywały i wszelkim jej rekwizycyom jako też i rozrządzeniom zadosyć czyniły. Exakcye zaś powiatowe wraz z kominowym, procenta do Ogniowej kassy wybierać obowiązane zostają; z nich rachunki osobne prowadzić, i za bezpieczeństwo kassy odpowiadać winne będą, która zawsze pod dozorem i równą odpowiedzialnością Izb Wykonawczych zostawać będzie.

Par. 5. Kto ma prawo wchodzić do Towarzystwa Ogniowego.

Wszyscy wsiów właściciele mają prawo przystąpić do Towarzystwa Ogniowego.

Par. 6. O przystąpieniu wszystkich dóbr Narodowych do Towarzystwa.

Wszystkie w dobrach Narodowych znajdujące się budynki bądź folwarczne, bądź wiejskie, do cadastrum Towarzystwa Ogniowego wciągnione być mają, ile że dzierżawcy dóbr Narodowych kontraktem są obowiązani, część procentów bez żądania bonifikacyi opłacać do kasy Ogniowej, druga część resztująca z publicznej kassy przez Izbę Administracyjną opłacana być ma.

Par. 7. O wolności dziedziców dóbr szlacheckich względem podania summ assekuracyjnych z zabudowań dworskich.

Przy wpisywaniu budynków mieszkalnych i innych dworskich będą przyjęte te summy assekuracyjne, jakie każdy z właścicieli wpisać za rzecz dla siebie dogodną osądzi, chyba że też summy prawdziwy oczywiście szacunek budynków przenoszą, dlaczego Izba Wykonawcza nietylko zaświadczyć powinna przez właściciela podaną taxę, ale i na to mieć baczność pilną, aby prawdziwego szacunku nie przechodziła, pod odpowiedzialnością.

Par. 8. Względem zabudowań włościan.

W zabezpieczeniu budynków włościan również ma być wolno dziedzicom podać cenę assekuracyjną każdego budynku, z tym wszystkim dom Holendra lub kmiecia nie więcej jak talarów trzysta, półgospodarza czyli zagrodnika jak dwieście talarów zapisany być może. Co się zaś tycze młynów tak wodnych jak wietrznych, zostawia się woli dziedziców podanie ich do Cadastrum Towarzystwa Ogniowego.

Par. 9. Jak względem kuźniów na wsiach postępować należy.

Chociaż w par. 11 miejsko-ogniowej ordynacyi już wyszczególnione zostały budynki, które w cadastrum Towarzystwa Ogniowego umieszczone być nie mogą; z tym wszystkim kuźnie po wsiach znajdujące się, jeżeli od nich budynki są oddalone, w Towarzystwie Ogniowem zabezpieczone być mogą, z tym warunkiem, iż podwójną składkę właściciel opłacać będzie.

Par. 10. O Cadastrach.

Cadastra sporządzone będą z przyjętych i przejrzanych tax oryginalnych przez właściciela dóbr podpisanych, osobno z każdego miejsca; poczym w trzech exemplarzach wygotowane z zaświadczeniem Izby Wykonawczej jako wartości nie przewyższają, przesłane zostaną Administracyi Generalnej do aprobacyi, która dwa exemplarze cadastrów odeszle napowrót Izbie Wykonawczej, z tych jeden oddany będzie właścicielowi z przyłączeniem świadectwa, jako wymienione budowle są do Głównego Cadastrum wpisane, i ten dokument jest właściwie rewersem assekuracyjnym (Police) zwanym, drugi zaś exemplarz Izba Wykonawcza w swych aktach zachowa, z których sporządzi cadastrum miejscowe dla wpisania i rozpisania składek stosownie do zabezpieczonych summ.

Par. 11. O włościanach szlacheckich i innych.

Lubo składki z domów włościan w dobrach szlacheckich, jako też w dobrach Narodowych, mieszkańcy sami za siebie płacić są obowiązani, z powodu że nietylko posiadane przez siebie budynki winni w jak najlepszym utrzymać stanie, ale nadto jako emfiteutyczni possessorowie są uważani; z tym wszystkim za pierwszych regularne wypłacanie dziedzic dóbr, za drugich dzierżawcy generalni są w odpowiedzi i Administracya Towarzystwa samych dworów trzymać się będzie; przeto Izby Wykonawcze mają moc exekwowania dominia, a gdyby cywilna exekucya nie skutkowała, wojskowej użyć mogą.

Par. 12. O Taxach.

Aby po wydarzonych szkodach ogniowych bez zatrudniającego otaxowania i obrachunku można oznaczyć, jaką ilość nadgrody wypłacić należy, tam nawet gdzie taż szkoda tylko w części szczególne budynki dotknęła, przeto przy wpisaniu w cadastrum dworskiego zabudowania, należy każdy budynek z szczególną taxą onego wyrazić, w ogólności przy konskrypcyi ksiąg miejscowych postępować należy podług schematu od Administracyi Generalnej przysłanego; wypada zatym bez różnicy podać imię właściciela lub possessora mieszkającego. Niemniej przy każdym zabudowaniu, na którym więcej jak jeden dom, jedna stodoła, stajnia, lub tym podobne jednego gatunku budynki zabezpieczyć się mające znajdują się, należy wszystkie szczególnie co do ich długości i szerokości na miarę Ryńską wymienić i opisać, aby tym sposobem jedne od drugiego łatwo i z pewnością mogło być rozróżnione. Osobna taxa każdego budynku wciągniona będzie w cadastrum miejscowe, przed linią zaś summa całkowita wszystkich do dworu jakiego należących zabudowań w kolumnie na to przeznaczonej zapisana zostanie.

Par. 13. Jak się zachować należy, gdy taxy są nadto podniesione.

W przypadku, gdzieby sporządzone i do wpisania przesłane taxy nadto podwyższone były, Izba Wykonawcza jest obowiązaną, przybrawszy dla wszelkiego bezpieczeństwa majstrów, to jest cieślę lub mularza, podług potrzeby, na miejscu przekonać się i słuszną wynaleźć taxę, a naówczas ten, co za wysoki podał szacunek domu swego lub budynków wiejskich nad wartość ich prawdziwą, będzie musiał ponieść koszt nowo urządzić się mającej taxy.

Par. 14. Jak po wydarzonym pożarze postępować należy dla wymiarkowania szkody z ognia pochodzącej.

Osobnych prowincyonalnych oficyalistów ustanowienie do odbywania rewizyi po spaleniu, sądziemy rzeczą być niepotrzebną, gdyż Izby Wykonawczej będzie obowiązkiem takowe rewizye za każdym sobie doniesieniem w swym okręgu dopełnić, i po uczynionym dokładnym raporcie spalonych lub w części uszkodzonych budynków, podług przepisanej formy generalnej Administracyi Ogniowej przesłać, z przyłączeniem protokółu indagacyjnego, z jakiego powodu pożar nastąpił, czego najściślejsze dochodzenie Izbom Wykonawczym pod obowiązkiem odpowiedzialności jest poruczone. Gdyby zaś dla rozpoznania pogorzeli, lub dla oszacowanych pozostałych materyałów, mularza lub cieślę przymuszoną była wezwać; natenczas Administracya generalna, wynadgrodzenie temu oznaczy, i ten koszt do likwidacyi szkody przez pożar zdarzony wciągnie.

Par. 15. O budynkach, które dla zatamowania szerzeniu się ognia w części lub całkiem rozebrane zostały.

Również Towarzystwo Ogniowe wszelkie takowe szkody, które dla położenia tamy szerzącego się ognia w części lub całkowicie rozerwane lub uszkodzone zostały, wynadgrodzić obowiązane będzie.

Par. 16. O osobach, którym płacona być ma należytość za szkody ogniowe o zabezpieczeniu wydawanego bezpłatnie z lasów drzewa i postawić się mającym bezpieczeństwie względem przyzwoitego użycia pieniędzy z kassy Ogniowej.

Wszystkim w ogólności Towarzystwo Ogniowe nadgrodę pieniężną bez trudności opłacać obowiązane zostaje, którzy na nowo wybudowanie się dostateczną kaucyę onemuż okażą. W dobrach zaś Narodowych za spalone budynki wiejskie, zniósłszy się z Izbą Administracyjną, temu zapłacone być mają, komu ona przeznaczy. Włościanom, Holendrom i czynszownikom tak w dobrach narodowych jako i szlacheckich, którzy z własnych swych funduszów składki do Towarzystwa Ogniowego wypłacali, i własność budynków mają, takowym nadgroda do rąk oddana być powinna, a ich zwierzchność nie ma prawa w odbieraniu takowych nadgród przeszkadzać. Względem zaś wolnego drzewa na wybudowanie, ktokolwiek prawem czyli przywilejem miał sobie darmo zastrzeżone, bądź w dobrach narodowych lub szlacheckich, za takowe nic odciągnione być niema. Nakoniec każdy nadgrodę swoją za złożeniem kaucyi odbierze, a ktoby nie był w stanie takowej złożenia, w miarę tylko postępowania w rozpoczętej na nowo budowli, częściami ją odbierać będzie, aby wypłacona nadgroda koniecznie celowi swemu odpowiadała.

Par. 17. Przepisy względem wolnej woli właścicielów zostawić się mającej wystawienia na nowo pogorzałych budynków.

Gdyby po nastąpionej pogorzeli właściciel, który spalone ma różne budynki, na nowo wybudować miane razem je połączyć chciał, a bez wszelkiej przeszkody publicznej, natenczas w wypłaceniu mu nadgrody trudność czyniona być nie może, aby tylko wartość nowo odstawić mającego się budynku wartości spalonych odpowiadała. Dlaczego po każdym wybudowaniu, Izba Wykonawcza Administracyi generalnej zaświadczenie przesłać powinna, nietylko o wybudowaniu ukończonym w przeciągu roku jednego podług przepisów Administracyi Ogniowej; ale też że wartość budynku wystawionego spalonemu przynajmniej wyrównywa, które zaświadczenie Administracyi do usprawiedliwienia służyć będzie.

Par. 18. O nadgrodach za sikawki.

Towarzystwo nadgrody dawać będzie nietylko tym, którzy z sikawkami swemi do ugaszenia pożaru ognia w przepisanym czasie w par. 38 Miejskiego urządzenia, przybywać będą podług oznaczonej tamże nadgrody, ale chcąc zachęcić właścicielów domów do sprawienia i utrzymania na wsiach sikawek, piątą część wartości z kassy ogólnej Towarzyrzystwa sprawującemu zapewnia, byle nie mniej jak sto talarów wartą była, czego dowieść będzie winien wiarogodnym zaświadczeniem.

Par. 19. O czynieniu składek w powszechności.

Bez czynienia różnicy w budynkach od zaciągnionej do cadastru summy assekuracyjnej, opłacać się będzie w wyznaczonych terminach jedna trzecia część procentu od stu złotych i ta podwyższoną nigdy być nie może, takowe wraz z podymnem oddawane do kassy poborowej, a ztamtąd do kassy Administracyi Ogniowej odsyłane zostaną.

Par. 20. O składaniu rachunków i co przyjęte być powinno na wydatek.

Rachunki kass wiejsko-ogniowych, po weszłym w ostatnim pół roku do kass składek, w równym sposobie, z miejskiemi, jak się powiedziało w par. 40 Miejskiego urządzenia, złożone być powinny. Na wydatki zaś z kass Miejsko-Ogniowych nic porachowanym również być nie może, jak tylko summa w proporcyi szacunku wiejskiego do miejskiego cadastrum, na utrzymanie kosztów generalnej Administracyi, potrzeb kancellaryi i innych nieodbytych; reszta zaś z wnoszonych składek na samo wynadgrodzenie pogorzelców obrócona być powinna, lub nie wyexpensowana, zachowana na przyszłość w kassie Generalnej dla uzbierania zapasu, w przypadku znacznej wynikłej pogorzeli, jak jest powiedzianym w par. 36 Miejskiego Urządzenia.

Par. 21. Co się tycze innych przepisów w Miejskim urządzeniu już umieszczonych, takowe dla niepowtórzenia nietylko, że się tu nie umieszczają, ale też powiedzianym już zostało w par. 1, iż Towarzystwo Wiejsko-Ogniowe, jako połączone i pod jednym dozorem generalnej Administracyi zostające, we wszystkich urządzeniach, a ustawom dla wsiów nadanym nie przeciwne, do tychże prawideł Miejskich stosować się będzie, zachowując prawo Dyrektorowi Policyi wszystkiego cokolwiek na

dobro obydwóch Towarzystw widziećby mógł potrzebnym, poprawienia lub na nowo ustanowienia, za doniesieniem o tym Komisyi Rządzącej. Wreszcie w przypadkach zaszłych, a teraźniejszym urządzeniem tak Miejskiego jako i Wiejskiego Towarzystwa nie objętych, do rozwiązania i decyzyi Dyrektora Policyi zostawuje się.

Niniejszej naszej uchwały ogłoszenie i wykonanie W. Dyrektorowi Policyi zalecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 4 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

148.

4 Czerwca 1807. Prezenta na Probostwo w Godzianowie dla JMć X. Zawadzkiego. (Zbiór II p. 202).

Komisya Rządząca. Przewielebnemu Jmć Xiędzu Franciszkowi Skarbek Malczewskiemu Biskupowi Nominatowi Kujawskiemu, jako Administratorowi Generalnemu Archi-Diecezyi Gnieźnieńskiej, lub Officyałowi Łowickiemu, albo komukolwiek innemu do tego moc mającemu względy nasze.

Przewielebny Mości Xięże Administratorze: Wakuje teraz Probostwo w Godzianowie, dobrach niegdy Arcybiskupich w kluczu Skierniewickim w departamencie Warszawskim położonych, prawa kollacyi Rządowej, a to po śmierci JMci Xiędza Woyciecha Zielińskiego, ostatniego jego posiadacza, do którego Probostwa tym sposobem wakującego, my podług służącego nam prawa, Jmci Xiędza Woyciecha Zawadzkiego Mansyonarza Kościoła Parafialnego w Domaniewicach, z dobrych obyczajow i dostatecznej nauki zaleconego, Wielebności Waszej prezentować postanowiliśmy; jakoż niniejszym naszym patentem prezentujemy, żądając od Wielebności Waszej, abyście tego a nie innego do rzeczonego Probostwa instytuowali, rząd jego duchowny i doczesny onemuż całkowicie polecili, podług tego, jak do urzędu Waszego należy. Co dla większej wagi podpisem Prezesa upoważniwszy, pieczęcią większą stwierdzić rozkazaliśmy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 4 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

149.

5 Czerwca 1807. Prezenta na Probostwo w Białkowie dla J. Xiędza Krzyżanowskiego. (Zbiór II p. 204).

Komisya Rządząca. Przewielebnemu Jmci Xiędzu Franciszkowi Skarbek Malczewskiemu, Biskupowi Nominatowi Kujawskiemu jako Administratorowi Generalnemu Archidyecezyi Gnieźnieńskiej lub Officyałowi tejże, albo komukolwiek innemu do tego moc mającemu, względy nasze.

Przewielebny Mości Xięże Administratorze: Wakuje Probostwo w Białkowie, w dobrach niegdy Arcybiskupich w departamencie Kaliskim położonych, prawa kollacyi Rządowej, a to po prywacyi JX. Franciszka Cwiklińskiego, przez dekret Konsystorza Generalnego Gnieźnieńskiego, jak okazuje zaświadczenie przez Wielebnego JX. Ignacego Bardzińskiego Kanclerza i Sędziego Metropolitalnego Gnieźnieńskiego, pod

dniem 7 Stycznia 1807 roku wydane w aktach naszych złożone. Do którego Probostwa tym sposobem wakującego, My, podług służącego Nam prawa JMć Xiędza Jacka Krzyżanowskiego z dobrych obyczajów i dostatecznej nauki zaleconego, Wielebności Waszej prezentować postanowiliśmy; jakoż niniejszym naszym Patentem prezentujemy, żądając od Wielebności Waszej, abyście tego a nie innego do rzeczonego Probostwa instytuowali, rząd jego duchowny i doczesny onemuż całkowicie polecili, podług tego, jak do urzędu Waszego należy. Co dla większej wagi podpisem Prezesa upoważniwszy, pieczęcią większą stwierdzić rozkazaliśmy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 5 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

150.

5 Czerwca 1807. Zalecenie wysłuchania rachunków Rad Gospodarczych z ofiar przez obywateli składanych. (Zbiór II p. 299)

Komisya Rządząca. W początkach wnijścia zwycięzkiego wojska na Ziemię Polską ubiegali się obywatele składać ofiary w pieniądzach i efektach do kass centralnych po wszystkich departamentach, na wystawienie i uformowanie siły zbrojnej narodowej, a z nich Rady Gospodarcze przy każdym regimencie ustanowione wybierały pieniądze, niemniej i od obywatelów. to na umundurowanie rekrutów, to na konie i inne rekwizyta i potrzeby. Lubo wątpić nie należy, że summy te wiernie i rzetelnie na swój cel obrócone zostały, przecież należy, aby urzędownym i rzeczywistym onych obrachowaniem publiczność przekonana, obywatele zaspokojeni, składający Rady Gospodarcze usprawiedliwionemi zostali. Polecamy zatym WW. Dyrektorom Wojny i Zastępcy Skarbu, aby zniósłszy się z sobą, osoby, miejsce i czas wyznaczyli do wysłuchania rachunków Rad Gospodarczych wszystkich regimentów w każdym departamencie uformowanych, i takowe rachunki zakończone, w jednej kopii Dyrektorowi Wojny, w drugiej Zastępcy Skarbu nadesłali, którzy z nich ogólny raport nam w czasie uczynią. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 5 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

151.

5 Czerwca 1807. Objaśnienie ustawy Moratoryjnej względem Kupców. (Zbiór II p. 61).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Sprawiedliwości, objaśniając ustawę Moratoryjną de data 30 Stycznia 1807, stanowiemy względem kupców żądających tego dobrodziejstwa następujące szczególne przepisy:

1-o. Że oprócz w par. 17 ustawy Moratoryjnej oznaczonych jako dostatecznych funduszów dla każdego, ktoby żądał moratorium, odtąd i activa z wexlów, rewersów, z rachunków w księgi kupieckie wciągnię-

tych, mają być dla kupca, za dostateczny fundusz uważanemi i legitymować go do żądania tej naszej Rządowej łaski, jeżeli podług opinii trzech najstarszych z Konfraternii Kupieckiej takowe jego fundusze będą uznanemi za pewne.

2-o. Tylko w miastach Warszawie, Poznaniu, Bidgoszczy. Kaliszu, Wschowie, Choynicy, Lesznie, Rawiczu, Bojanowie, Płocku, Piotrkowie i Międzyrzycu, starsi kupieccy będą umocowanemi i obowiązanemi dawać takowe opinie nietylko co do majątku kupców miejscowych, ale i co do majątku kupców w miastach pobliższych.

3-o. Starsi kupieccy wyjaśnią nietylko porządek i rzetelność ksiąg handlowych, ale nadto i rzetelność wypisu stanu czynnego (status activi) i jego pewność lub niepewność, a takową opinię, za której rzetelność z własnego majątku są odpowiedzialnemi, Deputacyi Moratoryjnej z stosowną konkluzyą przeszlą.

4-o. Deputacye Moratoryjne będą miały szczególniejszy wzgląd na zdanie starszych kupieckich i przeciw tym opiniom excepcyi wierzycieli innych przyjmować nie będą, jak tylko o sfałszowanie ksiąg kupieckich, o nierzetelność funduszów, o omyłkę w bilansie, i o te, które w ustawie moratoryjnej ogólnie są wymienione,

5-o. Kupiec, żądający moratorium, powinien do swej prośby, którą zanosi do Deputacyi, przyłączyć takową opinię. A jeżeli prośbę swą bez niej zanosi, Deputacya sama od nich żądać jej winna.

6-o. W przypadku, gdyby który z tych najstarszych kupieckich był w potrzebie tej rządowej łaski, dwaj drudzy przybierają trzeciego z kupców miejscowych lub okolicznych z charakteru, majątku i zdolności umysłowych znanego.

7-o. O miastach wymienionych, gdyby gdzie liczba najstarszych kupieckich do trzech nie wynosiła, Deputacya Moratoryjna Departamentowa zleci Konfraternii Kupieckiej, aby brakującą liczbę z pomiędzy siebie obrała.

Ogłoszenie niniejszej naszej woli zalecamy W. Dyrektorowi Sprawiedliwości. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 5 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

152.

6 Czerwca 1807. Zalecenie niedawania paszportów za granicę obowiązanym służbą cywilną lub wojskową. (Zbiór II p. 411).

Komisya Rządząca. Gdy przyzwoity porządek wymaga, ażeby usługa publiczna żadnej przerwy nie cierpiała, i każdy do ścisłego dopełnienia obowiązków urzędu swego był zniewolony, stanowiemy: iż nikt z znajdujących się w służbie czyli to wojskowej, czyli cywilnej, za granice kraju naszego oddalić się nie może; a lubo spodziewamy się po gorliwości obywatelów, którzy do dźwigania ciężaru usługi publicznej wezwani byli, iż w momencie tak ważnym, jakim jest teraźniejszy dla Ojczyzny naszej, uchylać się od zadosyć uczynienia powinnościom swoim i przez

opuszczenie miejsc im powierzonych szkody krajowi przynosić nie będą chcieli, jednak dla tym pewniejszego woli naszej skutku, zalecamy W. Dyrektorowi Policyi, ażeby żadnemu służbą cywilną lub wojskową obowiązanemu paszportu za granicę nie wydawał. A ktoby tej naszej woli się sprzeciwił i bez paszportu wyjechać za granicę usiłował, albo w rzeczy samej wyjechał, ten jako zbieg uważany surowości kar w prawach opisanych podpadnie. Oficyaliści i Komendy nadgraniczne pilną baczność i straż zachować mają pod najściślejszą ich odpowiedzialnością, iżby urządzenie niniejsze w niczym przestąpione nie było. Wykonanie tej naszej ustawy W. Xięciu Dyrektorowi Wojny i W. Dyrektorowi Policyi, a najprędsze jej ogłoszenie ostatniemu z wyżej mianowanych zalecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 6 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

153.

6 Czerwca 1807. Zalecenie oświadczenia JP. Vincent, w jakiej myśli Województwa Pruskie, dawniej do Rzeczypospolitej Polskiej należące, wezwane zostały do wspólnej obrony. (Zbiór II p. 205).

Komisya Rządząca. Zlecamy W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby w odpisie do JP. Vincent na list jego de 5 praesentis nam komunikowany, wyraził: iż Komisya w rezolucyi swojej, której się tu kopia przyłącza, do W. Xięcia Dyrektora Wojennego, nie wydawała żadnych rozkazów przynaglających obywatelów za obrębem kraju rozrządzeniu jej podległego do uskutecznienia uchwał swoich, ale tylko w myśli początkowych proklamacyi, poprzedzających jej ustanowienie, zleciła wezwać obywateli Województw Pruskich, dawniej do ciała Rzeczy pospolitej Polskiej należących, do wspólnej powszechnej sprawy obrony w sposobie przez wzmiankowane proklamacye ur. Generała Dąbrowskiego do wszystkich Województw Polskich, przez Wojska Francuzkie zajętych, za wolą N. Cesarza wydane, dozwolonym. Czynność przeto tę Komisyi nie można uważać jako rozpostarcie władzy jej w krajach jej rządowi nie poddanych, ale szczególnie jako chęć przyspieszenia skutków pomienionych Uniwersałów, których wykonanie Komisya początkowo miała sobie polecone. Przydany warunek w zaleceniu do X. Dyrektora Wojennego, ażeby poprzedniczo zniesienie się z władzami Francuzkiemi w tamtym kraju nastąpiło, dowodem być powinien, iż żadnych kroków bez przyzwoitego władz Francuzkich uwiadomienia w tej mierze przedsiębrać nie było naszą myślą. Dla tym dokładniejszego W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych uwiadomienia, przyłączamy w kopii wypis z listu do JP. Batowskiego dziś w tejże materyi expedyowanego.

Chcąc zaś wszelką dla rozkazów N. Cesarza okazać powolność i winne posłuszeństwo, wydaliśmy do W. Xięcia Dyrektora Wojny dzisiaj zalecenie przesłania nakazu do Izby Administracyi Bydgowskiej, ażeby polecone jej wzmiankowaną rezolucyą uorganizowanie pospolitego ruszenia i wybrania rekruta z dziesiątego dymu, a konia z czterdziestego

dymu, za granicę swego departamentu nie rozciągała, aż do czasu odebrania łaskawej na zaniesione nasze do N. Cesarza prośby w tej mierze odpowiedzi. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 6 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

154.

6 Czerwca 1807. Uchwała tymczasowej Organizacyi Sądów. (Zbiór II p. 64).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Sprawiedliwości stanowiemy tymczasową Organizacyę Sądów.

Przepisy Ogólne.

Par. 1. Nominacya. Sędziowie mają być nominowanemi podług przepisów w Ogólnych Zasadach 26 Stycznia 1807 podanych, i w tej mierze do nich się jedynie odwołujemy.

Par. 2. Osoby w jednymże Sądzie zasiadać nie mogące. W tym samym składzie Sądu zasiadać nie mogą spokrewnieni aż do trzeciego stopnia

Par. 3. Sprawy których Sędzia sądzić nie może. Sędzia nie może sądzić sprawy, do której ma wpływ przez ewikcyę lub przez jakie z stronami wspólnictwo. Sądzić nie może, jeżeli z którą stroną jest spokrewnionym aż do stopnia par. 2 oznaczonego; jako też, jeżeli teść jego lub szwagier jest stroną. Sądzić nie może osoby, z którą jest zaręczony. Sądzić nie może osób, krórym w sprawie pod jego wyrok przypadającej radę dawał. Sądzić nie może w sprawie, w której z osoby swojej winien stanąć jako świadek.

Par. 4. Zastępstwo. W przypadkach dopiero wspomnionych, gdyby oddalenie jednego lub więcej Sędziów komplet prawem przepisany zrywało, natenczas Sąd Appellacyjny wezwie którego z Członków Sądu innego Ziemiaństwa lub z Komorników i doda go do toczącej się sprawy Sądowi Ziemiańskiemu, w którymby kompletu brakowało. Jeżeliby z tej samej przyczyny w Sądzie Miejskim głównym nie było kompletu, doda Sąd Appellacyjny niedostającą liczbę z Sędziów Cyrkułowych. Tym samym sposobem Sąd Ziemiański postąpi względem Sądów niższych. Gdyby w podobnych przypadkach Sąd Appellacyjny nie mógł mieć kompletu, Dyrektor Sprawiedliwości wezwie z Ziemiaństwa lub z innego Sądu Appellacyjnego niedostającą liczbę Sędziów. Gdyby nakoniec to samo się zdarzyło w Ostatecznym Trybunale, Dyrektor Sprawiedliwości poda kandydatów z Sądu Appellacyjnego Rządowi do potwierdzenia.

Par. 5. Sprawowanie się Sędziego. Sędzia winien sekretu Izby dochować; stronom rady dawać nie powinien; unikać ma wszelkich podejrzanych z stronami i ich Adwokatami związków, szanować w sobie powagę urzędu.

Par 6. Examen. Przysięga. Wszyscy urzędnicy Sądowi mają być examinowani i przysięgli podług szczególnej roty.

Par. 7. Odpowiedzialność. Sędzia jest odpowiedzialnym za niepilność, za wyrok przeciwny wyraźnym dokumentom od stron przywiedzionym, lub inkwizycyom, za uchybienie przeciw prawu wyraźnemu. W takowych przypadkach, prócz odsądzenia od urzędu, podlega karom prawem przepisanym, i winien z własnego majątku wynadgrodzić szkody. Wcześniejsze nawet zrzeczenie się urzędu od kary go nie uwalnia.

Par. 8. Stopniowanie Magistratur Sądowych. Naczelny kierunek Administracyi Sprawiedliwości podług Zasad naszych i uchwały 12 Lutego r. b. powierzonym jest Dyrekcyi Sprawiedliwości.

Sąd Ostatecznego Trybunału wydawać będzie wyroki prawomocne: prawo jednak udzielenia łaski, czyli Jus agratiandi w sprawach kryminalnych, sobie zachowujemy. Trybunał Ostateczny nie będzie miał żadnej zwierzchności nad Sądami Appellacyjnemi, co do Administracyi Sprawiedliwości, lecz jedynie trudnić się będzie rozsądzaniem spraw do niego w ostatecznej Instancyi przychodzących.

Sądy Appellacyjne Departamentowe pomocą będą Dyrekcyi do bliższego dozoru nad Sądami Ziemiańskiemi i miast głównych, a nie przestając na ścisłem roztrząsaniu dekretów z pierwszej Instancyi przychodzących, corocznie do rewizyi tak aktów i archiwów jako i kass raz przynajmniej jednego z członków zeszlą i sprawę o tem Dyrekcyi zdadzą.

Sądy Ziemiańskie równie postępować będą względem Sądów niższych.

Sędziowie Pokoju w Ziemiaństwie swojem rozciągną opiekę i dozór nad Sędziami Pokoju po miastach i wsiach ustanowić się mającemi.

Sądy więc niższe względem Magistratur wyższych zwierzchność nad nimi mających, officyaliści względem swoich Sądów powinni być posłusznemi.

Par. 9. Wszelkie zażalenia powinny iść stopniami par. 8 oznaczonemi: wyjąwszy przypadki nadzwyczajne odmówionej sprawiedliwości lub oczewistego opóźnienia. Tymże porządkiem przesyłane będą raporta i projekta do poprawy praw. Zalecenia Dyrekcyi idą przez Sądy Appellacyjne do innych niższych Sądów, z tą różnicą, iż w przypadkach nagłych Dyrekcya wydać może zalecenia do wyższych Sądów, lecz o tem Sąd Appellacyjny uwiadomionym zostanie.

Par. 10. Wyższe Sądy nie mają oznaczać niższym, jak sądzić wątpliwości. Żadna Wyższa Władza Sądowa wskazywać nie może niższej, jak ma osądzić szczególny przypadek, ani też jej przeszkadzać w wymierzaniu sprawiedliwości. Sądy w przypadku zachodzącej wątpliwości względem prawa, udawać się będą po objaśnienie, to jest po wskazanie prawa już zapadłego, przez Sądy Appellacyjne; te zaś i Trybunał Ostateczny prosto do Dyrekcyi Sprawiedliwości, której naczelna straż prawa jest powierzona.

Par. 11. Suspendowanie. Gdy dwie ze trzech części Członków całą Magistraturę składających uwiadomią Dyrekcyę, że jej Członek lub w niższej Magistraturze zasiadający, uchybił przeciw sędziowskim obowiązkom, Dyrekcya mocna jest zawiesić jego urzędowanie; lecz na-

tychmiast powinna wyznaczyć sąd dla rozpoznania rzeczy i ukarania Sędziego lub uwolnienia, jeżeli niewinny.

Par. 12. Zapisanie własnego zdania. W przypadku, gdyby większością głosów zapadł wyrok przeciwprawny, naówczas Sędzia obstawający przy prawie, albo przy wyraźnych stanowczego dokumentu warunkach, powinien zdanie podług własnego przekonania oddzielnie w sentencyonarzu zapisać, a tak uwolni się od powszechnej Sądu odpowiedzialności.

Par 13. Sesye. Sądy odbywają ciągle i codzień swoje sesye, wyjąwszy dnie świąt uroczystych i letnią przerwę od dnia 15 Lipca do dnia 20 Sierpnia. Podczas tej przerwy pozostać ma w Sądzie Appellacyjnym Deputacya ze trzech osób, w Sądzie Ziemiańskim jedna osoba, do odbycia czynności z nadzwyczajnych przypadków wynikających. Posiedzenia Sądowe zaczynać się mają regularnie od godziny dziewiątej porannej aż do pierwszej; po południu zaś odbywać będą sesye ekonomiczne, podług potrzeby i liczby podanych memoryałów. Officyaliści Sądowi na sesye o ósmej zrana przybywać i do godziny pierwszej pracować; po południu zaś od trzeciej aż do siódmej znajdować się mają.

Par. 14. Pozwolenie oddalenia się. Sędzia, chcący się oddalić na dwie niedziele, od swego Sądu pozwolenie bierze. Jeżeli się oddala na cztery niedziele, ma żądać pozwolenia od Magistratury mającej zwierzchność nad Sądem, w którym zasiada; jeżeliby zaś na dłuższy czas lub za granicę, wtenczas każdy Sędzia do Dyrekcyi Sprawiedliwości udać się powinien.

Par. 15. Przypadki, w których Sąd może wejść w obręby innej Jurysdykcyi. Sądy w obrębach własnej Jurysdykcyi ściśle zachować się mają; jednakowoż rekwizycyom innych Sądów powinny zadosyć uczynić; a nawet w przypadkach, gdzieby pomoc przyzwoitego Sądu była zapóźną i bezskuteczną, każdy bliższy Sędzia obowiązany jest zaradzić i o tem Sądowi przyzwoitemu natychmiast donieść.

Par. 16. Publiczne spraw wprowadzenie. Sprawy do Sądu przychodzące powinny być głośno i publicznie wprowadzane i na ustępie sądzone. W czasie sądowego roztrząsania wolne jest każdemu wejście do Izby Sądowej; tam w osobnem dla słuchaczów przeznaczonem miejscu, które kratkami od sądowego stołu przedzielone będzie, z milczeniem i należnem dla Magistratury uszanowaniem zachować się winien. Na popołudniowych sesyach, gdzie przedmioty ekonomiczne mają być roztrząsane, nikomu prócz osób Sądowych znajdować się nie wolno.

Par. 17. Obrońcy spraw przy Sądach ustanowieni nie powinni skargi przyjmować bez poprzedzającego pilnego roztrząśnienia, a tem mniej do pieniactwa strony pobudzać. Obowiązani są stronie światła żądającej stan jej sprawy szczerze wyłuszczyć, zdanie swoje zapisać w osobnym protokóle, który przez stronę podpisany, zapieczętowany przy skardze Sądowi podadzą. Referent, rozpatrzywszy się w tym protokóle, czyli obrońca sprawy obowiązku swego dopełnił, odda mu go napowrót. W jednym Sądzie do jednej sprawy strona najwięcej trzech Obrońców mieć może. Adwokat, któremu oddana była sprawa w pierwszej instancyi, może w niej stawać we wszystkich instancyach.

Par. 18. Osobiste popieranie sprawy lub przez przyjaciela nie Sądowego Obrońcę. Wolno jest każdej stronie popierać osobiście swą sprawę, nie używając do niej Sądowego Obrońcy; wolno jest równie stronie osobiście stawającej przyjaciela do obrony sprawy przybrać. Jeżeli jednak ani strona ani jej przyjaciel urzędu Sędziowskiego, albo publicznego Obrońcy nie sprawował, powinien Prezydujący takowej stronie z urzędu przełożyć, iż sama sobie skutki szkodliwe przypisze, jeżeli się na nie narazi przez uchybienie w kierowaniu sprawy, która biegłości w prawach i postępowaniu sądowem wymaga.

Par. 19. Obrońca z urzędu. Sąd sam z urzędu wyznaczy Obrońcę stronie ubogiej lub obwinionemu o występek kryminalny.

Par. 20. Wzgląd na zasłużonych wojskowych. Do urzędów przy Sądach, które nie wymagają gruntownej i obszernej w prawach i postępowaniu Sądowem umiejętności, mają pierwszeństwo zasłużeni wojskowi.

Par. 21. Attrybucya Prezesów w kierowaniu Magistraturą. Prezes każdego Sądu kieruje całą magistraturą, ma baczenie na pilność Członków w odbywaniu włożonych obowiązków i jest szczególniej odpowiedzialnym za nieporządek i opóźnienie we wszystkich czynnościach sądowych. Raporta odbytych czynności co kwartał, listę zaś tajemną zachowania się moralnego i pilności urzędników pod swym wydziałem będących, raz na rok Dyrekcyi przeszle

Par. 22. Bezpieczeństwo i powaga Sądu. Sędziowie jak sami w każdym czasie, a szczególniej w czasie sądzenia, powadze urzędowania swego uchybić nie mogą, tak równie Rząd przyrzeka najdzielniejszą pomoc, aby im i ich officyalistom w czasie urzędowania nikt nie uchybił pod surowemi karami. Dla oznaki woźni mieć mają orzełka z blachy zawieszonego na lewem boku z napisem Sądu. Patenta zaś dla nich od Dyrekcyi Sprawiedliwości wydawane będą.

Urządzenie Sądów Ziemiańskich.

Par. 23. Wstęp. Każdy Departament będzie miał w miarę rozległości i zaludnienia w dwóch lub więcej miejscach swoje Sądy Ziemiańskie. Rozkład ten i oznaczenie okręgu dla każdego Sądu Ziemiańskiego, oraz i miejsce ich zasiadania znajduje się na osobnej tu przyłączonej tabelli.

Par. 24. Forum. Sąd Ziemiański jest właściwie Sądem pierwszej Instancyi w sprawach, które wynikają ex foro reali dóbr czyli dominiów:

a) szlacheckich, b) duchownych, c) narodowych,

ex foro personali dla osób:

a) Stanu Szlacheckiego, jako też officerów w sprawach cywilnych; a) Xięży; c) Urzędników wyższych cywilnych i Profesorów wyższych Szkół Departamentowych; d) Całych gminów, Magistratów, korporacyj, jakichkolwiek zgromadzeń osobę moralną przez Rząd uznaną stanowiących, w co się jednak nie rachują cechy, konfraternie po miastach lub tym podobne ex foro popełnionej zbrodni, o czem obszerniej w ordynacyi kryminalnej.

Par. 25. Instancya. W sprawach od Sądu Miejskiego, podług osobnego niższych Sądów Miejskich urządzenia zaappellowanych, niemniej w tych, które od Patrymonialnego, albo też Dominialnego Sądu przez założoną tam apelacyę przychodzą, Sąd Ziemiański będzie Sądem drugiej Instancyi, a nawet co do niektórych mniejszej wagi spraw ustawą skróconego postępowania Sądowego w par. 12, 13 oznaczonych, będzie Sądem pierwszej i razem ostatecznej Instancyi.

Par. 26. W sprawach prawdziwie kryminalnych, biorąc ten wyraz w ściślejszem znaczeniu, to jest w sprawach, które się toczą o obrażenie powagi Narodowej, o zdradę przeciw Krajowi, o bunt, o zabicie lub publiczny rozbój, o sfałszowanie monety, papierów, lub dowodów, tudzież w tych wszystkich, w których kara przechodzi trzechletnie zamknięcie w wieży, w więzieniu, lub w domu poprawy, albo też o shańbienie osób w par. 24 wymienionych, Sąd Ziemiański nie ma wcale mocy wyrokowania, ale tylko jest stopniem dla wygotowania zupełnej w nich indagacyi: jako to już po części wzmiankowanym jest w par. 37 skróconego postępowania sądowego, a dostateczniej jeszcze opisanem zostanie w Organizacyi postępowania w sprawach kryminalnych.

Par. 27. Przedmioty. Oprócz sądowniczych attrybucyi, należy jeszcze do Sądu Ziemiańskiego: 1 o Przyjmowanie czynności niespornych (Actuum voluntariae jurisdictionis) wyjąwszy zatwierdzenie tranzakcyi, skutek hypotekalny za sobą pociągającej: tranzakcye piorum Corporum i t. d. o czem osobna wyjdzie Organizacya Aktowa. 2-o Baczność na administracyę majątków sekwestrowanych, tradowanych, subhastowanych, konkursowych. 3-o Początkowe zabezpieczenie majątków po osobach odumierających, zbiegłych. 4-o Uregulowanie sukcesyów. 5-o Wstęp do opieki i dozór bliższy miejscowy nad całością majątków pupilarnych, oraz innych, które pod opieką Rządową podług osobnych opiekuńczych ustaw zostają, jako to: obłąkanych, głuchoniemych, nieprzytomnych, rozrzutnych i t. d. 6-o Baczność dozorcza na sprawowanie się urzędników Sądów niższych i ich kassy. 7-o Exekucya. 8-o Nakoniec wszelkie inne sądowe czynności, które w teraźniejszych czasach przedsięwzięte być mogą, wyjąwszy te, które wyraźnie zachowane są Sądom Appellacyjnym, jako to, hypoteka i dozór nad tolerancyą.

Par. 28. Skład. Sędziowie. Sąd Ziemiański składać się będzie z osób czterech, rachując w to i Sędziego pióro trzymającego głos stanowczy (vocem decisivam) mającego. — Trzech Członków plenum stanowią. — Jeden Sędzia koleją z rzędu będzie odbywał drobne sprawy: oprócz tych będzie jeden Sędzia, jako Deputowany od Sądu Ziemiańskiego, do wywodów, inkwizycyi kryminalnej, o którym obszerniej w Ordynacyi Kryminalnej. Gdyby zaś dla choroby lub innego jakiego wypadku niedostawało jednego z członków, tedy Sąd może przybrać najstarszego z porządku Komornika w miejscu Sądowem znajdującego się, aby ten nieprzytomnego Sędziego zastępował z głosem stanowczym.

Par. 29. Komornicy. Przy każdym Sądzie Ziemiańskim będzie ustanowionych czterech Komorników, dwóch pensyonowanych, a dwóch bez pensyi, którzy mając głos doradny w tymże Sądzie (wyjąwszy w przy-

padku par. powyższym oznaczonym) będą jemu tylko ku pomocy w odbywaniu inkwizycyi, w prowadzeniu protokółu pod Dyrekcyą Sędziego w sprawach kryminalnych w ściślejszem znaczeniu (Par. 26) w zjeżdżaniu na miejsca dla czynienia indagacyi lub naocznych rewizyi, w podejmowaniu prac likwidacyjnych, tudzież w wykonywaniu osobnych czynności, które podług par. 27 do Sądów Ziemiańskich należą. Za poleceniem Sądu Ziemiańskiego i opinią examinatorów przy Sądach Appellacyjnych wyznaczonych, Dyrekcya Sprawiedliwości nominuje Komornika z kandydatów w podwójnej liczbie podanych i podaje go Rządowi do potwierdzenia. Pilnie i gruntownie przez rok przy Sądzie pracującemu Komornikowi zapewnia się pierwszeństwo awansu przy wakansie.

Par. 30. Pisarz Aktowy. Każdy Sąd Ziemiański będzie miał Pisarza Aktowego do czynów voluntariae jurisdictionis; równie dla wygody obywatelów opodal od Sądów Ziemiańskich mieszkających będą w miejscach osobno wyznaczonych pisarze aktowi, którzy oprócz tego nagłym zaradzać będą przypadkom, to jest: tam gdzie 1-mo Obsygillacya prawem jest przepisana; 2-o W intermistycznym załatwieniu gwałtów; 3-o W aresztach.

Zgoła wszędzie i jedynie tam, gdzie zaradzenie Sądu Ziemiańskiego byłoby zapóźnem, i takowa Pisarzów aktowych czynność waży tylko do decyzyi Sądu Ziemiańskiego, któremu natychmiast referować powinni. Nominacya ich równym sposobem następuje jak Komorników.

Par. 31. Regent. Kancellarya. Prócz tego będzie miał Sąd Ziemiański jednego Regenta, jako Naczelnego Dozorcę Archiwów spraw spornych i kierującego kancellaryą. Tymczasowo będzie mu dodanym do pomocy jeden Archiwista i czterech Kancellistów; gdyby liczba ta nie była wystarczającą, Sąd więcej kancellistów przybierze, którzy tylko przez przepisane (copialia) wynagrodzeni będą.

Par. 32. Kassa. Do kassy opłat sądowych i aktowych wybierze Sąd jednego z Komorników dostateczną kaucyą poręczonego. Sędzia Prezydujący, przywoławszy Pisarza aktowego i Regenta, będzie kontrolował kassę. Depozyta summ i kosztownych rzeczy w czasie teraźniejszym w samym tylko Sądzie Appellacyjnym mieszczone być mogą.

Par. 33. Urząd Instygatorski. W przyszłości będzie przy każdym Sądzie Instygator publiczny wnoszący i popierający sprawę kryminalną, o którego obowiązkach obszerniej w ordynacyi kryminalnej. Tymczasem Sąd Ziemiański wyznaczy do pojedynczego przypadku Patrona, i sprawowanie takowego urzędu jemu powierzy.

Par. 34. Patronowie. Każdy Sąd Ziemiański będzie miał Obrońców spraw czyli Patronów, których liczba nie może być większa nad dwunastu.

Par. 35. Burgrabiowie. Do exekucyi w przedmiotach więcej jak trzysta złotych wartujących będzie miał pewną liczbę Burgrabiów, dostateczną kaucyą poręczonych, a podług dowiedzionej zdatności może im Sąd powierzyć w przypadku prac nawału niektóre z przedmiotów powierzonych Komornikom.

Par. 36. Woźni. Do roznoszenia dekretów, zapozwów i zaleceń

Sądowych, oraz do posług exekucyjnych, gdzie przedmiot nie przechodzi złotych trzysta sekwestracyjnych od Sądu zaleconych, będzie przy każdym Sądzie Ziemiańskim tylu woźnych, ile ich tenże potrzebować będzie. Do posługi zaś samego Sądu będzie dwóch płatnych.

Dozorcy więzień. Przy więzieniach, domach kary i poprawy będą dozorcy i pewna liczba niższych oficyalistów, o których w ordynacyi kryminalnej dalsze nastąpi rozrządzenie.

Par. 37. Nominacya. Nominacya tych oficyalistów następującym dzieje się sposobem: iż Sąd Ziemiański nominuje sam kancelistów i woźnych. Inni oficyaliści, jako to: Regent, Archiwista. będą nominowani od Dyrekcyi Sprawiedliwości w tym sposobie jak Komornicy. (P. 29).

Par. 38. Inkwizytoryat. Dopokąd nie wyjdzie Ordynacya Kryminalna i Wydział Kryminalny nie będzie urządzonym, mają zostać Inkwizytoryaty w miejscach i sposobie za zeszłego Rządu używanym; w Bygowskim zaś Departamencie Sądy Inkwirujące. Inkwizycye sposobem w przeszłym Rządzie używanym prowadzone będą, po których odbyciu sprawa do Sądu tak, jak w skróconem postępowaniu Sądowem dla spraw cywilnych jest przepisano, wprowadzona będzie. Co zaś do materyi czyli praw, które sądowi służyć mają za normę wymierzania kary, używać będą praw Polskich, a w niedostatku ich praw Pruskich, z tym jednak warunkiem, iż te prawa użytemi będą, które na przypadek łagodniejszą karę stanowią.

Par. 39. Sądy Ziemiańskie sądzą bez apelacyi w sprawach kryminalnych, gdzie kara nie przechodzi sześciomiesięcznego więzienia lub sto plag chłosty niepublicznej. Jedynie w przypadku, gdyby po publikacyi dekretu deklarował delikwent, iż ma nowe dowody, przez które spodziewa się uniewinnić, appellacya dozwolona być powinna. Co zaś do wykroczeń osób w par. 24 oznaczonych, które się w sposobie procesu cywilnego wprowadzają, jako to: o injurie między szlachtą i t. d. zostawuje się przepis par. 29 skróconego postępowania.

Par. 40 Sąd Ziemiański ma bezposrzedni dozór nad Inkwizytoryatem i jego urządzeniem; dostrzegać w nim będzie bezpieczeństwa, ochędóstwa, gospodarstwa, a szczególniej da baczność na obchodzenie się urzędników niższych z więźniami. Niechaj nawet przestępny tego tylko doznaje ścieśnienia wolności, które dla zabezpieczenia publicznego nieuchronnie jast potrzebne.

Par. 41. Postępowanie ad par. 27 N. 1: dobrowolne Sądownictwa. W przyjmowaniu czynności niespornych (Actus voluntariae jurisdictionis) stosować się będą Sądy do urządzenia Aktowego.

Par. 42. Ad. N. 2: Administracya majątków i t. d. Gdy sprawy konkursowe, subhastacye, sekwestracye podpadają pod kategoryę zawieszonych; a zatem co do tych spraw za zeszłego Rządu rozpoczętych, Sądy Ziemiańskie dadzą teraz jedynie baczność na utrzymanie w porządku aktów i zabezpieczenie mass. Co zaś do spraw nowych konkursowych, w tych spieniężywszy ruchomości, zabezpieczą massę i przygotują do dalszego sądownictwa.

Par. 43. Ad N. 3: obsygillacya i inwentarze. Skoro Sąd

odbierze doniesienie o zejściu osoby, foro Sądu Ziemiańskiego podległej, natychmiast zaleci Komornikowi obsygillacyę majątku ruchomego w następujących przypadkach.

1-o Kiedy sukcesya po zmarłym na małoletnich, waryata lub marnotrawcę (który dekretem za takiego uznany jest) spada, a zmarły małżonka po sobie nie zostawił.

2-o Kiedy najbliżsi sukcesorowie są niepewni, nieznajomi, lub też w miejscu zejścia zmarłego nieprzytomni.

3-o Gdy współsukcesor, krewny, domownik, wierzyciel lub ktożkolwiekbądź przy pozostałości interesowany, z wymienieniem słusznych przyczyn o obsygillacyę prosi.

4-o Nawet vi Nobilis officii w przypadku, który lub Rządowi lub komuś trzeciemu niewynadgrodzoną zagraża szkodą, a Sąd dokładnie jest o tem uwiadomiony. Ostrzega się jednak, iż za nadużycie takowej władzy w celu osobistego dokuczenia Sędzia jest odpowiedzialny.

Testator może na każdy przypadek obsygillacyą zakazać, a wtenczas Sędzia powinien się do jego woli stosować, jeżeli się nie okazuje, iż zakaz zmarłego zmierzał ku krzywdzie trzeciej osoby, lub nie wyjaśniają się okoliczności, których testator przewidzieć nie mógł.

Par. 44. Na żądanie jednego lub więcej wierzycieli nakaże Sąd obsygillacyę majątku dłużnika.

1-o Gdy sam dłużnik wyznaje niedostatek swego majątku do zaspokojenia wierzycieli.

2-o Gdy pozostały sukcesor dłużnika od sukcesyi z powodu niedostateczności tejże odstępuje.

3-o Gdy dłużnik się oddalił, a w exekucyi na jego majątku wykonanej lub w innym sposobie niedostatek się okazuje;

a nawet z urzędu swego i nie ociągając się za wezwaniem wierzycieli winien Sędzia obsygillacyę uskutecznić, kiedy dłużnik był kupcem, lub z swej professyi był w stosunkach wymagających związków z wierzycielami w odległych miejscach bawiącemi.

Par. 45. W sprawach konkursowych powinien być każdego razu spisany stan majątku z przyłączeniem taxy: w sukcesyach zaś natenczas tylko, kiedy sukcesorowie pod opiekę Rządu podpadają, a więc zmarły wpływu wydziału pupilarnego nie zakazał, równie gdy osoby interesowane o sądowe spisanie stanu majątku proszą.

Par. 46 Przy opieczętowaniu powinien Komornik mieć szczególną baczność na rzeczy zepsuciu podległe, w utrzymaniu kosztowne i te, które do potrzeb domowych gospodarstwa i życia są nieodbyte. Ostatnie powinien pod specyfikacyą domowym zostawić; względem pierwszych zaradzi, jakby z własnością swą roztropny postąpił gospodarz, przybrawszy sobie do porady podług okoliczności i powodu opieczętowania, blizkich krewnych wierzycieli, a w braku ich Proboszcza miejscowego, Administratora lub Kommissarza dóbr, Sędziego Patrymonialnego, lub inną wiary godną osobę w blizkości będącą. Toż samo służy co do tymczasowej ad-

ministracyi przy spisaniu inwentarza. Bacznie przy obsygillacyi ma dochodzić, czyli zmarły testamentu nie zostawił.

Par. 47. Każdy Sędzia bliższy lub Pisarz aktowy winien w przypadkach wymienionych opieczętowanie uskutecznić, gdyby zabezpieczenie przez Sąd przyzwoity zapóźne było. Spisanie zaś stanu majątku należy jedynie do Sądu właściwego.

Par. 48. Ad N. 4: Uregulowanie sukcesyi. Lubo procesa o sukcesyę są teraz zawieszone, będzie jednak Sędzia wchodził w wywody legitymacyi i wszelkie inne czynności nie procesowe.

Par. 49. Ad N. 5: Wstęp do opieki. Czyniąc wstęp do opieki, mają Sądy Ziemiańskie zwołać Radę familijną z kilku Członków najbliżej ze zmarłym spokrewnionych; z temi naradzą się względem osób, które do opiekuństwa wezwanemi być mogą, tudzież względem układu, podług jakiego majątek ma być administrowany i edukacya dzieci prowadzona, jeżeliby zmarły względem tych przedmiotów rozrządzenia nie uczynił. Protokół tej wspólnej narady, do którego każdemu z przybyłych krewnych wolno przydać swe zdanie wraz z swą własną opinią względem każdego punktu w naradzie roztrząsanego, odsyła Sąd niezwłocznie do Wydziału Pupilarnego przy Sądzie Appellacyjnym. Gdyby zaś familia w blizkości się nie znajdowała, lub zmarły żadnej wcale nie miał; natenczas postąpi sobie Sąd równie, jak i w innych zdarzeniach, podług praw zeszłego Rządu dopóki Ordynacya Pupilarna nie wyjdzie.

Par. 50. Sąd Ziemiański, mając dozór bliższy nad osobami i majątkami opiekowanemi, powinien o dostrzeżonych skrzywdzeniach niezwłocznie Wydziałowi Pupillarnemu donieść; w nagłych zaś przypadkach srzodki zabezpieczające przedsięwziąść.

Par. 51. Ad N. 6: Baczność na sprawowanie się urzędników. Sąd Ziemiański, jako mający dozór nad wszystkiemi niższemi Sądami w okręgu jego znajdującemi się, od których apelacya idzie do niego, powinien baczyć pilnie na sposób ich postępowania, odbywać przynajmniej raz w rok przez jednego z swoich Członków rewizye ich aktów, wydawać napomnienia do zaniedbujących się urzędników, i uważać troskliwie w przychodzących do siebie z appellacyi aktach wszelkie uchybienia, a mianowicie te, które popełnionemi zostały w mniej dbałym roztrząsaniu sprawy, lub opóźnieniu przyzwoitego jej biegu. Dostrzeżone takowe uchybienia obowiązany jest donosić Dyrekcyi Sprawiedliwości i przesyłać jej listę tajemną sprawowania się urzędujących przez Prezydującego Sądu Ziemiańskiego wygotowaną, na ręce Prezesa Sądu Appellacyjnego. Niemniej i raporta ułatwionych, odsądzonych i zaległych spraw, które od Sądu Appellacyjnego natychmiast do Dyrekcyi odesłanemi być mają.

Par. 52. Ad N. 7: Exekucya. Burgrabiowie, woźni, a w zdarzeniach osobliwszej ważności, Komornicy wyznaczeni go exekucyi mają się zachować podług prawideł do każdego przypadku specyalnie im danych od Sądu. Każdemu dłużnikowi osobisty dług mającemu, mają być podczas exekucyi zabierane i więcej ofiarującemu przez licytacyę za poprzednią taxę przedawane, naprzód ruchomości; gdyby te nie wystarczyły,

intraty z dóbr miejskich i wiejskich do lat trzech przez arendę więcej dającemu wypuszczonemi być mają, zachowując jednak jak najuroczyściej summom hypotecznym i procentom do nich należącym prawa do tychże dóbr i intraty. A gdyby i intraty trzechletnie nie wystarczały do zaspokojenia wierzyciela, natenczas za poprzedzającą sądową taxą dobra więcej dającemu mają być przez Sąd sprzedane. Wreszcie gdy i tak wierzyciel zaspokojonym nie będzie osobę dłużnika ścigać może. Dopóki przepisy względem exekucyi wydane nie będą, Sąd w instrukcyach dla exekutorów co do szczegółów teraz przepisanych stopniów exekucyi, będzie miał za normę prawa zeszłego Rządu.

Par. 53. Ad N. 8: Wszelkie inne czynności Sądowi Appellacyjnemu nie zachowane. Nakoniec w wszelkich innych czynnościach powyżej szczególnie nie wymienionych, mają się Sądy stosować do praw Polskich, a w ich niedostatku do praw zeszłego Rządu.

Par. 54. Organizacya wewnętrzna. Każdy Sąd Ziemiański w przeciągu trzech miesięcy powinien ułożyć plan organizacyi wewnętrznych swych czynności, oraz rozkładu czasu i osób, tudzież ułożenia Archiwum Sądowego i Aktowego. Ten plan w sposobie projektu wygotowany odesłanym być ma pod decyzyę Dyrekcyą Sprawiedliwości.

Urządzenie Sądów Appellacyjnych.

Par. 55. Wstęp. W każdym Departamencie będzie jeden Sąd Appellacyjny, który zasiadać ma w mieście stołecznem swego Departamentu.

Par. 56. Forum i przedmioty działania. Sprawy cywilne. Sąd Appellacyjny jest Sądem drugiej Instancyi dla spraw, których pierwszą instancyą jest Sąd Ziemiański, lub Sąd Główny Miejski. Jest Sądem drugiej i trzeciej instancyi w sprawach mniejszej wagi od trzechset do trzech tysięcy złt. wartości przedmiotu (12, 13, 29 par. skróconego postępowania), nakoniec jest Sądem trzeciej instancyi dla spraw w Sądach Patrymonialnych, Dominialnych i Miejskich niegłównych w instancyi pierwszej sądzonych.

Par. 57. Sprawy kryminalne. W sprawach kryminalnych w ściślejszem znaczeniu tego wyrazu, Sąd Appellacyjny jest Sądem pierwszej instancyi. W sprawach zaś kryminalnych lżejszych jest Sądem drugiej a razem ostatniej instancyi (par. 26 urządzenia Sądów Ziemiańskich). Dopóki Ordynacya kryminalna nie wyjdzie, postępować sobie będą Sądy Appellacyjne podług par. 17 Urz. Sądów Ziemiańskich.

Par. 58. Sądy Appellacyjne mają posrzedni dozór nad więzieniami, w których znajdują się jeszcze w inkwizycyi będący więźniowie; tym końcem Wydział Kryminalny częstych od Sądów Ziemiańskich będzie wymagał w tej mierze raportów. Mając zaś bezposrzedni dozór nad Domami kary i poprawy: szczególnym więc ich będzie obowiązkiem dawać baczność na bezpieczeństwo, porządek, skuteczne wykonanie kar, zamierzony cel poprawy, na zdrowie uwięzionych, na gospodarstwo więzienia, na zachowanie prawideł ludzkości, aby nawet występny to tylko czuł wolności ścieśnienie, którego zamierzona kara i bezpieczeństwo publiczne wymaga;

ustanowi przeto Wydział Kryminalny między sobą kolej do jak najczęstszego domów poprawy zwiedzania.

Par. 59. Tollerancya. Sąd Appellacyjny będzie miał baczność i Sądowe rozpoznawanie w wypadkach, któreby nadwerężać mogły religijną tolerancyę wszelkiego wyznania; da oraz baczność, ażeby Religijne Sądy nie wdawały się w żadne prawu cywilnemu podpadające atrybucye. Będzie instancyą wyższą dla tych, którzyby od Konsystorza via gravaminis o uciążliwość co do osobistej wolności i majątku w wyrokach duchownych do Rządu się udawali. W przypadkach wątpliwych Wydział Tolerancyi zasięgać będzie opinii bliższych Konsystorzów, lub reprezentacyi rozmaitego wyznania. W przypadkach wielkiej wagi powinien niezwłocznie uwiadomić Dyrekcyę Sprawiedliwości.

Par. 60. Opieka. W okręgu swojego Departamentu Sąd Appellacyjny będzie naczelnym zastępcą Rządu co do świętego obowiązku opieki Rządowej nad wszystkiemi, którzy jej podług przepisów prawa potrzebują (par. 27 i 49 Sądów Ziemiańskich): w tym celu będzie miał naczelny kierunek interesów, do majątku, wychowania i edukacyi osób opiekowanych ściągających się. Wydane później będzie urządzenie zasad, podług których opieka rządowa ma być sprawowana; tymczasem Sądy trzymać się mają zasad Rządu bywszego. W teraźniejszym czasie szczególnym Sądów jest obowiązkiem utrzymywać wszystko ile możności in statu quo. W tym celu wydadzą obwieszczenia do wszystkich opiekunów i Kuratorów, ażeby natychmiast uczynili raport o stanie osób i majątku pod ich opieką będących; a w przypadkach nagłej decyzyi wymagających, pod własną odpowiedzialnością, do Sądu się zgłaszali, oraz kalkulacyę do Wydziału Opiekuńczego jak najśpieszniej oddali. Równie rozpatrzy się Wydział Pupillarny w aktach zeszłego Rządu z przybraniem Assessora Niemiecki język i sposób postępowania w opiekuńczych interesach zeszłego rządu znającego, rozpozna zgodność podań opiekunów z aktami, przynaglać ich będzie do pełnienia obowiązków prawem przepisanych, stosownie do ocalenia majątku niezwłocznie czynić będzie rozrządzenia, nowe opieki najskuteczniej urządzi.

Par. 61. Hypoteka. Sąd Appellacyjny każdego Departamentu starać się będzie, aby instytucya hypotek utrzymywaną była w jak najdokładniejszym porządku i dążyć do tego, aby żadna wieś nie pozostała dalej bez zupełnego swej hypoteki uregulowania. Niżeli wyjdzie urządzenie hypotekowe, mają się trzymać Magistratury przepisów Rządu bywszego. Sądy Appellacyjne mogą przyjmować wszelkie tranzakcye do hipotek się ściągające przez delegowanego Sędziego z przydanym przysięgłym Kancelistą. Sędzia zachowa przepisy w urządzeniu aktowem wyrażone.

Par. 62. Depozyta i kassy. Przy Sądach Appellacyjnych będzie jedna kassa opłat sądowych, a druga depozytów cywilnych i pupillarnych. Przy depozytach zachowają Sądy tymczasowo porządek zeszłego Rządu. Żadna rzecz nie może być do depozytu przyjmowaną, ani z depozytu wydawaną bez piśmiennego rozkazu Sądu, którego treść w księgi po zeszłym Rządzie przy Sądach pozostałe, pod rubrykami przyzwoitemi,

przez Członka opiniującego wpisaną być powinna. Numer zanotowany w księdze wyrazi się na piśmiennem zleceniu do Kassyera Depozytowego. Kassyer nie powinien zalecenia przyjmować, na którymby tegoż numeru nie było. Jak największą Sądy dadzą baczność na utrzymanie w całości ksiąg depozytowych i kassowych rządu zeszłego. Do czasu mają być wszystkie depozyta przy Sądach Appellacyjnych, wyjąwszy depozyta miast głównych dostateczne bezpieczeństwo mających.

Par. 63. Examinowanie kandydatów. Wyznaczone od Dyrekcyi Sprawiedliwości Członki Sądu Appellacyjnego do examinowania na urzędy niższe sądowe podających się kandydatów, jako to: assessorów, komorników, pisarzów aktowych, regentów archiwistów, sędziów dominialnych i patrymonialnych i miast mniejszych i t. d., rozpoznawać będą zdatność i stopień oświecenia kandydata stosowny do urzędu, do którego się podaje, szczególniej zwrócą uwagę na dar pojęcia, rozsądek, sposób układania i tłomaczenia swych myśli: polecą mu prace piśmienne, zasięgną wiadomości o dawniejszem sprawowaniu się moralnem kandydata. Protokół sporządzony wraz z opinią swoją, z attestami sobie złożonemi, zgoła ze wszystkiem tem, co ich zdanie ugruntować mogło, do Dyrekcyi prześlą. Takowe Członki do examinów umocowane winne zachować stosownie do poprzysiężonych sądowych obowiązków największą bezstronność, a tak odpowiadać zaufaniu rządowemu. Na urzędy wyższe sędziowskie sama tylko Dyrekcya Sprawiedliwości umocowaną jest do examinowania, a nawet podanych kandydatów, choćby już byli examinowanemi w Sądzie Appellacyjnym, wolno jest Dyrekcyi drugi raz examinować stosownie do przepisanych jej obowiązków.

Par. 64. Dozór i zwierzchność nad Sądami niższemi. Powierza się Sądowi Appellacyjnemu bezposrzednia zwierzchność nad Sądami Ziemiańskiemi, Sądami miast głównych, oraz ich kassami i aktami a posrzednia nad innemi Sądami niższemi powierzonemi bezposrzednio pod dozór Sądowi Ziemiańskiemu: będą więc Sądy Appellacyjne w swym Departamencie Władzą Centralną, co do oddawania stronom sprawiedliwości, co do pilnowania porządku i przepisanej regularności, pilności, zgoła tego wszystkiego, co należy do regularnego odbywania sądownictwa; ale nie jest bynajmniej upoważniony Sąd Apelacyjny wdawać się w jakimkolwiek sposobie w sądowniczą władzę niższych Sądów, to jest: wskazywać im, jak rozsądzać mają. Do rewizyi Sądów Ziemiańskich i Sądów Miast Głównych, wyznaczeni będą raz na zawsze podług ilości tych Sądów Rewizorowie, do każdego szczególny Członek Sądu Appellacyjnego: nominowani Examinatorowie szczególniej do tej pracy użytemi być mają. Takowe rewizye oraz dozór nad sprawowaniem się niższych Członków i ich Sądów, mają za normę przepisy par. 51 Sądów Ziemiańskich, z tym dodatkiem, iż Sędzia rewidujący obowiązanym jest do listy tajemnej sprawowania się urzędników w tym wszystkim Prezesa Sądu Appellacyjnego na piśmie uwiadomić, co tylko przy rewizyi względem opieszałości lub innej jakiej nieprzyzwoitości w urzędniku dostrzegł. Dyrekcya Sprawiedliwości w przypadkach potrzeby zeszle na rewizyę niższych Sądów, przy której Sądy Appellacyjne winne jej być pomocnemi.

Par. 65. Skład. Sędziowie. Sąd Apelacyjny Departamentowy składać się będzie z jednego Prezesa od samej Komisyi Rządzącej mianowanego i z dwunastu Sędziów, na których Dyrektor Sprawiedliwości podaje kandydatów do potwierdzenia Komisyi Rządzącej. Siedmiu Sędziów stanowią komplet do spraw tak cywilnych jako i kryminalnych.

Par. 66. Pisarz. Oprócz tego składu Sędziów, będzie miał każdy Sąd Apelacyjny jednego Pisarza do układania dekretów w Sądzie zapadłych; w mniejszych sprawach po zapisanej od Sądu sentencyi, w zawikłanych po odebranym przez Sędziego (od Prezesa do tej pracy koleją wyznaczonego) wywodzie przyczyn, na których się dekret opiera. Takowy Pisarz ma głos doradny, i powinien szczególniej doglądać porządku i pilności w Kancellaryi i Archiwum processowym. Na Pisarza podaje Sąd Appellacyjny Dyrekcyi trzech kandydatów, z tych Dyrekcya nominuje jednego i podaje Komisyi Rządzącej do potwierdzenia.

Par. 67. Assessorowie. Przy Sądzie Appellacyjnym będzie czterech assessorów znających dobrze prawa, ile możności języki polski i niemiecki, oswojonych z manipulacyą pruską; na tych Sąd Appellacyjny podaje kandydatów w podwójnej liczbie, z których Dyrekcya jednego wybiera i przedstawia Komisyi Rządzącej do potwierdzenia. Powyżsi urzędnicy będą mieli pierwszeństwo podług zdatności na urzędy Sędziowskie.

Par. 68. Applikanci. Sąd Appellacyjny może sobie przybrać z młodzieży utalentowanej aplikantów bezpłatnych, różne języki wiadomości i dobre obyczaje posiadających, których liczba do czasu nie może być większa nad sześciu. Ci mają być przysięgli, sami żadnej czynności nie odbywać, ale tylko być ku pomocy Sędziom, pisarzowi i assesorom. Sąd ułatwiać im będzie nabywanie wiadomości prawnej i postępowania Sądowego, szczególniej używając ich do pisania protokółu, przy tranzakcyach od Sędziów przyjmowanych, przy pracach wydziałowych i tym podobnych. Ostrzega się jak najmocniej, aby Sąd im samym nie powierzał interesów, gdzieby przez niedokładną wiadomość prawa strony ukrzywdzić mogli.

Par. 69. Regent. 3 Sekretarzy. 4 Archiwistów. Przy Pisarzu będzie jeden Regent do spraw cywilnych i ad generalia, mający kancelaryę pod swoim dozorem. Ten będzie pomocnym Pisarzowi do wygotowania decyzyi Sądu i odpowiedzi na podawane memoryały; mieć będzie pod sobą archiwum aktów cywilnych, których porządku szczególniej ma doglądać przydany mu Archiwista.

Par. 70. Do Hypoteki będzie jeden Sekretarz, jeden Archiwista, z których pierwszy ma się trudnić wpisywaniem dokumentów do księgi ingrossacyjnej z hipoteką korespondującej, równie expedycyą i ułożeniem attestu hipotecznego; drugi akta w porządku utrzymywać i wpisy do księgi hipotekalnej czynić jest obowiązany. Obadwa muszą mieć tę zaletę, iż są powszechnie znanemi za bardzo pewnych i uczciwych.

Par. 71. Przy aktach pupillarnych będzie jeden Sekretarz do expedycyi i jeden Archiwista. Przy aktach kryminalnych, tolerancyi i re-

gistraturze zeszłego Rządu ma być tymczasowo jeden Sekretarz i jeden Archiwista.

Par. 72. Dwóch Kasyerów i Kontrolerów. Do Kassy opłat sądowych wyznaczony będzie jeden Kasyer i jeden Kontroler: równie do depozytu jeden Kasyer i jeden Kontroler. Kassyerowie powinni być dostateczną kaucyą poręczeni. Kontrollerowie przez wezwanych do tego od Sądu Professorów arytmetyki szkół wyższych examinowani. Tych szczególniejszym obowiązkiem będzie kontrolować rachunki kassowe, nietylko Sądu Apelacyjnego, ale nawet Sądów niższych, i Wydziałowi Tolerancyjnemu, któremu dozór nad porządnym wpływem intrat do kasy szczególniej jest powierzony, zdawać raporta.

Par. 73. Instygator. Do spraw kryminalnych będzie przy Sądzie Apelacyjnym Instygator publiczny.

Par. 74. Na takowych wszystkich oficyalistów, podaje Sąd Apelacyjny kandydatów w podwójnej liczbie Dyrekcyi do nominowania.

Par. 75. Adwokaci. Każdy Sąd Apelacyjny będzie miał obrońców spraw, Adwokatami zwanych, których liczba nie może być większa nad ośmnastu. Na takowe miejsce Sąd Apelacyjny przedstawia Dyrekcyi kandydatów.

Par. 76. Kanceliści i Woźni. Sąd Apelacyjny sam sobie dobierze sześciu Kancelistów płatnych, po jednym do każdego Sekretarza i trzech do kancelaryi Regenta. Innych zaś kancelistów jedynie za copialia pracujących, taką liczbę mieć może, jakiej potrzebować będzie. Równie dobierze sobie zasłużonych wojskowych sześciu woźnych do posługi Izby, Wydziałów, do roznoszenia expedycyi i t. d.

Par. 77. Wewnętrzne urządzenie. Sąd Apelacyjny mieć będzie cztery wydziały: Wydział Tollerancyi i Kassowy, Wydział Pupillarny, Wydział Hipotekowy i Wydział Kryminalny, z których do każdego Dyrekcya trzech Członków nominuje. Co zaś do spraw spornych, prócz powyższego kompletu Członków, będzie Prezes wyznaczał Deputacyę z trzech Sędziów złożoną, w sprawach mniejszej wagi, jak to już w skróconym postępowaniu powiedziano.

Par. 78. Osoby, do jednego wydziału należące, nie mogą ani pojedynczo, ani w całym swoim składzie decyzyi ekonomicznych wydawać; do nich tylko należy przygotować opinię w interesach swego wydziału, na porządek ścisłe dawać baczenie, oraz obowiązków Wydziałowi właściwych dopełniać. Każdy taki Wydział ma sobie przydanego jednego z wymienionych wyżej assessorów, który na wydziałową kancelaryę i porządek wydziałowego archiwum szczególniejszą mieć baczność powinien. Mają być powierzane Assessorowi referaty wydziałowe, oraz wywody przyczyn w sprawach zawikłanych do dekretu przyjść mających i tym podobne czynności. Prócz tego Wydział każdy dobierze sobie jednego z wymienionych w par. 68 applikantów, a dwóch przeznaczy Prezes ku pomocy Rejentowi.

Par. 79. Mniej zatrudnione wydziały lub szczególne sądowe osoby powinny być za rozrządzeniem Prezesa pomocnemi więcej zatrudnionym.

Par. 80. Dwa połączone wydziały, to jest Tolerancyjny z Pupilar-

nym, a Hipotekowy z Kryminalnym w komplecie pięciu osób. są mocne na sesyach osobnych wydawać rezolucye ekonomiczne wydziałowe.

Par. 81. Assessor Wydziałowy lub aplikant pod jego dozorem będzie utrzymywał protokół prac wydziałowych odbytych na sesyi, sposobem summaryusza, oraz liczbę odbytych i zaległych numerów, i przytomność Sędziów w osobnym protokóle.

Par. 82. W Sądzie Appellacyjnym odbywać się będzie wszystko podług dzienników osobnych, które Archiwiści na sesyę przed Prezydującego przynoszą. W tych powinny być zapisywane numera odbyte, i zaległe wymienione.

Par. 83. Sekretarze powinni oddawać expedycye referentom do rewizyi.

Par. 84. Każdy z Apelacyjnych Sądów, rozpatrzywszy się w toku interesów podług zmienionej teraz formy odbywać się mających, ułoży projective plan swojej wewnętrznej organizacyi co do formy i porządku w archiwach i kancelaryach: ten w przeciągu trzech miesięcy prześle Dyrekcyi Sprawiedliwości, a tymczasem sam się o ile możności uporządkuje.

Urządzenie Trybunału Ostatecznego.

Par. 85. Wstęp. Dla sześciu Departamentów dekretem niezwyciężonego Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego pod Rząd nasz poddanych ustanawiamy jeden Trybunał Ostateczny, który sądowe czynności swoje odbywać ma w mieście naszem stołecznem w Warszawie.

Par. 86. Przedmioty. Trybunał Ostateczny ma się jedynie trudnić sądzeniem spraw z apelacyi do niego przychodzących. Jest Sądem drugiej, a razem ostatniej instancyi w sprawach prawdziwie kryminalnych (par. 26 urządzenia Sądów Ziemiańskich).

Jest Sądem trzeciej, a razem ostatniej instancyi w sprawach cywilnych, których przedmiot przenosi trzy tysiące złotych, a które z Sądu Apelacyjnego, jako drugiej instancyi przychodzą.

Par. 87. Nim wyjdzie osobne urządzenie postępowania w sprawach w ostatniej instancyi sądzonych, Trybunał stosować się będzie do przepisów skróconego postępowania Sądowego, a pomnąc, iż od jego wyroku zależy los nieodzowny stron, użycie wszystkich srzodków do wyjaśnienia prawdy i najściślejszego przystosowania przypadku do przepisów prawa.

Par. 88. Jeden z Sędziów, koleją od Prezesa do tej pracy wyznaczony, uczyni dokładny wywód przyczyn, na których się wyrok opiera; lecz takowy zachowanym zostanie w aktach tajemnych Trybunału, dekret zaś wydanym będzie bez dokładania przyczyn.

Par. 89. Skład. Sędziowie. Sąd Trybunału Ostatecznego składać się będzie z jednego Prezesa przez nas obranego i z dwunastu Sędziów, których wybieramy i nominujemy z pomiędzy kandydatów przez Magistratury Departamentowe Apelacyjną i Administracyjną obranych, a to stosownie do par. 58 i 59 Rozdziału 6-go naszych Zasad Ogólnych; tudzież do osobnego wyroku pod dniem 25 Marca r. b. przepisującego formę postępowania w wyborze kandydatów.

Komplet. Najmniej siedmiu Członków tak co do spraw cywilnych jako i kryminalnych stanowią komplet.

Par. 90. Pisarz. Do układania wyroków i rezolucyi będzie miał Trybunał Ostateczny jednego Pisarza z głosem doradczym, którego szczególnym jest obowiązkiem na każdy przypadek stosownego poszukać prawa i przedstawić je Sądowi; oraz mieć naczelny dozór nad kancelaryą i archiwum Trybunału. Na ten urząd Trybunał poda trzech kandydatów, z których Dyrekcya jednego wybiera i przedstawia Komisyi Rządzącej do potwierdzenia.

Par. 91. Instygator Narodowy. Dla wprowadzania i popierania spraw criminum status i zgwałconego bezpieczeństwa publicznego ustanowiony będzie Instygator Narodowy. Do urzędu tego Trybunał ostateczny poda trzech kandydatów, z których Dyrekcya wybierze jednego i przedstawi Komisyi Rządzącej do potwierdzenia.

Par. 92. Obrońcy Trybunalni. Dwunastu będzie obrońców publicznych przy Trybunale ostatecznym. Dyrekcya Sprawiedliwości do tego urzędu wybierze po dwóch z nominowanych już Adwokatów Sądu Appellacyjnego w każdym z sześciu Departamentów i tych przedstawi Komisyi Rządzącej do potwierdzenia.

Par. 93. Regent. Archiwista. Do pomocy Pisarza, oraz do szczególnego dozoru nad kancelaryą i archiwum, będzie miał Trybunał ostateczny jednego Regenta i jednego Archiwistę. Na tych poda Trybunał po dwóch kandydatów na każde miejsce do potwierdzenia Dyrekcyi Sprawiedliwości.

Par. 94. Kassa. Obowiązki Kassyera Archiwista sprawować będzie. Prezes Trybunału wyznaczać będzie Sędziów, którzy przyzwawszy Pisarza i Regenta, odbiorą miesięcznie rachunki od kasyera.

Par. 95. Kanceliści i woźni. Trybunał ostateczny dobierze sobie potrzebną liczbę kancelistów i dwóch woźnych do posługi, których Prezes nominować będzie.

Par. 96. Organizacya wewnętrzna. Trybunał ostateczny ułoży sobie plan wewnętrznej organizacyi i ten po trzechmiesięcznem doświadczeniu poda projective Dyrekcyi Sprawiedliwości do potwierdzenia.

Niniejszej uchwały wykonanie i ogłoszenie W. Dyrektorowi Sprawiedliwości polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 6 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stan. Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

155.

6 Czerwca 1807. Uchwała Urządzenia Aktowego czyli Instrukcyi do przyjmowania tranzakcyów. (Zbiór II p. 85).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Sprawiedliwości stanowiemy, nie ubliżając prawom każdemu stanowi w szczególności służącym, następujące przepisy postępowania w działaniach dobrowolnego sądownictwa czyli Urządzenie Aktowe.

Rozdział 1. O przedmiotach dobrowolnego Sądownictwa.

Par. 1. Co są działania dobrowolnego Sądownictwa. Czynności, w których Sąd przyjmuje dobrowolne stron umowy lub oświadczenia, nazywają się działaniami dobrowolnego Sądownictwa (Actus volontariae jurisdictionis).

Par. 2. Które powinny być sądownie zawarte. Z tych jedne koniecznie wymagają sądowego zawarcia, to jest, iż w Sądzie przyzwoitym powinny być przyjęte i oblatowane; lub jeżeliby w Sądzie obcym przyjęte były, mają być w Sądzie przyzwoitym oblatowane; drugie zaś dla większej jedynie wiary i pewności, na żądanie stron, sądownie zawartemi być mogą.

Par. 3. W Sądzie dobrom przyzwoitym, czyli realnym. Następujące stron umowy czyli tranzakcye powinny być w Sądzie dobrom przyzwoitym (in foro rei sitae) zawarte: Tranzakcye o kupna, przedaże, zamiany, darowizny, lub inne jakiekolwiek alienacye dóbr nieruchomych; tranzakcye, które nieruchomości obciążają, czyli władzę właściciela ograniczają, jako to: zastawy, wypuszczenie w dziedziczną dzierżawę bez różnicy wartości, lub też i w doczesną, gdy dzierżawa roczna sumę tysiąc złt. przenosi, a dzierżawa na dłużej jak na lat trzy zawartą zostaje, zapisy na użytki dożywotnie szczególnych dóbr nieruchomych, kompozyty dziesięcin i prawo retraktowe czyli pierwszeństwo w kupnie dóbr nieruchomych.

Par. 4. W Sądzie osobistym czyli personalnym. Tranzakcye zaś i czynności następujące powinny być w Sądzie osobistym zawarte, jako to: intercyzy, układy względem uczestnictwa majątku małżonkom wspólnego (communio bonorum) i inne zgoła wszelkie umowy majątku małżonków tyczące się; dyspozycye familijne, jako to: usamowolnienie dzieci czyli emancypacya, akt przysposabiający do udzielenia lat (venia aetatis), legitymacya dzieci nieprawego łoża; pojednoczenie praw dzieci z rozmaitych małżeństw (unio prolis); podział majątku rodziców między dzieci (dispositio parentum inter liberos), przysposobienie dzieci adopcya, działy między rodzeństwem lub krewnemi; inne także czynności, jako to: przedaż sukcesyi na kogo już spadłej, testamenta, donacye czyli darowizny, tranzakcye tyczące się alimentacyi i kontrakty na upad, czyli à fonds perdus; poręka niewiast, jako też ustąpienie praw ich na rzecz trzeciego; tranzakcye zupełnie głuchych, niemo-głuchych, niemych, niewidomych, lub pisać i czytać nie umiejących, jeżeli są z tych gatunku, które między osobami zdrowemi na piśmie przy świadkach powinny być zawarte. Nakoniec plenipotencye szczególne (plenipotentiae speciales) czyli w szczególnych wyrazach, jako to: pełnomocnictwa do zapisów, kwitów, ugód, pożyczków, wydawania obligów, do opuszczenia przysięgi, do zapisania kompromissu, do ustąpienia lub zrzeczenia się praw, do odebrania pieniędzy i wszelkich ważnych czynności, gdy przedmiot ich tysiąc złotych wartości przenosi, nakoniec do wszelkich czynności tyczących się hipoteki i sukcesyi; plenipotencye zaś w mniejszych

przedmiotach ważnemi są wtenczas tylko, kiedy na piśmie z podpisem dwóch świadków wiary godnych były zawarte.

Par. 5. Wszelkie inne tranzakcye, w par. 3 i 4 lub szczególnemi prawa przepisami sądowego zawarcia wymagającemi nie objęte, nie potrzebują być sądownie zawartemi, chyba gdyby z umowy stron miały być hypotekowanemi; a wtenczas chociażby z natury swej nie były realnemi (np. zaciągnięcie długu) koniecznie muszą być sądownie zawartemi.

Par. 6. Na piśmie z podpisem dwóch świadków i ustne. Tranzakcye wszystkie, których przedmiot trzysta złotych nie przenosi, wyjąwszy pełnomocnictwa (w par. 4) są ważnemi, skoro będą ustnie zawarte; jeżeli zaś przedmiot ich wyższy jest jak trzysta złotych, powinny być na piśmie z podpisem dwóch świadków wiary godnych zawarte. Wyjmują się od tej ustawy ugody z czeladzią o zasługi; umowy, którym obie strony natychmiast zadosyć czynią, proste długi które należy oddać, chociażby na nie skryptu nie było, i dane depozyta.

Rozdział 2. O przyzwoitości Sądu.

Par. 7. Sąd rzeczowny (realny). Tranzakcye tyczące się nieruchomości powinny być zawarte w Sądzie, w którego zakresie dobra lub grunta leżą, a ten jest Sądem rzeczownym, czyli przyzwoitym dla dóbr (forum reale).

Par. 8. Nieruchomości są lub dobra Ziemiańskie, których Sądem rzeczownym (realnym) jest ziemiaństwo, lub są miejskie posiadłości, których sądem rzeczownym są Sądy Miejskie; lub włościańskie, których są Sądy Patrymonialne i Dominialne.

Par. 9. Wolno jednak jest stronom tranzakcye, które do hypoteki wciągnąć należy, zawierać w tym Sądzie, przy którym jest hypoteka.

Par. 10. Sąd osobisty. Tranzakcye tyczące się osobistych czynności lub obowiązków, powinny być zawarte w sądzie, w którym obiecujący w pierwszej instancyi winien odpowiadać z osoby swojej, a ten jest Sądem osobistym (forum personale).

Par. 11. Dla osób fori exempti (v. Sądy Ziemiańskie par. 2) Sąd Ziemiański, w którego zakresie obowiązujący się mieszka, jest Sądem osobistym; dla osób stanu miejskiego, Sąd Miejski, dla włościan Sąd Patrymonialny lub Dominialny.

Par. 12. Kollizya Sądów. Gdzie przedmiotem tranzakcyi są nieruchomości pod rozmaitemi Sądami leżące, powinny tranzakcye w każdym z nich być hypotekowane, a więc zawartą takową tranzakcyę, powinien Sędzia natychmiast do wszystkich tych Sądów w osobnych exemplarzach przesłać, przy których się znajduje hypoteka dóbr, takową tranzakcyą objętych.

Par. 13. Gdy strony układające się w przedmiotach osobistych rozmaitym podlegają Sądom, naówczas ten Sąd jest dla nich przyzwoitym, w którego jurysdykcyi znajduje się strona prawa swego ustępująca, lub wkładająca na siebie obowiązki. W przypadkach zaś, gdzie obie strony nawzajem przyjmują obowiązki, Sąd osobisty tak jednej, jak i drugiej strony, jest Sądem przyzwoitym.

Par. 14. Gdy oprócz osobistych przyrzeczeń przedmiotem tranzakcyi są nieruchomości, natenczas takie tranzakcye po przyjęciu w Sądzie osobistym, powinny być w Sądzie dobrom przyzwoitym oblatowane.

Par. 15. Skład Sądu. Sądy niższe w składzie swoim mniej jak osób trzy mające, tranzakcyi w par. 3 i 4 wyszczególnionych przyjmować mocne nie są, jeżeli ich przedmiot tysiąc złt. przechodzi, lecz w takowem zdarzeniu powinny się strony udać do Sądu tego, do którego w sprawach cywilnych idzie apelacya. Z pod tej ustawy wyjmują się Pisarze aktowi, o których niżej. W przypadkach nagłych może być testament od Sędziego niższego przyjęty w przytomności dwóch świadków wiary godnych; ale powinien być natychmiast pod rozpoznanie Sądu przyzwoitego, czyli w formalności uchybienie nie nastąpiło, odesłany. Jednakowoż ostrzega się, iż otwierać testamentu nie wolno, i jedynie z protokółu i adnotacyi na kopercie Sąd dostrzegać powinien formalności.

Par. 16. Archiwa aktowe Powiatowe. Dla wygody obywateli nawet w odleglejszych od Sądów Ziemskich Powiatach ustanowieni są Pisarze aktowi, którzy, przywoławszy do trzymania protokółu Burgrabiego lub Archiwistę przysięgłego, przyjmować będą tranzakcye sądowego potwierdzenia nie potrzebujące (v. par. 2 i 5) bez referencyi do wyższego Sądu; tranzakcye zaś sądowego zawarcia wymagające (v. par. 3 i 4) odeszlą niezwłocznie Sądowi przyzwoitemu do potwierdzenia.

Par. 17. Pisarz aktowy i każdy tranzakcye przyjmujący powinien ściśle zachować przepisy tego urządzenia i w działaniach dobrowolnego sądownictwa ma powagę deputowanego Sędziego.

Par. 18. Pisarz aktowy po odebranem potwierdzeniu tranzakcyi od Sądu wyższego wciągnie w księgi aktowe te tylko tranzakcye, które z rodzaju swego do ksiąg aktowych ziemiańskich należą. Inne zaś tranzakcye podług przepisu rozdziału 6-go wciągnie do księgi potocznej.

Rozdział 3. O postępowaniu w działaniach dobrowolnego Sądownictwa.

Tytuł 1. Przepisy postępowania przed rozpoczęciem aktu.

Par. 19. Na zgłoszenie się stron żądających od Sądu przyjęcia tranzakcyi, wyznaczonym będzie do suscepty Sędzia lub Komornik lub Assessor, w działaniu dobrowolnego sądownictwa doskonałą wprawę mający, oraz jeden przysięgły protokólista, gdzie zaś się znajdują Pisarze aktowi, nie potrzeba dalszego zgłoszenia, ale strony prosto udadzą się do niego.

Par. 20. Sędzia Komornik lub Pisarz przed rozpoczęciem aktu przeświadczy się z ksiąg hypotecznych lub aktowych podług przedmiotu, czyli w przyjęciu tranzakcyi nie zachodzi jaka przeszkoda, a nie znalazłszy żadnej, przystępuje do samego aktu.

Tytuł 2-gi. Przepisy postępowania przy rozpoczęciu aktu.

Par. 21. Przepisy ogólne. Przyjmując akt tranzakcyi, Sędzia, Komornik lub Pisarz zważy:

1-o przyzwoitość Sądu, a gdy spostrzeże, że tranzakcya ta pod sąd jego nie podpada, uczyni uwagę stronom i nauczy je, w którym Sądzie jako przyzwoitym, ma być oblatowaną.

2-o Przekona się o rzeczywistości osób (de identitate) już to z własnej znajomości, lub z zaświadczenia osób mu znajomych i wiary godnych (testes recognoscentes), to do protokółu zapisze i takowym świadkom podpisać każe.

3-o Przekona się dokładniej, czyli strony są mocne (legitymowane) do zawarcia tranzakcyi, to jest, czyli zarządzać mogą przedmiotem umowy: jeżeli tranzakcye zawartemi być mają względem dóbr małoletnich, kościelnych, lub szpitalnych, będzie żądał od stron zezwolenia wydziału Opiekuńczego lub Tolerancyjnego; przekona się o dostateczności pełnomocnictwa plenipotenta, lub czyli strony dla wieku swego, dla fizycznego stanu zdrowia (np. pomieszania zmysłów i t. d.) lub dla Sądowych rozrządzeń, jako to moratorii i marnotrawstwa, lub dla innych przyczyn, zarządzać majątkiem nie mogą. To wszystko zapisze do protokółu.

4-o Zważy prawność interesu, czyli umowa wbrew prawom nie nastąpiła, czyli tranzakcya nieważności nie podpadnie, lub czyli oszukaństwa w niej ukrytego niema.

5-o Powinien jak najściślej interes, myśl i intencyę stron z wszelkiemi warunkami wyexaminować i objąć, i tranzakcyę tak doskonale ułożyć, aby względem każdego jej oznaczenia sprzeczki być nie mogło. Jeżeli strony niewiadomym mu językiem mówią, powinien do takowej czynności, jeżeliby strony wspólnie zaufanego tłomacza z sobą nie przyprowadziły, przywołać tłomacza przysięgłego, za pomocą jego myśl stron wyexaminować i tranzakcyę w obcym takowym języku osobno do protokółu zgodnie z Polskim oryginałem tłomaczowi zapisać kazać, który protokół także do ksiąg wciągnąć i stronom extrakt w obudwu językach wydać należy.

6-o Powinien stronom skutki ich czynności i przyrzeczeń przedstawić, a osobliwie tam, gdzie jedna z nich przyjmuje obowiązki, do których prawo jej nie obowiązuje, lub zrzeka się praw sobie służących, np. ewikcyi i t. p.

Par. 22. Gdyby się podług powyższych przepisów przeszkoda jaka w przyjęciu tranzakcyi znajdowała, powinien ją Sędzia stronom przedstawić i ostrzedz je, że tranzakcya dla tej lub owej przyczyny przez Sąd potwierdzoną być nie może, a gdyby się strony o tem przekonać nie dały, postąpi dalej w czynności i odda to pod decyzyę Sądu. Przyjmujący tranzakcyę powinien nie tylko tym wszystkim przepisom zadosyćuczynić, ale oraz w protokóle każdy punkt wyszczególnić i uwagi swoje, które stronom uczynił, dokładnie wypisać.

Par. 23. Przepisy szczególne. Przy wszelkich czynach dobrowolnego sądownictwa powinny być powyższe przepisy zachowane; a w szczególności, podług rodzaju tranzakcyi stanowią się następujące:

Par. 24. 1) Przy tranzakcyach do hypoteki wciągnąć się mających. Przy tranzakcyach do hypoteki zapisać się mających, powinien przyjmujący tranzakcyę właściciela wezwać, aby złożył atest hypoteczny (Hypothekenschein), a podług niego zważyć, czyli tranzakcya może mieć miejsce; prócz tego właściciela zapytać, czyli zezwala, aby przedmiot tranzakcyi, to jest kupno nieruchomości i tytułu dziedzictwa na rzecz kupującego albo dług lub inny władzę właściciela ścieśniający układ, w hypotekę był wpisanym; równie zapytać się powinien strony przeciwnej, gdy prawo jej z hypoteki ma być wymazanem, czyli na takie wymazanie zezwala; a takowe stron oświadczenia powinien w protokóle zapisać.

Par. 25. 2) Przy kupnie lub przedaży. Przyjmując tranzakcye kupna lub przedaży szczególniej zachowa przepisy poprzedniego paragrafu, dokument hypoteczny rozważy, czyli przedający ma prawo przedania nieruchomości, lub czyli władza sprzedającego na jakiżkolwiek sposób nie jest ścieśnioną, np. czyli kto nie ma prawa pierwszeństwa w kupnie? W takim przypadku zainformuje się, czyli punkt takowy lub przez osobną jaką umowę lub przez dekret nie jest ułatwionem? Czyli nieruchomości nie są pod dożywociem? a wtenczas zapyta się stron, czyli dobra po skończonem dopiero dożywociu mają być oddane, lub czyli się strony z osobą dożywocie mającą na jakowy sposób nie ułożyły? Czyli dobra nie są w zastawie? a tak objaśni, kto ma dobra wykupić i kiedy expirium wypadnie? lub czyli dobra są w dzierżawie? a we wszystkich ztąd wyniknąć mogących nieporozumieniach strony ułoży. Czyli dobra są obciążone wolnem innych dóbr na nich pastwiskiem lub wrębem, a jeżeli takowe (servitutes) ciężary w hypotece nie są wpisane, powinien się Sędzia stron w tej mierze zapytać i w kontrakcie je wyrazić. Powinien strony dokładnie wyrozumieć, kiedy dobra mają być w posesyę kupującemu oddane i kto, od którego i do którego czasu winien jest ponosić wszelkie przypadki, które nieruchomość trafić mogą, układ zaś stron w tej mierze powinien zapisać w protokóle. Donacyi czyli rezygnacyi osobnej nie potrzeba, ale takowa wraz z kwitem z wypłaconego praetium w kontrakcie zawartą być powinna.

Par. 26. Summę za nieruchomości umówioną wyraźnie nietylko liczbami ale i słownie zapisze, oraz wyszczególni, jakim sposobem i kiedy cała summa przedażna będzie wypłaconą. Pozostający zaś szacunek dóbr, czy ma być hypotekowanym, czy nie, zapyta się stron, skutki im przedstawi, że jeżeli nie będzie hypotekowanym, będzie tylko długiem osobistym, i wolę ich w tej mierze wyraźnie oznaczy.

Par. 27. Zapyta się stron, czyli kupujący ma dostać nieruchomość z inwentarzem gruntowym lub bez inwentarza? W pierwszym przypadku wezwie strony, aby inwentarz spisały i do kontraktu go przyłączyły; a gdyby się od tego wymawiały, zapyta ich się, w jaki sposób w tej mierze się ułożyły i w protokóle zapisze. Jeżeli nieruchomości lub jakie prawa są przyległościami, lub przynależytościami (pertinentia) dóbr mających być sprzedanemi, należy zważyć, czyli dla nich osobna hipoteka nie jest urządzona? a w tym przypadku powinien Sędzia osobną wzmiankę

w tej mierze uczynić, z odwołaniem się do atestu hypoteki oddzielnego, część oraz ceny sprzedażnej na nie przypadającej wyszczególnić.

Par. 28. Względem ewikcyi zapisać się mającej, nalegać potrzeba o ścisłe i dokładne stron wytłomaczenie się, aby ztąd procesa bezpotrzebnie się nie wszczynały. Jeżeli więc nieruchomości sprzedają się według intrat opisu (Anschlag), powinien intrat opis do kontraktów być przyłączonym i tak dokładnie sporządzonym, ażeby w przypadku sporu stałe z niego powziąć można zasady, za co ewikcya ma być daną i siła w takim przypadku nadgrodzić by należało? jeżeli nieruchomości mają być sprzedane ryczałtem, wyjaśni się stronom myśl i znaczenie takowego układu, oznajmując im, iż zawiera w sobie zrzeczenie się ewikcyi.

Par. 29. Gdy na gruncie zapisane są długi, przyjmujący tranzakcyę oznajmi kupującemu, że te wraz z prowizyami na niego przechodzą; skoro takowe długi są wzięte na rachunek summy przedażnej, przypomnieć należy przedającemu, że przez to nie upada dotychczasowy jego obowiązek osobisty względem wierzyciela, chyba że go ten od niego uwolni.

Par. 30. Względem prowizyów, podatków, furażów, dziesięciu, Sędzia strony ułoży i w protokóle wyjaśni. Jeżeli w kontrakcie kupna mają być umieszczone układy mające związek z sprzedażą, Sędzia szczególniej będzie mieć wzgląd na ścisłe i dokładne onych zapisanie, mianowicie zaś, gdy ma być zastrzeżone prawo zwrotnego kupna, w roztrząsaniu i spisywaniu czynionych w tej mierze umów z ścisłą troskliwością i ciągłym względem na przepisy prawa postępować należy, aby z jednej strony pod pozorem takowej tranzakcyi, nie ukrywało się lichwiarstwo i nieprawne z innych korzystanie, z drugiej zaś strony zabiegało się ile możności okazyi i powodom do procesów.

Par. 31. 3) Przy zastawach. Gdy wierzycielowi dla zabezpieczenia pożyczonej od niego summy lub innej jakowej pretensyi mają być dobra w possesyę prawem zastawu oddane, powinien Sędzia troskliwie zachować przepisy prawa, zapobiegając ukrywającemu się bardzo często pod takowemi pozorami lichwiarstwu; staraniem więc jego będzie o intracie nieruchomości, jej niezawodnej pewności lub niepewności, doskonale się objaśnić, aby mógł wyrozumieć prawność stosunku między intratą a umówioną i prawem dozwoloną prowizyą. Nadto w takowym kontrakcie troskliwie oznaczonemi być powinny stosunki zastawnika względem melioracyi i spustoszenia czyli pogorszenia stanu dóbr, oraz jego obowiązki względem ich utrzymywania i expensy na to łożyć się mającej.

Par. 32. 4) Przy dzierżawach dziedzicznych. Gdy właściciel wypuszcza nieruchomości w dziedziczną dzierżawę, powinien Sędzia troskliwie wyjaśnić ich ograniczenie, summę za udzielenie prawa ugodzoną, oraz ilość rocznego czynszu, czas opłaty, jako też i skutki w przypadku nieuiszczenia się podług umowy zapisać.

Par. 33. 5) Przy dzierżawach doczesnych. W przyjmowaniu kontraktów dzierżawnych doczesnych, Sędzia przyjmujący tranzakcyę szczególniej baczność swoją zwracać powinien, aby czas dzierżawy, opłata ugodzona, i czas płacenia jej był oznaczony; aby inwentarze podług par. 27 były spisane i do kontraktu przyłączone; aby względem ewikcyi

układy stron były wyjaśnione; a jeżeli podług intrat opisu (Anszlagu) nieruchomości są zadzierżawione, aby takowy był spisany, i do kontraktu przyłączony; jeżeli zaś dzierżawa ryczałtem zawartą była, skutki takowego układu stronom wyłuszczy; ograniczenie nieruchomości i czyli z przynależytościami te się wypuszczają, dokładnie oznaczy, i inwentarza ruchomości z ich taxą oddających się w dzierżawę od stron wymagać będzie. Nakoniec da baczność, aby względem melioracyi i pogorszenia stanu dóbr, względem podatków i ciężarów gruntowych, niemniej względem remissyi z powodów wojny, ognia, gradobicia, lub innych przypadków, umowy dostateczne stanęły i zapisanemi były.

Par. 34. 6) Przy dożywociu. Gdzie Sędzia przyjmuje zapisy dożywocia między małżeństwem, dostrzegać powinien, aby dzieci pozostałe nie były skrzywdzonemi: powinien zatem przedstawić stronom przepisy prawa względem ich alimentacyi i edukacyi.

Par. 35. 7) Przy kompozytach dziesięcin. Układając Sędzia kompozytę dziesięcin, zachowa przepisy konstytucyi roku 1635, aby suma pieniężna za dziesięcinę ugodzona, stosowną była do dziesięciny wytycznej; nadto nie powinien przyjmować prędzej układu takowego, dopóki Duchowny zezwolenia swego Konsystorza i zatwierdzenia Wydziału Tolerancyjnego nie złoży.

Par. 36. 8) Przy intercyzach. Kiedy Sędzia przyjmuje intercyzy, a tem samem zapisywać ma odmiany od ustaw prawnych, które strony pomiędzy sobą umówiły, da baczność, iż jeżeli przedmiotem są nieruchomości, lub kapitały zahypotekowane, aby w księdze hypoteki takowe stron układy były zapisane. Jeżeli tym aktem przyszła małżonków sukcesya ma być oznaczoną, powinien szczególniej przestrzegać, aby te umowy tak na przypadek, że z małżeństwa tego potomstwo pozostanie, jako też, gdy żadnego nie będzie, były wymierzone. Nakoniec szczególniej zwrócić swoją uwagę, aby przez lekkomyślność, nierozwagę lub słabość, strona która nie przystępowała do układów dla siebie oczywiście szkodliwych.

Par. 37. 9) Wspólność majątków. Gdy uczestnictwo majątków wspólne pomiędzy małżonkami przez układ ma być wprowadzone; lub też tam, gdzie je prawo ustanawia, ma być uchylone, powinien przyjmujący tranzakcyę przepisy prawa względem formalności zachować, stronom skutki takowego układu wyjaśnić, w szczególności zaś względem żony, formalności te które przy zapisywaniu poręki niewiast są przepisane, ściśle dopełnić; nadto powinien się starać, aby względem nieruchomości nastąpiło potrzebne wpisanie do księgi hypotecznej; prócz tego, aby ogłoszenie publiczne takowego układu nastąpiło. Gdy się nakoniec czyni układ o uczestnictwo wspólne dorobku, Sędzia nalegać będzie na małżonków, i zapisze to do protokółu, aby regestr wniesionego z każdej strony majątku sporządzili.

Par. 38. 10) Przy testamentach. Chcący testament zrobić powinien się udać do Sądu lub Pisarza aktowego, który podług przepisów ogólnych par. 19, 20, 21 i t. d. postępować będzie. Gdyby zaś dla słabości zdrowia, lub innej jakiej przyczyny przed Sądem stanąć nie mógł,

na żądanie wyznaczy Sąd Delegowanego do pomieszkania, który ostatnią wolę jego do protokółu zapisze; a jeżeli testament cały już jest spisanym, tenże od testatora odbierze i akt cały do protokółu wciągnie. W przypadkach zaś nagłych przypomina się par. 15.

Par. 39. Na piśmie podanych. Wolno testament lub kodycyl zapieczętowany do Sądu podać, lecz testator powinien go przynajmiej własną ręką podpisać z zaświadczeniem, iż go czytał, albo go też sam własną ręką napisał i podpisał; a susceptant obowiązany jest zapytać się testatora o te wszystkie warunki; i te zapytania wraz z odpowiedzią do protokółu wciągnąć. Susceptant przypieczętuje testament sobie podany pieczęcią sądową w obecności testatora i zapisze na kopercie, że to jest testament ur. N. N., który pod dniem N. oddany był susceptantowi i protokóliście niżej podpisanemu.

Par. 40. Ustnych do protokółu przyjąć się mających. Gdy testator dla ślepoty lub dla innej jakiejkolwiek przyczyny pisać nie umie lub nie jest w stanie, natenczas susceptant do protokółu, koniecznie ustnie opowiadającego, przyjmie wolę testatora; nigdy zaś już sporządzonego aktu przez inną nie sądową osobę za normę uważać nie powinien, ale ustnego powtórzenia od czyniącego testament wymagać będzie i takową okoliczność zapisze w protokóle.

Par. 41. Gdy testator pisać nie umie lub nie może, powinien susceptant dwóch świadków wiary godnych wezwać, którzy imieniem testatora protokół podpiszą lub jego własne znaki zaświadczą. Rozumie się jednak, iż ci dwaj świadkowie są inni i prócz tych, których w par. 15 w przypadku brakującego przysięgłego Protokólisty namieniono.

Par. 42. Po skończonym akcie, po przeczytaniu i podpisach powinien susceptant testament w obecności testatora zapieczętować sądową pieczęcią, zostawując do woli testament czyniącego, czyli także pieczęci jakiejkolwiek przycisnąć nie zechce; na kopercie zaś napisze, jako w par. 39.

Par. 43. Przyjmując czyli to ustnie czyli na piśmie podany sobie testament, powinien susceptant wszystkie ogólne zachować przepisy, szczególniej zaś przekonać się o rzeczywistości osoby (de identitate) przeświadczy się, czyli w rzeczy samej jest wolą nieprzymuszoną testatora testament uczynić i w podanym sposobie; wybada przez różne zapytania i stosowną uwagę, czyli testator jest jeszcze przy zdrowych zmysłach; wolę jego dokładnie wyrozumie i niewątpliwie opisze oraz wszystko to w protokóle wyłuszczy.

Par. 44. Jeżeli testament czyniący pragnie, aby po zejściu jego rzeczy pozostałe zapieczętowane nie były, powinien susceptant tę jego wolę nietylko w protokóle, ale też i na kopercie zapisać.

Par. 45. Po przyjęciu i zapieczętowaniu powinien susceptant osobny protokół względem zachowania formalności, nie tykając bynajmniej treści testamentu wygotować, który strony podpiszą, a ten wraz z testamentem do depozytu Sądu Appellacyjnego odesłać należy; Sąd zaś przez kancelaryę testament czyniącemu certifikat z wypisem tego wszystkiego, co na kopercie zapisano jest, wydać każe.

Par. 46. Wspólnych. Wspólne testamenta, które tylko między

małżonkami miejsce mają. powinny być dla zapobieżenia podejścia w jednym akcie czynione, a jeżeli na piśmie podane będą, nie powinien susceptant w osobnych dokumentach przez każdego małżonka szczególnie ułożonych przyjmować; lecz koniecznie od nich wymagać będzie jednego dokumentu z podpisem wspólnym obojga małżeństwa.

Par. 47. Wojskowych. Wojskowi podczas pokoju tym samym sposobem, jak inne osoby cywilne, powinni czynić testamenta, lecz podczas wojny, której moment względem osób szczególnych (Individuów) stanowi się od wychodu żołnierza z leżów lub od opasania miejsca bytności jego przez nieprzyjaciela; a wtenczas są następujące oddzielne przepisy. Wojskowy w tym przypadku zawierać ważnie będzie testament przed audytorem regimentowym, w obecności Oficera sztabowego lub innego na to miejsce wyznaczonego, albo dwóch świadków wiary godnych. Wojskowy niższy, to jest aż do rangi oficera exclusive, gdy stoi w linii naprzeciw nieprzyjacielowi, zawiera ważnie testament, skoro ustnie oświadczył swoją wolę przed swoim oficerem z dwiema świadkami wiary godnymi, lecz ważność ustnego takowego testamentu ustaje, gdy wojskowy w bitwie nie zginął. Skoro nakoniec wojskowy jakiejkolwiek rangi na placu polegnie, testament przy nim znaleziony, ręką jego podpisany i pisany jest ważnym.

Par. 48. Testamenta wojskowe powinny zaraz po ukończonej wojnie do Sądu przyzwoitego być przesłane, czemu gdyby się zadosyć nie stało, w rok i sześć niedziel utracą swoją ważność.

Par. 49. Publikacya testamentów. Sąd nie powinien do publikacyi testamentu przystępować, dopóki niema udowodnienia, bądź to przez attest miejscowego Plebana, bądź przez inny sposób, że testator umarł, i póki osoby publikacyi żądające certyfikatu w par. 45 opisanego nie złożą. Nakoniec powinien dla osób nieobecnych plenipotenta z liczby Adwokatów miejscowych ex officio wyznaczyć, któryby je uwiadomił o woli testatora, przesyłając im extrakt testamentu. Dopiero po publikacyi testamentu do ksiąg wciągnąć należy.

Par. 50. Nakoniec ostrzega się, iż podług praw Polskich nie wolno czynić testamentów względem nieruchomości.

Par. 51. 11) Przy darowiznach. Ponieważ przyczyna, iż darowizny, jeżeli mają być ważnemi, sądownie zawartemi być muszą, jedynie ta jest: aby zabiegać lekkomyślności, nierozwadze, nieroztropności; zatem susceptant szczególniej zwróci na to wszystko baczność. Jeżeli znając osobiste okoliczności familijne i majątkowe dar czyniącego i porównywając je z stosunkami, w jakich się znajduje względem osób, które dary przyjmują, oraz z pobudkami, dla których do darowizny się skłonił, susceptant znajduje obawę, iżby takowa hojność była marnotrawstwem, lub też ma podejrzenie, iż dary czyniący przez chytre wykręty i pochlebstwa był ułudzonym. lub że darujący odejmuje sobie sposobów dopełnienia swych względem familii obowiązków, albo ich darowizna zmierza do nadwerężenia praw trzeciego, np. wierzycieli, takowe więc wątpliwości wynurzy mu Sędzia bez wstrętu, postępując ostrożnie z przezornością,

aby swojej rady i mniemania stronie przeciw jej własnej wiadomości i przekonania nie narzucał.

Par. 52. 12) Przy poręce. Przyjmowanie poręki wymaga ze strony Sędziego osobliwszej przezorności, winien badać dokładnie o osobistych zdolnościach poręczyciela, czyli jest mocen takowe układy zawierać lub nie; a jeżeli jest płci niewieściej osoba, która lub porękę czyni lub ustępuje prawa na rzecz czyjąś, powinien wymagać od stron przytomności dwóch bliższych krewnych lub przyjaciół jako assystentów, którzyby jej skutki takowego układu objaśnili i przekonali się, że osoba ta bez uwiedzenia i przymusu dobrowolnie i z dostateczną skutków znajomością przyjmuje na siebie porękę lub ustąpienie prawa swego. Sędzia zaś z swej strony, nietylko prawa niewiastom służące oraz ze skutkami sądownej czynności stronie oznajmi, ale nadto w protokóle, że temu zadosyć uczynił, zapisze.

Par. 53 13) Przy przyjęciu pełnomocnictwa. Gdy ma być przyjęte pełnomocnictwo zwłaszcza ogólne, zapyta się, czyli i do takich czynności, które szczególnego pełnomocnictwa wymagają, ma być umocowanym pełnomocnik, aby takowe czynności w samejże plenipotencyi jak należy szczególnie (specialiter) mogły być wyrażone. Nadto wypytywać się będzie, czyli i jak daleko pełnomocnik ma mieć prawo ustanowienia zastępcy.

Par. 54. 14) Przy tranzakcyach głuchych, niemych, niemogłuch. Gdy tanzakcyę zawiera głuchy, niemy, lub niemogłuchy, powinien Sędzia ściśle wybadać, czyli osoba taka pisać umie, czyli w tym sposobie myśl swoją wyrazić potrafii, i czyli wreszcie pomieszania zmysłów nie cierpi? Przekonawszy się w ten sposób o jej zdolnościach, przedsięweźmie drugą stronę, wolę jej wyrozumie, zapisze, i to oświadczenie owemu głuchemu, niemowie, lub niemogłuchemu do przeczytania przełoży. Potem uczyniwszy Sędzia piśmienne zapytanie takowej osobie, a wyrozumiawszy wolę jej z piśmiennych odpowiedzi, tranzakcyę ułoży. W przypadku zaś, gdy takowe osoby ani pisać ani czytanego wyrozumieć nie umieją, nie mają prawa żadnego tranzakcyi zawierania; lecz Rząd bierze ich w opiekę i opiekun tranzakcye imieniem ich za zezwoleniem Wydziału Opiekuńczego zawiera.

Par. 55. 15) Niewidomych. Przyjmując Sędzia tranzakcye niewidomych, powinien się szczególniej przekonać, czyli osoba taka ma wyobrażenie o przedmiocie tranzakcyi, jako też o rzeczywistości osoby, z którą tranzakcyę zawiera? Nakoniec ktoś z krewnych lub innych osób wiary godnych, niewidomego dokładnie znających, do tranzakcyi ma być przywołanym, któryby interes ten wyrozumiał i w imieniu niewidomego tranzakcyę podpisał.

Par. 56. 16) Pisać nie umiejących. Przy tranzakcyach, w które wchodzą osoby pisać nie umiejące, wyjaśni Sędzia skutki ich czynności dokładnie i wyrozumiale w przytomności wiary godnej osoby pisać umiejącej, która imieniem osoby nieumiejącej pisać, tranzakcyę podpisze, lub jej znaki pod protokółem zaświadczy.

Par. 57. 17) Zapis długu. Przy zapisach długu mieć będzie

Sędzia szczególniejszą baczność, aby zabiegać wszelkiemu lichwiarstwu i zbytecznej z dłużnika korzyści, winien przeto badać się ściśle, czyli i jak summa na pożyczkę dać się mająca wyliczoną została, albo jakim sposobem jeszcze wyliczoną będzie? Jeżeli zaś wierzyciel płaci summę w obecności Sędziego, winien to wciągnąć do protokółu. Gdyby zaś, jak jest zwyczajem w pożyczkach hypotecznych, summa pożyczyć się mająca dopiero po nastąpionym do ksiąg wpisaniu miała być wypłaconą, tedy Sędzia oświadczy dłużnikowi na zasadzie ordynacyi hypotecznej, co ma czynić, gdyby wierzyciel waluty wypłacić nie miał; to jest, aby w trzydziestu ośmiu dniach protestacyę do ksiąg hypoteki podał.

Par. 58. 18) Przy wszystkich nie wymienionych czynnościach. Zresztą ponieważ tu nie można wyliczyć wszelkich rodzajów kontraktów i innych czynności, przypomina się Sądom, aby ilekroć strony zgłaszają się do nich o przyjęcie pewnego rodzaju układu, przepisy prawa w tej mierze miały przed oczyma obecne, z jak największą troskliwością przestrzegając, iżby przez jasne i dokładne woli stron zapisanie zabiegło się na przyszłość niepewnościom i błędnym rzeczy tłomaczeniom.

Par. 59. Podpisy. Po przyjęciu tranzakcyi podług powyższych przepisów, powinien susceptant one stronom głośno i wyraźnie przeczytać, a po przeczytaniu, gdy strony zupełnie na nią zgadzają się i żadnego dodatku nie mają, tymże, jako też świadkom, do podpisu podać, nakoniec sam z protokólistą podpisać.

Par. 60. Protokół. Protokół każdy powinien w sobie zawierać miejsce, w którem akt się dzieje, dzień, miesiąc i rok przyjęcia; imię, przezwisko, stan i urząd tranzakcyę czyniących; oraz imię, przezwisko, stan i urząd rodziców tychże stron; wyszczególnienie, czyli strony podług przepisów prawnych zdolnemi są do zawarcia tranzakcyi; wypis tranzakcyi samej; podpis stron, świadków (gdy są do tranzakcyi przywołani) susceptanta i protokólisty.

Tytuł 3-ci.

Przepisy postępowania po przyjęciu tranzakcyi.

Par. 61. Podanie tranzakcyi do Sądu. Wygotowaną w powyższy sposób tranzakcyę podaje susceptant do Sądu końcem rozpoznania jej prawności tak co do układu, jako też i formalności.

Par. 62. Roztrząsanie Sądu. W Sądzie powinna być tranzakcya takowa przeczytaną i roztrząsaną in pleno, lub jeżeliby nawał interesów temuż kiedykolwiek przeszkodził, przez Deputacyę od Prezydującego przynajmniej z dwóch Członków Sądu w takowych czynnościach biegłych wyznaczoną.

Par. 63. Sąd lub Deputacya, której zdanie, w przypadku równości głosów plenum rozstrzyga, zadecyduje uzupełnienie niedokładności, gdyby się takowe znajdowały, albo tranzakcyę za dostateczną osądza lub uchyla.

Par. 64. Odesłanie do Sądu przyzwoitego lub... Uznawszy Sąd tranzakcyę za dostateczną, zważy czyli porwierdzenie jej od niego, czyli od Sądu innego zależy; w którym ostatnim razie zrobiwszy widymatę z podpisem Prezydującego i pieczęcią sądową, prześle ją do

Sądu przyzwoitego na ręce strony interesowanej; oryginał zaś wpisawszy go najprzód w księgę potoczną, o której niżej wzmianka będzie w par. 83 w Archiwum zachować każe.

Par. 65. Potwierdzenie. Jeżeli zaś tranzakcye pod sąd jego podpada, bądź to iż w nim jest przyjętą, bądź też iż przez inny Sąd mu będzie nadesłaną, powinien, jeżeli jej przedmiot do hypoteki należy. nietylko księgę hypoteczną, ale też i akta gruntowe przejrzeć, czyli się jaka nie znajduje przeszkoda. Podobnież powinien sobie postąpić z księgami aktowemi, jeżeli inny jest przedmiot tranzakcyi; nie znalazłszy zaś żadnej prawnej przeszkody tranzakcyę potwierdza.

Par. 66. Wciągnienie do hypoteki do ksiąg aktowych. Potwierdziwszy Sąd tranzakcyę, nakazuje przedmiot do hypoteki należący w księgę hypoteczną wciągnąć, inne zaś tranzakcye w księgę aktową, o której niżej wzmianka będzie w par. 83, wyjąwszy jednak czynności w par. 69 i 70 wyszczególnione, z których chociaż niektóre Komisya Rządząca, a drugie Sąd Appellacyjny potwierdza, do ksiąg je jednak Sądów osobistych odsyła.

Par. 67. Wydanie extraktu. Wypisują się z ksiąg dla stron extrakty, to jest z ksiąg hypotecznych podług przepisów ordynacyi hypotecznej; z ksiąg zaś aktowych, zwyczajem w kancelaryach Polskich wiadomym. Gdyby kto w innym przypadku żądał z ksiąg extraktu tranzakcyi, jeżeli z ksiąg aktowych, może mu ją wydać Pisarz aktowy; względem hypoteki zaś, zostawują się ściśle przepisy ordynacyi hypotecznej.

Rozdział 4-ty. O potwierdzeniu tranzakcyi.

Par. 68. Wszelkie tranzakcye, których przedmiot ma być w hypotece zapisanym, powinny być od Sądu tego, w którym jest hypoteka potwierdzone, rzeczowne zaś nie hypotekarne w Sądzie realnym, a osobiste w Sądzie osobistym stron.

Par. 69. Wyjmują się jednak od tej ustawy: 1-o Legitymacya dzieci nieprawego łoża, jeżeli mają mieć też same prawa, jak dzieci w małżeństwie spłodzone; a przez następne małżeństwo nie są ulegitymowane. 2-o Adopcya czyli przysposobienie dzieci; 3-o Venia aetatis, które na przełożenie sądu osobistego przesyła Sąd Appellacyjny przez Dyrekcyę Sprawiedliwości do uzyskania łaski Komisyi Rządzącej.

Par. 70. Sąd Appellacyjny potwierdza zaś 1-o Legitymacyę dzieci nieprawego łóża, aby te przyjętemi być mogły do cechów lub innych Towarzystw miejskich; 2-o Pojednoczenie praw dzieci z rozmaitych małżeństw pochodzących (Unio prolis).

Rozdział 5-ty. O formalnościach tranzakcyi i skutkach uchybienia ich.

Par. 71. Ważność tranzakcyi wypływająca z formalności. Sądy powinny odtąd w działaniach dobrowolnego sądownictwa zachować formalności w niniejszem urządzeniu przepisane; w niedostatku zaś ich formalności te, które prawa przepisują.

Par. 72. Tranzakcye i inne czynności za Rządu zeszłego zawarte, ważnemi są, skoro formalności jego zachowane były (toż samo o testamentach i tym podobnych jednostronnych czynach, których odwołanie prawami jest dozwolone rozumie się, chyba że cofnionemi będą). Te zaś, które po zmianie Rządu, aż do czasu ogłoszenia niniejszej ustawy zaszły, ważnemi są, skoro formalność praw Polskich lub Pruskich jest zachowaną; ale to tylko względem formy, nie zaś materyi praw, i w tej mierze objaśnia się Par. 40 ustawy naszej skróconego postępowania 24 Lutego r. b.

Par. 73. Względem praw, podług których formalności na przyszłość zachowanemi być powinny, potwierdza się przepis par. 43 urządzenia skróconego postępowania.

Par. 74. Tranzakcye, których przedmiot do hypoteki wciągnąć należy, nie mają prędzej prawa hypotecznego, póki w księdze hypotecznej zapisanemi nie zostaną. Prawo zaś pierwszeństwa, do wpisywania w hypotekę stanowi się podług czasu, w którym tranzakcye do Sądu hypotecznego podanemi zostały.

Par. 75. Tranzakcye w par. 3 wyszczególnione nie są prędzej ważnemi, póki w przyzwoitym Sądzie realnym zatwierdzonemi nie zostaną; gdy jednak w Sądzie, lecz nie przyzwoitym będą przyjętemi, mają ten skutek, że strona zrzucająca się powinna przeciwnej stronie wszelkie koszta poniesione zwrócić i szkody z zawodu wynikłe nadgrodzić, lub jeżeli vadium jest umówione, toż zapłacić.

Par. 76. Tranzakcye osobiste w par. 4 wyszczególnione powinny być w rok i sześć niedziel w Sądzie osobistym przyzwoitym oblatowane, gdyż inaczej ani ważności nie mają, ani strony do skargi żadnej względem szkód ztąd wynikających lub innych pretensyi przypuszczonemi być nie mogą.

Par. 77. Umowy podług prawa piśmiennie mające być zawartemi, jeżeli tylko ustnie zawarte zostaną, nieważnemi będą, a skargi żadnej o szkodę lub inne pretensye ztąd roszczone Sąd przypuścić nie może.

Par. 78. Skutki nareszcie z uchybienia formalności innych wynikające są przepisane prawami w par. 72 i 73 nadmienionemi.

Par. 79. Tranzakcye zaś sądownie zawarte, jeżeli ich przedmiotem jest opłata pieniędzy lub danie rzeczy (res fungibiles) mieć będą ten skutek, że z dekretów pierwszej instancyi o nie zachodzących exekucyi poszukiwać można, chociażby strona apelacyę założyła.

Par. 80. Oblaty. Wciągnienie do ksiąg aktowych przyzwoitych nazywa się oblatą, i ta różni się od dawniejszej oblaty przez hypotekę zastąpionej w tem, że do niej podług niniejszych przepisów należą czynności i tranzakcye osobiste w par. 4 wyszczególnione, a z rzeczownych (realnych) tylko te, które do hypoteki nie mają być wpisane.

Par. 81. Oblaty nakoniec nie mogą inaczej nastąpić, chyba że tranzakcye sądownie przyjęte i potwierdzone będą.

Rozdział 6-ty. O urządzeniu ksiąg aktowych i Archiwów.

Par. 82. Księgi. Przy każdym Sądzie, w którym działania dobrowolnego sądownictwa przyjmowane będą, powinny być dwojakie księgi oprawne, których co rok nowe tomy się ułożą.

Par. 83. Jedna księga będzie do tego służyć, aby w nią wciągać tranzakcye, których potwierdzenie do Sądu innego należy, oraz i takie, które podpadając wprawdzie pod Sąd ten, potwierdzonemi nie zostaną, i nazywać się będzie Księgą potoczną; druga zaś nazwana księga aktowa, w którą wciągać się będą tranzakcye właściwe pod Sąd ten podpadające, i to nietylko te, które Sąd sam potwierdza, ale i te które w par. 69 i 70 są wyszczególnione, a osób pod jurysdykcyą Sądu tego stojących tyczące się.

Par. 84. Księga potoczna będzie miała sześć rubryk, to jest: do zapisania numeru ciągłego, do zapisania daty tranzakcyi, do wpisania tranzakcyi samej, do zapisania Sądu, do którego się tranzakcya końcem potwierdzenia i oblaty przesłała, i do zapisania daty, pod którą jest przesłana; pod dwie ostatnie rubryki, zapisują się przy tranzakcyach nie potwierdzonych słowa te: denegatur confirmatio. Nakoniec szósta rubryka do naznaczenia akt, w których się oryginał znajduje.

Par. 85. Księga aktowa będzie miała pięć rubryk, to jest: do zapisania numeru ciągłego, do zapisania daty tranzakcyi, do wpisania całej tranzakcyi, do zapisania daty, kiedy jest potwierdzona, nakoniec do oznaczenia akt w których się oryginał znajduje.

Par. 86. Księgi te powinny być przed rozpoczęciem w nie wpisu przez Prezydującego na każdej stronie liczbę ciągłą własną ręką naznaczonemi (parafowanemi), a na końcu z wyszczególnieniem liczby stron podpisanemi.

Par. 87. Księgi te będą pod osobnem zamknięciem, do którego klucz u Pisarza Aktowego znajdować się będzie.

Par. 88. Seryarz. Pisarz Aktowy będzie oprócz ksiąg utrzymywał Seryarz tranzakcyi podług alfabetycznego porządku w trzech rubrykach, to jest w pierwszą zapisze imię stron tranzakcyę zawierających podług porządku wspomnionego; w drugą datę tranzakcyi i krótko treść jej, a w trzecią numer i stronę ksiąg, gdzie się tranzakcya znajduje.

Par. 89. Seryarz ten będzie otwarty dla każdego, któryby się chciał o istności tranzakcyi przeświadczyć. Ksiąg zaś nie będzie wolno nikomu przeglądać, póki od Pisarza lub od Prezydującego Sądu zezwolenia nie uzyska.

Par. 90. Względem urządzenia Archiwum hypotecznego i formy ksiąg hypotecznych służą przepisy ordynacyi hypotecznej.

Par. 91. Obowiązki Pisarza. Akta wszelkie działania dobrowolnego sądownictwa, księgi aktowe i archiwum będą pod szczególnym dozorem Pisarza aktowego, któremu do pomocy przydanym będzie Archiwista i posługacz.

Par. 92. Pisarz Aktowy powinien ciągle nawet i podczas przerwy

letniej tak przed południem, jako i po południu, znajdować się w kancelaryi swojej.

Par. 93. Nakoniec odpowiedzialnym będzie za całość aktów i ksiąg, stosowną zatem podług decyzi Sądu złoży kaucyę.

Par. 94. Akta. Oryginały tranzakcyi wezmą się do akt podług przedmiotów tranzakcyi wszywać i układać się mających.

Par. 95. Obowiązki Archiwisty. Porządek akt i utrzymywanie ich w repozytoryach należeć będzie do Archiwisty podług rozrządzenia pisarza Aktowego.

Par. 96. Dziennik. Archiwista nakoniec utrzymywać będzie dziennik, w którym czas zgłaszania się stron o przyjęcie tranzakcyi, niemniej treść ich zapisywać będzie pod ciągłemi następnemi numerami.

Rozdział 7-my. O opłatach kosztów kancelaryi i stęplowego papieru.

Par. 97. Względem opłat kancelaryi za przyjęcie, oblatowanie tranzakcyi i za wyjęcie extraktu, niemniej względem opłaty stęplowego papieru, wyjdzie później oddzielne urządzenie, tymczasem zaś będą Sądom przepisy Rządu zeszłego podług par. 40 Urządzenia skróconego postępowania, za normę służyły.

Niniejszej uchwały wykonanie i ogłoszenie W. Dyrektorowi Sprawiedliwości polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 6 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

156.

8 Czerwca 1807. Rezolucya na punkta Izby Administracyjnej Płockiej względem Dzierżawców dóbr Narodowych. (Zbiór II p. 208).

Komisya Rządząca. Na podane nam przez W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych przełożenie Izby Administracyi Departamentu Płockiego, odpowiadając, stanowiemy:

Ad 1-mum. Gdy już wyrokiem naszym pod dniem 31 Marca zapadłym, uchwalonym zostało, iż kończące się possessorów kontrakty na rok jeden tylko prolongowane być mają, przeto Izba Administracyi Płockiej użyć ma wszystkich srzodków, aby possessye kończące się w tym roku, osobliwiej zaś z powodu okoliczności wojennych zrujnowane, bądź z wolnej ręki lub też przez licytacyę rocznym kontraktem wypuszczone były, zachęcając dzierżących, iż za nastąpieniem stałego rządu pewno na siebie wzgląd pierwszeństwa dalszego trzymania i to na przeciąg pewny lat uzyskają; a zatem do wprowadzenia dobrego gospodarstwa i potrzebnych zasiewów nakłonić onych starać się będzie. Gdyby zaś okoliczności tego wyciągały, żeby Ampt, który nie całkiem ale częściami podzielony na folwarki puszczonym być miał, w punkcie tym na uwagach przez Izbę Płocką podanych przestajemy. Gdyby dla zniszczenia którychkolwiek dóbr, nikt się nie znalazł do zadzierżawienia onych rocznie; w tym przy-

padku jedynie pozwalamy puścić je w trzechletnią dzierżawę. A że dotąd lustracya zwróconą nie jest, i dlatego równe prawidło do zadzierżawienia przepisać jest rzeczą niepodobną, gdyż w tym razie do okoliczności zniszczenia stosować się wypada, zaczym po zadzierżawieniu dóbr Narodowych Izba Administracyi Płockiej nadeszle nam specyfikacyę w rubrykach następujących:

1-o. Wiele w roku przeszłym te dobra czyniły, a wiele na rok następny czynić mogą?

2-o. Jak się dzierżawca przeszły determinował względem swych pretensyi?

3-o. Wiele ozimego, a wiele jarego wysiewu oddanym zostało teraźniejszemu dzierżawcy?

4-o. Czyli całkiem pola obsiane zostały, lub nie?

5-o. Nakoniec pod jakiemi warunkami puszczony został każdy z osobna folwark?

Względem zaś dzierżawców porzucających dzierżawy rozumieć się ma, iż podług opisu kontraktu obsiane pola zostawić powinien, a względem swych pretensyi rachunek podać, które my podług prawideł generalnych przez nas przepisanych słusznie z rachunku wynalezione wynadgrodzić zapewniamy.

Co się tycze percepty z młynów, jeżeli takowa intrata w gotowych pieniądzach dzierżawcy płaconą była, to już to zapytanie w wydanym objaśnieniu pod dniem 6 Maja o czynszach rozwiązanym zostało. Względem zaś propinacyi, gdy nam wiadomo jest, iż ta wcale nie wysoko klasyfikowaną była, przeto wypadające laudemium do opłacenia zachowujemy.

Co się tycze podupadłych włościan i onych zapomożenia; dla takowych zaległe czynsze, daniny, osepy zawieszone mieć chcemy, a tym dzierżawcom, którzy za nich założyli, Izba Administracyi Płockiej potrącać ma przez lata następujące w ratach częściami proporcyonalnie rozłożonemi, które to rozłożenie nastąpić powinno po obrachunku bonifikacyi podług anszlagu rachowanej. Prócz tego gdzieby włościanie gruntów na rok teraźniejszy obsianych nie mieli, tam po zakończonej lustracyi, w proporcyi niedosiania, również z czynszów, danin, osepów potrącenie nastąpi, i takowe zaraz w amptowym etacie intraty, na rok bieżący odrachowane być ma.

Nakoniec co się ściąga do dzierżawców, którzy mają zabezpieczone kontraktem szkody poniesione z klęsk wojennych, takowi podług opisu swych kontraktów rezolwowani być mają.

Ad 2-dum. Oświadczamy, że kontrakty dawniejsze w całej swojej zostają mocy; spodziewamy się jednak, że dzierżawcy w podawaniu swych pretensyi, miarę, słuszność i wyrozumienie zachowają. Co się zaś tycze dzierżawców, którzy swe deklaracye podpisali, ale spisane kontrakty jeszcze nie zostały onym aprobowane, nie mając sobie nadesłanych szczególnych kondycyi zawartych kontraktów, nadal ten punkt do rozwiązania zostawujemy, zabezpieczając jednak pierwszeństwo takowym dzierżawcom, gdyby się przy nich utrzymać chcieli.

Ad 3-tium. Dzierżawców dóbr, w których seperacya nie nastąpiła, jeżeli już przynajmniej sześć lat ciągle w possessyi zostają, a znacznych szkód swych wynadgrodzenia pretendować nie będą, od naddatku uwalniamy; a względem czynszów, danin, osepów niedobranych, podług punktu pierwszego w ogólności postępowano być powinno, nie naruszając kopców lub innych znaków rozgraniczających grunta włościan.

Co się tycze amptów nie mających nowych anszlagów, te na rok jeden do opłaty podług dawnego anszlagu zwróconemi być mogą z zastrzeżeniem laudemii i podatku lazaretowego, jeżeli przez okoliczności teraźniejszej wojny całkiem zniszczone nie zostały. Na zapomożenie zaś gromad w proporcyi poniesionej klęski, czynsze tam wyexcypowane na rok teraźniejszy mieć chcemy, a względem niedobranych czynszów, danin, osepów, na potrącenie ratami w następujących latach zezwalamy, ostrzegając, iż każdy z gromady podług dawnego posiadania gruntów zostawiony być ma.

Ad 4-tum. Co się tycze poddzierżawców, równe prawidło dla nich jak dla generalnych dzierżawców rozciągamy.

Ad 5-tum. Erbpachty w swych opisach kontraktów dotrzymane być mają i nie mogą mieć prawa żadnej bonifikacyi; gdyż jako właściciele uważani zostają przez uzyskaną wieczną dzierżawę.

Ad 6-tum. Do opinii Izby Administracyjnej w tym punkcie przychylamy się.

Ad 7-mum. To co ad 5-tum powiedzianym zostało, za odpowiedź służyć będzie.

Ad 8-vum. Ten punkt oddaje się sprawiedliwej i przezornej decyzyi Izby Administracyi Płockiej.

Ad 9-num. Względem puszczenia w erbpacht austeryów, młynów etc. podług opinii punktu 6-go postąpić sobie należy.

Co do wysłania lustracyi dla opisania stanu dóbr Narodowych, takowe już dawno nastąpić były powinny, i łatwiej byłoby zachować słuszność w wyznaczeniu wynadgrodzenia i oznaczenia dzierżaw na przyszłość, gdyby takowe lustracye były już dopełnione; przeto zaleca się Izbie Administracyjnej Płockiej, aby niezwłocznie odbycie takowych lustracyi nakazała przez wybór ludzi mających znajomość gospodarstwa, oraz cechą cnoty i patryotyzmu zaszczyconych.

Względem zaś uczynienia rozrachunków z dzierżawcami, principia generalne przyłączają się, podług których wynadgrodzenie zabezpieczone zostanie, a od roku przyszłego w ratach przepisanych i na lata podzielonych, wynadgrodzenie następować będzie.

Co do wiecznych dzierżawców, ci obowiązani zostają do dotrzymania swych kontraktów, jak już powiedziano jest na zapytanie 5-te.

Co się tycze wsi całkiem pogorzałych, tam włościanom nietylko drzewo potrzebne wyznaczone być powinno, ale też do zwózki pobliższe ampty dopomódz obowiązane zostają, a dla zapomożenia onych i prędszego zachęcenia do postawienia nowych budynków od wszelkich danin, osepów, czynszów na rok jeden uwolnionych mieć chcemy.

Co do mieszkań dworskich, te w teraźniejszych czasach budowane

nie będą; browary zaś i gorzelnie jeżeliby dzierżawcy za daniem onym potrzebnego drzewa pobudować chcieli, drzewo odmówione im nie będzie.

Względem wyznaczyć się mających dyetów lustratorom, mniemaniem jest naszem, iż obywatelom osiadłym dobrze się mającym takowa czynność powierzoną tylko być może; albowiem jak wiele zależy na zachowaniu słuszności i opisaniu sprawiedliwem, każdy łatwo przekonać się może, a zatem po przywiązanych do swej ojczyzny rodakach spodziewać się można, iż tę usługę darmo odbędą, osobliwiej przy tak krytycznym stanie krajowej kassy i tak uszczuplonych intratach Skarbowych. Gdyby zaś wezwani obywatele tej usługi bezpłatnie dla kraju swego uczynić nie chcieli, natenczas na dzień po dwa talary dyety wyznaczamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 8 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

157.

8 Czerwca 1807. Przepisy dla Izb Administracyjnych do czynności obrachunków z dzierżawcami dóbr Narodowych. (Zbiór II p. 207).

Komisya Rządząca. Przełożeniem W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych przekonani o potrzebie wydania jednostajnego prawidła, podług którego Izby Administracyjne z dzierżawcami dóbr Narodowych rachunki o pretensye formowane ukończyć mają, stanowiemy co następuje.

Par. 1. Rozpoznanie bonów czyli kwitów wszelkich bądź przez cywilnych urzędników, bądź przez wojskowych w czasie przechodu i konsystencyi wojsk wydawanych, zawiesza się do dalszego czasu.

Par. 2. Furaże za dekretem Cesarskim 13 Grudnia do magazynów wielkich dostawione i w Procès-verbaux między Izbami Administracyjnemi i władzami Francuzkiemi wciągnione, przyjęte być mają i podług ceny w tym dekrecie ustanowionej obrachowane, procenta zaś za transport wyznaczone, przyjmowane na rzecz dzierżawców dóbr Narodowych nie będą.

Par. 3. Dzierżawcy dóbr narodowych, którzy kontraktami przyjęli obowiązek nieżądania bonifikacyi za extraordynaryjne furaże, do nadgrody z tego źrzódła pretensyi mieć nie mogą, lub jeżeliby który z dzierżawców Narodowych z opłat nazwanych, Contributionsgefelle już sobie w części lub całkiem pretensyę par. 2 uznaną potrącił, w opłatach ratami do Skarbu publicznego wnoszonych zwrócić te pieniądze do kassy Departamentowej powinien, oczekując na termin generalnej bonifikacyi, którą dla wszystkich dzierżawców dóbr Narodowych teraźniejszą ustawą zaręczamy.

Par. 4. Dostawienie zboża i furażu do magazynów lub na etapy kwitem urzędowym udowodnione ma być dzierżawcom dóbr narodowych podług ceny anszlagiem do intraty wciągnionej bonifikowane.

Par. 5. Nadzwyczajne rekwizycye, przez które zapasy zboża, furażów i innych produktów dzierżawcom narodowym zajęte i jedynie na zastąpienie kontrybucyi od powiatu przypadającej obrócone zostały, lub

też w czasie przechodu wojsk, mimo zrobienia repartycyi zebranemi były, na powiat cały rozłożone i dzierżawcom przez powiat zwrócone być powinny.

Par. 6. Wszelkie inne pretensye kwitami urzędowemi nie udowodnione, równie i pretensye z przechodu wojsk do Skarbu publicznego roszczone, jako ze stanu wojny wynikające i za skutek klęsk publicznych uważane, wynadgrodzonemi być nie mogą.

Par. 7. Dzierżawców dóbr Narodowych, którzy całkowicie pod kondycyą uwolnienia od Laudemii odstąpili swych pretensyi z powyższego źrzódła wynikających, niemniej z wydania rekrutów lub koni, od płacenia Laudemii przez nas pod dniem 31 Marca ustanowionego uwalniamy.

Niniejszą uchwałę przesłać Izbom Administracyjnym, i wykonanie onej nakazać, W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych zalecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 8 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

158.

8 Czerwca 1807. Ustanowienie miejsc na etapy dla opatrzenia ich żywnością i furażami dla wojska. (Zbiór II p. 212).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, że delegowani od Izb Administracyi publicznej Departamentowych przybyli tu do Warszawy na dopełnienie uchwały naszej pod dniem 12 Maja zapadłej, powołującej do ustanowienia miejsc na etapy i opatrzenia ich żywnością i furażem dla wojska zwycięzkiego i nawzajem między sobą je ułożyli, stanowiemy:

1-o. Dla pierwszego rzędu etapów będą te miejsca, które dekretem Cesarskim i listem P. Intendenta Daru są wymienione, i opatrzone w dziesięć tysięcy racyi żywności, a dwa tysiące racyi furażu.

2-o. Drugiego rzędu etapy ustanowione będą na mniejszych drogach militarnych, i tam, gdzie są mieszczone lazarety, opatrzone w pięć tysięcy racyi żywności, a tysiąc racyi furażu.

3-o. Trzeciego rzędu etapy małe, dla wygody i ochronienia obywatela od arbitralności wojsk, niemniej dla depôts wojska Narodowego, opatrzone w dwa tysiące racyi żywności, a pięćset racyi furażu zostaną.

Racyi żywności i furażu w miejscu każdego gatunku etapowi przeznaczonym, mają formować stały i nieustanny magazyn, a w miarę spotrzebowania ilość podpisana regularnie bywać dokompletowaną powinna.

Etapy pierwsze są następujące:

1. Skwirzyna, 2. Międzyrzec, 3. Pniewy, 4. Sierosław lub Bytyn, 5. Poznań, 6. Kostrzyn, 7. Września, 8. Kleczewo, 9. Sompolno = Poznańskie.

10. Kłodawa, 11. Kutno, 12. Łowicz, 13. Sochaczew, 14. Błonie, 15. Kocierzew, 16. Gąbin = Warszawskie.

17. Kowal, 18. Brześć, 19. Łowiczek, 20. Służewo, 21. Pobiedziska, 22. Gniezno, 23. Trzemeszno = Poznańskie.

24. Strzelno, 25. Inowrocław, 26. Gniewko = Bydgowskie.

Etapy drugie są następujące:

1. Wielin, 2. Trzcianka, 3. Piła, 4. Grabionna, 5. Wiorzyska, 6. Nakło, 7. Bydgoszcz, 8. Frydland, 9. Wałcz, 10. Łobżenica, 11. Mrocze = Bydgoskie.

12. Słupca, 13. Wrocławek, 14. Nieszawa = Poznańskie.

15. Nowogródek, 16. Dobrzyń, 17. Wyszogród, 18. Płock, 19. Czerwińsk, 20. Modlin, 21. Pułtusk = Płockie.

22. Kempno, 23. Wieruszów, 24. Widawa, 25. Piotrków, 26. Kalisz, 27. Konin, 28. Sieradz = Kaliskie.

29. Łoman, 30. Dobrzyków = Warszawskie.

Etapy trzecie są następujące:

1. Częstochowa, 2. Radomsk, 3. Grabów, 4. Rychwał, 5. Ostrów, 6. Błaszki, 7. Warta, 8. Dobra, 9. Szadek, 10. Uniejów = Kaliskie.

11. Rawicz, 12. Leszno, 13. Wschowa, 14. Krotoszyn, 15. Kościan, 16. Rogoźno, 17. Mosina, 18. Szmigiel, 19. Radziejewo = Poznańskie.

20. Czarnków, 21. Uyście, 22. Margonin, 23. Kujnia, 24. Koronowo = Bydgoskie.

25. Rawa, 26. Tokary, 27. Piaseczno, 28. Brzeziny, 29. Skierniewice, 30. Łęczyca, 31. Piątek, 32. Lubochnia, 33. Mszczonów, 34. Żabia Wola, 35. Nadarzyn = Warszawskie.

36. Lipno, 37. Płońsk, 38. Mława, 39. Rypin, 40. Sierpc, 41. Zielona, 42. Drobin, 43. Glinowieck, 44. Ciechanów, 45. Ostrołęka, 46. Rożan, 47. Maków, 48. Przasnysz = Płockie.

49. Łabiszyn, 50. Barcin, 51. Mogilno, 52. Fordon = Bydgoskie.

Suma ogólna miesięcznych potrzeb każdego etapu, ma być składana przez Departamenta Poznański, Kaliski, Warszawski i Bydgoski. Departament Płocki od kontrybucyi wolen z przyczyn, które go wystawiły na zniszczenie większe nad inne.

Za zasadę do repartycyi na Departamenta takowej składki ma być wzięty wysiew ozimy w każdym departamencie tabellą statystyczną wymieniony.

Przecież że w departamencie Bydgoskim wysiew z przemiaru akuratnego gruntów do Landszaft-Kassy ściślej jest wyrachowany; przeto departament Bydgoski w dwóch trzecich częściach względnie innych departamentów do kontrybuowania jest tylko obowiązany przykładać się.

Na tych zasadach tabellę rozkładu na departamenta oznaczającą: jaką ilość żywności i furażu każden w okręgu swoim na etapy składać powinien, lub drugiemu w pomoc dostarczać, potwierdzamy i wciągamy w niniejszą uchwałę.

Nazwisko Departamentu	Wiele potrzebuje racyi na etapy uchwałą Komisyi Rządz. zadecydowane		Wiele ma wysiewu każdy departament według tabel statystycznych korcy Warsz.	Stosownie do wysiewu wydać powinien do etap. postanowionych		Ma nad potrzebę etap swego departamentu		Brakuje mu do potrzeby etap. swego departamentu		Dostać powinien z departamentu	Wiele	
	Racyi ludzk.	racyi kon.		Racyi ludzk.	racyi kon.	Racyi ludzk.	racyi kon.	Racyi ludzk.	racyi kon.		Racyi ludzk.	racyi kon.
Poznański	193.000	39.500	255.683	177.192	37.231	—	—	15.808	2.269	Kaliskiego	15.808	2.269
Warszawski	107.000	22.500	195.642	135.583	28.489	28.583	5.989	—	—		»	»
Bydgowski	103.000	21.500	101.750	70.514	14.816	—	—	32.486	6.684	Kaliskiego	32.486	6.684
Kaliski	50.000	11.000	exclusive $^1/_3$ 188.611	130.711	27.464	80.711	16.464	—	—		»	»
Płocki	61.000	13.500	—	—	—	—	—	61.000	13.500	Kaliskiego	32.417	7.511
										Warszawsk.	28.583	5.989
	514.000	108.000	741.686	514.000	108.000	109.294	22.453	109.294	22.453		109 294	22.453

Ogłoszenie niniejszej uchwały i do skutku przywiedzenie W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych zalecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 8 Czerwca 1807. (L. S.) Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

159.

8 Czerwca 1807. Rezolucya względem dostawienia niezwłocznie jak najwięcej robotników do fortyfikacyi Pragi. (Zbiór II p. 206).

Komisya Rządząca. Na przedstawione nam żądanie przez W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych JP. Generała Lemarrois, przelewamy na WW. Dyrektorów Spraw Wewnętrznych i Policyi całą naszą moc i władzę do użycia wszelkich najdzielniejszych srzodków do dostawienia niezwłocznie, ile tylko można zebrać, robotników do fortyfikacyi Praskiej. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 8 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

160.

10 Czerwca 1807. Potwierdzenie elekcyi Magistratu miasta Rawy. (Zbiór II p. 412).

Komisya Rządząca. Mając sobie przez W. Dyrektora Policyi Krajowej przesłaną elekcyę Magistratu Policyi miasta Rawy w dniu 2 Kwietnia nastąpioną, to jest: na wójta Jana Kinasłowskiego; na Radnych Pawła Jaszewskiego, Stanisława Gurskiego, Bernarda Kurowskiego, Stanisława Gołackiego; na Kassyera Miejskiego Jakóba Netzkiego; na Ławników: Jana Dębskiego, Adama Jagodzińskiego, Krzysztofa Podlaskiego, Łukasza Studzińskiego, tenże wybór jako zgodny z przywilejami miast, stosownie do swej uchwały pod dniem 26 Stycznia roku bieżącego zapadłej, approbujemy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 10 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

161.

10 Czerwca 1807. Przydanie czwartego Rewizora Generalnego Departamentowi Kaliskiemu. (Zbiór II p. 305).

Komisya Rządząca. Przełożenie W. Dyrektora Zastępcy Skarbowego o powiększenie liczby Rewizorów generalnych w Departamencie Kaliskim za słuszne uznawszy, gdy wyjaśnieniem swojem przekonywa nas, iż każdy z Rewizorów Generalnych Departamentu Kaliskiego ma sobie oddanych miast i miasteczek trzydzieści, i te z obowiązku swego winien jest co miesiąc objechać; jako więc na objazd takowych miast ledwo mu czas wystarcza, a do czynności nic mu nie pozostaje, przychyliwszy się zatym do przełożenia W. Dyrektora Zastępcy Skarbowego, czwartego Rewizora Generalnego do Departamentu Kaliskiego z pensyą złotych cztery tysiące ośmset dla lepszego Skarbu dopilnowania powiększamy i ustanawiamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 10 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

162.

10 Czerwca 1807. Ustanowienie tymczasowej Administracyi Skarbowej z pięciu osób, do przybycia nominowanego Dyrektora Skarbu. (Zbiór II p. 219).

Komisya Rządząca. Gdy nam przez W. Brezę Dyrektora Spraw Wewnętrznych i Zastępcę Skarbowego jest przełożono, że mnogość czynności w Dyrekcyi Spraw Wewnętrznych nie zostawia mu dosyć czasu do zatrudnienia się Skarbem, i przeto znajduje potrzebę, ażeby na miejsce jego do zastąpienia Dyrektora Skarbu wyznaczyć oddzielną Deputacyę; oddając należyte gorliwej usilności, znakomitym talentom i nieposzlakowanej cnocie W. Brezy świadectwo, i z żalem pozwalając na żądane przez niego usunięcie się od Dyrekcyi Skarbowej, przychylamy się do Jego przełożenia i stanowiemy co następuje.

1-o Będzie odtąd oddzielna Administracya Skarbowa do której nominujemy: Ur-ch Tadeusza Dembowskiego Vice-Prezesa Izby Administracyi Depart. Warszawskiego; Ignacego Sobolewskiego Konsyliarza naszego; Stanisława Staszyca Członka Izby Edukacyjnej; Alexandra Linowskiego bywszego Członka Izby Najwyższej Warszawskiej; Jana Węglińskiego bywszego Członka Izby Najwyższej Warszaw.

2-o Ta Administracya powagę i moc taką mieć będzie, jaką Dyrektor Skarbu mieć powinien; tudzież obowiązki też same, które dla Dyrektora Skarbu są przepisane.

3-o Decyzye tej Administracyi pluralitate votorum następować mają, a równość zdań Prezydujący rozwiąże.

4-o Prezydujący w charakterze Dyrektora na sesyach Directorii Generalnego bywać i do czynności jego wchodzić będzie. W przypadku choroby lub oddalenia się którego z Członków, następstwo w prezydowaniu iść będzie porządkiem nominacyi.

5-o Komplet Administracyi Skarbowej z trzech Członków składać się powinien.

6-o Administracya ta aż do przybycia W. Mostowskiego nominowanego Dyrektora Skarbu trwać będzie.

7-o Urzędowanie swoje Administracya Skarbowa zacznie zaraz po odebraniu uwiadomienia o tej woli naszej.

8-o Ogłoszenie i wykonanie niniejszej uchwały W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych zalecamy.

Działo się w Warszawie na sesyi dnia 10 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

163.

13 Czerwca 1807. Potwierdzenie elekcyi Magistratu miasta Kalisza. (Zbiór II p. 414).

Komisya Rządząca. Mając sobie przez W. Dyrektora Policyi przesłaną elekcyę Magistratu Policyi Miasta Kalisza w dniu 5 Maja nastąpioną, to jest na Prezydenta Andrzeja Bebera, na Vice-Prezydenta Jana

Nepomucena Arkuszewskiego, na Radnych Hilarego Radzika, Józefa Kosteckiego, Mikołaja Gibasiewicza, Stanisława Kaass, tenże wybór jako zgodny z przywilejami miast, stosownie do naszej uchwały pod dniem 26 Stycznia r. b. zapadłej, approbujemy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 13 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

164.

15 Czerwca 1807. Zalecenie przełożenia JP. Vincent gwałtów popełnianych po domach obywatelskich, w celu zapobieżenia onym. (Zbiór II p. 224).

Komisya Rządząca. Odbierane z różnych miejsc doniesienia tak z za Wisły o arbitralnym spichrzów obywatelskich pieczętowaniu, jako i po tej stronie Wisły, z powiatów Gostyńskiego, Orłowskiego i Sochaczewskiego, a gwałtownem zabieraniu zboża, a nawet i sprzętów po domach partykularnych, przerażając nas smutkiem z tak oczywistych uciążliwości i trwogą powszechnego Kraju ogłodzenia, są nam powodem do zalecenia W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby jak najmocniejsze uczynił przełożenia JP. Vincent i usilnie od niego żądał przedsięwzięcia przyzwoitych kroków do zabieżenia tym gwałtownościom okropnemi skutkami zagrażającym; polegamy z ufnością na gorliwości i obywatelstwie W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, iż wszelkich, jakie tylko w mocy jego być mogą, użyje sposobów do zabieżenia szerzącemu się złemu. Działo się w Warszawie na ses dnia 15 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

165.

16 Czerwca 1807. Nominacya Adwokatów w Poznaniu i Kaliszu. (Zbiór II p. 110).

Komisya Rządząca. Oznajmujemy W. Dyrektorowi Sprawiedliwości, iż podaną nam przez niego listę Adwokatów do Sądu Apelacyjnego, Ziemiańskiego i Miejskiego w departamencie Poznańskim potwierdziliśmy jako to:

Uur. Łaszkowskiego dawnego Adwokata, Adama Kosickiego, Marcina Zaborowskiego razem i na Instygatora, Topińskiego starszego, Xawerego Jonemana, Rocha Dunina, Sarnowskiego Referendaryusza, Onufrego Izbińskiego, Alexandra Przepołkowskiego.

Do Sądu zaś Apelacyjnego Kaliskiego: Uur. Wincentego Czapskiego i Rozdaytzera.

Działo się w Warszawie na sesyi dnia 16 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

166.

16 Czerwca 1807. Zalecenie podania dóbr Narodowych najsposobniejszych do przedaży, dekretem Cesars. d. 16 Maja nakazanej. (Zbiór II p. 225),

Komisya Rządząca. Gdy dekretem N. Cesarza i Króla dnia 16 Maja wydanym, nakazano jest Rządowi przedać z dóbr Narodowych do wartości trzydziestu milionów zł. pols. z których najprzód stosownie do myśli tegoż dekretu za dziesięć milionów przedać wypada, a winne woli Cesarskiej posłuszeństwo do przyspieszenia jej skutku nas przynagla, przeto zalecamy W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby z tych dóbr Narodowych w pięciu departamentach położonych podał nam najpokupniejsze i najsposobniejsze do przedaży, do wartości wyżej wyrażonej dziesięciu milionów, wybierając szczególniej te, które na drobne części podzielone być mogą; poda nam oraz W. Dyrektor projekt dokładny, jakie z tych dóbr najzyskowniej dla Skarbu a z najmniejszym funduszu tego krajowego uszczerbkiem do przedania mogą być przeznaczone. Projekt ten zawierać ma opis dokładny wszystkich warunków wzajemnych między zbywającą a nabywającą stroną. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 16 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

167.

18 Czerwca 1807. Urządzenie Sądów Miejskich jako dalszy ciąg Organizacyi Sądów dnia 6 Czerwca uchwalonej. (Zbiór II p. 112).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Sprawiedliwości, stanowiemy tymczasową organizacyę Sądów Miejskich, jako dalszy ciąg Organizacyi Sądów 6 Czerwca r. b. uchwalonej.

Urządzenie Sądów Miejskich.

Par. 97. Sądy Główne. Ustanawiając sądownictwo dla miast, dzielimy je podług ich wielkości i znaczenia na różne klasy, a najprzód podług par. 50 naszych Zasad Ogólnych stanowiemy, iż Sądy Miejskie w miastach stołecznych Departamentowych składać się będą z Sądu Głównego i Sądów Cyrkułowych, oraz iż takie Sądy dla spraw miejskich tenże sam stopień mają, co Sądy Ziemiańskie dla spraw w par. 24 wymienionych; od nich więc apelacya, nie do Sądów Ziemiańskich, ale prosto do Sądów Appelacyjnych idzie, i pod ich bezposrzednim Sądy Główne są dozorem.

Par. 98. Osobne Sądy Cyrkułowe. Mając jednak wzgląd na wielkość, ludność i położenie miast departamentowych, w tych tylko naznaczamy osobne Sądy Cyrkułowe, w których ludność jest od ośmiu do dziesięciu i więcej tysięcy mieszkańca, i ilość takowych Sądów podług tego ma się zachować prawidła, iżby na każde dziesięć tysięcy ludzi jeden osobny był Sędzia Cyrkułowy, z tą samą władzą w sprawach drobnych, jaką ma deputowany do takich spraw Sędzia w Sądach Ziemiańskich (vide skrócone postępowanie par. 12, 13 Sądy Ziemiańskie par. 28).

Par. 99. Deputowany Sąd Cyrkułowy. Miasta zaś Departamentowe, w których ludność nie przenosi ośmiu tysięcy mieszkańców, pokąd się bardziej nie zaludnią i nie rozszerzą, nie będą miały osobnych

Sędziów Cyrkułowych; lecz na wzór Sądów Ziemiańskich wyznaczać będą Sądy Miejskie koleją z pomiędzy siebie jednego Sędziego do odbywania obowiązków wójta czyli Sędziego cyrkułowego, to jest do sądzenia spraw drobnych.

Par. 100. Sądy miast większych nie głównych. Miasta większe nie główne, lecz których ludność dochodzi do czterech tysięcy mieszkańca, będą miały osobne swe Sądy, od których apelacya dzie do Sądów Ziemiańskich. W tych Sądach odsądzają się nawet sprawy drobne tylko w pierwszej instancyi, chyba gdyby ich przedmiot nie przenosił sto pięćdziesiąt złt. pols., lub czterdzieści ośm godzin więzienia, lub nakoniec trzydzieści plag chłosty publicznej, o które od takich Sądów apelacya nie idzie.

Par. 101. Miast mniejszych nie głównych. Wszystkie mniejsze miasta, których ludność nie dochodzi czterech tysięcy ludzi, sądzić się będą w Sądach Powiatowych, o których niżej w następującym rozdziale. Dla miejscowego jednak dozoru każde takie miasto ma mieć jednego Sędziego Cyrkułowego czyli Wójta z dwoma Miejskiemi Ławnikami czyli Radnemi.

Par. 102. Forum. Sądy Miejskie w swym okręgu są właściwym Sądem: i

a) ex foro reali domów i gruntów miejskch,
b) ex foro personali dla osób stanu miejskiego lub w mieście mieszkających, które nie są fori exempti, to jest: wyraźnie Sądowi Ziemiańskiemu z osoby podległe,
c) ex foro delicti commissi, kiedy kara nie przenosi w par. 100 oznaczonej dla miast nie głównych większych, zaś dla miast i sądów głównych podług par. 12 skróconego postępowania, kiedy kara nie przenosi pięciodniowego aresztu i pięćdziesiąt plag chłosty.

Par. 103. Instancya. Sądy Miejskie Główne są Sądem drugiej instancyi w sprawach drobnych, od Sądów Cyrkułowych przychodzących, są Sądem pierwszej instancyi dla spraw większych fori par. 102 oznaczonych. W sprawach zaś kryminalnych, jeżeli przedmiot ich wyższą zasługuje karę, jak w par. 102 oznaczone, Sądy Miejskie po uczynionym pierwszym wstępie, opisaniu corporis delicti i zabezpieczeniu się, obwinionego odsyłać będą do Inkwizytoryatu.

Par. 104. Sądy zaś Miejskie nie główne tylko do sto pięćdziesiąt złt. pols. i kary w par. 100 oznaczonej, in pleno bez appellacyi sądzą. W wyższych zaś sprawach apelacya idzie prosto ad plenum Sądu Ziemiańskiego.

Par. 105. Przedmioty. Oprócz tych władz sądowniczych będą miały Sądy Miejskie dozór opiekuńczy nad osobami pod opieką Rządową zostającemi, jako też nad administracyami majątków, będą zabezpieczać majątki po osobach odumierających, zbiegłych, dadzą baczność na administracyę majątków sekwestrowanych, tradowanych, subhastowanych, konkursowych, będą miały exekucyę wyroków, władzę uregulowania sukcesyów, będą utrzymywały księgi hypoteczne dóbr miejskich, oraz będą

przyjmowały czynności dobrowolnego sądownictwa, nakoniec wszystkie inne czynności, które w teraźniejszych czasach przedsięwzięte być mogą.

Par. 106. W tych wszystkich czynnościach stosować się mają do przepisów Sądowi Ziemiańskiemu i Appellacyjnemu wydanych, oraz do urządzenia aktowego.

Par. 107. Skład. Skład Sądu Miejskiego mniejszym być nie może, jak ze trzech osób złożony; na pierwsze więc cztery tysiące ludzi, rachować się będzie jeden Prezydujący i dwóch Sędziów; postępując dalej na każde dziesięć tysięcy ludności nad pierwszą normalną liczbę w dodawaniu zawsze jednego Sędziego, tak iż na czternaście tysięcy ludności czterech sędziów, na dwadzieścia cztery tysiące ludności, pięć sędziów i t. d. w Sądzie Głównym lub w Sądzie miasta większego nie głównego zasiadać będzie. Z tych Sędziów będzie jeden trzymał pióro równie jak w Sądach Ziemiańskich, a podług wielkości sądowych prac i funduszów, będą miały potrzebną liczbę Archiwistów, Regenta i Kancellistów. Przyjmowaniem zaś czynności dobrowolnego sądownictwa, Deputowani ex pleno Sędziowie trudnić się będą. Jeden Sędzia z Wydziału Hypotecznego będzie miał pod swym szczególnym dozorem Archiwum hypoteczne, i sam się będzie trudnił wpisywaniem w księgi hypoteczne.

Par. 108. Cyrkułowi Sędziowie czyli Wójci, oraz Deputowani od Sądów nie głównych do spraw drobnych sądzić będą bez apelacyi do pięćdziesiąt złt. pols. i dwunastu godzin aresztu i dziesięć plag. Sądy Główne użyć ich mogą do ważnych exekucyi w tym samym sposobie, jak Sądy Ziemiańskie burgrabiów.

Par. 109. Kassa. Wszyscy Sędziowie i oficyaliści mają być płatni z funduszów miejskich; mają mieć stałe pensye, i do tego celu przeznaczają się szczególniej opłaty od czynności sądowniczych, tak spornych jako i dobrowolnego sądownictwa, oraz inne fundusze miejskie, gdzie się te znajdują. Sąd Appellacyjny przy installacyi tych Sądów wnijdzie w ścisłe rozpoznanie funduszów sądowych, i projective ułożony etat w przeciągu czterech niedziel prześle Dyrekcyi Sprawiedliwości.

Par. 110. Osobnych kasyerów Sądy Miejskie nie potrzebują, gdyż mogą złączyć swą kassę z kassą Magistratu Policyi, a jeden Sędzia ex pleno wyznaczony, trudnić się ma kontrolą sądowniczych dochodów.

Par. 111. Obrońcy. Sądy Miejskie będą miały w miarę ścisłej potrzeby publicznych spraw Obrońców; tych podadzą przez Sądy Appellacyjne, za opinią examinatorów, Dyrekcyi Sprawiedliwości do potwierdzenia: szczególniej zaś Sądy Miejskie, jako miejscowe, żądać będą zawsze przytomności stron, ile to być może, przy wniesieniu sprawy dla pewniejszego wyjaśnienia prawdy.

Par. 112. Organizacya wewnętrzna. Sądy Miejskie podzielą się na Wydział Pupilarny i Wydział hypoteczny.

Miasta krajowe, będąc tak rozlicznego gatunku, nie mogą mieć tutaj szczególnych każde przepisów, lecz ich organizacya wewnętrzna, poleca się Sądom Apelacyjnym i ich w tej mierze Deputowanym. Ta ma się stosować do organizacyi Sądów wyższych, zaleca się jednakowoż porządek zeszłego Rządu, lubo cokolwiek ścieśniony.

Par. 113. Gdyby Sądy Miejskie powyższą liczbę urzędników nie znalazły za wystarczającą, a fundusz na utrzymanie sądów dość dużym być okazał się, natenczas przełożą Dyrekcyi przez Sądy Appellacyjne, wraz z ich opinią potrzebną liczbę komorników.

Par. 114. Nominacya urzędników. Nominacya tych urzędników następującym dzieje się sposobem, iż Sędziów podaje Dyrekcya Sprawiedliwości Rządowi do potwierdzenia, inni zaś oficyaliści równie będą nominowani jak w Sądach Ziemiańskich, a Sędziowie Cyrkułowi tak jak Komornicy.

Wykonanie i ogłoszenie niniejszej ustawy W. Dyrektorowi Sprawiedliwości polecamy. Działo się w Warszawio na sesyi dnia 18 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

168.

19 Czerwca 1807. Zalecenie podania projektu względem zapewnienia żołdu dla Regimentu Strzelców Pułkownika Zielińskiego i dokompletowania tegoż. (Zbiór II p. 365).

Komisya Rządząca. Gdy z podanego nam od ur. Zielińskiego Pułkownika memoryału, który W. Xięciu Dyrektorowi Wojny wraz z annexami, z zamówieniem onych zwrotu, komunikujemy, okazuje się, iż batalion strzelców przez niego uformowany i już w znacznej części oporządzony, bez pewnego znajduje się funduszu, chcąc go na dłuższy czas dla tego Regimentu zapewnić, umyśliliśmy do dalszego rozrządzenia wziąć go na żołd z Skarbu publicznego opłacać się mający. Zalecamy przeto W. Xięciu Dyrektorowi Wojny, ażeby względem zapewnienia żołdu dla tego regimentu, oraz dalszej onego do kompletu formacyi podał nam projekt do potwierdzenia. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 19 Czerwca 1807. (L. S.) Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

169.

19 Czerwca 1807. Uwolnienie od opłaty cła 200 beczek wina dla lazaretów Francuzkich i przepisy dla komór końcem zapobieżenia nadużyciu. (Zbiór II p. 316).

Komisya Rządząca. Mając sobie przedstawiony przez Administracyę Skarbową list rekwizycyonalny Inspektora Kommissarza Ordonatora Pradel do W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych dnia 17 b. m. datowany z wyrażeniem w nim żądania uwolnienia dwieście beczek wina białego węgierskiego, na potrzeby lazaretów tu w Warszawie będących, w liczbę tysiąca beczek rachować się mianych, na których wolne przepuszczenie bez podobnej cła opłaty już dawniej był uzyskał pozwolenie, oświadczamy Administracyi Skarbowej wolę naszą, iż gdy wszelkie względy ludzkości i wzajemności wyciągają po Rządzie Polskim tej ofiary, aby lazaretom

wojska zwycięzkiego przyjacielskiego nie schodziło na potrzebnym ku ich wygodzie opatrzeniu, przeto Administracya Skarbowa mocna jest stosowne do wyrażonego w powyższym liście żądania wydać dyspozycye z ułatwieniem wolnego od opłaty cła dwieście beczek wina do kraju sprowadzenia; rządząc się tylko przykładną o całość dochodów publicznych gorliwością dla zabieżenia wszelkiemu pod pozorem najsłuszniejszych powodów nadużyciu, zastrzeże te warunki:

1-o Aby odtąd na granicy przy wejściu wina do Kraju każda takowa beczka była stęplem skarbowym na obu dnach i przy szpuncie oznaczona.

2-o Aby pod strażą celną wino było od granicy tu do Warszawy na komorę generalną sprowadzone.

3-o Po sprowadzeniu do Warszawy Komora Generalna winna te beczki zrewidować, zregestrować, pod konwojem do składu lazaretowego odprowadzić i raport do Deputacyi Celnej, a ta do Administracyi Skarbowej uczynić.

4-o Od każdej beczki, która albo nad liczbę dwieście albo nie stęplowaną być się okaże, cło zwyczajne ma być opłacone. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 19 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

170.

20 Czerwca 1807. Wstrzymanie wszelkich wypłat prowizyi i kapitałów za granicą należących się, a na dobrach w Kraju Polskim hypotekowanych. (Zbiór II p. 317).

Komisya Rządząca. Na przełożenie Administracyi Skarbowej względem potrzeby wstrzymania wywozu pieniędzy z Kraju w teraźniejszych czasach wojny, tudzież w celu zapewnienia funduszów dekretem N. Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego pod dniem 16 Maja r. b. datowanym, Rządowi Polskiemu ustąpionych, stanowiemy: iż wszelka wypłata tak prowizyów, jak i kapitałów na dobrach w Kraju naszym hypotekowanych, a za granicą należących się, ma być do dalszego czasu (nie uwłaczając wcale prawom własności każdej prywatnej osoby) wstrzymana, a to pod karą konfiskaty wyprowadzonych summ z kraju i opłatą podobnejże summy, z której konfiskaty i kary połowa delatorowi, a druga połowa do Skarbu Publicznego przeznacza się. Uskutecznienie niniejszej ustawy Administracyi Skarbowej zalecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 20 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

171.

20 Czerwca 1807. Uchwała względem urzędów leśnych, jakim osobom dawane być mają. (Zbiór II p. 229).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, by w rozdawnictwie urzędów leśnych w dobrach narodowych we

wszystkich departamentach pogodzić przyzwoite lasów narodowych utrzymanie i konserwacyę z nadgrodą zasłużonych i niczym dotąd nie nadgrodzonych żołnierzy i officerów Narodowych, stanowiemy:

1-o Wszystkie officya leśne w dobrach Narodowych przed 15 Lipca najpóźniej mają być obsadzone.

2-o W każdym Departamencie dwóch najwięcej oberleśniczych i czterech leśniczych od dawniejszego Rządu ustanowionych pozostanie; lecz ci udowodnić przed Dyrektorem Spraw Wewnętrznych mają, że z gruntu naukę leśną posiadają, że z młodych lat do niej sposobili się. że nie za zasługi cywilne lub wojskowe tylko swe funkcye pozyskali że byli wiernymi i bezstronnymi w dopełnieniu swych obowiązków a nienotowanego są pożycia. Wszyscy inni ustąpią od 15 Lipca wojskowym Polskim zasłużonym a niczym dotąd nie nadgrodzonym.

3-o Tych wojskowych wskaże W. X. Dyrektor Wojny, który wyznaczy Komisyę do roztrząśnienia praw do nadgrody podających się wojskowych na funkcye leśne, mając wzgląd na to, że abszytowani za bywszego Polskiego Rządu nadgrodzeni czy pensyami czyli od Komisyi Trylateralnej w czasie Pruskich rządów, ustąpić powinni pierwszeństwo tym, co chwalebnemi bliznami w przeszłych roku 1792 i 1794, we Włoszech i w teraźniejszej kampaniach okryci, i zrobieni do służby niesposobnemi i niczym nie nadgrodzeni, przed wszystkiemi innemi do względów publicznych mają prawo.

4-o Pozostali dawni oficyaliści leśni od Rządu Pruskiego ustanowieni, nietylko podadzą plan generalny Administracyi leśnej do approbaty Dyrektora, wedle którego wszyscy zachować się mają, ale oberleśniczowie po dwóch młodzieży sposobić do nauki leśnej będą. Leśnicze zaś po jednym; na co fundusz przy oznaczeniu ich gaży wyznaczonym zostanie. Uskutecznienie tej ustawy WW. Dyrektorom Spraw Wewnętrznych i Wojny poruczamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 20 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

172.

22 Czerwca 1807. Uchwała względem otworzenia Mennicy Krajowej. (Zbiór II p. 320).

Komisya Rządząca. Upoważnieni wyrokiem N. Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego Napoleona Wielkiego pod dniem 16 Maja r. b. do otworzenia mennicy krajowej, zważając, iż z tego wyniknie dogodność dla obywateli i pożytek dla Skarbu Publicznego stanowiemy.

Par. 1. Mennica ma być jak najprędzej otworzona.

Par. 2. Pieniądze wybijane będą według stopy menniczej pruskiej ogólnie wziętej.

Par. 3. Wybitych będzie trzy miliony złotych polskich w billonach, gruba zaś moneta w stosownej do tego proporcyi będzie robiona.

Par. 4. Herb na billonach będzie z jednej strony litery M. P. (Moneta Polska), z drugiej napis wartości pieniądza.

Par. 5. Dyrekcya Skarbowa będzie miała dozór nad Mennicą. Gdyby zaś za rzecz potrzebną uznała z przyczyny swych zatrudnień użyć do pomocy dozoru nad Mennicą jakie osoby, te nam do potwierdzenia poda. Zawsze jednak w tym razie osobę z pomiędzy siebie do prezydowania w tej administracyi menniczej i szczególnego mienia dozoru wyznaczy.

Par. 6. Etat kosztów potrzebnych na otworzenie i utrzymywanie mennicy, tudzież organizacyę jej manipulacyi, poda nam Administracya Skarbowa, której także ułożenie się względem domu i machin mennicznych polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 22 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

173.

22 Czerwca 1807. Ustanowienie Gwardyów po wszystkich miastach kraju. (Zbiór II p. 365).

Komisya Rządząca. Przychylając się do uczynionego nam przez W. Xięcia Poniatowskiego Dyrektora Wojny przełożenia, ustanowienie Gwardyi Narodowej do wszystkich miast departamentów rozciągamy, mieć chcąc, żeby uchwała nasza względem Gwardyi Narodowej warszawskiej, na dniu 24 Kwietnia roku teraźniejszego zapadła, była miana za główną zasadę dla wszystkich miast naszego kraju, z warunkiem, że tylko w miastach mających liczbę członków Gwardyi wystarczającą do trzech lub dwóch batalionów najmniej będzie się formował pułk z oddzielnym sztabem płatnym. Do pułku członki Gwardyi na wyższych i niższych officyerów, a do sztabu płatnego, wojskowi dawni krajowi mianowani będą. W miastach, które mogą mieć tysiąc dwieście członków, formować się ma jeden batalion pod komendą podpułkownika, przy którym płatny będzie jeden adjutant batalionowy kapitan; przy każdej kompanii jeden adjutant podporucznik i dwóch doboszów. W miastach, które mają sześćset członków, formować się będzie pół batalionu pod komendą najstarszego kapitana. Przy półbatalionie płatny będzie jeden adjutant porucznik, a przy każdej kompanii jeden adjutant podporucznik i dwóch doboszów. W miastach, które mają sto dwadzieścia członków, formować się ma jedna kompania, przy której będzie płatny jeden adjutant podporucznik i dwóch doboszów. W miastach, których członki nie dochodzą do liczby stu dwudziestu, formować się będzie oddział pod wodzą jednego porucznika, jednego sierżanta starszego, dwóch sierżantów, czterech kapralów. Przy takim oddziele płatny będzie jeden adjutant podofficyer i jeden dobosz. Inne miasta nie mające pięćdziesiąt członków od formowania Gwardyów uwalniamy.

Nadto stanowiemy:

1-o Że Członki Gwardyi Narodowych, u których czas jest drogi, nie będą mogły być niewolone do ćwiczeń żołnierskich w inne dni, jak w niedziele i święta rano albo po południu.

2-o Że mundur Gwardyi powinien być powszechnie równy.
3-o Że Gwardya Narodowa jest w obrębach każdego miasta sama w sobie bez żadnej korporacyi i związku z innych miast gwardyami.
4-o Że Gwardya, jako Gwardya podlegać winna Dyrektorowi Wojny, Generałowi Dywizyi w departamencie komenderującemu i komendantowi miejscowemu, a jako obywatele i mieszkańcy miasta władzom swoim naturalnym, prawem ustanowionym.
5-o Że Gwardya nie może być do żadnych innych jak publicznych usług pociągana.
6-o Gwardya Narodowa obowiązana czuwać około całości swego miasta; w każdym przypadku zagrażającym jego bezpieczeństwu powinna na żądanie Magistratu dać mu pomoc do przywrócenia bezpieczeństwa i spokojności.
7-o Członki Gwardyi Narodowej za nieposłuszeństwo swoim przełożonym, za ubliżenie im poszanowania, za niekarność i inne przewinienia żołnierskie, podlegają tym samym karom, którym podlega wojsko liniowe, mające przez nas wskazany sobie do zachowania proceder prawny wojskowy.

Przywiedzenie do skutku niniejszego postanowienia naszego, po wszystkich miastach WW. Dyrektorom Spraw Wewnętrznych, Wojny i Policyi poruczamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 22 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

174.

24 Czerwca 1807. Wezwanie Directorium Generalnego do ułożenia projektu organizacyi przybyć mającego Departamentu Białostockiego. (Zbiór II p. 232).

Komisya Rządząca. Zwycięzkie postępowanie wojska Ojczyznę naszą oswabadzającego, czyniąc złączenie z Krajem zarządzeniu naszemu oddanym, Departamentu Białostockiego, i otwarcie onego coraz podobniejszym, jest nam powodem do wezwania rady i światła WW. Dyrektorów i żądania od nich, ażeby wygotowawszy każdy respective swego wydziału stosowne projekta, i zniósłszy się z sobą w Zgromadzeniu Generalnego Directorii, podali nam sposoby porządnego i spiesznego uorganizowania tego przybyć mającego Departamentu tak, iżby sprawiedliwość w biegu swoim nie była wstrzymana, Skarb i dochody publiczne zabezpieczone, skompletowanie i opatrzenie wojska zapewnione, i wszelkie nasze uchwały, unikając ile możności niepotrzebnych a szkodliwemi być mogących odmian, w exekucyę wprowadzone jak najprędzej być mogły. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 24 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

175.

27 Czerwca 1807. Wyznaczenie Wydziału Obrachunków Generalnych w Dyrekcyi Skar. do przyjmowania od każdej Dyrekcyi miesięcznych rachunków, końcem ułożenia z nich kwartalnego co 3 miesiące raportu do Komisyi, dochodów i rozchodów publicznych. (Zbiór II p. 325).

Komisya Rządząca. Gdy Skarb Publiczny szczególniejszą jest sprężyną Rządu, a pieczołowitość o nim najpierwszym każdego rządu być powinna przedmiotem; gdy rozrządzanie funduszów publicznych przyzwoicie, porządnie i stosownie do potrzeb krajowych, bez doskonałej i zawsze pod okiem Rządu będącej o nich wiadomości, dziać się nie może; a takową wiadomość tylko raporta rachunkowe generalne dostarczać są zdolne, więc ażeby te co trzy miesiące nam były podawane, stanowiemy. Dla sporządzenia zaś ich Wydział obrachunków generalnych w Dyrekcyi Skarbowej pod prezydencyą jednego z członków Administracyi Skarbowej mianujemy. Na ten koniec aby każda Dyrekcya co miesiąc Dyrekcyi Skarbowej rachunki wyszczególnione percept i expens wszelakich odsyłała, mieć chcemy; a dla ułożenia kwartalnego raportu, aby co trzy miesiące każda Dyrekcya jednego od siebie Delegata nominowała. Którzy to delegaci wspólnie z Wydziałem Obrachunków generalnych, raport kwartalny wszelkich dochodów i rozchodów publicznych, przez nich podług raportów miesięcznych sporządzony, przed mianowaną od nas na ten koniec Deputacyą, pod prezydencyą jednego z członków naszych, agitować się mającą, złożą, usprawiedliwią i podpisami swemi zaświadczą. Raport zaś takowy do naszego roztrząśnienia, potwierdzenia lub odrzucenia podany być ma. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 27 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

176.

29 Czerwca 1807. Zalecenie Dyrektorom podania opinii względem zwrócenia do Skarbu wydanych i wybranych bezprawnie przez oficyalistów zeszłego Rządu pieniędzy i zapobieżenia nadal podobnym wypłatom. (Zbiór II p. 236).

Komisya Rządząca. Gdy z raportów od W. Dyrektora Sprawiedliwości dowiedziawszy się, iż w Departamencie Bydgowskim oficyaliści bywszego Rządu różne expensa poczynili i pensye swoje z kass publicznych nawet za miesiąc Czerwiec powybierali, a ztąd niedostatek na inne opłaty wynika, przeto zalecamy WW. Dyrektorom, ażeby podali sposoby najskuteczniejsze nietylko dla zapobieżenia nadal wypłat bez poprzedniego naszego i Dyrekcyi Skarbowej dozwolenia, ale i względem środków przedsięwziąć się mających końcem zwrócenia do Skarbu wydanej bezprawnie i z uszczerbkiem naglejszych na wojsko potrzeb gotowizny. Niezwłocznej nam opinii podanie w tej mierze gorliwości WW. Dyrektorów oddajemy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 29 Czerwca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

177.

2 Lipca 1807. Zalecenie wypłacania pensyi Professosorom Liceum Warszawskiego kwartalnie anticipative. (Zbiór III p. 130).

Komisya Rządząca. Przychylając się do przełożenia W. Dyrektora Interesów Wewnętrznych, opinię z wstawieniem się Izby Edukacyjnej popartego, mieć chcemy: ażeby Professorowie Liceum Warszawskiego, jako szczupłemi pensyami opatrzeni, od warunków uchwały naszej stanowiącej wypłatę pensyów miesięcznie i decursive, wolnemi byli, i ażeby onymże rzeczone pensye anticipative i kwartalnie wypłacono. Czego dopełnienie Administracyi Skarbu Publicznego zalecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 2 Lipca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

178.

3 Lipca 1807. Zalecenie dania odpowiedzi Generałom Wojewódzkim, iż wydanie patentów i abszeytów wstrzymanym zostanie aż do uskutecznienia przez nich uchwały z d. 24 Lutego. (Zbiór III p. 227).

Komisya Rządząca. Zalecamy W. Xięciu Dyrektorowi Wojny, na notę unr. Generałów Wojewódzkich Powstania Narodowego, na dniu 30 Czerwca Nam podaną odpowiedzieć, iż jesteśmy w nieodmiennej chęci, oddać zasłudze i gorliwości ich obywatelskiej należyte i chwalebne świadectwo; gdy jednak porządek i przyzwoitość wymaga, ażeby ofiar obywatelskich na obronę pospolitą hojnie dawanych, przeznaczenie i użycie wyjaśnione i przed temiż, którzy się do nich przykładali, usprawiedliwione było; a gdy nam jest doniesiono, iż nie wszyscy jeszcze Generałowie Wojewódzcy uchwałę naszą pod dniem 24 Lutego zapadłą uskutecznili, nakazane rachunki przed Izbami Administracyjnemi złożyli; przeto decyzyę naszą względem żądanego wydania patentów i abszeytów zawieszoną mieć chcemy do czasu, w którym też rachunki przez Izby Administracyjne ukończone będą. Wszyscy Generałowie zaświadczenie ich ukończenia uzyskają i te nam przez W. Xięcia Dyrektora Wojny przedstawione zostaną. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 3 Lipca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

179.

4 Lipca 1807. Uchwała stanowiąca wybieranie cła podług przepisów dawnego Rządu od wprowadzanych z Rosyi i Austryi do Kraju bydła i koni. (Zbiór III p. 133).

Komisya Rządząca. Lubo wydaną uchwałą naszą pod dniem 27 Iunii opłatę od wszelkich produktów krajowych z kordonu Rossyjskiego i Austryackiego do Kraju wprowadzanych, podług nowo ustanowionego instruktarza, komorom pogranicznym odbierać nakazaliśmy, z przełożenia jednak Dyrekcyi Skarbu, iż dla konsumpcyi krajowej i potrzeb rolni-

czych bydła zagranicznego i koni Kraj potrzebuje, chcąc zatym zachęcić każdego handel bydła i koni utrzymującego do naprowadzenia potrzebnego bydła i koni, stanowiemy: ażeby nietylko od Icka Aronowicza i Mateusza Orzygalskiego, którzy teraz woły przyprowadzili, ale nawet i nadal cło od bydła i koni do kraju Polskiego z kordonu Rossyjskiego i Austryackiego, prowadzonego podług taryfy dawnej zeszłego Rządu przez komory pograniczne wybierane było. Czego dozór i dopilnowanie Dyrekcyi Skarbu polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 4 Lipca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

180.

4 Lipca 1807. Pełnomocnictwo dane uur. Starzeńskiemu i Kuczyńskiemu do Organizacyi Dep-tu Białostockiego. (Zbiór III p. 321).

Komisya Rządząca. Gdy dekretem N. Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego dnia 14 Stycznia r. b. wydanym Departament Białostocki do Kraju na Królu Pruskim zdobytego i Polszcze wróconego jest przyłączony, a gdy już w większej części departament ten przez oręż zwycięzki Wielkiego Napoleona jest oswobodzony; przeto chcąc w użyciu danego nam prawa części te do kraju rządowi naszemu powierzonego wcielić i władzę i opiekę naszą do nich rozciągnąć, umyśliliśmy do tymczasowego onych urządzenia wysłać Pełnomocników. Jakoż wysyłamy i za Pełnomocników tych niniejszym listem Instrumentem naszym stanowiemy i mianujemy z gorliwości i obywatelstwa nam zaleconych uur. Michała Starzeńskiego i Dominika Kuczyńskiego, którym moc dajemy, ażeby te części departamentu Białostockiego, tymczasowie podług danych im od nas osobnych przepisów i instrukcyi, urządzili, urzędników miejscowych ustanowili, od nich przysięgę wierności odebrali, kassy i dochody publiczne, oraz wszelkie składy papierów i aktów tak sądowych jako i administracyjnych zabezpieczyli, wojsko zwycięzkie jak najprędzej w żywność opatrzyli, podatków wybranie jak najspieszniejsze nakazali, obywatelów od ucisku ochronić, a potrzeby wszelkie wojsku dostarczyć usiłowali. Słowem wszystkie nasze przepisy wiernie i pilnie zachować i wykonać i aby od innych wykonane były starali się. Który to list Instrument nasz podpisem Prezesa naszego upoważniony, pieczęcią naszą większą stwierdzić rozkazaliśmy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 4 Lipca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

181.

5 Lipca 1807. Instrukcya dla uur. Delegowanych Pełnomocników do zajęcia i urządzenia Departamentu Białostockiego. (Zbiór III p. 322).

1. Urodzeni Delegowani udać się mają niezwłocznie do Ciechanowca

dla ułożenia się z Generałem Wrede, końcem jak najprędszego opatrzenia żywności i furażów dla korpusu pod jego komendą zostającego.

2. Wydadzą Uniwersał do obywateli i wszelkich władz miejscowych, w którym wolę N. Cesarza Francuzów względem tegoż Departamentu, Komisyi Rządzącej nadaną władzę i swego pełnomocnictwa zamiary wyłuszczywszy, zalecą obywatelom, ażeby dla niezwyciężonego wojska, któremu exystencyę naszą polityczną winni jesteśmy, rekwirowane żywności i furaże dostarczali, a w niedostatku onych składkę pieniężną na zakupienie zkąd będzie można, zbierali. Tym końcem przyłączają się dekreta Cesarskie.

3. Wszelkie akta sądowe i administracyjne zapieczętują i gdyby się jakie u osób partykularnych znajdować miały, do Archiwum publicznego przywieźć rozkażą.

4. Wszelkie znaleźć się mogące własności publiczne, kassy, magazyny pod władzę swoją odbiorą, dokładnie wyszczególnią i pod dozór poprzysiężonych na wierność Rządowi naszemu, obywateli oddadzą.

5. Magazyny i etapy za zniesieniem się z władzami Francuzkiemi ustanowią i pod dozór Kommissarzów magazynowych oddadzą, którym dokładną przepiszą instrukcyę, jakie kwity przez nich obywatelom wydawane, i jakie nawzajem od władz Francuzkich odbierane być powinny.

6. Organizacyę Sądownictwa i Administracyi publicznej do dalszych naszych urządzeń zawiesiwszy, w każdym powiecie Izby Wykonawcze na wzór innych departamentów ustanowią i osoby nominować będą. O takiem ustanowieniu Izb Wykonawczych obywateli powiatu uwiadomią, z zaleceniem, aby wszelkie podatki i opłaty tudzież z dóbr narodowych intraty do ich kass poskładali i urządzenia ich wszelkie dopełniali.

7. Od osób Izby Wykonawcze składających i wszelkich urzędników przysięgę wierności i posłuszeństwa dla Rządu naszego, jako przez N. Cesarza Francuzów ustanowionego, odbiorą.

8. Obywatelów uwiadomią, aby gotowemi byli do wydania kantonistów wzorem innych departamentów; to jest z 10 dymów jednego do piechoty a od 40 jednego kawalerzystę; którego to rekruta obywatele do Izb Wykonawczych w przepisanym czasie przystawią, gdy wysłani na to przez Xięcia Dyrektora Wojny Organizatorowie będą.

9. O stanie dóbr narodowych jak najdokładniejsze powezmą wiadomości, intraty z nich złożyć do Izb wykonawczych nakażą i względem dalszego ich urządzenia opinię nam swoją prześlą.

10. Lasy i bory narodowe aby spustoszeniu nie podpadły, Nadleśniczego w departamencie niezwłocznie ustanowią i obowiązki instrukcyą przepiszą.

11. Co się tycze skarbowej części przyłącza się osobna informacya.

12. Starać się będą w ogólności poznać jak najdokładniej stan całego departamentu, ułożyć tabelle statystyczne dla jak najrówniejszego rozkładu podatków publicznych i pomnożenia siły zbrojnej narodowej.

13. Wszystkich czynności swoich protokół jak najdokładniejszy utrzymywać i nam raporta co tydzień prócz nadzwyczajnych przysyłać mają.

14. Koszta wszelkie do tej missyi przywiązane za podaną przez ur. Pełnomocników likwidacyą nieodwłocznie powrócone im będą. Gdyby zaś w kassach jakich pieniądze znajdować się miały, wydawać na nie assygnacye według potrzeby są umocowani.

Działo się w Warszawie na sesyi dnia 5-go Lipca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes.

182.

5 Lipiec 1807. Informacya względem urządzenia tymczasowego Wydziału Skarbowego w Departamencie Białostockim. (Zbiór III p. 135).

1-o W każdym powiecie Prezes Komisyi Powiatowej ma zrewidować journale, etat i księgi kassowe oficyalistów pruskich, którzy podatki z cyrkułu odbierali i te podpisać.

2-o Nie ruszając z miejsca tych urzędników, dodać trzeba z tytułem assystenta lub kontrollera jednego Polaka każdemu, któremu księgi wyżej wzmiankowane pod straż mają być oddane.

3-o Gdzieby nie było na miejscu wzmiankowanego poborcy, tedy trzeba nominować tymczasowo, albo jednego z bywszej Landratury, albo z innego urzędu Pruskiego, któremuby takowy gatunek funkcyi nie był zupełnie obcym, dodając zawsze do niego asystenta Polaka.

4-o Akcyz-Ratów wszystkich, którzy umieją po polsku, trzeba do czasu utrzymać na miejscu, toż samo i Akcyz-Einemerów; ale do tych za kontrollerów dodać Polaków, oddawszy Polakom pod straż księgi i akta wszystkie, z journalami i aktami Akcyz-Ratów tak ma być postąpiono, jak w punkcie pierwszym. ante omnia.

5-o Do księgi Akcyz-Rata ma być wyznaczony jeden Polak do objechania natychmiast wszystkich urzędów, akcyzy, cła i magazynów solnych, z nakazem zrewidowania wszędzie stanu kass, journalów i ksiąg popodpisywania, soli przeliczenia i zregestrowania, tudzież do installowania Assystentów, Kontrollerów tak do urzędów konsumpcyjnych, jako też celnych i solnych.

6-o Asystenci do urzędów celnych i solnych dodawani powinni być wybierani z ludzi znanej i dobrej konduity, tudzież odpowiedzialność mających.

7-o Wybór cła, opłata podatku konsumpcyjnego i cena soli, wedle ustaw dawnego Rządu ma być kontynuowana aż do zupełnej organizacyi.

8-o Dla bezpieczeństwa Skarbu ma być zadysponowano urzędom konsumpcyjnym, celnym i solnym, aby jak można najczęściej choćby co tydzień do kass powiatowych pieniądze odwozili.

9-o Ponieważ z raty Czerwcowej wchodzące zwykle podatki tak z ofiary, jako i od dzierżawców, nie mogły być jeszcze do Rządu Pruskiego zapłacone, więc trzeba ściśle wyindagować, kto winien i zapłacenie nakazać. Sposoby dojścia, kto wiele winien, są takie: najprzód, z etatów kassowych u powiatowych poborców z pruskiej służby pozostałych znajdujących się, wyciągnąć kazać retenta; powtóre, z aktów landratow-

skich wyszukiwać o tem informacyi; a jeżeli w którym powiecie nie znajdują się akta poborców kassowych, tedy wydać rozkaz do wszystkich dominiów, aby produkowali i składali kwity z podatków raty X-browej i Marcowej, a z tych etaty kazać formować, remanenta wyciągnąć: dzierżawcom zaś dóbr narodowych rozkazać złożyć kontrakty i kwity z raty ostatniej, a z tych i remanenta i etat należności do Skarbu uformować.

Lubo wypadałoby na Liście Demarkacyjnej, poustanawiać tymczasowe przykomórki dla zapobieżenia defraudacyi; gdy jednak to i koszt za sobą pociągnąć musi, i w teraźniejszych okolicznościach porządnie zaprowadzonym być nie może, i na czas krótki takowe urządzenie nadto kosztownym byłoby, więc komory Łososno, Niemierów, urządzić doskonale potrzeba; w Narwi postanowić expedyturę, dobrawszy zdatnych ludzi do tego na pisarza i kontrolera, a do wszystkich miasteczek, gdzie są Akcyzeinemerowie, wydać rozkazy, aby wszystkich kupców przejeżdżających o zaświadczenia z głównych komór, jakiemi teraz będą Łososna, Narew, Niemirów, a ponad Niemnem zwyczajne od dawnego Rządu poustanawiane, ściśle examinowali; tych zaś, co zaświadczenia z głównej komory nie okażą, aby zatrzymywali i do najbliższej głównej komory meldowali.

Straż pograniczną trzeba koniecznie samemi rodakami osadzić.

Dopóki Białystok odkrytym nie zostanie, gdzie akta Deputacyi akcyzy i cła znajdują się, Panowie Pełnomocnicy mają dobrać trzy osoby tymczasową funkcyą tej Deputacyi zatrudniać się mające, i te w miejscu rezydencyi swojej osadzić, do których raporta sposobem za dawnego Rządu praktykowanym, od urzędników prowincyonalnych odsyłane być mają, a od tych znowu P. P. Pełnomocnikom oddawane.

P. P. Pełnomocnicy o stanie kass, o sperandzie przychodów i o wszelkich okolicznościach Skarbu tyczących się, doniesienia do Administracyi Skarbowej czynić i z tą co tydzień komunikować się mają. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 5 Lipca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

183.

6 Lipca 1807. Przydanie Dyetaryuszów do oficyalistów urzędów celnych i konsumpcyjnych, którym płaca połowa ze Skarbu a połowa z pensyi tychże oficyalistów ma być wypłacana. (Zbiór III p. 137).

Komisya Rządząca. Na przełożenie Dyrekcyi Skarbu, przekonawszy się, iż przy reformie Rządu organizowane z pośpiechem urzędy Skarbowe nie uszły pomyłek poprawy potrzebujących, w celu zapobieżenia uszczerbkowi Skarbu z nieumiejętności oficyalistów Skarbowych wyniknąć mogącego, stanowiemy, aby do urzędów celnych i konsumpcyjnych dodawani byli dyetaryusze z oficyalistów dawnego rządu wybrani, z opłatą proporcyonalną i stosowną, do której ustanowienia, równie jako i do nominacyi takowych dyetaryuszów, Administracyę Skarbową upoważniamy. Że zaś Skarb nie jest w stanie podejmowania kosztów wielkich, przeto

aby wydatek na takowych dyetaryuszów przez połowę na Skarb był rachowany, a przez połowę z pensyi oficyalistów, do których ciż dyetaryuszowie dodanemi będą, był potrącony. Gdzie dla samej kontroli dyetaryusze są potrzebni, tam koszt na nich Skarb sam zastąpi. Zamiar czasu, przez który takowi dyetaryusze utrzymywani być mają, zostawujemy Dyrekcyi Skarbowej, polecając jej baczność na konieczną tylko ich utrzymywania potrzebę. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 6 Lipca 1807. (L. S) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

184.

6 Lipca 1807. Uchwała przepisująca prawidła, podług których budowy i reparacye narodowe tudzież wszelkie kupna odbwać się mają. (Zbiór III p. 45).

Komisya Rządząca. Z winnej baczności wystarczenia publicznemi dochodami licznym, kosztownym i nieuchronnym potrzebom krajowym, gdy zwracamy uwagę, iż mimo zniżonej aktualnie produktów ceny, wszelkie materyały i towary, niemniej każdego rzemieślnika, przychodzi drogo zakupować i opłacać, stanowiemy: aby odtąd tak fabryki i reparacye narodowe, prócz zwyczajnego anszlagowania, a przez generalnego budowli narodowych Intendenta, examinowania i moderowania, jako też zakup wszelkich materyałów i efektów, tudzież sprawiania rekwizytów i potrzebne oporządzenia wszelkie działy się sposobem za zeszłego Rządu praktykowanym, to jest: z przypuszczeniem do konkurencyi tych i takich, którzy dostateczną rękojmię stawią lub własną okażą; albo przez entrepryzy cząstkowe, bądź ogólne, albo przez publiczne licytacye, których termin i miejsce wczesnym i dostatecznym obwieszczeniem, albo trzema numerami gazety poprzedniczo dla wiadomości wszystkich ogłoszony być ma. Dopełnienie tego i zalecenie władzom Wykonawczym poruczamy, Dyrekcyom Spraw Wewnętrznych, Skarbu i Wojny. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 6 Lipca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

185.

9 Lipca 1807. Prezenta na Probostwo w Rozdrażewie dla JX. Kazimierza Hoszkiewicza. (Zbiór III p. 48).

Komisya Rządząca. Przewielebnemu JXiędzu Ignacemu Nałęcz Hrabi Raczyńskiemu Biskupowi Poznańskiemu Nominatowi Xięciu Arcybiskupowi Gnieźnieńskiemu i Biskupowi Warszawskiemu, lub Officio Generalnemu Biskupstwa Poznańskiego, albo komukolwiek innemu do tego moc mającemu względy nasze.

Przewielebny Mości Xięże Biskupie Poznański: Wakuje Probostwo w dobrach Rozdrażewie w Departamencie Poznańskim leżących, prawa kollacyi Rządowej, a to po śmierci JXiędza Stanisława Łukomskiego ostatniego jego posiadacza, do którego Probostwa tym sposobem wakują-

cego, my podług służącego nam prawa, JXiędza Kazimierza Hoszkiewicza, Plebana Grodzickiego, z dobrych obyczajów i dostatecznej nauki zaleconego, z obowiązkiem odstąpienia od tej ostatniej Plebanii, Wielebności Waszej prezentować postanowiliśmy; jakoż niniejszym naszym patentem prezentujemy, żądając od Wielebności Waszej, abyście tego a nie innego do rzeczonego Probostwa instytuowali, rząd jego duchowny i doczesny onemuż całkowicie polecili, podług tego, jak do urzędu Waszego należy. Co dla większej wagi, podpisem Prezesa upoważniwszy, pieczęcią większą stwierdzić rozkazaliśmy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 9 Lipca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

186.

9 Lipca 1807. Zalecenie Dyrektorom, ażeby przyłączoną kopię listu Xięcia de Neuchatel do JW. Potockiego pisanego zalecającego organizacyę Departamentu Białostockiego w Archiwum Directorii złożyć kazali. (Zbiór III p. 292).

Komisya Rządząca. Przesyłamy WW. Dyrektorom kopię listu JW. Xięcia de Neuchatel Ministra Wojny do JW. Stanisława Potockiego Kolegi naszego, a w głównej kwaterze znajdującego się, w którym upoważnia nas do rozciągnienia władzy w departament Białostocki aż do linii demarkacyjnej, aktem zawieszenia broni ustanowionej. Uprzedziliśmy to nas wezwanie wysłaniem już Delegowanych Pełnomocników uu. Starzeńskiego i Kuczyńskiego. Zalecamy, ażeby niniejsze pismo od Xięcia Ministra Wojny nadesłane, w Archiwum Directorii było zachowane. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 9 Lipca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

187.

10 Lipca 1807. Urządzenie Sądów Powiatowych. (Zbiór III p. 8).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Sprawiedliwości stanowiemy tymczasową Organizacyę Sądów Powiatowych, jako dalszy ciąg Organizacyi Sądów dnia 16 Czerwca r. bieżącego uchwalonej.

Urządzenie Sądów Powiatowych.

Par. 115. Sąd Powiatowy. Miasta mniejsze, których ludność nie dochodzi czterech tysięcy mieszkańców, dobra narodowe i dziedziczne, będą miały Sąd wspólny, obejmujący razem Sądy Dominialne i Patrymonialne, nazwany Sądem Powiatowym.

Par. 116. Miasta mniejsze, które mieć mogą osobne Sądy. Te jednak z wymienionych miast mniejszych, które miały osobne Sądy Miejskie i które mają dostarczający fundusz na utrzymanie więcej jak jednego Sędziego z potrzebną liczbą niższych urzędników, i nie za-

siadają w nich Sądy Powiatowe, mogą mieć osobne swoje Sądy, w takich samych stosunkach, jakie służą Sądom miast większych nieglównych.

Par. 117. Forum. Sąd Powiatowy jest Sądem właściwym dla wszystkich mieszczan miast mniejszych, oraz dla wszystkich włościan tak co do ich osób, jako też co się tyczy ich posiadłości miejskich i wiejskich, a to w całym powiecie tak daleko, jak się rozciąga władza Izby Wykonawczej.

Par. 118. Sądy Powiatowe powinny zadosyć czynić wszelkim zleceniom Sądów Ziemiańskich i w takim stosunku z niemi zostawać będą, w jakim zostają Sądy Ziemiańskie względem Sądów Apelacyjnych.

Par. 119. Sąd Powiatowy pomocą będzie Izbom Wykonawczym co do rozsądzania spraw policyjnych.

Par. 120. Instancya. Sąd Powiatowy sądzić będzie bez żadnej appellacyi sprawy nie przenoszące sto pięćdziesiąt złt., kary czterdzieści ośm godzin więzienia lub trzydzieści plag kary cielesnej: w wyższych zaś sprawach appellacya idzie do Sądu Ziemiańskiego. Zasługujących na wyższe kary, Sąd odsyła dla opisania corporis delicti do Inkwizytoryatu, jak o tem obszerniej w ordynacyi kryminalnej.

Par. 121. Przedmioty. Sąd Powiatowy utrzymywać będzie w najdoskonalszym porządku Hipoteki Miejskie i Włościan, którzy się do niej kwalifikować mogą.

Sąd Powiatowy pilnować będzie, aby sukcesye stosownie do prawa uregulowanemi były: do niego opieka należeć będzie, jako i Administracya Rządowa majątku, exekucya wyroków i inne wszystkie czynności, które w tym czasie prawem są dozwolone.

Par. 122. We wszystkich czynnościach do jurysdykcyi Sądów Powiatowych należących mają być zachowane przepisy służące innym Sądom; wyjąwszy w postępowaniu procesowym, iż zawsze przytomność stron żądana być powinna, oprócz przypadków nie dopuszczających przytomności, w których stawienie się przez umocowanego przyjęte być może. Sądy Powiatowe podania stron i wnioski w protokóle zapiszą, indagacye i inkwizycye, gdzie ich potrzeba będzie, wyprowadzą, i rzecz wyjaśniwszy, sprawę na ustępie rozsądzą.

Par. 123. Skład. Sąd Powiatowy składać się będzie z jednego Sędziego z tytułem Sędziego Powiatowego i z tylu burgrabiów, ile obszerność i ludność powiatu wyciągać będzie. Sędzia Powiatowy szczególniejszą mieć będzie baczność na utrzymanie porządku, będzie się mianowicie trudnił interesami Hypoteki, mieszczan i włościan, którzy są właścicielami.

Par. 124. Plenum. Plenum składać się będzie z trzech Członków, oddzielnie zaś Burgrabowie Powiatowi wysyłanemi być mogą na grunt, czy to dla zrobienia instrukcyi, czy dla przyjęcia tranzakcyi, czy dla exekwowania, co im było od swego Sądu lub Ziemiańskiego poleconym: każda zaś ich czynność ma iść do roztrząśnienia i aprobaty Sądu in pleno, w którym Sędzia Powiatowy jest Prezydującym.

Par. 125. Nominacya. Dyrektor Spraw Wewnętrznych jako najwyższą zwierzchność mający nad dobrami Narodowemi, zaleci Izbom Ad-

ministracyjnym podanie kandydatów. Dziedzice to jest dominia z swej strony podadzą; również miasta tysiąc ludzi ludności obejmujące przedstawią swoich. Kandydaci udadzą się do Wydziału Examinatorów respective w swoim departamencie przy Appellatoryum będących, a stosownie do danej ich opinii Sąd Appellacyjny nominować będzie i zadecyduje, który z pomiędzy nich pierwszym Sędzią czyli Sędzią Powiatowym być ma i do approbacyi Dyrekcyi odeszle.

Par. 126. Archiwista i kassa. Sądy Powiatowe wyznaczą jednego z pomiędzy siebie do trzymania pióra, będą miały prócz tego Archiwistę trzymającego razem kassę. Jeden z Burgrabiów ma być wyznaczony do rewizyi i kontrolowania kassy. Kancellistów stosownie do koniecznej dobiorą potrzeby, którzy z kopialiów fundusz swój utrzymania mieć będą. Prócz tego Sąd Powiatowy będzie miał jednego woźnego.

Par. 127. Miejsce zasiadania. Sądy Appellacyjne wraz z Izbami Administracyjnemi, najlepiej mogące znać z blizka dogodność miejscową, rozważą i Dyrekcyi doniosą w przeciągu czterech niedziel, gdzieby najstosowniej ustanowić Sądy Powiatowe, szczególniejszy na to wzgląd ma być dany, aby mogły być umieszczone tam, gdzie są Izby Wykonawcze; jednakże dadzą baczność na większe miasta (v. par. 115) nie mające oddzielnych Sądów, w srzodku zwłaszcza powiatu leżące, lub miejsca, do których ludność uczęszcza z powodu jarmarków, targów, lub innych przyczyn.

Par. 128. Pensye urzędników. Wszyscy ci urzędnicy stałe pensye mieć będą; na które przeznacza się fundusz za dawnego rządu exystujący, z tego co opłacały dobra dominialne, co dawały miasteczka na Justitz Burmistrzów, i z ilości, którą obywatele dawali Justycyaryuszom. Sędzia Powiatowy mieć będzie złotych trzy tysiące; każdy Burgrabia powiatowy tysiąc pięćset; Archiwista tysiąc dwieście i woźny pięćset złotych. Jakikolwiek wpływ do kassy Sądu Powiatowego będzie, ma być nietykalnym i rachować się ze wszystkiego winien Sądowi Ziemiańskiemu; składać oraz rachunki z należącym wysyłanych nadgród za podróże podług przepisów o karach sądowych.

Par. 129. Sądy Appellacyjne zniosą się z Izbami Administracyjnemi, końcem ułożenia dla każdego powiatu stałego funduszu.

Par. 130. Użycie funduszów. Lubo największa część sądzących się w Powiatowym Sądzie składać się będzie z ubogich nie będących w stanie zapłacenia opłat i kar Sądowych, jednakże przybywać będzie fundusz, i ten ma być mianowiciej obracany na wymurowanie więzień powiatowych, Izb Sądowych i innych Policyjnych pożytecznych urządzeń.

Sąd Powiatowy mieć będzie osobno dla siebie przepisaną taxę.

Par. 131. Wójt i Radni. Dla miejscowego dozoru każde (prócz wyżej wyrażonych małe miasto, będzie miało jednego wójta z dwoma Radnemi, do których należeć będą przedmioty policyjne, również odsądzenie spraw mniejszych, nie przenoszących pięciudziesiąt złotych, kary dwadzieścia i cztery godzin więzienia i dziesięciu plag kary cielesnej niepublicznej, bez żadnej appellacyi. We wszystkich innych sprawach, w których się tylko do nich zgłoszą strony, przyjąć i zapisać mogą ich

żądania, i tego protokół przesłać Sądowi Powiatowemu. Sąd Powiatowy jest mocen czynić im zlecenia w podobnym stosunku, jak Sądy Miejskie, Sądom Powiatowym.

Par. 132. Sołtys i Ławnicy. Po wsiach będą w podobnym sposobie, Sołtysi z dwoma Ławnikami, lub starszy gospodarz przez dominium obrany, do rozsądzania bez żadnej appellacyi spraw mniejszych, to jest których przedmiot nie przenosi dwudziestu złotych, pięciu plag kary cielesnej, lub innej mniejszej kary policyjnej zawsze jednak za approbacyą dworu.

Par. 133. Wójci z Radnemi po miasteczkach i sołtysi z ławnikami po wsiach, co do sądownictwa podlegają Sądom Powiatowym, nie odejmując właścicielom dóbr Ziemiańskich i Possessorom dóbr Narodowych policyjnej władzy.

Par. 134. Installowanie i uorganizowanie tych Powiatowych Sądów poruczone jest Sądom Ziemiańskim, które w tej mierze projekta do approbaty Sądu Appellacyjnego podadzą.

Par. 135. Wzór do Organizacyi brać będą Sądy Ziemiańskie z siebie samych, a do Hypoteki z Sądów Appellacyjnych.

Par. 136. Zostawuje się wolność dziedzicom obszernych włości prezentowania oddzielnego kandydata na Burgrabiego Sądowi Appellacyjnemu do examinu, a gdy approbowanym zostanie, natenczas w miasteczku w dobrach tylko dziedzica, od którego był prezentowanym, zastępować może Sąd Powiatowy. Ustanowiony taki Burgrabia na pewne udeterminowane lata już oddalonym być nie może przed upłynieniem lat, tylko przez wyrok Sądu. Appellacya zaś tak idzie jak od Sądów Powiatowych. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 10 Lipca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

188.

10 Lipca 1807. Umocowanie Dyrektorom dane względem zastępowania Komisyi Rządzącej w czasie jej oddalenia się do Drezna. (Zbiór III p. 292).

Komisya Rządząca. Gdy ważne i przyszły los Ojczyzny naszej stanowiące interesa powołują nas za granice Polski do opuszczenia stolicy na jakiś czas nas zniewalają, chcąc, ażeby w czasie naszej nieprzytomności Administracya Krajowa przerwy żadnej w swoim biegu nie doznała, stanowiemy co następuje.

Par. 1. Zachowując sobie moc prawodawczą, i warując, ażeby żadna z ustaw naszych odmieniona, ani nowe prawo stanowione nie było, władzę najwyższą administracyjną na czas naszej niebytności WW. Dyrektorom in Directorio zgromadzonym powierzamy.

Par. 2. Zalecamy szczególniej Directorii:

Co do Wydziału Sprawiedliwości: Dozór pilny, ażeby bieg Sądownictwa nie ustawał.

Co do Wydziału Wewnętrznego: Opatrzenie w żywność wojska, podług zapadłej na dniu dzisiejszym szczególnej w tej mierze

naszej uchwały, równie jak i lazaretów w wszelkie potrzeby; kończenie zaczętych fortyfikacyi i baczne oko na dobra i lasy Narodowe.

Co do Skarbu: Oszczędny szafunek groszem publicznym, przyłożenie najusilniejszego starania i użycie wszelkich srzodków do zapełnienia Skarbu przez regularne dochodów i wszelkich remanentów wybranie.

Co do Wojska: Utrzymanie wojska w karności i porządku, dostarczenie żołdu i wszelkich potrzeb dla niego, przyspieszenie wybrania nakazanego rekruta i zachowanie wojska w komplecie.

Co do Policyi: Zachowanie Kraju od zarazy i pilną baczność na porządek i bezpieczeństwo wewnętrzne.

Nakoniec w ogólności: Dopilnowanie, ażeby wszystkie nasze ustawy, urządzenia, uchwały i rezolucye wykonane były.

Par. 3. Asygnacye do Skarbu w nagłych i koniecznych przypadkach Directorium w komplecie wydawać ma.

Par. 4. Podatków żadnych nakładać Directorium nie ma prawa.

Par. 5. Kandydatów na wakujące urzędy nam przesyłać mają WW. Dyrektorowie.

Par. 6. Przewiniających urzędników zawiesić od funkcyi Directorio moc nadajemy, z warunkiem najprędszego doniesienia nam o tym.

Par. 7. Ponieważ z wysłanemi do tymczasowego urządzenia Departamentu Białostockiego Delegowanemi bezposrzednią sobie komunikacyę ostrzegliśmy, mieć chcemy, ażeby ta teraz przez Directorium była utrzymywana, i do niego należała z zaleceniem, iżby wszystko podług danych tymże Delegowanym przepisów było dopełnione, a po dokonanym dziele, ażeby wszelka część administracyi respective Wydziałów, pod zarządzenie WW. Dyrektorów była oddana.

Par. 8. WW. Dyrektorowie sesye Direktorij w miejscu naszych posiedzeń trzy razy na tydzień odbywać mają, a w przypadku potrzeby Prezydujący na sesyę extraordynaryjną Członków zwoła. Komplet najmniej ze trzech składać się ma. Paritatem votorum Prezydujący rozwiązuje. Mianowanie Sekretarza tymczasowego Directorio zostawuje się.

Do Directorium będzie należeć wszelkie expedycye pod naszym adresem przychodzące odpieczętowywać i rezolwować podług powyższych prawideł.

Par. 9. Raporta o swoich ważniejszych działaniach przesyłać, a w nagłej i naszej decyzyi wymagającej potrzebie, spiesznie do nas udawać się Directorium winno będzie.

Ogłoszenie niniejszej naszej woli W-u Dyrektorowi Sprawiedliwości Prezydującemu w Directorium polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 10 Lipca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

189.

11 Lipca 1807. Ustanowienie Konsystorza Ewangelicko-Augsburgskiego wyznania. (Zbiór III p. 14).

Komisya Rządząca. Stosownie do zasad naszych Rozdziału VI par. 57 zapewniających tolerancyę za przełożeniem nam W. Dyrektora Sprawiedliwości stanowiemy:

Par. 1. Wyznawcy Ewangelicko-Augsburgscy mogą utworzyć Konsystorz obrządku swojego co do spraw jedynie sumienia

Par. 2. W każdym departamencie może być utworzony taki Konsystorz.

Par. 3. Skład jego będzie z Prezesa, dwóch Asystentów i Pisarza.

Par. 4. Prezesem będzie zawsze Pastor Zgromadzenia Ewangelicko-Augsburgskiego.

Par. 5. Kandydatów na asystentów i pisarza Zgromadzenie wybierze i poda przez W. Dyrektora Sprawiedliwości do aprobaty naszej.

Par. 6. Konsystorze takie nie mogą wchodzić w rozpoznawanie przedmiotów cywilnych, ani przywłaszczać sobie jakieżkolwiek sprawy do innych jurysdykcyi należące.

Par. 7. Przy takim każdym konsystorzu dodana będzie przez W. Dyrektora Sprawiedliwości z naszą aprobatą osoba doglądająca, aby konsystorz granic swojej władzy nie przestępował, aby przychody Skarbu szczególniej wynikające z konieczności używania stęplowanego papieru do aktów urzędowych uszczerbku nie ponosiły, i aby żadne opłaty za granice nie były czynione. Wypadające uchybienia W. Dyrektorowi Sprawiedliwości natychmiast doniesie

Par. 8. Gdyby strony nie przestawały na wyroku konsystorza, wolno im będzie udać się do Wydziału Tolerancyi w Sądzie Appellacyjnym będącego i w takim przypadku akta stosowne do zaniesionego zażalenia Konsystorz Wydziałowi Tolerancyi, na żądanie tegoż Wydziału obowiązany jest złożyć. Podług zaś obszerniejszych opisów Organizacyi Tolerancyjnego Wydziału, winien tenże Wydział wezwać jednego z Assystentów tegoż wyznania, który do przypadku przedstawi Wydziałowi Tolerancyi Jus Canonicum Protestantium. Niniejszej ustawy naszej wykonanie W. Dyrektorowi Sprawiedliwości polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 11 Lipca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

190.

11 Lipca 1807. Nominacya Członków do Konsystorza Ewangelicko-Augsburgskiego. (Zbiór III p. 16).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Sprawiedliwości, podanych nam do Konsystorza Zgromadzenia Ewangelicko-Augsburgskiego kandydatów, na Prezydującego Xiędza Karola Schmidt: na asystentów Jerzego Arnolda i Kortuma; na pisarza Boreyma, aprobujemy; zalecając W. Dyrektorowi Sprawiedliwości, ażeby wyżej wyrażonych do sprawowania powierzonych im urzędów wezwał. Oczekujemy także kandydata na Assessora Rządowego przy tymże Konsystorzu. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 11 Lipca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

191.

11 Lipca 1807. Pomnożenie liczby osób w Dyrekcyi Wewnętrznej. (Zbiór III p. 49).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych o nieodbitej potrzebie pomnożenia liczby osób pracujących w Jego Dyrekcyi przyczyniamy do dawnego etatu następujące:

1-go Sekretarza przy 1-szym Wydziale . .	f.	3.000
1-go Sekretarza przy 2-gim Wydziale . . .	»	3.000
1-go Sekretarza przy 3-cim Wydziale . . .	»	3.000
1-go Konduktora	»	3.500
1-go Archiwistę	»	3.000
3-ch Kopistów á fl. 1.200 uczyni	»	3.600
In summa . . .	f.	19.100

Zostawuje się W. Dyrektorowi wolność dysponowania płacami tak temi, jak i dawnego etatu, byle sumy ogólnej nie przenosiło. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 11 Lipca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

192.

12 Lipca 1807. Zalecenie, ażeby z powodu niedostatku funduszów na potrzeby publiczne użyła wszelkich srzodków na wybranie zaległych podatków. (Zbiór III p. 145).

Komisya Rządząca. Na przełożenie Dyrekcyi Skarbowej, że gwałtowne są potrzeby Skarbu, że gaże wojska i inne dysponowane od nas wypłaty zostały wstrzymane z przyczyny niedostatku Skarbu, który to niedostatek sprawują zaległości znaczne podatków od wielu departamentów Skarbowi należących się, stanowiemy:

1-mo Wszystkie zaległości podatków tak stałych, jako i niestałych, wedle etatu przez Rząd Pruski uformowanego z roku 1806, tudzież podatek lazaretowy, jako to z raty dopiero zeszłej Czerwcowej do Skarbu publicznego należące, mają być wybrane w ciągu bieżącego miesiąca w zupełności koniecznie.

2-o Zaległości z lat dawniejszych, w rubryce exigibiles przez Rząd Pruski umieszczone, od Amtmanów i Zydów należące, mają być także w jak najprędszym czasie do kass publicznych wybrane.

3-o Dłużnicy Skarbowi, od których wypłaty do Skarbu publicznego należą jakiegobądź rodzaju i gatunku, za karę zapłacić mają straff następujący: od zaległości z raty decembrowej procentów pięć, od zaległości z raty marcowej procentów trzy, od zaległości z raty dopiero upłynionej czerwcowoj procentów dwa.

4-o Dla przyprowadzenia do skutku woli naszej, w trzech punktach wyżej położonych wyrażonej, Dyrekcyi Skarbu nadajemy władzę użycia wszelakich srzodków, czy to przez własne osoby tęż Dyrekcyę składające, czy też przez pełnomocników od niej do tego wybranych i umocowanych.

5-o Upornym dłużnikom skarbowym sekwestrować i licytować mobilia, i sekwestrować majątki ziemskie dozwalamy, a chcąc mieć wzgląd przyzwoity na nieszczęśliwych, takowym allewiacye czynić proporcyonalne dozwalamy; ale do tego kwalifikują się tylko tacy, których majątki i wsie spalone zostały. Ustanawiamy:

6-o Ażeby wszystkie władze cywilne i wojskowe do uskutecznienia niniejszej uchwały naszej niezwłoczną dawały pomoc pod odpowiedzialnością za odmówienie lub opóźnienie zalecamy.

7-o Szczególniej zalecamy Xięciu Dyrektorowi Wojny, aby na każdą rekwizycyę Administracyi Skarbu pomoc wojskową w każdym czasie miejscu do uskutecznienia tej naszej uchwały żądaną i dostarczającą dodawać rozkazał.

8-o Zrobienie obrachunków, uregulowanie kass i uorganizowanie urzędów celnych, poborczych i konsumpcyjnych, Administracyi Skarbowej polecamy.

9-o Koszta na uskutecznienie tej uchwały potrzebne dysponować Administracyi Skarbowej pozwalamy z oszczędnością jednak i względem na stan Skarbu, stosując się do koniecznej tylko wydatków potrzeby. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 12 Lipca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

193.

12 Lipca 1807. Odezwa do obywateli z oznajmieniem o ustanowieniu Direktorium Generalnego na miejscu Komisyi, a to z powodu odjazdu jej do Drezna. (Zbiór III p. 378).

Komisya Rządząca. Powołani od N. Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego do styru tymczasowego Rządu w części Polski, przez zwycięzki oręż jego oswobodzonej, wszystkie nasze starania do tego zwracaliśmy celu, abyśmy zaszczytnej dla nas ufności Jego, a razem współziomków oczekiwaniu odpowiedzieli. Gdy teraz po uciszeniu gromów wojennych, bytność N. Cesarza w Dreznie rozstrzygnięcie losu Ojczyzny naszej zapowiada, udajemy się tam dla złożenia u tronu Jego winnego hołdu i odebrania z Jego zwycięzkiej ręki przyszłych naszych przeznaczeń. Staraniem będzie naszem, abyśmy powrócili godni dalszego współobywatelów zaufania, które jest najpiękniejszą nadgrodą urzędników szukających nie swego własnego, lecz Narodu dobra. Dla nieprzerwania w kraju ciągu Administracyi wewnętrznej, powierzyliśmy na krótki czas oddalenia naszego władzę namiestniczą WW. Dyrektorom in Directorio zgromadzonym. Dopełniamy tym czynem naszym obowiązki urzędowe i obywatelskie, a wszystko dla usługi kraju poświęcić gotowi, odzywamy się do was, współrodacy, w przekonaniu, że równym czuciem dla kraju przejęci jesteście; do was szczególniej, obywatele urzędy piastujący, abyście przez ciągłe pełnienie powierzonych wam obowiązków porządek i spokojność zachowali, a przykładem nieporuszonej swej stałości wszystkich do mężnego wytrwania zachęcili. Pomnijcie, iż cierpliwa i wszystkie przeciwności zwyciężająca wytrwałość chwałą i szczęściem uwień-

czona bywa. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 12 Lipca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

194.

30 Lipca 1807. Uwiadomienie Directorium o blizkim Kom. do Warszawy powrocie oraz o spodziewanem przybyciu N. Króla Saskiego do Warszawy. (Zbiór III p. 370).

Komisya Rządząca. W zaleceniu naszem przez kuryera JP. Rabe pod dniem 22 Lipca wyszłym, w którym uprzedzając urzędowe wiadomości, donieśliśmy o spodziewanych wypadkach względem kraju naszego, nie odebraliśmy jeszcze żadnej formalnej odezwy od N. Króla naszego, oprócz noty przez Ministra Hrabiego Bose, która nas dzisiaj doszła i w której oznajmiona nam jest wola N. Pana, ażebyśmy wracali do Warszawy na miejsce urzędowania naszego, i ażeby tylko JW. Gutakowski i JW. Stanisław Potocki Koledzy nasi, dla dokładnej rzeczy krajowych informacyi i ciągu komunikacyi z Rządem tu pozostali. Dopełniamy rozkaz ten N. Pana i niezwłocznie ztąd wyruszamy. Nim jednak powrót nasz nastąpi, przesyłamy w odpowiedzi na odebraną dziś expedycyę pod dniem 25 Lipca niniejszą naszą wolę. Oświadczy Directorium JP. Kommissarzowi Vincent, iż gdy mamy za rozmaite dostarczenia niezaprzeczone do Rządu Francuskiego pretensye, należy przystąpić do wzajemnego obrachunku i potrącenia, a dopiero, co się komu należeć okaże, to zwróconym być powinno. Co się tycze zaciągu summ na dobra Narodowe, gdy teraz pod bezposrzednim Rządem N. Króla Saskiego zostajemy, nie możemy bez Jego rozkazu nic w tej mierze przedsięwziąć. Delegowani nasi tu pozostać mający uczynią w tej okoliczności zapytanie, na które gdy nas dojdzie odpowiedź, dopiero decyzyę naszą dać będziemy w stanie.

Przesyłamy Directorium wypis z Traktatu Tylżyńskiego konfidencyonalnie nam przez JW. Ministra Sekretarza Stanu Maret komunikowany punktów naszego kraju tyczących się. Zalecamy Directorium, ażeby stosownie do opisu granic naszych w tymże Traktacie baczność największa była dana, iżby granice te w najmniejszym punkcie przez ościenne Mocarstwa naruszone nie były. W tym celu wysłać ma Directorium, umówiwszy się z powracającym W. Xięciem Dyrektorem Wojny, pewne osoby, któreby na miejscu tej całości granic dostrzegały.

Spodziewamy się, iż N. Pan, Król nasz miłościwy, na początku miesiąca Września przytomnością swoją stolicę naszą uszczęśliwić raczy. Zalecamy przeto Directorium, ażeby drogi, mosty i wszelkie przeprawy na traktach ztąd do Warszawy prowadzących były naprawione i do najlepszego stanu przyprowadzone.

Powrót nasz przed 12 Sierpnia pewno nastąpi. Na mniej więc gwałtowne zapytania odpowiedź na miejscu dać nie omieszkamy. Działo się w Dreznie na sesyi dnia 30 Lipca 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

195.

13 Sierpnia 1807. Odezwa do Obywateli po powrocie Komisyi z Drezna, z zaleceniem Dyr. Policyi ogłoszenia jej. (Zbiór III p. 265).

Komisya Rządząca. Donieśliśmy Wam, Współrodacy, w odezwie dnia 14 Lipca o wyjeździe naszym do Drezna i powodach, które nas do tego nakłoniły. Nie omieszkaliśmy ztamtąd w zaleceniu do Directorium Generalnego dnia 22 tegoż miesiąca wydanym uwiadomić was, iż Opatrzność pamiętna życzeń i ślubów naszych N. Fryderykowi Augustowi, Potomkowi Królów naszych i cnotami tak domowemi jako i publicznemi na Tronie Saskim jaśniejącemu, rządy Kraju tego powierzyła. Powróciwszy do Stolicy z woli Jego, winniśmy Wam oznajmić, iż równie za Jego rozkazem czynności nasze tymczasowie aż do nastąpić mającego stałego urządzenia rozpoczynamy, w takim sposobie i z taką władzą, jaka nam była od N. Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego udzielona. Dowód ten najłaskawszej N. Pana naszego miłościwego ufności w oddaniu nam tej Namiestniczej władzy z uszanowaniem przyjęliśmy, chcąc przy dopełnieniu woli Jego zadosyć uczynić ścisłemu obywatelskiemu obowiązkowi dotrwania aż do kresu w dźwiganiu ciężaru powierzonego urzędu. Rozkazał N. Pan Kollegom naszym JWW. Gutakowskiemu i Stanisławowi Potockiemu przy boku swoim pozostać, szczególniej dla powzięcia dokładnej o rzeczy publicznej kraju naszego wiadomości, a to w celu, jako raczył oświadczyć, ażeby »mógł z dostateczną wszystkiego znajomością, objąć wodze rządu i skutecznie czynić zadosyć chęci swojej przyłożenia się do pomyślności i szczęścia Narodu, dla którego najszczersze zachował przywiązanie, i który nie przestawał dawać Mu dowodów swojej przychylności i poświęcenia się«. Tak sprawiedliwe N. Pana o naszych dla Niego uczuciach przekonanie i łaskawe życzliwych Jego ku nam chęci oświadczenie, najpomyślniejszą przyszłego bytu naszego jest wróżbą.

Po doświadczonej w czasie obcego jarzma tylu cierpień i rozmaitych upokorzeń kolei, za potężną i dobroczynną sprawą W. Napoleona istnąć zaczynamy. Odnowione to życie polityczne zarodem będzie stałej pomyślności, którą nam litościwy Bóg ojców naszych w wyrokach swoich przeznaczył. Pierwszą jej dał rękojmię w naznaczeniu nam Pana, którego szczęśliwi nad Elbą mieszkańcy uwielbiają, inne narody im i nam zazdrościć będą. Pod mądrem i łaskawem Jego panowaniem niezłomna Polaków w wytrwaniu i usiłowaniach stałość, której liczne przykłady przodkowie nasi w dziejach narodowych zostawili, niewzruszona jedność wszystkich serc i mysłów tylekrotnie nam od największego z Bohatyrów zalecona, mężne i godne osiągnienie tak nieocenionego zamiaru, jakim jest pomyślność krajowa, przemijających przykrości znoszenie, nakoniec jednostajne dążenie do powszechnego dobra Ojczyzny celu, wiekowi naszemu sławę, następnym pokoleniom szczęście zapewni. Zalecamy W. Dyrektorowi Policyi, ażeby niniejszą odezwę naszą, zwykłym sposobem do wiadomości publicznej podał. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 13

Sierpnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

196.

13 Sierpnia 1807. Potwierdzenie Elekcyi Magistratu w mieście Jeżewie. (Zbiór III p. 267).

Komisya Rządząca. Mając sobie przez W. Dyrektora Policyi krajowej przedstawiony wybór Magistratu Policyi w mieście Jeżewie, to jest na Burmistrza Augustyna Hoera, na Radnych Stanisława Gocałę, Walentego Sądkowskiego, na Pisarza Jana Skarpczyńskiego, tenże wybór jako zgodny z przywilejami miast, stosownie do naszej uchwały pod dniem 26 Stycznia r. b. zapadłej approbujemy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 13 Sierpnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

197.

18 Sierpnia 1807. Pełnomocnictwo dane nur. Xięciu Jabłonowskiemu i Franciszkowi Twarowskiemu, na Kommisarzy do oznaczenia granic Xięstwa Warszawskiego. (Zbiór III p. 341).

Komisya Rządząca. Stosując się do żądania JW. Davout Marszałka Państwa Francuzkiego i podanej od JP. Vincent Kommissarza N. Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego noty i bacząc, ażeby granice kraju naszego uszczerbku żadnego nie ucierpiały, zniewoleni się być widzimy do wyznaczenia Kommissarzów, którzyby przy JW. Marszałku Soult od N. Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego, do rozgraniczenia Xięstwa Warszawskiego z Królestwem Pruskiem wyznaczonym, całości granic kraju naszego, stosownie do Traktatu Tylżyńskiego, przestrzegali. W tym zamiarze, mając sobie zalecone przyzwoite przymioty i doznaną gorliwość obywatelską nur. Xięcia Stanisława Jabłonowskiego Generała Majora, Kawalera orderów Orła białego i Ś go Stanisława, i Franciszka Twarowskiego Konsyliarza Izby Administracyi Departamentu Płockiego, umyśliliśmy ich mianować temi Konsyliarzami, jakoż niniejszym listem instrumentem naszym mianujemy i wyznaczamy; polecając pilnemu ich staraniu i najstalszej baczności całość granic kraju naszego. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 18 Sierpnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

198.

19 Sierpnia 1807. Instrukcya dla Kommissarzy wyznaczonych do oznaczenia granic Xięstwa Warsz. (Zbiór III p. 342).

Komisya Rządząca. Wyznaczywszy nur. Stanisława Xięcia Jabłonowskiego Generała Majora i Franciszka Twarowskiego Konsyliarza Izby Administracyjnej Departamentu Płockiego za Kommissarzów do oznacze-

nia granic między Xięstwem Warszawskiem i Królestwem Pruskiem, jako wydany im list instrument nasz opiewa, przepisujemy im niniejszą instrukcyę.

1. Traktat Tylżyński i opisane w nim granice ma być nieodstępnem prawidłem w ich oznaczeniu, a że w Traktacie tym, punkt a quo jest miasto Drezdenko w Marchii Nowej Króla JMci Pruskiego, przeto Kommissarze nasi aż na to miejsce udać się najprzód powinni. A skoro granice tegoż miasta, czyli Marchii Nowej się kończą, a pola dawnego powiatu Wałeckiego, po niemiecku Deutsche Kron zaczynają się, Kommissarze nasi granice kraju naszego przez zakopanie słupów rozpocząć powinni.

2. A ponieważ punkt 2gi per quem od Drezdenka miasto Schneidemühl, po Polsku Piła, jest przez Traktat wytknięty, które miasto niegdyś było powiatowem; przeto Kommisarze nasi w dyrekcyi granic od Drezdenka mieć się będą jak najbardziej ku północy, ażeby miasto to zostało się w possessyi naszej.

3. Od Schneidemühl czyli Piły, trzeci punkt per quem jest wytknięty traktatem Waldau, który położony jest nad rzeką Kamionką; Kommissarze nasi, nim zaczną słupy wkopywać, powinni od Piły ten przeciąg kraju przy pomocy inżynierów przebyć, ażeby wytknięciem linii granicznej krajowi szkody nie przynieśli. W linii tej imaginowanej, nie możemy Kommissarzom naszym pewnych miejsc pośrzedniczych oznaczać, zalecamy im tylko jak najmocniej, ażeby się znowu od Piły jaknajbardziej ku północy brali.

4. Od Waldau udadzą się na północ ku Choynicom, po niemiecku Kaunitz i pójdą aż do granic cyrkułu Bromberskiego; od których pójdą na wschód ku Grudziążowi, jako ostatniego punktu ad quem do Wisły, pilnując się tej granicy cyrkułu Bromberskiego w Traktacie na stronę naszą zostawionego.

5. Z tej strony Wisły ukończywszy w ten sposób granicę, nim się za Wisłę przeniosą, zalecamy jak najmocniej Kommissarzom naszym, iż gdyby z strony Pruskiej inne punkta kraj nasz w granicach krzywdzące oznaczane być miały, oni przeciwko takowemu postępkowi protestacye solenne zanosić powinni, i tymczasowo swoje oznaczenia czynić i opisywać będą. W czym inżynierowie im przydani jak najdokładniejszy opis wytkniętej linii w aktach Komisyi złożą.

6. Przebywszy Wisłę do ograniczenia Województwa Chełmińskiego z ziemią Michałowską, zaczną swój pierwszy punkt a quo Komisarze nasi, od miasta i cytadeli Grudziąża, jako też wsiów Neudorff, Gardschken i Swierzkorzyn Traktatem Tylżyńskim Królowi JMci Pruskiemu zostawionych.

7. Tego miasta i wsiów trzech wyżej wyrażonych territorum zostawiwszy przy posesyi Króla JMci Pruskiego, resztę Województwa Chełmińskiego wraz z Ziemią Michałowską podług granic dawnych, stykających się z staremi Prusami, na rzecz kraju naszego odbiorą i granicami oznaczą.

8. Z końcem Województwa Chełmińskiego zaczynając granice od

Województwa Płockiego, dalej idąc granicą Xięstwa Mazowieckiego. Podlasia i Litwy dawne granice starych Pruss mają być odnowione i słupami oznaczone.

9. Ustanowienie tych granic w każdym przypadku przyjąć mają z warunkiem ratyfikacyi N. Króla Saskiego.

10. Gdyby JW. Marszałek Soult uczynił zapytanie względem drogi militarnej między Saxonią i Xięstwem Warszawskiem ustanowić się mającej, uur. Kommissarze odpowiedzieć mają, iż informacya w tej mierze później od nas nadesłana im będzie.

11. Dopraszać się mają uur. Kommissarze, ażeby wszelkie akta, papiery, plany, summy i efekta przez Rząd Pruski zabrane i których etat wkrótce wygotowany będzie, oddane zostały. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 19 Sierpnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

199.

21 Sierpnia 1807. Wyznaczenie dóbr dla Generałów Zaiączka i Dąbrowskiego. (Zbiór III p. 55).

Komisya Rządząca. Pragnąc zadosyć uczynić dekretowi N. Cesarza i Króla przeznaczającego dla uur. Generałów Dywizyi Zaiączka i Dąbrowskiego dobra Narodowe, czystego dochodu przynoszące pięćdziesiąt tysięcy franków, czyli złotych polskich ośmdziesiąt jeden tysięcy ośmdziesiąt jeden, dwa grosze, a talarów trzynaście tysięcy pięćset trzynaście, dwanaście dobrych groszy, rachując po trzy franki siedmdziesiąt centymów na talar, gdy w przełożeniu JP. Vincent znajdujemy, że dobra dotąd wyznaczone, wedle zażalenia tychże Generałów, nie odpowiadają temu walorowi, chcąc uprzątnąć wszelkie powody do podobnych skarg, a bacząc jedynie na uzupełnienie woli Cesarskiej w całem jej brzmieniu, przeznaczamy włoście do amtu Kaliskiego należące dla ur. JP. Generała Dywizyi Zaiączka, włoście zaś z amtów Szrody i Pyzdrów dla ur. JP.. Generała Dywizyi Dąbrowskiego. Że zaś wspomnione amty widocznie przenoszą czystą intratę pięćdziesiąt tysięcy franków darowaną w dobrach wspomnionym Generałom; zaczem aby Skarb publiczny w tej mierze nie był uszkodzony, i odbierający Generałowie nadgrodą nie byli pokrzywdzonemi, Izby Administracyjne, respective swych dóbr, wyznaczą delegowanych Komisarzy, którzy w przytomności Pełnomocników uur. Generałów Zaiączka i Dąbrowskiego, według principiów dotąd używanych w kraju przy kupnie i przedaży dóbr dziedzicznych, wyciągną sprawiedliwą, czystą dóbr wspomnionych intratę, i co do pięciudziesiąt tysięcy franków dochodu czystego niedostawać będzie, z przyległych dóbr Narodowych dodadzą, co zaś nad dochód pięciudziesiąt tysięcy franków okaże się, to odetną i na zysk Skarbu publicznego zabezpieczą.

Takowe dzieło wygotowawszy z wyszczególnieniem dóbr, ich granic i intrat, prześlą go nam pod opinię, iżby bezzwłocznie wzięte zostały srzodki do podania dóbr niewątpliwie czyniących pięćdziesiąt tysięcy franków czystego dochodu, w posesyę dziedziczną wspomnionych Gene-

rałów; której tu ustawy niezwłoczną exekucyę W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 21 Sierpnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

200.

25 Sierpnia 1807. Potwierdzenie nominowanych Kommissarzy do oznaczenia granic po upoważnieniu Komisyi do tego przez N. Króla. (Zbiór III p. 344).

Komisya Rządząca. Lubo już na dniu 18 bieżącego miesiąca stosownie do żądania JW. Marszałka Davout i JP. Kommissarza Cesarskiego Vincent, nominowaliśmy Kommissarzami do dopilnowania, ażeby granice Xięstwa Warszawskiego przy demarkacyi z N. Królem JM. Pruskim uszczerbku nie doznały, uur. Stanisława Xięcia Jabłonowskiego Generała Majora, Kawalera orderów Orła białego i S. Stanisława, i Franciszka Twarowskiego Konsyliarza Izby Administracyjnej Departamentu Płockiego; gdy jednak teraz zostaliśmy do tego Komisarzów wyznaczenia i mianowania upoważnieni wolą N. Króla JMci Saskiego Pana naszego miłościwego, doniesioną nam w nocie JW. Bose Ministra Interesów Zagranicznych do JWW. Kolegów naszych w Dreznie podanej pod datą 20 Sierpnia, potwierdzając powyżej wzmiankowaną naszą nominacyę, polecamy wyrażonym uur. Kommissarzom, ażeby to rozgraniczenie Xięstwa Warszawskiego z Królestwem Pruskiem stosownie do brzmienia Traktatu Tylżyńskiego uskutecznili, oświadczając, iż cokolwiek przez wzwyż wyrażonych Kommissarzów przyjętym i podpisanym będzie, za ważne przez nas uznanym i do ratyfikacyi N. Króla Pana naszego miłościwego podanym zostanie. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 25 Sierpnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

201.

25 Sierpnia 1807. Instrument na Kommissarza do ustanowienia dróg Saxonię z Xięstwem Warsz. łączyć mających, dla W. Gorzeńskiego służący. (Zbiór III p. 347) [1]).

Komisya Rządząca. Na mocy rozkazu N. Króla Pana naszego miłościwego, w nocie JW. Bose Ministra Interesów Zagranicznych, dnia 20 Sierpnia w Dreznie JWW. Delegowanym naszym podanej, wyrażonego, wyznaczamy i mianujemy tym listem Instrumentem naszym, ur. Augustyna Gorzeńskiego Generała Leytnanta i Prezesa Departamentu Poznańskiego, Kommissarzem do ustanowienia dróg: militarnej, handlowej i pocztowej, Saxonię z Xięstwem Warszawskiem łączyć mających, który to ur. Kommissarz wspólnie z wyznaczyć się mającym od N. Króla Pana naszego miłościwego, Saskim Kommissarzem, z JW. Marszałkiem Państwa Francuzkiego Soult od N. Cesarza Francuzów, Króla Włoskiego i Prote-

[1]) Tekst francuski, ob. Konic Materyały str. 26.

ktora Ligi Renu do tej czynności wyznaczonym, i Kommissarzami z strony N. Króla JMci Pruskiego mianowanemi, do oznaczenia tych dróg przez Szląsk przystąpi, bacząc, ażeby te drogi w każdej porze roku, wiosnowej, zimowej i jesiennej łatwe do przebycia, a dla obywatelów kraju naszego dogodne były. Pełni zaufania w przymiotach i gorliwości ur. Gorzeńskiego nie wątpiemy, iż ważną tę czynność pomyślnie dla Ojczyzny, i stosownie do dobroczynnych N. Króla Pana naszego miłościwego zamiarów, dopełni. W tem przekonaniu oświadczamy, iż cokolwiek tenże nasz ur. Kommissarz przyjmie, podpisze i postanowi, to za ważne przez nas uznane i do ratyfikacyi N. Króla Pana naszego miłościwego podanym zostanie. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 25 Sierpnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

202.

26 Sierpnia 1807. Uchwała stanowiąca przepisy podług których mają być oddane Donataryuszom dobra dekretem Cesarskim podarowane. (Zbiór III p. 59).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, któren z woli naszej przytomny konferencyi przez nas odbytej z W. Vincent Rezydentem Francuskim w celu załatwienia trudności nawzajem wynikłych co do sposobu i warunków, pod któremi mają być oddane Donataryuszom w possessyę dobra dekretami Jego Cesarskiej Mości w Tilsit datowanemi, darowane, powszechne do tego prawidła, podług których Izby Administracyjne mają sobie postępować, niniejszą naszą uchwałą stanowiemy.

Artykuł pierwszy. Dobra każdemu donataryuszowi przeznaczone mają być w posesyę oddane z protestacyą w protokóle przez Delegowanego od Izby Administracyjnej zapisaną, że co do kompetencyów, z każdych dóbr Skarbowi krajowemu na rzecz dawnych ich possessorów przypadających, ustanowienie ich zawiesza się do decyzyi N. Cesarza i Króla.

Artykuł drugi. Protokóły intromissyi do dóbr Narodowych nie będą wyszczególniać summy podatków publicznych z tych dóbr Skarbowi należących, następujące tylko wymienią prawidło: »Że dobra darem przeznaczone opłacać będą podatki publiczne w tej samej proporcyi i sposobie, jak inne dobra Ziemiańskie, i że ich właścicielom zostawuje się wolność drogą prawem przepisaną szukania w nich ulgi, gdyby się sądzili być przeładowanemi«.

Artykuł trzeci. Okazana będzie od Administracyi Skarbowej W-mu Rezydentowi Francuzkiemu taxa stempla, hypoteki i inne koszta padające na Donataryuszów.

Artykuł czwarty. Co do należytości za budowy i reparacye po dobrach dzierżawcom winnej, w tej mierze nic nie będzie postanowionego. Odwołanie się do decyzyi N. Cesarza i Króla w protokóle zapisane zostanie, a oddanie dóbr w possessyę Donataryuszom nastąpi.

Artykuł piąty. Nowi dóbr właściciele mogą uchylić w nich

kontrakty arendowne, jeżeli im to zdawać się będzie, za poprzedzającym jednak przyjacielskim o to z arendawnemi possessorami umówieniem się.

Artykuł szósty. Prawa używania lasu, w nim wygonu, i pastwiska, jakie mieli arendowni tych dóbr possessorowie w lasach Królewskich amptów przyległych, zachowują się dla teraźniejszych tychże dóbr dziedziców. Co się zaś tycze przyznania własności tychże lasów, dziedzicom czyli krajowi one należą, rzecz ta zawieszona zostaje do decyzyi N. Cesarza i Króla.

Artykuł siódmy. Wyznaczeni od Izb Administracyjnych zaprzeczać nie będą przy oddawaniu dóbr w possessyę plenipotentom donataryuszów umieszczenia w protokóle czyli w proces-verbal, wszelakich protestacyi, jakie im zdawać się będą potrzebne. Nawzajem Delegowani od Izb Administracyjnych użyją tej samej wolności do zapisywania protestacyów z swojej strony.

Artykuł ósmy. Donacye przez N. Cesarza i Króla poczynione zajmują ampty w zupełnej ich całkowitości, czyli to one są podzielone na dzierżawy i poddzierżawy, czyli to jeden generalny dzierżawca niemi zarządzał. Nic z nich oderwanego być niema na szkodę donataryuszów.

Artykuł dziewiąty. Przez odebranie dóbr w possessyę nie zrzeka się donataryusz tych części własności, o których wiadomość nie była dana plenipotentowi jego.

Artykuł dziesiąty. Nastąpić ma rozdział kwartalnej raty dzierżawy od pierwszego Czerwca poczynającej się, ile z niej na Skarb przypada, a ile należy się nowemu dziedzicowi. Dzień 15 Lipca jest za normalny postanowion, w którym Donataryusz powinien był wnijść do posesyi dóbr i od dnia tego intrata na niego ma być rachowana. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 26 Sierpnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

203.

28 Sierpnia 1807. Zalecenie względem rozkładu żywności mającej się dostarczyć wojsku Francuskiemu na trzy miesiące podług tabell wysiewów. (Zbiór III p. 63).

Komisya Rządząca. Przesyłając W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych w kopii udecydowaną przez nas tabellę, stanowiącą proporcyę wziętą z ogólnego rozkładu wysiewu na departamenta ilości, jaką każdy ma dostarczyć na pierwsze trzy miesiące na wyżywienie wojska w kraju naszym konsystującego, zalecamy W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby tabellę tę, co do rzetelności rachunkowej zweryfikowawszy, na wziętej przez nas zasadzie uformował stosowny do uchwały projekt, w którymby wszelkie ostrożności dla zabezpieczenia obywatelów od krzywdy, a wojska o dostarczeniu zapewnienia były jak najdokładniej wyłuszczone. Miejsca, w których rozpisane zboże należy dostawiać, mają być przystosowane do podać się mającego od JW. Marszałka Davout opisu rozkwaterowania wojska.

Że zaś ani o ilości potrzebnej zboża na wyżywienie tego wojska,

ani o tem, czyli rozłożona kwota na trzy miesiące nie będzie przenosić potrzeby wojska przez wzgląd domniemywanego jego niekompletu, ani nakoniec o sprawiedliwości rozkładu na departamenta podług przyłączonej tabelli z przyczyny niedokładnej wiadomości o ogólnych wysiewach pewni być nie możemy; przeto mieć chcemy, ażeby W. Dyrektor Spraw Wewnętrznych użył wszelkich srzodków, iżby w przeciągu tych trzech miesięcy powziął od Izb Administracyjnych jak najdokładniejsze informacye i wierne tabelle wysiewów, do którychby stosownie w dalszych ratach porównanie i koekwacya z wynadgrodzeniem i indemnizacyą ukrzywdzonych departamentów nastąpić z pewnością mogła. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 28 Sierpnia 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

Tabella przyłączona do powyższej rezolucyi. (Zbiór III p. 65).

Podług żądania dane być ma, owsa korcy 453.000, pszenicy 134.000, żyta 81.000.

Wzięta zatym została proporcya, jak się ma ogólny wysiew wszystkich tu wyszczególnionych departamentów względem ogólnej summy żądanego w szczególności ziarna, taką ilość każdy departament winien dać, jaka wypada z ogólnego wzsiewu szczególnego departamentu; z takowego zatym obrachunku wypada na korzec wysiewu, circa $8^{3}/_{4}$ gar. owsa, $2^{7}/_{12}$ gar. pszenicy, $^{2}/_{3}$ gar. żyta.

Stosownie zatym do takowego wziętego principium:

	mający wysiewu ogólnego	da owsa	pszenicy	żyta
Poznański	474263	125904	37243	22513
Płocki	321365	85314	25237	15255
Kaliski	273784	72683	21500	12997
Warszawski	392959	104320	30858	18652
Bydgowski	244014	64779	19162	11583
	1706385	453000	134000	81000

Zaczym na trzy miesiące da	owsa	pszenicy	żyta
Poznański	31476	$9310^{3}/_{4}$	$5628^{1}/_{4}$
Płocki	$21328^{1}/_{2}$	$6309^{1}/_{4}$	3814
Kaliski	$18170^{3}/_{4}$	5375	$3249^{1}/_{2}$
Warszawski	26080	$7714^{1}/_{2}$	4663
Bydgowski	$16194^{3}/_{4}$	$4790^{1}/_{2}$	$2895^{3}/_{4}$

W Warszawie dnia 28 Sierpnia 1807. Podpisano Stanisław Małachowski Prezes.

204.

1 Września 1807. Ustanowienie Inspekcyi Generalnej i Departamentowych do magazynów wojska. (Zbiór III p. 67).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych potrzeby ustanowienia Inspekcyi Generalnej i specyalnej Departamentowej Magazynów wojskowych. pod zupełne zawiadowstwo władzy krajowej teraz od zwierzchności Francuskich oddanych mieć chcemy:

Najprzód, będzie ustanowiona Inspekcya Centralna Magazynowa dozorcza przy Ministrze Wewnętrznym.

Powtóre, Inspekcye Specyalne Departamentowe w każdym z sześciu departamentów, w miejscach pryncypalnych prowincyi.

Po trzecie, Inspekcya Centralna przy Ministrze składać się będzie:

1-o Z jednego Inspektora Generalnego czyli Szefa Biura Centralnego, którego będzie obowiązkiem utrzymywać ciągłą korespondencyę z Inspekcyami Departamentowemi, odbierać od nich raporta co do sytuacyi magazynów, ich wpływu i rozchodu, obmyślać i proponować wcześnie srzodki opatrywania potrzebami wojsko, wykonywać dane sobie od Ministra rozkazy, utrzymywać buchalteryę jak najdokładniejszą aby być w stanie na każde zawołanie podawać Ministrowi etaty sytuacyi i expensy we wszystkich Departamentowych Magazynach. Organizacyę jego działania i szczegółów tyczących się jego urzędowania W. Dyrektor Spraw Wewnętrznych opisze.

2-o Ze czterech Vice Inspektorów dla Dyrekcyi czterech oddzielnych gatunków służby pod zwierzchnictwem i rozkazami Inspektora Generalnego, to jest:

Pierwszy Podinspektor trudnić się będzie artykułami żywności, jako to: chleba, leguminy, trunków i soli; ten pod sobą mieć powinien czterech subalternów.

Drugi Podinspektor trudnić się będzie artykułem mięsa, i ten ma pod sobą dwóch subalternów.

Trzeci Podinspektor trudnić się będzie artykułem furażów, opału i światła; ten będzie miał do pomocy dwóch subalternów.

Czwarty Podinspektor trudnić się będzie transportami wodą i lądem, czyli produkta i artykuły furażów i żywności za kontraktami czyli rekwizycyami będą dostarczane, i ten będzie miał do pomocy dwóch subalternów.

Po czwarte. Inspekcye Departamentowe Specyalne będą po jednej w każdem głównem mieście departamentu, to jest: jedna w Bydgoszczy, druga w Warszawie, trzecia w (————), czwarta w Płocku, piąta w Kaliszu, szósta w Poznaniu.

Każda z nich składać się będzie z jednego Inspektora generalnego i dwóch Podinspektorów.

Do inspektora Generalnego należy przywodzić do exekucyi dane sobie rozkazy względem zapewnienia opatrzenia wojska i doglądać rachunków dozorców magazynowych, o których niżej powiedzianem będzie.

Podinspektorów zaś będzie obowiązkiem mieć baczne oko na szcze-

góły służby magazynowej, na sprawiedliwe odbieranie artykułów magazyn składających i sprawiedliwą racyów dystrybucyę, na porządne i rzetelne utrzymywanie ksiąg i rachunków dozorców magazynów; ich jeszcze jest powinnością, kiedy Inspektor Generalny Departamentowy uzna to być potrzebnym, udawać się do powiatowych magazynów dla zweryfikowania, jeżeli ilość produktów umieszczonych w raportach czyli etatach situacyi znajduje się aktualnie w magazynie.

Do podinspektora jeszcze należy pilnie tego dozierać, aby Kontrollery regularnie rachunki swoje co miesiąc oddawali.

Ci dwaj Podinspektorowie Departamentowi rozbiorą między siebie dozorstwa, każdy w połowie swego departamentu, i każdy z nich z swojego obrębu zdawać będzie tygodniowe jak najdokładniejsze raporta o wszystkich szczegółach tyczących się jego służby Inspektorowi specyalnemu departamentu, który po weryfikacyi odeszle je do Generalnej Inspekcyi Centralnej.

Po piąte. Co do służby magazynowej chleba, mięsa, furażów:

We wszystkich miastach, gdzie trzy tysiące racyi będzie do dystrybucyi dziennej, wypada potrzeba jednego dozorcy magazynowego i jednego pomocnika, tak do chleba, jak do mięsa. Gdzie sześć tysięcy jest racyi, tam ma być liczba pomocników podwójna i t. d.

Gdzie zaś tysiąc do tysiąca dwóchset racyi furażu rozdaje się, tam muszą być koniecznie oddzielni subalterni pomocnicy do tego użyci, których liczba powiększoną będzie w miarę większej liczby racyi dystrybuowanych.

Subalterni ci mają sobie mieć od miasta dostawioną przyzwoitą liczbę piekarzy, pomocników, rzeźników i fuszerów, którzy nie gwałtem ani przez rekwizycyę do tej to roboty mają być użyci, ale miesięcznie godzeni i płatni. Do Podinspektorów Departamentowych należy urządzić ten szczegół służby.

Gdziekolwiek zaś będą po miastach składy dépôts żywności przeznaczone do approvisionnowania miejsc garnizonowych, tam jeden będzie Inspektor, ale do dozoru artykułów składu będzie oddzielny dozorca.

W miejscach zaś, gdzie tylko przechód będzie wojska i małe są garnizony, tam albo ugodzi się osiadły mieszkaniec, płacony od liczby determinowanej wydawanych racyi, alboli też jeden subaltern całą zatrudni się dyrekcyą służby magazynowej

Stosownie do tych zasad W. Dyrektor Spraw Wewnętrznych niezwłocznie przystąpi do uformowania swego generalnego Magazynowego Bureau, wyda swe rozkazy do Izb Administracyjnych, by podobnież inspekcye departamentowe i dozory magazynowe w swych departamentach w miejscach oznaczonych przez W. Dyrektora, za zniesieniem się z władzami Francuskiemi postanowiły; wszystkim zaś jak najdokładniejsze W. Dyrektor Spraw Wewnętrznych przepisze instrukcye, tak co do trzymania rachunków, jak jednakowego dawania raportów i działania w odbieraniu, konserwacyi i wydatkowania artykułów magazynowych, w czym za prawidło wzięte być mają urządzenia Francuskie stosunek z tym szczegółem Administracyi mające. Działo się w Warszawie na sesyi dnia

1 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

205.

1 Września 1807. Etat Magazynu Sochaczewskiego. (Zbiór III p. 71).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych następujący etat Magazynu Sochaczewskiego stanowiemy. Intendentowi Powiatowemu, który razem i Inspektora Magazynowego zastępować będzie, i do tego osobę sobie obierze . . . na miesiąc zł. 300

Magazynier zbożowy	»	90
Magazynier mączny	»	90
Magazynier chlebowy	»	90
Magazynier mięsny	»	45
Magazynier do siana i słomy	»	45
Magazynier owsa	»	45
2-ch rzeźników po złt. 36	»	72
Stróżów, mierników, posługaczów w licz. 6 po zł. 36	»	216
Dozorca podwód	»	45
Światło do magazynów	»	50
Materyalia do pisania	»	36
Utensilia, jako to beczki, worki, łopaty	»	200
Piekarze i pomocnicy według etatu Francuskiego, który nam być powinien pokazany	»	2653·15
		3977·15

Działo się w Warszawie na sesyi dnia 1 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

206.

1 Września 1807. Zalecenie względem obwieszczenia przez Izby Admin. ażeby właściciele dóbr szlacheckich w lasach Narodowych nie naruszali znaków granicznych. (Zbiór III p. 71).

Komisya Rządząca. Dowiadujemy się z nieukontentowaniem, iż właściciele dóbr szlacheckich w lasach narodowych z niemi stykających spory graniczne wszczynają: naruszając kopce, naciosy i znaki graniczne lub też wycinając i karczując w miejscach spornych. Takowa nieprzyzwoitość cierpianą być nie może; ostrzegamy więc niniejszym obwieszczeniem wszystkich właścicieli dóbr, iżby niepotrzebnych i niesłusznych sporów granicznych nie rozpoczynali, a tem mniej wycinać lub karczować w miejscach spornych, przed ostatecznym przez Sąd procesu rozsądzeniem nie ważyli się. Obwieszczeniu temu zadosyć nie czyniący, zapozwany przez Sąd przyzwoity przez Fiskusa, karanym będzie według obwieszczenia lennego za Rządu zeszłego w roku 1794 dnia 1-go Marca w par. 1 na podobnie przestępujących wydanego, lub grzywnami tysiąc

dwieście złt. pols. lub jeżeli nie będzie w stanie zapłacenia ich jednorocznym aresztem.

Dopełnienie i ogłoszenie przez Izby Administracyjne niniejszego wyroku i wykonanie tego W. Dyrektorowi Interesów Wewnętrznych polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 1 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

207.

2 Września 1807. Pełnomocnictwo dla W. Zboińskiego Kasztellana Płockiego do urządzenia Województwa Chełmińskiego. (Zbiór III p. 333).

Komisya Rządząca. Gdy przez Traktat Tylżyński część departamentu Kwidzyńskiego na prawym brzegu Wisły położona, z Województwa Chełmińskiego i Ziemi Michałowskiej składająca się, do Xięstwa Warszawskiego przyłączoną i wcieloną została; chcąc tę część kraju naszego jak najprędzej mieć urządzoną, umyśliliśmy do tej czynności wezwać osobę godną zaufania naszego, a znając doskonale gorliwość, światło i nieposzlakowaną cnotę W. Zboińskiego Kasztellana Płockiego, mianujemy go niniejszym listem Instrumentem naszym do tego dzieła Pełnomocnikiem, polecając mu niezwłoczne urządzenie i uorganizowanie tej części kraju naszego, w czym osobna instrukcya służyć mu będzie za prawidło postępowania. Wszystkim zatym władzom tak cywilnym jako i wojskowym, w pomienionej części kraju postawionym, nakazujemy, ażeby temu W. Pełnomocnikowi naszemu we wszystkich jego zaleceniach tak, jak gdyby od nas samych prosto wychodziły, byli posłusznemi, oraz ażeby wszelkie jego urządzenia bez najmniejszego oporu i zwłoki wykonywali i aby od innych wykonywane były starali się. Na co dla tym większej wagi pieczęcią naszą większą przycisnąć rozkazaliśmy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 2 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

2 Września 1807. Instrukcya dla W. Zboińskiego Pełnomocnika do organizacyi Województwa Chełmińskiego. (Zbiór III p. 334).

Komisya Rządząca. Stosując się do listu instrumentu naszego na dniu dzisiejszym W. Zboińskiemu Kasztellanowi Płockiemu na pełnomocnictwo wydanego, dla urządzenia części departamentu Kwidzyńskiego, po prawej stronie Wisły położonej, z Województwa Chełmińskiego i ziemi Michałowskiej składającej się, a przez Traktat Tylżyński do Xięstwa Warszawskiego przyłączonej, niniejszą temuż W. Pełnomocnikowi przepisujemy instrukcyę.

1-o W. Pełnomocnik zniesie się naprzód z ur. Twarowskim umocowanym od W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, i poweźmie od niego wiadomości o początkowem przez niego uorganizowaniu.

2-o Oddaje się W. Pełnomocnikowi władza poprawienia i odmie-

nienia zaczętej organizacyi i ustanowienia nowej podług poniższych przepisów.

3-o Ustanowi Deputacyę Administracyjną najwięcej z pięciu Członków złożoną, której co do części dep-tu Kwidzyńskiego po prawej stronie Wisły położonej, a Województwo Chełmińskie z Ziemią Michałowską składającej, nada wszelką władzę, jaką mają Izby Administracyjne w innych departamentach.

4-o Miejsce przyzwoite posiedzeń tej Deputacyi w mieście Toruniu naznaczy i przysposobi.

5-o Izby Wykonawcze dwie lub trzy podług potrzeby ustanowi i miejsca dla nich, jako to w Chełmnie i Brodnicy i gdzie mu się więcej zdawać będzie, wyznaczy. Atoli starać się ma, ażeby ich liczba bez potrzeby nie była mnożona.

6-o W mieście Toruniu elekcyę Prezydenta i Magistratu uskutecznić nakaże. Toż w innych miastach.

7-o Członków do Deputacyi Administracyjnej i do Izb Wykonawczych nominować będzie, których samych tylko rodaków tamtego kraju wybierze.

8-o Zaleci także, ażeby w elekcyach Magistratów równie sami rodacy wybierani byli. W tym zamiarze dajemy władzę W. Pełnomocnikowi potwierdzenia tych elekcyi, a w tej wzgląd mieć zalecamy na osoby prawdziwie duchem Narodowym Polskim tchnące.

9-o Ustanowiona Deputacya Administracyjna niezwłocznie ma donieść o rozpoczęciu swoich czynności WW. Dyrektorom i z niemi ciągłą utrzymywać korespondencyę.

10-o Ponieważ układ podatków w tej części przybyłego kraju jest zupełnie odmienny od tego, który w innych departamentach został ustanowionym, przeto taki układ, jaki się za czasu przeszłego Pruskiego rządu znajdował, zachowany mieć chcemy. Deputacya Administracyjna obraz ten podatkowania niezwłocznie przeszle Dyrekcyi Skarbowej, a W. Pełnomocnik ciągłe wybieranie podatków nakaże.

11. W. Pełnomocnikowi nadana jest władza assygnowania do kass tamtejszych podług zachodzącej potrzeby.

12. Starać się ma W. Pełnomocnik najusilniej o rozszerzenie i utrzymanie ducha prawdziwie Polskiego.

13. Władzę wysoką Policyjną z mocą aresztowania osób podejrzanych i nakaz Sądom osądzenia i ukarania podług praw przewiniających W. Pełnomocnikowi nadajemy.

14. Co do Sądów, gdzie już ustanowione osoby do nich przez W. Dyrektora Sprawiedliwości nominowane W. Pełnomocnik zastanie, te na miejscu zostawi, a gdzieby ich jeszcze ustanowionych nie było, a potrzebę ich exystencyi uznał, tam postanowi, i osoby do składu tychże Sądów nominować będzie, nie przepominając o Sędziach Pokoju dotąd jeszcze nie mianowanych.

15. Zalecamy W. Pełnomocnikowi, ażeby nakazał niezwłocznie sporządzić wyrachowanie liczby rekruta z dziesiątego dymu, wraz z opłatą na oporządzenie i miesięczny lenung, oraz liczby koni z czterdziestego

dymu, niemniej z opłatą na moderunek, podług wyższych naszych w tej mierze przepisów, i to wyrachowanie jak najprędzej nam przeszle; a względem możności tej części kraju w dostawieniu tego rekruta i koni oraz zwyczajnej opłaty, myśli nam swoje poda.

16. Do pomocy w czynnościach swoich W. Pełnomocnik przybrać może osoby, jakie mu się zdawać będzie, i nadgrodę, mając wzgląd na oszczędność Skarbu, w proporcyi ich pracy wyznaczy.

17. Względem odebrania magazynów Francuzkich zniesie się z W. Dyrektorem Spraw Wewnętrznych, od którego osobną w tej mierze odbierze informacyę. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 2 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

209.

4 Września 1807. Uniwersał względem zsypki do magazynów i składki pieniężnej na żywność dla wojska (Zbiór III p. 76).

Komisya Rządząca. Kiedy po zakończonej wojnie tak sprzymierzone jako i narodowe wojska, pod najwyższem dowództwem JW. Marszałka Państwa Francuskiego Davout zostające, na leże zimowe przez niego przeznaczone iść mają, przekonani jesteśmy, iż każdy obywatel miłym znajduje obowiązkiem, aby żołnierz o jego niepodległość i chwałę z tak niewymownem walczący męztwem, znalazł w pokoju, na łonie kraju, pierwszym potrzebom i wygodzie życia odpowiadające dostarczenia. Zamilczamy przeto, jako zbyteczne, wszelkie ku temu zamiarowi dążące obywateli zachęcenia; zwracamy szczególnie całą troskliwość, aby wszystkie departamenta i w nich jakiejkolwiekbądź klassy obywatele, w miarę możności swoich do tej publicznej krajowej przykładali się ofiary; powtóre, aby rządna i wszędzie czuwająca krajowa Administracya równie niedostatkowi żołnierza, jako i rozproszeniu i nieładowi doznanemu w szafunku przeznaczonych dla niego zapasów zapobiegła. W takowym dwoistym zamiarze, nie w celu rozłożenia nowego rodzaju podatkowania, ale dla dogodnego wszystkim urządzenia dobrowolnej każdego obywatela ofiary, zaleciliśmy W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, najprzód, aby dla mienia tej ilości różnego zboża i furażów, jakiej wojsko konsystujące w Kraju potrzebować może, na każdy departament, stosownie do jego ogólnych wysiewów, rozkład zsypki do magazynów wnieść się mającej uczynił. W czem ażeby jednego departamentu względem drugiego nadwerężone nie było porównanie, pozostaje się Izbom respective Administracyjnym, aby wedle zasad przez nas położonych, wysiewów swoich ilość ile być może najpewniejszą wynalazły i o tej przez Dyrektora Spraw Wewnętrznych nas uwiadomiły. Co nim nastąpi, na konieczne początkowe potrzeby, departamenta tymczasowo, podług wyszłego już w tej mierze rozkładu zboża do magazynów przeznaczonych wniosą. Zapewnieni, iż takowy pierwszy rozkład, gdyby się nim być ukrzywdzonym który departament znalazł, za prawidło do dalszych w potrzebie rozkładów słu-

żyć nie będzie; owszem do wynadgrodzenia siebie pokrzywdzony departament odwołać się do nas będzie mocen. Co się tycze obywateli w miastach zamieszkałych, gruntów nie posiadających, a tylko z handlu, rękodzieł, najmu domów, czy z kapitałów żyjących; ci gdy do zsypki zboża należeć nie mają, na potrzebę tę publiczną wojska składki w pieniądzach złożą. W czem ażeby wedle możności swojej każda klassa obywatelów miejskich dotkniętą została, rozkład na nie sprawiedliwy składki tej pieniężnej Izbom Administracyjnym Departamentowym Dyrektor Spraw Wewnętrznych zostawi, z zaleceniem, aby ludność każdego miasta za pierwszą zasadę tego rozkładu wziąwszy, uboższe klassy od bogatszych, podług wiadomości miejscowych, starali się pilnie rozróżnić i podług tego opłatę summy na każdy departament przypadającej i w tabelli przez Administracyę Skarbową nam podanej, która się im przeszle, wymienionej rozłożyli. Nakoniec aby w szafunku takowych potrzeb wojskowych jak największy porządek był zachowany, odpowiedzialność każdego z urzędu zabezpieczona została. Administracya Centralna w Warszawie i Administracye Departamentowe przez Dyrektora Spraw Wewnętrznych ułożone nam do potwierdzenia podane zostały.

Układy takie wojsku i obywatelowi dogodne, aby przedsięwziąć i do skutku przywieść można, szczególną do tego pomoc w sprawiedliwości JW. Marszałka Davout znaleźliśmy, który nietylko do ustanowienia Administracyi naszych krajowych magazynów skłonił się, ale i znaczną ilość wołów wydać rozkazał i zboża różnego gatunku na potrzeby wojska przeznaczył, które dla odległości miejsc i spóźnionego spławu na Wiśle lubo dotąd w przeznaczone magazyny nie weszły, do odebrania ich przecież już Kommissarze wspólni wyznaczeni zostali. To przychylne względem nas postępowanie JW. Marszałka Davout przy zachowaniu jak najściślejszej karności wojskowej, nową jest dla kraju naszego rękojmią czuwającej zawsze nad nami więcej jak ojcowskiej opieki N. Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego, któremu acz w największej odległości losy nasze, ufajmy, są zawsze przytomne.

Ogłoszenie niniejszej naszej odezwy zwykłym sposobem i umieszczenie jej w gazetach W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 4 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

210.

5 Września 1807. Rozkład na Departamenta składki posiłkowej półtora miliona złotych wynoszącej. (Zbiór III, p. 169).

Komisya Rządząca. Na przełożenie Administracyi Skarbu stanowiemy:

1. Że miasta i miasteczka sześciu departamentów złożyć mają w przeciągu najdalej dwóch miesięcy, to jest do dnia 1 Listopada składki posiłkowej summę złotych polskich milion pięćkroć sto tysięcy, a to w takowym rozkładzie:

Departament Warszawski 316.884; Departament Poznański 539.049; Departament Kaliski 290.811; Departament Bydgowski 100.800; Departament Płocki 148.683; Departament Białostocki 103.773.

2. Ludność miast za zasadę repartycyi tej brana będzie.

3. Dla ochrony od ucisku nieszczęśliwych i dla pewności dojścia summ uchwałą naszą departamentom do zapłacenia nakazanych

a) Izby Administracyjne Departamentowe z tabell statystycznych Pruskich taryfę ludności miast i miasteczek ułożą, osobno żydów, a osobno chrześcian.

b) Z tej taryfy wyłączą jako wolnych od tej składki, wszystkie klasztory mendicantium, żebraków chrześcian, szpitale, wojskowych, officyantów Pruskich domów własnych nie mających, ani w służbie zostających, ani handlem żadnym, ani szynkiem, ani rzemiosłem nie bawiących się, wszystkich czeladników przy rzemieślnikach i fabrykantach, tudzież chłopców przy tychże na nauce znajdujących się; wszystkich przyjeżdżających na czas krótki w miastach bawiących się. Wszystkich mieszkańców miasteczek mniejszych samą rolę trzymających i rozkładowi zsypki podległych; wszystkich wyrobników z zarobku tylko dniowego żyjących.

c) Po odciągnieniu wolnych od opłaty, resztę ludności w miastach większych, bez różnicy wieku, płci i rangi taxować będą od głowy po złotych polskich trzy.

d) Niedostające quantum do summy z departamentu do zapłacenia nakazanej, mają rozdzielać na cztery klassy mieszkańców miast głównych w takowym sposobie:

Pierwszą na rzemieślników i fabrykantów na mieszkańców nie bankierów, ale z kapitałów żyjących.

Drugą. Na kupców przedających towary w szczegółach na ulicach partykularnych, na szynkarzy mniejszych i kramarzy.

Trzecią na sklepy na ulicach głównych, na szynkarzy tamże sklepowych, na wexlarzy, na bilardzistów, na jubilerów, na mydlarzów, na zegarmistrzów.

Czwartą na kupców hurtowników, na bankierów, na handlarzy końmi, wołami, drzewem, zbożem, na oberżystów, na cukierników, na piwowarów, na dystyllatorów, na domy pańskie, których właściciele za granicą znajdują się lub nie mieszkają w mieście.

Proporcya rozkładu wyżej wyrażonego zachowana będzie tak:

Pierwsza klassa 1; druga klassa 3; trzecia klassa 9; czwarta klassa 27.

Podział wedle tej proporcyi, nie na liczbę głów każdej familii, lecz na familie ogółem robić się ma.

Proporcya zaś między miastami, z których niedostające quantum, jako wyżej, będzie poszukiwane w miarę różnicy ludności tych miast, ma być zachowana.

Co do rozkładu na Żydów, summa na składkę od nich wyznaczona ma być rozdzielona w proporcyę ludności żydowskiej każdego miasta

i rozkazana każdemu Kahałowi do zapłacenia, a szczegółowej repartycyj robienie Kahałom ma być pozwolone. Izby Administracyjne Kahały tylko exekwować i od nich upominać się mają.

Do repartycyi niedostającego quantum na chrześcian nałożonego, powinni należeć także żydzi podług klass w artykule pod literą *d* specyfikowanych i wedle proporcyów pod tymże artykułem przepisanych.

Ogłoszenie tej uchwały w departamentach i dopilnowanie jej uskutecznienia, tudzież użycie wszelakich do tego srzodków Administracyi Skarbu polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 5 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

211.

7 Września 1807. Uwiadomienie Dyrektorów o nominacyi Kommissarzy do windykowania akt z zaleceniem przepisania im instrukcyi podług wskazanych prawideł. (Zbiór III p. 302).

Komisya Rządząca. Gdy dla wynalezienia i udowodnienia wszelkich Kraju naszego pretensyi do N. Króla Pruskiego, równie jak i dla uzupełnienia Archiwów Magistratur naszych, potrzebą jest windykować wszelkie akta, papiery i pisma Xięstwa Warszawskiego, jego departamentów, miast i obywatelów tyczące się, a w różnych miejscach Królestwa Polskiego złożone, w zamiarze przyspieszenia i uskutecznienia windykacyi tych papierów i ukończenia z nich tabell dokładnych naszych od króla Pruskiego należności, JP. Intendentowi Generalnemu Daru podać się mających, wyznaczyliśmy do tej czynności Kommissarzy, i nominowaliśmy do Berlina uur. Józefa Kalasantego Szaniawskiego Assessora Dyrekcyi Sprawiedliwości i Fryderyka Bacciarelli Assessora Izby Administracyjnej Warszawskiej; do Królewca i Kwidzyna uur. Wyczechowskiego Assessora Dyrekcyi Sprawiedliwości i Bronikowskiego Konsyliarza Izby Administracyjnej Bydgowskiej; do Wrocławia uur. Bronikowskiego z Krągoli Członka Sądu Appellacyjnego Kaliskiego i Rayskiego bywszego Landrata; do Białłegostoku uur. Raymunda Rembielińskiego i Mietelskiego. O tem postanowieniu naszem uwiadomiwszy listownie JW. Marszałka Państwa Davout i JP. Vincent Kommissarza Cesarskiego, wezwaliśmy ich wsparcia i pomocy, ażeby wyżej wyrażonym Kommissarzom czynność ich przez władze Francuskie ułatwiona była. Donosimy niniejszym toż nasze postanowienie WW. Dyrektorom, zalecając im, aby każdy stosownie do swego Wydziału wyżej wymienionym Kommisarzom wydał instrukcye, do których poniższe ogólne wskazujemy prawidła.

1-o. Uur. Kommisarze udać się mają niezwłocznie na miejsca sobie przeznaczone. Uwiadomić i wezwać ich do tego mają WW. Dyrektorowie jak najprędzej tak, ażeby każdy z nich najpóźniej dnia 15 praesentis już się udał w drogę.

2-o. Dyrekcya Skarbowa ułożyć się ma z nimi względem kosztu potrzebnego tak na ich podróż, jako i na sprowadzenie na miejsca przy-

zwoite odebranych akt i papierów. Doświadczona tejże Dyrekcyi o Skarb publiczny troskliwość spodziewać się każe, że przyzwoita oszczędność i w tym przypadku zachowana będzie.

3-o. W. Dyrektor Wewnętrzny zaleci wszystkim Izbom Administracyjnym, ażeby ile tylko powziąść będą mogły wiadomość, starały się jak najprędzej wskazać nur. Kommissarzom, gdzie i jakich papierów i akt poszukiwać mają.

4-o. Toż W. Dyrektor Sprawiedliwości Sądom Appellacyjnym zaleci. Że zaś, jako nam jest doniesiono, W. Dyrektor Sprawiedliwości już w tym zamiarze windykacyi papierów wysłał do Białego Stoka umocowanych od siebie, przeto mieć chcemy, ażeby przez niego wysłani znosili się z wyznaczonemi do tegoż miejsca naszemi Kommissarzami.

5-o. WW. Dyrektorowie ponowią przełożenie JW. Marszałkowi Davout i JP. Kommissarzowi Cesarskiemu Vincent, iż do uzupełnienia i przyspieszenia podania etatu wszelkich kraju naszego do Króla Pruskiego pretensyi, nie widziemy skuteczniejszego srzodka jak wysłanie do windykacyi papierów naszych Kommissarzów, lecz ich czynność byłaby próżną, jeżeli wstawieniem się JW. Marszałka Davout i Kommissarza Vincent do władz Francuskich wsparta nie będzie. WW. zatym Dyrektorowie upraszać mają o listy w tym zamiarze tak JW. Davout, jako i JP. Vincent, i te listy nur. Kommissarzom naszym przesłać nie omieszkają. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 7 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

212.

9 Września 1807. Uchwała stanowiąca połączenie kassy Departamentowej z Generalną, oraz przepisująca etat płacy oficyalistom Skarbowym. (Zbiór III p. 174).

Komisya Rządząca. Na przełożenie Administracyi Skarbu przekonawszy się, iż połączenie kass Departamentowej Warszawskiej i Generalnej Skarbowej jest potrzebne i użyteczne, stanowiemy: Że kassy wyż wzmiankowane połączone być mają, których uorganizowanie, wybór osób Administracyi Skarbu polecamy. Etat tej skombinowanej kassy mieć chcemy następujący.

1. Intendent Generalny z pensyą roczną	f.	8.000
2. Intendent Skarbu	»	5.000
3. Buchalter główny	»	4.000
4. Buchalter podatków niestałych	»	3.000
5. Buchalter podatków stałych	»	3.000
6. Kassyer	»	7.500
7. 2 Kancelistów po złt. 2.400	»	4.800
8. 3 Służących po złt. 720	»	2.160
	Wogóle złt. pols.	37.460

Takową summę na etat skombinowany kassy roczny przeznaczamy. Nadto na potoczne wydatki, jako to na worki, faski, lak, nici, papier, atrament, gwoździe, salvo calculo rocznie talarów trzysta, a lubo przy

każdym urzędzie ilość pensyi rocznej dla urzędników oznaczyliśmy, chcąc jednak większe talenta i pracowitość przyzwoicie mieć wynadgrodzonemi, zostawujemy wolność Administracyi Skarbu czynienia rozdziału summy trzydzieści siedm tysięcy czterysta sześćdziesiąt złotych polskich na etat kassy skombinowanej przez nas niniejszą uchwałą ustanowionej, stosownie do zasługi i zdatności wyż wyrażonych urzędników. Na przypadek, gdyby który z podanych nam do nominacyi, lub kaucyi dostatecznej złożyć nie mógł lub nie chciał, albo z examinu niezdolnym do funkcyi okazał się, takowego chociaż przez nas zatwierdzonego, Administracya Skarbu mocna będzie usunąć i innego na to miejsce do nominacyi nam podać. Uorganizowanie tej Kassy i przepisanie instrukcyów Administracyi Skarbu polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 9 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

213.

9 Września 1807. Ustanowienie Deputacyi do windykowania akt z Królewca i Kwidzyna, której Prezesem nominowany ur. Gliszczyński z pozwoleniem mu przybrania dwóch Assessorów. (Zbiór III p. 304).

Komisya Rządząca. Na przedstawienie W. Dyrektora Sprawiedliwości, jak jest ważne wysłanie do Królewca i Kwidzyna dla windykacyi papierów i aktów do kraju naszego należących, a mając doniesienie, iż uur. Wyczechowski Assessor Dyrekcyi Sprawiedliwości i Bronikowski Konsyliarz Izby Administracyjnej Bydgowskiej, tej się czynności nie podejmą, przedsięwzięliśmy nominować Deputacyę, której Prezesem mianujemy Ur. Antoniego Gliszczyńskiego, zostawując mu moc przybrania sobie dwóch assessorów i zalecając spieszne na miejsce przeznaczone udanie się. O czem uwiadamiamy WW. Dyrektorów i mieć chcemy, ażeby zalecenie nasze na dniu 7 t. m. im przesłane w przepisach im danych do dzisiejszej nominacyi stosowali. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 9 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

214.

10 Września 1807. Ustanowienie Deputacyi żywności i furażów. (Zbiór III p. 81).

Komisya Rządząca. Na prośbę i przełożenie W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych pod dniem wczorajszym nam podane, wystawujących potrzebę wyznaczenia Deputacyi jedynie trudnić się mającej wszelkim opatrzeniem i dozorem żywności, furażów i potrzeb dla wojska sprzymierzonego i narodowego, i wynikających ztąd porządku i dla kraju pożytku, stanowiemy: Deputacyę żywności i furażów dla wojska konsystujących w Xięstwie Warszawskiem i Wielko Polskiej.

1-o Ta Deputacya jest pod naczelnictwem W. Dyrektora Spraw

Wewnętrznych. On z urzędu swego jest jej pierwszym Prezydentem, ilekroć jeszcze zatrudnienia dozwolą mu w niej prezydować.

2-o Wszakże, aby bieg działania tej Deputacyi nigdy nie był przerywany dla nieprzytomności Dyrektora zastępującego raz na raz niebytność Jego, Prezesa tej Deputacyi nominowanie sobie zachowujemy.

3-o Sześciu zaś Członków tę Deputacyę składać mających, każda respective Izba Administracyjna wybierze i nam przez Dyrektora Spraw Wewnętrznych do aprobaty poda.

4-o Sekretarza sama Deputacya mianować będzie.

5-o Deputacya codziennie rano i po obiedzie, ilekroć potrzeba wymagać będzie, sesye swoje odbywać ma w miejscu przez Dyrektora Spraw Wewnętrznych wyznaczonym.

6-o Przedmiotem i obowiązkiem Deputacyi istotnym być ma:

1-o Opatrywać armie: Francuską, Saską i Polską żywnością i furażem potrzebnym i podług etatów wyrachowanym;

2-o Deputacya czynić ma na departamenta rozkłady żywności i furażów wymierzone z wszelką słusznością zasadzone na prawidłach przez Komisyi Rządzącej uchwały przepisanych;

3-o Miejsca na magazyny po departamentach przeznaczać, niemniej ilość żywności i furażów, jaka w każdym ma być złożona i utrzymywana;

4-o Administracye magazynów ustanowić i przepisać, oficyalistów do nich mianować, niezdatnych oddalać, zsyłać do rewizyi magazynów;

5-o Z liwrantami, ilekroć potrzeba wypadnie, kontrakty umawiać i przez Dyrektora do potwierdzenia nam podawać;

6-o Z korpusami Francuskiemi, Saskiemi i Polskiemi, względem wielkości głów i racyi do dystrybucyi prawo mających i względem wydawania na nie bonów układy pewne poczynić;

7-o Raporta od każdego magazynu, każdego szczegółu przychodu i wychodu odbierać, te w generalną tabellę wciągać, aby przez Dyrektora władza najwyższa, za każdą razą mogła być uwiadomioną o sytuacyi wszystkich magazynów po kraju;

8-o Znosić się z władzami Francuskiemi co do potrzeb magazynowych żywności i furażów i z niemi korespondencye utrzymywać.

Nakoniec do najpewniejszego chęci naszych uskutecznienia, niedopuszczenia niedostatku, a wprowadzenia ochrony i porządku, jakie gorliwość deputacyi poda jej myśli ku dobru kraju, te nam przedstawić ma przez Dyrektora Spraw Wewnętrznych, któremu obwieszczenie i dopełnienie tej naszej ustawy zalecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 10 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

215.

10 Września 1807. Pełnomocnictwo dla ur. Gliszczyńskiego, mianowanego Kommissarzem do Królewca i Kwidzyna dla odebrania akt. (Zbiór III p. 349).

Komisya Rządząca. Gdy pod najłaskawszą N. Cesarza Francuzów, Króla Włoskiego i Protektora Ligi Renu dla kraju naszego opieką, na mocy art. 25 i 26 Traktatu w Tylży, między tymże N. Cesarzem a N. Królem Pruskim zawartego, i z władzy nam od N. Króla JMci Saskiego Pana naszego miłościwego nadanej, mamy prawo upomnieć się o wszelkie akta, dokumenta i papiery, oraz summy, efekta, pretioza, mappy, plany etc. do Xięstwa Warszawskiego i jego obywatelów należące, a w miejscach zagranicznych pozostałe, lub do nich przewiezione; umyśliliśmy zatym wysłać niezwłocznie Kommissarzów naszych w tym zamiarze. A mając sobie zaleconą zdatność i gorliwość obywatelską ur. Antoniego Gliszczyńskiego, mianujemy go tym listem Pełnomocnictwem naszym za Prezesa Deputacyi, której Członków przybrać prawo mu nadajemy i wszelką naszą władzą upoważniamy, dochodzenia, upomnienia się i odebrania wszystkich papierów, aktów i dokumentów, oraz summ, efektów, pretiozów, mapp. planów w Królewcu i Kwidzynie złożonych a Xięstwu Warsz. przynależnych, polecając mu pilne dopełnienie powierzonej czynności podług instrukcyi od WW. Dyrektorów wydawać się mającej. Który to List Pełnomocnictwo nasze podpisem Prezesa upoważnione, dla większej wagi i mocy pieczęcią większą stwierdzić rozkazaliśmy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 10 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

10 Września 1807. Pełnomocnictwo dla uur. Rembielińskiego i Mietelskiego mianowanych Kommissarzami do Białegostoku dla odebrania akt. (Zbiór III p. 350).

Komisya Rządząca. Gdy pod najłaskawszą N. Cesarza Francuzów, Króla Włoskiego i Protektora Ligi Renu, dla kraju naszego opieką, na mocy art. 25 i 26 Traktatu w Tylży między tymże N. Cesarzem a N. Królem Pruskim zawartego, i z władzy nam od N. Króla JMci Saskiego Pana naszego miłościwego nadanej, mamy prawo upomnieć się o wszelkie akta, dokumenta i papiery, oraz summy, effekta, pretioza, mappy, plany, do Xięstwa Warszawskiego i jego obywatelów należące, a w miejscach zagranicznych pozostałe lub do nich przywiezione; umyśliliśmy zatym wysłać niezwłocznie Kommissarzów naszych w tym zamiarze. A mając sobie zaleconą zdatność i gorliwość obywatelską uur. Raymunda Rembielińskiego i Mietelskiego, mianujemy ich tym listem Pełnomocnictwem Kommissarzami naszemi i wszelką władzę naszą upoważniamy do dochodzenia, upomnienia się i odebrania wszystkich papierów, aktów i dokumentów, oraz summ, efektów, pretiozów, mapp, planów, w Białymstoku złożonych, a Xięstwu Warszawskiemu przynależnych, z mocą przybrania potrzebnych pomocników i ostrzeżeniem, ażeby w przypadku słabości lub oddalenia się jednego z nich, drugi powierzoną czynność kon-

tynuował i uskutecznił, polecając im pilne dopełnienie powierzonej czynności podług instrukcyi od WW. Dyrektorów wydać się mającej. Który to list Pełnomocnictwo nasze, podpisem Prezesa upoważnione dla większej wagi i mocy pieczęcią większą stwierdzić rozkazaliśmy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 10 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

216.

11 Września 1807. Potwierdzenie Elekcyi Magistratu miast w powiecie Siewierskim i Lelowskim. (Zbiór III p. 270).

Komisya Rządząca. Przychylając się do przełożenia W. Dyrektora Policyi Krajowej na dniu dzisiejszym uczynionego elekcyi Magistratów w miastach powiatów Siewierskiego i Lelowskiego, jako to:

W mieście Siewierzu: na Burmistrza Wojciecha Korusiewicza, na Radnych — Antoniego Łukasika, Bartłomieja Weytowicza, Marcina Mamińskiego.

W mieście Koziegłowach: Na Burmistrza — Stanisława Bytowskiego; na Radnych — Antoniego Michniewskiego, Jacentego Kościańskiego i Walentego Liduckiego.

W mieście Olsztynie: Na Burmistrza — Szymona Guzikowskiego, na Radnych — Jana Raczkowskiego, Kazimierza Przytulskiego, Andrzeja Weszczyńskiego.

W mieście Lelowie: Na Burmistrza — Stanisława Słomskiego, na Radnych — Jakóba Sroszyńskiego, Wojciecha Wilgockiego, Jakóba Klimanowicza.

W mieście Czeladzi: Na Burmistrza — Józefa Kapuścińskiego, na Radnych — Karola Jermińskiego, Adama Koskulskiego, Jana Kocołowicza.

W mieście Sławkowie: Na Burmistrza — Antoniego Podstawskiego, na Radnych — Michała Trzewiczaka, Jakóba Kubiczaka, Sebastyana Skupnia, Franciszka Dąbkowskiego.

W mieście Bendzynie: Na Burmistrza — Józefa Giborskiego, na Radnych — Łukasza Jędrzeyczaka, Pawła Sołtysa, Mateusza Muysa.

Jako zgodne z przywilejami miast approbujemy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 11 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

12 Września 1807. Potwierdzenie Elekcyi Magistratów miast Warty, Ostrzeszowa i innych. (Zbiór III p. 272).

Komisya Rządząca. Mając sobie przez W. Dyrektora Policyi Krajowej przedstawiony wybór Magistratów w miastach następujących to jest:

W mieście Warcie: Na Prezydenta — Walentego Gustowskiego, na Radnych — Macieja Rożańskiego, Macieja Godyńskiego, Macieja Konwerskiego, Antoniego Zacharyasza.

W mieście Ostrzeszowie: Na Burmistrza — Jakóba Cicho-

sza, na Radnych — Antoniego Mrozińskiego, Franciszka Paneckiego, Pawła Duszyńskiego.

W mieście Turku: Na Prezydenta — Hillera, na Radnych — Tomasza Iwieńskiego, Szymona Tuszyńskiego, Marcina Kubackiego, na Kassyera — Jana Gessę, na Pisarza — Mikołaja Pautziewicza.

W mieście Brzeznicy: Na Prezydenta — Wincentego Kowalskiego, na Radnych — Franciszka Sklarskiego, Mikołaja Bocionowskiego, Mateusza Bednarskiego, Ignacego Borowieckiego, na Pisarza — Tomasza Wesołowskiego.

W mieście Radomsku: Na Burmistrza — Franciszka Krolikiewicza, na Radnych — Macieja Widerakiewicza, Tomasza Starzyńskiego, Kazimierza Klekowskiego, Kazimierza Walaszczyńskiego, na Kassyera — Bernarda Czapalskiego.

W mieście Paięcznie: Na Burmistrza — Łukasza Chałackiewicza, na Pisarza — Woyciecha Chilczyńskiego.

W mieście Grabowie: Na Burmistrza — Ignacego Bobrowskiego, na Radnych — Andrzeja Trafarskiego, Kacpra Niedzielskiego, Michała Liśkiewicza.

W mieście Bolesławcu: Na Burmistrza — Jana Wittmana, na Radnych — Woyciecha Wittmana, Andrzeja Skulskiego.

W mieście Odolanowie: Na Burmistrza — Szymona Namysł, na Radnych — Franciszka Gustawa, Franciszka Głabisza, Ignacego Namysła.

W mieście Szulmierzycach: Na Burmistrza — Jana Pągowskiego, na Radnych — Franciszka Gibasiewicza, Tomasza Zielezińskiego, Gaspra Szuczyńskiego, Andrzeja Jozewicza, na Pisarza — Antoniego Zadorskiego.

Tenże wybór jako zgodny z przywilejami miast stosownie do naszej Uchwały pod dniem 26 Stycznia roku bieżącego zapadłej approbujemy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 12 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

12 Września 1807. Potwierdzenie wyboru Magistratów miast Lipna, Mławy i innych. (Zbiór III p. 274).

Komisya Rządząca. Mając sobie przez W. Dyrektora Policyi Krajowej przedstawiony wybór Magistratów w miastach następujących, to jest:

W mieście Lipnie: Na Burmistrza — Filipa Dobrackiego, na Pisarza — Błażeja Fabryckiego, na Kassyera — Franciszka Domagalskiego, na Radnych — Franciszka Witeckiego, Jakóba Kowalskiego, Franciszka Fawryckiego.

W mieście Mławie: Na Burmistrza — Kaspra Krokwińskiego, na Pisarza — Franciszka Grodzińskiego, na Kassyera — Walentego Alczyńskiego, na Radnych — Antoniego Komanowskiego, Antoniego Smulskiego.

W mieście Sierpcu: Na Burmistrza — Józefa Wróblewskiego, na Pisarza — Czarnowskiego, na Kassyera — Chrystofowicza, na Radnych — Juralskiego, Bistmera.

W mieście Raciążu: Na Burmistrza — Symona Swierczakiewicza, na Pisarza — Adama Niedzielskiego, na Kassyera — Ignacego Makulskiego, na Radnych — Pawła Kurasiewicza, Józefa Lewandowskiego.

W mieście Ciechanowie: Na Burmistrza — Andrzeja Kraiewskiego, na Kassyera — Macieja Duńskiego, na Radnych — Pawła Smiecińskiego, Kazimierza Osińskiego.

W mieście Prasnyszu: Na Burmistrza — Adama Boneckiego, na Kassyera — Jana Cybulskiego, na Radnych — Pawła Golańskiego, Franciszka Cybulskiego.

W mieście Janowie: Na Burmistrza — Antoniego Napiwockiego, na Pisarza — Michała Łukowskiego, na Kassyera — Jędrzeja Płoskiego, na Radnego — Józefa Majewskiego.

W mieście Rożanie: Na Burmistrza — Kazimierza Zieleniec kiego, na Kassyera — Pawła Michałowskiego, na Radnych — Stanisława Troianowskiego, Antoniego Dylowskiego.

W mieście Nowym Mieście: Na Burmistrza — Józefa Dąbskiego, na Kassyera — Franciszka Kozłowskiego, na Radnych — Tadeusza Gostkiewicza, Gabryela Kufarskiego.

W mieście Makowie: Na Burmistrza — Jana Grzankowskiego, na Kassyera — Franciszka Łukaszewicza, na Radnych — Franciszka Kusztyna, Antoniego Tyczyńskiego.

W mieście Serocku: Na Burmistrza: Szymona Mańkowskiego, na Pisarza — Jakóba Dąbrowskiego, na Kassyera — Piotra Kowalskiego, na Radnych — Adama Stramkę, Filipa Gregorkiewicza.

W mieście Wyszygrodzie: Na Burmistrza — Jana Fabrowicza, na Kassyera — Jana Krzemińskiego, na Radnych — Augustyna Groszkiewicza, Marcina Mielczyńskiego.

W mieście Płońsku: Na Burmistrza — Andrzeja Maierkiewicza, na Pisarza — Franciszka Przybyłowskiego, na Kassyera — Franciszka Smigielskiego, na Radnych — Walentego Kilicha.

W mieście Czerwińsku: Na Burmistrza — Michała Piotrowskiego, na Kassyera — Jana Sobańskiego, na Radnych — Jakóba Tylkiewicza.

W mieście Bilsku: Na Burmistrza — Franciszka Krzywickiego, na Kassyera — Zaiączkiewicza, na Radnych — Zaiączkiewicza, Sepetowskiego.

W mieście Sochocinie: Na Burmistrza — Woyciecha Kucińskiego, na Kassyera — Józefa Bielińskiego, na Radnego — Jakóba Przybyłowskiego.

W mieście Zakroczymiu: Na Burmistrza — Tomasza Słupeckiego, na Kassyera — Gnatowskiego, na Radnych — Roberta Domańskiego, Belkowskiego.

W mieście Bodzanowie: Na Burmistrza — Hawemana, na Kassyera — Szymona Kornackiego, na Radnego — Kalińskiego.

Tenże wybór jako zgodny z przywilejami miast stosownie do naszej uchwały pod dniem 26 Stycznia r. b. zapadłej potwierdzamy. Działo

się w Warszawie na sesyi dnia 12 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

217.

11 Września 1807. Ustanowienie Deputacyi Administracyjnej Dep-tu Białłostock. w mieście Łomży z zaleceniem DD. opatrzenia nominowanych Członków tej Deputacyi potrzebną instrukcyą. (Zbiór III p. 305).

Komisya Rządząca. Gdy powróceni do organizacyi części Dep. Białłostockiego do kraju naszego przypadłej, wysłani od nas Pełnomocnicy uur. Starzeński i Kuczyński donieśli nam, iż już organizacyę początkową przez ustanowienie Izb Wykonawczych uskutecznili, a do poleconego sobie utworzenia władzy centralnej, dla rychłego swego powrotu przystąpić nie mogli; widząc nieodbitą potrzebę związku i połączenia tych władz wykonawczych przez jedną naczelną władzę Administracyjną, ustanawiamy dla tej części Departamentu Białostockiego Deputacyę Administracyi z siedmiu Członków wraz z Prezesem składającą się. Miejsce posiedzeń tej Deputacyi naznaczamy miasto Łomżę, prawa i obowiązki ta Deputacya mieć będzie też same jak i Izby Administracyjne. A gdy już na dniu dzisiejszym nominowaliśmy Prezesem tej Deputacyi ur. Raymunda Rembielińskiego, a za jej Członków Prezesów Izb Wykonawczych, jako w osobnym naszym jest oznajmieniu, przeto zalecamy WW. Dyrektorom, ażeby potrzebne wydali instrukcye tej Deputacyi i uskutecznienie wszystkich naszych uchwał, Skarbu, Wojska, Policyi i Wewnętrznej Administracyi tyczących się jej nakazali. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 11 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

218.

14 Września 1607. Komunikacya Dyr. Noty Magistratu miasta Torunia z zaleceniem, aby w odpowiedzi na ich pismo, umieścił oświadczenie Komisyi tu wyrażone. (Zbiór III p. 277).

Komisya Rządząca. Przesyłając W. Dyrektorowi Policyi notę Magistratu miasta Torunia, wraz z przyłączonym prośby ich zawierającym pismem; zalecamy onemuż, ażeby w odpisie w imieniu naszym uczynić się mającym oświadczenie nasze następujące umieścił:

Odezwę Magistratu miasta Torunia od wieków jedno z nami ciało Rzeczypospolitej składającego, z tym radośniejszym przyjęliśmy uczuciem, jakie oderwanych przez lat kilkanaście od łona matki w chwili szczęśliwego do niego powrotu czułych synów serca przyjmuje. Jak ścisłą naszą jest powinnością przykładać się do pomyślności wszystkich Kraju naszego Obywatelów, tak równym znamy być obowiązkiem zachować każdemu przynależyte ich prawa. Miło nam będzie polecić łaskawym względom N. Króla Pana naszego miłościwego miasto Toruń, które w naukach i handlu niegdyś kwitnęło, tyle wierności i przywiązania swego do

Ojczyzny dało dowodów. Nie wątpiemy, iż N. Pan ojcowską swoją i nad nim opiekę rozciągnąć raczy. Znajdzie toż miasto w Konstytucyi przez Wielkiego Napoleona Krajowi naszemu nadanej dostateczną praw swoich warownią, w ścisłej z współobywatelami jedności, a wzajemnym szacunku i przychylności powodzenia swego rękojmią. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 14 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

219.

14 Września 1807. Zalecenie uwiadomienia Izby Administracyjnej Kaliskiej o przyznaniu już Nowego Szląska dla Xięstwa Warszawskiego. (Zbiór III p. 85).

Komisya Rządząca. Przesyłamy W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych w kopii wypis z listu od JP. Vincent Kommissarza Cesarskiego, donoszący, iż kwestya względem własności Nowego Szląska jest rozstrzygnięta na stronę Xięstwa Warszawskiego, do którego ta część kraju przyłączoną zostaje. Zalecamy przeto W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby o tym pomyślnym wypadku Izbę Administracyjną Kaliską uwiadomił i względem kontynuacyi zarządzenia tej części kraju naszego nakazy ponowił. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 14 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

220.

14 Września 1807. Pełnomocnictwo dane ur. Łubie do odebrania wszelkich rachunków od Izby Administr. Poznańskiej. (Zbiór III p. 182).

Komisya Rządząca. Mianowanemu przez uchwałę dnia 1 t. m. Pełnomocnikiem naszym do Departamentu Poznańskiego ur. Łubie Staroście Stawiszyńskiemu wydajemy niniejszy nasz list instrument plenipotencyi, którym mianujemy go zupełnie do uskutecznienia we wszystkich szczegółach uchwał naszych dnia 12 Lipca, 1-go i 9-go Września r. b. zapadłych. Rzeczony Pełnomocnik użyje całej swej gorliwości, pilności i wszelkich srzodków, nareszcie mocy i władzy imieniem naszym tą plenipotencyą mu się nadających, ażeby wszystko wykonał podług instrukcyi od nas przepisanej. Upornych i zawodnych użyciem pomocy wojska do czynienia zadosyć naszym ustawom przyprowadzi; zgoła wszystko niezmiennie według woli naszej uzupełni. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 14 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

221.

14 Września 1807. Instrukcya dla Pełnomocnika do Departamentu Poznańskiego. (Zbiór III p. 182).

Chcąc Komisya Rządząca niezmiennie i niezwłocznie mieć wyexekwowane wszelkie artykuły uchwał pod dniem 12 Lipca, 1-go i 9-go

Września wydanych, nominowanemu przez siebie Pełnomocnikowi ur. Łubie Staroście Stawiszyńskiemu niniejszą wydaje instrukcyę.

Pełnomocnik uda się natychmiast do departamentu sobie przeznaczonego, a przybywszy do Poznania doniesie natychmiast Izbie Administracyi swą obecność, przedmiot swej misyi wystawi i authoryzacye swe okazawszy ad acta wciągnąć zaleci.

Uchwały Komisyi Rządzącej de die 12 Lipca 1-go i 9-go Września r. b. jeżeliby jeszcze ogłoszone nie były, publikować każe wszędzie i przystąpi natychmiast do kroków, któreby każdy w niehże zawarty artykuł do jak najprędszego przyprowadziły wykonania.

Zaleci Izbie Administracyjnej, w której gronie miejsce weźmie, aby natychmiast expedyowane zostały rozkazy do wszystkich Izb Wykonawczych, dzierżawców dóbr narodowych, słowem do każdego, który jaką należytość, zaległość jeszczeby winien był Skarbowi, aby jak najśpieszniej i to w przeciągu dni ośmiu od daty odebrania awizacyi dług zapłacili, uwiadomienie przyłączywszy, że po tym przeciągu ostrzejsze jeszcze srzodki według osnowy uchwał naszych natychmiast przedsięwzięte zostaną.

Równie załączy rozkaz, aby Izby Wykonawcze, Kassa główna nieodwłocznie i obrachunek sztroffów według uchwał wyrachowała i takowe niezwłocznie od podpadłych wybierała.

Wpływające pieniądze do kass, lub gotowe znajdujące się w kasie przesłać natychmiast Pełnomocnik powinien do Kassy tutejszej Generalnej.

Jeżeli jednak uzna potrzebę jakąś zostawić ilość na potrzeby departamentu, to zgłębiwszy ją istotnie, Administracyi Skarbu doniesie.

Zaassygnowane zaś pieniądze dla wojska najpierwszym ma być staraniem Pełnomocnika by wypłaconemi zostały, i w przypadku, jeżeliby jeszcze wyexekwować je potrzeba było, to najpierwej uskutecznić powinien.

Przystąpi dalej do informacyów, które przygotować by go mogły do przedsięwzięcia oblikwidacyi kass.

Uda się tym celem do samej kassy głównej, wezwawszy z sobą Wydział Skarbowy. Zaleci zaraz ksiąg, manuałów przedstawienie i takowe podpisze; zainformuje się, czy extrakty kassowe porządnie miesięcznie sporządzone bywają. i te równie sobie okazać zaleci.

Zapyta się nareszcie, czy rewizye kassy miesięcznie odbywane bywają, i tych ślady w księgach zoczy. Nakoniec zlustruje gotowiznę i czy odpowiadającą brzmieniu jest ksiąg, zgłębi. Powezmie wiadomość jeszcze o manipulacyi i manutencyi kassy ksiąg onejże. O podziale jej składu, o ilości gatunku prowadzonych ksiąg manuałów, w które różne i wszelkie, jakie tylko być mogą, dochody Skarbu wpisywane bywają i z wszystkich objaśnień, które w tej mierze mu dane będą, lub z aktów wynikłe, sporządzi protokół.

Ułożywszy takowy, przystąpi do samej oblikwidacyi; takowej czynność zacznie od wyśledzenia w każdym gatunku dochodu publicznego i w jakiej powinien wpłynąć ilości.

Użyje do tego za ślad etat Rządu zeszłego, lub teraźniejszego ex-

traktów kassowych ksiąg. Słowem wszystkiego, co tylko będzie w stanie jakążkolwiek skazówkę należytości mu dać Skarbu.

Z tych rezultatów uformuje ogólną massę dochodu, który powinien był wpłynąć przez czas oznaczony w uchwałach dnia 12 Lipca i 1-go Września.

Przystąpi potym do dojścia, co z takowego dochodu już przeszły Rząd mógł wybrać i udowodnione mając istotność tego wybrania, odtrąci od ogólnego dochodu, co wykaże dopiero jaśnie, wiele teraźniejszy Rząd po objęciu swojem powinien był mieć dochodu. Zgłębi natychmiast, czy już wybranym został, lub wiele, jaka ilość w przypadku niewybrania zostaje na retentach i gdzie.

Przejrzy, jak dochód tenże Skarbu prowadzonym był: co za expens czyniona, za jakiemi autoryzacyami lub assygnacyami z wyrażeniem ich dat i te tylko przyjmie, które były stosowne do uchwał Komisyi Rządzącej.

Justyfikatorya czy znajdują się potrzebne. Regestra szczególne czy onemi są opatrzone, i takowe jak najszczególniej według principiów kassowych zgłębiwszy, sporządzi do każdych zwykły protokół kassowy i do nich onże włączy.

Słowem wszystko, co będzie potrzebnem do wyjaśnienia i usprawiedliwienia tak dochodu publicznego. expensy i zaległości, Pełnomocnikowi za najmocniejszą do sprawienia przepisuje się powinność.

Podobne postępowanie równie przez niego przedsięwziętym zostanie do formowania likwidacyi dochodów przy Deputacyi ceł i akcyzy i stan kassy onejże, jak wyżej, zgłębi i opisze.

I aby z każdym funduszem, źrzódłem dochodu publicznego, jakiegokolwiekbądź nazwiska i w jakiejkolwiek prowadzonej księdze powyższe zachował w postępowaniu przepisy za nieodmienną przepisuje mu się regułę.

Gdyby księgi kassowe niedostateczną dawały informacyę o położeniu, o zaległościach lub rachubie kassy jakiej Powiatowej: winien Pełnomocnik niebawnie, directe zaraz z Powiatem przedsięwziąć czynność, a w potrzebie tamże się udać, i dokładnie rzecz wyjaśnić i udowodnić.

W przypadku, gdyby Pełnomocnik w czynnościach kassowych ujrzał konieczność ulepszenia ich toku, lub przez szczupłość liczby oficyalistów zagrożenie uszczerbkiem Skarbu publicznego tak, aby takowemu Skarb nie podpadł, zaradzi temu natychmiast; gdyby nawet przybraniem dyetaryuszów, których jednak nad dwóch więcej użyć i tym obydwóm więcej jak dwanaście f. p. na dzień dyety wyznaczać nie może. O takowem zaś zdarzeniu niezwłocznie wiadomość i tłomaczenie do niego powodów przyłączy.

Rezultata swych czynności co tydzień Administracyi Skarbu przesyłać ma, której rekwizycye dopełniać jest obowiązany.

Ukończywszy obrachunki takowe z wszystkiemi do nich należącemi justyfikatoryami, annexami, regestrami Administracyi Skarbu przedstawi, z protokółami uwag i monitów przez Pełnomocnika sporządzić się powinnych i to osobiście złoży. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 14

Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

222.

14 Września 1807. Uwiadomienie Izby Administracyjnej i Wykonawczych departamentu Poznańskiego o nominacyi Pełnomocnika ur. Łuby z zaleceniem posłuszeństwa na jego żądanie. (Zbiór III p. 186).

Komisya Rządząca. Chcąc, aby uchwały nasze dnia 12 Lipca, 1-go i 9-go Września r. b. wydane we wszystkich artykułach niezawodnie wykonanemi były, postanowiliśmy, dla spieszniejszego i dogodniejszego uzupełnienia onych, wysłać do departamentu Poznańskiego Pełnomocnika, który je w imieniu naszym do skutku przyprowadzić ma, i mianowaliśmy tym końcem ur. Łubę Starostę Stawiszyńskiego. Izba zatym Administracyjna Departamentu Poznańskiego, Izby Wykonawcze, wszyscy oficyaliści i subalterni, temuż Pełnomocnikowi wyżej wyrażonemu, na każde jego, jako naszym imieniem i za naszą wolą czyniącemu, zalecenie i wezwanie, mają być powolnemi i posłusznemi. Upornych zaś opieszałych i nieposłusznych, mocą mu od nas nadaną, winien jest przyprowadzić do pełnienia swych powinności. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 14 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

223.

15 Września 1807. Zalecenie względem wysłuchania tłomaczenia się Pełnomocników Białostock. i podania Komisyi w tym raportu. (Zbiór III p. 307).

Komisya Rządząca. Przełożenie ur. Pełnomocników do organizacyi Departamentu Białostockiego wyznaczonych do nas podane, ażeby do wysłuchania ich raportu, sesya ogólna Directorium Generalnego była złożona, znajdując sprawiedliwym; zalecamy W. Dyrektorowi Sprawiedliwości, jako Prezydującemu w Directorium, iżby WW. Dyrektorów wszystkich zgromadził, uur. Pełnomocników na tę sesyę przywołał, i odebrawszy od nich sprawę i objaśnienia, jako podać oświadczają, raport nam o tym uczynił. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 15-go Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

224.

15 Września 1807. Pełnomocnictwo dla ur. Szaniawskiego mianowanego Kommissarzem do Berlina dla odebrania akt. (Zbiór III p. 351).

Komisya Rządząca. Gdy pod najłaskawszą N. Cesarza Francuzów, Króla Włoskiego i Protektora Ligi Reńskiej, dla kraju naszego opieką, na mocy artykułu 25 i 26 Traktatu w Tylży między tymże N. Cesarzem a N. Królem Pruskim zawartego, i z władzy nam od N. Króla

JMci Saskiego Pana naszego miłościwego nadanej, mamy prawo upomnieć się o wszelkie akta, dokumenta i papiery, oraz summy, effekta, pretioza, mappy, plany etc. do Xięstwa Warszawskiego i jego obywatelów należące, a w miejscach zagranicznych pozostałe lub do nich przewiezione, umyśliliśmy zatym wysłać niezwłocznie Kommisarzów naszych w tym zamiarze. A mając sobie zaleconą zdatność i gorliwość obywatelską ur. Józefa Kalasantego Szaniawskiego, mianujemy go tym listem Pełnomocnictwem naszym na Kommissarza, pozwalając mu przybrać sobie pomocników, i wszelką władzą naszą opoważniamy do dochodzenia, upomnienia się i odebrania wszystkich papierów, aktów i dokumentów, oraz summ, efektów, pretiosów, mapp, planów etc. w Berlinie złożonych a Xięstwu Warszawskiemu przynależnych, polecając mu pilne dopełnienie powierzonej czynności, podług instrukcyi od WW. Dyrektorów wydać się mu mającej. Który to list Pełnomocnictwo nasze podpisem Prezesa upoważnione, dla większej wagi i mocy pieczęcią większą stwierdzić rozkazaliśmy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 15 Września 1807. (L. S.) podp. Stanisław Małachowski Prezes, Jan Łuszczewski Sekr. Gen.

225.

19 Września 1807. Uniwersał względem rozkładu ciężarów po departamentach na sprowadzenie artylleryi. (Zbiór III p. 88).

Komisya Rządząca. Mając sobie przedstawionym od W. Xięcia Dyrektora Wojny i W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych, iż uwiadomionemi od JW. Davout Marszałka Państwa Francuskiego zostali, że N. Cesarz Francuzów i Król Włoski pewną liczbę armat z wszelkiemi do nich należytościami i amunicyami krajowi naszemu ustąpił. Ten czyn nowy, zapewniający ciągłą nad exystencyą naszą pieczołowitość Wielkiego i niezwyciężonego Napoleona, zamilczanym przez nas być nie mógł. Podajemy go do powszechnej wiadomości przekonani, że nowym uczuciem zaufania i wdzięczności dla Zbawcy naszego każdy przejęty zostanie, kto prawdziwego Polaka tchnie duchem. Ten zjawiony bez przykładu w dziejach Bohatyr, tworząc nową polityczną postać Europy, w pierwszym odradzającej się Polski zawiązku zasłonić ją chciał od krwawych wypaść mogących napadów. Praga, Modlin, Serock, Toruń i miejsc tyle ożywiać będą w rodzie Polaka wiekami niezatartą pamięć Geniuszu i wielkomyślności Napoleona. Twierdze te ręką Niezwyciężonego wytknięte mają być w jak najkrótszym czasie działami obsadzone; które, gdy się w Poznaniu znajdują, sprowadzić je z tamtego punktu należy na miejsca przeznaczone. Departamenta Poznański i Warszawski ani mogą same, ani powinny ten rozwóz dopełnić. Powszechnego tu jest dobra interes; a zatym powszechnie kraj cały przykładać się do dźwigania ciężaru powinien. Zaleciliśmy przeto W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych: 1-o Aby Izby Administracyjne Warszawska i Poznańska, ustanowiwszy kwotę pewną na milę od cetnara, starały się znaleźć entreprenerów i furmanów, którzyby za takową opłatę, w czasie wymierzonym działa i amunicyę z Po-

znania na miejsca przeznaczone wodą i lądem rozwieźli. 2-o Summa całkowita wydatkowa, jaka się na ten przedmiot stosownie do wielości cetnarów okaże, na wszystkie departamenta zarówno do liczby ich dymów rozłożoną zostanie. 3-o A ponieważ takowy rozkład i wpływ do Skarbu pieniędzy długiego potrzebuje czasu, przewóz zaś wspomnionych dział i amunicyów szczególniej w jesiennej porze roku zwłoki nie cierpi, zaleciliśmy więc Administracyi Skarbowej, aby sposobem pożyczki, potrzebne na takowy wydatek summy do kass Departamentowych Izbom Administracyjnym zaassygnowała. Pełni zaufania jesteśmy, że w sprawie tak ważnej krajowej nietylko każdy urzędnik publiczny, lecz i każdy obywatel i mieszkaniec kraju okaże gorliwość i czynność odradzającego się Polaka godną.

Które to obwieszczenie nasze aby do publicznej doszło wiadomości W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych zwykłym sposobem ogłosić zalecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 19 Września 1807. (L. S.) podp. Wybicki Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Generalny.

226.

19 Września 1807. Etat Oficyalistów Magazynowych żywności i furażów. (Zbiór III p. 197).

Komisya Rządząca. Na przełożenie nam przez W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych uczynione, iż w stosunku do naszej woli brevi manu dnia 21 Augusti r. b. wyrażonej, manutencya rzezi w Warszawie jest już urządzona, a zatym, nim nam przez W. Dyrektora ogólna organizacya administracyów żywności i furażów przedstawiona będzie, stanowiemy, iż stopnie oznaczone do tej manutencyi rzezi, to jest: Inspektor magazynowy z pensyą na miesiąc f. 300, Kontroler f. 200, Dystrybutor f. 150, Rzeźnik majster f. 100, Czeladzi sześciu á fl. 75 f. 450, Stróżów magazynowych dwóch á fl. 45 f. 90, utrzymują się, podług więc tego etatu przyjętego opłacać punktualnie Administracyi Skarbu miesięcznie fl. tysiąc dwieście dziewięćdziesiąt za kwitem Inspektora magazynowego zalecamy, a to zaczynając od 23 Sierpnia. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 19 Września 1807. (L. S.) podp. Wybicki Prezyd., Jan Łuszczewski Sekr. Generalny.

227.

21 Września 1807. Zalecenie względem przygotowań potrzebnych na przyjęcie N. Króla. (Zbiór III p. 308).

Komisya Rządząca. Gdy z odebranej na dniu dzisiejszym expedycyi z Drezna odbieramy zapewnienie o blizkiem przybyciu z upragnieniem oczekiwanego N. Króla Pana naszego miłościwego, ponawiamy przeto zalecenie WW. Dyrektorom, iżby do zdania sprawy z czynności swoich najpilniejsze przedsięwzięli przygotowanie. Chcąc zaś tak do podróży, jako i przyjęcia N. Pana, mieć wczesne przysposobienie, zalecamy:

Najprzód W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby 1-o spieszną i dokładną zamku Warszawskiego i loży w kościele Farnym przed-

sięwziął reparacyę; 2-o ażeby nakazał Izbom Administracyjnym Poznańskiej i Warszawskiej jak najprędszą i najlepszą drogi na trakcie od Poznania do Warszawy naprawę. W tym celu Izby te Administracyjne wyznaczą szczególnych ad hoc drogowych, którzy osobiście mają tej dróg reparacyi dopilnować, z władzą użycia ludzi do roboty, ile ich będzie potrzeba, i wolnością wzięcia drzewa z najbliższych lasów. Poruczając gorliwości Izb Administracyjnych, pilną, spieszną i dokładną tych dróg naprawę, szczególnemu staraniu i odpowiedzialności uur. Prezesów Departamentowych uskutecznienie tego oddajemy; 3-o Ażeby zalecił Prezesom Departamentowym u granicy swego departamentu, a Prezesom Powiatowym u granic swego powiatu przyjmować N. Pana i konwojować Go aż do drugiej granicy; 4-o ażeby zalecił duchowieństwu znajdować się w miejscu swoich urzędowań. Przewielebnemu Biskupowi Poznańskiemu przyjąć N. Pana na czele Duchowieństwa w Poznaniu, toż i Duchowieństwo w innych Dyecezyach uczynić ma.

Powtóre W. Dyrektor Sprawiedliwości obwieści wszelkie urzędy Sądowe, ażeby w miejscach oznaczonych winny hołd N. Panu złożyli.

Potrzecie. Zalecamy W. Dyrektorowi Policyi ażeby 1-o ułożył programa do uroczystego przyjęcia N. Pana na wjeździe Jego do Kraju, w miejscach przejazdu i tu w Warszawie, i to programa do potwierdzenia jak najprędzej nam podał. 2-o ażeby bruków w Warszawie szczególniej na ulicach, przez które N. Pan przejeżdżać będzie, reparacyę uskutecznił.

Poczwarte nakoniec zalecamy W. Xięciu Dyrektorowi Wojny, ażeby się wcześnie zniósł i umówił z JW. Marszałkiem Davout względem eskorty przyzwoitej dla N. Pana, zaczynając od granicy kraju naszego, tak w drodze, jako i na noclegach i popasach. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 21 Września 1807. (L. S.) podp. Wybicki Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Generalny.

228.

23 Września 1807. Zalecenie wysłania do każdej Izby Admin. po jednym Kommissarzu w celu dopilnowania exekucyi uchwały względem zsypki zboża i pieniędzy za mięso. (Zbiór III p. 94).

Komisya Rządząca. Gdy wyżywienie wojska przeszło trzydzieści tysięcy na konsystencyę do Warszawy przeznaczonego szczególniej troskliwość naszą zajmuje, zalecamy przeto W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, aby dla uskutecznienia niezwłocznego uchwały naszej pod dniem 28 Sierpnia względem zsypki zboża do magazynów i składki pieniężnej na mięso dla wojska zapadłej, następujące niezwłocznie przedsięwziął srzodki:

1-o Dziś jeszcze do każdej Izby Administracyjnej w sześciu Departamentach tak W. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, jako i Administracya Skarbu, nominacyę swoją po jednym nadzwy-

czajnym wyznaczy Kommissarzu i onego każdy respective swoją opatrzy instrukcyą.

2-o O takowej nominacyi każdą respective Izbę zawiadomi.

3-o Kommissarze ci niezwłocznie do Izb Administracyjnych się udadzą, jeden w celu dopilnowania exekucyi uchwały naszej co do zsypki zboża, drugi do wybrania pieniędzy z miast na mięso dla wojska przeznaczonych.

4-o Izby Administracyjne pod ścisłą odpowiedzialnością rozkład uczyniony w swym departamencie zsypki zboża i pieniędzy na miasta, najdalej w przeciągu dni trzech od przyjazdu tymże Kommissarzom sposobem kontroli w tabellach okażą, i dominia, toż miasta, które dotąd rozkładu tego nie dopełniły, na delatę kommissarzom podadzą.

5-o Kommissarze niezwłocznie do exekwowania takowego rozkładu do Izb Wykonawczych udadzą się, i opatrzeni siłą wojskową, której dodanie szczególnie daliśmy zalecenia W. Dyrektorowi Wojny, militarnie, gdy tego potrzeba będzie, rozkład uskutecznią.

6-o Żeby zaś w porządnym i ciągłym przystawieniu zsypki i składce pieniężnej i wojsko niedostatku nie doznało, i obywatele w natłoku liwerunku w magazynach długo zatrzymani nie byli, stanowiemy dla każdego departamentu czas normalny przystawienia oznaczyć.

1. Departament Warszawski wciąż ma przystawiać;
2. » Płocki na dzień 13. 8-bris;
3. » Poznański » 30;
4. » Kaliski » 20;
5. » Białostocki » 15;
6. » Bydgoski » 30;
7. Województwo Chełmińskie z ziemią Michałowską 30.

7-o W takowym urządzeniu naszym mając wzgląd na odleglejsze szczególnie departamenta, przystawić w naturze zboża nie mogące, stanowiemy, iż pozostaje się każdemu z obywatelów opcya za ilość przypadającej na niego zsypki pieniądze Kommissarzom naszym wypłacić, to jest za żyta korzec złotych dwadzieścia ośm, za korzec pszenicy trzydzieści ośm, a to podług ceny w Warszawie z liwerantami ułożonej; albo gdyby departamenta same się z liwerantami godzić chciały o cenę, wolność ta im pozostaje, aby tylko na czas wyznaczony quantum na nich przypadające do Magazynów Warszawskich przystawione zostało.

8-o Po wysłanych Nadzwyczajnych Kommissarzach Departamentowych, W. Dyrektor Spraw Wewnętrznych niezwłocznie w imieniu naszym obywateli wszelkich departamentowych obwieści, iż ktoby z nich chciał liwrować zboże za cenę ugodzoną, ma się o to znieść z Kommissarzem ad hoc od W. Dyrektora wysłanym.

Takowe urządzenie nasze z gwałtownej i nieuchronnej potrzeby

wynikające, aby jak najprędzej i najściślej dopełnione było, do jego exekucyi pod odpowiedzialnością W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych i każdą Izbę Administracyjną toż Izby Wykonawcze i Kommissarzy Nadzwyczajnych obowiązujemy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 23 Września 1807. (L. S.) podp. Wybicki Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Generalny.

229.

23 Września 1807. Ustanowienie Komisyi żywności. Nominacya ur. Kochanowskiego Prezesem Komisyi Żywności. (Zbiór III p. 111).

Komisya Rządząca. Stosując się do wyraźnogo żądania przez JW. Marszałka Davout obecnie nam na dzisiejszej sesyi oświadczonego, ażeby niezwłocznie Komisya oddzielna była wyznaczona, którąby opatrzona dostateczną władzą, zatrudniła się dostarczaniem żywności wojsku. Gdy dawniej wyznaczona od nas w tym celu Deputacya, przez spóźnione swoje przybycie, zamiarom teraźniejszym zwłoki nie cierpiącym nie odpowiada; przeto uchylając ustawę naszą 10 b. m. tę Deputacyę mianującą, jako do teraźniejszych potrzeb nie stosowną, ustanawiamy Komisyę oddzielną, na której czele nominujemy ur. Michała Kochanowskiego Prezesa Departamentu Warszawskiego, i temu moc nadajemy przybrania sobie trzech współpracowników i podania ich do naszego potwierdzenia. Ta Komisya upoważniona jest od nas wszelką mocą i władzą potrzebną do uskutecznienia najważniejszego w teraźniejszym czasie dzieła wyżywienia i opatrzenia we wszelkie potrzeby wojska w Xięstwie Warszawskiem konsystującego. Z tego powodu mieć chcemy, ażeby taż Komisya miała moc ustanowić wszelkich swoich subalternów i oficyalistów, których etat podany nam potwierdzimy z zaleceniem Administracyi Skarbowej wypłacania im należnych pensyi. Nadto nadajemy jej władzę mianowania pełnomocników, przez dzisiejszą uchwałę naszą do każdego departamentu wysłać się mających, którzy od tej tylko Komisyi zależeć mają, rozkazy od niej directe odbierając i one pod surową odpowiedzialnością uiszczając. Nakoniec mieć chcemy, ażeby taż Komisya bezposrzednie z nami swoje miała komunikacye, a znosząc się z JW. Marszałkiem Davout i JP. Generalnym Ordonnatorem Chambon, wszelkie dla dostarczenia żywności wojsku potrzebne brać srzodki była mocna. Izby Administracyjne, Izby Wykonawcze i Magistraty miast, co do artykułu dostarczania żywności i potrzeb wojsku, w tym będą stosunku dopełnienia zaleceń względem tej Komisyi, w jakim są w innych przedmiotach względem WW. Dyrektorów. A jako ufności naszej w ustanowionej tej Komisyi przez nadanie jej potrzebnej władzy znakomity dowód dajemy, tak nie wątpiemy, iż ta wszelkiej gorliwości i usilnych starań przyłoży, ażeby zaufanie nasze przyniosło pomyślne dla sprawy powszechnej skutki. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 23 Września 1807. (L. S.) podp. Wybicki Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Generalny.

230.

24 Września 1807. Zalecenie względem nakazania zsypki zbożowej w Województwie Chełmińskiem podług tabell wysiewów. (Zbiór III p. 336).

Komisya Rządząca. Konieczna potrzeba wyżywienia wojska w kraju naszym konsystującego przynagliła nas do użycia najdzielniejszych srzodków. W tym zamiarze ustanowiliśmy na dniu 28 Sierpnia zsypkę zbożową, w uchwale tu przyłączonej, i tę podług tabelli repartycyi na departamenta rozłożyliśmy. Na kupno zaś wołów dla armii potrzebna summa tymczasowie na obywatelów do zsypki zbożowej nie należących, jako przyłączona uchwała de data 5 Września opiewa, nałożona została. Nie mając wiadomości ani o wysiewach, ani o ilości dymów w Województwie Chełmińskiem i ziemi Michałowskiej, nie mogliśmy na tę część kraju naszego proporcyonalną ustanowić kwotę. Zalecamy przeto W. Pełnomocnikowi naszemu, ażeby co się tycze zsypki zbożowej podług przepisów naszych z dowodnych i dokładnych wysiewów razem wziętych żyta, pszenicy, jęczmienia i owsa ułożył tabellę i biorąc miarę z jednego korca Warszawskiego wysiewu tego czworakiego gatunku zboża, owsa garcy ośm trzy czwarte, pszenicy garcy dwa siedm dwunastych, żyta garcy dwie trzecie części, dostawić do magazynu nakazał.

Co się tycze składki pieniężnej z dymów na woły, odwołujemy się do instrukcyi przez Dyrekcyę Skarbową W. Pełnomocnikowi przesłanej, której uskutecznienie, onemuż zalecamy. Gdy zaś skupione w Warszawie i jej okolicach wojska, do użycia najdzielniejszych srzodków nas zniewoliły, na żądanie JW. Marszałka Davout oddzielną Komisyę żywności ustanowiliśmy; przeto przesyłając W. Pełnomocnikowi uchwałę tę Komisyę stanowiącą, zalecamy onemuż, ażeby w wszelkich przedmiotach wyżywienia wojsk i dostawienia tu zboża znosił się z tą wzwyż wymienioną Komisyą i wszelkie jej zalecenia do skutku przyprowadzić starał się. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 24 Września 1807. (L. S.) podp. Wybicki Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Generalny.

231.

25 Września 1807. Zalecenie pilnego baczenia na całość Skarbu w Częstochowie, oraz nakazanie Przełożonym Klasztoru Jasnogórskiego okazywania względów dla X. Jasińskiego. (Zbiór III p. 99).

Komisya Rządząca. Mając sobie za ścisłą powinność przestrzegać bezpieczeństwa i całości funduszów publicznych, między któremi hojne ofiary przodków naszych do Skarbu Kościoła Jasnogóry w Częstochowie składane liczyć można, nie w zamiarze odmiany użycia tych skarbów, które pobożność na ozdobę świątyń Pańskich przeznaczyła, ale w celu zapewnienia, ażeby skład ten szacowany nie był uszkodzony przez czyjąkolwiek winę, zalecamy W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych, ażeby Izbie Administracyjnej Kaliskiej nakazał pilne mieć oko i ba-

czenie na tenże Skarbiec Częstochowski, którego regestr sobie podać rozkaże i onże wiernie zachowa. Równie zalecamy W. Xięciu Dyrektorowi Wojny wydanie Kommendantowi fortecy Częstochowskiej ordynansu strzeżenia także, iżby najmniejsza część tego Skarbca wywieziona ani uroniona nie była. Chcąc zaś z przyczyn nam wiadomych bezpieczeństwo dla X. Jasińskiego ośmdziesiątletniego starca bywszego Generała Paulinów mieć zachowane, i chcąc dogodzić jego żądaniu nam doniesionemu przepędzenia spokojnie reszty dni życia swego w Klasztorze Jasnogórskim, zalecamy, ażeby Izba Administracyjna Kaliska, Przełożonemu konwentu XX. Paulinów w Częstochowie nakazała względne na wiek tak podeszły X. Jasińskiego obchodzenie się przy zapewnieniu mu przyzwoitych jego stanowi wygód, o czem co tydzień raport przez niego do Prezesa Powiatu Częstochowskiego ma być podany i Izbie Administracyjnej Kaliskiej przesyłany. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 25 Września 1807. (L. S.) podp. Wybicki Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Generalny.

232.

28 Września 1807. Ustawa względem przedaży drzewa z lasów Narodowych przez licytacyę. (Zbiór III p. 102).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Spraw Wewnętrznych względem sprzedaży z lasów Narodowych takiej ilości drzewa, jaka bez ogołocenia i szkody z tychże wydana być może, końcem zasilenia kas krajowych, znacznym ztąd wypaść mogącym wpływem i zastąpienia tym sposobem wydatku Skarbu na kupno drzewa, dostarczanego potrzebom wojska w znacznej liczbie w Warszawie konsystującego, stanowiemy.

Najprzód. W. Dyrektor Spraw Wewnętrznych wyda niezwłocznie do wszystkich Izb Administracyjnych zalecenie, aby każda z nich oznaczyła ilość drzewa wszelkiego gatunku mogącego być bez uszczerbku z lasów Narodowych swego respective departamentu sprzedaną.

Powtóre. Izby Administracyjne niezwłocznie na takową przez siebie oznaczoną ilość drzewa licytacyę ogłoszą i raport w tej mierze dokładny z wyszczególnieniem urzędów leśnych, w których sprzedaż drzewa nastąpi, ilości i gatunku onego, tudzież summ pieniężnych z tego źrzódła od pierwszego Listopada roku bieżącego do pierwszego Czerwca roku przyszłego do kass Departamentowych wpłynąć mających W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych w jak najkrótszym czasie podadzą. Zaś po odbyciu licytacyi protokół onej temuż W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych do potwierdzenia przeszlą, a tymczasem zaraz przedaż rozpoczną.

Po trzecie. Pieniądze z takowej sprzedaży do kass departamentowych wnoszone być mają, a W. Dyrektor Spraw Wewnętrznych etat całego ztąd wnijść mającego dochodu z raportów przez Izby podanych komunikować nam nie omieszka. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 28 Września 1807. (L. S.) podp. Wybicki Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Generalny.

233.

28 Września 1807. Ustawa względem zapobieżenia szkodom z wycinania i palenia lasów Narodowych wynikającym. (Zbiór III p. 103).

Komisya Rządząca. Z powodu szkód niezmiernych przez włościan tak samowolnym rąbaniem, jako też wszczynaniem pożarów w lasach Narodowych w ciągu teraźniejszych czasów poczynionych, chcąc zapobiedz nadal takowym bezprawiom i zniszczeniu lasów ztąd wypadającemu, stanowiemy.

1-o Ktokolwiek odtąd przy kradzieży lub niecenin ognia w lasach Narodowych ujęty zostanie, pieniężnej lub cielesnej kary według okoliczności nieochybnie dozna.

2-o Zdybany na takowym razie przestępca przez oficyalistę leśnego za najmniejszy temuż odpór lub niedozwalanie grabienia się (fantowania) do domu poprawy oddany i surowo podług wykroczenia karany będzie.

3-o Uporny zaś w opłacie zawinionej, a w Policyi leśnej na przestępstwo wskazanej kary, exekucyą wojskową do jej zadośćuczynienia przynaglony zostanie.

4-o Nakoniec w przypadku zdarzonego w lasach pożaru włościanie z okolicznych tak narodowych, jako też szlacheckich dóbr, do gaszenia natychmiast stawić się powinni. Gdyby zaś który będąc do tego wezwanym, przybyć nie chciał, za takowe nieposłuszeństwo surowo na majątku lub ciele ma być ukaranym.

Iżby zaś nikt niewiadomością składać się nie mógł obwieszczenie zwykłym sposobem niniejszej ustawy W. Dyrektorowi Spraw Wewnętrznych polecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 28 Września 1807. (L. S.) podp. Wybicki Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Generalny.

234.

29 Września 1807. Potwierozenie Elekcyi Magistratów miast Nieszawy Poznania i innych. (Zbiór III p. 281).

Komisya Rządząca. Na przełożenie W. Dyrektora Policyi Krajowej przesłany wybór Magistratów miast następujących to jest:

W mieście Nieszawie: na Burmistrza — Skulskiego, na Radnych — Skowrońskiego, Krzesińskiego, Rakuszewskiego, Lubowicza, na Kassyera — Miaskowskiego.

W mieście Poznaniu: Na Burmistrza — Milewskiego, na Vice Prezydenta — Tatzlera, na Radnych — Stefańskiego, Radkowskiego, Villanta, Bagnowskiego, Kołeckiego, Jankowskiego, Przezdzieckiego.

W mieście Kowalu: Na Burmistrza — Rocha Tobolczyka, na Radnych — Jana Gatkowskiego, Norberta Kozłowskiego, Grzegorza Bilicza, Pawła Piekarskiego.

W mieście Krzywinie: Na Prezydenta — Jana Żyniewicza, na Radnych — Kazimierza Masłowskiego, Józefa Seierniekiego, Łukasza Szulińskiego.

W mieście Dalesku: Na Burmistrza — Józefa Malińskiego, na

Radnych — Wincentego Swietlika, Szymona Łagockiego, na Kassyera — Piotra Nadwrockiego.

W mieście Włocławku: Na Burmistrza — Antoniego Grekowicza, na Radnych — Augustyna Przechadzkiego, Jana Nostycza, Tomasza Zbigorzewskiego, Ignacego Jakubowskiego, na Kassyera — Piotra Trzcińskiego.

W mieście Podgórzu: Na Prezydenta: Karola Szwaba, na Radnych — Felicyana Zakoklickiego, Jędrzeja Wieczorkowskiego, Franciszka Podgrabickiego.

W mieście Słupczy: Na Burmistrza — Ignacego Jaraczewskiego, na Radnych — Ignacego Basińskiego, Jana Bekrzewskiego, Michała Nyszawskiego, Mikołaja Jerkiewicza, na Kassyera — Józefa Boruckiego.

W mieście Raciążku: Na Burmistrza — Hieronima Jesiorzewskiego, na Radnych — Mateusza Staniszyńskiego, Mateusza Wyrobkiewicza, Marcina Jagielskiego, na Kassyera — Jana Kitlińskiego.

W mieście Gnieźnie: Na Burmistrza — Józefa Stęczyńskiego, na Radnych — Andrzeja Milewskiego, Jakóba Maytenberga, Daniela Elsnera, Felixa Grochowskiego.

W mieście Kościanie: Na Burmistrza — Felixa Miklewicza, na Radnych — Ignacego Dygasiewicza, Walentego Steszewskiego, Ignacego Skupińskiego, Walentego Kahla.

W mieście Obornikach: Na Burmistrza — Michała Lerce, na Radnych — Andrzeja Wartalskiego, Jana Maychrowicza, Macieja Spławskiego, Józefa Rakowskiego.

W mieście Bugu: Na Burmistrza — Wiktora Markowskiego, na Radnych — Ignacego Wolskiego, Wojciecha Szulczewskiego, Jana Radzkiego.

W mieście Krotoszynie: Na Burmistrza — Sebastyana Tacikowskiego, na Radnych — Michała Bogusławskiego, Augustyna Chmelika, Jana Bogumiła Hayaki.

W mieście Krobi: Na Burmistrza — Michała Gryczyńskiego, na Radnych — Szwarca, Ignacego Balurka.

W mieście Brdowie: Na Burmistrza — Marcina Osękowskiego, na Radnych — Franciszka Smętkiewicza, Jana Pieczątkiewicza, Antoniego Sypniewskiego, Idziego Pawełkiewicza.

Wybór takowy jako zgodny z prawem i przywilejami miast approbujemy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 29 Września 1807. (L. S.) Wybicki Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Generalny.

235.

30 Września 1807. Oznaczenie granic władzy Dyrektora Wojny. (Zbiór III p. 250).

Komisya Rządząca. Odpowiadając na powtórzone nam po razy kilka od W. Xięcia Dyrektora Wojny przełożenie, ostatnie na dniu dzisiejszym podane, z żądaniem przepisania Mu obowiązków, praw i granic władzy

Jego urzędu, oświadczamy, iż lubo nam projekt w tej mierze przez tegoż W. Xięcia Dyrektora Wojny jeszcze na dniu 4 Kwietnia był podany, że jednak wówczas w ciągu Wojny przytomny i wszystkim siłom zbrojnym osobiście przywodzący N. Cesarz Francuzów i Król Włoski, był Panem wszelkiego ruchu wojska naszego, mianowicie officerów i wszystkich urządzeń wojskowych, nie sądziliśmy mieć prawa do nadawania komużkolwiek takich przepisów, któreby go odosobniać zdawały się. Gdy teraz wrócony pokój podaje nam sposobność dogodzenia żądaniu W. Xięcia Dyrektora, i sam porządek rzeczy wskazuje, ażeby urzędnik w każdym razie i czasie znał obszerność swoich praw i obowiązków, oznajmujemy W. Xięciu Dyrektorowi, iż myślą naszą i zdaniem było zawsze przyjąć i w uchwałę zamienić projekt przez niego podany tak, jako następuje.

Rozważywszy uczynione nam przez W. Xięcia Dyrektora Wojny przełożenie, względem wskazania mu obowiązków i władzy do Jego urzędu przywiązanych, postanowiliśmy i stanowiemy co następuje.

Dyrektor Wojny ma główną zwierzchność nad wojskiem, żadnej innej nie podlegając władzy krajowej, jak Komisyi naszej Rządzącej, która jest Najwyższą wszystkich Magistratur, i głównych urzędników krajowych władzą.

Do Dyrektora Wojny należy zaciąg wojska, organizacya jego nie odstępuje od naszej uchwały, dozór tegoż wojska, jego żołd, ruch i obroty podług odebranych na to od Rządu zaleceń. Do niego należy podawanie fortagów na wszelkie stopnie officerskie, podpisywanie wraz z Nami Patentów, urlopy, rekomendacya do nadgród i płacy inwalidzkiej. Utrzymanie porządku, karności i posłuszeństwa; w zamiarze czego, mocen będzie każdego, jakiejkolwiek bądź szarży, Generała i Officyera pociągnąć do Sądu Wojennego, zachowując ściśle porządek i przepisy w procedurze prawnym wojskowym, uchwałą naszą za prawidło wojsku naszemu wskazanem, wyłożone, pod odpowiedzią Komisyi naszej, w przypadku niezachowania. A lubo nie spodziewamy się, żeby który z Generałów naszych lub starszych officyerów miał się zapędzić do nieposłuszeństwa wojsko gorszącego, do targnienia się na swoją zwierzchność, do buntu, albo zdrady, któreby utratę czci lub życia pociągały; z tem wszystkiem, gdyby się to zdarzyć miało, warujemy sobie, wyjąwszy gwałtowne okoliczności, w którychby inaczej większemu złemu zapobiedz nie można było, że wyrok na odjęcie czci lub życia Generałowi albo starszemu Officyerowi zapadły nie będzie mógł być dopełniony bez Naszego nieuchronnego potwierdzenia.

Oprócz osób do składu wojska wchodzących poruczone są baczności Dyrektora Wojny, gmachy, sprzęty, narzędzia wojskowe jako to: twierdze, miejsca obronne, zbrojownie, lazarety, składy, armaty, broń, rynsztunek, prochy, kule, saletra i wszystko czego wojna nieodbicie wyciąga. Ponieważ zaś na żołd wojska i na różne wojenne gmachy i rzeczy nie mogą fundusze wpływać, jak przez ręce Dyrektora Wojny; przeto obowiązany jest szafować tym wiernie i w takim utrzymywać porządku dochody i wydatki, iżby w każdym czasie mógł zdać z tego sprawę Komisyi Rządzącej. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 30 Września

1807. (L. S.) podp. Wybicki Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Generalny.

236.

2 Października 1807. Pełnomocnictwo dla ur. Jerzego Okołowa przydanego Kommissarza do Białegostoku dla odebrania akt. (Zbiór III p. 353).

Komisya Rządząca. Gdy pod najłaskawszą N. Cesarza Francuzów, Króla Włoskiego i Protektora Ligi Renu dla kraju naszego opieką, na mocy artykułów 25 i 26 Traktatu w Tylży między tymże N. Cesarzem a N. Królem Pruskim zawartym i z władzy nam od N. Króla JMci Saskiego Pana naszego miłościwego nadanej, mając prawo upomnieć się o wszelkie akta, dokumenta i papiery, oraz summy, effekta, pretiosa, mappy plany etc. do Xięstwa Warszawskiego i jego obywatelów należące, a w miejscach zagranicznych pozostałe lub do nich przywiezione, już wysłaliśmy tym końcem Kommissarzów naszych, a między tymi ur. Raymunda Rembielińskiego i Mietelskiego, do Białegostoku; teraz na przełożoną nam potrzebę, przydajemy tymże do wspólnej pracy ur. Jerzego Okołowa z zdatności i gorliwości obywatelskiej nam zaleconego, mianując go równie tym listem Pełnomocnictwem Kommissarzem naszym, i wszelką władzą naszą upoważniając do dochodzenia, upomnienia się i odebrania, wszystkich papierów, aktów i dokumentów, oraz summ, effektów, pretiosów, mapp, planów etc. w Białymstoku złożonych, a Xięstwu Warszawskiemu przynależnych, polecając mu przytem pilne dopełnienie powierzonej czynności podług instrukcyi od WW. Dyrektorów wydanej. Który to list Pełnomocnictwo nasze, podpisem Prezesa upoważnione, dla większej wagi i mocy pieczęcią większą stwierdzić rozkazaliśmy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 2 Października 1807. (L. S.) podp. Wybicki Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Generalny.

237.

3 Października 1807. Nominacye Adwokatów i Pisarzów przy Sądzie Appell. Płockim oraz Sądach Ziemiańskich tegoż Departamentu i Poznań. (Zbiór III p. 35).

Komisya Rządząca. Oznajmujemy W. Dyrektorowi Sprawiedliwości, iż nominowani przez nas zostali:

1. Adwokatami przy Sądzie Appellacyjnym Płockim: JPP. Kajetan Kozłowski bywszy Justitz-Kommissarz, Jakób Ligowski, Beker bywszy Justitz-Kommissarz, Sonenberg bywszy Justitz-Kommissarz, Schutz bywszy Justitzrath, Ubysz bywszy Referendaryusz.

2. Adwokatami przy Sądzie Ziemiańskim Płońskim: Franciszek Xawery Andrychiewicz bywszy Protokólista, Adam Jeżewski.

3. Przy Sądzie Ziemiańskim w Lipnie: Ignacy Łempicki, Józef Grünwald.

4. Przy Sądzie Ziemiańskim Pułtuskim: Gotard bywszy Justitzkommissarz, Jan Smoleński, Karol Prochnicki.

5. Po dobrowolnym złożeniu przez ur. Prądzyńskiego Pisarzem Sądu Appellacyjnego w dep-cie Poznańskim ur. Kunicki bywszy asesor. Których to przez nas nominowanych, ażeby W. Dyrektor Sprawiedliwości o tej naszej woli uwiadomił i do zajęcia swych obowiązków wezwał zalecamy. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 3 Października 1807. (L. S.) podp. Wybicki Prezydujący, Jan Łuszczewski Sekr. Generalny.

Indeks osób i miejscowości.

Adam, 38.
Adamczewski Jakób, sekretarz ekspedycyjny Kom. Rządz., 51.
Adelberg Benjamin Józef, 148.
Albertrandy, biskup, prezes Towarz. Przyj. Nauk, archidyakon kapituły Warsz., 40, 637.
Albrych Tadeusz, adwokat w Kościanie, 323.
Alczyński Walenty, kasyer w Mławie 746.
Allenstein (bitwa) 34.
Alloy Eljasz, sekretarz adjunkt do języka franc. przy Kom. Rządz., 51.
Andrauer, cieśla, 253.
Andrychiewicz Franciszek, konsyliarz Izby adm. do deputacyi ceł i akcyz w depart. warsz. 139.
Andrychiewicz Franciszek Ksawery, b. protokolista, adwokat przy sądzie ziem. płońskim, 763.
Arcelewski, b. funkcyonaryusz przy loteryi, 139.
Arkuszewski Jan Nep., wiceprezydent Kalisza, 699.
Arnoldt Jerzy, asystent przy konsystorzu ewang., 300, 720.
Aronowicz Icek, 710.
Ascheborn, członek Izby adm. depart. pozn., 56, 282.
Au Karol, sędzia cyrkułowy pozn. 323.
Augustów, 313, 322, 324, 374.
Axamitowski, generał brygady, prezes deputacyi żywności, 420.

Bacciarelli Fryderyk, asesor Izby adm. warsz., 397, 740.
Bagiński Feliks, komornik niepłatny w Płońsku, 195.
Bagnowski, radny w Poznaniu, 760.
Balke, kupiec warsz., 267.
Balurek Ignacy, radny w Krobi, 761.
Bałtyk, 208.
Bandtke, asesor sądu apel. warsz., 269.
Banson, młynarz, 385.
Baranowski Andrzej, patron sądu ziem. pozn., 475.
Barcin, (dep. bydg.), 695.
Barciszewski Wawrzyniec, asesor sądu apel. pozn., 286.
Barcza Jan, członek sądu głównego pozn., 323.
Bardziński Floryan, prezes pow. łęczyckiego, 207.
Bardziński Ignacy ks., kanclerz i sędzia metrop. gniezn., 656.
Bartels. murgrabia collegium pojezuickiego, 350.
Basiński Ignacy, radny w Słupczy, 761.

Batowski, komisarz rządu przy cesarzu, 109, 178, 179, 190, 191, 192, 200, 202, 207, 209, 213, 218, 220, 226, 227, 230, 253, 258, 266, 268, 271, 273, 275, 277, 284, 292, 294, 303, 308, 362, 459, 659.
Bauman, b. konsyljarz regencyi, członek deputacyi do rewizyi aktów hypot., 562.
Baunig, kupiec warsz., 267.
Bawarski królewicz, 98, 211, 213, 215.
Baville, generał franc., 53.
Bądkowski Józef, regent sądu ziem. we Włocławku, 475.
Bąkowski Jan ze Skomlina, prezes powiatu ostrzeszowskiego, 214.
Beber Andrzej, prezydent Kalisza, 698.
Becher, gen. franc., 41, 49, 51.
Bednarski Mateusz, radny w Brzeźnicy, 746.
Będzin (Bendzyn), miasto, 412, 745.
Beker, b. justitzkomisarz, adwokat przy sądzie apel. płock., 763.
Bekrzewski Jan, radny w Słupczy, 761.
Beliard, gen. franc., 425, 461, 462.
Belkowski, radny w Zakroczymiu, 747.
Bellefroi (Bellefroid), konsyliarz deputacyi adm. w Łomży, 331, 419, 421, 437, 451.
Benewentu Książę, 75, 84, 85, 89, 97, 100, 101, 102, 106, 107, 109, 114, 118, 124, 125, 134, 135, 144, 156, 157, 158, 164, 170, 175, 178, 179, 190, 192, 569, 574.
Berdychowska tama, 200.
Bergonzoni Michał, protomedyk w wojsku narod., 247, 252, 258, 359.
Berlin, 141, 149, 185, 212, 219, 228, 319, 394, 395, 397, 422, 426, 435, 440, 451, 464, 470, 475, 476, 630, 631, 638, 740, 752, 753.
Berneaux wdowa (bank.), 519.
Berthier, minister wojny franc., 237, 329.
Białków (parafia), 223, 656.
Białłobłocki Izydor, sędzia ziem. pozn., 210, 268.
Białłostark (wieś, pow. orłowski), 49.
Białystok, 267, 343, 397, 402, 407, 409, 438, 439, 472, 713, 740, 741, 744, 763.
Białostocki departament 4, 16, 262, 272, 277, 281, 283, 284, 294, 297, 298, 305, 318, 319, 323—326, 329, 338, 342, 343, 345, 350, 368, 373, 376, 380, 385, 387, 388, 408, 412—414, 416, 419—422, 437, 438, 444, 445, 455, 458, 488, 497, 707, 710, 711, 712, 715, 719, 748, 752, 756. Ob. deputacya administracyjna, deputacya ceł akcyz i soli, kamery pruskie, sąd apelacyjny.
Biebrza, rzeka, 331.
Biebrzański powiat, 377, 414.
Biegański, pułkownik, 299.
Bielany, 385. Ob. lazarety.
Bieliński Jan Nepomucen, konsyliarz przy dyrektorze wewn., 52, 553.
Bieliński Józef, kasyer w Sochocinie, 747.
Bieliński Paweł, konsyliarz przy dyrektorze wewn., prezydent miasta Warszawy, 52, 77, 78, 80, 103, 136, 151, 159, 168, 169, 257, 292, 452, 553.
Bieliński Piotr, członek Komisyi Rządzącej, passim.
Bielsk, miasto, 417, 747.
Bieńkowski b. referendaryusz, asesor sądu apel. warsz., 259.
Biernacki, kasztelan sieradzki, sędzia pokoju piotrkowski, 57, 77, 98, 123, 160.
Biernacki, oficer, 108.
Biesiekierski, kasztelan, sędzia pokoju wrocławski, 123.

Bilicz Grzegorz, radny w Kowalu, 760.
Bistmer, radny w Sierpcu, 746.
Blankenburg z Friedlandku, sędzia pok. bydg., 219.
Bloch Fabisz, 194, 350.
Blomberg, 203.
Błaszki (dep. kaliski), 695.
Błeszyński, starosta brodnicki, sędzia pok. piotrkowski, 123.
Błonie (depart. warsz.), 695.
Błoński powiat, 207, 569. Ob. komisya powiatowa.
Bobiński, sędzia apel. dep. białost. 414.
Bobrowski Ignacy, burmistrz Grabowa, 746.
Bobrzański powiat, 414, Ob. sąd pokoju.
Bocheński, ksiądz, z Białej, konsyliarz Izby adm. dep. bydg., 122.
Bocionowski Mikołaj, radny w Brzeźnicy, 746.
Bodzanów 417, 747.
Bogusławski, szef batalionu mającego się tworzyć 4-go pułku, 638.
Bogusławski Andrzej, adwokat sądu apel. kaliskiego, 640.
Bogusławski Michał, radny w Krotoszynie, 761.
Bojanów, miasto, 352, 658.
Bolesławiec, miasto, 417, 746.
Bolimów, miasto, 154, 611.
Bonecki Adam, burmistrz w Prasnyszu, 747.
Borakowski, radca, 442.
Bórakowski 322.
Boreczek (majątek Wybickiego w depart. pozn.), 301.
Boreym, kandydat na asesora rząd. przy konsyst. ewang., 300, 720.
Borowiecki Ignacy, radny w Brzeźnicy, 746.
Borowski, 263, 266.
Borowski, adwokat sądu ziem. częstoch., 640.
Borucki Józef, kasyer w Słupczy, 761.
Borysławski, kapitan, ordynans Kom. Rządz., 63, 84, 302, 309.
Borzewski Ludwik, sędzia ziem. w Lipnie, 129, 191.
Bose hr., saski minister spr. zagr., 309, 310, 311, 312, 315, 349, 351, 361, 394, 395, 411, 443, 723, 728.
Boski Paweł, komornik ziem. łowicki, 126.
Bourienne, min. franc., 406.
Böhm Stefan, 470.
Braun Bogusław, 288.
Braunsberg (przy ujściu rzeki Passarge), potyczka, 74, 75.
Braunschweig, prezydent b. regencyi pozn., członek deputacyi poznańskiej do śledzenia własności pruskich, 161, 190, 562, 634.
Brdów, miasto, 462, 761.
Breza Stanisław, dyrektor wydziału wewn., minister sekr. stanu Księstwa Warsz., 4, 14, 27, 29, 30, 34, 37, 41, 51—53, 58, 118, 125, 138, 156, 164, 178, 183—185, 189, 193, 231, 234, 235, 238, 326, 480, 488, 496, 524, 698. Ob. Dyrektor wydziału wewn.
Brodnica miejsc., 736.
Brodowski Karol, kancelista Kom. Rządz., 179.
Brodziszewski, b. referendaryusz, komornik ziem. pozn., 210.
Brok (dobra), 330.
Bromberski cyrkuł, 720.
Bromirski Stanisław, członek sądu apel. płock., 101.
Broniec, szambelan, 251, 256, 257, 260.
Bronikowski, 198, 201, 202.
Bronikowski Adam z Krągoli, kons. sądu apel. kaliskiego, członek deputacyi do rewizyi aktów hyp. 86, 397, 426, 562, 740.
Bronikowski, konsyliarz sądu apel. bydg., 115.

Bronikowski Karol, konsyliarz Izby adm. dep. pozn. do deputacyi ceł i akcyz, 139.
Bronikowski z Osiczyna, konsyliarz Izby adm. depart. bydg., 122.
Brouker, adwokat sądu apel, kaliskiego, 640.
Brzechwa, prezes powiatu konińskiego, 214.
Brześć, 475, 695. Ob. Komisya powiatowa.
Brzeziński, drwal, 238.
Brzeziński, komornik bezpłatny przy sądzie ziem. łowieckim, 194.
Brzeziński powiat, 207.
Brzeziny (depart. warsz.), 259, 695.
Brzeźnica, miasto, 417, 746.
Brzozowski, porucznik, ordynans Kom. Rządz., 63, 77, 83, 84, 87.
Brzozowski, b. justitzrat, sędzia ziem. warsz., 126.
Budziszewski, sędzia ziem. kościański, 286.
Bug czy Buk, miasto, 462, 761.
Bug, rzeka 268.
Burakowski Jan, komornik ziem. warsz., 126.
Burakowski Dominik, prezes sądu głównego warsz., 307.
Burger, buchhalter kasy Adm. generalnej poczt, 39.
Bydgoszcz, 102, 136, 155, 209, 219, 271, 276, 290, 305, 318, 352, 447, 454, 457, 474, 475, 658, 695, 732.
Bydgoski departament, 4, 16, 28, 76, 133, 192, 209, 271, 276, 290, 302, 320, 325, 342, 354, 390, 411, 421, 444, 445, 468, 474, 488, 491, 497, 522, 540, 562, 695, 708, 731, 756. Ob. deputacya ceł, akcyz i soli, izba administracyjna, sąd apelacyjny, sąd były, sąd pokoju, sąd ziemiański.
Bystrzanowski Józef z Nakła, prezes pow. częstoch., 215.
Bystrzycki ks., członek kapituły warsz., 637.
Byszewski Robert, 36, 51.
Byszewski Tomasz, sędzia ziem. łowicki, 126.
Byszewski, 364.
Bytowski Stanisław, burmistrz w Koziegłowach, 745.
Bytyn (dep. pozn.), 694.

Casal, gen. franc. 193, 254, 274.
Celiński Maksymilian ze Stropiszyna prezes powiatu kalisko-odolanowskiego, 214.
Chaliński Jędrzej ksiądz, proboszcz kollegiaty pułtuskiej 91, 543.
Chałackiewicz Łukasz, burmistrz w Pajęcznie, 746.
Chambon, generalny ordonator franc. 203, 338, 352, 389, 412, 415, 420, 429, 432, 433, 442, 444, 446, 447, 448, 451, 757.
Chaudoir bracia, kupcy, 250, 519.
Chełm klucz, 168, 170, 616.
Chełmińskie województwo, 217, 343, 381, 382, 386, 387, 392, 404, 405, 419, 421, 445, 608, 726, 735, 736, 756, 758.
Chełmicki Onufry, sędzia pokoju w Lipnie, 129.
Chełmno, 345, 404, 405, 736. Ob. sąd ziemiański.
Chevalier, 39.
Chevalier Antoni, człon. Izby adm. warsz., 50, 182.
Chilczyński Wojciech, pisarz w Pajęcznie, 746.
Chłapowski Ksawery, sędzia pokoju kościański, 210.
Chłapowski Maciej, sędzia ziem. kościański, 122.
Chłapowski, 199, 201, 202.
Chmielewski Marek Wincenty, konsyliarz, potem wiceprezes Izby adm. depart. bydg., 122, 233, 465.
Chmielewski z Ryczywoła, konsy-

liarz Izby adm. depart. pozn. do deputacyi ceł i akcyz, 139, 434.
Chmielewski Paweł, członek sądu apel. płock., 101.
Chmielik Augustyn, radny w Krotoszynie, 761.
Chojnica, 218, 365, 376, 419, 658.
Chojnice, 219, 726. Ob. sąd pokoju, sąd ziemiański.
Chojnicki powiat, 176.
Chrystofowicz, kasyer w Sierpcu, 746.
Chrzański, komornik sądu ziem. kościansk., 122.
Cibort, adwokat przy sądzie głównym warsz., 633.
Cichosz Jakób, burmistrz w Ostrzeszowie, 745.
Ciechanów, 417, 695, 747.
Ciechanowiec, 710.
Ciechomski Wojciech, czł. sądu apel. warsz., 101.
Ciemniewski Jan, dzierżawca ekonomji warsz., 385.
Ciosek Wojciech, robotnik, 243.
Crutt, b. tłómacz do języków oryentalnych, 96.
Ćwikliński Franciszek, ksiądz, b. proboszcz w Białkowie, 656.
Cybulski Franciszek, radny w Prasnyszu, 747.
Cybulski J., ksiądz 45, 223.
Cybulski Jan, kasyer w Prasnyszu, 747.
Cybulski Leon, asesor sądu apel. płock., 406.
Czak, adwokat przy sądzie ziem. kal., 640.
Czapalski Bernard, kasyer w Radomsku, 746.
Czaplicki Faustyn, archiwista sądu apel. pozn., 475.
Czaplicki Józef, komornik pułtuski, 129.
Czapski Józef, wiceprezes, potem prezes sądu apel. bydg., czł. deputacyi do rewizyi aktów hypot. 76, 114, 115, 218, 439, 462, 562.
Czapski Mikołaj, wiceprezes, potem prezes Izby adm. depart. bydg., 122, 233, 276.
Czapski Wincenty, adwokat przy sądzie apel. kal., 699.
Czarnecki, krajczy kor., prezes sądu apel. pozn., 298.
Czarnecki, 177.
Czarnecki Feliks z Tymianki, czł. sądu apel. warsz., prezes delegacyi kwaterniczej, 100, 101, 322, 364, 470, 471.
Czarnków, 695.
Czarnowski, pisarz w Sierpcu, 746.
Czartkowski Wincenty, 52.
Czaykowski Franciszek, adwokat przy sądzie ziem. łowickim, 633.
Czekierski, lekarz, 120.
Czeladź (miejsc.), 412, 745.
Czerniawski Stanisław Kostka, kancelista Kom. Rządz., 179.
Czerniewicz Romuald, czł. sądu głównego pozn., 323.
Czernik, sędzia ziem. kal., 123, 178.
Czerski powiat, 207, 569.
Czerwińsk, 417, 695, 747.
Częstochowa, 111, 123, 396, 455, 640, 695, 758, 759, częstochowski powiat, 215, 456, 759. Ob. sąd ziemiański, częstochowscy Paulini 455, 758, 759, częstochowski skarbiec, 455, 758, 759.
Czołhański, 31.

Dahlen, dzierżawca dóbr nar., 177.
Dalesko, miasto, 462, 760.
Daleszyński z Pomorzan, konsyljarz sądu apel. pozn., 86.
Dallen Zygmunt, 469.
Dankelman, członek deputacyi do rewizyi hypotek w Poznaniu, 139, 562.
Daru, intendent generalny, 16, 17, 20, 21, 24, 27, 28, 37, 52, 58, 60, 62, 63, 70, 75, 78, 97, 116, 119, 134, 136, 151, 161, 162, 164, 183, 185, 189, 200, 203, 205, 248, 271, 273, 321, 329,

349, 351, 390, 394, 395, 435, 440, 451, 452, 468, 499, 506, 507, 518, 562, 694, 740.
Daultan, generał. 352.
Dauss z Inowrocławia, komornik sądu apel. bydg., 219.
Davoust, marszałek franc., 333, 335, 337—341, 346, 350, 351, 353, 355, 358—361, 363—371, 373—376, 378, 381—384, 386—388, 390, 392, 397—400, 406, 407, 410, 411, 415, 416, 418—420, 432—435, 437, 441, 442, 444, 446, 448—455, 456—458, 460, 461, 465, 468, 470—474, 725, 728, 730, 737, 738, 740, 741, 753, 755, 757.
Dąbkowski Franciszek, radny w Sławkowie, 745.
Dąbrówka wieś (pow. orłowski), 49.
Dąbrowski, pułk. I-go pułku jazdy Legii III, 216, 218.
Dąbrowski Henryk, generał dywizyi, komenderujący legią III wojska narodowego, 10, 68, 75, 85, 95, 103, 115, 132, 171, 191, 226, 227, 255, 257, 259, 261, 278, 280, 285, 315, 326, 332, 340, 344, 353, 379, 400, 419, 420, 499, 659, 727.
Dąbrowski Jakób, pisarz w Serocku 747.
Dąbrowski Paweł z Biskupia, sędzia apel. bydg., 220.
Dąbski Józef, burmistrz w N. Mieście, 747.
Dąbrowski Józef, komornik kościański, 323.
Dąbska Michalina z Prusimskich, 44, 54, 55, 303, 322.
Dembiński Jan, b. referend., komornik pułtuski, 129.
Dembowski, starosta jankowski, 36.
Dembowski Tadeusz, członek, potem wiceprezes Izby adm. depart. warsz., prezydujący administracyi skarbowej, w końcu minister skarbu Ks. warsz., 49, 50, 198, 201, 202, 234, 240, 242, 248, 251, 253, 255, 264, 269, 274, 275, 279, 281, 291, 293, 305, 322—324, 334, 349, 369, 396, 419, 421, 480, 698.
Dembowski Teodor, prezes powiatu gostyńskiego, 207.
Dentzel, komendant Warszawy 55, 59.
Dębski Jan, ławnik w Rawie, 697.
Diehl, kaznodzieja reform. wyznania, członek Kom. Eduk., 46.
de Diesenstein, konsyliarz Izby adm. depart. płock. do deputacyi ceł i akcyz, 139.
Dirschlag, adwokat przy sądzie apel. kaliskim, 640.
Dobieliński, sekretarz sądu apel. pozn., 286.
Dobra, 695.
Dobracki Filip, burmistrz Lipna, 746.
Dobrzelewski Wacław ks., 86.
Dobrzyków, 205, 208, 236, 242, 252, 258, 424, 695. Ob. lazarety.
Dobrzyń, 695.
Domagalski Franciszek, kasyer w Lipnie, 746.
Domaniewice, 656.
Domański Robert, radny w Zakroczymiu, 747.
Downarowicz Kazimierz, czł. deputacyi akcyz i ceł w depart. białost., 413.
Drezdenko, 726.
Drezno, 292, 301, 302, 304, 327, 332, 334—336, 341, 345, 346, 349, 350, 352, 354, 359, 361—363, 366, 372, 373, 378, 382, 393,—396, 398, 402, 405, 407, 411, 419, 421, 428, 430, 439, 443, 453, 456, 459, 460, 464, 467, 479, 483, 718, 722—724, 728, 754.
Drobin, 695.
Drossel, adwokat przy sądzie głównym warsz., 633.

Droszewski Mateusz, adwokat przy sądzie ziem. piotrk., 640.
Drzewiecki z Bednar, sędzia ziem. pozn.. 122, 177.
Drzewiecki, sędzia pokoju pozn. 188.
Dulfus, nadleśny, 423.
Dunin Roch, burgrabia przy sądzie ziem. pozn., 475.
Dunin Roch, adwok. w Poznaniu, 699.
Duński Maciej, kasyer w Ciechanowie, 747.
Dupont, gen. franc., 74.
Dupont, 82.
Duroc, marszałek pałacu, 26, 54, 63, 72, 103. 189.
Duszyński Paweł, radny w Ostrzeszowie, 746.
Dybów, 281.
Dydyński, adwokat przy sądzie ziem. piotrk., 640.
Dygasiewicz Ignacy, radny w Kościanie, 761.
Dylowski Antoni, radny w Rożanie, 747.
Działyński Ksawery, czł. Kom. Rządz. passim.
Działyński Stanisław, konsyliarz Izby adm. bydg., 234.
Dziarkowski, doktor, 242, 377.
Dziedzicki Wincenty, 76.
Dzierzbicki Ignacy, konsyliarz Izby adm. depart. płock. do deputacyi ceł i akcyz, 139.
Dzierżawski, b. referendarz, komornik sądu ziem. pozn., 122.
Dzierżawski Marcin, asesor sądu apel. pozn., 286.
Dziewanowski, pułk., 218, 219, 233, 237, 239.
Dzwonkowski, 269.

Eike, 465, 468.
Eisenberg Michel Szymon i Chaja, małżonkowie, 259.
Elba, 724.
Elbląg, 346, 399, 402.
Elsner, dyrektor orkiestry teatru narod., 337.
Elsner Dawid, radny w Gnieznie, 761.
Erdman Czaykowski, 67.
Esterpol, majątek Wybickiego w depart. pozn., 301.
Eylau preussisch, 52.

Fabrowicz Jan, burmistrz w Wyszogrodzie, 747.
Fabrycki Błażej, pisarz w Lipnie, 746.
Falk, pisarz konsyst. ewang.-reform., 191.
Fawrycki Franciszek, radny w Lipnie, 746.
Ferber, komisarz saski do oznaczania dróg między Saksonią a Ks. warsz., 422, 465, 474.
Fest, dyrektor kancelaryi, członek deputacyi do obrachowania własności pruskich, 190, 634.
Fichte, członek deputacyi do rewizyi aktów hyp., 85, 562.
Finckenstein, główna kwatera, 135, 230, 275, 286, 301, 303, 611.
Fischer Wilhelm, b. konsyl. w Poznaniu, czł. Izby adm. kal., potem sekretarz dyrekcyi wewn., 56, 448.
Fiszer generał, 193, 259, 299.
Folino, dawny oficer artyleryi polskiej, 133.
Fontanna, sekr. adm. poczt, 39.
Fordon, 695.
Frankel, bankier, żyd, 393, 401, 464.
Friand, gen. dyw. franc., 473.
Friedland bitwa, 250, 256, 259, 278, 285, 289.
Frost, archiwista sądu apel. pozn., 475.
Frünckel, 519.
Fryderyk August, król saski, książę warsz., 301, 305, 308, 316, 344, 349, 350, 357, 394, 395, 402, 408, 438, 451, 452, 478, 481, 483, 723, 724, 727, 728, 744, 752, 753, 763.

Frydland, dep. bydgoski 695.
Fryderychs Huld, kolonia 245.
Füstemberg Aaron Mojżesz, dostawca wojsk., 31, 467.

Gajewski, intendent prochowni 230, 410.
Gajewski Adam, wiceprezes, potem prezes sądu apel. pozn., 86, 124, 298.
Galicya, 106. 136, 224, 273, 320, 324, 364, 410. 411, 418.
Garczyński Antoni, czł. Izby adm. depart. pozn., 54, 56.
Gardschken, wieś, 726.
Garreau, intendent warsz., 20.
Gaszyński Michał, oficer ordynans Kom. Rządz., 255.
Gatkowski Jan, radny w Kowalu, 760.
Gautier Franciszek, 199, 201.
Gawarecki, dzierżawca, 76.
Gąbin, 695.
Gąsiorowski, sędzia apel. bydg., 220.
Gątkowski Michał, pisarz aktowy w Międzyrzeczu. 323.
Gdańsk, 132, 166, 167, 171, 195, 202, 214, 223, 227, 253, 258, 266, 438.
Geritz, kupiec 457, 463.
Gessa Jan, kasyer w Turku, 746.
Gethandt, konsyliarz Izby adm. depart. bydg., 122.
Gębart czy Gembart Kacper z Kamienia, konsyliarz sądu apel. kal. 86.
Gibasiewicz Franciszek, radny w Szulmierzycach, 746.
Gibasiewicz Mikołaj, radny w Kaliszu, 699.
Giborski Józef, burmistrz w Bendzynie, 745.
Gidelski amt, 385.
Giełgud generał, 132, 171, 208, 223, 227, 293.
Gierscha, sędzia w sądzie głównym pozn., 323.
Gilla Mośkowa, liwerantka, 403.
Glinka, podkomorzy rożanski, sędzia pokoju pułtuski, 129.
Glinowieck (dep. płocki). 695.
Gliński, 49, 50, 51.
Gliński, komornik bezpł. przy sądzie ziem. łowickim, 176.
Gliszczyński Antoni, członek Izby adm. depart. warsz., 50, 175, 198. 201, 202, 290, 291, 322, 405, 407, 408, 411, 415, 470, 472, 742, 744.
Gliszczyński Jan, konsyliarz sądu apel. kal., 86, 167, 175.
Gliszczyński Kazimierz, konsyliarz Izby adm. bydg., 234.
Głabisz Franciszek, radny w Odolanowie, 746.
Głogowa, 165.
Głoskowski Franciszek, adwokat przy sądzie ziem. łowickim, 633.
Głowacki, obywatel z Pragi, 424.
Głowin, dobra, 425, 461, 462.
Gnatowski, kasyer w Zakroczymiu, 747.
Gniewko (depart. bydg.), 695.
Gniewkowski Wawrzyniec, 56.
Gniewosz Michał, sędzia ziem. w Pułtusku, 129
Gniezno, 122, 103, 104, 462, 576, 656, 695, 761. Ob. sąd ziemiański.
Gnieźnieńska archidyecezya, 103, 104, 576.
Gocała Stanisław, radny w Jeżewie, 723.
Godynski Maciej, radny m. Warty, 745.
Godzianów (probostwo) 223, 656.
Goetz, powroźnik, 256.
Golański, czł. Izby adm. depart. płock., 77.
Golański Paweł, radny w Prasnyszu, 747.
Goldap, 332.
Goltz, minister pruski, 382. 383.
Goltz, adwokat przy sądzie apel. warsz., 633.

Gołacki Stanisław, radny w Rawie 697.
Gołaszewski, komornik bezpł. przy sądzie ziem. warsz., 149.
Gołaszewski ksiądz, nominat biskup wygierski, sędzia pokoju pow. surazkiego, 414.
Gołębowski Marceli, 65, 69.
Gondot, intendent kwidzyński, 358, 363.
Gorczakow, gen. ros., 465, 468.
Gorczyczewski Ksawery, konsyliarz Izby adm. warsz., potem prezes administracyi tow. ogniowego, 50, 94, 205, 222, 294, 367, 571.
Gorecki, komornik sądu ziem. piotrk. 123.
Gorecki (zmarły) stróż zamkowy, 155.
Gorzewo (parafia gostyńska), 243.
Górski, ksiądz, proboszcz kollegiaty płockiej, 92.
Gorski Michał z Czernia, sędzia pok. w Pułtusku, 437.
Gorzeński Andrzej, konsyliarz sądu apel. pozn., 86.
Gorzeński Augustyn, gen.-lejtn., prezes depart. pozn., 54, 103, 232, 235, 277, 320, 361, 362, 379, 382, 422, 423, 465, 474, 728.
Gorzeński Makary, kasztelan, czł. sądu apel. warsz., 101.
Gostkiewicz Tadeusz, radny w N. Mieście, 747.
Gostkowski Antoni, konsyliarz Izby adm. depart. płock. do deputacyi ceł i akcyz, 139.
Gostyński powiat, 207, 245, 699. Ob. izba powiatowa, memoryał obywateli.
Gotard b. justitzkomisarz, adwokat przy sądzie ziem. pułtuskim, 764.
Goudin, min. finans. franc., 357.
Gouvion, gubernator Warszawy i depart. warsz., 22, 26, 29, 38, 44, 45, 55, 59, 170, 184, 186, 191, 192, 203, 204, 206, 207, 232, 233, 239, 242, 246, 255, 274, 279, 283, 291, 298, 340, 341.
Grabiński, gen. brygady, 240, 415.
Grabiński Antoni, czł. sądu apel. warsz. 101.
Grabionna (depart. bydg.), 695.
Grabów depart. kaliski, 417, 695, 746.
Grabowski, komornik sądu ziem. w Chojnicach, 219, 427.
Grabski Antoni, pisarz sądu apel. pozn., 475.
Grąbczewski, adwokat przy sądzie ziem. kal., 640.
Grądzielski Jakób, czł. deputacyi ceł i akcyz w depart. bydg., 192.
Gregorkiewicz Filip, radny w Serocku, 747.
Grekowicz Antoni, burmistrz Włocławka, 761.
Grembecki Franciszek z Cieplin, komornik sądu ziem. we Włocławku, 475.
Grobelny Młyn, 385.
Grocholski Szymon, adwokat przy sądzie apel. warsz., 633.
Grochowicki, 60.
Grochów, komora, 474.
Grochowski Feliks, radny w Gnieźnie, 761.
Grodziński Franciszek, pisarz w Mławie, 746.
Groszkiewicz Augustyn, radny w Wyszogrodzie, 747.
Grotowski Bonifacy, pisarz aktowy w Rawie, 126.
Grotowski Grzegorz, czł. sądu apel. warsz., 101.
Grudziąż (cytadela), 726.
Grudziński, 149.
Grünwald, b. justitzrat, sędzia ziem. łowicki, 126, 176.
Grünwald Józef, adwokat przy sądzie ziem. w Lipnie, 763.
Gryczyński Michał, burmistrz w Krobi, 761.
Grzankowski Jan, burmistrz w Makowie, 747.
Grzybowski Antoni, sędzia ziem. płoński, 129.

Grzybowski Fabian, pisarz aktowy w Mławie 191.
Gurski Stanisław, radny w Rawie, 697.
Gustaw Franciszek, radny w Odolanowie, 746.
Gustowski Walenty, prezydent miasta Warty, 745.
Gutakowski Ludwik, czł. Kom. Rządz. passim.
Guttstadt (bitwa), 34.
Guzikowski Szymon, burmistrz Olsztyna, 745.
Gzowski, komornik, konsyliarz sądu apel. bydg., 115, 122, 130, 220.
Gzowscy Augustyn i Ewa, dzieci pułk. gwardyi, 162.

Hamburg, 406.
Hanicque, generał dywizyi, 465.
Hantelmann z Bydgoszczy, konsyliarz sądu apel. bydg., 115.
Haube porucznik, 218.
Hausendorff Lewinowa, 114.
Haweman, burmistrz w Bodzanowie, 747.
Hayaki Jan Bogumił, radny w Krotoszynie, 761.
Hebdowski Kajetan, pułkownik, potem generał brygady, 289, 358.
Hegner, dzierżawca dóbr nar., 221.
Hennique, gen. artyl., 473.
Herman, budowniczy, 175.
Hermanowa, 459.
Herr, b. pisarz ziemstwa pilskiego, adwokat w Bydgoszczy, 427.
Hertel, asystent, 191, 634.
Hervo, gen. franc., 358, 366, 374, 378, 387, 400, 437, 439, 465.
Heysler, kupiec warsz., 210.
Hieronim (książę), 340, 611.
St. Hilaire, 330.
Hiller, prezydent w Turku, 746.
Hirschel Samuel, kupiec, 148.
Hiż, b. major w korpusie inżynierów, 81.
Hoer Augustyn, burmistrz Jeżewa.
Hoffmann, doktor, 462.
Hoffman Stanisław, b. kapit. korp. inżynierów, 81.
Hoier, b. referendarz, komornik sądu ziem. bydg., 391.
Holtner, oberstleytn. baw., 340.
Hołowczyc ks., członek kapituły warsz., 637.
Horaim wojewodzic, czł. deput. dla likwidacyi rekwizycyi franc., 94, 198, 201, 202, 571.
Horn Józef, archiwista sądu ziem. pozn., 287.
Horodyski Jędrzej, czł. Izby adm. depart. warsz., 50, 198, 201, 202, 317, 322.
Hoszkiewicz Kazimierz ks., 293, 714, 715.

Inowrocław, 388, 695, inowrocławski powiat, 475.
Iwieński Tomasz, radny w Turku, 746.
Izaak i Rayse, małżonkowie, 180.
Izbiński Onufry, adwokat w Poznaniu, 699.

Jabłkowski Mikołaj, czł. Izby adm. kaliskiej. 56.
Jabłoński Tomasz, czł. deputacyi adm. depart. białost., 413.
Jabłonowski Stanisław książe, generał-lejtnant, komisarz do rozgraniczenia księstwa warsz. i królestwa pruskiego, 340, 341, 345, 349, 350, 375, 399, 401, 402, 403, 405—407, 429, 430, 443, 464, 465, 474, 725, 728.
Jagielski Marcin, radny w Raciążku, 761.
Jagodziński Adam, ławnik w Rawie, 697.
Jakubowicz Aleksander Paschalis. delegowany od miasta Warszawy do Drezna, 307.
Jakubowiczowa, liwerantka, 337, 367, 371, 381, 432, 474.

Jakubowski Ignacy, radny we Włocławku, 761.
Jałowiecki, adwokat przy sądzie ziem. łowickim, 633.
Janiczek, adwokat przy sądzie apel. kal., 640.
Janiszewski, kapitan adjoint w wojsku franc., 143.
Jankowski, radny w Poznaniu, 760.
Janków Kacper Hirsch, kupiec warsz. 190.
Janów, 417, 747.
Jaraczewski Józef, prezes sądu apel. pozn., 86, 114, 124.
Jaraczewski Józef, sędzia pokoju pozn., 123, 562.
Jaraczewski Ignacy, burmistrz w Słupczy, 761.
Jarzębowski, adwokat przy sądzie apel. kal., 640.
Jasieński Antoni, archiwista w Kościanie, 323.
Jasiński, czł. Izby adm. kal., 56.
Jasiński Ksawery, komornik i pisarz aktowy gnieźnieński, 122, 249.
Jasiński ksiądz, były generał Paulinów, 456, 758, 759.
Jaszewski Paweł, radny w Rawie, 697.
Jaworowicz Piotr, pisarz aktowy w Kościanie, 323.
Jerkiewicz Mikołaj, radny w Słupczy, 761.
Jerminski Karol, radny w Czeladzi, 745.
Jesiorzewski Hieronim, burmistrz w Raciążku, 761.
Jezierski Jacek, konsyliarz przy dyrekcyi sprawiedl., 52, 159, 553.
Jezierski X., sędzia ziem. we Włocławku 122, 231.
Jezierski, konsyliarz sądu apel. bydg. 276.
Jeżew miasto, 333, 725.
Jeżewski Adam, adw. przy sądzie ziem. płońskim, 763.
Jeżewski Ignacy z Rydzewa, sędzia pok. w Płońsku, 129, 437.
Jeżewski drwal 236.
Jędrzejczak Łukasz, radny w Bendzynie, 745.
Jędrzejowiczowie, 44.
John, regestrator, 191, 634.
Joneman Ksawery, adw. w Poznaniu, 699.
Jonneman młodszy, asesor sądu apel. pozn., 286.
Józefina, cesarzowa franc., 100.
Jozewicz Andrzej, radny w Szulmierzycach, 746
Juralski, radny w Sierpcu. 746.
Jurborskie starostwo, 306.
Jurya Karol antreprener, 245.

Kaass Stanisław, radny w Kaliszu, 699.
Kaczkowski Józef, sędzia pok. piotrk., 123.
Kaczkowski Leon, komornik sądu ziem. piotrk., 123.
Kaczorowski z Gościeszyna, sędzia ziem. kościanski, 122.
Kaczorowski, adwokat w Piotrkowie, 273.
Kaczy Dół, miejscowość, 474.
Kadzew, dobra Bielińskiego, 288.
Kahl Walenty, radny w Kościanie, 761.
Kajena, komornik kościanski, 323.
Kalinowski, sedzia apel. depart. warsz., 123, 389, 562.
Kaliński, radny w Bodzanowie, 747.
Kaliski amt 353, 727.
Kaliskie województwo, 287.
Kalisko-odolanowski powiat, 214.
Kalisz, 123, 186, 232, 237, 239, 241, 244, 245, 287, 319, 322, 327, 397, 404, 444, 463, 491, 492, 639, 640, 658, 695, 698, 699, 732.
Kaliski departament, 4, 16, 44, 57, 122, 139, 147, 167, 195, 216, 222, 223, 233, 244, 245, 248, 253, 281, 287, 288, 330, 342, 372, 385, 397, 416, 427, 436,

444, 445, 488, 491, 497, 522, 539, 562, 639, 651, 656, 695, 696, 697, 731, 756. Ob. deputacya ceł, akcyz i soli, izba administracyjna, izba sprawiedliwości, komisoryat wojenny, sąd apelacyjny, sąd pokoju, sąd ziemiański.
Kalksztein z Mieleszyna, sędzia ziem. pozn., 122, 210.
Kalwaryjski powiat, 414. Ob. sąd pokoju.
Kamieniecki generał, 299, 305, 221—324, 329, 374.
Kamiński, archiwista sądu apel. pozn., 286.
Kamiński, komendant placu w Warszawie, 358.
Kamiński Bartłomiej, sędzia ziem. pułtuski, 129.
Kamionna, 726.
Kapuściński Józef, burmistrz w Czeladzi, 745.
Karchowski, kapitan przy sztabie franc. komendy placu, 191.
Karenga Stanisław, członek deputacyi akcyz i ceł w dep. białostockim, 413.
Kargowa, 352.
Karnkowski Stefan, prezes sądu apel. płockiego, 100.
Karoński Amon, sędzia ziemiański częstoch., 273.
Karski Augustyn, członek Izby adm. dep. płoc., 77, 381.
Karśnicki Kasper, pisarz aktowy ziem. wieluński, komornik ziem. w Kaliszu, 123, 244.
Karwowski, gen. brygady, nadleśny w dep białost. 422.
Kawczyński, adw. przy sądzie apel. warsz., 633.
Kazuń (most), 244.
Kąsinowski Maciej, sędzia ziem. pozn., 177.
Keller, przeszły prezydent byłej kamery pozn., 175, 375.
Keller, oficyalista komory Szczekocin, 230.
Keller Godfryd, kupiec, 230.
Kempno, 695.
Kern czy Kerner, dostawca drzewa, 240, 423.
Keyny Jerzy z Niszawy, 180.
Kęszycki Jakób, wiceprezes Izby adm. dep. pozn., 56.
Kęszycki Stanisław, 54, 216.
Kiedrzyński Ksawery, pisarz sądu apel. kal., 222.
Kiełczewski Józef, prezes sądu apel. kal., 86, 170.
Kijewski Franciszek, czł. sądu apel. warsz., 101, 225, 227, 264, 266.
Kijewski Jan, sędzia ziem. w Pułtusku, 129.
Kilich Walenty, radny w Płońsku, 747.
Kinasławski Jan, wójt w Rawie, 697.
Kintzel z Konina, adw. przy sądzie apel. kal., 640.
Kisielnicki, 85, 562.
Kisielnicki Ignacy, członek deputacyi adm. dep. białost., 413.
Kiszałewicz, kupiec galic., 57.
Kitliński Jan, kasyer w Raciążku, 761.
Klapecki, komornik ziem. w Pile, 276.
Kleczewo, 694.
Kleist, 76.
Kleist, prezes sądu apel. bydg., potem wiceprezes tegoż sądu, delegowany do rewizyi akt. hypot. 114, 218, 276, 562.
Klekowski Kazimierz, radny w Radomsku, 746.
Klicki Tomasz, b. sędzia ziem., pisarz aktowy w Ostrołęce, członek sądu dopartamentowego białost., 418, 437.
Klimanowicz Jakób, radny w Lelowie, 745.
Klimuntowicz Jakób, sekretarz pełnomocników białost., 289, 470.

Kłodawa, 242, 274, 695.
Knoblauch, kalkulator, 383.
Kobyliński, drwal, 233.
Kobyłecki Stanisław, 71.
Kobyłecki Stanisław, adw. przy sądzie ziem. w Piotrkowie, 640.
Kobyłecki, komormik bezpł. w Piotrkowie, 287.
Kochanowski Konstanty, administrator loteryi w dyrekcyi skarbu, 610.
Kochanowski Michał, prezes dep. warsz., prezes deputacyi żywnościowej, 49—51, 69. 70, 73, 76, 77, 81, 263, 266, 277, 281, 284, 372, 381, 383, 429, 442, 444, 448, 449, 451, 453, 757.
Kocierzew, 695.
Kocołowicz Jan, radny w Czeladzi, 745.
Koehler Benedykt, 364.
Koeller, kontroler sądu apel. pozn., 286.
Kołaczkowski Ignacy, członek Izby adm. depart. pozn., 56, 57.
Kołecki, radny w Poznaniu, 760.
Komanowski Antoni, radny w Mławie, 746.
Komorowski Augustyn, inwalida, 56.
Konin, 237, 295, 695.
Koniński powiat, 214.
Konkowski Karol, 82.
Konwerski Maciej, radny w Warcie, 745.
Kończa, komisarz wojenny, 120, 359, 457.
Kopczyński Onufry, ksiądz, prowincyał Pijarów, członek Komisyi edukacyjnej, 46, 82, 140, 606.
Kopytowski, kupiec, 230.
Korczyński, archiwista sądu apel. pozn., 475.
Kordaszewski Stanisław, 35.
Kordowski, adwokat przy sądzie ziem. warsz., 633.
v. Korkow Karol Wilhelm, b. major komendant w wojsku prusk., 49.
Kornecki Szymon, kasyer w Bodzanowie, 747.
Koronowo, dep. bydg. 695.
Korsunowski, kasyer administracyi poczt, 39.
Korsyka, 638.
Kortum, członek deputacyi dla likwidacyi rekwizycyi wojskowych, 94, 199, 201, 202, 571.
Kortum, asystent w konsystorzu ewang., 300, 720.
Korusiewicz Wojciech, burmistrz w Siewierzu, 745.
Kosecki, szef sztabu dywizyi generała Zajączka, 166, 177, 178.
Kosicki Adam, adwokat w Poznaniu, 699.
Kosiński, komornik sądu ziem., potem sędzia ziem. we Włocławku, 122, 231.
Kosiński, generał brygady. 278, 285, 289.
Kosiński Jacek, burgrabia przy sądzie ziem. warsz., 475.
Koskulski Adam, radny w Czeladzi, 745.
Kossobucki Franciszek, adwokat przy sądzie ziem. łowickim. 633.
Kossowski, 54.
Kostecki Hieronim, konsyljarz Izby adm. do deputacyi ceł i akcyz w depart. warsz., 139.
Kostecki Józef, radny w Kaliszu, 699.
Kostrzyn, 694.
Koszucki Franciszek, członek deputacyi ceł i akcyz w depart. bydg., 192.
Kościan, 122, 123, 323, 462, 695, 761. Ob. sąd pokoju, sąd ziemiański.
Kościański Jacenty, radny w Koziegłowach, 745.
Kościuszko, 110.
Kowal, 462, 695, 760.
Kowalski Jakób, radny w Lipnie, 746.

Kowalski Piotr, kasyer w Serocku, 747.
Kowalski Wincenty, prezydent w Brzeźnicy, 746.
Kownacka, 322.
Koziegłowy, 412, 745.
Kozłowski Franciszek, kasyer w N. Mieście, 747.
Kozłowski Kajetan, b. justitzkomisarz. adw. przy sądzie apel. płockim, 763.
Kozłowski Norbert, radny w Kowalu, 760.
Köhler Franciszek, 519.
Köhler Józef, 519.
König, czł. Izby adm. dep. plock. 77.
Krainski, 136.
Kraiński, komisarz mostowy 87, (błędnie Krasinski) 473.
Kraiewski Andrzej, burmistrz w Ciechanowie, 747.
Krajewski Teodor, komornik ziem. w Płonsku, 191.
Kraków, 16, 418.
Krakowskie biskupstwo, 168, 170, 616.
Krakowskie województwo, 506, 576.
Kramplicza, adwokat w Kościanie, 323.
Krantz Franciszek, murgrabia koszar kadeckich, 126.
Krasiński Adam, starosta ciechanowski, sędzia pokoju pułtuski, 129, 437.
Krasiński Wincenty, generał, 74, 98, 376, 377.
Krasiński, pułkownik lekkokonnej gwardyi ces., 466.
Kraszewski z Tarkowa, konsyliarz, sądu apel. bydg., 115.
Kraszewski z Turkowa, sędzia ziem. bydg. 219, 276.
Krąkowski, 108, 116.
Kremer lub Kramer, 298, 318.
Krieger, justitzkomisarz. 109.
Krieger (także pisany niekiedy Krygier lub Krüger) z Pławina, konsyliarz Izdy adm. depart. bydg., potem sędzia apel w Bydgoszczy, 122, 233, 475.
Krobia miasto, 462, 761.
Krokwinski Kasper, burmistrz w Mławie. 746.
Krolikiewicz Franciszek, burmistrz w Radomsku, 746.
Królewiec. 255, 256, 271, 273, 301, 397, 404. 407, 408, 411, 415, 467, 472, 474, 740, 742, 744.
Kropiwnicki Antoni, pisarz aktowy ziem. pozn., 287.
Krotoszyn, 462, 695, 761.
Krukowiecki, pułkownik, 193.
Kruszewski, adwokat przy sądzie apel. kal., 640.
Krzemiński Jan, kasyer w Wyszogrodzie, 747.
Krzesiński, radny w Nieszawie, 760.
Krzycki Franciszek, 71.
Krzymuski Maciej, adw. przy sądzie ziem. łowickim, 633.
Krzywicki Franciszek, burmistrz w Bilsku, 747.
Krzywin miasto, 462, 760.
Krzyżanowski, kasztelan, prezes przeszłej Izby spraw. pozn., 196.
Krzyżanowski Jacek, ksiądz, 223, 656, 657.
Krzyżanowscy Antoni i Marcin, 641.
Krzyżanowski Piotr, 221, 641.
Krzyżanowski Stanisław, sędzia ziem. pozn., 475
Kubacki Marcin, radny w Turku, 746.
Kubicki, dozorca robót przy fortyfik. Pragi, 88.
Kubiczek Jakób, radny w Sławkowie, 745.
Kuciński Wojciech, burmistrz w Suchocinie, 747.
Kuczyński Dominik, delegowany do organizowania dep. białost., 283, 289, 298, 305, 321, 323, 325, 408, 412, 710, 715, 748.
Kufarski Gabryel, radny w N. Mieście, 747.

Kujawa, b. prezes podatków niestałych, 39.
Kujnia, 695.
Kulczycki, sędzia ziem. częstoch., 254.
Kulpiński, opat, 65.
Kunicki Teodor, asesor przeszłej regencyi, pisarz sądu ziem. pozn., 122, 210.
Kunicki, asesor, potem pisarz sądu apel. pozn. 477. 764.
Kuntzel, lekarz, 377.
Kupść, oficer legionu północnego, 258.
Kurasiewicz Paweł, radny w Raciążu, 747.
Kurowski Bernad, radny w Rawie, 697.
Kurkowski Feliks, prof. matematyki w gimn. płockiem, 40.
Kurowski Józef, konsyliarz sądu apel. kal., członek deputacyi do rewizyi akt. hypot. w depart. kal., 86, 134, 562.
Kurowski Stanisław, konsyljarz sądu apel. pozn., członek deputacyi do rewizyi hypotek w Poznaniu, 86, 139, 162, 562.
Kurowski Stanisław młodszy, sędzia ziem., potem sędzia apel. pozn., 296, 427, 475.
Kusztyn Franciszek, radny w Makowie, 747.
Kutno, 695.
Kutnowski Feliks, adw. przy sądzie ziem. piotr., 269.
Küssel, senior konfraterni kupców, 322, 325, 400, 401, 519.
Kwaśniewski, pułk. regim. konnego, 236, 267.
Kwidzyna, 397, 407, 408, 411, 415, 740, 742, 744. Kwidzyński departament, 343, 363, 386, 387, 735, 736. Ob. kamery pruskie.
Kwilecki Klemens, czł. Izby adm. depart. pozn., 56.
Kwilecki Nepomucen, konsyliarz sądu apel. pozn., 86, 427.
Kwitleński, burmistrz z Lessen, 358, 363.

Lafontaine Leopold, protochirurg w wojsku narod., 109, 247.
Lalewicz, prezes deputacyi morator. następnie sędzia apel. warsz., 354.
Lalewicz, adw. przy sądzie apel. warsz., 633.
Langer, 227, 277.
Langle, komendant placu, 113, 114.
Lannes, marsz. franc., 330, 348, 354, 365, 366, 373, 403, 405.
Laskowski, regent, komornik sądu ziem. kościanskiego, 122.
Lasocki, 68.
Lasocki Floryan z Lasocina, sędzia pokoju w Płońsku, 233.
Lasocki Jan, wiceprezes Izby adm. depart. płock., 77.
Lauber, 469.
Laszkiewicz Wojciech, radny w Łęczycy, 627.
Ledóchowski, 364.
Lefèbre (lub Lefvrèe) marsz. franc., 132, 133.
Lelów, 412. 745. Lelowski powiat, 141, 147, 156, 162, 168, 220, 336, 338, 355 616, 745. Ob. Komisya wykonawcza powiatowa.
Lemarrois, gen. franc., 34, 52, 53, 59, 61, 130, 146, 188, 229, 230, 235, 249, 250, 255, 268, 270, 272, 273, 276, 697.
Lenartowicz, 57, 71.
Lerce Michał, burmistrz w Obornikach, 761.
Lessen miasto, 358.
Leszczyński, gen. powstania rawskiego, sędzia ziem. łowicki, 126.
Leszno, miasto, 176, 352, 463, 658, 695.
Leśniewski Józef z Piwonic, pisarz sądu apel. kal., 222.
Lettau, nadleśny w depart. pozn., 428.
Lewandowski Józef, radny w Raciążu, 747.

Lewiński Antoni, konsyljarz sądu apel. bydg., 115.
Lewiński Antoni, ksiądz, proboszcz inowłocławski, 388.
Lewiński, kupiec, 400, 401.
Liducki Walenty, radny w Koziegłowach, 745.
Lignica na Śląsku, 165.
Ligowski Jakób, pisarz ziem. w Pile, 219.
Ligowski Jakób, adw. przy sądzie apel. płoc., 763.
Linde Bogumił, dyrektor liceum warsz, czł. Izby eduk., 46.
Linhert, asystent, pracujący w deputacyi pozn. do śledzenia własności pruskich, 191, 634.
Linowski Aleksander, b. członek Izby najwyższej warsz., 198, 201, 202, 234, 238, 239.
Lipiński, sekretarz Izby eduk., 46, 201, 202.
Lipiński, organizator pospolitego ruszenia w województwie malborskiem, 132, 133, 218, 608.
Lipiński Onufry z Krajonki, sędzia pokoju w Chojnicach, 219.
Lipman Marek Lewit, 259.
Lipno (dep. płocki), 129, 417, 695, 746. Ob. sąd ziemiański.
Lipski Michał z Maykowa, kons. sądu apel. kal., 86.
Lisowski Walenty, adwokat przy sądzie ziem. warsz., 633.
Liśkiewicz Michał, radny w Grabowie, 746.
Litwa, 727.
Loebel Oestreicher, 364, 365.
Lottich, kupiec warsz., 210.
Louisburg, 328.
Lubochnia, 453, 695.
Lubomęski, regent sądu apel. pozn., 286.
Lubomirski Marcin ks., kons. dyrekcyi wojny, 64, 553.
Lubowicz, radny w Nieszawie, 760.
Lubowidzki, prezes sądu ziem. we Włocławku, 475.
Lust, nadleśny w depart. bydg., 234.
Lutomski Wawrzyniec, regent w Kościanie, 323.

Łabiszyn (dep. bydg.), 695.
Łagocki Szymon, radny w Dalesku, 761.
Łaczkowski Ignacy, sędzia ziem. pozn., 286.
Łakiński z Dęb(r)owa, konsyl. sądu apel. bydg., 115.
Łaszczewski ks., kustosz kapituły warsz., 637.
Łaszkowski z Leśnej Góry, konsyl. Izby adm. bydg., 234.
Łaszkowski, adwokat w Poznaniu, 699.
Łaznów wieś, 263, 266.
Łącki Antoni, adw. przy sądzie ziem. łowickim, 633.
Łączyński Piotr, czł. sądu apel. warsz., 101, 354.
Łączyński, adw. przy sądzie głównym warsz., 633.
Łempicki Ignacy, pisarz aktowy w pow. ostrołęckim, 437.
Łempicki Ignacy, adwokat przy sądzie ziem. w Lipnie, 763.
Łepkowski Ignacy, sędzia pokoju w Płońsku, 129.
Łęczyca, 47, 111, 126, 186, 420, 627, 695. Łęczycki powiat, 207, 410. Ob. komisya powiatowa, sąd ziemianski.
Łobżenica (depart. bydg.), 695.
Łochocki, 136, 140.
Łoman (depart. warsz.), 695.
Łomża, 412, 414, 427, 438, 439, 451, 458, 471, 472, 748. Ob. deputacya administr. depart. białostockiego. Łomżyński pow., 414. Ob. sąd pokoju.
Łopaciński ksiądz, 328, 390.
Łosośno (komora), 713.
Łowicz, 47, 126, 129, 159, 229,

251, 695. Ob. lazarety, sąd pokoju, sąd ziemiański.
Łowiczek (depart. pozn.), 695.
Łowickie księstwo, 288, 349.
Łuba, starosta stawiszyński 201, 353, 380, 403, 422, 749, 750, 752.
Łubieński Adam, czł. sądu ziem. we Włocławku, potem sędzia apel. w Poznaniu, 122, 214, 231.
Łubieński Feliks, dyrektor wydziału sprawiedliwości, potem minister sprawiedliwości Księstwa Warsz. 4, 11, 12, 14, 23, 29, 138. 335, 480, 488. 494.
Łubieński Jan, syn dyrektora sprawiedliwości, 305, 364.
Łubieński Piotr, czł. Izby adm. depart. warsz., 50, 173, 216, 404, 450, 453.
Łubieński Tomasz, konsyl. dyrekcyi skarbu, 60, 553.
Łubieński, landsdyrektor, wiceprezes Izby adm. kaliskiej. 56.
Łukasiewicz Konstanty, adwokat w Kościanie, 323.
Łukasik Antoni, radny w Siewierzu, 745.
Łukaszewicz Franciszek, kasyer w Makowie, 747.
Łukomski Stanisław ksiądz, proboszcz w Rozdrażewie, 714.
Łukowicz, konsyl. sądu apel. bydg., czł. deputacyi do rewizyi akt. hypot., 115, 562.
Łukowski Michał, pisarz w Janowie, 747.
Łuszczewo wieś, 76.
Łuszczewski Jan Paweł, sekretarz generalny Komisyi Rządz., minister spraw wewn. księstwa warsz. passim.

Machnicki, sędzia apel. białost., potem pisarz w tym sądzie, 414, 418.
Mackiewicz Józef, członek deputacyi akcyz i ceł w dep. białost., 413.
Madalińska, wdowa po generale, 181, 289.
Madaliński generał. 254, 289.
Madaliński kapitan. 376, 377.
Magnuski Piotr, adwokat w Kościanie, 323.
Maierkiewicz Andrzej, burmistrz w Płonsku, 747.
Majewski, asesor sądu apel. warsz. 260.
Majewski Józef, radny w Janowie, 747.
Majewski Szymon, adwokat przy sądzie ziem. warsz., 633.
Majewski Walenty, dozorca metryk koronnych, 172, 617.
Maklany komora, 230.
Maków (depart. płocki), 417, 695, 747.
Makulski Ignacy, kasyer w Raciążu 747.
Malborskie województwo, 132, 133.
Malczewski Franciszek Skarbek, ksiądz, biskup nominat kujawski, administrator generalny archidyecezyi gnieźnieńskiej, 656.
Malczewski Justyn, asesor sądu apel. pozn., 475.
Malinski Józef, burmistrz w Dalesku, 760.
Malinowski, regent kancel. w sądzie ziem. pozn., 287.
Małachowski, major 4-go pułku, 638.
Małachowski Jan Nepomucen, dyrektor wydziału skarbowego, referendarz kor., prezes Trybunału Ostat. 4, 9, 23, 31, 33. 37, 43, 44, 94, 170, 488, 496, 498, 524, 571.
Małachowski Stanisław, prezes Komisyi Rządzącej, potem prezes rady ministrów w Księstwie Warsz., passim.
Małowieski Franciszek, członek sądu apel. płock., 101.

Małowieyski Bonawentura z Płaciszewa, sędzia pokoju w Płońsku, 437.
Mamiński Marcin, radny w Siewierzu, 745.
Manieczki, majątek Wybickiego w depart. pozn., 301.
Mańkowski Szymon, burmistrz w Serocku, 745.
Marchia Nowa, 726.
Mazowsze, 465, 468.
Marczyński, adwokat przy sądzie głównym warsz., 633.
Maret Hugo, sekretarz stanu franc., 4, 6, 7, 11, 12, 13, 18, 23, 25, 26, 31, 37, 38, 40, 47, 49, 52, 58—61, 63, 64, 71, 75, 82, 90, 95, 99, 103, 105—108, 113, 114, 117, 131, 134, 136, 137, 146, 147, 158, 167, 170, 174, 192, 197—199, 202, 202, 275, 288, 297, 308, 316, 332, 334, 348, 362, 459, 488, 499, 506, 507, 723.
Margonin (Bydgoskie), 695.
Markowski, sędzia pokoju powiatu kalwaryjskiego, 414.
Markowski Wiktor, burmistrz w Bugu, 761.
St. Mars, komendant placu w Choynicy, 218, 365, 376, 419.
Marszewski Franciszek, adwokat w Piotrkowie, 273.
Maryampolski powiat, 414. Ob. izba wykonawcza powiatowa, sąd pokoju.
Maryański Wojciech, 54.
Marymont, 334, 385.
Masłowski, członek Izby adm. kaliskiej, 56.
Masłowski Kazimierz, radny w Krzywinie, 760.
Masselli, adwokat przy sądzie ziem. częstoch., 640.
Massena, marszałek franc., 74, 297, 323, 324, 331.
Matuszewic, oficer, 255, 257.
Maychrowicz Jan, radny w Obornikach, 761.
Maytenberg Jakób, radny w Gnieźnie, 761.
Mazowiecki Jan, komornik w Lipnie, 191.
Mazowieckie księstwo, 727.
Mączyński, 131.
Mądro, b. konsyljarz krym., adwok. przy sądzie apel. kaliskim, 640.
Meignan, doktor, 120.
Mejer, adwokat przy sądzie apel. bydg., 471.
Mejer młodszy, aseser sądu apel. płock., 406.
Meline, kanonik warsz., 274, 275.
Meller, podporucznik przy sztabie franc. komendy placu, 191.
Mendelsonowie, kupcy krakowscy, 203, 281.
Meyer z cesarskiej gwardyi honorowej, 52.
Męciński generał wojewódzki, 45, 135, 141.
Męciński, 128, 131.
Męciński Stanisław, sędzia ziem. częstoch., 123.
Mędrzecki, adwokat przy sądzie apel. warsz., 633.
Mianowski, adwokat przy sądzie głównym warsz., 633.
Miaskowski, kasyer w Nieszawie, 760.
Miaskowski, ksiądz, kanonik pozn., konsyljarz sądu apel. pozn. 57, 124.
Miaskowski Marjan, komornik sądu ziem. kalisk. 123.
Michałowska ziemia, 386, 387, 407, 726, 735, 736, 756, 758.
Michałowski Andrzej, konsyl. Izby adm. dep. warsz., 175.
Michałowski Paweł, kasyer w Rożanie, 747.
Michałowski powiat, 371, 373.
Michniewicz, komornik sądu ziem. bydg., 219.
Michniewski Antoni, radny w Koziegłowach, 745.

Mickiewicz, 171.
Mieckiewicz Franciszek, konsyl. deputacyi ceł i akcyz w Płocku, 248.
Mielczyński Marcin, radny w Wyszogrodzie, 747.
Mielęcki z Grodziszczka, konsyl. sądu apel. pozn., 86.
Mieroszewski, sędzia pokoju częstoch. 123.
Mierzewski Michał, komornik ziem. pozn., 287.
Mierzyński prezydent sądu głównego pozn., 323.
Mieszkowski, 340.
Mietelski, sędzia apel. depart. białostockiego, komisarz do windykacyi aktów z archiwów pruskich, 397, 408, 409, 414, 740, 744, 763.
Międzyrzec (Poznańskie), 122, 174, 323, 352, 658, 694. Ob. sąd ziemianski.
Miklaszewski, adw. przy sądzie apel. kal., 640.
Miklewicz Feliks, burmistrz w Kościanie, 761.
Mikorski Andrzej, szef wydziału I-o dyrekcyi skarbu, 610.
Mikułowicz z Igliszek, sędzia pokoju pow. maryampolskiego, 414.
Milewski, burmistrz Poznania, 760.
Milewski Andrzej, radny w Gnieźnie, 761.
Milewski Dominik, kontroler sądu apel. pozn., 286.
Milewski Nepomucen, sędzia ziem. we Wrocławku, 130.
Milhaud, generał franc., 233.
Miłobęcki, 325.
Mioduscy, 425, 462.
Mioduski Jan, delegowany do rewizyi aktów hypot., członek sądu apel. płock., 85, 101, 411.
Mirosławski, 133.
Mława (Płockie), 129, 205, 417, 695, 746. Ob. lazarety, sąd ziemianski.
Mławski powiat, 55.
Młodzianowska, 135.
Młodzianowski Ignacy, komornik w Płońsku, 129.
Młodzianowski Józef, członek sądu apel. płockiego, 101.
Młodzianowski Józef, sędzia ziem. w Płonsku, 191.
Mniewski, podstoli, sędzia ziem. włocławski, 231.
Mniszewski, 421.
Moczydłowa wieś, 63.
Modlin (Płockie), 13, 14, 29, 38, 66, 130, 131, 160, 193, 201, 219, 240, 241, 243, 252, 254, 269, 281, 290, 320, 321, 380, 473, 695. 753. Ob. fortyfikacye.
Modrzejów, 94.
Moeller, adjutant generała Giełguda 293.
Mogilnicki, dzierżawca Radzikowa, 385.
Mogilno (Bydgoskie), 695.
Molęcki Ksawery, szef kontroli generalnej dyrekcyi skarbu, 610.
Moraczewski, asesor dyrekcyi sprawiedliwości, 225, 227, 250.
Morski, kasyer sądu apel. pozn. 286.
Mortier, marszałek franc., 355, 415.
Morzycki, chorąży, sędzia pokoju wrocławski, 123.
Morzycki, 291, 298 vide Mozewski.
Mosina (Poznańskie), 695.
Moskorzewski, konsyljarz Izby adm. dep. kal. do deputacyi ceł i akcyz, 139.
Moskwa, 255.
Mostowski, prezes pow. piotrkowskiego, 215.
Mostowski Tadeusz, dyrektor skarbowy, 36, 37, 92, 234, 235, 337, 524, 698.
Moszyński, szef policyi, 17, 55.
Moszyński Joachim, b. prezydent Warszawy, 61, 62, 69, 93, 198, 201, 202, 571.

Mozes, kontroler oficyalistów poboru konsumpcyjnego, 49.
Mozewski 242, 246 (vide Morzycki).
Mrocze (Bydgoskie), 695.
Mroziński Antoni, radny w Ostrzeszowie, 746.
Mszczonów (Warszawskie), 54, 695.
Müller, blacharz, 109.
Muys Mateusz, radny w Bendzynie, 745.
Mycielski Stanisław, sędzia pokoju kościanski 123, 210.
Myszkowski Stanisław z Gostyczyny, 333.

Nadarzyn (Warszawskie), 695.
Nadwrocki Piotr, kasyer w Dalesku, 761.
Nagurczewski ksiądz, 182, 392, 434.
Nakło (Bydgoskie), 695.
Nakwaski Franciszek, członek Izby adm. warsz., 49, 50, 322.
Nakwaski stolnik, sędzia pokoju w Płońsku, 129. 233.
Nałęcz Antoni, członek sądu apel. płock. 101.
Namysł Ignacy, radny w Odolanowie, 746.
Namysł Szymon, burmistrz Odolanowa, 746.
Napiwocki Antoni, burmistrz Janowa, 747.
Narbutt, sędzia apel. w depart. białost. 414.
Narew rzeka, 184, 192, 324, 407, 465.
Narew, komora, 713.
Neidenburg, 183.
Neiperg br., 198.
Nelken Entzel Szmaja, 247.
Netrembski Józef, prezes powiatu sochaczewskiego, 207.
Netzki Jakób, kasyer w Rawie, 697.
Neuchatel książę, minister wojny franc., 13, 14, 47, 49, 52, 89, 133, 142, 151, 154, 165, 166, 178, 183, 203, 204, 206, 232, 259, 261, 278, 294, 305, 332, 334, 400, 459, 476, 569, 715.
Neudorf, 726.
Niedzielski Adam, pisarz w Raciążu, 747.
Niedzielski Kacper, radny w Grabowie, 746.
Niemen, 262, 350, 439, 713.
Niemierów, komora, 713.
Niemojewski generał, 303.
Niemojewski Antoni z Pągowa, prezes powiatu radomskiego, 215.
Niemojewski Wincenty, członek Izby adm. kal., 56, 57.
Nieszawa (Poznańskie), 462, 695, 760.
Nieszporkowicz, felczer, 268.
Nietyxa Józef, komornik bezpł. przy sądzie ziem. warsz., 160.
Niewiadowski Kazimierz, adwokat w Łowiczu, 229.
Niski Idzi, członek sądu apel. płock., 101.
Noffock, kupiec, bankier warszawski, 28, 249, 466, 519.
Nook, kapitan gwardyi nar. warsz., 370.
Nosarzewski Jan z Nowogródka, sędzia ziem. w Lipnie, 129.
Nostycz Jan, radny we Włocławku, 761.
Notecki kanał, 34, 83.
Nowe Miasto, 417, 747.
Nowicki, komornik sądu ziem. bydg. 219.
Nowicki Stanisław, instygator, sądu apel. warsz., 231.
Nowogród, 473.
Nowogródek (Płockie), 695.
Nowyczewski, sekretarz sądu apel. pozn. 286.
Nowy Dwór, 257.
Nurzec, rzeka, 331.
Nyszawski Michał, radny w Słupczy, 761.

Obory komora, 198.
Oborniki, miasto, 462, 761.
Obornickie starostwo, 476.
Odolanów miasto, 417, 746.
Ojrzyński, sędzia ziem. warsz., 126.
Okęcki, podkomorzy warsz., sędzia pokoju warsz., 129.
Okęcki Onufry, członek Izby adm. warsz., 50.
Okołow Jerzy, komisarz do windykacyi aktów w Białymstoku, 472, 763.
Okołowicz, sędzia ziem. piotr., 123.
Olsztyn, miasto, 412, 745.
Ołobok (Cysterski), 458.
Orchowski Aloizy, adwokat przy sądzie apel. warsz. 633.
Ordęga Aleksander, pisarz sądu ziem. piotrk., potem pisarz sądu ziem. w Kaliszu, 123, 186.
Ordęga Michał, adwokat przy sądzie ziem. w Piotrkowie, 640.
Orłowski powiat, 207, 243, 699. Ob. komisya wykonawcza powiat.
Orłowski Michał, regent stempla przy dyrekcyi skarbu, 610.
Orsetti Wilhelm, członek Izby adm. warsz., 50.
Orzygalski Mateusz, 710.
Osękowski Marcin, burmistrz w Brdowie, 761.
Osiński Kazimierz, radny w Ciechanowie, 747.
Osmalin, probostwo, 328.
Ossoliński Jan, starosta drohicki, prezes sądu apel. warsz., 100, 272, 298.
Ostaszewski, przeszły justitzrat, sędzia ziem. w Płońsku, 129, 191.
Ostaszewski, adwokat przy sądzie częstoch., 640.
Osten z Zamarłego, sędzia pokoju w Choynicach, 219.
Osterrode, główna kwatera, 66, 107.
Ostrołęka (Płockie), 130, 381, 473, 695. Ob. Izba wykonawcza, sąd ziemiański.
Ostrołęcka puszcza, 111.
Ostrów (Kaliskie), 695.
Ostrowski Antoni, członek sądu apel. warsz., 101.
Ostrowski Antoni, konsyl. przy dyrekcyi skarbowej, potem przy dyrekcyi wewnętrznej, 52, 292, 553.
Ostrowski Józef, pisarz aktowy mławski, potem regent sądu apel., 129, 191.
Ostrowski, podskarbi, 151.
Ostrzeszów, miasto, 417, 745.
Ostrzeszowski powiat, 67, 214.
Ośmiałowski, starosta bobrownicki, sędzia pokoju w Lipnie (dep. płocki), 129.
Oyrzanowski, sędzia ziem. częstoch., 214, 254.
Ozdowski, pisarz aktowy ziem. gnieźn., 249.
Ożarów, dobra narodowe, 135.

Pajęczno, miasto, 417, 746.
Paluszkiewicz Walenty, radny w Łęczycy, 627.
Panecki Franciszek, radny w Ostrzeszowie, 746.
Pańki, fabryka żelaza, 244.
Papieyski Łukasz, sędzia cyrkularny na Pradze, 173.
Paprocki Paweł, sędzia ziem. w Lipnie, 129.
Parczewski, członek Izby adm. kal., 56.
Parczewski Stanisław, komornik sądu ziem. kal., 123.
Du Part, 141 vide du Parte.
Du Part, fabrykant kart, 220.
Paryż, 92, 337, 362, 421.
Paschalis, 322, 364.
Passarga, rzeka, 342.
Du Parte (Du Part?), asystent konsystorza ewang. reform., 191.
Pauliński, 346.
Pautziewicz Mikołaj, pisarz w Turku, 746.
Pawełkiewicz Idzi, radny w Brdowie, 761.

Pawłowski z Kulewa, sędzia pokoju w Choynicach, 219.
Pągowski, konsyljarz sądu apel. kal., 86.
Pągowski Jan, burmistrz w Szulmierzycach, 746.
Peterson, inspektor kanału noteckiego, 83.
Pettich, administrator domu metropolity ruskiego Bazyljanów, 244.
Pęczkowski Jakób, szef kasy generalnej dyrekcyi skarbu, 610.
Piaseczno (Warszawskie), 695.
Piątek (Warszawskie), 695.
Pieczątkiewicz Jan, radny w Brdowie, 761.
Piegłowski Franciszek, członek Izby adm. dep. płockiego, 68, 77.
Piekarski Jakób, prezes powiatu rawskiego, 207.
Piekarski Paweł, radny w Kowalu, 760.
Pierzecki Pankracyusz, prokurator grecko-unickiej metropolii, 371.
Pilchowski Ignacy z Gumowa, sędzia ziem. w Płońsku, 191.
Pilica, 94, 453.
Pilicki powiat, 19, 37, 103, 506, 576. Ob. Izba powiatowa wykonawcza, sąd ziemiański.
Piła (Bydgoskie), 219, 276, 695, 726. Ob. sąd pokoju, sąd ziemiański.
Pinkuszewski, kupiec galic., 57.
Piotrków (Kaliskie), 54, 82, 123, 128, 140, 186, 273, 287, 366, 606, 640, 658, 695. Ob. sąd ziemiański. Piotrkowskie probostwo 82, 128, 140, 606. XX. Pijarzy w Piotrkowie 128, 302.
Piotrkowski powiat, 215.
Piotrowicz, kapitan, 156.
Piotrowski Mateusz, kapitan korpusu inżynierów, 82.
Piotrowski Michał, burmistrz w Czerwińsku, 747.
Pisarzewski, b. starosta pułtuski, 64, 543.
Plichta Ignacy, sędzia ziem. łowicki, 126.
Płączyński Stanisław, konsyl. Izby adm. bydg., 234.
Płock, 16, 17, 101, 104, 116, 117, 134, 159, 161, 172, 183, 228, 238, 248, 281, 321, 334, 473, 574, 658, 695, 732. Płocki departament, 4, 16, 44, 57, 68, 89, 129, 139, 160, 166, 195, 212, 215, 216, 228, 257, 297, 338, 339, 342, 403, 416, 444, 445, 468, 471, 473, 474, 488, 491, 497, 522, 539, 562, 569, 695, 731, 756. Płockie województwo, 217, 608, 727. Płocki biskup 91, 543. Ob. deputacya ceł, akcyz i soli, izba administracyjna, izba sprawiedliwości, lazarety, sąd apelacyjny.
Płońsk (depart. płocki). 129, 191, 195, 233, 276, 417, 437, 695, 747, 763. Ob. sąd pokoju, sąd ziemiański.
Płoski Jędrzej, kasyer w Janowie, 747.
Pniewy, 694.
Pobiedziska (Poznańskie), 695.
Podgórze, miasto, 462, 761.
Podgrabicki Franciszek, radny w Podgórzu, 761.
Podgurski X., 54.
Podlaski Krzysztof, ławnik w Rawie, 697.
Podlaskie księstwo, 727.
Podoska parafia (powiat pułtuski), 78.
Podoski Gabryel, członek Izby adm. depart płock., 77.
Podowski, pisarz sądu apel. bydg., 391.
Podstawski Antoni, burmistrz w Sławkowie, 745.
Pokrzywnicki Onufry, 36.
Pomiechowszczyzna, 243.

Pomików, 13, 14.
Pomorskie województwo, 217, 608.
Poniatowski Józef książę, dyrektor wydziału woj. minister wojny Księstwa Warsz., 4, 7, 8, 10, 14, 15. 18, 23, 56, 138, 305, 329, 480, 488, 493, 499, 540, 638, 706.
Poniński Józef, członek Izby adm. pozn., 102, 103.
Poniński Klemens z Lipia, prezes powiatu wieluńskiego, 215.
Ponte Corvo książę, 75.
Potocki Aleksander, dyrektor wydziału policyi, członek komisyi edukacyjnej, minister policyi księstwa Warsz., 4. 9, 15, 23, 24, 46, 62, 138, 480, 488, 496.
Potocki Aleksander, konsyljarz rządowy, pułkownik gwardyi narodowej warsz., 62, 79, 173, 370.
Potocki Ignacy, marsz. wielki lit., 306.
Potocki Michał, konsyliarz dyrekcyi policyi, 64, 79, 165, 369, 373, 553.
Potocki Stanisław, generał artyleryi kor., członek Komisyi Rządowej, prezydujący Izby edukacyjnej, passim.
Potocki Stanisław, pułkownik, 188.
Potworowski, członek Izby adm. pozn., 434.
Powalski Antoni, konsyliarz Izby adm. depart. bydg., 122.
Poznań, 114, 122, 123, 204, 230, 231, 232, 241, 245, 250, 280, 319, 320, 322, 323, 327, 423, 428, 430, 431. 434, 447, 458, 459, 462, 463, 475, 491, 492, 575, 633, 634, 658, 694, 699, 732, 750, 753, 754. 755, 760.
Poznański departament, 4, 16, 39, 44, 53, 54, 58, 103, 122, 139, 155, 166, 195, 231, 232, 238, 247, 250, 277, 280, 287, 288, 292, 301, 330, 342, 354, 372, 379, 380, 403, 419, 422, 424, 428, 431, 444, 445, 459, 460, 464, 468, 488, 491, 497, 522, 539, 562, 634, 651, 695, 731, 749, 752, 753, 756. Ob. deputacya ceł, akcyz i soli, izba administracyjna, izba sprawiedliwości, sąd apelacyjny, sądy miejskie, sąd ziemiański.
Pradel, ordonator, 68, 118, 124, 125, 151, 154, 156, 157, 158, 183, 184, 185, 248, 251, 258, 271, 273, 297, 299, 329, 383, 703.
Praga, 156, 173, 268, 276, 424, 474, 753. Ob. fortyfikacye, sąd cyrkułowy.
Praskie Bernardynki, 156.
Prasnysz, 417, 747.
Prażmowski Adam ksiądz, oficyał warsz., proboszcz kapituły warszawskiej, członek kom. eduk., 46, 637.
Prażmowski, kasztelan, sędzia pokoju warsz., 129.
Prażmowski Józef, kasztelanic, sędzia ziem. warsz, 126.
Prądzyński z Ogorzelin, konsyliarz sądu apel. bydg., potem sędzia ziem. w Choynicach, 115, 219, 220.
Prądzyński, pisarz sądu apel. pozn., 477, 764.
Prądzyński Wincenty, komornik sądu apel. bydg., potem sędzia apel. bydgoski, 219, 391.
Pregel, rzeka, 255.
Probus, adwokat sądu apel. kaliskiego, 640.
Prochnicki Karol, adwokat przy sądzie ziem. pułtuskim, 764.
Prosna, rzeka, 221.
Pruski Jan, sędzia pokoju kaliski, 123.
Prusy, 316, 333, 335, 339, 341, 343, 346, 350, 351, 371, 375, 388, 443, 725, 726.
Prusy Zachodnie, 226.

Prysiecki Piotr, 38.
Przasnysz (Płockie), 695.
Przechadzki Augustyn, radny we Włocławku, 761.
Przedecz, starostwo przedeckie, 232, 336, 340. Przedecki amt, 421.
Przepełkowski Aleksander, adwokat w Poznaniu, 699.
Przezdziecki, radny w Poznaniu, 760.
Przybylski, sztabschirurg, 436.
Przybyłowski Franciszek, pisarz w Płońsku, 747.
Przybyłowski Jakób, radny w Sochocinie, 747.
Przylepki, majątek Wybickiego, w depart. pozn., 301.
Przytulski Kazimierz, radny w Olsztynie, 745.
Pstrokoński Paparona Antoni, pisarz ziem. aktowy sieradzki, 123.
Puchała Aleksy, pisarz aktowy warsz., 160.
Puhan Karol, asesor sądu apel. bydgowskiego, 391.
Puławski Aleksander, 70.
Pułtusk (depart. płocki), 53, 64, 91, 129, 192, 230, 292, 437, 473, 542, 543, 695. Ob. izba wykonawcza powiatowa, sąd pokoju, sąd ziemiański.
Pyzdrów amt, 353, 727.

Rabbe, porucznik ordynans Komisyi Rządowej, 138, 158, 167, 277, 304, 307, 362, 389, 465, 723.
Raciąż miasto, 417, 747.
Raciążek miasto, 462, 761.
Raciński, adw. sądu ziem. kalisk., 640.
Raczkowski Jan, radny w Olsztynie, 745.
Raczyński Atanazy, konsyliarz w dyrekcyi wojennej, 61, 553.
Raczyński Nałęcz Ignacy, hrabia, biskup poznański, 714.
Raczyński Tomasz, członek sądu ziem. pozn, 268.
Radke Chrystyan, 158, 192.
Radkowski, radny w Poznaniu, 760.
Radoliński Ignacy, konsyljarz izby adm. depart. bydg., 122, 216.
Radoliński Paschalis, pisarz sądu ziem. kościańskiego, 122.
Radoliński Piotr, sędzia pokoju kaliski, 123.
Radomsk (Kaliskie), 417, 695, 746.
Radomski powiat, 38, 215.
Radoński Tadeusz, sędzia ziem. pozn., 210, 286.
Radoszewska, 439, 442.
Radziejewo (Poznańskie), 695.
Radzik Hilary, radny w Kaliszu, 699.
Radzików, folwark, 385.
Radzimiński, wojewoda gnieźn., sędzia pokoju poznański, 123, 186, 188, 493, 532, 554, 574—5.
Radzimiński Klemens, członek izby adm. depart. płockiego, 77.
Radzimiński Piotr, konsyliarz sądu apel. bydgowskiego, 114. 115, 220.
Radziwiłł, książę, wojewoda, 611.
Radziwiłł Ludwik, książę, 101.
Radzki Jan, radny w Bugu, 761.
Raffałowiczowie, 259.
Rakiety Ksawery, adwokat przy sądzie ziem. warsz., 633.
Rakiety Piotr, adwokat przy sądzie ziem. warsz., 633.
Rakowski z Suków, pisarz aktowy ziemiański bydgowski, 219, 276, 427.
Rakowski Józef, radny w Obornikach, 761.
Rakuszewski, radny w Nieszawie, 760.
Rapport z Pniewa, 199, 201.
Rawa, 126, 135, 233, 695, 697. Ob. sąd ziemiański.
Rawicz (Poznańskie), 352, 658, 695.
Rawska ziemia, 31. Rawski powiat, 164, 207, 273. Ob. izba wykonawcza powiatowa.
Rayski, 397, 426, 740.
Rebs (dom Rebsa). 436.
Redlich, przedsiębiorca, 397.

Rembieliński, członek sądu depart. białostockiego, 414.
Rembieliński Rajmund, prezes deputacyi administracyjnej depart. białostockiego, 297, 397, 402, 407, 408, 412, 413, 415, 427, 458, 471, 472, 740, 744, 748, 763.
Rembowski, 34.
Rembowski, asesor dyrekcyi sprawiedliwości, 278, 279, 411.
Rembowski Bonawentura, członek izby adm. kaliskiej, 56.
Rendant, 49.
Renno Feliks, członek deputacyi adm. depart. białostockiego, 413.
Reuss, generał bawarski. 211, 239.
Reynchart, radny w Łęczycy, 627.
Richer, płatnik w Poznaniu, 47.
Richter, asystent w deputacyi poznańskiej do śledzenia własności pruskich, 191, 634.
Ritte, szklarz, 253.
Rodewold, adwokat przy sądzie ziem. kaliskim, 640.
Rogowski Hipolit, 106, 107.
Rogoźno (Poznańskie), 695.
Roguin, płatnik w armii, 47.
Roise, inspektor i komendant robót koło fortyfikacyi Pragi, 100, 167.
Romeuff, adjutant gen. Davoust, komendant, 418.
Rościszewski Aleksander, pisarz sądu ziem. w Lipnie, 129.
Rościszewski Sylwester, asesor sądu apel. płockiego, 406.
Rose, konsyliarz sądu apel. pozn., 86.
Rose Antoni, kasyer sądu apel. pozn., 286.
Rothe, konsyliarz izby adm. depart. pozn. do deputacyi ceł i akcyz, 139, 180.
Rozdaytzer, adwokat przy sądzie apel. kaliskim, 699.
Rozdrażew parafia, 293, 714.
Rosemberg, miejscowość, 183.
Rożana (Płockie), 417, 695, 747.
Rożańskie starostwo p. Rożnów.
Rożański Maciej, radny w mieście Warcie, 745.
Rożniecki, generał inspektor kawaleryi polskiej, 179, 182, 197, 204.
Rożnów, dobra narod., 330, 340.
Rożnowski Tadeusz, członek Izby adm. departamentu pozn. 56.
Rudnicki, 41.
Rudnicki, 108.
Rudnicki Jędrzej, sędzia ziem. bydgowski, 219.
Rudnicki Tomasz, sędzia ziem. w Kaliszu, 178.
Rutkowski, delegowany do rachunków wojskowych, 353.
Rutkowski Kacper, komornik ziem. łowicki, 126.
Rutkowski Maryan, członek izby adm. depart. płockiego, 77, 216, 473.
Rychłowski Franciszek, członek izby adm. depart. warsz., 80, 436.
Rychwał (Kaliskie), 695.
Rydzewski, starosta raygrodzki sędzia pokoju powiatu bobrzańskiego, 414.
Rydzewski, porucznik, 74.
Rydzyński Mateusz hr., konsyliarz izby adm. bydg., 122.
Rydzyński Stanisław, generał, sędzia ziem. w Pile, 219.
Rynarzewski Maciej, kasyer departamentowy bydgowski, 234.
Rynke, adwokat przy sądzie apel. warsz., 633.
Rypin (Płockie), 695
Rypinek, 397.
Rzeszotarski, sędzia pokoju łowicki, 129, 173.
Rzętkowski z Kutna, sędzia pokoju łowicki, 129.

Sadowski, pisarz sądu apel. warsz., 168.
Sadkowski, budowniczy, 432.
Sadowski z Królikowa, sędzia pokoju bydgowski, 219.

Saksonia, 315, 342, 352, 362, 422, 727, 728.
Saliński, adwokat przy sądzie ziem. częstochowskim, 640.
Sapalski Szymon, deputowany do konsystorza katol. w Warszawie, 213.
Sapieha, książę, 156.
Sapieha Aleksander książę, 438.
Sarnowski, adwokat w Poznaniu, 699.
Sądkowski Walenty, radny w Jeżewie, 725.
Schäffer, radny w Łęczycy, 627.
Schlesinger, kupiec warsz., 267.
Schmiedecke, członek izby adm. kaliskiej, 448.
Schmidt lub Schmitt Karol, pastor luterański, członek izby edukacyjnej, prezydujący w konsystorzu ewang., 46. 258, 300. 720.
Schneidemühl p. Piła, 726
Schoenfeld, członek izby adm. depart. pozn., 56.
Schoenfeldt, umocowany od króla saskiego. 459, 463. 467, 471, 474. 476 481, 483.
Schröder, b. justitzrat, konsyliarz sądu apel. kaliskiego, 134, 222.
Schröder, członek deputacyi do rewizyi hipotek w Poznaniu, 139.
Schrötter, minister pruski, 238.
Schuch, ordynans Komisyi Rządowej, 138.
Schultz, były referendaryusz, adwokat w Bydgoszczy. 427.
Schultz, adwokat przy sądzie apel. warsz.. 633.
Schulz, b. justitzrat, adwokat przy sądzie apel. płockim, 763.
Schürer pułkownik, nadleśny w departam. białost, 422.
Schwartz, budowniczy, 217.
Scypion Paweł, 106.
Scypion Wincenty. 55. 106.
Scierniecki Józef, radny w Krzywinie, 760.
Seliger, 223.
Sendzimir Stanisław, komornik w Płońsku, 129, 191.
Serock, 29, 59, 61, 184, 188, 191, 274, 328, 329, 380, 409, 417, 464, 473, 747, 753. Ob. fortyfikacye.
Sękowski Stanisław, członek sądu apel. płockiego, 101.
Sichel Urban, włościanin, 45, 47.
Sieluńskie księstwo, 288, 330, 340.
Siemianowski, pułkownik, 223.
Siemiątkowski, 49.
Siemieński, były poseł, sędzia ziem. piotrkowski, 123, 186.
Siemoński, oficer z gwardyi honorowej cesarskiej, 261, 266.
Sieradz, 123, 181, 239, 250, 366, 695. Sieradzki powiat, 214. Ob. sąd ziemiański.
Sierakowski Józef, konsyliarz dyrekcyi skarbowej, 292, 317, 460, 467, 470.
Sierosław (Poznańskie). 694.
Sierp. dobra, 330.
Sierpiec (Płockie), 417, 695, 746.
Siewieluński Jan, 82.
Siewierski powiat, 103. Ob. izba wykonawcza powiatowa, sąd ziemiański.
Siewierskie księstwo 288, 348, 354, 365, 366, 373, 378, 403, 405, 411.
Siewierz, 412, 745. Siewierski powiat, 19, 37, 141, 147, 156, 162, 168, 215, 220, 336, 338, 355, 506, 576, 616, 745.
Sikorski Stanisław. 71.
Simon Ludwik. 82.
Siwicki, prezes sądu departamentowego białostockiego. 414, 415.
Skarbek Eugeniusz, pisarz aktowy ziem. we Włocławku. 475.
Skarpczyński Jan, radny w Jeżewie, 725.
Skarżyński, plenipotent marszałka Lannes, 403.

Skarżyński Jerzy, sędzia pokoju w ziemiaństwie łowickiem, 100, 173.
Skarżyński Tadeusz, członek sądu apel. płockiego, członek deputacyi do rewizyi aktów hypotecznych w departam. płockim, 101, 562.
Skierniewice (Warszawskie), 434, 442, 460, 695; skierniewicki klucz, 656.
Sklarski Franciszek, radny w Brzeźnicy, 746.
Skowroński, radny w Nieszawie, 760.
Skórzewski, 116.
Skórzewski, generał, 147, 166, 208, 216.
Skórzewski Dominik, adwokat przy sądzie ziem. piotrkowskim, 245.
Skórzewski Fryderyk, prezes depart. bydgowskiego, 78, 180.
Skórzewski Ksawery, komornik bezpłatny piotrkowski, 214.
Skórzewski Paweł, 41, 72.
Skórzewski Paweł, sędzia pokoju kaliski, 123. 167.
Skrzeczewski, drwal, 238.
Skrzętwa, adwokat przy sądzie apel. kaliskim, 640.
Skulski Andrzej, radny w Bolesławcu, 746.
Skulski, burmistrz Nieszawy, 760.
Skulski Piotr, prezes powiatu błońskiego, 207.
Skupień Sebastyan, radny w Sławkowie, 745.
Skupiński Ignacy, radny w Kościanie, 761.
Skwierzyna (Poznańskie), 165, 220, 694.
Śląski Stanisław, sędzia ziem. w Pułtusku, 129.
Śląsk, 16, 37, 315, 355, 415.
Śląsk Nowy, 316, 336, 342, 351, 352, 419, 426, 576, 749.
Śleżański Wojciech, członek sądu apel. warsz., 101, 123.
Śleżański Wojciech, adwokat przy sądzie apel. warsz., 633.
Sławków, 412, 745.
Słomczyńskie probostwo, 390.
Słomka Ignacy, prezes powiatu czerskiego, 207.
Słomski Stanisław, burmistrz Lelowa, 745.
Słupcza (Poznańskie), 462, 695, 761.
Słupecki Tomasz, burmistrz w Zakroczymiu, 747.
Służewo (Poznańskie), 456, 695.
Smardzewski Szymon, ksiądz, archidyakon kollegiaty pułtuskiej, 91, 543.
Smętkiewicz Franciszek, radny w Brdowie, 761.
Śmieciński Paweł, radny w Ciechanowie, 747.
Smigielski Franciszek, kasyer w Płońsku, 747.
Smogorzewski Ignacy, konsyliarz sądu apel. kaliskiego, 86.
Smoleński Jan, adwokat przy sądzie ziem. pułtuskim, 764.
Smoliński J., 67.
Smulski Antoni, radny w Mławie, 746.
Sobański Jan, kasyer w Czerwińsku, 747.
Sobocki, komornik sądu ziem. częstoch., 123.
Sobocki Stanisław, prezydent Łęczycy, 627.
Sobolewski, upatrzony na pułkownika w mającym się tworzyć 4-m pułku, 638.
Sobolewski Ignacy, konsyliarz do pomocy sekretarza generalnego Komisyi Rządowej, członek administracyi skarbowej, 23, 33, 36. 89, 193, 201. 216, 234, 240, 484, 524, 698.
Sobolewski Walenty, członek Komisyi Rządowej i Komisyi edukacyjnej, passim.
Sochaczew (Warszawskie), 334, 410, 412, 446, 454, 458, 695, 734.

Sochaczewski powiat, 207, 462, 699. Ob. izba wykonawcza powiatowa.
Sochocin, 417, 747.
Soiecki Tadeusz, komornik sądu ziem. w Kaliszu, 244.
Sokolnicki Celestyn, sędzia pokoju kościański, 123.
Sokolnicki Nepomucen, sędzia ziem. kaliski, 123.
Sokolnicki, opat lędzki, konsyliarz sądu apel. kaliskiego, 86.
Sokolnicki Piotr, sędzia apelacyjny poznański, 86, 124.
Sokołowski, sędzia ziem. we Włocławku, 122, 231.
Sokołowski Józef, komornik sądu ziem. we Włocławku, 475
Sokołowski Serafin, sekretarz generalny dyrekcyi skarbu, 610.
Sokołowski Stefan, konsyliarz izby admin. depart. bydg., 122.
Sołtyk Teodor, ksiądz, konsyliarz Izby adm. depart. warsz., 182.
Sołtys Paweł, radny Bendzyna, 745.
Sompolno (Poznańskie), 694.
Sonenberg, b. justitzkomisarz, 763.
Songis, generał franc., 204.
Sosnowski, adwokat sądu ziem. warsz., 633.
Soult, marszałek franc., 340, 342, 346, 350, 351, 361, 371, 376, 379, 390, 398, 399, 419, 420, 472, 474, 725, 727, 728.
Spalisiak Stanisław, robotnik, 243.
Spławski Maciej, radny w Obornikach, 761.
Springer, sędzia ziem. bydgowski, 475.
Środa amt, 353, 727.
Sroszyński Jakób, radny Lelowa, 745.
Stablewski Józef, sędzia ziem. pozn., 210, 296.
Stambuł, 271.
Stange Salomon, 218.
Stanisław August, 110, 213.
Staniszyński Mateusz, radny w Raciążku, 761.
Starogard, 439, 442.
Starzeński Michał (lub Starzyński), delegowany do organizowania depart. białostockiego, 283, 289, 298, 305, 323, 325, 373, 382, 386, 402, 408, 710, 715, 748.
Starzeński Sebastyan, adwokat sądu ziem. łowickiego, 633.
Starzyński Tomasz, radny w Radomsku, 746.
Stawiarski Ignacy, asesor, potem adwokat sądu apel. warsz., 259, 268, 633.
Stawiński, członek deputacyi do rewizyi hypotek w Poznaniu, 139.
Stawiski, konsyliarz sądu apel. kaliskiego, 86.
Stefański, radny w Poznaniu, 760.
Stern, przedsiębiorca, 397.
Steszewski Walenty, radny w Kościanie, 761.
Stęczyński Józef, burmistrz Gniezna, 761.
Stępowski Augustyn, 90.
Stockman, 144.
Stoeckert Henryk, 307.
Stramka Adam, radny w Serocku, 747.
Strzałkowski Leo, pisarz aktowy w Łęczycy, 126.
Strzałkowski Stanisław, adwokat przy sądzie apel. warsz., 633.
Strzelno (Bydgowskie), 695.
Strzeszewski Jan, komornik bezpłatny ziem. w Płońsku, 276.
Stuard, przeznaczony na szefa batalionu w mającym się tworzyć 4. pułku, 638.
Studziński Łukasz, ławnik w Rawie, 697.
Suchecki, sędzia ziem. piotrkowski, 123.
Sulikowski, inspektor poczty płocki i białostocki, 39.
Sułkowski Jan książę, pułkownik, 128, 131, 141, 146, 147.

Sułkowski książę, 176.
Sumiński Antoni, członek izby administr. depart. płock., 77.
Surazki powiat, 414. Ob. izba wykonawcza powiatowa, sąd pokoju.
Swierczakiewicz Symon, burmistrz Raciąża, 747.
Świerzkorzyn, wieś, 726.
Świeszewski, sędzia ziem. warsz., potem adwokat przy sądzie ziem. warsz., 126, 633.
Świetlik Wincenty, radny w Dalesku, 761.
Świniarski z Czarkowa, sędzia pokoju w Pile, 219.
Świniarski Mikołaj, 641.
Swiniarski Wincenty, 641.
Sypniewski Antoni, radny w Brdowie, 761.
Szaber Henryk, szef bataljonu I. gwardyi narod. warsz. 182.
Szadokierski Gabryel, archiwista sądu ziem. we Włocławku, 475.
Szadek (Kaliskie), 695. Szadkowski powiat, 215
Szaniawski Józef Kalasanty, asesor w dyrekcyi sprawiedliwości, komisarz do windykacyi aktów w Berlinie, 201, 264, 280, 397, 426, 432, 435, 470, 471, 475, 476, 740, 752, 753.
Szaniewski Jan Kanty, adwokat przy sądzie ziem. częstoch., 640.
Szarzyński Jan, 67.
Szczaniecki, konsyliarz izby adm. depart. kalisk. do deputacyi ceł i akcyz, 139.
Szczaniecki Antoni, sędzia ziem. kościański, 122, 286.
Szczaniecki Józef, sędzia ziemiański, a potem apelacyjny w Poznaniu, 122, 210.
Szczekocin, komora, 231.
Szczepowice (most), 385.
Szczurowski Ignacy, sekretarz archiwista Komisyi Rządowej, 51, 317.
Szembek, biskup płocki, sędzia pokoju w Pułtusku, 91, 129, 437.
Szembek Ignacy, sędzia pokoju częstoch., 123.
Szeputowski, 418.
Szmigiel (Poznańskie), 625.
Szmulowa, kupiec zbożowy, 318.
Szmuł Berek, 422.
Sznayder, konduktor, 333.
Sznayder, sekretarz poczty, 384.
Szołowski, adwokat przy sądzie apel. warsz., 633.
Szołdrski Wiktor hrabia, sędzia pokoju kościański, 123.
Szperliński Bonifacy, adwokat sądu głównego warsz., 633.
Szpink Wojciech, członek izby administr. kaliskiej, 56.
Sztyller, sekretarz sądu apel. pozn., 286.
Suczyński Gasper, radny w Szulmierzycach, 746.
Szulczewski Wojciech, radny w Bugu, 761.
Szuliński Łukasz, radny w Krzywinie, 760.
Szulmierska, 32.
Szulmierzyce, 417, 746.
Szulmierzycki Wojciech, 67.
Szumacher, archiwista sądu apel. pozn., 286.
Szumkowski Wiktor, członek deputacyi administr. depart. białost., 413.
Szumlański, pułkownik, 184.
Szwab Karol, prezydent w Podgórzu, 761.
Szwarc, radny w Krobi, 761.
Szyc, członek deputacyi ceł i akcyz w depart. bydg., 192.
Szydłowski Kazimierz, członek sądu apel. płock., 100, 101.
Szydłowski Szymon, członek izby administr. depart. płock., 77, 216.
Szymanowski Ignacy, 71.
Szymański Teofil, prezes powiatu warsz., 207.

Tacikowski Sebastyan, burmistrz w Krotoszynie, 761.
Taczanowski Franciszek z Budy, konsyliarz sądu apel. kalisk., 86.
Target, pułkownik, 250, 452.
Tarnowski, sędzia ziem. w Piotrkowie, 186.
Tarnowski Walenty, komornik ziem. poznański, 287.
Taszycki generał, prezes powiatu siewierskiego, 215.
Tatzler, wiceprezydent Poznania, 760.
Tayler, delegowany do odebrania sum przez cesarza pożyczonych w Berlinie i Poznaniu, 46.
Tayler Karol, członek izby adminstr. depart. pozn., 56, 141, 228.
Tczew, bitwa, miasto, 85, 96, 216
Tęgoborski, pisarz W. ks. lit., 402.
Thiollaz de, colonel, 395.
Tiess, z kancelaryi dyrektora spraw. wewn., 142.
Tilly, b. prezydent policyi miasta Warszawy, 82, 206.
Thienot, 210.
Tobolczyk Roch, burmistrz w Kowalu, 760.
Toeplitz Samuel, kupiec, 72, 85.
Tokarski, komornik sądu ziem. we Włocławku, potem sędzia ziem. tamże, 122, 231.
Tokary (Warszawskie), 203, 205, 208, 242, 252, 258, 695. Ob. lazarety.
Tolkmit, 56, 102, 103.
Tomaszczyk, b. justitzrat, asesor sądu apel. warsz., 259, 269.
Tomaszewski Józef, wiceprezydent Łęczycy, 627.
Topiński Wincenty, pisarz aktowy ziemiański międzyrzecki, 122.
Topiński, przeszły konsyliarz izby sprawiedliwości, komornik ziemiański, potem asesor sądu apel. w Poznaniu, 210, 286.
Topiński starszy, adwokat w Poznaniu, 699.
Topolski, sędzia ziem. częstochowski, 123, 214.
Toporski Jan, z Chobielina, b. referendarz, pisarz ziem. w Choynicach, a potem sędzia ziemiański bydgowski, 219, 391.
Toruń, 209, 249, 325, 352, 367, 408, 412, 418, 421, 423, 427, 428, 430, 431, 447, 474, 736, 748, 753. Ob. deputacya administracyjna, fortyfikacye.
Trafarski Andrzej, radny w Grabowie, 746.
Trąbczyński z Glizna, sędzia pokoju w Pile, 219.
Trembicki, sekretarz dyrekcyi wewn., 183, 185, 381.
Trepka Aleksander, sędzia ziem. częstochowski, 179, 273.
Trębiński, adwokat przy sądzie ziem. kaliskim, 640.
Troczyn, wieś między Ostrowem a Ostrołęką, 41.
Troianowski Stanisł., radny w Rożanie, 747.
Trouillot, kupiec, 388, 396, 401.
Truszkowski, komornik sądu ziem. częstoch., 123.
Trzcianka (Bydgoskie), 695.
Trzciński Dydak, prezes powiatu brzezińskiego, 207.
Trzciński Piotr, kasyer we Włocławku, 761.
Trzemeszno (Poznańskie), 695.
Trzewiczak Michał, radny w Sławkowie, 745.
Turczynowicz Adam, członek deputacyi administr. depart. białost., 413.
Turek, miasto, 417, 746.
Turowski Adam, adwokat przy sądzie ziem. łowickim, 633.
Turowski Michał z Gruduska, sędzia ziem. w Płońsku, 129, 191.
Turski Jan, asesor sądu apel. płockiego, 406.
Turski Jan, 35.

Turski, adwokat przy sądzie głównym warsz., 633.
Tuszyński Szymon, radny w Turku, 746.
Twardo-Chlebowicz, doktor, 60, 377.
Twardowski, członek Izby adm. depart. pozn., 282, 434.
Twarowski Franciszek, konsyliarz izby adm. depart. płockiego, komisarz do rozgraniczenia księstwa warsz. i królestwa pruskiego, 77, 341, 345, 389, 399, 405, 427, 429, 464, 465, 725, 728, 735.
Tuczyński Antoni, radny w Makowie, 747.
Tykocin, 99, 465, 468.
Tylkiewicz Jakób, radny w Czerwińsku, 747.
Tylża, 262, 275, 277, 287, 294, 304, 308, 365. V. traktat tylżycki.
Tymiński Feliks, adwokat w Kościanie, 323.
Tymowski, delegowany do rachunków wojskowych, 353, 396, 417, 418.
Tymowski z Postękalic, wiceprezes sądu apel. kaliskiego, 86.
Tyszkiewicz, naczelnik gwardyi honorowej przy boku cesarza, 182.

Ubysz, b. referendaryusz, adwokat przy sądzie apel. płockim, 763.
Ulatowski Serafin, sędzia ziem. bydgoski, 219. 276, 475.
Uniejów (Kaliskie), 695.
Unrug hrabia z Kargowy, konsyliarz sądu apel. pozn. 86.
Unrug, opiekun ks. Sułkowskiego, 176.
Urban, archiwista sądu apel. pozn., 286.
Urbanowski Szymon z Pawłowa, sędzia ziem. w Pile, 219.
Ustrzycki, komornik ziem. warszawski, 126.
Uyście (Bydgowskie), 695.

Vettlich, dyrektor szpitala wojskowego pozn., 438.
Victor, marsz. franc., 330, 336, 340, 374, 421.
Viebig bracia, kupcy, 157.
Vilman, kuryer, 306, 327.
Vincent, intendent francuski, 106, 134, 137. 159, 161, 200, 203, 206, 209. 210, 226, 236, 243, 282, 288, 307, 314, 316, 325—331, 334—341, 343. 344, 346—348, 351, 354—358, 360—362, 365, 366, 370. 371, 373. 376, 380, 381, 384, 388—390. 392—394, 397—399, 401, 405—408. 411, 415, 417, 419, 421, 423, 425, 436—438, 443, 446, 451, 454, 456, 458, 461, 462, 465, 466, 468, 472, 473, 476, 659, 699, 723, 725. 727, 728, 740, 741, 749.
Vincent de baron, minister cesarza austr., 198.
Voss, minister pruski przeszłego rządu, 372, 375.

Wachner Samuel, sędzia cyrkułowy pozn., 323.
Wadzie, konsyliarz sądu apel. kaliskiego, 86.
Walaszczyński Kazimierz, radny w Radomsku, 746.
Waldau, 726.
Walewski Daniel, sędzia pokoju częstoch., 123.
Walewski Ludwik, chorąży piotrkowski, sędzia pokoju w Piotrkowie, 160.
Walewski Stefan, sędzia ziem częstoch., potem kaliski, 123, 178.
Walknowski Aleksander, członek izby administr. depart. pozn. 56.
Walknowski Felicyan, konsyliarz sądu apel. pozn. 86, 124.
Waluszczyk, oficyalista komory Maklany, 230.
Wałcz (Bydgoskie), 695.

Wałecki powiat, po niem. Deutsche Kron), 726.
Wały, 193.
Warszawa, passim. Warszawski departament, 4, 6, 9. 44, 48—51, 70, 129, 139, 160, 206, 207, 217, 218, 225, 230, 236, 240, 242, 248, 251. 254, 263, 281, 291, 318. 330, 331, 342, 372, 392, 404, 410, 424, 429, 431, 436, 442, 444, 447, 448, 470, 474, 488, 491, 497, 522, 539, 562, 651, 656, 695, 696, 731, 741, 753. 756. Warszawski powiat 207, 569. Warszawskie Karmelitanki, 221, warszawscy Paulini, 47. Ob. akta grodzkie warsz., ekonomia warszawska, izba administracyjna, izba sprawiedliwości, kamery pruskie, lazarety, magistrat, sąd apelacyjny, sąd główny, sąd pokoju, sąd ziemiański, deputacya ceł, akcyz i soli.
Warta, 250.
Warta, miasto (Kaliskie), 417, 695, 745. Wartski powiat, 214.
Wartalski Andrzej, radny w Obornikach, 761.
Wasilewski, 364.
Wasilewski, lekarz, 377.
Wasiutyński, adwokat sądu ziem. warsz., 633.
Wehlau, główna kwatera, 255.
Weiss, sztabschirurg, 218.
Wesołowski Tomasz, pisarz w Brzeźnicy, 746.
Weszczyński Andrzej, radny w Olsztynie, 745.
Weytowicz Bartłomiej, radny Siewierza, 745.
Węglewski, inspektor i pisarz przy magazynie drzewnym, 443.
Węgliński Jan, b. konsyliarz izby najwyższej warszawskiej, wybrany do administracyi tymczasowej dyrekcyi skarbowej, 198, 201, 202, 234, 240, 246, 258, 260, 282, 284, 369, 376, 377, 387, 393, 398. 400, 401, 412, 698.
Węgłowski, 151.
Węgierski Michał, członek deputacyi administ. depart. białostockiego, 413.
Węgorzewski Wojciech, sędzia pokoju poznański, generał pospolitego ruszenia poznańskiego, 123, 197, 296.
Węgrzecki Stanisław, członek izby administr. warsz., potem wiceprezydent Warszawy, 50, 80, 81, 307. 322, 442.
Wężyk Franciszek, asesor sądu apel. warsz., 269.
Wichliński Kazimierz, konsyliarz izby administr. depart. kaliskiego do deputacyi ceł i akcyz, 139.
Wichrowski. 303.
Widerakiewicz Maciej, radny w Radomsku, 746.
Wieczorkowski Jędrzej, radny w Podgórzu, 761.
Wieliczka, 141, 261.
Wielin (Bydgoskie), 695.
Wielkielenie (dobra), 462.
Wielopolski Józef, margrabia pinczowski, konsyliarz dyrekcyi policyi, 60, 79, 94, 169, 199, 325, 553, 571.
Wieluń, 123. 352. Ob. sąd ziemiański. Wieluńska ziemia 164. Wieluński powiat, 215.
Wiełucki, major gwardyi narod. warsz., 171.
Wieruszów (Kaliskie), 695.
Wierzbiński Wawrzyniec, komornik ziem. pozn., 287.
Wiesiołowski z Dobiczewa, sędzia pokoju w Pile, 219.
Więckowski Józef, burgrabia w Kaliskiem, 249.
Więckowski, magazynier, 456, 457, 458, 465.
Wilczewski, starosta wizki, sędzia pokoju powiatu łomżyńskiego, 414.

Wilczyński Kacper, członek izby administr. depart. pozn., 56, 434, 458.
Wilgocki Wojciech, radny w Lelowie, 745.
Wilkanowski Onufry, konsyliarz izby administr. do deputacyi ceł i akcyz w depart. warsz., 139.
Wilkiskie leśnictwo, 306.
Willant, radny Poznania, 760.
Willing, kupiec, 406.
Winkler, kapitan bawarski, 211, 213.
Winterszteyn Ferdynand Antoni, szef batalionu 2-go gwardyi narod. warsz., 182.
Wiorzyska (Bydgoskie), 695.
Wiśniewski, podkomorzy, sędzia pokoju powiatu węgierskiego, 413, 414.
Wiśniewski Kacper, adwokat przy sądzie głównym warsz., 633.
Witaszek, lekarz, 120.
Witecki Franciszek, radny w Lipnie, 746.
Witowski Gerard, kancelista Komisyi Rządowej, 179.
Wittman Jan, burmistrz w Bolesławcu, 746.
Wittman Wojciech, radny w Bolesławcu, 746.
Wizna, 425.
Włochy, 638.
Włocławek, ob. Wrocławek (Poznańskie). Ob. sąd ziemiański.
Włoka, adwokat sądu ziem. warsz., 633.
Wochelski ksiądz, proboszcz inowłocławski, 388.
Wodziński Karol, starosta nurski, członek sądu apel. warsz., 101.
Wodziński Maciej, 141.
Wodzyński, chorąży, sędzia pokoju we Włocławku, 123.
Wodzyński Maciej, asesor, a potem konsyliarz izby admistr. warsz., 294.
Wojakowski Rafał, 67.
Wolański, porucznik przy sztabie francuskiej komendy placu, 191.
Wolicki Teofil, ksiądz, proboszcz gnieźnieński, członek izby administr. depart. pozn., 56, 216.
Wolff, doktor, asystent konsystorza ewang.-reform., 191.
Wolffschleger z Schönfeldu, konsyliarz izby administr. bydg., 122, 176. 233.
Wolfszleger z Laskownicy, konsyliarz sądu apel. bydg., 115.
Wolski z Ciborza, starosta bydgowski, sędzia pokoju w Bydgoszczy, 219.
Wolski Ignacy, radny w Bugu, 761.
Wołoski, 322.
Woronicz, kanonik warsz., 177, 276, 637.
Woyciechowski, 192.
Woyczyński Ignacy, członek izby administr. warsz., administrator dyrekcyi skarbu, 50, 216, 239, 240.
Woyczyński, generał, 117, 166, 223.
Woyczyński, 320.
Woyda, członek izby administr. kaliskiej, 56, 216.
Woźnicki, komornik sądu ziem. w Lipnie, 129, 191.
Woźnicki, sędzia apel. depart. białost., 414.
Woźniecki, 345.
Wrede, generał bawarski, 281, 283, 340, 341, 711.
Wrocław, 37, 156, 162, 240, 355, 397, 426, 611, 740. Ob. kamery pruskie, decezya wrocławska, 576.
Wrocławek, 67, 122, 123, 130, 231, 334, 462, 475, 695, 761.
Wronicki Wincenty, członek sądu głównego pozn., 323.
Wroński, aplikant w Kościanie, 323.
Wróbel, fiskał kameralny, 345.

Wróblewski, komornik sądu ziem. w Choynicach, 219.
Wróblewski Józef, burmistrz w Sierpcu, 746.
Września (Poznańskie), 694.
Wschowa (Poznańskie), 165, 220, 238, 247, 352, 658, 695.
Wschowska ekonomia, 238.
Wstowski Marcin, adwokat przy sądzie ziem. piotrkowskim, 640.
Wulffers Piotr, członek izby administr. warsz., 50, 137, 199, 201.
Wybicki Józef, członek Komisyi Rządowej, passim.
Wybicki Joachim, kanonik kujawski, proboszcz bydgoski, 305.
Wyczałkowski Tomasz, sędzia ziem. w Lipnie, 191.
Wyczechowski Antoni, członek sądu apel. warsz., delegowany do rewizyi aktów hypotecznych, 101, 225, 227, 264, 266, 298, 389, 562.
Wyczechowski, asesor dyrekcyi sprawiedliwości, komisarz do windykacyi aktów w Królewcu i Kwidzynie, 271, 290, 397, 404, 415, 740, 742.
Wyczechowski Ignacy z Obiezierza, sędzia ziem. w Choynicach, 219.
Wyganowski, 11.
Wyganowski z Petryk, sędzia apel. kaliski, 222.
Wyganowski Ignacy, pisarz sądu ziem. kaliskiego, 123.
Wyganowski Paweł, konsyliarz sądu apel. pozn., 86.
Wygierski powiat, 414. Ob. sąd pokoju.
Wyrobkiewicz Mateusz, radny w Raciążku, 761.
Wyssocki Józef, członek izby administr. depart. płockiego, 77.
Wyszogród (Płockie), 417, 695, 747.
Zabłocki Augustyn, członek izby administr. kaliskiej, 56.
Zabłocki Józef, konsyliarz izby admin. warsz., 137, 242.
Zaborowski, komornik sądu ziem. pozn., 122.
Zaborowski Ambroży, prezes powiatu orłowskiego, 207.
Zaborowski Marcin, adwokat w Poznaniu i instygator, 699.
Zacharjasiewicz, oficyał łowicki, 90.
Zacharjasz Antoni, radny miasta Warty, 745.
Zacharjaszewicz, inspektor generalnej administracyi poczt, warsz. i poznański, 39.
Zacharjaszewicz junior, inspektor poczt kaliski i bydgoski, 39.
Zadorski Antoni, pisarz w Szulmierzycach, 746.
Zaiączkiewicz, kasyer w Bilsku, 747.
Zaiączkiewicz, radny w Bilsku, 747.
Zajączek Ignacy, administrator poczty konnej i listownej, 13, 16, 17, 18, 35, 42, 69, 74, 497, 498.
Zajączek, generał dywizyi franc., komenderujący legią II wojska narodowego, 9, 45, 48, 69, 89, 95, 107, 108, 115, 132, 133, 147, 148, 166, 167, 177, 178, 183, 188, 189, 203, 206, 208, 209, 212, 214, 216, 218, 228, 233, 237, 259, 315, 326, 335, 340, 344, 353, 534, 535, 569, 638, 727.
Zakoklicki Felicjan, radny w Podgórzu, 761.
Zakroczym, 407, 417, 747.
Zakrzewski, starosta trzebieszowski, 320, 364, 460.
Zakrzewski, sędzia ziem. bydgoski, 276, 391.
Zakrzewski, sędzia apel. bydgoski, 220, 475.

Zakrzewski Faustyn, konsyliarz sądu apel. pozn., potem sędzia pokoju w ziemiaństwie pozn., 86, 114, 162, 214, 296.
Zakrzewski Jacek, prezes depart. kaliskiego, 57, 241.
Zakrzewski Stanisław, regent w sądzie ziem. łowickim, 274.
Zalaszowski, sędzia ziem. częstoch., 123.
Zaleski, 418.
Zaleski Antoni, 49.
Załęski Franciszek, komornik sądu ziem. w Lipnie, 129.
Załęski Wojciech, adwokat przy sądzie apel. warsz., 633.
Załuski hr. de Rivière, sędzia pokoju warsz., 129, 322.
Załuski Bogumił, sędzia pokoju łowicki, 129.
Załuski Jan hr., 416, 420.
Załuski Józef, 181.
Zambrzycki Jan, sędzia pokoju w Pułtusku, 437.
Zaremba Piotr, członek deputacyi ceł i akcyz w depart. pozn., 180.
Zawadzki, adwokat przy sądzie apel. warsz., 633.
Zawadzki Antoni, intendent generalny magazynów soli przy dyrekcyi skarbu, 610.
Zawadzki Wojciech ks., mansyonarz kościoła paraf. w Domaniewicach, 223, 656.
Zawisłowski, adwokat przy sądzie głównym warsz., 633.
Zbierzchowski Jan, sędzia ziem. w Płońsku, 129.
Zbierzchowski Paweł, prezes powiatu wartskiego, 214.
Zbigorzewski Tomasz, radny Włocławka, 761.
Zbijewski Jan, prezes powiatu sieradzkiego, 52, 214.
Zbików, 328.
Zboiński Tomasz, członek sądu apel. płockiego, 101.
Zboiński, kasztelan płocki, sędzia pokoju w Lipnie, 129, 386, 387, 404, 421, 427, 449, 735.
Zdanowski Łukasz, burgrabia przy sądzie ziem. pozn., 475.
Zdziennicki, pisarz ziemiański w Piotrkowie, 186.
Zelichów (Śląsk), 165.
Zembrzuski Jan, szef wydziału II dyrekcyi skarbu, 610.
Zenowicz, pułkownik w wojsku franc., 41.
Zieleniecki Kazimierz, burmistrz w Rożanie, 747.
Zieleziński Tomasz, radny w Szulmierzycach, 746.
Zieliński Aleksander, prezes departamentu płockiego 68, 69, 376, 471, 473.
Zieliński Ignacy, konsyliarz przy dyrektorze sprawiedliwości, pułkownik strzelców, 52, 86, 111, 144, 195, 211, 242, 247, 252, 257, 396, 553, 638, 703.
Zieliński Jan, 182.
Zieliński Marek, członek sądu apel. płockiego, 101.
Zieliński Norbert z Rybitw, konsyliarz sądu apel. bydgoskiego, 115, 391.
Zieliński Wojciech ks., ś. p. proboszcz z Godzianowa, 656.
Zielona (Płockie), 695.
Ziemięcki Franciszek, adwokat przy sądzie apel. warsz., 633.
Zienkiewicz Ksawery, konsyliarz izby admin. departamentu bydgowskkiego, 122.
Zille, konduktor, 333.
Złotnicki z Uzdemskiej Woli, prezes pow. szadkowskiego, 215.
Zug, budowniczy, 217.
Zurmegede, delegowany do badania aktów hypot., 85.
Zwierzchowski, adwokat przy sądzie apel. warsz., 633.
Zylow, intendent koszar, 374.

Zynd Józef z N. Dworu, sędzia ziem. w Choynicach, 219.

Żabia Wola (Warszawskie), 695.
Zelaskiewicz Jan, 180.
Żelisławski, adwokat przy sądzie apel. kaliskim, 640.
Żółtowski, pułkownik, 409.
Żychliński Józef, landrat, członek izby adm. kaliskiej, 56.
Żychliński z Dykowa, sędzia ziem. w Pile, 219.
Żyniewicz Jan, prezydent Krzywiny, 760.

Indeks rzeczy.

Adwokaci, 150, 175, 186, 190, 218, 229, 245, 269, 323, 427, 471, 475, 477, 610, 633, 640, 665, 699, 702, 703, 764.
Akademia berlińska, 422.
Akcyzraci pruscy, 712.
Akta grodzkie warszawskie, 160.
Amt krzepicki, 162.

Beneficya duchowne, 293, 349.
Budowniczowie departamentowi, 217, 598, 649.
Budżet 69, 89, 104, 140, 357, 358, 360.

Cenzura pism publicznych, 15, 25, 496, 497, 531, 593.
Chirurdzy wojskowi, ob. Służba zdrowia.
Cło, 10, 20, 25, 26, 41, 59, 80, 142, 146, 208, 211, 213, 215, 224, 230, 239, 250, 252, 253, 267, 269, 270, 282, 285, 352, 364, 365, 379, 388, 396, 406, 518, 529, 606—608, 621, 703, 704, 709, 712, 713. Urzędy celne, poborcze i konsumpcyjne, 285, 712, 713, 722.
Collegium medicum, 300, 318, 327, 339, 373, 376, 377, 528.
Czopowe, 601, 602, 603.
Dekrety cesarza Napoleona: z 13-go grudnia 1806 r. (kontrybucya), 39, 53, 58, 60, 78, 124, 136, 154, 161, 539; z 14 stycznia 1807 (o ustanowieniu Komisyi Rządzącej), 3, 4, 226, 323, 498, 710; z 29 stycznia 1807 (pożyczka 1 miliona franków), 27, 28, 31, 32, 34, 49, 70, 75, 116, 119, 149, 518, 556, 609; z 5 kwietnia 1807 r. (o aukcyi wojska o 15000), 142, 152, 153, 154, 205, 611, 620; o formacyi gwardyi cesarskiej, 142, 144; wyznaczający 2 miliony franków na zakupno żywności wskutek konwencyi z Pradlem, 151; z 16 maja 1807, 197, 198, 200, 202, 204—206, 209, 212, 235, 241, 242, 243, 245, 246, 258, 315, 636, 699, 700, 704, 705; względem ustąpienia soli rządowi krajowemu, 200; o nominacyi Vincent'a na komisarza przy Komisyi Rządzącej, 200; z 4 czerwca 1807 (wyznaczenie za 20 milionów dóbr narodowych na nagrody dla wojska), 275, 281, 282, 286, 307, 337; z 5 czerwca

1807 (zwrot skonfiskowanych dóbr), 301, 303; z 30 czerwca 1807 r., 304, 326, 365, 462, 729, nadający dobra narodowe generałom Zajączkowi i Dąbrowskiemu, 340, 344, 353, 727.
Dekrety ex revisorio z Berlina wydane, 185, 189, 194, 219, 630, 631.
Departamenty, 51, 78, 109, 233, 295, 313, 331, 346, 347, 398, 440, 442, 444, 445, 449, 467, 501, 565, 572, 608, 629, 697, 732, 743, 755. Ob. Białystok, Bydgoszcz, Kalisz, Kwidzyń, Płock, Poznań, Warszawa; ob. Kasy departamentowe.
Deputacya administracyjna a) dla departamentu białostockiego w Łomży, 386, 387, 412—414, 427, 437, 451, 458, 472, 736, 748; b) dla departamentu kwidzyńskiego w Toruniu, 387, 421, 427.
Deputacya ceł, akcyz i soli, 59, 106, 139, 180, 192, 198, 248, 267, 413, 591, 601—605, 751.
Deputacya dla likwidacyi pretensyi obywateli warszawskich za rekwizycye władz francuskich, 93—94, 150, 160, 571, 613.
Deputacya do rewizyi hypotek w Poznaniu, 139.
Deputacya do rozsądzenia sprawy między sukcesorami Stanisława Augusta a kredytorami, 110, 213.
Deputacya do segregowania sum króla pruskiego od sum należnych partykularnym, 186.
Deputacya do śledzenia kapitałów zahypotekowanych króla pruskiego w departamencie poznańskim, 155.
Deputacya w Poznaniu do śledzenia własności pruskich, 190, 633, 634.
Deputacya do windykacyi papierów i aktów z archiwów pruskich w Berlinie, Wrocławiu, Kwidzyniu i Białymstoku pozostałych, 397, 398, 399, 402, 404, 407—409, 411, 415, 426, 432, 435, 451, 467, 471, 472, 474, 476, 727, 740, 742, 744, 752, 753, 763.
Deputacya dla zaopatrzenia wojska w żywność i furaże, 403, 407, 416, 420, 436, 447—449, 451, 453, 454, 467, 742, 743, 757, 758.
Deputacya etapowa, 241.
Deputacya kwaternicza, 18, 76, 84, 93, 379, 562—564.
Deputacya moratoryjna, 158, 180, 181, 190, 192, 218, 223, 247, 259, 320, 333, 350, 510—513, 658.
Deputacya w celu uskutecznienia dekretu cesarskiego z 16 maja 1807, 198, 200, 636.
Dezerterzy, 93, 164, 201, 205, 208, 209, 466, 468, 570, 571, 593.
Directorium ubogich w Poznaniu, 223.
Dobra duchowne, 288.
Dobra narodowe, 19, 108, 110, 119, 157, 179—180, 192, 197, 198, 200, 206, 209, 228, 235, 238, 246, 254, 281, 282, 284, 286, 288, 304, 307, 315, 316, 327, 330, 333, 337, 340, 344, 348, 350, 353—356, 368, 383, 421, 447, 455, 503, 523, 528, 529, 539, 570, 575, 586—588, 592, 597, 618, 636, 652, 690—694, 699, 700, 704, 705, 711, 716, 718, 719, 727, 729, 750. Ob. Donacye dóbr narodowych.
Domy narodowe w Warszawie, 441, 592, 714.
Dom poprawy, 215, 225, 760.
Donacye dóbr narodowych, 288, 326, 330, 337, 340, 347—349, 353, 354, 356, 357, 359, 365, 374, 376, 425, 447, 455, 462,

465, 476, 727, 729, 730. Ob. Dekrety cesarskie z 4 i 30 czerwca 1807 r.
Drogi militarne, handlowe i pocztowe między Księstwem Warszawskiem a Saksonią, 342, 351—352, 361, 362, 379, 422, 465, 474, 727, 728, 729.
Duchowieństwo katolickie, 12, 16, 27, 90, 171, 256, 262, 505, 528, 536, 656, ob. Prezenta, Pensye, Kompetencye.
Dyrekcye, directorium generalne, 33, 39, 42, 66, 110—112, 121, 122, 127, 135, 138, 145, 155, 163, 187, 196, 212, 229, 237, 239, 241, 242, 266, 267, 270, 290, 294, 295, 296, 302, 304—307, 313, 315—318, 320—322, 324, 325, 333, 335, 356, 363, 368, 417, 441, 456, 457, 500, 573, 585, 630, 635, 636, 639, 698, 707, 718, 719, 722—724, 752. Dyrekcya Policyi, 14, 39, 42, 60, 64, 71, 79, 94, 264, 471, 531, 532, 553, 559, 647, 719. Dyrekcya Skarbu, 14, 31, 33, 36—38, 42, 52, 60, 110, 151, 185, 231, 234—240, 242, 244—246, 248—262, 264, 265, 267, 269, 270, 272, 275, 276, 279, 281, 285, 287, 289, 290, 291—293, 296, 299, 302, 306, 318, 319, 322, 327, 334, 337, 346, 347, 352, 356, 359, 362, 364, 367, 371, 374, 379, 380, 383, 385, 388, 390, 391, 392, 397, 401—403, 406, 407, 409, 415, 419, 420, 424, 427, 429, 431, 432, 433, 440—442, 445, 453—455, 457, 458, 460, 463, 464, 467, 469, 470, 472, 474, 477, 529—530, 553, 577, 610, 620—625, 698, 703, 704, 706, 713, 714, 719, 729, 738, 741, 742, 750, 751, 754, 755. Dyrekcya Spraw Wewnętrznych, 14, 38, 42, 52, 77, 159, 235, 263, 292, 300, 448, 458, 505, 527—529, 553, 698, 714, 718, 721. Dyrekcya Sprawiedliwości, 31, 39, 42, 52, 86, 111, 159, 186, 225, 227, 280, 524—527, 553, 661, 662, 663, 665, 666, 671, 675, 702, 703, 708. Dyrekcya Wojny, 7, 26, 33, 38, 61, 64, 130, 299, 305, 326, 329, 330, 359, 516—517, 524, 553, 557, 559, 714, 719.
Dyrekcya generalna krajowa lekarska, 267.
Dyrektorowie, 4—6, 21, 22, 64, 65, 223, 262, 272, 292, 296, 303, 320, 352, 363, 378, 399, 408, 440, 456, 459, 500—501, 537, 543, 553, 590, 591, 616, 617, 708, 715, 718, 719, 736, 740, 744, 745, 753, 754. Dyrektor Policyi, 3, 4, 11, 15, 17—20, 22, 24, 25, 29—31, 35, 36, 40—42, 45, 46, 49—51, 57, 59—62, 68—71, 73, 74, 79—81, 84, 88, 92, 93, 95, 97, 98, 104, 113, 115—117, 119, 121, 124—126, 135—137, 140, 142, 148—151, 154, 157, 159, 163, 164, 168—170, 173, 180, 184, 186—189, 204—207, 213, 222, 226, 229, 233, 235, 236, 238, 239, 241, 242, 245, 248, 249, 252, 254, 258, 263, 264, 268, 269, 280, 285, 286, 290, 300, 318, 320, 322, 326, 327, 330, 332, 333, 339, 355, 363, 364, 367, 379, 380, 382, 383, 384, 387, 389, 392, 412, 416, 418, 426, 428, 433, 434, 441, 447, 448, 450, 452, 454, 460, 462, 468, 474, 477, 487, 494—497, 502, 507, 521, 531, 541, 542, 543, 562, 571, 572, 585, 589, 611, 613, 620, 627, 635, 637, 641, 656, 659, 697, 698, 707, 724, 725, 745, 746, 748, 755, 760. Dyrektor Skarbu, 3, 4, 9,

10, 12—14, 16, 17, 20, 22, 24, 25, 27, 29, 31 – 33, 35, 36, 43—45, 49, 49, 51, 53, 56—61, 65—68, 70, 71, 80, 84, 86, 88, 90, 92, 93, 95, 96, 102, 108, 110, 111, 116, 119, 121, 125, 131, 134, 137 – 139, 141 – 146, 148, 149, 151, 155, 156, 160, 168, 170—172, 179, 182, 187, 193, 194, 197, 199, 200, 201, 204, 205, 208, 211, 213, 215, 216, 219, 220, 222—225, 228, 230, 231, 233—238, 243, 318, 319, 337, 347, 391, 487, 493, 496, 498, 502, 506, 518, 521—524, 533, 535, 539, 543, 556, 566, 569, 570, 573, 576, 577, 585, 598, 607, 608, 610, 613, 620, 630, 634—637, 657, 697, 698. Dyrektor Spraw Wewnętrznych, 3, 4, 13, 14, 16, 17, 19—22, 24, 25, 29—38, 40, 42, 45—47, 51, 52, 57—64, 66, 69—71, 73—83, 85, 86, 88, 92—94, 97, 98, 100, 102, 103, 105, 106, 108, 111, 113—121, 124—128, 130, 131, 133, 134, 136—138, 140, 142, 143, 146, 147, 151, 152, 154, 156, 157 – 160, 162, 166—168, 170, 171, 175, 176, 180, 181, 183—185, 187—189, 192—194, 195, 198, 201, 203—206, 208—212, 214—217, 220—224, 226—233, 236 – 239, 241—254, 256—259, 262—264, 266, 267, 269, 271, 273—275, 279, 281, 282, 285, 288, 290, 292, 293, 295, 297, 298, 300, 301, 305, 306, 318, 320, 321, 327, 328, 330, 331, 333, 334, 336, 338—340, 343, 344, 346, 348, 350, 355—357, 359, 360, 364, 367—373, 375—379, 381—392, 397, 399, 401—412, 414—416, 419, 420, 422—435, 438, 440—445, 447—461, 463—470, 472—474, 477, 487, 494, 496, 503, 505—507, 521, 522, 524, 527, 532, 543, 554, 555, 564—569, 574, 576, 584—589, 597, 598, 605, 606, 609, 611, 614, 616—620, 625—627, 629—632, 634, 635, 637, 639—641, 659, 690, 693, 694, 696—700, 703—705, 707, 709, 716, 728—735, 737, 738, 741—743, 753—760. Dyrektor Sprawiedliwości, 3, 4, 12, 15—17, 19, 21, 22, 24, 26, 27, 32, 33, 39, 42, 44, 45, 47, 49, 50, 54, 59, 61, 64—66, 69, 76, 77, 87, 90, 92, 99, 109—114, 121, 123, 124, 127, 128, 134, 135, 138, 139, 145, 148—150, 155, 157—159, 168, 170, 172, 175—181, 185, 186, 188—194, 195, 206, 207, 211, 213, 215, 217—219, 221—225, 229—231, 233, 237, 242, 244—246, 249, 250, 258, 259, 264, 268, 269, 271—276, 278, 286, 287, 289, 290, 295, 296, 298, 300, 305, 335, 340, 342, 345, 350, 354, 355, 365, 389—392, 402, 404, 406, 410—412, 414, 418, 419, 425, 427, 437, 441, 454, 468, 469, 471, 474, 475, 477, 487, 494, 503, 504, 506, 508, 513, 516, 520, 521, 524, 525, 543, 544, 562, 564, 583—585, 589, 590, 606, 610, 612, 613, 617, 630, 633, 634, 640, 641, 657, 660, 672, 699, 700, 703, 708, 715, 719, 720, 736, 741, 742, 752, 755, 763, 764. Dyrektor Wojny, 3, 4, 10, 11, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26—28, 31—33, 38, 41—42, 44, 45, 48, 49, 61, 63, 65, 66, 68, 70—72, 74—76, 78, 81, 82, 84, 85, 87—90, 93, 95, 98, 99, 103, 104, 108, 113, 115, 116, 119, 121, 125, 127, 128, 130—133, 135, 137, 138, 140, 142 –

145, 147—151, 154, 156, 157, 164—166, 168, 170, 171, 173, 175, 177, 179, 182, 183, 188, 191, 193, 195, 197, 198, 201, 203—205, 207—209, 212, 214, 216, 218, 223, 224, 226—228, 233—237, 239, 240, 242, 246—248, 253, 254, 257, 259, 261, 267, 268, 274, 278, 280, 283, 288—293, 299, 303—305, 310, 316, 318—324, 333—335, 338, 343, 344, 353, 354, 358, 359, 365, 368, 370, 371, 374, 376, 377, 379, 380, 387, 388, 391, 392, 396, 400, 403, 404, 408, 409, 415—418, 420, 422, 424, 429, 432, 435, 436, 439—442, 445—447, 449, 450, 452, 455, 457, 458, 466, 468, 469, 472, 487, 493, 496, 499, 516—518, 521, 524, 528, 532—535, 540, 541, 543, 554, 555, 557, 561, 565, 567, 569—571, 573, 582, 585, 588, 590, 593, 608—611, 616, 635, 637—639 657, 659, 703, 705—707, 709, 711, 722, 723, 753, 755, 756, 761, 762.

Dyslokacya wojska, 310, 313, 334, 352, 366, 401, 420, 450, 452, 458.

Dziesięciny, 54, 682.

Edukacya, 14, ob. Izba edukacyjna.

Ekonomia warszawska, 385.

Etapy, 302, 318, 330, 400, 625, 626, 694—696.

Ewangelicy i ewangelicy reformowani, ob. Zgromadzenie ewangelicko-reformowane, Konsystorz ewangelicki.

Fabryki, 131, 244, 352, 592.

Feyer kasa, ob. Kasa ogniowa.

Fortyfikacye, 359, 593, 719; fortyfikacye pod Modlinem, 13, 14, 29, 130, 131, 160, 193, 201, 219, 240, 241, 243, 252, 254, 269, 290, 320, 321, 380; fortyfikacye pod Pragą, 76, 77, 83, 87, 88, 160, 167, 180, 206, 208, 229, 234, 259, 273, 291, 300, 319, 321, 325, 327—331, 367, 379, 408, 466, 568, 632, 697; fortyfikacye pod Serockiem, 59, 61, 274, 328, 329, 380; fortyfikacye Torunia, 367.

Generałowie wojewódzcy pospolitego ruszenia, 10, 11, 68, 197, 278, 280, 287, 391, 420, 436, 493, 495, 554, 555, 608, 709.

Geometrzy departamentowi, 598.

Granice Księstwa Warszawskiego, 312, 316, 323, 325, 328, 331, 333, 335, 339, 340, 341, 342, 345, 346, 349, 350, 351, 361, 371, 375, 389, 399, 407, 421, 430, 443, 464, 723, 725, 728.

Gubernator Warszawy i departamentu warszawskiego, 22, 26, 29, 45.

Gwardya cesarska, 26, 54, 56, 103, 137, 142, 144, 145, 203, 240, 468, 469, 540.

Gwardya narodowa, 119, 145, 155, 163, 171, 182, 212, 213, 235, 236, 247, 249, 257, 268, 269, 304, 318, 321, 370, 371, 372, 375, 388, 593, 614, 615, 616, 706, 707.

Historya polska, 35, 40.

Hydraulicy departamentowi, 359.

Hypoteki, 63, 75, 85, 87, 114, 139, 155, 159, 161, 172, 282, 315, 325, 326, 345, 348, 561, 562, 638, 670, 672, 680—688, 703, 704, 715, 718, 729.

Inspekcye generalna i departamentowe magazynów wojskowych, 382, 732—734.

Inspektor generalny jazdy, 179, 182, 197, 353, 380, 396, 417.

Inspektor generalny piechoty, 197, 299, 353, 380, 396, 417.
Intendenci prowincyonalni francuscy, 20, 149, 506, 507, 609.
Inwalidzi, 96, 105, 106, 125, 165, 201, 220, 247, 251, 328, 354, 576—577.
Izby administracyjne, 6, 8, 9, 11, 12, 17—19, 23, 25, 30, 32—35, 40, 43, 44, 50—52, 55—58, 60, 71—73, 77—80, 82, 84, 94, 98, 99, 102, 104—105, 108, 109, 111—113, 122, 127, 133, 135—138, 143, 144, 147, 149, 157, 159, 160, 162, 164, 165, 168, 171, 173, 175, 178, 180, 182, 183, 186, 188, 189, 192, 193, 198, 199, 205, 209, 220—222, 224, 228, 229, 232—234, 241, 262, 287, 293, 294, 302, 307, 318, 343, 346, 353, 355, 360, 365, 369, 372 384, 386, 387, 391, 398, 399, 416, 440, 444, 448, 449, 453, 455, 461, 469, 488, 493, 494, 496, 501, 502, 507, 518, 522, 528, 539, 540, 554, 556, 565, 571, 573, 574, 576, 583, 584, 587, 588, 590—605, 608, 609, 614, 617—620, 625—630, 636, 641, 647, 693, 694, 709, 717, 729, 730, 731, 733, 734, 735—738, 740, 741, 743, 748, 754—757, 759. Izba administracyjna depart. bydgowskiego, 64, 71, 83, 113, 114, 122, 147, 157, 214, 216, 219, 226, 233, 234, 421, 442, 454, 457, 475, 608, 609, 659. Izba administracyjna depart. kaliskiego, 20, 23, 29 30, 31, 34, 38, 41, 51, 52, 56, 57, 82, 108, 128, 143, 156, 162, 165, 168, 214, 216, 220, 230, 231, 237, 248, 250, 293, 316, 317, 333, 336, 355, 404, 405, 418, 419, 444, 447, 452, 453, 455, 456, 461, 463, 506, 576, 616, 639, 749, 758, 759. Izba administracyjna depart. płockiego, 13, 14, 52, 71, 77, 89, 133, 189, 215, 216, 222, 228, 292, 297, 338, 339, 373, 381, 406, 462, 473, 569, 690—692 Izba administracyjna depart. poznańskiego, 23, 43, 46, 48, 51, 56—58, 60, 73, 102, 165, 171, 176, 178, 183, 189, 197, 200, 216, 223, 230, 232, 247, 262, 276, 280, 282, 292—293, 301, 374, 383, 403, 422, 424, 431, 434, 438, 450, 458, 575, 576, 749, 750, 752, 753, 755. Izba administracyjna depart. warszawskiego, 9, 12, 17, 32, 35, 40, 44, 48, 50—52, 71, 80, 105, 106, 109, 122, 132, 133, 137, 154, 159, 160, 175, 177, 180, 182, 186, 193, 203, 208, 216, 217, 222, 234, 237, 240, 243, 244, 259, 263, 277, 279, 290, 294, 302, 318, 375, 381, 384, 385, 401, 409, 410, 422, 423, 429, 431—433, 441, 443, 450, 454, 464, 466, 488, 494, 503, 521, 523, 542, 562, 577, 611, 613, 614, 631, 632, 634, 639, 640, 753, 755.
Izba edukacyjna, 15, 18, 40, 46, 62, 81, 94, 95, 140, 162, 168, 173, 194, 202, 212, 244, 279, 290, 434, 463, 469, 505, 566, 585, 592, 614, 617, 618, 634, 709.
Izby powiatowe wykonawcze, 78, 79, 98, 109, 127, 145, 160, 163, 187, 188, 207, 232, 248, 293, 385, 447, 448, 455, 489, 502, 528, 539, 563, 565, 568, 572—574, 587, 609, 613, 614, 626—630, 647, 652, 711, 716, 736, 748, 750, 752, 755—757. Izba powiatowa (względnie Komisya) błońska, 177. Izba wykonawcza (komisya) brzeska, 115. Izba wykonawcza powiatowa (ko-

misya) gostyńska, 115, 203. Izba wykonawcza (komisya) powiatu lelowskiego, 141. Izba wykonawcza powiatowa (komisya) łęczycka, 36, 47, 64. Izba wykonawcza powiatowa w Maryampolu, 385. Izba wykonawcza (komisya) pow. orłowskiego, 34, 47. Izba wykonawcza powiatowa ostrołęcka, 375, 406, 419. Izba wykonawcza powiatu pilickiego, 19, 506. Izba wykonawcza powiatowa pułtuska, 52, 53, 292. Izba wykonawcza powiatu rawskiego, 98, 164. Izba wykonawcza powiatu siewierskiego, 19, 141. Izba wykonawczą powiatowa sochaczewska, 410. Izba wykonawcza powiatowa suraska, 402.
Izby sprawiedliwości, 48, 61, 65, 70, 92, 109, 170, 494. Izba sprawiedliwości kaliska, 65. Izba spraw. płocka, 92. Izba spraw. poznańska, 61. Izba spraw. warszawska, 48, 65, 70, 109, 494.

Jarmark lipski, 137.
Jeńcy wojenni, 233.
Jurysdykcya wrocławska, 103.
Jus aggratiandi, 13, 45, 114, 504, 661.

Kadeci, ob. Szkoły wojskowe.
Kamery pruskie, 33, 149, 609. Kamera białostocka, 471; kamera kwidzyńska, 358, 419; kamera warszawska, 385; kamera wrocławska, 37, 168, 355.
Kameralne akta, 162, 343.
Kancelarya grodu warszawskiego, 295.
Kantoniści, 116, 195, 224, 376, 417, 570—571, 638, 711.
Kapituła kujawska, 58, 60; kapituła płocka, 86; kapituła warszawska, 211, 274, 637.
Kasa główna (generalna czy ogólna) warszawska, 88, 529, 750.
Kasa miasta Warszawy, 521, 523.
Kasa ogniowa, 163, 205, 222, 264, 522, 531.
Kasa szkolna, 634.
Kasa zmianowa (kantor), 263.
Kasy departamentowe, 39, 52, 61, 115, 119, 137, 156, 168, 189, 194, 201, 206, 207, 222—225, 230, 233, 234, 236, 238, 240, 242, 244, 245, 248, 250, 251, 253, 254, 271, 274, 276, 280, 281, 291, 379, 385, 397, 403, 427, 429, 431, 432, 443, 444, 453, 455, 459, 460, 462, 464, 470, 474, 529, 556, 570, 573, 592, 598, 630, 634, 693, 741, 742, 750, 754, 759.
Kasyerzy departamentowi, 599.
Kawalerya, 63, 135, 141, 489—492, 557—560. Ob. Gwardya cesarska, ob. Inspektor generalny jazdy.
Kodeks cywilny Napoleona, 264.
Koloniści, kolonie, 162, 232, 242, 245, 274, 327, 328, 592.
Komendanci placu francuscy, 378, 384, 400, 452, 453.
Kominowe (podatek), 44.
Komisarze cywilni do obrachunków wojskowych, 353, 380, 417.
Komisarze wojenni francuscy, 136.
Komisoryat wojenny, 137, 274; komisoryat wojenny kaliski, 30, 31, 41, 49, 133, 143.
Komisya Rządząca, passim.
Komisye powiatowe wykonawcze, ob. Izby powiatowe wykonawcze.
Komory, 529, 570, 636, 703, 709, 713.
Kompetencye, 20, 29, 65, 93, 211, 274, 304, 306, 347, 348, 359, 371, 460, 476, 570, 592, 637. Kompetencye szkolne, 634, 729.
Konfiskata dóbr przez przeszły rząd, 44, 54, 55, 303, 355, 421.

Konfraternia kupców warsz., 55.
Konstytucya Księstwa Warszawskiego, 308.
Kontrybucye wojenne, 24, 27, 39, 58, 60, 78, 124, 136, 154, 161, 314, 372, 693, 695.
Konsystorz katolicki warszawski, 213; generalny gnieźnieński, 656; ewangelicko-reformowany w Warszawie, 159, 191, 300, 469, 612, 719, 720; ewangelicki w Płocku, 321.
Konwencya petersburska 1797 r., 244.
Kopalnie, 131, 592.
Koszary, 22, 203, 329, 356, 372, 402, 424, 429, 433, 457.
Kreisfizyk, ob. Służba zdrowia.
Księstwo Warszawskie, 308, 310, 311, 313, 340—342, 349, 351, 352, 362, 363, 371, 375, 386, 395, 422, 451, 452, ob. Granice, Konstytucya.
Kupcy moskiewscy, 25.
Kuryerzy, 108, 110, 197, 239, 288, 417.
Kwaterunek, 32, 43, 218, 330, 355, 364, 396, 458, 460, 461, 463, 470, 471, 473, 593.

Landratowskie urzędy pruskie, 293.
Landschaftskassa, 115, 695.
Lasy narodowe, 356, 359, 368, 389, 455, 460, 592, 597, 711, 719, 730, 734, 759, 760, ob. Oficya leśne.
Laudemium, 110, 587, 618, 692, 694.
Lazarety wojskowe, 16, 24, 25, 35, 40, 62, 68, 72, 75, 80, 91, 105, 106, 113, 120, 121, 125, 126, 128, 150, 160, 183, 193, 203, 228, 236, 239, 253, 254, 258, 269, 285, 290, 302, 319, 321, 325, 326—331, 343, 346, 359, 364, 365, 372, 374, 402, 420, 424, 425, 429, 436, 437, 439, 440, 444, 463, 522, 523, 572, 588, 589, 592, 593, 613, 631, 632, 634, 694, 703, 719, 762; lazaret bielański, 281; lazaret w Dobrzykowie, 205, 208, 236, 242, 252, 258, 424; lazaret w Łowiczu, 105; lazaret w Mławie, 183, 205; lazarety w Płocku, 16, 17, 40, 320; lazaret w Tokarach, 203, 205, 208, 236, 242, 247, 252, 258, 424; lazarety warszawskie, 208.
Legia I, 8, 65, 93, 119, 125, 130, 131, 259, 299, 319, 325, 327—331, 353, 380, 396, 439, 491, 534, 557, 565.
Legia II, 9, 45, 98, 133, 141, 147, 183, 206, 208, 209, 259, 335, 353, 396, 417, 418, 436, 491, 534, 557, 638.
Legia III, 10, 75, 216, 255, 257, 259, 261, 278, 353, 379, 419, 491, 534, 557.
Legia honorowa, 103, 308.
Legia polsko-włoska, 415, 459.
Legia północna, 400, 459, 638.
Legia włoska, 354, 365, 419—420, 427, 429, 430, 435, 611.
Listy zastawne, ob. Papiery kredytowe.
Loterya, 80, 137, 194, 529, 565, 566, 621.
Magazyny: wojskowe, etapowe, 21, 35, 58, 60, 64, 65, 70, 83, 119, 164, 165, 183, 186, 195, 199, 209, 215, 220, 229, 239, 248, 250, 251, 263, 318, 321, 328, 329, 334, 338, 353, 360, 379, 381—383, 385, 386, 389, 408—410, 416, 429, 441, 444, 447, 450, 454, 457, 458, 463, 499, 507, 567, 568, 592, 625, 626, 635, 636, 693, 695, 696, 711, 732, 734, 737, 738, 743, 755, 756.

Małżeństwa, 99, 100, 139.
Mapy Polski, 42, 106, 143; mapa pow. siewierskiego i pileckiego, mapa Warmji, 88.
Memoryały obywateli województwa brzesko-kujawskiego, 171; obywateli pow. choynickiego, 176; obywateli gostyńskich, 111; obywateli łęczyckich, 33, 135; obywateli płockich, 31; obywateli ziemi rawskiej 31, 135; obywateli sieradzkich, 135.
Mennica, 201, 251, 252, 257, 529, 705, 706.
Metropolita ruski, 244.
Metryki koronne, 172, 617.
Miasta, rady miejskie, magistraty, 15, 17, 20, 35, 54, 59, 60, 67, 80, 108, 109, 119, 136, 137, 140, 151, 154, 155, 159, 169, 174, 180, 186, 189, 233, 239, 241, 245, 249, 257, 300, 320, 333, 376, 387, 412, 417, 418, 425, 448, 452, 462, 489, 502, 503, 506, 507, 531, 568, 572, 573, 574, 593, 611, 619, 620, 627, 643—656, 697, 698, 706, 707, 717, 725, 736, 738, 745—748, 757, 760, 761. Magistrat miasta Warszawy, 218, 370, 372, 452, 467, 520, 541, 562, 572, 590, 631, 632.
Milicya krajowa, 74, 167, 171.
Ministrowie Księstwa Warsz., 480, 481.
Moneta, 16, 27, 43, 86, 90, 137, 200, 219, 380, 533, 569—570, 636, 646, 705—706.
Moratoryum, 17, 19, 20, 23, 25—27, 158, 180, 181, 189—190, 192, 194, 211, 217, 218, 223, 225, 247, 259, 320, 333, 350, 508—513, 544, 657, 658; ob. Deputacya moratoryjna.
Mosty, 13, 14, 29, 38, 72, 83, 105, 106, 136, 146, 200, 221, 230, 233, 237, 244, 250, 279, 290, 295, 316, 328, 359, 367—385, 407, 464, 473, 528, 531, 592.

Nadleśniczowie departamentowi, 597—598, 711.

Obchód 3 maja, 183.
Odznaki wojska polskiego, (orły białe), 99, 164, 168, 174, 177, 213, 276, 573.
Ofiary obywateli, 68, 103, 274, 521, 555—556, 574—575, 657, 709.
Oficerowie, 8—10, 38, 45, 75, 98, 171, 173, 182, 358, 359, 561; ob. Płace oficerów i żołnierzy.
Oficyaliści francuscy, 116, 297, 429; oficyaliści dawni polscy, 51; oficyaliści pruscy dawnego rządu, 82, 89, 160, 161, 178, 206, 207, 222, 238, 254, 268, 271, 285, 290, 613, 614, 708, 712.
Oficya leśne w dobrach narodowych, 254, 704—705.
Opieka nad sierotami po poległych żołnierzach, 110, 118, 584—585.
Opłata od kalendarzy, 422.
Ordery, 310, 315; order św. Stanisława, 94.
Ordonator francuski, 133.

Papiery skarbowe kredytowe, listy zastawne, 55, 150, 197, 198, 235, 237, 246, 258, 260, 263, 282, 283.
Park koni w Warszawie, 157, 168, 170, 184, 187, 290; w Płocku, 149.
Paszporty, 94, 104, 226, 269, 363, 384, 388, 389, 392, 531, 541, 572, 635, 658, 659.
Pensye duchowieństwa, ob. Kompetencye. Pensye dla gracyonali-

stów Polaków i cudzoziemców, 106. Pensye żon i wdów po oficerach, 227, 254, 289, 442, 585.
Pensyonarze, 251.
Pieniądze p. Wywóz pieniędzy.
Płace oficerów i żołnierzy, 14, 15, 17, 45, 48, 55, 70, 72, 73, 75, 82, 95, 108, 132, 137, 142, 171, 182, 188, 193, 195, 206, 208, 209, 234, 296, 322, 344, 358, 380, 396, 400, 419, 439, 499, 534—535, 557—561, 567, 590, 703, 719, 762.
Poczta, 13, 16, 18, 32, 35, 39, 60, 66, 73, 74, 143, 174, 211, 250, 266, 280, 286, 302, 320, 379—384, 438, 450, 455, 497—498, 529, 621.
Podatki, 25, 34, 43, 51—53, 81, 104, 126, 189, 220, 314, 327, 507, 539, 592, 711, 719, 721, 729, 736. Podatek 24 grosza, 44, 348, 529, 539, 621. Podatek gruntowy, 238, 314. Podatek od importu skór wyprawnych, 469. Podatek intraty z dzierżaw dóbr narodowych, 529, 539, 621, 691—693, 711. Podatek konsumpcyjny, 529, 621, 712. Podatek na lazarety, 35, 110, 113, 257, 522—523, 692, 721. Podatek mostowe, 221, 407, 464, 621. Podatki nadzwyczajne, 12, 34, 81, 104, 126. Podatek podymne, 469, 523, 529, 539, 621. Podatek półpodymne, 218, 469. Podatek pogłówne, 621. Podatek pogłówne żydowskie, 529. Podatek opłata rekruta, 19, 621. Podatek od rzezi, 347. Podatek serwisowy, 355, 469. Podatek od ślubów żydowskich, 96, 573. Podatek na żydów, 428, 434. Opłaty od soli ob. Sól.
Policya, zarządzenia policyjne, 15, 17, 20, 22, 23, 25, 30, 55, 59, 61, 94, 104, 109, 113, 127, 145, 148, 226, 248, 269, 285, 286, 300, 318, 327, 363, 367—369, 384, 387—389, 392, 447, 454, 496, 497, 502, 531, 541, 542, 572, 593, 635, 658, 659, 719.
Pospolite ruszenie, 10—12, 42, 63, 68, 74, 84, 132, 133, 147, 197, 218, 226, 272, 278, 338, 493, 532—533, 554, 608, 659.
Postępowanie sądowe, 47, 58, 66, 76, 77, 194, 544—553.
Powiaty, 53, 160, 187, 206, 214, 220, 248, 380, 413, 440, 456, 502, 629, 755, 759. Powiaty pruskie dawnego rządu, 187, 629.
Pożyczki skarbu Księstwa Warszawskiego, 27, 28, 31, 32, 34, 46, 47, 49, 51, 75, 88, 116, 119, 143, 178, 246, 271, 273, 313, 314, 357, 362, 401, 421, 518, 519. Pożyczki miasta Warszawy, 29, 30, 520—521. Pożyczka na hypotekę dóbr narodowych, 150, 153, 163, 315, 316, 723.
Praemienfonds, 148.
Pretensye skarbu Księstwa Warsz. do skarbu franc., 315, 316, 370, 412, 416, 440, 451, 632, 723. Pretensye skarbu franc. do skarbu Księstwa Warsz., 58, 60, 63, 314, 315, 331, 357, 362, 370, 373, 378, 421. Pretensye Księstwa Warsz. do króla i rządu pruskiego o sumy pupilarne i depozytowe, o efekta, archiwa itd., 77, 279, 295, 314, 342, 343, 354—356, 390, 397, 398, 417, 436, 468, 564—565, 741; ob. Deputacya do windykacyi papierów, aktów i t. d. Pretensye pruskie do skarbu Księstwa Warsz. 149, 357; ob. Sumy króla pruskiego i sumy obce w kraju hipotekowane.

Prezenta na urzędy kościelne, 64, 91, 223, 293, 305, 388, 542, 543, 656, 657, 714.
Propinacye, 406.
Przyrzeczenie wierności przez cudzoziemców (submisya), 95, 196, 199, 204, 206, 207, 222, 307, 365, 637.
Pułk strzelców (Kurpików), 111, 144, 195, 211, 242, 247, 253, 257, 396, 403, 638, 703.

Rady gospodarcze, 224, 274, 491, 492, 557, 657.
Regulamin wojskowy, 32, 521—522.
Rekrutacya, rekrut, 28, 30, 78, 79, 89, 93, 104, 108, 110, 116, 130, 131, 147, 150, 154, 155, 162, 166, 183—185, 205, 207, 209, 224, 226, 240, 248, 272, 338, 390, 398, 417, 418, 436, 445, 520, 521, 528, 565, 586, 608—611, 620, 639, 659, 694, 711, 719, 736, 737.
Rekwizycye wojskowe, 24, 46, 146, 203, 226, 233, 236, 243, 255, 313, 329, 346, 370, 381, 383, 401, 409, 429, 430, 433, 442, 571, 613, 628, 693, 711.
Rozwody, 606.

Sądownictwo, sądy, 12, 14—16, 20, 22—27, 29, 44, 45, 47, 54, 55, 59, 64, 65, 70, 79, 98, 113, 124, 125, 127, 128, 132, 135, 157, 171, 179, 185, 193, 225, 227, 264, 289, 295, 320, 345, 392, 410, 474, 503—504, 544—553, 633, 640, 660—690, 700—703, 715—718. Ob. szportle. Sądy apelacyjne, 20, 32, 44, 45, 49, 55, 70, 86, 88, 100, 101, 113, 114, 123—125, 127, 134, 157, 162, 168, 171, 175, 190, 191, 210, 214, 218—222, 227, 231, 233, 245, 259, 269, 276, 286, 296, 298, 318, 354, 391, 406, 414, 418, 427, 439, 471, 475, 477, 503, 504, 545—552, 583, 589, 611—613, 631, 633, 641, 668—674, 682, 699, 700, 716—718, 720, 741, 764. Sąd apelacyjny departamentu białostockiego, 414, 418. Sąd apel. depart. bydgoskiego, 114, 218, 219, 220, 233, 276, 345, 391, 427, 439, 471, 475. Sąd apel. depart. kaliskiego, 20, 49, 86, 88, 123, 134, 175, 218, 222, 245, 506, 640, 699. Sąd apel. depart. płockiego, 100, 101, 191, 406, 763. Sąd apel. depart. poznańskiego, 86, 88, 124, 127, 162, 210, 214, 231, 232, 245, 280, 286, 296, 298, 427, 475, 477, 589, 641, 699, 763, 764. Sąd apel. depart. warszawskiego, 32, 44, 45, 70, 100, 101, 123, 127, 168, 225, 227, 231, 240, 259, 264, 269, 354, 469, 589, 633. Sądy dominialne, 264, 266, 295, 503, 548—550, 664, 669, 715. Sądy graniczne, 503. Sądy miejskie główne i cyrkułowe, 124, 127, 132, 139, 145, 173, 251, 264, 266, 323, 503, 506, 548, 550, 589, 590, 606, 633, 660, 661, 664, 669, 699—703, 715. Sądy patrymonialne, 264, 266, 295, 503, 548, 550, 664, 669, 715. Sądy pokoju, 22, 24, 26, 27, 29, 44, 55, 123, 129, 160, 167, 172, 186, 188, 210, 219, 224, 392, 414, 437, 503, 513—516, 519, 544, 585, 661, 736. Sąd pokoju powiatu bobrzańskiego, 414. Sąd pokoju w Bydgoszczy, 219. Sąd pokoju w Chojnicach, 219. Sąd pokoju powiatu kalwaryjskiego, 414. Sąd pokoju w Kościanie, 210. Sąd pokoju powiatu łomżyńskiego, 414. Sąd pokoju w Łowiczu,

392. Sąd pokoju powiatu maryampolskiego, 414. Sąd pokoju w Pile, 219. Sąd pokoju w Płońsku, 437. Sąd pokoju w Pułtusku, 437. Sąd pokoju powiatu surazkiego, 414. Sąd pokoju warszawski, 224. Sąd pokoju powiatu wygierskiego, 414. Sądy powiatowe, 251, 295, 715—718. Sądy wojenne, 499. Sądy ziemiańskie, 20, 44, 47, 54, 59, 70, 79, 98, 113, 122—124, 126, 128—130, 135, 149, 160, 173, 176—179, 186, 191, 194, 210, 214, 219, 227, 229, 231, 244, 245, 249, 254, 268, 269, 273, 274, 276, 286, 287, 296, 323, 345, 391, 392, 427, 437, 475, 503, 506, 548, 551, 552, 612, 633, 640, 660—671, 674, 699, 700, 701, 716, 718, 763, 764. Sąd ziemiański w Bydgoszczy, 219, 276, 391, 427, 475. Sąd ziemiański w Chełmnie, 345. Sąd ziemiański w Chojnicach, 219. Sąd ziemiański w Częstochowie, 123, 179, 214, 254, 273, 640. Sąd ziem. w Gnieźnie, 122, 249. Sąd ziem. w Kaliszu, 123, 178, 179, 186, 244, 640. Sąd ziem. w Kościanie, 122, 286, 323. Sąd ziem. w Lipnie, 129, 191, 763. Sąd ziem. w Łęczycy, 126. Sąd ziem. w Łowiczu, 126, 173, 176, 194, 229, 274, 392, 633. Sąd ziem. w Międzyrzeczu, 122, 323. Sąd ziem. w Mławie, 129, 191. Sąd ziem. w Ostrołęce, 130, 437. Sąd ziem. w Pile, 219, 276. Sąd ziem. w Piotrkowie, 54, 123, 186, 214, 245, 269, 640. Sąd ziem. w Płońsku, 129, 191, 276, 763. Sąd ziem. w Poznaniu, 177, 210, 245, 268, 286, 287, 296, 475, 699, 763, 764. Sąd ziem. w Pułtusku, 129, 764. Sąd ziem. w Rawie, 126, 135. Sąd ziem. w Sieradzu, 123. Sąd ziem. powiatów pilickiego i siewierskiego, 20, 506. Sąd ziem. w Wieluniu, 123. Sąd ziem w Włocławku, 122, 130, 231, 475. Sąd ziem. w Warszawie, 126, 149, 160, 179, 269, 475, 633.

Seminaryum Pijarów w Piotrkowie, 140, 606.

Skarb Księstwa Warszawskiego, 11, 18, 20, 27, 135, 147, 148, 150, 152, 156, 158, 187, 193, 201, 246, 253, 262, 272, 279, 286, 314, 319, 321, 325, 327, 329—331, 357—360, 379, 380, 403, 433, 460, 506, 507, 518, 556, 565, 596, 597, 609, 636, 705, 708, 713, 720, 721, 722.

Składki ob. Ofiary. Składka na przywóz artyleryi, 431.

Służba zdrowia, 142, 166, 195, 218, 239, 247, 252, 258, 339, 377, 470, 492.

Sól, 33, 36, 59, 87, 90, 94, 106, 141, 200, 203, 209, 214, 228, 252, 260, 261, 271, 273, 281, 298, 313—315, 321, 325, 331, 357, 362, 376, 377, 380, 400, 401, 412, 415, 420, 529, 591, 601, 621, 712. Oficyaliści solni, 66, 279. Opłata od soli do skarbu, 203.

Stemple, papier stemplowy, 146, 149, 164, 239, 304, 348, 350, 376, 529, 608, 609, 612, 621, 690, 720, 729.

Stolica Apostolska, 90, 171, 314, 315.

Subsellia sądowe, 262, 633, 640.

Sumy depozytowe, 148, 295, 345; ob. pretensye Księstwa Warsz. do króla i rządu pruskiego. Sumy królowi pruskiemu należne i na dobrach prywatnych hypotekowane, 63, 155, 197, 200, 229, 246, 278, 279, 295, 314, 357. Sumy obce w kraju hypotekowane, 75, 212, 314, 638.

Szkoły, 53. 168, 194, 258, 279, 455, 463. 469. 505, 592. 617, 618, 628, 709. Szkoła babienia. 207. Szkoła inżynierska. 82, 566. Szkoły wojskowe, 95, 103, 593. Szkoła wojskowa w Chełmie, 173, 339, 392, 404. Szkoła wojskowa w Kaliszu, 29, 173, 244, 404, 463.
Szpitale, 71, 80, 81. 104, 156, 194, 200, 206, 531, 593, 628.
Szportle, 77, 392, 454.

Taksa żywnościowa, 15. 20, 22, 23, 496. 497. 531, 542. 593.
Towary angielskie, 26, 55, 82. 134, 137. 146. 167, 207, 210, 325, 518. 606, 607.
Towary francuskie. 26, 72, 146, 396, 406, 518, 606, 607. Towary zagraniczne. 518, 606, 607.
Towarzystwo ogniowe, 294. 641—656.
Towarzystwo przyjaciół nauk, 40, 422.
Traktat tylżycki, 308, 316. 336, 341, 342. 347. 363, 365, 371, 373, 386, 390, 438, 445. 478, 481, 723, 725, 726, 728, 735, 744, 752, 763.
Trybunał Najwyższy Narodowy, 185, 631.
Trybunał Ostateczny, 45, 47, 113, 170—172, 227, 501, 503, 504, 550, 583, 584, 631, 660, 661, 674—675.

Ułani, 83.

Weterani z legii włoskiej, 365, 419, 420, 427, 429—430, 435, 436, 472—473.
Więzienia, więźniowie, 61, 90, 111, 241, 258, 259, 264, 276, 410. 531, 593.
Województwa dawne polskie, 659.
Wojsko bawarskie, 98, 211, 213, 215, 239. 711. Wojsko francuskie. 16, 24. 46. 57, 58. 60, 68, 72. 78. 80. 83, 85, 93, 94. 97, 100. 105—107, 114, 116—118, 120, 124, 136, 142, 151. 236, 243, 253, 255, 258, 290, 295, 297, 299, 313. 314. 321, 331, 338, 343—346, 352. 357, 360, 364—367. 369, 381, 389, 399, 401, 412, 416, 420, 422. 430, 433, 441, 442. 464, 631, 632, 703, 730. 742—743. Wojsko polskie, 7—9, 26, 32 54, 56, 63. 65, 66. 83, 103. 110, 111, 115, 119. 130. 131, 133, 137, 141—146, 152—155. 163, 195, 199, 205, 207. 209, 212, 214, 216, 240. 247, 268, 291, 299, 319, 334, 335. 345, 352, 400, 408, 409, 416. 419. 420, 439, 447, 452, 461, 469, 489, 494, 611, 638. Wojsko saskie, 352, 743. Ob. Dezerterzy, Dyslokacya, Kantoniści, Lazarety, Legie, Odznaki. Oficerowie, Pułk strzelców, Rekrutacya, Rekwizycye, Sądy wojenne. Zaopatrzenie wojska.
Wójtostwa w Księstwie łowickiem, 349.
Wywóz pieniędzy zagranicę, 253, 393, 394, 401, 406, 469, 704. Wywóz skór zagranicę. 84. Wywóz zboża zagranicę, 199, 388, 635.

Zamek, 224, 259, 423, 440, 457, 463, 754.
Zaopatrzenie wojska, 25, 65, 107, 133, 141, 147, 177, 224, 245, 290, 295, 329, 330, 334, 344, 389, 448, 453, 592, 593, 742, 743. Zaopatrzenie wojska a) w żywność, 23, 58, 78, 85, 97, 100, 114—118, 125, 126, 142, 151, 154, 156, 157, 183, 185, 222, 228, 229, 248, 251, 271, 273,

281, 295, 299, 307, 320—321, 343, 345, 346, 360, 369, 370, 372, 375, 377, 381, 384—385, 387, 391, 397, 398, 403, 407, 410, 422, 429, 442, 444—449, 493, 499, 527, 567, 625, 626, 694, 711, 718, 730, 731, 737—739, 742, 743, 755—758; b) w broń i amunicyę, 23, 45, 203, 332, 334, 344, 357, 362, 370, 376, 420, 423, 428, 430—432, 435, 474, 753; c) w odzież, 31, 34, 116, 138, 157, 240, 257, 291, 333, 403, 435, 439, 440, 520, 521, 657; d) w konie, 97, 100, 116, 149, 267, 445, 466, 468, 533, 565, 586, 593, 608, 639, 657, 694, 737; e) w żywność dla koni, furaż, 58, 62, 83, 125, 136, 195, 229, 281, 295, 299, 330, 337, 343, 346, 352, 360, 364, 367, 369, 371, 381, 383, 384, 403, 407, 444, 446, 475, 527, 567—568, 625, 626, 694, 711, 737, 742—743; f) w wozy, 97, 100, 343, 593, 626. Zaopatrzenie wojska francuskiego, 57, 58, 60, 78, 83, 85, 93, 94, 97, 100, 114, 116—118, 124, 136, 151, 295, 297, 299, 313, 314, 321, 331, 338, 343, 344, 352, 357, 360, 364, 366, 367, 369, 389, 399, 412, 422, 430, 433, 442, 464, 631, 632, 730, 742, 743.

Zgromadzenie ewangelicko-reformowane warszawskie, 244.

Żołd ob. płace oficerów i żołnierzy.

Żydzi warszawscy, 238, 245, 257, 448. Ob. Podatek od ślubów żydowskich i Podatek na żydów.

Biblioteka Wojsk. Akad. Polit.
im. F. Dzierżyńskiego

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA WAP
53910/I
2